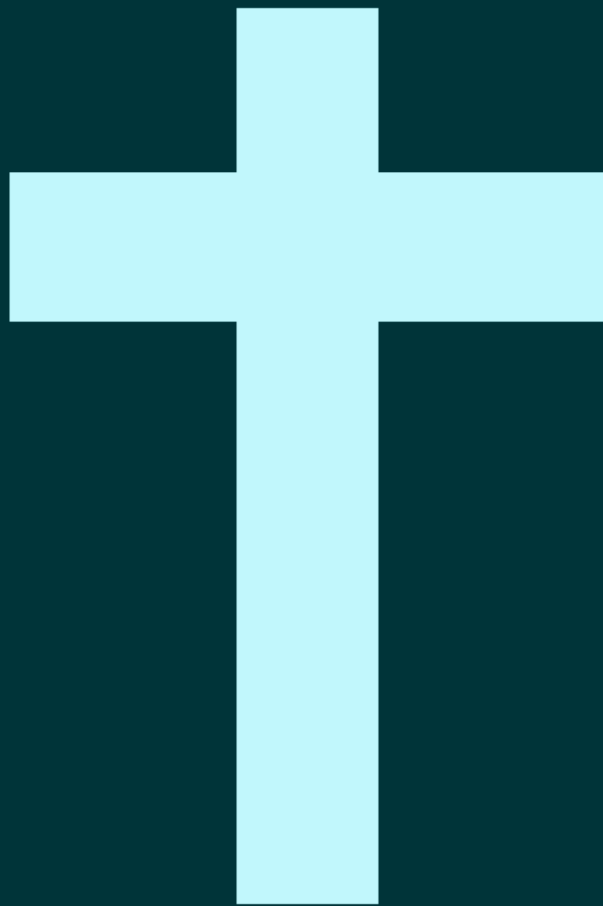

Aḅan 'am wiya
awan

New Testament in Mbuko (CM:mqb:Mbuko)

Aḅan 'am wiya awan
New Testament in Mbuko (CM:mqb:Mbuko)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbuko

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mbuko

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 26 Dec 2018
85377c5a-ee2b-5540-a6b5-8f8a5a729092

Contents

Mata	1
Markus	54
Lukas	88
Yuhana	149
Mer su way ahay	190
Ruma ahay	238
1 Korintu ahay	262
2 Korintu ahay	285
Galatiya ahay	300
Efesus ahay	309
Filipi ahay	318
Kolosiya ahay	324
1 Tesaloniki ahay	330
2 Tesaloniki ahay	335
1 Timote	338
2 Timote	345
Titus	350
Filemon	353
Ibëraninko ahay	355
Yakuba	374
1 Piyer	380
2 Piyer	387
1 Yuhana	391
2 Yuhana	397
3 Yuhana	398
Yuda	400
Cœn sæ zubay	403

Løbara mugom a kawa ana
Mata

Sə vinde anan ata awan
A đakay way pə deftere a anan

Mata a vinde đerewel a anan nà, anà Yahuda ahay sə đakay anan nà, Yesu nə Almasihu. Saray bayak a Mata a đakay anan nə way a Yesu sa ga ataya tə təra kawa ana dō maja'am a Mbərom ahay sa taa ja kwakwa ataya awan. Aday a đakay anan đukwen, Yesu winen apan i tətakan anan way anà dō ahay nà, a ga nə kawa a var Tawrita wiya a kawa ana Musa sa var kwakwa ata awan. Matanan, tə Yesu nà, Mbərom a rah anan wa way anahan sə dazlan sa ga tə Isəra'ila ahay ata awan.

Nga sa 'am ahay

Mbərom a slənay ahay Yesu, winen Almasihu awan (1.1 - 4.11)

Yesu a wazay à Galile aday à Yahudiya (4.12 - 25.46)

Yesu a mac aday a slabakay ahay à məkə wa (26.1 - 28.20)

Bije a Yesu ahay

Lukas 3.23-38

¹ Həna anan nà, đerewel sə sləmay ana bije a Yesu Almasihu ahay. Winen mə wahay a nà, pə zahav ana Dawuda wan sə kutov ana Ibərahima.

² Ibərahima a wahay Isiyaku, Isiyaku winen a wahay Yakob, Yakob ite a wahay Yahuda, tinen tə mərək anahan ahay inde. ³ Yahuda winen a wahay atə Fares tə Jara pə uwar a sə ngaman Tamar ata wa. Fares a wahay Hesərunu, Hesərunu ite a wahay Aram, ⁴ Aram ite a wahay Aminadabu, Aminadabu ite a wahay Nasunu, Nasunu ite a wahay Salmuna. ⁵ Salmuna a wahay Bo'es pə uwar a sə ngaman Rahab ata wa. Bo'es ite a wahay Obed pə uwar a sə ngaman Rut ata wa. Obed ite a wahay Yisa, ⁶ Yisa ite a wahay bahay Dawuda.

Dawuda a wahay Sulimanu pə uwar anahan sə ngəzar pə Uriya wa ata awan. ⁷ Sulimanu ite a wahay Roba'am, Roba'am ite a wahay Abiya, Abiya ite a wahay Asa, ⁸ Asa ite a wahay Yusafat, Yusafat ite a wahay Yoram, Yoram ite a wahay Ujiya, ⁹ Ujiya ite a wahay Yotam, Yotam ite a wahay Akas, Akas ite a wahay Hejekiya, ¹⁰ Hejekiya ite a wahay Manasa, Manasa ite a wahay Amos, Amos ite a wahay Yusiya, ¹¹ Yusiya ite a wahay Yekoniya tə mərək aya awan. À alay a tinen ata, bahay sə Babila a pak anan Isəra'ila ahay ù kon wa.

¹² Pə dəba a way ata wa asa, Yekoniya a wahay Salatiyel, Salatiyel ite a wahay Zorobabila, ¹³ Zorobabila ite a wahay Abihuda, Abihuda ite a wahay Eliyakim, Eliyakim ite a wahay Ajora, ¹⁴ Ajora ite a wahay Sadok, Sadok ite a wahay Akim, Akim ite a wahay Eliyada, ¹⁵ Eliyada ite a wahay Eliyajaru, Eliyajaru ite a wahay Matan, Matan ite a wahay Yakob, ¹⁶ Yakob ite a wahay Yusufu, mbaz ana Mariyama, may a Yesu sə ngaman Almasihu ata awan.

¹⁷ Abaslay zahav ata pə mədire pə mədire a bənay ahay pə Ibərahima wa hus pə Dawuda nà, kà gak bije ahay kuro nga anahan a fudō. A ban pə Dawuda wa ite, hus pə ana tinen sə hədek à Babila đukwen, kà gak bije ahay kuro nga anahan a fudō. A bənay pə winen ata wa ite, hus pa sə wahay anan Almasihu ite nà, kà gak bije ahay kuro nga anahan fudō a re.

Awahay ana Yesu Almasihu

Lukas 2.1-7

¹⁸ Awahay ana Yesu Almasihu a təra nà, natiya awan: Mariyama, may anahan ata nà, winen dəle ana Yusufu. À alay a tə gəbak zek fan bay nà, məgala sə Apasay Cəncan a, a gan wan anà Mariyama. ¹⁹ Yusufu, dəle anahan ata nà, winen dō didek awan, a pərahan azar anà Mbərom. A nan sa ra apan waray pa 'am sə dō ahay bay. Anga nan, Yusufu a nan sə mbəsak anan dəle anahan tə wurwer.

²⁰ Winen apan i bayak pa 'am ata mba, maslay a Mbərom a kan zek ì cœn sə zúbay inde. A jan, a wa: «Yusufu, dō sə zahav ana Dawuda, kê jəjar sə gəba anan dəle anak Mariyama bay, anga sa gan wan nà, mægala sə Apasay Cəncan awan. ²¹ I wahay wan mungol awan, kê ngaman Yesu*, anga i tam anan dō anahan ahay ì ines a tinen ahay wa.»

²² Way ata fok a təra anga aday 'am ana Mbərom Ba Məduwen a sa ja tə dundo ana dō maja'am anahan ata, â təra. A wa:

²³ «Dəna dalay a i ga wan,

i wahay wan mungol awan,

ti ngaman Imanuwila.†»

²⁴ Yusufu a pədek pə ahan wa nà, a ga kawa ana maslay a Mbərom sa jan ata awan. A gəba anan dalay anahan Mariyama agay. ²⁵ Əna tə japak tə Mariyama bay, hus pa sə wahay anan wan anahan ata awan. Yusufu a daf apan sləmay Yesu a kutok.

2

Do sa san way ahay ta nay saa ca pə Yesu

¹ Yesu nà, winen mə wahay a à Baytilama pə daliyugo sə Yahudiya. À alay ata nà, bahay sə Yahudiya a nə Hiridus. Pə dəba sə wahay anan Yesu wa nà, kəlire ahay ta nay ahay kwa ta day sə dara wa, à Urəsalima. Tinen aday nà, ta san way pə cəved sə mawuzlawazl ahay zle. Anga nan tə cəce pə dō ahay wa, ta wa: ² «Wan a mə wahay a, aday i sa təra bahay sə Yahuda ahay ata nà, winen ahaw? Mə canak anan anà mawuzlawazl anahan a kə slabak ahay à dəlon wa. Ma nay sa naa həran ayak nga.»

³ Bahay Hiridus a sləne cəna, 'am ata kə wusek atan nga, winen tu dō sə Urəsalima ahay fok. ⁴ Hiridus a halan nga anà bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə miter sə Tawrita ahay fok. A cəce patan wa, a wa: «Ti wahay Almasihu nà, ahaw?»

⁵ Tə mbədahan apan, ta wa: «Ti wahay Almasihu nà, à Baytilama, pə daliyugo sə Yahudiya. Anga dō maja'am a Mbərom kə vindek kwakwa, a wa:

⁶ «Iken Baytilama, wulen su doh pə daliyugo sə Yahudiya,

kə kəcak à mamasl sə wulen su doh sə Yahudiya ahay bay jiga awan.

Anga bahay i sləray ahay nà, ì iken wa,

aday i gan nga anà Isəra'ila dō uno ahay kawa dō sə jugwar təman ahay.*»

⁷ Natiya kutok, Hiridus a ngaman atan ayak anà kəlire ahay ù doh pə cakay anahan. A ngaman atan ayak mənjenja dō ahay sa san apan, aday a cəce patan wa, a wa: «Kə cinen anan anà mawuzlawazl ata a slabak nà, à alay wuraw?» Tə dakan anan kutok. ⁸ Pə dəba anahan a wa a jan atan asa, a wa: «Zlen à Baytilama, pəlen anan wan ata lele. Ki ten anan à nga cəna, ka naa jen uno, aday nen ni zla saa həran ahay nga a cite.»

⁹ Tinen ite, tə sləne anan 'am a bahay ata cəna, ta zla kutok. Mawuzlawazl a, tinen a sə canan kurre a ata, a njahan atan pa 'am wa. A dəzle pa nga su doh a aday wan a à man ata ata nà, mawuzlawazl ata a tavay dek. ¹⁰ Tə canan anà mawuzlawazl sə tavay dek ata cəna, ta njad ataslay mivel məduwen awan. ¹¹ Ta zla ù doh a aday wan a winen à man ata ata awan. Ta tan à nga anà Yesu, tinen maya tə may anahan Mariyama. Tə dukwen gərmec ù vo, tə həran nga anà wan ata awan. Tə pəsak anan mbulo a tinen ahay, aday tə varan magwagway ahay cara cara: gura ahay, mətətək sə ləluway sə rəbas lele ataya awan, pi zek tə wurde sə ngaman *mira* ataya awan. ¹² Pə dəba anahan a wa nà, Mbərom a dakan atan anan ì cœn sə zúbay inde nà, tâ ma ta man ana Hiridus sabay. Natiya ta zla agay tə cəved hinen kutok.

Atə Yusufu tə Mariyama ta zla à Misra

¹³ Do a ataya ta zla way a tinen cəna, maslay a Mbərom a kan zek anà Yusufu ì cœn sə zúbay inde, a jan, a wa: «Slabak! Zla anan wan tə may anahan a təke à Misra, bina Hiridus

* 1:21 Yesu a nan sa ja nà, Mbərom a tam dō. † 1:23 Imanuwila a nan sa ja bine siwaw nà, Mbərom winen inde tə mənuko. * 2:6 Ca pə Mika 5.2; 2 Samiyel 5.2.

i pəlay wan a anan, anga a nan sə lize anan. Njihen à man ata hus pə luvon a azanan ni jak, hayak ikwen ahay wa ata awan.»

¹⁴ Matanan kutok Yusufu a slabak sə luvon, a zla anan Yesu tə Mariyama a təke à Misra. ¹⁵ Tə njahay à man ata hus pə amac ana Hiridus. Natiya, way ana Mbərom Ba Məduwen sa ja tə dungo ana dō maja'am anahan ata a təra. A wa: «Ni ngaman anà wan uno kwa pə daliyugo sə Misra wa.†»

Hiridus a vad anan gwaslay ahay

¹⁶ Hiridus a ca apan nə dō ataya ta gak kawa ananahan sa jan atan ata sabay cəna, a ga mivél. A jan anà suje anahan ahay nà, tã vad anan gwaslay ahay à Baytilama wa fok, pi zek tu kon aya sa van nga ataya awan, a ban pa wan ma va a bay a wa, hus pa wan ma va cew ataya awan. Anga kawa ana kəlire ataya sə dakan anan alay a ana mawuzlawazl a sə sləray ahay ata nà, a baslay ava awan, i ga nə matanan. A vad atan fok.

¹⁷ A təra kawa ana dō maja'am a Mbərom Yeremiya sa ja, a wa:

¹⁸ «Zliyzloy kà gak à Rama,
 ayam tə aja mawa kè zalak.
 Rahilu winen apan i yam gwaslay anahan ahay.
 A nan dōwan à bənan mbac bay,
 anga gwaslay anahan ahay tə məcak fok.‡»

Atə Yusufu tə Mariyama ta may agay à Misra wa

¹⁹ Hiridus a mac cəna, maslay a Mbərom a kan zek anà Yusufu i cəen sə zubay inde à Misra, ²⁰ a jan, a wa: «Slabak! Zla anan wan tə may anahan a təke pə daliyugo sə Misra wa, ma pə daliyugo sə Isəra'ila, anga dō sa gan may sa vad anan wan ataya tə məcak.»

²¹ Yusufu a slabak, a gəba anan wan tə Mariyama a təke, ta ma pə daliyugo sə Isəra'ila kutok. ²² Aya əna, a sləne sa jəka sa pa 'am ana Hiridus nà, wan anahan sə ngaman Arkilawus ata nà, kə jəjarak sə njahay à man anahan pə daliyugo sə Yahudiya. Anga nan Mbərom a kan anan ahay i cəen sə zubay inde way anahan tədə saa ga ata awan. Ta zla à Galile kutok, ²³ tə njahay way a tinen à wulen su doh a sə ngaman Nazaratu ata awan. A təra matanan ata dukwen, anga dō maja'am a Mbərom ahay ta jak, ta wa: «Ti ngaman Nazaratu ahay.»

3

Wazo a Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay

Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18; Yuhana 1.19-28

¹ Yawa, à alay ata nà, dōwan a inde tə ngaman Yuhana, a taa gan baptisma anà dō ahay. A taa nahay à saf inde à kibe sə Yahudiya, aday a taa wazan anà dō ahay. ² A wazay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, anga bahay a Mbərom winen bəse tə kwanay.»

³ Yuhana aday nà, winen dō mbala ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa ja apan ata awan, a wa:

«Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kibe, a wa:

“Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

⁴ Yuhana a nà, winen a pak pi zek nə zana ma han a tə sibøk sə zlugweme awan, a ban zərkutov dukwen tə maslərapa sa zlay. Way sa pa anahan a nà, hayam ahay pi zek tə umam sə kibe aya awan. ⁵ Dō sə Urəsəlima ahay pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya tətə dō su kon sə cakay sə zlinder sə Urdon ataya fok, ta nay pə cakay anahan. ⁶ Tə dazlan sə dəkay anan ines a tinen ahay, aday Yuhana a gan atan baptisma à zlinder sə Urdon ata inde.

⁷ Yuhana a canan anà Farisa ahay pi zek tə Saduki ahay ta nay pə cakay anahan saa ga baptisma nà, a jan atan, a wa: «Kwanay zahav sə kòn ahay, dō sa njak dō ahay, waya sə dəkak ikwen anan sa haw pə sariya ana Mbərom saa nay ahay ata wa anaw? ⁸ Gen mer

† 2:15 Ca pə Hose'a 11.1. ‡ 2:18 Ca pə Yeremiya 31.15. * 3:3 Ca pə Esaaya 40.3.

su way lele aya aday sə ďakay anan nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay acəkan ata awan aday. ⁹ Kâ saa bayiken à nga inde nà, kwanay wan ana Ibərahima ahay ata bay. Way ata i tam kwanay bay. Nen apan ni jak ikwen, Mbərom i mba apan sə təra anan kon a anaya wan ana Ibərahima aya təte. ¹⁰ Mbərom kə lavak anan zek tə tirez, i gad anan dādazl si sé aday a wahay wan lele aya bay ata fok. I gad atan, aday i pak atan ù uko inde.

¹¹ «Nen na gak ikwen baptisma nə tə a'am aday sə ďakay a nə kə mbəsiken ines a kwanay ahay ata awan. Aya əna, dōwan inde i nay à dəba uno wa, winen nà, i gak ikwen baptisma nə tə Apasay Cəncan awan aday tə uko. Winen nà, a zalay nen tə mazlaď lele. Na slak aday ni pəsakan anan liber sə təkarak anahan ahay à saray wa bay jiga awan. ¹² Gəsadaf inde à alay anahan sə vəvay anan ndaw, i gəzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. I halan nga anà ndaw sa pak ì de, aday i vak anan janjar tə uko a aday a mbacay kula itəbay ata awan.»

Yesu a ga baptisma

Markus 1.9-11; Lukas 3.21-22

¹³ Natiya kutok, Yesu a slabakay ahay pə daliyugo sə Galile wa, a nay ahay pə cakay ana Yuhana à zylinder sə Urdon. A nan nà, Yuhana à gan baptisma. ¹⁴ Abay Yuhana a ngam bay, a jan, a wa: «Nen adəka nə na gan may kù go baptisma. Aday iken asa nə ki nay ahay pə cakay uno nà, kəkəməw?»

¹⁵ Yesu a mbəďahan apan, a wa: «Â zlak à nga! Anga sumor a nà, gumo anan mer su way a abay təde a nan à Mbərom gumo ata awan.»

Natiya kutok, Yuhana a təma, ¹⁶ a gan baptisma anà Yesu. Yesu a slabakay ahay à a'am wa cəna, a canan ayak anà bagəbaga mburom a təba pangaya, aday a canan ayak anà Apasay a Mbərom kawa badəbada, winen apan i dazay ahay, a njahay apan. ¹⁷ 'Am dukwen a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «Həna anan nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivəl bayak a nə tə winen awan.»

4

Fakalaw a nan sa njak a Yesu

Markus 1.12-13; Lukas 4.1-13

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Apasay a Mbərom a zla anan Yesu à man sa saf inde à kiđe, anga aday Fakalaw à sa njak anan. ² Yesu kà pak awan bay, luvon ahay kwa kuro fudo. Luvon tə ipəc fok, kà pak awan bay jiga awan. May a han apan kutok.

³ Fakalaw a həďəken ayak pə cakay, a jan, a wa: «Kak iken nə Wan a Mbərom cukutok nà, jan anà kon a anaya tē təra đaf, aday ki pa bidaw?»

⁴ Yesu a mbəďahan apan, a wa: «Deftere a Mbərom a ja nà: “Do zənzen a a njahay uho nə tə way sa pa dəkdek bay, əna ta 'am ana Mbərom sa ja ataya fok.*”»

⁵ Fakalaw a zla anan Yesu à Urəsalima, wulen su doh cəncan awan, a đaf anan pa nga su doh sə mazlaď a Mbərom, ⁶ a jan kutok: «Kak iken Wan a Mbərom a acəkan nà, ənga larak ayak zek à man a anan wa. Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa: “Mbərom i jan anà maslay anahan ahay sa ba iken.

Ti kəcaw iken à alay a tinen inde,

anga aday kâ saa buringosl anan saray anak ahay pu kon bay.†”»

⁷ Yesu a mbəďahan apan, a wa: «Deftere a ja dukwen: “Kâ sa ca azan pə Mbərom anak wa bay.‡”»

⁸ Matanan, Fakalaw a zla anan à bəzlom a inde, sololo cəvedabay. A đakan pə bahay sə daliyugo tembərazem fok, tə mazlaď sə zlile a tinen aya təke. ⁹ A jan kutok asa, a wa: «Way a anaya fok, ni varak atan, kak kə dukwek uno gərmec ù vo, aday kə hərək uno nga nà, na.»

* 4:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3. † 4:6 Ca pə Jabuura 91.11-12. ‡ 4:7 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16.

¹⁰ Əna Yesu a jan kutok, a wa: «Zla à man a anan wa, iken Fakalaw, mbəsak nen. Anga mə vinde a à Deftere a Mbərom inde, a wa: “Həran nga nà, anà Mbərom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anà winen a kərtek.^S”»

¹¹ À alay ata kutok, Fakalaw a mbəsak anan Yesu. Maslay a Mbərom ahay ta nay, ta gan mer su way anà Yesu.

Yesu a dazlan anà mer su way anahan à Galile

Markus 1.14-15; Lukas 4.14-15

¹² Pə luvon a inde, Yesu a sləne nə tə bənak anan Yuhana à dangay. A slabak, a ma pə daliyugo sə Galile. ¹³ A mbəsak Nazaratu, a zla way anahan saa nahay à Kafarnahum, wulen su doh a pa 'am sə bəlay sə Galile ata awan, pa day su kon sə Jabulon tə Neftalim ahay. ¹⁴ A ga matanan ata nà, aday 'am ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa ja ata à təra. A wa:

¹⁵ «Kon sə Jabulon aday kon sə Neftalim, kwanay pa day uho sə Urdon, pə cəved sa zla à bəlay inde, kwanay pə daliyugo sə Galile, à wulen su dō sə pəra ahay inde.

¹⁶ Kwanay mə njahay aya à luvon inde ataya, ki cinen anan anà jiyjay məduwen awan.

Kwanay mə njahay aya à man hərəkhərek ataya ù vo sə amac inde, jiyjay ata i dəvak ikwen kutok.*»

¹⁷ A bənay pə winen ata wa kutok nà, Yesu a dazlan sə wazay. A wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, anga bahay a Mbərom winen defefe coy.»

Yesu a ngaman anà dō sa ban kələf aya inde

Markus 1.16-20; Lukas 5.1-11

¹⁸ Yesu winen apan i bar pa 'am sə bəlay sə Galile. A canan ayak anà dōwan aya inde tinen cew, dō sa ban kələf ahay. Dōwan ataya nà, atə Simon, dōwan a Yesu sə ngaman Piyer ata awan, tə mərək anahan a inde, tə ngaman Andəre. Tinen apan ti ban kələf a tinen ahay tə zuvo. ¹⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay. Pərihen uno azar, aday ki bənen nə kələf sabay. Ki i njiden uno nà, dō sə pəruho azar ahay adəka.» ²⁰ Kwayan'a tə mbəsak zuvo a tinen ahay, aday tə pərahan azar à Yesu.

²¹ Yesu a hədək pa 'am mənjoek asa, a tan à nga anà dō ahay à kwalalan inde cew mungol aya awan. Dōwan ataya nà, atə Yakuba tə mərək anahan a inde tə ngaman Yuhana. Tinen tatə Zebede, bəbay a tinen awan, tinen apan ti ndakay anan zuvo a tinen ahay à kwalalan inde. Yesu a ngaman atan. ²² Kwayan'a wan ataya tə mbəsak anan kwalalan a tinen tə bəbay a tinen a təkə, tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a mbar anan dō sə dəvac ahay bayak awan

Lukas 6.17-19

²³ Yesu kə bərak pə daliyugo sə Galile fok. A dakan anan way anà Yahuda ahay ù doh sə wazay a tinen aya awan. A wazan atan ləbara mugom a sə bahay a Mbərom. A mbar anan dō sə dəvac ahay cara cara pi zek tu dō mə təra à məndak aya cara cara bayak awan. ²⁴ Ləbara anahan ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Siriya fok. Ta nan anan ahay dō sə dəvac ahay cara cara pi zek tu dō jəje aya awan, dō tə setene aya à nga inde, dō tə məhərvov aya awan, dō ma mac hawal si zek aya fok, a mbar atan. ²⁵ Man su dō məduwen a a taa pərahan azar kutok. Ta nay ahay pə daliyugo sə Galile wa, kwa pə daliyugo sə ngaman Dekapol ata wa, kwa à Urəsalima wa, aday kwa pə daliyugo sə Yahudiya azar aya wa, aday kwa pə daliyugo sa day uho sə zlinder sə Urdon ata wa re.

5

Yesu a wazay à bəzlom

¹ Yesu a canan anà man su dō ata nà, a ján à bəzlom saa njahay à man ata awan. Njavar anahan ahay dukwen, ta ján à man ata re. ² Yesu a dazlan sə wazan atan 'am a anan:

§ 4:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13. * 4:16 Ca pə Esaaya 8.23 - 9.1.

Ataslay mivel su do sə pərahan azar anà Yesu ahay

Lukas 6.20-23

³ «Ataslay mivel inde, anga dōwan aya aday ta san zle, tinen mətawak aya pa 'am a Mbərom ata awan, anga bahay a Mbərom ma var a nə anga tinen.

⁴ «Ataslay mivel inde, anga dō sa yam ahay, anga Mbərom i bənan atan mbac.

⁵ «Ataslay mivel inde, anga dō sə njahay səkəffe ahay, anga Mbərom i varan atan anan daliyugo.

⁶ «Ataslay mivel inde, anga dō sə pəlay sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom ata awan, anga Mbərom i man atan zek sa ga kawa a tinen sa gan may ata awan.

⁷ «Ataslay mivel inde, anga dō sa gan sumor anà dō ahay, anga Mbərom i gan atan sumor.

⁸ «Ataslay mivel inde, anga dō sə pəlay Mbərom tə mivel kərtek awan, anga ti i canan tə ide a tinen njək anà Mbərom.

⁹ «Ataslay mivel inde, anga dō sə ndakay dō ahay pi zek ataya awan, anga Mbərom i ngaman atan wan anahan ahay.

¹⁰ «Ataslay mivel inde, anga dō aday tə jugwar panan 'am anga a pəlay sa ga way sa zlan à nga à Mbərom ata awan, anga i njahay pə kərtek a tatə Mbərom à bahay anahan inde.

¹¹ «Kak dō ahay tə gənahak ikwen, tə jugurak pikwen wa 'am, ta rak pikwen 'am kəriya awan, anga kə dəfen upo nga nà, ataslay mivel inde anga kwanay re. ¹² Tislen mivel bayak awan, anga Mbərom i varak ikwen magwagway məduwen a à bagəbaga mburom. Ta gan atan ahay anà dō maja'am a Mbərom a sə lahak ikwen ahay ataya kwakwa fok dukwen, kətana awan.»

Zətene tə jiyjay sə daliyugo

Markus 9.50; Lukas 14.34-35

¹³ «Matanan, kawa ana zətene su gom anan way sa pa ata nà, kwanay dukwen ki gumen anan daliyugo nə matanan re. Əna kak zətene awan a vad sabay nà, ki ma anan apan avad anahan a nə ta ma asa anaw? Zətene ata i gom sabay, ti lar anan, dō ahay ti ján apan à məndak.

¹⁴ «Kwanay nà, kawa jiyjay sə dəvan anà daliyugo, kawa wulen su doh ma han a à bəzłom. Wulen su doh a matanan ata nà, a dər zek itəbay. ¹⁵ Ta taa han uko pə lalam nə sa dər anan ta sə hərok apan tasa daw? Ti daf anan bugol nà, pə way sa daf lalam awan, aday à dəvan anà dō su doh ataya fok. ¹⁶ Matana re, lele bine siwaw nà, jiyjay a kwanay à dəvan anà dō ahay. Ata ti canan anà mer su way a kwanay a lele ataya awan, aday ti həran nga anà Bəbay a kwanay winen à bagəbaga mburom ata awan.»

Atətak way pə Tawrita

¹⁷ «Kâ sa bayiken sa jəka na nay sa naa mbazl anan Tawrita, kabay sa mbazl anan 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay nà, matanan bay. Na nay ahay adəka nà, sa naa rah anan wa, bina sa mbazl anan wa bay. ¹⁸ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Hus pə ana daliyugo tə bagəbaga mburom saa lize azanan ata nà, kula alfabe inde kərtek à Deftere a Mbərom ti lar anan wa à məndak nà, ibay, si way a uda ataya fok ti təra aday. ¹⁹ Anga nan kutok, kuwaya kə mbəsakak anan, kabay kə tətakak anan anan anà dō hinen sə mbəsak anan nga sa 'am a mə baslay a kwa zek cədew a kərtek a nà, winen dukwen i təra dō zek cədew a à bahay a Mbərom inde re. Əna dōwan a kə təmahak sa ban anan 'am a Mbərom, aday kə dakak anan anan anà dō hinen sa ban anan re cəna, i təra dō məduwen a à bahay a Mbərom. ²⁰ Nen apan ni jak ikwen anan həna re: Ki njiden sa zla à bahay a Mbərom a bay, kak si didək a kwanay i zalay anan didək sə miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay aday.»

A ga mivel pu do

²¹ «Kə sənən zle, Mbərom a jan anà bije a kwanay ahay nà: “Kâ vad nga su dō bay.* Kuwaya kə vədak dō cəna, ti gan sariya.” ²² Əna nen ni jak ikwen həna kəma, kuwaya dōwan a kə gak mivəl pə njarar uno hinen cəna, kə slak ti gan sariya ca. Aday kuwaya dōwan a kə jak anan anà njarar uno hinen: “Iken nə wayaw?” cəna, kə slak aday dō sə lavay nga ahay ti halay nga sa gan sariya. Kuwaya kə jak anan anà njarar uno hinen: “Iken ka san Mbərom bay” dukwen, 'am ata kə slak sa ban anan apan aday sa lar anan à dəlov sə uko inde coy.

²³ «Anga nan, kak iken ka nak ù doh sə mazlaḅ a Mbərom tə way a à alay inde coy, əna kə jalak pə way inde à wulen a kwanay tə njarar uno hinen anga kə nəsek anan cəna, ²⁴ mbəsak anan way anak à man ata aday, zla, pəlay ahay ayaw ana dōwan anak ata, aday ki may ahay saa var way anak ata anga Mbərom a kutok.

²⁵ «Kak dōwan a kə zlahak apak, aday ki sa zlen àga dō sa ga sariya cəna, pəlay panan asan zek pə cəved. Bina kə sak a dəzle tə iken àga dō sa ga sariya coy nà, dō sa ga sariya i sa varan iken à alay inde anà suje ahay. Tinen ite ti sa dərəzl iken ù doh sə dangay. ²⁶ Nen apan ni jak tə dīdēm a həna: Hus pə ananak saa hamay anan way anahan ata bay cəna, ti mbəsakay ahay iken ù doh sə dangay ata wa bay jiga awan.»

Aga mədīgweḏ

Mata 19.9; Markus 10.11-12; Lukas 16.18

²⁷ «Kə slənən 'am a Mbərom a sa ja ata zle, a wa: “Kâ ga mədīgweḏ bay.†” ²⁸ Əna ni jak ikwen həna kutok nà, kuwaya fok, dōwan a kə cak pə dō uwar a tə idē sa ga apan ubor cəna, ata kə gak mədīgweḏ à mivəl anahan inde tə uwar ata awan. ²⁹ Matanan kutok, kak idē sə alay puway anak i sapat iken sa ga ines nà, ndaha anan, aday lar anan dərən pi zek anak wa. Anga suwan hawal si zek anak kərtek a â lize tə winen zek anak a fok sa saa lize à məkə sə mərda inde nà, na. ³⁰ Matanan re, kak alay puway anak i sapat iken sa ga ines nà, gad anan, aday lar anan dərən pi zek anak wa. Anga suwan hawal si zek anak kərtek a â lize, tə winen zek anak a fok saa lize à məkə sə mərda inde nà, na.

³¹ «'Am a Mbərom a ja, a wa: “Kuwaya dōwan a kə rəzlaḅ anan uwar anahan cəna, â varan dərəwel à alay inde sə dəkay anan nà, kə rəzlaḅ anan.‡” ³² Əna nen ni jak ikwen həna kutok nà, kuwaya dōwan â saa razl anan uwar anahan bay, si kak a ban atan pi zek tu dō aday. Aday uwar ma razl a kə zlak à mbaz hinen, uwar ata kə gak mədīgweḏ cite re. Matanan, dōwan a kə gəḅak uwar ma razl a cəna, kə gak mədīgweḏ cite.»

Ambadəy

³³ «Asa, kə sənən zle, Mbərom a jan anà bije a kwanay ahay nà: “Ga anan way anak sə mbadəy apan ata awan. Kə mbadək pa 'am a Mbərom dukwen, rah anan ambadəy anak ata lele.” ³⁴ Əna nen ni jak ikwen həna kutok nà, kâ saa mbadəy bay jiga awan: kwa â ga nə tə bagəḅaga mburom, anga winen nə man sə njahay ana Mbərom; ³⁵ kwa â ga nə tə daliyugo, anga winen nə man sa daf saray ana Mbərom; kwa â ga nə tə Urəsəlima dukwen, kâ mbadəy anan bay, anga winen wulen su doh ana Mbərom Ba Məduwen. ³⁶ Kâ saa mbadəy anan kwa ta nga anak bay, anga ki mba apan sə mbədə anan sibək sa nga anak bay, kwa â ga nə zənzen awan, kwa â ga nə kwedəkkwedek awan. ³⁷ Ki ja lele awan adəka cəna, “Ayaw” kak matanan nà, na, “A'ay” kak matanan bay cite nà, na. Anga 'am a sa ja azar aya nà, sa var nə Fakalaw.»

Aman anan uda siked sə ines anà dō

Lukas 6.29-30

³⁸ «Kə slənən 'am a Mbərom a sa ja ata zle, a wa: “Kak dōwan a kə nəsek anak anan idē, ki nəsen anan idē cite. Kak dōwan a a kadak anan nə slan, ki kadān anan uda slan a cite.§” ³⁹ Əna nen ni jak ikwen həna kutok nà, kâ si men anan anan uda siked sə ines anà dō sə huwan ahay bay. Kak dōwan a kə dəkak anak pə cakay sləmay kərtek a nà,

* 5:21 Ca pə Gurtaaki 20.13. † 5:27 Ca pə Gurtaaki 20.14. ‡ 5:31 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 24.1. § 5:38 Ca pə Gurtaaki 21.24; Farillaaji Lewiŋko'en 24.20; Tooktaaki Tawreeta 19.21.

mbədfahan anan apan cakay sləmay hinen re. ⁴⁰ Kak dōwan a a nan sa zlah apak anga aday i ngəzar panak zana anak məduwen a cəna, mbəsakan anan apan tegwere sə zana ata re. ⁴¹ Matanan, kak dō kà gak anak bəlaray sə tavak way anahan kilomiter kərtək nà, tavakan anan way sə kilomiter cew lele. ⁴² Dōwan a kə cəcihek panak way cəna, kà sa gan anan azay bay, varan. Matanan re, dō kə cəcihek panak gudire dukwen, kà saa ngaman anan bay ata bay. Varan.»

Pəlen anan dō manidə a kwanay ahay

Lukas 6.27-28, 32-36

⁴³ «Kə slənen 'am a Mbərom sa ja, a wa: “Pəlay anan dō sə məsudoh anak* , aday nan idə anà dō manidə anak ite.” ⁴⁴ Əna nen ni jak ikwen nà: Pəlen anan dō manidə a kwanay ahay, gen amboh anga dō sə jugwar pikwen wa 'am ahay fok, ⁴⁵ anga aday kī gen way tədə anga wan ana Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom. Winen kəma, a dav anan pac anahan nà, pu dō lele aya tu dō lelibay aya təkə fok. A ga iven anahan pu dō sa ga mer su way lele aya tu dō sa ga mer su way lelibay aya təkə fok re. ⁴⁶ Kak kə pəlen nə dō sə pəlay kwanay ahay dəkdek nà, ki ben magwagway sa ma a kwanay pə Mbərom wa asa re anaw? Dō sə cakal jangal ahay dukwen ta ga matanan re asanaw? ⁴⁷ Kak ki jen anan 'am anà zek a kwanay ahay dəkdek nà, ata ki gen way lele sə zalay dō azar aya dāw? Kwa dō sə pəra ahay dukwen ta ga nə matanan re. ⁴⁸ Təren dō lele aya à way ahay inde fok, kawa Bəbay a kwanay Mbərom, winen mə njahay a à bagəbaga mburom winen dō lele à way ahay inde fok ata awan.»

6

Atətak way pa 'am sa var way

¹ «Kwanay apan ki gen anan sumor anà dō nà, kà si gen anan pa 'am sə dō ahay anga aday tē canak ikwen bay. Bina, Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata i varak ikwen magwagway sabay.

² «Kak kə njadak way sa man anan zek anà dō nà, kà sa zlapay anan awan aday saa varan anan bay. Sa ga way ata matanan cəna, dō sə mbadəmbada ahay. Ta ga matanan nà, ù doh sə wazay ahay, aday à lumo ahay, anga aday dō ahay tē həran atan nga. Nen apan ni jak ikwen tē didem a həna, tē njadak anan magwagway a tinen a coy. ³ Əna iken kəma, kak a nak sa man zek anà dō nà, ga anan tē wurwer awan. Kwa dō inde pə cakay anak dukwen à san apan bay re. ⁴ Ga sumor anak nà, à midər a inde. Ata Bəbay anak Mbərom dukwen i varak magwagway. Winen nà, a canan anà way ma ga à midər a inde ataya fok.»

Atətak way a Yesu pə amboh

Lukas 11.2-4

⁵ «À alay a ki gen amboh dukwen nà, kà sa tərən kawa dō sə mbadəmbada ahay bay. Tinen nə, a nan atan sa ga amboh nà, ti tavay jərek ù doh sə wazay ahay, kabay pə məgəzləga cəved ahay, anga aday dō ahay tē ca patan lele. Nen apan ni jak ikwen tē didem a həna, tē njadak magwagway a tinen coy. ⁶ Iken, a nak sa ga amboh kəma, zla ù doh, tacay anan məsudoh lele, gan amboh anà Bəbay anak Mbərom. Mbərom nà, winen inde à man a mi dər ata awan. A canan anà way anak ma ga à man a mi dər ata re, i varak anan way anak a sə cəce panan ata awan. ⁷ Kwanay apan ki gen amboh ata dukwen, kà sa zilen anan 'am aya zedədedə bay. Sə zalan anà 'am nà, dō sə pəra ahay. A ga patan nə Mbərom i təma amboh a tinen anga tē zalak anan anà 'am bayak a ata awan. ⁸ Kà si gen kawa ana tinen ata bay, anga Bəbay a kwanay awan aday nà, a san way a kwanay a saa cəce panan wa ata zle, mənəna kwanay sə dazlan anà amboh awan.

⁹ «Kwanay ki gen amboh kəma, gen nə natiya awan:

Bəbay a manay, iken à bagəbaga mburom,

dō ahay tē san sləmay anak nə cəncan awan.

* 5:43 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 19.18.

¹⁰ Bahay anak â ga zek à wulen à manay ite.
Way anak sa gan may â tæra à wulen a manay pæ daliyugo,
kawa anahan sæ tæra à bagæbaga mburom ata re.
¹¹ Varan umo way sa pa saa slan umo biten ata awan.
¹² Pæsen umo anan ines a manay ahay,
kawa ana manay sæ pæsen anan anà dõ sa gan umo ines ataya cite.
¹³ Ba manay pæ way saa njak manay ahay wa ite,
anga aday mâ sa zla ì ines inde bay.
Dærgwadæy manay à alay ana Fakalaw a wa.
[Anga bahay nà, iken.
Mægala anak tæ mazla6 anak nà, inde sæ coy.
Amen.]

¹⁴ «Kak kwanay apan ki pæsen anan anan ines anà dõ sa gak ikwen ines ahay nà, Bæbay a kwanay, winen mæ njahay a à bagæbaga mburom ata dükwen, i pæsek ikwen anan ines a kwanay ahay re. ¹⁵ Æna ka sak a pæsen anan anan ines anà dõ azar aya bay cæna, Bæbay a kwanay dükwen i pæsek ikwen anan ines ahay bay ite re.»

Sumaya

¹⁶ «Kwanay apan ki gen sumaya nà, kâ si ken anan ide a kwanay kawa kwanay ma ga mugo aya bay. Dõ sæ mbadæmbadæ ahay nà, ta ga matanan. Tinen apan ti rac jøer aday dõ ahay tâ san tinen apan ti ga sumaya. Æna nen apan ni jak ikwen hæna, tæ njadæk anan magwagway a tinen coy. ¹⁷ Æna, iken ki ga sumaya nà, banay anan ide anak, ga apan amar lele, ¹⁸ anga aday dõ ahay tâ san iken apan ki ga sumaya bay jiga awan. Bina saa san anan way anak sa ga fok nà, si Bæbay anak Mbærom. Winen inde à man a mi dæder ata awan. A canan anà way ata zle, aday i varak anan magwagway anak. Winen nà, a canan anà way mi dæder aya fok.»

Man sa dæder zlile lele awan

Lukas 12.33-34, 11.34-36

¹⁹ «Matanan kutok, kâ sa hilen anan nga anà way ahay pæ daliyugo a anan anga kwanay a bay. Anga pæ daliyugo a anan nà, mumok ahay inde, zæbzeb sa jân mangaz pæ way ahay dükwen inde, ti nes anan way ata fok. Aday dõ sæ akar ahay dükwen ti zlar anan doh ahay aday ti kæra anan way a kwanay sæ halay ata awan. ²⁰ Æna hilen anan way anà nga a kwanay adæka nà, à bagæbaga mburom. À man ata nà, mumok ahay tæ mangaz dükwen ti nes anan sabay. Aday dükwen dõ sæ akar ahay ti zlar anan doh aday sæ kæra way ahay sabay re. ²¹ Anga, zlile anak ma daf a à man ata nà, mivel anak a dükwen i ga næ cezlezlen'e à man ata re.

²² «Ide nà, kawa lalam sæ dævan jiyjay anà zek. Kak ide anak winen lele nà, ata zek anak a fok winen à jiyjay a inde. ²³ Æna kak ide anak lelibay nà, zek anak a fok winen ì ide zænzen a inde. Saa varak jiyjay a næ ma asa anaw? Kak ide anak kè tærak ide zænzen a nà, takædæmbomma iken à luvon inde acækan.»

Atæ Mbærom tæ dala

Lukas 16.13

²⁴ «Dowan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kè pælak anan dõ kærtek a lele nà, i nan ide anà dowan a hinen ata awan. Kabay, tæ njahak tu dõ kærtek a lele gerger cæna, i kædæy anan dowan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbærom aday sæ pælay dala cew maya dükwen, i ga zek bay re.

Adaf nga pæ Mbærom

Lukas 12.22-31

²⁵ «Nen apan ni jak ikwen asa: Kâ sa jilen pæ way sa pa tæ zana bay. Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dükwen a zalay zana asanaw? ²⁶ Cen pæ mævuhom ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, tæ halay awan itæbay. Æna Bæbay a kwanay a mæ njahay a à bagæbaga mburom ata, winen apan i gan atan sumor ta sæ varan atan way sa pa. Aday

kwanay kə zilen anan məvuhom ahay bidaʔ? ²⁷ Waya à wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənəcək anaw?

²⁸ «Kak matanan cukutok nà, kə jilen pə zana kə zalak nə angamaw? Ənga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay à kiʔe ataya aday! Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay. ²⁹ Tə winen ata təkə nà, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zlile anahan a bayak ata təkede nà, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay à kiʔe ataya bay re. ³⁰ Aday Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kiʔe, tinen inde biten lele, aday sidew a cəna ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay dō ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kə mbak apan sa ga mer su way matana nà, i mba apan sə pəkak ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, à kiʔe ataya bidaʔ? ³¹ Matanan kutok, kə sa viwen anan nga anà zek a kwanay tə ajalay nga pə way sa pa, pə way sa sa, kabay pə zana sa pak pi zek ahay bay. ³² Sə pəlay way matanan ataya cəna, dō sə pəra ahay. Aday Bəbay a kwanay Mbərom a dukwen a san zle, kwanay ki gen anan may anà way ataya way anahan. ³³ Əna lihen adəka sə pəlay bahay a Mbərom aday didək anahan awan. Ata winen a, i varak ikwen way a kwanay a sa gan may ataya fok re. ³⁴ Kə sa viwen anan nga anà zek a kwanay tə ajalay nga pə way sə sidew bay, anga sidew ata dukwen i gan nga anà zek anahan a cite. Pə idə sə cəde fok, way anahan aya inde i sla saa bayak apan.»

7

'Am sa man mungok i zek ahay

Lukas 6.37-38, 41-42

¹ «Kə si men anan anan mungok u dō azar aya à mivel inde bay, anga aday Mbərom à sa mak ikwen anan mungok bay ite. ² Anga Mbərom i mak ikwen anan mungok nà, kawa ana kwanay sa man anan mungok anà dō ahay ata cite. I lavak ikwen way nà, tə way mbala ana kwanay sə lavan anan anà dō ahay ata cite re.

³ «Iken nà, ka mba apan sə canan anà cukol i idə ana mərak anak inde, aday dədom i idə anak a inde nà, ka mba apan sə canan sabay ata nà, angama kutok anaw? ⁴ Ka mba apan sa jan anà mərak anak: “Hayak anan, nê gəbak anan cukol i idə wa!” aday cəkəbay dədom zləngəddə i idə anak a inde nà, kəkəməw? ⁵ Mbadəmbada bidaʔka! Gəbay anan dədom i idə anak a wa aday! Ata ki mba apan sə canan sə gəbay anan ahay cukol i idə anà mərak anak wa kutok cite.

⁶ «Matanan, kə sa viren anan anan way cəncan a anà kəla ahay bay, anga ti sa may ahay pikwen, ti ngalay kwanay awan. Kə sa viren anan anan mədine a kwanay ahay anà gadura ahay bay, anga tə sa ndərasl atan à dəndəloʔ inde bay, bina ti lize.»

Cəcihen, pəlen aday jen ayak 'am uho wa

Lukas 11.9-13

⁷ «Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek wa uho, aday ti təkək ikwen ayak wa. ⁸ Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəkək way dukwen, i njad way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am uho wa dukwen, ti təban ayak wa cite re.

⁹ «Matanan re, waya à wulen a kwanay saa varan kon à alay inde anà wan anahan, anga a cəce panan wa daf anaw? ¹⁰ Kabay kak wan a a cəce nə kələf nà, ki varan dədew à alay inde bay re asanaw? ¹¹ Kwanay dō lelibay aya bugol dukwen, kə sənən a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay. Aday Bəbay a kwanay Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, a san sə varan way lele aya anà dō sə cəce panan wa way ahay zal mbala a kwanay sa san bidaʔ?

¹² «Way a tədə abay ki gen anan may dō ahay tə gak ikwen anan ataya fok nà, lihen apan sa gan atan anan aday. Anga way a mə vinde aya à Tawrita inde, aday à Deftere ana dō maja 'am a Mbərom ahay inde fok nà, tə dazlan nə ta 'am ata awan.»

Məsudoh ahay cew

Lukas 13.24

¹³ «Zlen tə məsudoh a mə mbədec a njulehwehwe ata awan. Anga məsudoh a zləbatam ata aday cəved anahan a dukwen ma da 'am a bay ata nà, a dəzle do nà, à man sə lize. Do sa zla ta man ataya nə bayak awan. ¹⁴ Əna məsudoh a mə mbədec ata aday cəved anahan a dukwen ma da 'am ata nà, a dəzle do nà, à man sə sifa sa ndav bay ata awan. Do sa zla ta man ataya nà, tinen bayak aya itəbay.»

Do maja'am a Mbərom mungwalay aya awan

Lukas 6.43-44

¹⁵ «Bənen nga a kwanay lele pu do maja'am a Mbərom mungwalay aya wa. Ti zlak ayak à wulen a kwanay ahay inde nà, tinen kawa təman ahay, aday cəkəbay tinen nə kawa kəla kiβe ahay. ¹⁶ Ki sənən atan nà, pi mer su way a tinen aya wa. Anga jəgem i wahay buway kulibay. Matanan iyam dukwen i wahay maka kulibay re. ¹⁷ Matanan dədezl si sé lele awan, i wahay wan lele cite re. Sé lelibay a dukwen i wahay wan lelibay aya cite. ¹⁸ Sé lele cəna, i wahay wan lelibay a kulibay, sé lelibay ite, i wahay wan lele aya kulibay re. ¹⁹ Sé sə wahay wan lele aya bay ata cəna, ti gad anan, ti lar anan u uko inde. ²⁰ Matanan, ki sənən anan do maja'am a Mbərom mungwalay aya nə pi mer su way a tinen aya wa.»

Njavar a Yesu guzgewez aya awan

Lukas 13.25-27

²¹ «Sənən anan pi zek wa lele re: Saa zla à bahay a Mbərom inde nà, do sə ngumo “Bahay, bahay” ataya fok bay. Əna saa dəzle cəna, do sa ga way kawa sa zlan à nga anà Bəbay uno, winen mə njahay a à mburom ata awan. ²² Kə dəzlek pə luvon saa ga sariya ata asanaw nà, do ahay bayan aya ti ja: “Bahay, bahay, ma mak anan anan 'am a Mbərom anà do ahay tə sləmay anak, mə rəzlak anan setene ahay tə sləmay anak, ma gak masuwayan sə way ahay bayak a tə sləmay anak a re.” ²³ Əna ni jan atan nà: “Kula nə sənək kwanay a bay jiga awan. Zlen ayak à man uno wa, kwanay do sa ga sədək ahay.”»

Jike su doh ahay cew

Lukas 6.47-49

²⁴ «Natiya kutok, dowan a nə kuwaya kə slənek 'am uno a anaya, aday kə dəfak anan apan lele cəna, winen a a ga minje tə dowan a inde ma san way awan, winen a han anan doh a anahan pə pəkərad. ²⁵ Iven a ga, zəlaka a haway, aday vəvara a ga, a bal anan doh ata, əna hwiya kə mbəzlak anan bay, anga doh ata ma han a pə pəkərad. ²⁶ Aday dowan a kə slənek anan 'am uno a anaya, aday kə dəfak anan apan bay ite nà, ata winen a ga minje tə dowan a inde ma san way a bay awan. Winen a han doh anahan pə wiye. ²⁷ Iven a ga, zəlaka a haway ahay, vəvara a ga, a bal anan doh ata awan, a mbazl gərep gərep hele hele.»

²⁸ Yesu a ndav anan 'am anahan ataya cəna, wazo anahan ata a gan wadan wadan anà do ahay. ²⁹ Anga winen a dakay anan way nə kawa do sə mazlab bina, kawa miter sə Tawrita ahay itəbay.

8

Yesu a mbar anan dowan a inde mə dugwad awan

Markus 1.40-45; Lukas 5.12-16

¹ Yesu a ndav anan atətək way anahan ataya nà, a dazay ahay à bəzlom ata wa, aday do ahay bayak a tə pərahan azar. ² Dowan a inde à man ata, winen do mə dugwad awan. A zlak ayak pə cakay ana Yesu, a dukwen gərmec u vo, a wa: «Ba Məduwen, kə zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

³ Yesu a ndədoy anan alay anahan, a laman, aday a jan kutok, a wa: «U no, mbar! Zugol anak kə ndəvak.» Kwayan'a dowan a mə dugwad ata a mbar acəkan. ⁴ Yesu a jan asa, a wa: «Sləne lele, kə sa təkəren ləbara a anan anà dowan bay, əna zla saa kan zek anà do sə gədan dundo anà way anga Mbərom, à zəzor iken. Aday varan way a Mbərom kawa ana Tawrita a Musa sa ja ata awan, aday do ahay tə san apan zugol anak kə ndəvak.»

Yesu a mbar anan bile ana bahay sə suje sə Ruma ahay

Lukas 7.1-10

⁵ Natiya kutok, Yesu a zla à wulen su doh sə Kafarnahum. Bahay sə suje ahay a inde à man ata awan, winen nà, Ruma ahay. A hədek pə cakay ana Yesu saa cəce panan maməzek. ⁶ A jan, a wa: «Ba Məduwen, bile uno a inde, winen mə nahay a àga nen. Winen ma mac saray aya awan, a ga dəcə tə mindel.»

⁷ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Ni zlak ayak saa mbar anan.»

⁸ Bahay sə suje ata a jan, a wa: «Ba Məduwen, na slak aday sa jəka ki zla àga nen ata bay. Əna ja 'am a kərtek cəna, bile uno ata i mbar asanaw? ⁹ Nen a aday nà, bahay uno ahay đukwen inde, aday nen nə bahay sə lavan nga anà suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anà dowan a kərtek a: “Zla tiya”, i zla. Na sak a jan anà dō hinen: “Hayak à man a anan”, i nay ahay. Na sak a jan anà bile uno: “Ga natiya”, i ga anan acəkan.»

¹⁰ Yesu a sləne 'am anahan ataya cəna, a zlan à nga lele. A jan anà dō sə pərahan azar ataya awan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kula na tak anan à nga anà dō sa daf upo nga lele kawa dowan a anan à wulen su dō sə Isəra'ila ahay bay. ¹¹ Ni jak ikwen: Dō ahay bayak a, ti i halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, ti i pa way à bahay a Mbərom tatə Ibərahima, tatə Isiyaku, aday tatə Yakob. ¹² Əna dō sa jəka tinen abay mə walay aya bugol saa pa 'am sə bahay a Mbərom ataya nà, ti gucey atan uho i idə zənzen a inde. À man ata nà, ti i yam aday ti i rac slan.»

¹³ Yesu a dazlan sa jan anà bahay sə suje ata awan, a wa: «Zla way anak agay! I tərak kawa ananak a sa daf upo nga ata awan.»

À alay ata awan ite, bile anahan ata a mbar acəkan.

Yesu a mbar dō sə dəvac ahay bayak awan

Markus 1.29-34; Lukas 4.38-41

¹⁴ Aya, Yesu a zla àga Piyer. A dəzle cəna, a tan ayak à nga anà jəje ana Piyer nà, winen mə nahay a, nga a bərzlan. ¹⁵ Yesu a laman alay anà uwar ata awan, aday nga a sə bərzlan ata a ndalay panan. A slabak, a dan way sa pa anà Yesu.

¹⁶ Suko anahan a ga cəna, ta ran ahay dō sə dəvac azar aya bayan awan, tinen tə setene aya à nga inde. Yesu a razl anan setene ahay ta 'am anahan sa jan atan, aday a mbar anan dō sə dəvac ataya fok. ¹⁷ A ga matanan ata aday 'am ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa ja ata à təra, a wa:

«Winen nà, kə gəbak puko wa bəle a mənuko,

kə tavakak anan puko wa dəvac ana mənuko ahay.*»

Do sa gan may sə pərahan azar anà Yesu ahay

Lukas 9.57-62

¹⁸ Yesu a canan anà man su dō pə cakay anahan ata nà, a jan anà njavar anahan ahay tə takas way a tinen pa day uho sə bəlay. ¹⁹ Miter sə Tawrita a inde, a hədəken ayak pə cakay ana Yesu, a jan, a wa: «Miter, nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

²⁰ Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Hwehwe ahay nà, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay đukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Dō nà, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

²¹ Dowan a maza à wulen sə njavar a Yesu ahay wa a jan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nà zla agay, nà saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

²² Yesu a mbəđahan apan ite, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tã la məsinde a tinen ahay. Iken, hayak, pəruho azar.»

Yesu a gafan 'am anà atə mad tə a'am

Markus 4.35-41; Lukas 8.22-25

²³ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a ján way anahan à kwalalan inde tə njavar anahan ahay. ²⁴ Tinen apan ti zla kutok, vəvara məduwen a a slabak kwayan'a pa nga sə a'am.

* 8:17 Ca pə Esaaya 53.4.

Məsugurndolon sə miresl sə a'am a slabak, a njəvek ayak à kwalalan inde. Ata Yesu nà, winen apan i njak ahan.

²⁵ Njavar anahan ataya ta nay apan, tə pədek anan, ta jan, ta wa: «Ba Məduwen, mənuko apan di lize. Tam mənuko ite!»

²⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kə dəfen upo nga bayak a bay kələdaw?»

Coy Yesu a slabak hərom, a gafan 'am anà mađ, a jan anà məsugurndolon sə a'am ahay tə mbəsak sa bal. Dekek, atə mađ tə a'am tə tavay acəkan. ²⁷ Way ata a gan masuwayan anà do ataya bayak awan. Anga nan ta ja, ta wa: «Dowan a anan ata nà, do maw? Kwa atə mađ tə məsugurndolon sə a'am ahay dukwen tə dəfan apan!»

Yesu a mbar anan dowan aya inde cew tə setene aya à nga inde

Markus 5.1-20; Lukas 8.26-39

²⁸ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a dəzle pa 'am sə bəlay, pa day uho su kon sə Gadarena ahay. À man ata nà, dowan aya inde cew, tə setene aya à nga inde. Tinen aday nà, ta ga zlawan cəvedabay. Anga nan, do ahay tə mbəsakak sa zla ta man ata awan. Dowan ataya ta nay ahay à wulen sə jəvay ahay wa, tə zlangay tatə Yesu. ²⁹ Tə canan à Yesu cəna, ta zlah pi zek, ta wa: «Iken Wan a Mbərom, kə pəlay pumo wa həna kwayan'a nə maw? Ka nak sa naa ga alay tə manay kwayan'a mənjenja alay a Mbərom sa dəf ata sə dəzley ahay ca daw?»

³⁰ Ta man a tinen ata dəren mənəcək nà, gadura ahay inde, tinen apan ti rac apa. ³¹ Setene ataya tə cəce pə Yesu a wa, ta wa: «Kak a nak sa razl manay nà, varan umo cəved mē ndərmađ à gadura a anaya inde.»

³² Yesu a jan atan kutok, a wa: «Zlen uda awan!» Tə zləray ahay à do ataya wa, ta zla à gadura ahay inde. Gadura ahay fok ite, ta haw kwa pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgugəjuje wa à bəlay inde, tətah, tə lize uda awan.

³³ Do sa gan nga anà gadura ataya ta haw à wulen su doh. Ta jan anà do ahay way a sə təra pu do cew ataya awan, aday pə gadura ahay re. ³⁴ Do sə wulen su doh ahay fok, ta nay saa zlangay tə Yesu. Tə canan cəna, tə dubok anan Yesu, aday à zla à kon a tinen ata wa.

9

Yesu a mbar anan dowan a inde mə təra à məndak awan

Markus 2.1-12; Lukas 5.17-26

¹ Natiya kutok, Yesu a ján à kwalalan inde maza awan, a takas bəlay, a ma way anahan à Kafarnahum, wulen su doh anahan. ² À wulen su doh ata wa, dowan aya inde tə gəban ahay do pə lala, winen mə təra à məndak awan. Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata cəna, a jan anà dowan a mə təra à məndak ata awan, a wa: «Dəna uno, kə jalay awan sabay. Nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

³ Aya əna, miter sə Tawrita ahay inde à man ata awan, tə jalay nà: «Dowan a anan, winen apan i jənan pa 'am anə Mbərom.»

⁴ Yesu a san abayak nga a tinen ata zle coy. Anga nan a wa: «Kə jilen way lelibay a matanan à mivəl a kwanay inde nà, angamaw? ⁵ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay” ata daw, kabay sa ja: “Slabak, zla” ata daw? ⁶ Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à do ahay pə daliyugo.» A jan anə dowan a mə təra à məndak ata: «Slabak, gəba lala anak, zla agay!»

⁷ Dowan ata a slabak, a zla way anahan agay acəkan. ⁸ Do ahay tə canan anə way ata cəna, tə jəjar pi zek, aday tə həran nga anə Mbərom, anga kə varak anan mazlađ matanan ata anə do zənzen aya awan.

Yesu a ngaman anə Mata

Markus 2.13-17; Lukas 5.27-32

⁹ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan. Winen apan i zla ata nà, a canan à dōwan a inde tē ngaman Mata, winen mē njahay a ù doh sē cakal jangal. Yesu a canan cēna, a jan: «Pēruho azar!» Mata a slabak, a pērahan azar acēkan.

¹⁰ Tē njahay pē tuwez àga Mata kutok, Yesu tē njavar anahan ahay. Aday dō sē cakal jangal ahay tu dō sē atahasl azar aya bayak a ta zlak ayak re. ¹¹ Farisa ahay tē canan anà way ata cēna, tē cēce pē njavar anahan ataya wa: «Miter a kwanay nà, a pa way pē kērtēk a tu dō sē cakal jangal ahay, aday tu dō sē atahasl ahay nà, angamaw?»

¹² Yesu a slōne anan lele nà, a jan atan, a wa: «Dō dēvac a bay cēna, a gan may anà dō sē disise bay, si dō sē dēvac ahay. ¹³ Adēka bay, zlen saa tētak nà, 'am a ma ja à Deftere a Mbērom inde a anan: “U no dō ahay tē gan sumor ì zek ahay, bina u no tē vuro gēnaw ma sla dungo aya bay.*” Nen a aday dūkwēn, na nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sē ngaman anà dō sē atahasl ahay.»

Acēce way pē sumaya

Markus 2.18-22; Lukas 5.33-39

¹⁴ Natiya kutok, njavar a Yuhana ahay tē cēce pē Yesu wa, ta wa: «Manay tē Farisa ahay, ma ga sumaya kutok nà, njavar anak ahay nē ta ga itēbay angamaw?»

¹⁵ Yesu a mbēdāhan atan apan, a wa: «A ga pikwēn nà, dō mē ngamay aya à man sē gēba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itēdāw? Matanan bay! Əna pa pac a dō sē gēba dalay ata, tē bēnak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.

¹⁶ «Matana re, waya sē tapay zana wiya a pē zana anahan mēduwer a anaw? Ibay. Anga à man sē banay anan nà, mēgabā sē zana wiya ata i zēga anan apan mēke ana zana mēduwer ata awan, i ngēraw. ¹⁷ Matana re, dōwan sa mbād mahay mē kwasay a bay a à mbulo sa zlay mēduwer a dūkwēn ibay†. Anga mahay mē kwasay a bay ata kà sak a kwasay nà, i ngēraw anan mbulo sa zlay a mēduwer ata awan, aday mahay dūkwēn i mbād à mēndak, mbulo sa zlay kē nēsek asa re. Anga nan, suwan sa mbād mahay mē kwasay a bay à mbulo sa zlay wiya awan. Ata, awan saa nes dūkwēn ibay.»

Atē bahay a inde tē uwar sē laman alay à zana a Yesu ata awan

Markus 5.21-43; Lukas 8.40-56

¹⁸ Yesu winen apan i ja 'am anahan ataya nà, dōwan inde winen bahay awan, a zlak ayak. A dūkwēn gērmec ù vo anà Yesu, a jan, a wa: «Dēna uno kē mēcak hēna. Hayak àga nen. Kā dāf apan alay anak aday ā mbar ite.» ¹⁹ Atē Yesu tē njavar anahan ahay tē slabak, tē pērahan azar.

²⁰ Uwar a inde à man ata ite, winen dēvac a, ava kuro nga cew. Mez winen apan i pēkan ahay à kutov wa. Anga nan, a nay ahay à wulen sē dō ahay ta sē dēba a Yesu. A dazlan, a laman alay nec anà 'am sē zana ana Yesu. ²¹ A jalay nà: «Kak nē njādāk sē laman anà zana anahan a cēna, ni mbar asanaw!»

²² Yesu ite a mbēda 'am pē uwar ata, a canan, aday a jan: «Mazar uno, kē jalay awan bay, adāf nga anak pi nen ata kē mbērak iken.» À alay ata awan ite, uwar ata a mbar acēkan.

²³ Yesu a dēzle àga bahay ata awan. A canan anà dō sa fa gingec ataya pi zek tu dō sa yam ataya fok nà, ²⁴ a jan atan, a wa: «Zlen à man a anan wa, anga dēna a anan kē mēcak bay. A njak ahan ca.» Man su dō ataya tē mbasay apan.

²⁵ Ta razl anan dō ahay fok uho lele nà, Yesu a zla ù doh à man sē mēsinde, a bēnan anan alay anà dēna ata awan. Dēna ata a slabak hērom.

²⁶ Matana kutok, lēbara ata a ta 'am tēday pē daliyugo ata fok.

Yesu a mbar anan hurof aya inde cew

²⁷ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan. Pē cēved anahan ata kutok, hurof ahay cew tē pērahan ayak azar, tinen apan ti zlah, ta wa: «Iken wan a Dawuda, mē gak ì

* ^{9:13} Ca pē Hose'a 6.6. † ^{9:17} Mbulo sa zlay nà, way sa mbād uda mahay sē Yahuda ahay. Aday dūkwēn, kak winen wiya awan nà, à alay ana mahay sē kwasay uda nà, a ngēraw bay.

zek wa ite!»²⁸ Yesu a zla ù doh lele nà, hurof ataya tē hēdāken ayak pē cakay. Yesu a cāce patan wa, a wa: «Kē dāfen upo nga ni mba apan sa mbar kwanay acākan dāw?»

Tē mbēdahan apan, ta wa: «Ayaw, mē dāfak apak nga.»

²⁹ Natiya kutok, Yesu a laman atan alay pē idē, aday a wa: «Ā tērak ikwen kawa ana kwanay sē dāfay upo nga ata awan.»³⁰ Idē a tinen ahay tē tēba acākan ngurret.

Pē dēba wa nà, Yesu a gafan atan 'am pi zek wa lele, a wa: «Kā sa tēkēren anan 'am a anan anā dōwan bay jiga awan.»³¹ Ēna tinen ta zla cēna, tē tēker anan lēbara a Yesu kwa aha pē daliyugo ata fok.

Yesu a mbar anan dōwan a inde maandak awan

³² Dōwan a abay hurof ataya tinen apan ti zla way a tinen mba, dō ahay tē gēban ahay dōwan a inde anā Yesu. Dōwan ata a ja 'am bay, winen maandak awan, anga setene inde anan à nga.³³ Yesu a razl anan setene ata awan, aday dōwan a maandak ata a dazlan sa ja 'am kutok. Way a sē tēra ata a gan masuwayan anā dō ahay. Anga nan ta ja, ta wa: «Way kawa hēna anan ata, dōwan kē canak anan kula à Isēra'ila bay fok.»

³⁴ Aya ēna, Farisa ahay ta wa: «Sē varan mēgala sa razl anan setene ahay nà, bahay sē setene aya awan.»

Do si mer su way ahay ta kac ike

³⁵ Yesu a bar à wulen su doh ahay, aday a zla pu kon pu kon. Winen apan i tētakan anan way anā dō ahay ù doh sē wazay ahay. A taa wazan atan lēbara sē bahay ana Mbērom mugom awan. Kē mbērak anan dō sē dēvac a tinen ahay fok, pi zek tu dō mē tēra à mēndak aya fok re.³⁶ Yesu a canan anā man su dō ata cēna, ta gan ì zek wa, anga ta yak nga, tē dawarak kawa tēman mēnjēna dō sa gan atan nga ataya awan.³⁷ Natiya kutok, a jan anā njavar anahan ahay, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sē halan nga, ēna dō sē halan nga aya ta kac ike.³⁸ Suwan gen anan kem anā bahay sē guvo awan, ā zēga anan dō ahay à guvo, anga sē halan nga anā way sa pa.»

10

Yesu a walay dō maslan anahan ahay kuro nga cew

Markus 3.13-19; Lukas 6.12-16

¹ Natiya awan, Yesu a ngaman anā njavar anahan kuro nga cew ataya pē cakay anahan. A varan atan mēgala sa razl anan setene ahay, aday sa mbar anan dō sē dēvac ahay fok, tu dō mē tēra à mēndak aya fok re.² Slēmay su dō maslan anahan a kuro nga cew ataya nà, hēna: mama'am awan, Simon, dōwan a Yesu sē ngaman Piye* ata awan, tinen tē mērak anahan Andēre. Yakuba tinen tē mērak anahan Yuhana, tinen wan ana Zebede ahay.³ Filip tē Bartilome, Tomas tē Mata dō sē cakal jangal ata awan, Yakuba wan ana Alfa, Tade,⁴ Simon dō manidē sē Ruma ahay ata awan, tē apan Yudas Iskariyot dō saa ga dāf pē Yesu ata awan.

Mer su way ana dō maslan a kuro nga cew ataya awan

Markus 6.7-13; Lukas 9.1-6

⁵ Yesu a slan anan dō maslan anahan ahay kuro nga cew ataya ta sa jan atan: «Kā si zlen āga dō sē pēra ahay bay, kā si zlen à wulen su doh sē Samariya ahay bay re.⁶ Kī zlen asanaw cēna, pē cakay sē Isēra'ila ahay, tinen kawa tēman mē lize ataya awan.⁷ Ā man a kwanay sa zla fok, dīken atan anan nà: “Bahay a Mbērom winen bēse tē kwanay coy.”

⁸ Mbēren anan dō ahay à dēvac a tinen ahay wa. Slābiken anan dō ma mac aya re. Dō mē dugwad aya dūkwēn, mbēren atan aday zugol a tinen ā ndav. Rēzlen anan setene à dō ahay wa. Kē njidēn mēgala ata dūkwēn kēriya awan, viren anan anā dō ahay kēriya cite.⁹ Kā sa gēben dala à alay bay, kwa dala sē gura, kwa sē gursa, kwa sē rēslom.¹⁰ Kā sa gēben tabay à alay bay, kā sa gēben zana ahay cew bay, kā si ren tēkarak ahay saray cew bay, kā sa gēben dēker à alay bay fok. Anga dō si mer su way cēna, i pa nà, way sē herreb anahan.

* 10:2 Kawa sa ja nà, Pēkērad.

¹¹ «Ka sak a dazlen à wulen su doh cəna, pəlen dō tədə i təma kwanay ata awan. Njihen àga winen hus à luvon a kwanay sa zla à man hinen. ¹² Kwanay apan ki i dazlen àga dō nà, jen atan kawa həna a anan: “Zay à tərak ikwen.” ¹³ Ata kak dō su doh ataya tə təmahak kwanay nà, zay a kwanay à njahay patan acəkan. Aday kak dō su doh ataya tə təmahak kwanay bay ite cəna, zay a kwanay à may ahay pikwen. ¹⁴ Matana re, kak dōwan aya tinen tə təmahak kwanay bay, kabay ta ngam sə sləne 'am a kwanay bay nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kâ bəzləmen morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa. ¹⁵ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Pə luvon a aday Mbərom i gan sariya anà dō sə daliyugo ahay ata nà, zek i naa dan anà dō su kon ataya zal mbala ana Sodoma tə Gomora.†»

Dəce ahay inde pa 'am

Markus 13.9-13; Lukas 21.12-17

¹⁶ «Ni slan kwanay həna, kawa təman ahay à wulen sə kəla kibe ahay inde. Anga nan, tərən dō wurwer aya kawa dədəw ahay, aday njihen səkəffe kawa badəbada ahay. ¹⁷ Ben nga a kwanay lele pu dō sə daliyugo ahay wa, anga ti naa zla kwanay à man sə sariya ahay, ti naa ndəbay kwanay ù doh sə wazay ahay. ¹⁸ Ti naa ngəza kwanay pa 'am sə guverner ahay aday pa 'am sə bahay məduwen aya anga kwanay njavar uno ahay. Matanan ki gen side pa 'am a tinen ahay, aday pa 'am ana dō sə pəra ahay re. ¹⁹ Kwa siwa siwa tə bənak kwanay à man sə sariya ahay nà, kâ sa jilen à mivel a kwanay inde: “Mi i ja həna nə maw, aday mi ja kəkəmw?” bay. Anga ki njiden 'am i nak ikwen ahay à nga inde à alay ata awan. ²⁰ Anga 'am ata i nay ahay dukwen à nga a kwanay wa bay. Saa jak ikwen ahay nà, Apasay a Bəbay a kwanay Mbərom.

²¹ «Matanan, mərak ahay ti varan anan mərak a tinen ahay anà dō ahay aday tã vad atan. Bəbay ahay dukwen ti gan anà gwaslay a tinen ahay matana re. Gwaslay ahay dukwen, ti slabak pə bəbay a tinen ahay aday dō ahay tã vad atan re. ²² Dō ahay fok ti nak ikwen idé anga kwanay njavar uno ahay. Əna dōwan a kə səmak anan anà dəce ata hus à andav a inde nà, winen i tam. ²³ Kak dō ahay ta gak alay tə kwanay ù kon ata nà, zlen way a kwanay ù kon hinen. Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Nen Wan su Dō ni may ahay nà, ki mben apan sə zlangay alay pu kon sə Isəra'ila fok aday bay.

²⁴ «Dō sə jangay nà, i zalay miter anahan bay. Matanan, dō sa ga mer su way àga dō dukwen, i zalay bahay su doh ata bay re. ²⁵ Dō sə jangay kà sak a dazle ù doh anà dō sə jangan ata awan, kabay dō si mer su way dukwen kà sak a dazle à məduwen sə mazlab ana bahay su doh ata awan, ata winen kà slak kutok. Kak aday tə ngamak uno i nen bahay su doh “Bə'elzebul‡” nà, ti təra kwanay dō su doh uno ahay fok à məndak kə zalak kutok bidaw?»

Lele sə jəjaran nà, anà wayaw?

Lukas 12.2-9

²⁶ «Anga nan, na wa: Kâ jəjiren anan anà dō sa ga alay tə kwanay ahay bay. Way mi dər aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsək aya asəsək fok, ti sləne zek kutok. ²⁷ Way uno sa jak ikwen mənuko taayak ataya fok, jen anan pə idé sə dō ahay fok kutok re. Way a kwanay sə sləne mə səsək asəsək ataya nà, jen anan pə zavay wa kutok. ²⁸ Kâ jəjiren anà dō sa mba apan saa ndəvak ikwen anan sifa tətə ataya bay. Jəjiren anan adəka nà, anà Mbərom. Winen nà, i mba apan sə lize anan zlay si zek tə sifa a təkə à məkə sə mərda ata awan. ²⁹ Tə dala anak mənjoek nà, ti pəkak apan kədəye ahay ngwer cew bidaw? Kədəye ataya nà, inde kərtek sə slahay pa nga mburom wa à məndak mənjoəna Bəbay Mbərom sa gan may nà, inde dāw? ³⁰ Kwanay həna dukwen, kwa sibək sa nga a kwanay, tinen mə baslay aya fok kərtek kərtek. ³¹ Anga nan, na jak ikwen: Kâ jəjiren bay, bina kwanay kə zilen kədəye ahay bayak a asanaw!

³² «Natiya, kak dōwan a kà jak pa 'am su dō sə daliyugo ahay “Nen dō a Yesu!” nà, nen dukwen, ni ja pa 'am ana Bəbay uno Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata: “Winen

† 10:15 Ca pə Laataanooji 19. ‡ 10:25 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

dó uno!” cite. ³³ Əna dɔwan kà jak pa 'am su dɔ sə daliyugo ahay sa jəka a san nen Yesu bay cəna, nen dukwen ni jan anà Bəbay uno Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, na san anan bay ite re.»

Yesu a nay anan nə zay bay, əna maslalam

Lukas 12.51-53, 14.26-27

³⁴ «Natiya asa, kə jilen sa jəka na nay ahay nà, sə gəbay ahay zay bay. Na nay sə gəbay nə zay bay, əna maslalam. ³⁵ Nen na naa njak anan atə wan pi zek tə bəbay anahan, aday atə dəna dalay a pi zek tə may anahan, atə dalay sa wan pi zek tə jəje anahan. ³⁶ Saa təra pi zek dɔ manidə ahay nà, dɔwan aya ù doh pə kərtek ata awan.

³⁷ «Dowan a kà sak a pəlay bəbay anahan kabay may anahan zal sə pəlay nen cəna, winen kà slak njavar uno bay. Aday dɔwan kà sak a pəlay wan anahan kabay dəna anahan zal sə pəlay nen cəna, kà slak njavar uno bay re. ³⁸ Kak dɔwan a kə tavakak dədom anahan mə zləngad a aday kə pərahak uno azar bay cəna, kà slak njavar uno bay re. ³⁹ Dowan a kà nak anan sa tam anan sifa anahan tə alay anahan a cəna, i lize anan adəka bugol. Əna dɔwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen ite nà, ata i njad anan way anahan adəka.»

Mərdok anga sə təma njavar a Yesu ahay

Markus 9.41; Lukas 10.16

⁴⁰ «Dowan a kə təmahak kwanay, a təma nà, nen awan. Aday dɔ sə təma nen dukwen, a təma dɔ sə slənay ahay nen ata awan. ⁴¹ Dowan a kə təmahak dɔ maja'am a Mbərom anga winen dɔ maja'am a Mbərom cəna, i njad mərdok anahan kawa ana dɔ maja'am a Mbərom ata awan. Aday dɔwan a kə təmahak dɔ didək a anga winen dɔ didək a cəna, i njad mərdok anahan kawa ana dɔ didək ata re. ⁴² Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya dɔwan a kə varak anan kwa a'am mə taslay a anà dɔ ma kac a kərtek à wulen sə njavar uno a anaya anga winen njavar uno nà, i njad magwagway anahan acəkan.»

11

Yuhana, dɔ sa gan baptisma anà dɔ ahay ata, a slan dɔ ahay à man a Yesu

Lukas 7.18-35

¹ Natiya kutok, Yesu a ndav anan sə dakan anan way anà njavar anahan ahay kuro nga cew ataya cəna, a zla way anahan à man maza aya awan, anga a nan sə tətakan anan aday sə wazan anan 'am a Mbərom anà dɔ sə wulen su doh sa man ataya fok.

² À alay ata ite, Yuhana dɔ sa gan baptisma anà dɔ ahay ata aday nà, winen à dangay. A sləne ləbara si mer su way ana Yesu Almasihu sa ga ataya nà, a slənay anan njavar anahan ahay ite, t̄a nay pə cakay ana Yesu ³ saa cəce panan wa: «Iken nà, Almasihu dɔwan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay m̄a ba dɔ maza daw?»

⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen, təkəren anan anà Yuhana nà, way a kwanay sə sləne aday way a kwanay sə canan ataya awan. ⁵ Hurof ahay tə təbak idə, vədal ahay tinen apan ti zla tə saray a tinen, aday dɔ mə dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tə mbərak. Mədəngazlak ahay, tinen apan ti sləne way tə sləmay a tinen ahay re, dɔ ma mac aya tə slabakak ahay à məke wa, aday dɔ mətawak aya tə slənek ləbara sa 'am mugom awan. ⁶ Ataslay mivel i təran anà dɔ aday kə mbəsakak sa daf upo nga itəbay ata awan.»

⁷ À alay a njavar a Yuhana ahay tinen apan ti zla way a tinen kutok ata nà, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anà man su dɔ ata awan, a wa: «Ki zlen à kibe à man sa saf inde nà, saa cay ahay pa maw? Pə gusuko aday mad winen apan i bal anan ata daw? A'ay! ⁸ Əna aday ka si cen ahay nà, pa ma kutok anaw? Pu dɔ aday winen ma pak zana kəlfedede aya ata daw? Dɔ sa pak zana kəlfedede aya dukwen, tinen nà, ù doh sə bahay ahay. ⁹ Aka aday ka si cen ahay nə pa ma kərtek a kutok anaw? Pu dɔ maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen dɔ maja'am a Mbərom acəkan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay dɔ maja'am a Mbərom ahay re. ¹⁰ Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom

inde, pə winen. Mbərom a wa: “Həna ni slan dō maslan uno, i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.*”

¹¹ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: À wulen su dō sə njahay ahay pə daliyugo nà, dōwan inde sə zalay anan Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata nà, ibay. Aya əna, dō ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nà, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen. ¹² Kwa a bənay ahay à alay Yuhana sə dazlan sə wazan anan 'am sə bahay a Mbərom anà dō ahay hus ahay həna ata nà, dō manidə ahay inde ta gak vəram tə bahay a Mbərom, aday a nan atan sə ngəzar anan. ¹³ Hus ahay pə Yuhana sə dəzley, Deftere Tawrita a Musa, tə Deftere mbala ana dō maja'am a Mbərom ahay fok, ta jay ahay nà, pa 'am sə bahay a Mbərom awan. ¹⁴ Kak ki təmihen 'am uno kəmaya, 'am ana Deftere sa ja pə amay ana Eliya ata nà, kə tərak tə Yuhana kutok.† ¹⁵ Sləmay inde pə dōwan a sə sləne 'am a anan cəna, à sləne.

¹⁶ «Dō a wuswes anaya həna ata nà, ni ga atan minje nà, ta maw? Ni ga atan minje cəna, tə gwaslay ahay sə njahay pə zavay sə wulen su doh, ti zlahan ayak anà gwaslay sa day hinen ataya, ta wa: ¹⁷ “Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!” ¹⁸ Bina Yuhana kà nak, a pa way sa pa kəray bay, a sa mahay bay re, ta ja apan ta wa: “Winen tə setene à nga!” ¹⁹ Nen Wan su Dō na nak, na pa daf kəray, na sa mahay kəray. Tinen apan ti ja upo re, ta wa: “Cen apan! Dōwan a anan nà, dō sə kutov, dō sə vaway nga, aday winen car su dō sə cakal jangal ahay pi zek tu dō sə atahasl ahay.” Aya əna, dō ahay ti san kəlire‡ ana Mbərom winen lele, anga ti canan anà mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Dəce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Lukas 10.13-15

²⁰ Yesu a dazlan, a gafan 'am anà dō sə wulen su doh aya aday winen sa ga uda zek məduwen sə masuwayan anahan ahay ataya awan, anga tə ngəmak sa yam pə ines a tinen ahay itəbay ata awan. ²¹ A ja, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dəce i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytisada dūkwen, dəce i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tã ga atan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nà, dō sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə məsinde pi zek, ti kukot rəba pa nga aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə dīdek awan. ²² Anga nan, nen apan ni dakak ikwen anan həna: Pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana atə Tirus tə Sidon nà, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

²³ «Iken Kafarnahum, a ga apak nà, Mbərom i cakaf wa iken à mburom daw? Matana bay! Ki zla nà, à məkə sə mərda adəka coy. Anga masuwayan aya ma ga əga iken ataya nà, abay à ga nə tinen ma ga aya nə à wulen su doh sə Sodoma nà, ata tiya winen i ga inde hus biten cite re. ²⁴ Anga nan, ni jak ikwen: Pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana Sodoma i dan 'am kawa ananak bay.»

Yesu i dakan anan cəved sa man uda anà dō ahay

Lukas 10.21-22

²⁵ À alay ata awan, Yesu a ja, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dakak anan anan way a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dūkwen abay kə dərək anan pu dō sə kəlire ahay wa, pu dō sə asan way ahay wa. ²⁶ Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²⁷ Matanan, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bəbay uno kə varak uno anan way ahay fok. Dōwan sa san Wan a Mbərom nà, ibay, si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dōwan sa san Bəbay Mbərom dūkwen ibay, si nen wan anahan awan, tu dō aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.

²⁸ «Kwanay dō ma ya nga aya, kwanay tə way ma ba aya pa nga ata awan, hayak ikwen ahay pə cakay uno, aday ki njiden sa man uda awan. ²⁹ Pərihen anan azar lele nà, anà 'am

* 11:10 Capə Malakiya 3.1. † 11:14 Capə Malakiya 3.23-24. ‡ 11:19 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

uno ahay, tətiken way pi nen wa, anga nen nə dō səkəffe awan, ki gen dāce à alay uno wa itəbay. Ata aday, sifa a kwanay ahay ti man uda awan kutok. ³⁰ Anga 'am uno ahay nen sa jak ikwen ataya nà, ti njahak ikwen pa may. Way nen sə dəfak ikwen uda pa nga ata nà, i ba pikwen bay.»

12

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Markus 2.23-28; Lukas 6.1-5

¹ Pə luvon a inde nà, Yesu tə njavar anahan ahay ta zla tə guvo sa ndaw. Njavar anahan ahay ta kad ndaw aday ta pa, anga may a han patan. Əna, pac ata nà, luvon sa man uda awan. ² Farisa ahay tə canan à way a tinen sa ga ata cəna, tə cəce pə Yesu a wa, ta wa: «Ca apan, njavar anak ahay nà, ta ga way aday tədə abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nà, angamaw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu dō anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay dāw? A ga nə kəkəməw?» ⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazlab a Mbərom inde, a ray pen ma ga nga a anga Mbərom, ta pa tu dō anahan ahay. Aday abay tədə sa pa pen ataya nà, si dō sə gədan dongo anà way anga Mbərom ahay taayak bidaw?

⁵ «Kabay kula kə jingen Tawrita itəbay dāw? Dō sə gədan dongo anà way ahay anga Mbərom nà, ta ga mer su way ù doh sə mazlab a Mbərom nə pac pac, kwa tə luvon sa man uda awan.† Tə winen ata təkə dukwen, ines inde patan ibay re. ⁶ Ni jak ikwen həna: Dō sə zalay doh sə mazlab a Mbərom inde həna à man a anan.

⁷ «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, Mbərom a wa: “U no dō ahay tã gan sumor ì zek ahay, bina u no tã vuro gənaw ma sla dongo aya bay.‡” Ata nà, abay kə sənən anan 'am ata nà, ki viren anan ines anà dō mənjenja ines ahay həna biten ataya bay. ⁸ Bina nen Wan su Dō nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Markus 3.1-6; Lukas 6.6-11

⁹ Natiya awan, Yesu a slabak, a zla ù doh sə wazay a inde. ¹⁰ Dōwan a inde à man ata, winen ma mac alay awan. Aday dukwen Farisa ataya, a nan atan sa man anan mungok anà Yesu pa sa ga mer su way pə luvon sa man uda ata awan. Anga nan tə cəce pə Yesu wa: «Tawrita a mənuko kə varak uko cəved sa mbar dō pə luvon sa man uda awan dāw?»

¹¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Hinahibay təman anak inde, aday kə slahak panak à məkə inde nà, ki gəbay anan à məkə wa, kwa â ga nə pə luvon sa man uda awan bidaw? ¹² Tə didem a nà, dō a zalay təman bidaw? Anga nan, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kwa pə luvon sa man uda awan.»

¹³ Yesu a jan anà dōwan a ma mac alay a ata kutok: «Ndədoy anan alay!» Dōwan ata a ndədoy anan alay acəkan, alay anahan kə pəsakak kawa alay a hinen ata re. ¹⁴ Matana awan, Farisa ataya ta nay ahay uho, tə halay nga, aday tə pəlay cəved sə lize anan Yesu kutok.

Do si mer su way a Mbərom sə walay ata awan

¹⁵ Aday Yesu a sləne ləbara a tinen ata cəna, a slabak à man ata wa, a zla way anahan. Dō ahay tə pərahak anan azar bayak a re, aday a mbar anan dō dəvac aya fok. ¹⁶ A gafan atan 'am pi zek wa lele, tã sa jan anà dōwan winen wayaw bay. ¹⁷ Natiya awan, 'am a Mbərom sa ja tə dongo ana Ezaya ata a təra didək a kutok. Mbərom a wa:

¹⁸ «Dō si mer su way uno nen sə walay ata, həna!

Winen nà, ləliwe uno awan,

nə taslay anan mível nə tə winen awan.

Ni slənak ayak apan Apasay uno.

I dakan atan anan didək uno anà dō su kon ahay fok.

* 12:3 Ca pə 1 Samiyel 21.2-7. † 12:5 Ca pə Limle 28.9-10. ‡ 12:7 Ca pə Hose'a 6.6.

¹⁹ I ngam sə tære tu dō bay, i zlah awan itəbay.

Ḍowan sə sləne dundo anahan pə cəved ibay.

²⁰ Gusuko winen apan i kad coy dukwen, winen i ndav a wa bay,

lalam winen apan i mbacay coy dukwen, winen i ndəvan wa alay itəbay re,

hus pə luvon mbala didek anahan saa tavay nga ata awan.

²¹ Ḍo ahay fok ti dəfan ide nà, anà sləmay anahan kərtek. §»

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Markus 3.20-30; Lukas 11.14-23

²² Pə dəba anahan a wa nà, tə gəban ahay Ḍowan a inde, winen hufof awan, aday maandak a re, anga setene inde anan à nga. Yesu a mbar anan. Ḍowan ata a ja 'am, a canan ide kutok. ²³ Way a sə təra ata a gan masuwayan anà man su dō ata fok. Ta ja, ta wa: «Ḍowan a anan nà, winen Wan ana Dawuda mənuko sa ba ata bidaw?»

²⁴ Aya əna Farisa ahay tə sləne cəna, ta ja, ta wa: «Ḍowan a anan nà, sə varan məgala sa razl anan setene ahay nà, Bə'elzebul* bahay sə setene ahay.»

²⁵ Yesu a san ajalay nga a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa: «À bahay a wura wura fok cəna, kak dō anahan aya 'am kà zlak atan pi zek bay nà, bahay ata i nes wa. Wulen su doh a wura wura, gulom su doh a wura wura dukwen, kak dō ahay uda ataya 'am kà zlak atan pi zek sabay cəna, i tavay nga sabay re. ²⁶ Kak Fakalaw bahay sə setene ahay winen apan i razl setene ahay nà, 'am kà zlak atan pi zek tu dō anahan aya sabay. Matanan bahay anahan a i tavay nga sabay re. ²⁷ Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nà, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala à waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak ikwen anan mungok nà, wan a kwanay aya awan. ²⁸ Tə didem awan, na razl setene ahay tə məgala sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənən anan kutok, bahay a Mbərom kà nak ahay à wulen a kwanay.

²⁹ «Matana re, Ḍowan saa zlan ù doh ù dō gədan a saa ngəzəray panan way anahan ahay nà, ibay. Si kə lahak apan kurre kə jawak anan Ḍowan ata awan, aday i saa mba apan sa zlan ù doh sa ray panan way anahan ahay nà, na.

³⁰ «Ḍowan aday winen ti nen bay cəna, ata winen dō manide uno. Ḍowan a kà mak uno zek sə halan nga anà dō ahay bay, ata winen a i tan atan 'am. ³¹ Anga nan ni jak ikwen həna, dō zənzen a kə nəsek kabay kə jənak anan pa 'am anà Mbərom nà, Mbərom i pəse anan ines anahan ata awan. Aya əna, kak Ḍowan a kə jənak anan pa 'am anà Apasay Cəncan a nà, ata Mbərom i pəsen anan ines anahan ata itəbay fok. ³² Matanan re, kwa Ḍowan a nə a ja 'am lelibay a pa Wan su Ḍo, Mbərom i pəsen anan ines anahan ata, əna dō sa ja 'am lelibay pa 'am ana Apasay Cəncan ata nà, Mbərom i pəsen anan ines anahan ata kula ite sabay, kwa həna pə luvon sə biten, kwa pə luvon saa nay.»

Dədezl si sé tə wan anahan aya awan

Lukas 6.43-45

³³ «Kak dədazl si sé a nə sumor a cəna, wan anahan a i təra sumor a re. Aday kak dədazl si sé a nə sumor a bay ite, ata wan anahan a dukwen nə sumor a bay re cite. Anga nan, ta san dədazl si sé nà, pa wan a wa. ³⁴ Kwanay aday nà, zahav su kòn ahay, ki mben apan sa ja 'am lele aya nə kəkəməw? Bina təbəlem su dō a ja nə way sa nay ahay à mivəl anahan wa. ³⁵ Ḍo lele a nà, a san sa ja 'am zle ləfedede, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan lele ata wa. Matanan, dō sə huwan dukwen a ja nə 'am sə huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivəl anahan a lelibay ata wa re. ³⁶ Nen ni jak ikwen həna: Pə luvon a Mbərom sa ga sariya ata nà, dō ahay ti mbədəhan apan anà nga a tinen ahay pa 'am a tinen ahay ma ja aya lelibay ataya fok. ³⁷ Mbərom i ban iken, kabay i mbəsak iken nà, anga 'am anak ma ja awan.»

Do ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Markus 8.11-12; Lukas 11.29-32

§ 12:21 Ca pə Esaaya 42.1-4. * 12:24 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

³⁸ Natiya awan asa, do ahay à wulen sə Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita aya ta jan anà Yesu, ta wa: «Miter, a nan umo, ga masuwayan sə way kərtek sə dakay anan nà, Mbərom a sə slənay ahay iken acəkan ata awan.»

³⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Do sə biten ahay nə huwan aya fok, do sə mbədahan ləen anà Mbərom ahay. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, do maja'am a Mbərom ata aday.† ⁴⁰ Kawa ana Zonas sa ga luvon ahay maakan à kutov sə kələf məduwen a inde ata nà, nen Wan su Do ni ga matanan luvon ahay maakan à məke inde re. ⁴¹ Pə luvon sə sariya a Mbərom saa ga ata nà, do sə Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho pə kərtek a tu do sə biten a anan ataya, ti gan atan sariya. Anga do sə Nəniwe ahay nà, tə sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a tinen ahay. Aday dukwen, do sə zalay Zonas winen inde à man a ana awan.

⁴² «Pə luvon sə sariya nà, bahay sə Saba dukwen i slabak sa gan sariya anà do sə biten a anaya awan. Anga kwa winen dərən təkede nà, kà nak ahay sa naa pəkak ayak sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma ja aya tə kəlire ata awan‡. Əna, cen apan həna kutok, do sə zalay anan Sulimanu tə məduwen dukwen, winen inde à man a ana awan. Əna hwiya dowan a ngam sə sləne 'am anahan bay re.»

Amay ana setene à mivél su do inde

Lukas 11.24-26

⁴³ «Setene kà nak ahay ù do wa nà, i zla à man kibe inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadak man bay nà, ⁴⁴ i jan anà nga anahan: “Suwan ni ma ù doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan.” Kà sak a may ahay nà, i tan à nga anà doh anahan a mama'am ata mə ndakay awan, mə faday a lele, dowan uda ibay. ⁴⁵ Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwbe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay à dowan ata inde. Aday anjahay ana dowan ata nà, lelibay zal pa sə kukwa ata wa asa. Natiya dukwen, i təran anà do sə biten a huwan ataya fok nà, matanan re.»

Mərak a Yesu ahay tatə may anahan

Markus 3.31-35; Lukas 8.19-21

⁴⁶ Yesu winen apan i jan 'am ata anà do ahay mba, mərak anahan ahay tatə may anahan ta nay, tə tavay uho. Ta gan may sa ja 'am tə winen. ⁴⁷ Dowan a a jan anà Yesu, a wa: «Atə may anak tatə mərak anak ahay, tinen mə tavay aya uho. A nan atan sa jak 'am.»

⁴⁸ Yesu a mbədahan apan, a wa: «May uno nà, wayaw? Mərak uno ahay nà, maya anaw?» ⁴⁹ A sukwe alay pə njavar anahan ahay, a wa: «Sə təra mərak uno ahay aday may uno nà, tinen. ⁵⁰ Anga do sa ga way sa zlan à nga anà Mbərom, winen à bagəbaga mburom ata nà, sə təra may uno tə mərak uno nə winen adəka.»

13

Jike su do sa casl ndaw

Markus 4.1-9; Lukas 8.4-8

¹ Natiya kutok, pə luvon ata kərtek awan, Yesu a nay ù doh wa, a zla way anahan sa jan 'am anà do ahay pa 'am sə bəlay. ² Do ahay bayan a tə mindel ta nay ahay pə cakay anahan. Anga nan, a jan way anahan sə njahay à kwalalan inde. Do ahay ite tə tavay pa 'am məguguje. ³ Yesu a dakan atan anan way ahay bayan a tə jike ahay.

A jan atan, a wa: «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. ⁴ Winen apan i casl ndaw ata kutok, zahav a guce panan pə cəved, aday məvuhom ahay tə dagay anan. ⁵ Zahav azar a, a guce pə saray pəkərad, ta hay ahay bəse, anga yugo inde bayan a ibay. ⁶ Əna pac a sləray cəna, a butoy anan aday a vak anan, anga sləlay a ibay. ⁷ Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay. ⁸ Əna zahav azar awan, a guce à məndak pə yugo lele awan. Ta nah bine siwaw nà, nga sa ndaw kərtek a cəna, hawal sa ndaw apan nə

† 12:39 Ca pə Zonas 1 - 4. ‡ 12:42 Ca pə 1 Laamiibe 10.1-13.

səkat, azar a kwa kuro mbərka, hinen ahay dukwen inde apan kwa kuro maakan.»⁹ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Sləmay inde pə dōwan a nə, â sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Markus 4.10-12; Lukas 8.9-10

¹⁰ Pə dəba anahan a wa nə, njavar anahan ataya ta zla à man anahan sə cəce panan, ta wa: «Ka taa jan 'am anà dō ahay tə jike nə, angamaw?»

¹¹ Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: «Kwanay nə, way mi der aya à bahay a Mbərom a inde ata nə, winen a kà gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Aday dō a azar a nə, Mbərom kə varak atan cəved sa san anan itəbay. ¹² Do aday way anahan ahay inde nə, i njad apan re, way i ga inde apan bayan a kutok. Əna, dō aday awan anahan inde ibay ata, i lize anan mbala anahan a mənəcək ata re. ¹³ Natiya, na jan atan 'am tə jike nə, anga ti ca apan, əna tə canan bay, ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay, ti san awan bay re. ¹⁴ 'Am mbala ana Ezaya sa ja ata a təra patan kutok. Mbərom a wa: “Ki pəken sləmay, əna ki slənen awan bay.

Ki cen apan tə ide, əna ki cinen anan anà awan bay.

¹⁵ Anga dō ataya nə,

tə tacak anan ide, anga aday tə canan anà awan bay,

tə dəngəzlak anan sləmay a tinen, anga aday tə sləne awan bay,

tə dərزلak anan mivəl a tinen, anga aday tə san awan bay.

Bina, abay ti mbəfahan ləen anà ines a tinen ahay,

aday ni mbar atan.*”

¹⁶ «Əna kwanay nə, tislən mivəl, anga ide a kwanay ahay tə canan à way ahay zle, sləmay a kwanay dukwen ti sləne way ahay re. ¹⁷ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do maja'am a Mbərom ahay bayan a pi zek tu dō didək aya bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay a sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Yesu a pəsak anan jike su dō sa casl ndaw ata awan

Markus 4.13-20; Lukas 8.11-15

¹⁸ «Natiya kwanay nə, sənən anan jike su dō sa casl ndaw ata kutok: ¹⁹ Kuwaya, dōwan a kə slənek ləbara sə bahay a Mbərom, aday kə sənək anan bay cəna, Do sə Sədək a nay ahay, a wudəh anan way a ma casl a à mivəl anahan inde ata awan. Cəved aday zahav sə guce apan ata nə, a ga minje tu dō matanan ata awan. ²⁰ Do maza aya ite, tinen ta ga minje tə saray pəkərad, zahav sə guce apan ata awan. Tinen nə, tə slənek 'am a Mbərom cəna, tə təma anan tə ataslay mivəl awan. ²¹ Əna, 'am ata a pak sləlay à mivəl a tinen inde bay. Ti njahay mənəcək cəna, dəcə i tan atan à nga, kabay ajugwar 'am i nay ahay patan anga 'am ana Mbərom nə, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom. ²² Do maza aya ite, tinen ta ga minje tə wulən sə adak zahav sə guce uda ata awan. Tinen tə slənek anan 'am a Mbərom nə, ti sapat zek tə way sə daliyugo ahay, ti gan may à zlile sə daliyugo ahay. Way ataya nə, ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom aday â nah bay. ²³ Əna dō azar aya nə, tinen ta ga minje tə yugo lele awan, zahav sə guce uda ata awan. Tinen kutok, tə slənek 'am a Mbərom nə, ti san anan. Anga nan, ta zla nga uho pa 'am a Mbərom. Ti nah aday hawal sa ndaw ahay ti ga patan nə səkat, kwa kuro mbərka, kabay kwa kuro maakan.»

Jike sə azay sa sla à wulən sa ndaw inde

²⁴ Asa, Yesu a gan atan jike maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje tu dō aday a zla à guvo, a casl ndaw. ²⁵ Əna luvon a ga bine siwaw nə, à alay a dō ahay tinen apan ti njak ahan ata nə, dō manide a zla à guvo ata ite, a casl uda azay sa sla pa nga ana ndaw, a zla way anahan. ²⁶ Ndaw a hay, a har, a zla nga uho cəna, azay sa sla ata a ha, a har, a kay anan nga anahan uho cite. ²⁷ Do sa ga mer à guvo ana dōwan ata ataya ta zla à guvo nə, ta may, ta jan: “Ka casl à guvo nə, ndaw asənə, aday azay sa sla a hay ahay uda awanaw?”

²⁸ A mbəfahan atan apan, a wa: “Sa casl uda nə, dō manide uno.” Do ataya tə cəce panan,

* 13:15 Ca pə Esaaya 6.9-10.

ta wa: “A nak mê ndaha anan wa hœna daw?” ²⁹ A mbœdahan atan apan: “A'ay, anga ki i ndihen anan pi zek ta ndaw! ³⁰ Mbœsiken anan tâ nah pi zek hus pœ luvon sa car ndaw aday. Ata ni jan anà dœ si mer su way uno ahay: ‘Binen anan azay sa sla, viken anan, aday hilen anan nga anà ndaw ì de uno kutok.’»

Jike sœ zahav sa wan sœ bœzan

Markus 4.30-32; Lukas 13.18-19

³¹ Yesu a jan atan 'am sœ jike maza awan, a wa: «Bahay a Mbœrom a ga minje nà, ta wan sœ bœzan†. Do a gœba wan awan, a casl anan à guvo anahan inde. ³² Wan sœ bœzan nà, ma kac a à wulen sœ zahav sœ dœdazl sœ way sœ kibe ahay fok. Əna kak ta sak a casl anan aday kà hak ite nà, a har a zalay dœdazl si sé azar aya tœ mœduwen. A har dœkwen, kawa dœdazl si sé mœduwen aya re. Mœvuhom ahay ta mba apan sœ njahay uda tu doh.»

Jike sœ wudah

Lukas 13.20-21; Markus 4.33-34

³³ Yesu a zœgahan atan anan 'am sœ jike hinen asa, a wa: «Bahay a Mbœrom a ga minje nœ tœ wudah. Uwar a ra mœnjœk, a gan anan, a pak pœ nuko anahan gœsadaf maakan. A lab anan nà, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

³⁴ Natiya kutok, Yesu a jan 'am a anaya anà man su dœ ata fok nœ tœ jike. Kà jak atan 'am sœ awan maza mœnjœna jike bay. ³⁵ A ga matanan nà, aday 'am a Mbœrom mbala Ezaya sœ vinde anan ata à tœra, bina Mbœrom a wa: «Ni jan atan 'am tœ jike,

ni dœkan atan anan way mi dœr a, kwa à alay a daliyugo dœkwen mœ ndakay a fan bay ataya awan.‡»

Yesu a pœsak anan jike sœ azay sa sla à wulen sa ndaw ata awan

³⁶ Aday kutok, Yesu a mbœsak anan man sœ dœ ahay ahay uho, a zla way anahan ù doh. Njavar anahan ataya tœ hœdœken ayak pœ cakay, ta jan: «Pœsakan umo anan ahay jike sœ azay sa sla à wulen sa ndaw inde ata awan.»

³⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Do sa casl ndaw, winen Wan su Do. ³⁸ Guvo a nà, daliyugo. Ndaw a nà, dœ sœ dœfan apan à Mbœrom ataya awan. Azay sa sla kutok nà, dœ sœ dœfan apan anà dœ sœ huwan ataya ite re. ³⁹ Do sœ Sœdœk sa casl azay sa sla ata nà, Fakalaw. Alay sa car ndaw dœkwen, luvon sa ndav anan daliyugo. Do sa car ndaw ahay dœkwen, tinen maslay a Mbœrom ahay. ⁴⁰ Kawa ana dœ sa ra azay sa sla aday a vak anan ata nà, way i tœra pœ luvon sa ndav anan daliyugo dœkwen matanan. ⁴¹ À alay ata nà, nen Wan su Do, ni slœnay ahay maslay uno ahay aday ti fakan wa alay anà dœ sœ huwan ahay aday sa man zek anà dœ ahay sa ga ines ataya fok à bahay a Mbœrom wa. ⁴² Ti lar atan dœkwen à bœrom sœ uko inde. À man ata awan, ti yam ta sa rac slan ngœrcœca. ⁴³ À alay ata kutok, dœ dœdœk aya nà, ti dav kawa pac à bahay a Bœbay a tinen Mbœrom inde. Do aday slœmay inde apan nà, à slœne 'am a anan!»

Jike sœ zlile mi dœr aya awan

⁴⁴ «Bahay a Mbœrom a ga minje nà, tœ zlile mi dœr a à guvo. Do a njad anan, a dœr anan maza awan, a zla tœ ataslay mivel awan. A sukom anan dala tœ way anahan ahay fok, a sukom anan guvo winen sa dœr anan uda zlile anahan ata kutok.

⁴⁵ «Asa, bahay a Mbœrom a ga minje tu dœ sa ga masa tœ mœdine ahay. ⁴⁶ A njad mœdine lele awan, a sukom anan dala tœ way anahan ahay fok, aday a sukom anan mœdine ata kutok.»

Jike sœ kœlef à zuvo inde

⁴⁷ «Matanan re, bahay a Mbœrom a ga minje nœ tœ zuvo ma lar a à dœlov inde, a ray ahay kœlef ahay bayan a cara cara ata awan. ⁴⁸ A rah lele nà, dœ sa ban kœlef ahay tœ ngœzahay anan uho kutok. Ti pœkay anan wa kœlef ahay pœ mœgugujuje, tœ walay a wa kœlef lele aya à mbulo, aday kœlef lelibay ataya dœkwen tœ guce atan. ⁴⁹ Way i naa tœra pœ luvon sa ndav

† 13:31 Yesu a ga minje nà, ti sé sœ àga tinen a inde. ‡ 13:35 Ca pœ Jabuura 78.2.

anan daliyugo dukwen matanan. Maslay a Mbərom ahay ti nay ahay, ti walay anan do sə huwan ahay à wulen su do didek aya wa. ⁵⁰ Ti lar anan do sə huwan ahay à bərom sə uko inde, aday ti yam ta sa rac slan a ngərcəca à man ata awan.»

Jike sə way məduwer aya pi zek tə way wiya aya awan

⁵¹ Yesu a cəce way pə njavar anahan ahay wa kutok: «Kwanay kə sənən way a anaya fok dāw?»

Tinen ite tə mbədahan apan, ta wa: «Ayaw, mə sənək.»

⁵² Anga nan, Yesu a jan atan kutok: «Kak miter sə Tawrita inde, aday kə dākak anan 'am sə bahay a Mbərom nà, kə tərak kawa bahay su doh sa ray anan way anahan ahay məduwer aya ù doh wa pi zek tə way wiya aya təkə def uho ata awan.»

Do sə Nazratu ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

Markus 6.1-6; Lukas 4.16-30

⁵³ Yesu a ndav anan sa ja 'am ataya nà, a zla way anahan ⁵⁴ à Nazratu, kon anahan a sa har uda ata awan. A dazlan, a zla ù doh sə wazay, a tətakan anan way anà do ahay à man ata awan. 'Am anahan ataya a gan atan masuwayan, aday ta wa: «A njadəy ahay kəlire sə asan way ata awanaw? Aday a mba apan sa ga masuwayan a anaya nà, waya sə varan gədan ata anaw? ⁵⁵ Winen nà, wan ana do sə cəced dədom ba? May anahan dukwen Mariyama. Məran aya dukwen, dā san atan zle, atə Yakuba tə Yusufu tə Simon tatə Yuda. ⁵⁶ Mərak anahan ahay dəna aya dukwen, dā san atan zle lele, tinen pə cakay a mənuko. Aday winen a njadəy gədan matanan ata awanaw?» ⁵⁷ Anga nan, tə ngəmək sa daf nga pə Yesu bay.

Yesu a jan atan kutok: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana do mājə'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan awan, aday ù doh anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁵⁸ Yesu a ga masuwayan sə way à man ata nà, mənjoek ca, anga tə təmihak sa daf apan nga bay.

14

Amac ana Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay

Markus 6.14-29; Lukas 3.19-20, 9.7-9

¹ Ihe, à alay ata nà, Hiridus nə bahay a pə daliyugo sə Galile. A sləne pə ləbara ana Yesu nà, ² a jan anà do anahan ahay, a wa: «Dowan ata nà, i ga nə Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata kə mak uho. Anga nan, a mba apan sa ga masuwayan sə way ahay nà, na.»

³⁻⁴ Kwakwa ata nà, Hiridus a gəba anan Hirudiya, uwar ana wanbay anahan a inde, tə ngaman Filip. Anga nan, Yuhana a jan, a wa: «Ki jipen pə uwar tə mərak anak nə, lelibay. Way ata nà, ines!» Anga nan kutok, Hiridus a jan anà do ahay tə ban anan Yuhana. Ta ban anan, tə dəfak anan ayak ù doh sə dangay. ⁵ Anga nan kutok, a nan anà Hiridus sa vad anan Yuhana. Aya əna, kə vədak anan bay, anga a jəjaran anà Yahuda ahay, bina ta ca pə Yuhana nà, do mājə'am a Mbərom wanahan.

⁶ Pa pac a inde kutok, azar uko sə bayak pə luvon sə wahay anan bahay Hiridus a ga. Dəna a Hirudiya a inde, a nay, a gərvan pa 'am anà Hiridus tu do anahan mə ngamay ataya. Agərav ata a zlan à nga anà Hiridus, ⁷ a mbaday i varan way anà dəna ata kawa anahan saa cəce panan ata fok.

⁸ Dəna ata ite, a zla à man ana may anahan, a cəce panan: «Nê cəce nə maw?»

May anahan a jan nà: «Cəce nà, tə gədak ahay nga a Yuhana.»

A may à man ana Hiridus, a cəce: «U no ki gad anan nga anà Yuhana, aday vuro anan ahay həna à kwatama inde.»

⁹ Way a mə cəce ata kə zlak anan à nga anà Hiridus sabay. Əna ba kə mbadak anan pa 'am ana do anahan mə ngamay aya coy. Natiya kutok a jan anà suje ahay tə varan ahay nga a Yuhana anà dəna ata kawa anahan sə cəce ata awan. ¹⁰ Suje a zla ù doh sə dangay saa gəday ahay nga ana Yuhana. ¹¹ Ta nay anan ta nga a Yuhana ma daf a à kwatama

inde, tɛ varan anan anà dɛna a Hirudiya ata kutok. Winen ite a tɛma anan cɛna, a varan anan anà may anahan. ¹² Njavar a Yuhana ahay ite, ta zla ù doh sɛ dangay, tɛ gɛbay anan mɛsinde ana Yuhana, ta la anan. Pɛ dɛba anahan a wa, ta zla sɛ tɛkɛren 'am ata anà Yesu.

Yesu a varan way sa pa anà dɔ ahay ti ga mbulo dɛra

Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17; Yuhana 6.1-14

¹³ Yesu a slɛne Yuhana kɛ mɛcak cɛna, a slabak à man ata wa, a ján à kwalalan inde tɛ njavar anahan ahay dɛkdek, a zla way anahan kɛcah pɛ dɔ ahay wa à kibe. Dɔ ahay tɛ slɛne sa jɛka tinen à kibe ata nà, ta nay ahay à wulen su doh ahay wa, tɛ pɛrahan azar à kibe tɛ saray. ¹⁴ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa cɛna, a canan anà dɔ ahay bayak awan. Dɔ ataya ta gan ì zek wa. A dazlan, a mbɛran atan anan dɔ sɛ dɛvac a tinen ahay.

¹⁵ Suko a ga bine siwaw nà, njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Luvon winen apan i ga! Aday hɛna dɛkwen mɛnuko à man kibe. Suwan, mbakan cɛved anà dɔ ahay tɛ zla à wulen su doh ahay. Ata ti njad sɛ sukum way sa pa ahay.»

¹⁶ Yesu ite, a mbɛdahan atan apan, a wa: «Ti gan may sa zla à man a bay, ɛna kwanay a viren atan way sa pa awan.»

¹⁷ Tinen ite tɛ mbɛdahan apan re, ta wa: «Awan inde pumo ibay! Inde hɛna dɛkwen si tapa sa pen ahay dɛra tɛ kɛlef ahay cuwcuwwe coy.»

¹⁸ Yesu a jan atan: «Hayak ikwen anan ahay!» ¹⁹ A jan anà dɔ ahay tɛ njahay pa nga sɛ gujed à mɛndak. A gɛba anan tapa sa pen a dɛra ataya, tɛ kɛlef a cew ataya awan. A ca idɛ à mburom, a ngɛran ayak anà Mbɛrom. A gɛzla anan tapa sɛ pen ataya ì zek wa, a varan anan anà njavar anahan ahay, aday tɛ gɛzlan anan anà dɔ ahay. ²⁰ Dɔ ataya fok ta pak, tɛ rahak bah bah. Njavar anahan ahay tɛ halan nga anà mɛ mbɛsak ataya nà, a ga cɛkarak kuro nga anahan a cew re. ²¹ Dɔ sa pa way à man ata dɛkwen, tinen mɛ baslay a nà, mungol a dɛkdek aday nà, ta ga mbulo dɛra, mɛnjɛna sɛ baslay anan uwar ahay pi zek tɛ gwaslay aya awan.

Yesu a bar pa nga sɛ a'am tɛ saray

Markus 6.45-56; Yuhana 6.15-21

²² Pɛ dɛba ana way ata wa kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tɛ ján à kwalalan inde, aday tɛ lahan pa 'am sa zla pa day sɛ uho. Winen awan, i i mbɛsak anan dɔ ahay à dɛba a tinen wa. ²³ Tɛ gɛzla nga tɛ dɔ ahay lele nà, a zla way anahan à bɛzlom saa ga amboh, winen a taayan. Luvon a ga apan à man ata awan.

²⁴ À alay ata nà, kwalalan winen dɛren coy. Mad winen apan i vawan nga anà kwalalan pa nga sɛ a'am, anga tɛ zlangay uda awan. ²⁵ Aday idɛ kɛ cɛdek lele fan bay, Yesu a zla pɛ cakay a tinen cukwe cukwe pa nga sɛ a'am tɛ saray. ²⁶ Njavar anahan ataya tɛ canan winen apan i zla tɛ saray pa nga sɛ a'am ata cɛna, tɛ jɛjar pi zek yibyeɛ, ta wa: «Hɛna anan nà, mɛdahan.» Ta ma nga sa zlah pi zek, anga zlawan cɛrkɛke.

²⁷ Aya ɛna Yesu a canan atan cɛna, a jan atan ayak 'am a kwayan'a, a wa: «Bɛnen mbac lele, nen awan, kɛ jɛjiren bay.»

²⁸ Piyer a jan 'am, a wa: «Bahay uno, kak iken acɛkan nà, jo ahay ì nen nà zlak ayak pa nga sɛ a'am tɛ saray a ite kwa!»

²⁹ Yesu a jan ahay: «Hayak!»

Piyer a dazay à kwalalan wa ca, a zla à man a Yesu tɛ saray aday pa nga sɛ a'am acɛkan.

³⁰ ɛna a canan ayak anà mad nà, a ma nga sɛ jɛjar, aday a dazlan kwayan'a sɛ kɛkar à a'am inde. Winen ite a zlah pi zek, a wa: «Bahay uno, tam nen ite!»

³¹ Natiya Yesu a bɛnan alay bɛse, aday a jan kutok: «Adaf nga anak a kac ike daw? Sa gak hiyem hiyem nɛ maw?»

³² Ta ján way a tinen à kwalalan inde cew maya awan cɛna, mad a mbɛsak sa bal cite.

³³ Njavar anahan a azar ataya tɛ hɛran nga, ta wa: «Acɛkan, tɛ dɛdem a nà, iken nɛ Wan a Mbɛrom.»

³⁴ Tɛ takasay ahay pa day sɛ agay lele nà, ta zla ù kon sɛ Gɛnesaret. ³⁵ Dɔ su kon ataya ta san anan Yesu lele cɛna, ta tar anan 'am a pɛ daliyugo a tinen fok. Anga nan, dɔ ahay ta ray anan ahay dɔ sɛ dɛvac ahay fok. ³⁶ Ta gan amboh à mbɛsakan cɛved anà dɔ dɛvac

ataya t̄ laman alay kwa anà 'am s̄ zana anahan, aday t̄ mbar ite. Do s̄ laman ataya fok, t̄ mb̄arak ac̄ekan.

15

At̄etak way s̄ bije ahay

Markus 7.1-13

¹ Natiya kutok, Farisa ahay pi zek t̄ miter s̄ Tawrita aya ta nay ahay kwa à Ur̄salima wa, p̄ cakay ana Yesu. T̄ c̄ce panan, ta wa: ² «Njavar anak ahay n̄, t̄ p̄rahan azar an̄ at̄etak way s̄ bije ahay bay n̄ angamaw? Bina, ta pa daf m̄nj̄ona s̄ banay alay kawa at̄etak way s̄ bije ahay.»

³ Yesu a mb̄dahan atan apan, a wa: «Aday kwanay dukwen, t̄ at̄etak way a kwanay n̄, k̄ n̄sen anan 'am a Mb̄erom angama k̄la anaw? ⁴ Anga Mb̄erom a ja n̄: “D̄efan apan an̄ b̄bay anak t̄ may anak*” aday “Kuwaya d̄owan a k̄ jak 'am lelibay a p̄ b̄bay anahan kabay p̄ may anahan n̄, sa vad̄ anan.†” ⁵ Əna kwanay ki jen n̄, kak d̄owan a k̄ jak anan an̄ b̄bay anahan kabay an̄ may anahan: “Way uno abay saa mak anan zek ata n̄, k̄ t̄arak an̄ Mb̄erom.” ⁶ Ata i d̄efan apan an̄ at̄ b̄bay t̄ may sabay. Matanan kutok, k̄ n̄sen anan way a Mb̄erom ma ban awan, anga s̄ p̄rahan azar an̄ at̄etak way s̄ bije ahay. ⁷ Kwanay aday n̄, mb̄ad̄embad̄a aya awan. Ezaya k̄ jak pikwen 'am a Mb̄erom did̄em awan, Mb̄erom a wa:

⁸ “Do anaya t̄ h̄ero nga n̄, ta 'am d̄akd̄ek,
mivel a tinen aya n̄ d̄eren ti nen.

⁹ Tinen apan ti dukwo ḡermec ù vo n̄ k̄riya awan.
Bina tinen apan ti t̄takan anan an̄ do ahay n̄,
way sa nga a tinen ahay d̄akd̄ek.‡”»

Way sa ga m̄sagar pu do

Markus 7.14-23

¹⁰ Yesu a ngaman ayak an̄ do ahay t̄ nay p̄ cakay anahan. A jan atan, a wa: «P̄ken uno sl̄may, s̄nen 'am a anan. ¹¹ Saa ga m̄sagar pu do n̄, way sa zla ta 'am ì zek su do ata bay. Əna way sa ga m̄sagar pu do n̄, way sa nay ta 'am ì zek wa ad̄aka.»

¹² Njavar anahan ahay t̄ h̄d̄eken ayak p̄ cakay ta jan, ta wa: «'Am anak a sa ja ata n̄, k̄ c̄bak anan an̄ Farisa ahay n̄, ka san bidaw?»

¹³ Yesu a mb̄dahan atan apan, a wa: «Zahav s̄ way a aday B̄bay uno winen à baḡbaga mburom ata sa casl bay ata c̄na, ti ndaha wa zek. ¹⁴ Mb̄siken atan. Tinen n̄, hurof s̄ b̄nan alay an̄ hurof ahay ad̄aka. Kak aday do hurof a winen apan i b̄nan alay an̄ do hurof a c̄na, ti slahay n̄ cew maya à gujar inde.»

¹⁵ Natiya kutok, Piyer a jan, a wa: «Dakan umo anan 'am s̄ jike ata ite!»

¹⁶ Yesu a mb̄dahan apan, a wa: «Hus h̄ona dukwen, kwanay k̄ s̄nen fan bay d̄aw? ¹⁷ Way sa zla ì zek su do ta 'am n̄, a zla n̄ à kutov a way anahan, a may uho t̄ m̄tilen, k̄ s̄nen bay re d̄aw? ¹⁸ Əna way sa nay uho ù do wa ta 'am n̄, a nay ahay n̄ kwa à mivel wa. Ata sa ga m̄sagar pu do n̄, way ata kutok. ¹⁹ Anga sa nay à mivel su do wa kutok c̄na, way kawa ajalay nga lelibay aya, avad̄ nga su do, aga m̄digwed̄, aga vuwar, akar, agad̄ mungwalay, agad̄an azar ù do. ²⁰ Natiya, sa ga m̄sagar pu do kutok n̄, way ataya awan. Bina, apa way m̄nj̄ona s̄ banay alay kawa ana bije a kwanay ahay sa ja n̄, a ga m̄sagar pu do bay.»

Uwar a inde winen Kanana ahay a daf nga p̄ Yesu

Markus 7.24-30

²¹ Yesu a slabak way anahan à man ata wa, a zla way anahan p̄ daliyugo s̄ Tirus t̄ Sidon. ²² À man ata awan, uwar a inde, do s̄ p̄ra, winen Kanana ahay. A nay à man ata wa, p̄ cakay ana Yesu, a jan: «Bahay uno, wan a Dawuda, mo zek ite, bina d̄ana uno

* 15:4 Ca p̄ Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16. † 15:4 Ca p̄ Gurtaaki 21.17; Farillaaji Lewiŋko'en 20.9. ‡ 15:9 Ca p̄ Esaaya 29.13.

winen tã setene awan, a bõnan dõvac bayak awan.» ²³ Æna Yesu kè mbõdãhak anan apan bay.

Æna njavar anahan ahay ta nay, ta jan, ta wa: «Miter, kem, bal anan aday â mbõsak iken, bina winen apan i vawak uko nga tã abõbal awan.»

²⁴ Yesu a mbõdãhan apan anã njavar anahan ahay, a wa: «Nen mã slõnay a nã, anga dõ sã pãra ahay bay. Æna nen mã slõnay a nã pã tãman mã lize aya à wulen sã Isãra'ila ahay wa ata awan.»

²⁵ Uwar ata a hædøk pã cakay anahan asa, a dukwen gãrmec ù vo, a wa: «Bahay uno, mo zek!»

²⁶ Yesu a mbõdãhan apan kutok, a wa: «Sã gãba anan way sa pa sã gwaslay ahay, sã varan anan anã kãla ahay nã, sumor a dãw?»

²⁷ Natiya kutok asa, uwar ata a wa: «Matanan, bahay uno, æna kãla ahay dukwen ta pa way sã pãpas pã tuwez ana bahay a tinen ahay wa re asanaw?»

²⁸ Yesu a ja, a wa: «Iken uwar a anan, adaf nga anak nã mãduwen awan. Â tãrak nã kawa ananak sã pãlay ata awan.»

Natiya, à alay ata ite, dõna anahan ata a mbar.

Yesu a mbar dõ sã dõvac ahay bayak awan

²⁹ Yesu a slabak à man ata wa asa, a zla way anahan pa 'am sã bõlay sã Galile. A jãn à bõzlom, a njahay way anahan à man ata awan. ³⁰ Man su dõ a a nay ahay pã cakay anahan, ta zlan anan ayak tu dõ mã kuray saray aya awan, dõ hurof aya awan, dõ vødal aya awan, dõ maandak aya awan pi zek tu dõ sã dõvac ahay bayak a cara cara. Tã nahay atan fok pã cakay à Yesu, aday a mbar atan fok re. ³¹ Ana dõ sã dõvac ahay sa mbar fok ata nã, a gan masuwayan anã dõ ahay bayak a cite, anga tã canan anã dõ maandak aya ta ja 'am kutok, dõ vødal aya tã mbõrak, dõ ma mac saray ataya tinen apan ti zla kutok, hurof ahay tã canan ide zle coy kwaler kwaler. Tã dazlan sã hõran nga anã Mbõrom sã Isãra'ila ahay.

Yesu a varan way sa pa anã dõ ahay ti ga mbulo fudõ

Markus 8.1-10

³² Yesu a ngaman anã njavar anahan ahay, a jan atan: «Do a anaya tu go ì zek wa, anga mãnuko pã kãrtek a luvon maakan hõna, way sa pa ibay. Ni mba apan sã mbõsak atan tã zla agay ta may awan bay, anga ti sa ga bõle pã cãved.»

³³ Tinen ite ta jan: «Aday di njaday way sa pa anga dõ a anaya fok à kifõ inde à man a anan awanaw?»

³⁴ Yesu a cãce patan wa kutok: «Tapa sã pen inde pikwen nã jugumaw?»

Tã mbõdãhan apan, ta wa: «Cuwbe, tã kãlef ahay mãnjøk.»

³⁵ Matanan Yesu a jan anã dõ ahay tã njahay à mãndak. ³⁶ A gãba anan tapa sã pen a cuwbe ataya awan, pi zek tã kãlef a tãke, a gan ayak suse anã Mbõrom, a gãzla anan ì zek wa, a varan anan anã njavar anahan ahay tã gãzlan anã dõ ahay. ³⁷⁻³⁸ Do a mã halay nga ataya fok, tinen mbulo fudõ, mãnjõna sã baslay anan uda uwar ahay pi zek tã gwaslay ahay. Ta pak, tã rahak fok a tinen awan. Tapa sã pen mã mbõsak ata nã, a ga cãkarak cuwbe re.

³⁹ Coy, Yesu a mbõsak anan dõ ahay tã gãzla nga. Winen a a jãn à kwalalan inde sa zla pã cakay sã wulen su doh sã Magadan.

16

Farisa ahay tã Saduki ahay ta gan may Yesu â gan atan masuwayan

Markus 8.11-13; Lukas 12.54-56

¹ Natiya kutok, Farisa ahay pi zek tã Saduki ahay tã tavay den pã cakay anahan. Tã cãce panan wa masuwayan sã way sa nay ahay à mburom wa, anga ta gan may sa ban anan pã kwande. ² Yesu a mbõdãhan atan apan, a wa: «Pac kã slãhak ù doh nã, zamburom a ca ngõlabãba, ata ki wen: “Sidew nã, pac i dav.” ³ Aday duwdew sa pac sã slõray ahay ite, kak matapasl kã dõfak aday a ca ngõlabãba nã ki wen: “Biten nã, iven i ga.” Way sa

ga à mburom tē way saa tēra pē daliyugo fok nē kē sēnen a agēzlan anan alay pi zek wa nē lele, aday kē sēnen pē way sē tēra à alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw? ⁴ Do sē biten ahay nà, huwan aya aday tē mbēdahan lēn anà Mbērom re. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sē awan sabay, kak si masuwayan sē tēra pē Zonas, dō maja'am a Mbērom ata aday.»

A mbēsak atan à man ata awan, a zla way anahan.

Wudāh sē Farisa ahay ta sē Saduki ahay

Markus 8.14-21

⁵ Aday à alay a tinen apan ti takas bēlay nà, njavar anahan ahay tē mbēdēkek anan nga sē gēba tapa sē pen à alay inde. ⁶ Yesu a jan atan, a wa: «Uffa ahak ikwen, bēnen nga a kwanay nē lele pē wudāh sē Farisa ahay tē Saduki ahay wa.»

⁷ Əna tinen ta ja à wulen a tinen inde nà: «I ga nē a ja pē pen dē gēbak à alay inde bay ata awan.»

⁸ Yesu ite a san way a tinen a sē bayak ata zle re. Anga nan, a cēce patan wa, a wa: «Kē bayiken, na ja nē anga tapa sē pen inde pikwen ibay nà, angamaw? Kwanay munok aya pa sa dāf nga pē way. ⁹ Kē sēnen apan fan bay dāw? 'Am sē pen tapa dāra, aday dō ahay mbulo dāra ta pak, tē rahak aday kē mbēsakak re ata, aday kē rihen anan cēkarak ahay ata nà, kē mbēdēkek ikwen à nga wa dāw? ¹⁰ Aday 'am sē pen tapa cuwbe nen sē varan anà dō ahay mbulo fudo, ta pa, ta rah, aday kē rihen anan cēkarak ahay ata nà, kē sēnen apan sabay kēlēdāw? ¹¹ Na jak ikwen nē 'am sē pen bay. Kwanay kē sēnen bay nà, angamaw? Aya əna, bēnen nga a kwanay pē wudāh sē Farisa ahay ta sē Saduki ahay wa lele.»

¹² Natiya kutok, ta sa san sa jēka a jan atan nē pē wudāh sē pen bay, əna pē atətak way sē Farisa ahay ta sē Saduki ahay nà, na.

Piyer a dākay anan nà, Yesu nē Almasihu, Wan a Mbērom

Markus 8.27-30; Lukas 9.18-21

¹³ Pē dēba anahan a wa kutok, Yesu a slabak, a zla way anahan pē cakay sē wulen su doh a sē ngaman Kaysariya Filipi ata awan. À man ata awan, a cēce 'am pē njavar anahan ahay wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen, nen Wan su 'Do nà, nen nē wayaw?»

¹⁴ Tinen ite tē mbēdahan apan, ta wa: «Do hinen ahay ta wa, iken Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata awan. 'Do maza aya ta wa, iken Eliya, dō maja'am a Mbērom. 'Do azar aya dūkwēn ta ja nà, iken Yeremiya, dō maja'am a Mbērom, kabay iken dō hinen à wulen su dō maja'am a Mbērom ahay.»

¹⁵ Yesu a cēce asa, a wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen wayaw?»

¹⁶ Simon Piyer a mbēdahan apan, a wa: «Iken nà, Almasihu, Wan a Mbērom, bahay sē sifa.»

¹⁷ Yesu a mbēdahan apan, a wa: «Iken Simon, wan ana Zonas, iken nà, Mbērom kē dēfak apak alay sē mazlaḅ anahan coy. Anga sē dākak anan way a dīdek ata nà, Bēbay uno winen à bagēbaga mburom ata awan, bina dō zēnzen a bay. ¹⁸ Pak slēmay, ni jak 'am inde hēna: Iken nē Piyer, kawa sa ja nà, Pēkērad.* Pē pēkērad a anan kutok, ni halan apan nga anà dō sa dāf upo nga ahay fok, aday mēgala sē mēke i i mbasay patan bay. ¹⁹ Ni varak lakile sē tēba anan mēsudoh sē bahay a Mbērom à alay inde. Aday way anak saa ḅan pē daliyugo cēna, winen ma ḅan a matanan à mburom re. Way anak saa pēsak anan pē daliyugo ite dūkwēn, winen mē pēsak a à mburom re ca.»

²⁰ Əna Yesu a gafan 'am anà njavar anahan ahay sē dākay anan winen nē Almasihu.

Yesu a dākay anan amac anahan tē aslabakay anahan à mēke wa

Markus 8.31 - 9.1; Lukas 9.22-27

²¹ Natiya awan kutok, a bēnay pē winen ata wa ite, Yesu a dazlan sa jan 'am tē njanjorzlom a anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Bēlaray ni zla à Urēsālīma. Ata, mēced sē Yahuda ahay, tē bahay sē gēdan dūngo anà way ahay anga Mbērom, tatē miter

* 16:18 Ta 'am a tinen, Piyer a nan sa ja nà, pēkērad.

sə Tawrita ahay ti ga alay ti nen tə mindel, ti vad nen. Aday pə luvon maakan anahan a cəna, nen ni slabakay ahay way uno à məke wa.»

²² Piyer ite a ngaman, ta zla kəcah, a gafan 'am, a wa: «A'ay, bahay uno. Â tərak matanan bay!»

²³ Yesu a mbəda apan 'am, a jan: «Zlak ayak pə cakay uno wa, iken Fakalaw! Kə pəlay sə slaray nen à cəved uno wa. Anga ajalay nga anak ata nà, a nay ahay ù dō zenzen a wa, bina mbala a Mbərom ata bay.»

²⁴ Yesu a jan anà njavar anahan ahay fok kutok: «Kak dōwan a a nan sə pəruho azar nà, â mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, â tavak dədom anahan mə zləngad awan, â pəruho azar. ²⁵ Anga kâ nak anan anà dōwan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen ite nà, i njad anan uda way anahan. ²⁶ Bina, dō kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, saa gan dədəffa nà, ma mba asa anaw? Ibay! Awan a inde aday dō zenzen i var sə bəmbad anan sifa anahan nà, inde daw? ²⁷ Nen Wan su Dō, ni nay ahay tə mazlaḅ a Bəbay uno mba, aday tə maslay anahan ahay re. I man anan anà kuwaya nà, kawa mer su way anahan a sa taa ga ata awan. ²⁸ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dōwan aya inde à man a anan, ti mac bay si ti canan anà Wan su Dō i nay tə bahay anahan a təke aday.»

17

Zek a Yesu a mbəda pə idə ana njavar anahan ahay

Markus 9.2-13; Lukas 9.28-36

¹ Pə dəba anahan a wa kutok, a ga luvon ahay mbərka nà, Yesu a gəba pə azar Piyer, Yakuba tə apan Yuhana mərak ana Yakuba, ta ján taayak à bəzlom a inde zəbor awan. ² Tə dəzle cəna, zek a Yesu a mbədahan atan pə idə. Tə canan anà jəer anahan nà, kawa sə kwakwa sabay, a wuteden atan kawa pac. Zana anahan pi zek dukwen, a dav nə herre kawa jiyjay sə uko ma dav awan. ³ Njavar anahan ataya tə canan anà atə Musa tə Eliya dō maja'am a Mbərom ahay kwakwa, tinen apan ti ja 'am tatə Yesu.

⁴ Piyer a dazlan sa jan anà Yesu, a wa: «Bahay uno, mənuko à man a anan nə sumor awan. Kà zlak anak à nga nà, ni ngaray jawjawa ahay maakan, kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.»

⁵ Winen apan i ja 'am ata mba, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədək. Aday 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Həna a anan nà, wan uno ləliwe uno awan. Tə winen nà, nen ni taslay anan mivel bayak awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

⁶ Atə Piyer tə sləne 'am ata cəna, ta ma nga sə jəjar pi zek, tə slahay duboz. ⁷ Yesu a hədəken atan ayak pə cakay, a laman atan alay, a wa: «Slabiken, kə jəjiren bay.» ⁸ Ta sa cakaf nga asanaw nà, dōwan inde pə cakay ana Yesu sabay, a mbəsak winen a kərtek coy.

⁹ Tinen apan ti dazay à bəzlom ata wa mba, Yesu a jan atan, a wa: «Way a kwanay sə canan ahay à bəzlom wa ata nà, kâ si jen anan à dōwan bay, hus pə luvon uno nen, Wan su Dō, saa slabakay à məke wa ata awan.»

¹⁰ Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce panan wa: «Miter sə Tawrita ahay ta wa, Eliya i lahan anà Almasihu aday nà, angamaw?»

¹¹ Yesu a dukwen a mbədahan atan apan, a wa: «Acəkan, Eliya i lahay aday i ndakay anan way ahay fok. ¹² Nen apan ni jak ikwen: Eliya kà nak ahay coy, aday dōwan kə sənək apan bay. Ta gak anan anà Eliya way kawa a tinen sa gan may sa ga fok. Aday dukwen ti gan anà Wan su Dō azanan nə matanan re.» ¹³ Atə Piyer tə sənək kwayan'a a ja 'am ata nà, pə Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata awan.

Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan

Markus 9.14-29; Lukas 9.37-43

¹⁴ Aday tə dəzley ahay pə cakay sə dō ahay cəna, dōwan a inde a nay ahay, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu, ¹⁵ a jan: «Bahay uno, wan uno winen lelibay. Â gak i zek wa ite.

Məhərvov a taa gan, a bənan dəvac bayak awan, a taa slahay anan ù uko inde kabay à a'am inde. ¹⁶ Na nak anan pə cakay ana njavar anak ahay, əna ta mbak apan sə mbəro anan bay.»

¹⁷ Yesu a ja, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələdaw? Kə sənen anan cəved a Mbərom bay re. Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw? Hayak ikwen uno anan ahay wan a aday!» ¹⁸ Yesu a jan 'am anà məhərvov ata tə angəraz awan: «Hayak à wan a anan wa!» Məhərvov ata a zləray à wan ata wa, wan ana dowan ata a mbar à alay ata acəkan.

¹⁹ Pə dəba anahan a wa kutok, njavar anahan ataya tə hədəken ayak pə cakay taayak a tinen awan, tə cəce: «Manay ma mba apan sə rəzlay anan wa setene ata bay nà, angama kərtek anaw?»

²⁰ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Anga adaf nga a kwanay a a kac ike. Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kak abay adaf nga a kwanay à ga inde nə mənəcək kawa wan sə bəzan dukwen, ki jen anan anà bəzlom a anan ataya: “Zla à man a anan wa, zla tiya!” dukwen, i ndaha, i zla à man a kwanay sa jan “zla tiya” ata awan. Awan saa dak ikwen 'am ibay jiga awan. [²¹ Əna abay zahav sə setene həna anan nà, kak si ta sa ga amboh tə sumaya aday bina, a razl zek bay.]»

Yesu a dəkay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məke wa asa

Markus 9.30-32; Lukas 9.43-45

²² Pə luvon a inde nà, njavar a Yesu ahay mə halay nga aya pə kərtek a à Galile. Yesu a jan atan 'am, a wa: «Nen Wan su Do nà, ti varan nen à alay inde anà dō sə daliyugo ahay. ²³ Tinen ite, ti vad nen à məke, aday pə luvon maakan anahan a cəna, ni slabakay ahay à məke wa.» Njavar anahan ahay tə sləne 'am ata cəna, mbac a slahay patan wa tə mindel asa.

Yesu a var jangal

²⁴ Tə dəzle à Kafarnahum cəna, dō sə cakal jangal anga doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay, ta nay ahay pə cakay ana Piyer, ta jan: «Miter a kwanay nà, a var jangal anga doh sə mazlaḅ a Mbərom itəbay daw?»

²⁵ Piyer a mbədahan atan apan, a wa: «A taa hamay ike!»

Aday à alay a tinen apan ti i zla ù doh mba kutok, Yesu a lah sə cəce pə Piyer wa: «Simon, a ga apak nà, bahay sə uho a anaya ti təma jangal nə pə waya wa anaw? Pə wan su kon aya wa daw, kabay pə mədurlon ahay wa daw?»

²⁶ Piyer a mbədahan apan, a wa: «Pə mədurlon ahay wa.»

Yesu a wa: «Kak matanan nà, abay wan sə agay ahay nə ti hamay bay ba? ²⁷ Aya əna, dā saa ga way sə cəban anà dō ahay bay. Natiya, zla à bəlay, larak anan ayak kwaniyel anak à a'am inde. Kələf anak a saa bənay ahay pa 'am ata cəna, təban anan 'am, ki tan à nga uda à dala təde i sla anga mənumo cew ata awan. Varan atan anan kutok.»

18

Waya sə zalay dō hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?

Markus 9.33-37, 42-48; Lukas 9.46-48, 17.1-2

¹ À alay ata awan ite, njavar a Yesu ahay tə hədəken ayak pə cakay, aday tə cəce panan, ta wa: «Waya sə zalay dō hinen tə məduwen à bahay a Mbərom inde anaw?»

² Yesu a ngaman ayak anà wan cədəw a, a tavay anan à mamasl pa 'am a tinen. ³ A wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kak kə mbədihən aday sə təra nga a kwanay kawa gwaslay ahay bay cəna, ki dəzlen à bahay a Mbərom inde bay. ⁴ Dowan a kà mak anan nga anahan à məndak kawa wan a anan nà, sə təra dō məduwen a à bahay a Mbərom nà, winen awan.

⁵ «Kuwaya kà sak a təma jəba sa wan kawa həna anan ataya kərtek a anga sləmay uno nà, dowan ata a təma nə nen awan. ⁶ Əna kak dō kà vak atan saray pə cəved anà dō cədəw anaya sa daf upo nga ata nà, suwan pə winen tē banan van à dundo aday tē larak anan ayak à bəlay inde.

⁷ «Ayaw! Dəce inde pə daliyugo a anan, anga way ahay inde tinen apan ti njan saray anà dō ahay. Way ataya ti ga inde hwiya, əna dəce inde anga dō aday way ata a təra tə alay anahan ata awan. ⁸ Kak alay anak kabay saray anak i sapat iken ì ines inde cəna, gad anan, lar anan dəren. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom, iken ma gad alay awan kabay tə saray anak slangalan a, tə winen aday ki i zla ù uko sə mbacay itəbay ata inde tə alay aya cew, saray anak ahay səndaḅ cew nà, na. ⁹ Kak ide anak i sapat iken sa ga ines cəna, ndaha anan, lar anan dəren tə iken. Suwan sa zla à bahay inde pə cakay a Mbərom tə ide anak a kərtek mbiyan'a ta sa zla à dəlov sə uko inde tə ide anak aya cew maya nà, na.

¹⁰ «Gen anan ngatay anà zek lele anga pa sə kədey anan dō cacədey a anaya wa. Nen apan ni jak ikwen həna: Maslay a Mbərom ahay inde mə tavay aya pa 'am a Bəbay uno pac pac sa gan atan nga. [¹¹ Anga nen Wan su Dō na nay ahay nà, sa tam anan dō mə lize aya awan.]]»

Jike sə təman mə lize awan

¹² «Kə bayiken nə kəkəməw? Kak dōwan a nà, təman anahan ahay inde səkat, aday kərtek à wulen a wa kə lizek nà, i ga kəkəməw? I mbəsak anan kwa kuro dəsudō nga dəsudō mə lize bay ataya à bəzłom, i zla saa pəlay anan winen mə lize ata bidaw? ¹³ Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Kak kə njadək anan mə lize ata nà, i taslay mivəl tə winen nə zal tə tinen mə lize a bay aya kwa kuro dəsudō nga dəsudō ataya awan. ¹⁴ Matanan kutok re, Bəbay a kwanay a winen à bagəbaga mburom ata nà, a nan dōwan à lize kwa kərtek à wulen su dō ma kac a anan ataya wa bay ite re.»

Ki may anan mərak anak pə cəved sa ga ines wa nə kəkəməw?

¹⁵ «Yawa matanan, kak mərak anak kà gak ines nà, zla à man anahan awan, jan anan kwanay a cuwcuwwe, way anahan a sa ga lelibay ata awan. Kak kə pəkək anak apan sləmay nà, ki njad anan mərak anak maza awan. ¹⁶ Əna hinahibay i ngam sə pəkək apan sləmay pa 'am ata bay. Kak matanan nà, zla pə cakay anahan kwanay cew tu dō hinen, kabay kwanay maakan à alay inde. Anga: “Kak dōwan a kə zlahak pu dō nà, tã njad dō sə side way ata dō ahay cew kabay maakan”, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja.* ¹⁷ Kà sak a ngam 'am su dō ataya bay re cəna, jan anan 'am ata pa 'am su dō uno ahay, aday ata ti jan apan kutok. Kà sak a ngam sa pak apan sləmay bay re cəna, dō matanan ata dukwen, ca apan nə kawa dō sə pəra, kabay winen dō sə cakal jangal tə danakay ataya awan.

¹⁸ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdēm a həna: Way a kwanay saa ban pə daliyugo cəna, i ban zek matanan à mburom. Way a kwanay saa pəsak anan həna pə daliyugo ata dukwen, i pəsak zek à mburom re.

¹⁹ «Ni jak ikwen 'am hinen asa: Kak dōwan aya cew pə daliyugo aday 'am kà zlak atan pi zek sə cəce way cəna, Bəbay uno à bagəbaga mburom ata i varan atan kawa ana tinen sa gan may ata awan. ²⁰ Anga dōwan aya cew kabay maakan ta sak a halay nga tə sləmay uno cəna, nen inde à wulen a tinen a re.»

Jike su dō aday a ngam sə pəsen anan ines anà dō itəbay ata awan

²¹ Piyer a nay ahay pə cakay ana Yesu, a cəce panan: «Ba Məduwen, hinahibay, mərak uno inde, kà gak uno ines nà, ni pəsen anan nà, saray jugumaw? Hus à saray cuwbe bidaw?»

²² Yesu a mbədahan apan, a wa: «A'ay! Ki pəsen anan saray cuwbe bay, əna saray kwa kuro cuwbe məcapar cuwbe.

²³ «Matanan kutok, bahay a Mbərom a ga minje nà, tə bahay a inde, a nan dō si mer su way anahan ahay fok tē haman anan gudire anahan ahay fok cite. ²⁴ A dazlan anà mer su way ata cəna, tə bənan ahay dōwan a inde, dala ata apan nə bayak awan. ²⁵ Dōwan ata ite, zlıle anahan a saa hamay anan gudire ata ibay. Bahay ata a jan anà dō si mer su way anahan a azar aya nə tē sukum anan way tə way ana dōwan ata fok, tu dō su doh anahan

* 18:16 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

ahay, ti zek anahan a tæke, aday i saa slan pæ gudire anahan. ²⁶ Dowan ata ite, a nay a dukwen gærmec ù vo anà bahay ata, a wa: “Amboh, ni hamak anan way anak ahay næ fok. Ga ngatay aday!” ²⁷ 'Am anahan ata a gan ì zek wa anà bahay ata awan, a mbəsakay anan zek anahan awan, aday a mbəsakan anan gudire ata fok re.

²⁸ «Dowan ata a təmay uho lele nà, tæ zlangay tu dō si mer su way hinen, aday abay gudire anahan inde apan ite. Aday dala anahan apan *dinar* səkat kərtektække†. A ban anan, a jakan alay pæ dungo. A jan, a wa: “Si ki humo anan dala uno həna.” ²⁹ Do sə gudire anahan ata ite, a dukwen gærmec ù vo ite, a jan, a wa: “Amboh, ga ngatay aday, ni hamak anan way anak fok.” ³⁰ Əna winen nà, a ngam bay, a ban anan, a zla anan à dangay, a dərəzl anan hus pæ luvon ana dōwan ata saa hamay anan gudire ata awan. ³¹ Do a tinen a sa taa ga mer su way pi zek ataya tæ canan cəna, a cəban atan bayak awan. Ta zla àga bahay ata awan, tæ dakan anan ləbara ata awan.

³² «Bahay a tinen ata ite a ngaman ayak asa, a jan: “Iken nà, dō si mer su way lelibay awan. Nə mbəsakak anak anan gudire anak abay ki humo ata awan, anga ka gak uno amboh. ³³ Aday ka mba apan sə pəsen anan anà dō kwanay ì mer su way inde maya ata kətanən bay nà, angamaw?” ³⁴ Anga nan bahay ata a ga apan mivəl, a ban anan maza awan, a varan anan à alay inde anà suje ahay, tē tacak anan ayak à dangay, tē ga anan alay, hus pæ luvon anahan sə hamay anan gudire ata awan.»

³⁵ Yesu a zəga anan asa, a wa: «Kak ka sak a pəsen anan anan ines anà mərak a kwanay ahay tæ mivəl kərtek a bay cəna, Bəbay uno sə mburom ata i ga tæ kwanay aya dukwen matanan kutok.»

19

Atətak way pa 'am sa razl uwar

Markus 10.1-12

¹ Yesu a ndav anan 'am ata cəna, a slabak way anahan à Galile wa, a zla à Yahudiya, ta day uho sə zlinger sə Urdon. ² Do ahay bayan a tæ pərahan azar, aday a mbar anan dō sə dəvac a tinen ahay.

³ Aday Farisa ahay tæ hədəken ayak pæ cakay saa ban anan pæ kwande, ta jan: «Tawrita kə varak anan cəved anà mungol sa razl anan uwar kwa pa 'am wura wura dāw?»

⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jingen way mə vinde à Deftere a Mbərom ata itəbay dāw? À dələn anahan a inde dukwen, Mbərom a ndakay dō nà, mungol tæ uwar.* ⁵ Aday a ja nà: “Anga nan, dō mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tæ may anahan, i hədek pæ cakay ana uwar anahan. Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtektække coy.†” ⁶ Ti naa təra kula inde zek cew sabay. Ti təra zek kərtek sə coy. Anga nan kutok, way a Mbərom sə japay anan ata, dōwan â sa gəzla anan kula bay.»

⁷ Farisa ahay tæ cəce asa: «Kak matanan cukutok nà, Musa a varan cəved ù dō aday â varan dərəwel à alay inde anà uwar anahan aday â razl anan nà, angama kəla anaw?»

⁸ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Musa a sa varak ikwen cəved sa razl anan uwar a kwanay ahay nà, anga akuray nga a kwanay a kə zalak. Cəkəbay, pæ dələn a wa dukwen, cəved inde sa razl uwar ibay re. ⁹ Nen apan ni jak ikwen: Kak dōwan kə rəzlak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen, dōwan ata kə gak mədigwed, si kak a ban atan pi zek tu dō aday.»

¹⁰ Njavar anahan ahay ta jan: «Kak abay matanan à wulən atə ana mbaz tæ uwar nà, suwan tē gəba zek bay bidāw?»

¹¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Do ahay fok ta mba apan sə təma atətak way a anan bay. Si dōwan aya Mbərom sə varan atan gədan ata way anahan aday. ¹² Bina, dō ahay inde tæ gəba uwar bay anga tinen mə wahay aya matana coy. Azar aya dukwen tæ

† 18:28 *Dinar* kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek. * 19:4 *Ca pə* Laataanooji 1.27, 5.2. † 19:5 *Ca pə* Laataanooji 2.24.

dədasl atan adədasl. Do azar aya ite tə gəba uwar bay anga 'am sə bahay a Mbərom a wanahan. Do inde a nan sə təma atətək way a anan nà, â təma kutok.»

Yesu a daf ngama pə gwaslay ahay

Markus 10.13-16; Lukas 18.15-17

¹³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, do ahay ta nan anan ahay gwaslay cacədəw aya anà Yesu, anga aday â daf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà do ataya awan. ¹⁴ Əna Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek awan adəka nà, anà do sa ga minje tə tinen anaya ata awan.»

¹⁵ Yesu a dazlan a daf ngama pə gwaslay ahay a kutok, aday a zla way anahan à man ata wa, a hədek way anahan ù kon hinen.

Njavar a inde zlile awan

Markus 10.17-31; Lukas 18.18-30

¹⁶ Natiya asa, dōwan a inde, winen njavar awan, a nay pə cakay ana Yesu. A cəce: «Miter, ni ga mer sa ma lele aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁷ Yesu a mbədəhan apan, a wa: «Kə cəce puno wa way sa ga lele awan nà, angamaw? Do lele nà, ibay, si Mbərom a kərtek. Əna a nak sa zla à bahay a Mbərom nà, ban anan 'am sə Tawrita ahay.»

¹⁸ Winen ite a cəce pə Yesu wa: «'Am ana Tawrita wura aya anaw?»

Yesu a mbədəhan apan, a wa: «Kâ vad nga su do bay. Kâ ga mədigwed bay. Kâ ga akar bay. Kâ gad mungwalay pu do bay. ¹⁹ Dəfan apan anà atə bəbay tə may anak. † Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan. §»

²⁰ Njavar ata a jan asa: «'Am ataya fok nà, nə bənək atan lele, a mbəsuko maza nə wuraw?»

²¹ Yesu a jan: «Kak a nak sə təra do mənəna ines fok cəna, zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday varan anan dala awan anà do mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlile anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²² Dōwan ata a sləne 'am ata cəna, a cəban, a zla way anahan, anga winen zlile awan.

²³ Yesu a jan anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Ma dan 'am awan anà do zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde. ²⁴ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmađ tə məke sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nà, do sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde.»

²⁵ Njavar a Yesu ahay tə sləne 'am ata cəna, a gan atan masuwayan. Anga nan ta wa: «Kak sə matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁶ Yesu a zəzor atan, a wa: «Pu do zənzen a nà, i ga zek kula bay, əna pə Mbərom nà, matanan bay. Way ahay fok a ga zek ca.»

²⁷ Piyer a mbədəhan apan ta sa jan kutok: «Aday manay həna nà, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar. Saa tərən umo nà, magwagway wuraw?»

²⁸ Yesu a jan atan: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Pə uho sa nay, à alay nen Wan su Do ni njahay pa man sə njahay sə bahay sə mazlađ uno nà, kwanay do sə pəruho azar ahay dukwen, ki i njihen pa man sə njahay ahay kuro nga anahan a cew, sa gan sariya anà zahav sə Isəra'ila ahay kuro nga anahan a cew ite re. ²⁹ Aday kuwaya dōwan a kə mbəsakak doh anahan ahay, mərək anahan ahay, bəbay anahan pi zek ta may anahan, gwaslay anahan ahay kabay guvo anahan ahay anga sləmay uno cəna, i njad uda way anahan ahay nə məcapar bayak awan, aday i njad sifa sa ndav bay ata re. ³⁰ Anga aday kutok nà, do sa lah pa 'am həna ataya bayak a ti i təra do mə dədəba aya cite asa. Aday do sə dəba ahay bayan a, azanan ti i təra do ma lah aya ite.»

† 19:19 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20. § 19:19 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18.

20

Jike su dō sa ga mer à guvo ahay

¹ Yesu a ja asa: «Way sa ga anan minje tē bahay a Mbərom nà, hēna:

«Bahay su doh a inde a wule pərek sa ra dō ahay à guvo. ² Ta ga masa tu dō anahan a sa ra ataya nà, i haman atan hway cəna, dala sē *dinar* kərtek*. Aday a zla atan à guvo. ³ Tə njamde dəsudō asa, a zla sē pəlay dō ahay. A canan anà dō hinen ahay ite, tinen mə tavay aya, mer su way inde patan ibay. ⁴ A jan atan ite: “Zlen à guvo uno, ni hamak ikwen dala kawa sē dō ahay tēde sē haman ataya awan.” ⁵ Ta zla à guvo anahan ata re. Man ipec kà gak, bahay sē guvo a zla sē pəlay ahay dō maza aya re. A zla tē njamde maakan asa, a ga kawa sē kwakwakwa awan. ⁶ Tə njamde dāra a zla asa, a njad dō ahay mə tavay aya, mer su way inde patan ibay re. A cəce patan wa: “Kə tiven hway kəriya, ki gen mer sē awan bay nà, angamaw?” ⁷ Tə mbədahan apan, ta wa: “Dowan kà rak manay à guvo bay kutok nà, m̄a ga nē mer sa maw?” Bahay sē guvo ata a wa: “Hayak ikwen ahay, zlen à guvo uno, mer su way inde.”

⁸ «Pac a slahay ù doh nà, bahay sē guvo a jan anà bahay su dō si mer su way ahay: “Ngaman ayak anà dō si mer su way ahay, haman atan dala a tinen. Dazlan pu dō dœk ataya wa, ki ndav anan tu dō sē lahak ayak à guvo ata awan.” ⁹ Dō sa zla à guvo tē njamde dāra ataya ta zlak ayak. Ta njad kuwaya a tinen a dala sē *dinar* kərtek kərtek. ¹⁰ Dō sa zla à guvo pa 'am ataya ta zlak ayak bine siwaw nà, a ga patan nē tinen ti njad dala sē zalay anan dō sa zlak ayak à guvo dœk ataya awan. Aday dukwen ta njad nē *dinar* kərtek kərtek a re. ¹¹ Tə tēma anan dala a tinen cəna, ta ma nga sē gungwazan anà bahay sē guvo, ta wa: ¹² “Dō sa nay ahay həniniye ataya dukwen, ta ga mer nē ler kərtek, aday iken pa haman atan hwiya kawa manay. Manay aday nà, ma ga mer nē hway à pac inde, ma yak nga nē ndəlekeke.” ¹³ Bahay sē guvo a mbədahan apan anà dōwan a tinen a kərtek a, a wa: “Car uno, na gak iken tē danakay bay! Kà zlak anak à nga kawa anumo sa ja ata coy. Matanan, ni hamak hway nà, *dinar* kərtek bidaw? ¹⁴ Tēma dala anak, zla way anak. U no ni varan anà dōwan mədakwidok a anan kawa ananak. ¹⁵ Abay ike ni mba apan sa ga anan mer su way tē dala uno kawa su no bidaw? Ka ga sərak nà, pi nen sa gan sumor anà dō ahay ata dāw?”»

¹⁶ Yesu a zəga anan apan kutok, a wa: «Natiya, dō mədakwidok aya ti naa lah, aday dō mama'am aya dukwen ti naa tēra mədakwidok aya kutok re.»

Yesu a dākay anan amac anahan ta sē slabakay anahan asa

Markus 10.32-34; Lukas 18.31-34

¹⁷ Yesu winen apan i zla à Urəsalima nà, a ngaman anà njavar anahan ahay kuro nga cew ataya à wulen sē dō ahay wa, a jan atan, a wa: ¹⁸ «Sənen anan hēna, mənuko apan dī zla à Urəsalima. À man ata awan, ti varan nen, Wan su 'Dō, à alay inde anà bahay sē gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, aday anà miter sē Tawrita ahay. Ti go sariya aday sa vad nen, ¹⁹ ti varan nen à alay inde anà dō sē pəra ahay. Tinen ite, ti mbasay upo, ti ndabay nen, aday ti daray nen pə dədom mə zləngad awan. Pə dəba anahan a wa, luvon maakan anahan i tēra nà, nen ni slabakay way uno à məke wa.»

May ana atə Yakuba tē Yuhana a cəce way pə Yesu wa

Markus 10.35-45

²⁰ Natiya kutok, uwar ana Zebede, may ana atə Yakuba tē Yuhana, a zla pə cakay ana Yesu, a dukwen gərmec ù vo sē cəce panan wa way. ²¹ Yesu a jan, a wa: «A nak nē maw?»

Uwar ata a mbədahan apan kutok, a wa: «Gwaslay uno ahay cew hēna! Varan atan cəved sē njahay pə cakay anak à bahay anak inde ite. 'Dō kərtek a à alay puway anak inde, dō hinen dukwen à alay gula anak inde ite.»

²² Əna Yesu a mbədahan atan apan ite: «Kə sənen way a kwanay a sē cəce ata bay jiya awan. Ki mben apan sa sa məndolor sē dəce uno sa saa sa dāw?»

* 20:2 *Dinar* kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sē hway kərtek.

Atə Yakuba tə Yuhana ta wa: «Ha, mi mba apan!»

²³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Tə dīdem awan, ki i sen mēndolor sə dəce kawa anuno saa sa, əna anjahay à alay puway uno, kabay à alay gula uno nà, nen saa var apan cəved a bay. Man ataya mə lavay zek aya nà, anà dō a Bəbay uno sə walay atan saa njahay apan ataya awan.»

²⁴ Njavar a Yesu a azar ataya kuro tə sləne ləbara ata nà, ta ma nga sa ga mivél pu dō a cew ataya cite. ²⁵ Matanan, Yesu a ngaman atan ayak fok pə cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «Kə sənén zle, bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pə dō ahay nə tə mēgala. Aday dō sə lavan nga anà dō ahay dūkwen, ta ka anan nə mēgala a tinen ahay. ²⁶ Əna, à wulen a kwanay nà, way ataya tē tēra itəbay. Adəka bay, a nan anà dōwan a sə tēra dō mēduwen a cəna, â gan mer su way anà dō azar aya awan. ²⁷ Aday, kak dō a kwanay a kərtek a a nan sə tēra dō mama'am a cəna, â tēra bīle a kwanay a fok aday. ²⁸ Bina nen Wan su Do na nay ahay nà, aday dō ahay tū go mer su way bay, əna na nay ahay aday sa gan mer su way anà dō ahay adəka, ni var anan sifa uno saa bəmbadəy anan ahay man su dō ahay à amac wa.»

Yesu a mbar anan hurof aya inde cew à Yeriko

Markus 10.46-52; Lukas 18.35-43

²⁹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla way a tinen à Yeriko wa. Do ahay tinen apan ti pərahan azar bayak awan. ³⁰ Dowan aya inde cew hurof aya, tinen mə njahay aya pə cakay cəved. Tə sləne Yesu winen apan i zla tə cəved a tinen ata nà, tə dazlan sa zlah, ta wa: «Bahay a manay, wan a Dawuda, mâ gak ì zek wa ite!»

³¹ Do a sa zla ataya ta ma nga sə gafan atan 'am, ta wa: «Ticen 'am, njihen tete.»

Əna dōwan a hurof ataya tə zəga anan apan sa zlah tə mēgalak awan, ta wa: «Bahay a manay, wan a Dawuda, mâ gak ì zek wa ite!»

³² Yesu a tavay jek, a ngaman atan ayak, a cəce patan wa: «A nak ikwen nà gak ikwen nə maw?»

³³ Tə mbədahan apan, ta wa: «Bahay, təban umo anan ide ite!»

³⁴ Ta gan ì zek wa anà Yesu. A laman anà ide a tinen. Kwayan'a ide a tinen ahay tə təba ngurret. Tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a zla à Urəsalima

Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40; Yuhana 12.12-19

21

¹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle bəse tə Urəsalima, defefe tə wulen su doh sə Baytifaji, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew, ² ta sa jan atan: «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ta may anahan a ma ban awan. Natiya, pəsiken atan ahay, aday hayak ikwen uno atan ahay. ³ Ta sak a jak ikwen awan a dəp nà, mbədihən atan apan nə: “Bahay a gan atan may, i may atan həniniye.”»

⁴ A tēra matanan, anga aday 'am ana dō maja'am a Mbərom sa ja ata â tēra. ⁵ Mbərom a wa:

«Jen anan anà dō sə Urəsalima ahay nà:

Kagasl, bahay a kwanay winen apan i nay ahay, winen ma ján a pə zungo.

Winen pa wan sə zungo ta may anahan ata awan, anga winen dō mə nahay nga awan.*»

⁶ Njavar ana Yesu ataya ta zla, ta ga kawa anahan a sa jan atan ata awan. ⁷ Ta nan anan ahay zungo ata ta wan anahan a təke anà Yesu kutok, tə bəbat patan zana a tinen ahay aday Yesu a njahay apan. ⁸ Do azar aya bayak tə wadaf anan zana a tinen ahay pə cəved. Do azar aya asa, tə ngərway ahay alay si sé ahay aday sə bəbat pə cəved a re. ⁹ Do sə lahan pa 'am anà Yesu ataya, tatə dō sə dəba ahay fok, tinen apan ti zlah, ta wa: «Həren anan nga anà wan a Dawuda! Mbərom â daf alay sə mazlab anahan pu dō saa nay tə sləmay anahan ata awan. Həren anan nga anà Mbərom à bagəbaga mburom.»

* 21:5 Ca pə Jekariya 9.9.

¹⁰ Yesu i dæzle à Urəsalima coy nà, wulen su doh ata fok a bal cuwad cuwad. Do ahay ta wa: «Dowan a anan nà winen wayaw?»

¹¹ Man sə do ahay tə mbəda apan, ta wa: «Winen nà Yesu, do maja'am a Mbərom, do sə Nazaratu pə daliyugo sə Galile.»

Yesu a razl do sa ga masa ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa

Markus 11.15-19; Lukas 19.45-48; Yuhana 2.13-22

¹² Yesu a zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom kutok. A razl anan do sə sukom anan way tə way ahay aday do sə sukom way ahay fok uho. A fakay anan tabal su do sə bəmbad dala ahay, pi zek ta man sə njahay su do sə sukom anan way tə kurkudok ahay fok re. ¹³ A jan atan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà, natiya awan: “Ti ngaman anà doh sə mazlaḅ uno nà, doh sa ga amboh.†” Aday kwanay kə tərən anan həna, lar su do sə ngəzar do ahay a nə kəkəmw?‡»

¹⁴ Hurof ahay pi zek tu do vədäl aya ta nay pə cakay ana Yesu ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, a mbar atan fok. ¹⁵ Əna bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə miter sə Tawrita aya tə canan anà way a Yesu a sa ga masuwayan aya, aday tə sləne gwaslay ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom tinen apan ti zlah «Həren anan nga anà wan a Dawuda!». Way ata a gan atan nə wadan wadan. Tə dazlan sa ga mivél pə Yesu kutok. ¹⁶ Ta jan, ta wa: «Way a gwaslay ahay tinen apan ti ja ata nà, kə sləne zle dəp daw?»

Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nə sləne zle. Kə jingen 'am ata à Deftere a Mbərom inde itəbay kələdaw? A wa: “A nak nə təbəlem sə gwaslay ahay pi zek tə dundo sa wan gindez aya ti hərək nga.§”»

¹⁷ Yesu a mbəsak atan à man ata awan, a zla way anahan à Baytiniya, a sa nahay à man ata awan.

Yesu a tahasl anan buway a inde

Markus 11.12-14, 20-24

¹⁸ Yesu winen apan i may ahay à Urəsalima sidew a duwdew nà, may a han apan. ¹⁹ A canan ayak anà buway pə cəved, a hədəken ayak ù vo. A ca apan nà, daslam a dəkdek. Wan a ibay. A jan 'am anà buway ata awan: «Kula iken ki njad wan ite sabay.» Cəna, buway ata a kuray sokok kwayan'a.

²⁰ Njavar anahan ahay tə canan cəna, a gan atan masuwayan, tə cəce: «Buway a anan a kuray bəse kwayan'a kəkəmw?»

²¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Kak adaf nga a kwanay inde, aday awan kə gak ikwen hiyem hiyem bay cəna, ki mben apan sa ga way uno sa gan anà buway a anan. Aday ki mben apan sa jan kwa anà bəzłom a anan: “Sləbak à man a anan wa, zla à bəlay inde!” Aday i təra kawa ana kwanay sa ja ata acəkan. ²² Kak adaf nga a kwanay inde nà, ki njiden anan way a kwanay saa cəce à amboh a kwanay inde ataya nə fok.»

Sə varan məgala anà Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Markus 11.27-33; Lukas 20.1-8

²³ Yesu a ma ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday winen apan i tətakan anan way anà do ahay. Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə məcəd sə Yahuda ahay tə hədəken ayak pə cakay anà Yesu. Tə cəce panan: «Ka ga way anak a anan ataya nə tə məgala ana wayaw? Sə varak cəved a nə wayaw?»

²⁴ Yesu a a mbədahan atan apan: «Nen dukwen, ni cəce pikwen wa way kərtek. Kə mbədihen uno apan aday. Ata nen ni jak ikwen ite, na ga way a anaya tə məgala a wayaw nà, na. ²⁵ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà do ahay nə wayaw? Mbərom daw, kabay do zənzen a daw?»

Tinen ite, tə mbəda 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nà, kəkəmw? Kak da sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənən apan zle cukutok

† 21:13 Ca pə Esaaya 56.7. ‡ 21:13 Ca pə Yeremiya 7.11. § 21:16 Ca pə Jabuura 8.3.

nà, kə dāfen apan nga bay nə angamaw?”²⁶ Aday kak dā sak a jəka, dō zənzen a sə slənay anan ahay nà, ata guko ngatay, bina man su dō a dukwen i vawak uko nga. Bina a ga patan nà, Yuhana nə dō maja'am a Mbərom.»²⁷ Anga nan kutok, tə mbədahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay!»

Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen dukwen ni dakak ikwen anan dōwan a sə vuro məgala sa ga mer su way anaya bay re.»

Jike ana bəbay a inde tə gwaslay anahan ahay cew

²⁸ Yesu a jan anà məcəd sə Yahuda ataya asa, a wa: «Bayiken pə ləbara inde həna aday. Dōwan a inde nà, gwaslay anahan ahay inde cew. A jan anà wan kərtek awan: “Dəna uno, zla à guvo. Kā sa ga mer.”²⁹ Wan ata a mbədahan apan anà bəbay anahan nà: “Ni zla bay.” A jalay pə dəba anahan a wa nə, a zla à guvo ata cukutok. ³⁰ Bəbay a tinen ata a zla pə cakay ana wan hinen, a jan kawa ana wan a mama'am ata re. Wan ata ite a mbədahan apan ta sa ja nà: “Ni zla.” Əna kà zlak à guvo ata bay adəka bugol. ³¹ À wulen sə gwaslay ahay a anaya wa nà, sa ga way sa zlan à nga anà bəbay nə wan wuraw?»

Tə mbədahan apan anà Yesu nà: «Wan mama'am awan!»

Yesu a jan atan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dō sə cakal jangal ahay, tə uwar sa ján uho tə dō ahay so ataya ti i lahak ikwen à bahay a Mbərom inde. ³² Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay kà nak sə dakak ikwen anan cəved lele sə dāfan apan anà Mbərom, aday kə dāfen nga pa 'am anahan aya bay. Əna dō sə cakal jangal ahay, tə uwar sa ján uho tə dō ahay so ataya, tinen tə dāfak nga pa 'am ana Yuhana. Kə cinen anan, əna kə ngəmen sə mbədahan ləen anà azla a kwanay lelibay ataya bay hwiya, aday kə dāfen nga pa 'am anahan bay re.»

Jike pu dō sa ga mer à guvo ahay

Markus 12.1-12; Lukas 20.9-19

³³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Pəken sləmay pə jike a hinen həna re. Dōwan a inde a jule təroz à guvo. A ga apan jal, a daf uda kudom məduwen a sa zlaḅ uda wan si sé. A dēzl uda lagad zəbor awan anga dō sa ba anan guvo ata awan. A mbakan anan guvo à alay inde anà dō si mer su way ahay, a zla way anahan à man dəren awan.

³⁴ «À alay a dō ahay tinen apan ti ban təroz nà, bahay sə guvo a slan dō anahan ahay pə cakay ana dō sa ga mer à guvo ahay saa təmahan ahay mbala anahan ite. ³⁵ Əna dō sə guvo ataya tə canan atan cəna, ta ban atan. Ta ndazl anan dō kərtek a ledədfə. Dō mə slala cew a ta vad anan bəskol à məke. Dō mə slala maakan awan, ta ra apan kon sa tar anan gəngaf gəngaf. ³⁶ Bahay sə guvo ata a zəga anan apan sa slan dō ahay bayak a re. Əna dō sa ga mer ahay à guvo, ta gan atan nə kawa ana dō sə kwakwa ataya re. ³⁷ Pə dəba a tinen ata wa fok nà, bahay sə guvo a slənan atan ayak wan si zek anahan awan. A bayak nà: “Wan si zek uno dəgerger nà, ti dāfan apan.” ³⁸ Cəkəbay dō sa ga mer ahay tə canan anà wan si zek anahan ata adəka nà, ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen. Bənuko anan, vəduko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.”³⁹ Ta ban anan wan ata awan, tə ngəza anan uho à guvo wa, ta vad anan kutok.»

⁴⁰ Natiya kutok Yesu a cəce: «Bahay sə guvo ata kà sak a nay ahay tə alay anahan a nà, i ga anan dō si mer su way ataya nə kəkəmw?»

⁴¹ Məcəd sə Yahuda ataya tə mbədahan apan, ta wa: «Bahay sə guvo kà nak nà, i ga atan alay ndəlekeke, aday i vad atan kutok. I mbəsakan anan guvo ata anà dō maza aya awan, aday i njad patan wa magwagway sə guvo anahan ata awan.»

⁴² Anga nan, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Kula kə jingen anan 'am a anan à Deftere a Mbərom inde itəbay kələdaw?

“Kon mbala ana dō sa dēzl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.

Sa ga way ata dukwen, zek ana Mbərom Fetek awan.

Way ata a gak uko masuwayan pə idə.*”»

* 21:42 Ca pə Jabuura 118.22-23.

⁴³⁻⁴⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Kak dōwan a kè slahak pu kon ata nà, kon ata i nes anan. Aday kon ata kà sak a slahay pə dōwan a ite dukwen, i ngəlad anan. Anga nan, Mbərom i təma pikwen wa bahay anahan, i varan anan anà dō ahay aday ti dəfan apan ata awan.»

⁴⁵ Bahay sə gədan dungo anà way ahay pi zek tə Farisa aya tə sləne ləbara a Yesu a sa ga anan jike ata nà, ta san zle kutok, Yesu a ja nə pə tinen. ⁴⁶ Tə pəlay abay sa ban anan, əna tə jəjaran anà man su dō sə pərahan azar a Yesu ata awan. Bina dō ataya ta ja nà, Yesu nə winen dō maja'am a Mbərom.

22

Jike sə azar uko sə gəba dalay

Lukas 14.15-24

¹ Yesu a gəba jike maza asa sa jan anà dō ahay. A jan atan, a wa:

² «Way maza həna sa ga anan minje tə bahay a Mbərom re. Bahay a inde a lavay anan zek tə way sa pa sə azar uko bayak a anga wan anahan i gəba dalay. ³ A slan dō si mer su way anahan ahay saa ngaman ahay anà dō mə ngamay ataya, pə way sa pa. Əna tə ngəmay ahay bay. ⁴ A slan dō maza aya sa jan anà dō mə ngamay ataya nà: “Way sa pa ma da coy. Nə vədak guson sa sla ahay, pi zek ta sla mə dədok aya awan. Way ahay fok nə lavak anan zek anga agəba dalay coy. Hayak ikwen ahay!” ⁵ Əna dō a mə ngamay ataya ta gak anan nga anà angamay ata bay. Ta zla way a tinen ahay, dō hinen à guvo, dō hinen à lumo. ⁶ Dō maza aya ite, ta ma nga sa ban anan dō si mer su way ataya, ta ga atan alay, aday ta vad atan.

⁷ «A cəban anà bahay ata awan. A slan suje ahay saa vədəy anan dō sa vad dō ataya, aday sə vakan atan anan wulen su doh a tinen ahay fok. ⁸ Pə dəba anahan a wa asa, a jan anà dō si mer su way anahan ahay, a wa: “Way sa pa mə lavay zek a anga azar uko sə gəba dalay coy. Əna dō a mə ngamay ataya ta slak tədə sa pa anan bay. ⁹ Zlen ayak pə məgəzləga cəved ahay, ngimen anan ahay anà dōwan a kwanay saa canan ataya fok, tâ nay à azar uko.” ¹⁰ Dō si mer su way ataya ta zla pə cəved, tə halan nga anà dō aday tinen sa njad ataya fok, dō lele aya awan pə kərtek a tə dō sə huwan ahay re. Natiya kutok, doh sə azar uko ata a rah tə dō ahay bayak awan.

¹¹ «Zek a bahay a zlak ayak sa ca pə dō a mə ngamay ataya kutok. Aya əna, a canan anà dōwan a inde, winen nà, zana sə azar uko inde pi zek ibay. ¹² Bahay ata a jan: “Car uno, ka nay à man a anan mənəna zana sə azar uko nə kəkəməw?” Dōwan ata kə mbədahak anan apan awan a ibay. ¹³ Bahay a jan anà dō si mer su way anahan ahay, a wa: “Jiwen anan, liren anan ayak uho, i idə zənzen inde, à man aday dō ahay ti yam ta sa rac slan ata awan.”»

¹⁴ Yesu a zəga anan kutok, a wa: «Mbərom a ngaman anà dō ahay nə bayan awan, əna dō mə walay aya ite nà, bayan a bay.»

Jangal anà bahay sə Ruma

Markus 12.13-17; Lukas 20.20-26

¹⁵ Natiya Farisa ahay tə halay nga, tə pəlay cəved sa ban anan Yesu pə mungok sa 'am anahan awan. ¹⁶ Ta slan njavar a tinen ahay pi zek tu dō ana Hiridus ahay. Dō ataya pə kərtek a kutok, ta jan à Yesu, ta wa: «Miter, ma san zle, iken nə dō didem awan. Kə tətakan anan anà dō ahay dukwen, didək sə way ana Mbərom sa jan anà dō ahay tâ ga ata awan. Kə jəjaran anà 'am sə dō ahay bay, kə zəzor way sə wuted idə itəbay re. ¹⁷ Jan umo, kə bayak nə kəkəməw? Cəved inde sə varan jangal anà bahay sə Ruma dāw? Bəzi mē varan bay dāw?»

¹⁸ Yesu a san sədək a tinen a zle. Anga nan a jan atan kutok: «Kwanay nə mbədəmbədə aya dāw? Ki ngen upo balay angamaw? ¹⁹ Ken uno anan ahay dala sə jangal awan aday!» Ta kan anan karanga awan. ²⁰ Yesu a təma anan, aday a jan atan: «Pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

²¹ Tə mbədahan apan kutok: «Wita nà, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

Yesu a jan atan kutok: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sè Ruma anà bahay sè Ruma, aday way a Mbèrom anà Mbèrom a ite.»

²² Tə sləne cəna, a gan atan masuwayan. Tə mbəsak anan Yesu, ta zla way a tinen.

Aslabakay à məke wa

Markus 12.18-27; Lukas 20.27-40

²³ Pə luvon ata kərtek awan, azar su dō aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sè cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa dō kə məcak nə i slabakay ahay sabay. Anga nan tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa: ²⁴ «Miter, Musa kə vindek umo, a wa: “Do kə məcak aday kə mbəsakak uwar mənjenja wan nà, mərak a məsinde ata â gəba anan mədukway sè uwar awan aday ti wahan məgije anà dōwan a ma mac ata awan.*”

²⁵ Dōwan aya inde àga manay cuwbe, tinen tə mərak ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənjenja sa njad panan wan. Do sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan. ²⁶ Winen ite a mac re, tə wahak bay a re. Do mə slala maakan a hədek anan asa ite re. Matanan fok a tinen a cuwbe awan, tə wahak pi zek tə uwar ata bay. ²⁷ Pə dəba a tinen a wa fok dukwen, zek a uwar ata a mac re. ²⁸ Ata pə luvon saa slabakay ahay à məke wa ata nà, uwar ata i təra nə uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tə gəbak anan pa sè uwar a re.»

²⁹ Yesu a dazlan, a mbədahan atan apan kutok, a wa: «Kwanay apan ki zluwen à cəved wa, anga kə sənən Deftere a Mbèrom bay, kə sənən məgala ana Mbèrom bay re. ³⁰ Bina, dō ahay tə slabakak ahay à məke wa nà, kwa dō mungol aya awan, kwa dō uwar aya dukwen, ti i gəba zek ahay sabay fok. Anga ti i təra à mburom nà, kawa maslay a Mbèrom ahay. ³¹ Aday pa 'am sè slabakay ahay à məke wa ata nà, kə jingen way ana Mbèrom sa jak ikwen ata itəbay kələdaw? Mbèrom a ja nà: ³² “Nen nà, Mbèrom ana Ibərahima, Mbèrom ana Isiyaku, aday Mbèrom ana Yakob.†” Mbèrom, winen nà, Mbèrom su dō ma mac aya bay, əna winen Mbèrom su dō tə sifa aya awan.»

³³ Do ahay bayak a tə slənek atətək way anahan ataya awan, aday atətək way anahan ata a gan atan masuwayan.

Mama'am sa nga sa 'am mə baslay aya awan

Markus 12.28-34; Lukas 10.25-28

³⁴ Farisa ahay tə sləne sa jəka Yesu kə mbasak pə Saduki ahay ata nà, tə halay nga à man ata kərtek awan. ³⁵ Do a tinen a kərtek, winen miter sè Tawrita awan, a cəce panan wa way aday sa ban anan pə kwande, a wa: ³⁶ «Miter, à Tawrita inde nà, nga sa 'am mə baslay aya fok nà, wura məduwen a aday a zalay azar aya anaw?»

³⁷ Yesu a mbədahan apan, a wa: «“Pəlay anan Mbèrom Fetek, Bahay anak nə tə mivəl anak a təke, tə apasay anak a təke, aday tə abayak nga anak a təke.‡” ³⁸ Natiya sè təra nga sa 'am mə baslay a məduwen a aday a zalay azar aya nà, winen awan. ³⁹ Hinen aday sè lavay tə winen ata həna re: “Pəlay anan dō sè cakay su doh anak kawa iken sè pəlay anan nga anak ata awan.§” ⁴⁰ Tawrita a Musa pi zek ta 'am ana dō maja'am ana Mbèrom ahay fok, tə bənay nə pa 'am a cew a anan ataya wa.»

Almasihu nà, wan a wayaw?

Markus 12.35-37; Lukas 20.41-44

⁴¹ Farisa ahay tinen mə halay nga à man ata hwiya. Anga nan, Yesu a cəce patan wa: ⁴² «Kwanay kə bayiken ma pə Almasihu anaw? Aday ki jen nə winen wan ana wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Winen wan ana Dawuda.»

⁴³ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday Dawuda a ngaman bahay anahan nà, kəkəma asa anaw? A ja 'am tə məgala ana Apasay Cəncan awan, a wa:

⁴⁴ “Mbèrom Fetek a jan anà Bahay uno:

Njahay à alay puway uno,

* 22:24 Ca pə Laataanooji 38.8; Tooktaaki Tawreeta 25.5-6. † 22:32 Ca pə Gurtaaki 3.6, 15-16.

‡ 22:37 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. § 22:39 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18.

aday ni nahay anan do sa nak ide ahay,
ki jan patan to saray.*”

⁴⁵ «Kak Dawuda a ngaman ana Almasihu na “Bahay uno” bugol na, winen i saa tara wan ana Dawuda na, kakama asanaw?»

⁴⁶ Dowan kwa kartekek se mbadahan apan na, ibay. Pa daba wa na, kuwaya a jajar se cace panan 'am maza awan.

23

Benen nga a kwanay pe miter se Tawrita ahay wa

Markus 12.38-39; Lukas 11.43, 46, 20.45-46

¹ Natiya, Yesu a jan 'am ana man se do ahay to njavar anahan ahay, a wa: ² «Miter se Tawrita ahay pi zek to Farisa ahay na, mer su way a tinen aya ne se dakan anan Tawrita a Musa ana do ahay. ³ Dafen anan apan ana atatak way a tinen, aday gen way a tinen sa jak ikwen ataya fok. Ana ki gen way a tinen sa ga ataya bay, anga tinen a ta ga way a tinen sa ja ata bay. ⁴ Bina, to banan way ma ba aya pa nga ana do ahay, ana ta ngam sa man atan zek se tavakan atan pa nga kwa ta wan se alay bay.

⁵ «Ta ga way ahay fok na, pe ide se do ahay aday te canan atan. Anga nan, zlangar a tinen sa nga aday sa daf pi zek ataya na, maduwen aya awan. Aday way a tinen sa tam pa 'am se zana a tinen ahay dukwen na, zabor aya re.* ⁶ Ta zlak a man sa pa way na, to pelay man se njahay lele aya awan. Tinen u doh se wazay ahay cena, ta ca wa dukwen man zabor aya awan. ⁷ Ta gan may na, do ahay ta jan atan 'am a kwasuko na, to akardeh aya awan, a wulen se do ahay inde fok. Aday ta gan may na, do ahay to ngaman atan ne “Miter.”

⁸ «Ana kwanay na, ke ngamen te ngamak ikwen “Miter” itabay. Anga miter a kwanay inde na, si kartekek. Kwanay fok na, to merak ahay. ⁹ Ke sa ngimen anan ana dowan “Babay” pe daliyugo bay. Babay a kwanay inde kartekek dukwen, winen a mburom. ¹⁰ Ke ngamen se ngamak ikwen “Bahay nga” ahay bay re, anga bahay nga a kwanay inde ne kartekek, Almasihu. ¹¹ Dowan a maduwen a a wulen a kwanay ata a tara adaka na, do si mer su way a kwanay. ¹² Dowan a ke pelak man se njahay pa 'am se do ahay cena, ti daf anan a daba a mendak adaka. Aday do ma nahay nga se njahay a daba ata ite na, ti daf anan pa 'am se do ahay kutok.»

Dace pe miter se Tawrita ahay to Farisa ahay

Markus 12.40; Lukas 11.39-42, 44, 52, 20.47

¹³ «Kwanay, miter se Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do se mbadembada ahay, wawayah, dace i tarak ikwen! Anga ke ticen anan mesudoh se bahay a Mbərom pe do ahay wa. A nak ikwen ana kwanay a sa zla uda bay, aday kwanay gadek a gafan 'am ana do ahay sa zla uda re.

[¹⁴ «Kwanay, miter se Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do se mbadembada ahay, wawayah, dace i tarak ikwen! Anga kwanay apan ki ngəzəren way pe maduway se uwar ahay wa. Kwanay apan ki gen amboh dukwen, ki gen ne zedede bayak awan, anga aday do ahay te canak ikwen. Ana kwanay na, Mbərom i gak ikwen sariya ma da 'am awan.]

¹⁵ «Kwanay, miter se Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do se mbadembada ahay, wawayah, dace i tarak ikwen! Kwanay apan ki bəren kwa aha pe daliyugo, pa nga se balay ahay, anga aday ke njiden do kartekek se parahak ikwen azar. Ata ki təren anan do saa njad sariya a Mbərom a zal kwanay a saray cew adaka.

¹⁶ «Dace inde anga kwanay! Kwanay do hurof aya aday ki jen ki benen anan alay ana do ahay ata awan. Aday ki wen: “Dowan a ke mbadak anan tu doh se mazlab a Mbərom na, wita ke mbadak bay. Ana ke mbadak te gura a u doh se mazlab a Mbərom ata na, ata

* 22:44 Ca pe Jabuura 110.1. * 23:5 Yahuda ahay ta taa nga zlangar cacədeh aya aday se vinde uda 'am ana Mbərom ahay. Ata ti daf pi zek. Ta tam way kawa biye ahay zabor aya pa 'am se zana a tinen ahay re. Natiya a ga patan na, ti mba apan sa may anan 'am a Mbərom a nga inde anga way ataya awan kutok.

ambaday anahan nà lele awan.” ¹⁷ Kwanay nà hurof aya aday bəlbəle aya nà, angamaw? Gura a aday ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata nà, winen way ma gan nga awan, anga winen ù doh sə mazlaḅ anahan. Sə zalay way hinen nə maw? Gura daw, kabay doh a sə təra anan gura ata cəncan ata daw? ¹⁸ Aday asa, ki wen: “Dowan a kə mbadak anan ta man sə gədan dungo anà way anga Mbərom ata nà, wita kə mbadak bay. Əna kə mbadak tə way a ma gad dungo pa man ata nà, ata ambaday anahan nə lele awan.” ¹⁹ Kwanay nà, hurof aya acəkan! Sə zalay way nə maw? Way ma gad dungo coy ata daw, kabay man sə gədan dungo anà way aday a təra anan way ata cəncan a ata daw? ²⁰ Matanan, kak dowan a a mbaday nə ta man sə gədan dungo anà way ata nà, kə mbadak anan tə way a ma gad dungo ata pi zek ta man sə gədan dungo anà way ata təkə bidaw? ²¹ Do sə mbaday anan tu doh sə mazlaḅ a Mbərom ata dukwen, a mbaday nə tə Mbərom a sə njahay ù doh sə mazlaḅ ata re. ²² Do sə mbaday anan tə mburom ite a mbaday dukwen ta man sə njahay a Mbərom, aday tə Mbərom a mə njahay a uda ata təkə.

²³ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəcə i tərak ikwen! Anga kə rəzlen anan à nga wa sa var alay mbok wa kərtek sə daslam ahay cara cara nə lele. Əna kə mbədəken anan à nga wa sa ga mer su way ta 'am məduwen aya à Tawrita inde, kawa sa ja nà, sa ga way tə cəved awan, sa gan sumor ù do, sa daf nga pə Mbərom tə mivəl kərtek awan. Abay tədə ki gen nà, way ataya awan, mənjenja sə mbəsak sa ga way a azar aya re. ²⁴ Kwanay hurof ahay, aday ki jen ki bənan anan alay anà do ahay! Kwanay apan ki dəzen anan a'am anga sə gəba anan wa makwakwad ahay, əna kwanay apan ki sədəken anan zlugweme mənjenja asan apan.

²⁵ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəcə i tərak ikwen! Kwanay nà, ki gen minje nə tə gəsa'am kabay tuwez. Kə cakiden anan day sə uho aya lele cəna coy. Aday cəkəbay, ta su doh sə mivəl a kwanay ahay nà, mə cakad aya bay. Mivəl a kwanay ahay ma rah aya nà, tə ubor a kwanay ahay tə way a kwanay mə kəra aya awan. ²⁶ Kwanay Farisa ahay hurof aya awan, cakiden anan kutov sə gəsa'am a kwanay ahay, aday day sə uho a i saa təra mə cakad a lele bidaw?

²⁷ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəcə i tərak ikwen! Anga ki gen minje tə jəvay mə sluray aya awan. Ta day sə uho nà, a dav nə herre. Cəkəbay ta su doh aya nə ma rah a tə məsinde ahay, aday tə way mə wuslay aya cara cara bayak awan. ²⁸ Kwanay həna dukwen, kətanən. Ta day sə uho nà, kwanay kawa do didek aya awan, əna ta su doh a ite nà, kwanay ma rah aya tə mbadəmbada aday tə sədək aya dəkdek.»

Sariya su do mbadəmbada aya awan

Lukas 11.47-51

²⁹ «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, Farisa ahay, kwanay do sə mbadəmbada ahay, wawayah, dəcə i tərak ikwen! Kwanay apan ki dəzlen anan jəvay anà do maja'am a Mbərom ahay. Kwanay apan ki sluren anan jəvay su do didek aya awan, ³⁰ aday ki jen, ki wen: “Ta wa abay mə ga inde kwakwa ata tə bije a manay ahay nà, mi japay ahay tə tinen sa vad anan do maja'am a Mbərom ahay bay.” ³¹ Kə dīken anan həna ata nà, kwanay wan ana do sa vad anan do maja'am a Mbərom ataya re. ³² Həna nà, ki ndəven anan mer su way ana bije a kwanay sə dazlan ahay ataya cukutok daw?

³³ «Kwanay dədew ahay bidəka, kwanay wan su kòn ahay. Ki mben apan sa tam anan nga a kwanay à sariya sa zla à məke sə mərda ata wa nà, kəkəməw? ³⁴ Matanan kutok, slənen anan 'am a anan aday: Ni slan do maja'am a Mbərom ahay tu do kəlire aya, aday tə miter ahay àga kwanay. Azar aya ki vədən atan kabay ki diren atan pə dədom mə zləngad aya awan. Azar aya ite dukwen, ki naa ndiḅen atan ù doh sə wazay a kwanay ahay, ki hiwen atan azar dukwen kwa ta sə wura fok asəka. ³⁵ Anga nan kutok, mez su do didek aya sa mac pə daliyugo a anan ataya fok i nay ahay pikwen. A bənay ahay kwa pə amac ana Abel wa, hus pə amac ana Zakari, wan ana Barakiya, dowan a kwanay sa vad à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom à wulen ana atə man cəncan a ta man sə gədan dungo

anà way ahay ata awan. ³⁶Nen apan ni jak ikwen tã dídem a hãna, Mbërom i gan sariya anga way ataya fok nà, anà dõ a wuswes a anan ataya awan.»

Yesu a yam anga wulen su doh sã Urãsalima

Lukas 13.34-35

³⁷«Hayaka Urãsalima ahay! Kwanay dõ sã Urãsalima ahay! Kã vãden anan dõ maja'am a Mbërom ahay, aday kã tiren anan dõ a Mbërom sã slãnak ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sã halak ikwen nga anà kwanay dõ sã Urãsalima ahay ù vo uno, kawa man njëkar sã halan nga anà wan anahan ahay à bërgaslay inde ata awan. Hwiya kã ngãmen bay re. ³⁸Ihe, doh sã mazlaß a Mbërom a kwanay i tãra rãgay. ³⁹Matanan, ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nà, à alay a aday ki i jen: “Mbërom à daf alay sã mazlaß anahan pu dõ sa nay ahay tã slãmay anahan ata awan.”»

24

Do manidã ahay ti i mbazl anan doh sã mazlaß a Mbërom

Markus 13.1-2; Lukas 21.5-6

¹Pã dãba anahan a wa, Yesu a nay ù doh sã mazlaß a Mbërom wa, winen apan i zla way anahan. Njavar anahan ahay tã hãdek pã cakay anahan, aday tã dakan pu doh mi dẽzl aya à gala su doh sã mazlaß a Mbërom. ²Aday Yesu a jan atan kutok, a wa: «Kã cinen anan anà doh a anaya zle fok bidaw? Nen apan ni jak ikwen tã dídem a hãna: ‘Do manidã ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pã hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sã daliyugo ataya awan

Markus 13.3-13; Lukas 21.7-19

³Yesu a njahay à bãzlom sã Ulivet. Njavar anahan ataya tã hãdãken ayak pã cakay, tinen a taayak, aday tã cãce panan wa, ta wa: «Jan umo bidaw? Doh sã mazlaß a Mbërom i saa mbazl nã siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san ki may ahay aday daliyugo i ndav coy anaw?»

⁴Yesu a mbãdãhan atan apan, a wa: «Liven anan ì zek a kwanay ahay lele, dõwan à sa njak kwanay bay. ⁵Anga dõ ahay bayak a ti gãba slãmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nã Almasihu. Ti njak anan dõ ahay bayak awan. ⁶Ki slãnen lãbara sã vãram ahay cara cara, kwa dãren, kwa bãse, ãna kã jãjiren anan bay. Anga tãktek way ataya ti tãra aday. ãna wita kã dãzlek pã andav ana daliyugo fan bay re. ⁷Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tã bahay hinen. À man ahay cara cara may i ga, aday daliyugo i bal matanan re. ⁸Dãce ataya fok ti tãra nã kawa wan sã dãlay anan uwar ti zek cew ata awan.

⁹«À alay ata nà, ti varan kwanay à alay inde anà dõ ahay aday tã ga alay tã kwanay, tã vad kwanay à mãke sa ndaw. ‘Do su kon ahay fok ti nak ikwen idã anga kwanay njavar uno ahay. ¹⁰À alay ata kutok, dõ ahay bayak a ti mbãsak sa daf upo nga, ti ga daf pi zek ahay, ti nan idã ì zek ahay re. ¹¹‘Do maja'am a Mbërom mungwalay aya bayak a ti nay ahay, ti zluwe anan dõ ahay bayak a cite. ¹²Mer su way sã sãdøk i zakay aday asan zek sã dõ ahay bayak a i sãfe. ¹³ãna dõwan a kã sãmak anan hus à andav a inde cãna, winen i tam. ¹⁴Ti dãkay anan lãbara sã bahay a Mbërom mugom a anan pã daliyugo kãzlek, aday dõ su kon ahay fok ti slãne anan. Ata daliyugo i sa ndav kutok.»

Do manidã ahay ti naa mbazl anan Urãsalima

Markus 13.14-23; Lukas 21.20-24

¹⁵«Ki i cinen anan anà sãkar sã lize way i tavay à man cãncan awan, kawa ana dõ maja'am a Mbërom Daniyel sa ja apan ata awan.* (‘Dowan a kã jingek anan 'am a anan nà, à sãnan anan anà nga anahan nã lele.) ¹⁶À alay ata asanaw nà, dõ sã Yahudiya ahay tã haw sa ma nga à bãzlom ahay inde. ¹⁷‘Do aday winen pa nga su doh dũkwen à dazay, à haw, ãna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay. ¹⁸‘Dowan a winen à guvo dũkwen,

* 24:15 Ca pã Daniyel 9.27, 11.31, 12.11.

â saa nay ahay agay sa naa gəbək ayak zana anahan bay re. ¹⁹ Wuna, pa pac ataya nà, dəcə inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re. ²⁰ Gen anan amboh à Mbərom aday ahaw a kwanay â sa təra à alay sa mad kabay pə luvon sa man uda bay. ²¹ Anga à alay ata nà, dəcə i zalay, bina kwa ana Mbərom sə ndakay daliyugo hus ahay biten dukwen, dəcə kawa winen ata kə tərak kula bay, aday inde i təra kula sabay re. ²² Əna, Mbərom kə kəcak anan luvon ataya bay nà, abay dowan saa tam nà, ibay. Əna, kə kəcak anan luvon awan anga dō anahan a sə walay ataya awan.

²³ «À alay ata nà, dowan a kà jak ikwen: “Almasihu winen həna” kabay “Winen tiya” nà, kâ sa dəfen apan nga bay. ²⁴ Anga almasihu ahay mungwalay aya bayak a ti nay ahay pi zek tu dō sə jəka tinen dō maja'am a Mbərom ahay. Ti ga minje sə way ahay, tə masuwayan aya cara cara sa njak anan kwa dō mə walay aya awan, abay a ga zek nà, na. ²⁵ Na jak ikwen anan pi zek wa kurre. Sənen pi zek lele.

²⁶ «Ta sak a jak ikwen: “Almasihu winen tiya pə pala à kibe” nà, kî zlen saa cay anan ahay bay. Kabay ta sak a jak ikwen: “Winen mi dər zek a həna” dukwen, kə təmihen 'am ata bay re. ²⁷ Bina Wan su Dō i nay ahay nə kawa awuted a Mbərom sə wuted pərad, a dav kwa aha ata awan. ²⁸ À man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.

Luvon ana Wan su Dō saa may ahay

Markus 13.24-27; Lukas 21.25-28

²⁹ «Pə luvon sə dəcə ataya sa ndav cəna, pac i dav sabay, kiya dukwen matanan. Mawuzlawazl ahay ti gucey ahay à məndak, aday dukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti bal. ³⁰ Ata minje mbala Wan su Dō i kay ahay zek pa nga mburom kutok. À alay ata, dō su kon ahay fok ti zlah, ti yam. Ata, ti canan anə Wan su Dō winen apan i may ahay pə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazlaḅ a bayak a re. ³¹ Məzləzlilen məduwen a i fa zek. Aday Wan su Dō i slənay ahay maslay anahan ahay, ti halan nga anə dō anahan a sə walay ataya kwa ta sə wura fok hus pə magaga sə daliyugo.»

Minje sə buway

Markus 13.28-31; Lukas 21.29-33

³² «Sənen pə way ana buway sə dəkak ikwen anan ata aday. Kə cinen anan anə alay anahan aya ta gak kulḅosloslo nà, daslam aya dukwen ta dək, ata kə sənen zle coy viya winen apan i slay bəse. ³³ Matanan re, kə cinen anan anə way uno sə dəkak ikwen anan ataya cəna, sənen a nà, nen Wan su Dō, nen apan ni may ahay bəse, nen pə alay sə məsudoh. ³⁴ Nen apan ni jak ikwen tə didəm a həna: Əlek dō sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra. ³⁵ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Dowan saa san luvon sa ndav anan daliyugo nà, ibay

Markus 13.32-37; Lukas 17.26-30, 34-36

³⁶ «Əna, dowan saa san luvon sə way ataya nà, ibay. Maslay a Mbərom ahay ta san bay, nen wan anahan a dukwen na san bay. Sa san luvon a cəna, si zek a bəbay uno Mbərom awan. ³⁷ À alay a Wan su Dō i may nà, way ahay ti təra nə kawa sə təra à alay ana Nuhu ata re.† ³⁸ À alay ata nà, dō ahay tinen apan ti taslay mivel sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, mungol ahay ti gəba dalay, dəna ahay dukwen ti zla à mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan à kwalalan inde ata kutok. ³⁹ Dō ataya fok, tə sənək pi zek bay, hus pə luvon ana a'am sa rah anan daliyugo aday a ra atan fok ata awan. À alay ana Wan su Dō sa may ahay ata dukwen, i təra nə kətanən re.

⁴⁰ «À alay ata kutok, dō ahay cew ti ga mer à guvo kərtek awan, dō kərtek a nà, ti gəba anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan. ⁴¹ Uwar ahay cew ti gan pa van kərtek awan, dō kərtek a nà, ti gəba anan, aday dō hinen nə ti mbəsak anan. ⁴² Njihən cəna, mə lavay zek aya awan, bina kə sənen luvon ana Bahay a kwanay sa nay ata bay.

† 24:37 Ca pə Laataanooji 7.17-23.

⁴³ «Sänen pə way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a həna anan nà, do sə akar ahay ti nay ahay àga winen saa zləray anan ahay nà, dōwan ata i njak ahan daw? I nahay nə tə ide cekərkərre anga aday do sə akar ataya tã zlan ù doh bay, bidaw? ⁴⁴ Anga nan kutok, kwanay dukwen, njihen mə lavay zek aya cekərkərre matanan re, bina, nen Wan su Do nà, ni i may ahay à alay a duwuraw dukwen, ki sənən apan bay re.»

Do sa ga mer su way lele awan, tu do sa ga mer su way lelibay awan
Lukas 12.41-48

⁴⁵ «Do sa ga mer su way lele awan, aday winen nə wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, dōwan a aday bahay su doh anahan a sə mbakan anan do si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday tãde sa pa way ata awan. ⁴⁶ Ataslay mivél i tərən anà dōwan ata awan, kak bahay su doh anahan kà mak agay aday kà tak anan ahay à nga winen apan i gan nga anà do si mer su way anahan ataya lele nà, na. ⁴⁷ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nə fok.

⁴⁸ «Aya əna, hinahibay ite, do sa ga mer su way ata kà sak a jalay à nga anahan inde: “I ga nà bahay su doh uno i may bəse bay.” ⁴⁹ Winen gədek sa ga anan alay tə azar su do si mer su way ahay, gədek pə way sa pa anahan ahay, sa pa, aday i sa mahay anahan tu do sə vaway nga ahay. ⁵⁰ Sənən apan lele kutok, bahay su doh ana dōwan ata i may ahay nà, pə luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a dukwen i san bay re. ⁵¹ Bahay su doh anahan ata kà sak a may ahay aday kà tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tə dōwan ata tə mindel. I razl anan à man su do sə mbadəmbada ahay, aday ti rac slan tə ide sə ayam awan anga dāce à man ata awan.»

25

Jike sə dəna dalay ahay kuro

¹ «À alay a Wan su Do i may ata nà, i ga minje tə dəna dalay aya kuro sa ba do sə gəba dalay ata awan. Tə gəba lalam a tinen ahay, ta zla sa ba dōwan a sə gəba dalay ata kutok. ² Cəkəbay, dəna ataya nà, dāra aya nə bəlbəle aya awan, dāra aya ite, ma san nga aya awan. ³ Dəna bəlbəle ataya cəna, tə gəbay lalam a tinen ahay mənəna sə gəbay apan kwalaba sə kwalenjer maza awan. ⁴ Dəna ma san nga ataya nà, tə gəbay lalam a tinen ahay, tinen tə pəkay kwalenjer maza à kwalaba hinen ahay inde re. ⁵ Aya əna, dōwan sə gəba dalay ata kə njahak ayak bayak awan, dəna ataya fok tə dangwaz, ta njak ahan.

⁶ «Man luvon a ga bine siwaw cəna, tə sləne abəbal awan sə do ahay, ta wa: “Do sə gəba dalay kə dəzlek ahay. Slabiken, təmihen anan!” ⁷ Dəna ataya fok tə pədek cəna, tə dazlan sə lavay anan zek tə lalam a tinen ahay fok. ⁸ Dəna bəlbəle ataya tə dazlan sa jan anà dəna ma san nga ataya kutok, ta wa: “Amboh, viren umo kwalenjer a kwanay ataya panan mənəjek mənəjek ite, bina lalam a manay ahay tinen apan ti mbacay pumo wa.” ⁹ Dəna ma san nga ataya tə mbədahan atan apan, ta wa: “A'ay, i slak uko fok bay. Suwan, zlen à wulen su doh, aday ki sukumen ahay pə do sa ga masa ahay wa.” ¹⁰ Dəna bəlbəle ataya ta zla saa sukumay ahay kwalenjer à wulen su doh ahay wa kutok. À alay a tinen apan ti pəlay kwalenjer à wulen su doh wa ata awan, do sə gəba dalay a dəzley ahay ite. Dəna ma san nga ataya tə slabak, ta zla à man sə azar uko tatə do sə gəba dalay. Bahay su doh a tacay anan məsudoh anahan. ¹¹ A njahay zərata cəna, dəna dalay a azar ataya dāra aya, tə dəzley ahay ite. Ta jan ayak 'am anà bahay su doh uho wa, ta wa: “Kem, təban umo ayak wa ite!” ¹² Bahay su doh ata a jan atan ahay apan, a wa: “Tə dīdek a nà, na san kwanay bay.”»

¹³ Natiya kutok, Yesu a wa: «Anga nan, njihen mə lavay zek aya awan, anga kə sənən luvon a bay, kwa alay adəka sabay fan.»

Jike su do si mer su way ahay

Lukas 19.11-27

¹⁴ «À alay ata dukwen, i ga minje tɔ bahay su doh saa zla à man dɔren ata awan. A ngaman anà do si mer su way ahay, a mbəsakan atan anan zlıle anahan. ¹⁵ A varan dala sɔ gura sɔkat dɔra anà do kɔrtek awan. Anà dɔwan hinen dukwen, dala sɔ gura sɔkat cew, aday anà do mɔ slala maakan a nà, dala sɔ gura sɔkat kɔrtek. A varan anà kuwaya dukwen, kawa ana dɔwan a saa mba apan ata awan. A dazlan, a zla way anahan kutok.

¹⁶ «Kwayan'a, do sa njad dala sɔ gura sɔkat dɔra ata a zla, a mbɛda anan alay lele. Kɛ njadak apan wan a dukwen dala sɔ gura sɔkat dɔra re. ¹⁷ Do sa njad dala sɔ gura sɔkat cew ata a zla, a mbɛda anan alay, kawa dɔwan a mama'am ata re. Kɛ njadak apan wan a dukwen dala sɔ gura sɔkat cew re. ¹⁸ Əna dɔwan sɔ tɛma dala sɔ gura nɔ sɔkat kɔrtek ata, a zla, a la anan dala ana bahay anahan ata à mɔke inde, a dɛr anan uda awan.

¹⁹ «A njahay pɔ dɛba wa bayak a nà, bahay a tinen ata a may agay. A cɛce patan wa, ta ga anan tɔ dala sɔ gura anahan ahay nɔ kɛkɛmaw. ²⁰ Do sa njad dala sɔ gura sɔkat dɔra ata, a nay, a jan anà bahay anahan: “Kɛ varak uno dala sɔ gura sɔkat dɔra. Ca apan, nɔ njadak apan wan aya sɔkat dɔra re.” ²¹ Bahay anahan ata a jan nà: “Suse, iken do si mer su way lele aday dıdɛk a re. Ka gak mer su way lele awan tɔ way a aday abay bayak a bay ataya awan. Ni mbəsakak way ahay bayan a à alay inde re. Hayak wa u doh. Taslumo mivel pɔ kɔrtek awan.”

²² «Do sa njad dala sɔ gura sɔkat cew ata, a nay, a jan anà bahay anahan, a wa: “Bahay uno, kɛ varak uno dala sɔ gura sɔkat cew. Ca apan, nɔ njadak apan wan aya sɔkat cew re.” ²³ Bahay anahan ata a jan nà: “Suse, iken do si mer su way lele aday dıdɛk a re. Ka gak mer su way lele awan tɔ way a aday abay bayak a bay ataya awan. Ni mbəsakak way ahay bayan a à alay inde re. Hayak wa u doh. Taslumo mivel pɔ kɔrtek awan.”

²⁴ «Do sa njad dala sɔ gura sɔkat kɔrtek ata dukwen a nay, a jan anà bahay anahan, a wa: “Na san iken zle, iken do jinje awan. À man aday kɛ caslak ayak way bay ata dukwen, ka zla sɔ cɔray wa way re. À man aday kɛ zɔvak awan bay ata dukwen, ka ban panan way re. ²⁵ Nɔ jɔjarak tɔ iken bayak awan. Anga nan, nɔ dɛrek anan dala anak à mɔke. Ahan way anak kutok.”

²⁶ «Bahay anahan ata a jan, a wa: “Iken nà, do lelibay awan, isew awan. Ka san apan zle, nen nà, do jinje awan. À man a nɔ caslak awan bay ata dukwen, nɔ cɔray wa way re. À man aday nɔ zɔvak ayak awan bay ata dukwen, na ban panan way re. ²⁷ Matanan, abay tɛdɛ ki daf anan dala uno à bank, aday ata na mak agay nà, ni tan à nga anà dala uno tɔ wan a awan. ²⁸ Tɛmihen panan dala sɔ gura sɔkat kɔrtek ata awan, aday viren anan anan apan anà do aday dala sɔ gura anahan inde mbulo ata awan. ²⁹ Anga kuwaya way anahan inde cɛna, ti zɛgahan anan apan aday à ga inde apan bayak a adɛka. Əna do aday way anahan nɔ mɔnjɛk ata nà, ti ngɛzar panan kwa mɔnjɛk anahan ata re. ³⁰ Aday do si mer su way a isew a kɛriya ata nà, liren anan ayak uho i idɛ zɛnzen a inde. À man ata nà, do ahay ti yam, ti rac slan.”»

Jike sɔ tɛman tɔ awak ahay

³¹ «Pɔ luvon a aday Wan su Do kà sak a nay ahay à mazlaɓ inde tɔ maslay anahan ahay fok cɛna, i njahay tɔ mazlaɓ a pa man sɔ njahay sɔ bahay anahan. ³² Do sɔ daliyugo ahay pu kon pu kon fok ti halay nga pa 'am anahan. Aday i dazlan sɔ gɛzla atan kawa do sɔ jugwar gɛnaw ahay sɔ gɛzla anan tɛman anahan ahay pi zek wa tɔ awak ahay day cew ata awan: tɛman ahay cara, awak ahay cara. ³³ I tavay anan tɛman ataya tɔ alay puway anahan, aday awak ahay dukwen, tɔ alay gula anahan.

³⁴ «Aday bahay i jan anà do sa day sɔ alay puway anahan ahay kutok: “Hayak ikwen ahay, kwanay do ana Bɛbay uno sa daf pikwen alay sɔ mazlaɓ anahan ataya awan. Njihen à bahay anahan a inde kutok, bahay a anan mɔ lavay zek a nɔ anga kwanay kwa hɛna kabay, daliyugo dukwen mɔ ndakay a fan bay. ³⁵ Anga, abay may a han upo, kɛ viren uno ahay way sa pa, abay jom u go, kɛ viren uno ahay a'am, abay nen mbɛlok awan, kɛ

təmihen ahay nen, kə liven upo zek, ³⁶ abay zana inde upo ibay, kə viren uno ahay zana pi zek, abay nen dəvac awan, ki men uno ahay zek, abay nen ù doh sə dangay, ki cen ahay upo.”

³⁷ «Do a didek ataya ti cəce panan wa: “Bahay a manay, mə canak may a han apak, aday mə varak way sa pa ata nà, siwaw? Mə canak jom a gak, aday mə varak a'am ata nà, ahaw? ³⁸ Mə canak iken mbəlok awan, aday mə təma iken, mə lavay apak zek ata nà, siwaw? Mə canak zana anak ibay, aday mə pəkak apak zana a nà, ahaw? ³⁹ Mə canak iken dəvac a, kabay iken ù doh sə dangay, aday ma zlak ayak sa cay ahay apak ata nà, siwaw?”

⁴⁰ «Bahay i mbədahan atan apan kutok: “Nen apan ni jak ikwen tə didek a həna: Way a kwanay sa gan anà mərak uno a kərtek ma kac ata nà, ki gen uno nà, ì nen awan.”

⁴¹ «Kagasl, bahay i jan anà do sə alay gula anahan ataya kutok: “Kwanay do a Mbərom mə taħasl a anaya, zlen ayak pə cakay uno wa. Zlen ù uko sə mbacay itəbay ata inde, uko a mə lavay zek a nə anga Fakalaw tə maslay anahan ahay ata awan. ⁴² Abay may a han upo, kə viren uno ahay way sa pa bay, abay jom u go kə viren uno ahay a'am bay. ⁴³ Abay nen mbəlok awan, kə təmihen ahay nen bay, kə liven upo zek bay. Abay zana inde upo ibay, kə viren uno ahay bay. Abay nen dəvac awan, nen ù doh sə dangay, ki zlen ayak pə cakay uno sa cay ahay upo bay.”

⁴⁴ «Tə cəce panan wa: “Bahay a manay, mə canak aday may a han apak, kabay jom a gak, kabay iken mbəlok awan, kabay zana inde apak ibay, iken dəvac a, kabay iken ù doh sə dangay, aday ma mak anak ahay zek bay ata nà, siwaw?”

⁴⁵ «Ihe, Bahay i mbədahan atan apan kutok: “Nen apan ni jak ikwen tə didek a həna: Way a kwanay sa ngam sa gan anà do uno a anaya ma kac ataya kwa kərtek bay ata nà, ki gen uno bay ata nà, anà nen awan.”

⁴⁶ «Ti zla atan à man sə dəce sa ndav sabay ata awan, əna do didek aya kəma, ti njad sifa sa ndav bay ata ite.»

26

Wurwer sa ban anan Yesu

Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2; Yuhana 11.45-53

¹ Yesu a ndav anan 'am a anaya fok cəna, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: ² «Kə sənən apan zle, a mbəsak luvon ahay cew coy aday azar uko sə Pasəka i sla. À alay ata ti ban nen, nen Wan su 'Do, ti varan nen anà do ahay aday ti darak ayak nen pə dədom mə zləngad awan.»

³ À alay ata ite, bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə məcəd sə Yahuda ahay, tə halay nga àga Kayafas, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ata awan. ⁴ Tə jəjem 'am sa ban anan Yesu tə wurwer, aday sa vad anan. ⁵ Əna ta wa: «Dā sa ban anan à azar uko inde bay, bina do ahay ti sa vəze puko.»

Uwar a inde a mbədan amar pa nga anà Yesu

Markus 14.3-9; Yuhana 12.1-8

⁶ À alay ata nà, Yesu winen à Baytiniya, àga dowan a inde, tə ngaman Simon do mə dugwad awan.

⁷ Uwar a inde a zlak ayak à man anahan tə dunguzlok sə amar sə wurde a dala bayak awan. A mbad anan amar ata pa nga ana Yesu à alay a winen apan i pa way. ⁸ Njavar anahan ahay tə canan anà way anahan sa ga ata cəna, a ma nga sə cəban atan. Ta wa: «A nes anan amar a anan həna nà, pa maw? ⁹ Ta wa, abay tē sukom anan way tə amar a anan nà, i ga dala bayak awan, aday ti var anan dala awan anà do mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?»

¹⁰ Yesu dukwen a sləne way a tinen a sa ja ata zle re. A jan atan kutok, a wa: «Kə bənen anan mbiyed anà uwar a anan nə pa maw? Way anahan su go ata nə lele. ¹¹ Anga do mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay. ¹² A pak upo amar a anan nà, a ga upo nə amar uno sa zla anan à məke. ¹³ Nen apan ni

jak ikwen tē dīdem a hēna: À man aday dō ahay ti wazay anan lēbara uno mugom a anan kwa aha pē daliyugo fok nà, ti tēker anan lēbara sē way ana uwar a anan sa ga hēna ata awan.»

Yudas a sukom a way tē Yesu

Markus 14.10-11; Lukas 22.3-6

¹⁴ Natiya kutok, dō kērtēk à wulen su dō maslan anahan kuro nga cew ataya wa, sē ngaman Yudas Iskariyot ata, a zla pē cakay sē bahay sē gēdān dūngo anà way ahay. ¹⁵ A jan atan, a wa: «Kak nē varak ikwen anan Yesu nà, ki viren uno ma ì nen awan anaw?» Tē baslay dala kwayan'a, tē varan dala sē gursa kwa kuro maakan.* ¹⁶ A ban pē winen ata wa kutok cēna, Yudas a pēlan atan cēved sē varan atan anan Yesu.

Yudas i i ga daf pē Yesu

Markus 14.12-21; Lukas 22.7-14, 21-23; Yuhana 13.21-30

¹⁷ Natiya, à luvon mama'am sē azar uko sa pa tapa sē pen mē zlambar a bay ata bine siwaw nà, njavar a Yesu ahay ta nay, tē cēce panan, ta wa: «A nak mā sa lavay anan zek tē way sa pa sē Pasēka ata nà, ahaw?»

¹⁸ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Zlen à wulen su doh sē Urēsālīma àga mana, jen anan nà: “Miter a manay a ja nà: Alay uno i sla bēse. U no sa ga azar uko sē Pasēka tē njavar uno ahay nà, àga iken.”»

¹⁹ Njavar anahan ataya ta ga kawa ana Yesu a sa jan atan ata awan, tē lavay anan uda zek tē way sa pa sē azar uko sē Pasēka kutok.

²⁰ Suko a a ga nà, Yesu a njahay pē tuwez tu dō maslan anahan ahay kuro nga cew sa pa way pē kērtēk awan. ²¹ Tinen apan ti pa way a kutok, Yesu a wa: «Nen apan ni jak ikwen tē dīdem a hēna: Dowan a kērtēk à wulen a kwanay inde, i i ga upo daf.»

²² 'Am ata a wusen nga anà njavar anahan ahay fok. Tē dazlan sē cēce panan fok a tinen a kērtēk kērtēk, ta wa: «Bahay, nen bay ba?»

²³ Yesu a mbēdāhan atan apan, a wa: «Dowan a manay sa tar alay maya à tuwez inde ata, saa ga upo daf nē winen. ²⁴ Nen Wan su Dō nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbērom sa ja upo ata awan. Əna dēce i naa tan à nga anà dō saa ga upo daf ata awan. Suwan pē winen maka tē wahay anan bay jiga awan.»

²⁵ Yudas, dowan a saa ga apan daf ata, a cēce, a wa: «Miter, nen bay ba?»

Yesu a mbēdāhan apan, a wa: «Iken a sa ja!»

Way sa pa cāncan awan

Markus 14.22-26; Lukas 22.15-20; 1 Korintu ahay 11.23-24

²⁶ À alay a tinen apan ti pa way mba, Yesu a gēba tapa sē pen, a ngēran ayak anà Mbērom, a gēzla anan ì zek wa, aday a varan anan anà njavar anahan ahay, ta sa jan atan: «Tēmihen, pen. Hēna anan nà, zek uno awan.»

²⁷ Pē dēba anahan a wa nà, a gēba gēsa'am, a ngēran ayak anà Mbērom, aday a varan atan anan gēsa'am ata awan, ta sa jan atan nà: «Sen wa jubjōb, kwanay a fok. ²⁸ Hēna anan nē mez uno mē pēkay a anga sē pēse ines sē dō ahay bayak awan. Tē mez uno a anan, Mbērom a ban 'am tē dō ahay. ²⁹ Nen apan ni jak ikwen tē dīdem awan: I ban pē luvon sē biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa hēna a anan sabay, si azanaka pē luvon aday dī saa sa maza pē kērtēk a à bahay a Bēbay uno inde.»

³⁰ Pē dēba anahan a wa nà, ta ga ara sē hēran nga anà Mbērom, ta zla way a tinen à bēzlom sē Ulivet.

Atē Yesu tē Piyer

Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34; Yuhana 13.36-38

³¹ À alay a tinen apan ti zla way a tinen ata kutok nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «À luvon a sē biten a anan inde, ki i mbēsiken nen, kwanay a fok. Anga Deftere ana

* 26:15 Ca pē Jekariya 11.12.

Mbërom a ja nà: “Ni vad anan dō sê jugwar tōman awan, aday dukwen tōman ahay ti ta 'am.†” ³² Əna, na sak a slabakay ahay à mōke wa nà, ni lahak ikwen à Galile.»

³³ Piyer a jan kutok, a wa: «Kwa â ga nê dō ahay fok ti mbəsak iken döp nà, nen ni mbəsak iken itəbay.»

³⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tē dīdem a hōna, Piyer: À luvon a sē biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

³⁵ Piyer a mbədahan apan, a wa: «Kwa â ga nê ni mac anga iken döp nà, ni ja kula na san iken bay itəbay!» Njavar a Yesu a azar ataya fok ta ja matanan re.

Yesu a ga amboh à Gecemene

Markus 14.32-42; Lukas 22.39-46

³⁶ Natiya kutok, tē dēzle à man a sē ngaman Gecemene ata tē njavar anahan ahay. Yesu a jan atan: «Njihen à man a anan, ni zla tiya saa gay amboh.»

³⁷ Winen apan i zla nà, a ngaman anà atə Piyer ta wan ana Zebede ahay cew, ta zla jiga awan. A dazlan sē jalay mōrava sē dōce anahan ata kutok. ³⁸ A jan atan, a wa: «Mivel uno i ndəroḅ, hus pa sa mac anan. Njihen à man a anan. Ben ti nen lele.»

³⁹ A zla pa 'am mənjoek nà, a slahay ta 'am duboz, a ga amboh kawa hōna anan: «Bəbay uno, kà zlak anak à nga nà, ki gəḅa puno dōce saa nay upo a anan ata awan. Aya əna, way kawa su no nà, â tēra bay, si kawa sa nak iken.»

⁴⁰ A ma à man ana njavar anahan a maakan ataya nà, a tan atan ahay à nga nê ma njak ahan aya awan. A jan anà Piyer: «Ki mben apan sa ba ti nen kwa ler kərtek bay asəka?

⁴¹ Ben lele, gen amboh, anga aday kē tiven anan anà way saa njak kwanay ahay. Apasay su dō zənzen a nà, a gan may sē dəfan apan anà Mbërom, əna zlay si zek anahan a bəle awan.»

⁴² A zla mē slala cew a dukwen, a ga amboh asa, a wa: «Bəbay uno, kak i njad zek aday dōce a anan i zla puno wa bay cəna, nâ sa anan adəka. Way a sa nak ata â tēra.»

⁴³ A may ahay pə cakay ana njavar anahan ataya asa, a tan atan à nga nà, tē njəkak ahan asa, ta mba apan sē təḅa idē kwa mənjoek bay jiga awan. ⁴⁴ A mbəsak atan, a zla saa ga amboh asa, kawa sē manan. ⁴⁵ Cəna, a ma pə dəḅa à man ana njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki man anan uda awan dāw, dō sa njak ahan ahay? Kagasl, alay a kà slak hōna kutok, aday ti varan nen Wan su Dō à alay inde anà dō sē atahasl ahay.

⁴⁶ Slabiken, zluko. Dō sa ga upo daf winen tiya, kà nak ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53; Yuhana 18.3-12

⁴⁷ Yesu kē ndəvak anan 'am anahan ata fan bay, Yudas, dō kərtek à wulen sē njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, a dēzley ahay pə cakay anahan. A njahan pa 'am wa anà dō ahay bayak a tē way sē alay a hunjəslesle: maslalam a pi zek tē sukol aya re. Sē slənay atan ahay nē bahay sē gəḅan dundo anà way ahay pi zek tē məcəd sē Yahuda ahay.

⁴⁸ Yudas, dōwan a sa ga daf pə Yesu ata, ḅa kē varak atan minje sē way, a wa: «Dōwan a ni ban anan həmbok ata nà, winen awan. Bənen anan.»

⁴⁹ Kwayan'a, Yudas a hədək pə cakay ana Yesu, a jan: «Iken inde zay bidāw, Miter?» A varan alay, a ban anan pi zek həmbok.

⁵⁰ Yesu a jan kutok: «Car uno, ndav anan way a sē gəḅay iken à man a anan ata awan.» Dō ahay ta zlak ayak kutok, ta ban anan, ves.

⁵¹ Dōwan a kərtek à wulen su dō a Yesu ataya, a ndahay maslalam anahan, a car anan ḅile ana bahay nga su dō sē gəḅan dundo anà way anga Mbërom, aday maslalam anahan ata a gad panan sləmay kərtek a poc. ⁵² Əna Yesu a jan, a wa: «Ma anan maslalam anak ù doh anahan awan, anga dō sa ban maslalam ahay ti lize nē tē winen awan. ⁵³ Aday asa, ka san sa jəka, nâ gan may nē ni cəce pə Bəbay uno wa, i sləno ahay maslay anahan ahay bayak a məcəpar a kuro nga cew bidāw? ⁵⁴ Aka aday, kak nē cəcihek maməzek ata nà,

† 26:31 Ca pə Jekariya 13.7.

way a mæ vinde upo à Deftere a Mbërom inde ata i sa tæra kækæmaw? Deftere a ja nà, i tæra upo kawa hëna anan.»

⁵⁵ Yesu a jan anà dō ahay kutok, a wa: «Ki nen upo tæ maslalam aya aday tæ sukol aya sa ban nen kawa nen dō sè ngæzar dō à cæved inde dāw? Nen inde ù doh sè mazlaḅ a Mbërom pac pac, nen apan ni tètakan anan way anà dō ahay, kə bənen nen bay. ⁵⁶ Əna way a anaya fok a tæra cəna, aday way ana dō maja'am a Mbërom ahay sa ja à Deftere a Mbërom inde ataya tæ tæra.»

Kagasl kutok, njavar anahan ahay tæ mbəsak anan, ta haw way a tinen fok.

Yesu winen pa 'am su dō sè lavay nga sè Yahuda ahay

Markus 14.53-65; Lukas 22.54-55, 63-71; Yuhana 18.13-14, 19-24

⁵⁷ Do sa ban anan Yesu ataya ta zla anan àga Kayafas, winen bahay nga su dō sè gəḁan dundo anà way ahay anga Mbërom. Miter sè Tawrita ahay pi zek tæ mæced sè Yahuda ahay tinen mæ halay nga a à man ata awan. ⁵⁸ Piyer winen apan i pərahan ayak azar à dəḁa wa à dəḁa wa, dezl à gala ana bahay nga su dō sè gəḁan dundo anà way ata awan. A zla ù doh ite re, tæ njahay pi zek tu dō si mer su way sè àga dōwan ata ataya awan, anga sa ca pə andav sè sariya ana Yesu.

⁵⁹ Aday nà, bahay sè gəḁan dundo anà way ahay, pi zek tu dō sè lavan nga anà Yahuda ahay, fok a tinen a ta ban bitem sè mungwalay ahay aday ti vad anan Yesu à mæke. ⁶⁰ Əna ta njad cæved a bay, kwa abay dō sè mungwalay ahay bayak a tæ ndəḁak apan 'am ahay cara cara dəp nà, na. Kagasl, dō ahay cew ta nay, ⁶¹ ta wa: «Dowan a anan kà jak, a wa: “Ni mba apan sa mbazl anan doh sè mazlaḅ a Mbërom, ni han uda maza à luvon maakan inde.”»

⁶² Bahay nga su dō sè gəḁan dundo anà way ahay a slabak, a jan anà Yesu, a wa: «Kə mbəḁa apan itəbay kələḁaw? Do a anaya fok ta ja apak nə maw?» ⁶³ Yesu a njahay way anahan faafa. Bahay nga su dō sè gəḁan dundo anà way ahay ata a jan kutok, a wa: «Nen apan ni cəce panak həna. Mbaday tæ sləmay a Mbërom, bahay sè sifa. Jan umo, iken nə Almasihu, Wan a Mbërom dāw?»

⁶⁴ Yesu a mbəḁahan apan kutok, a wa: «Matanan! Əna nen apan ni jak ikwen həna: Pa 'am kəmaya, ki cinen anan anà Wan su 'Do, winen mæ njahay a à alay puway ana Mbërom Ba Məgala. Ki cinen anan pə matapasl ahay pa nga mburom, winen apan i may ahay re.»

⁶⁵ Natiya, bahay nga su dō sè gəḁan dundo anà way ahay ata a ngəraw anan zana anahan pi zek wa, a wa: «Həna nà, di gan may anà side hinen re dāw? Kə jənak anan pa 'am a Mbërom. Kə slənen 'am anahan a coy. ⁶⁶ Ki jen həna nə kækæmaw?»

Do ahay tæ mbəḁahan apan, ta wa: «Winen tæ mungok a coy. Kà slak sa vad anan.»

⁶⁷ Tæ təfen məne pə ide, tæ duzlay anan tæ alay, aday dō azar aya tæ dəcan, ⁶⁸ ta wa: «Iken nə Almasihu, dō maja'am a Mbërom nà, jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?»

Piyer a wa a san Yesu bay

Markus 14.66-72; Lukas 22.56-62; Yuhana 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Natiya, Piyer winen mæ njahay a à gala hwiya. Dəna sa ga mer su way a inde à man ata a nay, a jan: «Iken dūkwən abay kwanay jiya tatə Yesu sè Galile ata re.»

⁷⁰ Əna Piyer a məman anan, pa 'am sè dō ahay fok, a wa: «Nen na san 'am anak a sa jay ata bay.»

⁷¹ Piyer a slabak, a zla way anahan à mægəḁengəḁen uho. Dəna hinen asa a canan re, a jan anà dō ahay à man ata awan: «Həna a anan dūkwən, winen tæ Yesu sè Nazratu ata re.»

⁷² Piyer a məman anan asa, a wa: «Ni mbaday, tæ didək a, na san anan bay.»

⁷³ A njahay mənəcək asa, dō sa man ataya ta nay pə cakay a Piyer. Ta jan, ta wa: «Tə didem awan, iken dō a tinen wanahan, anga miresl anak a a dəkay anan iken nə Galile ahay.»

⁷⁴ Kagasl Piyer a dazlan sè mbaday coy: «Kak na san dōwan ata zle nà, Mbërom a tæ alay anahan awan à tahasl nen! Na san dōwan ata bay fok!»

Kwayan'a, njəkar a zlah. ⁷⁵ 'Am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «Njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» A nay uho, a yam cəďœk cəďœk tə ide sə ayam.

27

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Markus 15.1; Lukas 23.1-2; Yuhana 18.28-32

¹ Ide a cəďe siwa a cəna, bahay sə gəďan dundo anà way ahay pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta ban 'am sa vad anan Yesu kutok. ² Coy tə jaway anan, ta zla anan àga Pilatu, guverner sə Yahudiya, winen Ruma ahay.

Amac ana Yudas

Mer su way ahay 1.18-19

³ Natiya, Yudas a ca apan nə ta gan anà Yesu nà, sariya sa vad anan à məke cəna, a jalay anan cəďœk cəďœk, a zla à man ana bahay sə gəďan dundo anà way ahay anga Mbərom tə məced sə Yahuda ahay, a man atan anan dala sə gursa a tinen sə varan kwa kuro maakan ata awan. ⁴ A jan atan, a wa: «Na gak ines, anga nə njəkak anan uda anà do mənjenja ines.»

Əna tinen ite ta jan apan, ta wa: «Ma a manay apan anaw! Wita nà, baway anak kutok!»

⁵ Coy Yudas a dazlan, a guce anan dala ata à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom. A zla, a ngərew zek anahan tə liḅer.

⁶ Bahay sə gəďan dundo anà way ahay anga Mbərom ataya ta ra anan dala ata awan, ta wa: «Tawrita kə varak uko cəved sa tar anan dala a anan à kukwar sa daf dala su doh sə mazlaḅ a Mbərom bay. Anga tə dala ata tə sukom nə mez su do.» ⁷ Ta ban apan à wulen a tinen a inde kutok, tē sukom anan guvo ana do sa han səngəle a inde tə dala ata awan, aday ti taa la uda mədurlon ahay. ⁸ Anga nan kutok, hus həna dukwen, tə ngaman anà guvo ata nà, Guvo sə Mez. ⁹ Natiya 'am ana do maja'am a Mbərom Yeremiya a təra, anga kà jak, a wa: «Ta ra dala sə gursa kwa kuro maakan, dala mbala ana Isəra'ila ahay sa ban apan sə sukom anan tə winen ata awan. ¹⁰ Tə sukom anan guvo ana do sa han səngəle a inde, kawa ana Mbərom Fetek sə duko anan ata awan.*»

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Markus 15.2-15; Lukas 23.3-5, 13-25; Yuhana 18.33 - 19.16

¹¹ Yesu, winen mə tavay a pa 'am ana guverner Pilatu. Pilatu ite, a cəce panan wa, a wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbəďahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

¹² Bahay sə gəďan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta ndaḅ apan 'am, əna kə mbəďahak apan bay. ¹³ Kagasl, Pilatu a cəce panan asa, a wa: «Kə slənek 'am ana do sa ra apak 'am a anaya itəbay kələďaw?»

¹⁴ Yesu kə mbəďahak apan kwa mənjoek bay fok, aday a gan masuwayan anà guverner Pilatu.

¹⁵ Pə azar uko sə Pasəka fok cəna, guverner a taa mbəsakan atan ahay do kərtek à dangay wa, dowan a kawa ana do ahay saa cəce ata fok. ¹⁶ À alay ata ite, dowan a inde à dangay a re, do ahay fok ta san anan lele. Tə ngaman Yesu Barabas. ¹⁷ Do ahay tə halay nga, aday Pilatu a cəce patan wa kutok, a wa: «A nak ikwen nē mbəsakak ikwen ahay à dangay wa həna nà, wayaw? Yesu Barabas daw, kabay Yesu sə ngaman Almasihu ata daw?» ¹⁸ Pilatu a san zle, ta ban anan Yesu nà, anga sərak cərkəke.

¹⁹ À alay a Pilatu winen apan i ga sariya u doh ata nà, uwar anahan a slənay apan do, à jan nà: «Kà sa gan awan anà dowan a mənjenja ines a anan bay, bina avad a nə, cəen sə zubaḅ kə bənak uno mbiyed anga winen bayak awan.»

²⁰ Aya əna, bahay sə gəďan dundo anà way ahay, pi zek tə məced sə Yahuda ahay, ta ran 'am anà do ahay aday tē cəce Pilatu à mbəsakan atan anan Barabas aday à vad anan

* 27:10 Ca pə Jekariya 11.12-13; Yeremiya 18.2-3, 19.1-2, 32.6-15.

Yesu. ²¹ Guverner a cæce patan wa asa, a wa: «A nak ikwen nê mbəsakak ikwen ahay à wulen su dō a cew a anaya wa nə wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Mbəsakan umo ahay nə Barabas.»

²² A cæce patan wa: «Aday nâ ga anan tə Yesu sə ngaman Almasihu ata nà, kəkəməw?»

Tə mbədahan apan pə kərtek a tinen a fok, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

²³ Pilatu a cæce asa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw?»

Əna tə zəga anan sa zlah tə məgalak a, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

²⁴ Pilatu a ca apan nə i mba apan sa ga awan kwa mənəcək ibay, aday abəbal awan winen apan i zəga hwiya. Natiya kutok, a banay alay anahan pa 'am sə dō ahay ta sa ja nà: «Ines sa vad anan dōwan a anan inde upo ibay. Wita nà, kwanay sa san!»

²⁵ Dō ahay fok tə mbədahan apan, ta wa: «Ines sa vad dōwan a anan â njahay pa nga a manay ahay, aday pa nga a gwaslay a manay ahay.»

²⁶ Pilatu a mbəsakan atan anan Barabas. A jan anà suje ahay tē ndabay anan Yesu. Aday a varan atan anan, tē daray anan pə dədom.

Suje ahay ta ran mindel anà Yesu

Markus 15.16-20; Yuhana 19.2-3

²⁷ Suje ana Pilatu ahay ta zla anan tə Yesu ù doh sə guverner, aday tə halan nga anà suje ahay fok pə cakay. ²⁸ Tə culok panan zana, tə dəfan zana dəzdzaz a pi zek, kawa sə bahay. ²⁹ Tə hanan jugo sə adak, tə dəfan à nga inde, tə varan sukol à alay puway anahan. Kagasl tə dukwen gərmec ù vo, ta ma nga sə mbasay apan, ta wa: «Bahay sə Yahuda ahay â ga inde sə coy!» ³⁰ Tə təfe apan mənə, tə ngəzar panan sukol sə manan aday tə dəcan anan pa nga saray bayak awan. ³¹ Ta ndav anan sə mbasay apan nà, tə culok panan zana ata, ta man anan zana anahan pi zek kutok. Ta zla anan saa darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43; Yuhana 19.17-27

³² Natiya awan, tinen apan ti zla anan Yesu ata nà, suje ahay tə zlangay uda tə dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Siren ahay. Suje ahay ta gan bəlaray sə tavak dədom ata pə Yesu wa. ³³ Tə dəzle à man a inde tə ngaman Golgota, kawa sa ja nà, Kəlakasl-sa-Nga. ³⁴ À man ata nà, tə varan way mə kwasay a mə japay a tə ndəliwen a anà Yesu aday à sa. Əna Yesu a tukom anan cəna, a ngam sa sa bay.

³⁵ Coy tə darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan, aday tə gəzla anan zana a Yesu ahay à wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca. ³⁶ Tə njahay à man ata sa ba anan kutok. ³⁷ Tə vinde anan way a tinen a sa ban anan apan ata awan, tə lawak anan ayak pə dədom pa nga anahan. Tə vinde anan 'am ata nà, natiya awan: «Dōwan a anan nə Yesu, bahay sə Yahuda ahay!» ³⁸ Tə darak ayak dō sə akar aya inde cew re, dō kərtek a tə alay puway, dō hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

³⁹ Dō sa zla ta man ataya awan fok ta bal nga kwata kwata, tə gənahan, ta wa: ⁴⁰ «Iken ka wa ki mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom aday ki han anan maza awan à luvon maakan inde ba? Tam anan nga anak kwa! Kak iken Wan a Mbərom cukutok nà, dazay ahay pə dədom a wa bidaw?»

⁴¹ Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, tə məcəd sə Yahuda ahay, ta ma nga sa ran mindel a re. Ta wa: ⁴² «Kè təmāk anan dō azar aya awan, əna a mba apan sa tam anan nga anahan a bay. Winen bahay sə Isəra'ila acəkan dāw? Â dazay hənə pə dədom wa aday dī sa daf apan nga kutok. ⁴³ A daf nga pə Mbərom, a wa winen wan anahan! Lele, cuko apan kutok, kak a nan à Mbərom sa tam anan hənə nà, na.» ⁴⁴ Dō sə akar ataya mə daray aya pə kərtek a tatə Yesu ataya ta ma nga sə gənahan matanan re.

Amac a Yesu

Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49; Yuhana 19.28-30

⁴⁵ Natiya, a ban pə man ipec wa nà, luvon a ga pə daliyugo fok takədimbom, hus à njamde maakan. ⁴⁶ A ga njamde maakan nà, Yesu a zlah tə məgalak a, a wa: «*Eli, Eli, lama sabaktani?*» Kawa sa ja nà: «Mbərom uno, Mbərom uno, kə mbəsak nen angamaw?†»

⁴⁷ Do a mə tavay aya à man ata azar a tə sləne bine maw cəna, ta wa: «Winen apan i ngaman anà Eliya.» ⁴⁸ Dowan a tinen a kərtek a haw, a gəba awan a kawa baf, a tar anan à way mə kwasay a inde, aday sərəkeke re asa. A taran anan ayak tə gusuko zəbor awan aday Yesu à susəb. ⁴⁹ Əna do a azar ataya ta wa: «Kak Eliya i nay saa tam anan nà, di ca apan aday. Buko!» ⁵⁰ Yesu a zlah tə məgalak awan asa, a mac way anahan.

⁵¹ À alay anahan a sa mac ata ite, zana sə gəzla anan man sə njahay a Mbərom pi zek wa tə do ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata, a ngəraw ì zek wa əndem, a bənay ahay kwa à mburom wa hus à məndak. Aday dükwen daliyugo a bal, pəkərad ahay ta ta ì zek wa. ⁵² Jəvay ahay tə təba re, aday do a Mbərom ma mac ataya tə slabakay à məke wa bayak awan. ⁵³ Do ataya tə jənay ahay à jəvay wa, aday pə dəba ana Yesu sə slabakay ahay à məke wa ata nà, ta zlak à Urəsəlima, wulen su doh cəncan awan, aday do ahay bayak a tə canak atan re.

⁵⁴ Suje sə Ruma ahay tə bahay a tinen, tinen apan ti ba pə Yesu. Tə canan anà daliyugo a sa bal pi zek tə way a sə təra ataya nà, tə jəjar pi zek anga way a sə təra ata awan. Ta ja, ta wa: «Tə didek awan, winen Wan a Mbərom.» ⁵⁵ Uwar ahay bayak a inde à man ata awan, tə tavay zad, tinen apan ti cak ayak apan. Tinen aday nà, tə pərahan ahay azar anà Yesu kwa à Galile wa, anga ti gan mer su way. ⁵⁶ À wulen sə uwar ataya nà, di tan à nga anà Mariyama dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama may ana Yakuba tə Yusufu, aday may ana wan a Zebede aya inde à man ata re.

Tə gəba anan Yesu à məke

Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56; Yuhana 19.38-42

⁵⁷ Suko a a ga cəna, dowan a inde zlile awan, winen Arimatiya ahay, a nay. Dowan ata nà, tə ngaman Yusufu, winen dükwen njavar ana Yesu. ⁵⁸ A zla à man ana Pilatu, a cəce panan məsinde ana Yesu. Pilatu dükwen kə təmahak anan anan, a varan cəved sa la anan Yesu. ⁵⁹ Yusufu a zla, a gəba anan məsinde, a nga anan apan rəkot a inde lele awan. ⁶⁰ A dəfak anan ayak à jəvay anahan a inde ma la a à jama inde wiya awan. A bətukwal apan bələlən məduwen a, a tacay anan 'am sə jəvay kutok, a zla way anahan. ⁶¹ Mariyama, dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama hinen ata, tinen mə njahay aya pa 'am jəvay, ti ca apan.

Do sa ba pə jəvay a Yesu ahay

⁶² Sidew a cəna, luvon sa man uda awan, bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə Farisa ahay ta zla àga Pilatu. ⁶³ Ta jan anà Pilatu kutok, ta wa: «Bahay a manay, 'am inde kə mak umo ahay à nga inde. Bina, à alay a do sə mungwalay a anan kə məcak fan bay ata nà, a wa: “Pə dəba sə amac uno wa luvon maakan nà, ni slabakay à məke wa.” ⁶⁴ Suwan həna nà, jan anà suje ahay tâ ba anan jəvay awan luvon a maakan ataya cite. Bina njavar anahan ahay tâ sa nay sə kəra anan məsinde anahan a bay. Ata ti jan anà do ahay: “Yesu kə slabakak ahay à məke wa.” Aday mungwalay a həna anan ata nà, i zalay winen a mama'am ata re.»

⁶⁵ Pilatu a jan ata, a wa: «Suje ahay inde həna. Zlen, kə si ben anan jəvay ata kawa ana kwanay sa mba apan.»

⁶⁶ Ta zla, tə tapay anan 'am sə jəvay ata tə mətətok, ta pak suje ahay à man ata sa ba anan jəvay kutok.

28

Yesu a slabakay ahay à məke wa

Markus 16.1-10; Lukas 24.1-12; Yuhana 20.1-10

† 27:46 Ca pə Jabuura 22.2.

¹ Pə dəba sə luvon sa man uda wa, kawa sa ja nà, pa pac sə zaka, pərek, Mariyama dəna sə Magədala tə Mariyama hinen ata, ta zla sa cak ayak pə jəvay. ² Natiya ca, daliyugo a bal kəzlek kəzlek, anga maslay a Mbərom a nay à mburom wa, a bətukwal anan bələlən ana tinen sə tacay a 'am sə jəvay ata, a njahay apan ton. ³ Maslay a Mbərom ata a dav nə kawa awuted a Mbərom sa dac ata awan. Zana anahan pi zek dukwen a dav nə kawa lanja. ⁴ Do sa ba pə jəvay ataya tə canan cəna, tə jəjar pi zek bayak awan, tə təra kawa do ma mac aya awan.

⁵ Maslay a Mbərom ata a jan anà uwar ataya: «Kwanay nà, kə jəjiren bay, bina na san zle, kwanay apan ki pəlen Yesu, dowan a tə darak anan ayak pə dədom mə zləngəd ata awan. ⁶ Winen inde à man a anan sabay! Kə slabakak ahay à məkə wa kawa ananahan a sa ja ata awan. Əna, hayak ikwen ahay! Cen pa man a tinen sə nahak anan ayak uda ata awan. ⁷ Aday zlen bəse, jen anan anà njavar anahan ahay nà: “Yesu kə slabakak ahay à məkə wa. I lahak ikwen à Galile. Ki i cinen anan nà, à man ata awan.” Na jak ikwen anan coy.»

⁸ Kwayan'a, uwar ataya ta haw ahahaw pa 'am jəvay wa, tinen ma rah a tə zlawan aday tə ataslay mivəl a re. Tinen apan ti zlan anan ayak tə ləbara ata anà njavar a Yesu ahay kutok. ⁹ Kwayan'a Yesu a nay ahay, tə zlangay uda tə uwar ataya awan. Yesu a jan atan, a wa: «Zay daw?» Uwar ataya tə hədəken ayak pə cakay. Ta ban anan à saray a wa, tə həran nga. ¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Kə jəjiren bay. Zlen, jen anan anà məkə uno ahay nə tə zla pə daliyugo sə Galile. Ti i cuno nà, à man ata awan.»

'Am ana do sa ba pə jəvay ahay

¹¹ Uwar ataya tinen apan ti zla way a tinen kutok, suje sa ba pə jəvay ataya azar aya ta zla à Urəsəlima, tə təkəren ləbara sə way a sə təra ataya fok anà bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom. ¹² Tinen ite tə halay nga pə kərtek a tə məcəd sə Yahuda ahay. Ta ban à wulen a tinen inde, tə varan dala bayak a anà suje ahay, ¹³ tə jan atan nà: «Jen nà: “Mə njəkək ahan, aday njavar anahan ahay ta nak, tə kəkək anan məsinde sə luvon.” ¹⁴ Guverner kə sak a sləne 'am a anan ite nà, manay a mi san sə bənan mbac, mi təmay ahay kwanay à dəcə ahay wa fok.» ¹⁵ Suje ataya tə təma dala ata, aday ta ga kawa ana tinen a sa jan atan ata awan. Mungwalay ata kə tak 'am à wulen sə Yahuda ahay bayak a hus ahay biten.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

¹⁶ Natiya kutok, njavar a Yesu ahay kuro nga kərtek ataya ta zla pə daliyugo sə Galile, ta zla à bəzlom a ba Yesu a kə jak atan anan ata awan. ¹⁷ Tə canan cəna, tə dukwen gərmec à vo, əna do a azar aya ta ma nga sa ja nà: «Hinahibay nə winen bay dəge.» ¹⁸ Yesu a hədəken atan ayak pə cakay, a ja: «Mbərom kə varak uno anan məkəla pə way sə mburom ahay fok tə məkəla pə way sə daliyugo ahay fok. ¹⁹ Anga nan, zlen pə cakay su do su kon ahay fok, təren atan njavar uno aya awan. Gen atan baptisma tə sləmay ana Bəbay Mbərom, tə sləmay ana Wan anahan, aday tə sləmay ana Apasay Cəncan awan. ²⁰ Tətiken atan anan aday ti dəfan apan anà way uno sa jak ikwen ataya fok. Sənen anan, ni ga inde tə kwanay pə luvon pə luvon hus pa sa ndav anan daliyugo.»

Ləbara mugom a kawa ana

Markus

Sə vinde anan ata awan

A đakay way pə deftere a anan

Markus a vinde đerewel a anan nà, sə đakay anan Yesu winen Almasihu, Wan a Mbərom. Iken apan ki jinge đerewel a Markus nà, ki njiden anan Yesu kawa iken pə kərtek a tə Piyer. Kawa ana Piyer sə canan anà masuwayan a Yesu sa ga ata nà, ki canan pə mədire pə mədire, aday ki san kutok, Yesu nə winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu a lavan zek anà mer su way anahan (1.1-20))

Yesu a ga mer su way anahan à Galile aday à Yahudiya (1.21 - 10.52)

Yesu winen à Urəsalima (11.1 - 15.47)

Yesu a slabakay à məke wa (16.1-20)

Wazo a Yuhana đo sa gan baptisma anà đo ahay

Mata 3.1-12; Lukas 3.1-18; Yuhana 1.19-28

¹ Ləbara mugom a, pə Yesu Almasihu, Wan a Mbərom, a dazlan nà, natiya awan.

² A təra kawa ana Ezaya, đo maja'am a Mbərom, sə vinde, a wa:

«Mbərom a jan ahay anà đo si mer su way anahan nà:

“Həna ni slan đo maslan uno,

i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.

³ Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiđe, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

⁴ Matanan kutok, Yuhana đo sa ga baptisma, a zla à man sa saf inde. Winen apan i wazan à đo ahay, a wa: «Mbəsiken ines a kwanay ahay, təmihen sa ga baptisma, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁵ Đo sə Urəsalima ahay pi zek tu đo sə Yahudiya azar aya fok, ta nay pə cakay a Yuhana. Tə dazlan sə đakay anan ines a tinen ahay. Aday Yuhana a gan atan baptisma à zlinder sə Urdon inde. ⁶ Yuhana a aday nà, a đaf pi zek nə zana ma han a tə sibček sə zlugweme awan, a ban zərkutov đukwen tə maslərapa sa zlay. Way sa pa anahan ite nà, hayam ahay pi zek tə umam sə kiđe aya awan.

⁷ À wazo anahan inde nà, a wa: «Dowan inde, i nay à dəba uno wa, a zalay nen tə mazlab lele. Anga nan, nen na slak sə kudček, aday ni pəsakan anan liber sə təkarak anahan bay.

⁸ Nen nà, na gak ikwen baptisma nə tə a'am, winen kəma, i i gak ikwen baptisma nə tə Apasay Cəncan awan.»

Yesu a ga baptisma

Mata 3.13 - 4.11; Lukas 3.21-22, 4.1-13

⁹ À alay ata kutok, Yesu a slabakay ahay, kwa à wulen su doh sə Galile sə ngaman Nazaratu ata wa, a nay ahay pə cakay a Yuhana à zlinder sə Urdon, aday Yuhana a gan baptisma. ¹⁰ Yesu winen apan i jənay à a'am wa cəna, a canan à bagəbaga mburom a təba pangaya, aday Apasay a Mbərom winen apan i dazay ahay apan kawa badəbada. ¹¹ Aday 'am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Iken wan uno, ləliwe uno awan. Nə taslay mivel bayak a nə tə iken.»

¹² Kwayan'a, Apasay a Mbərom a zla anan Yesu à man sa saf inde à kiđe. ¹³ Yesu, winen à man ata nə luvon kwa kuro fudó, Fakalaw winen apan i njak anan. Atə Yesu mə njahay a, pi zek tə way sə kiđe ahay, aday maslay a Mbərom ahay tinen apan ti gan mer su way.

* 1:3 Ca pə Esaaya 40.3.

Yesu a ngaman anà dō sa ban kələf aya inde fudō

Mata 4.18-22; Lukas 5.1-11

¹⁴ À alay ata asanaw nà, bahay Hiridus a ban anan Yuhana à dangay. Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a ma pə daliyugo sə Galile. A wazay anan ləbara mugom a, mbala ana Mbərom sə slənay, ¹⁵ a wa: «Alay a kà slak həna, bahay a Mbərom winen defefe kutok. Mbiken ines a kwanay ahay, aday dāfen nga pə ləbara mugom awan.»

¹⁶ Natiya, Yesu a zla ta man sə bəlay sə Galile nà, a canan anà dō sa ban kələf aya inde cew, atə Simon tə mərək anahan Andəre, tinen apan ti ban kələf tə zuvo a tinen ahay. ¹⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay. Pərihen uno azar, aday ki bənen nə kələf sabay. Ki i njidən uno nà, dō sə pəruho azar ahay adəka.» ¹⁸ Kwayan'a tə mbəsak zuvo a tinen ahay, aday tə pərahan azar.

¹⁹ A hədek pa 'am mənjoek, a tan à nga anà dōwan aya cew asa, atə Yakuba tə mərək anahan Yuhana, wan ana Zebede ahay. Tinen apan ti ndakay zuvo a tinen ahay à kwalalan inde. ²⁰ A ngaman atan ayak ite, kwayan'a tə mbəsak anan bəbay a tinen Zebede pi zek tu dō si mer su way anahan ahay à kwalalan inde, tə pərahan azar anà Yesu.

Yesu a mbar anan dōwan a inde tə setene à nga

Lukas 4.31-37

²¹ Atə Yesu tə njavar anahan a, sə ngaman ataya, ta zla way a tinen, tə dəzle à wulen su doh sə Kafarnahum. Pə luvon sa man uda awan, Yesu a zla à doh sə wazay†, a dazlan sə dakan atan anan way. ²² Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga winen a dəkay way nə kawa dō sə mazlaḅ bina, kawa miter sə Tawrita ahay itəbay.

²³ À alay ata ite, dōwan inde à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek, ²⁴ a wa: «Iken Yesu, dō sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca dāw? Na san iken zle lele, iken nə dō maslan a Mbərom Cəncan awan.»

²⁵ Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nà: «Kə bəbal awan bay, hayak à dōwan ata wa adəka.»

²⁶ Kwayan'a, setene ata a ɓal anan dōwan ata kəzlek kəzlek, a zlah pi zek sə məgala, aday a nay à dōwan ata wa bok.

²⁷ A gan masuwayan anà dō ahay fok. Aday tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Həna anan nə maw? Mərike wiya a aday tə mazlaḅ a bidaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay, aday tə dāfan apan acəkan!»

²⁸ Cəna, ləbara anahan a ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Galile ata fok.

Yesu a mbar dō sə dāvac ahay bayak awan

Mata 8.14-17; Lukas 4.38-41

²⁹ Natiya, atə Yesu ta nay tatə Yakuba tə Yuhana, à doh sə wazay wa cəna, ta zla way a tinen àga atə Andəre tə Simon. ³⁰ Jəje ana Simon inde, winen mə nahay a à doh, anga nga a bərzlan. Yesu a dəzlek ayak cəna, tə təkəren ləbara awan. ³¹ Yesu a hədek pə cakay anahan, a bənan alay, a slabak anan. Nga sə bərazl a ndalay panan. Uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

³² Pə dəba ana pac sə slahay à doh wa nà, dō maza aya tə gəbay dō sə dāvac a tinen ahay, pi zek tu dō tə setene aya à nga inde ataya fok. Ta nay atan pə cakay ana Yesu.

³³ Dō sa man ataya fok tə halay nga pə bərkwitek su doh ata awan. ³⁴ Yesu a mbar anan dō sə dāvac ahay cara cara, a razl anan setene ahay à dō ahay wa. Aday kə varak atan cəved anà setene ahay sa ja 'am bay, anga ta san anan zle lele.

Yesu a wazay à wulen su doh sə kibe ahay

Lukas 4.42-44

³⁵ Sidew a nà, Yesu a wule pərek, a zla à kibe à saf inde saa ga amboh à man ata awan. ³⁶ Atə Simon tu dō aday tinen àga winen ataya, ta zla saa pəlay anan. ³⁷ Ta njad anan cəna, ta jan, ta wa: «Dō ahay fok, tinen apan ti pəlay iken.»

† 1:21 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay.

³⁸ A mbədahan atan apan, a wa: «Zluko adəka nə à wulen su doh sə kibe ahay, aday ni saa wazan à do ahay à man ataya re. Anga na nay nà, saa ga mer su way ata awan.»

³⁹ Matanan acəkan, a bar pə daliyugo sə Galile fok. A wazay ù doh sə wazay ahay, a razl anan setene ahay à do ahay wa.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə dugwad awan

Mata 8.1-14; Lukas 5.12-16

⁴⁰ Dōwan a inde, winen mə dugwad awan, a nay pə cakay ana Yesu. A dukwen gərmec ù vo, a jan tə zəhha awan: «Kà zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

⁴¹ 'Am anahan ata, a gan ì zek wa anà Yesu. A ndədooy alay, a laman, ta sa ja: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

⁴² Cəna, mbəlak məduwen ata a ndalay pə dōwan ata wa, a mbar kutok.

⁴³ Aya əna Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, aday a razl anan, ta sa jan nà: ⁴⁴ «Zla wanak, aday kà sa təkəren ləbara a anan anà dōwan bay. Əna zla saa kan zek anà do sə gədan dundo anà way anga Mbərom, à zəzor iken. Aday varan way anà Mbərom, kawa a Tawrita ana Musa sa ja, sa vad panak awiyaway. Natiya do ahay tã san apan, zugol anak kə ndəvak.»

⁴⁵ Əna, dōwan ata a zla way anahan cəna, a gar anan do ahay tə ləbara kawa sə təra apan. Anga nan, Yesu a mba apan sa zla à wulen su doh ahay, pə idə su do ahay, sabay. A njahay wanahan nə, uho à kibe. Cəkəbay, do ahay ta zlak ayak pə cakay anahan ta day ahay wa fok.

2

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə təra à məndak awan

Mata 9.1-8; Lukas 5.17-26

¹ Pə dəba sə nahay mənəcək wa cəna, Yesu a may ahay à Kafarnahum. Do ahay fok tə sləne asa winen inde agay à wulen su doh. ² Tə halay nga bayak awan, aday man kə mbakak kwa mənəcək bay, uho kawa ù doh re. Aday Yesu winen apan i dakan atan anan 'am a Mbərom.

³ Do ahay fudo tə gəbak ayak dōwan a tinen inde tə lala, winen mə təra à məndak awan. ⁴ Tə njadak man sə dəzle anan dōwan ata pə cakay ana Yesu bay, anga do kə zalak ù doh awan, rod ahay à məsudoh inde. Anga nan kutok, ta ján pa nga su doh, tə təba anan nga su doh à man ana Yesu winen mə tavay a uda ata awan.* Tə taran anan ayak dōwan pə lala ata tə libər.

⁵ Yesu a canan anà adaf nga† a tinen ata cəna, a jan anà dōwan a mə təra à məndak ata awan, a wa: «Dəna uno, nə pəsek anan ines anak ahay coy.»

⁶ Kutok nà, miter sə Tawrita ahay mə njahay aya inde à man ata awan. Tə jalay à nga a tinen inde, ta wa: ⁷ «Dōwan a anan a ja 'am ata nà, angama kəlanaw? A jənan pa 'am anà Mbərom. Waya sa mba apan sə pəse ines su do anaw, kak si Mbərom a aday binal!»

⁸ Yesu a san anan ajalay nga a tinen a kwayan'a, a jan atan: «Kə jilen à mivel a kwanay inde matana ata nà, angamaw? ⁹ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay”, ata daw, kabay, sa ja: “Slabak, gəba lala anak, zla”, ata daw? ¹⁰ Əna u no kə sənən apan lele, nen Wan su Do nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à do ahay pə daliyugo.»

Matanan, a jan anà dōwan mə təra à məndak ata awan: ¹¹ «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay!» ¹² Cəna, a slabak, a gəba lala anahan pə idə sə do ahay fok, a zla wanahan. A gan atan masuwayan. Anga nan, tə həran nga à Mbərom, ta wa: «Kula də canak anan anà way mə təra kawa həna anan bay.»

Yesu a ngaman anà Lewi

Mata 9.9-13; Lukas 5.27-32

* ^{2:4} Nga su doh a tinen mi cəb a cəccəb bay. Tə pəpay a pəpay. † ^{2:5} Adaf nga: tə bayak pə Yesu aday ta daf apan nga.

¹³ Asa, Yesu a zla ta man sə bəlay sə Galile. Do ahay fok ta zla pə cakay anahan, aday a dakan atan anan way. ¹⁴ Winen apan i zla ata nà, a canan ayak anà dōwan inde tə ngaman Lewi‡, wan ana Alfa, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!» Lewi a slabak ca, a pərahan azar acəkan.

¹⁵ Pə dəba anahan a wa, Yesu a njahay tə njavar anahan ahay sa pa way àga Lewi. Do sə cakal jangal ahay pi zek tu do sə atahasl ahay tə njahay pə cakay ana Yesu sa pa way à tuwez kərtek a wa, tinen bayak a sə pərahan azar.

¹⁶ Miter sə Tawrita à wulen sə Farisa ahay wa tə canan winen apan i pa way pə kərtek a tu do sə cakal jangal ahay, aday tu do sə atahasl ahay nà, tə cəce pə njavar anahan ahay wa, ta wa: «A pa way pə kərtek a tu do sə cakal jangal ahay, aday tu do sə atahasl ahay nà, angamaw?»

¹⁷ Yesu a sləne anan lele nà, a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà do sə disise bay, si do sə dəvac ahay. Nen na nay ahay sa naa ngaman anà do sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà do sə atahasl ahay.»

Acəce way pə sumaya

Mata 9.14-17; Lukas 5.33-39

¹⁸ Natiya, njavar a Yuhana ahay pi zek tə Farisa ahay, tinen apan ta ta ga sumaya. Do ahay ta jan anà Yesu: «Njavar a Yuhana ahay ta sə Farisa ahay ta ga sumaya, aday mbala anak ahay nə ta ga itəbay nà, angamaw?»

¹⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, do mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya ite daw? Matanan bay! À alay a tinen pi zek tatə do sə gəba dalay ata nà, ti ga sumaya kula bay. ²⁰ Əna pa pac a do sə gəba dalay ata, tə bənak anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.

²¹ «Matana re, waya sə tapay zana wiya a pə zana anahan məduwer a anaw? Ibay. Anga à man sə banay anan nà, məgabəl sə zana wiya ata i zəga anan apan məke ana zana məduwer ata awan, i ngəraw.

²² «Aday dukwen, dōwan sa mbad mahay anahan mə kwasay a bay, à mbulo sa zlay§ məduwer a nà, ibay. Anga mahay mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay uda nà, i ngəraw anan mbulo məduwer ata awan. Ata mahay i mbad, aday mbulo dukwen kə nəsek re. Sumor a nà, sa mbad mahay mə kwasay a bay à mbulo wiya inde cite.»

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Mata 12.1-8; Lukas 6.1-5

²³ Pa pac a inde nà, luvon sa man uda awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla tə guvo sa ndaw. Tinen apan ti zla ata nà, njavar anahan ahay ta kad ndaw sa pa. ²⁴ Farisa ahay tə canan cəna, tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Ca apan, ta ga way aday tədə abay sa ga pə luvon sa man uda awan bay ata nə angamaw?»

²⁵ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu do anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay daw? A ga nə kəkəməw?» ²⁶ À alay a Abiyatar winen bahay nga su do sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbərom ata nà, Dawuda a zla à jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga Mbərom. Tədə abay saa pa daf ata nà, tinen do sə gədan dūngo anà way ahay taayak ba. Əna Dawuda kə pak tu do anahan ahay re.»

²⁷ Yesu a jan atan kutok: «Mbərom a daf luvon sa man uda awan nà, anga do, bina a daf do anga luvon sa man uda awan bay. ²⁸ Kətanən, nen Wan su Do nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

‡ 2:14 Lewi: kawa sa ja nà, Mata. Sləmay su do kərtek awan. § 2:22 Mbulo sa zlay nà, way sa mbad uda mahay kabay a'am sa sa, anga do sa bar ahay. Aday dukwen, kak winen wiya a nà, a ngəraw kawa atə gəzla tə kukwar sa kad ata bay. * 2:25 Ca pə 1 Samuyila 21.2-7.

3

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Mata 12.9-14; Lukas 6.6-11

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a zla ù doh sə wazay* maza asa. Dōwan inde à man ata ma mac alay awan. ² Do manidè a Yesu aya inde nà, tinen apan ti dāfan ide. Kak kè mbərak anan dōwan ata pə luvon sa man uda awan nà, ata aday ti man anan mungok. ³ Yesu a jan anà dōwan ma mac alay ata awan: «Slabak, tavay pa 'am sə dō ahay.»

⁴ Cəna, a cəce pə dō ahay wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, daw? Təde sa tam anan sifa su dō daw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa daw?» Əna ta ngam sə mbəcfahan apan bay.

⁵ Yesu a ca patan nerre tə mivél awan, aday asəder a tinen ata dukwen kè cəbak anan ite. A jan à dōwan ma mac alay a ata kutok: «Ndədooy anan alay anak!» A ndədooy anan acəkan, alay anahan a pəsak ike. ⁶ Farisa ahay tə canan cəna, ta nay ahay uho, aday tə halay nga pə kərtek a tu dō ana Hiridus ahay, aday tə pəlay cəved sə lize anan Yesu.

Do ahay bayak a ta zla à man a Yesu

⁷⁻⁸ Yesu a slabak à wulen a tinen wa, a zla way anahan pə bəlay sə Galile tə njavar anahan ahay. Do ahay bayak a tə pərahak anan azar. Ta nay ahay kwa à Galile wa, kwa à Urəsalima wa, tu dō sə Yahudiya ahay fok, aday à Idumiya wa, pi zek tu dō ahay sa nay ahay kwa à dəba sə zlinger sə Urdon wa, aday tu kon sə cakay sə Tirus tə Sidon ahay wa fok.

⁹ Anga nan kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tē pəlan kwalalan cəfew awan, aday i njahay uda awan, bina dō ahay tinen apan ti ngədec anan kè zalak. ¹⁰ Kè mbərak dō sə dəvac ahay bayak awan. Anga nan, dō sə dəvac azar aya cara cara tə zəgahak ayak apan, aday tã njad sə laman à Yesu ite. ¹¹ Do sə setene ahay ite, tə canan à Yesu a cəna, tə slahay pa 'am anahan, ta zlah, ta wa: «Iken nə Wan a Mbərom!» ¹² Yesu a gafan 'am anà setene ataya tã sa jan anà dōwan winen wayaw bay.

Yesu a walay dō maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Lukas 6.12-16

¹³ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a ján way anahan à bəzlom, a ngaman ayak à dō ahay kawa sa nan fok. Ta nay pə cakay anahan awan. ¹⁴ Winen ite, a walay wa kuro nga anahan a cew, a ngaman atan nə dō maslan ahay. A jan atan, a wa: «Nə walay kwanay nà, aday ki njihen ti nen, ata ni slan kwanay saa wazay, ¹⁵ saa razl setene ahay tə məgala a nen saa varak ikwen ata awan.»

¹⁶ Do a mə walay a kuro nga cew ataya nà, sləmay a tinen aya həna: Simon (Yesu a daf apan sləmay hinen, a ngaman Piyer†), ¹⁷ atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay (Yesu a daf patan sləmay re, a ngaman atan Bowanerges ahay, kawa sa ja nà, wan ma dac Mbərom ahay‡), ¹⁸ Andəre, Filip, Bartilome, Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Tade, Simon, dō manidè sə Ruma ahay, ¹⁹ tə Yudas Iskariyot, dō saa ga daf pə Yesu.

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Mata 12.22-32; Lukas 11.14-23, 12.10

²⁰ Atə Yesu tə njavar anahan ahay ta may ahay agay. Asa, dō ahay tə halay nga kè zalak, aday Yesu tə njavar anahan ahay tə njadak alay a sa pa way bay. ²¹ Do anahan ahay tə sləne 'am ata nà, ta nay sə gəbak anan ayak, anga dō ahay ta wa: «I ga nə nga a vawan.»

²² Miter sə Tawrita aya inde, ta nay ahay kwa à Urəsalima wa. Ta wa: «Bə'elzebul apan!§» Azar aya ta wa: «Ayaw! Fakalaw sə varan məgala sa razl anan setene ahay.»

²³ Yesu a ngaman ayak anà dō ataya pə cakay anahan, a jan atan 'am ta 'am sə jike, a wa: «Fakalaw i mba apan sa razl Fakalaw nə kəkəməw? ²⁴ À wulen sə bahay kərtek a inde nà, kak dō anahan aya tinen apan ti vad zek nə, bahay ata i tavay nga mba daw? ²⁵ Kak dō

* 3:1 Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay. † 3:16 Kawa sa ja nà, Pəkərad. ‡ 3:17 Anga ta ga mivél bəse bəse kawa adac a Mbərom. § 3:22 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

su doh ahay, 'am kà zlak atan pi zek bay nà, doh ata i tavay nga mba daw? A'ay. I gugwes.
²⁶ Matana re, kak Fakalaw kè slabakak pi zek anahan a nà, gədan anahan a i gəzla cew nà, i tavay nga mba daw? A'ay. I lize.

²⁷ «Dowan saa mba apan sa zla ù doh su do gədan a saa ngəzəray panan way anahan ahay nà, ibay. Si kə lahak apan kurre kə jawak anan dowan ata awan, aday i saa mba apan sa zlan ù doh sa ray panan way anahan ahay nà, na.

²⁸ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Do ahay ti ga ines, ti jənan pa 'am anə Mbərom dukwen, i pəsen atan anan fok re. ²⁹ Əna do sə jənan pa 'am anə Apasay Cəncan a nà, i njad apəse 'am sə atahasl anahan kulibay. Anga ines anahan a sa ga ata nà, i njahay apan sə viyviya awan.»

³⁰ Yesu a ja matanan nà, anga dowan ataya ta wa: «Apasay lelibay inde apan.»

Mərak a Yesu ahay tatə may anahan

Mata 12.46-50; Lukas 8.19-21

³¹ Pə dəba anahan a wa nà, mərak a Yesu ahay tatə may anahan ta nay. Tə dəzle cəna, tə tavay uho, ta slan apan do saa ngaman ayak. ³² Do ahay inde bayak a mə njahay a pə cakay anahan ta jan kutok, ta wa: «Atə may anak tə mərak anak ahay, tinen mə tavay aya uho, tə cəce iken.»

³³ Əna Yesu a mbədahān atan apan, a wa: «May uno, mərak uno ahay, ata nə atə wayaw?» ³⁴ A ca pu do sa van nga tew ataya, a wa: «Sə təra mərak uno ahay aday may uno nà, tinen. ³⁵ Do sa ga way sa zlan à nga anə Mbərom ata nà, sə təra may uno tə mərak uno nə winen adəka.»

4

Jike su do sa casl ndaw

Mata 13.1-9; Lukas 8.4-8

¹ Yawa, Yesu a dazlan sə wazan à do ahay maza pa 'am sə bəlay sə Galile. Do ahay bayak a tə halay nga pə cakay anahan. Anga nan, a ján à kwalalan inde saa njahay uda pa nga sə bəlay. Do ahay fok mə njahay a pə yugo. ² Yesu a dakan atan anan way ahay bayan a tə jike ahay. À wazo anahan a inde a jan atan, a wa:

³ «Pəken sləmay. Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. ⁴ Winen apan i casl ndaw ata kutok, zahav a guce panan pə cəved, aday məvuhom ahay tə dagay anan. ⁵ Zahav azar a, a guce pə saray pəkərad, ta hay ahay bəse, anga yugo inde bayan a ibay. ⁶ Əna pac a sləray cəna, a butoy anan aday a vak anan, anga sləlay a ibay. ⁷ Zahav azar a a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay. ⁸ Əna zahav azar a a guce pə yugo lele awan. Winen a hay cəna, a har, a zla nga uho, a nah kutok. Kərtək awan, hawal sa ndaw apan nə kwa kuro maakan, hinen ahay, hawal sa ndaw kwa kuro mbərka. Azar aya inde dukwen, hawal sa ndaw apan nə səkat səkat.»

⁹ Yesu a jan atan kutok: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Mata 13.10-17; Lukas 8.9-10

¹⁰ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu winen taayak tu do maslan anahan ahay kuro nga cew, tu do maza aya ma van nga tew ata, tə cəce panan 'am anahan sa jan atan tə jike ata awan. ¹¹ Yesu a mbədahān atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi dər aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kə gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna do maza aya nà, ti sləne way ahay fok nà, si ta 'am sə jike, ¹² anga aday:

Tā ca apan, əna tə canan bay,

tā pak apan sləmay, əna tə sləne bay.

Bina aday tā saa may ahay pə cakay ana Mbərom bay,

aday Mbərom à pəsen atan anan ines a tinen ahay bay.* »

* 4:12 Ca pə Esaaya 6.9-10.

Yesu a pəsak anan jike su dō sa casl ndaw ata awan

Mata 13.18-23; Lukas 8.11-15

¹³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə slənen 'am sə jike a anan bay dəge? Matanan acəkan! Ki i slənen 'am sə jike ahay kula sabay asanaw? ¹⁴ Dō sa casl ndaw ata nà, a casl nə 'am a Mbərom. ¹⁵ Zahav sa ndaw pə cəved ata nà, dō sə sləne 'am a Mbərom a ahay. Pə dəba anahan a wa nà, ti təma anan bəse, əna Fakalaw i nay, i wudeh anan 'am a ma casl à tinen inde ata awan, anga aday à hay bay.

¹⁶ «Dō maza aya awan, ta ga minje tə zahav ma casl a pə saray pəkərad' ata awan. Tə slənek 'am a Mbərom nà, tə təma anan bəse tə ataslay mivel awan. ¹⁷ Əna 'am ata a pak sləlay à mivel a tinen inde bay. Anga nan, dəcə i tan atan à nga, kabay ajugwar 'am i nay ahay patan anga 'am ana Mbərom nà, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom.

¹⁸ «Dō maza aya ta ga minje tə zahav ma casl a à wulen sə adak inde. Tinen apan ti sləne 'am a Mbərom cite. ¹⁹ Əna way sə daliyugo inde cara cara. Ti sapat zek tə way sə daliyugo ahay, ti gan may à zlile sə daliyugo ahay, ti ga ubor si zek pə way ahay cara cara. Way ataya fok nà, ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom, aday à nah bay.

²⁰ «Dō maza aya asa, ta ga minje tə zahav sa ndaw ma casl a pə yugo lele awan. Tinen apan ti sləne 'am ana Mbərom ma ja awan, tə təma anan lele, ta zla nga uho pa 'am a Mbərom. Anga nan, kərtek a i nah lele, hawal i ga apan kwa kuro maakan, hinen ahay ti nah dūkwen, hawal i ga patan kwa kuro mbərka, azar aya kutok ite, ti nah, hawal i ga patan səkat səkat.»

Man sa daf lalam

Lukas 8.16-18

²¹ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kak, tə hanak uko pə lalam nà, ti dər anan ta sə hərok apan tasa, kabay ti daf anan ù vo lala daw? Lele nà, sa daf anan pə way sa daf lalam a bidaw? ²² Sənen anan, way mi dər a, aday i njad zek bay nà, ibay. Wurwer sə way saa dəzley ahay ipec məduwen a bay dūkwen ibay re. ²³ Anga nan kutok, kak dō, sləmay inde apan cəna, à sləne!»

²⁴ A jan atan re asa: «Gen anan nga anà way a kwanay sə sləne ahay. Tasa a mbala a kwanay sə lavay anan way ata nà, Mbərom i lavak ikwen anan dūkwen tə winen awan asa, aday i zəgahak ikwen anan apan. ²⁵ Dō kə təbək anan sləmay sə sləne 'am nà, Mbərom i zəgahan anan sə sləne 'am ite re. Aday dō kə tacak anan sləmay, anga a nan sə sləne 'am bay nà, Mbərom i zəgahan anan sə tacan anan apan re.»

Jike sə zahav ma casl a à guvo

²⁶ Yesu a jan atan 'am maza awan, a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà, tu dō sa casl zahav à guvo. ²⁷ À njak ahan, à njak ahan bay dəp nà, luvon tə ipec, zahav nə i ha, i har, mənjenja winen sa san a təra nə kəkəməw nà, a san bay. ²⁸ Yugo nà, a ha anan zahav taayak, a təra anan gujed, aday a təra anan gusuko, azanan asa, a zla nga uho, a nah zahav sə way asa re. ²⁹ Pə dəba anahan sa nah ata wa asa, i bəbez dem anahan saa car, sə halan nga anga way kə nahak.»

Jike sə zahav sa wan sə bəzan

Mata 13.31-32, 34; Lukas 13.18-19

³⁰ A ja asa, a wa: «Di ga anan minje tə bahay a Mbərom nà, ta ma asa anaw? Kabay di dakay anan nə tə jike wura asa anaw? ³¹ Bahay a Mbərom a ga minje nà, ta wan sə bəzan†. Winen ma kac a pə zahav sə way sə daliyugo. ³² Əna aday tə caslak anan à məke cəna, a ha, aday a har nà, a zalay dədazl si sé azar aya awan. Alay si sé anahan aya nə məduwen aya awan. Məvuhom ahay ti mba apan sə njahay uda à sise anahan awan tu dōh a tinen aya təke.»

³³ Yesu a təkəren 'am anà dō ahay nà, tə jike ahay bayak a kawa həna anaya awan, aday kawa ana dō ahay sa mba apan sə sləne. ³⁴ Kà jak atan 'am sə awan maza mənjenja jike

† 4:31 Yesu a ga minje nà, ti sé sə àga tinen a inde.

bay. Əne pə dəba anahan a wa nà, atə Yesu, tinen mə mbəsak a taayak. À alay ata kutok, a dakan atan anan 'am sə jike aya awan.

Yesu a gafan 'am anà atə mađ tə a'am

Mata 8.23-27; Lukas 8.22-25

³⁵ Pa pac ata kərtek awan, suko a ga bine siwaw nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Takasuko pa day uho.» ³⁶ Tə slabak, tə mbəsak anan do ahay mə halay nga kutok. Njavar anahan ahay ta zla à kwalalan anahan sə lahan ata uda pa 'am ata awan, tə njahay uda awan. Tə gəba anan, ta zla way a tinen, aday kwalalan azar aya dukwen inde à man anahan ata awan. ³⁷ Tə dəzle à mamasl sə bəlay nà, vəvara məduwen a a slabak pa nga sə a'am. Məsugurndolon sə a'am ahay tə slabak, a nan à kwalalan sa rah coy. ³⁸ Yesu nà, winen ma njak ahan awan ta sə dəba, à slaway a inde, nga anahan ma daf a pə way aday â gan dədaf.‡ Njavar anahan ahay tə dazlan, tə pədek anan ta sa jan: «Miter, di lize kutok nə, a gak à nga wa itəbay dāw?» ³⁹ Yesu a slabak, a gafan 'am anà mađ, a jan 'am anà məsugurndolon sə a'am ahay, a wa: «Njihen bəbətək bəbətək! Bəlay, iken dukwen ngatay aday, njahay tetəmtəme!» Mađ a mbəsak sa bal, anga nan, bəlay dukwen kə njahak tetəmtəme acəkan. ⁴⁰ Yesu a cəce pə njavar anahan ahay wa kutok: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kə dəfen upo nga fan bay kələdaw?» ⁴¹ Ta ma nga sə jəjar pi zek asa. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Do wura həna anan anaw? Atə mađ tə məsugurndolon sə a'am ahay dukwen tə dəfan apan ata nà?»

5

Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene aya à nga inde

Mata 8.28-34; Lukas 8.26-39

¹ Yesu a nay pa 'am sə bəlay, pa day su kon sə Gerasina ahay, tinen tə njavar anahan ahay fok. ² A dazay ahay à kwalalan wa cəna, dowan inde, winen tə setene aya à nga inde, a nay ahay à wulen sə jəvay ahay wa, i zla pə cakay a Yesu.

³ Dowan ata a taa nahay way anahan nà, à wulen sə jəvay ahay inde. Dowan a mba apan sa ban anan aday sə jaway anan bay. Tə jawak anan à səsile inde dəp nà, a kad anan fok. ⁴ Saray bayan awan, tə banak anan tə calalaw, alay tə saray a təkə fok, əna, a taa slad anan nduroc nduroc fok re. A zalan məgala ana do sə pəlay sa gan nga ataya fok. ⁵ Luvon tə ipec fok, winen apan i bar à wulen sə jəvay ahay inde. Winen apan i zlah à bəzloom ahay inde, aday a ta zek mbəlak awan tu kon.

⁶ Əna a canan ayak à Yesu winen apan i nay ahay cəna, a hawan ayak pa 'am, a dukwen gərmec ù vo. ⁷ A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay puno wa maw? Na gak kem tə sləmay a Mbərom, kâ ga alay ti nen bay ite.» ⁸ A jan matanan ata nà, anga ba Yesu kà jak anan: «Iken apasay lelibay awan, hayak à dowan a anan wa.»

⁹ Yesu a cəce panan kutok: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbədfahan apan: «Sləmay uno Daskalak, anga manay bayak awan.»

¹⁰ A dubok a Yesu tə mindel, a wa: «Kem, kâ sa razl setene a anaya dəren pə daliyugo a anan wa bay ite.»

¹¹ À man ata aday nà, gadura ahay inde bayak a pa zar kon, mə jugwar aya awan.

¹² Apasay lelibay ataya ta jan à Yesu kutok: «Varan umo cəved, mâ zla à gadura a anaya inde ite.» ¹³ Yesu a varan atan cəved acəkan, tâ zla à gadura ahay inde. Ta nay à dowan ata wa, tə ndərmađ à gadura ahay inde kutok. Gadura ahay ta haw way a tinen, tə haway kwa ahay pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgəjəguje wa à bəlay inde. Gadura ahay ti ga mbulo cew, əne tə lizek fok.

¹⁴ Matanan, do sa gan nga anà gadura ahay tə canan cəna, ta haw way a tinen agay. Ta tan 'am anà ləbara awan à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə kibe ahay fok re. Do ahay ta nay ahay sa ca pə way ata awan.

‡ 4:38 Way sa daf apan nga à man sa njak ahan, aday â gan dədaf à nga ata awan.

¹⁵ Tə dəzley ahay pə cakay a Yesu cəna, tə canan à dōwan a apasay lelibay aya sa nay ahay wa ata awan, winen mə njahay awan, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar. ¹⁶ Do a sə canan anà masuwayan ataya tə təkəren ləbara sə təra pə dōwan ata awan, aday pə gadura ahay fok anà dō sa zlak ayak ataya awan. ¹⁷ Do sa man ataya tə dazlan sə dubok Yesu aday â zla ù kon a tinen wa.

¹⁸ Yesu winen apan i ján à kwalalan inde mba, dōwan apasay lelibay aya sa nay ahay wa ata a jan anà Yesu nà: «Nê pərahak azar ite.» ¹⁹ Əna Yesu kə mbakak anan cəved sa zla maya tə winen bay, əna a jan, a wa: «Zla agay, təkəren anan anà do su doh anak ahay nə ləbara sə way sə təra apak ataya, aday ka gan i zek wa anà Mbərom Ba Məduwen nə kəkəməw ata awan.» ²⁰ Dōwan ata a zla way anahan, a dazlan sə təkəren anan ləbara ataya pə daliyugo sə Dekapol, kawa ana Yesu sa gan fok, aday a gan masuwayan anà do sə sləne ataya fok.

Atə Zayrus tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Mata 9.18-26; Lukas 8.40-56

²¹ Natiya, Yesu a takasay bəlay, a nay pa day sə agay asa. Do ahay tə halay nga pə cakay anahan bayak a pa 'am sə bəlay.

²² Dōwan inde, tə ngaman Zayrus, a zlak ayak à man a Yesu. Winen dō məduwen awan, sə lavan nga anà mer su way ù doh sə wazay nà, winen. A dəzley ahay pə cakay anahan nà, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu. ²³ A gan may kə zalak, a wa: «Dəna uno inde, winen dəvac awan, i mac! Kem, hayak, daf apan alay anak ite, aday â mbar, â njahay zay.» ²⁴ Yesu a slabak, a pərahan azar.

Aday, Yesu winen apan i zla nà, dō sə pərahan azar ahay tə ngədec anan pə cəved. ²⁵ Uwar a inde à man ata awan, dəvac a ite re. Ava kuro nga cew, mez winen apan i pəkan ahay à kutov wa hwiya. ²⁶ Kà gak dəcə à alay sə doktor ahay wa nə bayak awan. Kə lizek anan zlıle anahan fok, aday kə njadak apan zay bay re, dəvac anahan a ma nga sə zakay bugol.

²⁷⁻²⁸ Iyo, uwar ata kə slənek ləbara a Yesu. Anga nan, a nay ahay à wulen sə dō ahay wa ta sə dəba anahan. A jalay nà: «Abay nà njad sə laman alay anà zana anahan a cəna, ni mbar.» A laman à zana awan cəna, ²⁹ mez anahan sa taa pəkay ata a dəkac ma kərtek. A jəjam anan zek anahan nà, cəcab cəcab a san zle kə mbərak à dəcə anahan wa.

³⁰ Yesu ite, a san zle, məgala kà nak ahay à winen wa. A mbəda zek à wulen sə dō ahay inde, a cəcə: «Wayə sə lumo anà zana anaw?»

³¹ Njavar anahan ahay tə mbədaahan apan, ta wa: «Kə canan zle, dō ahay tinen apan ti ngədec iken. Kutok nà, ki cəcə dō sə lamak asa daw?»

³² Əna Yesu winen apan i ca idə tuwwe hwiya, anga a nan sə canan à dōwan sa ga awan ata awan. ³³ Uwar ata a canan à masuwayan ata sə təra i zek anahan inde ata nà, a jəjar pi zek yıbyeβ anga zlawan. A nay, a dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a təkəren anan 'am ataya fok. ³⁴ Yesu a jan kutok, a wa: «Mazar uno, adaf nga anak pi nen ata kə mbərak iken! Həna dəvac anak inde sabay. Zla agay tə zay.»

³⁵ À alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, dō ahay ta nay àga Zayrus wa, winen dō sə lavan nga anà doh sə wazay ata awan, ta wa: «Zayrus, dəna anak nə kə ndəvak zek. Kə vawan nga anà Miter fan sabay.»

³⁶ Yesu kà gak anan nga anà 'am a tinen ata bay, a jan anà Zayrus: «Kə jəjar bay, daf upo nga lele cəna coy!»

³⁷ Kutok, Yesu a dazlan sa zla àga Zayrus asa. Əna kə mbakak anan cəved à dō ahay fok sə lagay anan bay, si anà Piyer, aday anà Yakuba tə mərak anahan Yuhana. ³⁸ Tə dəzle àga Zayrus nà, Yesu a sləne dō ahay tinen apan ti yam tuhhwa, ti zlah, dəcə inde. ³⁹ A zla ù doh, a ja: «Kə bəbilen awan bay. Ki yimen angamaw? Dəna a anan kə məcak bay. A njak ahan ca!»

⁴⁰ Man su dō ataya tə mbasay apan. Yesu a rəzlay atan uho fok, a mbəsak ù doh nà, bəbay ta may ana dəna ata awan, tə apan njavar anahan maakan ataya awan. Tə dəzle

pə cakay ana dəna ata awan. ⁴¹ A bənan anan alay a dəna ata awan, a jan: «*Talita kumi!*» kawa sa ja nà: «Dənama, slabak!»

⁴² Kwayan'a, dəna ata a slabak, a dazlan sa bar. Aday dō ahay tə jəjar pi zek bayan awan. Ava ana dəna ata nà, kuro nga cew. ⁴³ Yesu a gafan atan 'am lele, a wa tâ saa jan à dōwan bay. A jan atan asa tē varan way sa pa à dəna ata awan.

6

Do sə Nazaratu ahay tə dāfak nga pə Yesu bay

Mata 13.53-58; Lukas 4.16-30

¹ Kagasl, Yesu a slabak à man ata wa, a zla ù kon anahan à Nazaratu asa. Njavar anahan ahay tə pərahan azar. ² Winen à man ata awan, luvon sa man uda awan a dəzley ahay nà, Yesu a dazlan sə dākay anan 'am a Mbərom ù doh sə wazay*.

Do ahay bayan awan inde, tə sləne 'am sə tətək way a anahan ata nə a gan atan masuwayan, aday ta wa: «A tətəkay way a anaya awanaw? A njad kəlire sə asan way† a anan kəkəməw? Aday, a ga masuwayan həna anan cara cara nə ta məw? ³ Na wa, winen nə dō sə cəced dədom ba? May anahan Mariyama bidaw? Mərak anahan ahay inde, atə Yakuba, tatə Yoses, Yuda, Simon, aday məran dəna aya dūkwən inde, tinen à wulen a mənuko awan ba?» Anga nan kutok, ta ngam sa dāf nga pə Yesu bay.

⁴ Yesu a jan atan, a wa: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbərom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan awan, à mamasl su dō anahan aya awan, aday ù doh anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁵ Natiya, Yesu kə njadak sa ga masuwayan à man ata kwa wura bay. Si a dāf alay pu dō sə dəvac azar aya ngal, a mbar atan. ⁶ A gan à winen awan wadan wadan, anga adaf nga a tinen inde pə Mbərom kwa mənjoek ibay.

Mer su way ana dō maslan a kuro nga cew ataya awan

Mata 10.5-15; Lukas 9.1-6

Pə dəba a way ata wa nà, Yesu a zla pu kon sə daliyugo ata fok, a dākan anan way à dō ahay. ⁷⁻⁸ À alay ata awan, a nan à Yesu sa slan anan dō maslan anahan kuro nga cew ataya à wulen su doh aya inde. A halan atan nga, aday a varan atan məgala sa razl apasay lelibay aya awan.

A jan atan kutok, a wa: «Ni slan kwanay nə cew cew. Kā saa gəben awan pə alay anga cəved bay, kwa way sa pa, kwa mbulo sə dala. Ki gəben nà, si sukol, ⁹ təkarak, aday zana dūkwən kərtek.» ¹⁰ A jan atan asa, a wa: «Kak ki zlen à wulen su doh a nà, njihen nə àga dōwan a sə təma uda kwanay ata awan. Ki njihen àga winen hus pə luvon a kwanay saa zla way a kwanay. ¹¹ Əna aday dō sa man ataya tə təmahak kwanay bay ite nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kə bəzləmen morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa, anga aday tâ san pi zek tinen tə ines aya awan.»

¹² Do maslan a Yesu ataya ta zla, tə wazan à dō ahay, aday tē mbədahan lən ì ines a tinen ahay. ¹³ Tə rəzlak setene ahay bayak awan, aday tə mbərak dō sə dəvac ahay bayak awan ta sə mbədan atan amar pa nga.

Amac ana Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay

Mata 14.1-12; Lukas 9.7-9

¹⁴ Iyo, bahay a inde məduwen awan, tə ngaman Hiridus, a sləne ləbara ana Yesu, anga dō ahay fok tinen apan ti təkər ləbara a Yesu kwa aha fok.

Do ahay ngal ta ja, ta wa: «Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay ata, kà mak uho.» Tə dākan à Yesu nà, Yuhana. Anga nan, ta ja nə, a mba apan sa ga masuwayan ahay ata nà, na.

¹⁵ Do maza aya ite, ta wa: «Yesu nà, Eliya‡.»

* ^{6:2} Doh sə wazay sə Yahuda ahay, bina egliz bay. † ^{6:2} Kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. ‡ ^{6:15} Eliya nà, dō maja'am a Mbərom kwakwa awan.

Aday dō hinen ahay dukwen ta wa: «Winen nà, dō maja'am a Mbərom hinen, kawa dō maja'am a Mbərom sə kwakwa ataya awan.»

¹⁶ Əna Hiridus a sləne 'am ataya fok nà, a ja, a wa: «Yuhana, nen sa gad panan nga ata nà, kə slabakak ahay à məkə wa!»

¹⁷⁻¹⁸ Kwakwa ata nà, Hiridus a gəba anan Hirudiya, uwar ana wanbay anahan a inde, tə ngaman Filip. Anga nan, Yuhana a jan, a wa: «Ki jipen pə uwar tə mərak anak nə, lelibay. Way ata nà, ines!» Anga nan kutok, Hiridus a jan anà dō ahay tâ ban anan Yuhana. Ta ban anan, tə dəfak anan ayak ù doh sə dangay.

¹⁹ Natiya kutok, Hirudiya a nan ide à Yuhana, a gan may sə lize anan. Əna, kə njadək apan cəved a bay. ²⁰ Aday dukwen Hiridus a jəjaran anà Yuhana. A san zle, Yuhana a nà, winen dō lele awan, aday didem a pa 'am a Mbərom. Anga nan re, a gan nga lele. A ta pak sləmay pa 'am anahan awan nà, a wusen nga, əna hwiya a gan may sə sləne asa.

²¹ Pə luvon a inde kutok, Hirudiya a njad cəved sa ban anan Hiridus pə kwande. Azar uko sə bayak pə luvon sə wahay anan bahay Hiridus a ga. A da way sa pa, a ngaman anà dō sə zliile ahay pə daliyugo sa Galile, pi zek tu dō sə lavan nga anà suje ahay fok, pi zek tə bahay sə daliyugo ataya awan. ²² Kutok nà, dəna a Hirudiya inde, a zlak ayak, a gərvan atan. Agərav anahan ata lele, kə zlak anan à nga anà bahay Hiridus tu dō anahan ahay fok. Aday Hiridus a cəce pə dəna ata wa, a wa: «A nak nə maw? Way anak saa cəce fok ni varak anan.» ²³ Dərzalah a mbədan apan, a wa: «Ni varak anan way anak saa cəce ata fok, kwa i dəzle hus pa sə gəzla anan bahay uno ì zek wa cew dəp nà, ni varak anan.»

²⁴ Dəna dalay ata, a nay uho, a jan anà may anahan, a wa: «Mamay, nê cəce nə maw?»

May anahan a wa: «Cəce nà, tē gədək ahay nga a Yuhana.»

²⁵ Cəna, dəna a dalay ata awan a may ahay pə cakay ana Hiridus, a jan, a wa: «U no ki gad anan nga anà Yuhana, aday vuro anan ahay həna à kwatama inde.»

²⁶ Way a mə cəce ata kə zlak anan à nga anà Hiridus sabay fok. Əna ba kə mbədak anan pa 'am ana dō anahan mə ngamay ataya coy. I varan anan bay nà, i ga zek sabay.

²⁷ Matanan, a slan suje kərtek, aday â gədan anan ahay nga a Yuhana à kwatama inde.

²⁸ Suje ata a zla ù doh sə dangay, a gəday nga pə Yuhana wa. A nən anan à kwatama inde, a varan anà dəna a Hirudiya. Winen ite a təma anan cəna, a varan anan anà may anahan.

²⁹ Njavar a Yuhana ahay tə sləne ləbara awan cəna, ta zla saa gəbay anan ahay məsinde a Yuhana, ta la anan.

Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo dāra

Mata 14.13-21; Lukas 9.10-17; Yuhana 6.1-14

³⁰ Aday, dō maslan a Yesu ataya ta may agay kutok. Tə halan nga pə cakay, tə dazlan sə təkəren anan way a tinen sa ga, aday sa jan anà dō ahay fok.

³¹ À alay ata nà, dō ahay tinen apan ti zlak ayak, tinen apan ti zla way a tinen bayak awan. Atə Yesu tu dō maslan anahan ahay ta njad cəved aday ti pa way bay. Anga nan kutok, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay, hayak ikwen ahay taayak a kwanay awan, zluko à kibe à man a dowan inde uda ibay ata awan. Ata, dī njad sa man uda mənjøk.» ³² Ta ján à kwalalan inde, aday ta zla kəcah pə dō ahay wa à kibe.

³³ Dō ahay bayak a tə canan atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla way a tinen. Aday dukwen ta san atan zle. Anga nan, dō ahay ta nay ahay à wulen su doh ahay wa cara cara, ta haw tə saray à man ana Yesu saa zla. Tə lahan atan à Yesu tə njavar anahan ahay re.

³⁴ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa cəna, a canan anà dō ahay bayak awan. Dō ataya ta gan ì zek wa, anga tinen kawa təman ahay, aday mənjøna dō sa gan atan nga. Anga nan, Yesu a dazlan sə dakan atan anan way ahay fok.

³⁵ Anga luvon winen apan i ga ata nà, njavar a Yesu ahay ta nay pə cakay anahan, ta wa: «Mənuko à man kibe inde, aday luvon winen apan i ga. ³⁶ Suwan, mbakan cəved anà dō ahay tâ zla à wulen su doh ahay, pə culok ahay, aday ti i sukom way sa pa ahay.»

³⁷ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay a viren atan way sa pa awan.»

Njavar anahan ataya, ta jan, ta wa: «A nak ma saa sukumay ahay way sa pa tē dala sē *dinar*[§] sēkat cew, anga aday mi varan atan acēkan daw?»

³⁸ Yesu a cēce patan wa asa, a wa: «Tapa sē pen inde pikwen hēna nē jugumaw? Ənga, cen apan aday.»

Ta cay ahay apan, ta jan: «Inde nā, tapa sē pen ahay dara, tē kələf ahay cew.»

³⁹ Kagasl, Yesu a jan anā njavar anahan ahay tē njahay anan dō ahay pē gujed mēngədəz a à man ata awan, njəbukbək cara cara. ⁴⁰ Tē njahay atan nā, njəbək cəna sēkat sēkat, aday njəbək cəna kwa kuro dara kwa kuro dara. ⁴¹ Yesu a gəba anan tapa sē pen a dara ataya tē kələf a cew ataya awan. A ca idē à mburom, a ngəran ayak anā Mbərom. A gəzla anan tapa sē pen ataya i zek wa, a varan anā njavar anahan ahay, aday tē gəzlan anan anā dō ahay. Kutok, Yesu a gəzla anan apan kələf a cew ataya awan, a varan atan apan. ⁴² Dō ataya fok ta pak, tē rahak bəh bəh.

⁴³ Pē dəba a way ata wa coy nā, njavar anahan ahay tē halan nga anā tapa sē pen tē kələf a mē mbəsak ata nā, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew. ⁴⁴ Dō sa pa way à man ata dukwen, tinen mē baslay a nā, mungol a dəkdek aday nā, mbulo dara.

Yesu a bar pa nga sē a'am tē saray

Mata 14.22-33; Yuhana 6.15-21

⁴⁵ Pē dəba anahan a wa cəna, Yesu a jan anā njavar anahan ahay tē ján à kwalalan inde, aday tē lahan pa 'am sa zla à Baytisada pa day sē uho. Winen awan, i i mbəsak anan dō ahay à dəba a tinen wa. ⁴⁶ Tē gəzla nga tē dō ahay kutok, a zla way anahan à bəzlom saa ga amboh.

⁴⁷ Luvon a ga coy nā, Yesu winen taayak anahan à mēndak mba. Njavar anahan ahay dukwen tinen tē kwalalan a kwa à mamasl sē bəlay dəren coy. ⁴⁸ A canan atan ayak nā, tinen apan ti bəl kwalalan nē tē gədan, anga tinen apan tē zlangay nga uda ta mad. Way ata fok a tēra nā, luvon uda mba. Idē a sa jəka i cəde nā, Yesu kē dəzlek à man a tinen winen apan i zla tē saray pa nga sē a'am. A ga kawa i saa gədan atan anan 'am.

⁴⁹ Njavar anahan ahay tē canan winen apan i zla tē saray pa nga sē a'am ata cəna, tē jalay nā, i ga nē mədahan. Anga nan kutok, ta zlah pi zek. ⁵⁰ Tē jəjar pi zek yibyeb anga tinen a fok tē canak anan.

Aya əna Yesu a canan atan cəna, a jan atan ayak 'am kwayan'a, a wa: «Bənen mbac lele, nen awan, kē jəjiren bay.»

⁵¹ A ján à kwalalan inde pē cakay a tinen awan cəna, mad a mbəsak sa bəl cite. À man ata wa kutok, ajalay nga a tinen a mbəda wucəfed. Way ata a gan atan masuwayan ⁵² anga 'am sē masuwayan sē tēra tē tapa sē pen ata a ja nē maw nā, tē sənək anan bay re. Kurkwilen inde à sləmay a tinen.

Yesu a mbar dō ahay à Gənesaret

Mata 14.34-36

⁵³ Tē takasay ahay pa day sē agay lele nā, ta zla ù kon sē Gənesaret. Ta ban anan kwalalan pa 'am sē bəlay. ⁵⁴ Tē dazay à kwalalan wa cəna, dō ahay tē sənək ayak Yesu kwayan'a ⁵⁵ Dō ahay tē sləne sa jəka Yesu winen à man tiya ata cəna, tē haway ahay tē day sē wulen su doh ahay wa fok. Tē dazlan sa ran ahay dō sē dəvac mē nahay aya pē lala ataya fok. ⁵⁶ Ta man anahan sa zla fok cəna, a ga nā, culok, kibe, kabay wulen su doh adəka, tē halan ahay dō sē dəvac ahay. Tinen a tavay atan pa man sē lumo ahay fok. Ta gan amboh à mbəsakan cəved anā dō dəvac ataya tē laman alay kwa anā 'am sē zana anahan, aday tē mbar ite. Dō sē laman ataya fok, tē mbərak acəkan.

7

Atətak way sē bije ahay

Mata 15.1-9

§ 6:37 *Dinar* kərtek nā, àga tinen dala si mer su way sē hway kərtek.

¹ Farisa aya inde, tinen tē azar sē miter sē Tawrita ana Musa ahay, ta nay ahay kwa à Urəsalima wa, tē halay nga pē cakay ana Yesu. ² Tē canan anà njarar a Yesu azar aya tinen apan ti pa way mənjenja sē banay alay kawa atətak way sē Farisa ahay. Ata pē tinen nà, njarar a Yesu ahay ta gak ines.

³ Anga aday nà, Yahuda ahay fok, mē zakan a anà Farisa ahay nà, tē dēfan apan anà atətak way sē bije a tinen ahay nē lele. Ta taa pa way aday mənjenja sē banay alay kawa atətak way sē bije a tinen bay. ⁴ Kwa, ta nay ahay nē à kwasuko wa dukwen, tē banay zek, aday ta sa pa way. Tē dēfan apan anà atətak way sē bije azar aya dukwen lele, kawa acakad gəsa'am, kəlawā, aday tuwez ahay.

⁵ Anga nan kutok, Farisa ataya pi zek tē miter sē Tawrita ahay tē cəce pē Yesu wa, tē dazlan, ta wa: «Njarar anak ahay nà, tē pərahan azar anà atətak way sē bije ahay bay nē angamaw? Bina, ta pa daf mənjenja sē banay alay kawa atətak way sē bije ahay.»

⁶ Yesu a mbədfahan atan apan, a wa: «Kwanay aday nà, mbədfəmbada aya awan. Ezaya kē vindek 'am a Mbərom dīdēm a anga kwanay, Mbərom a wa:

“Do anaya tē həro nga nà, ta 'am dəkdek,
mivel a tinen aya nē dāren ti nen.

⁷ Tinen apan ti dukwo gərmec ù vo nē kəriya awan.

Bina tinen apan ti tətakan anan anà dō ahay nà,

way sa nga a tinen ahay dəkdek.*»

⁸ Yesu a jan atan asa: «Kwanay nà, kē mbiken 'am a Mbərom ma ja aya awan, anga sē pərahan azar anà 'am sē dō ahay. ⁹ Ambəsak 'am a Mbərom, aday sē mbədfək pē anjahay sē bije ahay nà, a dak ikwen 'am bay. ¹⁰ Musa kà jak: “Dēfan apan anà bəbay anak tē may anak†” aday “Kuwaya dōwan a kà jak 'am lelibay a pē bəbay anahan kabay pē may anahan nà, sa vad anan.‡” ¹¹ Əna kwanay ki jen nà, kak dōwan a kà jak anan anà bəbay anahan kabay anà may anahan: “Way uno abay saa mak anan zek ata nà, winen *korban*, kawa sa ja nà, kē tərak anà Mbərom.” ¹² Ata i dēfan apan anà atē bəbay tē may sabay. ¹³ Matanan kutok, kē nəsən anan way a Mbərom ma ban awan, anga sē pərahan azar anà atətak way sē bije ahay. Kwanay apan ki gen way maza aya cara cara kətanān re.»

Way sa ga məsagar pu dō

Mata 15.10-20

¹⁴ Yesu a ngaman ayak anà dō ahay maza awan, tē nay pē cakay anahan. A jan atan, a wa: «Pəken uno sləmay, kwanay a fok, sənən 'am a anan. ¹⁵ Way inde uho, i zla à kutov su dō saa ga apan məsagar nà, ibay. Əna, sa ga məsagar pu dō nà, way sa nay ù dō wa uho bugol adəka. [¹⁶ Kak sləmay inde pē dōwan sē sləne 'am nà, à pak sləmay.]»

¹⁷ Yesu a dazlan nà, a zla way anahan ù doh pē cakay sē dō ahay wa. Njarar anahan ahay tē cəce panān jəba sa 'am sē jike ataya awan. ¹⁸ Yesu a jan atan: «Kwanay dukwen, kē sənən fan bay dāw? Way sa zlak ayak uho wa ù dō inde nà, i mba apan sa ga məsagar pu dō bay. ¹⁹ Anga way sa pa i zlan à mivel inde bay, si à kutes inde. Pē dəba anahan a wa nà, i may ahay uho. Kwanay kē sənən bay re dāw?»

Yesu a ja kətanān nà, aday tē san nē way sa pa ahay fok lele.

²⁰ A ja asa: «Way sa nay ahay ù dō wa uho nà, i ga apan məsagar kutok. ²¹ Anga sa nay à mivel su dō wa kutok cəna, way kawa aga vuwar, akar, avad nga su dō, ²² aga mədīgwed, aga ubor, aga huwan, agad mungwalay, aga way sē wurwer ana ayaw si zek lelibay awan, aga sərak, agədan azar ù dō, ahəran nga anà zek anahan, aga way sē mindel. ²³ Way ataya fok, ta nay fok nà, ù dō wa, aday ta ga məsagar pu dō acəkan.»

Uwar a inde winen Sirofiniki ahay a daf nga pē Yesu

Mata 15.21-28

* 7:7 Ca pē Esaaya 29.13. † 7:10 Ca pē Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16. ‡ 7:10 Ca pē Gurtaaki 21.17; Farillaaji Lewinjo'en 20.9.

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a slabak way anahan à man ata a wa kutok, a zla à wulen su doh a inde, bəse tə Tirus[§]. A dəzle cəna, a njahay àga dōwan inde, aday a nan abay dōwan à san apan bay. Əna do ahay tə sənək apan.

²⁵ Uwar a inde à man ata nà, dəna anahan inde, winen tə setene awan. A sləne ləbara a Yesu cəna, a nay pə cakay anahan. A dukwen gərmec ù vo. ²⁶ Uwar ata nà, winen Sirofiniki ahay, a ja 'am sə Gərek. A jan anà Yesu, à razl anan setene à dəna anahan ata wa, apasay a sə vawan nga ata awan.

²⁷ Aday Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mbəsak anan gwaslay ahay tâ rah aday. Anga sə gəba anan way sa pa sə gwaslay ahay, sə varan anan anà kəla ahay nà, sumor a bay.»

²⁸ Uwar ata a mbədahan apan, a wa: «Matanan, bahay uno. Əne kəla ahay dukwen ta pa way sa pa sə pəpas pə gwaslay ahay wa ata re asanaw!»

²⁹ Yesu a jan: «Anga 'am anak a anan, ki mba apan sa zla agay. Apasay sə vaway nga ata, kà nak ahay à dəna anak wa coy.»

³⁰ Uwar ata a zla agay, a dəzle cəna, a tan ayak à nga à dəna anahan mə nahay a pə biket. Apasay sə vaway nga ata kà nak à dəna ata wa acəkan.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mədəngazlak awan

³¹ Yesu a nay way anahan pə daliyugo sə Tirus wa. A zla tə daliyugo sə Sidon, a dəzle pə cakay sə bəlay sə Galile, pə daliyugo sə Dekapol.

³² À man ata kutok, do ahay ta nan anan ahay dōwan a inde mədəngazlak awan. Dōwan ata nà, a sləne sləmay bay aday a ja 'am lelibay re. Ta gan amboh anà Yesu aday à daf apan alay, à mbar anan ite.

³³ Yesu a ngaman ayak à wulen sə do ahay wa. Ta zla tə Yesu dal nà, Yesu a dəfan alay à sləmay inde. Aday, a təfe məne pə alay, a laman anan à miresl anahan. ³⁴ A ca ide à mburom, a sakaf pi zek, a ja, a wa: «*Effata!*» kawa sa ja nà: «Təba zek!» ³⁵ Natiya cəna, sləmay anahan ahay tə təbak, miresl anahan dukwen kə pəsakak ite, a ja 'am lele kutok.

³⁶ Yesu a jan atan fok a tinen awan, tâ sa jan à dōwan bay. Winen apan i taa gafan atan 'am dəp nà, tinen tə zəga anan sə təkər ləbara awan. ³⁷ Do sə sləne ləbara ataya fok, a gan atan masuwayan, ta wa: «Way anahan sa ga fok nə lele. Mədəngazlak ahay tə sləne sləmay, aday maandak ahay dukwen ta ja 'am kutok.»

8

Yesu a varan way sa pa anà do ahay ti ga mbulo fudō

Mata 15.32-39

¹ À alay ata awan, do ahay tə halay nga bayak a miza awan. Way sa pa dukwen inde patan ibay. Anga nan kutok, Yesu a ngaman anà njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: ² «Do a anaya tu go ì zek wa, anga mənuko pə kərtek a luvon maakan həna, way sa pa ibay. ³ Kak na sak a mbəsak atan ti zla agay ta may awan nà, ti ga bəle pə cəved. Aday dukwen do azar aya ta nay ahay kwa à man dəren aya wa.»

⁴ Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Mənuko à kibe kutok nà, di saa njadəy ahay way sa pa awan awana, aday saa slan ù do a anan fok anaw?»

⁵ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Tapa sə pen inde pikwen nə jugumaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Cuwbe.»

⁶ Yesu a jan anà do ahay, tē njahay à məndak, aday a gəba anan tapa sə pen a cuwbe ataya awan. A gan ayak suse anà Mbərom nà, a gəzla anan ì zek wa, aday a varan anan anà njavar anahan ahay, aday tē gəzlan anà do ahay. Tə gəzla anan kutok. ⁷ Kələf cədəw aya inde patan mənjoek re. Yesu a ngəran ayak à Mbərom anga nan re. Aday a jan anà njavar anahan ahay tē gəzla anan kawa tapa sə pen ahay asa.

⁸⁻⁹ Do a mə halay nga ataya fok, tinen ta ga mbulo fudō, ta pak, tə rahak. Tapa sə pen mə mbəsak ata nà, a ga cəkarak cuwbe re.

Coy, Yesu a mbəsak anan do ahay tə gəzla nga.

§ 7:24 Tirus nà, winen pə daliyugo sə Sirofiniki ahay.

¹⁰ Cəna, Yesu a ján à kwalalan inde tə njarar anahan ahay. Ta zla way a tinen ù kon sə Dalmanuta.

Do ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Mata 16.1-4

¹¹ Farisa aya inde, ta nay sa vad awiyaway tatə Yesu. Tə cəce Yesu à ga masuwayan sə way sa nay ahay à mburom wa, anga a nan atan sa ban anan pə kwande.

¹² Yesu a sakaf, a ma anan apasay à zar kutov lele nà, a ja, a wa: «Do sə biten ahay tə pəlay masuwayan nà, angamaw? Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna, ti njad minje sə masuwayan sabay fok.»

¹³ Coy, a mbəsak anan Farisa ataya awan, a ma way anahan à kwalalan inde, sə takas bəlay pə day hinen asa.

Wudəh sə Farisa ahay, aday mbala ana Hiridus ite

Mata 16.5-12

¹⁴ Njarar a Yesu ahay tə mbədəkek anan nga sə gəba tapa sə pen à alay inde. Tapa sə pen inde patan à kwalalan inde nà, si kərtek coy. ¹⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Uffa ahak ikwen! Bənen nga a kwanay nə lele pə wudəh sə Farisa ahay wa, tə wudəh ana Hiridus.»

¹⁶ Əna tinen ta ja à wulen a tinen inde nà: «I ga nə a ja pə pen də gəbak à alay inde bay ata awan.»

¹⁷ Yesu a sənən atan anan kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kə bayiken, na ja nə anga tapa sə pen inde pikwen ibay nà, angamaw? Kə sənən apan fan bay daw? Ki mben apan sə sləne 'am a anan bay kələdaw? Kurkwilen inde à sləmay a kwanay daw?

¹⁸ «Idə inde pikwen asənə, kə cinen anan à awan bay kələdaw? Sləmay inde pikwen asənə, kə slənən sləmay bay kələdaw?

«Aday, kə mbədəkek ikwen à nga wa daw? ¹⁹ À alay a nə gəzla tapa sə pen ahay dāra, anà do ahay tinen mbulo dāra nà, kə hilen anan nga a mə mbəsak a ata awan nə cəkarak jugumaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Cəkarak kuro nga anahan awan cew.»

²⁰ «Aya, aday nə gəzlan tapa sə pen cuwbe à do ahay mbulo fudo nà, kə hilen anan nga à mə mbəsak awan nə cəkarak jugumaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Cuwbe!»

²¹ «Aya aday kə sənən həna bay nà, angama kutok anaw?»

Yesu a mbar anan dōwan a inde, winen hufof awan

²² Yesu tə njarar anahan ahay tə dəzle à Baytisada kutok. Do ahay tə gəbay ahay dōwan a inde, winen hufof awan. Ta gan amboh anà Yesu aday à laman alay ite.

²³ Yesu a bənay anan dōwan ata alay a wa, a zla anan kəcah à wulen su doh wa. A təfen mənə pə idə, a daf apan alay. A cəce panan, a wa: «Kə canan à way ahay zle daw?»

²⁴ Winen a mbədahan apan, a wa: «Nen apan ni canan anà do ahay tinen apan ti zla, əna tinen kawa dədazl si sé ahay.»

²⁵ Yesu a dəfan alay pə idə maza awan. Winen ite a zəzor way ahay lele, kə mbərak kutok, a canan idə zle coy.

²⁶ Yesu a jan, a wa: «Zla agay. Kə ma tə wulen su doh sabay.»

Piyer a dakay anan nà, Yesu nə winen Almasihu

Mata 16.13-20; Lukas 9.18-21

²⁷ Pə dəba anahan a wa nà, atə Yesu tə njarar anahan ahay ta zla ù kon maza awan, pə cakay sə Kaysariya Filipi. À alay a tinen pə cəved mba nà, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Do ahay ta ja pi nen nà, nen nə wayaw?»

²⁸ Njarar anahan ataya tə mbədahan apan, ta wa: «Do hinen ahay ta wa iken Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya dukwen ta ja nà, iken do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom ahay.»

²⁹ Yesu a cəce patan wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen wayaw?»

Piyer a mbədahan apan, a wa: «Iken nà, Almasihu.»

³⁰ Yesu a gafan atan 'am, a wa: «Kâ saa dïken anan 'am a anan anà dōwan bay.»

*Yesu a dākay anan amac anahan tə aslabakay anahan à məke wa
Mata 16.21-28*

³¹ Cəna, Yesu a dazlan sə dakan anan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bəlaray nen, Wan su Do nà, ni ga dəce bayak awan. Aday məcəd sə Yahuda ahay, tə bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay, ti lar nen, aday dō ahay ti vad nen. Aday dukwen, luvon maakan pə dəba anahan a wa cəna, ni slabakay way uno à məke wa.» ³² A jan atan anan nà, i idə inde.

Piyer ite a ngaman, ta zla kəcah, a gafan 'am. ³³ Yesu a mbəda 'am pə njavar anahan ahay, a cak ayak patan. Cəna, a gafan 'am anà Piyer, a wa: «Zlak ayak pə cakay uno wa, iken Fakalaw. Anga ajalay nga anak ata nà, a nay ahay ù dō zənzen a wa, bina mbala a Mbərom ata bay.»

³⁴ Cəna, Yesu a ngaman ayak anà dō ahay, tə njavar anahan aya təke, a jan atan: «Kak dōwan a a nan sə pəruho azar nà, â mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, â tavak dədom anahan mə zləngad awan, â pəruho azar. ³⁵ Anga kâ nak anan anà dōwan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen, aday anga ləbara uno mugom a anan ata nà, i tam anan sifa anahan adəka. ³⁶ Bina, dō kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, sa gan dədəffa nà, ma mba asa anaw? Ibay! ³⁷ Awan a inde aday dō zənzen i var sə bəmbad anan sifa anahan nà, inde dāw?

³⁸ «Do sə biten ahay nà, mi nes aya awan, aday tə mbədahak anan ləen anà Mbərom. Aya əna, kak dōwan a kə gak waray sə dākay anan sləmay uno aday sə dākay anan 'am uno ahay nà, nen ni ga anan winen kəkəməw? À alay a aday na mak ahay tə mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata nà, nen Wan su Do dukwen ni naa pəkan waray i idə cite.»

9

¹ Yesu a ja asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dōwan aya inde à man a anan, ti mac mənəna sə canan anà bahay a Mbərom bay. Si bahay a Mbərom i nay ti canan tə məgala awan aday.»

*Zek a Yesu a mbəda pə idə ana njavar anahan ahay
Mata 17.1-13; Lukas 9.28-36*

² Pə dəba anahan a wa kutok, a ga luvon ahay mbərka nà, Yesu a gəba pə azar Piyer, Yakuba tə Yuhana, ta ján taayak à bəzlom a inde zəbor awan. À man ata kutok, zek anahan a mbədahan atan pə idə. ³ Zana anahan a mbəda kwedəkkwedək, a dav herre kə zalak. Dōwan saa mba apan pə daliyugo sə banay zana kətanən nà, ibay.

⁴ Njavar anahan a maakan ataya, tə canan anà atə Eliya tə Musa tə sləray, tinen apan ti ja 'am tatə Yesu.

⁵ Piyer a jan à Yesu, a wa: «Miter, mənuko à man a anan nə sumor awan. Mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.» ⁶ Anga zlawan sa gan atan ata awan, Piyer a san way anahan a sa ja ata bay.

⁷ Pə dəba anahan a wa nà, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədək. Aday 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Həna a anan nà, wan uno ləliwe uno awan. Slənen anan anan 'am anahan.»

⁸ 'Am ata a ndav cəna, njavar ataya tə canak anan à dōwan sabay. Si Yesu a kərtektəkke pə cakay a tinen coy.

⁹ Tinen apan ti dazay à bəzlom ata wa mba, Yesu a jan atan, a wa: «Way a kwanay sə canan ahay à bəzlom wa ata nà, kâ si jen anan à dōwan bay, hus pə luvon uno nen, Wan su Do, saa slabakay à məke wa ata awan.» ¹⁰ Njavar anahan ataya tə təmahak 'am ata awan,

ta ðer anan à mível inde, əna tə cəce pi zek ahay wa asa: «I slabakay à məke wa aday nà, 'am ata a nan sa ja nə maw?»

¹¹ Anga nan, tə cəce pə Yesu wa, ta wa: «Miter sə Tawrita ahay ta wa, Eliya i lahan anà Almasihu aday nà, angamaw?»*

¹² A mbəðahan atan apan, a wa: «Acəkan! Eliya i lahay, i ndakay anan way ahay fok. Aday ðukwen Deftere a Mbərom a wa bəlaray, si Wan su Ðo i ga ðəce bayan awan, aday ðo ahay ti kəðey anan nà, angamaw? ¹³ Nen apan ni jak ikwen: Eliya kà nak ahay, aday ta gak anan kawa a tinen sa gan may sa ga fok, kawa ana Deftere sa ja apan ata coy.»

Yesu a mbar anan wan a inde məhərvov a taa ban anan

Mata 17.14-21; Lukas 9.37-43

¹⁴ Yesu tə njavar anahan a maakan ataya tə dəzley ahay à man sə njavar anahan azar aya nà, tə canan anà ðo ahay bayak a ma van atan nga cərləw. Njavar anahan ahay tinen apan ti vad awiway pi zek tə azar sə miter sə Tawrita ahay. ¹⁵ Ðo ahay tə canan anà Yesu nà, a gan atan masuwayan tə mindel. Tə haway ahay pə cakay anahan ahahaw sa naa jan 'am: «Iken inde zay ðaw?»

¹⁶ Yesu a cəce pə njavar anahan ahay wa, a wa: «Kə vəðen awiway tə tinen nə pa maw?»

¹⁷ Ðo kərtek à wulen su ðo ahay wa a mbəðahan apan, a wa: «Na nak anak anan ahay ta wan uno. Məhərvov a vawan nga. A mba apan sa ja 'am tətibay, a ban panan 'am.

¹⁸ Məhərvov ata kà nak apan kwa aha ðukwen, ata i ban anan à məndak bərav. Aday ata mumbof a rahan à 'am inde popo, i rac slan ngərəcəcəcəca, zek anahan a nà, a sərə anan səðəðə. Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tə rəzlay a wa məhərvov ata awan, əna ta mbak apan bay.»

¹⁹ Coy Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələðaw? Ni njahay tə kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nə hus à siwaw? Hayak ikwen uno anan ahay wan a aday!»

²⁰ Ta nan anan ahay wan ata pə cakay anahan a kutok.

Coy, wan ata a canan à Yesu nà, məhərvov ata a ban anan, a bal anan zek a wan ata tə məgala, aday a slahay à məndak. I ja mawa tumbolombolo pə yugo, aday mumbof à 'am inde popo bayak awan.

²¹ Yesu a cəce pə bəbay a wan ata wa, a wa: «Way a anan a dazlan sa gan nà, kwa siwaw?»

Ðowan ata a mbəðahan apan, a wa: «Kwa winen tə cəðew awan. ²² Saray bayak a məhərvov a anan i ban anan, ata i slahay anan ù uko inde, kabay à a'am inde, aday à mac. Əna na gak nə kem, nà gak ì zek wa ite, kak ki mba apan nà, man umo zek ite.»

²³ Yesu a mbəðahan apan, a wa: «Ka ja, ka wa: “Kak ki mba apan” nà, angamaw? Pu ðo sa ðaf nga pə Mbərom nà, way ahay fok ta ga zek asanaw?»

²⁴ Coy bəbay a wan ata a zlah pi zek, a wa: «Ni ðaf nga pə Mbərom, əna ni mba apan sə ðaf apan nga gem fan bay. Kem, mo zek ite.»

²⁵ Yesu a canan à ðo ahay ðukwen tinen apan ti zlak ayak à man a tinen bayak awan. Cəna, Yesu a ngəraz pə apasay ata, a jan: «Iken apasay a sə dəngazl ðo aday sa ban 'am pu ðo wa a anan. Hayak à wan a anan wa! Kà naa ma apan sa zla à winen inde kula sabay.»

²⁶ Natiya, apasay ata a zlah pi zek, a bal anan wan ata kəzlek kəzlek tə məgala, a nan ahay ì zek wa bok. Wan ata nà, kawa ma mac a coy. Ðo ahay bayak a tə bayak nə, winen kə məcak. ²⁷ Əna Yesu a bənan alay, a slabak anan. Wan ata a tavay jek.

²⁸ Natiya, Yesu a may ahay agay nà, njavar anahan ahay tə cəce panan taayak a tinen awan, ta wa: «Manay ma mba apan sə rəzlay anan wa məhərvov ata bay nà, angama kərtek anaw?»

²⁹ Yesu a mbəðahan atan apan, a wa: «Məgala hinen saa razl jəba sə məhərvov a anan nà, si sa ga nə amboh aday.»

* 9:11 À Tawrita inde nà, abay Almasihu i sa nay ahay nà, Eliya i lahay aday.

Yesu a ðakay anan amac anahan tē aslabakay anahan à mæke wa asa

Mata 17.22-23; Lukas 9.43-45

³⁰ Natiya, pē dæba anahan a wa kutok, atē Yesu tē njavar anahan ahay tē mbəsak Kaysariya Filipi, ti takas daliyugo sē Galile. A nan à Yesu nà, ðowan â san anan winen à man ata bay, ³¹ anga a nan sē tækøren atan anan 'am a anan.

A jan atan kutok, a wa: «Nen Wan su Do nà, ti varan nen à alay inde anà ðo sē daliyugo ahay, aday ðo ataya ti vad nen à mæke. Pē dæba anahan a wa, ni i slabakay ahay à mæke wa pē luvon maakan awan.»

³² Əna njavar anahan ataya tē sənək nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay, aday ðukwen zlawan a gan atan sē cæce panan 'am anahan ata re.

Wayə sē zalay ðo hinen tē mæduwen à bahay a Mbərom inde anaw?

Mata 18.1-5; Lukas 9.46-48

³³ Natiya awan, atē Yesu tē njavar anahan ataya tē dæzle à Kafarnahum kutok. Ta zla ù doh a Yesu sē njahay uda ata nà, Yesu a cæce patan wa kutok, a wa: «Kē væden ahay awiyaway sa 'am sa ma à cæved wa anaw?»

³⁴ Dækðek njavar anahan ataya tē mbədahak anan apan bay. Anga abay pē cæved wa ata nà, tē vædak ayak apan awiyaway nē pa 'am sa jəka, à wulen a tinen wa nà, wayə mæduwen a sē zalay ðo anaw?

³⁵ Coy Yesu awan a njahay, aday a ngaman ayak anà njavar anahan a kuro nga cew ataya pē cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «A nan à ðowan a sē tæra ðo mama'am a nà, â tæra anan nga anahan nà, ðo mædakwidok awan, â gan mer su way à ðo ahay fok.»

³⁶ A ngaman ayak anà wan cædew awan, a tavay anan à mamasl pa 'am a tinen, a ban anan həmbok. A jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa: ³⁷ «Kuwayə kà sak a tæma jəba sa wan kawa həna anan ataya kərtek a anga sləmay uno nà, ðowan ata a tæma nē nen awan. Aday ðowan a kē tæmahak nen ite nà, a tæma nà, nen a taayak sabay. A tæma nē Mbərom, ðo sē slənay ahay nen ata re.»

Do sa nak uko idē bay nà, winen ðo a mənuko

Lukas 9.49-50

³⁸ Yuhana a jan anà Yesu kutok, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anà ðowan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à ðo ahay wa tē sləmay anak. Əna mē gafak anan 'am, anga winen ðo a mənuko bay.»

³⁹ Cəna, Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kē gifen anan 'am bay. Anga kuwayə kà gak masuwayan sē way tē sləmay uno nà, pē dæba i mba apan sa ja upo 'am lelibay a kwayan'a bay. ⁴⁰ Do aday a nak uko idē bay ata nē, winen nē ðo a mənuko asanaw! ⁴¹ Nen apan ni jak ikwen tē ðidēm a həna: Kuwayə kē varak ikwen a'am sa sa mənjoek anga kwanay ðo ana Almasihu ahay nà, i tæma magwagway anahan tē ðidēm awan.»

Way sē fakay ðo ahay ì ines inde

Mata 18.6-9; Lukas 17.1-2

⁴² Natiya, Yesu a ja asa, a wa: «Kak ðo kà vak atan saray pē cæved anà ðo cædew anaya sa ðaf upo nga ata nà, suwan pē winen tē banan van à dundo, aday tē larak anan ayak à bəlay inde. ⁴³ Kak alay anak i sapat iken ì ines inde nà, gad anan. Suwan sa zla à bahay inde pē cakay a Mbərom iken ma gad alay awan, tē winen aday ki i zla à mæke sē mərda inde, man aday uko a mbacay itəbay ata tē alay aya cew nà, na. [⁴⁴ À man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko ðukwen a mbacay bay.] ⁴⁵ Kabay, kak saray anak i sapat iken ì ines inde nà, gad anan. Suwan sa zla à bahay inde pē cakay a Mbərom tē saray anak slangalan a, tē winen aday ki i zla à mæke sē mərda inde saray anak ahay səndað cew nà, na. [⁴⁶ À man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko ðukwen a mbacay bay.] ⁴⁷ Matanan re, kak idē anak i sapat iken sa ga ines nà, ndaha anan. Suwan sa zla à bahay inde pē cakay a Mbərom tē idē anak a kərtek mbiyan'a, ta sa zla à mæke sē mərda inde, tē idē anak aya cew maya nà, na. ⁴⁸ À man ata nà, mətunay ahay ta mac bay, uko ðukwen a mbacay bay.

⁴⁹ «Tə didem a nà, azanan nə kuwaya i təra lele, kawa sluwed ma ga zətene awan, anga dāce i guce ines a tinen ahay, kawa uko sə guce ruhom pə rəslom wa. ⁵⁰ Zətene awan aday nà, way lele awan, əna kak zətene awan a vad sabay kəma, ki ma anan apan avad anahan a nə ta maw? Bugol bay, təren adəka nà, do ma ga zətene ma vad aya awan. Kwanay a fok, njihen zay tə kuwaya.»

10

Atətak way pa 'am sa razl uwar

Mata 19.1-12; Lukas 16.18

¹ A mbəsak Kafarnahum kutok, a slabak, a zla way anahan tə daliyugo sə Yahudiya. A takas zylinder sə Urdon. À man ata awan, do ahay tə halan nga pə cakay asa, aday Yesu a tətakan atan anan way kawa anahan sa taa ga ata awan.

² Azar sə Farisa ahay ta nay ahay pə cakay anahan. Tə cəce panan way, anga a nan atan abay sa ban anan pə kwande. Ta wa: «Tawrita kə varak anan cəved anà mungol sa razl anan uwar anahan dāw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Musa a jak ikwen nà, kəkəməw?»

⁴ Tinen tə mbədahan apan, ta wa: «Musa a ja nà, ki vinde dərəwel à alay inde anà uwar aday sa razl anan.»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Anga akuray nga a kwanay a kə zalak, Musa a saa varak ikwen cəved sə vinde dərəwel nà, na. ⁶ Cəkəbay, à dəlen anahan a inde dukwen nà, matanan bay. “Mbərom a ndakay do nà, mungol tə uwar. ⁷ Anga nan, do mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i hədek pə cakay ana uwar anahan. ⁸ Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtektəkke coy.*” Ti naa təra kula inde zek cew sabay. Ti təra zek kərtek sə coy. ⁹ Anga nan kutok, way a Mbərom sə japay anan ata nà, dōwan à sa gəzla anan kula bay.»

¹⁰ Ta zla ù doh tə njavar anahan ahay nà, tə cəce panan 'am ata taayak maza asa. ¹¹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kak dōwan kə rəzlak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen, dōwan ata kə gak mədigwed pə uwar a mama'am ata awan. ¹² Matana awan, kak uwar kə mbakak anan mbaz anahan, aday do hinen kə gəbak anan ite nà, uwar ata kə gak mədigwed cite re.»

Yesu a daf ngama pə gwaslay ahay

Mata 19.13-15; Lukas 18.15-17

¹³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, do ahay ta nan anan ahay gwaslay cacədeu aya anà Yesu, anga aday à daf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà do ataya awan. ¹⁴ Yesu a canan cəna, a ga mivəl pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nà, anà do sa ga minje tə tinen anaya ata awan.

¹⁵ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya kə təmahak Mbərom bahay anahan kawa wan cədeu bay nà, Mbərom i ga apan bahay kula itəbay.»

¹⁶ Coy, a ra atan, a ban atan pi zek həmbok, a dəfan atan alay pa nga, a gan atan amboh.

Do zlile awan

Mata 19.16-30; Lukas 18.18-30

¹⁷ Yesu a ban cəved anahan sa zla way anahan. Dōwan inde a haway apan ahahaw. A dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a cəce panan: «Miter lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁸ Yesu a mbədahan apan: «Ka wa nen lele a nà, angamaw? Dōwan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek. ¹⁹ Ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Kà vad nga su do bay, kà ga mədigwed bay, kà ga akar bay, kà gad mungwalay pu do bay, kà ran mindel ù do bay, dəfan apan anà atə bəbay anak tə may anak.†»

* 10:8 Ca pə Laataanooji 1.27, 2.24. † 10:19 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

²⁰ Dowan a zlile ata a wa: «Miter, 'am ataya fok nà, nè bənak atan lele, kwa à alay a nen cədeu a mba.»

²¹ Yesu a zəzor anan lele, a pəlay anan cəvedəbay. A jan, a wa: «Wita nà, a mbakak way kərtəktəkke. Zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday varan anan dala awan anà dō mətawak aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlile anak à mburom. Aday hayak, pəruho azar.»

²² A sləne 'am ataya cəna a tacay pə idə sərat, a cəban, a zla way anahan, anga winen zlile awan.

²³ Yesu a ca pə dō ahay tə idə tuwwe, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Wuna! Ma dan 'am awan anà dō zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde.»

²⁴ 'Am ata nà, a gan anà njavar a Yesu ahay wadan wadan. Əna Yesu a jan atan asa, a wa: «Dəna uno ahay, ma da 'am a sa zla à bahay a Mbərom inde! ²⁵ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmad tə məkə sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nà, dō sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde ata awan.»

²⁶ A gan atan masuwayan bayak a asa, tə cəce pi zek ahay wa: «Kak sə matanan cukutok nè, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁷ Yesu a zəzor atan asa, a wa: «Pu dō zənzen a nà, i ga zek kula bay, əna pə Mbərom nè a ga zek ca. Anga pə Mbərom nà, way ahay fok a ga zek.»

²⁸ Piyer a dazlan sa jan kutok, a wa: «Manay həna nà, mə mbəsakak anan way a manay ahay fok sə pərahak azar bidaw?»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya kə mbakak doh anahan, kabay mərak anahan ahay, kabay may anahan, kabay bəbay anahan, kabay gwaslay anahan ahay, kabay guvo anahan ahay, anga nen aday anga ləbara uno a mugom a nà, ³⁰ i i njad anan uda saray səkat həna à anjahay anahan pə daliyugo a anan inde: doh ahay, mərak ahay, may ahay, gwaslay ahay, guvo ahay à yime inde, pi zek tə ajugwar 'am sə daliyugo a təkə fok. Aday pə uho saa nay ata dukwen, i njad sifa sa ndav bay ata awan. ³¹ Anga aday kutok nà, dō sa lah pa 'am həna ataya bayak a ti i təra dō mə dədəba aya cite asa. Aday dō sə dəba ahay bayan a, azanan ti i təra dō ma lah aya ite.»

Yesu a dəkay anan amac anahan ta sə slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Lukas 18.31-34

³² Atə Yesu tə njavar anahan ahay, tinen pə cəved ti zla à Urəsalima. Yesu, winen a nà, pa 'am, dō azar a nə pə dəba. Njavar anahan ahay tinen apan ti jəjar, aday zlawan a gan à man su dō sə pərahan atan azar ataya re.

Natiya, Yesu a ngaman à njavar a kuro nga anahan a cew ataya taayak, a jan atan way saa təra apan ata awan.

³³ A wa: «Sənən anan həna, mənuko apan dī zla à Urəsalima. À man ata awan, ti varan nen, Wan su Do, à alay inde anà bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, aday anà miter sə Tawrita ahay. Ti go sariya aday sa vad nen, ti varan nen à alay inde anà dō sə pəra ahay. ³⁴ Tinen ite ti mbasay upo, ti cəre upo mənə, ti ndəbay nen, ti vad nen kutok. Pə dəba a wa nà, ni i slabakay ahay à məkə wa pə luvon maakan anahan awan.»

Atə Yakuba tə Yuhana tə cəce way pə Yesu wa

Mata 20.20-28

³⁵ A njahay pə dəba wa mənəcək nà, atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tə hədəken ayak pə cakay ana Yesu. Ta jan, ta wa: «Miter, way inde a nan umo mi cəce aday ki gan umo anan.»

³⁶ Yesu a cəce patan wa: «A nak ikwen na ga anga kwanay həna nə maw?»

³⁷ Tə mbədahan apan: «Ka sak a njahay à man sə bahay anak inde azanan nà, a nan umo nə, daf manay, dō kərtək a à alay puway anak inde, dō hinen dukwen à alay gula anak inde ite.»

³⁸ Yesu a jan atan: «Kə sənən way a kwanay a sə cəce ata bay jiya awan. Ki mben apan sa sa məndolor sə dəcə uno sa saa sa daw? Ki təmihen sa ga baptisma kawa anuno saa ga ata daw?»

³⁹ Tə mbəđahan apan, ta wa: «Ha, mi mba apan!»

Yesu a wa: «Tə didem awan, ki i sen mändolor sə dəcə kawa anuno saa sa, ki i gen baptisma kawa anuno saa ga. ⁴⁰ Əna anjahay à alay puway uno, kabay à alay gula uno nà, nen saa var apan cəved a bay. Man ataya mə lavay zek aya nà, anà dō a Mbərom sə walay atan saa njahay apan ataya awan.»

⁴¹ Njavar a Yesu a azar ataya kuro tə sləne ləbara ana atə Yakuba tə Yuhana cəna, ta ma nga sa ga patan mivel. ⁴² Anga nan, Yesu a ngaman atan ayak fok pə cakay anahan awan, a jan atan, a wa: «Kə sənən zle, dō ahay ta ca pa nga a tinen kawa bahay sə daliyugo ahay ata nà, tinen ti ga bahay pə dō ahay nə tə məgala. Dō sə lavan nga anà dō ahay dukwen, tinen ta ka anan nə məgala a tinen ahay. ⁴³ Cəkəbay, à wulen a kwanay nà, way ataya tē təra itəbay. Adəka bay, a nan anà dōwan a sə təra dō məduwen a cəna, â gan mer su way anà dō azar aya awan. ⁴⁴ Aday, kak dō a kwanay a kərtek a a nan sə təra dō mama'am a cəna, â təra bile sə dō ahay fok. ⁴⁵ Anga nen Wan su Dō na nay ahay nà, aday dō ahay tū go mer su way bay, əna na nay ahay aday sa gan mer su way anà dō ahay adəka, ni var anan sifa uno saa bəmbadəy anan ahay man sə dō ahay à amac wa.»

Yesu a mbar anan hufof a inde tə ngaman Bartime

Mata 20.29-34; Lukas 18.35-43

⁴⁶ Pə dəba anahan a wa, Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle à Yeriko nà, ta zla à wulen su doh ata wa tu dō ahay bayak tə pərahak atan azar. Tinen apan ti zla kutok, dōwan inde hufof awan, winen mə njahay a sə dubok way pə cakay cəved. Dōwan ata nà, tə ngaman Bartime, wan a Time. ⁴⁷ A sləne Yesu sə Nazaratu winen apan i zla ta man ata cəna, a dazlan sa zlah, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, amboh! Nâ gak i zek wa ite!»

⁴⁸ Dō ahay bayak a tə gafan 'am, ta jan nà: «Tacay 'am! Njahay tete.»

Əna dōwan ata a ngam sə təma 'am a tinen ata bay jiya awan. A ma nga sə zakay anan sa zlah tə məgalak adəka, a wa: «Wan ana Dawuda, amboh! Nâ gak i zek wa ite!»

⁴⁹ Yesu a sləne cəna, a tavay jek, a jan anà njavar anahan ahay nà: «Ənga, ngimen anan ayak â nay à man uno awan.»

Tə ngamàn à dōwan ata kutok, ta jan: «Slabak! Kê jəjar bay. Ban mivel. Winen apan i ngamak adəka!»

⁵⁰ Dōwan ata a slabak hərom, gem larak ayak gwedere anahan pi zek wa, a nay pə cakay a Yesu kutok.

⁵¹ Coy Yesu a cəcə panan, a wa: «A nak nâ gak nə maw?»

Dōwan a hufof ata a mbəđahan apan kutok, a wa: «Amboh, Miter. Ni gan may nà, təbo anan ide uno ite.»

⁵² Yesu a jan: «Ki mba apan sa zla way anak. Anga kə dəfak upo nga, kə mbərak.»

Cəna ide anahan a təba ngurret, a canan ide zle lele. A pərahan azar anà Yesu, aday ta zla pi zek jiya awan.

11

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Lukas 19.28-40; Yuhana 12.12-19

¹ Atə Yesu tə njavar anahan ahay tə dəzle bəse tə Urəsalima, defefe tə wulen su doh sə Baytifaji tə Baytiniya, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew, ² ta sa jan atan, a wa: «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kə dəzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ma ban awan, aday dōwan kə jənak apan kula bay re. Natiya, pəsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan ahay. ³ Kak dōwan kə cəcihek pikwen wa, kà jak ikwen: “Ki i gen anan maw?” nà, mbəđihen anan apan nə: “Bahay a gan may. I may anan ahay həniniye.”»

⁴ Ta zla kutok. Tə dəzle cəna, tə njadək anan ayak wan sə zungo ata ma ban a pə gərved sə məsudoh a inde. Tə dazlan sə pəsək anan cəna, ⁵ dō mə tavay aya inde à man ata tə cəcə pə njavar a Yesu ataya wa: «Kə pəsiken anan wan sə zungo a nà, ki gen anan maw?»

⁶ Njavar a ataya tɛ mbɛdɛhɛn atan apan kawa ana Yesu sɛ tɛkɛrɛn atan ata awan. Tɛ dazlan sɛ mbɛsak atan kutok. ⁷ Ta nan anan ahay zungo ata anɛ Yesu kutok, tɛ wadad apan zana a tinen ahay. Yesu a njahay apan. ⁸ Yesu winen apan i zla nɛ, dɔ ahay tɛ bɛbot zana a tinen ahay pɛ cɛvɛd ite, aday dɔ a azar aya tɛ ngɛrway ahay alay si sɛ ahay à guvo wa, tɛ bɛbot cite.* ⁹ Dɔ sɛ lahan pa 'am anɛ Yesu ataya, tatɛ dɔ sɛ dɛba ahay fok ta zlah, ta wa: «Hɛrɛn anan nga anɛ Mbɛrom! Mbɛrom â dɛf alay sɛ mazlab anahan pu dɔ saa nay tɛ slɛmay anahan ata awan. ¹⁰ Mbɛrom â dɛf alay sɛ mazlab anahan pɛ bahay ana Dawuda, bije ana mɛnuko, bahay anahan saa nay ata awan. Hɛrɛn anan nga anɛ Mbɛrom à bagɛbaga mburom!»

¹¹ Coy, aday Yesu a dɛzle à Urɛsalima kutok, a zla ù doh sɛ mazlab a Mbɛrom. A ca idɛ tuwwe pɛ way ahay fok nɛ, a zla way anahan à Baytiniya tɛ njavar anahan a kuro nga cew ataya, anga suko kà gak kɛ zalak.

Yesu a tahasl anan buway a inde

Mata 21.18-19

¹² Sidew a kutok, tinen apan ti nay ahay à Baytiniya wa nɛ, may a han pɛ Yesu. ¹³ A canan ayak à buway pa 'am a tinen dɛrɛn mba nɛ, a ga apan dukwen wan i ga inde, anga winen tɛ daslam a lele. A hɛdɛkɛn ayak pɛ cakay lele, a zlan ayak ù vo nɛ, a njad apan nɛ daslam a dɛkɛk, anga aday dukwen alay sɛ wahay wan ana buway bay. ¹⁴ Yesu a jan 'am anɛ buway kawa anɛ dɔ, a wa: «Dowan â saa tukom wan anak kula sabay!» Njavar anahan ahay dukwen tɛ slɛnek 'am ata awan.

Yesu a razl dɔ sa ga masa ahay ù doh sɛ mazlab a Mbɛrom wa

Mata 21.12-17; Lukas 19.45-48; Yuhana 2.13-22

¹⁵ Tɛ dɛzle à Urɛsalima maza nɛ, Yesu a zla ù doh sɛ mazlab a Mbɛrom. À man ata nɛ, dɔ sɛ sukum anan way tɛ way ahay inde, pi zek tɛ dɔ sɛ sukum way ahay fok. Cɛna, a ma nga sɛ bɛlay atan ahay uho. A fakay anan tabal su dɔ sɛ bɛmbad dala ahay, pi zek ta man sɛ njahay su dɔ sɛ sukum anan way tɛ kurkudok ahay fok re. ¹⁶ A gafan 'am anɛ dɔ ahay sɛ takasay anan gala su doh sɛ mazlab a Mbɛrom tɛ way a pa nga. ¹⁷ Aday a tɛtakan atan anan way ta sa jan atan, a wa: «Mɛ vinde a à Dɛftere a Mbɛrom inde bidaw: “Ti ngaman anɛ doh sɛ mazlab uno nɛ, doh sa ga amboh su dɔ su kon ahay kɛzlek.†” Aday kwanay kɛ tɛrɛn anan hɛna, lar su dɔ sɛ ngɛzar dɔ ahay a nɛ kɛkɛmaw?‡»

¹⁸ Bahay sɛ gɛdan dungo anɛ way ahay anga Mbɛrom, tɛ miter sɛ Tawrita ahay, tɛ slɛne 'am ata cɛna, ta ma nga sɛ pɛlay wurwer sa vad anan wa Yesu. Tɛ jɛjaran à man su dɔ awan, anga azar su dɔ a nɛ, atɛtak way a Yesu a zlan atan nga.

¹⁹ Luvon a ga cɛna, atɛ Yesu tɛ njavar anahan ahay ta zla way a tinen à Urɛsalima wa.

Buway mɛ kuray awan - adɛf nga pɛ Yesu ta sɛ aga amboh

Mata 21.20-22

²⁰ Sɛ duwdew, atɛ Yesu tinen apan ti zla way a tinen, tɛ canan anɛ buway ata, kɛ kurak sokokkwa tɛ slɛlay a tɛke. ²¹ A man ahay à nga inde anɛ Piyer, a jan anɛ Yesu: «Miter, ca pɛ buway a anan, iken sɛ tahasl anan ata, kɛ kurak sokok fok.»

²² Yesu a mbɛdɛhɛn atan apan, a wa: «Sɛnen a kutok, dɛfen nga pɛ Mbɛrom. ²³ Nen apan ni jak ikwen tɛ dɛdɛm a hɛna: Dɔ kà sak a jan à bɛzlɛm a anan: “Slabak à man a anan wa, zla à bɛlay inde” nɛ, aday kɛ jɛjarak bay, kɛ gudicek bay, kɛ dɛfak apan nga cɛna, i tɛran kawa anahan sa dɛf apan nga ata acɛkan. ²⁴ Anga nan, nen apan ni jak ikwen, kɛ cɛcihen way à amboh a kwanay inde nɛ, dɛfen apan nga. Ki njidɛn anan coy, aday i tɛrak ikwen acɛkan. ²⁵ Kak kɛ tiven sa ga amboh coy, aday way kà mak ikwen ahay à nga inde, way inde a cɛbak ikwen pu dɔ nɛ, pɛsɛn anan anan, anga aday Bɛbay a kwanay winen à bagɛbaga mburom ata â pɛsak ikwen anan ines a kwanay ahay re. [²⁶ Əna aday, kak kɛ pɛsɛn anan anan ines a mɛrak a kwanay ahay bay nɛ, Bɛbay a kwanay winen à bagɛbaga mburom dukwen i pɛsek ikwen anan ines ahay bay ite re.]»

* 11:8 Andakay anan cɛvɛd matanan anga sɛ tɛma mbɛlok mɛ zakay a kawa bahay. † 11:17 Ca pɛ Esaaya 56.7. ‡ 11:17 Ca pɛ Yeremiya 7.11.

Sə varan mægala anà Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Mata 21.23-27; Lukas 20.1-8

²⁷ Ta may ahay à Urəsälima kutok. Yesu a zla sa bar ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, bahay sə gəḁan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tə məced sə Yahuda ahay tə həḁəken ayak pə cakay anà Yesu. ²⁸ Tə cəce panan: «Ka ga way anak a anan ataya nə tə mægala ana wayaw? Sə varak cəved sa ga kətanən nà, waya kərtek anaw?»

²⁹ Yesu a mbəḁahan atan apan: «Nen ḁukwen ni cəce pikwen wa way kərtek. Kə mbəḁihen uno apan aday. Ata nen ni jak ikwen ite, na ga way a anaya tə mægala a wayaw nà, na. ³⁰ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà ḁo ahay nə wayaw? Mbərom ḁaw, kabay ḁo zənzen a ḁaw? Mbəḁihen uno ahay apan.»

³¹ Tinen ite, tə mbəḁa 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «ḁi jan həna nà, kəkəməw? Kak ḁa sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənən apan zle cukutok nà, kə ḁəfen apan nga bay nə angamaw?” ³² Aday kak ḁa sak a jəka, ḁo zənzen a sə slənay anan ahay nà, ata guko ngatay!» Tə jəjar ta man su ḁo awan, anga ḁo ahay fok ta ca pə Yuhana nà, kawa ḁo maja 'am a Mbərom acəkan. ³³ Anga nan kutok, tə mbəḁahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay!»

Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen ḁukwen ni ḁakak ikwen anan ḁowan a sə vuro mægala sa ga mer su way anaya bay re.»

12

Jike pu ḁo sa ga mer à guvo ahay

Mata 21.33-46; Lukas 20.9-19

¹ Yesu a dazlan sa jan 'am tə jike anà ḁo ahay, a wa: «ḁowan a inde a jule təroz à guvo. A ga apan jal, a ḁaf uda kuḁom məduwen a sa zlaḅ uda wan si sé. A ḁəzl uda laḁaḁ zəbor awan anga ḁo sa ba anan guvo ata awan. A mbakan anan guvo à alay inde anà ḁo si mer su way ahay, a zla way anahan à man ḁəren awan.

² «Alay a a sla kutok, ḁo ahay tinen apan ti ban təroz nà, bahay sə guvo a slənay ahay ḁo saa təmahan anan ayak mbala anahan. ³ ḁo sə guvo ahay tə canan anà ḁo maslan ata cəna, ta ban anan, ta ndazl anan ledəḁḁe. Tə mbəsak anan, a zla aḁay alay kəray awan. ⁴ Bahay sə guvo a slənay ahay ḁo maslan maza awan. Ta ban anan, ta gan mbəlak pa nga, tə walay panan aḁənah pəleslesle. ⁵ Bahay sə guvo a slənay njavar maza asa re. A saa ḁəzle pə winen kutok nà, ta vad anan bəskol. Matanan, bahay sə guvo kə slənək ḁo ahay nə bayak awan. Ta ndazl anan ḁo hinen ahay, aday ta vad atan azar aya nà, na.

⁶ «A mbakan anà bahay sə guvo nà, wan si zek anahan awan kərtektəkke, aday wan ata ḁukwen ləliwe anahan awan. A slənay anan pə cakay su ḁo si mer su way anahan ahay à guvo anahan ata awan. A jalay nà: “Anga wan si zek uno ḁəgerger nà, ti ḁəfan apan ite.”

⁷ «Cəkəbay ḁo sa ga mer ahay ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sə guvo a aḁəka nə winen awan. Bənuko anan, vəḁuko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.”

⁸ Ta ban anan, ta vad anan acəkan. Tə laray anan məsinde awan à guvo wa əgem.»

⁹ Yesu a cəce: «Bahay sə guvo ata nà, i ga nə maw? Tə ḁidəm a nə, i may ahay aḁay, i lize anan ḁo sa ga mer à guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata anà ḁo maza aya awan. ¹⁰ Kəmaya! Kə jingen 'am ana Deftere a Mbərom a anan itəbay kəḁəḁaw? Deftere a wa:

“Kon mbala ana ḁo sa ḁəzl way ahay sa lar anan ata nà,
sə təra kon sə mide lele aḁəka nà, winen.

¹¹ Sa ga way ata ḁukwen, zek ana Mbərom Fetek awan.

Way ata a gak uko masuwayan pə idə.*”»

¹² ḁo sə njahan pa 'am wa anà Yahuda ahay tə sləne 'am ataya, tə pəlay cəved saa ban anan, anga ta san zle Yesu a ja jike sa 'am ata nà, pə tinen. Əna tə jəjaran anà ḁo ahay. Anga nan re, tə mbəsak anan Yesu, ta zla way a tinen.

* 12:11 Ca pə Jabuura 118.22-23.

*Jangal anà bahay sê Ruma**Mata 22.15-22; Lukas 20.20-26*

¹³ Ta slan dō ahay à wulen sê Farisa ahay wa, tu dō ana Hiridus ahay, aday ta saa ban anan Yesu à balay sa 'am anahan aya awan. ¹⁴ Ta jan, ta wa: «Miter, ma san zle, iken nê dō didem awan. Kê jəjaran anà 'am sê dō ahay bay, kê zəzor way sê wuted idé itəbay re. Kê dakay anan cəved a Mbərom dukwen tē didem awan kawa anahan sa ja. Həna nà, dakan umo anan. Cəved inde sê varan jangal anà bahay sê Ruma daw? Bəzi mē varan bay daw?»

¹⁵ Yesu a san pə mbadəmbada a tinen a zle. A jan atan: «Ki ngen upo balay angamaw? Viren uno ahay karanga, na ca apan aday.»

¹⁶ Tə varan ahay karanga awan.

A cəce patan wa: «Pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Wita nà, mezeze tē sləmay ana bahay sê Ruma.»

¹⁷ Yesu a jan atan, a wa: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sê Ruma anà bahay sê Ruma, aday way a Mbərom anà Mbərom a ite.»

Anahan sê mbəda apan kətanana ata, a gan atan masuwayan.

*Aslabakay à məke wa**Mata 22.23-33; Lukas 20.27-40*

¹⁸ Azar su dō aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sê cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa dō kê məcak nē i slabakay ahay sabay. Tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa: ¹⁹ «Miter, Musa kê vindek umo, a wa: “Dō kê məcak aday kê mbəsakak uwar mənjenja wan nà, mərak a məsinde à gəba anan mədukway sê uwar awan aday ti wahan məgije anà dōwan a ma mac ata awan.”[†] ²⁰ Matanan, dōwan aya inde cuwbe, tinen tē mərak ahay. Dō zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənjenja sa njad panan wan. ²¹ Dō sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan. Winen ite a mac mənjenja wan re. Dō mə slala maakan awan a hədek anan uwar ata ite re. ²² Hus a dukoy pu dō tē bahay cuwbe awan kutok, kê məcak re. Aday uwar ata dukwen kê məcak re. Tə mbəsakak wan uho kwa kərtek bay re. ²³ Aday həna azanan kutok nà, pə luvon saa slabakay ahay à məke wa ata nà, uwar ata i tēra nē uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tē gəbak anan pa sē uwar a re.»

²⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki zluwen à cəved wa, anga kê sənən Deftere a Mbərom bay, kê sənən məgala ana Mbərom bay re. ²⁵ Dō ahay ti slabakay à məke wa nà, kwa dō mungol aya awan, kwa dō uwar aya dukwen, ti i gəba zek ahay sabay fok. Anga ti i tēra à mburom nà, kawa maslay a Mbərom ahay. ²⁶ Əna aday, 'am sē slabakay ana dō ma mac aya à məke wa nà, kê jingen Deftere a Mbərom kula itəbay daw? Mbərom a jan ahay anà Musa, ù uko sē vəragaz[‡] wa nə: “Nen Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob” ba? ²⁷ Mbərom, winen nà, Mbərom su dō ma mac aya bay, əna winen Mbərom su dō tē sifa aya awan. Anga nan kê zluwen à cəved wa adəka bugol.»

*Mama'am sa nga sa 'am mə baslay aya awan**Mata 22.34-40; Lukas 10.25-28*

²⁸ Əna, miter sē Tawrita inde à man ata awan, kê slənek avad uway sa 'am a tinen ata awan. A ca pə Yesu sē mbədahan apan anà Saduki ahay ata lele. A nay, a cəce panan, a wa: «Nga sa 'am mə baslay aya fok nà, wura məduwen a aday a zalay azar aya anaw?»

²⁹ Yesu a mbədahan apan: «Sē tēra mama'am sa nga sa 'am mə baslay a nà: “Iken Isəra'ila, pak sləmay. Mbərom Fetek, Bahay a mənuko, winen kərtek bahay awan. ³⁰ Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak, tē mivel anak a təke, tē apasay anak a təke, tē abayak nga anak a təke, aday tē məgala anak a təke.”[§] ³¹ Nga sa 'am mə baslay a tē bahay cew

[†] 12:19 Ca pə Laataanooji 38.8; Tooktaaki Tawreeta 25.5-10. [‡] 12:26 Vəragaz: uko a ban ù vo sē way, aday winen ma gad a bay. Ca pə Gurtaaki 3.2-4, 6, 15-16. [§] 12:30 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.4-5.

a nə həna: “Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.*” Nga sa 'am inde mə baslay awan saa zalay həna anaya nà, ibay.»

³² Miter sə Tawrita ata a jan, a wa: «Acəkan, miter, ka jak didek. Mbərom nə kərtek. Mbərom maza sa ga anan minje nà, ibay. ³³ Anga nan, lele nà, do zənnen i pəlay anan Mbərom nə tə mivəl anahan a təkə, tə abayak nga anahan a təkə, aday tə məgala anahan a təkə. Aday i pəlay anan do sə cakay su doh anahan kawa winen sə pəlay anan nga anahan ata awan. Sə təma sə dəfan apan anà 'am a anaya dukwen, a zalay way ma tak aya awan, tatə way mə waslay aya sə varan à Mbərom ataya fok.»

³⁴ Yesu a ca apan nə dowan ata kə mbədəhak apan lele tə mərīke awan. A jan, a wa: «Iken dərən tə bahay a Mbərom a bay!»

Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Lukas 20.41-44

³⁵ Pə dəba wa, Yesu winen apan i tətakan anan way anà do ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, a cəce, a wa: «Kəkəma aday miter sə Tawrita ahay ta jəka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw? ³⁶ Dawuda ta nga anahan awan a ja tə məgala sə Apasay Cəncan awan, a wa:

“Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno, a wa:

Njahay à day sə alay puway uno,

aday ni nahay anan do sa nak ide ahay,

ki ján patan tə saray.†”

³⁷ «Kak Dawuda a ngaman anà Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

Do ahay bayak a tə sləne 'am a Yesu ata tə ataslay mivəl awan.

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa

Mata 23.1-36; Lukas 20.45-47

³⁸ À atətak way anahan ataya inde nà, a jan atan, a wa: «Bənen nga a kwanay pə Miter sə Tawrita ahay wa, anga a nan atan sa bar nà, tə rəkot aya awan, aday dukwen ta gan may nà, do ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə do ahay inde fok. ³⁹ Tinen ù doh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man zəbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan. ⁴⁰ Tinen apan ti ran mindel anà mədukway sə uwar ahay. Ti ngəzar patan wa doh a tinen ahay. Dukwen, pə ide su do ahay nà, tə zədəh amboh nə kawa do lele aya awan. Do matanan ataya nə, sariya a tinen a nà, ma da 'am awan.»

Mədukway sə uwar a inde, a ndav pi zek sə varan way anà Mbərom

Lukas 21.1-4

⁴¹ Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a njahay à man sə do ahay sə pəkak ayak way à kukwar sə dala ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata awan. Winen apan i ca pu do sə pəkak ayak dala ataya awan. Do sə zlile ahay tə pəkak ayak dala bayak awan. ⁴² Coy, mədukway sə uwar a inde aday mətawak awan, a zlak ayak ite. A gucek ayak uda dala sərdədə aya cew, kawa sa ja nà, dala bayak a bay. ⁴³ Anga nan, Yesu a ngaman anà njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Mədukway sə uwar a mətawak a anan ata kə varak à kukwar sə dala inde nà, zal do ahay a sa pak ataya fok. ⁴⁴ Anga do ahay fok ta var nà, mənəcək pə way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mədukway sə uwar a anan ata, kwa à ga nə winen mətawak a dəp nà, kə ndəvak pi zek. Anga a var anan nà, ta sa pa way anahan a təkə fok.»

13

Do manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom

Mata 24.1-2; Lukas 21.5-6

* 12:31 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18. † 12:36 Ca pə Jabuura 110.1.

¹ Yesu a nay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata wa cəna, dō kərtek à wulen sə njavar anahan ataya a jan, a wa: «Miter, ca pu kon a anaya awan, aday pə idəzl anahan aya ite tə rəba ike!»

² Yesu a mbəfahan apan: «Kə canan anà way a mi dēzl a anan ba? Do manidē ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dīnger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Lukas 21.7-19

³ Pə dəḅa wa, winen mə njahay a à ḅəzlom sə Ulivet, a mbəda 'am pu doh sə mazlaḅ a Mbərom. Piyer, Yakuba, tatə Yuhana tə Andəre nà, tinen taayak a tinen a tatə Yesu. Tə cəce panan, ta wa: ⁴ «Jan umo bidaw? Doh sə mazlaḅ a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san i təra kutok anaw?»

⁵ Yesu a dazlan sə dakan atan anan kutok, a wa: «Liven anan ì zek a kwanay ahay lele, dōwan â sa njak kwanay bay. ⁶ Anga dō ahay bayak a ti gəḅa sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Ti njak anan dō ahay bayak awan. ⁷ Ka sak a slənen ləbara sə vərəm, kwa dərən, kwa bəse, kâ sa jəjiren bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kə dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re. ⁸ Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen. Daliyugo i ḅal à man ahay cara cara, may i ga matanan re. Dəce ataya fok ti təra nə kawa wan sə dəlay anan uwar ti zek cew ata awan.

⁹ «Gen anan nga ì zek à kwanay, anga ti ban kwanay aday ti zla kwanay pa 'am sə sariya ahay. Ti ndəzlay kwanay ù doh sə wazay ahay wa. Anga kwanay njavar uno ahay, ki tiven atan pa 'am ana bahay ahay pi zek tə guverner ahay, aday kî gen side pa 'am a tinen ahay. ¹⁰ Anga bəlaray ləbara mugom a â wazay zek pu kon ahay fok. ¹¹ Kwa siwa siwa tə bənək kwanay sa ga sariya pa 'am a tinen nà, kâ sa jilen sa jəka mi i ja nə maw ata bay. Jen nə 'am a sa nak ikwen ahay à nga inde à alay ata awan. Anga 'am a kwanay a saa ja ata nà, i nay à nga a kwanay wa bay. Saa jak ikwen nə Apasay Cəncan awan. ¹² Mərak ahay ti varan anan mərak a tinen ahay anà dō ahay aday tâ vad atan. Bəbay sa wan ahay ti gan anà gwaslay a tinen ahay nà, matanan. Gwaslay ahay dukwen, ti slabak pə bəbay a tinen ahay aday dō ahay tâ vad atan. ¹³ Do ahay fok ti nak ikwen idē anga kwanay njavar uno ahay. Əna dōwan a kə səmak anan hus à andav a inde cəna, winen i tam.»

Do manidē ahay ti naa mbazl anan Urəsalima

Mata 24.15-28; Lukas 21.20-24

¹⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Ki i cinen anan anà səkar sə lize way à man aday tədə i tavay uda bay ata awan. (Dōwan a kə jingek anan 'am a anan nà, â sənən anan anà nga anahan nə lele.) À alay ata asanaw nà, dō sə Yahudiya ahay tâ haw sa ma nga à ḅəzlom ahay inde. ¹⁵ Do aday winen pa nga su doh dukwen â dazay, â haw, əna â sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay. ¹⁶ Dōwan a winen à guvo dukwen, â saa nay ahay agay sa naa gəḅak ayak zana anahan bay re. ¹⁷ Wuna, pa pac ataya nà, dəce inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re. ¹⁸ Gen anan amboh à Mbərom aday way ataya tâ sa təra à alay sa mad bay. ¹⁹ Anga pə luvon ataya nà, dəce i zalay, bina kwa ana Mbərom sə ndakay daliyugo hus ahay biten dukwen, dəce kawa winen ata kə tərak kula bay, aday inde i təra kula sabay re. ²⁰ Əna, Bahay Mbərom kə kəcak anan luvon ataya bay nà, abay dōwan saa tam nà, ibay. Əna, kə kəcak anan luvon awan anga dō anahan a sə walay ataya awan.

²¹ «Asa, dōwan a kə jak ikwen: “Almasihu winen həna” kabay: “Winen tiya” nà, kâ sa dəfen apan nga bay. ²² Anga almasihu ahay mungwalay aya bayak a ti nay ahay pi zek tu dō sə jəka tinen dō maja'am a Mbərom ahay. Ti ga minje sə way ahay, tə masuwayan aya cara cara sa njak anan kwa dō mə walay aya awan, abay a ga zek nà, na. ²³ Kwanay nà, uffə ahak ikwen. Gen anan nga anà zek lele. Na jak ikwen anan kurre nà, anga nan.»

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Mata 24.29-35; Lukas 21.25-33

²⁴ «À alay a pə dəba ana dāce ataya wa nà, pac i dav sabay, kiya dukwen matanan. ²⁵ Mawuzlawazl ahay ti gucey ahay à mēndak, aday dukwen mēgala sə way ahay à mburom ataya, ti bal. ²⁶ Ata aday ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tē mēgala bayak awan, aday tē mazlāb a re. ²⁷ Aday Wan su Do i slēnay ahay maslay anahan ahay, ti halan nga anà dō anahan a sə walay ataya kwa ta sə wura fok hus pə magaga sə daliyugo.»

Minje sə buway

²⁸ «Sēnen pə way ana buway sə dākak ikwen anan ata aday. Kə cinen anan anà alay anahan aya ta gak kulbōsloslo nà, daslam aya dukwen ta dāk, ata kə sēnen zle coy viya winen apan i slay bāse. ²⁹ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dākak ikwen anan ataya cēna, sēnen a nà, nen Wan su Do, nen apan ni may ahay bāse, nen pə alay sə mēsudoh. ³⁰ Nen apan ni jak ikwen tē dīdēm a hēna: Əlek dō sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti tēra. ³¹ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Dowan saa san luvon sa ndav anan daliyugo nà, ibay

Mata 24.36-44

³² «Əna, dowan saa san luvon sə way ataya nà, ibay. Maslay a Mbərom ahay ta san bay, nen wan anahan a dukwen na san bay. Sa san luvon a cēna, si zek a bəbay uno Mbərom awan. ³³ Gen anan məkəlīngesl i zek a kwanay ahay. Bənen nga a kwanay, anga kə sēnen luvon a bay. ³⁴ Way matanan i tēra nà, kawa dō saa zla à man dāren awan. A mbəsakan anan doh anahan anà dō si mer su way anahan ahay nə kərtek tē kərtek, kuwaya ti mer su way awan. Do sa ba doh dukwen, a jan nà: “Ba pu doh!” ³⁵ Anga nan kutok nà, tēren dō mə lavay zek aya awan! Bahay su doh ata i may nə siwaw nà, kə sēnen bay. A ga nə suko, man luvon, alay a njəkar sa zlah, kwa duwdew dukwen, alay ataya fok cēna i nay. ³⁶ Kà sak a nay, kwanay ma njak ahan aya nə lelibay. ³⁷ Kawa anuno sa jak ikwen hēna ata nà, ni jan anan anà dō ahay fok: Tēren dō mə lavay zek aya awan!»

14

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Lukas 22.1-2; Yuhana 11.45-53

¹ A mbəsak luvon ahay cew nà, azar uko sə Pasəka, aday sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata i sla kutok. Bahay sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tē miter sə Tawrita aya awan, a nan atan sa ban anan Yesu tē wurwer, aday sa vad anan. ² Anga nan ta ja 'am à wulen a tinen ahay inde, ta wa: «Dā sa ban anan à azar uko inde bay, bina dō ahay ti sa vəze puko.»

Uwar a inde a mbədan amar pa nga anà Yesu

Mata 26.6-13; Lukas 12.1-8

³ Yawa, Yesu winen à Baytiniya, əga dōwan a inde, tē ngaman Simon dō mə dugwad awan. Yesu winen apan i pa daf nà, uwar a inde a nay ahay, tē amar sə wurde anahan tē dūnguzlok awan à alay inde. Ta da amar ata aday nà, tē nardi. Masa anahan a dukwen mənjoek bay. A kad panan 'am awan aday à tēba, a mbədan anan pa nga anà Yesu.

⁴ Matanan kutok, way ana uwar ata sa ga ata nà, a cəban anà dō azar aya bayak awan. Ta ja à wulen a tinen ahay inde, ta wa: «A nes anan amar a anan kəriya hēna nà, angamaw?

⁵ Ta wa, abay tē sukōm anan way tē amar a anan nà, i zalay dala sə *dinar** səkat maakan, aday ti var anan dala awan anà dō mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?» Ta ga mivel pə uwar ata awan.

⁶ Kutok, Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken anan, abay kə bənen anan mbiyed nà, angama kərtek anaw? Way anahan su go ata nə lele. ⁷ Do mətawak aya nà, ti ga inde tē kwanay hwiya. Kà nak ikwen nà, ki gen atan sumor awan kwa siwa mba asanaw? Əna nen ni ga inde tē kwanay hwiya itəbay. ⁸ Way abay i mba apan sa ga ata nà, kà gak anan

* 14:5 Dinar kərtek nà, əga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

hëna kurre anga nen: A lah anan upo amar uno sa zla anan à mæke. ⁹ Nen apan ni jak ikwen tã dïdem a hëna: À man aday dõ ahay ti wazay anan læbara uno mugom a kwa aha pã daliyugo fok nà, ti tãker anan læbara sã way ana uwar a anan sa ga hëna ata awan.»

Yudas a sukom a way tã Yesu

Mata 26.14-16; Lukas 22.3-6

¹⁰ Natiya kutok asa, Yudas Iskariyot a zla àga bahay sã gãdan dungo anà way ahay anga Mbërom, anga aday à gan atan daf pã Yesu. Winen a aday nà, dõ kãrtek à wulen su dõ maslan a Yesu ahay kuro nga cew ataya awan. ¹¹ Tã sløne 'am anahan a cëna, tã taslay mivel bayak a tã Yudas, tã zlapay sã haman dala. A bønay pã winen ata wa kutok cëna, Yudas a pølan atan cøved sã varan atan anan Yesu.

Alavay zek sa da daf sã Pasëka

Mata 26.17-25; Lukas 22.7-23; Yuhana 13.21-30

¹² Natiya asa, à luvon mama'am sã azar uko sa pa tapa sã pen mæ zlambar a bay ata, aday à pac sã waslay wan sã tømnan sã Pasëka ata inde, njavar a Yesu ataya ta jan: «A nak mã sa lavay anan zek tã way sa pa sã Pasëka ata nà, ahaw?»

¹³ À wulen sã njavar anahan ataya wa nà, Yesu a slan dõ ahay cew. A jan atan: «Zlen à wulen su doh sã Urësälima. Ki zlingen tã dõwan a inde këlawa pa nga, aday winen apan i may ahay à a'am wa. Pãrihen anan azar. ¹⁴ Û doh anahan a saa dæzle uda ata nà, jen anan anà bahay su doh ata nã: “Miter a manay a ja nã: Doh a aday mi i pa uda daf sã azar uko sã Pasëka tã njavar uno ahay ata nà, wuraw?” ¹⁵ Ata i dækak ikwen pã sewene a inde mæduwen awan, mæ lavay zek a coy. Kã ndiken uko anan uda way ahay fok à man ata awan.»

¹⁶ Njavar anahan ataya ta zla. Tã dæzle cëna, ta tan ayak à nga anà way ahay nà, kawa ana Yesu sa jan atan. Tã lavay anan uda zek tã way sa pa sã azar uko sã Pasëka kutok.

Yudas i i ga daf pã Yesu

¹⁷ Suko a a ga nà, atã Yesu ta nay ahay tu dõ maslan anahan ahay kuro nga cew. ¹⁸ Tinen mæ njahay a, ti pa way kutok, Yesu a ja, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tã dïdem a hëna: Dõwan a kãrtek à wulen a kwanay inde, mænuko apan dï tar alay à tuwez jiga awan hëna, i i ga upo daf.»

¹⁹ 'Am ata a wusen atan nga fok. Tã dazlan sã cæce panan fok a tinen a kãrtek kãrtek: «Nen bay ba?»

²⁰ Yesu a jan atan asa, a wa: «Dõwan ata nà, à wulen a kwanay a kuro nga cew a anaya awan. Manay apan mi tar alay à tuwez miya awan. ²¹ Tã dïdem a nà, nen Wan su Dõ nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbërom sa ja upo ata awan. Əna dæce i naa tan à nga anà dõ saa ga upo daf ata awan. Suwan pã winen maka tã wahay anan bay jiga awan.»

Way sa pa cæncan awan

Mata 26.26-30; Lukas 22.15-20; 1 Korintu ahay 11.23-25

²² Coy, tinen apan ti pa way ata kutok, Yesu a gëba tapa sã pen, a ngëran ayak anà Mbërom, a gæzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Tëmihen. Hëna anan nà, zek uno.»

²³ Pã dæba anahan a wa nà, a gëba gësa'am, a ngëran ayak anà Mbërom, aday a varan atan anan gësa'am ata awan, aday tã sa wa way jubjõb fok a tinen awan. ²⁴ A jan atan, a wa: «Hëna anan nà, mez uno mæ pækay awan anga dõ ahay bayak awan. Tã mez uno a anan, Mbërom a ban 'am tã dõ ahay. ²⁵ Nen apan ni jak ikwen tã dïdem a hëna: I ban pã luvon sã biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa hëna a anan sabay, si azanaka pã luvon aday dï saa sa maza à bahay a Mbërom inde.»

²⁶ Pã dæba anahan a wa nà, ta ga ara sã hëran nga anà Mbërom, ta zla way a tinen à bælom sã Ulivet.

Atã Yesu tã Piyer

Mata 26.31-35; Lukas 22.31-34; Yuhana 13.36-38

²⁷ Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Kwanay a fok, ki i hiwen, ki i mbësiken nen. Anga Deftere ana Mbërom a ja nã: “Ni vad anan dõ sã jugwar tømnan awan, aday

dükwen təman ahay ti ta 'am.†»²⁸ Aday Yesu a zəga anan asa, a wa: «Na sak a slabakay ahay à məkə wa nà, ni lahak ikwen à Galile.»

²⁹ Piyer a mbədfahan apan, a wa: «Kwa â ga nə dō ahay fok ti mbəsak iken dəp nà, nen ni mbəsak iken itəbay.»

³⁰ Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə dīdem a hənə: À luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah saray cew nà, ka jak saray maakan, ka san nen bay.»

³¹ Piyer a ma pa 'am anahan ata maza awan, a wa: «A ga nə ni mac anga iken dəp nà, ni ja kula na san iken bay itəbay!» Fok a tinen a ta ja 'am kərtek awan.

Yesu a ga amboh à Gecemene

Mata 26.36-46; Lukas 22.39-46

³² Natiya, atə Yesu tə njavar anahan ahay ta zla à man sə ngaman Gecemene. Tə dəzle à man ata kutok nà, a jan anà njavar anahan ahay: «Njihen à man a anan à alay a nen ni gay ahay amboh.»

³³ Winen apan i zla nà, a ngaman anà Piyer, anà Yakuba, aday anà Yuhana, ta zla jiga awan. Zlawan a dazlan sa ban anan, a jəjar pi zek. ³⁴ A jan atan asa: «Mivel uno i ndəroḅ hus pa sa mac anan. Njihen à man a anan, ben lele.»

³⁵ A zla à man a tinen ata wa mənəcək cəna, a slahay à məndak duboz. A ga amboh aday dəcə ata â zla panan wa ite, abay â ga zek nà, na. ³⁶ A wa: «Abba‡, bəbay uno, pə iken nà, way ahay fok ta ga zek. Gəba puno dəcə saa nay upo a anan ata ite. Aya əna, way kawa su no nà, â təra bay, si kawa sa nak iken.»

³⁷ A ma à man ana njavar anahan a maakan ataya nà, a tan atan ahay à nga nə ma njak ahan aya awan. Anga nan a jan anà Piyer: «Simon, iken ma njak ahan a daw? Ka mbak apan sa ba kwa ler kərtek bay asəka? ³⁸ Ben lele, gen amboh anga aday kə tiven anan anà way saa njak kwanay ahay. Apasay su dō zəzen a nà, a gan may sə dəfan apan anà Mbərom, əna zlay si zek anahan a bəle awan.»

³⁹ Yesu a ma maza asa, a ga amboh kawa anahan sə manakwakwa awan. ⁴⁰ A may ahay pə cakay ana njavar anahan ataya asa, a tan atan à nga nà, tə njəkak ahan asa, ta mba apan sə təba idə kwa mənəcək bay jiga awan. Aday ta san sa jan hənə nə maw bay.

⁴¹ A zla, a ga amboh asa, a may ahay tə bahay maakan awan. A jan atan: «Kwanay apan ki men anan uda daw, dō sa njak ahan ahay? Coy, alay a kà slak hənə kutok, aday ti varan nen Wan su 'Dō à alay inde anà dō sə atahasl ahay. ⁴² Slabiken, zluko. 'Dō sa ga upo daf winen tiya, kà nak ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Lukas 22.47-53; Yuhana 18.3-12

⁴³ Yesu kə ndəvak anan 'am ata fan bay cəna, Yudas, dō kərtek à wulen sə njavar anahan aya inde kuro nga cew ata a dəzley ahay. A njahan pa 'am wa anà dō ahay bayak a tə way sə alay a hunjəslesle: maslalam a pi zek tə sukol aya re. Sə slənay atan ahay nə bahay sə gədan dundo anà way ahay, pi zek tə miter sə Tawrita ahay, aday tə məcəd sə Yahuda ahay. ⁴⁴ Yudas, dowan a sa ga daf pə Yesu ata, ba kə varak atan minje sə way, a wa: «'Dowan a ni ban anan həmbok ata nà, winen awan. Bənen anan, aday kī gen anan nga lele, zlen anan kutok.»

⁴⁵ A dəzlek ayak cəna, a zla pə cakay ana Yesu bəse. A jan 'am: «Miter!» A dazlan a varan alay, a ban anan pi zek həmbok. ⁴⁶ Cəna ves, dō ahay ta ban anan. ⁴⁷ 'Dō kərtek à wulen su dō a Yesu mə tavay a à man ataya, a ndahay maslalam anahan, a car anan bile ana bahay nga su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom, aday maslalam anahan ata a gad panan sləmay kərtek a poc. ⁴⁸ Yesu a jan anà dō ahay, a wa: «Ki nen upo tə maslalam aya aday tə sukol aya sa ban nen kawa nen dō sə ngəzar dō à cəved inde daw? ⁴⁹ Pac pac nen inde tə kwanay ù doh sə mazləb a Mbərom, nen apan ni tətakan anan way anà dō ahay, əna kə bənen nen bay. Əna way a anan a təra hənə nà, aday 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja upo à Deftərə a Mbərom inde ata â təra.»

† 14:27 Ca pə Jekariya 13.7. ‡ 14:36 Abba: Kawa sa ja nà, «bəbay» ta 'am sə Aramayak.

⁵⁰ Njavar anahan ahay tɔ mbɔsak anan, ta haw way a tinen fok. ⁵¹ Wan a inde nà, winen apan i pɔrahan azar anà Yesu. Zana pi zek dukwen gwedere kɔrtektakke. Tɔ pɔlay abay sa ban anan, ⁵² aya ɔna alay a tinen a dɔzle nà, pɔ zana ata awan. Winen ite a pɔsakay anan ahay gwedere ata à zar wa, gɔdek sa haw zek kɔray a gweder gweder.

Yesu winen pa 'am su dɔ sɔ lavay nga sɔ Yahuda ahay

Mata 26.57-68; Lukas 22.54-55, 63-71; Yuhana 18.13-14, 19-24

⁵³ Do sa ban anan Yesu ataya ta zla anan àga bahay nga su dɔ sɔ gɔdan dundo anà way ahay. Bahay sɔ gɔdan dundo anà way ahay, tɔ mɔced sɔ Urɔsalima ahay pi zek tɔ miter sɔ Tawrita aya tɔ halay nga fok a tinen awan.

⁵⁴ Piyer winen apan i pɔrahan ayak azar à dɔba wa à dɔba wa. A dɔzlek ayak à gala ana bahay nga su dɔ sɔ gɔdan dundo anà way nà, a njahay à wulen su dɔ si mer su way ahay su doh ata awan. Tɔ njahay pɔ uko anga alay sa mad.

⁵⁵ Aday nà, bahay sɔ gɔdan dundo anà way ahay, pi zek tu dɔ sɔ lavan nga anà Yahuda ahay, fok a tinen a ta ban bitem sɔ mungwalay ahay aday ti vad anan Yesu à mɔke. ɔna ta njad cɔved a bay, ⁵⁶ kwa abay dɔ sɔ mungwalay ahay bayak a tɔ ndɔbak apan 'am ahay cara cara dɔp nà, na. Aday 'am a tinen awan kà zlak atan pi zek bay re.

⁵⁷ Do hinen ahay tɔ slabak tɔ mungwalay a tinen ite, ta wa: ⁵⁸ «Manay nà, mɔ slɔnek a wa: “Doh sɔ mazlab a Mbɔrom a ma han a tɔ alay su dɔ a anan nà, ni mbazl anan, aday nen ni han anan à luvon maakan inde tɔ alay su dɔ zɔnzen a sabay.”» ⁵⁹ Tɔ winen ata tɔke dukwen side ata kà zlak atan pi zek bay.

⁶⁰ Bahay nga su dɔ sɔ gɔdan dundo anà way ahay a slabak à wulen sɔ dɔ ahay inde, a cɔce pi zek à Yesu a wa, a wa: «Kɔ mbɔda apan itɔbay kɔlɔdaw? Do a anaya fok ta ja apak nɔ maw?»

⁶¹ Yesu a njahay way anahan faafa. Kɔ tɔbak anan 'am anahan a bay jiga awan.

Bahay nga sɔ dɔwan ata a mɔnahan anan asa: «Iken nà, Almasihu, wan a Mbɔrom mbala dɔ ahay sɔ hɔran nga ata daw?»

⁶² Yesu a mbɔdahan apan kutok: «Ayaw! Nen nà, winen awan. Kwanay dukwen ki cinen anan anà Wan su Do, winen mɔ njahay a à alay puway ana Mbɔrom Ba Mɔgala. Ki cinen anan pɔ matapasl sa nga mburom, winen apan i may ahay re.»

⁶³ Bahay nga su dɔ sɔ gɔdan dundo anà way ata a slɔne 'am ataya nà, a ngɔraw anan zana anahan pi zek wa, a wa: «Hɔna nà, dɔ gan may anà side hinen re daw? ⁶⁴ Kɔ jɔnak anan pa 'am a Mbɔrom. Kɔ slɔnen 'am anahan a coy. Ki jen hɔna nɔ kɔkɔmaw?» Fok a tinen ta gan nɔ sariya sɔ mac.

⁶⁵ Do azar aya ta ma nga sɔ tɔfe apan mɔne. Tɔ kɔrtan way pɔ idɔ, tɔ dɔcan, aday ta jan: «Jan umo kutok: Sɔ dɔcak nɔ wayaw?» Do si mer su way ahay ta zla anan, tɔ dɔcan ite.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-75; Lukas 22.56-62; Yuhana 18.15-18, 25-27

⁶⁶ Piyer nà, winen à gala hwiya, mɔ njahay a pɔ uko. Dɔna sa ga mer su way àga bahay nga su dɔ sɔ gɔdan dundo anà way, a nay ahay. ⁶⁷ A canan anà Piyer nà, a zɔzor anan cɔna, a jan: «Iken dukwen dɔ ana Yesu sɔ Nazaratu ata ba?»

⁶⁸ Piyer a mɔman anan, a wa: «Nen na san 'am anak ata sa jay hɔna ata bay.» A slabak, a hɔdɔkey ahay à mɔgɔdengɔden uho. [Njɔkar a zlah kɔrtek.]

⁶⁹ Dɔna ata a canan asa cɔna, a jan anà dɔ a mɔ njahay ataya awan, a wa: «Hɔna anan dukwen dɔ a tinen aya kɔrtek awan.» ⁷⁰ Piyer a mɔman anan asa.

A njahay mɔnjɔek asa cɔna, dɔ sa man ataya ta jan à Piyer: «Ki mba apan sɔ mɔman zek bay! Tɔ didɔm awan, iken dɔ a tinen, anga iken Galile ahay re.»

⁷¹ Piyer a dazlan sɔ mɔbaday coy: «Kak na san dɔwan ata zle nà, Mbɔrom a tɔ alay anahan awan à tahasl nen! Nen na san dɔwan ata bay!»

⁷² Kwayan'a, njɔkar a zlah mɔ slala cew awan. Piyer a slɔne cɔna, 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «Njɔkar i saa zlah saray cew nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» Sɔkwelkwele mɔ tavay awan, a dazlan ayam.

15

*Ta zla anan Yesu àga Pilatu**Mata 27.1-2, 11-14; Lukas 23.1-5; Yuhana 18.28-38*

¹ Ide a cède siwa a cèna, bahay sè gəđan dungo anà way ahay ta ma anan 'am ì zek tə məced sə Yahuda ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga tu dō sə mbəda alay pa 'am azar aya fok. Coy tə jaway anan Yesu, ta zla anan àga Pilatu, guverner sə Yahudiya, winen Ruma ahay.

² Pilatu a kutok a cəce 'am pə Yesu wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay dāw?»

Yesu a mbəđahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

³ Bahay sə gəđan dungo anà way ahay ta ndab 'am pə Yesu nà, anga way ahay cara cara bayak awan.

⁴ Pilatu a cəce panan asa: «Kə mbəda apan itəbay dāw? Ca pə way aya tinen sa zlah anan apak ata awan!»

⁵ Yesu ite a ngam sə mbəda apan bay fok. Ambəda apan bay a Yesu ata a gan masuwayan anà bahay Pilatu.

*Ta ga sariya sa vad a Yesu**Mata 27.15-26; Lukas 23.13-25; Yuhana 18.39 - 19.16*

⁶ Pə azar uko sə Pasəka fok cəna, bahay a taa mbəsakan atan ahay dō kərtek à dangay wa, kawa ana tinen sə cəce fok. ⁷ À alay ata ite, dōwan a inde tə ngaman Barabas nà, tinen tə dōwan aya inde tə vəze pə Ruma ahay à wulen su doh, tə vədak uda awan nga su dō re. Anga nan, winen à dangay.

⁸ Natiya kutok, dō ahay fok ta zlak ayak, tə cəce kawa ana tinen sa taa ga sə kukwa awan. ⁹ Pilatu a cəce patan wa, a wa: «A nak ikwen nê mbəsakak ikwen anan ahay bahay sə Yahuda ahay dāw?» ¹⁰ Anga a san zle lele, bahay sə gəđan dungo anà way ahay ta ban anan Yesu nà, anga sərak cərkəke.

¹¹ Əna bahay sə gəđan dungo anà way ahay tə pəkan 'am anà man su dō ata fok aday tē cəce pə bahay wa nà, Barabas.

¹² Pilatu a cəce pə dō ahay wa asa: «Aday nà ga anan tə dōwan a kwanay sə ngaman bahay sə Yahuda ahay ata nà, kəkəməw?»

¹³ Ta zlah azlazlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

¹⁴ Pilatu a cəce: «A ga mer sa ma lelibay a anaw?»

Tə zəga anan sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom!»

¹⁵ Pilatu a nan sa ga nà, way sa zlan à nga anà dō ahay. Anga nan, a mbəsakan atan anan Barabas. A jan anà suje ahay tē ndabay anan Yesu. Aday a varan atan anan, tē daray anan pə dədom.

*Suje ahay ta ran mindel anà Yesu**Mata 27.27-31; Yuhana 19.2-3*

¹⁶ Suje ahay ta zla anan Yesu à man sə njahay a tinen à gala su doh àga Pilatu. Tə halan nga anà suje ahay fok. ¹⁷ Tə dəfan zana dəzdəz a pi zek, kawa sə bahay, tə hanan jugo sə adak, tə dəfan à nga inde. ¹⁸ Tə dazlan sa jan 'am kawa ana bahay kutok, ta wa: «Bahay sə Yahuda ahay à ga inde sə coy!» ¹⁹ Tə dəcan pa nga tə sukol, tə təfe apan məne, tə dukwen gərmec ù vo, tinen mə rihe nga aya awan.

²⁰ Ta ndav anan sə mbasay apan nà, tə culok panan zana ata, ta man anan zana anahan pi zek kutok. Ta zla anan saa darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Mata 27.32-44; Lukas 23.26-43; Yuhana 19.17-27

²¹ Tinen apan ti zla anan Yesu ata kutok, tə zlangay tə dōwan a inde tə ngaman Simon, dō sə Siren ahay, winen dukwen bəbay ata ana Aleksandire tə Rufus. Winen a aday nà, winen apan i may ahay à kiβe wa. Suje ahay ta gan bəlaray sə tavak dədom ata pə Yesu wa.

²² Ta zla anan tē Yesu pa man sē ngaman Golgota ata, kawa sa ja nà, Kəlakasl-sa-Nga.
²³ À man ata nà, dōwan aya inde abay a nan atan sē varan way mē kwasay a mē japay a tē ndəliwen awan, aday à man zek à dōce anahan inde. Əne Yesu a ngam bay.

²⁴ Tē dazlan tē daray anan pē dədom. Tē gəzla anan zana a Yesu, ta ga caca pē zana anahan ata à wulen a tinen ahay inde, aday sa san anan pi zek wa saa njad zana ataya nē wayaw.

²⁵ Tē daray anan Yesu nà, i ga njamde dəsudō*. ²⁶ Tē vinde way a tinen a sa ban anan apan ata awan: «Bahay sē Yahuda ahay.» Tē tapan anan pē dədom ata awan.

²⁷ Tē darak ayak dō sē akar aya inde cew re, dō kərtek a tē alay puway, dō hinen tē alay gula, Yesu à mamasl a tinen. [²⁸ Kawa ana Deftere sa ja ata nà, a tēra matanan acəkan. A wa: «Tē baslay anan à wulen su dō mi nes aya inde.†»]

²⁹ Dō sa zla ta man ataya fok ta bal nga kwata kwata, tē gənahan, ta wa: «Na wa, iken ka wa ki mbazl anan doh sē mazlaḅ a Mbərom aday ki han anan maza awan à luvon maakan inde ba? ³⁰ Əna dazay ahay pē dədom a wa kutok, aday tam anan nga anak bidaw!»

³¹ Matanan, bahay sē gəđan dundo anà way ahay, miter sē Tawrita ahay pē kərtek a, ta ran mindel à wulen a tinen, ta wa: «Kè təmāk anan dō azar aya awan, əna a mba apan sa tam anan nga anahan a bay. ³² Kak dē canak anan anà Almasihu bahay sē Yahuda ahay kè dazak ahay pē dədom wa hēna ata nà, dī daf apan nga acəkan!»

Do aya tinen mē daray aya tatē Yesu ataya dukwen ta ma nga sē gənahan ite re.

Amac a Yesu

Mata 27.45-56; Lukas 23.44-49; Yuhana 19.28-30

³³ A ban pē man ipec wa nà, luvon a ga pē daliyugo fok takədimbom, hus à njamde maakan‡. ³⁴ Tē njamde maakan kutok cəna, Yesu a zlah tē məgalak a, a wa: «*Elowa, Elowa, lama sabaktani?§*» Kawa sa ja nà: «Mbərom uno, Mbərom uno, kē mbəsak nen, angamaw?*

³⁵ Dō a mē tavay aya à man ata azar a tē sləne bine maw cəna, ta wa: «Winen apan i ngaman anà Eliya hēna!»

³⁶ Dōwan a tinen a kərtek a a haw, a gəḅa awan a inde kawa baf, a tar anan à way mē kwasay a inde, aday sərekeke re. Tē taran anan ayak tē gusuko zəbor awan aday Yesu à susəḅ. Ta wa: «Kak Eliya i nay sa naa dazay anan ahay pa man a anan wa nà, dī ca apan aday. Buko!»

³⁷ Əna Yesu a zlah tē məgalak awan, a mac way anahan.

³⁸ Cəna, zana sē gəzla anan man sē njahay a Mbərom pi zek wa tē dō ahay, ù doh sē mazlaḅ a Mbərom ata, a ngəraw i zek wa əndem, a bənay ahay kwa à mburom wa hus à məndak.

³⁹ Bahay sē suje a mē tavay a pa 'am ana atē Yesu a mē daray ataya kē canak anan a mac nē kəkəməw. Anga nan a wa: «Tē dīdek awan, winen Wan a Mbərom.»

⁴⁰ Uwar ahay inde à man ata awan, tē tavay zad, tinen apan ti cak ayak apan. À wulen sē uwar ataya nà, dī tan à nga anà Mariyama dəna sē Magədala ahay, tatē Salome, aday Mariyama may ana Yakuba zek cəḁew awan tatē Yoses. ⁴¹ À alay a Yesu winen à Galile nà, uwar ataya ta taa pərahan azar, aday ta taa gan mer su way re. Uwar azar aya dukwen inde bayak a tē pərahak anan ahay azar à Urəsalima, tinen inde à man ata re.

Tē gəḅa anan Yesu à məke

Mata 27.57-61; Lukas 23.50-56; Yuhana 19.38-42

⁴² Pac ata nà, luvon sē lavay zek anga luvon sa man uda awan. Kawa sa ja nà, luvon sē lahan anà luvon sa man uda awan. Suko awan a ga nà, ⁴³ Yusufu, dō sē Arimatiya ahay, a nay. Winen dō tē mazlaḅ awan à wulen su dō sē lavay nga ahay. Winen apan i ba bahay a Mbərom re. A sa mbac sa zla à man ana Pilatu, a cəcihey ahay cəved sa la anan

* 15:25 Njamde dəsudō: pac a may ahay apa sa sla wa dā. † 15:28 Ca pē Esaaya 53.12. ‡ 15:33 Njamde maakan: pac à man sa zla apa sa sla inde dā. § 15:34 'Am ataya nà, tinen ta 'am sē Aramayak. * 15:34 Ca pē Jabuuru 22.2.

Yesu. ⁴⁴ Pilatu a sløne sa jəka Yesu kə məcak coy nà, a gan masuwayan, anga pə winen nà, Yesu kə məcak bəse kak matanan nà, na. Pilatu a ngaman ayak anà bahay sə suje ata awan, a cəce panan: «A mac nà, kə njahak bayak a daw?» ⁴⁵ Bahay sə suje ata a ndav anan sə təkəren ləbara cəna, a jan anà Yusufu nà: «Ka a gəba məsinde anak, la!» ⁴⁶ Yusufu a sukum apan rəkot, a dazay anan ahay məsinde a Yesu pə dədom mə zləngad ata wa. A nga anan apan rəkot ata awan, a dəfak anan ayak à jəvay a ma la à jama inde ata awan.† A bətukwal apan bələlen məduwen a, a tacay anan 'am sə jəvay. ⁴⁷ Atə Mariyama, dəna sə Magədala ahay, tə Mariyama, may ana Yoses, ta ca pa man a ta la anan uda Yesu ata awan.

16

Yesu a slabakay ahay à məke wa

Mata 28.1-8; Lukas 24.1-12; Yuhana 20.1-10

¹ Pə dəba ana luvon sa man uda awan wa nà, Mariyama sə Magədala, tə Salome, tatə Mariyama may ana Yakuba, tə sukum amar lele aya sə rəbas dun'a ata awan, saa gak ayak pə məsinde a Yesu à jəvay inde.

² Ta pac sə zaka awan duwdew, pac winen apan i gay ahay tərdussa, uwar ataya ta zla pa 'am jəvay. Pac kà gak cəf lele way anahan, ta sa dəzle nà, na. ³ Tinen apan ti ja à wulen a tinen inde ta wa: «Wayə saa bətukolok uko anan bələlen a pa 'am jəvay wa anaw?» ⁴ Tə cakaf nga nà, tə canan ayak anà bələlen a məduwen ata mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay a coy.

⁵ Ta zla à jəvay inde, ta ca idə nà, tə canan à dowan inde njavar awan mə njahay tə alay puway, winen tə zana pi zek sədək awan aday kwedekkwedek. A gan atan masuwayan, ta ma nga pə ajəjar yiḃyaḃ.

⁶ Əna dowan ata a jan anà uwar ataya, a wa: «Kə jəjiren bay! Kwanay apan ki pəlen nə Yesu sə Nazaratu, dowan a tinen sə darak anan ayak pə dədom mə zləngad ata awan. Cen apan. Man sə nahay anahan awan nə həna. Winen inde à man a anan sabay. Kə slabakak! ⁷ Həna nà, zlen! Kə si jen anà njavar anahan ahay tatə Piyer nà: “I lahak ikwen à Galile. Ki cinen anan nà, à man ata awan, kawa anahan sa jak ikwen.”»

⁸ Kwayan'a, uwar ataya ta haw ahahaw pa 'am jəvay wa tə ajəjar awan, anga zlawan a gan atan. Tə təkərek anan 'am ata anà dowan kwa kərtek bay anga tinen apan ti jəjar.

Yesu a kan zek anà Mariyama sə Magədala, aday anà njavar anahan ahay cew

Mata 28.9-10; Yuhana 20.11-18

⁹ Yesu a slabakay ahay à məke wa nà, pac sə zaka duwdew pərek. Mama'am awan a kan zek anà Mariyama, dəna sə Magədala ahay ata, Yesu sə rəzlay ahay wa apasay lelibay aya cuwḃe à winen wa ata awan. ¹⁰ Mariyama ata awan a zla sə dakan anan ləbara awan anà dō sa taa jəpay tatə Yesu ataya, tinen apan ti yam anga mbac kə slahak patan wa. ¹¹ Tə sløne sa jəka winen inde tə sifa awan, aday Mariyama kə canak anan dukwen, tə təmahak sa daf apan nga bay.

¹² Pə dəba wa dukwen nà, Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay cew ti zek hinen. Tinen a aday nà, tinen apan ti nay à wulen su doh wa sa zla tə kiḃe. ¹³ Njavar ataya dukwen ta mak, tə təkərek anan ləbara awan anà njavar anahan azar ataya awan, əna tə təmahak atan anan bay re.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Lukas 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

¹⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a kan atan zek anà njavar anahan ahay kuro nga anahan a kərtek, tinen mə njahay a ti pa daf. A gafan atan 'am anga tə dəfak apan nga bay, aday anga kurkwilen à sləmay a tinen ahay inde, bina tə təmahak 'am su dō sə canan kə slabakak ataya bay.

† 15:46 jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

¹⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Zlen kwa ta sə wura pə daliyugo fok. Diken anan ləbara mugom a anan kwa anà waya fok. ¹⁶ Kuwaya, dōwan a kè dəfak apan nga pə ləbara ata awan aday kə təmahak sa ga baptisma nà, i tam. Aday dōwan a kè dəfak apan nga bay ite nà, Mbərom i gan sariya. ¹⁷ Do ma dəf upo nga aya awan ti njad sa ga way masuwayan aya awan. Ti razl setene ahay tə sləmay uno, ti njad sa ja 'am wiya aya awan. ¹⁸ Hinahibay ti ban dədew tə alay kabay ti varan atan leke dəp nà, i gan atan awan bay. Ti dəfan alay pa nga ana dō sə dəvac ahay nà, ti mbar à dəvac a tinen ahay wa.»

Yesu a ján à Mbərom

Lukas 24.50-53; Mer su way ahay 1.9-11

¹⁹ Pə dəba ana Bahay Yesu sa jan atan 'am ata wa nà, zek anahan a cakaf à məndak wa, a zla à mburom saa njahay à alay puway ana Mbərom. ²⁰ Njavar anahan ataya ite ta zla saa wazay anan ləbara mugom ata kwa ta sə wura fok. Bahay Yesu a varan atan məgala sa ga masuwayan, aday dō ahay tâ san 'am a tinen nà, dīdem aya awan.*

* 16:20 Andav cəđew a inde re, kawa à Deftere sa 'am sə mbuzom.

Ləbara mugom a kawa ana

Lukas

Sə vinde anan ata awan

A đakay way pə deftere a anan

Lukas a vinde anan đerewel a anan nà, sə đakay anan ləbara a Yesu, anay anahan pə daliyugo, mer su way anahan sa ga ataya awan, amac anahan, aday aslabakay anahan à məke wa. Lukas a vinde ləbara a anan nà, anà do fok, do aday tinen Yahuda ahay bay ataya aday anà Yahuda ahay re. Lukas winen doktor awan, aday kà gak anan nga sə taker anan ləbara a anan tə cəved a lele təhhe kawa way a sə təra ataya awan.

Nga sa 'am ahay

Alay sə wahay Yesu (1.1 - 4.13)

Yesu i wazay aday i mbar do sə đəvac ahay à Galile (4.14 - 9.50)

Yesu i zla à Urəsalima (9.51 - 19.27)

Lumo a Yesu mədakwidok a à Urəsalima (19.28 - 23.56)

Yesu a slabakay ahay à məke wa aday a kan zek anà njavar anahan ahay (24.1-53)

Adazlan anahan awan

¹⁻² Na jak anak ayak 'am, iken Tiyufil do məduwen awan.

Do azar aya tə canak anan tə ide a tinen awan, anà way a Mbərom sa ga à wulen a mənuko inde kurre ataya awan. Aday Mbərom a slan atan sə đakay anan ləbara sə way a tinen sə canan ata awan. Tinen đukwen tə đakak umo anan re. Do ahay bayak a à wulen a manay wa, ta rak apan zek sə vinde anan ləbara ata awan. ³ Nen həna đukwen nə bənak anan bitem sə cəce anan way a sə təra kurre ataya awan, aday həna nə gəzlan alay pi zek wa lele kutok. Anga nan, u no sə vindek anan ayak way ataya pə mədire pə mədire akiken Tiyufil. ⁴ Nə vindek anan ayak iken ite nà, aday kà san anan đidek sə way a iken sə tətək həna ata awan.

Masley a Mbərom a đakay anan ləbara saa wahay Yuhana, do sa gan baptisma anà do ahay

⁵ Natiya awan, à alay a Hiridus winen bahay a pa nga sə daliyugo sə Yahudiya ata nà, đowan a inde tə ngaman Zakari. Winen do sə gədan dundo à way ahay anga Mbərom, do sə slala ana Abiya. Dalay anahan inde tə ngaman Elizabet winen dəna sə slala ana Haruna, bahay sə gədan dundo anà way a re. ⁶ Tinen cew maya tə dalay anahan nà, do sa ga way đidek aya pa 'am a Mbərom. Tə đəfan apan anà nga sa 'am ana Bahay Mbərom mə baslay aya nà, dəc dəc lele. ⁷ Əna wan a tinen ibay, anga dalay anahan Elizabet ata nà, dərlay awan. Tə wahak wan bay, hus ta gak məduwer.

⁸ Natiya kutok, pə luvon a inde, Zakari winen apan i ga mer su way anahan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, anga alay a saa ga mer su way a tinen tu do sə slala ana Abiya ahay kà slak. ⁹ Do sə gədan dundo à way ataya ta taa gəzla anan mer su way ata pə luvon pə luvon. Pac ata kutok, alay a ca pə Zakari. A zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, à man cəncan awan, aday a vak anan awan a inde kawa ləluway a rəbas ike lele dun'a.

¹⁰ À alay a Zakari winen apan i vak awan ata ù doh sə mazlaḅ a Mbərom à man a cəncan ata nà, do a Mbərom ahay tinen apan ti gan amboh à Mbərom uho kurkwer.

¹¹ Zaməma nà, Zakari a canan anà maslay a Mbərom mə tavay a à man sə vakan way anà Mbərom, ta day sə alay puway. ¹² Zakari a canan cəna, a ma nga pə ajəjar, zlawan a gan tə mindel. ¹³ Əna maslay a Mbərom a jan: «Kê jəjar bay, Zakari, anga Mbərom kə slənek anak anan amboh anak. Dalay anak Elizabet i wahak wan mungol awan, aday ki ngaman anà wan ata nà, Yuhana. ¹⁴ À alay ata awan, ki taslay mivel tə mindel, anga wan ata awan. Do ahay bayak a təkede ti taslay mivel anga awahay ana wan ata re, ¹⁵ anga i təra do məduwen a pa 'am a Mbərom. I sa mahay bay, i sa way mə kwasay aya bay re. I

saa nay ahay à kutov a may anahan wa nà, winen ma rah a tə Apasay Cəncan awan. ¹⁶ I may anan ahay do sə Isəra'ila ahay bayak a à man ana Bahay Fetek, Mbərom a tinen. ¹⁷ I nay ahay kawa do maja'am a Mbərom tə məgala sə apasay a kawa ana Mbərom sə varan anà Eliya, do maja'am anahan kwakwa ata awan. Wan anak ata i mbəda anan mivel sə bəbay ahay ta day a wan a tinen ahay, anga aday 'am â zlan atan pi zek. I mbəda anan mivel su do sə dəfan apan anà Mbərom bay ataya aday ti saa bayak nga kawa do didek aya kutok ite. Aday ata, do ahay ti ga inde mə lavay zek aya awan, anà Bahay a mənuko.»

¹⁸ Natiya, pə dəba anahan a wa ite, Zakari a cəce pə maslay a Mbərom ata wa, a wa: «Ni i san aday way ata i təra acəkan nà, kəkəməw? Anga nen nà, məced a coy, aday dalay uno dukwen ava anahan sə wahay wan sabay re.»

¹⁹ Maslay a Mbərom ata a mbədahan apan, a wa: «Nen nà, Jibirila. Nen mə tavay a pa 'am a Mbərom sa gan mer su way. A slənay ahay nen həna nà, sa naa dəkak anan ləbara sa 'am a mugom a anan ata awan. ²⁰ Way uno sa jak i təra acəkan ata nà, kə dəfak nga pa 'am uno ata bay. Anga na awan, ki təra do maandakan awan, ki mba apan sa ja 'am tətibay. Ki njahay tete dezl pə luvon ana way ata i təra aday.»

²¹ À alay ata ite, do ahay tinen apan ti ba anan Zakari uho. A gan masuwayan anà do sə uho ataya, anga kə njahak ayak u doh ata bayak awan. ²² Zakari a nay uho kutok nà, a mba apan sa jan 'am anà do ahay sabay, anga kə tərak do maandakan awan. A jan atan 'am nà, tə alay. Cəna, do ahay ta san zle i ga nə kə canak anan ahay anà awan a à man a cəncan ata wa.

²³ Natiya kutok, alay sa ga mer su way ana Zakari u doh sə mazlaḅ a Mbərom a ndav nà, a zla way anahan agay. ²⁴ Pə dəba sə way ataya wa nà, uwar anahan Elizabet a təra do. Anjahay way sə kiya dāra ahay nà, winen a njahay way anahan agay, a wa: ²⁵ «Na gak anan i zek wa à Mbərom, anga həna waray sə dərlay inde upo sabay, aday do ahay ti mbasay upo sabay re.»

Maslay a Mbərom a dakan anan à Mariyama i i wahay wan

²⁶ Natiya, kiya a gan mbərka anà Elizabet nà, Mbərom a slənay ahay maslay anahan Jibirila à wulen su doh a inde tə ngaman Nazaratu, pə daliyugo sə Galile. ²⁷ A slənay anan ahay àga dəna inde dalay awan, tə ngaman Mariyama, dəle a Yusufu. Yusufu ata nà, winen do sə slala ana Dawuda bije anahan.

²⁸ Maslay a Mbərom ata a zla pə cakay a Mariyama kutok, a jan: «Na jak anak 'am, dənama. Taslay mivel bayak awan, anga Mbərom kà gak anak nga tə asan zek anahan. Mbərom Fetek winen inde tə iken.»

²⁹ Əna Mariyama a sləne 'am a matana ata cəna, a wusen nga tə mindel. Winen apan i bayak, a wa: «Aday u jo 'am matana ata jiya nà, a nan sa ja nə məw?»

³⁰ Maslay a Mbərom ata kutok a wa: «Kə jəjar bay, Mariyama, anga Mbərom kà gak anak sumor. ³¹ Həna nà, ki təra do ti zek cew awan. Ki i wahay wan mungol awan, ki daf apan sləmay nà, Yesu. ³² I təra do məduwen a pa nga sə do ahay fok. Ti ngaman nà, wan a Mbərom sə bagəbaga mburom. Bahay Fetek Mbərom i man anan bahay ana bije anahan Dawuda. ³³ I ga bahay pa nga sə Isəra'ila ahay nà, pa sə viyviya awan. Bahay anahan i ndav kulibay.»

³⁴ Mariyama a mbədahan apan anà maslay a Mbərom ata awan, a wa: «Həna nà, kula mə zlangak tə dowan bay kutok nə aday way ata i təra nà, kəkəməw?»

³⁵ Maslay a Mbərom a mbədahan apan, a wa: «Apasay Cəncan a i dazay apak, məgala a Mbərom sə bagəbaga mburom i nay apak sərdədek kawa mezeze. Anga nan, wan a iken saa wahay ata nà, winen cəncan awan, ti ngaman nə Wan a Mbərom. ³⁶ Ənga ca apan həna, Elizabet, dəna a mərbay anak, winen mə təra do awan, i wahay wan. Abay do ahay tə bayak nà, winen dərlay a coy, əna həna kiya kà gak anan mbərka kutok. ³⁷ Way aday Mbərom a mba apan sa ga anan bay nà, ibay.»

³⁸ Mariyama a mbədahan apan, a wa: «Nen nà, do si mer su way anà Bahay Mbərom coy. Mbərom awan, â ga kawa ananak a su jo a anan ata awan.»

Pə dəba wa kutok, maslay a Mbərom ata a zla way anahan.

Mariyama a zla saa can ahay idé anà Elizabet

³⁹ Pə dəba anahan a wa nà, Mariyama a slabak, kwayan 'a a zla à bəzlom, à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Yahudiya. ⁴⁰ A zla àga Zakari. A dəzle cəna, a jan 'am anà Elizabet.

⁴¹ Elizabet a sləne 'am ana Mariyama ata cəna, wan ana Elizabet à kutov ata a bal kuzled' kuzled'. Aday Apasay Cəncan a a zlan à mivél inde ana Elizabet. ⁴² A jan anà Mariyama tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə dəfak apak alay sə mazlaḅ anahan zal uwar ahay pə daliyugo fok. Ngama ana Mbərom inde pa wan anak a saa wahay ata awan.» ⁴³ Aday a ja asa, a wa: «May ana Bahay uno i nay ahay àga nen kawa həna ata nà, Mbərom sa ma uno ite anaw? ⁴⁴ Anga nə sləne 'am anak iken su jo ata cəna, wan a dazlan sa bal à kutov uno, anga wan ata kə taslak mivél tə mindel. ⁴⁵ Ataslay mivél i tərak iken anga kə dəfak nga pa 'am ana maslay a Mbərom a sa jak ata awan, way ata i təra.»

Mariyama a həran nga anà Mbərom Ba Məduwen

⁴⁶ Natiya kutok, Mariyama a ga ara, a wa:

«Mivél uno i həran nga anà Mbərom Ba Məduwen.

⁴⁷ Apasay uno i taslay mivél anga Mbərom, winen do sa tam nen.

⁴⁸ Anga winen kə bayakak pi nen bile anahan, aday na slak awan bay ata awan.

Ayaw, həna kutok do ahay fok ti taa ja coy, nen uwar tə ngama a Mbərom awan.

⁴⁹ Mbərom Ba Məgala kə gak uno mer su way lele aya bayak awan.

Sləmay anahan nà, cəncan awan.

⁵⁰ Do sa dəf apan nga ahay nà, ta gan i zek wa pa sə viyviya awan.

⁵¹ Kə gak mer su way ahay tə məgala sə alay anahan njənnjan awan.

Kə tak anan 'am anà do sa gan may anà ahar nga ahay à man ahay cara cara fok.

⁵² Kə dazak anan ahay bahay ahay à man sə njahay a tinen ahay wa,

aday kə slabakak anan nga anà do mə nahay nga aya awan.

⁵³ Kə rahak anan do may sa han patan ataya tə way lele aya awan,

əna do sə zlile ahay nà, kə rəzлак atan alay məgabar aya awan.

⁵⁴ Kə mak anan zek anà do si mer su way anahan Isəra'ila ahay.

Ta gak anan i zek wa, kə mbədəkek atan à nga wa bay, kə gak atan asan zek hwiya.

⁵⁵ Kawa anahan sə zlapan anan anà bje a mənuko ahay, tatə Ibərahima,

aday tə slala anahan ahay ata nà, i ga anan way ata hwiya.»

⁵⁶ Mariyama a njahay tə Elizabet way sə kiya maakan, aday a zla way anahan agay kutok.

Awahay ana Yuhana, do sa gan Baptisma anà do ahay

⁵⁷ Natiya, alay a a sla aday Elizabet i njad' wan kutok. A wahay wan mungol awan. ⁵⁸ Do sə cakay su doh anahan ahay tu do sə zaav anahan ahay tə sləne sa jəka Elizabet kə gak anan i zek wa anà Mbərom ata nà, ta nay saa taslay mivél pə kərtek awan.

⁵⁹ Natiya, wan ata a njahay luvon jəmaakan nà, do ahay ta nay ahay saa gədan mədəndalas, sa dəf apan sləmay. Abay ta gan may sə ngaman tə sləmay ana bəbay anahan Zakari. ⁶⁰ Əna may anahan awan a mbəda apan, a wa: «Matana bay. Sləmay anahan a nà, Yuhana.»

⁶¹ Tə mbədahan apan, ta wa: «Matana bay. Anga sləmay a dowan inde matana pə slala anak ibay.»

⁶² Tə cəce pə bəbay a wa, kawa mədəngazlak wulak wulak tə alay, aday sa san, a nan sə ngaman anà wan anahan a nà, wayaw. ⁶³ Natiya kutok, Zakari a cəce way sə vinde apan way, aday a vinde apan 'am aya awan: «Sləmay anahan a nà, Yuhana.» Way ata a gan atan masuwayan.

⁶⁴ Cəna kwayan 'a, Zakari a mba apan sa ja 'am, aday a dazlan sə həran nga anà Mbərom kutok.

⁶⁵ Natiya, do sə cakay su doh anahan ahay fok ta ma nga sə jəjar, aday à bəzlom sə daliyugo sə Yahudiya ataya fok, tinen apan ti təkər ləbara sə way a sə təra ata awan.

⁶⁶ Do sə sləne ləbara sa 'am ataya fok, ta ma nga sə bayak, ta wa aday: «Ləbara a wan

ata i naa ga nà, kəkəməw?» Anga alay sə mazlaḅ a Mbərom Ba Məduwen inde pa wan ata awan.

Zakari a zambad a Mbərom anga sumor anahan

⁶⁷ Pə dəḅa a wa kutok, Apasay Cəncan awan a rahan à mivél inde anà Zakari, bəbay ana wan a ata awan. Natiya awan, a dazlan sa ma anan 'am a Mbərom, a wa:

⁶⁸ «Zambaduko anan Bahay Fetek, Mbərom ana Isəra'ila ahay, anga kà gak atan nga lele, kə təmak atan ahay à ḅile wa.

⁶⁹ Kə slənak uko ahay anà mənuko ite, dō sa tam dō məgala awan pə slala ana Dawuda wa, dō sa ga mer su way anahan ata awan.

⁷⁰ Bina ḅa kà jak anan matanan kwakwa ta 'am ana dō maja'am anahan cəncan aya awan,

⁷¹ a wa, i təmay ahay mənuko à alay ana dō manidə a nuko ahay wa, aday à alay ana dō sa nak uko idə ahay wa fək.

⁷² Natiya, Mbərom a kay anan ahay sumor anahan sə zlapan anan anà bije a mənuko ahay ata awan,

anga a bayak pə aḅan 'am a tinen ata hwiya,

⁷³ way a Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima, bije a mənuko ata awan.

⁷⁴ A wa, i təmay ahay mənuko à alay ana dō manidə a mənuko ahay wa,

aday dī mba apan sa gan mer su way mənǰəna ajəjar,

⁷⁵ dī gan mer su way tə cəved awan mənǰəna ines ahay,

pə idə a Mbərom, hus pə luvon a sifa a nuko saa ndav pə daliyugo wa.»

⁷⁶ Zakari a ja hwiya asa re, a wa:

«Iken, wan a cəḅew a ana awan, ti naa ngamak dō maja'am a Mbərom sə bagəḅaga mburom,

anga ki lahan anà Ba Məduwen, sə ndakan anan cəved anahan,

⁷⁷ aday sə dḅakan anan anà dō anahan ahay nà,

winen i naa tam atan ta sə pəsen atan anan ines a tinen ahay.

⁷⁸ Anga winen nà, dō sa ga sumor, aday dō sə asan zek re.

A kay puko jiyjay anahan à mburom wa,

kawa pac sə sləray ata awan.

⁷⁹ Jiyjay ata i dəvan ayak anà dō sə idə zənzen ataya awan,

tinen bəse dō sə məke ahay coy ata awan,

i lagay mənuko à cəved sə zay inde.»

⁸⁰ Natiya, pə dəḅa anahan a wa, Yuhana a har, a san nga lele, a zla way anahan à saf inde. A njahay à man ata dezl pə luvon anahan sa kan ahay zek anà Isəra'ila ahay ata kutok.

2

Awahay ana Yesu Almasihu

Mata 1.18-25

¹ À alay ata ite, bahay sə Ruma Agustus a jan anà dō si mer su way anahan ahay tē baslay anan sləmay su dō pə daliyugo anahan ahay ataya fək. ² Wita nà, mama'am sə baslay dō pə daliyugo sə Ruma ahay ata awan. A təra nà, à alay a Kiriniyus winen dō sə lavan nga anà daliyugo sə Siriya ata awan. ³ Anga nan kutok, kuwaya fək a zla saa vindek anan ayak sləmay anahan à wulen su doh ana bije anahan.

⁴ Natiya kutok, Yusufu ite a slabak à Nazaratu pə daliyugo sə Galile wa, a zla pə daliyugo sə Yahudiya à wulen su doh sə Baytilama, man sə wahay ana bije anahan Dawuda. ⁵ Aday ta zla saa vindek anan ayak sləmay a tinen tə Mariyama, dəle anahan, winen mə təra dō awan.

⁶ À alay a tinen à Baytilama à man ata kutok nà, wan a dəlay anan Mariyama, bina kà slak pə kiya anahan. ⁷ Aday a wahay wan mungol a murkwaya anahan, a kumboh anan

à zana inde, a nahay anan à kudom* inde, bina man inde sə nahay ù doh sabay, anga mbəlok ahay tə zalak ayak.

Do sa bal gənow ahay ta zla à Baytilama

⁸ Natiya awan, do sa bal way ahay inde à kibe sa man ata awan, tinen apan ti ba pə gənow a tinen ahay sə luvon. ⁹ Maslay a Mbərom a sləray ahay à wulen a tinen inde. Jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom a dəvay ahay patan pəzlad pəzlad, aday ta ma nga sə jəjar tə mindel.

¹⁰ Əna maslay a Mbərom ata a jan atan nà: «Kê jəjiren bay, anga na nak ikwen anan ahay nà, tə ləbara mugom a, sə taslan anan mivél anà do ahay fok. ¹¹ Do sa tam do mə wahay a anga kwanay biten à Baytilama, wulen su doh a Dawuda. Winen nà, Almasihu, Ba Məduwen. ¹² Ki i sənən anan pə minje sə way a anan: Ki njiden anan ayak wan cəfew a ndələbəcəbe mə kumboh a à zana inde, aday mə nahay awan à kudom† inde.»

¹³ Kwayan'a cəna, daskalak, maslay a Mbərom azar aya tə sləray ahay, tə japay tə maslay a Mbərom ata awan. Tə taslay mivél pə kərtek awan, tə həran nga anà Mbərom ta sə zambad anan, ta wa:

¹⁴ «Zambadıko anan Mbərom à bagəbaga mburom.

Zay à ga inde pə daliyugo à wulen su do anahan a sa zlan à nga ataya awan.»

¹⁵ Pə dəba anahan a wa nà, maslay a Mbərom ataya tə mbəsak anan do sa bal way ataya awan. Ta ma way a tinen à man a Mbərom nà, do sa bal way ahay ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Zluko à Baytilama, cuko ahay pə way a sə təra à man ata kawa ana maslay a Mbərom sə dəkak uko anan ata awan.»

¹⁶ Cəna, tə slabak, ta zla kwayan'a, ta tan ayak à nga anà atə Mariyama tə Yusufu aday ta wan a cəfew a ata, mə nahay awan, à kudom‡ inde. ¹⁷ Do sa bal gənow ahay tə canan à wan ata cəna, tə dazlan sə dəkay anan way kawa ana maslay a Mbərom sa jan atan pa wan ata ata awan. ¹⁸ 'Am ana do sa bal way ataya a ma nga sa gan masuwayan anà do sə sləne 'am a tinen ataya awan. ¹⁹ Əna Mariyama nà, a dəf anan à nga inde way a sə təra ataya fok kəcek kəcek, a taa jalay apan à mivél anahan inde.

²⁰ Pə dəba anahan a wa nà, do sa bal way ahay ta ma way a tinen à kibe à man sə gənow a tinen ahay. Tinen apan ti zambad a Mbərom, tinen apan ti həran nga, anga way a tinen sə canan ta sə sləne ataya fok. Kə tərak kawa ana maslay a Mbərom a sa jan atan ayak kurre ata acəkan.

Ađaf sləmay pə wan

²¹ A njahay pə dəba wa kwasuko kərtek nà, alay a a sla sə gəfan mədəndalas anà wan ata kutok. Ta dəf apan sləmay a nà, Yesu. Sləmay ata nà, sləmay mbala ana maslay a Mbərom sə dəkan anan anà Mariyama, à alay a kə tərak do fan bay a ata awan.

Ta zla anan tə Yesu saa ka anan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

²² Alay sa ga mudo ana Mariyama a ndav kutok, kawa ana Tawrita ana Musa sə dəkay anan nà, ta zla anan tə Yesu à Urəsalima sə dəkan anan à Mbərom, ù doh sə mazlaḅ a Mbərom awan, ²³ anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde nà: «Murkwaya sə wan mungol a cəna, ma ga nga awan, anà Mbərom. §» ²⁴ Aday ta var way ta 'am kəray awan, anga mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde matanan: «Sa var nà, kurkudok ahay cew, kabay badəbada ahay cew.*»

Simiyon a ngəran anà Mbərom anga Yesu

²⁵ À alay ata ite, dowan a inde à Urəsalima à man ata awan, tə ngaman Simiyon, winen do didek a aday a jəjaran anà Mbərom cəvedəbay. Winen apan i ba anay ana do saa tam anan Isəra'ila ahay ata awan. Apasay Cəncan a dukwen inde à mivél anahan. ²⁶ Ba Apasay

* 2:7 Kudom sə Mbuko bay. Awan a kawa kudom aday ta taa pak uda apa sə gənow ahay.

† 2:12 Kudom sə Mbuko bay. Awan a kawa kudom aday ta taa pak uda apa sə gənow ahay.

‡ 2:16 Kudom sə Mbuko bay. Awan a kawa kudom aday ta taa pak uda apa sə gənow ahay.

§ 2:23 Ca pə Gurtaaki 13.2, 12. * 2:24 Ca pə Farillaaji Lewirko'en 12.8.

Cəncan a kə dəkək anan anan, i mac fan bay si i canan anà Almasihu a Mbərom saa slənay anan ahay ata aday.

²⁷ À alay ata ite, Apasay a Mbərom kà nak anan ahay Simiyon ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Aday bəbay a Yesu ta may anahan ta nak anan ahay Yesu à man ata, saa zugulan way kawa mə vinde a à Tawrita ana Mbərom inde ata awan. ²⁸ Cəna, Simiyon a təma anan wan à alay anahan inde, a gan suse anà Mbərom, a wa:

²⁹ «Bahay Mbərom, 'am anak a su jo kurre ata kà gak zek kutok.

Həna nà, mbəsak nen bile anak nà mac. Nen à zay inde kutok.

³⁰ Anga həna nə canak anan tə idə uno njœk anà do iken sə slənay saa tam anan do ahay ata awan.

³¹ Winen, iken sə lavan a zek anà do sə daliyugo ahay fok ata awan.

³² Winen nà, jiyjay sə dakan anan way anà do sə daliyugo ahay fok, aday winen i varan mazlaḅ anà do anak Isəra'ila ahay.»

³³ 'Am ana Simiyon sa jan à nga wa anà Yesu ata nà, a gan masuwayan à bəbay anahan tə may anahan a təke fok.

³⁴ Natiya kutok, Simiyon a daf patan ngama, aday a jan anà Mariyama, may a Yesu awan, a wa: «San apan lele, wan anak a anan nà, i naa dəcan saray anà Isəra'ila ahay bayak awan, aday i naa təran cəved sa njad sifa anà Isəra'ila ahay bayak a re. Winen i təra do saa dakan anan Mbərom anà do ahay, əna do ahay ti təma 'am anahan bay. ³⁵ I kay anan ahay uho abayak nga su do mi dər ataya awan. Əna iken, Mariyama nà, way i cəbak à mivəl inde kawa ta ndaz iken zlac zlac tə maslalam.»

Anna a ngəran anà Mbərom

³⁶ À Urəsalima à man ata nà, do maja'am a Mbərom a inde uwar awan, tə ngaman Anna. Winen dəna ana Fanuwel, do sə zaav ana Aser. Uwar ata winen məduwer a coy. 'Ba kə njahak abay pi zek tə mbaz ava cuwbe tə dalay anahan awan, əna mbaz a mac panan.

³⁷ A njahay winen mədukway sə uwar awan, ava anahan kà gak həna kutok kwa kuro jəmaakan nga anahan a fudo. Winen apan i ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom hwiya, luvon tə ipec a təke. Winen apan i ga amboh tə sumaya awan.

³⁸ À alay a Simiyon tə Yesu a à alay inde ata nà, Anna a zla à man a tinen awan, a gan suse à Mbərom. A təkəren ləbara a Yesu anà do sa ba aday Mbərom i tam anan Urəsalima ataya awan.

Atə Yusufu tə Mariyama ta ma pə dəba à Nazratu

³⁹ Pə dəba anahan a wa, atə bəbay a Yesu tə may anahan ta ndav anan sa ga way kawa mə vinde a à Tawrita a Mbərom inde ataya nà, ta ma way a tinen pə dəba à wulen su doh a tinen à Nazratu pə daliyugo sə Galile kutok. ⁴⁰ Natiya awan, wan ata kə hərək. Kə njadak məgala lele, kə njadak kəlire† lele re, aday Mbərom a pəlay anan cəvedabay.

Yesu ma va kuro nga cew awan, ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

⁴¹ Atə bəbay a Yesu tə may anahan ta taa zla pə ava pə ava saa gay ahay azar uko sə Pasəka à Urəsalima wa. ⁴² Ava ana Yesu a ga kuro nga anahan a cew kutok nà, ta zla pə kərtek a à azar uko ata, kawa ana Isəra'ila ahay sa taa zla ata awan.

⁴³ Azar uko a ndav nà, atə bəbay anahan tə may anahan ta ma pə dəba sa zla agay. Əna wan a tinen Yesu ata nà, winen mətak njahay way anahan à Urəsalima. Aday atə bəbay anahan tə may anahan nà, tə sənək pi zek bay. ⁴⁴ Tinen tə bayak nà, i ga inde à wulen su do a tinen ahay. Ta zla way sə luvon kərtek nà, winen ibay hwiya. Matanan tə dazlan sə pəlay anan à wulen su do a tinen ahay, tə məndala anahan ahay wa. ⁴⁵ Əna ta tak anan à nga à wulen su do ataya inde bay, ta ma pə dəba à Urəsalima, saa pəlay anan ahay à man ata wa.

⁴⁶ Hus pə luvon maakan anahan a ta saa tan à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, winen mə njahay awan, à wulen sə miter sə Tawrita ahay inde. Winen apan i pak sləmay pa 'am a tinen, aday winen a dükwen winen apan i cəce patan wa 'am ahay ite. ⁴⁷ A ma nga

† 2:40 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

sa gan h b k kka an  d  sa pak sl may pa 'am anahan ataya fok, anga 'am anahan a s  mb dahan atan apan ata n , t  m rike sa san way awan.

⁴⁸ At  b bay anahan t  may anahan t  canan kutok n , a gan atan h b k kka re. Anga nan awan, may anahan a jan, a wa: «Wan uno, ka gan umo ata n , way maw? Ma yak nga s  p lay iken t  b bay anak aday zek k  dak umo nd lekeke s  p lay iken n , angamaw?»

⁴⁹ A mb dahan atan apan, a wa: «K  p len nen n , angamaw? K  s nen apan abay sa j ka, ni njahay   doh ana B bay uno bidaw?»

⁵⁰  na t  s nak anan 'am anahan a sa jan atan ata bay.

⁵¹ P  d ba anahan a wa kutok n , Yesu a ma t  tinen a t ke fok   Nazratu. K  d fak anan apan an  at  b bay anahan t  may anahan. May anahan n , a daf anan way a s  t ra ataya fok   nga anahan inde k cek k cek lele.

⁵² Natiya awan, Yesu winen apan i har, winen apan i san nga kurkwer. A zlan   nga an  Mb rom, aday a zlan   nga an  d  ahay fok re.

3

Wazo a Yuhana d  sa gan baptisma an  d  ahay

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Yuhana 1.19-28

¹ Natiya, Tiberiyas k  gak   bahay inde ava kuro nga d ra p  daliyugo s  Ruma ahay fok; s  lavan nga an  daliyugo s  Yahudiya n , Pontiyos Pilatu; s  lavan nga an  daliyugo s  Galile n , Hiridus; m rak anahan Filip d kwen a lavan nga an  kon s  Ituriya, t  daliyugo s  Tarakunitis; Lisaniya d kwen a lavan nga an  daliyugo s  Abilene. ² At  Anas t  Kayafas ite, tinen bahay nga su d  s  g dan dundo an  way ahay anga Mb rom.   alay ata ite kutok, Mb rom a jan ahay 'am anahan an  Yuhana, wan ana Zakari, winen m  njahay a n ,   saf inde taayak.

³ Yuhana a bar   wulen su doh sa mban an  zlinder s  Urdon ataya fok ta s  wazan an  d  ahay, a wa: «Mb siken ines a kwanay ahay, t mihen sa ga baptisma, aday Mb rom i p sek ikwen anan ines a kwanay ahay.»

⁴ Matanan kawa ana Ezaya, d  maja'am a Mb rom s  vinde   Deftere a Mb rom inde, a wa: «Dowan a inde, winen apan i zlah   saf inde   kibe, a wa:

“Ten anan c ved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan c ved ata m  tavay nga a lele f hhe.

⁵ Futor ahay fok, rihen a wa, ndisen uda awan.

B zlom t  culok ahay, mb zlen a wa,   ga f k tuwwa lele.

C ved m  slaray aya fok, t  tavay nga.

C ved mi nes aya fok, t  ndakay zek lele.

⁶ Matanan, d  ahay fok ti san apan Mb rom i tam anan d  ahay kutok. *”»

⁷ Natiya kutok, d  ahay bayak a tinen apan ti zla   man a Yuhana, aday   sa gan atan baptisma. Yuhana a jan   d  ataya, a wa: «Kwanay zahav su k n ahay, d  sa njak d  ahay, waya s  d kak ikwen anan sa haw p  sariya ana Mb rom saa nay ahay ata wa anaw?»

⁸ Gen mer su way lele aya aday s  d kay anan n  k  mb siken ines a kwanay ahay ac kan ata awan aday. Bina, k  sa d fen ajalay nga a kwanay ta sa j ka: “Manay n , wan ana Ib rahima ahay asanaw” ata bay. Nen apan ni jak ikwen, Mb rom i mba apan s  t ra anan kon a anaya, wan ana Ib rahima aya t te. ⁹ Mb rom k  lavak anan zek t  tirez, i gad anan d dazl si s  aday a wahay wan lele aya bay ata fok. I gad atan, aday i pak atan   uko inde.»

¹⁰ D  ataya t  c ce panan kutok, ta wa: «Aday m  ga h na n , k k ma kutok anaw?»

¹¹ Yuhana a mb dahan atan apan, a wa: «D  aday zana anahan ahay inde cew ata n ,   varan panan wa an  d  aday zana anahan ibay ata awan. D  aday way sa pa anahan inde ata d kwen,   varan panan wa an  d  hinen, aday way sa pa anahan inde apan it bay ata awan.»

* 3:6 Ca p  Esaaya 40.3-5.

¹² Do sə cakal jangal ahay ite ta zlak ayak à man a Yuhana anga aday â gan atan baptisma ite re. Tə cəce panan, ta wa: «Miter, mi ga həna nà, kəkəma ite anaw?»

¹³ A mbəđahan atan apan, a wa: «Kâ sa təmihen way pə do ahay wa zal pə mbala ana bahay a kwanay sa jak ikwen ata bay.»

¹⁴ Suje ahay ite asa tə cəce panan, ta wa: «Aday manay həna nà, mâ ga kəma ite anaw?»
A mbəđahan atan apan, a wa: «Kê ngəzəren dala pu do ahay wa tə məgala, kabay ta sa gad patan mungwalay bay. Tislen mivəl nà, pə dala sa ga mer su way a kwanay adəka.»

¹⁵ Anga nan kutok, do ataya fok tinen apan ti bayak à nga a tinen inde ta sa ja nà: «Həna anan nà, i ga nə Almasihu bay dəge?»

¹⁶ Əna Yuhana a mbəđahan atan apan à tinen ata fok, a wa: «Nen nà, na gak ikwen baptisma nà, tə a'am cəna coy. Əna, do hinen inde i nay ahay pə dəba uno wa mba, winen a zalay nen tə mazlađ lele. Nen, na slak sə hədek pə cakay anahan aday ni pəsakan anan libər sə təkarak anahan bay. Winen kà sak a nay ahay nà, i naa gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan awan, aday tə uko. ¹⁷ Dowan ata nà, i nay ahay tə gəsadaf anahan a à alay inde saa vəvay ndaw, anga sə gəzla anan ndaw pi zek wa tə janjar. Aday i halan nga anà ndaw i de anahan, janjar dükwen i dəfan uko, i vak anan wa tə uko sə mbacay kula itəbay ata awan.»

¹⁸ Natiya, Yuhana a dakan anan ləbara sa 'am a Mbərom mugom a, anà do ataya nà, ta 'am a ma ja a anaya awan, aday ta 'am azar aya re.

¹⁹ Cəkəbay, bahay a inde ite, tə ngaman Hiridus. A ngəzar anan uwar a inde tə ngaman Hirudiya, pə wanbay anahan wa. Aday dükwen winen apan i ga way lelibay aya inde azar aya bayan a re. Anga nan, Yuhana a jan apan anga mer su way anahan a lelibay ataya awan. ²⁰ Əna Hiridus a ga way lelibay a miza awan, zal way ata asa re. A ban anan Yuhana, a dəfak anan ayak à dangay.

Yesu a ga baptisma

Mata 3.13-17; Markus 1.9-11

²¹ Natiya awan, à alay ana Yuhana winen apan i gan baptisma anà do ahay mba ata nà, a gan baptisma anà Yesu ite re. À alay a Yesu winen apan i ga amboh ata nà, bagəbaga mburom a təba pangaya. ²² Apasay Cəncan a dazay ahay apan ti zek a kawa badəbada dəgurzelehhe. 'Am a ndəray ahay kwa à bagəbaga mburom wa, a wa: «Iken nà, wan uno, ləliwe uno awan. Nen a nə taslay mivəl bayak a nə tə iken awan.»

Bije ana Yesu ahay

Mata 1.1-17

²³ À alay a Yesu sə dazlan sə dəkay anan ləbara sa 'am a Mbərom ata nà, ava anahan i ga way sə kwa kuro maakan ahay. Pə ana do ahay sə bayak nà, winen wan ana Yusufu. Aday kutok, Yusufu winen wan ana Heli, ²⁴ Heli wan ana Matat, Matat wan ana Lewi, Lewi wan ana Melki, Melki wan ana Yanay, Yanay wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Matatiya, ²⁵ Matatiya wan ana Amos, Amos wan ana Nahom, Nahom wan ana Hesəli, Hesəli wan ana Nagay, ²⁶ Nagay wan anan Mahata, Mahata wan ana Matatiya, Matatiya wan ana Semeyon, Semeyon wan ana Yosek, Yosek wan ana Yoda, ²⁷ Yoda wan ana Yowanan, Yowanan wan ana Reza, Reza wan ana Zorobabila, Zorobabila wan ana Salatiyel, Salatiyel wan ana Neri, ²⁸ Neri wan ana Melki, Melki wan ana Adi, Adi wan ana Kosam, Kosam wan ana Elmadem, Elmadem wan ana Eri, ²⁹ Eri wan a Yosuwə, Yosuwə wan ana Eliyezer, Eliyezer wan ana Yorim, Yorim wan ana Matat, Matat wan ana Lewi, ³⁰ Lewi wan ana Simiyon, Simiyon wan ana Yahuda, Yahuda wan ana Yusufu, Yusufu wan ana Yonam, Yonam wan ana Eliyakim, ³¹ Eliyakim wan ana Meliya, Meliya wan ana Mena, Mena wan ana Matata, Matata wan ana Natan, Natan wan ana Dawuda, ³² Dawuda wan ana Yisa, Yisa wan ana Obed, Obed wan ana Bo'es, Bo'es wan ana Salmuna, Salmuna wan ana Nasunu, ³³ Nasunu wan ana Aminadabu, Aminadabu wan ana Adəmin, Adəmin wan ana Arəni, Arəni wan ana Hesərunu, Hesərunu, wan ana Fares, Fares wan ana Yahuda, ³⁴ Yahuda wan ana Yakob, Yakob wan ana Isiyaku, Isiyaku, wan ana Ibərahima, Ibərahima wan ana Tarak, Tarak wan ana Nakor, ³⁵ Nakor wan ana Saruku, Saruku wan ana Ragaw, Ragaw

wan ana Falek, Falek wan ana Eber, Eber wan ana Sala, ³⁶ Sala wan ana Kaynam, Kaynam wan ana Arəfasada, Arəfasada wan ana Sem, Sem wan ana Nuhu, Nuhu wan ana Lemek, ³⁷ Lemek wan ana Matusala, Matusala wan ana Anuhu, Anuhu wan ana Yeret, Yeret wan ana Meleliyel, Meleliyel wan ana Kaynam, ³⁸ Kaynam wan ana Enos, Enos wan ana Setu, Setu wan ana Adama, Adamu ata nà, wan ana Mbərom awan.

4

Fakalaw a nan sa njak a Yesu

Mata 4.1-11; Markus 1.12-13

¹ Coy, pə dəba ana Apasay Cəncan a sa nay ahay pə Yesu ata wa nà, Yesu a may ahay à zlinder sə Urdon wa. Aday Apasay ata a zla anan à man sa saf inde à kiβe. ² Winen à saf inde à man ata nà, luvon kwa kuro fudo, Fakalaw winen apan i njak anan. Luvon kwa kuro fudo ata fok nà, Yesu kə tukumok awan bay jiga awan. Luvon ata a ndav kutok nà, may a han apan tə mindel.

³ Coy kutok, Fakalaw a jan, a wa: «Kak iken nə Wan a Mbərom cukutok nà, jan anà kon a anan à təra dəf bidaw?»

⁴ Yesu a mbədahān apan, a wa: «Ba mə vinde a à Deftere a Mbərom inde coy, a wa: “Do zəzen a a njahay uho nə tə way sa pa dəkdek bay.*”»

⁵ Asa, Fakalaw a zla anan pa nga sə bəzlom zəbor awan, a dakan pə bahay sə daliyugo tembərazem fok, kawa akəbāc ide. ⁶ A jan, a wa: «Daliyugo a anan fok, ni varak anan pə alay anak. Ki lavan nga tə mazlaβ sə zlile anahan a təke fok. Anga way a iken sə canan anaya fok nà, mə vuro a à alay uno inde. Ni mba apan sə varan anan anà dōwan a kawa su no. ⁷ Kə dukwek uno gərmec ù vo aday kə hərak uno nga nà, way a anaya fok ni varak atan.»

⁸ Yesu a mbədahān apan, a wa: «Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde, a wa: “Həran nga nà, anà Mbərom Fetek a taayak, winen Bahay anak. Gan mer su way nà, anà winen a kərtək.†”»

⁹ Pə dəba anahan a wa asa nà, Fakalaw a zla anan Yesu à wulen su doh sə Urəsalima, a ján anan pa nga su doh sə mazlaβ a Mbərom a cəkədked a aday sololo re. Aday a jan kutok, a wa: «Kak iken Wan a Mbərom a acəkan nà, ənga larak ayak zek kwa à man a anan wa à məndak bidaw! ¹⁰ Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa: “Mbərom i jan anà maslay anahan ahay sa ba iken” asanaw? ¹¹ Aday dukwen, a wa: “Ti kəcaw iken à alay a tinen inde, anga aday kà saa burgosl anan saray anak ahay pu kon bay‡” bidaw?»

¹² Yesu a mbədahān apan asa re, a wa: «Deftere a Mbərom a ja nà: “Kà sa ca azan pə Mbərom anak wa bay.§”»

¹³ Pə dəba anahan a wa, Fakalaw kà yak nga dəftakar pə Yesu wa. Coy a mbəsak anan, a zla way anahan pə cakay anahan wa, si pac a hinen asa.

Yesu a dazlan anà mer su way anahan à Galile

Mata 4.12-17; Markus 1.14-15

¹⁴ Pə dəba ana way ataya wa fok kutok, Yesu a may ahay pə daliyugo sə Galile, winen ma rah məgala sə Apasay a Mbərom awan. Do ahay tə dazlan sə təkər anan ləbara sa 'am anahan awan, anà do ahay à wulen su doh sa man ataya fok, pu kon pu kon. ¹⁵ Yesu a dukwen kə dəkak anan anan 'Am a Mbərom anà do ahay ù doh sə wazay ahay. Do sa man ataya fok ta ma nga sə varan zlangar.

Do sə Nazratu ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

Mata 13.53-58; Markus 6.1-6

¹⁶ Yesu a may ahay a Nazratu, wulen su doh a winen sa har uda ata awan. Pə luvon sa man uda awan, kawa anahan sa taa ga, a zla ù doh sə wazay ata awan. A slabak anga aday i jangan Deftere a Mbərom anà do ahay. ¹⁷ Tə varan ahay Deftere ana Ezaya, do maja'am a Mbərom. A təba anan Deftere ata awan, a njad' man sə jinge, winen apan i ja nà:

* 4:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 8.3. † 4:8 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.13. ‡ 4:11 Ca pə Jabuura 91.11-12. § 4:12 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.16.

¹⁸ «Apasay a Mbørom Fetek inde pi nen.

A zəba nen anga aday sə dakan anan ù dō mətawak aya awan, ləbara mugom awan.

A slənay ahay nen sa jan anà dō sə dangay ahay nà: “Həna ti mbəsak kwanay coy”,
aday anà huruf ahay nà: “Həna idə a kwanay i təba kutok”.

A slənay ahay nen saa tam anan dō aday tinen apan ti ga atan alay ataya à dāce a tinen ahay wa,

¹⁹ aday sa naa dākay anan ava a Mbørom sa kay anan ahay sumor anahan ata kà slak.*»

²⁰ Pə dəba wa kutok, a tacay anan Deftere ata awan, a man anan anà dō sa ga mer su way ù doh ata awan. A njahay way anahan kutok. Do su doh ataya fok idə pə winen həməcəcce, tinen apan ti ca apan.

²¹ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Way a kwanay sə sləne à Deftere a Mbørom wa ata nà, həna biten way ata kà gak zek coy.»

²² 'Am anahan a lele sa jan atan ata nà, a gan atan masuwayan. Ta wa: «Winen nà, dō lele awan. Əna aday na wa, winen nà, wan ana Yusufu ba? Aday a gəbay wurwer sa san way a anahan a matanan ata awanaw?»

²³ Natiya, Yesu a jan atan apan kutok, a wa: «Na san zle, ki saa jen uno jike sa 'am kawa həna a anan awan: “Doktor, ənga mbar zek anak tə alay anak awan. Matanan, way anak a manay sə sləne iken sa ga à Kafarnahum ata fok nà, ənga ga anan ù kon anak awan ite bidaw?”»

²⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do ahay ta gan nga anà 'am ana dō maja'am a Mbørom kwa ta sə wura fok. Əna ù kon anahan a nà, dōwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay. ²⁵ Nen apan ni jak ikwen tə didem a asa re. À alay ana Eliya dō maja'am a Mbørom winen inde mba ata nà, iven kà gak bay ava maakan tə kiya mbərka. May kà nak pə daliyugo bayak awan. Aday dūkwen, mədukway sə uwar ahay nà, inde pə daliyugo sə Isəra'ila re asanaw? ²⁶ Əna Mbørom kə slənek anan Eliya àga mədukway sə uwar ataya bay. Si Mbørom a slan anan nà, àga mədukway sə uwar a inde winen à Sarəfat pu kon sə Sidon bidaw?† ²⁷ Aday à alay ana Elize dō maja'am ana Mbørom ata dūkwen dō mə dugwad aya inde bayak a pə daliyugo sə Isəra'ila, əna Elize kə mbərak dōwan kwa kərtek bay. Si a mbar anan nà, Na'aman taayak, winen dūkwen dō sə daliyugo sə Siriya.‡»

²⁸ Natiya kutok, dō mə njahay aya ù doh sə wazay ata, tə sləne 'am ata cəna, a cəban atan tə mindel, mivel a tinen a ban nə kawa uko. ²⁹ Tinen a fok tə slabak, tə ngəza anan kucəcəren kucəcəren, ta zla anan zad à wulen su doh wa. Wulen su doh a tinen ata nà, pə nga sə culok. Ta zla anan pə zalan, aday ti i fakan ayak alay à man ata wa. ³⁰ Əna a nay ahay à wulen a tinen wa, a zla way anahan.

Yesu a mbar anan dōwan a inde tə setene à nga

Markus 1.21-28

³¹ Pə dəba anahan a wa, Yesu a slabak à man ata wa, a zla à wulen su doh sə Kafarnahum pə daliyugo sə Galile. Pə luvon sa man uda awan, a dakan atan anan way ù doh sə wazay.

³² Wazo anahan a a gan atan masuwayan, anga a dākay anan way nə, tə mazlaḅ awan, dodok dodok lele.

³³ Dōwan inde ù doh à man ata awan, winen tə setene à nga inde. A zlah pi zek tə məgalak awan, a wa: ³⁴ «Iken Yesu, dō sə Nazaratu, ma a nak pə manay anaw? Ka nak sə lize manay ca daw? Na san iken zle lele, iken nə dō maslan a Mbørom Cəncan awan.»

³⁵ Cəna Yesu a gafan 'am tə məgalak awan, a jan nà: «Kə bəbal awan bay, hayak à dōwan ata wa adəka.»

Cəna bəram, setene ata a lar anan dōwan ata à məndak à wulen su dō ahay inde à man ata awan. A nay à dōwan ata wa bok, a mbəsak anan mənəna sa gan awan kwa mənəcək.

³⁶ Way a sə təra ata kà gak anan masuwayan anà dō ataya fok, ta ma nga sə cəce pi zek

* 4:19 Ca pə Esaaya 61.1-2. † 4:26 Ca pə 1 Laamiibe 17.8-16. ‡ 4:27 Ca pə 2 Laamiibe 5.1-14.

ahay wa, ta wa: «Jəba su do wura həna anan anaw? Winen apan i jan 'am anà setene ahay tə məgala sə mazlab awan, aday tə bənan à 'am wa acəkan re.»

³⁷ Do ataya ta tan 'am à ləbara ana Yesu pə daliyugo ata təday fok.

Yesu a mbar do sə dəvac ahay bayak awan

Mata 8.14-17; Markus 1.29-34

³⁸ Natiya awan, Yesu a nay ù doh sə wazay wa cəna, a zla àga Simon. A tan ayak à nga anà jəje a Simon winen lelibay. Nga a bərzlan tə mindel. Ta gan kem, à mbar anan ite.

³⁹ Yesu a zla pə cakay anahan awan, a kudək apan. A ngəraz pə dəvac sa nga sə bərazl ata cəna, a ndalay panan. Kwayan'a, uwar ata a slabak, a dan atan way sa pa.

⁴⁰ Pə dəba ana pac sə slahay ù doh wa ite nà, do ahay ta zlak anan ayak tu do sə dəvac a tinen ahay cara cara bayak awan, à man a Yesu. A dazlan sa dəf patan alay kərtek kərtek a tinen awan, aday tə mbərak fok. ⁴¹ Apasay lelibay aya ta nak ahay à do ahay wa bayak awan. Apasay lelibay ataya tinen apan ti zlah kurkwer, ta wa: «Iken nà, Wan a Mbərom wanahan!» Əna Yesu a ngəraz patan, a gafan atan 'am anga aday tã ja matanan bay. Bina ta san zle, winen nà, Almasihu a wanahan.

Yesu a wazay à wulen su doh sə kibe ahay

Markus 1.35-39

⁴² Ide a cəde sidew a nà, Yesu a zla à wulen su doh ata wa, a zla à kibe, à saf inde. Əna do ahay ta zla saa pəlay anan. Ta tan ayak à nga kutok, ta gan may nà, abay à mbəsak atan bay.

⁴³ Əna Yesu a jan atan nà: «Abay təde ni zla acəka, saa dəkay anan ləbara sa 'am mugom a sə bahay a Mbərom, anà do sə wulen su doh sə kibe ahay re. Bina nen mə slənay a bugol nà, saa ga mer su way ata awan.»

⁴⁴ A zla sə wazay pu kon pu kon ù doh sə wazay ahay à wulen su doh sə Yahudiya ataya inde fok.

5

Yesu a ngaman anà do sa ban kələf aya inde

Mata 4.18-22; Markus 1.16-20

¹ Pə luvon a inde, Yesu winen mə tavay a pa 'am sə bəlay sə Gənesaret. Do ahay inde bayak a à man anahan, tinen apan ti ngədəc zek ahay tə mindel, anga a nan atan sə sləne 'am a Mbərom.

² Coy a canan ayak anà kwalalan ahay cew pa 'am məgugujuje. Do sa ban kələf ahay tə dazak ahay wa, tinen apan ti banay anan zuvo a tinen ahay. ³ A ján à kwalalan kərtek a inde, mbala ana Simon. A jan anà Simon a nà, à hədek anan kwalalan anahan ata pa 'am məgugujuje wa mənəcək, sa ma nga à mamasl awan. Coy Yesu a a njahay uda awan, a dazlan sə wazan anà do ahay kutok.

⁴ Yesu a ndav anan 'am anahan ata nà, a jan anà Simon, a wa: «Hədek anan kwalalan pa man sə a'am sədek awan, aday kə liren ayak zuvo à a'am inde sə bənay ahay wa kələf ahay.»

⁵ Simon a mbədəhan apan, a wa: «Miter, ma gak mer su way ata matanan sə luvon a anan ndekərkərre, mə njəkak ahan bay, mə nahay apan nə hwiyo. Aday dukwen mə bənak kələf a kwa kərtek bay. Əna ka jak umo həna ata nà, mi təma sə larak anan ayak zuvo aya à a'am inde aday bidaw!»

⁶ Tə larak anan ayak zuvo à a'am inde bine siwaw nà, kələf ahay bayak a tə rahak anan zuvo. Bəse coy a nan anà zuvo sə məndah. ⁷ Tə ngaman ayak anà do à kwalalan hinen inde ataya, saa man atan zek. Do ataya tə dazlek ayak nà, ta rah anan kwalalan a tinen a cew ataya fok tə kələf ahay. Bəse coy a nan anà kwalalan ataya sə kəkər à a'am inde, anga ta ba ike kə zalak.

⁸ Simon Piyer a canan anà way a matanan ata cəna, a nay à man a Yesu. A dukwen gərmec ù vo, a ja nà: «Ba Məduwen uno, mbəsak nen cəpak, bina nen nà, nen do sə atahasl.»

⁹ Simon tu dō si mer su way anahan ataya ta ma nga pə ajəjar anga kələf a sa ban ata kə zalak pə alay a mindel a wa, bayak a jiga awan. ¹⁰ Way ata kə gak anan masuwayan anà atə Yakuba tə Yuhana, wan ana Zebede ahay, tinen dō sa ga mer su way kərtek a tatə Simon ata re.

Əna Yesu a jan anà Simon, a wa: «Kê jəjar bay. Iken ki təra həna adəka nà, dō sə njudo dō sə pəruho azar ahay, bina iken dō sa ban kələf sabay.»

¹¹ Ta may anan ahay kwalalan a tinen ahay, tə tavay atan pa 'am məgujunguje asa. Cəna tinen mbəsak ayak way a tinen ahay fok à man ata awan, tə pərahan azar à Yesu kutok.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə dugwad awan

Mata 8.1-4; Markus 1.40-45

¹² Natiya, Yesu winen ù kon hinen asa. Tə zlangay tə dōwan a inde mə dugwad awan. Dōwan ata a canan à Yesu cəna, a lar zek à məndak pa 'am anahan, a gan amboh, a jan nà: «Ba Məduwen, kə zlak anak à nga nà, ki mba apan sa mbar nen aday zugol uno à ndav ite.»

¹³ Yesu a ndədoy alay, a laman ta sa jan nà: «U no. Mbar! Zugol anak kə ndəvak.»

Kwayan'a, dəvac a dōwan ata a ndalay panan, kə mbərak.

¹⁴ Coy, Yesu a gafan 'am pi zek wa lele, a jan, a wa: «Kê sa təkəren ləbara a anan anà dōwan bay. Əna zla saa kan zek anà dō sə gəđan dungo à way ahay anga Mbərom, à zəzor iken. Aday kê var way kawa ana Tawrita ana Musa sa ja, aday dō ahay tâ san apan zugol anak kə ndəvak.»

¹⁵ Kwa abay Yesu kə jak anan kê sa đakan anan à dōwan bay təkede nà, sləmay a Yesu a ma nga sə zakay sa ta 'am pə daliyugo ata təday bayak awan. Dō ahay ta nay ahay à man anahan bayak a sa naa sləne 'am anahan, aday à mbar atan à dəvac a tinen ahay wa.

¹⁶ Əna Yesu a a zla way anahan, a njahay à man sa saf inde, aday a taa gan amboh à Mbərom à man ata awan.

Yesu a mbar anan dōwan a inde mə təra à məndak awan

Mata 9.1-8; Markus 2.1-12

¹⁷ Pə luvon a inde asa, Yesu winen apan i tətakan way anà dō ahay. Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay tinen inde mə njahay a pə cakay anahan. Dō ahay ta nay ahay kwa pu kon ahay wa cara cara: dō sə Galile ahay, dō sə Urəsalima ahay pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya re. Aday məgala a Mbərom inde pə Yesu sa mbar anan dō ahay.

¹⁸ À alay ata ite, dōwan aya inde tə gəbak ayak dō pə lala, winen mə təra à məndak awan. Ta gan may sa zla anan ù doh à man a Yesu, aday ti nahay anan pa 'am anahan. ¹⁹ Əna ta san sa jəka ti zla anan ù doh nə ta sə wuraw bay, anga dō kə zalak ù doh awan, rod ahay à məsudoh inde. Ta ján pa nga su doh, tə pəpas man, aday tə tarak anan ayak dōwan a pə lala ata tə libər ù doh, đinger à man a Yesu awan. A dəzle à wulen su dō bayak ata inde, tə nahak anan ayak pa 'am a Yesu.

²⁰ Yesu a canan anà adaf nga a tinen ata nà, a jan anà dōwan a dəvac ata awan, a wa: «Car uno, nə pəsek anan anan ines anak ahay coy.»

²¹ Pə dəba a 'am anahan ata wa kutok nà, Farisa ahay, tə miter sə Tawrita ahay, ta ja ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su dō wura həna anan sə jənan pa 'am anà Mbərom matana ata anaw? Waya sa mba apan sə pəse ines su dō anaw, kak si Mbərom a aday bina!»

²² Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a, a jan atan, a wa: «Kə jilen way matanan à mivəl a kwanay inde nà, angamaw? ²³ Ma da 'am a nə maw? Sa ja: “Nə pəsek anan ines anak ahay” ata đaw, kabay sa ja: “Slabak, zla” ata đaw? ²⁴ Əna u no kê sənən apan lele, nen Wan su Dō nà, məgala uno inde sə pəsen anan ines à dō ahay pə daliyugo.»

A jan anà dōwan a mə təra à məndak ata kutok, a wa: «Nen apan ni jak: Slabak, gəba lala anak, zla agay.»

²⁵ Cəna, dōwan ata a slabak pə idə su dō ataya fok. A gəba lala anahan a sə nahay apan ata awan, a zla way anahan agay, ta sə həran nga anà Mbərom.

²⁶ Way ata a gan masuwayan ù dō ataya fok, aday tə həran nga anà Mbərom, ta ma nga pə ajəjar, ta wa: «Biten a anan nà, də canak anan anà way ma ga masuwayan awan.»

Yesu a ngaman anà Lewi

Mata 9.9-13; Markus 2.13-17

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a may ahay ù doh wa nà, a canan anà dō sə cakal jangal a inde tə ngaman Lewi*, winen mə njahay a ù doh sə cakal jangal. Yesu a jan, a wa: «Pəruho azar!» ²⁸ Dowan ata a slabak kwayan'a, a mbəsak way anahan ahay fok à man ata awan, a pərahan azar.

²⁹ Pə dəba wa kutok Lewi sə dōwan ata a da way sa pa bayak a àga winen sə təma anan Yesu. Do sə cakal jangal ahay tu dō azar aya bayak awan, tinen apan ti pa way sa pa pə kərtek a tatə Yesu.

³⁰ Aya əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay nà, way ata kà zlak atan à nga bay. Anga nan, ta jan anà njavar a Yesu ataya, ta wa: «Kwanay apan ki pen way a aday ki sen way pə kərtek a tu dō sə cakal jangal ahay aday tu dō sə atahasl ahay nà, angamaw?»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Do dəvac a bay cəna, a gan may anà dō sə disise bay, si dō sə dəvac ahay. ³² Nen na nay ahay sa naa ngaman anà dō sa ga way lele ataya bay. Əna na nay ahay nà, sə ngaman anà dō sə atahasl ahay, anga aday t̄a yam pə ines a tinen ahay.»

Acəce way pə sumaya

Mata 9.14-17; Markus 2.18-22

³³ Farisa ahay pi zek tə miter sə Tawrita ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Njavar ana Yuhana ahay ta sə Farisa ahay ta taa ga sumaya tə amboh a kutok nà, aday mbala anak ahay ta ga itəbay nà, angama kəlanaw?»

³⁴ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «A ga pikwen nà, dō mə ngamay aya à man sə gəba dalay nà, ti mba apan sa ga sumaya itəđaw? Matanan bay! ³⁵ Əna pa pac a dō sə gəba dalay ata tə bənək anan à wulen a tinen wa nà, ata ti ga sumaya kutok.»

³⁶ Natiya kutok, Yesu a təkəren atan 'am sə jike a anan, a wa: «Kula dōwan saa ngərway anan ahay zana wiya a aday i tam anan pə zana məduwer a nà, ibay asanaw? Kak dōwan a kà gak matanan nà, kə nəsek anan zana wiya ata bidaw? Aday zana məduwer ata đukwen nà, i zla pi zek tə zana wiya ata bay ba? ³⁷ Aday đukwen, dōwan saa mbəđ mahay mə kwasay a bay a à mbulo sa zlay məduwer a inde nà, ibay.† Dowan a kà sak a ga matanan cəna, mahay a mə kwasay a bay ata kà sak a kwasay uda nà, i ndazl anan mbulo ata awan. Mahay i pak, aday mbulo đukwen kə nəsek. ³⁸ Kak matanan bay cəna, si ti pak mahay mə kwasay a bay awan, à mbulo wiya a inde cite. ³⁹ Dowan a kà sak mahay mə kwasay a nà, i gan may anà mə kwasay a bay ata sabay asanaw? Anga ta ja nà, lele a nə mə kwasay ata awan.»

6

Yesu nà, winen bahay sə luvon sa man uda awan

Mata 12.1-8; Markus 2.23-28

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen apan ti zla tə guvo sa ndaw kutok nà, njavar anahan ahay ta kad ndaw, ta pa.

² Əna azar sə Farisa aya sə canan atan ataya ta jan atan nà: «Ki gen way aday təđe abay sa ga pə luvon sa man uda bay ata nə, angamaw?»

³ Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Kula kwanay kə jingen way ana Dawuda sa ga tu dō anahan ahay, à alay a may a han apan ata itəbay đaw? A ga nə kəkəməw?* ⁴ Dawuda a zla à jawjawa sə mazlaḅ a Mbərom, a ray pen ma ga nga anga Mbərom ata awan, a pa, aday dō anahan ahay đukwen, kə varak atan, ta pak re. Abay təđe saa pa nà, dō sə gədan dundo à way ahay anga Mbərom dəkdek bidaw?»

⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen Wan su Do nà, nə lavan nga anà luvon sa man uda awan.»

* 5:27 Lewi ata nà, sləmay anahan Mata re. † 5:37 Mbulo sa zlay nà, way sa mbəđ uda mahay kabay a'am sa sa, anga dō sa bar ahay. Aday đukwen, kak winen wiya awan nà, a ngəraw kawa atə gəzla tə kukwar sa kad ata bay. * 6:3 Ca pə 1 Samiyel 21.2-7.

Yesu a mbar anan dōwan a inde ma mac alay awan

Mata 12.9-14; Markus 3.1-6

⁶ Natiya awan, pə luvon sa man uda hinen asa, Yesu a zla ù doh sə wazay, winen apan i wazay. Dōwan a inde à man ata awan, alay puway anahan ma mac awan. ⁷ Miter sə Tawrita ahay tə Farisa ahay tinen apan ti dəfan ide anà Yesu, ata aday, kak kə mbərak anan dō pə luvon sa man uda awan nà, ti njad apan alay sa 'am sa man anan mungok kutok.

⁸ Aya əna, Yesu nə a san way a tinen sə bayak ata zle. Anga nan, a jan anà dōwan a ma mac alay ata, a wa: «Slabak! Tavay à wulen su dō anaya inde.» Cəna, dōwan ata a slabak, a tavay jek à wulen su dō ataya inde.

⁹ Natiya, Yesu a jan anà miter sə Tawrita ahay tə Farisa ataya fok, a wa: «U no sə cəce pikwen wa: Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa ga mer su way lele awan, kabay cəved inde sa ga mer su way lelibay awan, daw? Təde sa tam anan sifa su dō daw, bəzi lele nə sə lizen anan sifa daw?»

¹⁰ Yesu a ca patan nerre fok, a jan anà dōwan a ma mac alay ata kutok, a wa: «Ndədoj anan alay anak.»

Dōwan ata a ndədoj anan alay anahan cəna, wuret alay anahan kə pəsakak.

¹¹ Əna, way ata kə cəbak anan anà dō ataya awan. Ta ma nga sa vad apan awiyaway, aday kəkəma ti i ga anan tə Yesu anaw.

Yesu a walay dō maslan anahan ahay kuro nga cew

Mata 10.1-4; Markus 3.13-19

¹² À luvon ataya inde kutok nà, Yesu a ján wanahan à bəzlom saa ga amboh. A nahay apan hwiyoj tə ide cekərkərre sa gan amboh anà Mbərom.

¹³ Ide a a cəde kutok bine siwaw nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay tə halay nga pə cakay anahan. Ta nay ahay kutok nà, a walay wa kuro nga anahan a cew. A ngaman atan nà, dō maslan ahay.

¹⁴ Sləmay a tinen aya həna: Simon, dōwan a Yesu a ngaman tə sləmay hinen, Piyer† ata awan, aday Andəre, mərak ana Simon, Yakuba, Yuhana, Filip, Bartilome, ¹⁵ Mata, Tomas, Yakuba wan ana Alfa, Simon dō manide sə Ruma ahay, ¹⁶ tə apan Yuda wan ana Yakuba aday tə apan Yudas Iskariyot, dō saa ga daw pə Yesu ata awan.

Yesu a mbar anan dō sə dəvac ahay bayak awan

Mata 4.23-25

¹⁷ Pə dəba anahan a wa nà, atə Yesu tu dō maslan anahan ataya tə dazay à bəzlom wa, tə tavay pa man barbara a fadada. Njavar a Yesu azar aya tinen inde à man ata bayak awan. Aday man su dō azar aya ta nay kwa ù kon a azar aya wa, kawa dō sə Urəsalima pi zek tu dō sə Yahudiya azar aya, tə apan dō sə wulen su doh aya bəse tə bəlay ataya, kawa dō sə Tirus ahay aday tu dō sə Sidon ahay fok, tinen à man ata awan.

¹⁸ Ta nay ahay nà, sa naa pak sləmay pa 'am anahan ahay, aday sa naa njad zay si zek a tinen ahay. Aday dō setene sə hurvos atan ataya dukwen ta nak ahay, aday fok tə mbərak re. ¹⁹ Kuwaya a gan may sə laman alay à Yesu, anga məgala sa mbar dō ahay a nay à winen wa, aday a mbar atan fok.

Ataslay mivəl tə dəce

Mata 5.1-12

²⁰ Natiya awan, Yesu a ca pə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Ataslay mivəl inde anga kwanay, dō mətawak aya awan, anga bahay a Mbərom ma var a nə anga kwanay.

²¹ Ataslay mivəl inde anga kwanay, dō may a han pikwen həna ataya awan, anga ki naa rihen pə luvon a inde nà, mbodol mbodol mba.

Aday ataslay mivəl inde anga kwanay, dō sə jalay mərəva ahay ite asa, anga ki naa mbisen pə luvon a inde mba.

† 6:14 Piyer: kawa sa ja nà, Pəkərad.

- ²² Kak həna do ahay ta nak ikwen idə,
 tə rəzlak kwanay à wulen a tinen wa,
 tə gənahak ikwen,
 ta jak pikwen 'am lelibay aya anga kə dəfen nga pi nen Wan su Do nà,
 tislen mivəl adəka.
- ²³ Pə luvon a ta gak ikwen way matana ataya cəna,
 tislen mivəl, ndəzlen tə ambasay adəka,
 anga Mbərom i varak ikwen magwagway məduwen a à bagəbaga mburom.
 Anga bije a tinen ahay dukwen ta gak anan ahay anà do maja'am a Mbərom ahay kətanən
 re.
- ²⁴ Əna, kwanay do sə zlile ahay nà, dəce inde pikwen,
 anga ba kə njiden panan magwagway a kwanay həna pə daliyugo coy.
- ²⁵ Kwanay, do ma rah aya həna ataya awan, dəce inde pikwen,
 anga may i naa rawad kwanay pə luvon a inde mba.
 Kwanay, do à ambasay inde həna ataya awan, dəce inde pikwen,
 anga ki naa yimen ta sə jalay mərava pə luvon a inde mba.
- ²⁶ Kak həna do ahay ta ja pikwen nə 'am lele aya nà, dəce inde pikwen,
 anga bije a tinen ahay dukwen tə varak anan zlangar matanan anà do maja'am
 mungwalay ataya re.»

Pəlen anan do manide a kwanay ahay

Mata 5.38-48, 7.12

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa:

«Kwanay do sə puko sləmay ahay, nen apan ni jak ikwen: Pəlen anan do manide a
 kwanay ahay, gen anan sumor anà do sa nak ikwen idə ahay. ²⁸ Pəsen 'am lele aya anà do
 sə tahasl kwanay ahay. Gen amboh anà Mbərom anga do sa ga alay tə kwanay ahay.

²⁹ «Dowan a kə dəcak anak pə cakay sləmay kərtek a nà, mbədfahan anan apan day
 hinen asa. Kabay dowan a kə ngəzərak panak zana anak məduwen a sa pak pi zek ata nà,
 mbəsakan anan apan tegwere sə zana ata re.

³⁰ «Dowan a kə cəcihek panak wa way nà, kə sa gan anan azay bay, varan. Kabay dowan
 kə ngəzərak panak wa way anak nà, mbəsakan anan, kə cəce a panan bay.

³¹ «Way a aday həna ki gen anan may do ahay tə gak ikwen anan nà, gen atan anan
 dukwen matanan re.

³² «Kak kə pəlen nà, do sə pəlay kwanay ahay dəkdək nà, waya saa ngərak ikwen apan
 anaw? Kwa do sə atahasl ahay dukwen tə pəlay nà, do sə pəlay atan ataya re asanaw?

³³ Kabay, kak ki gen anan sumor nə ù do sa gak ikwen sumor ahay dəkdək ata nà, mərdok
 sə ayanga a kwanay wuraw? Abay do sə atahasl ahay nà, ta ga nə matanan bay cara dāw?

³⁴ «Kak kə viren anan gudire nà, anà dowan aya aday kə sənən zle ti mba apan sə hamak
 ikwen anan uda tətə ataya nà, waya saa ngərak ikwen apan anaw? Kwa abay do sə atahasl
 ahay təkədə tə varan gudire nà, anà dowan aya aday ta san zle ti mba apan sə haman atan
 anan uda tətə ataya bidāw? ³⁵ Əna, adəka bay, pəlen anan do manide a kwanay ahay, gen
 atan sumor, viren atan gudire, əna mənəna sə bayak sa jəka ti sa haman umo anan uda
 mba ata awan. Kak ki gen matanan nà, ki i njiden magwagway bayak awan, ki tərən nə
 wan a Mbərom sə bagəbaga mburom ahay. Anga Mbərom awan, winen a gan sumor nà,
 anà do sa ngar pə alay itəbay ataya awan, aday anà do sə huwan ahay fok re. ³⁶ Gen anan
 sumor i zek ahay, anga Bəbay a kwanay Mbərom nà, winen do sa gan sumor ù do.»

'Am sa man mungok i zek ahay

Mata 7.1-5

³⁷ «Kə si men anan anan mungok ù do azar aya à mivəl inde bay. Ata Mbərom dukwen i
 mak ikwen anan mungok bay ite re. Kə bənen do à mivəl inde bay. Ata Mbərom dukwen i
 ban kwanay tə sariya bay ite re. Pəsen anan anan ines anà do ahay, aday Mbərom dukwen
 i pəsek ikwen anan à kwanay aya ite re.

³⁸ «Viren anan way anà dō ahay, aday Mbərom dukwen i mak ikwen anan uda awan. I mak ikwen uda nà, tē way sē lavay way mēduwen awan, aday i tambal anan, i jəjak anan uda nē lele. I rahak ikwen anan cucucōe aday i pəkak ikwen ayak uda à mbulo inde. Mbərom i lavak ikwen ayak uda nà, tē way a kwanay sē lavan uda anà dō ahay ata awan.»

³⁹ Yesu a təkəren atan 'am sē jike hinen asa, a wa: «Do hurof a nà, i mba apan sē bənan alay anà hurof car a tēte dāw? Kak matanan nà, ti slahay à gujar inde cew maya bidāw? ⁴⁰ Do sē jangay nà, i zalay miter anahan bay. Əna dō sē jangay ata i ndav anan ajangay anahan aday ti sa lavay tē miter anahan ata kutok ba?»

⁴¹ A jan atan asa, a wa: «Iken nà, ka mba apan sē canan anà cukol i idē ana mərak anak inde, aday dədom i idē anak a inde nà, ka mba apan sē canan sabay ata nà, angama kutok anaw? ⁴² Ka mba apan sa jan anà mərak anak: “Ənga, nē gəbak anan ahay cukol i idē wa”, aday cəkəbay iken a nē dədom i idē anak a inde zləngəddā nà, kē gəbak anan ahay wa bay re asanaw? Mbadəmbada bidəka! Ənga, gəbay anan ahay dədom i idē anak a wa, aday ki ca idē lele. Ata aday ki i mba apan sē gəbay anan ahay cukol idē anà mərak anak wa nà, na.»

Dədezl si sé tē wan anahan aya awan

Mata 7.16-20, 12.33-35

⁴³ Natiya, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dədezl si sé lele a nà, i wahay wan lelibay a bay. Dədezl si sé lelibay a ite nà, i wahay wan lele aya bay. ⁴⁴ Anga na awan, dā san anan dədezl si sé ahay fok nà, pa wan a tinen aya wa. Dəwan i mba apan sē bənay ahay wan sē buway i sé sē jəgem wa nà, ibay. Dəwan sa sa bənay ahay maka i sé sē iyam wa dukwen ibay re. ⁴⁵ Do lele a nà, a san sa ja 'am zle ləfedede, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivēl anahan a lele ata wa. Aday dō sē huwan ite nà, a ja nē 'am sē huwan, anga 'am anahan ata a nay ahay nà, kwa à mivēl anahan a lelibay ata wa re. Bina təbəlem su dō a ja nē way sa nay ahay à mivēl anahan wa.»

Jike su doh ahay cew

Mata 7.24-27

⁴⁶ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Kə ngimen uno “Bahay, Bahay!” nà, aday ki gen way a kawa nen sa jak ikwen aday kī gen ata bay asanaw? ⁴⁷ Ni dākak ikwen anan hēna. Do zənzen a kà nak à man uno, kē slənek 'am uno, kē dəfak anan apan lele nà, winen a ga minje nē tē wayaw? ⁴⁸ Winen a ga minje nà, tu dō sē ndakay doh. A pak saray a nà, a la məkē sədək dezl pə pəkərad, a pəkay ahay saray su doh anahan pə pəkərad ata wa kutok. Zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh a mi dēzl ata awan, əna doh ata kē mbəzlak bay, anga saray su doh ata ma pak a lele. ⁴⁹ Əna dō sē sləne 'am uno aday kē dəfak anan apan bay ata nà, winen a ga minje tu dō sa dēzl doh anahan pə yugo mənjenja sa pak a saray a ata awan. Iven a ga, zəlaka a haway ahay, a van nga anà doh ata cəna, doh ata a mbazl seked seked kwayan'a.»

7

Yesu a mbar anan bile ana bahay sē suje sē Ruma ahay

Mata 8.5-13

¹ Natiya kutok, pə dəba anahan a wa, Yesu a ndav anan 'am anahan sa jan anà dō ahay nà, a slabak, a zla way anahan à wulen su doh sē Kafarnahum.

² Bahay sē suje ahay a inde à man ata awan, winen nà, Ruma ahay. Ləliwe sē bile anahan a inde dəvac awan, bəse winen apan i ndav zek coy. ³ Matanan, bahay sē suje ata a sləne pə ləbara a Yesu cəna, a slənay ahay məcəd sē Yahuda ahay à man anahan sa naa gan kem, aday à zla saa mbar anan bile anahan ata ite.

⁴ Natiya, dō ataya tē dəzley ahay à man a Yesu nà, tē dubok anan, ta gan kem, ta sa jan nà: «Dəwan ata nà, abay kē slənēn anan ayam anahan ite nà, tədə. ⁵ Winen a pəlay dō a mənuko ahay tē mindel, aday sē hanan umo doh sē wazay ata dukwen, winen a re.»

⁶ Natiya awan, Yesu a zla tē məcəd ataya kutok. Abay bəse tinen apan ti dəzle àga bahay sē suje ata kutok nà, dəwan ata a slənay car anahan ahay pə cəved sa naa jan à

Yesu nà: «Ba Məduwen, kâ yay nga sa nay ahay bay, anga nen na slak təde aday ki dəzley ahay àga nen bay. ⁷ Anga nan, na ca apan nà, ni zlak ayak ta nga uno awan, à man anak a nà, na slak bay. Ja 'am anak a dasl kərtek cəna, bile uno i mbar. ⁸ Nen a aday nà, bahay uno ahay dukwen inde, aday nen nə bahay sə lavan nga anà suje ahay bayan aya re. Na sak a jan anà dōwan a kərtek a: “Zla tiya”, i zla. Na sak a jan anà dō hinen: “Hayak à man a anan”, i nay ahay. Na sak a jan anà bile uno: “Ga natiya”, i ga anan acəkan.»

⁹ Natiya, Yesu a sləne anan 'am ataya fok cəna, a zlan à nga lele. A mbədahay 'am pu dō sə pərahan ayak azar ataya, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan, kula na tak anan à nga anà dō sa daf upo nga lele kawa dōwan a anan à wulen su dō sə Isəra'ila ahay bay.»

¹⁰ Do maslan ataya ta ma pə dəba àga bahay sə suje ata kutok. Taa tan ayak à nga anà bile anahan ata nà, kə mbərak, winen inde zay coy.

Yesu a mbar anan wan ana mədukway sə uwar inde, ma mac awan

¹¹ Natiya kutok, pə dəba anahan a wa nà, Yesu a zla à wulen su doh a inde tə ngaman Nayin. Njavar anahan ahay, tə dō ahay bayak a tə pərahan azar. ¹² Bəse Yesu winen apan i dazle à wulen su doh ata inde nà, tə zlangay tu dō ahay tə gəbak ahay məsinde, tinen apan ti zla anan à məke. Məsinde ata nà, wan ana mədukway sə uwar a inde, mənduwel awan. Do ahay bayak a tinen apan ti zla tatə uwar ata pa 'am jəvay.

¹³ Aday kutok, Yesu Ba Məduwen a canan à mədukway sə uwar ata cəna, a gan i zek wa, a jan, a wa: «Njahay way anak, kâ yam bay.»

¹⁴ Cəna, a zla, a laman alay anà lala sə gəba məsinde ata awan, dō sə gəba məsinde ataya tə tavay. Yesu a jan anà məsinde ata, a wa: «Wan ada, nen apan ni jak: Slabak!»

¹⁵ Cəna, wan ata a slabak acəkan, a njahay tun, winen apan i ja 'am. Aday Yesu a man anan à alay inde anà may anahan.

¹⁶ Do sə canan à way a Yesu a sa ga ata nà, ta ma nga pə ajəjar, tə həran nga anà Mbərom ta sa ja nà: «Do maja 'am a Mbərom məduwen a kà nak ahay à wulen a mənuko inde» aday «Mbərom kà nak sa man zek anà mənuko dō anahan Isəra'ila ahay.»

¹⁷ Ləbara sə way a Yesu a sa ga ata a ta 'am təday pə daliyugo sə Yahudiya, aday pu kon azar a sa mban atan ataya fok.

Yuhana, dō sa gan baptisma anà dō ahay ata a slan dō ahay à man a Yesu

Mata 11.2-19

¹⁸ Natiya awan, njavar ana Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata, tə təkəren anan ləbara sə way a Yesu sa ga ataya fok anà miter a tinen. Yuhana a ngaman anà njavar anahan ahay cew, ¹⁹ a slan atan à man a Yesu Ba Məduwen, saa cəce panan: «Iken nà, Almasihu, dōwan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mâ ba dō hinen daw?»

²⁰ Do maslan a Yuhana ataya tə dazle à man a Yesu nà, tə cəce panan kutok, ta wa: «Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay a slənay manay à man anak saa cəce panak: Iken nà, Almasihu dōwan a manay sə sləne i nay ahay mba ata daw? Kabay mâ ba dō hinen daw?»

²¹ À alay ata ite, Yesu winen apan i mbar dō sə dəvac ahay bayak a, à dəvac a tinen ahay wa cara cara, tu dō sə setene ahay, aday kə təbak anan anan ide anà hurof ahay bayak awan.

²² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Zlen, təkəren anan anà Yuhana nà, way a kwanay sə canan aday sə sləne: Hurof ahay tə təbak ide, vədal ahay tinen apan ti zla tə saray a tinen, aday dō mə dugwad aya dukwen, zugol inde patan sabay anga tə mbərak. Mədəngazlak ahay, tinen apan ti sləne way tə sləmay a tinen ahay re, dō ma mac aya tə slabakak ahay à məke wa, aday dō mətawak aya, tə slənek ləbara sa 'am mugom awan.

²³ Zay i təran anà dō aday kə mbəsakak sa daf upo nga itəbay ata awan.»

²⁴ Pə dəba ana dō maslan a Yuhana ataya sa zla way a tinen ata wa nà, Yesu a dazlan sa jan 'am ana Yuhana anà man su dō ata awan, a wa: «Ki zlen à kiβe à man sa saf inde nà, saa cay ahay pa maw? Pə gusuko aday maɸ winen apan i bal anan ata daw? A'ay. ²⁵ Əna

aday ka si cen ahay nà, pa ma kutok anaw? Pu do aday winen ma pak zana kalfedede aya ata daw? Do sa pak zana kalfedede aya aday tinen zlile aya ata dukwen, ma njahay aya way a tinen à gala bahay ahay. ²⁶ Aka aday ka si cen ahay nà pa ma kàrtek a kutok anaw? Pu do maja'am a Mbərom bidaw? Ayaw, winen do maja'am a Mbərom acəkan, aday nen ni jak ikwen nà, winen a zalay do maja'am a Mbərom ahay re. ²⁷ Anga 'am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, pə winen. Mbərom a wa:

“Həna ni slan do maslan uno,

i lahak pa 'am saa ndakak anan cəved lele.*”»

²⁸ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen ni jak ikwen ite nà, dōwan inde mə wahay a pə daliyugo sə zalay Yuhana nà, ibay. Aya əna, do ma kac awan à bahay a Mbərom inde ata ite nà, winen a zalay anan Yuhana tə məduwen.»

²⁹ Do ahay, tu do sə cakal jangal aya təkə fok, tə sləne 'am ataya cəna, tə sənək way a Mbərom ahay fok nà, lele aya awan, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana coy. ³⁰ Əna Farisa ahay tə miter sə Tawrita ahay, tə təmahak kawa ana Mbərom sa gan may t̄a ga ata bay, bina tə ngəmak baptisma ana Yuhana ata itəbay.

³¹ Yesu a ja asa re, a wa: «Do a wuswes anaya həna ata nà, ni ga atan minje nà, ta maw? Ta ga minje nə tə wayaw? ³² Ta ga minje tə gwaslay mə njahay aya pə zavay sə wulen su doh, tinen apan ti zlanan i zek ahay, ta sa ja nà: “Ma fak ikwen ayak gungozl, kə gərven bay. Ma fak ikwen ayak gingec, kə yimen bay re!” ³³ Anga Yuhana a nay ahay, winen a sa mahay bay, a taa ga sumaya re. Əna ki wen: “Winen mə vaway nga awan”. ³⁴ Əna nen, Wan su Do, na nay ahay, na pa daf kəray, na sa way kəray nà, ki wen: “Cen apan! Dōwan a anan nà, do sə kutov, do sə vaway nga, aday winen car su do sə cakal jangal ahay pi zek tu do sə ines ahay.” ³⁵ Aya əna, do ahay ti san kəlire ana Mbərom winen lele, anga ti canan anà mer su way anahan sa ga ataya awan.»

Yesu àga dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay

³⁶ Natiya kutok, dōwan a inde tə ngaman Simon, winen Farisa ahay. A ngaman à Yesu saa pa way àga winen miya awan. Yesu a zla àga dōwan ata, tə njahay sa pa way pə kàrtek a kutok.

³⁷ Uwar a inde à wulen su doh ata awan, winen nà do sə atahasl. A sləne sa jəka Yesu winen apan i pa way àga Simon, Farisa ahay ata cəna, a nay ahay àga dōwan ata awan, tə amar sə wurde anahan a à dunguzlok inde. ³⁸ Uwar ata a tavay à dəba ana Yesu bəse à man sə saray anahan. Winen apan i yam gweguzguzze, idə sə ayam anahan a dazlan sə banay anan saray a Yesu kusler kusler. A ma nga sə təkad panan idə sə ayam anahan ata tə sibək sa nga anahan, a ban anan saray a Yesu həmbok, a pak apan amar sə wurde ata kutok.

³⁹ Natiya kutok, Simon, Farisa sə dōwan a sə ngaman ayak à Yesu àga winen ata, a canan à way a matanan ata cəna, a jalay ta nga ta nga, a wa: «Dōwan a anan i ga nà, do maja'am a Mbərom bay aday bina, a san sa jəka uwar sə laman a anan ata, winen do sə atahasl dukwen a san bay ata nə kəkəməw?»

⁴⁰ Pa 'am anahan ata kutok, Yesu a jan, a wa: «Simon, way inde u no sa jak.»

Simon a mbədahan apan, a wa: «Miter, ja asanaw!»

⁴¹ Yesu a jan kutok, a wa: «Dōwan a inde nà, gudire anahan inde pə do ahay cew. Pu do kàrtek awan, dala anahan apan mbulo səkat dāra, pu do hinen ite, mbulo kwa kuro dāra. ⁴² Əna do sə dala ata a ca patan cew miya dukwen, dōwan saa mba apan sə haman anan dala anahan ata tətə nà, ibay. Anga nan, a mbəsakan atan anan dala anahan ata fok sə coy awan. Əna à wulen su do a cew ataya wa nà, iken kə bayak saa pəlay anan dōwan ata tə mindel nà, dōwan a dūwuraw?»

⁴³ Simon a mbədahan apan, a wa: «I ga nə, saa pəlay anan dōwan ata tə mindel nà, do aday winen sə mbəsakan anan dala zek məduwen a ata awan.»

Yesu a jan apan kutok, a wa: «Ka jak 'am dīdem awan.»

* 7:27 Ca pə Malakiya 3.1.

⁴⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a mbəda 'am pə uwar ata awan, aday a jan anà Simon, a wa: «Na wa, kə canak anan anà uwar a anan ba? Nen na nak àga iken, əna kə varak uno a'am aday anga nê banay anan saray uno ahay bay. Əna winen kə banak uno anan saray tə idə sə ayam anahan, aday pa təlkađ panan tə sibœk sa nga anahan re biđaw? ⁴⁵ Aday iken nà, kə təmahak nen ta sa ban nen həmbok həmbok bay. Əna winen nà, kwa anuno sa nay ahay àga iken nà, kə mbəsakak sə buno anan saray uno ahay həmbok həmbok bay. ⁴⁶ Iken kə mbəđak uno amar sə wurde pa nga bay, əna winen kə mbəđak amar sə wurde pə saray uno ahay re. ⁴⁷ Anga nan, nen apan ni jak: Winen nà, i pəlay nen tə mindel, anga ines anahan ahay bayak a đukwen mə pəse aya awan. Əna dō aday ines anahan ahay mə pəse a mənjoek akinen ata nà, winen đukwen i pəlay nen tə mindel bay re.»

⁴⁸ Natiya pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anà uwar ata, a wa: «Mazar uno, ines anak ahay mə pəse aya coy.»

⁴⁹ Dō a sa pa way pə kərtek a tə winen ataya fok tə dazlan sə jalay ta nga ta nga, ta wa: «Jəba su dō wura aday kwa sə pəse ines pu dō wa đukwen a mba apan re ata anaw?»

⁵⁰ Əna Yesu a jan à uwar ata asa, a wa: «Adaf nga anak pi nen kə təmak iken. Zla tə zay!»

8

Uwar sə pərahan azar anà Yesu ahay

¹ Natiya, pə dəba anahan a wa a njahay əngal nà, Yesu a zla tə njavar anahan a kuro nga cew ataya awan, à wulen su doh ahay, aday pu kon pu kon. A đakay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan. ² Uwar aya inde tə pərahan azar. Uwar ataya nà, ɓa Yesu kə mbərak atan à dəvac a tinen ahay wa, aday kə rəzlak ahay setene à nga a tinen ahay wa re. À wulen sə uwar a sə pərahan azar ataya inde nà: Mariyama, dəna sə Magədala ahay, aday Yesu sə rəzlay ahay setene ahay cuwbe à nga anahan a wa ata awan; ³ tə apan Yuwana, uwar ana Huza, dō məduwen a sa ga mer su way àga Hiridus; tə apan Suzana; aday tə apan azar sə uwar aya bayak a re. Uwar ataya ta mak anan zek à Yesu tə njavar anahan ahay tə zlile a tinen.

Jike su dō sa casl ndaw

Mata 13.1-9; Markus 4.1-9

⁴ Pə wulen su doh ahay wa cara cara, dō ahay bayak a tə halay nga à man a Yesu. A dazlan sa jan atan 'am tə jike, a wa: ⁵ «Dowan inde a zla à guvo, saa casl ndaw. Winen apan i casl ndaw ata kutok nà, zahav a guce panan pə cəved. Dō ahay tə dədasl anan, aday məvuhom ahay tə đagay anan. ⁶ Zaav sa ndaw azar a a guce panan pə saray pəkərad. A hay ahay, aday a kuray kwayan'a, anga man ata mə naaz a sabay. ⁷ Zahav mə mbəsakan a à alay inde ata a guce à wulen sə adak inde. Ta ha cəna, ta har pi zek tə adak, əna adak a bənan mbiyed, ndaw ata kə nahak bay. ⁸ Əna azar sə zaav a mə mbəsak ata, a guce pə yugo lele awan. A hay, a har, a nah wan pə hawal sa ndaw kərtek a nà, səkat səkat.»

Pə dəba sa 'am ata wa asa nə, a jan atan 'am tə məgalak awan, a wa: «Sləmay inde pə dowan a nə, à sləne 'am a anan.»

Yesu a ja 'am tə jike nə angamaw?

Mata 13.10-17; Markus 4.10-12

⁹ Pə dəba anahan a wa kutok nà, njavar anahan ahay tə cəce panan, ta wa: «Jike sa 'am anak a sa ga sə manan ata nà, a nan sa ja nə maw?»

¹⁰ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, way mi der aya à bahay a Mbərom a inde ata nà, winen a kə gak ikwen panan akar sa 'am sə bahay anahan a coy. Əna dō azar aya nà, ti sləne way ahay fok nà, si ta 'am sə jike. Anga nan:

Tinen apan ti ca apan, əna tə canan bay,

aday ti pak apan sləmay, əna tə sləne bay re.* »

* 8:10 Ca pə Esaaya 6.9.

Yesu a pəsak anan jike su do sa casl ndaw ata awan

Mata 13.18-23; Markus 4.13-20

¹¹ Coy, Yesu a wa: «'Am sə jike anan a nan sa ja nà, natiya awan: Zaav sa ndaw nà, 'am a Mbərom. ¹² Do azar aya ta ga minje ta ndaw mə guce pə cəved ata awan. Tinen nà, tə sləne anan 'am a Mbərom bəse, əna Fakalaw i nay, i wudihey anan 'am ata à mivél a tinen wa, anga aday tâ daf apan nga sa tam bay. ¹³ Do azar aya ite, ta ga minje tə zaav sa ndaw mə guce pə saray pəkərad ata awan. Tinen nà, tə slənek 'am a Mbərom cəna, tə təma anan tə ataslay mivél awan. Əna 'am ata a pak sləlay a mivél a tinen inde bay. Zanaka dəcə sə daliyugo kà nak, tə way sa njak do anahan aya cəna, ti mbəsak cəved sa 'am a Mbərom. ¹⁴ Do azar aya ite, ta ga minje tə zaav sa ndaw sə guce à wulen sə adak ahay inde ata awan. Tinen tə slənek 'am a Mbərom nà, way sə daliyugo ahay inde cara cara ti njak atan. Kawa ti jalay nga pə way sə daliyugo ahay, ti gan may anà zlile sə daliyugo, ti taslay mivél sa ga ubor pə way sə daliyugo ahay cara cara. Way ataya ti bənan mbiyed anà 'am a Mbərom à mivél a tinen inde, aday 'am ata â zla nga uho saa nah bay. ¹⁵ Əna do azar aya ite asa, tinen ta ga minje tə zaav sa ndaw sə guce pə yugo lele ata awan. Tə sləne 'am a Mbərom nà, ta ban anan tə mivél kərtek a lele. Kwa dəcə kə njadak atan dukwen, tə mbəsak bay re. Ta ban mivél, aday ta zla nga uho pa 'am a Mbərom.»

Man sa daf lalam

Markus 4.21-25

¹⁶ Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Dowan saa daf uko pə lalam aday i dər anan ta sə hərok apan tasa, kabay i dərək anan ayak à vo lala nà, ibay asanaw? I daf anan bugol nà, pa man jəgad awan, anga aday idé jiyjay à dəvan anà do sa zla à doh ataya fok lele. ¹⁷ Ayaw, way a mi dər a aday dowan i canan bay nà, i ga inde sabay. Akar sa 'am ma ja aya bay dukwen, i kay zek pa 'am su do ahay à man ipéc inde.»

¹⁸ A jan atan asa, a wa: «Gen wurwer pə way a kwanay sə sləne ahay. Anga do kə təkək anan sləmay sə sləne 'am nà, Mbərom i zəgahan anan sə sləne 'am ite re. Aday do kə tacak anan sləmay, anga a nan sə sləne 'am bay nà, Mbərom i təma panan mənəcək anahan a abay sə bayak, kə slənek anan coy ata re.»

Mərak a Yesu ahay tatə may anahan

Mata 12.46-50; Markus 3.31-35

¹⁹ Mərak a Yesu ahay tatə may anahan ta nay ahay à man anahan, əna ta mbak apan sə dəzle dezl à man anahan a bay, anga do ahay inde bayak a kə zalak. ²⁰ Anga nan, do ahay ta jan à Yesu, ta wa: «Atə may anak tə mərak anak ahay tinen mə tavay aya uho, ta gak may.»

²¹ Əna Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pi nen nà, atə may uno tə mərak uno ahay nà, do sə sləne 'am a Mbərom ahay, aday sə dəfan apan ataya awan.»

Yesu a gafan 'am anà atə mad tə a'am

Mata 8.23-27; Markus 4.35-41

²² Pə luvon a inde asa, Yesu a ján à kwalalan inde tə njavar anahan ahay, a jan atan, a wa: «Takasuko pa day uho!» Ta ra zek, ta zla.

²³ À alay a tinen apan ti takas tə kwalalan mba ata ite, Yesu a njak ahan à kwalalan ata inde. Zaməma nà, vəvara əduf a slabakay ahay pa nga sə bəlay ata awan, a'am a ma nga sa rah anan kwalalan, aday bəse tinen apan ti lize coy.

²⁴ Natiya njavar anahan ahay tə hədek pə cakay anahan, tə pədek anan, ta jan, ta wa: «Miter, miter! Aday mənuko apan dī lize bəse coy asanaw!»

Cəna, Yesu a slabak, a gafan 'am anà atə mad tə məsugurndolon sə a'am ahay tə məgalak awan. Cəna, a'am a tavay dēkek, awan a bal sabay fok.

²⁵ Natiya Yesu a jan anà njavar anahan ataya awan, a wa: «Kə dəfen upo nga jiga nə kəkəməw?»

Njavar anahan ataya ta ma nga pə ajəjar, a gan atan masuwayan. Ta ja à wulen a tinen, ta wa: «Do wura həna anan anaw? A gafan 'am anà atə mađ tə a'am ahay dukwen, tə dəfan apan re ata nà, jəba su do wura kəlanaw?»

Yesu a mbar anan dowan a inde tə setene aya à nga inde

Mata 8.28-34; Markus 5.1-20

²⁶ Pə dəba anahan a wa kutok, atə Yesu tə njavar anahan ahay tə takas pə day hinen, tə dəzle ù kon sə Gerasina ahay. Kon ata, winen dinger pa 'am anà daliyugo sə Galile.

²⁷ Yesu a dazay ahay à kwalalan wa bine siwaw nà, do su kon ataya inde a nay ahay pə cakay anahan kwayan'a. Dowan ata nà, setene ahay ta taa ban anan. A taa pak zana pi zek sabay, aday a taa nahay agay sabay re. Əna a taa nahay way anahan ahay nà, à wulen sə jəvay ahay inde. ²⁸⁻²⁹ Abay setene ata a taa ban anan nà, saray bayak a way anahan. Ta taa ban anan tə calalaw, alay tə saray a təke, aday tə jaway anan à səsile inde, anga sa gan nga. Tə winen ata təke nà, a slad anan way ataya nduroc nduroc, aday setene ataya tə vawan nga sa haw way anahan à kibe re.

A canan à Yesu nà, a zlah pi zek tə məgalak awan, a dukwen gərmec ù vo, a wa: «Iken Yesu, Wan a Mbərom sə bagəbaga mburom, kə pəlay nə ma pi nen wa anaw? Na gak anak kem, kà ga alay ti nen bay ite.»

A ja matana ata nà, anga ba Yesu kà jak anan anà apasay lelibay ata à nay à dowan ata wa ata awan.

³⁰ Yesu a cəce panan kutok, a wa: «Sləmay anak a nə wayaw?»

A mbəfahan apan, a wa: «Tə ngumo nə Daskalak.» Dowan ata a ja matanan ata nà, anga setene ahay inde bayak a i zek anahan inde.

³¹ Setene ataya tə dubok a Yesu, ta wa: «Amboh, kem à nak ite. Kà sa razl manay dəren aday mē lize dənam à məke sə mərda inde bay ite.»

³² À man ata awan, dowan aya inde, tinen apan ti bal gadura ahay pa zar kon bayan awan, gadura ataya tinen apan ti rac apa a tinen ahay. Əna setene ataya ta gan kem à Yesu, ta wa: «Kem, amboh, ənga varan umo cəved mē zla à gadura tiya ataya inde ite.» A varan atan cəved.

³³ Natiya, setene ataya tə zləray à dowan ata wa, ta zla à gadura ataya inde cəna, gadura ataya tə pəkay anan ahay ahaw kwa pa zar kon wa, tə dazak ayak kwa pa 'am məgujunguje wa à bəlay inde. Fok a tinen awan, tə lizek à a'am ata inde dədam.

³⁴ Do sa gan nga anà gadura ataya tə canan à way a sə təra ata cəna, ta haw saa đakay anan ləbara sə way a sə təra patan tə gadura a tinen ataya fok à wulen su doh məduwen awan, aday à wulen su doh sə kibe ahay fok re. ³⁵ Do ahay tə zləray ahay à wulen su doh ataya wa. Ta zla saa ca pə ləbara sə way a sə təra ata awan. Tə dəzley à man a Yesu nà, ta tan à nga anà dowan a setene ahay sa nay ahay à winen wa ata, mə njahay a à man a Yesu, winen tə zana pi zek kutok. A san nga anahan zle lele coy. Aday ta ma nga pə ajəjar. ³⁶ Do a sə canan anà masuwayan ataya nà, tə təkəren ləbara sə ambar ana dowan ata anà do ahay fok. ³⁷ Do su kon ataya ta ma nga sa gan kem à Yesu aday à zla ù kon a tinen wa, anga tə jəjarak tə way ata tə mindel. Natiya kutok, Yesu a ma way anahan à kwalalan inde sa zla way anahan.

³⁸ À alay a Yesu winen apan i ján à kwalalan inde sa zla way anahan ata nà, dowan a setene sa nay ahay à winen wa ata a gan kem, aday tē zla maya ite. Əna Yesu a man 'am pi zek wa ta sa jan nà: ³⁹ «Ma agay, aday kà sa đakan anan anà do ahay way a Mbərom sa gak ataya fok.» A zla way anahan, a đakay anan ləbara sə way a Yesu a sa ga anga winen ata à wulen su doh inde fok.

Atə Zayrus tə uwar sə laman alay à zana a Yesu ata awan

Mata 9.18-26; Markus 5.21-43

⁴⁰ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a takasay ahay bəlay, a may ahay pə day sə Galile kutok. A tan ahay à nga anà do ahay mə halay nga bayak a, tinen apan ti ba anan. Tə təma anan tə ataslay mível awan.

⁴¹ À alay ata kutok ite, dōwan a inde tē ngaman Zayrus kà zlak ayak à man a Yesu. Winen dō mēduwen awan, sē lavan nga anà mer su way ù doh sē wazay nà, winen. A nay, a dukwen gērmec ù vo anà Yesu, a gan kem aday â zla àga winen ite, ⁴² anga dēna anahan a inde mēnduwel a ma va kuro nga cew awan, winen apan i mac bēse coy.

À alay a Yesu winen apan i zla àga dōwan ata kutok nà, dō ahay bayak a tinen apan ti ngēdec anan.

⁴³ Uwar a inde à wulen su dō ataya ite, mez winen apan i pēkan ahay à kutov wa. Kà gak a pi zek nà, ava kuro nga cew. Kē lizek anan dala anahan fok sa haw a pi zek wa dukwen, dōwan kà mbak apan sa mbar anan bay re.

⁴⁴ Uwar ata a hēdākey à dēba a Yesu, a laman anà 'am sē zana a Yesu pec. Cēna, cēnjēlan dēvac anahan kē ndalak panan. Kē mbērak, mez a pēkan ahay à kutov wa sabay.

⁴⁵ Natiya, Yesu a cēce pu dō sē pērahan azar ataya wa, a wa: «Wayā sē lumo anaw?»

Kuwaya a ma nga sa ja nà: «Nen bay.» Əna Piyer a mbēdahan apan, a wa: «Miter, dō ahay nà, tinen apan ti ngēdec iken kutok nà, aday ki cēce wayā sē lamak anaw re asa dāw?»

⁴⁶ Əna Yesu a jan atan, a wa: «Ayaw, əna nen a na san dōwan kē lamak uno nà, anga mēgala inde kà nak ahay ì nen wa.»

⁴⁷ Uwar ata a ca apan nà, Yesu kē sēnak apan, i mba apan sa dēr panan zek sabay. Anga nan, a nay ahay pa 'am anahan slēbslāb tē ajējar awan, a dukwen gērmec ù vo anà Yesu à wulen su dō ataya inde. A dākan anan anà man su dō ata lēbara anahan sē laman anà Yesu, aday à alay anahan sē laman ata nà, a mbar kwayan'a ata awan.

⁴⁸ Pē dēba a 'am anahan ata wa nà, Yesu a jan anà uwar ata, a wa: «Mazar uno, adaf nga anak pi nen ata kē mbērak iken! Zla agay tē zay.»

⁴⁹ À alay a Yesu winen apan i ja 'am ata mba cēna, dō maslan a nay ahay àga Zayrus wa, winen dō sē lavan nga anà doh sē wazay ata awan. A jan anà Zayrus a nà: «Dēna anak nē, kē ndēvak zek coy. Hēna nà, kē vawan nga anà miter sabay.»

⁵⁰ Yesu a slēne 'am ana dō maslan ata cēna, a jan anà Zayrus nà: «Kē jējar bay, daf upo nga lele cēna coy! Dēna anak nà, i mbar.»

⁵¹ Tē dēzle àga Zayrus kutok nà, Yesu a mbakan cēved sa zla ù doh tatē winen a nà, anà Piyer, anà Yuhana tē Yakuba, tē apan anà bēbay a dēna ata tē may anahan cēna coy.

⁵² Yesu a tan ayak à nga anà dō ahay bayak a tinen apan ti yam dēna ata, tuhwa. Əna Yesu a jan atan, a wa: «Kē yimen bay, anga dēna a anan kē mēcak bay. A njak ahan ca.»

⁵³ Man su dō ataya tē mbasay apan, anga ta san zle, dēna ata nà, abay kē mēcak wanahan.

⁵⁴ Əna Yesu a hēdāken ayak pē cakay anà dēna ata awan, a bēnan alay, a ja tē mēgalak awan, a wa: «Dēnama, na jak nà, slabak!»

⁵⁵ Cēna, dēna ata a mbar, a slabak acēkan. Coy Yesu a jan atan kutok: «Viren anan ahay way sa pa aday â pa.»

⁵⁶ Way a Yesu a sa ga ata a gan masuwayan anà bēbay a dēna ata tē may anahan a tē mindel. Əna Yesu a jan atan, a wa: «Way a sē tēra a anan fok nà, kē si jen anà dōwan bay.»

9

Mer su way ana dō maslan a kuro nga cew ataya awan

Mata 10.5-15; Markus 6.7-13

¹ Natiya pē luvon a inde, Yesu a halan nga anà dō maslan anahan a kuro nga cew ataya awan. A varan atan mēgala tē mazlāb awan, sa razl setene ahay, aday sa mbar anan dō sē dēvac ahay re. ² A slan atan saa dākay anan lēbara sa 'am sē bahay a Mbērom, aday ta sa mbar anan dō sē dēvac ahay.

³ A slan atan, ta sa jan atan kutok, a wa: «Zlen! Əna way kawa dēker, mbulo, way sa pa, aday dala nà, kē sa gēben à alay inde bay. Aday ki gēben zana pi zek dukwen kērtēktēkke re. ⁴ Kē dēzlen à man a aday tē tēmahak kwanay àga dōwan a nà, kē sa hēdāken way a kwanay àga dōwan ata wa bay. Njihen nà, àga dōwan a sē tēma kwanay àga winen ata

awan, hus pə luvon a kwanay saa zla way a kwanay ata awan. ⁵ Əna aday dō sa man ataya tə təmahak kwanay bay ite nà, zlen way a kwanay à man ata wa, aday kê bəzləmen a morbodok su kon a tinen pə saray a kwanay ahay wa, anga aday tâ san pi zek tinen tə ines aya awan.»

⁶ Natiya, dō maslan anahan ataya ta ra zek, ta zla pu kon pu kon sə dəkay anan ləbara mugom a sa 'am sə bahay a Mbərom kwa aha fok. Aday tinen apan ti mbar anan dō sə dəvac ahay re.

A nan à Hiridus sa san Yesu nə wayaw

Mata 14.1-12; Markus 6.14-29

⁷ Natiya kutok, Hiridus, bahay sə Galile, a sləne pə ləbara si mer su way a Yesu a sa ga tə njavar anahan ahay ataya awan. Aday dō ahay tinen apan ti təkər ləbara anahan ata re nà, a wusen nga tə mindel. Anga dō azar aya awan, tinen apan ti ja nà, ta wa: «I ga nà, Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata kà mak uho.»

⁸ Dō azar aya ite ta wa: «Sə sləray ahay nà, Eliya.»

Dō azar aya ite asa ta wa: «I ga nà, dō kərtek à wulen su dō maja'am a Mbərom sə kwakwa ataya kà mak uho.»

⁹ Əna Hiridus nà, a wa: «Aday Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata nà, nə gədək panan nga. Aday sa ga mer su way matana ataya, hus sləmay anahan a saa ndar ndənnədan ata nə waya asa anaw?»

Natiya Hiridus a gan may sə canan anà Yesu aday â san anan.

Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo dāra

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Yuhana 6.1-14

¹⁰ Natiya pə dəba anahan a wa nə dō maslan a Yesu a sa slan ataya ta mak ahay à man anahan. Tə dakan anan way a kawa ana tinen sa gay à man ataya wa ata fok. Aday Yesu a ngaman atan taayak a tinen a, ta zla zad, bəse tə wulen su doh a sə ngaman Baytiseda ata awan.

¹¹ Natiya, dō ahay ta san patan tinen tiya nà, ta zla, ta njad anan Yesu tə njavar anahan ahay à man ata awan. Yesu a təma atan, a dakan atan anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom. A mbar anan dō a sa gan may anà zay a tinen ahay re.

¹² Natiya kutok, suko a ga lele nà, dō maslan ataya ta zla pə cakay a Yesu, ta jan nà: «Suwan, mbakan cəved anà dō ahay tâ zla pə culok ahay, à wulen su doh ahay, anga aday tâ saa pəlay way sa pa, ta man sə nahay aya, bina mənuko à man kibe inde asanaw?»

¹³ Əna Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Kwanay a viren atan way sa pa awan.»

Tə mbədəhan apan, ta wa: «Inde pumo nà, tapa sa pen ahay dāra tə apan kələf ahay cew. Kak si ka gan may mâ zla à wulen su doh ahay inde, saa pəlay ahay way sa pa aday ata bina, həna anan i slan anà man su dō a anan bay asanaw?»

¹⁴ Dō sa pa way à man ata dukwen, tinen mə baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, ta ga mbulo dāra.

Əna Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Jen anà dō ahay tâ njahay njəbukbok. Man kərtek cəna, i ga dō ahay kwa kuro dāra, kwa kuro dāra.»

¹⁵ Njavar anahan ataya, ta ga mer su way a kawa ananahan a sa jan atan ata awan.

¹⁶ Yesu a gəba anan tapa sa pen a dāra ataya, tə kələf a cew ataya awan. A ca idə à mburom, a ngəran ayak anà Mbərom. A gəzla anan i zek wa, a varan anan anà njavar anahan ahay aday tâ gəzlan anan anà dō ahay.

¹⁷ Dō ataya fok ta pak, tə rahak bah bah. Tə halan nga anà mə mbəsak a patan wa ata awan, aday kə rahak anan cəkarak ahay kuro nga anahan a cew re.

Piyer a dəkay anan nà, Yesu nə winen Almasihu

Mata 16.13-19; Markus 8.27-29

¹⁸ Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh taayak anahan awan. Aday njavar anahan ahay dukwen tinen inde bəse à man anahan kutok. Yesu a cəce patan wa, a wa: «Dō ahay ta ja pi nen nà, nen nə wayaw?»

¹⁹ Tə mbədahan apan ite, ta wa: «Do hinen ahay ta wa, iken nà, Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay ata awan. Do maza aya ta wa, iken Eliya, do maja'am a Mbərom. Do azar aya dukwen ta ja nà, iken do kərtek à wulen su do maja'am a Mbərom ahay sə kwakwa ataya sa may uho.»

²⁰ Aday Yesu a cəce patan wa asa, a wa: «Aday kwanay a nà, ki wen nen nà, wayaw?»

Natiya kutok nà, Piyer a mbədahan apan, a wa: «Iken nə Almasihu, do ana Mbərom sə slənay ahay ata awan.»

²¹ Yesu a sləne 'am ata cəna, a gafan atan 'am, a wa: «Əna kâ sa dīken anan anan anà dōwan bay.» ²² A jan atan asa, a wa: «Bəlaray nen Wan su Do nà, ni ga dāce bayak awan. Aday maced sə Yahuda ahay, tə bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tatə miter sə Tawrita ahay ti lar nen, aday do ahay ti vad nen. Əna pə luvon maakan anahan a cəna, nen ni slabakay ahay à məke wa.»

Dəce inde pə cəved sə pərahan azar anà Yesu

Mata 16.20-28; Markus 8.30 - 9.1

²³ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, Yesu a jan u do sə pərahan azar ataya fok, a wa: «Kak dōwan a a nan sə pəruho azar nà, â mbəsak sə bayakan way anà nga anahan, â tavak dədom anahan mə zləngad ata kəla luvon fok, â pəruho azar. ²⁴ Anga kâ nak anan anà dōwan a sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan adəka. Əna dōwan a kə lizek anan sifa anahan anga nen nà, i tam anan sifa anahan adəka. ²⁵ Bina, do kà sak a njad anan way sə daliyugo a anan fok anà winen, aday sifa anahan a nà, kə lizek anan nə, sa gan dədaffa nà, ma mba asa anaw? Ibay!

²⁶ «Asa, kak dōwan a kà gak waray sə dakay anan sləmay uno aday sə dakay anan 'am uno ahay nà, nen ni ga anan winen kəkəməw? À alay a aday na mak ahay tə mazlaḅ uno awan, tə mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom, aday tə maslay anahan cəncan aya ata nà, nen Wan su Do dukwen ni naa pəkan waray i idə cite.

²⁷ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdek awan: Dōwan aya inde à man a anan, ti mac mənəna sə canan anà bahay a Mbərom bay.»

Zek a Yesu a mbəda pə idə ana njavar anahan ahay

Mata 17.1-8; Markus 9.2-8

²⁸ Natiya kutok, a njahay pə dəba ana 'am a tinen ata wa way sə lumo kərtek nà, Yesu a gəba pə azar, Piyer, Yuhana tə Yakuba. A ján à bəzlom saa ga amboh.

²⁹ À alay a winen apan i ga amboh à bəzlom à man ata bine siwaw nà, zek anahan a mbəda, aday zana anahan dukwen a dav herre kwedekkwedek. ³⁰⁻³¹ Cəna, dōwan aya inde cew, atə Musa tə Eliya, tə sləray à jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom inde. Tinen apan ti kad bala tatə Yesu, pə amac anahan saa təra à wulen su doh sə Urəsalima, anga sa ndav anan wa mer su way anahan ata awan.

³² Cəkəbay Piyer tə Yuhana, aday tatə Yakuba nà, tinen ma njak ahan aya awan. Ahan ata kə gumak atan tə mindel, əna tə pədək pə ahan wa nà, tə canan anà jiyjay sə mazlaḅ a Yesu, tu do a cew ataya mə tavay aya pə cakay a Yesu.

³³ À alay a do a cew ataya tinen apan ti gəzla nga tatə Yesu ata nà, Piyer a jan à Yesu, a wa: «Miter, mənuko à man a anan nə sumor awan. Natiya mi ngaray jawjawa ahay maakan: kərtek awan anga Musa, kərtek a ite anga Eliya, aday mədakwidok a nà, anga iken awan.» Piyer a ja 'am anahan ata nà, so, bina a gəzlan alay anà 'am anahan ata bay jiga awan.

³⁴ À alay a Piyer winen apan i ja 'am ata nà, mugudongudon a dazay, a van atan nga sərdədek. Njavar a Yesu ataya ta ma nga pə ajəjar anga mugudongudon a sa van atan nga ata awan.

³⁵ Cəna, 'am a ndəray ahay à mugudongudon ata wa, a wa: «Wita nà, wan uno, do nen sə walay anan ata awan. Slənen anan anan 'am anahan!»

³⁶ Pə dəba ana Mbərom sa jay ahay 'am à mugudongudon ata wa cəna, tə canak anan anà dōwan miza pa nga a Yesu wa sabay. À alay ata ite, njavar anahan ataya tə njahay way a tinen tete, tə təkərek anan anan ləbara sə way a tinen sə canan ata anà dōwan bay.

Yesu a mbar anan wan a inde mēhərvov a taa ban anan

Mata 17.14-18; Markus 9.14-27

³⁷ Idē a cəde sidew a kutok, Yesu a dazay ahay à bəzłom wa tē njavar anahan a maakan ataya awan. Tə dəzley ahay cəna, dō ahay bayak a ta zla saa zlangay tē tinen.

³⁸ À wulen su dō a bayak ata wa, dōwan a inde à man ata a zlah pi zek tē mēgalak awan, a wa: «Miter, amboh. Na gak anak kem, anga wan uno mēnduwel a hēna anan ā gak i zek wa ite. ³⁹ Mēhərvov a taa ban anan. À alay a aday kē bənak anan nà, a ma nga sa zlah pi zek, winen apan i nguce, aday dūkwen mumbof a rahan à 'am inde nē popo. Winen apan i ga anan alay ta wan a anan tē mindel, aday kē bənak anan dūkwen, a man uda bəse bay re. ⁴⁰ Na gak anan kem anà njavar anak ahay, aday tā razl panan apasay sē mēhərvov ata ite dūkwen, ta mbak apan bay re.»

⁴¹ Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay nà, adaf nga a kwanay ma kac awan kələdāw? Kə sənən anan cəved a Mbərom bay re. Ni njahay tē kwanay, aday ni səmen anà way a kwanay ahay nē hus à siwaw?» A jan anà bəbay a wan ata kutok, a wa: «Ənga, hayak anan ahay wan anak ata à man uno awan aday.»

⁴² À alay a wan ata winen apan i nay ahay à man a Yesu ata nà, apasay sē mēhərvov ata a ban anan kwayan'a bəram à mēndak. Winen apan i nguce, nguc nguc.

Cəna, Yesu a lar angəraz pə apasay sē mēhərvov ata tē mēgalak awan. Kwayan'a, a ndalay panan sē coy. A man anan à alay inde à bəbay anahan awan. ⁴³ Way a sē tēra ata a gan masuwayan anà dō sa man ataya tē mindel, anga mēgala sē mazlab a Mbərom ata awan.

Yesu a dākay anan amac anahan asa

Mata 17.22-23; Markus 9.30-32

Əna dō ataya fok tinen apan ti jalay pə way a Yesu sa ga ataya mba nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: ⁴⁴ «Pəken sləmay lele pa 'am uno nen a saa jak ikwen a hēna ata awan. Nen Wan su 'Do nà, ti varan nen à alay inde anà dō sē daliyugo ahay.»

⁴⁵ Əna njavar anahan ataya tē sənək nga sa 'am anahan a sa jan atan ata bay. Nga sa 'am ata mi dər a patan wa, anga aday tā san anan 'am anahan a sa jan atan ata bay. Aday dūkwen zlawan a gan atan sē cəce panan 'am anahan ata re.

Way a sē zalay dō hinen tē mēduwen à bahay a Mbərom inde anaw?

Mata 18.1-5; Markus 9.33-37

⁴⁶ Natiya, pə dəba anahan a wa asa kutok, njavar anahan ahay tinen apan ti vad awiyaway pa 'am sa jəka way a mēduwen à wulen a tinen inde anaw. ⁴⁷ Kwayan'a, Yesu a san way sē mivəl a tinen ata zle coy. A ngaman ayak anà wan cədew awan, a tavay anan pə cakay anahan awan. ⁴⁸ A jan atan, a wa: «Kuwaya kà sak a tēma jəba sa wan kawa hēna anan ataya kərtek a anga sləmay uno nà, dōwan ata a tēma nē nen awan. Aday dōwan a kē tēmahak nen ite nà, a tēma nē Mbərom, dō sē slənay ahay nen ata awan. Bina dōwan aday hēna winen cədew a à wulen a kwanay inde fok ata nà, winen nē dō mēduwen a kutok.»

Do sa nak ikwen idē bay nà, winen dō a kwanay

Markus 9.38-40

⁴⁹ Yuhana a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ma tak anan à nga anà dōwan a inde winen apan i razl apasay lelibay aya à dō ahay wa tē sləmay anak. Əna mē gafak anan 'am, anga winen dō a mənuko bay.»

⁵⁰ Əna Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kē gifen anan 'am bay. 'Do aday a nak ikwen idē bay ata nē, winen nē dō a kwanay asanaw!»

Do sē Samariya ahay tē dəfak nga pə Yesu bay

⁵¹ Natiya, alay a Yesu saa zla pə daliyugo wa à mburom winen apan i slay ahay bəse coy ata nà, a jan i zek anahan nē ni zla à Urəsəlīma aday. ⁵² A slan dō maslan anahan ahay pa 'am. Ta zla à wulen su doh sē Samariya a inde. Tə dəzle nà, tē pəlan man sē nahay à man

ata awan. ⁵³ Do sə wulen su doh ataya tə təmahak a bay, anga ɓa tə slənek, a nan sa zla à Urəsalima.

⁵⁴ Əna atə Yakuba tə Yuhana, njavar anahan ahay, tə canan anà way ataya nà, ta jan anà Yesu, ta wa: «Ba Məduwen, a nak mâ jan ù uko â dazay ahay patan à mburom wa aday â lize atan daw?»

⁵⁵ Əna Yesu a cak ayak patan basl tə idə, [a jan atan, a wa: «Ata nà, inde pikwen nə apasay wuraw? ⁵⁶ Anga nen Wan su Do nà, na nay ahay anga sə lize anan sifa sə do ahay bay, əna anga sa tam anan.»]

Cəna, ta zla way a tinen ù kon hinen.

Do sa gan may sə pərahan azar anà Yesu ahay

Mata 8.19-22

⁵⁷ Natiya, tinen pə cəved sa zla mba ata nà, dowan a inde a jan à Yesu, a wa: «Nen ni pərahak azar kwa aha fok.»

⁵⁸ Yesu a sləne 'am ana dowan ata nà, a jan, a wa: «Hwehwe ahay nà, məke a tinen ahay inde, məvuhom sa nga mburom ahay dukwen, doh a tinen ahay inde, əna nen Wan su Do nà, man sə nahay uno inde saa man uda ibay.»

⁵⁹ A jan anà do hinen asa, a wa: «Hayak, pəruho azar!»

Əna dowan ata a mbədahān apan, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna vuro cəved nà zla agay, nà saa lay anan ahay bəbay uno aday.»

⁶⁰ Yesu a mbədahān apan, a wa: «Mbəsak anan məsinde ahay tâ la məsinde a tinen ahay. Əna iken, zla saa dakay anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom.»

⁶¹ Do hinen ite a jan à Yesu, a wa: «Ba Məduwen, u no sə pərahak azar, əna mbuko cəved saa jan ahay 'am pi zek wa anà do su doh uno ahay aday.»

⁶² Yesu a mbədahān apan ite, a wa: «Do kə bənək alay pi jəe sa ga mer aday winen apan i ca idə à dəba kurkwer nà, kà slak saa ga mer su way à bahay a Mbərom inde bay.»

10

Yesu a slan njavar anahan ahay kwa kuro cuwbe nga cew

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a walay njavar maza aya awan, tinen kwa kuro cuwbe nga cew. A slan atan pa 'am anahan cew cew à wulen su doh ahay inde, aday ta man anahan a sa zla uda ataya fok re.

² A slan atan ta sa jan atan, a wa: «Way sa pa inde à guvo bayak a sə halan nga, əna do sə halan nga aya ta kac ike. Suwan gen anan kem anà bahay sə guvo awan, â zəga anan do ahay à guvo, anga sə halan nga anà way sa pa.

³ «Zlen, na slan kwanay kawa wan sə təman ahay à wulen sə kəla kiɓe ahay inde. ⁴ Əna way kawa dala, mbulo, təkarak nà, kâ sa gəben à alay inde bay. Kâ sa mbədəken awan pə cəved, anga sa jan 'am anà do ahay bay re.

⁵ «Kə dəzlen àga dowan a nà, jen anà do su doh ataya nà, zay a Mbərom â təra à gulom su doh a anan inde. ⁶ Kak do sa gan may à zay a Mbərom inde à gulom su doh ata nà, zay a kwanay i təran anà dowan ata awan. Kak matanan bay cəna, zay a kwanay i təran atan bay. Əna zay a kwanay ata, i may ahay pə kwanay awan. ⁷ Njihen à gulom su doh a sə təma uda kwanay ata awan. Pen way, aday sen way a tinen a saa varak ikwen ata fok. Anga do si mer su way i pa nà, way sə herreb anahan. Kâ sa bəren awan pu doh pu doh bay.

⁸ «Kə dəzlen à wulen su doh a aday tə təmahak uda kwanay ata nà, pen way a tinen saa varak ikwen ata fok. ⁹ Mbəren anan do sə dəvac ahay kawa ana kwanay sa tan à nga à man ata awan. Aday jen atan dukwen: “Bahay a Mbərom, winen defefe coy.” ¹⁰ Əna kə dəzlen à wulen su doh a aday tə təmahak kwanay à man ata bay cəna, zlen, kâ sa tiven à məgəzləga cəved, aday jen atan nà: ¹¹ “Mi bəzləmak ikwen anan morbodok sə wulen su doh a kwanay pə saray a manay ahay wa anga ines a kwanay. Əna sənən apan lele, bahay

a Mbərom winen defefe tə kwanay coy.”¹² Əna nen apan ni jak ikwen, pə luvon sə sariya nà, zek i naa dan anà dō su kon ataya zal dō sə Sodoma ahay.*»

Dəce pu kon aya sə təma 'am a Yesu bay ataya awan

Mata 11.20-24

¹³ Yesu a ja asa, a wa: «Iken, wulen su doh sə Kurajin, yam zek anak anga dəce i tak à nga. Iken, wulen su doh sə Baytisada dukwen, dəce i tak à nga re. Anga abay masuwayan aya ma ga à wulen su doh a kwanay ataya, tã ga anan à wulen su doh sə Tirus tə Sidon nà, dō sa man ataya ti yam pə ines a tinen ahay bidaw? Ti pak zana sə məsinde pi zek, ti njahay à mēndak à rəba inde aday sə dakay anan tə yimak pə ines a tinen ahay tə didek awan. ¹⁴ Anga na awan, pə luvon sa ndav anan daliyugo nà, sariya ana atə Tirus tə Sidon nà, i dan atan 'am kawa ana kwanay bay.

¹⁵ «Iken Kafarnahum, a ga apak nà, Mbərom i cakaf wa iken à mburom daw? Matana bay! Ki zla nà, à məke sə mərda adəka coy.»

¹⁶ Natiya, Yesu a jan anà njavar anahan ataya kutok, a wa: «Do kə slənek ikwen anan nà, kə slənek uno anan re. Dowan a kə təmahak kwanay bay nà, a təma bay nà, nen awan. Aday asa dō kə təmahak nen bay, a təma bay nà, zek a Mbərom a sə slənay ahay nen ata awan.»

Njavar a Yesu ma slan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may agay

¹⁷ Do maslan a kwa kuro cuwbe nga cew ataya ta may ahay tə ataslay mivél awan. Ta nay, ta jan à Yesu nà: «Ba Məduwen! Kwa apasay lelibay aya dukwen tə bənak umo à 'am wa anga sləmay anak.»

¹⁸ Yesu a jan atan ite, a wa: «Nə canak anan anà Fakalaw kə slahak ahay à bagəbaga mburom wa kawa Mbərom a wuted ike. ¹⁹ Əna ihe! Anga məgala sə mazlaḃ uno, ni varak ikwen cəved ki jənen pa nga sə dədew ta sə rəje aya awan, aday ki gen bahay pə manide a kwanay Fakalaw, pə way ahay fok. Awan saa ga alay tə kwanay nà, inde sabay. ²⁰ Aya əna kə tislén mivél həna anga apasay lelibay aya tə bənak ikwen à 'am wa cəna coy bay. Tislén mivél həna adəka nà, anga sləmay a kwanay ahay mə vinde awan, à mburom.»

Ataslay mivél a Yesu

Mata 11.25-27, 13.16-17

²¹ À alay ata kutok, Apasay Cəncan a a taslan a mivél anà Yesu. A həran nga anà Mbərom, a wa: «Bəbay uno, iken Bahay sə bagəbaga mburom, iken Bahay sə daliyugo. Suse anak, anga kə dakak anan anan way a anaya anà gwaslay ahay, way ataya aday dukwen abay kə dək anan pu dō sə kəlire ahay wa, pu dō sə asan way ahay wa. Ayaw, Bəbay uno, ka ga matanan, anga a zlak à nga anakiken awan.»

²² A jan anà dō sa man ataya kutok, a wa: «Bəbay uno Mbərom kə varak uno anan way ahay fok. Dowan sa san sa jəka nen wan anahan nə ibay, si zek ana Bəbay Mbərom awan. Aday dukwen, dowan sa san Bəbay uno nə wayaw nà, ibay, si nen wan anahan awan, tu dō aday Wan a Mbərom a gan may sə dakan atan anan ataya awan.»

²³ Pə dəba anahan a wa Yesu a mbəda 'am pə njavar anahan ahay, a jan atan anà tinen a dəkdek, a wa: «Tislén mivél anga kə cinen anan anà way a anaya awan. ²⁴ Nen apan ni jak ikwen: Do maja'am a Mbərom ahay tə bahay ahay bayak a ta gak anan may sə canan à way a kwanay a sə canan həna ata awan, əna tə canak anan anà awan bay. Ta gan may sə sləne way a kwanay a sə sləne həna ata awan, əna tə slənek awan bay re.»

Jike pu dō sə Samariya a inde a ga sumor lele awan

²⁵ Natiya awan, miter sə Tawrita a inde a slabak, anga a nan sa ban anan Yesu pə kwande. A cəce pə Yesu wa kutok, a wa: «Miter, ni ga nə mer sa ma aday ni sa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

²⁶ Yesu a mbəda anan apan, a wa: «Ka tan à nga mə vinde a à Deftere sə Tawrita inde nə maw? Iken apan ki jinge nà, a ja nə maw?»

* 10:12 Ca pə Laataanooji 19.1-29.

²⁷ A mbəďahan apan anà Yesu ite, a wa: «Mə vinde uda nà: “Pəlay anan Mbərom Fetek, Bahay anak, tə mivəl anak a təke, tə apasay anak a təke, tə məgala anak a təke, tə abayak nga anak a təke†” aday “Pəlay anan dō sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.‡”»

²⁸ Yesu a jan: «Wita nà, lele. Zla, kaa ga matanan kawa iken a sə baslay ata, aday ki njad sifa sa ndav bay ata kutok.»

²⁹ Əna miter sə Tawrita ata a nan sə đakay anan nà, acəce 'am anahan ata nə lele awan. Anga nan, a cəce pə Yesu wa asa, a wa: «Aday dō sə cakay su doh uno ata nə wayaw?»

³⁰ Yesu a mbəďahan apan kutok, a jan nà: «Dowan a inde a slabak à Urəsalima wa, i zla à Yeriko. Pə cəved kutok, dō sə akar ahay ta kad apan, tə culok panan zana, ta ndazl anan ledəďde. Ta zla way a tinen, tə mbəsak anan nə hədek hədek kawa i ndav zek coy.

³¹ «À man ata đukwen, dō sə gəďan dundo anà way anga Mbərom a inde, a nay tə cəved ata cite. A canan anà đowan ata mə nahay a gwehəhhe nà, a zla way anahan tə zlawak cangəhha.

³² «Cəpəpa asa, dō hinen a nay ahay ta man ata re, winen dō sa ga mer su way ù doh sə mazlađ a Mbərom. A nay, a ca pə đowan ata matana re cəna, a ban cəved tə zlawak, a zla way anahan ite.

³³ «Əna Samariya a inde, winen apan i zla à man anahan dəren a ite, a dəzley à man ata nà, a canan anà đowan a mə nahay a gwehəhhe ata awan, a gan ì zek wa. ³⁴ A hədəken ayak pə cakay, a pəkan disise ahay pə mbəlak anahan a pi zek ataya awan, a banan apan. A slabak anan, aday a zləzlam anan pə zungo anahan, a zla anan à wulen su doh, à man sə təma mbəlok ahay, a gan nga anà đowan ata lele.

³⁵ «Ide a cəde sidew a nà, a varan dala sə *dinar*§ ahay cew anà bahay su doh ata awan. A jan nà: “Gan nga anà đowan a anan lele. Kwa â ga nə kə lizek anan dala anak anà nga dəp nà, pə luvon a ni may ahay ta man a anan ata nà, ni naa hamak anan dala anak kutok.”»

³⁶ Yesu a cəce pə miter sə Tawrita ata wa kutok, a wa: «À wulen a su dō a maakan ataya inde nà, sə təra dō sə cakay su doh ana đowan aday dō sə akar ahay sa kad apan ata nà, wayaw?»

³⁷ Miter sə Tawrita ata a mbəďahan apan anà Yesu kutok, a wa: «Sə təra dō sə cakay su doh anahan nà, đowan a sa gan sumor ata awan.»

Yesu a jan kutok, a wa: «Əna, iken zla, kâ sa ga matanan ite.»

Yesu winen àga atə Marta tə Mariyama

³⁸ Natiya awan, atə Yesu tə njavar anahan ahay tinen pə cəved sa zla à Urəsalima nà, tə dəzle à wulen su doh a inde. À man ata nə, uwar a inde tə ngaman Marta, a təma atan àga winen.

³⁹ Məran a uwar ata inde dəna awan, tə ngaman Mariyama. A nay ahay pə cakay a Yesu, a njahan ù vo, winen apan i pak sləmay pa 'am ana Yesu sa ja ataya fok. ⁴⁰ Cəkəbay Marta nà, nga winen apan i wusen ti mer su way à mbak inde.

Natiya kutok, Marta a nay ahay à man a Yesu, a jan, a wa: «Ba Məduwen! Dəna a anan winen mə njahay a pə cakay anak kəriya awan, aday zek winen apan i do ti mer su way ahay taayak uno kutok nà, ka jan û mo zek ite bidaw?»

⁴¹ Yesu a mbəďahan apan, a wa: «Hey Marta, hey Marta! Iken nà, kə varak anan nga anak pi mer su way ahay bayak a ba? ⁴² Əna way inde kərtek lele awan, təde sə varan anan nga anak. Mariyama a varan anan nga anahan nà, anà way ata awan. Đowan saa gafan apan 'am nà, inde sabay.»

11

*Atətak way a Yesu pə amboh
Mata 6.9-13, 7.7-11*

† 10:27 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 6.5. ‡ 10:27 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18. § 10:35 Dinar kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

¹ Pə luvon a inde, Yesu winen apan i ga amboh à man a inde. A ndəvay anan ahay sa ga amboh ata nà, dō kərtek à wulen sə njavar anahan ahay wa a jan: «Ba Məduwen, dakan umo anan sa gan amboh anà Mbərom, kawa ana Yuhana sə dakan anan anà njavar anahan ahay ata ite.»

² A mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay apan ki gen amboh anà Mbərom nà, jen nə natiya awan:

Bəbay a manay, dō ahay tâ san sləmay anak nə cəncan awan.

Bahay anak â ga zek à wulen a manay ite.

³ Varan umo way sa pa saa slan umo ata pə luvon pə luvon fok ite.

⁴ Pəsen umo anan ines a manay ahay,

kawa ana manay sə pəsen anan anà dō sa gan umo ines ataya cite.

Ba manay pə way saa njak manay ahay wa ite,

anga aday mâ sa zla ì ines inde bay.»

⁵ A jan atan asa, a wa: «Hinahibay məndala anak inde, aday ki zla àga winen gak à luvon inde. Ki jan nà: “Amboh, məndala uno. Daf kə mbakak pikwen wa mənjoek ite daw? Ənga, vuro ite! ⁶ Anga car uno a inde, a may ahay à man a wa, winen àga nen, əna way sa pa inde upo sə varan ibay.” ⁷ Natiya kutok, məndala anak ata i mbədahak ahay apan ù doh wa ta sa jak nà: “Kə bəbulo ahay awan bay wuna! Nə tacak anan məsudoh uno coy, manay apan mi njak ahan tə gwaslay uno ahay. Ni mba apan sə slabak aday sə varak ayak way sa pa sabay!”»

⁸ Natiya Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen: Məndala anahan ata i slabak sə varan ahay way anahan a sa gan may ata awan. I varan ahay nà, anga sa jəka winen məndala anahan ata bay, əna anga winen apan i bəbalan ayak awan uho wa hwiya ata awan.

⁹ «Natiya kutok, nen apan ni jak ikwen: Cəcihen! Mbərom i varak ikwen way a kwanay sə cəce ata awan. Pəlen! Ki ten anan à nga anà way a kwanay a sə pəlay ata awan. Jen 'am pi zek uho, aday ti təbak ikwen ayak wa. ¹⁰ Anga kuwaya kə cəcihek way cəna, ti varan. Kuwaya kə pəlak way dukwen, i njad way anahan a sə pəlay ata awan, aday kuwaya kə jak ayak 'am pi zek uho wa dukwen, ti təban ayak wa cite re.

¹¹ «Kwanay bəbay ahay, wan anak kə cəcihek panak kələf nà, ki mba apan sə varan dədew à yime sə kələf inde bay asanaw? ¹² Kabay wan anak a cəce panak slay nà, ki mba apan sə varan rəje à yime sa slay inde bay re asanaw? ¹³ Kwanay dō lelibay aya adəka nà, kə sənən a viren anan way lele aya anà wan a kwanay ahay zle. Matana re, Bəbay a kwanay Mbərom winen à bagəbaga mburom dukwen, i mba apan sə varan Apasay Cəncan a anà dō sə cəce panan ataya fok bidaw?»

Yesu a razl setene ahay tə məgala a Mbərom

Mata 12.22-30; Markus 3.20-27

¹⁴ Pə luvon a inde, Yesu a rəzlay anan ahay setene ù dō maandak a wa, aday dōwan ata a dazlan sa ja 'am njəlen'en'e. Way ata a gan masuwayan anà dō ataya awan. ¹⁵ Əna dō azar aya ta wa: «Sə varan məgala a aday sa razl setene ataya nà, Bə'elzebul*, winen bahay sə setene ahay.» ¹⁶ Dō azar aya ite ta gan may sa ban anan pə kwande. Anga nan, tə cəce panan à gan atan masuwayan sə way sa nay ahay à mburom wa.

¹⁷ Əna Yesu a san way a tinen sə jalay ata zle kwayan'a. A jan atan kutok, a wa: «À bahay a wura wura fok cəna, kak dō anahan aya 'am kə zlak atan pi zek bay nà, bahay ata i nes wa. Doh ahay dukwen ti təra nə rəgay ahay, ti mbazl seked seked. ¹⁸ Matanan re, kak Fakalaw kə gak vəram ti zek anahan a nà, bahay anahan a dukwen i tavay nga daw? Natiya, kwanay ki jen, nen na razl setene ahay nə tə məgala ana Fakalaw nà, angamaw?

¹⁹ Kak nen na razl setene ahay tə məgala ana Fakalaw nà, aday wan a kwanay ahay ti sa razl setene ahay nə tə məgala à waya kutok asa anaw? Anga nan, sa naa mak ikwen anan mungok nà, wan a kwanay aya awan. ²⁰ Tə didem awan, na razl setene ahay tə məgala

* 11:15 Bə'elzebul nà, sləmay ana Fakalaw re.

sə Apasay a Mbərom. Matanan re, ki sənən anan kutok, bahay a Mbərom kà nak ahay à wulen a kwanay.»

²¹ A ja asa, a wa: «Kak dō gədan a, aday mə lavay zek a tə way sə alay anahan a, i ba way su doh anahan ahay lele nà, way anahan ahay ti lize dāw? ²² Əna dō sə zalan məgala à nga wa kà nak ite, kə zalak anan winen tə mungol nà, i ngəzar panan way sə alay anahan sə lavay anan zek ata awan, i gəzla anan zlile anahan a sə ngəzar pə dōwan ata wa anà car anahan ahay.

²³ «Dō sə pəlay nen bay ata nà, winen nə dō manidə uno. Dōwan a kà mak uno zek sə halan nga anà way ahay bay cəna, sa tan 'am à kiβe nà, winen awan.»

Amay ana setene à mivəl su dō inde

Mata 12.43-45

²⁴ Yesu a ja asa, a wa: «Setene kà nak ahay ù dō wa nà, i zla à man kiβe inde saa bar, saa pəlay man sa man uda awan. Əna kə njadək man bay nà, i jan anà nga anahan: “Suwan ni ma ù doh uno nen a sa nay ahay wa ata awan.” ²⁵ Kà sak a may ahay nà, i tan à nga anà doh anahan a mama'am ata mə ndakay awan, mə faday a lele. ²⁶ Aday cəna, i ma pə dəba, i ray ahay apan setene azar aya cuwβe, sə zalay anan tə huwan asa, ti nay, ti njahay à dōwan ata inde. Aday anjahay ana dōwan ata nà, i təra lelibay a zal pa sə kukwa ata wa asa.»

Mbərom a daf ngama anahan nà, pu dō sə sləne 'am anahan ahay

²⁷ Yesu winen apan i ja 'am ata mba cəna, uwar a inde à wulen su dō ataya, a ja tə məgalak awan, a wa: «Mbərom kə dafək ngama anahan pə uwar a sə wahay iken, aday iken sa sa pay anahan a ata awan.»

²⁸ Əna Yesu a mbəfahan apan ite, a wa: «Mbərom a daf ngama adəka nà, pu dō sə sləne 'am anahan ahay, aday sə dəfan apan anà 'am anahan a ma ja ataya awan.»

Dō ahay ta gan may Yesu à gan atan masuwayan

Mata 12.38-42

²⁹ Natiya kutok, dō ahay bayak a tinen apan ti zlak ayak à man a Yesu asa. Coy, a jan atan kutok, a wa: «Dō sə biten ahay nà, tinen huwan aya awan. Tinen ta gan may nà, anà masuwayan. Əna ti canan anà masuwayan sə awan sabay, kak si masuwayan sə təra pə Zonas, dō maja'am a Mbərom ata aday. ³⁰ Kawa ana Mbərom sə dakay anan mazlab sə sləmay anahan anà dō sə Nəniwe ahay tə masuwayan sə təra pə Zonas† ata nà, nen, Wan su Dō, həna dukwen ni təran anà dō sə biten ahay nə matanan re. ³¹ Pə luvon sə sariya nà, bahay sə Saba dukwen i slabak sa gan sariya anà dō sə biten a anaya awan. Anga kwa winen dəren təkede nà, kà nak ahay sa naa pəkak ayak sləmay pa 'am ana bahay Sulimanu, ma ja aya tə kəlire ata awan.‡ Əna, cen apan həna kutok, dō sə zalay anan Sulimanu tə məduwen dukwen, winen inde à man a ana awan. Əna hwiya dōwan a ngam sə sləne 'am anahan bay re. ³² Pə luvon sə sariya a Mbərom saa ga ata nà, dō sə Nəniwe ahay ti slabakay ahay uho pə kərtek a tu dō sə biten a anan ataya, ti gan atan sariya. Anga dō sə Nəniwe ahay nà, tə sləne wazo ana Zonas cəna, ta yam pə ines a tinen ahay. Aday dukwen, dō sə zalay Zonas winen inde à man a ana awan.»

Idə nà, way sa kan anan jiyjay anà zek

Mata 5.15, 6.22-23

³³ Yesu a ja asa, a wa: «Dōwan saa daf uko pə lalam, aday i der anan, kabay i hərok apan tasa nà, ibay. Əna i daf anan lalam ata nà, pə way sa daf lalam awan, anga aday idə jiyjay à dəvan anà dō sa zla ù doh ataya fok lele.

³⁴ «Idə anak nà, kawa lalam sə dəvan jiyjay anà zek anak. Kak idə anak winen lele nà, ata zek anak a fok winen à jiyjay a inde. Əna, kak idə anak a lelibay nà, zek anak kə tərak kawa winen i idə zənzen a inde. ³⁵ Gan nga anà zek anak lele, bina idə jiyjay anak à sa tərak kawa idə zənzen bay. ³⁶ Kak zek anak a fok i idə jiyjay inde nà, aday kə mbakak uda

† 11:30 Ca pə Zonas 1 - 4. ‡ 11:31 Ca pə 1 Laamiibe 10.1-13.

man sə ide zənzen mənjoek bay nà, zek anak fok i tēra ide jiyjay, kawa lalam sa kak anan jiyjay ata awan.»

Yesu a man a mungok anà Farisa ahay pi zek tē miter sə Tawrita aya awan

Mata 23.1-36; Markus 12.38-40

³⁷ Yesu a ndav anan 'am anahan ata mba cēna, Farisa a inde, a ngaman pa daf àga winen. Ta zla àga dōwan ata kutok, ta pa daf miya awan. ³⁸ A gan masuwayan anà Farisa ata, anga Yesu a pa daf mənjoena sə banay alay kawa atōtak way sə bije a tinen ahay ata awan.

³⁹ Yesu a san way anahan a sə bayak ata zle. Anga nan, a jan, a wa: «Kwanay Farisa ahay nà, ki gen minje nē tē gēsa'am kabay tuwez. Kē cakiden anan day sə uho aya lele cēna coy. Aday cəkəbay, ta su doh sə mivel a kwanay ahay nà, mē cakad aya bay. Mivel a kwanay ahay ma rah aya nà, tē ubor aday tē huwan ahay. ⁴⁰ Kwanay nà, demdemem sə dō ahay! Mbərom a ndakay way ahay nà, day sə uho tē day su doh a tēke bidaw? ⁴¹ Way a à siked a kwanay kabay à tuwez a kwanay inde ataya nà, viren anan anan anà dō mētawak aya awan, aday way a azar aya fok ti i tērak ikwen cədan'a kutok.

⁴² «Əna kwanay Farisa ahay, wawayah, dāce i tērak ikwen! Kē rəzlen anan à nga wa sa var alay mbok wa kərtek sə daslam ahay cara cara nē lele. Əna kē mbədəken anan nga tē dīdek anahan, tē asan zek anahan ahay. Abay tēde ki gen nà, way ataya awan, mənjoena sə mbəsak sa ga way a azar aya re.

⁴³ «Kwanay Farisa ahay, wawayah, dāce i tērak ikwen! Anga ki zlen ù doh sə wazay ahay cēna, ki cen wa dukwen, man zəbor aya awan. Ki gen anan may nà, dō ahay ta jak ikwen anan 'am à kwasuko nà, tē akərdeh aya awan, à wulen sə dō ahay inde fok.

⁴⁴ «Wita nà, wawayah, dāce i tērak ikwen! Anga ki gen minje nà, tē jəvay, aday dō ahay tē canak anan bay ata awan. Dō ahay tinen apan ti bəran pa nga mənjoena sa san apan.»

⁴⁵ Pə dəba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa nà, dō kərtek à wulen sə miter sə Tawrita ahay a mbədahan apan, a wa: «Ta 'am anak a sa ja ata nà, kē tērak manay à mēndak re bidaw?»

⁴⁶ Yesu a mbədā apan, a wa: «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, dāce i tērak ikwen! Anga kwanay apan ki taviken anan way ma ba aya tē mindel ata pa nga anà dō ahay, anga aday tē gəba. Əna kwanay a dukwen, ki men atan apan zek kwa ta wan sə alay bay re.

⁴⁷ «Wawayah, dāce i tērak ikwen! Anga kwanay apan ki dēzlen anan jəvay anà dō maja'am a Mbərom ahay. Aday cəkəbay, sa vad anan dō ataya nà, bije a kwanay aya awan.

⁴⁸ I ga nà, way a bije a kwanay ahay sa ga à alay ataya nà, kà zlak ikwen à nga. Bina, sa vad anan dō maja'am a Mbərom ataya nà, bije a kwanay aya awan. Aday kwanay hēna dukwen, kwanay apan ki dēzlen anan jəvay ataya re angamaw? ⁴⁹ Anga nan, Mbərom kà jak, a wa: “Ni slan dō maja'am uno ahay tu dō maslan uno ahay. Ti vad anan azar su dō a tinen aya awan, aday ti ga anan alay tu dō azar aya re.” ⁵⁰ Anga, kwa pa sə ndakay daliyugo wa, hus hēna nà, tinen apan ti ndav anan dō maja'am uno ahay ta sa vad atan à mēke sa ndaw. Anga nan, ni naa cəce mez ana dō uno ahay nà, pu dō sə biten a anan aya wa. ⁵¹ A bənay ahay kwa pə amac ana Abel§ wa, hus pə amac ana Zakari, winen ma vad a à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom à wulen ana atē man cəncan a ta man sə gədan dūngo anà way ahay ata awan.* Ayaw, acəkan, Mbərom i naa gan sariya anà dō sə biten a anaya awan, anga way ataya fok.

⁵² «Kwanay, miter sə Tawrita ahay, wawayah, dāce i tērak ikwen! Anga kē tīcen anan cəved sa san Mbərom. Aday kwanay a dukwen, ki zlen à cəved ata inde sabay re. Aday kē gifen anan 'am anà dō sa gan may sa zla tē cəved ataya re.»

⁵³ Natiya kutok, pə dəba ana 'am anahan ataya wa nà, a slabakay way anahan à man ata wa. Cēna, miter sə Tawrita ahay tē Farisa ahay, ta ga apan mivel. Tē cəce panan way

§ 11:51 Ca pə Laataanooji 4.8. * 11:51 Ca pə 2 Habaruuji Nyalaade 24.20-22.

ahay cara cara bayak awan, ⁵⁴ anga ta gan may nà, abay Yesu â nes 'am cəna, ata ti ban anan pə kwande.

12

Aba zek pə way lelibay a wa

Mata 10.26-27

¹ Natiya, à alay ata a ite, do ahay tə halay nga bayak awan, a baslay zek bay. Tinen apan ti zla nà, tə jənan pə saray ì zek ahay. Yesu a dazlan sa jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Bənen nga a kwanay nə lele pə wudəh sə Farisa ahay wa, anga tinen nà, do sə mbədəmbədə ahay. ² Way mi der aya fok ti kay ahay zek uho mba, aday 'am mə səsək aya asəsək fok, ti sləne zek kutok. ³ Anga nan, 'am a kwanay sa ja ì ide zənzen a inde ata nà, i sləne zek ì ide jiyjay a inde, aday 'am a kwanay sə səsək asəsək taayak ù doh a kwanay ataya dukwen, ti sləne zek kawa ki jen nə uho pə zavay wa.»

Lele sə jəjaran nà, anà wayaw?

Mata 10.28-31

⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen, car uno ahay: Kê jəjiren anà do sa mba apan saa ndəvak ikwen anan sifa tətə ataya bay, anga pə dəba anahan a wa nà, ti i mba apan sa ga awan inde sabay. ⁵ Do a aday tədə ki jəjiren anan ata nà, nen apan ni dakak ikwen anan: Jəjiren anan adəka nà, anà Mbərom. Winen nà, i mba apan sə ndəvak ikwen anan sifa tətə, aday pə dəba anahan a wa dukwen, i mba apan sa zla kwanay à məkə sə mərda inde re. Ayaw, sumor a nà, jəjiren anan anà dowan ata kutok.

⁶ «Slənen asa aday, na wa kə sənen zle, tə sukom kədəye ahay dāra tə dala sərədəye aya cew bidaw? Əna aday dukwen, Mbərom a san patan zle fok re asanaw! ⁷ Kê jəjiren awan bay jiga awan. Kwa sibək sa nga a kwanay ahay dukwen mə baslay aya kərtek kərtek fok coy. Pə Mbərom nà, kwanay kə zilen a kədəye ahay gəmgam asanaw!»

Yesu i man zek ù do sə dakay anan ləbara anahan ahay

Mata 10.32-33, 12.32, 10.19-20

⁸ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa re, a wa: «Kak dowan a kà jak pa 'am su do sə daliyugo ahay “Nen do a Yesu!” nà, nen Wan su ‘Do dukwen, ni ja pa 'am ana maslay a Mbərom ahay: “Winen do uno!” cite re. ⁹ Əna dowan kà jak pa 'am su do sə daliyugo ahay sa jəka a san nen Yesu bay cəna, nen dukwen ni jan anà maslay a Mbərom ahay nà, na san anan bay ite re.

¹⁰ «Do kə jənak uno pa 'am ì nen Wan su ‘Do nà, Mbərom i pəsen anan. Əna kak dowan a a jənan pa 'am nə anà Apasay Cəncan a nà, wita Mbərom i pəsen anan ines anahan kula itəbay.

¹¹ «Kwa siwa siwa tə bənak kwanay aday ta zlak kwanay pa 'am sə sariya ù doh sə wazay ahay, kabay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, kabay pa 'am su do məduwen aya dəp nà, kà sa jilen sa jəka aday mi i mbədəhan atan apan nə, kəkəməw kabay mi i ja nə maw ata bay. ¹² Anga à alay ata nà, Apasay Cəncan a i dakak ikwen anan 'am a kwanay a saa ja ata awan.»

Jike su do zlile a mindel awan

¹³ À wulen su do a bayak ata wa kutok, dowan a inde a jan anà Yesu, a wa: «Miter, ənga, jan anà mərak uno â gəzlan umo anan way a bəbay a manay sa mac panan ata awan.»

¹⁴ Əna Yesu a mbədəhan apan, a wa: «Dowan a anan, nen nə tərak do sa gak ikwen sariya, kabay sə gəzlak ikwen anan zlile a kwanay ahay bay asanaw?»

¹⁵ Natiya, a jan anà do ataya fok kutok, a wa: «Bənen nga a kwanay pa sə pəlay zlile wa. Anga sə bənan anan sifa uho anà do zənzen a nà, way anahan ahay, kabay zlile anahan ahay bay.»

¹⁶ Natiya awan, Yesu a təkəren atan jike sa 'am a anan kutok, a wa: «Dowan a inde nà, zlile awan, guvo anahan ahay inde pa man ma ndaə aya awan. Kà gak apan way bayak a tə mindel. ¹⁷ Dowan ata a jalay à mivəl anahan inde kutok, a wa: “Man i sla sa pak anan uda way uno ma ga bayak a anaya fok bay kutok nà, ni ga nə kəkəməw?”

¹⁸ «Coy a jan ì zek anahan a kutok, a wa: “Nə njadək anan nga sa 'am a kutok. Suwan ni kad anan de uno ahay fok, ni han uda məduwen aya awan, aday ni pak anan uda ndaw uno tə way sa pa uno azar ataya fok. ¹⁹ Aday ni jan à nga uno nà: Zek uno, way anak inde mə ndakay man a bayak awan, i ndav bay, i slak way sə ava bayak a wanahan. Man uda kutok, pa way sa pa anak ahay aday bay itədaw! Ənga, sak ayak way həna anan aday, mbasay, taslay mivel bayak awan.”

²⁰ «Əna Mbərom a mbəfahan apan, a wa: “Dowan a mindel a anan awan, à luvon a sə biten a anan inde nà, ni gəba anan sifa anak. Əna aday way anak a sə halan nga bayak a anan ata nà, waya saa pa anan kutok anaw?”»

²¹ Yesu a ndav anan ta sa jan atan kutok, a wa: «Matanan awan, pu dō sə halan nga anà zlile bayak a, anà nga anahan a dəkdek ata nà, i naa təran matana re, bina pə idə a Mbərom nə winen dō mətawak awan.»

Adaf nga pə Mbərom

Mata 6.25-34

²² Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen həna: Kà sa jilen pə way sa pa tə zana bay. ²³ Sifa si zek a zalay way sa pa, aday zek dukwen a zalay zana re. ²⁴ Ənga, cen pə ngahak ahay aday. Ta casl awan bay, ta car awan bay, aday de a tinen ahay dukwen ibay. Əna Mbərom winen apan i varan atan way sa pa re. Əna kwanay, pə idə a Mbərom nà, kə zilen a məvuhom ahay lele bidaw?

²⁵ «Way a wulen a kwanay saa mba apan tə ajalay nga anahan a sə zəga anan apan luvon sə njahay anahan mənjoek anaw? ²⁶ Kak ki mben apan sa ga way mənjoek kawa wita bay asənə, aday kə jilen pə way azar aya nà, angama kutok anaw? ²⁷ Ənga, cen pə avərez sə way ahay sa hay ahay à kibe ataya aday. Ta ga mer sə awan bay, ta han awan pi zek bay. Tə winen ata təke nà, nen apan ni jak ikwen: Kwa abay bahay Sulimanu tə zlile anahan a bayak ata təkede nà, kula kə pəkak zana lele aya pi zek kawa avərez sə way ahay à kibe ataya bay re. ²⁸ Həna dəp nà, Mbərom winen apan i rəba anan daslam sə kibe ahay, aday sidew a dukwen ti i han anan uko tə daslam ataya re. Kwanay dō ma kac adaf nga a anan aya awan, kak Mbərom kə mbak apan sa ga mer su way matana nà, i mba apan sə pəkak ikwen zana pi zek lele aya zal way ahay, à kibe ataya bidaw?

²⁹ «Matana awan, kwanay nà, kà sa yan anan nga ì zek a kwanay ahay sə pəlay nə way sa pa kabay way saa sa ata bay. Kə jilen pə way ataya bay re. ³⁰ Anga jəba sə way kawa way ataya ata nà, sa ya apan nga sə pəlay nà, dō sa san Mbərom bay ataya awan. Əna kwanay a nà, ki gen anan may anà way ataya dukwen, Mbərom Bəbay a kwanay a san apan zle re. ³¹ Suwan, pəlen adəka nà, bahay a Mbərom, aday way a kwanay sa gan may ataya nà, Mbərom awan, i varak ikwen atan kutok re. ³² Kə jəjiren awan bay, dəna uno ahay, anga Mbərom a gan may sə varak ikwen anan bahay anahan.»

Man sa der zlile lele awan

Mata 6.19-21

³³ Yesu a jan atan asa, a wa: «Sukumen anan way tə way a kwanay ahay, aday kə viren anan anan dala awan, anà dō mətawak aya awan. Təmen mbulo sa daf dala lele aya, aday sa nes itəbay ataya awan. Ndiken ayak man pə zlile a kwanay ahay à bagəbaga mburom. Anga à man ata nà, zlile a kwanay ahay ti lize itəbay. Dō sə akar ahay ti njad apan alay bay, mumok ahay dukwen ti mba apan sa pa anan sabay re. ³⁴ Anga, zlile a kwanay ma daf a à man ata nà, mivel a kwanay a dukwen i ga nə cezlezlen'e à man ata re.»

Do si mer su way lele awan

³⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «Liven zek lele. Hinen anan lalam a kwanay ahay lele. ³⁶ Təren nà, kawa dō sa ga mer su way ahay, tinen sa ba anan bahay su doh a tinen i may ahay à man sə gəba uwar wa ata awan. Kwa à ga nə bahay su doh ata à may ahay agay nə siwa siwa cəna, tinen inde mə lavay zek a sə təban ayak wa. ³⁷ Kak bahay su doh ata a may agay, aday a tan à nga anà dō si mer su way anahan ataya ma njak ahan aya bay, tinen apan ti ban pu doh cekərkəre nà, ngama i təran anà dō ataya awan. Nen apan ni

jak ikwen tē dīdem a hēna: Winen a ta nga anahan awan, i jawad zek, i ngaman atan ahay, i varan atan man sē njahay, aday i gēzlan atan way sa pa tē alay anahan awan, ti pa kutok.
³⁸ Kak bahay su doh a tinen ata a may nē man luvon kabay əduw təkede, aday a tan atan ahay à nga nē tinen tē idē cekərkərre nà, ngama i tēran anà dō sa ba pu doh ataya awan.

³⁹ «Sēnen pē way inde lele aday: Kak bahay su doh awan, a san apan zle, à alay a hēna anan nà, dō sē akar ahay ti nay ahay àga winen saa zlēray anan ahay nà, dōwan ata i nahay nē tē idē cekərkərre anga aday dō sē akar ataya tē zlan ù doh bay, bidaw? ⁴⁰ Kwanay dukwen, njihen mē lavay zek aya cekərkərre matanan re, bina, nen Wan su Dō nà, ni i may ahay à alay a duwuraw dukwen, ki sēnen apan bay re.»

Do sa ga mer su way lele awan, tu dō sa ga mer su way lelibay awan
Mata 24.45-51

⁴¹ Natiya, pē dēba ana 'am a Yesu a sa jan atan ata wa kutok nà, Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, ka ja 'am sē jike a anan ata nà, anga manay dāw, bēzi anga dō ahay fok dāw?»

⁴² Yesu a mbədahan apan, a wa: «Dō sa ga mer su way lele awan, aday winen nē wurwer a ata nà, wayaw? Winen nà, dōwan a aday bahay su doh anahan a sē mbakan anan dō si mer su way ahay fok à alay anahan inde ata awan. Winen i varan atan way sa pa lele à alay aday tēde sa pa way ata awan. ⁴³ Zay i tēran anà dōwan ata awan, kak bahay su doh anahan kà mak agay aday kà tak anan ahay à nga winen apan i gan nga anà dō si mer su way anahan ataya lele nà, na. ⁴⁴ Matana awan, nen apan ni jak ikwen lele, bahay su doh anahan ata i mbəsakan anan way ahay à alay inde nē fok.

⁴⁵ «Aya əna, hinahibay ite, dō sa ga mer su way ata kà sak a jalay à nga anahan inde: “I ga nà, bahay su doh uno i may bēse bay.” Winen gēdek sa ga anan alay tē azar su dō si mer su way ahay, gēdek pē way sa pa anahan ahay, sa pa, aday winen apan i vaway nga tē mahay anahan ahay re. ⁴⁶ Sēnen apan lele kutok, bahay su doh ana dōwan ata i may ahay nà, pē luvon a aday winen a i san apan bay jiga ata awan, kabay à alay a dukwen i san bay re. Bahay su doh anahan ata kà sak a may ahay aday kà tak anan ahay à nga nà, winen apan i ga mer su way lelibay aya ata nà, i ga anan alay tē dōwan ata tē mindel. I razl anan, i sa njahay tu dō lelibay aya awan.

⁴⁷ «Hinahibay dō si mer su way a inde, aday a san way kawa ana bahay su doh anahan sa gan may à ga anan ata awan. Aya əna, dōwan ata kē lavak anan zek, aday kà gak anan way kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay re. Kak matanan nà, ti jan pē akēta nē lele, ti vad anan alay bayak awan. ⁴⁸ Əna dō si mer su way hinen inde, winen a san sa ga way a kawa sa zlan à nga anà bahay su doh anahan ata bay. Winen nà, ti jan pē akēta nē mənjoek kəriya awan, anga a san bay. Tē varak anan way anà dōwan a bayak a nà, ti cəce panan wa nē bayak a re. Dōwan a aday tē mbakak anan anan way à alay inde bayak nà, ti naa cəce panan dukwen bayak a re.»

'Am i zlan pi zek anà dō ahay sabay anga Yesu
Mata 10.34-36

⁴⁹ Natiya awan, Yesu a dazlan sa ja asa, a wa: «Nen na nay ahay nà, anga sa naa dēfan uko anà daliyugo, aday na gan may nē uko ata abay à han kwayan'a. ⁵⁰ Nen ni dazay tēzlev hēna à dāce inde kawa dō sē dazay à 'am inde à alay a winen sa ga baptisma ata awan. Əna hwiya nen ni sa mēndolor sē dāce ata hus à andav a inde. ⁵¹ Kwanay ki jen nà, nen na nay ahay anga aday zay à ga inde pē daliyugo dāw? Cəkəbay matanan bay, na nay sē gēzla anan dō ahay pi zek wa adəka bugol. ⁵² Azanan dō ahay dāra a gulom su doh kərtek a inde nà, ti gēzla. Dō ahay maakan awan, 'am i zlan atan pi zek tu dō cew aya sabay. Dō a cew ataya dukwen, 'am i zlan atan pi zek tu dō maakan ataya sabay re. ⁵³ Bəbay sa wan i nes pi zek ta wan anahan, aday wan ata dukwen, ti nes pi zek tē bəbay anahan ata re. May sa wan i nes pi zek tē dēna anahan, aday dēna ata dukwen, ti nes pi zek tē may anahan ata re. May sa wan dukwen i nes pi zek tē dalay ana wan anahan, aday dalay ana wan anahan ata dukwen, ti nes pi zek tē jəje anahan ata re.»

Agəzlan alay pi zek wa anà way saa təra ahay

Mata 16.2-3

⁵⁴ Yesu a jan atan asa, a wa: «Kə cinen anan anà mburom kə gəbak ahay vegege tə day sə dəlon wa nà, ki wen, iven i gay ahay, aday a ga ike acəkan re. ⁵⁵ Ka sak a cinen anan à mad' winen apan i ma nga à dəlon nà, ki wen ata herreb i ga, aday a ga ike acəkan re. ⁵⁶ Matana awan, kwanay dō sə mbadəmbada ahay, way sa ga à mburom tə way saa təra pə daliyugo fok nə kə sənən a agəzlan anan alay pi zek wa nə lele, aday kə sənən pə way sə təra à alay a wuswes a anan inde sabay ata nà, angama kutok anaw?»

'Am à zlak ikwen pi zek tu dō manidə anak

Mata 5.25-26

⁵⁷ Pə dəba anahan a wa, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kwanay a ki mben apan sə gəzlan alay pi zek wa anà way lele aya tə lelibay aya ta nga a kwanay a bay jiga nà, angamaw? ⁵⁸ Hinahibay, dōwan a kə zlahak apak, aday kwanay pə cəved' sa zla à man sə sariya mba nə, suwan 'am à zlak ikwen pi zek. Njiden zay à wulen a kwanay inde, à alay a kwanay pə cəved' mba ata awan. Bina tə mungok anak ata təke, dōwan ata kə sak a dəzle iken à man su dō sa ga sariya ahay nà, ti mak anan mungok aday dō sa ga sariya i varan iken à alay inde anà suje ahay, ti tacak ayak iken à dangay. ⁵⁹ Nen apan ni jak: Hus pə ananak saa hamay anan way anahan a sa zlah anan apak ata bay cəna, ti mbəsakay ahay iken ù doh sə dangay ata wa bay jiga awan.»

13

Suwan sə mbədahan lən ì ines dāw, kabay sə lize dāw?

¹ À alay ata ite, dōwan aya inde à man ata awan, ta jan à Yesu ləbara su dō sə Galile ahay, ta wa: «Pilatū kə vədak anan Galile ahay à alay a tinen apan ti gədan dūngo anà way anà Mbərom, aday mez a tinen kə japak tə mez sə way a ma gad' dūngo aya ata awan.»

² Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay kə jilen nà, dō a ma vad' ataya ta mac matanan nà, anga tinen dō sa ga ines ahay zal a dō sə Galile azar ataya dāw? ³ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay, əna kwanay həna dukwen kə mbədihen anan lən anà ines a kwanay ahay bay cəna, ki lizen kawa dō ataya cite re. ⁴ Kabay dō a kuro nga jəmaakan sa mac à Silowam, à alay a doh zəbor a sa mbazl patan ata nà, kə jilen tinen ta gak ines ahay zal dō sə Urəsalima azar ataya fok dāw? ⁵ Nen apan ni jak ikwen nà, matanan bay re. Əna kwanay həna dukwen, kə mbədihen anan lən anà ines a kwanay ahay bay ite nà, ki lizen dənam kawa dō ataya re.»

Jike sə buway sə wahay bay ata awan

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan awan, a wa: «Dōwan a inde a jule buway à guvo anahan, a nay saa bənak ayak wa wan awan, əna kə bənak bay, anga kə wahak bay. ⁷ Dōwan ata a jan anà dō sa ga mer su way à guvo ata, a wa: “Həna kə gak ava maakan, nen apan ni ta nay abay sə bənak ayak wa wan sə buway anan, əna nə njadək bay anga kə wahak bay. Suwan gad' anan, bina winen apan i nəso anan guvo kəriya nə pa maw?” ⁸ Əna dōwan ata a jan nà: “Bahay su doh uno, suwan mbəsak anan apan sə tə viya a anan kərtek aday, ni lan à cakay wa, ni pəkan bərbor tuwwe nə, ⁹ izəne pac hinen ahay nà, i wahay kəməw? Kak kə wahak bay re nà, aday kə gad' anan kutok.”»

Yesu a mbar anan uwar a inde pə luvon sa man uda awan

¹⁰ Pə luvon a inde nà, luvon sa man uda awan, aday Yesu winen apan i wazay ù doh sə wazay. ¹¹ À man ata awan, uwar a inde mə təra à məndak a ava kuro nga jəmaakan, anga setene sa gan. A mba apan sə tavay bay. A zla nà, mə kərdeh a tuhha. ¹² Yesu a canan anà uwar ata cəna, a ngaman ahay, aday a jan, a wa: «Mazar, kə mbərak à atəra à məndak anak wa!» ¹³ Cəna, a daf apan alay, kwayan'a uwar ata a tavay lele kutok, a həran nga anà Mbərom.

¹⁴ Cəkəbay, way ata kə cəbak anan anà dō sə lavan nga anà doh sə wazay ata, anga Yesu sa mbar anan uwar ata pə luvon sa man uda ata, ata awan. A jan anà dō ahay kutok, a

wa: «Luvon ahay inde mbërka sa ga mer su way ahay, əna suwan kî nen ahay à luvon a mbërka ataya inde aday sa mbar, bina si pə luvon sa man uda aday bay.»

¹⁵ Yesu Ba Məduwen a mbəfahan apan, a wa: «Kwanay nà, dō sə mbəfəmbada ahay kələdaw? Pə luvon sa man uda nà, kə pəsiken sla a kwanay ahay, kabay zungo a kwanay ahay sa zla atan à man saa varan atan a'am bidaw? ¹⁶ Uwar a həna anan nà, winen dō sə zaav ana Ibərahima. Fakalaw kà gak anan alay ava kuro nga jəmaakan nà, abay təde sə pəsakay anan ahay à alay a Fakalaw wa pə luvon sa man uda itəbay kələdaw?»

¹⁷ 'Am ana Yesu a sə mbəfahan atan apan ata a pəkan waray i idə inde anà dō manidə anahan ataya fok. Əna dō azar ataya fok tə taslak mivel anga mer su way ana Yesu a sa ga lele ataya awan.

Jike sa wan sə bəzan

Mata 13.31-32; Markus 4.30-32

¹⁸ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a wa: «Bahay a Mbərom a ga minje nà, ta maw? Aday ni ga anan minje həna nà, ta maw? ¹⁹ Ta ga minje nə tə wan sə bəzan.* Dəwan a a gəba, a casl anan à guvo anahan, a hay ahay, a təra dədazl si sé məduwen awan, aday məvuhom ahay tə ndakay apan doh pə alay si sé anahan aya ata awan.»

Jike sə wudəh

Mata 13.33

²⁰ À dəba wa asa re, Yesu a ja, a wa: «Bahay a Mbərom ta ga minje nə ta ma asanaw? ²¹ Ta ga minje tə wudəh sə kwasay way ata awan. Uwar a ra mənəcək, a gan anan, a pak pə nuko anahan gəsədaf maakan. A laḅ anan nà, nuko ata fok a kwasay, a zlambar.»

Jike sə məsudoh mə mbədec awan

Mata 7.13-14, 21-23

²² Natiya, à alay a Yesu winen apan i zla à Urəsalima nà, a takas kon a azar aya, tə wulen su doh ahay. Aday winen apan i tətakan way anà dō ahay.

²³ À alay ata kutok nà, dəwan a inde, a cəce panan, a wa: «Ba Məduwen, waka Mbərom i tam a nà, azar su dō ahay əngal cəna coy daw?»

Yesu a mbəfahan atan apan, a wa: ²⁴ «Njəzlen pi zek sa zla à bahay a Mbərom inde tə məsudoh a mbədec a njulehwehwe ata awan. Nen ni jak ikwen, dō ahay bayak awan, ti gan may sa zla uda awan, əna ti mba pi zek bay. ²⁵ Aday, alay a i nay, bahay su doh i slabak nà, i tacay anan məsudoh anahan kutok. Ata kwanay nà, kwanay uho mba. Matanan, ki dəzlen anan sə dəcan ayak anà məsudoh, ta sa ja nà: “Manay uho ite. Bahay su doh a manay, təban umo ayak wa ite.”

«Bahay su doh ata i mbəfahak ikwen ahay apan ta sa ja nà: “Kwanay mayanaw, na san kwanay bay fok.”

²⁶ «Aday ki dizlen anan sa ja kutok: “Da pak way sa pa, da sak way fok tatə iken awan, aday kə wazak à wulen su doh a manay re.”

²⁷ «I mbəfahak ikwen ahay apan hwiya ta sa ja nà: “Na jak ikwen lele, na ja nə kwanay mayanaw nà, na san bay jiga awan. Mbəsiken nen səfek. Zlen ayak à man uno wa, kwanay dō sə huwan ahay.”

²⁸ «À alay ata kutok nà, ki cinen anan anà Ibərahima, Isiyaku tə Yakob, aday tu dō maja'am a Mbərom ahay fok à bahay a Mbərom inde. Ata kwanay nà, ki yimen, ki rəcen slan, anga tə tacak pikwen uho. ²⁹ Dō ahay ti halay ahay nga kwa pə daliyugo ahay wa fok, kwa ta sə wura wa fok. Ti nay pə kərtek a sa pa way à bahay a Mbərom inde. ³⁰ Sənen apan lele kutok, azar su dō a ma lah aya pa 'am həna ata nà, ti naa təra dō mədakwidok aya awan. Aday azar su dō a mədakwidok ataya ite, ti naa təra dō ma lah aya pa 'am cukutok.»

Asəder sə Urəsalima ahay

Mata 23.37-39

* 13:19 Yesu a ga minje nà, ti sé sə àga tinen a inde kawa kemsire.

³¹ À alay ata ite, Farisa aya inde, ta nay ahay pə cakay a Yesu, aday ta jan: «Zla way anak à man a anan wa, bina Hiridus a gan may sa vad iken.»

³² Əna Yesu a mbəđahan atan apan, a wa: «Zlen ka si jen anà do sə wurwer a kawa wan ana ayah ata nà: Luvon sə biten ta sə sidew nə, nen apan ni razl apasay lelibay aya awan, ni mbar anan do sə dəvac ahay. Aday pə luvon maakan anahan a nà, ni ndav anan mer su way uno. ³³ Aya əna, sumor a ni pərahan azar anà cəved uno biten, sidew, aday anjahay sidew kərtek, bina a zla pi zek aday do maja'am a Mbərom â mac uho à man aya bay, sumor a nà, à Urəsalima awan.

³⁴ «Hayaka Urəsalima ahay! Kwanay do sə Urəsalima ahay! Kə vəđen anan do maja'am a Mbərom ahay, aday kə tiren anan do a Mbərom sə slənak ikwen ahay ataya tu kon. Aday saray bayak a, na gak anan may sə halak ikwen nga anà kwanay do sə Urəsalima ahay ù vo uno, kawa man njəkar sə halan nga anà wan anahan ahay à bərgaslay inde ata awan. Əna hwiya kə ngəmen bay re. ³⁵ Ihe, doh sə mazlaḅ a Mbərom a kwanay i təra rəgay. Nen ni jak ikwen anan: Ki cinen uno sabay, si azanan ki naa cinen uno nà, à alay a aday ki i jen: “Mbərom â daf alay sə mazlaḅ anahan pu do sa nay ahay tə sləmay anahan ata awan.†”»

14

Yesu a mbar anan dowan a inde pə luvon sa man uda awan

¹ Pə luvon sa man uda a inde nà, bahay sə Farisa ahay a inde, a ngaman à Yesu saa pa way sa pa àga winen. Əna à man ata kutok nà, do a à man sa pa daf ataya, tə dəfan ide anà Yesu zuhhwe nə lele.

² Aday dowan a inde à man ata awan, zek anahan a fok nà, ma tar a dəngəleffe, anga dəvac a gan, winen pa 'am a Yesu. ³ Yesu a cəce pə miter sə Tawrita tə Farisa mə ngamay ataya wa, a wa: «Pə luvon sa man uda nà, cəved inde sa mbar anan do dəvac a daw, kabay cəved ibay daw?»

⁴ Do ataya tətəte way a tinen, ta ngam sə mbəđahan apan bay.

Coy Yesu a mbəda 'am pə dowan a ata kutok, a mbar anan, aday a jan â zla way anahan.

⁵ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan ù do sa man ataya asa, a wa: «Kwanay nà, hinahibay wan anak kabay sla anak kə slahak à kurok inde kwa pə luvon sa man uda nà, ki zəbay anan ahay wa way anak kwayan'a bidaw?»

⁶ Tətəte way a tinen ta mbak apan sə mbəđahan apan bay re.

Jike pa man sə njahay à man sə way sa pa

⁷ Natiya, à man ata kutok, Yesu a ca pu do a mə ngamay a ataya nə, ta ca nà, man sə njahay lele aya awan. Anga nan, a gan atan jike sa 'am a anan, a wa: ⁸ «Kak tə ngamak anak à azar uko sə gəba dalay nà, kà sa lah sə njahay à man lele inde bay, anga hinahibay à wulen su do a mə ngamay ataya inde nà, do sə zalay iken tə məduwen, i ga inde uda awan.

⁹ Ata, bahay su doh a sə ngamak ikwen ata, i nay pə cakay anak, i jak kutok: “Mbəsakan man sə njahay a anan anà dowan a anan.” Ata nà, waray i gak sa zla saa njahay à man sə njahay a sə dəba ata inde bidaw? ¹⁰ Adəka bugol nà, kak tə ngamak anak à man a nà, kà sa njahay, à man sə njahay su do məduwen aya inde bay. Ata do sə ngamak ikwen ata kà sak a canak nà, i jak: “Car uno, hayak! Ka naa njahay à man a lele a anan inde.” Ata i varak mazlaḅ lele pa 'am su do a mə ngamay a à azar uko ataya awan. ¹¹ Matana awan, kak dowan a kə hərak anan nga i zek anahan nà, ti təra anan à məndak. Aday kak dowan a kə mak anan nga anahan à məndak ite nà, ti həran nga nə lele.»

¹² Pə dəba anahan a wa nà, a jan anà dowan a sə ngaman anà do ahay à azar uko àga winen ata kutok, a wa: «Ka sak a da way sa pa sə azar uko nà, kà saa ngaman apan anà car anak ahay, kabay mərak anak ahay, tu do anak ahay, aday anà do sə cakay su doh anak zlile aya ata bay. Anga tinen nà, ti naa ga azar uko pə luvon a inde, aday ti ngamak saa hamak anan uda awan. ¹³ Əna kak ka dak way sa pa sə azar uko nà, suwan ngaman apan anà do mətawak aya awan, anà do mə təra à məndak aya awan, tu do vədəl aya awan,

† 13:35 Ca pə Jabuura 118.26.

aday anà dō hurof aya awan. ¹⁴ Natiya Mbərom i daf apak alay sə mazlaḅ anahan, anga dō ataya nà, ti mba apan sə hamak anan uda bay. Əna Mbərom i i hamak anan uda awan, pə luvon anahan saa slabakay anan ahay dō dīdek aya à məke wa ata awan.»

Jike sə azar uko məduwen awan

Mata 22.1-10

¹⁵ Natiya kutok, dōwan a inde à wulen su dō sa pa daf pə kərtek a tatə Yesu ataya, a sləne jike sa 'am ata cəna, a wa: «Ataslay mivəl i tərən anà dō sa pa way sa pa anahan à bahay a Mbərom inde ata awan.»

¹⁶ Coy Yesu a mbədahan apan kutok, a wa: «Dowan a inde, a ga azar uko məduwen awan, a da way sa pa, aday a ngaman apan anà dō ahay bayak awan. ¹⁷ Alay sa pa daf i sa sla kutok nà, a jan anà dō si mer su way anahan, a wa: “Zla, ka sa jan anà dō uno sə ngaman atan ataya nə, tâ nay həna kutok, anga way sa pa mə lavay zek a coy.”

¹⁸ «Əna dō a mə ngamay ataya fok ta ma nga sa may 'am pi zek wa, ta sa ja: “Mi zlak ayak sabay.” Do mama'am a a jan anà dō maslan ata, a wa: “Nə sukumak guvo həniniye. Ni zla təktek saa cay apan aday, na gak kem, â sa cəbak bay ite.”

¹⁹ «Do hinen ite a wa: “Nə sukumak sla ahay kuro. Suwan nà sa cay pə mer su way a tinen aya aday. Na gak kem. Â sa cəbak bay ite.”

²⁰ «Do hinen ite asa a wa: “Nen nə gəbay dalay həniniye, anga nan, ni mba apan sa zlak ayak həna bay.”

²¹ «Natiya kutok, dō maslan ata a ma agay à man ana bahay su doh anahan, a təkəren anan way ataya fok. Way ata a cəban anà bahay su doh ata kutok, a jan anà dō maslan anahan ata, a wa: “Zlak ayak nə anga anga à man sə halay nga sə dō ahay ahay tə məgəzləga cəved ahay à wulen su doh inde, aday ngaman ahay anà dō mətawak aya awan, anà dō mə təra à məndak aya awan, anà dō hurof aya awan, aday tu dō vədal aya təkə fok.”

²² «Do si mer su way ata a zla saa ngaman ù dō ataya awan. Anjahay capəpa nà, a may agay, a nay, a jan anà bahay su doh anahan nà: “Kawa iken su jo ata nà, nə ngamak anan ahay ù dō ataya awan, əna doh kə rahak fan bay. Man mə mbəsak a inde mba.”

²³ «Bahay su doh ata a jan anà dō si mer su way anahan ata asa, a wa: “Zla pə cəved sə kiḅe ahay fok, à guvo ahay. Kâ jan anà dōwan aya iken saa tan atan à nga ataya fok nà, təktek tâ nay ahay, anga aday doh uno â rah. ²⁴ Tə dīdek a nà, dō a mə ngamay a mama'am ataya aday sə ngəmay ahay bay ata nà, ti naa tukom way sa pa uno sabay.”»

Cəved sə pərahan azar à Yesu

Mata 10.37-38

²⁵ Pə dəba anahan a wa, à alay a Yesu winen pə cəved mba ata nà, dō ahay bayak a tinen apan ti pərahan azar. Coy, a ma idə à dəba, a jan atan, a wa: ²⁶ «Dowan kə pərahak uno ahay azar, aday a nan sə təra njavar uno nà, â pəlay nen, zal bəbay anahan, zal may anahan, zal uwar anahan, zal gwaslay anahan ahay, zal mərak anahan ahay, aday zal zek anahan a təkede re! ²⁷ Kak dōwan a kə tavakak dədom anahan mə zləngad a aday kə pərahak uno azar bay cəna, kà slak sə təra njavar uno bay.

²⁸ «Matanan, kak dōwan inde à wulen a kwanay, a nan sa han doh məduwen a lele a nà, i njahay tun, sə bayak apan aday bidaw? I jan à nga anahan kutok: “Doh ata i sa ndav nà, i pa puno fok nə dala jugumaw?”, i san anan pi zek wa aday re ba? ²⁹ Bina, kà sak a pak a saray awan, aday doh ata kə ndəvak sa han sabay nə, dō sə canan ataya nə ti mbasay apan bidaw? ³⁰ Do ataya ti ja nà: “Dowan a həna kə pəkak saray su doh, əna kə mbak pi zek sa ndav a wa sabay!”

³¹ «Matanan re, kak bahay a inde, a nan sa ga vəram tə bahay su kon hinen nà, i njahay tun sə bayak apan aday bidaw? I ca apan dō anahan ahay nə tinen mbulo kuroroo nà, i sla pi zek sa ga vəram tu dō mbulo kwa kuro cew nà, i san anan pi zek wa aday re ba?

³² Kak bahay ata kə cak apan i sla pi zek saa ga vəram tə dōwan ata tətibay cəna, i slan dō maslan ahay pə cakay anà bahay a hinen ata, à alay a winen dəren mba, i man ù vo ta sa man ayak 'am pi zek wa anga aday tâ njad zay.

³³ «Natiya awan, kak dōwan kè mbəsakak anan way anahan ahay fok bay nà, i mba apan sə tēra njavar uno bay re.»

Zətene aday a vad sabay ata awan

Mata 5.13; Markus 9.50

³⁴ Pə dəba anahan wa nà, a jan atan 'am sə jike asa, a wa: «Kə sənən apan zle, zətene nà, way lele awan. Əna aday kak zətene ata a vad sabay nà, ti man anan ahay avad anahan a hərbebe ata, awana mba anaw? Inde sabay. ³⁵ Zətene ata nà, kə tərak way kəriya awan, i tēra way lele a anga yugo sabay, aday i tēra way lele a kawa bərbor sabay re. Dō ahay ti guce anan nə uho kəriya awan. Natiya kutok, sləmay inde pə dōwan a sə sləne 'am a anan nà, à sləne.»

15

Jike sə tēman mə lize awan

Mata 18.12-14

¹ Natiya, dō sə cakal jangal ahay, pi zek tu dō sə atahasl ahay bayak awan, tē halay nga à man a Yesu anga aday ti sləne 'am anahan aya awan. ² Anga nan, Farisa ahay tē Miter sə Tawrita ahay ta ma nga sa ja 'am à wulen a tinen a inde ngura ngura ngura, ta wa: «Dōwan a anan a tēma aday dō sə atahasl ahay tã pa way tē winen nà, angama aday anaw?»

³ Anga nan kutok, Yesu a gan atan jike sa 'am a anan, a wa:

⁴ «Izəne dō inde à wulen a kwanay, aday tēman anahan ahay inde səkat. Kwa à ga sə lize nə kərtek a dəp nà, i mbəsak azar sə tēman a kwa kuro dəsudō nga dəsudō ataya à kibe, aday i zla saa pəlay anan ahay kərtek ata hus pa sa njaday anan ahay re asanaw?

⁵ Aday, kə njadak anan ahay tēman a kərtek ata nà, i dəfay a way anahan jap pə jugom, i may agay nə, tē ataslay mivel a kutok. ⁶ Kə dəzlek ahay agay nà, i ngaman ahay anà car anahan ahay, tu dō sə cakay su doh anahan ahay, aday i jan atan: “Tasluko mivel, anga nə njadak anan ahay tēman uno a sə lize ata awan.”

⁷ «Natiya awan, hənə, nen apan ni jak ikwen, kak dō sə atahasl kərtek kə yimak pə ines anahan nà, ataslay mivel i ga inde à mburom bayak awan. Ataslay mivel ata i zalay ataslay mivel anga dō ahay kwa kuro dəsudō nga dəsudō didek aya, aday ta gan may sa yam pə ines a tinen ahay bay ataya awan.»

Jike sə dala mə lize awan

⁸ Pə dəba wa a jan atan 'am sə jike hinen asa, a wa: «Uwar a inde nà, karanga anahan ahay inde kuro, aday kak kərtek a kà sak a lize panan nà, i ga kəkəməw? I han nə uko pə lalam anahan, aday i ca doh anahan ata fok ta sə faday anan lele. I pəlay bətek bətek hus pa sa njad anan dala anahan ata bidaw? ⁹ Kak kà sak a njad a dala anahan ata nə, i ngaman anà mēndala anahan ahay tu dō sə cakay su doh anahan ataya, i jan atan: “Tasluko mivel pə kərtek awan, anga nə njadak anan dala uno sə lize ata awan.”

¹⁰ «Matanən re, ni jak ikwen, kak aday dō kərtek kə yimak pə ines anahan ahay nà, maslay a Mbərom ahay ti taslay mivel anga winen re.»

Jike sa wan mə lize awan

¹¹ Yesu a ja asa, a wa: «Dōwan a inde nà, wan anahan ahay inde cew. ¹² Wan zek cəđew ata a jan à bəban anahan, a wa: “Bəbay uno, vuro anan zlile uno nen saa njad à alay saa pa 'am anak azana ata awan.” Aday dōwan ata a gəzlan atan anan zlile anahan acəkan.

¹³ «Pə dəba wa mənəcək nà, wan a cəđew ata a halan nga anà way anahan ahay fok, a sukom a way, aday a zla way anahan pə daliyugo hinen doren. À man ata nà, a lize anan zlile anahan ata fok ta sə gəsle anan pə way kəriya awan.

¹⁴ «Dala a ndav panan cəna, may a ga pə daliyugo ata tē mindel. Dəce sə way sa pa dukwen a dazlan saa gan kutok. ¹⁵ Anga nan, a zla saa ga mer su way àga dō su kon ataya awan. Dōwan ata a slan anan saa ba gadura ahay à kibe. ¹⁶ A pəlay abay sa pa way sa pa mbala ana gadura ahay ata awan, anga may a han apan, əna dōwan a ngəman a bay.

¹⁷ «A dazlan sə jalay pə anjahay anahan à alay a winen àga bəbay anahan ata awan, a ja: “Do si mer su way a bəbay uno ahay dukwen, tinen apan ti pa way sa pa kawa sa nan atan, a mbəsak patan wa re, aday nen adəka bugol ni mac ta may à man a anan nà, angamaw? ¹⁸ Suwan ni ma agay, aday ni i jan anà bəbay uno nà: Bəbay uno, na gak ines pa 'am a Mbərom, aday pa 'am anak re. ¹⁹ Na slak həna ki ca upo kawa nen wan si zek anak sabay, təra nen kawa do si mer su way anak kərtek awan.” ²⁰ Natiya a slabak, a may agay kutok.

«Bəbay anahan a canan ayak dərən winen apan i nay ahay cəna, a gan ahay i zek wa. A haw apan, a ban anan həmbok pi zek. ²¹ Wan ata a jan à bəbay anahan kutok, a wa: “Bəbay uno, na gak ines pa 'am à Mbərom, aday pa 'am anak re. Na slak həna kà ca upo kawa nen wan si zek anak sabay.”

²² «Əna bəbay anahan ata a jan u do si mer su way anahan ahay, a wa: “Kagasl, gəben uno ahay zana lele aya awan, pəken anan pi zek. Dəfen anan wurdek à alay inde, aday pəken anan təkarak à saray inde. ²³ Pəsiken ahay guson sa sla ma har a lele ata awan, wasluko, duko, aday pukto tə ataslay mivel awan. ²⁴ Anga abay wan uno a anan nà, kə tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kə lizek coy, əna nə njadak a way uno.” Tə dazlan sa ga azar uko tə ataslay mivel awan.

²⁵ «À alay a tinen apan ti ga azar uko agay ata nà, wan a dowan ata zek məduwen a, winen à guvo. Winen apan i may à guvo wa mba aday i dəzley ahay agay bəse nà, a sləne do ahay tinen apan ti ga ara tə agərav awan. ²⁶ A ngaman u do si mer su way a bəban anahan ahay kərtek, a cəce panan ləbara awan. ²⁷ Dowan ata a mbədahan apan, a wa: “Mərak anak kə mak agay, aday bəbay a kwanay a vad guson sa sla, anga kə njadak anan winen inde zay.”

²⁸ «Wan a zek məduwen ata a ngam sa zla u doh sabay. A cəban, a ga mivel. Bəbay anahan a nay uho saa dəbukok anan ayak u doh. ²⁹ Əna a mbədahan apan anà bəbay anahan, a wa: “Ngatay, bəbay uno. Ava bayan awan, nen apan ni gak mer su way nə lele mənəna sa gak isew. Na taa dəfak apan re, aday tə winen ata təke dukwen, kula kə varak uno kwa wan sə awak zləkətev a anaya anga sa ga anan azar uko tə məndala uno ahay bay re. ³⁰ Aday wan anak kə lizek anan dala anak tə uwar sa ján uho ahay. Həna a may ahay agay nə kə vədak anan guson sa sla anga winen asa re!”

³¹ «Bəbay anahan a jan: “Wan uno, iken nà, iken inde ti nen a hwiya asanaw? Abay way uno ahay fok nà, ananak a bidaw? ³² Sumor a nà, dī ga azar uko tə ataslay mivel awan, anga mərak anak a anan nà, kə tərak kawa ma mac awan, aday həna winen inde tə sifa awan. Kə lizek coy, əna də njadak anan.”»

16

Jike pu do sa ga mer su way tə wurwer awan

¹ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Dowan a inde nà, winen zlile awan, aday dukwen do inde kərtek sə lavan nga anà do si mer su way anahan ahay re. Əna do ahay ta ma 'am pə dowan ata à man a bahay su doh anahan ta sa ja nà: “Do si mer su way anak a anan winen apan i nes anan dala anak kəriya awan.”

² «Bahay su doh ata a sləne 'am ata cəna, a ngaman anà dowan ata kwayan'a, aday a jan, a wa: “Nə slənek do ahay ta mak apak 'am. Duko anan mer su way anak iken a sa ga anan tə zlile uno nen sə mbakak anan ata awan, bina iken ki təra do si mer su way uno sabay.”

³ «Do si mer su way ata a ma nga sə jalay kutok, a wa: “Aday həna jiga nà, ni ga nə kəmaw? Bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa re. Bənuko jə, ni mba apan bay, aday ni dubok way pə do ahay wa, wita dukwen waray re. Pa ga həna jiga nà, kəma kutok anaw, zek uno? ⁴ Iyo, həna nə njadak anan nga sa 'am a nen saa ga ata kutok. Aday kwa bahay su doh uno kə larak nen i mer su way anahan wa dukwen, do ahay ti təma nen àga tinen re.”

⁵ «A ngaman ahay anà dō sə tēma gudire pə bahay su doh anahan ataya wa kərtek kərtek fok. A cəce pu dō mama'am a wa, a wa: “Gudire ana bahay su doh uno inde apak nə jugumaw?”

⁶ «Dowan ata a mbədfahan apan, a wa: “Gudire sə amar ana bahay su doh anak inde upo, gungwan səkat.”

«Do si mer su way ata a jan, a wa: “Ihe, tēma dērewel sə gudire anak hēna kwayan'a. Njahay aday vindey apan nà, gungwan sə amar kwa kuro dāra bina səkat sabay.”

⁷ «A jan anà dō hinen asa, a wa: “Aday iken, gudire ana bahay su doh uno inde apak nə juguma ite anaw?”

«A mbədfahan apan, a wa: “Gudire sa ndaw anahan inde upo buho səkat dāra.”

«Do si mer su way ata a jan nà: “Ihe, gəba dērewel sə gudire anak kagasl, aday vindey ahay apan nə gudire sa ndaw ata nà, buho səkat fuđo.”

⁸ «Bahay su doh anahan ata kə varak anan zlangar anà dō si mer su way anahan ata awan, anga dōwan ata kə gak mer su way sə wurwer à wulen a tinen inde. Anga dō sə daliyugo a anan aya nà, tə zalay dō sə ide jiyjay ahay ta sa ga mer su way sə wurwer.

⁹ «Natiya, nen apan ni jak ikwen, kwanay nà, bənen car tə dō ahay tə zlile sə daliyugo a anan aday bidaw? Ata, zlile sə daliyugo a kə sak a ndav pikwen wa nà, Mbərom i tēma kwanay pə cakay anahan a sə coy kutok.

¹⁰ «Kak dōwan aday kə mbak apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tə cəved a nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tə cəved a re. Aday kak dōwan a a mba apan sa gan nga anà way bayak a bay ata tətibay nà, kwa way bayak a dukwen i mba apan sa gan nga tətibay re. ¹¹ Matanan, kak abay ki mben apan sa gan nga anà zlile sə daliyugo a anan tətibay nà, waya saa mbakak ikwen anan zlile dīdek a aday ki gen anan nga anaw? ¹² Kak aday abay ki mben apan sa gan nga anà zlile su dō hinen ahay tətibay nà, waya sa varak ikwen mbala ana kwanay a saa lavay ata mba asa anaw?»

Atə Mbərom tə dala

Mata 6.24

¹³ «Dowan saa mba apan sa gan mer su way anà bahay su doh ahay cew nà, ibay. Anga kə pəlak anan dō kərtek a lele nà, i nan ide anà dōwan hinen ata awan. Kabay, tə njahak tu dō kərtek a lele gerger cəna, i kədəy anan dōwan a hinen ata awan. Matanan, ki mben apan sa gan mer su way anà Mbərom aday sə pəlay dala, cew maya dukwen, i ga zek bay re.»

Atə Yesu tə Farisa ahay

Mata 11.12-13, 5.31-32; Markus 10.11-12

¹⁴ Farisa aya inde à man ata tə sləne 'am a Yesu ma ja ataya fok nà, ta ma nga sə mbasay apan anga tinen a aday nà, tə pəlay zlile tə mindel.

¹⁵ Anga nan, Yesu a jan atan, a wa: «Kwanay aday nà, ki gen anan may, dō ahay ta ca pikwen nə, kawa dō lele aya awan. Əna cəkəbay Mbərom nà, a san way sə mivel a kwanay aya zle. Bina way aday dō ahay tə həran nga ata nà, Mbərom a ca pə way ata ite nə, kawa way ma ga mənjadak awan. ¹⁶ Kwakwa ata nà, dō ahay tə pərahan azar anà Mbərom nə ta sə dəfan apan ana Tawrita a Musa tə deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay. Əna a bənay ahay kwa pə ana Yuhana dō sa gan baptisma anà dō ahay ata wa nà, dō ahay tinen apan ti dəkay anan ləbara sə bahay a Mbərom mugom awan. Natiya kuwaya kə gak anan may sə ndərɓoc uda zek, anga sə dəzle a uda awan. ¹⁷ Aya əna, Tawrita a Musa nə lele hwiya. Andav a daliyugo tə bagəbaga mburom nà, wita way ma da 'am a bugol bay. Ma da 'am a adəka nà, sə lize a wa alfabe kərtek à Tawrita a Musa wa, i ga zek bay.

¹⁸ «Matanan re, kuwaya kə rəzlak anan uwar anahan, aday kə gəbak uda uwar hinen nà, wita kə gak mədigwed. Dowan kə gəbak uwar a ma razl a ata dukwen, winen kə gak mədigwed ite re.»

Atə Lazarus tə dōwan a inde zlile awan

¹⁹ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a jan atan, a wa: «Dowan a inde nà, winen zlile awan. Zana anahan a sa pak pi zek təkede nà, lele awan, aday sə dala bayak a re. Pə luvon, pə

luvon fok nà, winen mə njahay a nə, à barbarar inde. ²⁰ Dowan a inde ite, tə ngaman Lazarus, winen mətawak awan. A taa nahay nə pə məsudoh a dōwan ata awan, aday zek anahan a dukwen, mbəlak a dəkdek. ²¹ A gan may sa pa way sa pa sə pəpasay pə dōwan a zlile ata wa ata awan. Kəla ahay dukwen, ta nay ahay sə ndəlkef anan mbəlak a anahan a ataya awan.

²² «Natiya kutok, dōwan mətawak ata a mac, aday maslay a Mbərom ahay tə gəbak anan ayak à man ana Ibərahima, pə cakay a Mbərom. Do sə zlile ata dukwen a mac ite re, aday ta la anan à məkə. ²³ À man ata kutok nà, dōwan a zlile ata, winen apan i ga dəcə bayak awan. A ca idə à mburom, a canan ayak anà Ibərahima tə Lazarus, tinen miya awan, dəren. ²⁴ A zlah pi zek, a wa: “Ibərahima! Kem, nà gak i zek wa ite! Amboh, slan Lazarus, â tar wan sə alay anahan à a'am inde, aday i naa təlo pə miresl aday û go ziyya ite. Bina nen apan ni ga dəcə ù uko a anan inde tə mindel.”

²⁵ «Ibərahima a mbədahan ahay apan ite, a wa: “Matanan, wan uno. Əna ənga, bayak pə anjahay anak à alay iken tə sifa mba ata aday. Iken nà, kə njahak à barbarar a inde, aday Lazarus nà, kà gak dəcə bayak awan. Həna ite nà, winen, winen apan i man uda à man a anan, aday iken ite dukwen, ki ga dəcə kutok. ²⁶ Tə winen ata təkə dukwen, cəved inde aday dō a manay i dəzlek ayak à man a kwanay nà, ibay, kabay dō a kwanay i nay à man a manay dukwen, i ga zek bay re. Anga məkə inde sololo à wulen a nukò.”

²⁷ «Dowan ata a mbədahan apan asa: “Amboh, Ibərahima! Kem, slan Lazarus àga bəbay uno ite. ²⁸ Anga mərak uno aya inde dāra nà, u no Lazarus â sa təkəren atan 'am à sləmay ite, anga aday t̄a sa nay à man sə dəcə uno a anan inde sabay ite.”

²⁹ «Ibərahima a mbədahan apan asa, a wa: “Tawrita a Musa tə deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay inde asənə, mərak anak ataya t̄ə dəfan atan apan bidaw?”

³⁰ «Dowan ata a jan asa, a wa: “A'ay! Ibərahima, bəbay uno, wuna! Əna, hinahibay dō sə məkə kà zlak patan dezl nà, ti yam pə ines a tinen ahay tə dīdek awan.”

³¹ «Ibərahima a jan, a wa: “Matanan. Əna kak mərak anak ataya tə slənək anan anan 'am a Musa tu dō maja'am a Mbərom ataya bay cəna, kwa dō sə məkə a â zla təkede nà, ti slənen a bay re.”»

17

'Am sə pəse ines ahay

Mata 18.6-7, 21-22; Markus 9.42

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Hwiya way ahay inde, tinen apan ti zla anan dō zənzen a i ines ahay inde. Aya əna, dəcə i təran anà dō sa njak anan dō ahay aday t̄a ga ines ataya awan. ² Natiya, ata pə dōwan a sa njak anan dō ahay ata nà, suwan pə winen t̄ə banan van à dūngo, aday t̄ə larak anan ayak à bəlay inde. Bina, dō aday winen apan i njak dō ahay matanan ata nà, Mbərom i ga anan alay tə dōwan ata zal pa sa lar anan à bəlay inde ata wa. ³ Matanan, liven anà zek a kwanay ahay lele.

«Aday, kak mərak anak inde, kà gak ines nà, suwan dakan anan tə təpa təpa awan. Winen ite kə təmahak, kə mbəsakak anan ines anahan ata nà, pəsen anan. ⁴ Kwa abay â ga winen apan i gak ines pə luvon kərtek a saray cuwbe, aday winen apan i nay ahay à man anak dukwen saray cuwbe ta sa ja nə “Amboh, nə yimak pə ines uno!” nà, iken dukwen, pəsen anan acəkan ite re.»

Adaf nga pə Yesu

⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa nà, dō maslan a Yesu ataya ta jan nà: «Ba Məduwen, man umo zek aday adaf nga a manay pə Mbərom â zəga ite!»

⁶ Bahay a tinen ata a mbədahan atan apan nà: «Kwa adaf nga a kwanay â ga inde nə mənjoek, kawa wan sə bəzan mənjoek nà, ki mben apan sa jan anà dədazl sə ngəvəray: “Ndaha à man a anan wa, aday ka saa njahay à bəlay inde!” dukwen, i bənək ikwen à 'am wa re.»

Do si mer su way lele awan

⁷ Yesu a ja asa, a wa: «Hinahibay dōwan a kwanay kərtek a, aday dō si mer su way anahan inde, winen apan i ga mer su way à kibe, kabay winen apan i bal tēman ahay. Kà mak ahay à kibe wa nà, bahay su doh anahan i jan: “Hayak ahay, pa daf!” kwayan'a dāw? ⁸ I jan adəka bugol nà: “Do ahay way sa pa, mbədahan anà zana, aday kà naa viro way sa pa tē way sa sa aya awan.” Aday i jan: “Iken, ki naa pa nà, pə dəba anahan a wa!” bidaw? ⁹ Kwanay kə jilen nà, i gan suse anà dō si mer su way anahan ata anga kà gak anan mer su way ataya dāw?

¹⁰ «Kwanay a dukwen matanan re. Ka sak i gen anan mer su way mbala a Mbərom sa jak ikwen: “Gen anan!” ataya nà, jen adəka nà: “Manay nà, dō sa ga mer su way anak ahay ca. Ma ga nə mer su way mbala ana manay a saa ga ata awan.”»

Yesu a mbar anan dō mə dugwad aya inde kuro

¹¹ Natiya, à alay a Yesu winen apan i zla à Urəsaliima nà, a zla tē wulen ana daliyugo sə Samariya tē Galile. ¹² A sa jəka i dēzle à wulen su doh a inde nà, tē zlangay tē dōwan aya inde kuro, mə dugwad aya awan. Tē tavay zad, ¹³ aday ta jay 'am tē mēgalak awan, ta wa: «Amboh Yesu, bahay a manay, m̄a gak i zek wa itel!»

¹⁴ Yesu a canan atan ayak ite cəna, a jan atan, a wa: «Zlen, aday ka si ken anan anan zek a kwanay anà dō sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbərom.» À alay a tinen apan ti zla à man ana dō sə gədan dūngo à way ahay ataya kutok nà, tinen a fok tē mbərak.

¹⁵ Əna dō a kərtek à wulen a tinen ata wa, a ca apan kə mbərak ata nà, pəlasl, a ma pə dəba à man a Yesu, a dazlan sə həran nga anà Mbərom tē mēgalak awan. ¹⁶ A dēzley ahay à man a Yesu cəna, a dukwen gərmec ta sə rihen nga ù vo, a ngəran kutok. Dōwan ata nà, winen Samariya ahay.

¹⁷ Yesu a cəce kutok, a wa: «Na wa, dō a kuro ataya fok nà, tē mbərak re ba? Aday azar su dō a dəsudō ataya nà, tinen aha kəlanaw? ¹⁸ Dōwan sə jalay apan aday sa naa ngəran anà Mbərom nà, ibay, si mədurlon a anan taayak kələdāw?» ¹⁹ Pə dəba wa kutok, a jan anà dōwan ata awan: «Slabak, zla way anak. Mbərom kə mbərak iken anga kə dəfak upo nga.»

Yesu i sa may ahay nà, ma i tēra aday anaw?

Mata 24.23-28, 37-41

²⁰ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok Farisa ahay tē cəce pə Yesu wa, ta wa: «Bahay a Mbərom a i sa slay ahay nà, siwaw?»

Winen a mbədahan atan apan, a wa: «Bahay a Mbərom a i slay ahay aday nà, dōwan i canan tē idē bay. ²¹ Dōwan i mba apan sa jəka: “Bahay a Mbərom nə winen həna” kabay “Winen tiya” bay re. Əna, sənen apan lele, bahay a Mbərom nà, winen à mivel a kwanay aya inde adəka coy.»

²² Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Alay a inde i slay ahay, aday ki gen anan may sə cinen uno apan way sə luvon kərtek à wulen a kwanay inde. Əna i ga pikwen zek bay re. ²³ Ti naa jak ikwen asa: “Almasihu nə winen həna” kabay “Winen tiya” nà, kà sa ngəmen sa zla à man ataya bay. ²⁴ Anga nen, Wan su Dō, ni may ahay nà, kawa awuted a Mbərom sə wuted pərad, aday dō ahay fok ta san apan zle ata awan. ²⁵ Əna way ata i saa tēra nà, nen Wan su Dō ni ga dəce bayak awan, aday dō a sə wuswes anan aya dukwen, ti ngam nen bay re.

²⁶ «À alay a Wan su Dō i may nà, way ahay ti tēra nə kawa sə tēra à alay ana Nuhu ata re.* ²⁷ À alay ata nà, dō ahay tinen apan ti taslay mivel sa pa way ahay, ta sa sa way a tinen ahay, sə gəba uwar ahay, aday sa var a dəna a tinen ahay à mbaz, hus pə luvon ana Nuhu sa zla way anahan à kwalalan inde ata kutok. Pə dəba anahan a wa cəna, i ven sukwat ahay ngəv ngəv kutok, pa rah anan daliyugo nə fadada, pa lize anan dō ataya fok.

²⁸ «Aday asa, ni i may ahay nà, i ga nə kawa way sə tēra à alay ana Ludu ata awan. À alay ata nà, dō ahay tinen apan ti pa way, ti sa way ahay, tinen apan ti sukum anan way tē way a tinen ahay, aday tinen apan ti sukum uda re, tinen apan ti casl guvo ahay, aday

* 17:26 Ca pə Laataanooji 6.5-12, 7.6-23.

tinen apan ti han doh ahay re. ²⁹ Aday, pə luvon ana Ludu sa nay way anahan à Sodoma wa ata nà, uko pi zek tə mətətək sə uko awan, tə pəkay ahay à mburom wa, dənam lize anan do ataya fok re.† ³⁰ Aday pə luvon uno nen Wan su Do saa may ahay ata nà, way ahay ti təra matanan. Dowan saa san pi zek nà, ibay re.

³¹ «Əna pə luvon ata kutok nà, do aday winen pa nga su doh dukwen à dazay, à haw, əna à sa ray ahay way anahan ahay ù doh wa bay. Dowan a winen à guvo dukwen, à saa nay ahay agay bay re. ³² Ənga, bayiken pə way a uwar a Ludu sa ga ata aday.‡ ³³ Matanan, dowan a kà gak anan may sa tam anan sifa anahan nà, i lize anan. Aday do sə lize anan sifa anahan nà, i tam anan adəka bugol.

³⁴ «Nen nà, ni jak ikwen anan acəkan: Pə luvon ata nà, kwa do ahay cew mə nahay a pə lala kərtek a dəp nà, do kərtek a nà, ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan. ³⁵ Kwa uwar ahay cew tinen apan ti gan pə kərtek a dəp nà, do kərtek a nà, ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan. [³⁶ Kabay do ahay cew tinen à guvo kərtek a inde dəp nà, do kərtek a nə ti gəba anan, aday do hinen nə ti mbəsak anan.]»

³⁷ Njavar anahan ahay tə cəce panan kutok, ta wa: «Ba Məduwen, way ata i sa ga zek jiya nà, ahaw?»

A mbədahān atan apan, a wa: «À man a aday way ma mac a inde ata cəna, mugudok ahay ti halay nga bayak a nà, à man ata awan.»

18

Jike pə mədukway sə uwar a inde tə bahay

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike sa 'am a anan anà njavar anahan ahay, anga aday t̄a sa ya nga sa gan amboh anà Mbərom bay. ² A jan atan kutok, a wa:

«À wulen su doh a inde nà, bahay sa man ata nə a jəjaran anà Mbərom bay jiga awan, aday a təma 'am a dowan itəbay fok re. ³ Mədukway sə uwar a inde à wulen su doh ata ite, a taa nay ahay cuhcəh àga bahay ata awan, a jan anà bahay ata nà: “Amboh, go anan sariya uno inde à wulen a manay tu do manidə uno ite.” ⁴ Əna hwiya bahay ata a ngam sa gan anan sariya anà uwar ata bay, hus sariya anahan ata kə njahak bayak awan.

«Coy, bahay ata a jalay à mivəl anahan inde, a wa: “Kwa abay nə jəjaran à Mbərom bay, kwa nə təma 'am su do bay təkede nà, ⁵ suwan ni gan anan sariya anahan a anan. Bina mədukway sə uwar a anan winen apan i taa wuse nga ta sa nay ahay àga nen sidew sidew anga 'am sə sariya anahan a anan.”»

⁶ Pə dəba anahan a wa kutok nà, Bahay Yesu a jan atan asa, a wa: «Ənga, jilen pə way a bahay a sa ga ata lele aday! ⁷ Kwanay kə sənən apan ite bay daw? Matanan, Mbərom bugol nà, i man zek anà do anahan sa taa gan amboh luvon tə ipēc ataya re bidaw? I ga apan munok bay asanaw? ⁸ Nen apan ni jak ikwen anan həna: Mbərom i man zek anà do anahan ataya bəse. Aya əna, nen, Wan su Do ni saa may ahay pə daliyugo nà, ni tan ahay à nga anà do sa daf upo nga ahay dəp daw?»

Jike pə Farisa inde, tu do sa cakal jangal

⁹ Natiya, do azar aya inde à man ata, tinen tə jalay nà, tinen do didək aya awan. Aday tə kədəy anan do azar aya re. Anga nan, Yesu a gan atan jike miza asa, a wa:

¹⁰ «Dowan aya inde cew ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom saa ga amboh. Dowan a kərtek a nà, Farisa ahay, aday do hinen ite nà, winen do sə cakal jangal.

¹¹ «Farisa ata a tavay, a ga amboh à mivəl anahan inde, a wa: “Mbərom, suse anak anga nen nà, do mi nes a kawa do azar aya ite bay. Aday nen dukwen kawa do sə cakal jangal a anan ite bay re. Nen do sə akar bay, na ga mədigwed bay, aday nen huwan a bay re. ¹² Na ga sumaya pə lumo fok nə, saray cew. Nə njadak way cəna, à kuro wa fok nà, nə varak anan kərtek awan.”

† 17:29 Ca pə Laataanooji 19.24-25. ‡ 17:32 Ca pə Laataanooji 19.26.

¹³ «Do sə cakal jangal ata ite, a tavay doren, a nan sa ca ide à mburom bay fok. A ma nga sə jalay mərəva si zek anahan*, a wa: «Mbərom, amboh. Nà gak ì zek wa ite, anga nen nà, do sə atahasl.»»

¹⁴ Natiya, Yesu a ndav anan kutok, a wa: «Sa zla agay didek a pa 'am a Mbərom a nà, do sə cakal jangal ata awan, bina Farisa ata bay. Anga dōwan kə hərək anan nga ì zek nà, Mbərom i man anan nga anahan à mēndak. Aday dōwan kà mak anan nga anahan à mēndak ite nà, Mbərom i hərən nga adəka.»

Yesu a daf ngama pə gwaslay ahay

Mata 19.13-15; Markus 10.13-16

¹⁵ Natiya, pə dəba anahan a wa kutok nà, do ahay ta nan anan ahay gwaslay cacədeu aya anà Yesu, anga aday à daf patan alay sə ngama. Əna njavar anahan ahay ta ca apan do ahay tinen apan ti nay anan ahay gwaslay ahay ata nà, ta ma nga sə gafan 'am anà do ataya awan.

¹⁶ Yesu a ngaman ahay anà gwaslay ahay pə cakay anahan, aday a jan anà njavar anahan ataya ite, a wa: «Mbəsiken anan ahay gwaslay ahay, kə gifen atan 'am sa nay ahay pə cakay uno bay, anga bahay a Mbərom mə lavay zek a adəka nà, anà do sa ga minje tə tinen anaya ata awan. ¹⁷ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya kə təmahak Mbərom bahay anahan kawa wan cədeu bay nà, Mbərom i ga apan bahay kula itəbay.»

Bahay a inde zlile awan

Mata 19.16-30; Markus 10.17-31

¹⁸ Pə dəba anahan a wa nà, bahay a inde a cəce pə Yesu wa, a wa: «Miter, lele a anan, ni ga nə ma aday ni saa njad sifa sa ndav bay ata anaw?»

¹⁹ Yesu ite a mbədahan apan, a wa: «Ka wa nen lele a nà, angamaw? Dōwan inde lele ibay, si Mbərom a kərtek. ²⁰ Na wa, ka san nga sa 'am a Mbərom mə baslay aya zle asanaw? Kà ga mədigwed bay, kà vad nga su do bay, kà ga akar bay, kà gad mungwalay pu do bay, dəfan apan anà atə bəbay anak tə may anak.†»

²¹ Dōwan ata a mbədahan apan kutok, a wa: «'Am ataya fok nà, nə bənək atan lele, kwa à alay a nen cədeu a mba.»

²² Yesu a sləne 'am a dōwan ata cəna, a jan nà: «Tə winen ata təkə nà, way inde kərtek kə mbədəkək panək re: Zla, sukom anan way tə way anak ahay fok, aday kə gəzlan anan dala a anà do mətawək aya awan. Matanan kutok, ki i njad zlile anak à mburom. Aday hayək, pəruho azar.»

²³ Əna dōwan ata a sləne anan 'am a Yesu ata cəna, a cəban, anga winen zlile awan.

²⁴ Yesu a zəzor anan dōwan ata lele nà, a wa: «Ma dan 'am awan anà do zlile awan sa zla à bahay a Mbərom inde. ²⁵ Kə sənən apan zle, zlugweme i ndərmađ tə məke sə ləpəre nà, i ga zek bay. Əna ma da 'am a sə zalay way ata nà, do sə zlile sa zla à bahay a Mbərom inde ata awan.»

²⁶ Do sə sləne 'am anahan a sa ja matanan ataya nà, ta wa: «Kak sə matanan cukutok nə, waya saa mba apan saa tam aday sa zla à bahay a Mbərom inde anaw?»

²⁷ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pu do zənzen a nà, i ga zek bay, əna pə Mbərom nà, way ahay fok a ga zek ca.»

²⁸ Pə dəba anahan a wa nà, Piyer a jan ite, a wa: «Aday manay həna nà, mə mbəsakək anan way a manay ahay fok sə pərahək azar asanaw?»

²⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Do aday kə mbəsakək anan doh anahan, kabay dalay anahan, kabay mərək anahan ahay, kabay do anahan ahay, kabay gwaslay anahan ahay anga bahay a Mbərom ata nà, ³⁰ kwayan'a həna, i naa njad anan uda way anahan ataya bayək awan, zal panan adəka. Aday i njad anan uda way

* 18:13 Dōwan ata a dəcən à mbac anahan. Ata àga tinen, a nan sa ja nà, kə jalay mərəva si zek anak. † 18:20 Ca pə Gurtaaki 20.12-16; Tooktaaki Tawreeta 5.16-20.

anahan ahay cəna coy bay re. Azanan, pə uho saa nay ata nà, i naa njad nà, sifa sa ndav bay ata pa 'am re.»

Yesu a dəkay anan amac anahan ta sə slabakay anahan asa

Mata 20.17-19; Markus 10.32-34

³¹ Natiya, Yesu a ngaman anà dō maslan anahan a kuro nga cew ataya demdem kəcah à wulen sə dō ahay wa, a jan atan nà: «Ihe, pəken sləmay pa 'am a anan aday. Sənen anan həna, mənuko apan dī zla à Urəsəlīma. À man ata kutok nà, way ana dō maja'am a Mbərom ahay sə vinde pi nen, Wan su Do, ataya fok i i ga zek kutok. ³² Ti varan nen à alay inde anà dō sə pəra ahay. Tinen ti mbasay upo, ti ro mindel, ti cəre upo mənə, ³³ ti ndabəy nen, aday ti i vad nen kutok. Əna cəkəbay aday, pə luvon maakan anahan a nà, ni i slabakay ahay way uno à məkə wa.»

³⁴ 'Am anahan a sa jan ù dō maslan anahan ataya nà, tinen tə sənək anan 'am ata bay jiga awan. Pə tinen nà, 'am ata mi dər a mba, anga 'am ata a nan sa ja nə maw nà, tə sənək a bay re.

Yesu a mbar anan hurof a inde à Yeriko

Mata 20.29-34; Markus 10.46-52

³⁵ Natiya, à alay a Yesu winen apan i dəzle à wulen su doh sə Yeriko bəse coy nà, hurof a inde mə njahay a pə cakay cəved, winen apan i dubok way pə dō ahay wa. ³⁶ Dowan a hurof ata a sləne nə dō ahay tinen apan ti zla tə cəved ata nà, a cəce patan wa, ləbara awan. ³⁷ Do ataya ta jan nà: «Yesu dō sə Nazaratu, winen apan i zla tə cəved a anan.»

³⁸ A sləne 'am ata cəna, a zlah pi zek, a wa: «Yesu, wan ana Dawuda, nà gak ì zek wa ite!»

³⁹ Do mə lahay a pa 'am a Yesu pə cəved ataya ta ma nga sə gafan 'am, ta jan nə: «Tacay 'am. Njahay tete.»

Əna hwiya dōwan ata a ngam sə təma 'am a tinen ata bay. A ma nga sə zakay anan azlah tə məgalak a bugol, a wa: «Amboh, wan a Dawuda, nà gak ì zek wa ite!»

⁴⁰ Yesu a sləne 'am anahan ata nà, a tavay jek, a jan ù dō ataya nə: «Ənga, bənen anan ahay alay à man uno a aday.» Tə bənan ahay alay à man a Yesu awan. A dəzley pə cakay anahan a nà, Yesu a cəce panan kutok, a jan: ⁴¹ «A nak nà gak nə maw?»

Dowan ata a mbədfahan apan, a wa: «Ba Məduwen, u no, təbo anan idə uno ahay ite!»

⁴² Yesu a jan: «Kə mbərak coy! Ka mbar nà, anga kə dəfak upo nga ata awan.»

⁴³ Kwayan'a, ngurret idə anahan ahay tə təbak acəkan. Winen ite gədek sə pərahan azar anà Yesu. A dazlan sə həran nga anà Mbərom, aday dō sə canan anà way ata fok, ta ma nga sə həran nga anà Mbərom ite re.

19

Atə Yesu tə Zakayus

¹ Natiya kutok, Yesu a dəzle à Yeriko, aday winen apan i zla tə wulen su doh ata awan.

² Dowan a inde à wulen su doh ata, tə ngaman Zakayus, winen zlıle awan, aday winen bahay su dō sə cakal jangal ahay. ³ A gan may sə canan anà Yesu ite, əna a mba apan sə canan bay, anga dō ahay inde bayak awan, aday dukwen winen dō betele a re. ⁴ A haw pa 'am, a ján ì sé sə ngəvəray inde, anga aday à canan à Yesu, bina Yesu winen apan i zla tə cəved sa man ata awan.

⁵ Yesu a dəzle ù vo sə ngəvəray ata nà, a cak ayak uda idə, aday a canan ayak anà Zakayus. A jan ayak, a wa: «Zakayus, dazay ahay kagasl bəse. Bina, biten nà, ni zla àga iken, nen nə mbəlok anak awan.»

⁶ Zakayus a sləne 'am ata cəna, a dazay ahay ì sé ata wa kwayan'a, ta zla tə Yesu àga winen awan, a təma anan Yesu tə ataslay mivəl awan.

⁷ Do ataya fok tə canan anà Yesu sa zla àga Zakayus ata nà, a cəban atan. Anga nan ta ma nga sə gədan azar, ta wa: «A zla àga dō sə atahasl a anan jiga nə ləbara maw?»

⁸ Natiya kutok, Zakayus a tavay pa 'am a Yesu, a jan: «Miter, nen nà, ni gəzla anan zlıle uno wurasl ì zek wa, aday ni varan anan əngal awan, anà dō mətawak aya awan. Aday asa,

kak way su do inde ne ngəzərak panan tə danakay dukwen, ni man anan uda məcapar fudo.»

⁹ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Biten a anan na, zay a Mbərom kə tərak à gulom su doh a anan, bina Mbərom kə təmək iken. Iken a dukwen, zahav ana Ibərahima guzgwez a re asanaw? ¹⁰ Anga, nen Wan su Do, na nay ahay na, sə pəlay do mə lize aya awan, aday sa tam atan.»

Jike su do si mer su way ahay
Mata 25.14-30

¹¹ Pə dəba anahan a wa na, Yesu a gan jike sa 'am anə do sa pak sləmay pa 'am anahan ataya awan. Anga tinen tə bayak na, Yesu i saa dəzle à Urəsalima ne, bahay a Mbərom i i kay zek uho kutok. ¹² Anga nan a jan atan, a wa:

«Dowan a inde na, winen ngəlaw awan, a slabak sa zla pə daliyugo dərən awan, anga aday ti i dəfay anan ahay bahay a pu do anahan ahay, aday i may agay. ¹³ À alay a winen apan i ra zek sa zla na, a ngaman anə do si mer su way anahan azar aya kuro, aday a gəzlan atan dala sə mbəda anan alay anə tinen a fok. A varan anə kuwaya fok dala sə gura kərtək. A jan atan na: “Mbədihən anan alay, hus pə luvon uno saa may ahay ata awan.”

¹⁴ «Pə dəba anahan a wa na, do a sə wulen su doh anahan ataya tə sləne sa jəka winen kə zlak pə daliyugo dərən a aday ti dəfay anan ahay bahay pa nga a tinen ata na, a cəban atan anga tə pəlay anan bay. Anga nan ta slan do ahay à dəba anahan wa saa jan anə do sa man ataya na: “A nan umo dowan ata à njahay bahay a pa nga a manay bay.”

¹⁵ «Tə winen ata təkə dukwen hwiya tə dəfak anan ahay bahay a pa nga a tinen təkək. Winen a may ahay agay kutok. A ngaman anə do anahan a winen sə gəzlan atan dala ataya fok, aday a nan sa san, ta ga ne ma tə dala anahan a sə gəzlan atan ata anaw.

¹⁶ «Do mama'am awan, a nay ahay, a jan: “Bahay uno, iken kə vuro ne dala sə gura kərtəkəkək. Əna dala anak kə wahak ahay apan kuro, uwec wa may sə dala a re.”

¹⁷ «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: “Ka gak mer su way lele tə way bayak a bay awan. Anga nan, həna ni dəf iken bahay awan, aday ki lavan nga anə wulen su doh ahay kuro.”

¹⁸ «Do mə slala cew awan, a nay ahay ite, a jan: “Bahay uno, iken kə vuro dala sə gura ne kərtəkəkək, əna dala anak kə wahak ahay apan dāra, uwec wa may sə dala a re.”

¹⁹ «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: “Iken dukwen ka gak mer su way lele a re. Ne dəfak iken bahay awan, ki lavan nga anə wulen su doh ahay dāra ite.”

²⁰ «Do hinen a nay ahay ite asa, a jan anə bahay ata, a wa: “Bahay uno, dala anak həna, ne ndakak apan man a zana inde. ²¹ Ne jəjarak tə mindel. Na san zle, iken do jinje awan. Anga à man a aday kə dəfak ayak way bay, ka zla sa ray ahay way à man ata wa re. À man a aday kə caslak ayak way bay, ka zla sə cəray wa way re.”

²² «Bahay ata a mbədahan apan, a wa: “Iken na, do lelibay awan. Ni gak sariya pa 'am anak a anan. Ka san apan zle nen na, do jinje awan. À man a ne dəfak way bay dukwen ne gəbay ahay wa way re. Aday à man a ne caslak awan bay dukwen, ne cəray wa way re bidaw? ²³ Kak sə matanan na, kə nduko ayak man pə dala uno à bank bay na, angamaw? Aday ata na mak agay na, kagasl ni tan ahay à nga ne kə wahak apan bidaw?”

²⁴ «A jan anə do ahay kutok, a wa: “Təmihən panan dala a kərtək a anan, aday viren anan anan apan anə do a aday dala anahan kə wahak apan wan a kuro ata awan.”

²⁵ «Tinen tə mbədahan apan ite, ta wa: “Ba Məduwen, winen bugol na, dala anahan ne inde kuro asənə, mi varan anan apan asa dāw?”

²⁶ «A jan atan, a wa: “Nen na, ni jak ikwen anan: Kuwaya way anahan inde cəna, ti zəgahan anan apan adəka, əna do aday way anahan ne mənəcək ata na, ti ngəzar panan kwa mənəcək anahan ata re. ²⁷ Aday dukwen, abay kurre ata na, do manide uno ahay ta gan may nē təra bahay a bay bugol asanaw? Əna kagasl, ənga, bənen atan ahay pa 'am uno à man a anan, aday kə vədən atan kutok.”»

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Yuhana 12.12-19

²⁸ Pə dəba ana 'am anaya wa nà, Yesu a njahan pa 'am wa anà dō ahay, sa zla à Urəsalima. ²⁹ Tə dəzle bəse tə wulen su doh sə Baytifaji tə Baytiniya, pə cakay ana culok sə ngaman Ulivet ata nà, a slan njavar anahan ahay cew ta sa jan atan nà: ³⁰ «Zlen à wulen su doh a tiya pa 'am a kwanay ata awan. Kə dəzlen à man ata nà, ki ten anan à nga anà wan sə zungo a inde ma ban awan, aday dōwan kə jənak apan kula bay re. Natiya, pəsiken anan ahay, aday hayak ikwen anan. ³¹ Kak dōwan a kə cəcihek pikwen wa “Ki i gen anan maw?” nà, jen anan: “Bahay a gan may.”»

³² Dō maslan a cew ataya ta zla kutok, ta tan ayak à nga nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata acəkan. ³³ Tə dazlan sə pəsak anan zungo ata nà, bahay sə zungo ataya tə cəce patan wa, ta wa: «Ki pəsiken umo anan wan sə zungo a nà, angamaw?»

³⁴ Tə mbədahan atan apan nà: «Bahay a manay a gan may.»

³⁵ Ta nan anan ahay zungo ata anà Yesu kutok, tə bəbat apan zana a tinen ahay, aday tə zləzlam anan apan Yesu kutok.

³⁶ Tə dazlan sa zla kutok nà, dō ahay tə wadaf zana a tinen ahay pə cəved. ³⁷ Natiya, à alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse, à man sə kəkarak anan ayak bəzlom sə Ulivet ata nà, njavar anahan ahay fok tə taslay mivel. Ta ma nga sə həran nga anà Mbərom tə məgalak awan, anga masuwayan a tinen a sə canan ataya awan.

³⁸ Ta wa: «Mbərom à daf alay sə mazlaḅ anahan pə bahay a saa nay tə sləmay anahan ata awan.*»

«Zay inde à mburom! Mbərom, winen Bahay sə mazlaḅ!»

³⁹ Farisa aya inde à wulen su dō ataya awan, ta jan à Yesu nà: «Miter, jan anà njavar anak anaya nə, tē mbəsak sə bəbal awan.»

⁴⁰ Əna Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen, ni jak ikwen, kwa tinen tē njahay way a tinen təkede nà, kon ahay dukwen ti zlah re asanaw?»

Yesu a yiman anan anà wulen su doh sə Urəsalima

⁴¹ À alay a tinen apan ti dəzle à Urəsalima bəse coy ata nà, Yesu a canan ayak anà Urəsalima, aday a dazlan sə yiman anan anà wulen su doh ata awan. ⁴² A wa: «Iken, wulen su doh a anan, abay kâ san zay a sə dəzley ahay apak biten a anan ata nà, suwan bidaw? Əna way ata kə dərek panak zek həna, anga nan kə sənək a bay. ⁴³ Wawayah wuna, iken wulen su doh a anan. Luvon anak a inde i slay ahay mba. Dō manide anak ahay ti vak nga tə way sə alay aya awan, tə day ahay wa fok. Ti tacay iken. ⁴⁴ Dō manide anak ataya ti lize iken tə gwaslay anak aya təkə. Ti mbazl a way ahay nə fok, kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay. Way ataya ti təra nà, anga kə sənək pə luvon a Mbərom a sa nay aday sa mak zek ata bay.»

Yesu a razl dō sa ga masa ahay à doh sə mazlaḅ a Mbərom wa

Mata 21.12-17; Markus 11.15-19; Yuhana 2.13-22

⁴⁵ Pə dəba anahan a wa kutok, Yesu a zla à doh sə mazlaḅ a Mbərom. Aday a dazlan sə rəzlay a wa dō sa ga uda masa ahay. ⁴⁶ A jan atan nà: «Ihe! Mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà, natiya awan: “Ti ngaman anà doh sə mazlaḅ uno nà, doh sa ga amboh.†” Aday kwanay kə təren anan həna, lar su dō sə ngəzar dō ahay a nə kəkəməw?‡»

⁴⁷ Pə dəba anahan a wa kutok, a taa wazay à doh sə mazlaḅ a Mbərom ata nà, pac pac. Əna bahay sə gədan dundo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay, aday tu dō sə lavan nga anà dō ahay ahay nà, ta gan may sa vad anan. ⁴⁸ Əna cəved a aday ti i ban anan nə kəkəməw ata nà, tə sənək bay, anga dō ahay inde bayak a sa ta pak sləmay pə atətak way anahan nə lele tə mindel.

* 19:38 Ca pə Jabuura 118.26. † 19:46 Ca pə Esaaya 56.7. ‡ 19:46 Ca pə Yeremiya 7.11.

20

Sə varan mægala anà Yesu sa ga awan aya nə wayaw?

Mata 21.23-27; Markus 11.27-33

¹ Natiya, pə luvon a inde nà, Yesu winen apan i tətakan anan way anà dō ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Aday winen apan i dakan atan anan 'am sə ləbara mugom a re. À alay ata kutok ite, bahay sə gəḁan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə miter sə Tawrita ahay, pi zek tə məced sə Yahuda ahay tə həḁaken ayak pə cakay anà Yesu, ² tə cəce panan, ta wa: «Dakan umo anan aday, ka ga way anak a anan ataya nə tə mægala ana wayaw? Sə varak cəved a nə wayaw?»

³ Yesu a mbəḁahan atan apan, a wa: «Nen ḁukwen ni cəce pikwen wa way kərtek aday re. Jen uno ite aday. ⁴ Sə slənay anan ahay Yuhana sa gan baptisma anà dō ahay nə wayaw? Mbərom ḁaw, kabay dō zənzen a ḁaw?»

⁵ Tinen ite, tə mbəḁa 'am pi zek a tinen awan, ta wa: «Di jan həna nà, kəkəməw? Kak ḁa sak a jəka, Mbərom sə slənay anan ahay nà, i jak uko asa: “Kak kə sənən apan zle cukutok nà, kə ḁəfen apan nga bay nə angamaw?” ⁶ Aday kak ḁa sak a jəka, dō zənzen a sə slənay anan ahay nà, dō ahay ti tar mənuko tu kon, anga tə ḁəfak apan nga, Yuhana nà, winen dō maja' am a Mbərom acəkan.»

⁷ Anga nan kutok, tə mbəḁahan apan anà Yesu, ta wa: «Ma san bay.»

⁸ Yesu a wa: «Kak sə matanan cukutok ata nà, nen ḁukwen ni ḁakak ikwen anan ḁowan a sə vuro mægala sa ga mer su way anaya bay re.»

Jike pu dō sa ga mer à guvo ahay

Mata 21.33-46; Markus 12.1-12

⁹ Pə ḁəba anahan a wa nà, Yesu a gan jike a anan anà dō ahay, a wa: «Dowan a inde a jule təroz à guvo. A mbakan anan guvo à alay inde anà dō si mer su way ahay, a zla way anahan à man ḁəren awan. Kə njahak ayak bayak awan.

¹⁰ «Natiya, alay a a sla kutok, way ahay ḁukwen tə nahak, bahay sə guvo ata a slənay ahay dō maslan anahan sa naa təmahan ayak way sə guvo ata pu dō anahan a sə mbəsak atan à guvo anahan ataya wa. Əna dō si mer su way ahay tə canan anà dō maslan ata cəna, ta ban anan, ta ndazl anan leḁəḁḁe. Tə mbəsak anan, a zla agay alay kəray awan.

¹¹ «Bahay sə guvo a slənay dō miza re, winen ḁukwen ta ndazl anan, tə walay panan agənah pəleslesle, ta razl anan, a ma way anahan alay kəriya re. ¹² Bahay sə guvo a slənay dō mə slala maakan a re. Pə winen ite nà, ta ga apan mbəlak bayak awan, aday tə rəzlay anan ahay à guvo wa re.

¹³ «Bahay sə guvo a wa: “Aday ni ga həna nà, kəkəmə aday anaw? Suwan ni slan wan uno ləliwe a anan. Winen nà, izəne ti ḁəfan apan ite.”

¹⁴ «Cəkəbay dō sa ga mer ahay tə canan anà wan ata adəka nà, ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: “Sa naa pa 'am sə guvo a adəka nə winen. Bənuko anan, vəḁuko anan. Ata guvo a anan i təra a mənuko.” ¹⁵ Wan ata a sa ḁəzlek ayak siwa a cəna, tə ngəza anan uho à guvo wa, ta zla anan zad, ta vad anan à məke sa ndaw kutok.»

Pə ḁəba anahan a wa nà, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Aday həna nà, bahay sə guvo ata i ga anan dō si mer su way ataya nə kəkəməw? ¹⁶ Bahay sə guvo ata nà, i may ahay agay, i lize anan dō sa ga mer à guvo anahan ataya fok. Aday i varan anan guvo ata anà dō maza aya awan.»

Əna dō sə sləne 'am ana Yesu ataya tə mbəḁahan apan, ta wa: «Wita matanan nà, i ga zek kula bay asanaw?»

¹⁷ Yesu ite a ca patan, aday a jan atan, a wa: «Ənga, bayiken pə way a mə vinde à Deftere inde a anan aday. Way ata a nan sa ja nə maw? A wa:

“Kon mbala ana dō sa ḁəzl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.*”

* 20:17 Ca pə Jabuura 118.22.

¹⁸ «Kuwaya kè slahak pu kon ata nà, kon ata i nes anan. Aday kon ata kà sak a slahay pə dōwan a ite dukwen, i ngələd anan.»

Jangal anà bahay sə Ruma

Mata 22.15-22; Markus 12.13-17

¹⁹ À man ata kutok nà, miter sə Tawrita ahay, pi zek tə bahay sə gədan dongo anà way ahay inde re. Tinen ta gan may sa ban anan Yesu, anga ta san zle, Yesu a ga jike sa 'am ata nà, pə tinen awan. Əna ta mbak apan sa ban anan bay, anga tə jəjaran anà man su dō awan. ²⁰ Tə dazlan sə dəfan ide anà Yesu, ta slan dō ahay pə cakay anahan, anga aday ti ca panan azan. Do ataya tə təra anan nga a tinen à man a Yesu nə kawa tinen dō didek aya awan. Ta gan may sa ban anan à acəce 'am a tinen ahay inde, anga aday ti varan anan anà bahay sə lavay daliyugo.

²¹ Do ataya tə cəce pə Yesu wa kutok, ta wa: «Miter, ma san zle, way anak sə dakay anan, ta 'am anak sa ja ahay fok nà, didek aya awan. Pə iken nà, dō ahay fok hərro à alay kərtek a wa, iken apan ki dakay anan cəved a Mbərom nà, tə didek awan. ²² Əna mbədəhan umo pə acəce 'am a manay a inde həna aday: Cəved inde sə varan jangal anà bahay sə Ruma daw? Bəzi mē varan bay daw?»

²³ Yesu a san wurwer a tinen a zle. Anga nan a jan atan, a wa: ²⁴ «Ənga, viren uno ahay karanga kərtek aday bidaw?» Tə varan ahay kutok. A jan atan asa: «Diken uno anan aday, pə karanga a anan nà, mezeze a wayaw, aday mə vinde apan nà, sləmay a wayaw?»

Tə mbədəhan apan ite, ta wa: «Wita nà, mezeze tə sləmay ana bahay sə Ruma.»

²⁵ Yesu a mbədəhan atan apan ite, a wa: «Lele, kak matanan cukutok nà, viren anan anan way ana bahay sə Ruma anà bahay sə Ruma, aday way a Mbərom anà Mbərom a ite.»

²⁶ Do ataya ta ca apan nà, Yesu kə bənak atan pə kwande. Ta mbak apan sə njad apan alay sa 'am sa ban anan pa 'am sə dō ahay sabay. Aday 'am anahan a sə mbədəhan atan apan matanan ata dukwen kə gak atan masuwayan, tə njahay way a tinen ndədek.

Aslabakay à məke wa

Mata 22.23-33; Markus 12.18-27

²⁷ Pə dəba anahan a wa nà, azar su dō aya inde, tinen Saduki ahay, ta nay ahay pə cakay a Yesu sə cəce panan 'am. Tinen a aday nà, ta wa dō kə məcak nə i slabakay ahay sabay. ²⁸ Tə cəce 'am a anan pə Yesu wa, ta wa: «Miter, Musa kə vindek umo, a wa: “Do kə məcak aday kə mbəsakak uwar mənəna wan nà, mərak a məsinde à gəba anan mədukway sə uwar awan aday ti wahan məgije anà dōwan a ma mac ata awan.†” ²⁹ Aya əna, dōwan aya inde cuwbe, tinen tə mərak ahay. Do zek məduwen awan, a gəba uwar, a mac mənəna sa njad panan wan. ³⁰ Do sa mban apan a hədek anan uwar ata mədukway awan, aday kə njadak panan wan bay re, ³¹ hus pə dō mə slala maakan a dukwen matanan asa re. A təra nə matanan, matanan, hus tinen a cuwbe fok tə məcak mənəna sa njad wan pə uwar ata wa. ³² Coy uwar ata dukwen kə məcak à dəba wa re. ³³ Əna aday kutok nà, pə luvon saa slabakay ahay à məke wa ata nà, uwar ata i təra nə uwar a wayaw? Bina cuwbe a tinen a, tə gəbak anan pa sə uwar a re.»

³⁴ Yesu a mbədəhan atan apan, a wa: «Pə uho a mənuko a anan nà, dō ahay tinen apan ti zəba uwar ahay, aday uwar ahay dukwen tinen apan ti zla à mbaz re. ³⁵ Əna azanan pə uho saa nay ahay ata nà, dō aday ti slabakay à məke wa ataya aday təde ta slak sə dəzle uda ataya nà, kwa dō mungol aya awan, kwa dō uwar aya dukwen, ti i gəba zek ahay sabay fok. ³⁶ Anga tinen nà, ti mac sabay, tinen kawa maslay a Mbərom ahay coy. Ti təra wan a Mbərom ahay, anga tə slabakak ahay à məke wa coy ata awan.

³⁷ «Pa 'am sə aslabakay à məke wa nà, Musa dukwen kə jak anan cərah awan, dō ma mac aya nə ti i slabakay wanahan. À alay ana Musa sə vinde anan ləbara a Mbərom sa jan ahay 'am à uko sə vərəgaz wa ata nà, a vinde, a wa, Bahay a mənuko nà, winen: “Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku, aday Mbərom ana Yakob‡” bidaw? ³⁸ Mbərom, winen

† 20:28 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.5-6. ‡ 20:37 Ca pə Gurtaaki 3.6.

nà, Mbərom su dō ma mac aya bay, əna winen Mbərom su dō tə sifa aya awan. Anga Mbərom a ca pə dō ahay fok nà, tinen tə sifa aya awan.»

³⁹ Azar su dō à wulen sə miter sə Tawrita ataya inde, ta jan a Yesu nà: «Miter, ka jak 'am lele awan.»

⁴⁰ Pə dəba wa nà, kuwaya a jəjar sə cəce panan 'am maza awan.

Almasihu nà, wan a wayaw?

Mata 22.41-46; Markus 12.35-37

⁴¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kəkəma aday dō ahay ta jəka, Almasihu nà, wan ana Dawuda anaw? ⁴² Anga Dawuda a ta nga anahan a dukwen kà jak à Deftere Jabura inde, a wa:

“Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno:

Njahay à alay puway uno,

⁴³ aday ni nahay anan dō sa nak ide ahay,

ki ján patan tə saray. §”

⁴⁴ «Kak Dawuda a ngaman anà Almasihu nə “Bahay uno” bugol nà, winen i saa təra wan ana Dawuda nə, kəkəma asanaw?»

Bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa

Mata 23.1-36; Markus 12.38-40

⁴⁵ Natiya, Yesu a jan 'am anà njavar anahan ahay pa 'am ana dō ataya fok, a wa: ⁴⁶ «Ihe, bənen nga a kwanay pə miter sə Tawrita ahay wa. A nan atan sa bar nà, tə rəkot aya awan. Ta gan may nà, dō ahay ta jan atan 'am à kwasuko nà, tə akərdeh aya awan, à wulen sə dō ahay inde fok. Tinen ù doh sə wazay ahay cəna, ta ca wa dukwen man zəbor aya awan. Ta zlak à man sa pa way nà, tə pəlay man sə njahay lele aya awan. ⁴⁷ Tinen apan ti ngəzar way pə mədukway sə uwar ahay wa. Tinen apan ti ga amboh dukwen, ta ga nə zedede bayak awan, anga aday dō ahay tē canan atan. Əna tinen nà, Mbərom i gan atan sariya ma da 'am awan.»

21

Mədukway sə uwar a inde a ndav pi zek sə varan way anà Mbərom

Markus 12.41-44

¹ Yesu winen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom mba ata, a ca pu dō sə zlile ahay nà, tinen apan ti pak dala à kukwar sa pak dala inde. ² Aday a canan anà mədukway sə uwar a inde mətawak awan, a gucek ayak uda dala sərdəde aya cew ite, kawa sa ja nà, dala bayak a bay.

³ Əna Yesu a jan à dō ahay, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didek awan: Mədukway sə uwar a mətawak a anan ata nà, kə varak dala zal dō ahay fok. ⁴ Anga dō ahay fok ta var nà, mənjoek pə way a tinen a bayak a ataya wa. Əna mədukway sə uwar a anan ata, kwa â ga nə winen mətawak a dəp nà, kə ndəvak pi zek. Anga a var anan nà, ta sa pa way anahan a təke fok.»

Do manide ahay ti i mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom

Mata 24.1-2; Markus 13.1-2

⁵ Azar su dō əngal tinen apan ti ja 'am pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ata awan, ta wa: «Ənga, cen pu doh a anan aday, mi dezl a tu kon lele aya awan, aday tə way mə varan a anà Mbərom lele ataya awan.»

Əna Yesu a jan atan, a wa: ⁶ «Alay a inde, i slay ahay mba, way a kawa ana kwanay sə canan mə rəba a anan ataya fok nà, dō manide ahay ti mbazl anan. Kon hinen saa dinger zek pə hinen nà, ibay fok.»

Way saa lahan anà andav sə daliyugo ataya awan

Mata 24.3-14; Markus 13.3-13

§ 20:43 Ca pə Jabuura 110.1.

⁷ Natiya, do a sə sləne 'am anahan ataya tə cəce panan, ta wa: «Miter, doh sə mazlaḅ a Mbərom i saa mbazl nə siwaw? Minje sa ma i ga aday mi saa san way ataya ti ga zek bəse anaw?»

⁸ A mbəḁahan atan apan, a wa: «Liven anan i zek a kwanay ahay lele, dovan â sa njak kwanay bay. Anga do ahay bayak a ti gəba sləmay uno, ti nay, kuwaya i ja winen nə Almasihu. Əna kâ sa təmihen sə pərahan atan azar bay. ⁹ Ki slənen ləbara sə vərəm ahay, aday do ahay ti vəze pi zek ahay kwa aha fok, əna kâ sa jəjiren bay. Anga təktek way ataya ti təra aday. Əna wita kə dəzlek pə andav ana daliyugo fan bay re.»

¹⁰ Natiya kutok, Yesu a jan atan asa, a wa: «Kon a anan, i slabak pu kon hinen, bahay a anan i vad zek tə bahay hinen. ¹¹ Daliyugo i bal, məgara i ga inde, may i ga inde re, way ataya ti təra à man ahay cara cara. Kwa à bagəbaga mburom, minje sə way məduwen aya fok ti təra, aday do ahay ti jəjar.

¹² «Əna way ataya ti sa təra aday nà, do ahay ti ban kwanay. Ti varan kwanay à alay inde anà bahay ahay sa gak ikwen sariya u doh sə wazay ahay, aday ti zla kwanay à dangay. Ti zla kwanay pa 'am ana bahay sə daliyugo ahay, aday pa 'am ana guverner ahay anga kwanay njavar uno ahay. ¹³ Way ataya ti təra nà, anga sə varak ikwen cəved sa ga side sa 'am uno pa 'am a tinen. ¹⁴ Kâ sa bayiken sa jəka “mi i mbəḁahan atan apan nà, kəkəməw?” ata bay, ¹⁵ anga nen awan, ni dakak ikwen a way, aday ni varak ikwen kəlire sa ja 'am. Aday do manide a kwanay ahay ti mba apan sa ja 'am sabay re.

¹⁶ «Do a kwanay ahay, tə mərak a kwanay ahay, tə car a kwanay ahay, ti varan kwanay anà do manide a kwanay ahay, aday ti vad anan azar su do a kwanay aya re. ¹⁷ Do ahay fok ti nak ikwen ide anga kwanay njavar uno ahay. ¹⁸ Tə winen ata təke nà, kwa sibək sa nga a kwanay ahay kərtek a dukwen i lize bay. ¹⁹ Tiven lele. Ata ki gen matanan nà, ki təmen anan sifa a kwanay.»

Do manide ahay ti naa mbazl anan Urəsalima

Mata 24.15-21; Markus 13.14-19

²⁰ Yesu a ja asa, a wa: «Ka sak a cinen anan anà do manide ahay ta vak anan nga anà Urəsalima cəna, ata sənən anan, alay sa mbazl anahan a kâ slak coy kutok. ²¹ À alay ata asanaw nà, do sə Yahudiya ahay tâ haw sa ma nga à bəzlom ahay inde, do sə wulen su doh sə Urəsalima ataya tâ haw wa. Aday do azar aya tinen à kiḁe ataya dukwen, tâ haw re, əna tâ may nga à wulen su doh bay.

²² «Anga pə luvon ataya nà, Mbərom i kəta anan do ahay, kawa ana Deftere sa ja apan ata kutok. ²³ Wuna, pa pac ataya nà, dəce inde anga uwar ti zek cew aya awan, aday anga uwar ta wan a à bak ataya re. Dəce i ga bayak a pə daliyugo, anga Mbərom i ga mivel pu do sə Yahudiya ataya awan. ²⁴ Do manide ahay ti vad anan do ataya tə maslalam. Ti jaway atan, aday ti zla atan u kon azar aya cara cara. Do sə pəra ahay dukwen ti mbazl anan wulen su doh sə Urəsalima a anan, hus pə alay a tinen a saa ndav.»

Luvon ana Wan su Do saa may ahay

Mata 24.29-31; Markus 13.24-27

²⁵ Yesu a jan atan asa, a wa: «À alay ana Wan su Do saa may ahay nà, ki sənən anan nà, pə minje ana atə pac tə kiya wa, aday pə minje ana mawuzlawazl ahay wa re. Pə daliyugo dukwen, zlawan i gan anà do su kon ahay kəzlek, aday ajalay nga a tinen i wuse, i gan atan hərəbəkka, anga agungol ana zəlaka à zlinder. ²⁶ Do ahay ti mac nà, anga zlawan a saa gan atan ata cərkəke, aday anga way a saa təra ataya awan. Aday dukwen məgala sə way ahay à mburom ataya, ti bal re.

²⁷ «À alay ata kutok, ti canan anà Wan su Do winen apan i may ahay pa nga sə matapasl ahay pa nga mburom tə məgala awan, aday tə mazlaḅ a bayak a re. ²⁸ Kə cinen anan anà way ataya kə dazlak anan matanan ata cəna, bənen mivel, cen ide à mburom, anga alay a kə dəzlek ahay Mbərom i tam kwanay kutok.»

Minje sə buway

Mata 24.32-35; Markus 13.28-31

²⁹ Pə dəba anahan a wa asa, Yesu a gan atan jike, a wa: «Ənga, cen pə buway ti sé azar aya aday. ³⁰ Ka sak a cinen atan tinen apan ti dā daslam pi zek nà, kə sənən apan zle, viya winen apan i slay coy. ³¹ Matanan re, kə cinen anan anà way uno sə dakak ikwen anan ataya cəna, sənən a nà, bahay a Mbərom dukwen winen apan i slay ahay bəse coy.

³² «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Əlek do sə biten ahay ti i mac nà, way ataya fok ti təra. ³³ Daliyugo i ndav, kərngay i slukwac pə bagəbaga mburom, əna 'am uno nà, i ndav itəbay.»

Ben a nga a kwanay

³⁴ «Ben a nga a kwanay, anga aday ajalay nga a kwanay ahay â sa wuse pa 'am sə azar uko ahay bay, kabay pa 'am sa sa mahay bay, aday pa 'am sə vaway nga bay, aday anga dəcə sə daliyugo ahay bay re. Anga kak nga a kwanay kə wusek tə way ataya nà, luvon ata i slay ahay pikwen gangaf mənjenja kwanay sa san pi zek. ³⁵ Andav a daliyugo i nay ahay nà, kawa balay sa mbazl way dənəm ata awan. Matanan, do ahay kəzlek pə daliyugo fok ti san pi zek bay re. ³⁶ Anga nan, njihen mə lavay zek aya hwiya, gen amboh, anga aday kə njiden məgala sa tam pə way a saa təra ataya wa. Ata nen, Wan su 'Do, na sak a may ahay nà, ki tiven uno pa 'am lele.»

³⁷ Natiya awan, Yesu nà, a taa dakan anan way anà do ahay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom sə ipec. Aday sə luvon nà, a taa nahay way anahan ahay à bəzlom sə Ulivet. ³⁸ Aday, idé kə cədək sidew a cəna, do ahay ta zla à man anahan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom saa sləne atətak way anahan ahay.

22

Yudas a sukom a way tə Yesu

Mata 26.1-5, 14-16; Markus 14.1-2, 10-11; Yuhana 11.45-53

¹ Alay sə azar uko sə Pasəka aday sa da tapa sə pen mə zlambar a bay ata, winen apan i dəzley ahay bəse coy. ² Bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə Miter sə Tawrita ahay, tə pəlay cəved sa vad anan Yesu, anga zlawan sə do ahay a gan atan.

³ Natiya kutok, Fakalaw a zlan à mivel inde anà Yudas, sə ngaman Iskariyot, winen do kərtek à wulen su do maslan a Yesu kuro nga cew ataya wa. ⁴ Aday Yudas ata a zla, tə jəjem 'am tə bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ataya, pi zek tə bahay sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay. Tə pəlay cəved anga aday Yudas â gan atan daf pə Yesu. ⁵ 'Do ataya tə taslay mivel bayak a tə Yudas, tə zlapay sə haman dala. ⁶ A zlan à nga kutok, aday a pəlan atan cəved sə varan atan anan Yesu, a nan aday dowan â san apan bay re.

Alavay zek sa da daf sə Pasəka

Mata 26.17-25; Markus 14.12-21; Yuhana 13.21-30

⁷ Natiya awan, azar uko sa pa tapa sə pen mə zlambar a bay ata a sla, aday ti waslay wan sə təman sə Pasəka ata kutok. ⁸ Yesu a slan Piyer tə Yuhana, a jan atan nà: «Zlen, ka saa liven uko a zek tə way sa pa sə azar uko, aday dī saa pa.»

⁹ Tə cəce panan: «A nak mâ sa lavay anan zek tə way sa pa ata nà, ahaw?»

¹⁰ A mbəfahan atan apan, a wa: «Ihe, kə dəzlen à wulen su doh sə Urəsalima nà, ki zlingen tə dowan a inde kəlawə pa nga, aday winen apan i may ahay à a'am wa. Pərihen anan azar dezl ù doh anahan a saa zla uda ata awan, ¹¹ aday ki jen anà bahay su doh ata nà: “Miter a manay a ja nà: Doh a aday mi i pa uda daf sə azar uko sə Pasəka tə njavar uno ahay ata nà, wuraw?” ¹² Ata i dakak ikwen pə sewene a inde məduwen awan, mə lavay zek a coy. Kə ndiken anan uda way ahay fok à man ata awan.»

¹³ Ta zla kutok, ta tan ayak à nga anà way ahay fok nà, kawa ana Yesu sa jan atan ayak ata awan. Tə lavay anan uda zek tə way sa pa sə azar uko sə Pasəka kutok.

Way sa pa cəncan awan

Mata 26.26-30; Markus 14.22-26; 1 Korintu ahay 11.23-25

¹⁴ Alay a a sla kutok nà, atə Yesu tu do maslan anahan ahay tə njahay pə kərtek awan, sa pa way sə azar uko. ¹⁵ A jan atan, a wa: «Na gak anan may tə mindel sa pa way sə azar uko a anan tə kwanay, zukwa dāce uno i sa nay nà, na. ¹⁶ Anga, nen apan ni jak ikwen, ni naa pa way sə azar uko sabay, si azar uko a anan i ga zek à bahay a Mbərom aday.»

¹⁷ A gəba gəsa'am, a ngəran ayak anà Mbərom, aday a jan atan, a wa: «Təmihen anan, aday sen wa jəbjeḃ kwanay a fok, ¹⁸ anga ni jak ikwen, i ban pə luvon sə biten a anan wa nà, ni naa sa way kawa həna a anan sabay, si azanan à alay à bahay a Mbərom kà nak aday.»

¹⁹ Aday a gəba tapa sə pen, a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa, a varan atan, a wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kà ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁰ Matana asa re, pə dəba a way a tinen sa pa ata wa, a gəba gəsa'am, a varan atan anan, a wa: «Tə gəsa'am a anan nà, Mbərom a ban 'am wiya tə do ahay. A ban 'am a nə tə mez uno ma pak a anga kwanay ata awan. ²¹ Aya əna, ihe! Do sa ga upo daf ata, winen apan i pa way pə kərtek a ti nen à man a anan awan. ²² Tə didem a nà, nen Wan su Do nà, ni mac, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja upo ata awan. Əna dāce i naa tan à nga anà do saa ga upo daf ata awan.»

²³ Njavar anahan ataya tə dazlan sə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «Aday waya à wulen a nuko sa ga way ata anaw?»

Wayə sə zalay do tə məduwen a anaw?

²⁴ Pə dəba anahan a wa nà, avad awiyaway a slabak à wulen su do maslan ahay inde pa 'am sa jəka, à wulen a tinen inde, sə zalay do tə məduwen nə wayaw?

²⁵ Yesu a jan atan: «Bahay sə daliyugo ahay tinen apan ti ga bahay pə do ahay nə tə məgala. Əna hwiya ta gan may do ahay tə varan atan zlangar, aday tã ja nà, tinen do sa man zek à do ahay re. ²⁶ Aya əna, a kwanay nà, matana itəbay. Do məduwen a à wulen a kwanay inde nə à təra kawa do cəḃew awan. Do sa lavan nga anà do ahay dukwen à təra adəka nà, kawa do si mer su way.

²⁷ «Do məduwen a nà, wayaw? Do mə njahay a à man sa pa way ata daw, kabay do sa gan mer su way ata daw? Do məduwen a nà, winen mə njahay a à man sa pa way ata ba? Əna, nen à wulen a kwanay inde nà, kawa do si mer su way.

²⁸ «Aday kwanay nà, do mə njahay aya ti nen pac pac à dāce uno ahay inde fok. ²⁹ Kawa ana Bəbay uno sə vuro ahay bahay ata nà, nen dukwen ni təra kwanay bahay aya re, ³⁰ anga aday ki sen way, ki pen way pə kərtek a ti nen à bahay uno inde. Ki i njihen à man sə njahay sə bahay inde, sa gan sariya à zaav sə Isəra'ila ahay kuro nga cew ataya awan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Yuhana 13.36-38

³¹ Yesu a jan anà Piyer, a wa: «Simon, Simon! Fakalaw kə njadək pikwen cəved sə tambal kwanay, kawa ndaw aday sə gəzla anan pi zek wa tə janjar ata awan. ³² Əna na gak amboh anà Mbərom anga iken, Simon, aday kə mbəsak sa daf nga pi nen bay. Aday iken kə jalak pə ines anak, kà mak pə cəved nà, kə varan məgala anà mərak anak ahay ite.»

³³ Piyer a jan, a wa: «Ba Məduwen, nen mə lavay zek a sa zla tə iken kwa à dangay, kwa hus pə amac uno dukwen nen inde re.»

³⁴ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Piyer, ni jak tə didək awan, à luvon a sə biten a anan inde, zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

Alavay zek tə dala, tə mbulo aday tə maslalam

³⁵ Yesu a jan anà njavar anahan ahay asa, a wa: «Anuno sa slan kwanay mənəna dala, mənəna mbulo, aday mənəna təkarak nà, awan a inde ki gen dāce a daw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «A'ay. Ma gak dāce sə awan bay.»

³⁶ A jan atan asa, a wa: «Əna, həna adəka kutok nà, do tə dala awan, tə mbulo a nà, à gəba. Do a aday maslalam inde apan ibay nà, à gəba kəlmije anahan, à sukom a way, aday à sukom a maslalam kutok. ³⁷ Anga nen apan ni jak ikwen, tə vindek anga nen à Deftere

inde, ta wa: “Winen mæ baslay a à wulen su dō sē atahasl ahay inde.*” Way a aday mæ vinde pi nen ata nà, tæktek i tæra.»

³⁸ Njavar anahan ahay ta jan nà: «Ba Mæduwen, ihe, maslalam ahay inde hœna cew.»
A jan atan: «Coy, i sla dā!»

Yesu a ga amboh à Gecemene

Mata 26.36-46; Markus 14.32-42

³⁹ Yesu a nay ù doh wa, a zla kawa anahan sē kwakwa ata awan, à bœzlom sē Ulivet. Njavar anahan ahay tē pærahan azar. ⁴⁰ A dæzle à man ata nà, a jan atan, a wa: «Gen amboh anà Mbærom anga aday kē tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

⁴¹ A zla pæ cakay a tinen wa zad, a dukwe gærmec, a ga amboh, a wa: ⁴² «Bæbay uno, kà zlak anak à nga nà, gœba puno dæce saa nay upo a anan ata ite. Aya œna, way kawa su no nà, à tæra bay, si kawa sa nak iken.»

[⁴³ Natiya maslay a Mbærom a nay à mburom wa, a kan zek à Yesu sa man a mivel ù doh. ⁴⁴ Winen apan i jalay mærava a tē mindel, a ga amboh tē mægalak awan. Winen apan i ga amboh ata nà, herreb anahan a tæra kawa mæcærkazlay si mez, aday a laray pæ yugo.]

⁴⁵ A slabak pæ amboh wa bine siwaw nà, a ma à man ana njavar anahan a maakan ataya awan. A tan atan ahay à nga nœ ma njak ahan aya awan, anga mbac kē slahak atan tē mindel. ⁴⁶ A jan atan nà: «Kœ njæken ahan nà, angamaw? Slabiken, gen amboh anga aday kē tiven anan anà way saa njak kwanay ahay.»

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Yuhana 18.3-11

⁴⁷ Yesu kē ndœvak anan 'am ata fan bay, dō ahay bayak a ta nay ahay. Yudas, dō kœrtek à wulen sē njavar anahan aya inde kuro nga cew ata, winen a njahan atan ahay pa 'am wa. A hædækey pæ cakay a Yesu aday sa ban anan hæmbok. ⁴⁸ œna Yesu a jan, a wa: «Iya, Yudas! Cækæbay, a nak sē njæko uda awan, i nen Wan su 'Do nà, ta sa ban nen hæmbok matana dæw?»

⁴⁹ 'Do aya tinen jiga pæ kœrtek a tatœ Yesu ataya tē canan à way a saa tæra ata nà, ta jan nà: «Ba Mæduwen, mœ wacay atan tē maslalam dæw?»

⁵⁰ Cœna, dō kœrtek à wulen a tinen wa, a car anan bile ana bahay nga su dō sē gœdan dungo anà way anga Mbærom, aday maslalam anahan ata a gad panan slœmay sē alay puway poc.

⁵¹ œna Yesu a jan atan nà: «Mbiken! Kà slak dæ.»

A laman anà slœmay a dœwan ata, a mbar anan.

⁵² Aday Yesu a jan anà bahay sē gœdan dungo anà way ahay pi zek tē bahay sa ba pu doh sē mazlaþ a Mbærom ataya, aday tē mæced sē Yahuda aya sa nay apan sa ban anan ata nà: «Ki nen upo tē maslalam aya aday tē sukol aya kawa nen nà, dō sē ngœzar dō à cœved inde dæw? ⁵³ À alay a nen inde tē kwanay ù doh sē mazlaþ a Mbærom pac pac dœp nà, kœ bœnen nen dæw? œna hœna nœ alay a kwanay kà slak, alay ana bahay sē setene ahay sa ga bahay à luvon inde ata awan.»

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.57-58, 69-75; Markus 14.53-54, 66-72; Yuhana 18.12-18, 25-27

⁵⁴ Natiya, dō ahay ta ban anan Yesu kutok, ta zla anan àga bahay nga su dō sē gœdan dungo anà way ahay. Piyer winen apan i pærahan ayak azar à dœba wa à dœba wa. ⁵⁵ 'Do ahay ta han uko à gala, aday tē njahay apan tuw nà, Piyer dœkwen a njahay à wulen a tinen inde cite re.

⁵⁶ Dœna sa ga mer su way ù doh ata a canan à Piyer winen mœ njahay pæ uko ata nà, a zœzor anan, a wa: «Hœna ana ata nà, dō a Yesu a re.»

⁵⁷ œna Piyer a mœman anan, a wa: «Dalay a anan, nen, na san a dœwan a anan bay jiga awan!»

⁵⁸ Pæ dœba wa mænjoek, dō hinen a canan asa, a wa: «Iken dœkwen dō a Yesu a re.»

Piyer a mbœdahan apan, a wa: «A'ay, wan ada. Nen dō anahan bay wuna!»

* 22:37 Ca pœ Esaaya 53.12.

⁵⁹ A njahay pə dəba wa capəpa nà, dō hinen inde a mənahan anà 'am ata hayəb hayəb, a wa: «Tə didem awan, həna anan ata nà, dō a Yesu awan, bina winen Galile ahay.»

⁶⁰ Piyer a mbəfahan apan, a wa: «Wan ada, a nak sa ja nə maw? Na san 'am anak ata bay wuna.»

Mənjəna sa ndav anan 'am anahan ata cəna, njəkar a zlah kwayan'a.

⁶¹ Coy, Bahay Yesu a mbəfahay 'am, a cay ahay pə Piyer, aday cəna 'am a Yesu a sa jan kurre ata à man à nga inde, a wa: «À luvon a sə biten a anan inde, aday njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.» ⁶² Coy Piyer a nay uho, a yam cədcək cədcək tə ide sə ayam.

Do ahay ta ran mindel à Yesu

Mata 26.67-68; Markus 14.65

⁶³⁻⁶⁴ Do sa ba pə Yesu ataya tinen gədek sə gənahan. Tə kərtan zana pə ide, aday tə dəcən, tə cəce panan kutok: «Jan umo kutok: Sə dəcak nə wayaw?» ⁶⁵ Ta jan 'am sə suwat ahay à nga wa cara cara.

Yahuda ahay ta gan sariya anà Yesu

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Yuhana 18.19-24

⁶⁶ Ide a cəde sidew a cəna, məced sə Yahuda ahay pi zek tə bahay sə gədan dundo anà way ahay, aday tə miter sə Tawrita ahay, tə halay nga fok. Ta zla anan Yesu à man sa ga sariya a tinen, ⁶⁷ tə cəce panan, ta wa: «Kak iken nə Almasihu, dō ana Mbərom sə slənay saa tam anan dō sə daliyugo ahay ata nà, dakan umo anan bidaw?»

A mbəfahan atan apan, a wa: «Həna nə dakak ikwen anan dəp dukwen, ki dəfen apan nga bay. ⁶⁸ Aday nê cəce pikwen wa dukwen, ki mbədihən uno apan bay re. ⁶⁹ Aya əna, azanan pa 'am nà, nen, Wan su Do, ni i njahay tə alay puway ana Mbərom Ba məgala.»

⁷⁰ Tinen a fok ta jan, ta wa: «Həna nà, iken nə Wan a Mbərom cukutok daw?»

A mbəfahan atan apan: «Ayaw! Kawa ana kwanay a sa ja ata awan.»

⁷¹ Ta ja kutok, ta wa: «Həna nà, di gan may anà side hinen re daw? Mənuke də slənek tə sləmay a nuko à 'am anahan wa coy asanaw?»

23

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Yuhana 18.28-38

¹ Pə dəba anahan a wa kutok nà, dō sa gan sariya anà Yesu ataya fok, tə slabak ta zla anan àga Pilatu, dō sə Ruma, winen bahay a pə daliyugo sə Yahudiya. ² Ta ndab 'am ahay cara cara pə Yesu, ta wa: «Winen apan i təran awan anà dō a manay ahay. A wa dowan à varan jangal anà bahay sə Ruma bay fok. Aday dukwen a wa winen nà, Almasihu, bahay awan.»

³ Pilatu a cəce 'am pə Yesu wa, a wa: «Iken nà, bahay sə Yahuda ahay daw?»

Yesu a mbəfahan apan, a wa: «Ka jak anan asanaw!»

⁴ Pilatu a jan anà bahay sə gədan dundo anà way ahay tu dō a mə halay nga bayak ata awan, a wa: «Na tak anan à nga anà mungok sa ban anan apan dowan a anan bay.»

⁵ Əna, dō ataya tə mənahan asa, ta wa: «Winen apan i təran awan anà dō ahay ta 'am anahan ataya pə daliyugo sə Yahudiya fok. A dazlan ahay kwa pə daliyugo sə Galile wa, dezl həna kə njadək anan ahay à man a anan re.»

⁶ Pilatu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dowan a anan nà, winen Galile ahay daw?» ⁷ A sləne sə jəka Yesu a nay nà, pə daliyugo ana Hiridus wa ata nà, a wa tē zla anan àga Hiridus, anga à alay ata dukwen, Hiridus a winen inde agay anahan awan, à Urəsalima.

Ta zla anan Yesu àga Hiridus saa gan sariya

⁸ Hiridus a canan à Yesu cəna, a zlan à nga. Kə njahak bayak awan, a gan may sə canan à Yesu, anga ba dō ahay tə təkərek anan ləbara anahan awan. Winen a bayak nà, i canan à Yesu winen apan i ga masuwayan.

⁹ Hiridus a cœce 'am ahay pə Yesu wa bayak awan, əna Yesu kə mbəđahak anan apan bay.

¹⁰ Bahay sə gəđan dundo anà way ahay, tə miter sə Tawrita ahay tinen inde à man ata re. Tinen, tə zəga anan sa ndađ apan 'am asa.

¹¹ Coy Hiridus tə suje anahan ahay ta ca apan nà, gəsən'a, ta ma nga sə mbasay apan. Ta pak apan zana lele awan, aday ta ma anan àga Pilatu asa.

¹² Pə luvon ata ite, atə Hiridus tə Pilatu ta ban car kutok, bina abay həren, tinen nà, tə ngəlinge ì zek bay way anahan.

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-26; Markus 15.6-15; Yuhana 18.39 - 19.16

¹³ Pilatu a halan nga anà bahay sə gəđan dundo anà way ahay, pi zek tu dō sə lavan nga anà dō ahay, aday tu dō azar aya bayak awan. ¹⁴ A jan atan: «Kə bənen uno ahay dōwan a anan. Ki jen nà, winen apan i təran awan anà dō ahay. Ihe, nə cəcihek panan həna nà, pa 'am a kwanay a fok. Ki jen nà, winen tə mungok awan. Əne, nen nə njadək apan way kawa ana kwanay sa ja, abay təde sa man anan mungok ata bay. ¹⁵ Hiridus dukwen kə mak anan ahay à man ana awan, anga kə tak anan à nga à mungok sə awan aday abay təde sa vad anan apan ata bay re. ¹⁶ Anga nan, ni ndađay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

[¹⁷ A jan atan matanan ata nà, anga azar uko sə Pasəka kə slak ahay cəna, a taa mbəsakan atan anan ahay dō sə dangay kərtek.]

¹⁸ Əna tinen a fok ta zlah tə məgalak awan, ta wa: «Ma gan may ki mbəsakay ahay nà, Barabas, aday dōwan a anan nà, kə vad anan.»

¹⁹ Barabas sə dōwan ata nà, winen à wulen su dō sə vəze pə Ruma ahay à Urəsalima ataya awan. Aday winen nə kə vədək nga su dō re. Ta ban anan à dangay nà, anga nan.

²⁰ Pilatu a man atan anan 'am ata asa, anga winen nà, a nan sə mbəsak anan Yesu. ²¹ Əna dō ataya ta zlah tə məgalak a asa, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom! Darak anan ayak pə dədom!»

²² Pilatu a jan atan tə slala maakan a asa, a wa: «A ga mer sa ma lelibay a anaw? Nen nə njadək apan ines sa man anan mungok aday abay təde sa vad anan apan à məke itəbay. Suwan ni ndađay anan cəna coy, aday ni mbəsak anan.»

²³ Əna dō ataya tə zəga anan sa zlah tə məgalak awan. Ta gan may si tē darak anan ayak pə dədom. Tə njadək apan cəved anga abəbal awan a tinen ata awan. ²⁴ Pilatu a təma sa ga kawa ana a tinen sa gan may ata kutok. ²⁵ A mbəsakay anan ahay Barabas, kawa ana tinen sə cœce panan ata awan, dōwan aday ba tə bənak anan à dangay anga a vəze pə Ruma ahay, aday dukwen kə vədək uda nga su dō re, ata awan. Yesu nà, Pilatu a varan atan anan ahay, aday tē ga anan alay kawa ana tinen sa gan may ata kutok.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Yuhana 19.17-27

²⁶ Natiya kutok, suje ahay tinen apan ti zla anan Yesu nà, tə zlangay tə dōwan a inde tə ngaman Simon, winen dō sə Siren ahay, winen apan i may ahay à kiđe wa. Ta ban anan, tə tavakan dədom mə zləngad a mbala Yesu ata, aday à pərahan anan ayak azar à dəba wa.

²⁷ Dō ahay bayak a, tinen apan ti pərahan ayak azar à dəba wa anà Yesu. À wulen a tinen nà, uwar aya inde, tinen apan ti yam gweguzguzze anga winen. ²⁸ Yesu a mbəđahay patan 'am, a jan atan ahay, a wa: «Dəna sə Urəsalima ahay, kə yimen anga nen bay. Yimen adəka nə zek a kwanay, aday wan a kwanay ahay re! ²⁹ Anga alay sə dœce winen apan i nay ahay. Ata, sa naa taslay mivel nà, uwar aday winen dərlay awan, tə uwar aday kə wahak fan bay ata awan, tatə uwar aday kula dōwan kə sak pay anahan bay ata awan. ³⁰ Aday, dō ahay ti dazlan sa ja nà: “Bəzlom ahay, mbəzlen ahay pumo! Culok ahay dukwen ənga ndisen ahay pumo ite!*” ³¹ Nen nà, kawa dədom məngədaz awan. Aday ta sak u go way

* 23:30 Ca pə Hose'a 10.8.

a anaya anà nen, dëdom mëngëdaz ata nà, ti naa gan anà dë aday tinen kawa dëdom më kuray ataya ite nà, kəkëma asanaw!»

³² À man ata ite nà, dë sà akar aya inde cew. Suje ahay ta ra atan anga ines a tinen, saa vad atan tatë Yesu. ³³ Të dëzle à man sà ngaman Këlakasl-sa-Nga ata nà, të daray anan Yesu tu dë sà akar a cew ataya pë dëdom à man ata awan, dë kërtek a të alay puway, dë hinen të alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

³⁴ Yesu a gan amboh anà Mbërom, a wa: «Bëbay uno, pësen atan anan ines a tinen, anga ta san way a tinen a sa ga hëna ata bay.»

Suje ahay të gëzla anan zana a Yesu ahay à wulen a tinen ahay inde, ta sa ga apan caca.

³⁵ Aday dë a më tavay aya à man ata awan, tinen apan ti ca idë hëmëcëcce. Bahay sà Yahuda aya inde ite, tinen apan ti tëra anan Yesu à mëndak, ta wa: «Kë tëmak anan dë azar aya asanaw! Kak winen Almasihu, dë a Mbërom më walay saa tam anan dë a acëkan nà, à mbar a zek anahan a ite bidaw?»

³⁶ Suje ahay dukwen të hëdëken ayak pë cakay, sa jan ayak 'am sà suwat. Të varan ayak way më kwasay a inde, aday sërekeke re aday à sa. Ta jan: ³⁷ «Kak iken bahay sà Yahuda ahay nà, tam anan nga anak a kutok bidaw?»

³⁸ Të vinde way pë pëlungwad, ta wa: «Hëna anan nà, bahay sà Yahuda ahay.» Aday të tapak anan ayak pa nga sà dëdom a më zëlëngad ata awan.

³⁹ Natiya, dë kërtek à wulen su dë sà akar a më daray aya pë dëdom ata awan, a gënanhan à Yesu ite, a wa: «Na wa iken nà, Almasihu ba? Ènga, tam a zek anak, aday kà tam manay ite bidaw?»

⁴⁰ Èna dë anahan a hinen ata a gafan ayak apan 'am, a wa: «Iken nà, kë jëjara anà Mbërom itëbay daw? Anga iken dukwen dë ma ban a kawa winen a re asanaw! ⁴¹ Mënumo dë sa dëce a anan nà, tëdë anga ines anummo sa ga ata awan. Èna winen nà, kà gak awan itëbay asanaw!»

⁴² Natiya, dëwan ata a jan à Yesu, a wa: «Ka sak a nay ahay të mazlab sà bahay anak a nà, aday kem, kë bayak upo ite.»

⁴³ Yesu a mbëdahan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak të dëdem a hëna: Pë luvon a sà biten a anan, dë zlumo à jerne a Mbërom inde.»

Amac a Yesu

Mata 27.45-46; Markus 15.33-41; Yuhana 19.28-30

⁴⁴⁻⁴⁵ Natiya awan, à man ipec inde nà, luvon a ga pë daliyugo fok takëdëmbom, hus à njamde maakan.

Aday zana sà gëzla man sà njahay a Mbërom pi zek wa tu dë ahay ù doh sà mazlab a Mbërom ata, a ngëraw à mamasl a wa èndem. ⁴⁶ Yesu a zlah të mëgalak awan, a wa: «Bëbay uno, ni mbësakak anan ayak sifa uno à alay anak inde.†»

Pë dëba anà 'am anahan ata wa nà, a mac way anahan.

⁴⁷ Bahay sà suje sa man ataya ata, a canan à way a sà tëra ata nà, a hëran nga anà Mbërom, a wa: «Dëwan a anan nà, winen dë dëdëk a acëkan.»

⁴⁸ Dë sa nay sa cak ayak apan ataya fok të canan à way a sà tëra ì idë a tinen inde ata nà, kuwaya fok a haw way anahan gërlëhlah ta nga mugo. ⁴⁹ Èna dë sa san anan ataya pi zek të uwar sà përahan ahay azar kwa à Galile wa ataya, të tavay zad, ta ca pë way a sà tëra ataya awan.

Të gëba anan Yesu à mëke

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Yuhana 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Natiya kutok, dëwan a inde të ngaman Yusufu, winen dë sà Arimatiya ahay pë daliyugo sà Yahudiya. Winen apan i ba bahay a Mbërom. Winen dë dëdëk a pa 'am a Mbërom. Abay winen nà, dë kërtek à wulen su dë sa gan sariya anà Yesu ataya awan, èna winen nà kë tëmahak 'am a tinen ata itëbay.

⁵² A zla à man a Pilatu saa cëce panan cëved sà gëba mësinde a Yesu aday i sa la anan.

⁵³ A njad cëved ata kutok nà, a zla, a dazay anan ahay mësinde a Yesu pë dëdom më

† 23:46 Ca pë Jabuura 31.6.

zləŋgad ata wa. A nga apan rəkot a inde, a dəfak anan ayak à jəvay ma la a à jama inde, à man a aday kula tə dəfak ayak uda məsinde bay ata awan. ⁵⁴ Way ata a təra nà, ta pac sə dezele, aday defefe luvon sa man uda winen apan i slay uda bəse.

⁵⁵ Uwar sə pərahan ahay azar anà Yesu kwa ahay à Galile wa ataya tə pərahan azar anà Yusufu dezl pa 'am jəvay, aday ta ca pa sə dəfak anan ayak Yesu à məke inde ata awan. ⁵⁶ Aday ta ma way a tinen agay, tə lavay a zek tə amar sə wurde sə rəbas lele dun'a ata awan. Aday ta man uda awan pə luvon sa man uda awan, kawa ana Tawrita a Musa sə dakan atan anan.

24

Yesu a slabakay ahay à məke wa

Mata 28.1-10; Markus 16.1-8; Yuhana 20.1-10

¹ Ta pac sə zaka* kutok, pərek duwdew, uwar ataya tə wule pa 'am jəvay. Ta zla anan tə amar a tinen sə lavak anan ayak zek ata kutok. ² Tə dəzle nà, ta tan ayak à nga anà bələlən mə bətukwal a pa 'am jəvay wa, mə jəkay awan. ³ Ta zla à jəvay ata inde† mərəh kutok, əna ta tak anan à nga anà zek sə məsinde a Yesu Ba Məduwen bay re. ⁴ A gan atan nà, wurdədəsdəssa.

Kwayan'a, dōwan aya inde cew ta kan atan zek. Aday tinen tə zana aya pi zek, a dav nà, herre kwedəkkwedek. ⁵ Uwar ataya tə canan à dōwan a cew ataya cəna, ta ma nga sə jəjar, tə rihe nga a tinen ahay ù vo.

Cəna, dō ataya ta jan atan: «Waka dō nə tə sifa coy asənə, kə pəlen anan à wulen sə məsinde ahay wa nà, angama mba asanaw? ⁶ Winen inde à man a anan sabay. Kə slabakak ahay à məke wa. Bayiken pa 'am anahan a sa jak ikwen à alay a kwanay à Galile ata awan. A wa: ⁷ «Təktek, nen, Wan su 'Dō nà, ni slahay à alay su dō sə atahasl ahay inde, ti darak ayak nen pə dədom mə zləŋgad awan. Aday pə luvon maakan a anahan a nà, ni slabakay ahay à wulen sə məsinde ahay wa.»»

⁸ Natiya, 'am a Yesu a sa jan atan ata a man atan ahay à nga inde kutok.

⁹ Coy, ta may way a tinen pa 'am jəvay wa, tə dakan anan ləbara ata anà njavar a Yesu a kuro nga kərtek ataya awan, aday anà azar su dō ahay a fok re. ¹⁰ Sa man anan ləbara ata anà dō maslan ataya nà, Mariyama sə Magədala, tə Yuwana, aday tə Mariyama, may a Yakuba, aday uwar a azar a sə pərahan atan ayak azar ataya re.

¹¹ 'Dō ataya tə sləne ləbara sa 'am ata cəna, tə dəfak apan nga bay. A ga patan nà, kawa uwar ataya ta jan atan nà, 'am sə uwar ahay kəriya awan.

¹² Əna Piyer nà, a slabak, a haw pa 'am jəvay. A dəzle cəna, a zərdek ayak idə à jəvay inde. Awan uda ibay. Mə mbəsak a nà, zana vərre gərəvve kəriya awan. A zla agay, əna way ata a gan nə wurdədəsdəssa hwiya.

Pə cəved sa zla à Emawus

Markus 16.12-13

¹³ Ta pac ata kərtek awan, dō ahay cew à wulen sə njavar anahan ataya wa, tinen apan ti zla à wulen su doh a inde sə ngaman Emawus ata awan, doren pi zek wa tə Urəsalima nà, i ga way sə kilomiter kuro nga kərtek. ¹⁴ Tinen apan ti zla nà, ti kad bala pə ləbara su way a sə təra ata kurkwer.

¹⁵ Tinen apan ti kad bala a tinen ata mba cəna, degeslef Yesu a njadak atan ayak pə cəved. Ta zla pə kərtek awan. ¹⁶ Tə canak anan à Yesu, əna awan a kə nahak atan pə idə. Anga nan, tə sənək a bay.

¹⁷ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Kə kiden bala pa ma à cəved wa anaw?»

Tə tavay jərem ma ga mugo aya awan. ¹⁸ Dōwan a kərtek a sə ngaman Keliyupas ata a mbədahan apan, a wa: «Dō sə Urəsalima ahay fok ta san pə way a sə təra à luvon a anaya inde kutok nà, sa san apan ite bay nə, iken kərtek kələdaw?»

¹⁹ Yesu a cəce patan wa, a wa: «Ma sə təra anaw?»

* 24:1 Zaka nà, tə ngaman Zlaba re. † 24:3 Jəvay a tinen ma la a ù kon inde kawa doh. Anga nan ta mba apan sa zla uda awan.

Tə mbəcfahan apan: «Way sə təra pə Yesu, dō sə Nazaratu ata awan. Winen nə dō maja'am a Mbərom. Dō tə məgala si mer su way a, aday tə mazlaḅ sa 'am a, pa 'am a Mbərom aday pa 'am sə dō ahay fok re. ²⁰ Bahay sə gəḁan dungo anà way ahay pi zek tu dō sə lavan umo nga ahay, ta ban anan, tə varan anan anà Ruma ahay, ta gan sariya saa vad'anan, tə darak anan ayak pə dədom. ²¹ Abay manay mə jalay nà, winen nə dō saa tam anan Isəra'ila ahay. Aday way a sə təra apan ata dukwen həna kà gak way sə luvon maakan re. ²² Natiya dukwen, uwar sə àga manay ahay tə vawak umo nga wadan wadan, anga sə duwdew a anan tə wulek pa 'am jəvay, ²³ əna ta tak anan à nga anà məsinde anahan a à jəvay inde sabay re. Ta may agay, ta jan umo ləbara awan, ta wa: «Maslay a Mbərom ahay ta kan umo zek, ta jan umo nà, winen inde tə sifa awan!» ²⁴ Aday, dō sə àga manay ahay ta zlak saa cay ide pa 'am jəvay ata wa dukwen, ta tan ayak à nga anà way a kawa ana uwar ataya sa jan umo, əna ta tak anan à nga anà məsinde a bay re.»

²⁵ Natiya, Yesu a jan atan kutok, a wa: «Hey, kwanay dō sa san awan bay ahay, dō mənok aya sa ḁaf nga pa 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay! ²⁶ Abay Almasihu i sa zla à mazlaḅ sə bahay anahan inde nà, təktek i ga ḁəce ndəlekeke aday bidaw?»

²⁷ Aday a ḁakan atan anan 'am kawa ma jay a pə winen à Deftere a Mbərom inde, ata a dazlan ahay à deftere a Musa ahay wa, hus anan à deftere su dō maja'am a Mbərom ahay inde fok.

²⁸ Natiya, tinen apan ti dəzle à wulen su doh a tinen saa zla uda ata bəse nà, Yesu a ga kawa i zla way anahan ta man hinen. ²⁹ Əna ta ngam â zla patan wa bay. Ta jan nà: «Pac kə slahak ù doh aday luvon winen apan i ga bəse kutok nə, suwan njahuko à man a anan.» Yesu a may ahay, a njahay tə tinen.

³⁰ À alay sa pa way nà, Yesu a gəḁa tapa sə pen, a ngəran anà Mbərom, a gəzla anan tapa sə pen ata i zek wa, a varan atan anan. ³¹ Natiya, ide a cəden atan lele, ta san anan kutok. Cəna sawayah a zla pa man sə ide a tinen wa. ³² Ta jan i zek ahay kutok, ta wa: «Kawa anahan sa jak umo ahay 'am pə cəved'wa, aday sə ḁakak umo anan 'am sə Deftere a Mbərom ata nà, a gak umo ahay nə mbaḁada bidaw?»

³³ Tə slabak kwayan'a, ta ma à Urəsalima. Ta tan ayak à nga anà njavar anahan ahay kuro nga kərtek ataya, tu dō azar aya mə halay nga awan.

³⁴ Dō a mə halay nga ataya ta jan ù dō cew ataya kwayan'a, ta wa: «Yesu Ba Məduwen kə slabakak ahay acəkan, bina Simon kə canak anan!»

³⁵ Dō a cew ataya ite tə təkəren anà dō ataya way sə təran atan ayak pə cəved'wa, aday taa san a Yesu nà, à alay a winen sə gəzla anan tapa sə pen ata awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Mer su way ahay 1.6-8

³⁶ Tinen apan ti ja 'am ata mba kutok, Yesu a tavay jek à wulen a tinen inde. A jan atan, a wa: «Zay â tərak ikwen.»

³⁷ Cəna, tanday mbac a slahay patan wa, zlawan a gan atan. Tə bayak, i ga nə tə canan anà mədahan.

³⁸ A jan atan nà: «Kə jəjiren nà, angamaw? Kwanay a fok kə bayiken way à nga a kwanay inde cuwcew nà, angamaw? ³⁹ Cen pə alay uno tə saray uno ahay. Həna anan nà, nen awan. Limen uno, cen upo. Mədahan nà, kəlakasl tə sluwed' si zek inde apan ibay. Əna, kə cinen uno həna nà, matana bay asanaw!»

⁴⁰ A jan atan 'am ata nà, a kan atan anan alay anahan ahay pi zek tə saray anahan ahay. ⁴¹ Ta mbak apan sa ḁaf nga pə way ata fan bay, anga ataslay mivel a tinen a kə zalak, aday way ata a gan atan masuwayan re. Yesu a cəce patan wa kutok, a wa: «Way sa pa inde pikwen ḁaw?» ⁴² Tə varan ahay kəlef ma vak aya mənəcək. ⁴³ A gəḁa, a rac i ide a tinen a inde.

⁴⁴ A jan atan: «Həna anan nà, way nen sə ḁakak ikwen anan, à alay a nen inde tə kwanay mba ata awan. Abay way aya inde mə vinde a pi nen à Tawrita a Musa, tə deftere ana dō maja'am a Mbərom ahay, tə Jabura ahay. Təktek way ataya fok tē təra.»

⁴⁵ A təḃan atan anà abayak nga a tinen, aday tâ san 'am sə Deftere a Mbərom. ⁴⁶ A jan atan: «Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà, natiya. Təktek Almasihu nà, i ga ḃəce, aday i slabakay à məke wa pə luvon maakan awan. ⁴⁷ Ti wazay à mazlaḃ sə sləmay anahan inde pə daliyugo fok, i dazlan nà, à Urəsalima wa, ti ja: “Mbəḃihen anan ləen anà ines a kwanay ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan.” ⁴⁸ Saa side anan way ataya nə kwanay awan. ⁴⁹ Azanan nà, nen a, ni slənak ikwen ahay way a, kawa ana Bəbay uno sə zlapak ikwen anan ata awan. Əna, njihen à wulen su doh sə Urəsalima hus pə luvon a ni slənak ikwen ahay məgala sa nay à mburom wa ata aday.»

Yesu a ján à mburom

Markus 16.19-20; Mer su way ahay 1.9-11

⁵⁰ Yesu a zla atan à wulen su doh wa. Ta zla bəse tə Baytiniya. A cakaf alay à mburom, a ḃaf patan ngama. ⁵¹ À alay a winen apan i ḃaf patan ngama ata mba cəna, a ján à wulen a tinen wa. Mbərom a gəḃak anan ayak à man anahan.

⁵² Tinen ite tə həran nga anà Yesu, aday ta ma à Urəsalima tə ataslay mivel a bayak awan. ⁵³ Ta taa zla à doh sə mazlaḃ a Mbərom nà, pac pac, sa taa həran nga anà Mbərom.

Ləbara mugom a kawa ana

Yuhana

Sə vinde anan ata awan

Adakay way pə deftere a anan

Yuhana a təkər anan ləbara a Yesu nà, tə cəved anahan cara, bina kawa deftere azar aya sə təkər anan ata bay. A gəba mer su way a Yesu masuwayan aya cuwbe, anga sə təkər anan atətək way a Yesu, aday sə dakay anan nà, Yesu nə wayaw. À wulen sə atətək way a anaya kutok, Yesu a gəba minje sə way ahay kawa a'am, jiyjay, məsudoh, pen, dō sə jugwar təman, sə dakay anan winen aday nə, winen wayaw.

Nga sa 'am ahay

Yesu nə winen wayaw (1.1-51)

Masuwayan a Yesu ahay cuwbe (2.1 - 11.44)

Luvon a Yesu mədakwidok aya pə daliyugo (11.45 - 19.42)

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay (20.1 - 21.25)

Almasihu Yesu nà, winen nə 'am a Mbərom

¹ Mama'am awan, abay Mbərom kə ndakak daliyugo fan bay ata nà, dōwan a inde tə ngaman 'am. 'Am ata nà, tinen tə Mbərom nə maya awan, aday winen nə, Mbərom.

² Tinen tə Mbərom a nà, pə dəlen a wa maya kurre wanahan. ³ Ta 'am ata nà, Mbərom a ndakay anan way ahay kəzlek. Way mə ndakay a mənjenja 'am ata nà, ibay. ⁴ Sifa a nay ahay nà, à 'am ata wa. A təran anà dō sə daliyugo ahay nà, jiyjay. ⁵ Abay luvon nà, inde wanahan, jiyjay ata a dav uda awan, aday luvon a mba apan sə mbacay anan bay.

⁶ Natiya, Mbərom a slənay ahay dōwan a inde tə ngaman Yuhana. ⁷ Yuhana a nay ahay kawa side, sə dakan anan jiyjay ata anà dō sə daliyugo ahay, aday tã daf apan nga.

⁸ Yuhana ta nga anahan a nà, winen jiyjay ata bay. Əna, a nay saa ga side sə dakay anan nə jiyjay ata awan. ⁹ Jiyjay a guzgwez ata, winen apan i nay ahay pə daliyugo, sə dəvan anà dō ahay kəzlek.

¹⁰ 'Am ata nà, abay winen inde pə daliyugo. Mbərom a ndakay daliyugo a nà, tə winen awan. Əna dō sə daliyugo ahay təkede tə sənək anan bay. ¹¹ A nay ahay nà, pə daliyugo anahan a wanahan, əna dō anahan aya dukwen tə təmahak anan bay. ¹² Cəkəbay, dō azar aya nà, tə təmahak anan, tə dafak apan nga. Anà dō ataya nà, 'am ata kə varak atan cəved sə təra atan wan ana Mbərom ahay. ¹³ Tə təra wan a Mbərom ahay nà, pə ruhom si zek bay, pa sə wahay sə bəbay ahay bay. Tə təra nə, anga Mbərom kə tərək bəbay a tinen coy.

¹⁴ 'Am ata a təra dō ti zek awan, kə njahak à wulen a manay. Mə canak anan anà mazlaḅ anahan awan. A njad mazlaḅ ata nà, anga winen a nà, wan ana Bəbay Mbərom, winen wan mənduwel awan. Mbərom a kay anan ahay sumor anahan tə dīdem anahan ahay fok nà, tə winen awan.

¹⁵ Yuhana kà jak apan tə məgalak awan, a wa: «Winen nà, dō, nen sa jak ikwen, na wa: “Dō inde i nay ahay à dəba uno wa, əna winen nà, a zalay nen asa, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dukwen nà, winen inde coy.”»

¹⁶ Mənuco a jiya də njadak sumor à alay anahan wa, sumor pa nga sə sumor. ¹⁷ Mbərom a varak uko anan ahay Tawrita nà, tə alay ana Musa. Əna sumor a Mbərom tə dīdem anahan nà, a kay atan ahay anà dō ahay tə alay ana Yesu Almasihu. ¹⁸ Mbərom a aday nà, dōwan kula kə canak anan bay. Əna, wan anahan a mənduwel ata, winen mə njahay a tə Bəbay anahan maya awan, winen kà kak uko anan ahay Mbərom awan.

Side ana Yuhana, dō sa gan baptisma à dō ahay

Mata 3.1-12; Markus 1.1-8; Lukas 3.1-18

¹⁹ Side ana Yuhana a dazlan nà, natiya awan: Pa pac a inde nà, məced sə Yahuda ahay tə slənay ahay dō sə gədan dongo anà way anga Mbərom ahay kwa à Urəsalima wa, tinen

pə kərtek a tu dō sa man atan zek ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay. Tə cəce pə Yuhana wa, ta wa: «Iken nà, iken wayaw?»

²⁰ Yuhana dukwen kə məmanak atan anan bay, a jan atan anan ngəlarak, a wa: «Nen nà, Almasihu bay.»

²¹ Tə cəce panan asa, ta wa: «Aday iken nə waya kutok anaw? Iken nə Eliya kələḁaw?»

Yuhana a mbəḁahan atan apan, a wa: «A'ay. Nen nà, Eliya bay.»

Ta jan, ta wa: «Yo, iken nə dō maja'am a Mbərom, manay sa ba ata ḁaw?»

Yuhana a wa: «A'ay, matanan bay!»

²² Dō ataya ta jan kutok, ta wa: «Siya, aday iken nə wayaw? A nan umo sa man ayak 'am anà dō sə slənay manay ahay. Ka jan anà nga anak a nà, iken wayaw?»

²³ Yuhana a mbəḁahan atan apan asa, a wa: «Nen nà, dō mbala ana dō maja'am a Mbərom Ezaya sa jəka:

“Dowan a inde, winen apan i zlah à saf inde à kiḁe, a wa:

Ten anan cəved anga Bahay winen apan i nay.

Ten anan cəved ata mə tavay nga a fəhhe lele.*”»

²⁴ Aday à wulen su dō mə slənay a pə cakay ana Yuhana ataya nà, Farisa ahay uda awan. ²⁵ Tə cəce panan, ta wa: «Kak iken Almasihu bay, iken Eliya bay, aday dō maja'am a Mbərom hinen ata bay re nà, ka gan baptisma anà dō ahay angamaw?»

²⁶ Yuhana a mbəḁahan atan apan, a wa: «Nen na gak ikwen baptisma nà, tə a'am. Əna, dō inde à wulen a kwanay, kə sənən a bay, ²⁷ i nay ahay à dəba uno wa. Nen na slək sə pəsakan anan liḁer sə təkarak anahan bay.»

²⁸ Natiya, way a anaya fok a təra nà, à wulen su doh sə ngaman Baytiniya ata awan, pə day uho sə zlinger sə Urdon, à man ana Yuhana sa gan baptisma anà dō ahay ata awan.

Yesu nà, wan sə təman ana Mbərom

²⁹ Ide a cəḁe sidew a cəna, Yuhana a canan ayak anà Yesu winen apan i zlak ayak. A wa: «Tiya, wan sə təman ana Mbərom saa pəse anan atahasl sə daliyugo ata awan!

³⁰ Winen nà, ḁowan a nen sa jak ikwen, na wa: “Dowan a inde, i nay ahay à dəba uno wa, a zalay nen, anga à alay a nen mə wahay a fan bay dukwen nà, winen nà, winen inde coy.”

³¹ Winen wayaw nà, abay na san bay. Əna, na nay saa gan baptisma anà dō sə Isəra'ila ahay nà, aday t̄a san anan lele.»

³² Yuhana a ga apan side asa, a wa: «Nə canan anà Apasay a Mbərom a dazay à bagəbaga mburom wa kawa badəbada, a njahay apan. ³³ Abay na san winen nə wayaw bay. Əna Mbərom, dō sə slənay ahay nen sa ga baptisma tə a'am ata, kà jak uno, a wa: “Ki canan anà Apasay i dazay ahay pu dō, i njahay apan. Dowan ata nà, i ga baptisma tə Apasay Cəncan awan.”»

³⁴ Yuhana a ja asa, a wa: «Nə canak anan acəkan. Winen nə Wan a Mbərom. Ni side 'am ata awan.»

Njavar a Yesu mama'am aya awan

³⁵ Natiya kutok, ide a cəḁe sidew a nà, Yuhana winen mə tavay a à man ata tə njavar anahan ahay cew. ³⁶ A canan à Yesu winen apan i bar ta man ata nà, a ja, a wa: «Cen apan! Wan sə təman a Mbərom, winen tiya.»

³⁷ Njavar a Yuhana cew ataya tə sləne 'am ata cəna, tə pərahan azar anà Yesu. ³⁸ Yesu a ma ide à dəba nà, a canan atan ayak, tinen apan ti pərahan azar nà, a cəce patan wa: «Kə pəlen maw?»

Ta jan: «Rabi, man sə njahay anak ahaw?» Ta 'am a tinen «Rabi» a nan sa ja nà, «Miter».

³⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Hayak ikwen ahay! Kà ni cen apan!»

Ta zla pə kərtek awan, tə canan à man sə njahay ana Yesu. A təra nà, tə njamde fuḁo. À alay ata, tə təfek pi zek jiga hus à suko.

⁴⁰ Natiya, dō a cew a sə sləne side aday sə pərahan azar anà Yesu ataya nà, ḁowan a inde kərtek, tə ngaman Andəre, mərək ana Simon Piyer. ⁴¹ Natiya, Andəre a zla a pəlay

* 1:23 Ca pə Esaaya 40.3.

anan m̄arak anahan Simon, a jan: «Manay m̄ njadak anan Almasihu!» Almasihu ta 'am hinen n̄ Kristo. A nan sa ja n̄ d̄o ma ga amar awan.

⁴² And̄ere a lagay anan Simon p̄ cakay ana Yesu. Yesu a canan n̄, a z̄əzor anan, a jan, a wa: «Iken n̄, Simon wan ana Yuhana bid̄aw? Pa 'am azanan n̄, sl̄əmay anak i i t̄əra n̄ Kefas.» Ta 'am a tinen, Kefas a nan sa ja n̄, p̄k̄ərad.†

Yesu a ngaman an̄ at̄ Filip t̄ə Nataniyel

⁴³ Sidew a n̄, a nan an̄ Yesu sa zla p̄ daluyugo s̄ə Galile. T̄ə zlangay t̄ə Filip, a jan: «P̄əruho azar!» ⁴⁴ Filip a aday n̄, winen Baytisada ahay, tinen ù kon k̄artek a tat̄ə Piyer t̄ə m̄arak anahan And̄ere.

⁴⁵ Filip a zla à man ana Nataniyel ite, a jan: «Dowan a aday at̄ə Musa tu d̄o maja'am ana Mb̄ərom ahay s̄ə vinde apan à Deftere inde ata n̄, m̄ njadak anan kutok. Winen n̄ Yesu wan ana Yusufu, d̄o s̄ə Nazaratu ahay.»

⁴⁶ Nataniyel a jan apan, a wa: «Kak way lele a n̄, i nay ahay à Nazaratu wa d̄aw?»

Filip a jan: «Hayak ahay, ca apan!»

⁴⁷ Yesu a canan an̄ Nataniyel n̄, winen apan i nay ahay p̄ cakay anahan, a ja, a wa: «Cen apan! D̄o s̄ə Is̄əra'ila d̄id̄em a, aday a nj̄əkan uda an̄ d̄o it̄əbay ata h̄əna!»

⁴⁸ Nataniyel a c̄əce p̄ə Yesu wa, a wa: «Ka san nen ta maw?»

Yesu a mb̄əd̄ahan apan, a wa: «Kurre, Filip d̄ukwen k̄ə ngamak anak fan bay ata n̄, n̄ canak n̄, iken ù vo s̄ə buway mba.»

⁴⁹ Nataniyel a jan apan kutok: «Miter, iken n̄ Wan ana Mb̄ərom. Bahay s̄ə Is̄əra'ila n̄, iken.»

⁵⁰ Yesu a mb̄əd̄ahan apan asa, a wa: «Ka d̄af upo nga n̄, anga nen sa jak, na wa: N̄ə canak anak ù vo s̄ə buway ata, bid̄aw? Ki i canan an̄ way ahay s̄ə zalay h̄əna anan t̄ə m̄əduwen aya mba. ⁵¹ Ni jak t̄ə d̄id̄em a n̄: Ki i cinen anan an̄ baḡəbaga mburom m̄ə t̄əba awan, aday ki cinen anan an̄ maslay a Mb̄ərom ahay ti j̄án, ti dazay ti nen, Wan su D̄o.‡»

2

Azar uko s̄ə ḡəba dalay à Kana

¹ Yawa, luvon cew p̄ə d̄əba anahan a wa n̄, azar uko s̄ə ḡəba dalay a t̄əra à Kana, p̄ə daluyugo s̄ə Galile. May ana Yesu winen inde à man ata awan. ² Dukwen t̄ə ngamak atan ayak an̄ at̄ə Yesu t̄ə njavar anahan ahay à man ata re.

³ À alay sa sa mahay s̄ə azar uko kutok, mahay a ndav p̄ə d̄o ahay wa. Anga nan, may a Yesu a jan, a wa: «Mahay inde p̄ə d̄o ahay sabay!»

⁴ Yesu a mb̄əd̄ahan apan, a jan, a wa: «Uwar a anan, k̄ə vuwo nga ti mer su way ata n̄ angamaw? Alay uno k̄ə slak fan bay.»

⁵ May anahan a jan an̄ d̄o si mer su way ahay, a wa: «Gen kawa anahan saa jak ikwen ata fok!»

⁶ Matanan, tugoy su kon ahay inde à man ata ma la aya mb̄ərka sa taa pak uda a'am. K̄artek s̄ə tugoy ataya n̄, a ḡəba a'am i ga way s̄ə liter s̄əkat, kawa sa ja bine siwaw n̄, k̄əlawə mb̄ərka. T̄ə a'am s̄ə tugoy ataya awan, Yahuda ahay ta taa banay anan saray, zek, t̄ə cakad a way, kawa s̄ə p̄əra a tinen ahay.

⁷ Yesu a jan an̄ d̄o sa ga mer su way ahay: «Rihen anan tugoy a anaya t̄ə a'am.» T̄ə ngahay a'am awan, ta rah anan tugoy ataya cesl cesl. ⁸ Yesu a ja kutok: «H̄əna n̄, ngihen ahay wa asa, zlen anan anan ayak an̄ bahay s̄ə azar uko.» Ta ga kawa anahan sa jan atan ata awan.

⁹ Bahay s̄ə azar uko ata, a tukom anan n̄, k̄ə t̄ərak mahay coy. Əna, winen n̄, a san sa j̄əka mahay a, a nay ahay n̄ t̄ə wura wa anaw bay. Sa san n̄, d̄o s̄ə ngahay ataya d̄əkdek. A ngaman ayak an̄ d̄o s̄ə ḡəba dalay ata awan, a jan: ¹⁰ «Abay d̄o ahay ta taa lahan anan an̄ d̄o ahay n̄, mahay mugom awan. Kagasl, mahay k̄ə vawak atan nga n̄,

† 1:42 Ta 'am hinen d̄ukwen, Kefas a nan sa ja Piyer. ‡ 1:51 Yesu a nan sa ja n̄, winen kawa s̄əsala sa zla à mburom.

ti var winen mugom a bay ata awan. Aka aday iken nà, kə dɛrek anan mugom awan hus hɛna nɛ kəkɛmaw?»

¹¹ Natiya awan, masuwayan ana Yesu sa ga mama'am awan, a tɛra nà, à wulen su doh sɛ Kana, pɛ daliyugo sɛ Galile. A kay anan ahay mazlaɓ anahan, aday njavar anahan ahay ta daf apan nga.

¹² Pɛ dɛba anahan a wa, ta zla way a tinen à wulen su doh sɛ Kafarnahum tatɛ may anahan tɛ mɛrak anahan ahay pi zek tɛ njavar anahan ahay, aday tɛ njahay à man ata luvon ahay mɛnjɛk ca.

Yesu a razl do sa ga masa ahay ù doh sɛ mazlaɓ a Mbɛrom wa

Mata 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46

¹³ Natiya, alay sɛ azar uko sɛ Pasɛka ana Yahuda ahay i sa dɛzley bɛse nà, Yesu a zla à Urɛsalima kutok. ¹⁴ A njadɛk ayak ù doh sɛ mazlaɓ a Mbɛrom à man ata nà, do sa ga masa ahay. Do hinen ahay tɛ sukum anan way ta sla ahay, tɛ tɛman ahay, tɛ kurkudok ahay, aday do a azar aya nɛ, do sɛ bɛmbadɛ dala ahay. Tinen a fok mɛ njahay aya pɛ tabal a tinen ahay.

¹⁵ Natiya kutok, Yesu a japay anan 'am sɛ libɛr ahay, aday a tɛra anan mɛkifɛk awan, a rɛzlay atan ahay gɛnaw ahay uho: sla ahay, tɛman ahay. A dazlan, a guce anan dala a tinen ataya à mɛndak, a hɛrok anan tabal su do sɛ bɛmbadɛ dala ataya fok. ¹⁶ A jan anà do sɛ kurkudok ahay re, a wa: «Zlen anan awan anaya à man a anan wa. Kɛ tɛren anan doh ana Bɛbay uno doh sa ga uda masa bay.»

¹⁷ Njavar anahan ahay ta ma nga sɛ jalay pa 'am ma ja a à Deftere inde ata awan. 'Am ata a wa: «Asan zek su doh anak nà, winen apan i ban à mivɛl uno inde bayak a kawa uko.*»

¹⁸ Bahay sɛ Yahuda ahay tɛ cɛce pɛ Yesu wa kutok, ta wa: «Gɛdan anak inde sa ga way ataya daw? Əna ga masuwayan, aday mɛ san gɛdan inde apak matana acɛkan.»

¹⁹ Yesu a mbɛdahan atan apan, a wa: «Mbɛzlen anan doh sɛ mazlaɓ a Mbɛrom a anan. Aday nen ni han anan maza à luvon maakan inde.»

²⁰ Ta jan, ta wa: «Do ahay ta han doh a anan nà, ava ahay ta gak kwa kuro fudo nga mbɛrka. Aday iken nà, ki han anan à luvon maakan inde kɛladaw?»

²¹ Yesu a ga minje tu doh ata nà, pi zek anahan. ²² Pɛ dɛba ana Yesu sɛ slabakay ahay à mɛke wa nà, njavar anahan ahay tɛ jalay pa 'am anahan ataya jiga awan. Ta daf nga pa 'am ma ja à Deftere a Mbɛrom inde ataya awan, aday ta daf nga pa 'am anahan ata awan.

Yesu a san way sɛ mivɛl sɛ do ahay zle fok

²³ Natiya awan, à alay sɛ azar uko sɛ Pasɛka ata fok nà, Yesu a njahay à Urɛsalima à man ata awan. Do ahay bayak a tɛ dɛfak apan nga, anga tɛ canak anan anà masuwayan anahan ahay sa ga. ²⁴ Aya əna, Yesu kɛ ngɛmak sa daf patan nga bay, anga winen a san ajalay nga su do ahay zle kɛzlek. ²⁵ Yesu kɛ pɛlak sa jɛka dɛwan à dɛkan anan ajalay nga su do kwa mɛnjɛk bay, anga a san way sɛ mivɛl sɛ do ahay zle fok.

3

Atɛ Yesu tɛ Nikodemus

¹ Dɛwan inde à wulen sɛ Farisa ahay inde, tɛ ngaman Nikodemus. Dɛwan ata nà, winen do kɛrtɛk à wulen sɛ mɛcɛd sɛ Yahuda ahay inde. ² Nikodemus kutok, a nay ahay pɛ cakay ana Yesu sɛ luvon. A jan a wa: «Rabi*, na san zle, iken nà, miter ana Mbɛrom sɛ slɛnay ahay, anga kula dɛwan kà gak masuwayan sɛ way kawa ananak ite nà, ibay. Kak si Mbɛrom winen tɛ dɛwan ata awan.»

³ Yesu a mbɛdahan apan, a wa: «Nen apan ni jak tɛ dɛdɛm a hɛna: Do zɛnzen a nà, i mba apan sa zla à bahay a Mbɛrom inde bay, kak si i tɛra do mɛ wahay a mɛ slala cew a aday.»

* 2:17 Ca pɛ Jabuura 69.10. * 3:2 Rabi: Rabi nà, ta 'am sɛ Aramayak. A nan sa ja nà, Miter.

⁴ Nikodemus a cæce panan kutok a wa: «Do kà gak mæduwer coy nà, i njad ti wahay anan maza awan nà, kækəməw? Dowan ata i njad sa ma à kutov ana may anahan maza awan, aday may anahan i wahay anan asa kələdaw?»

⁵ Yesu a jan: «Nen apan ni jak tə dīdem a hēna: Kak dōwan a mæ wahay a miza tə a'am bay, aday tə Apasay Cəncan awan bay cəna, dōwan ata i mba apan sa zla à bahay ana Mbərom inde bay. ⁶ Do sə daliyugo ahay tinen apan ti wahay, əna tə wahay nə zek dəkdek. Aday dō mæ wahay a tə Apasay Cəncan ataya nà, tinen dō ana Apasay Cəncan aya awan. ⁷ Am a anan â gak masuwayan adəka bay. Kawa anuno sa jak, bəlaray tə wahay kwanay tə slala cew a aday. ⁸ Mad a bal nà, à man anahan kawa sa gan may. Kə sləne zle, əna ka san sa jəka a nay awanaw bay. A zla nə ahaw dukwen, ka san man anahan a bay re. Do mæ wahay a tə Apasay Cəncan awan a dukwen a təra nà, matanan re.»

⁹ Nikodemus a cæce maza awan pə Yesu, a wa: «I sa njad zek ata nà, kəkəmə kəlanaw?»

¹⁰ Yesu a mbədahan apan: «Iken adəka nà, miter sə Yahuda ahay, əna ka san way ataya bay kələdaw? ¹¹ Nen apan ni jak tə dīdem a hēna: Manay mæ təkər nà, way ana manay sa san. Manay apan mi side dukwen way ana manay sə canan tə idə a manay. Əna hwiya kə tēmihen side a manay bay. ¹² À alay a nə təkəkək ikwen way sə daliyugo ahay nà, kə dəfen upo nga bay. Hēna ni dakak ikwen anan way saa təra à mburom, ki i mben apan sa daf nga pa 'am uno ahay kəkəmə kutok anaw?

¹³ «Dowan saa zla kula à bagəbaga mburom nà, ibay. Si nen, Wan su Do, sa nay ahay à mburom wa. ¹⁴ Kawa ana Musa sə laway dədəw sə rəslom dəzdaz a pə dədom à kibe kwakwa ata nà, dō ahay ti laway nen, Wan su Do, dukwen matanan re.† ¹⁵ Aday kuwaya kə dəfak nga pa Wan su Do nà, i njad sifa sa ndav bay ata awan. ¹⁶ Mbərom nà, a pəlay anan daliyugo cəvedəbay. Anga nan awan, a varay anan wan anahan mənduwel a coy. Natiya kutok, kuwaya kə təmihak sa daf nga pa wan ata nà, i lize bay, əna i njad sifa sa ndav bay ata awan. ¹⁷ Mbərom a slənay ahay wan anahan nà, sa nay saa gan sariya sa ban anan dō sə daliyugo ahay bay. Əna a nay sa tam anan dō sə daliyugo ahay adəka.

¹⁸ «Kuwaya kə təmihak sa daf nga pa Wan a Mbərom nà, sariya inde saa ban anan sabay. Aday dōwan a kə təmihak sa daf nga pa wan a Mbərom a mənduwel ata bay ite nà, winen kə slahak à sariya inde coy adəka. ¹⁹ Sariya ata aday nà, anga 'am a anan: Jiyjay a nay ahay pə daliyugo, əna dō sə daliyugo ahay tə pəlay luvon zal jiyjay, anga tinen apan ti ga nà, mer su way lelibay aya awan. ²⁰ Kuwaya winen apan i ga mer su way lelibay aya cəna, ata winen apan i nan idə anà jiyjay. I gan may sa nay à jiyjay inde bay, anga winen a jəjaran anà jiyjay saa kay anan mer su way anahan ma ga a à luvon inde ata awan. ²¹ Kuwaya, dōwan a kə gak mer su way sə dīdem nà, winen nà, i nay, i bar i idə jiyjay inde, anga aday jiyjay â dəvan pi mer su way anahan lele aya ma ga pa 'am a Mbərom.»

Atə Yesu tə Yuhana, dō sa ga baptisma ata awan

²² Natiya kutok, Yesu a zla way anahan pə daliyugo sə Yahudiya tə njavar anahan ahay. Tə njahay pi zek à man ata awan, aday a gan baptisma anà dō ahay. ²³ Yuhana ite winen apan i gan baptisma anà dō ahay à wulen su doh sə Aynun, anga a'am inde à man ata bayak awan. Aynun awan aday nà, dəren tə wulen su doh sə Salim bay. Do ahay bayak a ta zla pə cakay anahan saa gay ahay baptisma. ²⁴ À alay ata nà, Yuhana ma ban a à dangay fan bay.

²⁵ Pa pac a inde, njavar ana Yuhana ahay tu dō kərtek à wulen sə Yahuda ahay tinen apan ti vad uway pa 'am sə cəncan sə way ahay pi zek tə cəncan si zek. ²⁶ Anga nan, ta zla pə cakay ana Yuhana. Ta jan, ta wa: «Miter, dōwan a iken sə side apan, kə zlingen pa 'am zlinger sə Urdon ata nà, hēna winen dukwen, winen apan i gan baptisma anà dō ahay. Do ahay dukwen tinen apan ti zla fok pə cakay anahan.»

²⁷ Yuhana a mbədahan atan apan, a wa: «Dowan sa njad awan mənəna Mbərom a sə varan anan nà, ibay asanaw! ²⁸ Kwanay kə slənen anan 'am uno coy. Na jak: Nen nà, Almasihu bay, əna Mbərom a slənay nen nà, aday nê lahan pa 'am ca. ²⁹ Uwar nà, anà

† 3:14 Ca pə Limle 21.

dó sê gëba dalay a way anahan. Aday car ana dó sê gëba dalay dukwen, a tavay uho saa pak slëmay. Kê slënek winen apan i nay coy nà, i taslay mivel ta 'am anahan aya fok. Matanan, nen nê taslay mivel dukwen nà, na. ³⁰ Natiya awan nà, mëduwen uno â kac, mbala anahan â zëga adëka.»

Do sa nay ahay à bagëbaga mburom wa

³¹ «Do sa nay ahay à mburom wa nà, winen pa nga su dó a kèzlek. Do sê daliyugo ahay dukwen, tinen pë daliyugo. Ta ja nà, 'am sê daliyugo dëkdek. Do sa nay à bagëbaga mburom wa ata nà, winen pa nga sê dó ahay fok. ³² Way anahan sê canan tã way anahan sê slëne, a ga side dukwen pë way ataya awan. Əna dōwan sê tēma side anahan a nà, kwa kërtek ibay. ³³ Kuwaya kè tēmahak side anahan nà, a san zle, Mbërom winen dó sê dëdek. ³⁴ Do maslan a Mbërom cëna, winen apan i ja dukwen 'am ana Mbërom, anga Mbërom a, winen apan i rah anan tã Apasay anahan. ³⁵ Bëbay Mbërom nà, a pëlay wan anahan cëvedabay. Kê varak anan gëdan pa nga sê way ahay kèzlek. ³⁶ Kuwaya kè dëfak nga pa wan a Mbërom nà, kè njadëk sifa sa ndav bay ata awan. Kuwaya kè tēmahak anan Wan a Mbërom bay ite nà, i njadëk sifa kulibay, aday Mbërom i ga apan mivel sê coy.»

4

Yesu tã uwar sê Samariya a inde pë kurok

¹ Farisa ahay tã slëne nà, Yesu winen apan i njadë njavar ahay aday winen a gan baptisma anà dó ahay a zalay Yuhana. ² Aday nà, Yesu a kà gak anan baptisma anà dōwan kwa kërtek bay. Sa ga mer su way ata nà, njavar anahan aya awan.

³ Yesu a slëne 'am a tinen ata cëna, a mbësak daliyugo sê Yahudiya, a ma pë dëba à Galile. ⁴ Anga nan, si i takas dukwen tu kon sê Samariya. ⁵ Natiya awan, a dëzle à wulen su doh a inde tã ngaman Sikar, bënë tã guvo ana Yakob a inde, a varan anan kwakwa anà wan anahan Yusufu.* ⁶ À man ata kutok, kurok ana Yakob inde.

Natiya kutok, man i pec a ga nà, Yesu a njahay pa nga kurok, anga kà yak nga tã cëved. ⁷⁻⁸ À alay ata awan ite nà, njavar anahan ahay, ta zlak à wulen su doh saa pëlay way sa pa.

Aday uwar sê Samariya a inde a nay ahay pë kurok saa ngahak ayak a'am. Yesu a cëce panan a'am, a wa: «Vuro a'am ite.»

⁹ Hëren aday nà, 'am a zlan atan pi zek ana Yahuda ahay tã Samariya ahay bay. Anga nan, uwar ata awan a jan, a wa: «Iken nà, Yahuda ahay, nen dukwen Samariya ahay. Ki cëce puno a'am sa sa këlëdaw?»

¹⁰ Yesu a mbëdahan apan kutok, a wa: «Abay kâ san sumor ana Mbërom saa ga, aday kâ san dōwan a sê cëce panak a'am sa sa ata nà, iken ki cëce panan a'am sê varan sifa anà dó ahay ata adëka.»

¹¹ Uwar ata a jan anà Yesu, a wa: «Mazar, na ca apak nê cãfgal sê ngahay a'am inde apak ibay! Kurok a anan dukwen sololo. Ki njadë a'am sê varan sifa anà dó ahay ata nà, ta maw? ¹² Bije a manay Yakob sê varan umo kurok a anan dukwen, kà sak wa a'am. Winen tã gwaslay anahan ahay fok, aday tã gëdaw anahan aya tãke, ta sak wa a'am. Aday iken kè zalay Yakob tã mëduwen këlëdaw?»

¹³ Yesu a mbëdahan apan, a wa: «Kuwaya kà sak a'am sê kurok a anan nà, jom i gan asa. ¹⁴ Aya əna, dōwan kà sak a sa a'am mbala uno saa varan ata nà, jom i gan kula sabay, anga a'am ata i tãra kawa zëlaka à winen inde, i varan sifa sa ndav bay ata awan.»

¹⁵ Uwar ata a jan, a wa: «Vuro a'am ata awan, aday jom û go sabay, nâ sa may ahay sê ngahak ayak a'am pë kurok wa kula sabay re bidëw?»

¹⁶ Yesu a jan apan, a wa: «Zla, ngaman ahay anà mbaz anak, hayak ikwen ahay à man a anan aday.»

¹⁷ Uwar ata a ja kutok, a wa: «Mbaz uno ibay!»

* 4:5 Cãpë Laataanooji 33.19.

Yesu a jan, a wa: «Ka jak didem awan, kak ka wa mbaz anak ibay nà, na! ¹⁸ Anga ka zlak à mbaz hëna saray dëra, aday dëwan a hëna kwanay maya ata dukwen, winen mbaz sè pëzugoy anak a bay re.»

¹⁹ Uwar ata a mbëdëhan anà dongo kutok, a wa: «Miter, nè sënak iken nè dë maja'am ana Mbërom. ²⁰ Bijë a manay ahay dukwen të hërak anan nga anà Mbërom pë bëzlom a manay a anan, ëna kwanay Yahuda ahay nà, ki wen, man sè hëran nga anà Mbërom kërtek nà, si à Urësälima.»

²¹ Yesu a jan, a wa: «Uwar, tëma 'am a nen sa jak hëna ata awan: Alay awan i sla azanan, ki hëran anan nga anà Bëbay Mbërom nà, à bëzlom a anan dëkdëk sabay, kwa à Urësälima taayak sabay re. ²² Kwanay Samariya ahay aday nà, kè sënën dëwan a kwanay sè hëran nga ata bay. Ëna manay Yahuda ahay nà, ma san dëwan a manay sè hëran nga ata zle, anga Mbërom a tam anan dë ahay nà, të alay a manay Yahuda ahay. ²³ Aday, alay a i nay ahay mba, kà slak coy adëka, Apasay Cëncan a, sa kay anan didem ana Mbërom ata, i sënën anan zek anà dë ahay. Natiya awan, dë sa dëf nga pë Mbërom të didem ataya ti san sè hëran nga pa man pa man ahay fok. Anga a nan anà Mbërom awan nà, dë sè hëran nga matanan ataya awan. ²⁴ Mbërom nà, apasay sè varan sifa anà dë ahay. Dë ahay ti hëran nga nà, të didem a aday të mëgala sè Apasay Cëncan a re.»

²⁵ Uwar ata a mbëdëhan apan, a wa: «Na san zle, Almasihu i i nay ahay. Kà nak coy nà, i dëkak uko anan way ahay fok.»

²⁶ Natiya, Yesu a mbëdëhan apan, a wa: «Nen a sa jak 'am ata nà, winen awan!»

²⁷ Njavar a Yesu ataya ta may ahay kutok. Të canan anà Yesu winen apan i ja 'am tu dë uwar a nà, a gan atan masuwayan. Aday dëwan kwa kërtek kè cëcihek pë uwar ata wa sa jëka: «Kè pëlay panan maw?» nà, ibay. Kabay, dëwan sa jan anà Yesu: «Ki jen 'am angamaw?» dukwen, ibay re.

²⁸ Uwar ata a dazlan nà, a mbësak anan këlawa anahan pë kurok, a nay agay, a jan anà dë ahay, a wa: ²⁹ «Hayak ikwen ahay aday, cen pë dëwan inde, u jo hëna way uno ahay sa ga ataya fok. Hinahibay nà, i ga nè winen Almasihu dëge?»

³⁰ Dë ahay ta nay ahay à wulen su doh wa kutok, ta zla pë cakay ana Yesu.

Guvo sa ndaw ma nah awan

³¹ À alay ata kutok, njavar a Yesu ahay ta jan, ta wa: «Miter, suwan pa way mënjëk aday.»

³² Yesu a mbëdëhan atan apan, a wa: «Way sa pa uno inde, kè sënën bay.»

³³ Njavar anahan ahay të cëce pi zek ahay wa, ta wa: «Dëwan kè varak anan ahay way sa pa dëge?»

³⁴ Yesu a jan atan kutok: «Way sa pa uno awan nà, adëfan apan anà dë sè slënay ahay nen, aday sa ga mer su way anahan sè mbuko à alay inde ata awan. ³⁵ 'Am ana kwanay inde ka ti jen nà: “A mbësak hëna kiya fudë, way ahay ti saa nah, aday saa car.” Aya ëna nen ni jak ikwen, cen pë guvo ahay lele. Ndaw kè nahak, kà slak sa car coy. ³⁶ Dë sa car ndaw à guvo su dë nà, i halan nga anà ndaw ana bahay sè guvo, aday i njad magwagway anahan pë dëwan ata wa. Ndaw ata nà, kawa sa ja, dë sa njad sifa sa ndav bay ataya awan. Anga aday dë sa casl pi zek tu dë sa car të taslay mivel cew maya awan. ³⁷ 'Am sè jike inde asa, a ja nà: “Dë sa casl winen cara, dë sè halan nga dukwen, winen cara.” Winen ata nà, 'am didem awan. ³⁸ Na slan kwanay nà, saa cëray à man aday kwanay kè cislen bay ata wa. Dë maza aya sa casl, kwanay dukwen kè njidën anan magwagway ti mer su way a tinen.»

Samariya ahay bayak a të dëfak nga pë Yesu

³⁹ Dë sè Samariya ahay à Sikar bayak a të tëmähak sa dëf nga pë Yesu anga side ana uwar ata sa jan atan: «U jo anan way uno ahay sa ga ataya fok.» ⁴⁰ Ta nay ahay pë cakay ana Yesu nà, ta jan à njahay të tinen mba. Yesu a njahay àga tinen kutok luvon ahay cew. ⁴¹ Dë ahay bayak a të dëfak nga pë Yesu asa, anga të slënek 'am anahan. ⁴² Anga nan, ta jan anà uwar ata awan: «Hëna nà, më dëfak nga pë Yesu nà, anga 'am anak sa jan umo

ata bay. Cærkæke ma daf apan nga, mæ tæma nà, anga manay awan mæ slænek 'am anahan aya awan. Ma san zle, winen nà, dõ sa tam anan dõ ahay acækan.»

Yesu a mbar anan wan ana dõ si mer su way ana bahay inde

⁴³ Pæ dæba à luvon cew ata wa nà, Yesu a mbæsak atan, a zla way anahan à Galile. ⁴⁴ Yesu a kà jak, a wa: «Do ahay ta gan nga anà 'am ana dõ maja'am a Mbærom kwa ta sæ wura fok. Əna ù kon anahan a nà, dõwan a gan nga anà 'am anahan ahay itəbay.»

⁴⁵ Tæ dæzle pæ daliyugo sæ Galile awan nà, dõ sa man ataya tæ tæma anan lele, anga tinen ta zlak à azar uko sæ Pasæka à Uræsälima, aday tæ canak anan ahay à mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁶ Natiya, Yesu a ma way anahan à Kana pæ daliyugo sæ Galile, à man anahan sæ mbæda anan a'am mahay awan ata awan. Dõwan a inde, winen mæduwen a à man ata awan, winen dõ si mer su way ana bahay sæ daliyugo ata awan. Wan ana dõwan ata winen dævac awan, aday mæ nahay a à wulen su doh sæ Kafarnahum.

⁴⁷ Dõwan ata a slæne sa jæka Yesu winen pæ daliyugo sæ Yahudiya sabay, winen à Galile nà, a zla pæ cakay anahan, a jan: «Zlumo à Kafarnahum, aday ki saa mbæro anan wan uno inde mæ nahay a, winen dævac awan, i mac coy.»

⁴⁸ Yesu a jan, a wa: «Ki dæfen upo nga fan bay, si ki cinen anan anà masuwayan ahay aday dæw?»

⁴⁹ Dõwan ata a mbædahan apan kutok, a wa: «Hayak àga nen aday. Wan uno ata i saa mac.»

⁵⁰ Yesu a wa: «Zla agay, wan anak kè mbærak!»

Winen a daf nga pa 'am ana Yesu ata awan, a zla way anahan agay kutok.

⁵¹ Winen pæ cæved sa zla agay mba, dõ anahan ahay ta nay agay wa, ta jan: «Wan anak næ kè mbærak coy!»

⁵² Dõwan ata a cæce patan wa: «A njad sa man uda awan nà, siwaw?»

Tæ mbædahan apan: «Avad a sæ ipec, tæ njamde kærtek, nga sæ bæräzä a ndalay panan nà, na.»

⁵³ Bæbay a wan ata, a may anan ahay à nga inde 'am à Yesu sa jæka: «Wan anak kè mbærak» ata nà, kæsäslä alay ata acækan. Ta daf nga pæ Yesu tu dõ su doh anahan ahay fok.

⁵⁴ Masuwayan a Yesu sa ga ata nà, winen mæ slala cew a sæ tæra à Galile. A tæra pæ dæba anahan sa may ahay à Yahudiya wa ata awan.

5

Yesu a mbar dõwan a inde mæ tæra à mændak awan

¹ Pæ dæba anahan a wa mænæcæk nà, Yahuda ahay ta zla saa zar uko à Uræsälima. Yesu dukwen a zla ite. ² À man ata nà, mæsudoh a inde tæ ngaman Mæsudoh sæ Tæman ahay. Dælov a inde ma la awan, aday ta ga apan galak ahay dæra tew. A'am ata nà, tæ ngaman Baytizata ta 'am sæ Yahuda ahay nà, na. ³ Do sæ dævac ahay cara cara bayak a mæ nahay aya ù vo sæ galak ataya awan: hurof ahay, vædal ahay, pi zek tæ dõ sæ jæje ahay. [Tinen apan ti ba, hinahibay a'am i bal, ⁴ anga pac a hinen ahay nà, maslay a Mbærom a dazay ahay à a'am ata inde, i bal anan. A'am ata kè bælak nà, dõwan a sa lah uda pa 'am ata cæna, winen kè mbærak à dævac anahan wa, kwa â ga næ dævac wura wura fok.]

⁵ Dõwan a inde dævac awan à man ata, kà gak à dævac inde ava kwa kuro maakan nga anahan a jæmaakan. ⁶ Yesu a canan cæna, a san zle, dævac kè njahak apan. Anga nan, a cæce panan: «A nak sa mbar à dævac anak wa dæw?»

⁷ Dõwan ata a mbædahan apan, a wa: «Wan ada, dõwan uno inde saa zla nen à a'am inde, ibay. A'am kè bælak dæp nà, kwa nê ræzlen à nga wa kæma kæma dukwen, dõ maza awan i luho uda awan.»

⁸ Yesu a jan asa: «Slabak, gæba lala anak, zla way anak kutok.»

⁹ Dõwan ata a mbar ca, a gæba lala anahan, a zla tæpa tæpa.

Cəkəbay, pac ata nà, luvon sa man uda awan. ¹⁰ Anga nan, bahay sə Yahuda ahay ta jan anà dōwan ata awan: «Biten nà, luvon sa man uda awan. Cəved' anak inde sə tavak lala anak pa nga ibay.»

¹¹ Winen ite a mbədahan atan apan, a wa: «Dowan a sa mbar nen ata u jo nà, gəba lala anak, zla way anak.»

¹² Dowan ataya tə cəce panan, ta wa: «Dowan a sa jak: “Gəba lala anak, zla” ata nà, wayaw?»

¹³ Dowan ata dükwen a san sa mbar anan nə wayaw bay. Bina Yesu a dükwen kà zlak way anahan à man ata wa səmad bəse, anga dō ahay bayak a à man ata awan.

¹⁴ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a tan ayak à nga anà dōwan ata awan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. A jan, a wa: «Həna nà, kə mbərak. Kâ saa ga ines sabay, anga way sə zalay winen ata â sa nay ahay apak sabay.»

¹⁵ Dowan ata a zla sa jan anà bahay sə Yahuda ahay nà, sa mbar anan nə Yesu. ¹⁶ Natiya kutok, bahay sə Yahuda ataya tə dazlan sə jugwar 'am pə Yesu wa asa, anga a mbar anan dō pə luvon sa man uda awan.

¹⁷ Əna Yesu a dakan atan anan lele, a wa: «Bəbay uno nà, winen apan i ga mer su way nə pac pac. Nen dükwen si ni ga mer su way kətana awan.»

¹⁸ Anga 'am anahan ataya awan, Yahuda ataya tə zəga anan sa nan ide hus pa sə pəlay sa vad anan à məke adəka. Anga sa jəka, winen a ga mer su way pə luvon sa man uda ata dəkdek sabay, əna a wa Mbərom nə bəbay anahan. Matanan, a lavay anan nga anahan tə Mbərom.

Mbərom kə varak anan gədan anahan fok anà wan anahan

¹⁹ Yesu a jan atan asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Nen, wan a Mbərom nà, ni mba apan sa ga way ta nga uno itəbay. Ni ga nà, way mbala ana Bəbay uno sa ga, way aday nə canak anan ata awan. Kawa ana Bəbay uno sa ga jiga awan, nen ni ga winen a re, ²⁰ anga aday nà, Bəbay uno a pəlay nen, a dūko anan way anahan sa ga ahay fok. I dūko pə way sə zalay həna anaya awan mba. Nen wan nà, ni ga atan. Way ataya cəna, ti gak ikwen masuwayan.

²¹ «Natiya, kawa ana Bəbay uno sə slabak anan dō ma mac aya awan, aday a varan atan sifa ata nà, nen wan anahan dükwen ni varan sifa anà dō kawa su no anà nen matanan re.

²² «Aday asa, Bəbay uno nà, kə pəlak sa gan sariya anà dōwan kwa kərtek bay, əna a mbəsak anan sariya fok à alay uno inde nen wan anahan. ²³ Anga aday dō ahay tē həro nga anà nen wan anahan, kawa sə həran nga anà Bəbay uno sə slənay nen ata awan. Kak dōwan a a həro nga anà nen wan anahan bay nà, a həran nga anà Bəbay uno bay re.

²⁴ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya dōwan a kə slənek 'am uno aday kə dəfak nga pu dō sə slənay ahay nen nà, winen kə njadək sifa sa ndav bay ata awan, sariya i ban anan itəbay. Kawa sa ja bine siwaw nà, kə takasak ahay à amac wa, kə zlak à sifa inde.

²⁵ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Alay a i slay ahay, kə slak adəka coy, dō ma mac aya ti sləne dūngo uno, nen Wan a Mbərom, aday dō sə sləne ahay fok ti njahay uho tə sifa awan. ²⁶ Kawa ana Bəbay uno sa mba apan sə njahay anan dō ahay uho ata nà, nen wan anahan dükwen a vuro gədan sə njahay anan dō ahay uho re. ²⁷ A vuro gədan a nà, aday nà gan sariya anà dō ahay, anga nen Wan su Dō.

²⁸ «'Am a anan â gak ikwen masuwayan bay. Alay a awan kə slak anga dō ma mac aya aday tə sləne dūngo uno, ²⁹ aday ti slabakay ahay à məke a tinen ahay wa. Dō sa taa ga way lele aya awan, ti may uho saa njad sifa. Aday dō sa taa ga nə way sə cəban anà Mbərom ite, ti may uho nà, sariya i ban atan. ³⁰ Na ga sariya nà, kawa ana Mbərom a su jo. Ni mba apan sa ga awan ta nga uno bay. Sariya uno sa ga nà, winen lele, anga nen na ga way sa nga uno bay. Na ga nà, way mbala ana dō sə slənay ahay nen ata awan, aday kawa sa nan.»

Dō sə side ana Yesu ahay

³¹ Yesu a ja asa, a wa: «Abay kak na gan side anà nga uno nà, ata side uno kà zlak tə didem a bay asanaw. ³² Əna dowan a inde, winen a ga side anga nen, aday na san zle side anahan nà, tə didem awan. ³³ Kwanay awan, kə slənen dō pə cakay ana Yuhana, kà jak ikwen side anahan, aday side anahan nà, didem awan. ³⁴ Abay nə pəlay side su dō zənnen a bay. Əna na ja pə Yuhana ata nà, aday kə təmen à amac wa. ³⁵ Anga Yuhana kə tərak nà, kawa lalam ma han uko awan. Winen apan i dav. Jiyjay anahan ata kà zlak ikwen à nga, əna à alay a inde mənəcək coy.

³⁶ «Aya əna, 'am sə side uno inde sə zalay side mbala ana Yuhana. 'Am sə side ata nà, mer su way a Bəbay uno su jo: “Ga anan!” ata awan. Ni ga mer su way a anan ata nà, anga saa side, nen na nay ahay nə pə cakay ana Bəbay uno wa.

³⁷ «Abay Bəbay uno dō sə slənay ahay nen ata dükwen, winen apan i ga upo side a re. Kwanay kula kə slənen anan dundo anahan itəbay, aday kula kə cinen anan bay re. ³⁸ Kula kə bənen 'am anahan à mivəl a kwanay inde bay, anga kə dəfen nga pi nen, dō anahan sə slənay ahay à wulen a kwanay ata bay.

³⁹ «Kwanay apan ki jingen Deftere a Mbərom, anga a ga pikwen nà, ki njiden wa sifa sa ndav bay ata awan. Aday cəkəbay Deftere ata dükwen a təkər nà, 'am sə side sa ga pi nen a re. ⁴⁰ Əna, a nak ikwen sa nay ahay pə cakay uno aday kə njiden sifa didem ata bay re.

⁴¹ «Nə pəlay sa njad mazlab pə dō ahay wa bay. ⁴² Əna na san kwanay aya zle. Kwanay kə pəlen Mbərom bay. ⁴³ Na nay ahay nà, à sləmay ana Bəbay uno inde. Aday, cen apan. Kə ngəmen sə təma nen bay re. Aday, kak dowan a maza à nay ahay ta 'am sa nga anahan həna nà, ki təmihen anan, winen adəka nà, tə alay cuwcew awan. ⁴⁴ Kwanay kə pəlen ayaw mbala ana Mbərom bay, əna kuwaya a pəlay nà, ayaw sə dō ahay. Aday ki mben apan sa dəf upo nga nà, kəkəma asanaw?

⁴⁵ «Kà sa jilen sa jəka nen ni zlah pikwen pə cakay ana bəbay uno Mbərom bay. Əna Musa, dō a kwanay sa dəf apan nga ata awan, winen saa zlah pikwen. ⁴⁶ Aday abay kə dəfen ahay nga pa 'am ana Musa ahay aday nà, ki dəfen nga həna pa 'am uno ahay re. Anga Musa aday dükwen a vindey ahay nà, anga nen awan. ⁴⁷ Natiya, kak kə dəfen nga pə way mbala anahan mə vinde aya bay nà, ki i mben apan sa dəf nga pa 'am uno bay re.»

6

Yesu a varan way sa pa anà dō ahay ti ga mbulo dāra

Mata 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a takas bəlay sə Galile a inde, a zla pa day uho. Tə ngaman anà bəlay ata nà, Tiberiyas re. ² Dō ahay tə pərahan azar bayak awan, anga tə canak anan anà mer su way anahan ma ga masuwayan aya awan, a mbar anan dō sə dəvac ahay.

³ Yesu a ján way anahan à bəzlom tə njavar anahan ahay, tə njahay à man ata awan. ⁴ Azar uko sə Pasəka dükwen i sla bəse. ⁵ Yesu a cakaf nga bine maw nà, a canan anà dō ahay bayak a tinen apan ti nay pə cakay anahan. Anga nan kutok, a jan anà Filip: «Di njad sə sukumay ahay way sa pa sə varan anà dō ahay a anan fok awanaw?» ⁶ A cəce ata nà, aday à san way mbala a Filip saa mbədahan apan ata awan. Bina, Yesu a nà, a san way anahan saa ga zle.

⁷ Filip a mbədahan apan, a wa: «Kak aday a nak uko sa jəka dī varan way sa pa anà man su dō a anan nà, kwa dala sə *dinar** səkat cew dükwen i sla awan bay asanaw!»

⁸ Mərak ana Simon Piyer a inde, tə ngaman Andəre, winen njavar ana Yesu a re. A jan, a wa: ⁹ «Wan inde həna à man a anan, tapa sə pen ahay inde apan dāra. Kələf ahay dükwen inde apan cew! Aka aday i sla ma, anga man su dō a anan anaw?»

¹⁰ Yesu a jan atan kutok, a wa: «Jen anan ù dō a anaya fok tē njahay a məndak.»

Gujed inde məngədez a à man ata awan. Dō ahay tə njahay apan kutok. Dō ahay à man ata dükwen, tinen mə baslay a nà, mungol a dəkdek aday nà, ta ga mbulo dāra.

* ^{6:7} Dinar kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

¹¹ Yesu a gəba anan tapa sə pen a dāra ataya awan, a ngəran ayak anà Mbərom aday a gəzlan anan anà dō ahay. A ga anan tə kələf dukwen matanan. Kuwaya kə njadak kawa sa nan.

¹² Tinen ata fok, ta rah nà, Yesu a jan anà njavar anahan ahay: «Hilen anan nga anà tapa sə pen mə mbəsak ata awan, anga aday â sa nes bay.» ¹³ Tə halan nga anà mə mbəsak ata nà, a ga cəkarak kuro nga anahan a cew.

¹⁴ Dō ahay sə canan anà masuwayan ana Yesu a sa ga ata nà, ta wa: «Tə didem awan, dōwan a anan nà, i ga nà, winen dō maja'am a Mbərom saa nay ahay pə daliyugo azanan ata awan.»

¹⁵ Yesu a san zle, dō ahay ti nay ahay saa ban anan aday ti i daf anan bahay awan sə məgala. Anga nan, a zla way anahan səmad à bəzlom maza awan.

Yesu a bar pa nga sə a'am tə saray

Mata 14.22-33; Markus 6.45-52

¹⁶ Natiya awan, suko a a ga cəna, njavar ana Yesu ahay tə dazay pa 'am sə a'am sə bəlay. ¹⁷ Ta ján à kwalalan inde sa zla à Kafarnahum. À alay ata dukwen, ide kə bənak lele coy, aya əna Yesu winen inde tə tinen ibay hwiya. ¹⁸ A'am a bal tə məgalak awan, anga mad winen apan i bal bayak awan. ¹⁹ Kwalalan a haw pa nga sə a'am i ga kilomiter dāra kabay mbərka nà, tə canan anà Yesu, winen apan i nay ahay tə saray pa nga sə a'am, aday winen bəse tə tinen coy. Tinen ite tə jəjar pi zek.

²⁰ Coy Yesu a jan atan, a wa: «Nen awan! Kə jəjiren bay.»

²¹ Natiya kutok, a nan atan sə gəba anan à kwalalan inde, aday kwayan'a kwalalan ata kə dəzlek pə yugo à man a tinen sa gan may ata coy.

Do ahay tə pəlay anan Yesu

²² Sidew a nà, dō sə njahay pa day sə bəlay hinen ataya tə pəlay anan Yesu. Anga ta san zle, avad awan nà, kwalalan inde nə kərtektəkke. Aday ta san zle re, Yesu nà, kə jənak à kwalalan mbala ana njavar anahan ahay sə gəba ata bay. Ta zla nà, mənjenja winen. ²³ Əna kwalalan azar aya inde ta nay ahay à Tiberiyas wa. Tə dəzley ahay nà, dinger pa man ana Yesu sə varan tapa sə pen anà dō ahay ta sə ngəran anà Mbərom ata awan. ²⁴ Dō ahay ta ca ide cəna, Yesu winen ibay, aday njavar anahan ahay dukwen tinen ibay. Natiya tə gəba kwalalan ahay sa zla a Kafarnahum saa pəlay Yesu.

Way sa pa sa var sifa nà, zek a Yesu awan

²⁵ Ta njad anan winen pa day uho, tə cəce panan, ta wa: «Miter, ka nay ahay à man a anan nə siwaw?»

²⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kə pəlen nen nə, anga ki pen way həniniye, aday kə rihe re ata awan. Bina, masuwayan uno sa gak ikwen ata nà, kə sənən bay. ²⁷ Kə mbədəken sa ga mer su way sa njad way sa pa sa nes ata adəka bay. Suwan adəka, gen nà, mer su way sa njad way sa pa sə njahay pa sə viyviya ata awan. Way sa pa ata nà, a var sifa sa ndav bay ata awan. Saa varak ikwen anan nà, nen Wan su Dō. Anga Bəbay uno awan, kə təmahak sa daf anan upo mazlaḅ anahan pə ide sə dō ahay.»

²⁸ Dō ahay tə cəce panan asa, ta wa: «Mi njad sa ga ma, kawa ana Mbərom sə pəlay anaw?»

²⁹ Yesu a jan atan, a wa: «Mer su way ana Mbərom sə pəlay nà, dəfen nga pi nen, nen dō anahan mə slənay ata awan.»

³⁰ Tə cəce panan re, ta wa: «Mi daf apak nga ata nà, ki gan umo nə masuwayan a wuraw? Ki ga nə maw? ³¹ Bije a manay ahay ta pak manu à kibe. Kawa ana Deftere sa ja apan ata: “A varan atan way sa pa à kibe. Way sa pa ata dukwen a dazay ahay à mburom wa.†”»

³² Yesu a mbədahan atan apan maza re, a wa: «Ki wen, sə varak ikwen way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, Musa. Əna matanan bay. Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Sə varak ikwen way sa pa guzgewez awan, aday sa nay ahay a mburom wa nà,

† 6:31 Ca pə Gurtaaki 16.4.

Bəbay uno awan. ³³ Way sa pa a Mbərom saa varak ikwen ata nà, nen, dō sə dazay ahay pə kərngay à mburom wa ata awan. Aday saa varan sifa anà dō ahay pə daliyugo dukwen, nen awan.»

³⁴ Ta jan asa, ta wa: «Wan ada, varan umo way sa pa ata pac pac hwiya bidaw?»

³⁵ Yesu a jan atan, a wa: «Daf sa var sifa nà, nen awan. Dowan a kà nak pə cakay uno nà, may i han apan kula sabay. Aday dōwan a kə dəfak nga pi nen dukwen, jom i gan kula sabay. ³⁶ Aya əna na jak ikwen: Kə cinen uno, əna kə dəfen upo nga bay hwiya. ³⁷ Bəbay uno kə varak uno anan kuwaya fok cəna, i nay ahay pə cakay uno awan. Aday kuwaya kà nak ahay pə cakay uno cəna, ni lar a bay. ³⁸ Anga na nay ahay à mburom wa nà, sa naa ga way su no anà nen bay, əna sa naa ga way sa nan anà dō sə slənay ahay nen. ³⁹ Aday way ana dō sə slənay ahay nen ata sa nan nà, həna: Nà saa lize anan dō winen sə vuro ataya kwa kərtek bay, əna pa pac sa ndav anan daliyugo nà, nê slabakay atan ahay à məke wa uho. ⁴⁰ Natiya awan, kuwaya kə canak uno anà nen Wan ana Mbərom, aday kə dəfak upo nga nà, dōwan ata i njad sifa sa ndav bay ata awan. Aday nen ni slabakay anan ahay à məke wa pa pac sa ndav anan daliyugo. Sa nan à Bəbay uno nà, way ata awan.»

⁴¹ Anga nan kutok, Yahuda ahay tə dazlan sə gədan azar ana Yesu, anga a wa: «Nen nà, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa ata awan.»

⁴² Ta wa: «Na wa, winen nə Yesu ba? Wan ana Yusufu bidaw? Da san atə bəbay anahan tə may anahan a təke bidaw? Aka aday, i jəka winen a dazay ahay à mburom wa nà, kəkəməw?»

⁴³ Yesu a jan atan, a wa: «Mbəsiken sa gad azar à wulen ana kwanay ahay. ⁴⁴ Dowan saa njad sa nay ahay pə cakay uno nà, ibay, si kak Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata kə jərahak apan sa nay anan aday. Kuwaya dōwan a kə njadək sa nay ahay pə cakay uno nà, nen ni slabakay anan ahay à məke wa pa pac sa ndav anan daliyugo. ⁴⁵ Do maja'am ana Mbərom ahay tə vindek, ta wa: "Tinen a kəzlek, Mbərom i dakan atan anan way.†" Dowan a kə slənek 'am ana Bəbay uno, aday kə təmahak atətak way anahan nà, i nay ahay pə cakay uno. ⁴⁶ Kula dōwan kə canak anan anà Mbərom bay, si nen, dō sa nay ahay pə cakay ana Mbərom a wa, nen kərtek nə, nə canak anan à Bəbay acəkan.

⁴⁷ «Natiya awan, nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Dowan a kə dəfak upo nga nà, kə njadək sifa sa ndav bay ata awan. ⁴⁸ Way sa pa sa var sifa ata nà, nen awan. ⁴⁹ Bije a kwanay ahay ta pak manu§ à saf inde. Kə varak atan sifa bay. Anga nan, fok a tinen a tə məcak à saf inde. ⁵⁰ Yo, dō sa pa tapa sə pen sə dazay ahay à mburom wa ata nà, à ga nə kuwaya i mac itəbay. ⁵¹ Nen nà, way sa pa sa nay ahay à mburom wa ata awan, way sa pa sa var sifa. Dowan a kə pak way sa pa ata nà, i mac kula itəbay. Way sa pa ata nà, zek uno awan. Ni var anan anga aday dō ahay tà njad sifa.»

⁵² 'Am a anaya awan a gədan atan ahay agad azar sa ga mivel anà Yahuda ataya asa, ta wa: «I varak uko zek anahan aday di pa nà, kəkəməw?»

⁵³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Nen Wan su Do nà, kak ki pen zek uno bay, aday ki sen mez uno bay nà, sifa i ga inde à kwanay ibay. ⁵⁴ Əna dōwan a kə pak zek uno aday kə sak mez uno re cəna, dōwan ata kə njadək sifa sa ndav bay ata awan, aday ni slabakay anan ahay à məke wa pa pac ana daliyugo saa ndav. ⁵⁵ Anga zek uno bine siwaw nà, way sa pa guzgwez awan, aday mez uno dukwen way sa sa guzgwez a re. ⁵⁶ Kuwaya kə pak zek uno, kə sak mez uno nà, winen kə japak ti nen; nen nə japak tə winen re. ⁵⁷ Bəbay uno, dō sa var sifa nà, sə slənay ahay nen nà, winen awan. Nen nə njahay uho nà, anga winen. Matanan, kuwaya kə pak zek uno nà, i njahay uho anga nen cite re.

⁵⁸ «Natiya, way sa pa sə dazay ahay à mburom wa nà, zek uno kutok. Bije a kwanay ahay nà, ta pak manu sə dazay à mburom wa à saf inde. Aday pə dəba anahan a wa dukwen, tə məcak fok re. Aya əna, kuwaya dōwan a kə pak way sa pa mbala uno saa var ata nà, i mac kula itəbay.»

† 6:45 Ca pə Esaaya 54.13. § 6:49 Manu nà, way sa pa sə awan inde a dazay à mburom wa. Ca pə Gurtaaki 16.

⁵⁹ À alay ata nà, Yesu winen apan i wazay ù doh sè wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sè Kafarnahum, a saa ja 'am a anaya nà, na.

'Am a Yesu ahay sè varan sifa sa ndav bay anà do ahay ata awan

⁶⁰ Do ahay bayan a à wulen sè njarar ana Yesu ahay tɔ slɔne 'am ataya cɔna, ta wa: «'Am anaya ma da 'am aya awan. Waya sa mba apan sè tɔma kɔtanɔn anaw?»

⁶¹ Yesu a san zle tinen apan ti gɔdan azar pa 'am ataya awan. Anga nan, a jan atan, a wa: «'Am uno kɛ mbɛdɛhɛk ikwen anan ajalay nga a kwanay dɛw? ⁶² Aday, azanan kɛ cinen anan anà nen, Wan su Do, nen apan ni jɛn à man sè njahay uno kwakwa ata awan. Ata aday, ki i jen kɛkɛma asanaw? ⁶³ Sa var sifa nà, Apasay a Mbɛrom. Zek su do zɛnzen a nà, a mba apan itɛbay. 'Am a nen sa jak ikwen ataya nà, sè zɛɔbay ahay Apasay tɔ sifa nà, tinen aya kutok. ⁶⁴ Əna, dɔwan aya inde à wulen ana kwanay nà, ta dɛf upo nga itɛbay.»

Anga kurre a ata dukwen Yesu a san do saa dɛf apan nga tɔ dɛdɛm a bay ataya zle, aday a san dɔwan a saa ga apan dɛf ata zle re.

⁶⁵ Yesu a zɛga anan asa, a wa: «Anga nan, na jak ikwen, na wa: “Dɔwan saa njad sa nay pɛ cakay uno nà, ibay, si kak Bɛbay uno a sè slɔnay nen ata kɛ jɛrahɛk apan sa nay anan pɛ cakay uno awan.”»

⁶⁶ A bɛnay ahay kwa pɛ alay ata wa nà, njarar a Yesu ahay bayak a ta zla way a tinen, ta ngam sè pɛrahan azar sabay.

⁶⁷ Kutok, Yesu a jan anà do maslan a kuro nga cew ataya awan: «Kwanay dukwen, a nak ikwen sa zla way a kwanay re dɛw?»

⁶⁸ Simon Piyer a mbɛdɛhan apan kutok, a wa: «Miter, mi zla nà, pɛ cakay ana wayaw? 'Am anak nà, 'am sa var sifa sa ndav bay, pɛ cakay ana Mbɛrom. ⁶⁹ Aday manay ma dɛf apan nga, ma san zle, iken nà, do cɛncan a sa nay pɛ cakay ana Mbɛrom wa.»

⁷⁰ Yesu a mbɛdɛhan atan apan, a wa: «Nen a sè walay kwanay, kwanay a kuro nga anahan a cew. Aday cɛkɛbay dɔwan a kwanay a kɛrtek a nà, winen bahay sè setene awan.»

⁷¹ A ja 'am ata nà, pa wan ana Simon Iskariyot, sè ngaman Yudas ata awan. Anga kwa à ga nà, Yudas kɛ tɛrak do kɛrtek à wulen sè njarar ahay kuro nga cew ataya wa dukwen, saa ga dɛf pɛ Yesu nà, winen awan.

7

Mɛrak ana Yesu ahay tɔ dɛfak apan nga bay

¹ Pɛ dɛba anahan a wa nà, Yesu a bar pɛ daliyugo sè Galile fok. A nan abay sa zla pɛ daliyugo sè Yahudiya bay, anga a nan anà bahay sè Yahuda ahay sa vad anan.

² Aya əna, azar uko sè jawjawa ahay winen bɛsɛ nà, ³ mɛrak ana Yesu ahay ta jan, ta wa: «Mbɛsak man a anan, zla way anak pɛ daliyugo sè Yahudiya. Aday ata njarar anak ahay tɛ canan anà mer su way anak ahay. ⁴ Dɔwan a, a nan do ahay tɛ san anan nà, a dɛr zek sa ga mer su way itɛbay. Ki ga mer su way a anaya asɛnɛ, ga atan pɛ idɛ sè do ahay fok.»

⁵ Kwa mɛrak aya dukwen tɔ dɛfak apan nga bay.

⁶ Yesu a jan atan: «Kɛ dɛzlek pɛ alay uno tɛdɛ ata fan bay. Pɛ kwanay nà, alay wura wura cɔna tɛdɛ, əna kɔtanɔn bay. ⁷ Do sè daliyugo ahay ti mba apan sa nak ikwen idɛ itɛbay. Nen a nà, do sè daliyugo ahay ti no idɛ anga nen apan ni kay anan mer su way a tinen ma ga aya nà, tinen lelibay. ⁸ Kwanay nà, zlen à man sè azar uko ata awan. Əna nen ni zla bay, anga alay uno kɛ dɛzlek fan bay.»

⁹ A jan atan 'am ata cɔna, winen a a njahay à Galile.

Yesu winen à azar uko sè jawjawa ahay

¹⁰ Pɛ dɛba ana mɛrak a Yesu ahay fok sa zla à azar uko nà, Yesu a dukwen a zla cite. Əna kà kak anan zek anà do ahay bay.

¹¹ Bahay sè Yahuda ahay tɔ pɛlay anan à wulen sè do ahay wa à man sè azar uko ata awan, tɛ cɛcɛ: «Winen ahaw?» ¹² Do ahay tɛ sɛsɛk a sɛsɛk à wulen a tinen ahay inde.

Do a azar aya ta wa: «Winen dō lele awan.» Do a azar aya dukwen ta wa: «A'ay, winen apan i lize anan dō ahay adaka.»¹³ Əna dōwan sa ja 'am ataya tē njeznjezlezi a dukwen ibay, anga tē jəjaran anā bahay sē Yahuda ahay.

¹⁴ Natiya awan, luvon sē azar uko ahay ta zla panan əngal nā, Yesu a zla ù doh sē mazlaḅ a Mbərom, a dazlan sē tətakan anan way anā dō ahay. ¹⁵ A gan masuwayan ana bahay sē Yahuda ahay. Anga nan tē cəce, ta wa: «Dowan a anan kē jingek bay kutok nā, a njad mərike kawa hēna anan nē kəkəməw?»

¹⁶ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Way nen sa ta jak ikwen ata nā, a nay ahay ì nen a wa bay, əna a nay ahay nā, ù dō sē slənay ahay nen ata wa. ¹⁷ Kuwaya, kak dōwan a kē tēmahak sa ga mer su way kawa sa nan anā Mbərom cəna, i san sē gəzla way ahay pi zek wa. Matanan, kak na ja 'am ana Mbərom, kabay na ja 'am sa nga uno, aday tē mēgala uno nā, i san kutok. ¹⁸ Kuwaya, kak a ja nā, 'am sa nga anahan, i pəlan mazlaḅ anā nga anahan. Əna kuwaya kē pəlak sē həran nga anā dō sē slənay anan ahay nā, dōwan ata dukwen, dō didem awan, mungwalay inde apan ibay. ¹⁹ Na wa, Musa kē varak ikwen Tawrita à alay inde ba? Əna dōwan kwa kərtek sē dəfan apan nā, ibay asanaw? Kē pəlen sa vad nen nā, angamaw?»

²⁰ Do ahay tē mbədahan apan kutok, ta wa: «Setene inde anak à nga dəge, nga i vawak kələdaw! Waya sē pəlay sa vad iken anaw?»

²¹ Yesu a mbədahan atan apan: «Na ga way kərtektəkke cəna, kē gak ikwen masuwayan jiga awan. ²² Musa a jak ikwen nā, 'am sa gad mədəndalas. Cəkəbay, sē dazlan nē Musa bay, əna bije ahay kwakwa tē lahak anan apan. A wa, kē gədan anan mədəndalas à wan ana kwanay ahay pē luvon jəmaakan anahan sē wahay anan. Anga nan, kwa à ga nē pē luvon sa man uda dəp nā, kwanay apan ki gəden anan mədəndalas anā wan a kwanay a re. ²³ Kē gəden anan mədəndalas anā wan, aday kē sa mbəsiken anan 'am ana Musa à dəba bay, kwa à ga nē luvon sa man uda nā, na. Aday, a cəbak ikwen anā kwanay pi nen, anga na mbar anan zek su dō zənzen a təsəes fok pē luvon sa man uda nā, angamaw? ²⁴ Mbəsiken sē gədan azar anā dō pē way sa ca apan tē idē, əna sənən anan way ataya tē didək aya aday.»

Yesu nā, Almasihu daw?

²⁵ Do ahay à wulen su dō sē Urəsəlima ataya ta wa: «Na wa, Yesu nā, winen dō abay tē pəlay sa vad anan ata ba? ²⁶ A ja 'am tē njeznjezlezi awan. Dowan sē gəfan 'am ibay. Natiya awan nā, dō a mənuko məced aya ta san zle winen nē Almasihu daw? ²⁷ Aya əna, kak winen nē Almasihu nā, dōwan i san man anahan awan, a nay ahay awanaw bay. Aday dōwan a anan ata nā, da san man anahan a zle asanaw!»

²⁸ À alay ata nā, Yesu winen apan i tətakan anan way anā dō ahay ù doh sē mazlaḅ a Mbərom. A zəga anan tē dongo mə təba lele, a wa: «Kē sənən nen zle daw? Aday kē sənən man uno sa nay wa ata zle daw? Na nay nē gəbay nā, 'am sa nga uno bay. Dowan a sē slənay nen ata nā, dō didem awan. Aka aday, kē sənən anan bay asanaw? ²⁹ Nen nā, na san anan zle, anga na nay ahay nē pē cakay anahan a wa. Sē slənay ahay nen nā, winen awan.»

³⁰ Tē pəlay sa ban anan à man ata kutok, əna dōwan kē njadək sē laman bay, anga kē slak pē alay anahan a bay. ³¹ Cəkəbay, dō ahay bayak a tē dəfak apan nga, ta wa: «Almasihu a kē sak a nay ahay nā, i ga masuwayan ahay sē zalay dōwan a anan kələdaw?»

Farisa ahay ta slan dō ahay saa ban Yesu

³² Farisa ahay tē sləne asəsək 'am sē dō ahay ata pē Yesu nā, tē halay nga tē bahay sē gədan dongo anā way ataya awan. Aday tē jəjem 'am, ta slan dō sa ba pu doh sē mazlaḅ a Mbərom ahay saa bənay anan.

³³ Yesu a ja, a wa: «Nen ni njahay tē kwanay mənəcək mba. Pē dəba anahan a wa nā, ni ma pē cakay ana dō sē slənay ahay nen. ³⁴ Ki i pəlen nen, ki njiden nen sabay, anga ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.»

³⁵ Bahay sē Yahuda ahay tē cəce pi zek ahay wa, ta wa: «I zla aha anahan aday mənuko saa mba apan sa njad anan itəbay ata kəlanaw? Aday i zla àga Yahuda ahay tinen à wulen

sə Gerek ahay ata daw? I zla saa dakan atan anan way anà Gerek ahay dège? ³⁶ Winen awan a wa: “Ki pølen nen, aday ki njiden nen bay, anga ki mben apan sa zla à man uno sa zla ata bay.” A nan sa ja aday nə maw?»

Zəlaka sə a'am sa var sifa

³⁷ Luvon sa ndav anan azar uko cəna, a zalay luvon azar aya tə mazlaḅ. Pa pac ata awan, Yesu a tavay à wulen sə dō ahay. A ja 'am tə məgalak awan, a wa: «Kuwaya, jom a gan cəna, à nay ahay pə cakay uno, aday i sa a'am. ³⁸ Aday dōwan a kə dəfak upo nga, “mivel anahan i təra kurok sə a'am sa var sifa, i haw kawa zəlaka.” Deftere a Mbərom a ja nà, na.»

³⁹ Yesu a ga jike ata nà, pə Apasay Cəncan awan, apasay mbala dō sa daf apan nga ahay saa njad ata awan. À alay ata nà, dō anahan ahay tə njadak Apasay Cəncan ata fan bay, anga Yesu a dukwen kə zlak à man sə mazlaḅ anahan fan bay re.

Mawrasan a zlan à mivel inde anà dō ahay

⁴⁰ Do azar aya tə sləne 'am ataya cəna, ta wa: «Tə didem awan, dōwan a anan nà, dō maja'am a Mbərom a mənuko sa ba ata awan.»

⁴¹ Do maza aya ite ta wa: «Winen nà, Almasihu asanaw!»

Do hinen ahay asa ta wa: «Kəmaya, Almasihu sa maw! Winen nà, i nay ahay à Galile wa bay asanaw? ⁴² Deftere a Mbərom a ja nà, Almasihu i təra nà, dō sə slala ana Dawuda*, aday ti wahay anan à Baytilama, wulen su doh ana bahay Dawuda way anahan.† Matanan bidaw?»

⁴³ Mawrasan a zlan à mivel inde anà dō ahay anga Yesu cərkəke. ⁴⁴ Do azar aya à wulen a tinen a nan atan sa ban anan Yesu, əna dōwan kə njadak sə laman bay.

Bahay sə Yahuda ahay tə dəfak nga pə Yesu bay

⁴⁵ Yawa, dō maslan ahay ta may ahay pə cakay ana bahay sə gədan dongo anà way ahay, tinen pə kərtek a tə Farisa ahay. Tinen ite, tə cəce pu dō maslan ataya wa: «Kə bənen anan ahay Yesu a bay nà, angamaw?»

⁴⁶ Do maslan ahay tə mbədahan atan apan, ta wa: «Kula, dōwan saa njad sa ja 'am kawa dōwan ata nà, ibay.»

⁴⁷ Farisa ahay tə cəce patan wa: «Kwanay a dukwen kə pərihen anan azar anà mungwalay anahan aya re kələdaw? ⁴⁸ Dōwan inde kərtek à wulen sə məcəd a mənuko ahay wa, kə dəfak nga pə dōwan ata nà, inde daw? Kabay à wulen sə Farisa ahay wa nà, inde kələdaw? ⁴⁹ Do sa daf apan nga ataya nà, dō kəriya aya awan, anga tinen ta san Tawrita bay. Aday dukwen tinen mə tahasl aya awan.»

⁵⁰ Natiya, dōwan a inde tə ngaman Nikodemus, winen Farisa ahay. Winen nà, dōwan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata awan. Winen a jan atan, a wa: ⁵¹ «Tawrita ana mənuko kə varak uko cəved sa gan sariya anà dō matanan bay. Adəka bay, di lah nà, sə sləne anan 'am anahan ahay. Aday di saa san 'am anahan tə way anahan sa ga ahay nà, na!»

⁵² Tə mbədahan apan, ta wa: «Iken dukwen ka nay à Galile wa daw? Jinge Deftere, ki tan à nga à man inde, dō maja'am a Mbərom kwa kərtek a nay à Galile wa nà, ibay asanaw!»

[⁵³ Natiya awan, kuwaya a zla way anahan agay,

8

¹ əna Yesu nà, a zla way anahan à bəzlom sə Ulivet.

Uwar sa ján uho

² Sidew a awan kutok, Yesu a wule ù doh sə mazlaḅ a Mbərom asa. Do ahay fok tə halan nga pə cakay. A njahay kutok, a dazlan sə dakan atan anan way.

³ Miter sə Tawrita ahay pi zek tə Farisa ahay ta nay anan ahay uwar a inde, ta ban anan tinen pi zek tu dō. Tə tavay anan pa 'am sə dō ahay, ⁴ aday ta jan anà Yesu kutok: «Miter,

* 7:42 Ca pə 2 Samuyila 7.12; Jabuura 89.4-5; Yeremiya 23.5. † 7:42 Ca pə Mika 5.1.

mə bənay ahay uwar a həna, winen apan i ga mədigwed, bina, tə nahak tu do. ⁵ À Tawrita a mənuko inde, Musa a ja nà, uwar kawa winen a anan nà, mâ tar anan tu kon, aday â mac. Aday iken ka ja nə maw?»

⁶ Ta ja matanan nà, aday tâ njad apan cəved sa ban anan pə kwande. Kak kà jak atan awan a nà, ti mba apan sa gan apan sariya.

Yesu a kudœk, a vinde awan a à mändak ta wan sə alay.

⁷ Tinen ite, hwiya tə pərahan azar sə cəce way ahay.

Yesu a cakaf nga pa nga mburom, a jan atan: «Dowan a inde à wulen a kwanay, kula kà gak ines bay cəna, â lah sə taran kon awan...»

⁸ A kudœk asa, a vinde awan a à mändak maza awan.

⁹ Do sə bənan ahay uwar ataya tə sləne 'am ata cəna, ta zla way a tinen fok suduk suduk, do maced aya ta lah pa 'am.

Mə mbœdek a à man ata awan nà, Yesu tə uwar ata coy. ¹⁰ Yesu a cakaf nga asa, a cəce panan: «Uwar, do ataya tinen ahaw? Dowan sa ban iken tə sariya inde kwa kœrtek ibay dāw?»

¹¹ Uwar ata a mbœdahan apan, a wa: «Mazar, dōwan inde kœrtek ibay!»

Yesu a mbœdahan apan kutok: «Zla way anak, kà sa ga ines sabay. Nen dukwen ni gak sariya bay.»]

Yesu nà, winen jiyjay sə dəvan anà daliyugo

¹² Yesu a dazlan sa jan 'am anà do ahay maza awan, a wa: «Nen nà, jiyjay sə dəvan anà daliyugo. Kuwaya dōwan kə pərahak uno azar nà, i njad jiyjay sa var sifa, winen i zla à luvon inde itəbay.»

¹³ Farisa ahay ta jan: «Iken ka gan side anà nga anak ata nà, ata side lele kutok dāw? Wita nà, 'am anak kə tœrak kœriya awan.»

¹⁴ Yesu a mbœdahan atan apan: «Kwa â ga həna, nen nə siden anà nga uno, side uno nà, lele awan hwiya, anga na san man uno sa nay ahay wa ata zle, na san man uno saa zla ata zle re. Əna kwanay nə kə sənən man uno sa nay ahay wa ata bay, aday kə sənən man uno saa zla ata bay re. ¹⁵ Kwanay aday nà, ki gen anan sariya anà do nà, sa zlan à nga anà ide su do zənzen awan. Nen ni gan sariya anà dōwan itəbay. ¹⁶ Kwa nà gan sariya anà dōwan a dukwen, sariya uno cəna, hwiya winen lele awan. Lele awan, anga na ga sariya awan nə taayak uno a bay. Manay maya tə Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata awan. ¹⁷ Way inde mə vinde a à Deftere sə Tawrita a kwanay, a wa: Kak do ahay cew ta gak side pə way kœrtek a nà, side a tinen ata nà, lele, aday dīdem a acəkan.* ¹⁸ Nen na gan side anà nga uno. Bəbay uno a sə slənay ahay nen ata dukwen winen apan i ga upo side re.»

¹⁹ Natiya awan asa tə cəce panan: «Bəbay anak a nà, winen ahaw?»

Yesu a mbœdahan atan apan, a wa: «Kə sənən nen bay. Anga nan, ki sənən Bəbay uno bay re. Abay kə sənən nen nà, ki sənən bəbay uno awan re.»

²⁰ Yesu a ja 'am anaya nà, winen ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Winen mə tavay a à man sə kukwar sa pak dala. Əna dōwan kə bənak anan bay, anga alay anahan a kà slak fan bay.

Yesu nà, do sə daliyugo a anan bay

²¹ Asa, Yesu a jan atan: «Nen ni zla way uno. Kwanay ite ki pəlen nen, əna ki məcən à atahasl ana kwanay inde. À man uno saa zla ata nà, ki mben apan sa zla itəbay.»

²² Yahuda ahay tə cəce pi zek a tinen ahay wa, ta wa: «A wa: “Ki mben apan sa zla à man uno saa zla ata bay.” I zla saa vad a nga anahan kələdāw?»

²³ Yesu a mbœdahan atan apan: «Kwanay ki nen nà, à dəlon wa, pə daliyugo a anan. Əna nen na nay à mburom wa. Kwanay do sə daliyugo a anan, nen nə do sə daliyugo a anan itəbay. ²⁴ Anga nan ḅa na jak ikwen: “Ki məcən ì ines ana kwanay ahay inde.” Kak kə dāfen nga pi nen, nen nə nen, bay nà, ki məcən ì ines ana kwanay ahay inde acəkan.»

²⁵ Tə cəce panan kutok: «Iken nə wayaw?»

* 8:17 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

Yesu a mbəɖahan atan apan, a wa: «Nen nà, ɖo nen sa jak ikwen apan kurre pə ɖəlen a wa ata awan. ²⁶ Way ahay inde bayan a təde ni ja pikwen aday. Way ahay inde bayan a təde ni gak ikwen apan sariya re. Əna ɖo sə slənay ahay nen nà, ɖo ɖidəm awan. Nen apan ni ɖakan anan anà ɖo sə daliyugo ahay nà, way kawa nen sə sləney ahay pə winen a wa ataya awan.»

²⁷ Tə sənək sa jəka, a jan atan nə pə Bəbay anahan Mbərom nà, ta san bay. ²⁸ Anga nan Yesu a jan atan kutok: «Azanan kə liwen nen à mburom, nen Wan su ɖo nà, ki i sənən, nen nà, nen kutok. Ki sənən nà, na ga awan inde ta nga uno nà, ibay. Əna na jak ikwen nà, way ana Bəbay uno sə tətuko anan ahay ata awan. ²⁹ ɖo sə slənay ahay nen ata, winen ti nen. Kə mbəsakak nen taayak uno bay, anga na ga nə hwiya way sa zlan à nga.»

³⁰ À alay ana Yesu sa ja 'am ataya nà, ɖo ahay bayak a tə ɖəfak apan nga.

Do sə agay tə bile ahay

³¹ Yesu a dazlan, a jan 'am anà Yahuda aya aday tinen nà, tə ɖəfak apan nga ataya awan: «Kak kə ɖəfen apan nga pə way nen sa jak ikwen ataya nà, ata ki tərən njavar uno ahay tə ɖidəm aya awan. ³² Natiya ki sənən ɖidəm sə way ahay aday i i təmay ahay kwanay à bile ahay wa.»

³³ Tinen ite tə mbəɖahan apan, ta wa: «Manay awan aday nà, bile ahay kələɖaw? Na wa manay nà, wan ana Ibərahima ahay kutok nà, mə təra bile aya asa aday nà, kəkəməw?»

³⁴ Yesu a jan atan asa: «Nen apan ni jak ikwen tə ɖidəm a həna: Kuwaya kà gak ines nà, ines i lavan nga, anga winen bile anahan. ³⁵ ɖo bile a nà, i njahay pi zek tu ɖo su doh ahay hwiya itəbay. Aya əna, wan sə agay, winen mə baslay a nà, à wulen su ɖo su doh aya hwiya. ³⁶ Kak nen, Wan a Mbərom, nə təkək ahay kwanay à bile ata wa nà, kwanay bile ahay sabay tə ɖidəm awan. ³⁷ Aday nà, na san kwanay bidaw? Kwanay zaav ana Ibərahima ahay. Aday həna a nak ikwen sa vad nen nà, anga kə təmihen 'am uno ahay bay. ³⁸ Nen apan ni ja nà, way kawa ana Bəbay uno sə ɖuko anan, aday kwanay ɖukwen ki gen nà, way mbala a bəbay a kwanay a re cite.»

³⁹ Tə mbəɖahan apan anà Yesu kutok, ta wa: «Bəbay a manay nà, Ibərahima.»

Yesu a jan atan asa: «Abay kə tərən zaav ana Ibərahima ahay tə ɖidəm a nà, ki gen mer su way anahan aya awan kawa anahan sa taa ga ata re. ⁴⁰ Nen na jak ikwen anan ɖidəm sə way nen sə slənay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan. Aday kwanay apan ki pəlen sa vad nen məsinde awan hwiya. Ibərahima nà, kə gak matanan itəbay. ⁴¹ Kwanay apan ki gen nə mer su way ana bəbay a kwanay ahay.»

Do ataya tə mbəɖahan apan: «Manay nə məgəjara aya bay, anga bəbay a manay inde kərtek nà, winen Mbərom.»

⁴² Yesu a jan atan: «Matana bay. Kak abay tə ɖidəm a kwanay wan ana Mbərom ahay nà, ki pəlen nen lele, anga na nay ahay nə pə cakay anahan a wa. Na nay ahay aday nà, ta nga uno a ite bay, Mbərom a sə slənay ahay nen. ⁴³ Kə sənən way nen sa jak ikwen ata bay nà, angamaw? Anga a nak ikwen sa pak sləmay pa 'am uno bay.

⁴⁴ «Bəbay ana kwanay nà, Fakalaw. A nak ikwen sa ga mer su way a bəbay a kwanay a sə pəlay. Winen nə ɖo sa vad nga su ɖo kurre way anahan. Aday kula kə jak ɖidəm itəbay, anga abay ɖidəm a inde à winen ibay wanahan. A gad mungwalay nà, ata way sə mivəl anahan ɖidəm a ite. Anga winen mungwalay awan, bəbay sə mungwalay ahay.

⁴⁵ «Əna nen nà, na ja ɖukwen ɖidəm. Kə təmihen 'am uno bay nà, anga nan. ⁴⁶ Waya à wulen a kwanay i mba apan sa jəka nen, Yesu, na gak ines anaw? Ibay! Aday kak na jak ikwen nə ɖidəm sa 'am ahay nà, kə təmihen anan bay angamaw? ⁴⁷ ɖo a Mbərom nà, i pak sləmay pa 'am ana Mbərom ahay. Kwanay adəka nà, ɖo a Mbərom ahay bay. Anga nan, kə pəken sləmay pa 'am uno aday sə ɖəfan apan bay nà, na.»

Ta saa wahay Ibərahima nà, Yesu winen inde coy

⁴⁸ Aday bahay sə Yahuda ahay ta jan anà Yesu, ta wa: «Ma jak, iken nà, Samariya ahay, aday ɖukwen nga a vawak asanaw!»

⁴⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Nga a vuwo itəbay. Nen nə həran anan nga anə Mbərom, aday kwanay ki men nga sə təra nen à məndak. ⁵⁰ Nə pəlak anan məduwen anə nga uno bay. Do inde sə pəlo məduwen, winen nə do sa ga sariya. ⁵¹ Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Kuwaya dōwan a kə dəfak anan apan anə 'am uno ahay cəna, i mac itəbay.»

⁵² Tinen, bahay sə Yahuda ahay ta jan kutok: «Həna nà, ma san zle, nga nà, a vawak tə didem awan. Ibərahima kə məcak! Do maja'am a Mbərom ahay tə məcak. Aday ka wa: “Kuwaya dōwan kə dəfak anan apan anə 'am uno cəna, i mac itəbay.” ⁵³ Bije a manay Ibərahima adəka nə kə məcak, aday iken kə zalay anan daw? Do maja'am a Mbərom ahay dukwen tə məcak, aday... ka ca pa nga anak nà, iken waya kəlanaw?»

⁵⁴ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kak nə həran nga anə zek uno nà, ahar nga uno kəriya awan. Dōwan a kwanay sə ngimen anan Mbərom a kwanay ata nà, winen Bəbay uno. Sə həro nga ata nà, winen awan. ⁵⁵ Kwanay kə sənən Mbərom bay. Nen nà, na san a zle. Na sak a jəka na san anan bay nà, ata nə tərak do kərtek a tə kwanay, do sə mungwalay ahay. Aya əna, na san anan zle, nə dəfan apan adəka nà, anə 'am anahan aya awan. ⁵⁶ Ibərahima, bije a kwanay ata nà, kə taslak mível anga saa canan anə luvon sə wahay uno. Kə pəlak, kə njadak sə taslay mível, anga kə canak anan anə luvon ata awan.»

⁵⁷ Yahuda ataya ta ma nga sə buwtay apan, ta wa: «Kak iken a ka gak ava kwa kuro dara bay cəna, kə canak anan anə Ibərahima daw?»

⁵⁸ Yesu a mbədahan atan apan kutok, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Tə wahak Ibərahima fan bay ata, nen nà, nen inde coy.»

⁵⁹ Do ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ra kon sa tar anan. Yesu a der zek, a gəday ahay səmad' u doh sə mazlab a Mbərom wa, a zla way anahan.

9

Yesu a mbar anan dōwan a inde winen mə wahay a hurof awan

¹ Natiya, Yesu winen apan i zla way anahan à man maza awan nà, a canan anə dōwan a inde, mə wahay à kutov wa hurof awan. ² Njavar anahan ahay ta jan, ta wa: «Miter, tə wahay anan dōwan a anan hurof a nà, angamaw? Anga atahasl ana waya kərtek a anaw? Ines anahan a daw, anga atahasl ana atə bəbay anahan ta may anahan daw?»

³ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Tə wahay anan hurof a nà, anga atahasl anahan bay, anga atahasl mbala ana bəbay anahan ahay bay re. Winen mə wahay a hurof a nà, aday məgala ana Mbərom à kay ahay zek pə idə sə do ahay tə winen. ⁴ Həna nà, man i pec mba ata nà, guko mer su way mbala ana do sə slənay ahay apan nen ata awan. Luvon i saa ga bine siwaw nà, guko mer su way aday, bina dōwan saa mba apan sa ga mer su way à luvon inde nà, inde sabay. ⁵ À alay a nen pə daliyugo a anan mba ata nà, nen nə jiyjay sə dəvan à daliyugo.»

⁶ Pə dəba anahan sa ja 'am ata wa nà, Yesu a təfe mənə à məndak, a lab anan yugo, a slərbənan anan pə idə anə hurof ata awan, aday a jan: ⁷ «Zla, kaa banay idə a dəlov sə ngaman Silowam ata wa.» Silowam ata nà, ta 'am sə Yahuda ahay, kawa sa ja bina maw nà: «ma slan awan.»

Hurof ata a zla à Silowam, a banay anan idə anahan. A may ahay nà, a canan idə zle coy kweler kweler.

⁸ Do sə məsudoh anahan ahay, pi zek tu do sa taa canan winen apan i rəke way ataya, ta wa: «Na wa, do sa taa njahay sə rəke way ata ba?»

⁹ Do ahay ngal ta wa: «Winen awan dəge?»

Do maza aya ite, ta wa: «A'ay, winen bay. Do hinen, do sa ga minje tə winen.»

Winen a kutok a wa: «A'ay, nen awan.»

¹⁰ Tə dazlan, tə cəce panan: «Idə anak ahay tə təba nà, kəkəməw?»

¹¹ A mbədahan atan apan, a wa: «Dōwan a inde tə ngaman Yesu, a lab yugo mənəcək, a slərbənan anan idə, aday u jo: “Zla à dəlov sə ngaman Silowam ata awan, ka saa banay idə.” Na zla, nə banay idə, idə uno ahay tə təba ngurret kutok.»

¹² Tə cəce panan: «Dowan ata həna, winen ahaw?»
A mbədfahan atan apan, a wa: «Na san bay!»

Farisa ahay tə cəce 'am pə dōwan a ide anahan sə təba ata wa

¹³ Natiya, tə lagay anan dōwan a ide anahan ahay sə təba ata pə cakay sə Farisa ahay.
¹⁴ Aya əna, pac ana Yesu sa lab yugo, sə slərbən anan ide, aday sə təban anan ide anə hurof ata nà, luvon sa man uda awan. ¹⁵ Anga nan, Farisa ahay tə cəce pə dōwan ata wa, ta wa: «Ka njad sa ca ide həna nà, kəkəməw?»

Dowan ata a mbədfahan atan apan, a wa: «Dowan ata a slərbə dudə pə ide mənəcək, na zla, nə banay anan, ide uno ahay tə təba kutok.»

¹⁶ Do ahay ngal à wulen sə Farisa ahay inde ta ja, ta wa: «Do sa ga way matanan ata nà, a nay pə cakay a Mbərom wa bay, anga winen awan aday dukwen a bənan bitem anə luvon sa man uda awan bay.»

Do maza aya ite dukwen ta wa: «Kəkəməw? Kak dōwan a nə dō sə atahasl nà, i mba apan sa ga masuwayan sə way matanan kələdaw?»

Tə gəzla zek, anga mawrasan kà zlak atan à mivəl inde. Tə japak 'am pə kərtek a sabay.

¹⁷ Farisa ahay tə cəce pə dōwan a ide anahan sə təba ata wa asa, ta jan: «Bayak way inde kərtek, anga kə təbak anak anan ide. Iken a, ka ja nə məw?»

Dowan ata a mbədfahan atan apan, a wa: «Nen na ja nà: Winen nə dō maja'am a Mbərom.»

¹⁸ Aday məced sə Yahuda ahay nà, tə dəfak apan nga sa jəka abay winen mə wahay a nə hurof awan bay. Anga nan, tə ngaman anə atə bəbay anahan ta may anahan awan.

¹⁹ Tə cəce patan wa: «Həna anan nà, wan ana kwanay dāw? Kwanay kə sənən zle winen mə wahay a nà, hurof awan dāw? Aday a canan ide həna kəkəməw?»

²⁰ Atə bəbay ta may anahan a tə mbədfahan atan apan, ta wa: «Ma san a zle, winen wan a manay, aday winen mə wahay a nə hurof a re. ²¹ Əna ma san sa jəka ide anahan a təba nə kəkəməw nà, ma san bay, aday ma san dōwan a sə təban anan ide ata bay re. Əna winen a aday nà, kà slak sə mbədfahan pa 'am anə nga anahan asanaw! Cəcihen panan!»

²² Atə bəbay ta may anahan ata, ta ja matanan nà, aday Yahuda ahay tã njad patan alay sa 'am sabay. Bina, Yahuda ahay bə ta jak à wulen a tinen inde, dōwan a kə təmahaq Yesu nə Almasihu nà, ata aday ti razl anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re. ²³ Natiya, atə bəbay ta may a dōwan ata ta wa: «Winen awan aday dukwen kà slak sə mbədfahan pa 'am anə nga anahan asanaw!» nà, anga nan.

²⁴ Farisa ahay tə ngaman ayak anə dōwan ide anahan sə təba ata awan, maza awan. Ta jan: «Mbərom a slənek anan! Ja 'am dīdek awan! Manay nà, ma san zle, dōwan a sə təbak anan ide ata nə, dō sə atahasl.»

²⁵ A mbədfahan atan apan, a wa: «Nen nà, na san itəbay, əna na san way inde kərtek nà: Abay nen hurof awan, aday həna, nə canan ide zle. Bay nà, winen dō sə atahasl, kabay winen dō sə atahasl bay nà, wita nà, na san bay.»

²⁶ Tə cəce panan tə cəved maza awan, ta wa: «A gak aday nə məw? A təbak anan ide a nə kəkəməw?»

²⁷ A mbədfahan atan apan asa, a wa: «Na jak ikwen anan kurre, a nak ikwen sə sləne anan bay. Aday angama, a nak ikwen nê mənahan asa anaw? Kabay kwanay dukwen, a nak ikwen sə pərahan azar aday sə təra njavar anahan ahay kələdaw?»

²⁸ Tə gənahan, ta jan: «Njavar anahan adəka nà, iken aday bina. Manay nà, mbala ana Musa ahay. ²⁹ Ma san zle, Mbərom kà jak anan ahay 'am anə Musa. Əna dōwan anak ata nà, ma san winen nə mayanaw bay.»

³⁰ A mbədfahan atan apan, a wa: «Iya, cəkəbay, a ga masuwayan nà, na. Winen mayanaw nà, kə sənən bay. Əna, ide uno nà, kə təbak uno anan. ³¹ Da san zle, mənuko fok, Mbərom nà, i təmahan anan 'am anə dō sə atahasl kula bay. A təmahan a nà, 'am ana dō sə həran nga aday a ga way sa zlan à nga ata awan. ³² Kula, kwa sə dazlan anə daliyugo nà, də slənek dō kə təbak anan anan ide anə dō aday winen mə wahay a nə hurof a dāw?»

Ibay! ³³ Kabay, kak dōwan a anan a nay ahay nə pə cakay ana Mbərom wa bay nà, i mba apan sa ga mer su way kawa həna anan bay asanaw!»

³⁴ Ta jan, ta wa: «Zek anak a fok mə wahay a à atahasl inde kutok nà, a nak sə dakan umo anan nə maw?»

Coy, tə rəzlay anan à wulen a tinen wa, aday ù doh sə wazay ahay wa re.

Hurof à mivel inde

³⁵ Yesu a sləne sa jəka Yahuda ahay tə rəzlak anan dōwan ata à wulen a tinen wa cəna, a zla, a tan à nga, a cəce panan 'am, a wa: «Kə dəfak nga pə Wan su Do dāw?»

³⁶ A mbədahan apan, a wa: «Wan ada, duko anan winen wayaw, aday ni daf apan nga!»

³⁷ Yesu a jan, a wa: «Iken apan ki ca apan sa jak 'am ata nà, winen awan.»

³⁸ A dukwen gərmec ù vo anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, nə dəfak apak nga.»

³⁹ Yesu a jan kutok, a wa: «Nen, na nay ahay pə daliyugo a anan nə saa ga sariya sə kataf anan dō ahay: Hurof ahay tâ ca idē ite; Do sa ca idē ahay dukwen tâ hurof cite kutok.»

⁴⁰ Do à wulen sə Farisa ahay inde, tinen pə cakay ana Yesu ata, tə sləne 'am ata cəna, tə cəce panan, ta wa: «Manay dukwen hurof aya ite dāw?»

⁴¹ Yesu a mbədahan atan apan: «Ki gen makwakwa abay hurof aya nà, atahasl inde pikwen ibay. Əna, ki jen nə “Manay mə canan idē zle.” Anga nan atahasl a kwanay inde pikwen hwiya.»

10

Do sə jugwar way, tə təman anahan ahay

¹ Yesu a ja 'am sə jike, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya, dōwan a winen kà zlak tə məsudoh pə təman ahay bay, əna latœk, a ján ta nga sa jal, winen nə dō sə akar, dukwen winen dō sə ngəzar dō. ² Aday dō sa zla à jal inde, pə cakay sə təman ahay tə məsudoh nà, winen nə dō sə jugwar təman ahay way anahan.

³ «Idē kə cədek cəna, dō sə jugwar way i zla à man sə təman ahay. Do sa ba pə təman ahay sə luvon, i təban ayak wa. Təman ahay ti sləne dūngo ana dō sə jugwar way, aday winen i ngaman anà təman anahan ahay tə sləmay tə sləmay. I zla atan pə dədan. ⁴ Kə mbakak atan uho nà, i lahan atan pa 'am. Təman ahay ti pərahan azar, anga ta san dūngo anahan a zle. ⁵ Əna təman ahay nà, ti pərahan azar anà dō aday ta san anan bay ata bay. Adəka bay, ti haw bugol, anga ta san dūngo anahan a bay.»

⁶ Yesu a jan atan 'am sə jike a anan, əna tə sənək anan a ja pa maw bay.

Yesu nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan

⁷ Yesu a pərahan azar anà 'am anahan, ta sa jəka: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Nen nà, məsudoh sa jal sə təman ahay. ⁸ Do sə luho ahay ataya fok, tinen dō sə akar ahay, dō sə ngəzar dō ahay. Aday təman ahay tə slənek atan anan bay. ⁹ Nen nà, məsudoh sa jal. Kuwaya dōwan a kà zlak à jal inde ti nen nə i tam. I njad sa zla à jal inde, i njad sa nay uho, aday i njad way sa pa re. ¹⁰ Do sə akar nà, a nay ahay saa kəra way ahay ca, saa gədan dūngo anà gənaw ahay, aday saa lize anan way ahay. Nen, na nay ahay aday dō ahay tâ njad sifa, tâ njad anan nə tə dedengəlen awan.

¹¹ «Nen nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan. Do sə jugwar way lele a nà, a var anan sifa anahan tə alay anahan awan, anga təman anahan ahay. ¹² Aya əna dō sə jugwar way anga magwagway cəna, təman aya nə si zek anahan ahay bay. Anga nan, kə canak anan anà kəla kīfē cəna, i haw, i mbəsak anan təman ahay. Aday, kəla kīfē dukwen i ban a təman ahay, i tan atan 'am kutok. ¹³ Natiya awan, winen a i haw, anga a gan may jiga nà, anà magwagway anahan, bina anà təman ahay itəbay.

¹⁴⁻¹⁵ «Nen nà, dō sə jugwar təman ahay lele awan. Bəbay uno a san nen zle, nen na san Bəbay uno zle re. Matanan, nen na san təman uno ahay zle, aday təman uno ahay dukwen ta san nen zle. Nen ni mac anga təman uno ahay. ¹⁶ Təman uno maza aya inde, tinen à jal a anan inde itəbay. Sumor a nà, ni nay atan ahay à jal a anan inde re. Tinen

dukwen ti tēma 'am uno, ti japay pə kərtek a tē tēman sa jal ahay, aday dō sə jugwar atan dukwen kərtek re.

¹⁷ «Bəbay a pəlay nen nà, anga ni var anan sifa uno, aday ni njad anan way uno maza awan. ¹⁸ Dowan saa gəba anan sifa uno nà, ibay. Nen a ni var anan tē alay uno awan. Ni mba apan sa var anan, ni mba apan sa njad anan way uno re. A nan anà Bəbay uno, nà ga nə matanan.»

¹⁹ Anga 'am ana Yesu ata awan, mawrasan a zlan à mivel inde anà Yahuda ahay asa. ²⁰ Do ahay bayak a ta wa: «Setene inde anan à nga, nga a vawan. Kutok nà, kə pəlen sə sləne 'am anahan nə angamaw?»

²¹ Do maza aya ite ta wa: «Do tē setene à nga inde nà, i ja 'am matanan bay. A ga pə kwanay nà, setene i njad sə tēban anan idē anà dō hurof a daw?»

Bahay sə Yahuda ahay tē pəlay Yesu bay

²² Həna nà, alay sa mad, aday à Urəsalima nà, alay sə azar uko sə bayak pa sa gan nga anà doh sə mazlaḅ a Mbərom ata kà slak.* ²³ Yesu a zla ù doh ata awan, winen apan i bar ù vo galak sə ngaman galak a Sulimanu ata awan.

²⁴ Yahuda ahay ta nay, ta van nga tew, ta jan: «Kak iken nə Almasihu cukutok nà, dakan umo anan tē didēk a kwa. Manay apan mi ba hwiya ata nà, mi i man uda nə siwaw?»

²⁵ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Ba na jak ikwen anan asanaw, əna kə dāfen upo nga bay. Mer su way uno sa ga tē gədan ana Bəbay uno Mbərom ataya nà, ta slak sa ja 'am pa nga uno wa dā. ²⁶ Kə dāfen upo nga bay nà, anga kwanay nə tēman uno ahay bay.

²⁷ «Tēman uno ahay nà, tē sləne dūngo sa 'am uno zle, aday na san atan lele re. Tinen apan ti pəruho azar. ²⁸ Ni varan atan sifa sa ndav bay ata awan, natiya awan ti mac itəbay. Dowan saa ngəzar atan à alay uno wa dukwen, ibay re. ²⁹ Bəbay uno sə vuro atan ata, winen a zalan məgala anà way ahay fok. Anga nan, dōwan saa ngəzar atan à alay a Bəbay uno a wa dukwen ibay. ³⁰ Nen tē Bəbay uno ata nə manay kərtek.»

³¹ Bahay sə Yahuda ahay tē sləne 'am ata cəna, ta ma nga sa ra kon à alay inde miza awan†, aday sa tar anan. ³² Anga nan, Yesu a jan atan: «Na gak mer su way ahay lele aya bayan a pa 'am ana kwanay tē məgala ana Bəbay uno. Ki tiren nen həna gəngaf gəngaf bine siwaw nà, pi mer su way wura kərtek a anaw?»

³³ Bahay sə Yahuda ahay tē mbədahan apan, ta wa: «A nan umo sa tar iken nà, anga mer su way anak lele aya bay, əna anga kə jənak anan pa 'am anà Mbərom. Iken nə dō zənzen awan, aday a nak sə tēra anan nga anak həna, Mbərom awan.»

³⁴ Yesu a mbədahan atan apan: «Mə vinde à Deftere a kwanay inde, Mbərom a ja nà: “Kwanay aday nà, mbərom ahay.‡” ³⁵ Da san zle, way ana Deftere a Mbərom mə ja nà, a mbacay wa zek bay. Do sə sləne 'am ataya nà, Mbərom a ngaman atan nə mbərom ahay. ³⁶ Nen nà, Mbərom u go nga, aday a slənay nen pə daliyugo. Ki jen nà, nə jənak anan pa 'am anà Mbərom nà, kəkəməw? Anga na wa, nen wan anahan ata daw? ³⁷ Kak na ga nə mer su way ana Bəbay uno Mbərom bay nà, kə dāfen upo nga bay. ³⁸ Aday kak na ga nà, mer su way anahan tē didēm a cəna, dāfen nga pi mer su way uno. Kwa kə dāfen nga pi nen bay nà, dāfen nga pi mer su way uno a kwa. Anga aday, kə sənən anan hwiya, Bəbay uno nà, manay kərtek awan.»

³⁹ Asa bahay sə Yahuda ahay tē pəlay sa ban anan, tē njadak anan bay, kə təmāk patan wa.

⁴⁰ Pə dəba anahan a wa, Yesu a zla way anahan pə day uho sə zliner sə Urdon, a njahay way anahan à man ana Yuhana sa taa ga baptisma ata awan. ⁴¹ Do ahay ta nay pə cakay anahan bayan a awan. Ta ja, ta wa: «Yuhana nà, kula kə gak masuwayan ahay itəbay, əna 'am anahan a sa ja pə dōwan a anan nà, kə tərak didēm aya awan.» ⁴² Do maza aya bayan a à man ata awan, tinen tē dāfak apan nga.

* 10:22 Abay doh sə mazlaḅ a Mbərom ata nà, dō manidē ahay tē mbəzlak anan. Əna Isəra'ila ahay tē ndakak anan maza awan. Aday həna pə ava pə ava tinen apan ti ga azar uko awan. Kà slak alay ata nà, na. † 10:31 Capə Yuhana 8.59. ‡ 10:34 Capə Jabuura 82.6.

11

Lazarus kè məcak

¹ Dowan a inde tə ngaman Lazarus, winen dəvac awan. Dowan ata nà, winen ù kon sə ngaman Baytiniya ata awan. Mərak anahan ahay inde dəna aya cew dükwen, tinen à man ata re, atə Marta tə Mariyama. ² Mariyama aday nà, uwar saa mbədan amar pə saray anà Yesu aday sə takad panan tə sibək sa nga anahan ata awan. Lazarus a dəvac ata nà, mərak anahan.

³ Atə Marta tə Mariyama ta slan do saa jan anà Yesu nà: «Ba Məduwen, car anak Lazarus nə winen lelibay, dəvac a gan.»

⁴ Yesu a sləne 'am ata cəna, a wa: «Dəvac ana Lazarus nà, dəvac sa mac anan bay. Əna dəvac ata i ka anan məgala ana Mbərom, aday mazlab uno re, nen Wan a Mbərom.»

⁵ Atə Marta tə Mariyama tatə Lazarus nà, Yesu a pəlay atan nə lele. ⁶ Aday cəkəbay, anahan sə sləne Lazarus dəvac awan ata nà, kə njahak à man ata luvon ahay cew asa.

⁷ Pə dəba wa, a jan anà njavar anahan ahay, a wa: «Muko pə daliyugo sə Yahudiya.»

⁸ Tinen ta jan, ta wa: «Miter, Yahuda ahay tə pəlay abay sa tar iken tu kon nə kwəkwa bay asanaw? Həna, a nak sa ma à man ata re daw?»

⁹ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Pac a dav nà, hway bidaw? Aday kak do winen apan i bar à jiyjay anahan a inde nà, saray i dəcan daw? Saray i dəcan bay, anga a canan ide zle lele, winen à jiyjay sa dav pə daliyugo a anan inde. ¹⁰ Aya əna, do sa bar à luvon inde ite nà, saray i dəcan, i slahay təktek, anga jiyjay inde sə luvon itəbay.»

¹¹ Pə dəba sa 'am ata wa asa, Yesu a jan atan: «Car a mənuko Lazarus ata kə njəkak ahan. Əna ni zla saa pədəkey anan.»

¹² Njavar anahan ahay tə mbədahan apan, ta wa: «Ba Məduwen, kak a njak ahan ata nà, i mbar asanaw!»

¹³ Abay a nan anà Yesu sa ja nà: Lazarus kè məcak! Əna pə njavar anahan ahay nà, a jan atan nə 'am sə ahan acəkan.

¹⁴ Yesu a jan atan anan ngəlarak kutok, a wa: «Lazarus kè məcak! ¹⁵ Əna na zlak à man ata bay nà, anga kwanay. Natiya, ataslay mivél uno inde, anga tə way a saa təra ata nà, kwanay ki i njiden sa daf upo nga kutok. Həna nà, zluco pə cakay ana Lazarus awan.»

¹⁶ Tomas, dōwan a tə ngaman Didimus* anga winen muwsa ata, a jan anà azar sə njavar ana Yesu aya, a wa: «Mənuko dükwen zluco saa mac tatə miter a mənuko.»

Yesu nà, winen do sə slabakay anan do ahay à məke wa

¹⁷ Natiya, Yesu a dəzle à Baytiniya cəna, a sləne tə zəbak anan Lazarus à məke kə gak luvon ahay fudo coy. ¹⁸ Baytiniya a aday nà, bəse tə Urəsalima i ga nà, way sə kilomiter ahay maakan. ¹⁹ Yahuda ahay bayan a ta nak à məsinde ana Lazarus. Ti i bənan mivél anà mərak anahan ahay, atə Marta tə Mariyama.

²⁰ Ana Marta sə sləne sa jəka Yesu kə nak ata nà, a slabak, a zla à man anahan pə cəved. Əna Mariyama nà, winen a njahay agay. ²¹ Marta a jan anà Yesu: «Abay kə ga inde à man a anan nà, mərak uno i mac bay. ²² Həna dükwen na san zle, Mbərom i varak way kawa ananak saa cəce panan ata fok re.»

²³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Mərak anak i slabakay à məke wa.»

²⁴ Marta a wa: «Na san zle, pa pac sa ndav anan daliyugo nà, i i slabakay ahay tə do ahay fok à məke wa.»

²⁵ Yesu a jan: «Nen nà, do sə slabakay anan ahay do ma mac aya à məke wa, do sə varan atan sifa re. Kuwaya, dōwan a kə dəfak upo nga nà, i njahay uho tə sifa awan, kwa kə məcak dəp nà, na. ²⁶ Kuwaya, dōwan a tə sifa mba cəna, kə dəfak nga pi nen a nà, i mac bay. Iken, kə təmahak 'am a anan daw?»

²⁷ Marta a mbəda apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen, nə dəfak apak nga. Iken nà, Almasihu, Wan a Mbərom a sa nay ahay pə daliyugo ata awan.»

Yesu a pəkay ide sə ayam

* 11:16 Ta 'am sə Gərek nà, Didimus a nan sa ja «muwsa».

²⁸ Pə dəba ana Marta sa ja 'am ata wa nà, a zla pə cakay ana mərak anahan Mariyama, a jan tə səksək awan: «Miter kà nak, winen apan i ngamak!» ²⁹ Mariyama a sləne matanan cəna, a slabak hərom, a zla pə cakay ana Yesu.

³⁰ Yesu a aday nà, kə dəzlek à wulen su doh bay. Winen à man a tinen sə zlangay tə Marta ata mba.

³¹ Do a tinen mə njahay aya ù doh tatə Mariyama ata, tinen apan ti man a mivel ù doh. Tə canan winen sə slabak baram ata nà, tə pərahan azar. A ga patan nà, i zla saa yimay ahay pə jəvay wa.

³² Mariyama a dəzley ahay pə cakay ana Yesu nà, a dukwen gərmec ù vo, a jan: «Ba Məduwen, kà ga inde à man a anan aday nà, mərak uno i mac bay.»

³³ Yesu a canan à Mariyama nà, winen apan i yam, aday Yahuda ahay sə pərahan ayak azar ataya dukwen tinen apan ti yam re. Anga nan, a slabakan anan mivel anà Yesu, a cəban.

³⁴ Yesu a cəce: «Ki len anan ahaw?»

Tə mbədahan apan, ta jan: «Miter, hayak, ca apan!»

³⁵ Cəna, Yesu a pəkay idé sə ayam.

³⁶ Yahuda ahay ta wa: «Cen apan, a pəlay anan Lazarus a re!»

³⁷ Aya əna do azar aya ta wa: «Winen do sə təban anan idé anà dowan a hurof ata awan. Abay winen à dəzley ahay à alay a Lazarus tə sifa mba ata nà, i mba apan sa mbar anan aday à mac bay, bidaw?»

Yesu kə slabakak anan Lazarus à məkə wa

³⁸ A cəban anà Yesu maza asa, a zla pə jəvay. Jəvay a nà, mə tacay a tə bələlen. ³⁹ Anga nan kutok, Yesu a wa: «Təben anan jəvay awan!»

Marta a wa: «Ba Məduwen, i rəbas, anga kà gak həna luvon ahay fudó à məkə inde.»

⁴⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Na jak anak bidaw? Kak kə dəfak upo nga nà, ki canan anà məgala sə mazlaḅ a Mbərom asanaw?»

⁴¹ Tə təba anan bələlen pə jəvay wa kutok. Yesu a ca idé à mburom, a wa: «Na gak ayak suse, Bəbay uno, anga kə slənek uno anan. ⁴² Nen, na san zle, hwiya ki sləno anan. Əna na jak ayak nà, anga do sa man a anaya tâ daf apak nga, tâ san iken sə slənay ahay nen acəkan.»

⁴³ A ndav anan 'am anahan ata nà, a ja 'am tə məgalak a asa, a wa: «Lazarus, hayak uho!»

⁴⁴ Lazarus, dowan a ma mac ata, a nay ahay uho, saray tə alay anahan aya tinen mə tuwed aya tə pətike. Idé anahan a dukwen mə tuwed a tə zana.

Yesu a jan atan, a wa: «Pəsiken panan zana, aday à zla way anahan.»

Wurwer sa ban anan Yesu

Mata 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2

⁴⁵ Yahuda a sa zlak ayak pə cakay ana Mariyama ataya, tə canan anà mer su way ana Yesu sa ga ata cəna, bayak a à wulen ana tinen wa tə dəfak nga pə Yesu. ⁴⁶ Aya əna, do a azar aya ta zla pə cakay ana Farisa ahay saa ray ahay apan 'am anga mer su way anahan sa ga ata awan.

⁴⁷ Anga nan, Farisa ahay pi zek tə bahay sə gədan dundo anà way ahay tə ngaman anà məcəd sə Yahuda azar aya, aday tə halay nga. Ta wa: «Di ga həna nà, kəkəməw? Anga dowan a anan winen apan i ga masuwayan sə way ahay bayak awan. ⁴⁸ Kak da sak a mbəsak anan à ga mer su way matanan nà, do ahay kəzlek ti daf apan nga. Aday pə dəba anahan a wa kutok nà, Ruma ahay ti i ja à 'am ata inde. Ti mbəzlak uko anan doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday ti tak uko 'am re.»

⁴⁹ Do kərtek à wulen a tinen awan tə ngaman Kayafas, winen bahay nga su do sə gədan dundo anà way pə viya ata awan. Winen a jan atan: «Kwanay kə sənən awan bay. ⁵⁰ Suwan do kərtek à mac anga do a kəzlek, tə do ahay saa lize jiya nà, na. Matanan bidaw?»

⁵¹ A ja 'am ataya nà, tə ndaraw si zek anahan a itəbay. Sə dakan anan 'am ata nà, Mbərom, anga tə viya ata nà, winen bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay. Anga

nan, a wa Yesu i sa mac anga Yahuda ahay fok. ⁵² Əna Yesu i mac nà, anga Yahuda ahay dəkdek bay. I mac nà, anga aday â halan nga anà wan a Mbərom ma ta 'am ataya, tē njahay pə kərtek a re.

⁵³ A ban pə luvon ata wa kutok nà, bahay sə Yahuda ahay tə dazlan sa ga wurwer sa vad anan Yesu. ⁵⁴ Anga nan, Yesu kà mbak apan sa bar lele à wulen sə Yahuda ahay sabay. A slabak à wulen su doh ata wa, a zla à man kibe. Natiya tə njahay à man ata tə njavar anahan ahay à wulen su doh sə ngaman Efərayim ata awan.

⁵⁵ Azar uko sə Yahuda ahay sə ngaman azar uko sə Pasəka ata, i sla bəse. Anga nan, do sə wulen su doh sə kibe ahay ta zla à Urəsalima saa lavay anan zek a tinen ahay à cəncan a inde kurre. ⁵⁶ Tə dazley ahay à Urəsalima nà, tə pəlay anan Yesu. Tə halay nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, tə cəce pi zek ahay wa, ta wa: «A ga pikwen nà, i nay ahay à azar uko daw, i nay ahay bay?»

⁵⁷ Bahay sə gədan dundo anà way ahay, pi zek tə Farisa ahay ta ban 'am à wulen a tinen inde, ta wa: «Dowan a kə sənək man a Yesu nà, â dakak uko anan aday di ban anan.»

12

Mariyama a mbad amar pə saray ana Yesu

Mata 26.6-13; Markus 14.3-9

¹ Natiya, a mbəsak luvon mbərka aday azar uko sə Pasəka i sla nà, Yesu a zla à Baytiniya, ù kon ana Lazarus, dowan a Yesu sə slabakay anan ahay à məkə wa ata awan. ² Ta dan way sa pa anà Yesu à man ata awan, aday Marta a varan atan. Do ahay inde bayak a pə tuwez ata awan, Lazarus dukwen winen inde re.

³ À man sa pa way nà, Mariyama a gəba amar sə wurde anahan sə dala bayak awan, a rəbas nə dun'a. A mbədan anan pə saray anà Yesu. Ta da amar ata aday nà, tə way sə ngaman *nardi*, i ga à dunguzlok sə amar inde. A mbədan anan pə saray lele nà, a takad anan panan tə sibək sa nga anahan. Doh ata fok a rəbas nə dun'a lele.

⁴ Njavar ana Yesu a inde kərtek à man ata awan, tə ngaman Yudas Iskariyot. Winen do saa ga daw pə Yesu ata awan. A canan anà way ana Mariyama sa ga ata nà, a wa: ⁵ «Ta wa, abay tē sukom anan way tə amar a anan nà, i ga dala sə *dinar** səkət maakan, aday ti var anan dala awan anà do mətawak aya nà, ta gak way lele bidaw?» ⁶ Yudas a ja 'am ataya nà, anga aday a gan may sa man zek anà do mətawak aya bay. Əna a ja matanan nà, anga winen aday nà, do sa ban dala a tinen awan, aday a taa kəra panan.

⁷ Aya əna, Yesu a wa: «Mbəsiken anan uwar a anan, a lah anan upo nà, way a aday ti su go pac sa la nen ata awan. ⁸ Do mətawak aya nà, ti ga inde tə kwanay hwiya, əna nen ni ga inde tə kwanay hwiya itəbay.»

Wurwer sa vad Lazarus

⁹ Natiya Yahuda ahay bayak a tə sləne Yesu winen à Baytiniya nà, ta zla à man ata awan. Ta zla à man ata dukwen nà, anga Yesu cəna coy bay. Ta zla saa cay ahay pə Lazarus re, winen dowan a Yesu sə slabakay anan à məkə wa ata awan. ¹⁰⁻¹¹ Matana awan, Yahuda ahay bayan a tə mbəsakak sə pərahan azar anà pəra a tinen†, tə pərahan azar bugol nà, anà Yesu, anga Lazarus. Anga nan kutok, bahay sə gədan dundo anà way ahay dukwen tə banak 'am sa jəka ti vad anan Lazarus à wulen ana tinen wa re.

Yesu a zla à Urəsalima

Mata 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40

¹² Sidew a kutok, do a sə halay nga anga azar uko sə Pasəka ataya, tə sləne Yesu winen apan i nay ahay à wulen su doh sə Urəsalima cəna, ¹³ tə ngərway alay sə gazlangaw ahay à alay inde. Ta zla saa zlangay tatə Yesu pə cəved tə daslam ataya à alay inde. Ta zlah, ta wa: «Həren anan nga anà Mbərom! Mbərom â daw alay sə mazlaḅ anahan pu do saa nay tə sləmay anahan, bahay sə Isəra'ila ata awan.»

* 12:5 Dinar kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek. † 12:10-11 Pəra sə Yahuda ahay nà, a dazlan tə Tawrita a Musa.

¹⁴ Yesu a njad zungo a inde, a ján apan, a zla pə cəved. A təra kawa ana Deftere sa ja ata awan. A wa:

¹⁵ «Do sə Urəsalima ahay, kâ jəjiren bay.

Bahay a kwanay winen apan i nay ahay həna,

winen ma ján a pə zungo.‡»

¹⁶ Njavar anahan ahay tə sənək 'am anan fan bay. Aday Yesu a zla à man sə mazlaḅ ana Mbərom nà, ta may anan ahay 'am ata à nga inde kutok. Ta san nà, Deftere a ja 'am ata nà, pə winen awan, aday pi mer su way a tinen sa ga anga winen ata awan.

¹⁷ À alay a Yesu sə ngaman ahay anà Lazarus uho, a slabakay anan à məke wa ata nà, do ahay inde à man ata bayan awan. Do ataya tə canak anan, aday tə təkəren 'am awan anà do azar aya re. ¹⁸ Natiya awan, do ahay ta nay ahay bayan a, tə təma anan Yesu, anga tə sləne kà gak masuwayan ata awan.

¹⁹ Farisa ahay ta jan i zek a tinen aya awan, ta wa: «Cen apan, way a mənuko sa ga həna ata fok nə kə varak uko magwagway bay, anga do ahay fok tinen apan ti pərahan azar.»

Yesu a ja nà, alay a kà slak

²⁰ À wulen sə do ahay sa nay à man sə azar uko sə həran nga anà Mbərom ataya nà, Garek ahay uda awan, ta nak re. ²¹ Ta zla pə cakay ana Filip, do su kon sə Baytisada, pə daliyugo sə Galile ata awan. Ta jan, ta wa: «Wan ada, a nan umo sə canan anà Yesu.»

²² Filip ite, winen a zla pə cakay ana Andəre, a jan. Ta zla maya awan saa jan 'am ata anà Yesu. Tə dəzle cəna, ta jan, ²³ aday Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Alay a kà slak həna, nen Wan su Do, ni ka anan mazlaḅ ana Mbərom sə vuro ata awan. ²⁴ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Wan sa ndaw kə slahak pə yugo aday kə məcak bay cəna, i njahay nə hwiya wan sa ndaw kərtektəkke. Əna wan sa ndaw kə sak a slahay aday kə məcak ite nà, i wasay bayak awan. ²⁵ Kuwaya dōwan a, a nan sifa anahan nà, i lize anan. Əna dōwan a kə nak anan idə anà sifa anahan pə daliyugo nà, i tam anan, i njad sifa sa ndav bay ata awan. ²⁶ Kuwaya, a nan à dōwan a su go mer su way nà, à pəruho azar. Aday do su go mer su way nà, à saa zla à man uno saa zla ata ite. Do su go mer su way i nen cəna, kuwaya, Bəbay uno dukwen i həran nga nà, anà winen.»

Yesu a cakay anan amac anahan

²⁷ Yesu a ja, a wa: «Həna nà, mivel uno i ndəroḅ. Nà jan anà Bəbay uno nà, awan a maw? Nà jan nà, à tam nen à dəcə a anan wa daw? Aday dukwen na nay ahay pə daliyugo nà, sa sa dəcə a anan ata awan. ²⁸ Bəbay uno, ka anan mazlaḅ sə sləmay anak.»

'Am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa: «Na kak anan mazlaḅ uno, aday ni ka anan maza re.»

²⁹ Do a sa man ata aya tə sləne 'am ata nà, ta wa: «Mbərom sa dac!»

Do azar aya ite ta wa: «A'ay, maslay a Mbərom sa jan ahay 'am.»

³⁰ Əna zek a Yesu a, a jan atan, a wa: «Dungo ata a jay ahay 'am nà, anga nen bay, əna anga kwanay adəka. ³¹ Həna nà, alay a Mbərom kà slak sa gan sariya anà do sə daliyugo ahay. Mbərom i razl anan bahay sə daliyugo a anan həna. ³² Əna, ta sak a cakaf nen à mburom nà, ni gəbak anan ayak do ahay fok pə cakay uno awan.» ³³ Yesu a ja 'am ata nà, anga sə cakay anan amac anahan i təra nə kəkəməw ata awan.

³⁴ Natiya, do ahay ta jan: «Manay mə sləne à Deftere inde nà, Almasihu i nay, i ga inde hwiya. Ka ja, ka wa: Wan su Do nà, ti cakaf anan à mburom nà, kəkəma asanaw? Wan su Do aday nà, wita nà, wayaw?»

³⁵ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Jiyjay inde winen apan i dəvak ikwen mənəcək mba. Bəren à man sə idə jiyjay a anan tamak, anga luvon i sa ga bəse. Aday do sa bar à luvon inde nà, a san man anahan a saa zla ata bay. ³⁶ À alay a jiyjay winen inde tə kwanay mba cəna, dəfen nga pə idə jiyjay, anga aday kə təren do sə idə jiyjay ahay.»

Pə dəḅa sa 'am ata wa, Yesu a zla saa dər patan wa zek.

Yahuda ahay tə ngəmak sa daf nga pə Yesu bay

‡ 12:15 Ca pə Jekariya 9.9.

³⁷ Natiya, kwa â ga nà, Yesu kà gak mer su way masuwayan aya bayak pa 'am a tinen dèp nà, Yahuda ahay tē ngəmak sa daf nga pə Yesu bay hwiya. ³⁸ Way ata a ga zek nà, anga aday 'am ana Ezaya, dō maja'am a Mbərom ata â təra. A ja, a wa:
«Ba Məduwen, waya sa daf nga pa 'am a manay anaw?

Mbərom Fetek a kan anan ahay gədan anahan nà, à wayaw?§»

³⁹ Matanan, ta mbak apan sa daf apan nga bay, anga Ezaya dukwen kə lahak apan, kà jak, a wa:

⁴⁰ «Mbərom kə hurfok atan, anga aday tē canan ide bay,
kə dafak atan kurkwilen à sləmay, anga aday tē sləne bay, tã san bay.

Bina, abay ti mbədfahan ləen anà ines a tinen ahay, aday ni mbar atan.*»

⁴¹ Ezaya a ja 'am ata nà, pə Yesu awan, anga kə lahak sə canan anà mazlaḅ anahan.†

⁴² Kwa tē winen ata təkə, à wulen sə bahay sə Yahuda ahay wa dukwen, dō ahay inde bayak a tē dafak nga pə Yesu. Əna tē ngəmak sə dakay anan pa 'am sə dō ahay fok bay, anga tē jəjaran anà Farisa ahay, tã saa rəzlay atan ahay ù doh sə wazay ahay wa bay. ⁴³ Tə pəlay nà, mazlaḅ su dō zənzen awan, bina mazlaḅ a Mbərom saa varan atan ata bay.

'Am ana Yesu i ga sariya

⁴⁴ Yesu a ja 'am tē məgalak awan asa, a wa:

«Kuwaya, dōwan a kə dafak nga pi nen nà, a daf nga pi nen taayak bay. A daf nga pə dō sə slənay ahay nen re. ⁴⁵ Kuwaya dōwan kə canak uno nà, kə canak anan anà dō sə slənay ahay nen re. ⁴⁶ Na nay ahay pə daliyugo nà, aday dō sa daf upo nga ahay tē njahay à luvon inde itəbay, anga nen nə jiyjay sa dav pə daliyugo a anan.

⁴⁷ «Kuwaya kə slənek 'am uno, kə dafak anan apan anà 'am ata bay cəna, saa gan sariya nà, nen bay, anga na nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay bay, əna saa tam atan adəka. ⁴⁸ Natiya, dōwan a kə ngəmak nen bay, kə təmahak 'am uno bay, i tavay pa 'am sə sariya, anga 'am uno sa ja ataya ti gan sariya. Ti gan sariya pa pac sa ndav anan daliyugo.

⁴⁹ «'Am inde na jak tē məgala uno ite nà, ibay. Əna nə təkər nà, 'am ana Bəbay uno su jo, aday nã ja ataya awan. Nə dakay anan nà, 'am ataya dəkdek. ⁵⁰ Na san zle re, way anahan su jo ahay nà, ti gəḅak ikwen ahay adəka nə sifa sa ndav bay ata awan. Awan a inde, na ja ta nga uno nà, ibay, si mbala a Bəbay uno su jo ataya dəkdek.»

13

Yesu a banay saray a njavar anahan ahay

¹ Natiya, a mbəsak ibay luvon kərtek aday azar uko sə Pasəka i sla. Yesu dukwen a san zle, alay anahan a kə slak sa ma pə cakay ana Bəbay anahan bəse, i mbəsak anan daliyugo a anan. Hwiya a pəlay anan dō anahan ahay pə daliyugo, aday həna a pəlay atan nə hus pa sa var sifa anahan.

² Alay sə təkək suko, atə Yesu tē njavar anahan ahay tinen apan ti pa daf nà, ḅa Fakalaw kə dafak abayak nga à mivel ana Yudas inde, wan mbala ana Simon Iskariyot ata awan, aday â ga daf pə Yesu.

³ Yesu a san zle, Mbərom kə varak anan gədan pə way ahay fok, aday a san zle re, a nay ahay pə cakay ana Mbərom wa, aday i ma pə cakay anahan asa. ⁴ Anga nan, a slabak pa man sa pa way a tinen ata wa, a culok anan zana anahan zəbor a pi zek wa, a ḅan zana kataw awan à zar. ⁵ A ngah a'am à tasa inde, a dazlan sə banay a saray a njavar anahan ahay. Kə banak a saray a dōwan a nà, ata i takad panan tē zana anahan a mə kətuwal a à zar ata awan.

⁶ A hədəkəy ahay pə cakay ana Simon Piyer bine siwaw nà, Piyer a jan: «Ba Məduwen, iken ki bunə anan saray daw?»

⁷ Yesu a mbədfahan apan, a wa: «Piyer, ki san way uno sa ga həna ata fan bay. Əna ki i san mba.»

§ 12:38 Ca pə Esaaya 53.1. * 12:40 Ca pə Esaaya 6.9-10. † 12:41 Ca pə Esaaya 6.1.

⁸ Piyer a mbədahan apan asa, a wa: «A'ay, ki buno saray kula itəbay.»

Yesu a jan anan ngəlarak kutok, a wa: «Kak aday nə banak anak a saray bay nà, iken dō uno sabay!»

⁹ Piyer a jan kutok, a wa: «Miter, kak matanan cukutok nà, kə buno saray dəkdek bay, əna buno anan alay aday ta nga a təkə.»

¹⁰ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kak dō kə banak coy nà, a gan may anà abanay zek sabay, əna i banay nə saray dəkdek, anga winen mə banay awan. Kwanay nà, mə banay aya awan. Əna, kwanay a fok bay.»

¹¹ Yesu nà, a san dōwan a saa ga apan daf ata zle. Anga nan a wa: «Kwanay mə banay aya awan, əna fok bay.»

¹² Yesu a ndav anan sə banan atan anan saray nà, a ma anan rəkot anahan pi zek. A njahay à man sa pa way asa, a wa: «Kə sənən way nen sa gak ikwen həna ata zle dāw?

¹³ Kwanay apan ki ngimen uno “Miter”, “Bahay a manay” acəkan, anga nen nà, winen a way anahan. ¹⁴ Nen nə Miter a kwanay, Bahay a kwanay, nə banak ikwen anan saray. Sumor a dukwen, kwanay nà, binen anan anan saray i zek ahay matanan re. ¹⁵ Na ga matanan, aday kə tətiken sa ga matanan cite. Nə dəkak ikwen anan minje a coy. ¹⁶ Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: ‘Do sa ga mer su way àga dō dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. Do sa slan dō nà, a zalay anan dō si mer su way anahan a sa slan anan ata bidaw?’ ¹⁷ Matanan, həna kə sənən anan kutok. Kak aday ki gen anan mer su way a acəkan nà, ki i tislən mivəl bayak awan.

¹⁸ «Na ja nə pə kwanay a fok bay, anga na san dō uno sə walay ataya zle. Əna, way a mə vinde awan à Deftere a Mbərom ataya inde nà, à təra. Mə vinde uda nà: “Dōwan a ma pak daf maya ata, kə tərak dō manidə uno.*” ¹⁹ Ni jak ikwen anan həna, mənjenja way ata sə təra, anga aday, way kətanən kə tərak nà, kə dāfen upo nga, kə sənən anan, nen nà, nen.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Kuwaya dōwan a kə təmahak anan dō nen sa slan anan ata nà, dōwan ata a təma nə nen awan. Aday dō kə təmahak nen dukwen, a təma anan nə dō sə slənay ahay nen ata re.»

Yudas i i ga daf pə Yesu

Mata 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23

²¹ Natiya, pə dəba ana Yesu sa ja 'am ataya wa cəna, mivəl anahan a slabak, a ja 'am ngəlarak asa, a wa: «Nen apan ni jak ikwen tə dīdem a həna: Dōwan a kərtek à wulən a kwanay inde, i i ga upo daf.»

²² Njavar anahan ataya tə zəzor zek ahay nerre, aday ta san sa jəka a ja 'am ata pə wayaw nà, ta san bay. ²³ Dō kərtek inde à wulən sə njavar anahan ataya, Yesu a pəlay anan kə zalak. Winen mə njahan a pə cakay. ²⁴ Simon Piyer a cak ayak apan, a ma panan idə biyya, kawa sa ja bine siwaw nà: «Cəce pə Yesu wa, a ja nə pə wayaw.» ²⁵ Dōwan ata a həjəkak ayak nga pa mbac ana Yesu, a cəce: «Ba Məduwen, saa ga apak daf a nà, wayaw?»

²⁶ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Həna ni gad daf, ni tar anan à tuwez, aday winen nà, dōwan a ni varan anan daf ata awan.» Cəna, Yesu a gad daf, a tar anan à tuwez, a varan anan anə Yudas, wan ana Simon Iskariyot.

²⁷ Yesu a varan a daf ata cəna, Fakalaw a zlan à mivəl inde anə Yudas. Yesu a jan kutok: «Awan anak inde sa ga nà, gamacan coy!»

²⁸ À wulən su dō a mə njahay a pə tuwez ataya, dōwan sa san kwa kərtek Yesu a ja 'am ata angamaw nà, ibay. ²⁹ Yudas nà, dō sa ban dala a tinen awan. Anga nan tə bayak i ga nà, Yesu a jan 'am sə sukumay ahay way sa ga azar uko, kabay à zla saa varan way anə dō mətawak aya awan.

³⁰ Yudas a təma anan daf ata cəna, a nay wanahan uho. Abay luvon kə gak coy re.

'Am sə asan zek

* 13:18 Ca pə Jabuura 41.10.

³¹ Yudas a nay ahay uho cəna, Yesu a wa: «Həna nà, mazlaḅ uno, nen Wan su Do, winen apan i ka zek. Aday ti nen dukwen, Mbərom i ka anan mazlaḅ anahan re kutok. ³² Natiya, nen Wan a Mbərom, na kak anan mazlaḅ anahan nà, winen a i ka anan mazlaḅ ana wan anahan tə alay anahan a awan, aday i ka anan nə həna coy. ³³ Dəna uno ahay, nen inde tə kwanay mənjoek mba, aday pə dəba wa ki i pəlen nen. Əna ni jak ikwen həna way uno sa jan anà bahay sə Yahuda ahay ata awan: “À man uno saa zla ata nà, ki mben apan saa zla itəbay.” ³⁴ Anga nan, ni jak ikwen nga sa 'am wiya həna: Sənen zek à wulen a kwanay. Ayaw, sənen zek à wulen a kwanay ahay, kawa anuno sa pəlay kwanay. ³⁵ Njiden sa san zek à wulen a kwanay ahay lele. Natiya, do ahay fok ti san, kwanay nà, njavar uno ahay acəkan.»

Atə Yesu tə Piyer

Mata 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34

³⁶ Simon Piyer a jan anà Yesu, a wa: «Ba Məduwen, ki zla ahaw?»

Yesu a mbəḏahan apan, a wa: «À man uno saa zla həna ata nà, ki mba apan sə pəruho azar fan bay. Əna ki i mba apan sə pəruho azar nə mba.»

³⁷ Piyer a jan anà Yesu: «Ba Məduwen, ni mba apan sə pərahak azar həna fan bay nà, angamaw? Nen, u no ni var anan sifa uno anga iken re!»

³⁸ Yesu a mbəḏahan apan, a wa: «Tə didem a nà, a nak sa var anan sifa anak anga nen acəkan daw? Nen apan ni jak tə didem a həna: Zukwa njəkar i saa zlah nà, ka jak saray maakan ka san nen bay.»

14

Yesu nà, cəved, winen didem, aday winen sifa

¹ Yesu a jan anà njavar anahan ahay kutok, a wa: «Awan à jalay kwanay bay. Dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen upo nga re. ² À gulom su doh ana Bəbay uno Mbərom nà, man ahay inde bayak awan. Ni zla saa ndakak ikwen man à man ata awan. Kak matanan bay nà, ni jak ikwen bay asanaw. ³ Aday azanan na sak a zla, nə ndakak anan man a coy nà, ni may ahay, aday ni ra kwanay pə cakay uno awan. Natiya, ki i njihen à man uno saa njahay ata ite. ⁴ Aday dukwen, cəved sa zla à man uno saa zla ata nà, kə sənen zle.»

⁵ Tomas a mbəḏahan apan, a wa: «Ba Məduwen, manay aday nà, ma san man anak a saa zla uda ata bay kutok nà, mi i san cəved awan nə kəkəməw?»

⁶ Yesu a mbəḏahan apan, a wa: «Nen nà, cəved, didem, aday sifa. Anga nan, mənjoəna nen cəna, dowan saa mba apan sa zla à man ana Bəbay Mbərom nà, ibay. ⁷ Kak kə sənen nen nà, ki sənen anan Bəbay uno zle re. A ban pə həna anan wa cəna, kə sənen anan zle coy, anga kə cinen anan.»

⁸ Filip ite a jan, a wa: «Ba Məduwen, dakan umo anan Bəbay awan cəna, i slan umo da asanaw!»

⁹ Yesu a mbəḏahan apan, a wa: «Filip, nen inde tə kwanay kwa həna kabay, aday ka san nen bay hwiya daw? Dowan a kə canak uno cəna, kə canak anan anà Bəbay uno re. Ka ja, ka wa: “Dakan umo anan Bəbay awan” nə kəkəməw? ¹⁰ Nen tə Bəbay uno, Bəbay uno ti nen, manay kərtek a nà, kə dəfak apan nga bay dəge? 'Am a nen sa jak ikwen ata fok nà, a nay ahay i nen wa bay. Sa ga mer su way ata nà, Bəbay uno a, winen i nen inde ata awan. ¹¹ Dəfen nga pa 'am uno sa jak ikwen: “Nen tə Bəbay uno, Bəbay uno ti nen nà, manay kərtek” ata awan. Kak matanan bay dukwen, dəfen upo nga anga mer su way uno ahay kwa.

¹² «Nen apan ni jak ikwen tə didem a həna: Dowan a kə dəfak upo nga cəna, winen dukwen i ga mer su way kawa anuno sa gay ahay ata ite re. Dowan ata i sa ga adəka nà, way sə zalay mbala anuno, anga nen apan ni zla nà, pə cakay ana Bəbay uno awan. ¹³ Way ana kwanay saa cəce tə sləmay uno ataya fok, ni ga atan. Matanan, nen Wan su Do ni ka anan mazlaḅ ana Bəbay uno Mbərom. ¹⁴ Kə cəcihen puno wa way tə sləmay uno nà, ni ga anan.»

Yesu aja i slənay ahay Apasay Cəncan awan

¹⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Kak kə pəlen nen asanaw nà, ki dəfen anan apan anà 'am uno ahay fok. ¹⁶⁻¹⁷ Aday nen ni gan kem anà Bəbay uno anga aday â slənak ikwen ahay dō hinen maza saa mak ikwen zek. Dowan ata nà, winen Apasay sə dəkay anan dīdek a Mbərom. Winen i njahay tə kwanay sə coy. Dō sə daliyugo ahay ti njad sə təma anan à mivél a tinen inde itəbay, anga ti canan bay, aday ti san anan bay re. Kwanay nà, ki sənən anan anga i njahay tə kwanay à mivél inde. ¹⁸ Ni mbəsak kwanay taayak kawa wan mətawak ahay bay, ni may ahay pə cakay a kwanay. ¹⁹ Aday azanan mənjojək nà, dō sə daliyugo ahay ti cuno sabay, kwanay nà, ki cinen uno hwiya. Nen nà, dō tə sifa awan. Anga nan kwanay dukwen ki njihen tə sifa aya awan. ²⁰ Luvon ata kə dəzlek ahay nà, ki sənən anan manay tə Bəbay uno nə manay kərtek, aday mənuko dukwen kərtek a re.

²¹ «Dō sə pəlay nen tə dīdem a cəna, i təma 'am uno, i dəfan apan, i ga mer su way kawa 'am uno sa jan. Bəbay uno dukwen i pəlay anan dō sə pəlay nen, ata nen dukwen ni dakan anan asan zek uno, ni dər panan zek bay, ni kan zek lele.»

²² Yuda ite, winen aday nà, Yudas Iskariyot itəbay ata, a wa: «Ba Məduwen, ki kan umo zek aday ki kan zek anà dō sə daliyugo ahay ite bay ata nà, kəkəməw?»

²³ Yesu a mbədahan apan, a wa: «Kəmaya, dowan a kə pələk nen nà, i dəfan apan anà 'am uno ahay. Bəbay uno dukwen i pəlay anan, manay a cew maya mi dər panan zek bay, aday mi njahay tə winen. ²⁴ Əna, dowan a kə pələk nen bay ite, i dəfan apan anà 'am uno ahay bay. Aday dukwen, 'am a kwanay sə sləne həna ata nà, a nay ahay i nen wa bay. Bəbay uno sə slənay ahay nen ata sa ja. ²⁵ À alay a nen inde tə kwanay a mba ata nà, na jak ikwen anan way a anaya coy. ²⁶ Pa 'am nà, Bəbay uno i slənak ikwen ahay maməzek tə sləmay uno. Winen nà, Apasay Cəncan awan. Ata aday, winen adəka i dəkak ikwen anan way ahay fok, aday i mak ikwen anan 'am uno ahay fok à sləmay inde asa.

²⁷ «Natiya kutok, ni mbəsakak ikwen nà, zay. Ni varak ikwen zay uno. Zay uno saa varak ikwen anan ata nà, kawa zay ana daliyugo sa var ata bay. Həna, nen ni zla way uno, əna kə jilen awan bay, kə jəjiren bay re. ²⁸ Kə slənen sa jəka: Ni zla way uno, aday ni may ahay pə cakay ana kwanay. Kak aday kə pəlen nen asanaw cəna, tislən adəka nà, mivél. Anga nen apan ni zla nà, à man ana Bəbay uno, winen a zalay nen tə mazlaḅ.

²⁹ «Nə dəkak ikwen anan pi zek wa aday way ataya ti saa təra. Ata way ataya tə tərak nà, kwanay ki dəfen upo nga kutok. ³⁰ Ni njad alay a tə kwanay gem sə dəkak ikwen anan way ahay sabay, anga həna bahay sə daliyugo a anan i nay ahay. Məgala anahan inde upo kwa mənjojək ibay. ³¹ Əna aday, dō sə daliyugo ahay t̄a san nà, nə pəlay anan Bəbay uno, aday na ga dukwen mer su way anahan awan.

«Həna adəka nà, slabiken, zluko à man a anan wa!»

15

Yesu nà, a ga minje tə dədazl si sé lele awan

¹ Yesu a ja 'am tə jike awan, a wa: «Nen nà, na ga minje tə dədazl si sé lele awan. Bəbay uno dukwen, winen nà, dō sə lavan nga anà sé ata awan. ² Anga nan, alay si sé awan aday a wahay wan bay ata nà, i gad anan. Winen sə wahay ata ite nà, i kəkəl anan aday alay si sé ata â zəga anan sə wahay wan bayak awan. ³ Kwanay nà, ɓa kə tərən kawa alay si sé mə kəkəl aya, anga 'am uno sa jak ikwen ataya awan. ⁴ Dizlən alay i nen inde, aday nen ni dazlay alay à kwanay inde ite. Anga alay si sé mə japay a tə dədazl si sé a bay ata nà, a mba apan sə wahay wan bay. Kwanay həna dukwen matanan re. Kə dizlən alay i nen inde bay cəna, ki mben apan bay kawa dədazl si sé ata re.

⁵ «Nen nà, dədazl si sé, kwanay dukwen alay aya awan. Dowan a kə dazlak alay i nen inde, aday nen dukwen nə dazlak alay à winen inde ite cəna, i təra kawa sé sə wahay lele ata awan. Anga mənjoəna nen cəna, ki mben apan sa ga awan bay fok. ⁶ Aday dowan a kə mbəsakak alay pi nen wa ite, Bəbay uno i lar anan à məndak kawa alay si sé ma gad ataya awan. Alay si sé ma gad ataya nà, ti kuray, dō ahay ti ra atan, saa pak ù uko inde, sa vak atan coy.

⁷ «Cəkəbay, kak kə dizlen alay ì nen inde lele, aday kak 'am uno mə dazlay alay a à kwanay inde lele ite nà, kə cəcihen way kawa ana kwanay sa gan may ataya fok, aday ki njiden anan acəkan ca. ⁸ Kak kwanay apan ki gen way lele aya hwiya cəna, kwanay njavar uno ahay acəkan. Ata ki ken anan nə mazlaḅ a Bəbay uno Mbərom anà dō ahay bayak a kutok.

⁹ «Kawa ana Bəbay uno sə pəlay nen ata awan, nen dukwen nə pəlay kwanay nà, kətanen re. Anga nan, ngiren alay lele à asan zek uno inde. ¹⁰ Nen nà, nə dəfak anan apan anà 'am ana Bəbay uno ahay, aday nə ngarak alay à asan zek anahan inde. Matanan, kak aday kə dəfen anan apan anà 'am uno ahay nà, ki ngiren alay à asan zek uno inde lele acəkan. ¹¹ Na jak ikwen anan way a anaya nà, aday ataslay mivel a kwanay â ga inde kawa anuno awan, aday ata ataslay mivel mbala ana kwanay nà, â rah wa lele.

¹² «'Am uno sa jak ikwen ata nà, həna anan: Sənen zek à wulen a kwanay lele, kawa nen sə pəlay kwanay ata awan. ¹³ Dō kə təmahak sa mac anga car anahan ahay nà, asan zek saa zalay anan mbala anahan ata nà, inde sabay. ¹⁴ Kə təmihen sa ga kawa anuno sa jak ikwen nà, kwanay nə car uno ahay. ¹⁵ Ni ngamak ikwen dō si mer su way ahay sabay, anga dō si mer su way nà, a san mer su way ana bahay anahan bay. Əna ni ngamak ikwen həna nà, car uno ahay adəka, anga ḅa nə dəkak ikwen anan way uno sə sənay ahay pə cakay a Bəbay uno wa ata coy. ¹⁶ Kwanay sə walay nen bay. Nen nə walay kwanay adəka, anga aday kâ si gen mer su way lele aya awan, aday lele a tinen a â ndav bəse bay ata awan. Ata Bəbay uno i varak ikwen anan way ana kwanay saa cəce panan tə sləmay uno ataya fok kutok. ¹⁷ Natiya awan, 'am uno ma ja nà, sənen zek à wulen a kwanay inde lele.»

Do sə daliyugo ahay ti nan ide anà dō ana Yesu ahay

¹⁸ «Sənen a pi zek wa, dō sə daliyugo ahay ta saa nak ikwen ide nà, ta lah su no ide adəka nà, ì nen awan. ¹⁹ Kak abay kî gen nə dō sə daliyugo ahay ata nà, ti nak ikwen ide bay, ti pəlay kwanay, anga kə təren nà, dō a tinen ahay. Əna ḅa nə walak kwanay à wulen a tinen ahay wa, aday kwanay dō a tinen ahay sabay. Anga nan, tinen apan ti nak ikwen ide hwiya.

²⁰ «Ənga, men anan ahay 'am uno inde à nga inde aday. Na wa: Dō sa ga mer su way àga dō dukwen, i zalay bahay su doh ata bay. U no sa ja həna nà, kak tə kukwarak uno azar saa ga alay ti nen nà, ti kukwarak ikwen azar saa ga alay tə kwanay matanan re. Aday, kak tə dəfak anan apan anà 'am uno ahay nà, ata ti taa dəfan apan anà 'am a kwanay ahay ite. ²¹ Aday nà, ti gak ikwen way ataya fok nà, anga nen, bina ta san dōwan a sə slənay ahay nen ata bay.

²² «Ta wa abay â ga adəka nà, na nak bay, aday nə dəkak atan anan 'am uno bay nà, ines a tinen i ga ibay. Əna na nak cukutok aday nə dəkak atan anan 'am uno nà, hwiya tinen apan ti ga ines a tinen ahay re. Anga nan, 'am a tinen inde saa tam wa nà, inde sabay. ²³ Dōwan a kà nak uno ide cəna, kà nak anan ide anà Bəbay uno re. ²⁴ Na gak mer su way à wulen a tinen lele aya awan, aday kula dōwan maza kà gak matana bay. Kak matanan bay nà, abay ines inde patan ibay re. Tinen tə canan tə ide a tinen aya awan, anà mer su way uno sa ga. Tə winen ata təke nà, tinen apan ti nan umo ide anà manay tə Bəbay uno hwiya. ²⁵ Mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nà: “Tu no ide nà, kəriya pa 'am sə awan a ibay.*” Həna ta nan umo ide nà, anga aday 'am ata â təra.»

²⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «Dō inde i nay ahay saa mak ikwen zek. I nay ahay nà, pə cakay ana Bəbay uno wa. Na sak a zla agay à man ana Bəbay uno awan nà, ni slənay anan ahay à man a kwanay. Dōwan ata nà, Apasay sə dəkay anan didek a Mbərom. Kà sak a nay cəna, i ga nà, side uno awan. ²⁷ Aday kwanay a dukwen, ki naa təren dō sə side uno ahay re, anga kwanay pə cakay uno nà, kurre way anahan asanaw!»

* 15:25 Ca pə Jabuura 35.19; Jabuura 69.5.

16

¹ «Na jak ikwen anan way a anaya hëna nà, anga aday kâ saa slihen à alay sè dëce inde bay, kê mbësiken sa daf upo nga bay re. ² Anga, azanan ti kukwarak ikwen ahay azar ù doh sè wazay ahay wa. Aday dukwen alay a inde i slay nà, do ahay ti vad kwanay. Ata ti bayak nà, kawa ta gan mer su way anà Mbërom. ³ Ti ga matanan, anga ta san sa jëka, nen, Wan a Mbërom nà, tã sënak bay, aday tã sënak zek a Mbërom a bay re. ⁴ Na jak ikwen anan hëna nà, anga aday ta sak a dazlan sa ga matanan cëna, â mak ikwen ahay à nga inde nà, ba na jak ikwen anan coy. Na jak ikwen anan kurre bay nà, anga nen a inde tã kwanay a mba.»

Mer su way mbala ana Apasay Cëncan awan

⁵ «Natiya, hëna nen ni zla way uno à man ana do sè slënay ahay nen ata awan. Aka aday dëwan kërtek sè cëce puno wa ki zla ahaw nã ibay ata nà, angamaw? ⁶ Aday mbac kè slahak pikwen wa hëna, anga nã dëkak ikwen anan ata awan. ⁷ Dëdek a acëkan nà, ni jak ikwen anan: Sumor a pë kwanay cëna, nã zla way uno adëka. Anga na sak a zla way uno bay nà, do sa mak ikwen zek ata i nay ahay bay. Na sak a zla way uno ite nà, ni slënay anan ahay pë cakay a kwanay.

⁸ «Winen ite, kà sak a nay cëna, i dëkan anan anà do sè daliyugo ahay nà, tinen apan ti jëjay anga 'am sè ines, anga 'am sè dëdek, aday anga 'am sè sariya a Mbërom. ⁹ Tinen apan ti jëjay anga 'am sè ines, anga aday nà, tã dëfak upo nga itëbay. ¹⁰ Tinen apan ti jëjay pa 'am sè dëdek, anga nen apan ni zla way uno pë cakay ana Bëbay uno Mbërom, aday dukwen, kwanay tã tinen ki i cinen uno kula sabay. ¹¹ Tinen apan ti jëjay anga 'am sè sariya, bina bahay sè daliyugo a anan aday dukwen, sariya kè bënak anan coy.

¹² «'Am ahay inde upo cara cara bayak a sa jak ikwen anan, ëna ti zalak ikwen mëgala à nga wa hëna. ¹³ Ëna Apasay sè dëkak anan dëdek a Mbërom ata kà sak a nay ahay cëna, i dëkak ikwen anan dëdek sè way ahay nã fok lele. Anga i ja aday nà, 'am sa nga anahan a bay, ëna way anahan sè slëney ahay pë Mbërom wa, i jak ikwen anan. Ata aday i dëkak ikwen anan way saa tãra azanan pa 'am ataya awan. ¹⁴ I i ka anan nã mazlab uno awan, anga i njaday ahay 'am ahay fok ì nen a wa, aday i mak ikwen anan fok re. ¹⁵ Way a manay tã Bëbay uno a nã kërtek. Anga nan kutok, na wa: 'Am anahan a saa slëney ahay pi nen wa ata, i mak ikwen anan à slëmay.»

Way a ma cab a hëna ata nà, i tãra way sè mbasay adëka

¹⁶ Yesu a jan atan asa, a wa: «I njahay hëna mënjëk nà, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mënjëk cëna, ki i cinen uno maza asa.»

¹⁷ Azar sè njavar anahan aya tã cëce pi zek ahay wa, ta wa: «A nan sa ja jiya nã maw? A wa: “I njahay hëna mënjëk nà, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mënjëk cëna, ki i cinen uno maza asa.” Aday asa a wa: “Ni zla way uno pë cakay ana Bëbay uno asa.” A ja matanan nà, kəkëmaw?» ¹⁸ Aday tã mënanahan asa, ta wa: «“I njahay hëna mënjëk” ata nà, a nan sa ja jiya nã maw? Da san way anahan a sa gan may sa jak uko ata bay.»

¹⁹ Yesu kè sënak sa jëka, a nan à njavar anahan ahay sè cëce panan wa way. Anga nan a jan atan, a wa: «Kwanay apan ki vëden uway nà, pa 'am uno sa jak ikwen ata ba? Na wa: I njahay hëna mënjëk nà, ki i cinen uno sabay, aday dukwen i njahay apan mënjëk cëna, ki i cinen uno maza asa.

²⁰ «Nen apan ni jak ikwen tã dëdem a hëna: Ki i yimen, ki i jen mawa, ëna do sè daliyugo ahay adëka nà, ata ti ma nga sè mbasay. Way i i cëbak ikwen, aday way a sè cëbak ikwen ata i tãrak ikwen ambasay adëka. ²¹ Uwar ti zek cew a bine siwaw nà, mbac i slahan anga kutov kà sak a dëlay anan nà, na. Ëna kà sak a ca apan, bëslok wan anahan kà nak uho asanaw cëna, awan a cëban sabay anga kè wahak wan, a njad nà, ataslay mivel coy. ²² Matanan awan, kwanay hëna dukwen, mbac i slahak ikwen kawa uwar ti zek cew ata awan. Ëna ni naa canak ikwen maza awan. À alay ata nà, ataslay mivel a kwanay i zëga nã bayak awan, aday dëwan saa tãma pikwen wa ataslay mivel ata nà, ibay.

²³ «Luvon ata kà sak a dazley ahay nà, ki i cæcihen puno 'am sə awan sabay, anga ki sènen anan way ahay nə fok. Acèkan, nen apan ni jak ikwen tə dîdem a hëna: Kə cæcihen way pə Bəbay uno wa aday tə sləmay uno a nà, Bəbay uno i varak ikwen anan way a kwanay sə cæce fok. ²⁴ Hus ahay hëna dukwen, kwanay kə cæcihen awan tə sləmay uno bay. Əna cæcihen, ki njiden way a kawa ana kwanay sə cæce ata awan, aday ataslay mivél a kwanay i rah wa kutok acèkan.»

Yesu kə mbasak pə daliyugo coy

²⁵ Yesu a ja asa, a wa: «Na ta jak ikwen way ahay nà, tə 'am sə jike. Alay a i nay ahay aday ni ja 'am tə jike sabay, əna ni dakay anan way ahay pə Bəbay uno nà, ngəlarak ngəlarak kutok. ²⁶ Pə luvon ataya nà, ki cæcihen way ahay pə Bəbay uno wa nə tə sləmay uno. Na ja nà, nen saa cæce anga kwanay bay, əna kwanay awan ki cæcihen tə sləmay uno. ²⁷ Anga zek a Bəbay uno awan aday nà, a pəlay kwanay, anga kwanay dukwen kə pəlen nen, kə təmihen nen na nay ahay nà, pə cakay anahan a wa acèkan. ²⁸ Matanan nə slabakay nà, pə cakay ana Bəbay uno wa acèkan, na nay ahay pə daliyugo. Anga nan, hëna ni slabak ni ma pə cakay anahan asa, ni mbəsak anan daliyugo.»

²⁹ Njavar anahan ataya ta jan, ta wa: «Ca apan kutok, hëna ka jak 'am mənjàna 'am sə jike kutok. ³⁰ Hëna ma san zle, iken ka san way ahay nə fok. Anga dōwan a i saa cæce panak wa way cəna, kə sənək anan anan way anahan a saa cæce ata awan. Anga nan, ma daf apak nga, ka nay ahay nə pə cakay anà Mbərom wa acèkan.»

³¹ Yesu a jan atan, a wa: «Hëna nà, kə dəfen upo nga acèkan dāw? ³² Alay a inde i nay ahay mba, kə nak adəka coy, aday ki i ten 'am, kuwaya i zla way anahan à man anahan sa nan. Ata ki i mbəsiken nen nà, taayak. Əna nen nə taayak acèkan bay, anga Bəbay uno a nà, winen inde ti nen hwiya wanahan.

³³ «Na jak ikwen anan nà, aday kə njiden sə njahay zay ti nen. Pə daliyugo hëna nà, ki gen dæce bayak awan, əna bənen mivél lele, anga ba nen nə mbasak pə daliyugo coy.»

17

Yesu a ga amboh anga njavar anahan ahay

¹ Yesu a ndav anan 'am a anaya cəna, a ca idé à mburom, a wa: «Bəbay uno, alay uno kə slək hëna kutok. Kan anan mazlaḅ uno anà dō ahay, anga aday nen nà kan anan mazlaḅ mbala anak anà dō ahay cite re. ² Kə varak uno mægala sə lavan nga anà dō ahay fok kəzlek, anga aday dō a iken sə vuro atan ataya tã njad sifa sa ndav bay ata i nen wa kutok. ³ Sifa sa ndav bay ata nà, kawa sa ja bine siwaw nà, tã san iken, iken nə Mbərom dîdek a kərtek, aday tã san nen Yesu Almasihu nà, wan anak mə slənay a pə daliyugo ata awan.

⁴ «Na kak anan mazlaḅ anak anà dō sə daliyugo ahay, kawa sa ja nà, nə ndəvak anan mer su way anak a sə vuro ata awan. ⁵ Hëna kutok, Bəbay uno, vuro ahay mazlaḅ pa 'am anak ite, mazlaḅ a kawa anuno a kurre nen pə cakay anak a mba, kwa à alay daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay ata awan.

⁶ «Nə dakak atan anan way ahay pə iken anà dō iken sə walay atan ahay à wulen sə dō sə daliyugo ahay wa ataya awan. Anga nan, hëna nà, ta san iken zle lele kutok. Tinen nə dō anak ahay, kə varak uno anan ite, tə dəfak anan apan anà 'am anak. ⁷ Hëna dukwen ta san zle, way iken sə vuro anan ata fok nà, a nay ahay à alay anak wa. ⁸ Nə dakak atan anan ləbara anak dukwen kawa ananak su jo ata awan, tə təmihak anan acèkan. Tə sənək, nen na nay ahay pə cakay anak wa acèkan, aday dukwen tə təmihak, sə slənay ahay nen nə iken awan.

⁹ «Na gak amboh hëna anga tinen. Ni gak amboh anga man su dō a bay, əna anga dō a iken sə vuro ataya awan, anga tinen dō anak ahay re ata awan. ¹⁰ Dō uno inde cəna, winen dō anak. Mbala anak inde ite dukwen, winen dō uno re. Aday dō anumō ataya, tinen apan ti ka anan mazlaḅ uno pə daliyugo. ¹¹ I njahay hëna mənjàk nà, ni mbəsak anan daliyugo a anan, ni mak ayak way uno pə cakay anak awan. Natiya awan, tinen nà, ni mbəsak atan pə daliyugo re. Bəbay uno cəncan awan, ba atan tə mægala sə sləmay anak

awan, sləmay iken sə vuro anan kurre ata awan, aday tinen t̄t̄ t̄ra k̄rtek, kawa m̄numo dukwen, m̄numo k̄rtek ata awan. ¹² À alay a manay p̄ k̄rtek ata n̄a, na bak atan t̄ m̄gala s̄ sləmay anak, iken sə vuro ata awan. Na gak atan nga lele, m̄nj̄na d̄wan s̄ lize, si d̄o mbala ana Deft̄ere a Mb̄rom sa ja apan ata awan. Winen k̄ma, k̄ lizek anan zek anahan ac̄kan. Ata aday, way ana Deft̄ere sa ja ata â t̄ra kutok.

¹³ «H̄na n̄a, ni mak ayak way uno p̄ cakay anak, aday na jak anan way a anaya p̄ daliyugo n̄a, aday ataslay mivel a tinen â rah wa lele, kawa anuno awan. ¹⁴ N̄a t̄k̄rek atan anan 'am anak, aday h̄na d̄o s̄ daliyugo ahay ta nan atan id̄e c̄ved̄ a bay, anga tinen d̄o s̄ daliyugo ahay sabay ata awan, kawa nen a dukwen, nen d̄o s̄ daliyugo bay ata re. ¹⁵ N̄a c̄ce panak h̄na k̄ma, ba atan p̄ 'Do s̄ S̄d̄ek* wa, â sa laman atan bay, bina ni jak, ra atan p̄ daliyugo wa ad̄ka bay. ¹⁶ Tinen d̄o s̄ daliyugo ahay sabay, kawa nen awan, nen d̄o s̄ daliyugo bay ata re.

¹⁷ «Dakan atan anan d̄id̄ek anak, aday t̄t̄ t̄ra d̄o anak ma ga nga aya awan. D̄id̄ek n̄a, 'am anak awan. ¹⁸ Kawa iken s̄ sl̄nay ahay nen p̄ daliyugo ata n̄a, nen dukwen ni slan atan h̄na p̄ daliyugo cite re. ¹⁹ N̄a varak anan nga uno anga tinen, aday tinen dukwen t̄t̄ varak anan nga a tinen ahay ac̄kan.

²⁰ «Na gak amboh h̄na n̄a, anga tinen d̄ak̄dek bay, əna na gak amboh anga d̄o mbala tinen saa ngamay ataya re. Bina ti i t̄ma nen n̄a, anga 'am ana njavar uno a anaya saa t̄k̄ren atan pi nen ata awan. ²¹ Amboh uno h̄na n̄a, t̄t̄ t̄ra n̄a zek k̄rtek, fok a tinen awan. Kawa iken awan, B̄bay uno, iken ti nen n̄a, zek k̄rtek awan. Aday asa, tinen a fok, t̄t̄ t̄ra dukwen k̄rtek a t̄ m̄numo, aday d̄o s̄ daliyugo ahay t̄t̄ t̄ma n̄a, iken s̄ sl̄nay ahay nen ac̄kan kutok. ²² Nen n̄a varak atan anan mazlaḅ anak s̄ vuro ata awan, aday t̄t̄ t̄ra tinen a fok kawa d̄o k̄rtek, kawa m̄numo dukwen d̄o k̄rtek a ata awan. ²³ Nen t̄ tinen zek k̄rtek, aday iken dukwen, m̄numo zek k̄rtek a cite. T̄t̄ t̄ra n̄a, zek k̄rtek a way anahan. Ata, d̄o s̄ daliyugo ahay ti san anan, s̄ sl̄nay nen n̄a, iken ac̄kan. Ti san n̄a, k̄ p̄lay atan, kawa iken s̄ p̄lay nen ata awan.

²⁴ «B̄bay uno, s̄ vuro atan n̄a, iken awan. U no dukwen t̄t̄ saa njahay à man a h̄na nen saa njahay uda ata awan, aday t̄t̄ canan an̄a mazlaḅ uno iken s̄ vuro ata awan. K̄ vuro anan dukwen, anga k̄ p̄lay nen, kwa daliyugo winen m̄ ndakay a fan bay.

²⁵ «B̄bay uno, iken d̄o d̄id̄ek awan, d̄o s̄ daliyugo ahay ta san iken bay. Nen n̄a, na san iken zle, aday t̄ s̄nak, s̄ sl̄nay ahay nen n̄a, iken awan. ²⁶ N̄a d̄akak atan anan iken, ni p̄rahan azar s̄ d̄akan atan anan h̄wiya, anga aday asan zek anak a s̄ p̄lay nen ata â rahan atan à mivel inde. Natiya kutok, tinen ti t̄ra zek k̄rtek a ti nen.»

18

Do ahay ta ban anan Yesu

Mata 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53

¹ Natiya, Yesu a ndav anan sa ga amboh asanaw n̄a, ta zla way a tinen t̄ njavar anahan ahay, t̄ takas z̄linder s̄ ngaman Ked̄ron ata awan. T̄ njahay à jerne a inde à man ata awan. ² Aday dukwen, Yudas, d̄o saa ga d̄af p̄ Yesu ata, a san man ata zle, anga ḅa Yesu a taa zla à man ata t̄ njavar anahan ahay.

³ Yudas a njahan ahay pa 'am wa an̄a suje ahay bayak awan. Suje s̄ Ruma ahay inde, aday bahay s̄ ḡd̄an d̄ungo an̄a way ahay anga Mb̄rom t̄ Farisa ahay dukwen t̄ sl̄nak ahay suje sa ba pu doh s̄ mazlaḅ a Mb̄rom ahay re. Suje ahay ta d̄av uko à alay inde, aday tinen t̄ way s̄ alay aya hunj̄slesle re.

⁴ Yesu a dukwen a san way saa t̄ra apan ata zle. Anga nan, a lah s̄ c̄ce patan wa, a wa: «K̄ p̄len wayaw?»

⁵ Ta gak munok bay, t̄ mb̄d̄ahan apan, ta wa: «M̄ p̄lay Yesu s̄ Nazaratu ata awan!»
Yesu a jan atan: «Nen h̄na!»

Yudas, d̄o s̄ nj̄kan uda an̄a Yesu ata dukwen, winen m̄ tavay a p̄ k̄rtek a tu d̄o ataya awan.

* 17:15 Kawa sa ja n̄a, Fakalaw.

⁶ Ana Yesu sa jan atan: «Nen hōna!» ata cōna, fok a tinen a, ta ma à dōba dōrdar, aday tō slahay à mēndak.

⁷ Yesu a cōce patan wa asa, a wa: «Kē pōlen nē wayaw?»

Tō mbōdahan apan, ta wa: «Yesu sē Nazaratu!»

⁸ Yesu a jan atan kutok: «Na jak ikwen nā: Nen hōna! Kak kē pōlen nē nen kōma, mbōsiken dō a anaya awan, tinen ta zla way a tinen agay.»

⁹ Matanan, a tēra nā, kawa anahan a sa ja ata awan, a wa: «Nā saa lize anan dō iken sē vuro ataya kwa kōrtek bay.»

¹⁰ Simon Piyer kōma, maslalam inde apan, a ndahay anan, a gad slōmay sē alay puway pō dōwan wa poc. Dōwan ata nā, tē ngaman Malkus, winen dō si mer su way anā bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way ahay anga Mbōrom.

¹¹ Yesu a jan anā Piyer, a wa: «Ma anan maslalam anak ù doh anahan a inde. A ga apak nā, ni sa anan mēgōvet sē dōce uno, kawa ana Bōbay uno sē luvo anan zek ata bay dāw?»

Ta zla anan Yesu āga Anas

¹² Pē dōba anahan a wa kutok, suje ahay pi zek tē bahay nga a tinen aya, tē suje sa ba doh sē mazlāb a Mbōrom ataya, ta ban anan Yesu, tē jaway anan. ¹³ Ta zla anan pa 'am nā, āga Anas, midem ana Kayafas. Tē viya ata nā, Kayafas, winen bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way anga Mbōrom. ¹⁴ Aday sa jōka: «Suwan dō kōrtek ā mac, tu dō ahay saa lize jiya nā, na.» ata nā, winen awan.

Piyer a wa a san Yesu bay

Mata 26.69-70; Markus 14.66-68; Lukas 22.55-57

¹⁵ Atē Simon Piyer tē njavar a inde tē pōrahan azar anā Yesu. Dōwan a hinen ata nā, ta san anan zle lele āga bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way ahay ata awan. Anga nan, a zla ù doh à alay a dō ahay sa zla anan Yesu ù doh ata re. ¹⁶ Piyer ite, anga dōwan a san anan itōbay ata awan, a tavay way anahan pē alay sē mēsudoh uho. Dōwan a hinen ata a may uho, a jan anā uwar sa ba 'am su doh ata, ā mbōsakan cōved anā Piyer sa zla ù doh ite.

¹⁷ Dalay ata a jan anā Piyer, a wa: «Iken dūkwēn njavar anā dōwan ata ba?»

Piyer a mbōdahan apan, a wa: «A'ay!»

¹⁸ Dō sa ba mēsudoh ahay pi zek tu dō si mer su way ahay tē hanak uko, anga mad a ga ike. Piyer dūkwēn a tavay à man ana tinen, a njahay pē uko.

Bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way ahay anga Mbōrom a cōce 'am pē Yesu wa

Mata 26.59-66; Markus 14.55-64; Lukas 22.66-71

¹⁹ Bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way ahay a cōce 'am pē Yesu a wa. A cōce 'am pē njavar anahan ahay aday pē atōtak way anahan aya awan.

²⁰ Yesu a mbōdahan apan: «Na taa ja 'am pa 'am sē dō ahay fok asanaw? Nen apan ni wazay ù doh sē mazlāb a Mbōrom, ù doh sē wazay ahay, à man aday Yahuda ahay fok ta taa halay uda nga ata awan. Na jak awan inde tē sōeksōek a itōbay. ²¹ Kē cōce puno wa asa nā, angamaw? Cōce adōka nā, pu dō sē slōne 'am uno ahay wa, ti jak way nen sa ja ataya ta nga tōte, anga ta san zle.»

²² Yesu winen apan i ja 'am ataya mba cōna, suje a kōrtek a, a dōcan pē mōhulom, a wa: «Kē mbōdahan apan anā bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way matanan nā, angamaw?»

²³ Yesu a mbōdahan apan, a wa: «Kak na gad mungwalay nā, dōkay anan dīdem awan kwa! Aday kak na ja nā, dīdem a nā, kē dōco angamaw?»

²⁴ Natiya Anas a slōnay anan Yesu tē alay sē suje ahay, mē jaway a hwiya, āga Kayafas, bahay nga su dō sē gōdan dūngo anā way ahay.

Piyer a wa a san Yesu bay asa

Mata 26.71-75; Markus 14.69-72; Lukas 22.58-62

²⁵ À alay ata kutok, Piyer mē njahay a pē uko ata hwiya. Dō a pē uko ataya tē cōce panan: «Iken nā, ma wa iken njavar a dōwan ata ba?»

Piyer a mōman anan asa, a wa: «A'ay, matanan bay.»

²⁶ Dō kārtek à wulen su dō si mer su way su doh ataya, aday mōrak anà dōwan a Piyer sa gad panan slōmay ata, a wa: «Nē canak anak à jerne iken tē winen maya na wa ba?»

²⁷ Piyer a mōman anan asa. À alay ata ite, njōkar a zlah coy.

Ta zla anan Yesu àga Pilatu

Mata 27.1-2, 11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5

²⁸ Sidew a pōrek, tē gōba anan Yesu àga Kayafas wa, ta zla anan àga Guverner Pilatu, winen Ruma ahay. Bahay sē Yahuda ahay nà, ta ngam sa zla ù doh bay, anga tē jōjar sa nes a zek, bina ti njad saa pa way sē azar uko sē Pasōka bay.

²⁹ Anga nan kutok, Pilatu a nay ahay patan uho, a cōce patan wa: «Kē zlihen pē dōwan a anan nà, angamaw?»

³⁰ Tē mbōdahan apan, ta wa: «Kak kà gak awan bay cōna, manay mi bōnay anan pa 'am anak kēlōdaw?»

³¹ Pilatu a jan atan, a wa: «Tēmihen anan, aday kī gen anan sariya awan kawa ana sariya a kwanay a sa ja.»

Bahay sē Yahuda ahay tē mbōdahan apan, ta wa: «Cōved a manay inde sa gan sariya anà dō aday sa mac anan itōdaw?»

³² A tēra matanan, anga aday 'am a Yesu sa ja pa 'am sē amac anahan ata, à tēra.*

³³ Pilatu a ma way anahan ù doh. A ngaman ayak anà Yesu taayak, a cōce panan, a wa: «Iken nà, bahay sē Yahuda ahay daw?»

³⁴ Yesu a mbōdahan apan, a wa: «Kē lavay à nga anak a wa ite daw, kabay dōwan a sa jak kēlōdaw?»

³⁵ Pilatu a jan asa, a wa: «Nen Yahuda ahay bay asanaw? Bahay sē gadan dūngo anà way ahay pē kārtek a tu dō sē slala anak aya ta zlah apak àga nen. Ka ga nē maw?»

³⁶ Yesu a mbōdahan apan, a wa: «Bahay uno sa ga nà, a nay ahay pē daliyugo wa bay. Abay à ga nē matanan kōma, njavar uno ahay ti ga puno wa 'am, anga aday nà saa zla à alay sē bahay sē Yahuda ahay inde bay, bidaw? Anga nan, bahay uno sa ga nà, a nay ahay pē daliyugo wa bay.»

³⁷ Pilatu a cōce panan, a wa: «Ayaw, kwa matanan bay dēp nà, iken nē bahay daw?»

Yesu a mbōdā apan, a wa: «Matana awan, ka ja nà, nen nē bahay. Nen mē wahay a, na nay pē daliyugo nà, saa dākay anan dīdem sa 'am. Kuwaya a nan dīdem sa 'am nà, i slōne 'am nen apan ni ja ataya awan.»

³⁸ Pilatu a cōce panan: «Dīdem sa 'am nà, awan a maw?»

Ta ga sariya sa vad a Yesu

Mata 27.15-31; Markus 15.6-20; Lukas 23.13-25

Pilatu a may ahay uho, a zla pē cakay ana bahay sē Yahuda ahay, a jan atan, a wa: «Nen nē njadā apan ines sa gan apan sariya anà dōwan a anan bay! ³⁹ Kawa sē kwakwa bine maw nà, ni mbōsakak ikwen anan ahay dō kārtek à dangay wa, kawa ana kwanay sa gan may. A nak ikwen nē mbōsakak ikwen anan ahay bahay sē Yahuda ahay daw?»

⁴⁰ Tē mbōdahan ayak apan tē mōgalak awan, ta wa: «A'ay, kē mbōsakan umo ahay winen bay. A nan umo nà, mbōsakay ahay adōka nà, Barabas.»

Barabas ata nà, dō sē vōze pē Ruma ahay.

19

¹ Pilatu a jan anà suje ahay tē gōba anan Yesu, aday tē ndābay anan. ² Suje ahay tē hanan jugo sē adak, tē dōfan à nga inde, aday tē dōfan zana dōzdzaz a pi zek, kawa sē bahay. ³ Tē hōdōken ayak pē cakay, ta jan: «Bahay sē Yahuda ahay à ga inde sē coy!» Tinen apan ti dōcan kurkwer.

* 18:32 Yesu a ja nà, ti daray anan pē dōdom (ca pē Yuhana 3.14). Sa vad dō matanan nà, si Ruma ahay, bina Yahuda ahay bay.

⁴ Pilatu a nay uho pə cakay su dō ahay asa, a jan atan, a wa: «Ni ngaman uho pə cakay a kwanay à man a anan, aday ki sènen anan nà, nè njadək apan ines tədə aday sa gan apan sariya ata bay.»

⁵ Tə ngaman ahay à Yesu uho, winen tə jugo sə adak awan à nga inde, tə zana sə bahay a sə makukwa pi zek hwiya. Bahay Pilatu a jan atan kutok, a wa: «Winen hənəl!»

⁶ Bahay sə gədan dundo anà way ahay pi zek tu dō sa ba doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay tə canan anà Yesu cəna, ta ma nga sa zlah, ta wa: «Darak anan ayak pə dədom, darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan, a wa: «Kak sə matanan cukutok nà, kwanay aya gəben anan aday kə diren anan. Bina nen, nè njadək apan ines sa gan sariya ata bay.»

⁷ Yahuda ahay ta jan, ta wa: «Tawrita a manay inde, aday kawa ana Tawrita sa ja nà, si i mac! Anga a təra zek anahan, Wan a Mbərom awan!»

⁸ Pilatu a sləne matanan cəna, zlawan a zəgahan à mivél inde bayak awan. ⁹ Ta ma ù doh asa, a cəce pə Yesu a wa: «Iken, ka nay ahay nà, awanaw?»

Yesu a ngam sə mbəfahan apan bay.

¹⁰ Bahay Pilatu a jan asa, a wa: «Ki mbəduho apan bay daw? Gədan uno inde sa tam iken, aday gədan uno inde sə daray iken pə dədom re nà, ka san itəbay daw?»

¹¹ Yesu a mbəfahan apan kutok, a wa: «Gədan anak inde pi nen kwa mənəcək itəbay, kak si zek a Mbərom a sə varak anan aday. Anga nan, dō sə varak nen à alay inde ata nà, ines anahan nè a zalay ike pə ananak wa.»

¹² A ban pə winen ata wa kutok cəna, Pilatu nà, a pəlay cəved sə mbəsakay anan ahay Yesu. Əna Yahuda ahay ta jan nà: «Ka sak a mbəsak anan nà, iken a nà, ki təra car ana dō sə lavak nga, bahay sə Ruma sabay. Anga kuwaya, dōwan a kə tərak anan zek anahan bahay a nà, winen manide ana bahay sə Ruma.»

¹³ Pilatu a sləne matanan cəna, a mbakay anan Yesu uho, winen a a njahay à man anahan sa taa ga sariya ata awan. Man ata nà, mə pəpay a tu kon. Ta 'am sə Yahuda ahay nà, tə ngaman Gabata. ¹⁴ Alay a ata nà, man ipec pə luvon sə lavan zek anà azar uko sə Pasəka. Anga sidew a nà, Pasəka kutok.

Pilatu a jan anà Yahuda ahay, a wa: «Bahay a kwanay hənəl!»

¹⁵ Ta zlah pi zek, ta wa: «Lize a wa, lize a wa! Darak anan ayak pə dədom!»

Pilatu a jan atan: «Nê daray anan bahay a kwanay daw?»

Bahay sə gədan dundo anà way ahay a, ta wa: «Bahay a manay maza inde, pa nga ana bahay sə Ruma wa nà, ibay.»

¹⁶ Natiya Pilatu a varan anan Yesu anà suje ahay, aday tē daray anan pə dədom. Tə gəba anan, ta zla anan kutok.

Tə daray anan Yesu pə dədom mə zləngad awan

Mata 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43

¹⁷ Yesu a tavak dədom anahan mə zləngad awan, ta zla anan à wulen su doh ataya wa, hus pa man sə ngaman Kəlakasl-sa-Nga. Ta 'am sə Yahuda ahay nà, tə ngaman Golgota.

¹⁸ Suje ahay tə daray anan Yesu pə dədom à man ata kutok. À alay ata ite, tə daray anan dōwan aya inde cew pə cakay anahan, dō kərtek a tə alay puway, dō hinen tə alay gula, Yesu à mamasl a tinen.

¹⁹ Pilatu kə vindek ayak ləbara sə sariya ana Yesu, aday a jan atan tē laway anan 'am ata pə dədom a Yesu ata awan. 'Am ata mə vinde a nà, natiya awan: «Yesu sə Nazaratu, Bahay sə Yahuda ahay.»

²⁰ Yahuda ahay bayan a tə jinge anan, anga man ata aday dukwen winen dəren pi zek wa tə wulen su doh bay. Ləbara ata mə vinde dukwen ta 'am su kon ahay maakan: ta 'am sə Yahuda ahay, ta 'am sə Ruma ahay, aday ta 'am sə Gərek ahay re.

²¹ Bahay sə gədan dundo anà way ahay, ta jan anà Pilatu, ta wa: «Kê vinde “Bahay sə Yahuda” bay! Vinde nà: “Winen a a ja nà: Nen Bahay sə Yahuda.”»

²² Pilatu a mbəda apan, a wa: «Way nen nè vindek anan ata nà, i njahay nè kawa anuno sə vinde anan ata awan.»

²³ Suje ahay ta ndav anan mer su way sə daray anan Yesu cəna, tə gəba anan zana anahan ahay, tə gəzla atan ì zek wa fudo. Kuwaya fok kè njadak wa bat. Tə gəba rəkot anahan matanan re, winen ma han a dukwen mənjenja man sa tam. ²⁴ Suje ahay ta ja à wulen a tinen: «Da saa ngəraw anan zana a anan bay, əna suwan guko apan caca, aday sa san saa njad anan nə wayaw. Cuko apan!»

Matanan, way mbala Deftere a Mbərom sa ja apan ata aday a təra. Ma ja a nà: «Tə gəzla anan zana uno ahay à wulen a tinen,

ta ga caca pə rəkot uno.*»

Suje ahay ta ga nà, matanan kutok.

²⁵ Uwar aya inde mə tavay a pə cakay sə dədom ana Yesu mə daray ata awan: may a Yesu tə mərak anahan; Mariyama, uwar ana Kulapas; aday Mariyama dəna sə Magədala.

²⁶ Yesu a canan anà atə Mariyama may anahan tə njavar anahan a ləliwe ata nà, a jan atan, a wa: «Mamay, wan anak həna nà, winen kutok! ²⁷ Wan ada, həna nà, winen may anak cite.» A bənay à alay ata wa cəna, njavar anahan ata a gəba anan Mariyama àga winen.

Amac a Yesu

Mata 27.45-56; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49

²⁸ Pə dəba anahan a wa, Yesu a san a zle kutok, way ahay fok tə ndəvak coy. Matanan a ja, a wa: «Jom u go!» anga aday 'am ma ja à Deftere a Mbərom inde ata, à təra acəkan.†

²⁹ À man ata ite, tugoy sə a'am inde, winen ma rah a tə way mə kwasay a inde, aday sərekeke re. Tə gəba awan a inde kawa baf, ta tar anan uda awan. Tə taran anan ayak pa 'am tə sukol aday à susəb.

³⁰ Yesu a tukom anan cəna, a wa: «Way ahay fok tə ndəvak coy!»

Nga anahan a lar pa 'am tolongor, kə məcak coy.

Suje a ndaz anan Yesu pə jaham

³¹ Pac ata nà, luvon sa man uda i i sla sidew awan. Anga nan, a nan anà bahay sə Yahuda ahay nə məsinde à njahay mə daray a bay, bina luvon sa man uda ata nà, luvon məduwen a sə dəfan apan àga tinen Yahuda ahay. Anga nan kutok, tə cəce pə Pilatu wa, aday à jan anà suje ahay tə kadān anan saray ana dō mə daray aya pə dədom ataya awan, aday dukwen, tə dazay atan ahay pə dədom ataya wa.

³² Suje ahay tə dəzley cəna, tə kadān anan saray anà dō mə daray aya pə cakay a Yesu ataya awan. ³³ Taa dəzle pə Yesu nà, ba winen kə məcak coy. Anga nan, tə kadak anan anan saray ite bay. ³⁴ Əna dō kərtek a à wulen sə suje ahay wa, a ndəzan anan jaham ngəram tə suwer. Atə mez tə a'am tə japay tə ngəzay ahay à kutov wa.

³⁵ Dowan a sə canan ata nà, kə sidek tə didem awan, aday a san zle side anahan nà, didem awan. A side nà, anga aday kwanay dukwen kə dəfen apan nga re.

³⁶ A təra matanan nà, anga aday 'am ana Deftere a Mbərom ma ja ata nà, à təra, a wa: «Ti kadān a kəlakasl anahan kwa kərtek ite bay.‡» ³⁷ À man hinen dukwen, Deftere a Mbərom a wa: «Ti canan ù dō tinen sa ndaz anan ata awan.§»

Tə gəba anan Yesu à məke

Mata 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56

³⁸ Pə dəba anahan a wa, Yusufu, dō sə Arimatiya ahay a cəce cəved pə Pilatu wa, sə gəba anan Yesu à məke. Yusufu ata dukwen, winen njavar ana Yesu, aya əna a ta pərahan azar nə tə wurwer awan, anga a jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay. Pilatu a varan cəved anə Yusufu awan sə gəba anan Yesu à məke kutok.

³⁹ Nikodemus, dōwan a sa zla à man ana Yesu sə luvon ata dukwen, a gəbay ahay ləluway ahay* mə japay a tə way azar aya bayak awan, aday a rəbas lele ataya awan. Way anahan ataya fok, i ga kilo kwa kuro maakan.

* 19:24 Ca pə Jabuura 22.19. † 19:28 Ca pə Jabuura 22.16; Jabuura 69.22. ‡ 19:36 Ca pə Gurtaaki 12.46. § 19:37 Ca pə Jekariya 12.10. * 19:39 Ləluway sə àga tinen.

⁴⁰ Tinen a cew maya tē Yusufu tē gēba anan mēsinde a Yesu. Ta nga apan rēkot, aday ta ga apan way a sē rēbas lele ataya awan. Ta gan kawa ana Yahuda ahay sa gan may ata fok.

⁴¹ Jōvay a inde nà, dōwan kula kē dēfak uda mēsinde fan bay. Jōvay ata nà, à guvo inde à man ata awan, dēren ta man sē daray a Yesu ata bay. ⁴² Tē dēfak anan ayak uda Yesu, anga sidew a nà, luvon sa man uda awan, aday dūkwēn, man ata winen dēren bay.

20

Yesu winen inde à jōvay sabay

Mata 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12

¹ Pac sē zaka pērek, ide kē cēdek lele fan bay nà, Mariyama dēna sē Magēdala ata a zla pē jōvay. A canan nà, bēlōlen inde pa 'am jōvay a sabay. ² A haw pē cakay ana atē Simon Piyer tē njavar a Yesu winen lēliwe anahan ata awan. A jan atan, a wa: «Tē gēbak anan bahay. Winen inde à jōvay sabay, aday ma san man a tinen sa dāf anan ata bay.»

³ Atē Piyer tē njavar a hinen ata, ta zla pē jōvay. ⁴ Cew maya a tinen a ta haw, ēna dōwan hinen ata a zalay Piyer tē ahaw. Anga nan kutok, a dēzlen pa 'am anà Piyer. ⁵ Winen a zērdēk ayak ide à jōvay inde nà, a canan ayak anà rēkot pi zek tē pētike* tinen ma pak aya awan, ēna winen a nà, kà zlak à jōvay inde bay.

⁶ Piyer a dēzlek ayak ite cēna, a zla à jōvay inde, a canan anà rēkot pi zek tē pētike ma pak aya awan. ⁷ Pētike sē tuwēden anan ide ata nà, winen mē japay a pi zek tē zana azar aya bay. Zana ata nà, winen mē fadāy a aday ma dāf a cara.

⁸ Do sē dēzlek ayak pa 'am ata dūkwēn, a zla à jōvay inde kutok ite. A canan à way ahay cēna, a dāf apan nga. ⁹ (Deftere a Mbērom a ja nà, Yesu i slabakay ahay à mēke wa. Aya ēna hus a dēzley ahay alay ata nà, njavar anahan ahay tē sēnak 'am ata fan bay.)

¹⁰ Pē dēba anahan a wa nà, njavar anahan a cew ataya ta zla agay.

Yesu a kan zek anà Mariyama sē Magēdala

Mata 28.9-10; Markus 16.9-11

¹¹ ēna Mariyama dūkwēn kē mak, winen mē tavay a uho mba, i yam. A zērdēk ayak ide à jōvay inde. ¹² A canan ayak anà maslay a Mbērom ahay tinen cew. Tinen ma pak zana herre aya pi zek, aday tinen mē njahay aya dūkwēn à man sē nahay a Yesu ata awan, kērtēk a tē day sa nga, kērtēk a hinen tē day sē saray. ¹³ Tē cēce panan, ta wa: «Uwar, ka yam maw?»

A mbēdāhan atan apan, a wa: «Tē gēbak anan bahay uno, aday na san man a bay.»

¹⁴ Mariyama a ndav anan 'am ata cēna, a cay ide mē dēdēba nà, a canan anà Yesu a mē tavay awan, ēna a san sa jēka winen bay.

¹⁵ Yesu a cēce panan, a wa: «Uwar, kē pēlay wayaw, aday ka yam maw?»

Pē Mariyama nà, sa jan 'am ata nē dō sē guvo. Anga nan, a jan, a wa: «Wan ada, kak iken sē gēba anan nà, dūko anan man anak sa zla anan uda ata awan, aday ni i gēbay anan way uno bidaw?»

¹⁶ Yesu a jan: «Mariyama!»

Mariyama a mbēdāhak ayak apan 'am, a jan: «Raboni!» Ta 'am sē Yahuda ahay, kawa sa ja nà: «Miter!»

¹⁷ Yesu a jan: «Kē lumō bay, anga na zlak pē cakay anan Bēbay uno fan bay. ēna zla pē cakay ana mērak uno ahay, jan atan nà, nen apan ni zla pē cakay ana Bēbay uno, Bēbay a tinen re, pē cakay ana Mbērom uno, aday Mbērom a tinen cite re.»

¹⁸ Mariyama sē Magēdala a zla saa jan anà njavar a Yesu ahay. A dēzle nà, a wa: «Nen nē canak anan anà Ba Mēduwen!» Aday a jan atan anan way a Yesu sē tēkēren ataya awan.

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay

Mata 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49

* 20:5 Pētike nà, tē ngaman a'am sē zana re.

¹⁹ Pa pac sə zaka ata awan, suko a ga cəna, njavar a Yesu ahay tə halay nga ù doh. Tə tacay anan məsudoh pi zek lele, anga tə jəjaran anà bahay sə Yahuda ahay.

Natiya, Yesu a nay ahay, a tavay jek à wulen a tinen inde, a jan atan: «Zay â tərak ikwen!» ²⁰ A jan atan 'am ata cəna, a kan atan anan alay anahan ahay tə jaham anahan ma ndaz ataya awan. Njavar anahan ahay tə canan à bahay a tinen cəna, ataslay mivəl a tinen a rah wa.

²¹ Yesu a mənahan atan anan, a wa: «Zay â tərak ikwen. Kawa ana Bəbay uno sə slənay ahay nen ata nà, nen ni slan kwanay matanan re.» ²² A vəzle patan apasay, a wa: «Təmihən Apasay Cəncan awan. ²³ Do a kwanay sə pəsen atan anan ines ahay ata nà, Mbərom kə pəsek atan anan coy. Aday do a kə pəsen atan anan itəbay ataya nà, Mbərom kə pəsek atan anan bay acəkan re.»

Atə Tomas tə Yesu

²⁴ Yawa, Yesu a nay ahay pə cakay ana njavar anahan ahay wa nà, dōwan a tinen a kərtek a sə ngaman Tomas ata nà, winen ibay. Tomas nà, tə ngaman Didimus re, anga winen muwsa. ²⁵ Njavar azar ataya ta jan, ta wa: «Mə canak anan anà Ba Məduwen.»

Əna Tomas a mbəđahan atan apan, a wa: «Nen nà, nə canak anan anà vivay sə mbəlak anahan ahay pə alay ata bay, nə lamak anan alay anà mbəlak ataya bay, aday nə tarak wan sə alay à mbəlak sə jaham anahan ata bay cəna, ni đaf nga pə ləbara ata fan bay.»

²⁶ Pə dəba anahan a wa, a ga lumo pam nà, njavar a Yesu ataya tə halay nga ù doh asa, məsudoh mə tacay awan. Pac ata nà, Tomas winen inde kutok ite. Yesu a nay, a tavay jek à wulen a tinen inde asa, a jan atan: «Zay â tərak ikwen!»

²⁷ A jan anà Tomas kutok, a wa: «Tomas, hayak anan wan sə alay anak à man a anan. Ca pə alay uno ahay! Tar alay à jaham uno inde. Mbəsak avad uway, đaf upo nga.»

²⁸ Tomas a mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen uno, Mbərom uno.»

²⁹ Yesu a jan, a wa: «Həna kə canak uno kutok nà, ata kə đəfak upo nga a đaw? Ataslay mivəl i tərən anà do sa đaf upo nga aday winen mənəna sə cuno ata awan.»

Yuhana a vinde Deftere a anan nà, angamaw?

³⁰ Yawa, Yesu kà gak mer su way masuwayan aya cara cara bayak awan pa man sə ide ana njavar anahan ahay fok, əna masuwayan azar aya đukwen mə vinde à Deftere a anan bay. ³¹ Aya əna, way a mə vinde a anaya nà, anga aday kə đəfen apan nga, Yesu nà, winen Almasihu, Wan a Mbərom, aday kə njiden anan sifa, anga kə đəfen apan nga ata awan.

21

Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay cuwbe

¹ Pə dəba anahan a wa nà, Yesu a kan zek anà njavar anahan ahay asa, tinen pa nga sə a'am sə bəlay sə Tiberiyas*. A kan atan zek a nà, natiya:

² Tinen a aday nà: Simon Piyer; Tomas sə ngaman Didimus anga winen muwsa ata awan; Nataniyel wan sə Kana winen pə daliyugo sə Galile; aday wan ana Zebede ahay; tə apan njavar ana Yesu maza aya inde tinen cew re. Tə japay fok tinen cuwbe.

³ Aday Simon Piyer a jan atan, a wa: «Nen ni zla saa bənay kəlef.»

Do ataya tə mbəđahan apan, ta wa: «Manay a đukwen mi zla re.»

Ta zla pə kərtek awan, ta ján à kwalalan inde. Hwiyo pə apan sə luvon ata fok, əna tə bənak kəlef kwa kərtek bay.

⁴ Pac a saa jəka i sləray siwa a nà, Yesu a kan atan zek pa 'am məgugəje, əna tə sənək anan bay. ⁵ Yesu a cəce patan wa 'am: «Kə bənen kəlef a dəp đaw, məndala uno ahay?»

Tə mbəđahan apan: «A'ay!»

⁶ A jan atan: «Tiren anan zuvo a kwanay ta day sə alay puway nà, ki bənen.»

Ta tar anan zuvo ta day ata cəna, tə bənay ahay kəlef acəkan. Ta mba apan sə ngəza anan à kwalalan inde sabay, anga zuvo kə rak ahay kəlef bayak awan.

⁷ Njavar a aday ləliwe ana Yesu ata a jan anà Piyer, a wa: «Həna anan nà, Ba Məduwen!»

* 21:1 Tiberiyas nà, sləmay sə bəlay sə Galile hinen.

Simon Piyer a sløne 'am ata cəna, a ma anan zana anahan mə cəlok ata pi zek, a dazay à 'am inde. ⁸ Njavar a azar ataya ta zla anan kwalalan pə mægujeguje ta sə ngəza anan zuvo a tinen ma rah a tə kələf ata awan. Tinen abay dərən pi zek wa ta 'am mægujeguje a bay. Izəne i ga miter səkat cəna coy.

⁹ Tə jənay pə yugo cəna, tə canan anà kələf pə uko, tə canan anà tapa sə pen ahay inde re. ¹⁰ Yesu a jan atan, a wa: «Ren ahay kələf a kwanay a sə bənay ata mənjøek aday.»

¹¹ Simon Piyer a ján à kwalalan inde kutok, a gəb̄ay anan zuvo ata à məndak. Kələf məduwen aya uda səkat tə kwa kuro d̄ara nga anahan maakan (153), tə winen ata təkə d̄ukwen zuvo kə ngərwak bay.

¹² Yesu a jan atan: «Hayak ikwen ahay, pen!» Aday d̄owan sə cəce panan kwa kərtek «Iken wayaw?» d̄ukwen ibay, anga ta san zle, winen nə Ba Məduwen awan.

¹³ Yesu a zla, a ra tapa sə pen ahay, a varan atan anan, a ra kələf ahay matanan, a varan atan anan re.

¹⁴ Həna anan nà, aka zek ana Yesu anà njavar anahan ahay tə slala maakan awan, kwa ananahan sə slabakay ahay à məkə wa nà, na.

Atə Yesu tə Piyer

¹⁵ Pə dəba sa pa way wa nà, Yesu a jan anà Simon Piyer, a wa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen a zalay d̄o a anaya d̄aw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san zle, nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan, a wa: «Gan nga anà wan sə təman uno ahay.»

¹⁶ Aday a cəce panan tə slala cew a asa: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen d̄əp d̄aw?»

A mbəđahan apan, a wa: «Ayaw, Ba Məduwen! Ka san zle nə pəlay iken asanaw!»

Yesu a jan: «Varan way sa pa anà təman uno ahay.»

¹⁷ Yesu a jan tə slala maakan a asa, a cəce panan: «Simon, wan ana Yuhana, kə pəlay nen d̄aw?»

Mbac a slahan anà Piyer, anga Yesu sə cəce panan saray maakan «Kə pəlay nen d̄aw?» ata awan. A mbəđahan apan, a wa: «Ba Məduwen, ka san way ahay zle fok. Ka san zle, nə pəlay iken re.»

Yesu a jan: «Gan nga anà təman uno ahay fok. ¹⁸ Nen apan ni jak tə d̄id̄em a həna: À alay a iken njavar a mba ata nà, kə juwad zek anak nə tə alay anak awan, aday ka taa zla à man anak sa nak. Əna ka sak a ga məduwer nà, ki kan alay anà d̄o maza awan, i juwad iken, i lagay iken d̄ukwen ta man sa nak ahay sabay.»

¹⁹ Ta 'am a anaya bine siwaw nà, Yesu a d̄akan anan anà Simon Piyer cəved anahan saa mac aday amac anahan i ka anan mazlaḅ a Mbərom ata awan.

Aday Yesu a jan kutok: «Pəruho azar!»

Atə Yesu tə njavar anahan a inde ləliwe awan

²⁰ Piyer a mbəđa zek, a ca ide, a canan ayak anà njavar a Yesu a inde, winen apan i pərahan atan ahay azar. Njavar ata d̄ukwen nà, ləliwe ana Yesu awan. Njavar ata nà, à alay sə azar uko sə Pasəka nà, winen sə həjəkak ayak nga pa mbac a Yesu, aday sə cəce panan wa, a wa: «Saa ga apak d̄af nə wayaw?» ata awan.

²¹ Kutok, Piyer a cəce pə Yesu wa, a wa: «Aday d̄owan a anan kəmaw? Ma saa təra apan ite anaw?»

²² Natiya, Yesu a mbəđahan apan anà Piyer kutok, a wa: «Kà nak uno, winen à njahay uho tə sifa hus pə luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw? Iken nà, hayak, pəruho azar.»

²³ 'Am ata a ta 'am təđay à wulen su d̄o sa d̄af nga pə Yesu ahay inde nà, ta wa: «Yesu a ja nà, njavar ata i mac itəbay.» Aday abay Yesu kà jak anà Piyer matanan bay. A ja bine siwaw nà: «Kà nak uno à njahay uho tə sifa hus pə luvon uno saa may nà, ma anak apan anaw?»

²⁴ D̄o sə side ləbara sa 'am a anaya nà, njavar ata awan. Kə vindek anan ləbara awan. Ma san zle, way anahan sə təkər nà, d̄id̄em aya awan.

²⁵ Yesu kà gak mer su way ahay maza aya bayan a cara cara. Kak abay tã vinde anan kãrtek tã kãrtek fok à deftere ahay inde nà, a ga upo ðukwen, zek ana ðaliyugo awan, i mba apan sã tavak anan deftere ataya bay.

Mer su way ana dō maslan a Yesu ahay

Ađakay way pə deftere a anan

Sə vinde đerewel a anan nà, Lukas. Ləbara a anan a pərahan azar anà ləbara anahan sə taker pə Yesu à deftere a Lukas inde ata awan. A vinde nà, ləbara mugom a pə Yesu a ta 'am pə daliyugo nə kəkəmwaw. À adazlan anahan inde nà, Apasay Cəncan a a dazay ahay pə njavar a Yesu ahay, aday a varan atan məgala sa zla anan tə ləbara ata kwa aha kutok. À đerewel a anan inde kutok, đi sləne way ana atə Piyer tə Yuhana tatə Yakuba aday Pol sa ga ataya awan. À andav ana đerewel a anan inde kutok, ləbara a Yesu mugom a a dəzle à Ruma, man ana bahay sə daliyugo fok winen uda ata awan.

Nga sa 'am ahay

Apasay Cəncan a a varan məgala anà njavar a Yesu ahay (1.1 - 2.47)

Egliz à Urəsalima (3.1 - 8.3)

Tə đakay anan ləbara mugom a à Yahudiya aday à Samariya (8.4 - 9.31)

Tə đakay anan ləbara mugom a anà dō aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya awan (9.32 - 15.35)

Ləbara mugom a a dəzle pə daliyugo sə Aziya, pə daliyugo sə Gərek ahay, aday à Ruma (15.36 - 28.31)

Do maslan ahay ta ba Apasay a Mbərom

¹ Nə vindek ayak nə anakiken, Tiyufil, car uno. À deftere uno inde sə vindek ayak mama'am ata nà, nə đakak anak anan ayak mer su way a Yesu sa ga tə way anahan sə đakan anan anà dō ahay kwa pa sə dazlan a wa, ² aday hus pə ana Mbərom sə gəba anan à mburom ata awan. À alay a winen pə daliyugo mba ata nà, a walay anan dō maslan anahan ahay, a đakan atan anan way a tinen saa ga pə dəba anahan wa ataya tə məgala ana Apasay Cəncan awan. ³ Pə dəba sə amac anahan wa nà, a slabakay ahay à məkə wa, a njahay pə daliyugo luvon kwa kuro fudō. A kan zek anà dō maslan anahan ataya tə cəved ahay cara cara saray bayak awan, anga aday t̄a san tə đidək awan, winen inde tə sifa awan. À alay ata nà, winen apan i đakan anan ləbara sa 'am sə bahay a Mbərom anà dō maslan ataya awan.

⁴ Pə luvon a inde kutok, à alay a tinen à man sa pa way nà, a jan atan, a wa: «K̄a si zlen à Urəsalima wa bay. Njihen, hus pə ana Bəbay uno i slənak ikwen ahay way anahan sə zlapak ikwen anan ata awan. Na jak ikwen kurre bidaw? ⁵ Yuhana kà gak anan baptisma anà dō ahay tə a'am, əna azanaka, Mbərom i gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan awan.»

Yesu a ján à mburom

⁶ À alay a Yesu winen mə njahay a pə kərtek a tu dō maslan ahay nà, tə cəce panan wa, ta wa: «Ba Məduwen, ki man anan bahay à alay inde anà zahav sə Isəra'ila ahay aday ti lavay nga a tinen həna đaw?»

⁷ Yesu a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay nà, alay sa 'am a kwanay uda sə gəzlan alay pi zek wa anà way ataya nà, ibay. Way ata i təra nə luvon wuraw, kabay à alay wuraw fok nà, wita nə zek a Mbərom sa đaf tə məgala anahan awan. ⁸ Aya əna, Mbərom i naa slənak ikwen ahay Apasay anahan Cəncan a nà, ki njiden məgala sə đakay anan ləbara uno à Urəsalima, pə daliyugo sə Yahudiya tə Samariya awan, aday hus pə magaga sə daliyugo fok.»

⁹ Natiya, pə dəba sa 'am anahan ata wa nà, Yesu a ján à mburom i ide a tinen inde, aday matapasl a sərat apan sərdədek, tə canan sabay. ¹⁰ Dō maslan ataya nə tinen apan ti cak ayak ide à mburom həməcəcce hwiya. Kwayan'a dōwan aya inde cew tə zana aya pi zek kwedekkwedek, tə sləray ahay pə cakay a tinen. ¹¹ Aday ta jan atan, ta wa: «Kwanay wan sə Galile ahay, kwanay apan ki cen ayak ide həməcəcce à mburom matanan nà, angamaw?»

Yesu nà, kà zlak pikwen wa à mburom. Aday kawa ana kwanay a sə cinen anan a zla hëna ata nà, winen i naa may ahay dukwen, këtanan re.»

Do maslan ahay ta ca dō à yime ana Yudas inde

¹² Natiya pə dəba anahan a wa kutok, dō maslan ataya tē dazay ahay à bəzlom sə Ulivet ata wa, ta may ahay à wulen su doh sə Urəsalima kutok. Man ata nà, dären tē wulen su doh a bay, i ga nə way sə kilomiter kərtek ca. ¹³ Tē dazley ahay à wulen su doh sə Urəsalima nà, ta zla à man sə təfek a tinen, à sewene a tinen a sa taa njahay uda ata awan. Sləmay su dō ataya hëna: Piyer, Yuhana, atə Yakuba tē Andəre, atə Filip tē Tomas, atə Bartilome tē Mata, Yakuba wan ana Alfa, Simon dō manidē sə Ruma ahay, aday Yuda wan ana Yakuba. ¹⁴ Tinen ata fok, tatə uwar aya inde, tatə Mariyama may a Yesu, aday tē mərak a Yesu ahay, tinen a fok ta taa halay nga aday ta taa ga amboh pə kərtek awan.

¹⁵ À alay ata nà, dō sa daf nga pə Yesu ahay, tinen ti ga səkat tē kwa kuro cew (120). Aday pə luvon a inde kutok, Piyer a slabak à wulen a tinen inde, a jan atan, a wa:

¹⁶ «Mərak ahay, way kawa ana Apasay Cəncan a sa ja à Deftere a Mbərom inde ata nà, təktek kē tərak. Tē dungo ana bahay Dawuda, Apasay Cəncan a a ja 'am pə Yudas, dō sa dakay pa man a Yesu aday tē ban anan ata awan. ¹⁷ Aday abay cəkəbay Yudas a nà, dō kərtek à wulen a manay dō maslan ahay inde, winen ti mer su way a Yesu à alay inde cite re.»

¹⁸ Yudas aday nà, kē njadək magwagway anga way anahan a sa ga lelibay ata awan. Anga nan, a zəba anan dala ata kutok, a zla, a sukum anan guvo. À guvo ata inde kutok, a slahay kup məbəburot, aday dinde ahay zərđəđ ahay uho. A mac à man ata awan. ¹⁹ Matanan, way a sə tēra ata nà, dō sə Urəsalima ahay fok tē slənek apan, aday tē ngaman anà guvo anahan ata ta 'am su kon a tinen nà, Hakəldama, kawa sa ja ite nà, guvo sə mez.

²⁰ Piyer a ja asa, a wa: «Matanan, mə vinde a à Deftere Jabura inde, Mbərom a ja, a wa: “Doh anahan a nà, à tēra rəgay.

Dowan à sa njahay uda bay.*”

«Aday ma ja awan asa re, a wa:

“Dohinen à zəba anan mer su way anahan awan.†”

²¹ «Natiya, a zla pi zek kutok nà, gəbukō dō kərtek à wulen a mənuko wa aday à tēra dō maslan a Yesu à yime ana Yudas inde. Sumor a nà, winen dō sə pərahan azar anà Bahay a mənuko Yesu pə kərtek a tē manay kwa siwa siwa fok, ²² a ban kwa pə ana Yuhana sa gan baptisma wa, hus pə ananahan sa ján à mburom ata awan. Zəbukō nà, dō matanan ata awan, anga i tēra kawa mənuko, dō sə side aslabakay a Yesu à mēke wa ata awan.»

²³ Natiya awan, ta kay anan ahay sləmay sə dō ahay cew: atə Yusufu, dowan a tē ngaman Barsabas kabay Yustus re ata awan, tē apan Matiyas. ²⁴ Dō maslan ataya ta ga amboh, ta wa: «Ba Məduwen, iken nà, ka san mível a kuwaya zle fok. Dakan umō anan à wulen su dō a anaya cew aya nà, kə zəba wa nə waya ²⁵ aday i tēra dō maslan anak, i ga anan mer su way ana Yudas sə mbəsak ata anaw. Anga Yudas kà zlak à man a mə lavay zek a anga winen ata kutok.» ²⁶ Pə dəba anahan a wa nà, ta kađ anjar‡ sa ca apan, i slahay nə pə wayaw, aday anjar ata a kay anan, a slahay pə Matiyas. Winen a tēra dō maslan mə slala kuro nga cew awan à yime ana Yudas inde kutok.

2

Apasay a Mbərom a dazay ahay pə njavar a Yesu ahay

¹ Natiya, pə luvon sə azar uko ana Yahuda ahay sə ngaman Pentekosta* ata nà, njavar a Yesu ahay tē halay nga à man kərtek awan. ² Kwayan'a, agungol a ndəray ahay à mburom wa, kawa vəvara məduwen awan, a rah anan doh a njavar ahay mə njahay uda ata awan. ³ Tē canan anà awan aya kawa miresl sə uko, ta nay ahay, tē gəzla zek, tē njahay pa nga

* 1:20 Ca pə Jabuura 69.26. † 1:20 Ca pə Jabuura 109.8. ‡ 1:26 Ta kađ anjar, bina ta lar anjar bay. * 2:1 Pentekosta nà, azar uko sə tēra pə dəba sə Pasəka wa à luvon kwa kuro dāra inde ata awan.

su dō a tinen ù doh ataya fok. ⁴ Fok a tinen a, Apasay Cəncan a a rahan atan à mivél ahay inde, aday ta ma nga sa ja 'am su kon azar aya cara cara, kawa ana Apasay a Mbərom a sə varan atan məgala ata awan.

⁵ À Urəsalima ata nà, Yahuda ahay inde bayak a tə dəfan apan à Mbərom lele, abay tinen mə njahay aya pu kon sə daliyugo ahay fok. ⁶ Tə sləne agungol ata cəna, tə halay nga à man su dō ataya awan. Aday way ata a gan atan wurdədəsdəssa, anga dō ataya tinen apan ti ja 'am nà, kuwaya a sləne ta 'am su kon anahan. ⁷ Way ata a gan atan masuwayan. Anga nan ta ma nga sa ja, ta wa: «Do anaya fok nà, tinen Galile ahay bidaw? ⁸ Aday ta ja 'am su kon a mənuko ahay fok nə kəkəməw? ⁹ Mənuko nà, da nay ahay kwa à Partiya wa, à Mediya wa, à Elamiya wa. Mənuko dō sə njahay à Mesopotamiya ahay, à Yahudiya ahay, à Kapadosiya ahay, à Pontus ahay, à Aziya ahay, ¹⁰ à Firigiya ahay, à Pamfiliya ahay, à Misra ahay, à Siren pə daliyugo sə Libiya ahay. Mənuko dō sa nay ahay kwa à Ruma wa, ¹¹ da nay ahay kwa à Kereta wa tə Arabiya wa re. À wulen a mənuko inde nà, azar su dō aya nə Yahuda ahay, aday azar aya ite nà, tinen Yahuda ahay bay, əna tə pərahan azar anə pəra sə Yahuda ahay. Aday mənuko fok də sləne tinen apan ti dəkay anan masuwayan a Mbərom sa ga ataya fok ta 'am a mənuko ahay nə kəkəməw?» ¹² Way a sə təra ata a gan atan masuwayan, ta san ti ja nə məw bay fok. Ta ja à wulen a tinen inde, ta wa: «Way a həna anan ata nə masuwayan dūwuraw? A nan sa ja nə məw?» ¹³ Aya əna, azar su dō aya ta ma nga sə mbasay pu dō a Yesu ahay, ta wa: «Do a anaya nə ta sak mahay, tə vawak nga.»

Wazo ana Piyer

¹⁴ Natiya, pə dəba a wa kutok, Piyer tu dō maslan a kuro nga kərtek ataya fok tə slabak à wulen su dō ataya inde, aday Piyer a dazlan sa jan 'am anə dō ahay tə məgalak awan, a wa: «Kwanay Yahuda ahay tu dō sə njahay à Urəsalima a anaya awan, slənen anan 'am uno a anan lele, ni dəkak ikwen anan ləbara sa 'am a anan. ¹⁵ Kawa ana kwanay sə bayak nà, dō a anaya nə tə vawak nga. Əna cəkəbay matanan bay, anga həna nà, njamde dəsudō sə dūwdew mba, alay sə vaway nga kà slak fan bay asanaw! ¹⁶ Aya, way a anan a təra nà, kawa ana dō maja'am a Mbərom Yo'el sa ja, a wa:

¹⁷ “Mbərom a ja nà:

À luvon məkəwidok aya inde nà, ni slan Apasay uno à kuwaya inde fok.

Wan a kwanay ahay tə dəna a kwanay ahay fok ti man anan 'am uno anə dō ahay.

Njavar a kwanay ahay ti canan anə way uno sə dəkən atan anan ataya awan.

Məced a kwanay ahay dūkwən, ni jan atan 'am à cəen sə zūbəy inde.

¹⁸ Ayaw, pə luvon ataya nà, ni slan Apasay uno ù dō si mer su way uno ahay inde,

à ga nə mungol awan, à ga nə dəna awan, ti man anan 'am uno anə dō ahay.

¹⁹ Ni ga way masuwayan aya à mburom,

aday pə daliyugo dūkwən, mez i pak, uko tə jinjek ti kay ahay re.

²⁰ Pac i dav sabay, aday kiya dūkwən i mbədahan sa ca nà, nduzzo kawa mez.

Way ataya tə tərak nà, luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata, i dəzley ahay bəse kutok. Luvon ata nà, məduwen a aday tə mazlaḅ a re.

²¹ Matanan, kuwaya dōwan a kə dəfak nga pə sləmay ana Mbərom Fetek cəna, i tam.†”»

²² Piyer a ja asa, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, slənen 'am uno a anan lele aday. Yesu dō sə Nazaratu ata nà, da san zle, winen dō a Mbərom sə slənay ahay, anga Mbərom a kə gak masuwayan ahay cara cara à wulen a kwanay inde tə alay a Yesu ata awan. Kwanay kə sənən apan zle lele re. ²³ Mbərom a varak ikwen anan Yesu, kawa anahan sə lavay a zek kwakwa ata awan. Aday a san zle, kwanay dūkwən kə viren anan anan à alay inde anə dō sə atahasl ahay, ti darak anan ayak pə dədom mə zləngad awan, kawa ana kwanay sa ga anan həna ata awan. ²⁴ Əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məke wa, winen inde tə sifa awan. Kə təkək anan Yesu à dəcə sə amac wa, anga amac nà, məgala anahan inde sa ban anan ibay.

† 2:21 Ca pə Yoo'el 3.1-5.

²⁵ «Matanan Dawuda kà jak pə Yesu, a wa:
 “Nə canan anà Mbərom Fetek pac pac winen inde pə cakay uno.
 Winen mə njahay a tə alay puway uno.
 Anga nan, ni jəjar sabay.

²⁶ Matanan, mivél uno həna nà, ma rah a tə ataslay mivél awan,
 nen apan ni təba 'am sa ga ara tə ambasay awan.

Kwa nə məcak təkede nà, nen ni dəfak ide hwiya,

²⁷ anga iken ki mbəsak nen à məke inde bay,

ki mbəsak anan zek uno à wuslay à məke inde bay, nen dō anak cəncan awan.

²⁸ Kə dəkak uno pə cəved sa njad sifa.

Ki vuro ataslay mivél bayak a pə cakay anak.†”

²⁹ «Mərak ahay, dā san apan zle, bije a mənuko Dawuda ata nà, kə məcak aday ta lak anan. Jəvay anahan a dukwen inde, dā san man a zle re. ³⁰ Winen nà, dō maja'am a Mbərom. Anga nan, a san apan zle re, ba Mbərom kə zlapak anan anan ta sa jan nà, i naa daf wan sə kutov anahan à bahay anahan inde. ³¹ Dawuda dukwen a san apan zle Almasihu nà, i slabakay ahay à məke wa. Anga nan, a wa:

“Iken Mbərom nà, ki mbəsak nen à məke inde bay,

ki mbəsak anan zek uno à wuslay à məke inde bay.§”»

³² Piyer a ja asa re: «Yesu nà, Mbərom kə slabakak anan ahay à məke wa. Manay a fok ma san apan zle, manay dō sə canan njək tə ide a manay ataya awan. ³³ Mbərom kə zəbak anan ayak anga sə njahay tə alay puway anahan awan. Yesu a təma Apasay Cəncan a pə Bəbay anahan wa, kawa ana Bəbay anahan sə zlapay anan ata awan. Winen dukwen kə varak umo ahay Apasay ata re. Natiya kutok, way a kwanay sə sləne ta sə canan a anan fok, sa ga mer su way ata nà, winen awan. ³⁴ Aya, Dawuda nà, kə jənak à man a Mbərom itəbay. Əna winen a a wa:

“Mbərom Fetek a jan anà Bahay uno nà:

Njahay tə day sə alay puway uno,

³⁵ aday dō manide anak ahay fok nà, ni təra atan bile anak aya awan.*”

³⁶ «Anga nan, kwanay Isəra'ila ahay fok, sənən anan tə didek awan: Yesu dōwan a kwanay sa vad anan ta sə daray anan pə dədom mə zləngad ata nà, Mbərom a təra anan Bahay a nuko awan aday Almasihu re.»

³⁷ Dō ataya tə sləne 'am ata fok cəna, mbac a slahay patan wa. Anga nan tə cəce pə Piyer tu dō maslan ataya wa, ta wa: «Mā ga həna jiya nə kəməw, mərak ahay?»

³⁸ Piyer a mbədahan atan apan, a wa: «Mbədihən anan ləen anà ines a kwanay ahay, təmihən sa ga baptisma anga sə təra dō a Yesu Almasihu ahay, aday Mbərom i pəsek ikwen anan ines a kwanay ahay, i varak ikwen Apasay anahan Cəncan awan. ³⁹ Mbərom kə zlapak sə varak ikwen Apasay anahan Cəncan ata nà, a zlapan anan anà dō ahay aday winen saa ngaman atan, saa pərahan azar ataya fok re, kawa sa ja nà, anà kwanay tə wan sə kutov a kwanay ahay, aday anà dō su kon dəren aya fok re.»

⁴⁰ Piyer a jan atan 'am a azar aya bayak asa. A nan nà, tē təma 'am ata awan, aday tē sa ya nga bay re. A jan atan asa re, a wa: «Kwanay, mbəsiken anan dō a wuswes a anaya awan, təmen zek a kwanay ahay.»

⁴¹ Dō ahay bayak a tə təmahak 'am ana Piyer ata awan, tə təmahak sa ga baptisma. Pə luvon ata nà, dō a Yesu ahay tə zəgahak anan apan njavar a Yesu ahay, ti ga way sə mbulo maakan. ⁴² Pac pac tinen apan ti halay nga sə tətək way pu dō maslan a Yesu ahay wa, ti gəzla pen tə sləmay a Yesu, ti ga amboh. Tə njahay pə kərtek awan, à asan zek inde.

Asan zek su dō a Yesu ahay

⁴³ Dō a Yesu ahay fok tə jəjaran anà Mbərom lele, aday Mbərom a ga masuwayan ahay bayak a cara cara tə alay ana dō maslan a Yesu ahay. ⁴⁴ Tinen a fok 'am a tinen kərtek,

† 2:28 Ca pə Jabuura 16.8-11. § 2:31 Ca pə Jabuura 16.10. * 2:35 Ca pə Jabuura 110.1.

way a tinen dukwen mə japay pə kərtek a re. ⁴⁵ Tə sukom a way tə way a tinen, tə guvo a tinen ahay, tə japay anan dala awan, aday tə varan anà kuwaya fok nà, kawa anahan sa gan may. ⁴⁶ Pac pac fok, tinen apan ti halay nga pə kərtek awan ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Tinen apan ti halan nga anà way sa pa a tinen ahay pə kərtek a àga tinen aya awan. Tinen apan ti pa way a tinen ahay pə kərtek awan, tə ataslay mivel aya awan, aday tə mivel kərtek a re. ⁴⁷ Tinen apan ti həran nga anà Mbərom, ta zlan à nga anà dō ahay fok. Aday dō ahay tinen apan ti tam pac pac fok, Bahay Yesu winen apan i zəgahan atan anan apan dō ahay.

3

Dowan a inde mə tēra à mēndak awan

¹ Pa pac a inde, atə Piyer tə Yuhana ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom. Ta zla nə tə njamde maakan, alay a dō ahay sa taa ga amboh ata awan. ² Tinen apan ti dēzle à mēsudoh su doh sə mazlaḅ a Mbərom inde sə ngaman Mə-Rəḅa-Awan ata nà, ta tan ayak à nga anà dōwan a inde mə tēra à mēndak awan, kwa sə wahay anahan. Ta taa zəḅak anan ayak nə pac pac, anga aday i dubok way pu dō sa zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay wa. ³ Dowan ata a canan anà atə Piyer tə Yuhana tinen apan ti zla ù doh cite nà, a dubok patan wa dala.

⁴ Atə Piyer tə Yuhana tə zəzor anan, aday Piyer a jan, a wa: «Ca pumo lele.» ⁵ Dowan ata a zəzor atan lele. Winen a bayak i ga nà, ti varan dala. ⁶ Piyer a jan, a wa: «Dala nà, inde upo ibay. Əna way a həna inde upo ata nà, ni varak anan. Na jak nà, tə sləmay a Yesu Almasihu, dō sə Nazaratu, slabak, zla tə saray anak!»

⁷ Piyer a bənan anan alay puway, a man zek sə slabak. Kwayan'a saray anahan ahay tə ndarkwaslak anahan ahay ta njad məgala. ⁸ A slabak hərom, a dazlan sa bar. Ta zla ù doh sə mazlaḅ a Mbərom tatə Piyer tə Yuhana, winen apan i zla, winen apan i dazay à mburom kwerkwer, winen apan i zambad anan Mbərom.

⁹ Winen apan i zla, i zambad anan Mbərom ata nà, dō ahay fok tə canak anan, ¹⁰ aday tə sənək anan kutok. Ta wa: «Winen nà, dōwan mə tēra à mēndak ata sa taa dubok way pə dō ahay wa pə mēsudoh sə ngaman Mə-Rəḅa-Awan ata awan.» Natiya awan, way ata a gan atan hərḅəḅəkka tə mindel.

Piyer a wazay ù doh sə mazlaḅ a Mbərom

¹¹ Dowan ata, winen pə cakay ana atə Piyer tə Yuhana hwiya, dō sa man ataya fok ta ma nga sa haw pə cakay a tinen à man a sə ngaman «Vo galak ana Sulimanu» ata awan, anga way sə tēra ata a gan masuwayan anà dō ataya awan. ¹² Piyer a canan atan cəna, a jan atan, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, way ata a gak ikwen masuwayan nə angamaw? Aday ki cen pumo hwiya nden'e nà, angamaw? Kwanay kə bayiken dōwan a anan a mbar nà, anga məgala a manay, kabay anga mə dəfan apan anà Mbərom lele ata daw? ¹³ Mbərom ana Ibərahima, tə ana Isiyaku tə ana Yakob, Mbərom ana bije a nuko ataya sə dəfan apan ata awan, anga sə varan mazlaḅ anà Yesu, dō si mer su way anahan, Mbərom kə mbərak anan dōwan a anan. Kwanay nà, kə viren anan anan à alay inde anà Ruma ahay, anga aday t̄a vad anan. Kwa abay Pilatu a gan may sə mbəsak anan dukwen, kwanay kə ngəmen à mbəsak anan bay re. ¹⁴ Winen nà, dō cəncan awan, dō dīdek awan, əna kə ngəmen aday Pilatu à mbəsakay anan ahay bay. Ki gen anan kem anà Pilatu bugol nà, à mbəsakak ikwen anan ahay dō a sa vad nga su dō ata adəka. ¹⁵ Kə vaden anan dō sə varan sifa anà way ahay fok ata à məkə sa ndaw, əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məkə wa. Manay dukwen mi mba apan sa ra ambar sa 'am a anan tətə. ¹⁶ Dowan həna anan nà, kwanay a fok kə cinen anan, aday kə sənən anan zle, winen a mbar nà, anga kə dəfak nga pə sləmay a Yesu. Sa mbar anan jiga nà, sləmay a Yesu, anga dōwan a anan kə dəfak apan nga. Kwanay a fok, ki cinen anan.

¹⁷ «Ayaw, mərak uno ahay, na san zle, ki gen anan way ataya anà Yesu nà, anga kə sənən dīdek bay. Bahay a kwanay ahay dukwen ta san dīdek bay re. ¹⁸ Əna way ata a ga

zek matanan nà, anga ba Mbərom kà jak anan tə dundo ana dō maja'am anahan ahay kwakwa, ta sa ja təktek Almasihu anahan saa slənak ikwen ahay ata â ga dæce. ¹⁹ Həna adəka nà, mbədihen anan ləen anà ines a kwanay ahay, men anan ù vo anà Mbərom, aday Mbərom i pəsek ikwen anan kutok. ²⁰ Aday Bahay Mbərom i varak ikwen zay, ta sə slənak ikwen ahay Yesu, winen Almasihu a Mbərom sə lavay anan zek anga kwanay kurre ata awan. ²¹ Ayaw, həna ata nà, Yesu Almasihu nà, i njahay à mburom à man ata tamak, hus i dæzle pə luvon a Mbərom saa mbəda anan way ahay fok wiya aya kawa ana dō maja'am anahan cəncan aya sa ja apan ata aday. ²² Musa a ja nà: “Mbərom Bahay a kwanay i naa varak ikwen dō maja'am hinen kawa nen à wulen ana zahav a kwanay a wa. Kâ təmihen anan anan 'am anahan saa jak ikwen ata fok. ²³ Dowan a kə təmahak anan anan 'am anahan itəbay ata nà, Mbərom i lize anan à mamasl su dō anahan ahay wa.*”»

²⁴ Piyer a pərahan anan azar sa ja, a wa: «Dō maja'am a Mbərom ahay kwakwa, a bənay ahay kwa pə Samiyel wa hus pu dō maja'am a Mbərom azar aya, fok a tinen a kərtek tə kərtek ta jak 'am pə way a sə təra pə luvon a anan ataya awan. ²⁵ Dō maja'am a Mbərom ataya ta ja way ataya pə kwanay awan, aday Mbərom kə banak 'am tə bije a kwanay ahay anga kwanay a re. A jan anà Ibərahima nà: “Tə alay ana wan sə kutov anak ahay, ni daf alay sə mazlaḅ uno pu dō su kon ahay fok.†” ²⁶ Matanan kutok, Mbərom a lah sə slənak anan ahay Yesu, dō si mer su way anahan nà, anà kwanay awan, anga aday â daf pikwen alay sə mazlaḅ anahan ta sa may ahay kwanay à cəved sə huwan a kwanay ahay wa.»

4

Atə Piyer tə Yuhana pa 'am su dō sə lavan nga anà Yahuda ahay

¹ À alay a Piyer tə Yuhana tinen apan ti jan 'am anà dō ahay mba, dō sə gədan dundo anà way ahay pi zek tə bahay su dō sa ba doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday tə Saduki ahay, ta zla à man a tinen. ² Ta ma nga sa ga patan mivel, anga atə Piyer tə Yuhana nà, tinen apan ti dakan anan anà dō ahay nə Yesu kə slabakak ahay à məke wa. Matanan, dō ma mac aya dukwen, ti naa slabakay ahay à məke wa tə sifa aya re. ³ Anga nan kutok, ta ban anan dō maslan ataya awan, tə tacay atan à dangay, hus sa ca pa 'am sə sariya nə sidew awan, bina suko kə gak coy re. ⁴ Aya əna, dō ahay bayak a à wulen su dō sə sləne 'am a Piyer ataya wa tə təmahak 'am ana dō maslan ataya awan, tə dəfak nga pə Yesu. Dō ataya tə zəgahak anan dō ana Yesu ahay. Tə baslay mungol ahay dəkdek, tinen mbulo dāra kutok.

⁵ Idə a cəde sidew a nà, bahay sə Yahuda ahay pi zek tə məcəf sə Yahuda ahay aday tə miter sə Tawrita ahay tə halay nga à Urəsalima. ⁶ Atə Anas, bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay, tatə Kayafas, Yuhana, Aleksandire aday tə azar su dō ana Anas ahay, inde à wulen a tinen. ⁷ Tə ngaman anà dō maslan a cew ataya pa 'am a tinen, aday tə cəce patan wa, ta wa: «Kə mbəren anan dōwan a mə təra à məndak ata nà, tə məgala wuraw, kabay tə sləmay a wayaw?»

⁸ Cəna Apasay Cəncan a a zlan à mivel inde anà Piyer, a mbədahan atan apan, a wa: «Kwanay bahay ahay tə məcəf ahay, ⁹ manay həna pa 'am a kwanay nà, anga sumor a manay sa ga ta sa mbar anan dōwan a vədal a anan ata bugol bidaw? A nak ikwen sa san nà, kə mbərak tə məgala sə sləmay a wayaw daw? ¹⁰ Kak matanan nà, kwanay tə Isəra'ila ahay fok, sənən anan kutok: Dowan a həna anan mə tavay a pa 'am a kwanay kə mbərak nà, anga məgala sə sləmay ana Yesu Almasihu, dō sə Nazratu. Winen nà, kə vəden anan pə dədom mə zləngad awan, əna Mbərom kə slabakak anan ahay à məke wa. ¹¹ Natiya, Deftere a Mbərom a ja 'am həna anan ata nə pə winen awan, a wa:

“Kon mbala ana dō sa dēzl way ahay sa lar anan ata nà,
sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.*”

* 3:23 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 18.15, 18-19. † 3:25 Ca pə Laataanooji 22.18, 26.4. * 4:11 Ca pə Jabuura 118.22.

¹² «Do sa mba apan sa tam do ahay miza na, ibay, si Yesu a kerte. Bina slamay inde maza pe daliyugo sa mba apan sa tam menuko uwec wa mbala ana do ana Mbërom se varak uko ahay ata na, ibay.»

¹³ 'Am ana Piyer ata a gan masuwayan ana do me halay nga ataya awan, anga ta ca apan do maslan a cew ataya na, do meduwen aya bay, aday me jangay aya bay re, ana te jajar se mbëdahan atan apan bay re. Aday do ataya te senak do maslan ataya te njahak pe kerte a te Yesu. ¹⁴ Ana tinen apan ti ca pe down a ma mbar ata winen inde zay me tavay a pe cakay ana do maslan a cew ataya awan. Anga nan, ta mbak apan se mbëdahan atan apan awan a ibay jiga awan. ¹⁵ Matanan, ta ma anan do maslan a cew ataya uho tamak, kutok tinen te mbëdek sa vad uway pa 'am ata a wulen a tinen inde aday. ¹⁶ Ta wa: «Do a anaya hëna jiya na, di ga atan kemaw? Do se Urësalima a anan ataya fok te senak pe masuwayan a meduwen a tinen sa ga anan ata lele coy. Aday menuko dukwen, di mba apan se mëman anan na, i ga zek bay re asa. ¹⁷ Aya hëna na, di ngaman atan ayak, aday di gafan atan 'am, ta saa ma apan sa jan 'am te slamay a Yesu ana down sabay. Ata kutok na, lëbara sa 'am a tinen ata i ta 'am bay.» ¹⁸ Te ngaman atan ayak asa, ta jan atan, ta wa: «Mbësiken sa jan 'am te slamay a Yesu aday se dëkan anan lëbara sa 'am ana Yesu ana do ahay.»

¹⁹ Aya ana, atë Piyer te Yuhana te mbëdahan atan apan, ta wa: «Ënga, kwanay a bayiken apan lele aday, tede saa zlan a nga ana Mbërom ne maw? Tede se dëfan apan ne ana Mbërom a daw, kabay lele na, se dëfak ikwen apan ana kwanay bugol adëka daw? ²⁰ Manay na, way a manay se canan ta se slone fok cëna, mi dakay anan, bina mi mba apan se njahay way a manay bay.»

²¹ Pe dëba anahan a wa na, do sa gan atan sariya ataya te ngëraz patan anga aday te njahay way a tinen, te mbësakay atan ahay kutok. Te senak sa jëka ti këta atan këkemaw bay, bina do ahay fok tinen apan ti hëran nga ana Mbërom anga way anahan a sa gan ana down a vedal ata awan. ²² Ava ana down a tinen sa mbar anan te masuwayan ata na, a zalay kwa kuro fudo.

Do a Mbërom ahay ta ga amboh

²³ Pe dëba a se mbësakay atan ahay ata na, atë Piyer te Yuhana ta ma pe cakay ana do a tinen ahay, te takeren atan anan way ana bahay se gëdan dongo ana way ahay te mëced ahay sa jan atan ata fok. ²⁴ Do a tinen ataya te slone anan 'am ata na, tinen a fok ta ma nga sa gan amboh ana Mbërom te mivel kerte awan, ta wa: «Ayaw, Bahay a manay, iken do se ndakay bagëbaga mburom te daliyugo te bëlay ahay, aday te way a uda ataya tãke fok. ²⁵ Iken awan ka jak 'am te dongo ana do si mer su way anak Dawuda, winen bije a manay awan. Apasay anak Cëncan a kë jak a winen inde, a wa:

“Do su kon azar aya ti ga mivel, aday do se përa ahay ti jëjem 'am këriya na, angamaw?

²⁶ Bahay se daliyugo ahay tinen apan ti ndire zek,

aday do se lavan nga ana do ahay ahay tinen apan ti lavan zek ana vëram te Mbërom Fetek aday te Almasihu anahan.†”

²⁷ «Ayaw, way ata matanan acëkan, anga hëna kutok na, Hiridus tatë Pontiyos Pilatu, te halay nga a wulen su doh a anan inde te Ruma ahay te Isëra'ila aya awan, anga sa ban 'am pe Yesu do si mer su way anak cëncan a, iken se walay ata awan. ²⁸ Iken na, mëgala awan. Natiya, way a tinen sa ga fok na, way kawa ananak a sa gan may kurre ata awan. ²⁹ Hëna kutok, Ba Meduwen, slone way a tinen sa ja ti gan umo ataya awan. Kem, varan mëgala ana do si mer su way anak ahay sa ja 'am anak mënjëna ajëjar. ³⁰ Varan umo gëdan sa mbar anan do se dëvac ahay ta sa ga masuwayan ahay cara cara te mëgala se slamay a Yesu, do si mer su way anak cëncan awan.»

³¹ Pe dëba sa ndav anan amboh a tinen ata wa na, man a tinen ata a bal këzlek këzlek. Tinen a fok te njadak mëgala se dakay anan 'am a Mbërom mënjëna se jëjar, anga Apasay Cëncan a kë rahak atan a mivel inde.

† 4:26 Ca pe Jabuura 2.1-2.

Do a Yesu ahay tɛ japay anan zlile a tinen ahay pɛ kɔrtek awan

³² Do a Yesu ataya fok nà, mivel a tinen a kɔrtek, abayak nga a tinen ahay kɔrtek a re. Tɛ japay anan zlile a tinen pɛ kɔrtek awan. Dowan sa jɛka «zlile uno anuno taayak» nà, ibay fok. ³³ Tɛ mɛgala a bayak a, dɔ maslan ataya tɛ pɛrahan azar sɛ dɔkay anan, tɛ canak anan Yesu kɛ slabakak ahay à mɛke wa. Mbɛrom kà gak atan sumor bayak awan. ³⁴ Dowan mɛtawak a à mamasl a tinen nà, inde sabay fok, bina dɔ aday guvo anahan inde kabay doh anahan inde ataya fok, tɛ sukom a way, ta nay anan dala awan ³⁵ anà dɔ maslan ahay, aday tinen tɛ varan anà kuwaya pɛ ananahan sa gan may.

³⁶ Dowan a inde ite, tɛ ngaman Yusufu, winen pɛ slala ana Lewi, a njahay pɛ daliyugo sɛ Kiprus. Slɛmay anahan hinen nà, Barnabas, kawa sa ja nà, dɔ sɛ varan mɛgala anà dɔ ahay. ³⁷ Winen dɔkwen, guvo anahan inde re, a sukom a way, a nay anan dala awan, a varan anan anà dɔ maslan ahay.

5

Atɛ Ananiyas tɛ uwar anahan Safira

¹ Dowan a inde asa tɛ ngaman Ananiyas tɛ uwar anahan Safira, tɛ sukom anan way tɛ guvo a tinen. ² Tinen a ta pak 'am ahay ì zek. Ananiyas a ra pɛ dala wa mɛcak, a ndakay apan man. Azar a kutok a zla anan à man ana dɔ maslan ahay. ³ A dɛzlek anan ayak cɛna, Piyer a jan, a wa: «Ananiyas! Kɛ mbɛsakan anan mivel anak anà Fakalaw angamaw? Anga hɛna nà, kɛ gɛdɔk anan mungwalay anà Apasay Cɛncan awan. Ka rak ayak pɛ dala sɛ guvo a kwanay wa mɛcak agay nà, angamaw? ⁴ Guvo a nà, guvo anak awan. Kɛ sukumak anan way dɔkwen, dala nà, ananak a re. Əna kɛ jalay sa ga way lelibay a matanan nà, angamaw? Kɛ gɛdan mungwalay ata nà, anà dɔ zɛnzen a bay, əna anà zek a Mbɛrom awan.»

⁵ Pɛ dɛba sɛ slɛne 'am ata wa cɛna, Ananiyas a slahay à mɛndak, aday a mac kwayan'a. Do sɛ slɛne lɛbara sa 'am ataya fok nà, mbac kɛ slahak patan wa, ta ma nga sɛ jɛjar. ⁶ Pɛ dɛba anahan a wa nà, njavar ahay ta zlak ayak ù doh, ta nga apan rɛkot, ta nay anan uho saa la anan.

⁷ A njahay pɛ dɛba wa way sɛ ler maakan nà, uwar anahan Safira dɔkwen kà zlak ayak ite. Winen kɛ sɛnak pɛ way a sɛ tɛra tɛ mbaz anahan ata bay fok. ⁸ Uwar ata a dɛzlek ayak ù doh cɛna, Piyer a cɛce panan, a wa: «Uwar a anan, ənga, jan umo aday. Kɛ sukumen anan way tɛ guvo a kwanay nà, dala a nɛ kawa winen a anan dɛp dɔw?»

Uwar ata a mbɛda apan, a wa: «Ayaw, dala a nà, matanan awan.»

⁹ Piyer a jan asa, a wa: «Mazar! Kwanay tɛ mbaz anak kɛ jipen 'am a kwanay kɔrtek sɛ njɛkan uda anà Apasay a Bahay Yesu nà, angamaw? Ənga, cak ayak apan, dɔ sa la anan mbaz anak ahay, tinen uho. Kagasl, ti naa zɛbak ayak iken saa la cite.»

¹⁰ Pɛ dɛba ana 'am ata wa cɛna, uwar ata a slahay à mɛndak, aday a mac. Njavar ahay ta nay ù doh, tɛ zɛba mɛsinde, ta lak anan ayak pɛ cakay ana mbaz anahan. ¹¹ Do a Yesu ahay fok tu dɔ sɛ slɛne anan lɛbara sa 'am ata fok nà, ta ma nga sɛ jɛjar.

Do maslan ahay ta taa ga mer su way masuwayan aya bayak awan

¹² Do maslan ahay nà, ta taa ga mer su way masuwayan aya bayak a à wulen sɛ dɔ ahay inde. Do a Yesu ahay fok ta taa halay nga ù vo sɛ galak ana Sulimanu inde à gala su doh sɛ mazlab a Mbɛrom. ¹³ Əna, kwa abay dɔ ahay tinen apan ti ja patan ta sa ja nà, tinen dɔ lele aya dɔkwen, dɔ a azar aya sɛ dɛfan apan anà Yesu bay ataya ta ngam sɛ njahay pɛ cakay a tinen bay fok. ¹⁴ Tɛ winen ata tɛke dɔkwen, dɔ ahay tinen apan ti dɔf nga pɛ Bahay Yesu hwiya. Do a Yesu ahay tinen apan ti zɛga apan nà, pac pac, mungol tɛ uwar aya tɛke fok. ¹⁵ Do ahay tɛ slɛne 'am sɛ masuwayan ana dɔ maslan ataya sa ga ata kutok. Anga nan, ta ma nga sa zla anan dɔ sɛ dɛvac a tinen ahay pɛ cɛved ahay, tɛ nahay atan pɛ biket kabay pɛ lala, anga tinen tɛ bayak nà, hinahibay Piyer i zla ta man ata nɛ, mezeze anahan a à njad sɛ laman anà dɔ sɛ dɛvac a tinen azar aya awan. ¹⁶ Do maza aya ite ta nay anan ahay tu dɔ sɛ dɛvac a tinen ahay kwa à wulen su doh a azar aya sa mban anà

Urəsalima ataya wa. Ta nay anan ahay tu do a tinen dəvac aya awan, tu do a setene sa taa vawan atan nga ataya fok. Ta nan atan anan ahay, aday fok a tinen a tə mbərak.

Tə jugwar 'am pu do maslan a Yesu ahay wa

¹⁷ Natiya kutok, bahay nga su do sə gədan dundo anə way ahay, tu do anahan ahay tinen à wulen sə Saduki ahay ataya fok nà, ta ma nga sə jugwar 'am pu do maslan a Yesu ahay wa, ta ga patan sərak. ¹⁸ Cəna, ta ban anan do maslan a Yesu ataya, aday tə dəfak atan ayak à dangay. ¹⁹ Aya əna, cəkəbay, à luvon ata inde nə, maslay a Mbərom a nay ahay, a təba anan məsudoh sə dangay ata awan, aday a nay anan ahay do maslan ataya uho. A jan atan kutok, a wa: ²⁰ «Həna nà, zlen à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday kà sa dīken anan ləbara sə sifa wiya a anan fok anə do ahay.»

²¹ Do maslan ataya tə təmahak 'am ana maslay a Mbərom ata awan, tə wule sə duwdew à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom kutok. Ta zlak ayak nà, tinen gədek anan azar sə tətakan anan way anə do ahay.

Pə dəba wa mənjoek, bahay nga su do sə gədan dundo anə way ahay, tu do anahan ahay tə dəzlek ayak cəna, tə ngaman ayak anə do sə lavan nga anə Yahuda ahay, kawa sa ja nà, məced sə Isəra'ila ahay fok. Aday kutok, ta slan suje ahay pu do maslan ataya à dangay. ²² Suje ahay tə dəzle ù doh sə dangay nà, ta tak anan ayak à nga anə do maslan ataya à man ata sabay. Cəna, ta may ahay pə dəba à dangay wa, ta nay, ta jan anə do mə halay nga ataya awan, ta wa: ²³ «Manay ma zlak ù doh sə dangay kawa ana kwanay sa jan umo ata acəkan, əna ma tan ayak à nga anə məsudoh nà, mə tacay awan, aday do sa ba patan ataya dukwen, tinen cekərkərre tə ide, tinen apan ti ba re. Mə təba anan məsudoh, ma zla ù doh sə dangay nà, ma tak anan ayak à nga anə dowan à man ata bay.» ²⁴ Do sə lavan nga anə suje sa ba pu doh sə mazlaḅ a Mbərom, tə bahay sə gədan dundo anə way ahay, tə sləne ləbara sa 'am ata matanan cəna, a wusen atan nga. Ta ma nga sə cəce pi zek a tinen aya wa, ta sa jan i zek ahay nà: «Way a anan a ga matanan ata nà, aday ma sə təra tu do a anaya awan anaw?»

²⁵ Pə dəba anahan a wa nà, dowan a inde a nay ahay, a jan atan nà: «Dowan a kwanay sə tacak atan ayak à dangay ataya nà, tinen à gala su doh sə mazlaḅ a Mbərom, tinen apan ti tətakan anan way anə do ahay.» ²⁶ Cəna, bahay sə suje ahay a zla patan tu do anahan ahay saa bənay atan ahay. Əna ta nay atan nə tə gədan a bay, anga tinen a dukwen tə jəjaran anə man su do awan, ta sə bayak nà, hinahibay do ahay ti i tar atan tu kon. ²⁷ Ta nay atan ahay do maslan ataya kutok, aday tə tavay atan pa 'am sə məced sə Yahuda ahay. Bahay nga su do sə gədan dundo anə way ahay a cəce patan wa kutok, a wa: ²⁸ «Manay nà, mə gafak ikwen 'am lele ta sa jak ikwen nà, kà sa tətiken anan anan way anə do ahay tə sləmay ana dowan ata sabay. Əna hwiya kə mbəsiken bay. Həna, wulen su doh sə Urəsalima nà, 'am ata kà tak uda 'am coy. Natiya, tə way a kwanay sa ga ata nà, a nak ikwen sa ja nə 'am sə amac anahan ata nə pa nga a manay daw?»

²⁹ Piyer tu do maslan a azar ataya tə mbədahan atan apan, ta wa: «Sumor a nà, mə dəfan apan bugol nə anə Mbərom, bina anə do zənzen a bugol daw? ³⁰ Kwanay nà, kə vəden anan Yesu ta sə daray anan pə dədom mə zləngad awan. Əna pə dəba anahan a wa nà, Mbərom do ana bje a mənuko ahay sə dəfan apan ata kə slabakak anan ahay à məke wa. ³¹ Mbərom nà, kə varak anan mazlaḅ, kə dəfak anan tə day sə alay puway anahan, kə tərak anan bahay awan, do sa tam do, anga aday à dakan anan anə Isəra'ila ahay cəved sə mbədahan ləen anə ines a tinen ahay aday i pəsen atan anan. ³² Manay apan mi side anan, aday Apasay Cəncan a i side anan re. Winen nà, Mbərom a varan anan anə do sə dəfan apan ataya awan.»

³³ Do mə halay nga à man sa ga sariya ataya tə sləne 'am ata cəna, ta ga patan mivəl tə mindel. A nan atan sa vad anan do maslan ataya à məke. ³⁴ Aya əna, dowan a inde à wulen a tinen awan, a slabak. Dowan ata nà, tə ngaman Gamaliyel, winen Farisa ahay, aday winen miter sə Tawrita a re. Do ahay fok tə jəjaran deeb deeb. A jan anə do ahay, a wa: «Ənga, mbəsiken anan do maslan a anaya tã zla uho mənjoek aday.»

³⁵ Pə dəba ana do maslan ahay sa nay uho ata nà, a jan anà do ataya kutok, a wa: «Kwanay Isəra'ila ahay, gen anan ngatay anà way a kwanay a saa gan anà do a anaya ata awan. ³⁶ Anga kə njahak bayak a bay, dowan a inde tə ngaman Tudas, kà nak ahay, a jan anà do ahay nà, winen bahay məduwen awan. Aday do ahay ti ga səkat fudo tə pərahak anan azar. Pə dəba anahan a wa nà, tə vədak anan, do sə pərahan azar ahay fok ta tak 'am, aday ləbara sa 'am anahan inde həna sabay.

³⁷ «Pə dəba wita wa asa dukwen nà, dowan a sə ngaman Yudas winen do sə Galile ahay ata, a nay ahay à alay a sə baslay anan sləmay sə do ahay pə daliyugo ata awan. Winen dukwen, kà rak do ahay bayak a pi zek, tə pərahak anan azar. Pə dəba a wa, ta vad anan dukwen, do sə pərahan azar ataya ta tak 'am saret fok re.

³⁸ «Anga nan, nen apan ni jak ikwen way inde kərtek həna: Mbəsiken anan do a anaya awan tã zla way a tinen. Dowan â sa gan atan awan bay fok. Kak mer su way a tinen a sa ga anan ataya, ta nay à nga su do zənzen a wa, mer su way a tinen ataya ti lize asəka, ti dazle anan jo à man a bay! ³⁹ Aya əna, kak ta ga mer su way a Mbərom acəkan nà, ki mben apan sə lize anan 'am a anan tətibay re. Matanan, gen ngatay aday, bina hinahibay ki sa gen mægəzləga ti zek a Mbərom awan.»

⁴⁰ Natiya, do mə halay nga sa ga sariya ataya, tə təma 'am ana Gamaliyel ata awan. Tə ngaman ayak anà do maslan ataya ù doh miza awan, tə ndabəy atan, tə gafan atan 'am ta sa ja nà: «Kâ si jen anan 'am anà do ahay tə sləmay a Yesu sabay fok.» Tə mbəsak atan kutok.

⁴¹ Do maslan ahay ta nay ahay à wulen su do ataya wa tə ataslay mivəl awan, anga Mbərom a ca patan, ta slak aday do ahay tã pəkan atan waray ì ide, tã ga atan alay anga sləmay a Yesu. ⁴² Tinen bine siwaw nà, pac pac fok, ta zla à gala su doh sə mazlab a Mbərom aday à gulom su doh sə do ahay re, tinen apan ti wazay, ti dakan anan anà do ahay nà, ləbara mugom a sa ja nə Yesu winen Almasihu ata awan.

6

Tə walay do ahay cuwbe ì mer su way a Mbərom inde

¹ À alay ata kutok nà, abaslay su do sə pərahan azar anà Yesu ahay kə zəgahak apan bayak awan. Aday acakal 'am kə zəbak ahay à wulen ana do sa daf nga pə Yesu ahay tinen sa ja 'am sə Gərek ahay tu do sa ja 'am sə Ibəraninko ahay ata awan. Do sa ja 'am sə Gərek ataya ta wa: «Pac pac, à man sə gəzla way sa pa nà, mədukway sə uwar a manay ahay ta njad awan itəbay.»

² Anga nan kutok, do maslan ataya tə halan nga anà do sa daf nga pə Yesu ahay fok, aday ta jan atan, ta wa: «A zla pi zek manay mi mbəsak mer su way sə dakay anan 'am a Mbərom bay. Mi mbədək pi mer su way sə gəzlan way sa pa anà do ahay nà, i ga zek bay. ³ Anga nan, mərak ahay, wilen do ahay cuwbe à wulen a kwanay wa, tinen do ma rah Apasay a Mbərom aya awan, do sə kəlire* ahay aday ma ndar sləmay aya re. Di mbəsakan anan mer su way sə gəzla way sa pa nà, anà tinen kutok. ⁴ Aday manay mi ga amboh, mi dakay anan 'am a Mbərom tə fefəne kutok.»

⁵ 'Am ata kà zlak anan à nga anà do a Yesu ahay fok. Matanan, tə walay Etiyen, winen do sa daf nga pə Yesu lele aday ma rah a tə Apasay Cəncan a re. Asa tə walay apan atə Filip, Porokoros, Nikanor, Timon, Parmenas tə apan Nikola, winen do sə wulen su doh sə Antakiya. Abay winen nà, do sə pəra əna ba kə təmahak sə pərahan azar anà Tawrita a Musa. ⁶ Pə dəba wa nà, ta zla anan do ataya cuwbe pa 'am ana do maslan a Yesu ataya awan. Do maslan ahay ta ga amboh, tə dəfan atan alay pa nga anà do mə walay ataya anga sa daf atan ì mer su way ata inde kutok.

⁷ Matanan kutok, 'am a Mbərom nà, a zəga apan sa ta 'am bayak awan. Do sa daf nga pə Yesu ahay ta ma nga sə zəga apan tə mindel à Urəsalima. Aday do ahay bayak a à wulen su do sə gədan dundo anà way ahay wa tə dəfak nga pə Yesu a re.

* 6:3 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

Ta ban anan Etiyen

⁸ Etiyen nà, Mbərom kə dəfak apan alay sə mazlaḅ anahan, kə varak anan məgala sa ga masuwayan sə way ahay cara cara pa 'am sə do ahay. ⁹ Azar sə Yahuda aya inde à man ata awan, ta taa halay nga ù doh sə wazay a tinen sə ngaman doh sə wazay sə bile mə mbəsak aya ata awan. Ta nay ahay à wulen su doh sə Siren tə Aleksandriya wa, aday azar aya dukwen ta nay pə daliyugo sə Silikiya tə Aziya wa. Tinen a ta ma nga sa vad'awiyaway tatə Etiyen. ¹⁰ Aya əna, ta mbak apan sə vədān uway bay, anga Apasay a Mbərom kə varak anan kəlire† sa ja 'am.

¹¹ Pə dəba anahan a wa nà, tə haman anà do ahay aday tã gad' apan mungwalay ta sa ja nà: «Mə slənek Etiyen kə jənak anan pa 'am anà Musa aday anà Mbərom re.»

¹² Ta 'am a tinen ata kutok, ta ma nga sə səder anan mivel sə do ahay, ta sə məcəd' sə Yahuda ahay, ta sə miter sə Tawrita ahay. Ta ban anan Etiyen, ta zlan anan ayak anà do sə lavan nga anà Yahuda ahay ataya awan. ¹³ Ta ray ahay do sa gad' apan mungwalay miza aya asa. Tə dazlan sa gad' apan mungwalay aya kutok, ta wa: «Dowan a anan a ja 'am lelibay a pu doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday pə Tawrita ana Musa re. ¹⁴ Mə slənek panan winen apan i ja, a wa: Yesu do sə Nazaratu ata i mbazl anan doh sə mazlaḅ a Mbərom aday i mbəda anan 'am ana Musa ma ja aya asa re.»

¹⁵ Do a mə halay nga ù doh sa ga sariya ataya fok, ta ma nga sə zəzor anan Etiyen, aday tinen apan ti ca pə idə anahan a nà, a gan atan nə kawa ta ca pə maslay a Mbərom.

7

Etiyen a təkəren 'am a Mbərom anà do sə lavan nga anà Yahuda ahay

¹ Pə dəba anahan a wa kutok, bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay, a cəce pə Etiyen wa, a wa: «'Am a sa ja apak a anaya fok nà, mungwalay daw?»

² Etiyen ite a mbədahan atan apan, a wa: «Mərak uno ahay tə bəbay uno ahay, ənga, pəken sləmay pa 'am uno a anan aday. Mbərom Bahay sə mazlaḅ kà kak anan zek anà bije a mənuko Ibərahima à alay a winen pə daliyugo sə Mesopotamiya mba, kà zlak à Haran fan bay ata awan. ³ Mbərom a jan nà: “Slabak, zla pu kon anak wa, mbəsak anan do anak ahay, aday kà zla ù kon a həna nen saa dəkak apan ata awan.*”

⁴ «Cəna, Ibərahima a slabak pə daliyugo sə Kaldiya ahay wa, a zla à wulen su doh sə Haran, a njahay à man ata awan. Pə dəba ana bəbay anahan sa mac wa ite, Mbərom a jan à hədək ù kon hinen asa, à nay à man a nuko a anan awan. ⁵ À alay ata nà, Ibərahima nə wan anahan inde fan bay. Kwa man sa daf saray dap kərtek dukwen, kə varak anan fan bay. Əna Mbərom a zlanan anan tə daliyugo a anan, a wa: “Ni varak anan daliyugo a anan, ki lavay anan iken ta wan sə kutov anak ahay fok.” Aday à alay anahan sa jan 'am ata dukwen, Ibərahima nə wan anahan inde fan bay fok. ⁶ Mbərom a jan ahay, a wa: “Wan sə kutov anak ahay ti njahay pə daliyugo sə mədurlon, ti təra atan bile aya ta sa ga atan alay ava ahay səkat fudo. ⁷ Aya əna, kon a saa təra atan bile ahay ata nà, nen a ni i kəta anan. Aday pə dəba anahan a wa nà, ni may atan ahay pə daliyugo a anan, ti naa həro nga kutok.†” ⁸ Matanan, Mbərom a ban 'am tə Ibərahima, ta sa ja à gad' mədəndalas. Pə dəba anahan a wa, Ibərahima a wahay Isiyaku, aday pə luvon jəmaakan sə wahay anahan nà, a gədan mədəndalas. Isiyaku dukwen a wahay Yakob, a gan matanan, aday Yakob ite a wahay wan anahan ahay kuro nga cew ataya awan, tinen bije a mənuko ahay, a gan atan matanan re.

⁹ «Bije a mənuko ataya nà, ta nan idə anà mərak a tinen Yusufu, tə sukumak anan way pə daliyugo sə Misra bile awan. Tə winen ata təke dukwen, Mbərom winen apan i ba anan Yusufu hwiya, ¹⁰ a tam anan pə way sə gəban ahay 'am ahay wa. A varan kəlire anga aday à zlan à nga anà Firawna, bahay sə Misra ata awan. Anga nan, Firawna a daf anan do sə lavan nga anà daliyugo sə Misra, aday do sə lavan nga anà gulom su doh anahan re.

† 6:10 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. * 7:3 Ca pə Laataanooji 12.1. † 7:7 Ca pə Laataanooji 15.13-14; Gurtaaki 3.12.

¹¹ «Aday kutok nà, may a ga pə daliyugo sə Misra ata, tə daliyugo sə Kanana a təke fok. Zek kà dak anan anà dō ahay nà, ndəlekeke. Matanan, bije a mənuko ataya ta njad way sa pa sabay. ¹² Pə dəba wa kutok, Yakob a sləne sa jəka ndaw inde sə sukom à Misra nà, a slan bije a mənuko ataya t̄a saa sukumay ahay ndaw. Wita, mama'am sə azla a tinen à Misra. ¹³ Ta ma mə slala cew a saa sukumay asa nà, Yusufu kè dakak anan anan zek anà mərak anahan ahay. Matanan Firawna dukwen kè sənək zahav ana Yusufu ahay kutok. ¹⁴ Pə dəba anahan a wa, Yusufu a slan dō saa nay anan ahay bəbay anahan Yakob tə zahav anahan aya tək. Tinen sa nay pə daliyugo sə Misra ata nà, abaslay a tinen a nə kwa kuro cuwbe nga dāra. ¹⁵ Matanan, Yakob a njahay à Misra. Pə dəba anahan a wa nà, a mac à man ata awan, tə bije a mənuko ataya tək. ¹⁶ Ta zla saa la atan à Sikem pə daliyugo sə Kanana, à jəvay ana Ibərahima sə sukom pə zahav ana Hamor wa ata awan.

¹⁷ «À alay aday 'am a Mbərom sə zlapən anan anà Ibərahima ata i təra, i i sla bəse coy nà, zahav a mənuko Isəra'ila ahay a ma nga sə wasay pə daliyugo sə Misra ata awan. ¹⁸ Aday Misra ahay ta daf uda bahay hinen, əna bahay a wiya ata a san Yusufu bay. ¹⁹ Anga nan, a ga wurwer pə bije a mənuko ataya awan, a ga atan alay. A gan atan bəlaray t̄a lar anan wan a tinen ndələbcebe aya aday t̄a mac. ²⁰ À alay ata ite, tə wahay Musa, wan lele a pa 'am a Mbərom, leftekəre. Ta gan nga əga bəbay anahan ù doh way sə kiya maakan ahay. ²¹ Pə dəba anahan a wa, ta zla anan, tə mbəsak anan pa 'am zliner. Əna dəna a bahay ata a tan à nga, a zəba anan, a dədok anan agay kawa wan si zek anahan wanahan. ²² Musa nà, à alay a winen sa har əga bahay ata nà, kè tətakak anan asan way sə Misra ahay fok. Winen nà, a san sa ja 'am zle lele, aday a ga mer su way dukwen tə məgala re.

²³ «Ava ana Musa a ga kwa kuro fudō nà, a jalay sa zla saa can idē anà dō sə zahav anahan Isəra'ila ahay. ²⁴ Winen a tan à nga anà dō sə Misra inde, winen apan i ga anan alay tu dō sə Isəra'ila ahay. A zla sa man zek anà dō anahan ata, bəskol winen vad anan dō sə Misra ata məsində awan. ²⁵ Musa a bayak nà, Isəra'ila ahay ti san Mbərom i tam atan tə alay anahan. Əna dō anahan ataya tə sənək bay. ²⁶ Sidew a asa a tan à nga anà dō anahan Isəra'ila ahay cew tinen apan ti vad zek. Anga nan, a təkər anan sə ndakay atan pi zek, a jan atan, a wa: “Məndala uno ahay, aday kwanay nə tə mərak ahay asanaw, ki vəden zek nà, angamaw?” ²⁷ Aya əna, dō sə jugwar 'am ata a kadan anà Musa ta sa jan nà: “Iken, waya sa daf iken bahay a pa nga a manay aday sa gan umo sariya anaw? ²⁸ Bina, a nak sa vad nen kawa iken sa vad anan dō sə Misra avad ata re dāw?” ²⁹ Musa a sləne 'am ata cəna, a haw way anahan pə daliyugo sə Madiya saa njahay à man ata kawa mədurlon. Pə dəba wa, a njad wan mungol aya cew à man ata re.

³⁰ «Pə ava anahan a kwa kuro fudō ata nà, maslay a Mbərom a kan ahay zek ù uko sə vəragaz wa à man sa saf bəse tə bəzlom sə Sina. ³¹ Musa a canan anà way ata nà, a gan masuwayan. Anga nan, a hədek apan saa zəzor anan. Əna Mbərom Ba Məduwen a jan ahay, a wa: ³² “Nen nà, Mbərom ana bije anak ahay. Nen Mbərom ana Ibərahima, Mbərom ana Isiyaku aday Mbərom ana Yakob.” Musa a sləne 'am ata cəna, a ma nga pə ajəjar kwaslkwaslkwasl. A rihe nga ù vo, a nan sə canan sabay fok. ³³ Mbərom a jan ahay asa, a wa: “Culok anan təkarak à saray wa, bina man a iken sə tavay uda ata nà, man cəncan awan. ³⁴ Ayaw, Musa, nen nə sənək pə dəcə ana dō uno ahay sa ga pə daliyugo sə Misra, nə slənek adəma way a tinen awan. Anga nan, nə dazak ahay həna nà, sa naa təmay atan ahay. Həna ni slan iken, ma à Misra asa.‡”»

³⁵ «Musa ata nà, Isəra'ila ahay tə larak anan, anga 'am a tinen sa jan “Waya sa daf iken bahay a pa nga a manay aday sa gan umo sariya anaw?” ata awan. Aya Musa ata nà, Mbərom kè gəbak anan, kè tərak anan bahay awan, dō sa tam dō a re. A walay anan tə alay ana maslay anahan sa kan zek ù uko sə vəragaz inde ata awan. ³⁶ Musa nà, a təmay atan à Misra wa. A ga masuwayan ahay cara cara à Misra, à bəlay sə ngaman Bəlay Dəzdaz ata, aday ava kwa kuro fudō à saf inde re.

‡ 7:34 Ca pə Gurtaaki 2.14 - 3.10.

³⁷ «Musa ata asa re kà jak anan anà Isëra'ila ahay, a wa: “Mbërom i naa slënak ikwen ahay dō maja'am anahan hinen kawa nen à wulen ana dō sə zahav a kwanay ahay wa. §”
³⁸ Aday à alay a bije a mënuko ahay tinen mə halay nga à kibe pə pala ata nà, maslay a Mbërom a jan 'am à Musa pə bəzlom sə Sina. Musa kə tərak dō a sa ma anan 'am à wulen ata ana maslay a Mbërom tə bije a mënuko ataya awan. A təma 'am sa var sifa ahay pə Mbërom wa, aday a mak uko anan 'am ataya awan.

³⁹ «Aya əna, bije a mënuko ataya tə ngəmak sə təmahan anan 'am ana Musa bay, tə larak anan. Ta gan may adəka nà, sa ma à Misra bugol. ⁴⁰ Anga nan, ta jan anà Haruna nà: “Ndakan umo mbërom a manay ahay, aday mi bar nà, mi daf anan pa 'am wa. Bina Musa sə dōwan a anan sa ray ahay mënuko à Misra wa ata nə ma san sa tan à nga nə maw bay.*”
⁴¹ Natiya, tə ndakan pəra anà nga a tinen ahay. Pəra ata nà, kawa wan sə minjev. Tə hëran nga ta sə waslan way. Ta ga azar uko sə taslay mivel anga mer su way a tinen ata awan. ⁴² Aya əna, Mbërom a mbəsak atan à alay anahan wa sənday, aday tē dəfan apan anà mawuzlawazl ahay. Kə tərak kawa ana dō maja'am a Mbërom sa ja apan à Deftere a Mbërom inde ata awan, Mbërom a wa:

“Kwanay Isëra'ila ahay, à alay kwanay à saf inde way sə ava kwa kuro fudō ata nà,
 kə wislen uno way daw, kə viren uno way daw?

Kə viren uno awan bay fok.

⁴³ Aya əna, kə ndiken jawjawa anga pəra sə ngaman Molok ata awan,
 aday kə taviken anan mawuzlawazl sə pəra a kwanay sə ngaman Refan ata re.

Pəra ataya nà, kə ndiken atan tə alay a kwanay anga sə hëran atan nga.

Anga nan, ni razl kwanay pə daliyugo a anan wa,

ti ra kwanay dëren pə Babila wa re. †”

⁴⁴ «À alay a bije a mënuko ahay à kibe ata nà, ta taa gəba anan jawjawa sə mazlaḅ a Mbërom. Tə ndakay anan nə uwek, kawa ana Mbërom sə dakan anan minje awan anà Musa ata awan. ⁴⁵ Pə dəba anahan a wa, atə Yosüwa tə bije a mënuko ahay ta pak anan 'am sə jawjawa sə mazlaḅ a Mbërom ata à alay a bəbay a tinen ahay wa. Ta zla pə daliyugo sə Kanana nà, tə zəba anan alay. Dō sə daliyugo ataya nà, Mbërom kə rəzlak atan. Bijé a mënuko ataya ta pak atan pə daliyugo ata wa. Matanan, jawjawa sə mazlaḅ a Mbërom ata inde à Kanana dezl ahay pə alay ana bahay Dawuda sə njahay à bahay inde ata awan.

⁴⁶ «Bahay Dawuda a nà, kə tərak ləliwe ana Mbërom. Aday kutok nà, Dawuda a cəce cəved aday à ndakan doh anà Mbërom ana Yakob. Əna Mbërom kə varak anan cəved sə ndakay doh ata bay. ⁴⁷ Saa han doh ata nà, bahay Sulimanu, wan ana Dawuda.

⁴⁸ «Aya əna, Mbërom sə bagəbaga mburom i njahay ù doh su dō zənzen a sə ndakay ata bay. Kawa ana dō maja'am a Mbërom sa ja, ⁴⁹ Mbërom a wa:

“Bagəbaga mburom kə tərak man sə njahay sə bahay uno.

Aday daliyugo dukwen, man sa daf saray uno re.

Bina, ki i ndiken uno təde nà, doh sa ma ite anaw?

Man aday ki viren uno təde sə njahay uda ata nə ahaw?

⁵⁰ Bina, sə ndakay anan way ataya fok nà, nen a bidaw? ‡”»

⁵¹ Etiyen a pərahan anan azar ta sa ja, a wa: «Kwanay nà, dō rawraw aya pa 'am a Mbërom kawa dō sə pəra ahay. Bina kə tiken anan mivel a kwanay, kə rəden anan sləmay a kwanay, anga aday kə slənen 'am a Mbërom bay. Kə ngəmen sə dəfan apan anà Apasay Cəncan a bay. Kwanay kawa bije a kwanay ahay. ⁵² Bina, abay dō maja'am a Mbërom a wura aday bije a kwanay ahay ta gak anan alay bay anaw? Tə vədak anan dō maja'am a Mbërom aya sə dakan atan anan ahay anay ana dō maslan anahan a didek ata awan. Aday dō maslan anahan a didek ata a dəzley ahay ta nga anahan a dukwen, ki gen apan daf, kə vəden anan re. ⁵³ Kwanay nà, kə təmihen anan Tawrita ana Mbërom sə slənay tə alay ana maslay anahan ahay ata awan, əna kə ngəmen sə dəfan anan apan bay.»

§ 7:37 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 18.15. * 7:40 Ca pə Gurtaaki 32.1, 23. † 7:43 Ca pə Amos 5.25-27. ‡ 7:50 Ca pə Esaaya 66.1-2.

Amac ana Etiyen

⁵⁴ Do sə lavan nga anà Yahuda ahay ataya tə sləne 'am ana Etiyen ata fok nà, 'am ata a cəban atan nə ndəlekeke, ta ga apan mivél tə mindel. Ta ma nga sa rac apan alay təsl təsl jiga awan. ⁵⁵ Aya əna, Etiyen nà, winen ma rah Apasay Cəncan awan, a ca ide à mburom, a canan ayak anà jiyjay sə mazlaḅ a Mbərom, aday anà Yesu mə tavay a tə alay puway a Mbərom. ⁵⁶ A ja, a wa: «Nə canan ayak anà bagəbaga mburom mə təba awan, aday Wan su Do dukwen, winen mə tavay a tə alay puway ana Mbərom re.»

⁵⁷ Do sə sləne 'am anahan ataya fok ta zlah, tə rəday a sləmay a tinen ahay, anga aday tə sləne 'am anahan ataya sabay fok. Tə slabak fok a tinen a, ta kad apan. ⁵⁸ Ta ban anan, ta zla anan à wulen su doh wa, aday tə dazlan sa tar anan tu kon. Do sə side way ataya tə culok anan zana a tinen ahay pi zek wa, tə halan anan anà njavar a inde tə ngaman Sol anga aday à ban atan apan.

⁵⁹ À alay a tinen apan ti tar anan Etiyen tu kon ata nà, a ga amboh, a wa: «Bahay uno Yesu, həna nà, kem, təma sifa uno à alay anak inde ite.» ⁶⁰ A slahay duk duk gərmec, a zlah pi zek sə məgala, a wa: «Amboh, Bahay uno, pəsen atan anan ines a tinen a anan ite.» Pə dəba ana 'am anahan ata wa cəna, a mac.

8

¹ Avad Etiyen ata nà, kà zlak anan à nga anà Sol a re.

Sol a ga anan alay tu do a Yesu ahay

Ta pac ata kwayan'a cəna, tə dazlan sa ga anan alay tu do a Yesu ahay à wulen su doh sə Urəsalima inde. Tinen a fok ta ta 'am à Urəsalima wa. Ta haw à wulen su doh sə kibe sə Yahudiya ta sə Samariya aya awan. Mə mbəsak a à Urəsalima nà, do maslan a Yesu ahay vərre coy. ² Do sə jəjaran anà Mbərom a azar aya ta nay, ta la anan Etiyen, tə yimak anan dukwen tə mindel. ³ Aya əna, Sol sə dowan ata nà, a ma nga sə pəslay anan do a Yesu ahay nə jiga awan. A zla nà, doh tu doh, gədek sə bənay anan ahay do sa dəf nga pə Yesu ahay, uwar tə mungol aya təke fok, pa tacak atan ayak à dangay.

Filip a wazay pə daliyugo sə Samariya

⁴ Do a Yesu a sa ta 'am ataya ta ma nga sə dakay anan ləbara a Yesu à man a tinen sa bar ataya fok. ⁵ Filip nà, a zla à wulen su doh a inde pə daliyugo sə Samariya. À man ata kutok, a dakay anan 'am a Yesu Almasihu anà do ahay. ⁶ Do sə wulen su doh ataya ta pak sləmay pa 'am ana Filip nə lele, anga tə slənek 'am anahan, aday tə canak anan anà way anahan sa ga tə masuwayan aya ata awan. ⁷ Setene ahay ta nak ahay à do ahay wa bayak awan, ta sa zlah pi zek tə məgalak awan. Do mə təra à məndak aya tu do vədal aya bayak a tə mbərak re. ⁸ Matanan, ataslay mivél inde bayak a à wulen su doh sə Samariya ata awan.

⁹ Natiya, à wulen su doh ata inde nà, dowan a inde tə ngaman Simon. Dowan ata nà, maram awan, kà gak mer su way sa gan masuwayan anà do sə Samariya ataya tə mindel, aday a wa winen nà, do məduwen awan. ¹⁰ Do ataya fok, do mətawak aya tu do zlile aya təke, tə varan zlangar anà dowan ata, ta sa ja nà: «Winen nə məgala a Mbərom sə ngaman Məgala Məduwen a ata awan.» ¹¹ Kə njahak nə bayak awan, Simon sə dowan ata, winen apan i gan masuwayan anà do ahay bayak a ti mer su way sə kəlen anahan ata awan. Anga nan, ta taa pəkan sləmay anà 'am anahan a nə lele tə mindel.

¹² Aya əna, Filip a zla à man ata kutok, a wazay anan ləbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ta sə bahay a Mbərom a nà, do ataya ta dəf nga pə Yesu. Mungol tə uwar aya təke fok ta ga baptisma. ¹³ Natiya Simon sə dowan ata dukwen kə dəfak nga pə Yesu aday kə gak baptisma re. Winen gədek sa taa pərahan azar anà Filip kwa aha fok, anga a canan anà mer su way a Filip sa ga ataya nà, ta gan masuwayan.

¹⁴ Natiya, do maslan a Yesu ahay à Urəsalima tə sləne sa jəka do sə Samariya ahay tə dəfak nga pa 'am a Mbərom ata nà, ta slan atə Piyer tə Yuhana à man a tinen. ¹⁵ Do a cew ataya tə dəzle à Samariya nà, ta gan amboh anà Mbərom aday à varan Apasay anahan Cəncan a anà do sə Samariya ataya awan. ¹⁶ Do ataya ta ga baptisma nà, tə sləmay a

Yesu Almasihu dǎkǎdek, bina tǎ njadǎk Apasay Cǎncan ata fan bay. ¹⁷ Matanan, atǎ Piyer tǎ Yuhana ta ga amboh sǎ dǎfan atan alay pa nga, aday Apasay Cǎncan a a dazay patan kutok.

¹⁸ Simon sǎ dǎwan ata a ca apan dǎ sa dǎf nga pǎ Yesu ahay tǎ njadǎk Apasay Cǎncan a à alay ana dǎ maslan ahay sǎ dǎfan atan alay pa nga ta sa ga amboh ata nà, a gǎba dala sǎ varan anà atǎ Piyer tǎ Yuhana, ¹⁹ a jan atan nà: «Viren uno mǎgala ata ite! Ata aday nen nǎ njadǎk mǎgala ata nà, ni mba apan sa dǎf alay pa nga su dǎ aday à njadǎ Apasay Cǎncan a ite.»

²⁰ Aya ǎna Piyer a mbǎdahan apan ite, a jan nà: «Kak sǎ matanan cukutok nà, kǎ lize tǎ dala anak a tǎke, bina iken kǎ jalay nǎ ki mba apan sǎ sukom mǎgala a Mbǎrom sa var ta 'am kǎriya ata asanaw! ²¹ Matanan, iken nà, ki mba apan sǎ japay tǎ manay sabay fok, anga mivel anak a aday nà, winen dǎfǎk a pa 'am a Mbǎrom bay. ²² Iken hǎna adǎka nà, mbǎdahan lǎen anà ines anak. Cǎce pǎ Mbǎrom wa aday hinahibay i pǎsek anan way anak sǎ jalay matanan à mivel anak inde ata awan. ²³ Anga na ca apak nà, iken nǎ sǎdǎek awan, aday huwan kǎ gak apak bahay jiga awan.»

²⁴ Simon sǎ dǎwan ata a slǎne 'am ata cǎna, a jan anà atǎ Piyer tǎ Yuhana nà: «Kem, gen anan amboh anà Bahay Yesu anga nen, aday way a kwanay sa ja upo hǎna ata à tǎro bay ite!»

²⁵ Pǎ dǎba anahan a wa nà, dǎ maslan a cew ataya tǎ pǎrahan anan azar sǎ dǎkay anan lǎbara a Yesu anà dǎ ahay. Mer su way a tinen a ndav nà, ta ma way a tinen à Urǎsalima, aday tinen apan ti dǎkay anan lǎbara mugom a anà dǎ sǎ wulen su doh sǎ Samariya ahay re.

Filip tu dǎ sǎ Etiyopiya a inde

²⁶ Pǎ dǎba anahan a wa kutok, maslay a Mbǎrom Ba Mǎduwen a jan anà Filip nà: «Slabak, zla ta day sǎ dǎlon pǎ cǎved a sǎ slabak à Urǎsalima wa sa zla à Gaza ata awan, dǎ ahay tǎ mbǎsakak sa zla tǎ cǎved ata awan.» ²⁷ Cǎna, Filip a slabak, a zla kwayan'a. Pǎ cǎved ata kutok, a tan ayak à nga anà dǎwan a inde winen Etiyopiya ahay, winen mǎ dǎdasl awan. Winen nà, dǎ mǎduwen awan, dǎ sa ba pǎ dala ana uwar sǎ ngaman Kandake, winen bahay sǎ Etiyopiya ahay ata awan. A zla à Urǎsalima nà, saa hǎran nga anà Mbǎrom. ²⁸ Winen apan i ma pǎ dǎba agay tǎ muta sǎ pǎles awan, aday Deftere ana dǎ maja'am a Mbǎrom Ezaya inde apan, winen apan i jinge anan.

²⁹ Apasay a Mbǎrom a jan anà Filip nà: «Zla pǎ cakay ana muta sǎ pǎles a tiya ata awan.»

³⁰ Cǎna, Filip a hawan ayak azar anà muta sǎ pǎles ata awan. A bǎnak anan ayak nà, a slǎne nǎ dǎwan sǎ muta sǎ pǎles ata winen apan i jinge Deftere ana dǎ maja'am a Mbǎrom Ezaya. Filip a cǎce panan kutok, a wa: «Iken apan ki slǎne way a iken sǎ jinge ata dǎp dǎw?»

³¹ Dǎ sǎ Etiyopiya ata a mbǎdahan apan anà Filip, a wa: «Ni mba apan sǎ slǎne kǎkǎma aday mǎnjǎna dǎwan sǎ dǎuko anan way a uda ataya anaw?» A gan kem anà Filip aday à jǎnak ayak à muta inde sǎ njahay pǎ cakay anahan. ³² Natiya, way anahan a sǎ jinge à Deftere a Mbǎrom inde ata nǎ hǎna:

«Winen kawa tǎman aday tinen apan ti zla anan à man sǎ waslay way ata awan.

Aday kawa wan sǎ tǎman aday tinen apan ti gadǎ panan sibǎek dǎkwen a yam bay ata, matanan kǎ tǎbak anan 'am anahan sa yam bay re.

³³ Tǎ tǎrak anan à mǎndak, ta gak anan sariya tǎ cǎved a bay, dǎwan saa ja 'am sa wan sǎ kutov anahan dǎkwen, ibay fok.

Anga tǎ lizek anan anan sifa pǎ daliyugo wa.* »

³⁴ Pǎ dǎba anahan a wa kutok, dǎwan ata a cǎce pǎ Filip wa, a wa: «ǎnga, dǎuko anan ite aday: Dǎ maja'am a Mbǎrom ata a ja 'am ata jiga nǎ pǎ wayaw? A ja 'am ata nà, pi zek anahan a dǎw? Kabay a ja nǎ pu dǎ hinen dǎw?» ³⁵ Natiya awan, Filip a dǎzlan ta 'am a mǎ jinge ata awan, aday a dǎkan anan 'am sǎ lǎbara mugom a mbala ana Yesu ata kutok.

* 8:33 Ca pǎ Esaaya 53.7-8.

³⁶ Tinen apan ti zla pə cəved nà, tə dazle à man sə a'am. Dowan ata a cəce pə Filip wa kutok, a wa: «A'am inde həna asənə, ni ga baptisma a bay ike nà, angamaw?»

[³⁷ Filip a mbədahan apan, a wa: «Kak kə dəfak nga pə Yesu tə mivél kərtek a nà, wita i ga zek, ki mba apan sa ga baptisma acəkan.»

A mbədahan apan anà Filip nà: «Nə dəfak nga pə Yesu Almasihu nə winen Wan a Mbərom.»]

³⁸ Natiya, a tavay anan muta sə pəles anahan. Tə dazay à a'am inde tə Filip, aday Filip a gan baptisma kutok.

³⁹ Tə jənay ahay à a'am wa cəna, sewek Apasay ana Bahay Mbərom a zəba anan Filip à man ata wa. Dowan ata kə canak anan sabay fok. A pərahan azar anà cəved anahan sa zla tə ataslay mivél a tə mindel. ⁴⁰ Filip ite nà, a saa ca apan nə winen à Azot. A zla kwa aha fok ta sə wazay anan ləbara ana Yesu mugom a, hus a dazle à Kaysariya.

9

Sol a daf nga pə Yesu pə cəved sə Damas

¹ À alay ata nà, Sol winen apan i pərahan azar sə kətəbar anan do a Bahay Yesu ahay ta sa ja nə i vad' atan. Anga nan, a zla pə bahay nga su do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, ² a cəce panan à vinden dərəwel à alay inde, i varan anà do sə lavan nga anà doh sə wazay ana Yahuda ahay à wulen su doh sə Damas inde ataya, aday tã san 'am si zek ana Sol awan. Anga a gan may nà, kak kà tak anan à nga anà do sə pərahan azar anà cəved a Yesu ahay à Damas nà, kwa do mungol awan, kwa do uwar a fok, i ban atan aday i nay atan à Urəsalima.

³ Natiya, à alay a winen apan i zla aday bəse i dazle à Damas kutok nà, jiyjay a nay ahay à mburom wa, a dav, a va anan ù doh tew. ⁴ Cəna a slahay anan à məndak, aday a sləne agungol sa 'am winen apan i jan 'am, a wa: «Sol, Sol, kə jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kərtek anaw?»

⁵ Sol a mbəda apan ite, a wa: «Iken nə wayaw, bahay uno?»

'Am ata a mbədahan ahay apan ite, a wa: «Nen nà, Yesu, dōwan a iken sə jugwar panan wa 'am ata awan. ⁶ Slabak, zla à Damas, aday ti i jak way anak a saa ga ata awan.»

⁷ Do sa zla jiga tatə Sol ataya fok tə tavay slefərbərre mənjenja aja 'am. Tə slənek agungol sa 'am ata awan, əna tə canak anan anà dōwan bay. ⁸ Sol a slabak, a təba anan ide anahan ahay nà, a canan ide sabay, kə hurfok. Anga nan, tə bənan alay à Damas ababan. ⁹ Luvon maakan fok, winen hufof awan. Kà pak awan bay, aday kà sak awan bay re.

¹⁰ À Damas ata nà, njavar a Yesu a inde, tə ngaman Ananiyas. Bahay Yesu a ngaman i cən sə zūbay inde, a jan: «Ananiyas!»

Ananiyas a ngaman apan: «Walaw, Bahay uno. Nen həna.»

¹¹ Bahay Yesu a jan nà: «Slabak, zla à ga Yudas, pə cəved sə ngaman “cəved mə tavay awan” ata awan. Kə cəce dōwan a inde, tə ngaman Sol, winen do sə Tarsus, anga həna winen apan i ga amboh. ¹² À cən sə zūbay inde a canan anà dōwan a sə ngaman Ananiyas ata a zlak ayak, a dəfan alay pa nga, aday à mba apan sə canan ide miza awan.»

¹³ Ananiyas ite a mbədahan apan, a wa: «Bahay uno, do ahay bayak a tə təkərek uno ləbara sa 'am a dōwan ata awan. Tu jo nà, kə gak anan alay bayak a tu do anak ahay à Urəsalima. ¹⁴ Aday həna a nay ahay à man a anan ata nà, bahay sə gədan dundo anà way ahay tə vindek anan ahay dərəwel à alay inde, anga aday à ban anan do sə hərək nga a anaya fok.»

¹⁵ Aya əna, Bahay Yesu a mbədahan apan anà Ananiyas, a wa: «Iken, zla pə cakay anahan awan! Winen a nà, nə walak anan su go mer su way anga aday i dakan anan sləmay uno anà do sə pəra ahay tə bahay a tinen ahay, aday anà do sə Isəra'ila ahay re. ¹⁶ Nen a ta nga uno awan ni dakan anan dəcə anahan a sa naa ga anga sləmay uno ata awan.»

¹⁷ Natiya, Ananiyas a zla àga Yudas ata kutok. A zla à gulom su doh ata nà, a dɔfan alay pa nga anà Sol ta sa jan: «Sol, mɔrak uno, sɔ slɛnay nen à man anak nà, Bahay Yesu, dɔwan a sa kak zek pɛ cɔved à alay a iken apan ki nay à man a anan ata awan. A slɛnay nen nà, anga ide anak ahay tɛ tɔba, aday anga kà njad Apasay Cɛncan awan.»

¹⁸ Kwayan'a cɛna, awan a a slahay ì ide ana Sol ahay wa, kawa sliper sɔ dombana, ide anahan ahay tɛ tɔba kutok, a mbar. Sol a slabak, a ga baptisma. ¹⁹ Aday, a pa way sa pa, a njad mɛgala miza kutok.

Sol a wazay à Damas

Sol a njahay way sɔ luvon ahay mɛnjɔk tɛ dɔ a Yesu ahay à Damas ata awan. ²⁰ Kwayan'a a dazlan sɔ wazay ù doh sɔ wazay sɔ Yahuda ahay, ta sa ja nà, Yesu nɛ winen Wan a Mbɛrom acɛkan. ²¹ Dɔ sɔ slɛne 'am anahan ataya fok, a gan atan masuwayan, ta wa: «Na wa, dɔwan a anan nà, winen dɔ sa ga anan alay tu dɔ a Yesu ahay à Urɛsalima ba? Aday hɛna a nay ahay à man a anan nà, anga aday i ban anan dɔ sɔ hɛran nga anà Yesu ahay, i zlan atan anan ayak anà bahay sɔ gɛdan dundo anà way ahay re ba?»

²² Aya ɛna, Sol a njad apan mɛgala sɔ wazan anà Yahuda ahay à Damas ata awan. Sol a tavay apan njɛnjan ta sa ja nà, Yesu nɛ winen Almasihu. Dɔ ataya ta mbak apan sɔ mbicen 'am bay jiya awan.

²³ A njahay pɛ dɔba anahan a wa ɛngal nà, Yahuda ahay ta ma anan 'am ì zek ahay anga aday ti vad anan, ²⁴ aya ɛna, Sol nɛ kɛ sɛnak apan. Luvon tɛ ipec fok, Yahuda ahay tinen apan ti ba mɛsudoh sɔ wulen su doh ahay anga aday ti vad anan. ²⁵ ɛna pɛ luvon a inde kutok, dɔ ana Sol ahay tɛ gɛba anan à cɛkarak inde, tɛ taray anan ahay uho tɛ libɛr à mufɛlok sɔ dalam wa.

Ana Sol sa ma à Urɛsalima ata awan

²⁶ Ana Sol sɔ dɛzle à Urɛsalima nà, a gan may sɔ japay tu dɔ a Yesu ahay à man ata awan. ɛna hɛrra dɔ ataya fok tɛ jɛjaran, anga sa jɛka tɛ didek a, winen nà, dɔ a Yesu re nà, tɛ tɛmahak bay. ²⁷ Aya Barnabas kutok, winen a zɛba anan Sol, ta zla pi zek à man su dɔ maslan a Yesu ahay. Barnabas a dakan atan anan nà, Sol kɛ canak anan anà Bahay Yesu pɛ cɔved sa zla à Damas ata awan, aday Bahay Yesu dukwen kà jak anan ahay 'am re. Aday dukwen, Sol kɛ dakak anan anan lɛbara a Yesu anà dɔ ahay à Damas mɛnjɛna ajɛjar.

²⁸ Natiya, a ban pɛ winen ata wa kutok, Sol a japay tu dɔ a Yesu ahay. A dazlan sa bar à wulen su doh sɔ Urɛsalima ta sɔ dakay anan lɛbara ana Bahay Yesu mɛnjɛna ajɛjar. ²⁹ Winen apan i ja 'am, i vad awiyaway tɛ Yahuda sa ja 'am sɔ Gɛrek ataya awan, ɛna tinen ite ta gan may sa vad anan. ³⁰ Matanan, dɔ a Yesu ahay tɛ slɛne apan nà, ta zla anan Sol à Kaysariya, aday ta slan anan à Tarsus.

³¹ Pɛ dɔba anahan a wa kutok, dɔ a Yesu ahay pɛ daluyugo sɔ Yahudiya tɛ Galile aday ta sɔ Samariya fok, tinen mɛ njahay a nà, à zay inde, dɛce inde sabay kutok. Tɛ varan mɛgala ì zek ahay, tɛ hɛran nga anà Bahay Yesu pac pac, Apasay Cɛncan a a man atan anan mivel ù doh, aday abaslay a tinen a ma nga sɔ zɛga apan.

Piyer a mbar anan Aneyas

³² Piyer nà, winen apan i zla kwa ta sɔ wura fok. Pɛ luvon a inde nà, a zla sa can ide anà dɔ a Yesu ahay à Lida. ³³ À man ata kutok, a tan à nga anà dɔwan a inde tɛ ngaman Aneyas, winen mɛ tɛra à mɛndak awan. Way sɔ ava jɛmaakan, winen mɛ nahay awan. A mba apan sɔ slabak bay. ³⁴ Piyer a jan nà: «Aneyas, slabak! Yesu Almasihu kɛ mbɛrak iken. Faday anan man sɔ nahay anak.» Cɛna, a slabak kwayan'a. ³⁵ Natiya, dɔ sɔ Lida tu dɔ sɔ Saron ahay fok tɛ canan anà way ata nà, ta daf nga pɛ Bahay Yesu kutok.

Piyer a slabak anan Tabita à amac wa

³⁶ À Yafɔ nà, uwar a inde, tɛ ngaman Tabita, winen dɔ a Yesu. Tabita a nan sa ja nà, «Miyak», kabay «Dorkas» ta 'am sɔ Gɛrek. Uwar ata a taa ga nɛ mer su way lele aya awan,

a taa man zek anà do mətawak aya re. ³⁷ Pə luvon a inde, dəvac a ban anan Tabita, a mac. Tə banay anan məsinde awan, aday tə dəfak anan ayak ù doh à sewene inde.

³⁸ Wulen su doh sə Yafo nà, dären pi zek wa tə wulen su doh sə Lida bay. Anga nan, do a Yesu ahay à Yafo tə sənək apan Piyer nə winen à Lida, ta slan do ahay cew à man anahan aday tâ jan nà: «Kem, ənga haway àga manay bəse aday!» ³⁹ Piyer a sləne cəna, a zla tə tinen à Yafo.

Piyer a dəzle cəna, tə lagay anan ù doh à sewene pə cakay ana məsinde awan. Mədukway sə uwar ahay ta va anan Piyer tew, tinen apan ti yam, ta kan anan kəlmije tə zana ana Dorkas azar a winen sa tam à alay a winen tə sifa mba ataya awan. ⁴⁰ Piyer a rəzlay anan ahay do ahay uho. A dukwe gərmec aday a ga amboh. Coy, a mbəda 'am pə məsinde, a jan: «Tabita, slabak!» Tabita a təba ide ngurret, aday a canan a Piyer nà, a slabak, a njahay ziyaf. ⁴¹ Piyer a bənan alay, a man zek sə slabak. Pə dəba wa nà, a ngaman anà do a Yesu ahay tə mədukway sə uwar ahay, a kan atan anan Tabita winen tə sifa awan.

⁴² Natiya, ləbara ata a ta 'am à wulen su doh sə Yafo inde fok, aday do ahay bayak a tə dəfak nga pə Bahay Yesu. ⁴³ Piyer kə njahak à Yafo ata bayak awan, àga dōwan inde tə ngaman Simon, winen do sə kəfad ambar.

10

Mbərom a kan anan way anà Korneliyus

¹ Dōwan a inde tə ngaman Korneliyus à wulen su doh sə Kaysariya, winen bahay sə suje ahay à wulen ana suje sə Italiya ahay. ² Winen tu do su doh anahan ahay nà, tinen Yahuda ahay bay, əna tə dəfan apan anà Mbərom aday tə həran nga lele. A taa man zek anà do mətawak aya awan, aday a taa gan amboh anà Mbərom.

³ Pə luvon a inde sə suko kutok, i ga nə njamde maakan, Mbərom a kan anan way. A canan anà maslay a Mbərom njək tə ide anahan. Maslay a Mbərom ata a nay pə cakay anahan, a jan: «Korneliyus!»

⁴ Korneliyus a canan anà maslay a Mbərom ata nà, zlawan a gan. A mbədahan apan: «Ma sa ga anaw, bahay uno?»

Maslay a Mbərom a mbədahan apan ite, a wa: «Mbərom kə slənek amboh anak, kə canak anan anà way anak sə varan anà do mətawak a ataya awan. Ka zlak anan à nga à Mbərom, kə mbədəkek iken à nga wa bay. ⁵ Həna nà, slan do ahay à Yafo, tâ saa ngaman ahay anà dōwan a sə ngaman Simon Piyer ata awan. ⁶ Winen àga dōwan a inde tə ngaman Simon, winen do sə kəfad ambar. Doh ana dōwan ata nə pa 'am sə bəlay.»

⁷ Maslay a Mbərom ata a zla way anahan kutok nà, Korneliyus a ngaman anà do si mer su way anahan ahay cew tə apan suje anahan kərtek, winen dukwen, do sə dəfan apan anà Mbərom lele. ⁸ Korneliyus a jan atan way a sə təra ata fok, aday a slan atan à Yafo saa ngaman anà Piyer.

Mbərom a kan anan awan a inde anà Piyer

⁹ Sə sidew a nà, à man ipec inde, do a Korneliyus ahay tinen bəse ti dəzle à Yafo. Əna, Piyer a ján pə zlukwad saa ga amboh. ¹⁰ May a dazlan sa han apan. Anga nan, a nan sa pa way. Tinen apan ti dan ahay way sa pa nà, Mbərom a kan anan ahay way. ¹¹ A ca ide à mburom nà, bagəbaga mburom nə mə təba awan, aday awan a inde kawa gwedere mə laway a à mburom ma ban a pə slaway anahan aya fudo fok, aday winen apan i dazay ahay pə daliyugo. ¹² À zana ata inde nà, a canan anà gənow ahay tə saray aya fudo fudo cara cara fok, pi zek tə way sa zla tə kutov ahay, aday tə məvuhom sa nga mburom ahay.

¹³ Piyer a sləne dungo a a jan ahay, a wa: «Piyer, slabak! Gədan dungo aday kə rac.»

¹⁴ Piyer a mbədahan apan, a wa: «A'ay, Bahay uno. Kula na pak way ma ga mənjadak a aday mə gafay 'am aya bay.»

¹⁵ Piyer a sləne dungo ata asa, a wa: «Way a Mbərom sə təra anan cəncan ata nà, kə saa jəka ma ga məsagar a bay!»

¹⁶ Awan ata kà mak ahay apan nà, saray maakan, aday zana ata a ma à mburom tətah kutok.

Piyer a zla àga Korneliyus

¹⁷ Piyer a ma nga sə cəce pi zek anahan a wa: «Way uno sə canan ata nə a nan sa ja nə maw?» À alay ata ite, do maslan ana Korneliyus ataya tə njadək anan doh ana Simon ata awan, tinen uho pa 'am su doh. ¹⁸ Tə cəce tə məgalak awan, ta wa: «Waka mbəlok a inde tə ngaman Simon Piyer nà, winen inde à gulom su doh a anan ite daw?»

¹⁹ Piyer nà, dezenzen'e winen apan i jalay pə way ana Mbərom sa kan anan ata mba. Aya əna Apasay a Mbərom a jan: «Do ahay inde uho maakan, tinen apan ti pəlay iken. ²⁰ Dazay kwayan'a, kà sa jalay awan anga sa zla tə tinen bay. Sə slənay atan ahay nà, nen awan.»

²¹ Piyer a dazay, a zla pə cakay a tinen, a jan atan: «Dowan a kwanay sə pəlay ata nà, nen awan. Ki jen nə maw?»

²² Tə mbəfahan apan: «Sə slənay ahay manay nà, Korneliyus, winen bahay sə suje ahay. Winen do didek awan, aday a dəfan apan anà Mbərom lele re. Yahuda ahay fok ta san apan zle winen do lele awan. Maslay a Mbərom cəncan a a jan nà, à ngamak ayak àga winen aday i saa sləne 'am anak saa jan ata awan.» ²³ Piyer a təma atan, a varan atan man sə nahay.

Sə sidew a kutok, Piyer a zla tu do a Korneliyus ataya, aday tə azar su do a Yesu ahay à Yafo kutok. ²⁴ À anjahay sidew kərtek anahan awan, tə dəzle à Kaysariya kutok. Korneliyus nà, ba kə gərak anan do anahan ahay ta car anahan ahay sa ba anan gərekke agay. ²⁵ À alay a Piyer sə dəzlek ayak ata cəna, Korneliyus a haway apan sa naa təmahak anan ayak. A nay, a dukwen gərmec u vo, a həran nga. ²⁶ Aya əna, Piyer a bənan alay à məndak wa, a slabak anan ta sa jan nà: «Slabak! Nen do zənzen a re asanaw?»

²⁷ Tinen apan ti kad bala hus ta zla pi zek à gulom su doh. À man ata nà, Piyer a tan ayak à nga anà do ahay bayak a mə halay nga aya awan. ²⁸ A jan atan, a wa: «Kə sənən apan zle, manay Yahuda ahay, sə japay tu do kabay sa zla àga do aday winen Yahuda ahay itəbay ata nà, pəra a manay kə gafak umo apan 'am. Aya əna, Mbərom kə dəkak uno anan way həna aday nà ca pə kuwaya nà, do mənjadək a kabay do mə gafay 'am a sabay. ²⁹ Anga nan, həna nə ngamak ikwen ahay apan pə angamay a kwanay. Na jak sa jəka, ni nay ahay bay bay.» A jan atan kutok, a wa: «Na nak, ki jen nə ma kutok anaw?»

³⁰ Korneliyus a mbəfahan apan, a wa: «Kà gak way sə luvon maakan ahay, nen apan ni ga amboh, kəslsla à alay a həna anan inde sə suko u doh uno. À alay ata kutok, dowan a ma pak zana a wutede ike ata a tavay pa 'am uno, ³¹ u jo, a wa: “Korneliyus, Mbərom kə slənek anan amboh anak, kə canak anan anà way anak sə varan anà do mətawak aya ata awan. ³² Həna nà, slan do ahay à Yafo, tã saa ngaman ahay anà dowan a sə ngaman Simon Piyer ata awan. Winen àga dowan a inde tə ngaman Simon, winen do sə kəfad ambar. Doh ana dowan ata nə pa 'am sə bəlay.” ³³ Anga nan, nə slənak ayak do sə ngamak ahay bəse, aday suse ka nak ahay acəkan. Aya kutok, manay a fok mə halak nga pa 'am a Mbərom həna, ma gan may sə sləne way ana Bahay a mənuko a sa gan may kà jan umo ata awan.»

Wazo a Piyer

³⁴ Natiya Piyer a dazlan sa ja 'am kutok, a wa: «Həna nà, nə sənək Mbərom a gəzla anan do ahay pi zek wa sabay kutok. ³⁵ Kwa abay à ga nə iken zahav wura wura fok aday kə həran nga anà Mbərom, ka gak mer su way lele fok cəna, ki zlan à nga anà Mbərom. ³⁶ Kə sənən apan zle, Mbərom a slənay ahay ləbara anahan nà, anà Isəra'ila ahay. A dəkən atan anan ləbara mugom a sə zay sa nay tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay ana do ahay fok kəzlek. ³⁷ A dazlan ahay nə kwa pə ana Yuhana sa jan anà do ahay nə tã ga baptisma ata wa. Kwanay kə sənən pə way a sə təra pə dəba anahan a wa, pə dāliyugo sə Galile, aday pə dāliyugo sə Yahudiya. ³⁸ Yesu, do sə Nazaratu ata nà, Mbərom kə varak anan məgala tə Apasay Cəncan awan. Kà zlak kwa ta sə wura fok, kà gak mer su way lele aya awan, kə

mbørak anan dō ahay aday setene ahay sa ban atan ataya fok, anga Mbərom winen inde tə winen.

³⁹ «Sə side anan mer su way anahan sa ga à Urəsalima aday pə daliyugo sə Yahuda ahay a anan fok nə manay aya awan. Ta vad anan ta sə laway anan pə dədom mə zləngad awan. ⁴⁰ Cəkəbay, pə luvon maakan sə amac anahan ata nà, Mbərom kè slabakak anan ahay à məkə wa. Kà kak anan zek anà dō ahay, ⁴¹ əna anà dō ahay so bay. Kà kak umo zek anà manay dō a Mbərom sə walay kwakwa sə side ləbara anahan ahay. Manay dukwen, ma pak way, ma sak way pə kərtek a tə Yesu pə dəba sə aslabakay anahan à məkə wa. ⁴² A jan umo nà, mē wazay anan ləbara mugom ata anà dō ahay, mē ja nà, Mbərom a daf saa gan sariya anà dō ma mac aya tu dō sə uho ahay fok nə winen. ⁴³ Dō maja'am a Mbərom ahay fok ta ja nə 'am anahan awan, ta wa: “Kuwaya dōwan a kè dəfak apan nga nà, Mbərom i pəsen anan ines anahan ahay, anga mēgala sə sləmay anahan awan.”»

Do su kon azar aya tə njadək Apasay Cəncan awan

⁴⁴ Natiya, à alay a Piyer winen apan i ja 'am ata mba, Apasay Cəncan a a dazay pu dō sə sləne wazo anahan ataya fok. ⁴⁵ Yahuda ahay à wulen su dō sa daf nga pə Yesu ahay aday ta nay tatə Piyer jiya ataya, way ata a ma nga sa gan atan masuwayan, anga cəkəbay dō su kon azar aya dukwen, Mbərom kè varak atan cəved sa njad Apasay Cəncan a re! ⁴⁶ Bina, tə sləne bine siwaw nà, tinen apan ti ja 'am ta 'am a aday dōwan a san bay ataya awan, tinen apan ti həran nga anà Mbərom. Anga nan kutok Piyer a wa: ⁴⁷ «Dō a anaya ta njad Apasay Cəncan a nə kawa ana mənuko sa njad ata re. Dōwan a saa jəka tē njad sa ga baptisma bay ata nà, wayaw?» ⁴⁸ Natiya kutok, a wa tē gan atan baptisma tə sləmay ana Yesu Almasihu. Pə dəba anahan a wa nà, Korneliyus a cəce Piyer à njad sə njahay tə tinen luvon ahay əngal ite.

11

Piyer a təkəren anan ləbara sə way sə təra à Yafo ata anà dō sə Urəsalima ahay

¹ Dō maslan ahay tu dō a Yesu ahay kwa aha pə daliyugo sə Yahudiya ataya tə slənek kwa dō su kon azar aya dukwen tə təmahak 'am a Mbərom re. ² Natiya, Piyer a zla à Urəsalima kutok nà, dō a Yesu aday tinen Yahuda ahay ataya ta man anan mungok, ³ ta wa: «Iken ka zla àga dō sə pəra ahay aday ka pak ahay way sa pa pə kərtek a tə tinen jiga nə angamaw?»

⁴ Piyer a təkəren atan anan 'am ata, kwa pa sə dazlan a wa jiga fok cərah lele, a wa: ⁵ «À alay a nen à Yafo nà, nen apan ni ga amboh, aday Mbərom u ko anan ahay masuwayan sə way à cən sə zubay inde. Nə canan anà awan a inde kawa gwedere mə laway a à mburom ma ban a pə slaway anahan aya fudo fok, aday winen apan i dazay ahay à man ata wa pə cakay uno. ⁶ Nə zəzor anan lele nà, nə canan anà gənaw ahay, way sə kibe ahay, way sa zla tə kutov ahay, tə məvuhom sa nga mburom ahay tinen uda fok.

⁷ «Nə sləne agungol sa 'am a ndəray ahay, u jo ahay nà: “Piyer, slabak! Gədan dongo, aday kà rac.”

⁸ «Aday nen nə mbəfahan ayak apan, na wa: “A'ay, Bahay uno. Wita i ga zek bay, anga way mənjadək aya kabay way mə gafay 'am aya nà, kula kè sələmak à 'am uno bay.”

⁹ «Nə sləne agungol sa 'am ata u jo ahay mə slala cew awan, a wa: “Way a Mbərom sə təra anan cəncan ata nà, kà saa jəka ma ga məsagar a bay.” ¹⁰ Awan ata kà mak uno anan ahay 'am ata saray maakan, aday pə dəba anahan a wa gwedere ata a ma anan way anahan à mburom tətah.

¹¹ «À alay ata kutok, dō ahay maakan ta zlak ayak à man uno a sə njahay ata awan. Tə slənak atan ayak à Kaysariya wa. ¹² Apasay a Mbərom u jo nà, nà zla tə tinen jiga awan, à su go gərwecwec bay. Dō a mbərka hənə anaya tə pəruho azar àga dōwan a inde. ¹³ Dōwan ata a jan umo, a wa a canan anà maslay a Mbərom a slərak ayak u doh anahan, a jan nà: “Slan dō ahay à Yafo pə dōwan a inde tə ngaman Simon Piyer, à nay ahay àga iken. ¹⁴ Piyer sə dōwan ata i naa jak 'am sa tam iken tu dō su doh anak aya təkə fok.”

¹⁵ «Natiya, à alay nen apan ni dazlan sa jan atan 'am nà, Apasay Cəncan a a dazay ahay patan kawa anahan sə dazay ahay puko kurre ata re. ¹⁶ Matanan, na may anan ahay 'am ana Bahay a nuko ma ja kurre ata, a wa: “Yuhana kà gak anan baptisma anà do ahay tə a'am, əna Mbərom i gak ikwen baptisma nà, tə Apasay Cəncan ata awan.” ¹⁷ Matanan kutok, Mbərom kə varak atan Apasay Cəncan awan, kawa anahan sə varak uko ata, à mənuko do sa dəf nga pə Bahay a nuko Yesu Almasihu ata awan. Bina, abay kwanay kə jilen nà, nen ni mba apan sə gafan 'am anà Mbərom pə way anahan sa gan may sa ga ata tətə dəw?»

¹⁸ Do ataya tə sləne anan 'am a Piyer ata cəna, ta mak anan anan mungok sabay, aday tə həran nga à Mbərom, ta wa: «Mbərom kə varak anan cəved anà do su kon azar aya aday tə yam pə ines a tinen ahay, tə njad sifa sa ndav bay ata re!»

Adazlan ana egliz à wulen su doh sə Antakiya

¹⁹ Pə dəba sa vad anan Etiyen ata wa nà, bahay sə Yahuda ahay ta ma nga sa ga anan alay tu do a Yesu ahay tə mindel. Anga nan, azar su do a Yesu ahay ta tak 'am à Urəsalima wa, ta zla kwa pə daliyugo sə Finikiya tə Kiprus aday à wulen su doh sə Antakiya. À alay a tinen apan ti zla ata nà, tə dakan anan ləbara a Yesu nə anà Yahuda ahay dəkdek. ²⁰ Əna azar su do a Yesu ahay, tinen Kiprus ahay tə Siren ahay ataya, ta zla à Antakiya, tə dakan anan ləbara mugom a pə Bahay Yesu anà do aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya awan. ²¹ Do ahay bayak a tə dəfak nga pə Bahay Yesu, tə təmahak sə pərahan azar, anga məgala a Mbərom a ga mer su way à do sə dəkay anan ləbara ataya inde.

²² Natiya, do a Yesu à Urəsalima ataya tə sləne ləbara ata nà, ta slan Barnabas à Antakiya. ²³ Barnabas a dəzle à Antakiya kutok, a taslay mivel, anga a tan ayak à nga nà, Mbərom kə kak atan anan ahay sumor anahan. Natiya, a varan atan məgala aday tə pərahan azar à Bahay Yesu tə didek awan, aday tə mivel kərtek a re. ²⁴ Barnabas nà, winen do lele awan. Winen ma rah a tə Apasay Cəncan awan, aday a dəf nga pə Yesu tə mivel kərtek awan. Matanan, do ahay bayak a tə dəfak nga pə Bahay Yesu.

²⁵ Pə dəba anahan a wa nà, Barnabas a zla à Tarsus saa pəlay anan ahay Sol. ²⁶ A tan à nga kutok nà, ta nay ahay maya à Antakiya. Matanan, atə Barnabas tə Sol ta ga pi zek tu do a Yesu ahay à man ata nà, ava daz. Tə tətakak anan anan way anà do ahay bayak awan. À man ata wa kutok, tə dazlan sə ngaman anà do a Yesu ahay nə do ana Almasihu ahay, aday sləmay a tinen a təra matanan kwa aha kutok.

²⁷ À alay ata ite nà, do maja'am a Mbərom ahay ta zla à Urəsalima wa à Antakiya. ²⁸ Dowan inde kərtek à wulen a tinen ata tə ngaman Agabus. Apasay a Mbərom a zlan à mivel inde, aday a slabak sə dəkay anan may məduwen awan i nay ahay pə daliyugo fok. May ata nà, a nay à alay a Kəlawdiyus winen bahay sə Ruma awan. ²⁹ Matanan, njavar a Yesu ahay à Antakiya ta ban 'am à wulen a tinen inde sə cakal way, kuwaya pə məgala anahan wa fok, aday sa man anan zek anà do a Yesu ahay pə daliyugo sə Yahudiya ata awan. ³⁰ Pə dəba anahan a wa, ta ga anan way a tinen sa ban ata kutok. Ta slan anan atə Barnabas tə Sol saa varan dala ata anà məced sə egliz ahay kutok.

12

Dəcə su do a Yesu ahay kə zəgahak

¹ À alay ata nà, bahay a sə ngaman Hiridus ata a ban anan do a Yesu ahay anga a nan sa ga atan alay tə mindel. ² A jan anà do ahay tə vad anan Yakuba, mərak ana Yuhana tə maslalam. ³ A ca pə way anahan a sa ga ata a zlan à nga anà bahay sə Yahuda ahay cəna, a ban anan Piyer re. Way ata a təra nà, à alay sə azar uko sa da pen mə zlambar a bay ata awan. ⁴ A ban anan nà, a dəf anan à doh sə dangay, a jan anà suje ahay tə ba anan lele. Suje ahay ite, tə gəzla zek fudo fudo, saray fudo. A nan anà Hiridus saa gan sariya pə 'am sə do ahay fok pə dəba sə azar uko sə Pasəka wa. ⁵ Matanan, Piyer ma ban a à dangay, əna do a Yesu ahay dukwen, tinen apan ti gan amboh anà Mbərom tə mindel anga Piyer a re.

Maslay a Mbərom a təmay anan Piyer à doh sə dangay wa

⁶ Sə luvon a aday idē i cəde nà, Hiridus i i gan sariya anà Piyer ata awan. Winen nə ma njak ahan a à wulen sə suje ahay inde cew, winen ma ban a tē calalaw ahay cew re. Suje aya inde dukwen, tinen apan ti ba pə alay sə məsudoh sa nay uho à dangay wa ata awan. ⁷ Cəna, maslay a Mbərom Ba Məduwen a inde a sləray, aday jiyjay a dav ù doh ata fok. Maslay a Mbərom ata a dangwazl anan Piyer, a pədek anan, a jan: «Slabak bəse!» Cəna, calalaw ahay tē pəsak zek, tē slahay à alay a Piyer wa. ⁸ Matanan, maslay a Mbərom ata a jan: «Juwad zek, pak təkarak anak ahay!» Piyer a ga kətanān cəna, maslay a Mbərom ata a jan asa: «Juwad anan zana anak, aday zlumo.» ⁹ Ta nay maya tē Piyer hus ahay uho ù doh sə dangay wa. Əna way ata a tərān nə kawa cəen a zəban, bina kə sənək sa jəka dīdek a ata bay. ¹⁰ Tə takasay ahay man sə suje mama'am aya awan, tē takasay man sə suje mə slala cew aya re. Tə dəzley pə məsudoh sə rəslom sa nay uho ta day sə wulen su doh ata awan. Way sə tacay anan məsudoh ata a təba zek tē alay anahan a pangaya. Ta nay uho kutok. Ta zla maya pə kərtek a hus pə mægəzləga cəved cəna, maslay a Mbərom ata a mbəsak anan Piyer taayak, a zla way anahan.

¹¹ Matanan, Piyer a san pi zek kutok, a wa: «Həna nə sənək dīdek a kutok! Cəkəbay Bahay a nuko kə slənək maslay anahan sa tam nen à alay ana Hiridus wa, aday a tam nen à way ana bahay sə Yahuda ahay sa gan may tū go ataya wa fok re.»

¹² A san anan way a sə tərān ata lele cəna, a zla àga Mariyama may ana Yuhana sə ngaman Markus ata awan. Do ahay bayak a tinen apan ti ga amboh à man ata awan. ¹³ Piyer a jan atan ayak 'am uho wa. Dəna inde a ga mer su way à man ata tē ngaman Rodi a zla saa cay anan dōwan a awan. ¹⁴ A sləne dūngo sa 'am ana Piyer cəna, a taslay mivēl bayak a tē mindel, əna kə mbədəkek anan à nga wa sə təba anan məsudoh. A zla saa jan anà dō ahay mə halay nga ù doh ataya nə, Piyer winen mə tavay a uho.

¹⁵ Tə mbədahan apan, ta jan: «Nga a vawak daw?»

Əna a jan atan nà: «Tə dīdek a nà, winen awan!»

Ta jan kutok: «Kak matanan acəkan nà, tiya nə maslay anahan a sa kak zek.»

¹⁶ Əna Piyer kə mbəsakak sa jak ayak 'am uho wa bay. Tə təban ayak wa məsudoh, tē canan anà Piyer cəna, a gan atan masuwayan. ¹⁷ A kan atan ayak alay anga aday tē saa bəbal awan bay. A dakan atan anan Bahay Yesu a təmay anan ù doh sə dangay wa nə kəkəməw ata awan. A jan atan, a wa: «Jen anan 'am anà atə Yakuba tu dō azar aya awan.» A zla wanahan à man hinen.

¹⁸ Idē a cəde cəna, suje ahay ta ma nga sə cəce pi zek ahay wa: «Piyer a tēra nə maw?» Way ata a wusen atan nga bayak awan. ¹⁹ Hiridus a wa tē pəlay anan, əna tē njadak anan bay. Anga nan, Hiridus a gan sariya anà suje ataya, a wa tē vad atan fok.

Natiya, Hiridus a slabak à Yahudiya wa, a zla wanahan à Kaysariya, a njahay à man ata awan.

Amac ana Hiridus

²⁰ Hiridus a ga mivēl pu dō sə Tirus tē Sidon ahay fok. Tinen ite, tē halay nga, ta zla saa kađay bala tē winen awan. Ta lah sə mbədahan alay anà 'am tē Bəlastus, winen bahay nga sə gala ana bahay. Pə dəba anahan a wa, ta zla à man ana Hiridus saa zlah anan məlmal a tinen tē winen. Anga dō a tinen ahay tē sukom ndaw nə pə daliyugo anahan a wa.

²¹ Luvon ana Hiridus a sa daf ata a dəzley ahay cəna, a pak zana sə bahay anahan pi zek, a njahay pa man sə njahay sə bahay anahan, a jan atan 'am a kutok. ²² Do ahay ta zlah əndom, ta wa: «Sa ja 'am a anan nə dō zənzen a bay, mbərom!» ²³ Natiya, maslay a Mbərom a a dəcan à Hiridus tē dəvac, anga kə həkarak anan nga anà Mbərom bay. Asan ahay tē wahan i zek inde, ta pan anan way sə kutov ahay, a mac.

²⁴ 'Am a Mbərom nà, a ta 'am, aday dō a Yesu ahay ta ma nga sə zəga apan pa 'am pa 'am.

²⁵ Atə Barnabas tē Sol ite nà, ta ndav anan mer su way a tinen à Urəsaliima wa nə, ta zla pə kərtek a tatə Yuhana sə ngaman Markus ata awan, ta ma à Antakiya.

13

Do a Yesu ahay à Antakiya ta slan atə Barnabas tə Sol saa wazay anan 'am a Mbərom

¹ À wulen su dō a Yesu ahay à Antakiya nà, dō maja'am a Mbərom ahay inde tu dō sə tətakan anan 'am a Mbərom anà dō ahay inde. Dō ataya nà, atə Barnabas, Simiyon tə ngaman wan dədədem, Lukiyus dō sə Siren, Manahen dōwan a ta har maya tə Hiridus bahay sə Galile ata awan, aday tə apan Sol kutok. ² Pac a inde tinen apan ti həran nga anà Mbərom, ti ga sumaya, Apasay Cəncan a a jan atan: «Wilen uno atə Barnabas tə Sol anga mer su way a nen sə ngaman atan apan ata awan.» ³ Ta ga sumaya, ta gan amboh anà Mbərom lele cəna, tə dəfan alay pa nga anà atə Barnabas tə Sol. Ta slan atan saa ga mer su way ata kutok.

Atə Barnabas tə Sol tə wazay à Kiprus

⁴ Matanan kutok, Apasay Cəncan a a slan anan atə Barnabas tə Sol. Ta zla à Selewkiya, à man ata wa, ta ján à kwalalan inde sa zla à Kiprus, kon a aday winen à bəlay inde ata awan. ⁵ Tə dəzle à Salamiya nà, tə wazay anan 'am a Mbərom ù doh sə wazay ana Yahuda ahay cara cara. Yuhana sə ngaman Markus ata winen tə tinen sa man atan zek.

⁶ Tə takas kon ata nà, tə dəzle à wulen su doh sə Pafos. À man ata ta tan à nga anà dōwan a inde tə ngaman Bar-Yesu. Dōwan ata nà, Yahuda ahay, aday a wa winen dō maja'am a Mbərom. Əna cəkəbay winen maram awan. ⁷ Bar-Yesu ata nà, winen car ana Sergiyus Pawlus, guverner sə Kiprus ata awan. Guverner ata dükwen, dō ma san way a tə mindel. A ngaman anà atə Barnabas tə Sol àga winen awan, anga a nan sə sləne 'am a Mbərom.

⁸ Aya əna, Bar-Yesu, maram a tə ngaman Elimas re ata, a vəze patan, anga a nan guverner à təra dō a Yesu bay. ⁹ Əna Sol sə ngaman Pol re ata, winen ma rah Apasay Cəncan a, a zəzor anan dōwan ata, a wa: ¹⁰ «Wan ana Fakalaw! Ki njəkan uda anà dō ahay fok nə tə mungwalay, a nak sa ga vəram tə way didek aya fok. Kə pəlay sə mbəda anan didek a Bahay Mbərom à təra 'am sə mungwalay hwiya nə angamaw? ¹¹ Həna Bahay Mbərom i kəta iken. Ki huruf, alay a mənəcək ki canan anà jiyjay sa pac bay.»

Cəna, Bar-Yesu sə dōwan ata, kə hurufok acəkan, takədimbom, a canan anà way ahay sabay. A pəlay dō sə bənan alay agay.

¹² Guverner a ca pə way a sə təra ata cəna, a daf nga pə Yesu, anga atətak way sa 'am a Bahay Yesu a gan masuwayan.

Pol a wazay à Antakiya sə Pisidiya

¹³ Atə Pol tu dō anahan ataya, ta ján à kwalalan inde à Pafos, ta zla à Perge pə daliyugo sə Pamfiliya. Yuhana sə ngaman Markus re ata nà, a mbəsak atan, a ma way anahan à Urəsalima. ¹⁴ Tinen ite tə slabak à Perge wa, ta zla à wulen su doh sə Antakiya sə Pisidiya. Pə luvon sa man uda nà, ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay, tə njahay à man ata awan. ¹⁵ Pə dəba sə jinge Deftere sə Tawrita tə Deftere su dō maja'am a Mbərom ahay wa nà, dō sə lavan nga anà doh sə wazay ahay ta jan anà atə Pol nà: «Mərak ahay, hinahibay 'am a kwanay inde sə varan məgala anà dō ahay nə, kà naa jen.»

¹⁶ Pol a slabak, a cakaf alay aday dō ahay tə pak sləmay, a jan atan, a wa: «Isəra'ila ahay pi zek tu dō su kon azar aya sə həran nga anà Mbərom ataya awan, pəken uno sləmay aday!

¹⁷ «Mbərom ana Isəra'ila ahay sə həran nga ata nà, kə walak anan bije a mənuko ahay. Kə hərak anan Isəra'ila ahay à alay a tinen à Misra ata awan, aday a təmay atan à Misra wa tə məgala anahan məduwen awan. ¹⁸ Kə səmak anan à anjahay a tinen à kibe ava kwa kuro fudō. ¹⁹ Kə lizek anan bahay ahay cuwbe pə daliyugo sə Kanana wa, aday a varan anan kon ata anà dō anahan ahay kutok. ²⁰ Way ata fok a təra nà, i ga ava səkat fudō tə kwa kuro dara (450). Pə dəba wa kutok, Mbərom kə varak atan ahay bahay nga ahay hus ahay alay ana dō maja'am a Mbərom Samiyel.

²¹ «Pə dəba anahan a wa asa tə cəce bahay pə Mbərom wa, a varan atan Sol wan ana Kis, dō sə zahav ana Benyamin. Kə njahak bahay a ava kwa kuro fudō. ²² Mbərom a lar

a wa Sol nà, a dáf uda Dawuda, a ga bahay. Mbèrom a ja pè Dawuda, a wa: “Na ca pè Dawuda wan ana Yisa nà, kà zlak uno à nga, i ga way su zlo à nga ahay fok re.”

²³ «Pè slala ana Dawuda ata kutok, Mbèrom a varan anà Isèra'ila ahay do sa tam do kawa anahan sè zlapay anan kwakwa ata awan. Dowan ata nà, winen Yesu. ²⁴ À alay a Yesu kè dazlak anan anà mer su way fan bay ata nà, Yuhana do sa gan baptisma anà do ahay kè wazak anan anà Isèra'ila ahay fok têt mbèda 'am pè Mbèrom, têt mbèdahan lœn anà ines ahay, tâ ga baptisma. ²⁵ Yuhana ata i sa ndav anan mer su way anahan kutok nà, a jan anà do ahay, a wa: “A ga pikwen nà, nen wayaw? Nen do a kwanay sa taa ba ata bay. Dowan a inde i nay ahay à dèba uno wa mba. Dowan ata dukwen, na slak kwa sè pèsakan anan lièr sè təkarak anahan bay.”»

²⁶ Pol a pèrahan anan azar ta sa ja, a wa: «Mèrak uno ahay, zahav ana Ibèrahima pi zek tu do su kon azar aya sè hœran nga anà Mbèrom ataya, Mbèrom a slœnay ahay lœbara sè dakay anan, a tam nuko nè kəkœmaw ata nà, anà mœnuko awan. ²⁷ Do sè Urœsalima tœ mœcœd a tinen ahay ta taa jinge 'am ana do maja'am a Mbèrom ahay nè pac pac pè luvon sa man uda awan. Əna tœ sœnak Yesu a nè winen do sa tam do bay. Aday dukwen, à alay a tinen sa gan sariya anà Yesu ata nà, ta gak kawa ana do maja'am a Mbèrom ahay sa ja ataya awan. ²⁸ Kwa abay à ga nè ta tak anan à nga pè ines a tœdœ sa vad anan apan ata bay dœp nà, ta jan anà Pilatu nà, à vad anan. ²⁹ Ta ndav anan sa gan kawa ana Deftere a Mbèrom sa ja apan ataya fok nà, tœ dazay anan pè dœdom wa, tœ dœfak anan ayak à jœvay inde. ³⁰ Əna Mbèrom a pœdœkey anan à wulen su do ma mac aya wa. ³¹ Luvon ahay bayak awan, winen apan i kan zek anà do anahan a sa taa bar pi zek ataya awan. A dazlan ahay à Galile wa hus ahay à Urœsalima. Tinen do sœ side anan à wulen sœ Isèra'ila ahay inde kutok.

³² «Manay nà, ma nak ikwen anan ahay nè tœ lœbara mugom ata awan, kawa sa ja nà, way a Mbèrom sœ zlapan anan anà bije a mœnuko ahay ataya nà, ³³ kà gak uko anan anà mœnuko, wan a tinen ahay, ta sœ slabakay anan ahay Yesu a mœke wa. A tœra kawa ana Jabura 2 sa ja, a wa:

“Iken nè wan uno.

Biten nè tœrak bœbay anak.*”

³⁴ «Mbèrom a slabakay anan à mœke wa aday i mac sœ wuslay ite sabay. Bina ba kà jak, a wa:

“Tœ dœdœk a nà, ni varak ikwen way uno cœncan a sœ zlapan anan anà Dawuda ataya awan.†”

³⁵ «Asa, kawa ana Deftere sa ja à man hinen, a wa:

“Ki mbœsak anan do anak cœncan a à wuslay à mœke inde bay.‡”

³⁶ «A ja 'am ata nè pè Dawuda bay, bina Dawuda kà gak anan mer su way ana Mbèrom à wulen ana do anahan ahay nà, kè mœcak, ta lak anan pè cakay ana bije anahan ahay, kè wuslak. ³⁷ Əna dœwan a Mbèrom sœ slabakay anan à mœke wa ata nà, kè wuslak itœbay.

³⁸ «Mèrak uno ahay, sœnen anan tœ dœdœk a nà, mœ dakak ikwen anan 'am sœ pœse ines nà, anga Yesu. Bina Tawrita ana Musa kà mbak apan sœ tœra kwanay do dœdœk aya pa 'am a Mbèrom bay. ³⁹ Əna kuwaya kè dœfak nga pè Yesu cœna, kè tœrak do dœdœk a pa 'am a Mbèrom kutok. ⁴⁰ Aya əna, gen anan nga i zek lele, bina way ana do maja'am a Mbèrom ahay sa ja a anan ata à saa njad kwanay bay, bina a wa:

⁴¹ “Cœn apan, kwanay do sœ kœdœy anan Mbèrom ahay!

Mbèrom a ja nà, à gak ikwen masuwayan, aday kî zlen saa lize!

Anga à alay a kwanay tœ sifa aya mba ata nà, kwa à ga nè dœwan a inde ba kè dœkak ikwen anan dœp nà,

ni kœta kwanay tœ cœved si mer su way a aday kwanay saa ngam sa dœf apan nga bay ata awan.§”»

* 13:33 Ca pè Jabuura 2.7. † 13:34 Ca pè Esaaya 55.3. ‡ 13:35 Ca pè Jabuura 16.10. § 13:41 Ca pè Habakuk 1.5.

⁴² À alay a atə Pol tə Barnabas ti zla way a tinen ù doh sə wazay ana Yahuda ahay wa ata nà, dō ahay ta wa, tâ may ahay pə luvon sa man uda awan asa, anga aday tâ pərahan anan azar sə dakan atan anan 'am ata awan. ⁴³ Dō ahay ta ta 'am nà, Yahuda azar aya tu dō sə pərahan azar anà pəra a tinen ahay bayak a ta zla pə kərtek a tatə Pol tə Barnabas. Tinen ite tə varan atan mægala ta sa jan atan nə tâ tavay à sumor a Mbərom inde.

⁴⁴ Luvon sa man uda a sla cəna, ta ma ù doh sə wazay asa, zek məduwen su dō a fok a nay à wulen su doh wa sə sləne 'am a Mbərom. ⁴⁵ Aya əna, bahay sə Yahuda ahay tə canan anà man su dō ata nà, ta ga sərak pə atə Pol tə Barnabas. Anga nan, pa 'am anahan sa ja fok cəna, tə vədān uway, tə gənahān. ⁴⁶ Əna, atə Pol tə Barnabas ta jan atan 'am mənĵəna zlawan, ta wa: «Təktek mi lah sa jak ikwen 'am a Mbərom anà kwanay Yahuda ahay aday. Əna kak a nak ikwen bay aday kə bayiken nə ki njiden sifa sa ndav bay ata bay nà, mi mbəsak kwanay, mi i jan anan 'am ata anà dō su kon azar aya awan. ⁴⁷ Bahay a manay a jan umo nə matanan, a wa:

“Nə dəfak iken jiyjay sə dəvan anà dō su kon ahay fok.

Ki təra dō sə dakan anan cəved sa tam anà dō sə daliyugo ahay kwa aha fok.*”»

⁴⁸ Dō su kon a azar ataya tə sləne 'am ataya cəna, tə taslay anan mivəl, tə həran nga anà Mbərom lele anga 'am anahan. Dō a mə walay aya saa njad sifa sa ndav bay ataya fok, tinen tə dəfak nga pə Yesu. ⁴⁹ Ləbara ana Bahay Yesu a ta 'am kwa aha pə daliyugo ata awan. ⁵⁰ Aya əna, bahay sə Yahuda ahay tə buwtay anan mivəl su dō məduwen aya à wulen su doh ata inde, pi zek tə uwar zlile aya sə həran nga anà Mbərom aday tinen Yahuda ahay bay ataya awan. Tə dazlan sa ga anan alay tə atə Pol tə Barnabas, tə rəzlay atan ahay ù kon a tinen wa. ⁵¹ Matanan kutok, atə Pol tə Barnabas tə bəzlam anan morbodok sə yugo pə saray a tinen ahay wa. Ta zla way a tinen à wulen su doh sə Ikoniya. ⁵² Njavar a Yesu ahay à Antakiya sə Pisidiya ite tə taslak mivəl bayak a, tinen ma rah Apasay Cəncan aya fok.

14

Atə Pol tə Barnabas tə wazay à Ikoniya

¹ À wulen su doh sə Ikoniya, atə Pol tə Barnabas ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay, tə wazay kawa ana tinen sə kukwa ata re. Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya bayak a tə dəfak nga pə Yesu anga wazo a tinen ata awan. ² Əna Yahuda azar aya ite ta ngam sa daf apan nga a itəbay. Tə buwtay anan mivəl su dō su kon azar ataya aday tâ nan idə anà dō sa daf nga pə Yesu ataya awan. ³ Atə Pol tə Barnabas tə njahak à man ata nə mənĵək bay, tə dəkay anan 'am a Bahay Yesu nə mənĵəna zlawan. Winen a dükwen kə varak atan mægala sa ga way masuwayan aya sə dəkay anan nə way a tinen sə dəkay anan pə sumor a Mbərom sa gan anà dō ahay nà, didek awan. ⁴ Dō sə wulen su doh ahay fok tə gəzlak zek day ahay cew anga 'am a tinen ataya awan: Dō a əngal ta zla ta day su dō maslan ahay, azar aya ite ta zla ta day sə Yahuda ahay.

⁵ Matanan kutok, dō su kon azar aya pi zek tə Yahuda ahay tə məced a tinen aya fok, tə pəlay wurwer sa ga atan alay tu dō maslan ahay ta sa tar atan tu kon. ⁶ Dō maslan ahay tə sləne cəna, ta haw way a tinen ù kon sə Likoniya, ta zla à wulen su doh sə Listəra aday à Derbe, aday ta man ataya fok. ⁷ À man ataya dükwen tə pərahak anan azar sə wazay anan ləbara mugom awan.

Atə Pol tə Barnabas tə wazay à Listəra

⁸ À wulen su doh sə Listəra ata awan, dōwan a inde saray anahan ahay cew maya ma mac aya awan. Winen vədān a kwa sə wahay anahan, kula kə zlak tə saray anahan ahay itəbay. ⁹ Winen nà, winen apan i sləne wazo ana Pol. Pol a zəzor anan, a canan anà adaf nga anahan ata nà, i mbar anan. ¹⁰ Anga nan, a jan tə məgalak a, a wa: «Slabak, tavay!» Dōwan ata a slabak hərom, a dazlan sa zla tə saray anahan ahay kutok.

* 13:47 Ca pə Esaaya 49.6.

¹¹ Do ahay tē canan anà way ana Pol a sa ga ata nà, tē dazlan sa zlah ta 'am a tinen Likoniya ahay, ta wa: «Mbərom ahay tē tərak kawa dō zənzen aya, aday ta nak àga mənuko!» ¹² Barnabas nà, ta wa winen nē Zewus, Pol dukwen ta wa winen nē Hermes, anga sa taa ja 'am nē winen.* ¹³ Doh sē pəra a tinen anga Zewus ata nà, ma han a nē zad tē wulen su doh. Do sē gədan dūngo anà way anga Zewus ata, a gəbay ahay guson sa sla ahay, a pak patan daslam sē way mē vərez aya, a nay anan pē məsudoh sē wulen su doh ata awan. Tinen pē kərtek a tē dō ahay, a nan atan sē waslan way anà dō maslan ahay. ¹⁴ Atē Pol tē Barnabas tē sləne sa jəka ti varan atan way matanan ata nà, tē ngəraw anan zana ahay pi zek wa, ta haw way a tinen à wulen sē dō ahay inde, tē azlah awan, ta wa: ¹⁵ «Kwanay dō ahay, ki gen matanan nà, angamaw? Manay dukwen dō zənzen aya kawa kwanay. Ma nay ahay nē sē dakak ikwen anan nē ləbara mugom awan, aday kē mbəsiken sa ga pəra kəriya ataya, kē tēmihen Mbərom bahay sē sifa ata awan, winen dō sē ndakay bagəbaga mburom, tē daliyugo, tē bəlay ahay, aday tē way a uda ataya təke fok. ¹⁶ Kwakwa ata nà, kē mbəsakak anan dō su kon azar aya tē pərahan azar anà way sē mivel a tinen ahay. ¹⁷ Kwa matanan ata dukwen, winen apan i ka zek ti mer su way anahan lele aya awan. Winen apan i gak uko iven. A nah anan way ahay tē alay awan. A varak uko way sa pa. A taslak uko anan mivel.» ¹⁸ Ta 'am ataya dukwen, kà dak anan 'am anà atē Pol tē Barnabas sē gafan 'am anà man su dō a sē waslan atan way kawa tinen mbərom ahay ata hwiya.

¹⁹ Yahuda azar aya ta nay ahay nà, kwa à wulen su doh sē Antakiya sē Pisidiya wa tē wulen su doh sē Ikoniya wa. Tē pəkan 'am anà man su dō awan, aday ta tar anan Pol tu kon. Tē ngəza anan Pol à wulen su doh wa, a ga patan nē kē məcak coy. ²⁰ Əna dō a Yesu ahay tē halay apan nga cəna, a slabak, a ma à wulen su doh asa. Ide a cəde sidew a nà, ta zla way a tinen tē Barnabas à Derbe.

Atē Pol tē Barnabas ta ma à Antakiya pē daliyugo sē Siriya asa

²¹ Atē Pol tē Barnabas tē wazay anan ləbara mugom a à Derbe, aday dō ahay bayak a tē təmahak sa daf nga pē Yesu. Pē dəba anahan a wa, ta ma a Listəra tē Ikoniya, tē Antakiya sē Pisidiya. ²² Tē varan məgala anà dō a Yesu ahay à man ataya awan, anga aday tē pərahan azar sa daf nga pē Yesu tē mivel kərtek awan. Aday ta wa: «Di zla à bahay a Mbərom nē tē dəce ahay bayak awan.» ²³ À man ana dō a Yesu ahay sē halay nga ataya fok, tē dəfan atan məcəd sē egliz ahay. Ta ga sumaya, ta ga amboh, aday tē mbəsak atan à alay inde anà Bahay Yesu a tinen a sa daf apan nga ata awan.

²⁴ Tē takas pu kon sē Pisidiya wa nà, tē dəzle pē daliyugo sē Pamfiliya. ²⁵ Tē wazay anan ləbara mugom a à wulen su doh sē Perge, aday ta zla way a tinen à wulen su doh sē Ataliya. ²⁶ À Ataliya wa kutok, ta ján à kwalalan inde sa zla way a tinen à Antakiya pē daliyugo sē Siriya maza awan, man a dō ahay sē mbəsak atan à alay ana Mbərom inde, aday à gan atan sumor sa ga mer su way anahan ata awan. Mer su way ata dukwen, tē ndəvak anan kutok.

²⁷ Tē dəzle à Antakiya kutok nà, tē halan nga anà dō a Yesu ahay, tē dakan atan anan way a Mbərom sa ga tē tinen ataya fok. Ta jan atan nē Mbərom kē təbak anan cəved anà dō su kon azar aya aday tē daf nga pē Yesu. ²⁸ Tē njahak à man ata pi zek tu dō a Yesu ahay kiya bayak awan.

15

Ahalay nga məduwen a à Urəsalima

¹ Do sē Yahudiya azar aya ta zla à Antakiya, tē dazlan sē dakan anan way anà mərak ahay, ta wa: «Kak kē gəden mədəndalas bay cəna, ki təmen bay! Si ki gəden mədəndalas kawa ana Tawrita a Musa sa ja aday.» ² Atē Pol tē Barnabas ta kad apan bala bayak a tu dō ataya, tē tere dadokdokwe. Anga nan ta ja à wulen a tinen aya inde nà: «Waluko dō

* ^{14:12} Pē Gərek ahay nà, Zewus winen bahay sē mbərom ahay, aday Hermes ite nà, dō maslan a tinen pē cakay sē mbərom a tinen ahay.

ahay, atə Pol tə Barnabas pi zek tu dō azar aya, t̄a zla à Urəsalima saa cəce 'am ata pu dō maslan a Yesu ahay wa tə məced sə egliz ahay wa aday.»

³ Anga nan kutok, dō a Yesu ahay à man ata ataya ta slan atan à Urəsalima. Tinen apan ti zla tə daliyugo sə Finikiya tə Samariya nà, ta jan anà dō a Yesu ahay nə dō su kon azar aya dukwen tə d̄əfak nga pə Yesu. Ləbara ata a varan atan ataslay mivel.

⁴ Atə Pol tə Barnabas tə d̄əzle à Urəsalima nà, dō maslan ahay tə məced sə egliz ahay, pi zek tu dō a Yesu ahay fok tə t̄əma atan. Tə təkəren atan way ana Mbərom sa ga tə tinen ataya fok. ⁵ Əna dō a Yesu ahay aday tinen Farisa ahay ata tə slabak, ta wa: «T̄əde, əna si dō su kon azar ataya t̄a ngam sa gad̄ mədəndalas aday t̄ə p̄ərahan azar anà Tawrita a Musa re aday.»

⁶ Dō maslan ahay pi zek tə məced sə egliz ahay tə halay nga, tə wudəh anan 'am ata awan. ⁷ Tə njahak pə 'am ata nə mən̄jək bay, Piyer a slabak, a wa: «M̄ərak uno ahay, kə sənən zle lele, kwakwa nà, Mbərom kə walak nen à wulen a kwanay wa sə wazan anan ləbara anahan mugom a anà dō su kon azar aya, anga aday t̄ə sləne anan, t̄a d̄əf apan nga. ⁸ Matanan, Mbərom, dō sa san mivel sə dō ahay fok ata, a d̄əkay anan nə kə t̄əmahak anan dō su kon azar ataya ta sə varan atan Apasay anahan Cəncan a, kawa anahan a sə varak uko anan anà mənuko ata re. ⁹ Mbərom nà, kə gəzlak mənuko pi zek wa itəbay. Kə p̄əsek atan anan ines a tinen ahay anga tə d̄əfak apan nga. ¹⁰ A nak ikwen sa ca mazan pə Mbərom wa ta sə tavakan atan way ma ba kawa wita nə angamaw? Dowan inde kà mbak apan sə d̄əfan apan anà Tawrita ata kulibay. Kwa mənuko, kwa bije a mənuko ahay, d̄a mbak ahay apan sə d̄əfan apan bay re. ¹¹ A'ay! Kawa ana Bahay a mənuko Yesu sa gak uko sumor aday sa tam ata nà, tinen dukwen ti tam nə anga sumor anahan ata re.»

¹² Pə d̄əba anahan a wa, man su dō fok a njahay t̄ətemtemme sə sləne way ana atə Barnabas tə Pol sa jan atan ata awan. Tə sləne way ana Mbərom sa ga masuwayan aya tu dō maslan ataya à wulen su dō su kon azar aya ata awan.

¹³ Ta ndav anan sə t̄əker 'am ata cəna, Yakuba a slabak ite, a wa: «M̄ərak uno ahay, p̄əken sləmay lele. ¹⁴ Həna Simon Piyer a jak uko nə Mbərom kə dazlak anan sa gan nga anà dō sə daliyugo ahay ta sə walay dō ahay à wulen a tinen wa sə t̄əra anan dō anahan aya awan. ¹⁵ Dō maja'am a Mbərom ahay tə vinde kawa winen ata awan, ta wa:

¹⁶ «Mbərom Fetek a wa:

Pə d̄əba wa ni may ahay, ni han anan doh ana bahay Dawuda ma mbazl ata awan.

Kwa kə t̄ərak rəgay coy d̄əp nà, ni ndakay anan asa.

¹⁷ Matanan, dō azar aya fok, dō su kon azar aya nen sə walay atan sə t̄əra dō uno ahay ataya fok, ti p̄əlay nen.*

¹⁸ Həna anan nà, 'am uno awan, nen Mbərom Fetek dō sa kay anan way ata kwakwa.»

¹⁹ Yakuba a ja asa, a wa: «Pi nen nà, d̄ə vawan nga anà dō su kon azar aya sə mbəda 'am pə Mbərom ataya bay. ²⁰ Suwan sə vinden atan ayak nà, t̄a pə way mən̄jadak aya mə varan a anà p̄əra ahay ata bay, t̄a ján uho bay, t̄a rac sluwed sə way mə ngərew angərew ataya bay, t̄ə sləba mez bay re.† ²¹ Anga Tawrita a Musa nà, dō ahay tinen apan ti wazay anan kwa həna kabay à wulen su doh ahay fok, hus ahay həna bidaw? Tinen apan ti jinge anan ù doh sə wazay ahay pə luvon sa man uda fok re.»

Ta slan d̄ərewel anà dō a Yesu ahay aday tinen dō su kon azar aya ata kutok

²² Pə d̄əba anahan a wa, dō maslan ahay tə məced sə egliz ahay tu dō a Yesu ahay fok, ta ban 'am sə walay dō ahay à wulen a tinen wa sa slan atan à Antakiya pə k̄ərtək a tatə Pol tə Barnabas. Tə ḡəba Yudas inde, tə ngaman Barsabas re, tinen tə Silas, tinen dō tə mazlab aya à wulen su dō ana Yesu ahay inde. ²³ Ta slan atan tə d̄ərewel à alay inde. D̄ərewel ata a ja nà:

«Manay dō maslan ahay, tə məced sə egliz ahay, m̄ərak a kwanay ahay, ma jak ikwen ayak 'am anà kwanay mə t̄əra dō a Yesu aya à wulen su dō su kon azar aya aday mə njahay aya à Antakiya tə Siriya tə Silikiya ataya awan.

* 15:17 Ca pə Amos 9.11-12. † 15:20 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 18.6-18, 17.10-16.

²⁴ «Mə slənek dō a manay ahay inde ta zlak ayak àga kwanay, tə vawak ikwen nga ta 'am a tinen ahay bayak awan. Əna, manay sə slənak atan ayak bay. ²⁵ Anga nan, mə halay nga, mə walay dō ahay, mi slənak atan ayak àga kwanay kutok. Ti zlak ayak tatə Barnabas tə Pol, car a manay ahay. ²⁶ Tinen nà, tə zukwa lize anan sifa a tinen anga sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. ²⁷ Anga nan, mə slənak ikwen ayak atə Yudas tə Silas, ti jak ikwen nə way a manay sə vindek ikwen ayak həna ataya kərtek awan.

²⁸ «Kà zlak anan à nga anà Apasay Cəncan a aday anà manay a re, mē zəgahak ikwen anan apan awan maza bay, si 'am a həna anaya awan: ²⁹ Kê rəcen sluwed sə way mə waslan a anà pəra ahay bay, kê sləben mez bay, kê rəcen sluwed sə way mə ngərew a angərew bay, kê jənen uho bay re. Kə mbəsiken way ataya nə, ki gen way lele aya awan.

«Njihen zay!»

³⁰ Ta slan anan dō ataya, ta zla à Antakiya kutok. Tə dəzle à man ata cəna, tə halan nga anà dō a Yesu ahay, tə varan atan anan dərəwel a sə manan kutok. ³¹ Tə jinge anan dərəwel ata cəna, a varan atan ataslay mivel bayan a, anga kə varak atan məgala bayak a re. ³² Atə Yudas tə Silas ta jan atan 'am sa man atan zek ahay bayak a, tə varak atan məgala lele, bina tinen dō maja'am a Mbərom ahay.

³³ Tə njahay à man ata zərat lele nà, dō a Yesu ahay tə lagay atan, aday ta jan atan nə tē dəzle tə zay. Ta ma à man ana dō sə slənay atan ataya awan. [³⁴ Əna Silas ite nà, a njahay à man ata awan.]

³⁵ Aya əna, atə Pol tə Barnabas ite, tə njahay à Antakiya. Tinen pə kərtek a tu dō a Yesu azar aya tə dakan atan anan aday tə wazan atan anan 'am a Bahay a mənuko Yesu.

Atə Pol tə Barnabas tə gəzla nga

³⁶ A njahay pə dəba wa mənəcək nà, Pol a jan anà Barnabas, a wa: «Muko saa cay pə mərak a mənuko sə dakan atan anan ahay 'am ana Bahay a mənuko Yesu ataya awan, tə njahay həna kəkəməw.» ³⁷ 'Am ata a zlan à nga anà Barnabas, aday a nan tē japay tə Yuhana sə ngaman Markus ata awan, ³⁸ Əna Pol ite nà, a nan sə japay tə Markus sabay, anga winen kə mbəsakak atan à Pamfiliya, kə ndəvak anan mer su way a tinen sa ga ata bay. ³⁹ 'Am ata kà zlak atan pi zek sabay, tə gəzla nga. Barnabas a gəba Markus, ta zla à Kiprus tə kwalalan. ⁴⁰ Pol ite a gəba Silas, ta zla way a tinen. Mərak ahay ta ga amboh anga tinen aday Bahay Mbərom à pərahan azar sa gan atan sumor anahan. ⁴¹ Pol a zla tə daliyugo sə Siriya tə Silikiya, a varan məgala anà dō a Yesu ahay à man ataya awan.

16

Pol a gəba anan Timote à japay tə tinen

¹ Atə Pol ta zla à wulen su doh sə Derbe, aday tə dəzle à Listəra kutok. Njavar a Yesu a inde à man ata tə ngaman Timote. May anahan a dukwen dō a Yesu a re, winen Yahuda ahay, aday bəbay anahan ite nə Gərek ahay. ² Mərak ahay fok a Listəra tə Ikoniya tə həran nga anà Timote cəvedəbay. ³ A nan anà Pol sə gəba anan à alay. Anga nan, a gəba anan, aday a gədan mədəndalas. A ga matanan nà, anga Yahuda ahay à man ata tē təma anan, bina dō sa man ataya fok ta san zle, bəbay ana Timote nə Gərek ahay. ⁴ À man aya aday ta zlak ata cəna, ta jan way ana dō maslan ahay pi zek tə məced sə egliz ahay à Urəsalima sa jan anà dō ahay ataya awan, ta wa tē pərahan azar anà way ataya nə lele. ⁵ Anga nan kutok, dō a Yesu ahay tə njadak məgala, abaslay a tinen a ma nga sə zəga pa 'am pa 'am.

Cən a zuban anà Pol

⁶ Apasay Cəncan a a gafan 'am anà atə Pol tu dō anahan ahay sə dakay anan 'am a Mbərom pə daliyugo sə Aziya. Anga nan, ta zla tə daliyugo sə Firigiya tə Galatiya. ⁷ Tə dəzle pə magaga sə daliyugo sə Misiya nà, ta gan may sa zla tə daliyugo sə Bitiniya, əna Apasay a Yesu kə mbəsakak atan cəvedə bay. ⁸ Anga nan, ta zla tə daliyugo sə Misiya, tə dazay à wulen su doh sə Təruwas.

⁹ Sə luvon ata kutok, cən a zuban anà Pol, a canan anà dō sə Makedoniya a inde mə tavay awan, a jan: «Kem, hayak à Makedoniya ite, kà naa man umo zek.» ¹⁰ Pə dəba ana

cœn sə zuβan ata wa nà, mə lavay zek sa zla pə daliyugo sə Makedoniya ata kutok, anga mə sœnak, Mbœrom kə ngamak umo saa đakan anan ləbara anahan mugom a anà đo sa man ataya awan.

Lidiya a tœma sa đaf nga pə Yesu à Filipi

¹¹ Ma ján à kwalalan inde à Tœruwas, ma zla anan à Somotoras. Sidew a đukwen, ma zla à Niyapolis. ¹² À man ata wa kutok, ma zla à Filipi, wulen su doh a à day sə daliyugo sə Makedoniya mama'am a inde, man sə njahay sə Ruma ahay. Mə njahak à man ata đukwen, luvon ahay bayak a mənjoek. ¹³ Pə luvon sa man uda awan, ma zla à wulen su doh wa, ma zla pa 'am zlinder, anga a ga pumo nà, Yahuda ahay ti ga amboh nə à man ataya awan. Mə njahay, ma kad' bala pi zek tœ uwar ahay mə halay nga aya à man ata awan.

¹⁴ À wulen a tinen wa nà, uwar a inde tœ ngaman Lidiya, a nay à wulen su doh sə Tiyatira wa. A sukom anan way tœ zana đəzđaz aya awan. Winen nà, a taa hœran nga anà Mbœrom. Winen apan i pak slœmay pə wazo a Pol, aday Bahay a mœnuko a tœban anan mivel anahan, a tœma 'am ana Pol sa ja ata awan. ¹⁵ Winen tu đo su doh anahan ahay fok ta ga baptisma. Aday a jan umo: «Kak ki cen upo kawa nə đəfak nga pə Bahay a mœnuko tœ đidœm a nà, hayak ikwen ahay, njihen àga nen awan.» A gan umo bœlaray sa zla àga winen nə matanan.

Ta ban anan atœ Pol tœ Silas à dangay

¹⁶ Pə luvon a inde, manay apan mi zla à man sa ga amboh, mə zlangay tœ bile a inde dœna awan. Apasay lelibay a à winen inde. Anga nan, a mba apan sa san way saa tœra pa 'am ataya awan. Đo sə lavan nga anà dœna ata ataya tœ njad'ak anan dala ti mer su way anahan ata nə bayak awan.

¹⁷ Dœna ata winen apan i pœrahan umo azar tœ azlah a, a wa: «Đo a anaya nà, tinen đo si mer su way ana Mbœrom sə bagəbaga mburom ahay! Ti jak ikwen cœved aday Mbœrom i tam kwanay ata awan.» ¹⁸ Winen apan i ja matanan luvon bayak awan.

Coy a cœban anà Pol, a mbœđa 'am pə dœna ata, a jan anà apasay lelibay ata, a wa: «Tœ slœmay ana Yesu Almasihu, hayak à dœna a anan wa!» Cœna, apasay ata a zlœray à winen wa.

¹⁹ Đo sə lavan nga anà dœna ata ataya ta ca apan nə ti njad' wa dala sabay nà, ta ban anan atœ Pol tœ Silas, tœ ngəza atan tœ wulen su doh ata à man sə sariya. ²⁰ Ta zla atan pa 'am su đo sa ga sariya ahay, ta wa: «Đo anaya nə tinen Yahuda ahay, tinen apan ti slabak anan 'am ahay à wulen su doh a manay. ²¹ Tinen apan ti đakay anan way sa zla pi zek tœ pœra a manay ahay bay ataya awan. Mœnuko nə Ruma ahay, đi mba apan sə pœrahan azar anà pœra a tinen ahay bay!»

²² Man su đo a a halay nga sə japay pə atœ Pol tœ Silas. Đo sa ga sariya ataya ta jan anà suje ahay tœ culok patan wa zana, aday tœ ndađay atan. ²³ Tœ ndađay atan bayak a lele nà, ta zla atan à dangay. Ta jan anà đo sa ba patan ata nà: «Ba atan nə lele.» ²⁴ A slœne matanan cœna, a zla atan ù doh sə dangay à mamasl ata awan, a ban atan à sœsile inde.

²⁵ Man luvon a ga nà, atœ Pol tœ Silas ta ma nga sa ga amboh ta sa ga ara sə hœran nga anà Mbœrom. Đo sə dangay azar ataya tinen apan ti slœne re. ²⁶ Cœna, daliyugo a bal, aday a bal anan doh sə dangay ata re. Mœsudoh ahay tœ tœba zek, calalaw su đo a mə jaway ataya fok tœ pœsak, tœ guce à mœndak.

²⁷ Đo sa ba pœ do ahay ù doh sə dangay ata a pœđek. A canan anà mœsudoh ahay mə tœba aya ata cœna, a ga apan nə đo sə dangay ahay tœ hawak. Anga nan, a ndahay maslalam anahan, abay i vad' anan nga anahan. ²⁸ Əna Pol a tœba 'am, a jan ayak, a wa: «Kâ gan awan ì zek anak bay! Manay fok, manay inde.»

²⁹ Đo sa ba pu doh sə dangay ata a cœce uko, a haw ù doh, winen apan i jœjar, a slahay pa 'am ana atœ Pol tœ Silas. ³⁰ Coy, a mbœsakay atan ahay uho. A cœce patan wa, a wa: «Kem, ni ga ma aday nâ tam anaw?»

³¹ Ta jan kutok: «Kak kə đəfak nga pə Bahay Yesu nà, ki tam, iken tu đo su doh anak ahay fok.» ³² Natiya tœ tœkœren atan 'am ana Bahay Yesu, winen tu đo su doh anahan ahay

fok. ³³ Sə luvon ata kutok, dōwan a sa ba doh sə dangay ata, a may atan uho, a banan atan anan mbəlak a tinen ahay, aday kwayan'a ta gan atan baptisma tu dō su doh anahan ahay nə fok. ³⁴ A zla anan atə Pol tə Silas àga winen, a varan atan way sa pa. Winen tu dō su doh anahan ahay fok, tinen mə taslay mivel aya awan, anga tə dəfak nga pə Mbərom.

³⁵ Idə a cəde cəna, dō sa ga sariya ahay ta slan suje ahay saa jan anà dō sa ba pə dō ahay ù doh sə dangay nà, à mbəsak anan atə Pol tə Silas. ³⁶ Natiya, dō sa ba pu doh sə dangay a jan anà Pol, a wa: «Dō sa ga sariya ahay tə slənək dō ta wa nê mbəsak kwanay. Ki mben apan sa zla way a kwanay kutok. Zlen tə zay.»

³⁷ Əna Pol a jan anà suje ataya, a wa: «Tə njadak pumo ines sə awan bay, aday tə ndabak manay pə idə sə dō ahay fok. Manay dukwen dō sə Ruma ahay re! Ta daf manay à dangay. Həna nà, a nan atan sə mbəsak manay tə akar a daw? I ga zek kula bay! Si dō sa ga sariya ataya tã nay sə mbəsak manay tə alay a tinen aya awan.»

³⁸ Suje ataya ta zla, ta jan anà dō sa ga sariya ataya nə atə Pol tə Silas nà, dō sə Ruma ahay. Tə sləne sa jəka tinen dō sə Ruma ahay ata cəna, ta ma nga pə ajəjar. ³⁹ Anga nan, ta zla à man a tinen awan, tə cəce patan wa apəse zek. Aday tə mbəsakay atan ahay à dangay wa kutok, ta sa jan atan nə tã zla à wulen su doh a tinen ata wa. ⁴⁰ Atə Pol tə Silas ta nay à dangay wa lele nà, ta zla tə àga Lidiya asa. Tə halay nga tə mərak ahay à man ata awan, tə varan atan məgala. Ta zla way a tinen pa 'am kutok.

17

Atə Pol tə Silas ta zla à Tesaloniki

¹ Atə Pol tə Silas tə mbəsak Filipi, ta zla tə wulen su doh sə Amfipolis tə Apoloniya, tə dəzle à Tesaloniki. Doh sə wazay ana Yahuda ahay inde à man ata awan. ² Pol a zla ù doh ata awan, kawa anahan a sa taa zla kwa aha ataya re. À luvon sa man uda aya maakan nə tinen apan ti mbəda alay pa 'am sə Deftere a Mbərom tu dō ataya awan. ³ Winen apan i dakan atan anan nà, Deftere a Mbərom a ja nà, si təktek Almasihu i ga dəce, i mac, i slabakay à məke wa aday. Pol a wa: «Yesu a nen sa jak ikwen 'am anahan a həna ata nà, winen nə Almasihu.» ⁴ Azar su dō a tinen aya nə tə təmahak 'am a tinen ata awan, tə pərahan azar anà Pol tə Silas. Matana re, Gərek ahay bayak a sə dəfan apan anà Mbərom ataya tə dəfak nga pə Yesu, tinen pə kərtek a tə uwar zlile aya awan, aday tinen mənjoek bay re.

⁵ Anga nan kutok, Yahuda ahay ta ga patan sərak. Tə halan nga anà dō kəriya aya à lumo ahay wa, aday tã slabakan anan mivel anà dō ahay à wulen su doh inde tə abəbal awan a tinen ata awan. Yahuda ahay ta zla àga dōwan inde tə ngaman Yason, saa pəlay anan atə Pol tə Silas, aday ti zla atan uho pa 'am sə dō ahay. ⁶ Əna ta ca apan nə tə njadak atan à man ata bay cəna, ta ban anan zek a Yason awan, pi zek tə mərak azar aya, ta zla atan pa 'am su dō sə lavan nga anà wulen su doh ata awan. Ta zlah, ta wa: «Sə slabak anan 'am kwa aha pə dāliyugo fok nə dō a anaya awan. Həna, ta nak àga mənuko re. ⁷ Yason dukwen kə təmahak atan àga winen. Awan a bənan atan mbiyed ta 'am ana bahay sə Ruma bay re. Ta wa bahay sə dōwan a tinen a hinen inde tə ngaman Yesu.» ⁸ Ta 'am a tinen a matanan ataya kutok, tə jənan pə mivel anà dō ahay tu dō sə lavan atan nga ataya təkə kutok. ⁹ Dō sə lavay nga ataya ta gan bəlaray anà Yason tu dō a Yesu azar ataya tē varan atan dala aday ti mbəsak atan uho tamak.*

Atə Pol tə Silas ta zla à Bereya

¹⁰ Luvon a ga cəna, dō a Yesu ahay ta slan anan atə Pol tə Silas à Bereya. Tə dəzle à man ata ite nà, ta zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay. ¹¹ Dō sə Bereya ahay nà, tinen kawa dō sə Tesaloniki ahay itəbay, tinen dō səkəffe aya awan. Tə rəzlek anan à nga wa sə sləne ləbara a Yesu nə bayak awan. Pə idə sə cəde fok, tinen apan ti jangay Deftere a Mbərom aday sa san wa nà, 'am a Pol a sa ja ata nə didek aya daw. ¹² Dō ahay bayak a à

* 17:9 Abay dala ata nà, ti i man atan anan, əna kak ta gak ines hinen asa, dōwan i man atan anan sabay.

wulen a tinen ahay wa, tē dāfak nga pē Yesu. Uwar sē Gerek ahay zlıle aya bayak a pi zek tē Gerek mungol aya bayak a ta dāf nga pē Yesu.

¹³ Əna Yahuda ahay à Tesaloniki tē slēne Pol winen apan i wazay 'am a Mbərom à Bereya nà, ta nay à Bereya a re, tē dazlan sē jugwar 'am pē dō ahay wa kawa àga tinen ata re. ¹⁴ Cəna, mərak ahay tē lagay anan Pol pa 'am sē bəlay mēduwen ata awan, əna atə Silas tē Timote nē tē njahay à Bereya hwiya. ¹⁵ Dō a sē lagay anan Pol ataya tē lagay anan hus à Atena, aday ta sa ma à Bereya kutok. Pol a jan atan nà, tā jan anà atə Silas tē Timote nē tē njadək anan ayak bəse.

Pol a wazay à wulen su doh sē Atena

¹⁶ Pol winen apan i ba anan atə Silas tē Timote à Atena. A ca apan nà, wulen su doh ata fok ma rah a tē pəra ahay bayak a cara cara. A cəban. ¹⁷ Anga nan, ta kad bala pi zek tē Yahuda ahay aday tu dō su kon aya azar a sē həran nga anà Mbərom ataya ù doh sē wazay a tinen. Matanan re, kwa à lumo ahay dukwen, winen apan i kad bala tē dō ahay.

¹⁸ Dō ahay inde sē pərahan azar anà atətək way ana Epikuri ahay tē Sitoyiki ahay, tē kadək bala pi zek tatə Pol ata re. Azar aya ta wa: «Dō sē təbəlem a anan, a ja nē ma ite anaw?» Dō maza aya ite ta wa: «Izəne a ja 'am sē pəra sē mēdurlon ahay!» Ta ja matanan, anga Pol winen apan i dəkay anan nē 'am a Yesu ta 'am sē aslabakay anahan à məkə wa. ¹⁹ Anga nan, tē zəba anan Pol aday ta zla anan pa 'am sē dō ahay à man a sē ngaman Ariyopagos ata awan, ta wa: «A nan umo sē slēne atətək way anak a wiya ata awan. ²⁰ Azar sa 'am aya nē kula mē slēnek bay. A nan umo sa san anan.» ²¹ Dō sē Atena ahay pi zek tē mēdurlon aya mē njahay a à man ata ataya fok, ta ga awan itəbay, si ta pak adəkə nē sləmay pē way wiya aya awan, aday ti kad apan bala.

²² Natiya Pol a tavay pa 'am sē dō ahay à Ariyopagos, a wa: «Kwanay Atena ahay! Na ca apan nà, kə rəzlen anan à nga wa sa ga pəra a kwanay ahay nē lele. ²³ Anga nen apan ni bar à wulen su doh a kwanay nà, nē canan à man sē pəra a kwanay ahay, aday na tan à nga anà man sē gədan dundo anà way ahay dukwen, mē vinde apan natiya: “Anga mbərom a dōwan a san sləmay a bay ata awan.” Aka aday, dōwan a kə hərən anan nga ata, kwa à ga nē kə sənən anan bay, nen ni dəkək ikwen anan sləmay anahan a kutok.

²⁴ «Sē ndəkay daliyugo pi zek tē way a uda ataya fok nē winen awan. Winen Bahay sē bagəbaga mburom tē daliyugo a təkə. A njahay ù doh su dō zənzen a sa han tē alay ata bay. ²⁵ Mbərom kə gak anan may dō ahay ta gan awan bay, anga sē varan sifa tē apasay a pi zek tē way azar aya anà kuwaya adəkə nē winen. ²⁶ A ndəkay dō mama'am awan, aday tē winen kutok, a ndəkay zahav sē dō ahay fok. A varan atan tē njahay pē daliyugo a anan. Kwa həna kabay, kə dāfək atan magaga tē alay a sē njahay a tinen pē daliyugo a re. ²⁷ A ga matanan nà, anga aday dō ahay tē pəlay anan, izəne ti njadək anan ta sē tətəm atətəm. Əna Mbərom winen dəren tē mənuko bay. ²⁸ Anga 'am inde a wa:

“Sifa a mənuko, abal zek a mənuko, tē anjahay a mənuko dukwen,
ta nay ahay nē à winen a wa.”

«Kawa ana dō sa ga ara a kwanay sa ja dukwen, a wa:
“Mənuko dukwen, gwaslay anahan ahay.”

²⁹ «Matanan, mənuko wan ana Mbərom ahay. Aday dā sa bayak sa jəkə Mbərom a ga minje tē mezeze sē dō ahay sē ndəkay way nē tē alay a tinen aya ata bay, tinen mē ndəkay aya nē sē gura, sē dala, kabay su kon. ³⁰ Mbərom kə səmak anan anà dō ahay sa ga way matanan à alay a ta san 'am anahan fan bay ata awan. Əna həna kə jak anan anà dō ahay kwa aha fok tā yam pē ines a tinen ahay, tē mbəsək cəved a tinen a lelibay ataya kutok. ³¹ Anga kə dāfək luvon a aday i gan sariya tē cəved a anà daliyugo fok ata awan. Kə walak anan dōwan a saa ga way ata coy. A kan anan anà dō ahay ta sē slabakay anan ahay à məkə wa.»

³² Tē slēne 'am ana Pol sa ja 'am sē slabakay ahay à məkə wa ata cəna, dō a azar a ta ma nga sē mbasay apan. Əna azar su dō aya ite, ta wa: «A nan umo sē slēne 'am a anan pac hinen asa.» ³³ Natiya Pol a mbəsək atan, a zla way anahan. ³⁴ Aday cəkəbay dō azar aya

dükwen tē dēfak apan nga, tē pērahak anan azar. À wulen su dō ataya nà, dōwan a inde tē ngaman Diyonişiyus, dō sē Ariyopagos, tē uwar a sē ngaman Damaris ata, aday tu dō azar aya kutok re.

18

Pol a wazay a Korintu

¹ Pē dēba wa cēna, Pol a slabak à Atena wa, a zla à Korintu. ² A tan ayak à nga anà dōwan a inde tē ngaman Akilas, winen Yahuda ahay, tē wahay anan à Pontus. Kē njahak bayak a bay ta nay ahay tē uwar anahan Pēriskila à Italiya wa, anga bahay sē Ruma sē ngaman Kēlawdiyus ata a rēzlay anan Yahuda ahay fok à Ruma wa. Pol a zla àga tinen, ³ tē njahay pē kērtēk awan, ta nga ambar sē ndakay doh ataya pē kērtēk awan, anga mer su way a tinen a nē kērtēk. ⁴ Pē luvon sa man uda fok cēna, Pol a kad bala pi zek tē Yahuda ahay tē Gerek ahay ù doh sē wazay ana Yahuda ahay, anga a nan nē tâ daf nga pē Yesu.

⁵ Atē Silas tē Timote ta nay ahay kwa à Makedoniya wa, tē dēzle à man a Pol. Matanan, Pol a mbēsak sa nga ambar, anga sa ga wazo pac pac, ta sa jan anà Yahuda ahay tē dīdek a Almasihu nē, Yesu. ⁶ Əna Yahuda ahay tē tēmahak anan anan 'am anahan ata bay, ta ma nga sē gēnahan. Anga nan, Pol a bēzlam anan morbodok sē zana anahan, a jan atan tē angēraz a, a wa: «Ka sak a lizen nà, 'am a pa nga a kwanay kutok, bina 'am uno sabay. Hēna nà, ni wazan anà dō su kon azar aya awan.»

⁷ Matanan, a mbēsak atan sēfek, a zla way anahan àga dōwan a inde tē ngaman Titiyus Yustus. Dōwan ata nà, a dēfan apan anà Mbērom. Doh anahan a dükwen, pē cakay su doh sē wazay ana Yahuda ahay. ⁸ Kērispus, dō sē lavan nga anà doh sē wazay a tinen ata, a daf nga pē Bahay Yesu tu dō su doh anahan aya tēke. Dō sē wulen su doh sē Korintu ahay sē slēne 'am ana Pol ataya bayak a tē dēfak nga pē Yesu, aday ta gak baptisma re.

⁹ Pē luvon a inde, Pol ma njak ahan a, cēn a zuban. Bahay Yesu a jan nà: «Kē jējar bay, dākay anan 'am uno hwiya, kē tacay 'am bay. ¹⁰ Nen inde tē iken. Dōwan saa vāze apak sē lamak ibay. Anga dō uno ahay inde à wulen su doh a anan bayak awan.» ¹¹ Pol a njahay à man ata ava daz tē kiya mbērka, i dākan anan 'am a Mbērom anà dō ahay.

¹² À alay Galiyo winen guverner sē daliyugo sē Akaya ata nà, Yahuda ahay tē halay nga, ta ban anan Pol, ta zla anan pa 'am sē sariya. ¹³ Ta wa: «Dōwan a anan winen apan i njak anan dō ahay aday tē hēran nga anà Mbērom tē cēved a kawa ana Tawrita a mēnuko sē dākay anan ata sabay!»

¹⁴ Abay Pol mē lavay zek a sa ja 'am, əna Galiyo sē dōwan ata a wa: «Yahuda ahay, abay à ga nē ines sē laman anà ngomna kabay ines a hinen nà, ni tēma 'am a kwanay, ¹⁵ əna kak kē tērak avad uway pa 'am kēriya aya, pē slēmay ahay, aday pē Tawrita a kwanay cukutok nà, gen anan sariya kawa Tawrita a kwanay a sa ja. Nen ni ga zahav sē sariya a anan bay.» ¹⁶ Natiya ta razl atan à man sē sariya wa. ¹⁷ Ta ban anan Sostenes, dō sē lavan nga anà doh sē wazay a tinen, tē ndabay anan pa 'am sē dō ahay à man sa ga sariya. Əna kà gak anan à nga wa anà Galiyo bay.

Pol a ma à Antakiya

¹⁸ Pē dēba anahan a wa, Pol a njahay à Korintu luvon bayak awan, aday a mbēsak anan mērak ahay kutok. A zla à kwalalan inde, winen tē Pēriskila tē Akilas, ta zla à Siriya. Əna a saa ján à kwalalan inde à Kenkeriya nà, a fad anan nga pi zek wa, anga way anahan sē mbaday apan ata awan.

¹⁹ Tē dēzle à wulen su doh sē Efesus. Pol a mbēsak anan atē Pēriskila tē Akilas à man ata awan. A zla ù doh sē wazay ana Yahuda ahay, ta kad bala sa 'am a Yesu pē kērtēk awan. ²⁰ Tē cēce à njahay apan tē tinen mba, əna Pol a ngam bay. ²¹ I sa zla way anahan nà, a jan atan, a wa: «Kà zlak anan à nga anà Mbērom nà, ni i may ahay àga kwanay.» A ján à kwalalan inde, a mbēsak Efesus kutok.

²² Pol a dæzle à Kaysariya nà, a zla sa jan ahay 'am anà dō a Yesu ahay. Aday a zla way anahan à Antakiya kutok. ²³ A njahay à man ata mənjoek nà, a zla way anahan asa. A bar pə daliyugo sə Galatiya tə Firigiya, a varan mægala anà dō a Yesu ahay fok.

Apolos a wazay à Efesus tə Korintu

²⁴ Dowan a inde tə ngaman Apolos a nay à Efesus. Winen Yahuda sə Aleksandriya ahay. A san 'am zle, a san Deftere a Mbərom zle lele. ²⁵ Kə tətakak cəved sə pərahan azar anà Bahay Yesu lele re, a wazay lele tə mægala si zek anahan a təke, a dəkay anan 'am a Yesu tə cəved a lele. Əna a san nə baptisma ana Yuhana dəkdek coy. ²⁶ Matanan kutok, a dazlan sa ja 'am mənjoəna sə jəjar ù doh sə wazay ana Yahuda ahay. Atə Pəriskila tə Akilas tə sləne anan 'am anahan ahay, aday tə gəba anan àga tinen, tə dakan anan apan cəved ana Bahay Yesu lele asa.

²⁷ Pə dəba anahan a wa, Apolos a gan may sa zla pə daliyugo sə Akaya. Dō a Yesu ahay à Efesus tə varan mægala sa zla, aday tə vinden dərəwel anà mərak a tinen ahay à man ataya awan, anga aday tē təma anan lele. A dæzle à man ata nà, a man zek anà dō a Yesu ahay bayak a tə sumor a Mbərom sə varan ata awan. ²⁸ A vad uway tə Yahuda ahay pa 'am sə dō ahay, 'am aday Yahuda ahay tə sənək sə mbədahan apan bay. A dakan atan anan à Deftere a Mbərom inde nà, tə dīdem a Almasihu nə Yesu.

19

Pol a wazay à Efesus

¹ À alay a Apolos winen à Korintu nà, Pol a zla tə daliyugo sə Galatiya tə Faragiya, a dæzle à wulen su doh sə Efesus. À man ata kutok, a tan à nga anà dō a Yesu ahay. ² Pol a cəce patan wa, a wa: «À kwanay sa daf nga pə Yesu ata nà, kə njiden Apasay Cəncan a dāw?»

Tə mbədahan apan, ta wa: «Kula mə slənek 'am sə Apasay Cəncan a bay jiga awan.»

³ Pol a jan atan asa, a wa: «Aday kə njiden baptisma wura kəla anaw?»

Ta wa: «Ma ga nə baptisma mbala ana Yuhana.»

⁴ Pol a wa: «Baptisma ana Yuhana nà, anga sə dəkay anan kə yimak pə ines anak ahay cəna coy. Yuhana a jan anà Isəra'ila ahay tē daf nga pə dōwan a saa nay ahay pə dəba anahan wa ata awan, kawa sa ja nà, Yesu.»

⁵ Tə sləne matanan cəna, tə təma sa ga baptisma tə sləmay ana Bahay Yesu kutok. ⁶ Pə dəba anahan a wa nà, Pol a dəfan atan alay pa nga, aday Apasay Cəncan a a nay patan. Tə dazlan sa ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya awan. Aday ta man anan 'am a Mbərom anà dō ahay kutok. ⁷ Abaslay su dō sa ga baptisma ataya nə i ga kuro nga cew.

⁸ Kiya maakan nà, Pol a taa zla ù doh sə wazay ana Yahuda ahay à Efesus à man ata awan. Winen apan i jan atan 'am sə bahay a Mbərom mənjoəna sə jəjar, anga a nan nə tē daf nga pə Yesu lele. ⁹ Əna dō azar a nə ta ma nga sə kuray anan nga a tinen ahay, ta ngam sə təma 'am anahan ata bay. Tinen gədek a ja 'am lelibay a pə cəved a Yesu pa 'am sə dō ahay. Anga nan kutok, Pol a ra anan dō sa daf nga pə Yesu ahay, ta zla way a tinen. Pə idē sə cəde fok, a zla sa kad bala tə dō ahay à man sə jangay ana Tiranus. ¹⁰ A taa ga nə matanan, həna ava cew. Natiya kutok, dō sə daliyugo sə Aziya ahay fok tə sləne 'am a Bahay Yesu, Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya awan.

Ləbara ana wan a Sikuwas ahay

¹¹ Matanan, Mbərom kə gak mer su way ma ga masuwayan aya nə bayak a tə alay ana Pol. ¹² Kwa zana kabay masuwar a tinen sə laman anan ayak anà zek a Pol ata nà, dō ahay ta zlan anan ayak anà dō sə dəvac a tinen ahay. Dowan a dəvac ataya fok tə mbərak, aday dōwan a məhərvov a gan atan ataya, apasay sə məhərvov ahay dūkwən ta nak à tinen wa re.

¹³ À alay ata dūkwən, Yahuda azar aya inde tinen apan ti bar sa razl apasay sə setene ahay. Aday tə təkər anan sa razl setene ahay tə sləmay a Bahay Yesu ite. Ta wa: «Ma jak tə sləmay ana Yesu a Pol sə wazay 'am anahan ata nà, hayak ahay à dōwan a anan wa!»

¹⁴ Sa ga awan ata nà, wan ana Sikuwas ahay cuwbe. Sikuwas aday nà, winen bahay sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom.

¹⁵ Ta ja matanan ata cəna, apasay a lelibay ata a mbəfahan atan ahay apan, a wa: «Na san Yesu zle, Pol dukwen na san 'am anahan a zle re, əna kwanay nə maya anaw?»

¹⁶ Dowan a apasay lelibay a à winen inde ata, a kad patan tə məgala, a mbasay patan, a ga patan mbəlak, a ngəraw patan wa zana a tinen ahay à məndak. Ta nay ù doh anahan wa, ta haw way a tinen.

¹⁷ Yahuda ahay pi zek tu do su kon azar aya mə njahay aya à Efesus ata fok tə sləne 'am ata nà, mbac a slahan atan, aday do ahay ta ma nga sə varan zlangar anà sləmay ana Bahay Yesu. ¹⁸ Do ahay bayak a à wulen su do a Yesu ahay ta nay, tə dakay anan way a tinen sa ga lelibay aya pa 'am sə do ahay fok. ¹⁹ Do sa taa ga maram ataya ta ray anan dərəwel sə maram a tinen ataya fok uho, ta vak anan pa 'am sə do ahay. Tə baslay anan dala sə masa sə dərəwel ataya fok nà, a ga dala sə *dinar** mbulo kwa kuro dāra (50,000).

²⁰ Matanan, 'am a Bahay Yesu a ta 'am tə məgala awan təday.

Do ahay tə vəze pə Pol à Efesus

²¹ Pə dəba sə way ata wa nà, a nan à Pol sa zla à Urəsalima tə cəved sə Makedoniya tə Akaya. A wa: «Na zlak à Urəsalima nà, təktek ni zla à Ruma re.» ²² A slan do si mer su way anahan ahay cew à Makedoniya, atə Timote tə Erastus. Aday winen a njahay pə daliyugo sə Aziya hamak.

²³ À alay ata ite, 'am məduwen a a slabak à wulen su doh sə Efesus, anga cəved sə pərahan azar anà 'am ana Bahay Yesu. ²⁴ Dowan a inde à man ata tə ngaman Demetriyus, winen do sə təvad. A ndakay doh sə pəra a tinen a inde tə ngaman Artemis tə dala. Mer su way anahan ata a gan dədəffa anà do anahan a sa ga mer su way pi zek ataya awan. ²⁵ A ngaman anà do si mer su way anahan ahay pə kərtek a tu do sə təvad ahay fok. A jan atan, a wa: «Kwanay do ahay, kə sənən zle, mer su way a mənuko a anan ata a mak uko zek. ²⁶ Kwanay a dukwen, kə cinen anan, kə slənen way ana dōwan a sə ngaman Pol ata sa ga. A wa pəra sə do ahay sə ndakay tə alay ataya fok nə tə tərak mbərom ahay tə dīdek a bay. Do ahay à Efesus a anan bayak awan tə təmahak 'am anahan ata, aday pi zek məduwen sə daliyugo sə Aziya dukwen, do ahay tə təmahak 'am anahan ata re. ²⁷ Kak matanan hwiya cəna, do ahay ti i kədəy anan mer su way a mənuko a anan. Matanan cəna coy bay re. Do ahay ti mbəsak sə varan zlangar anà doh ana Artemis, mbərom a mənuko məduwen awan. Aday Artemis, mbərom ana do sə Aziya ahay fok tə do ahay pə daliyugo fok sə həran nga ata, i lize anan mazlaḅ anahan!»

²⁸ Do ahay tə sləne wan sa 'am ata cəna, ta ga mivəl, tə dazlan sa zlah awan, ta wa: «Artemis sə Efesus ahay nà, məduwen awan!» ²⁹ 'Am ata a ta 'am sənəh à wulen su doh inde, a slabakan anan mivəl anà do ahay fok. Ta ban anan do ana Pol ahay cew, atə Gayus tə Aristarkus, tinen Makedoniya ahay. Ta zla atan à man sa taa gəsle a tinen sə kukwa awan. ³⁰ Pol dukwen abay a nan sa zla à man a tinen ata re, əna do a Yesu ahay tə gafan 'am. ³¹ Məcəf sə daliyugo sə Aziya ahay, car ana Pol ahay, tinen dukwen ta slan do saa jan nà, à sa zla à man sə gəsle ata bay.

³² À alay ata nà, mawrasan a zlan à mivəl inde anà man su do fok. Kuwaya a zlah nə 'am anahan cara, anga alay a van anà do ahay a nà, ta san 'am a sə halan atan apan nga ata bay. ³³ Yahuda ahay tə gəba anan do a tinen inde tə ngaman Aleksandire pa 'am sə do ahay. Do azar aya tə dakan way a sə təra ata, aday à jan anà do ahay. Aleksandire a cakaf alay à mburom aday do ahay tə pak sləmay, i jan atan anan 'am awan. ³⁴ Aya əna, man su do a san anan sa jəka winen Yahuda ahay ata nà, a zəga anan apan sə bəbal awan adəka. I ga way sə ler cew tinen pa 'am kərtek a: «Artemis sə Efesus ahay nà, məduwen awan!»

³⁵ Coy kutok, səkəreter sə wulen su doh ata a mba apan sə mbacay anan 'am ata awan, a wa: «Kwanay Efesus ahay! Kuwaya fok a san zle, wulen su doh a mənuko Efesus nà, i ba

* 19:19 *Dinar* kərtek nà, àga tinen dala si mer su way sə hway kərtek.

anan doh ana Artemis, mbërom mæduwen ata awan, aday i ba anan përa sa ga anan minje tã winen a sã slahay ahay à mburom wa ata re. ³⁶ Dowan a saa mba apan sã mæman anan way ataya nã ibay. Anga nan, guko ngatay aday, sãnen way a kwanay a saa ga ata awan. ³⁷ Dowan a kwanay sã bãnay à man a anan ataya dukwen, tã kërak awan ù doh cãncan a wa bay, tã gãnahak anan anã mbërom a mænuko bay re. ³⁸ Kak Demetriyus tu dõ anahan ahay a nan atan sa zlah pã dõwan a nã, suwan tã zla anan 'am a à man sã sariya tã alay awan. Ti tan ayak à nga anã bahay aya à man ata awan. ³⁹ Bina, kak a nak ikwen way maza cãna, haluko anan nga anã bahay ahay aday ti gak ikwen anan sariya awan. ⁴⁰ Bina, way a sã tãra biten ata nã, izëne, Ruma ahay ti ja nã, dã vëzek pã ngomna. Ata i var puko cãved sã mungok adãka, anga dõ i mba apan sã dakan anan à ngomna way a sã halak uko apan nga kawa hãna anan ata bay.» ⁴¹ A ndav anan sa jan atan anan 'am ata cãna, a wa dõ ahay tã ta 'am.

20

Pol a zla à Makedoniya tã Akaya

¹ 'Am ata a mbacay nga lele nã, Pol a halan nga anã dõ a Yesu ahay. A man atan anan mivel ù doh, aday a mbësak atan, a zla way anahan pã daliyugo sã Makedoniya. ² A bar pã daliyugo ata sa man anan mivel ù doh ta 'am ahay cara cara anã dõ ahay. A dãzle pã daliyugo sã Akaya kutok, ³ a njahay kiya maakan à man ata awan. Winen apan i lavay zek abay sa zla pã daliyugo sã Siriya, ãna a slëne nã, Yahuda ahay ta gan may sa vad anan. Anga nan, a ma way anahan tã daliyugo sã Makedoniya. ⁴ Sa zla tatã Pol nã, Sopater wan ana Pirus, winen Bereya ahay, Aristarkus tã Sekundus, tinen Tesaloniki ahay, tatã Gayus dõ sã Derbe ahay, tatã Timote, tatã Tikikus tã Torofimus, tinen dõ sã Aziya ahay. ⁵ Tinen nã, tã lahan umo pa 'am, ta saa ba manay à Tëruwas. ⁶ Manay nã, ma zla à Filipi wa pã dãba sã azar uko sã Pasëka ata wa, saa jãn à kwalalan inde. A ga luvon dãra nã, ma njad atan à Tëruwas a kutok. Më njahay à man ata lumo pam.

Pol a zla à Tëruwas

⁷ Pac sã sime suko a nã, më halay nga sa pa way sa pa cãncan awan, aday Pol winen apan i jan 'am anã dõ ahay. Kë njahak apan nã hus à man luvon, anga sidew a nã, a nan sa zla way anahan. ⁸ Ù doh a manay sã halay uda nga ata nã, lalam ahay uda nã bayak awan. ⁹ Wan a inde njavar a tã ngaman Ewtike, më njahay a à mufëlök su doh ata awan. Pol winen apan i tãtakan anan way anã dõ ahay hwiya, aday Ewtike sã maka a ya nga, a dangwaz, a slahay ahay à mëndak kwa ahay à sewene ata wa. Tã gãba anan nã, winen ma mac awan. ¹⁰ Pol a dazay ahay, a cakaf anan, a ban anan pi zek anahan hëmbok, a wa: «Kê jilen awan bay, winen tã sifa awan!» ¹¹ Aday a jãn, a ma ù doh a më cãrazl ata re, a gãzla anan pen aday ta pa kutok. Ta kad bala pi zek hus ana pac sã slëray ahay. Pol a zla way anahan kutok. ¹² Wan a njavar ata nã, dõ ahay tã lagay anan agay, winen tã sifa a zay. Way ata kë taslak atan anan mivel bayak awan.

Pol a zla à Miletus

¹³ Pã dãba anahan a wa nã, ma zla way a manay. Ma jãn à kwalalan inde sa zla à Asos. ãna Pol a jan umo nã mâ lah, anga a nan sa zla nã tã cãved sã dãdala. ¹⁴ A bãnak ayak manay à Asos nã, më gãba anan tã manay à kwalalan inde, ma zla jiya à Mitilen. ¹⁵ Më slabak à man ata wa tã kwalalan sidew awan, më dãzle bãse tã Kiyos. A njahay luvon kãrtek nã, më dãzle à Samos. A njahay luvon kãrtek asa cãna, më dãzle à Miletus kutok. ¹⁶ A nan anã Pol sã tavay à Efesus bay, anga a nan sã njahay bayak a pã daliyugo sã Aziya sabay. A zla tã guzlgözl a anga a nan sã dãzle à Urësälima aday ti sa ga azar uko sã Pentekosta, kak i ga zek nã, na.

Pol a jan 'am anã Efesus ahay

¹⁷ À Miletus wa, Pol a slënay ahay dõ ahay saa ngaman ayak anã mæced sã egliz ahay à Efesus wa. ¹⁸ Tã dãzley ahay pã cakay ana Pol cãna, a jan atan 'am, a wa: «Kë sãnen zle, nã njahay tã kwanay à alay a nen àga kwanay ata nã kækëmaw, kwa anuno sa nay ahay pã

daliyugo sê Aziya a anan. ¹⁹ Na gan mer su way anà Bahay a mənuko nà, nen mə nahay nga awan, tē ide sê ayam awan, aday à dāce ahay inde, anga Yahuda ahay tē pəlak su go sədøk. ²⁰ Kə sənən zle, à wazo uno ahay inde fok, nə dārek pikwen wa awan bay. Kak way sa mak ikwen zek inde nà, na jak ikwen anan coy. Nə tətakak ikwen anan way ahay pa 'am sê dō ahay, aday à gulom su doh a kwanay ahay re. ²¹ Nə dākak anan anan ləbara a Yesu anà Yahuda ahay, anà dō su kon azar aya tinen Yahuda ahay itəbay ataya re. Na jan anà dō ahay fok, yimen pə ines a kwanay, mbəđihən 'am pə Mbərom, aday dāfen nga pə Bahay Yesu.

²² «Həna nen apan ni zla way uno à Urəsəlima. Su go bəlaray sa zla à man ata nə Apasay Cəncan awan. Na san way a saa təro à Urəsəlima ata bay. ²³ Way inde kərtek na san cəna, kwa ni zla aha fok dukwen, Apasay Cəncan a u jo nà, dāce ahay inde ti to nga, aday ni pa dangay re. ²⁴ Əna, kwa â ga nə nə məcak, kwa â ga nə nen tē sifa awan, pi nen a nə way kərtek awan. Kak nə ndəvak anan mer su way a Bahay Yesu sê vuro anan ata nà, coy. Mer su way ana Bahay Yesu a sê ngumo apan ata nà, sê dākay anan ləbara sê sumor a Mbərom sa gan anà dō ahay ata awan.

²⁵ «Sənən anan, nə bərak à wulen a kwanay, nə dākak anan ləbara sê bahay a Mbərom, əna həna ki i cinen uno kula sabay. ²⁶ Anga nan kutok, ni jak ikwen həna biten tē məgala si zek uno a tēke nà: Na gak anan way nen sa mba apan ata anga aday kē njiden sifa sa ndav bay ata awan. Kak dōwan inde kē dəfak nga pə Yesu bay nà, wita 'am uno sabay. ²⁷ Abay na jak ikwen anan way a Mbərom sa gan may nà jak ikwen anan ata nə fok, nə dārek pikwen wa awan bay. ²⁸ Gen anan nga i zek ahay lele, aday gen anan nga anà dō a Yesu ahay Apasay Cəncan a sê varak ikwen sa gan nga ataya awan re. Təren dō sa gan nga anà dō a Yesu ahay fok, dō anahan a sa tam atan ti mez anahan ataya awan. ²⁹ Anga na san zle, na sak a zla way uno nà, dō sê sədøk ahay inde, ti nay à wulen a kwanay saa bənan mbiyed anà dō a Yesu ahay. ³⁰ Aday, kwa à mamasl a kwanay ahay inde dukwen, dō ahay inde ti ra zek sê mbəda anan didek a Mbərom aday dō a Yesu ahay tē pərahan atan azar. ³¹ Anga nan, ben, gen anan nga anà zek ahay lele. Aday sənən apan, ava maakan nà, luvon tē ipec, nen apan ni dākak ikwen anan way nə, mənəna sa man uda awan. Na mak ikwen zek tē ide sê ayam awan.

³² «Ni mbəsakan kwanay à alay inde həna anà Mbərom aday anà sumor sa 'am anahan. 'Am ata dukwen, məgala anahan inde sa har kwanay, aday sa mak ikwen zek sê njahay à man anahan sê lavan anan zek anà dō anahan ahay fok ata awan. ³³ Na gak anan may anà dala kabay gura kabay zana pə dōwan wa bay. ³⁴ Kwanay a kə sənən zle coy re, na gak mer su way aday ma saa njad way sa pa, nen tu dō uno ahay fok. ³⁵ Pac pac, na taa dākak ikwen anan nà, lele sa ga mer su way matanan aday sa man zek anà dō ma va alay i zek aya hwiya. Aday dukwen, bayiken pə way ana Bahay Yesu sa ja, a wa: «Ataslay mivəl ana dō sa var way a zalay ataslay mivəl ana dō sê təma way» ata awan.»

³⁶ Pol a ndav anan 'am anahan sa ja nà, a dukwe gərmec, aday a ga amboh tu dō ataya fok. ³⁷ Natiya, tinen a fok ta ma nga pə ayam, ta sa ban anan Pol həmbok həmbok. ³⁸ Sə cəban atan jiya nà, anga a jan atan, a wa: «Ki i cinen uno kula sabay.» Tə lagay anan hus à man sê kwalalan anahan saa ján uda ata awan.

21

Pol a zla à Urəsəlima

¹ Mə mbəsak anan məcəd sê egliz sê Efesus ahay cəna, ma ján à kwalalan inde, ma zla way a manay à Kos. Sidew anahan a dukwen mə dəzle à Rodes, aday mə slabak à man ata wa sa zla à Patara. ² Ma tan à nga anà kwalalan a inde i zla ù kon sê Finikiya, ma ján uda, ma zla kutok. ³ Ma zla əngal nà, mə canan ayak anà Kiprus ta day sê alay gula. Ma ndav anan azla a manay pə daliyugo sê Siriya, à wulen su doh sê Tirus, anga ti i dazay anan way sê kwalalan ahay dukwen à man ata awan. ⁴ Mə pəlay anan dō a Yesu ahay à man ata wa, mə njahay pə kərtek a lumo kərtek. Ta jan anà Pol nà: «Kâ zla à Urəsəlima bay!» anga Apasay Cəncan a kē dākak atan anan.

⁵ Pə dəba sə lumō ata wa nà, ma man pa 'am anà abar a manay. Do ahay fok tē lagay manay hus ahay à wulen su doh wa, tinen pə kərtek a tē uwar a tinen ahay, tē gwaslay a tinen ahay fok. Mə dāzle pa 'am sə bəlay nà, mə dukwe gərmec sa ga amboh. ⁶ Pə dəba wa nà, mə gəzla nga. Tinen ta ma agay, manay ite, ma ján à kwalalan inde.

⁷ Azla a manay tē kwalalan a ndav nà, à manay sa zla à Tirus wa hus à Potolimayis. À man ata dükwen, mə njahay hway sa jan 'am anà mərak ahay. ⁸ Sidew a nà, ma man pa 'am anà azla a manay, aday ma saa dāzle à Kaysariya. Ma zla àga Filip, do sə dākay anan ləbara mugom ata awan, mə njahay àga winen kutok. Filip ata nà, do kərtek à wulen su do a cuwōe tinen sə walay atan à Urəsalima wa ata awan.* ⁹ Dəna a Filip ahay inde fudo, ta zlak à mbaz fan bay, tinen ta taa man anan 'am a Mbərom anà do ahay. ¹⁰ Mə njahak à man ata nə luvon ahay bayak a, aday do maja'am a Mbərom a inde tē ngaman Agabus, a nay ahay à Yahudiya wa, ¹¹ saa cak ayak pumo. A gəba way sə juwad zek ana Pol, a jaway anan alay anahan tē saray a tēke, a wa: «Apasay Cəncan a a ja nà: “À Urəsalima nə bahay sə Yahuda ahay ti jaway anan bahay nga sə way a anan nə kətanān. Ti varan anan à alay inde anà do su kon azar aya Yahuda ahay bay ataya awan.”»

¹² Mə sləne matanan cəna, manay tē mərak sa man ata ataya fok, ma jan anà Pol nà: «Kem, kà zla à Urəsalima bay.»

¹³ A mbədahan umo apan nà: «Kə yimen nə maw? A nak ikwen sə slahay puno mivel dāw? Nen mə lavay zek a sə jaway aday kwa sa mac à Urəsalima anga sləmay ana Bahay Yesu.»

¹⁴ Ma mbak apan sə kadan nga bay. Anga nan, mə mbəsak anan 'am ata awan. Ma ja, ma wa: «Bahay Yesu à lavay dala anahan a kawa sa gan may.»

¹⁵ Pə dəba sə nahay wa mənjoek cəna, mə lavay zek aday ma zla à Urəsalima a kutok. ¹⁶ Do a Yesu ahay sə wulen su doh sə Kaysariya azar ataya tē lagay manay à Urəsalima, àga dōwan a inde tē ngaman Mənason, winen Kiprus ahay. Winen dükwen do ana Yesu a kwakwa. Mə nahay nə àga winen awan.

Azlangay ana atə Pol tē maced sə egliz sə Urəsalima ahay

¹⁷ Mə dāzle à Urəsalima cəna, mərak ahay tē tēma manay tē ataslay mivel awan. ¹⁸ Sidew a nà, ma zla tatə Pol àga Yakuba. Maced sə egliz ahay fok mə halay nga aya àga winen. ¹⁹ Pol a jan atan 'am, aday a dakan atan anan way a Mbərom sa ga tē winen àga do su kon azar aya aday tinen Yahuda ahay itəbay ataya dəc dəc fok.

²⁰ Tə sləne cəna, tē həran anan nga anà Mbərom. Aday ta jan anà Pol, ta wa: «Mərak, kə canak anan anà way a sa ga à man a anan ata bidaw? À wulen sə Yahuda ahay, do ahay dəbu dəbu bayak a tē dāfak nga pə Yesu, aday tinen a fok tē pərahan azar anà Tawrita lele. ²¹ Tə sləne nà, iken apan ki dakan anan way anà Yahuda mə njahay aya à wulen su do su kon a azar aya nə tē mbəsak sə pərahan azar anà Tawrita ana Musa. Aday ta wa, ka jan atan nà, tē gədan atan mədəndalas anà gwaslay ahay bay, tē pərahan azar anà atətak way sə Yahuda ahay sabay. ²² Guko nə kəkəməw? Bina, ti i sləne ka nak ahay. ²³ Way a mi jak həna ata nà, ga anan! Do ahay inde à man a anan fudo, tē zlapak anan anà Mbərom. ²⁴ Ti zla saa ndav anan ambaday a tinen a sə zlapan anà Mbərom ata nà, zlen pə kərtek awan, aday təren cəncan aya pə kərtek awan. Hamay anan dala a tinen anga aday tē mba apan sa fad nga. Ka gak anan matanan acəkan nà, do ahay fok ti san, way a tinen a sə sləne apak ata fok, mungwalay, bina iken a dükwen, kə pərahan azar anà Tawrita a Musa a lele re. ²⁵ Əna anà do sa daf nga pə Yesu à wulen su do su kon azar ataya nà, mə slənak dərəwel sa jan atan ayak nà, tē saa rac sluwed sə pəra bay, tē saa sləba mez bay, tē saa rac sluwed su way mə ngərew angərew bay, tē saa ján uho bay re.»

²⁶ Anga nan kutok, Pol a ga kawa ana tinen sa jan ata awan. Sidew a cəna, ta zla tu do ataya awan anga sə tēra cəncan aya pa 'am a Mbərom. A zla à doh sə mazlāb a Mbərom, a jan anà do sə gədan dūngo à way ahay luvon a aday ti tēra do cəncan aya coy aday kuwaya i varan way à Mbərom re ata awan.

* 21:8 Ca pə Mer su way ahay 6.1-6.

Ta ban anan Pol

²⁷ Luvon cuwbe a sə tɛra cɛncan a pa 'am a Mbɛrom ataya tinen apan ti sa ndav bɛse, Yahuda sə daliyugo sə Aziya ahay tɛ canan anà Pol ù doh sə mazlaɓ a Mbɛrom. Tɛ pɛkan 'am anà dɔ ahay fok aday tɛ ban anan. ²⁸ Ta zlah, ta wa: «Isɛra'ila ahay, men umo zek! Dowan a anan nà, winen dɔ sa bar kwa ta sə wura sa jan anà dɔ ahay, Isɛra'ila ahay, Tawrita a Musa, doh sə mazlaɓ a Mbɛrom fok kɛ tɛrak awan kɛriya ata awan. Aday hɛna dɔkwen, gɛdek a ray ahay Gɛrek ahay ù doh sə mazlaɓ a Mbɛrom, kà gak mɛnjadak pa man cɛncan a hɛna anan.» ²⁹ Ta ja 'am ata nà, anga tɛ canak anan anà atɛ Pol tɛ Torofimus, Efesus ahay, winen à Urɛsalima à man ata awan. A ga patan dɔkwen, Pol kà zlak anan ù doh sə mazlaɓ a Mbɛrom re.

³⁰ Tɛday 'am ata a ta 'am à wulen su doh ata fok, dɔ ahay tɛ haway ahay à man ana Pol. Ta ban anan, tɛ ngɛzahay anan ù doh sə mazlaɓ a Mbɛrom wa. Cɛna, tɛ tacay anan mɛsudoh aya awan. ³¹ Abay a nan anà man su dɔ a nɛ sa vad anan Pol à mɛke, ɛna ba lɛbara ata kɛ dɛzlek anan à slɛmay inde anà bahay nga sə suje sə Ruma ahay, ta jan, ta wa: «Wulen su doh sə Urɛsalima fok, kɛ nɛsek!» ³² Cɛna, bɛse bahay nga sə suje ata a ra suje ahay tɛ bahay a tinen ahay, ta haw à man ata awan. Dɔ ahay tɛ canan anà suje ahay tɛ bahay nga a tinen a tɛke cɛna, tɛ mbɛsak sa vad anan Pol.

³³ Bahay nga sə suje ata a hɛdek pɛ cakay ana Pol, a ban anan, a jan anà suje anahan ahay nɛ tɛ jaway anan tɛ calalaw ahay cew. Aday a cɛce patan wa, a wa: «Winen wayaw? A ga maw?» ³⁴ Dɔ ahay fok ta ja 'am aya nɛ so. Bahay nga sə suje ahay kɛ slɛnek 'am sə awan inde lele dɛdaf bay, bina abɛbal awan kɛ zalak. Anga nan, a wa tɛ zla anan Pol ù doh sə suje ahay. ³⁵ Tɛ dɛzley anan Pol pɛ bɛrkwitek su doh sə suje ahay lele nà, suje ahay tɛ gɛba anan pa nga mburom cɛkeke, anga dɔ ahay tɛ vɛzek kɛ zalak. ³⁶ Man su dɔ ata fok a pɛrahan azar ta sa zlah, ta wa: «Vɛden anan, vɛden anan!»

Pol a vad uway pi zek wa

³⁷ Suje ahay ti saa dɛzle anan Pol ù doh a tinen bɛse nà, a jan anà bahay nga a tinen, a wa: «Ni mba apan sa jak 'am kɛrtɛk tɛte dɛw?»

Bahay nga sə suje ata a cɛce panan: «Ka san 'am sə Gɛrek zle dɛw? ³⁸ Iya! Na wa iken Misra ahay sə vɛze ata ba, aday kà zlak anan dɔ ahay tɛ way sə alay aya à kibe kwakwa, tinen mbulo fudɔ ata ba?»

³⁹ Pol a mbɛdahan apan, a wa: «Nen nɛ Yahuda ahay. Tɛ wahay nen à Tarsus, pɛ daliyugo sə Silikiya. Aday Tarsus nà, wulen su doh kɛriya bay. Na gak amboh, vuro cɛved sa jan 'am anà dɔ ahay ite.»

⁴⁰ Bahay nga sə suje ahay a varan cɛved sa ja 'am kutok. Pol a ján pɛ bɛrkwitek, a cakaf alay à mburom aday dɔ ahay tɛ mbɛsak 'am. Tɛ mbɛsak sa ja 'am lele nà, a dazlan sa jan atan 'am ta 'am sə Yahuda ahay, a wa:

22

¹ «Kwanay mɛced ahay, kwanay mɛrak uno ahay! Slɛnen, ni jak ikwen nà, ines inde upo ibay.»

² Tɛ slɛne winen apan i jan atan 'am ta 'am sə Yahuda ahay nà, tɛ zɛga anan apan sa pak slɛmay sɛkɛffe lele.

Pol a jan atan kutok, a wa: ³ «Nen nɛ Yahuda ahay, tɛ wahay nen à Tarsus pɛ daliyugo sə Silikiya. ɛna na har dɔkwen à Urɛsalima à man a anan. Sɛ tɛtuko anan way dɔkwen, Gamaliyel, kɛ dɛkak uno anan Tawrita ana bibe a mɛnuko ahay nɛ lele. Nɛ pɛrahak anan azar anà Mbɛrom tɛ mɛgala si zek uno a tɛke, kawa ana kwanay a sə pɛrahan azar hɛna biten ata re. ⁴ Na gak anan alay tu dɔ sə pɛrahan azar anà cɛved ana Yesu ahay nɛ mɛnjɛk bay. Azar aya dɔkwen tɛ mɛcak anga nen. Nɛ bɛnak dɔ mungol aya pi zek tɛ uwar aya, nɛ dɛrzlak atan à dangay. ⁵ Bahay nga su dɔ sə gɛdan dongo anà way ahay pi zek tɛ mɛced sə Yahuda ahay fok ta san zle, na ja dɔkwen 'am didek aya awan. Tɛ vindɛk uno dɛrewel à alay inde sa zlan anan ayak anà mɛrak a tinen ahay à Damas. Anga nan, na zla à man

ata abay saa bənay anan ahay dō a Yesu ahay, ni jaway atan, ni may atan à Urəsalima, aday dō sə lavay nuko ahay ti gan atan sariya.

⁶ «Nen apan ni zla à Damas. Man ipec a ga nà, nen apan ni dəzle à man ata bəse. Cəna jiyjay sə awan a a nay ahay à mburom wa, u vo nga tew. ⁷ Nə slahay à məndak, nə sləne dūngo a dōwan a a ngumo: “Sol, Sol! Kə jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kərtək anaw?”

⁸ «Nə cəce panan wa: “Iken nə wayaw, Bahay uno?”

«U jo, a wa: “Nen nə Yesu sə Nazaratu, dōwan a iken sə jugwar panan wa 'am ata awan.”

⁹ Dō sə cakay uno ataya tə canak anan anà jiyjay sə way ata awan, əna tə slənek 'am a dōwan ata bay.

¹⁰ «Nə cəce panan: “Nà ga nə maw, Bahay uno?”

«Bahay a u jo nà: “Slabak, zla à Damas, ti jak way a iken saa ga ata fok à man ata awan.”

¹¹ Jiyjay a sə maka məduwen ata a ma nga sə huruf nen. Anga nan, dō sə cakay uno ataya tə bəno alay à Damas.

¹² «Dōwan a inde à Damas tə ngaman Ananiyas, a dəfan apan anà Mbərom tə cəved awan. A pərahan azar anà Tawrita a mənuko lele. Anga nan, Yahuda ahay à Damas fok tə dəfan apan cəvedabay. ¹³ A zlak ayak pə cakay uno, u jo: “Sol mərak uno, təba ide!” Natiya kutok, ide uno ahay tə təba, nə canan ide zle kutok. ¹⁴ Ananiyas u jo nà: “Mbərom a bije a mənuko ahay kə walak iken, anga aday kə san way anahan sa gan may, kə canan anà dō anahan didek awan, kə sləne 'am anahan sa ja ata awan. ¹⁵ Anga nan ki siden sa jan anà dō ahay fok, way anak sə canan, tə way anak sə sləne. ¹⁶ Ka ba həna nə maw? Slabak, ga baptisma, ines anak ahay ti banay zek ta sə ngamay sləmay ana Bahay Yesu.”

¹⁷ «Na may à Urəsalima bine siwaw nà, nen apan ni ga amboh ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, Mbərom u ko anan masuwayan sə way ì cəen sə zūbay inde. ¹⁸ U jo nà: “Bəse, slabak à Urəsalima wa, bina dō a anaya ti sləne 'am anak saa ga upo side ata bay.”

¹⁹ «Nə mbədahan apan: “Bahay, dō a anaya ta san zle, tə didem a na zlak ù doh sə wazay a tinen ahay saa bənay ahay wa dō sa daf apak nga ahay, aday sə ndabay atan. ²⁰ À alay a tinen sa vad Etiyen dō sə side sləmay anak ata dukwen, nen inde. Kə zlak uno à nga sa vad anan re. Na bak pə zana ana dōwan a sa vad anan ataya awan.”

²¹ «Bahay u jo: “Zla, anga ni slan iken dəren àga dō su kon azar aya awan.”»

²² Man su dō ataya ti pəkan sləmay, hus a dəzle pa 'am su dō su kon azar ataya kutok. Əna tə sləne cəna, ta zlah, ta wa: «Bənen anan, vəden anan, kə mbəsiken anan tə sifa bay!»

Ta gan may sə ndabay anan Pol

²³ Tinen apan ti zlah, ti lar anan zana a tinen à mburom, ti ra yugo sə dəroz awan matanan. ²⁴ Bahay nga sə suje ata a jan anà suje ahay tē ma anan Pol ù doh, tē ndabay anan, tē cəce panan 'am, anga aday tē san Yahuda ahay ta gan matanan nà, angamaw? ²⁵ Əna tə jaway anan aday saa ndabay anan cəna, Pol a jan anà bahay sə suje a à man ata ata, a wa: «Cəved inde mə varak ikwen a sə ndabay dō sə Ruma ahay, aday winen ma ga sariya fan bay daw?»

²⁶ Bahay sə suje ata a sləne matanan cəna, a zla à man ana bahay nga sə suje ata, a jan, a wa: «A nak mē ga həna nə maw? Dōwan a anan nà, winen dō sə Ruma ahay!»

²⁷ Bahay nga sə suje ata a zla pə cakay ana Pol, a cəce panan: «Jo! Iken dō sə Ruma ahay daw?»

Pol a mbədahan apan, a wa: «Ayaw, nen dō sə Ruma ahay.»

²⁸ Bahay nga sə suje ata a jan: «Nen naa təra dō sə Ruma ahay nà, nə gucek dala bayak awan.»

Pol a mbədahan apan, a wa: «Əna nen nà, dō sə Ruma ahay kwa sə wahay nen.»

²⁹ Kwayan'a, suje a mə lavay zek a sə ndabay anan aday à ja 'am ataya, tə mbəsak anan. Bahay nga sə suje ata a sləne sa jəka Pol nə dō sə Ruma ahay nà, a ma nga pə ajəjar, bina kə jawak anan tə calalaw ahay re.

Pol a ja 'am pa 'am sə məcəd sə Yahuda ahay

³⁰ Bahay nga sə suje ahay, a nan sa san anan tə didek a nə Yahuda ahay ta zlah pə Pol nə angama aday anaw. Anga nan, sidew a nà, a pəsak anan calalaw ahay à alay a Pol wa. A wa bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom, tə məced sə Yahuda ahay fok, tē halay nga. A nay anan Pol uho, a tavay anan pa 'am sə dō ahay.

23

¹ Pol a zəzor anan dō sə lavay nga ataya, a wa: «Mərak uno ahay, nen nə dəfan apan anà Mbərom nə tə cəved a hus ahay biten.»

² Ananiyas, bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom a sləne 'am ata cəna, a jan anà dōwan aya pə cakay ana Pol ata tē dəcan pa 'am.

³ Coy, Pol a jan, a wa: «Tə didek a Mbərom i dəcak i iken a, iken dō sə mbadəmbada a anan! Iken mə njahay a sa ga sariya kawa ana Tawrita sa gan may, əna kə dəfak anan apan anà Tawrita sabay, kak ka wa tē dəco nà, na!»

⁴ Dō a pə cakay ana Pol ataya ta jan nà: «Iken apan ki gənanan anà bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom ata nà, kəkəməw? Sə tavay anan nə Mbərom!»

⁵ Pol a mbədəhan atan apan, a wa: «Mərak uno ahay, na san sa jəka winen bahay nga su dō sə gədan dundo anà way anga Mbərom bay. Bina Deftere a ja nà: “Kā ja 'am lelibay a pu dō mə tavay a pa 'am sə dō ahay ata bay!*”»

⁶ Pol a san zle, à wulen a tinen inde nà, azar su dō aya nə Saduki ahay, azar aya dukwen Farisa ahay. Anga nan a jan 'am anà məced sə Yahuda ahay tə məgalak a, a wa: «Mərak uno ahay, nen nə Farisa ahay, aday wan sə Farisa ahay re. Ta zlah upo à man a anan nà, anga na san zle, Mbərom i slabakay anan ahay dō ahay à məke wa tə sifa aya awan.»

⁷ A ja 'am ata cəna, Farisa ahay tə Saduki ahay tə dazlan anà vad uway sa 'am ata awan. Anga nan, tə gəzla zek jəban cew. ⁸ Anga Saduki ahay ta wa, dōwan inde saa slabakay ahay à məke wa ibay, maslay a Mbərom ahay ibay, apasay ahay dukwen ibay. Aday cəkəbay, Farisa ahay ta wa way ataya inde fok cite. ⁹ Abəbal awan a zəga, miter sə Tawrita aya azar a sa day sə Farisa ahay tə slabak, tə ngəraz, ta wa: «Mə njadak ines a dōwan a anan kwa kərtek bay. Izəne tə didek a maslay a Mbərom kabay apasay kà jak anan 'am. Waya sa san anaw!»

¹⁰ Mawuswes məduwen a a slabak miza asa. Bahay nga sə suje ahay ata kə jəjarak anga tē saa ngəraw anan Pol i zek wa bay. Anga nan, a jan anà suje anahan ahay tē gəba anan Pol à wulen sə dō ahay wa, ta ma anan u doh sə suje ahay.

¹¹ Sə luvon ata awan, Bahay Yesu a kan zek anà Pol, a jan, a wa: «Kē jəjar bay! Kə dək anan sləmay uno à Urəsalima à man a anan, aday ki i dəkay anan à Ruma matanan re.»

Yahuda ahay ta gan may sa vad anan Pol

¹² Sidew a nà, Yahuda ahay tə halay nga sa ma anan 'am i zek. Tə mbadəy nà, ti pa awan bay, ti sa awan bay, si ti vad anan Pol aday. ¹³ Dō a sa ban 'am ataya ti zalay kwa kuro fudō. ¹⁴ Ta zla à man ana bahay sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə məced sə Yahuda ahay, ta jan atan, ta wa: «Mə mbədək mi pa awan bay, si mi vad anan Pol aday. ¹⁵ Həna nà, kwanay tə məced ahay, slənen dō pə cakay ana bahay nga sə suje sə Ruma ahay, à nay anan ahay Pol pa 'am a kwanay. Jen anan nà, a nak ikwen sə sləne anan 'am anahan ataya lele asa. Ata manay mi vad anan winen mənəna sə dəzley ahay pə cakay a kwanay a jiga awan.»

¹⁶ Əna wan ana mərak a Pol a inde a sləne ti vad anan Pol. A zla u doh sə suje ahay, a təkəren 'am ata anà Pol. ¹⁷ Pol a ngaman anà bahay sə suje ahay kərtek, a jan nà: «Zla anan wan a anan à man ana bahay nga sə suje ahay aday. Way inde i jan.»

¹⁸ Suje ata a zla anan wan ata pə cakay ana bahay nga a tinen a kutok, a wa: «Pol dōwan a ma ban ata a ngumo, a wa nà nay anan wan a anan pə cakay anak, anga a nan sa jak 'am inde.»

¹⁹ Bahay nga sə suje ahay ata a ban anan wan ata à alay a wa, a zla anan kəcah tinen a cuwcuwwe. A cəce panan: «Ka wa maw?»

* 23:5 Ca pə Gurtaaki 22.27.

²⁰ Wan ata a jan, a wa: «Yahuda ahay tē banak sē cēce panak, sidew nà, ki zla anan Pol pa 'am ana mēced a tinen ahay, a nan atan sa pak slēmay pa 'am anahan lele asa. ²¹ Əna kē tēmahan atan anan bay, anga dō ahay inde tē zalay kwa kuro fudō, tē pēkak anan zek, ti ba anan. Fok a tinen a tē mbadak ti pa awan bay, ti sa awan bay, si ti vad' anan Pol aday. Tē lavak anan zek sa ga matanan, ta ba hēna nà, 'am anak.»

²² Bahay nga sē suje ata a slēne matanan cēna, a jan anà wan ata, a wa: «Kē saa jan anà dōwan ka nak su jo 'am a anan bay!» A mbēsakay anan kutok.

Bahay nga sē suje ahay a slan anan Pol à alay ana guverner inde

²³ Natiya, bahay nga sē suje ahay a ngaman anà bahay sē suje ahay cew, a jan atan, a wa: «Hilen anan nga anà suje ahay sēkat cew, aday dō sa ján pē pēles ahay kwa kuro cuwōe, dō sē pēlat ahay sēkat cew. Fok a tinen a tē lavay zek sa zla à Kaysariya sē luvon tē njamde dəsudō. ²⁴ Liven anan anan zek tē pēles ahay anà Pol, i ján apan. Kē dēzlen anan tē zay à man ana guverner Felikus.» ²⁵ Aday a vinde dērewel a anan:

²⁶ «Nen Kēlawdiyus Lisiyas, anà Felikus, guverner mēduwen awan. Iken inde zay bidaw?

²⁷ «Dōwan a anan nà, Yahuda ahay ta ban anan, a nan atan sa vad' anan. Nē slēne sa jēka winen dō sē Ruma ahay nà, ma zla manay tē suje ahay sē tēmay anan. ²⁸ U no sa san ta ban anan pa maw. Anga nan, na zla anan à man sē mēced a tinen aya awan. ²⁹ Na tan à nga nà, kà gak way tēde sē tacay anan à dangay bay, mē zakay a asa, sa vad' anan à mēke. Ta ban anan nē anga 'am sē pēra a tinen ahay vērre. ³⁰ Nē slēne sa jēka Yahuda ahay tē banak sē pēkan zek sa vad' anan nà, kwayan'a nē slēnak anan ayak à man anak. Na jan anà dō a sa ban anan ataya nē tē sa zlah apan à man anak.»

³¹ Suje ahay tē gēba anan Pol kawa ana bahay nga sē suje ahay sa jan atan ata awan. Sē luvon ata tē dēzle anan à wulen su doh sē Antipatris. ³² Sidew a nà, suje ahay sa zla tē saray ata ta may agay, əna dō sē pēles ahay nē tē lagay anan Pol nà, dezl. ³³ Tē dēzle à Kaysariya nà, tē varan dērewel ata anà guverner, tē mbēsakan anan ayak Pol à alay inde. ³⁴ Guverner ata a jangay anan dērewel ata awan. A cēce pē Pol wa, winen dō sē daliyugo wuraw. A tan à nga a nay à Silikiya wa nà, ³⁵ a jan, a wa: «À alay a dō sa zlah apak ataya ta nak nà, ni slēne 'am anak awan.» Aday a jan anà suje ahay nē tē ba anan Pol ù doh sē bahay mbala Hiridus sa han ata awan.

24

Yahuda ahay ta zlah pē Pol

¹ Pē dēba wa a ga luvon dāra nà, Ananiyas, bahay nga su dō sē gēdan dūngo anà way anga Mbērom, a zla à Kaysariya. Ta zla tatē mēced sē Yahuda azar aya, tatē Tertulus, dō sa san sariya sē Ruma ahay. Tē dēzle pē cakay ana guverner Felikus kutok, ta zlah pē Pol.

² Tē ngaman anà Pol cēna, Tertulus a dazlan sa zlah apan pa 'am ana Felikus natiya: «Felikus, iken dō ma ba awan, ava bayak a mē njahay ù kon a anan zay nē anga iken. Kon a anan a ndakay nà, anga asan way anak awan! ³ Ma njad' way ataya fok nà, anga iken. Mē ngērak anak.

⁴ «Na slak sē vēved' 'am pa 'am anak bayak a bay, əna kem, nē cēce panak anga sērom anak, slēne anan 'am a anan mēnjōek aday. ⁵ Ma tan à nga anà dōwan a anan, winen dō lelibay awan. Winen apan i pēkan 'am anà Yahuda ahay sē vēze pē dō ahay pē daliyugo fok. Winen bahay nga su dō sē ngaman atan Nazaratu ahay ata awan. ⁶ A dazlan sa ga mēnjad'ak pu doh sē mazlāb a Mbērom, əna mē bēnak anan. [Abay ma ja nē mi gan sariya kawa ana Tawrita a manay awan, ⁷ əna bahay nga sē suje ahay Lisiyas kē ngēzōrak anan pumo wa sē mēgala. ⁸ A wa dō sa zlah apan ataya tē nay pa 'am anak awan.] Kē cēcihek panan wa way ataya nà, iken a ki san way ataya fok nà, dīdek aya awan.»

⁹ Yahuda ahay fok, tē japay anan 'am a tinen tē dōwan ata, ta wa: «Way ana Tertulus sa ja ata nà, 'am dīdek aya awan.»

¹⁰ Guverner a sukwe alay pə Pol aday â ja 'am. Pol a wa: «Na san zle, ava bayak a iken do sa gan sariya anà do ahay pə daliyugo a anan. Anga nan, nə taslak mivel sa vad uway pi zek wa, pa 'am anak awan. ¹¹ Kə zalak luvon kuro nga cew bay, na zlak à Urəsalima saa həran nga anà Mbərom. Kə wudihek anan 'am ata dukwen, ki tan à nga nə kətana awan. ¹² Dowan kà tak uno à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, nen apan ni vad uway pa 'am tu do bay. Kwa ù doh sə wazay a manay ahay, kwa à wulen su doh təkede, dowan kà tak uno à nga nə slabakak anan avad uway tu do bay re. ¹³ Dowan inde à wulen a tinen saa tavay pa 'am a tinen a sa zlah upo ata dukwen, ibay. ¹⁴ Əna ni jak way inde həna: Nen apan ni dəfan apan anà Mbərom a bije a manay ahay. Nen apan ni pərahan azar anà cəved a Yesu, cəved a aday ta wa pəra hinen ata awan. Aday dukwen, nen nə dəfan apan anà way mə vinde à Deftere a Musa inde, pi zek tə Deftere ana do maja'am a Mbərom ahay a təkə fok. ¹⁵ Manay tu do a anaya dukwen ma wa, Mbərom i slabakay anan ahay do ahay à məkə wa, kwa do didek aya awan, kwa do lelibay aya awan. ¹⁶ Anga nan, nen apan ni rəzlen à nga sə njahay mənəna ines pa 'am a Mbərom aday pa 'am sə do ahay fok matanan.

¹⁷ «Nə bərak uho ava bayak awan. Pə dəba wa na ma tə dala a à alay inde à Urəsalima, sa man zek anà do uno ahay. Nə gəḏak anan dundo anà way ahay anga Mbərom re. ¹⁸ Tu to à nga ù doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, na ndav anan sa ga way sə təra do cəncan a pa 'am a Mbərom ata awan. Nə halak anan nga anà do ahay bay, aday abəbal awan ibay re. ¹⁹ Əna Yahuda ahay sə daliyugo sə Aziya nə inde à man ata awan. Tinen dukwen, kak awan a inde sa zlah anan upo nà, t̄a nay ta ja anan pa 'am anak kwa! ²⁰ Kabay, do a anan ataya ta jak sədək uno sa ga à alay a nen pa 'am ana məced a manay aya ata bidaw? ²¹ À alay uno sə tavay pa 'am a tinen dukwen, na jak 'am maza bay, si 'am inde kərtek. Na wa: “Ki gen uno sariya biten, anga do ma mac aya ti slabakay à məkə wa nà, nə dəfak apan nga.”»

²² Felikus a san 'am sə cəved a Yesu zle lele, a jan atan, a wa: «Lisiyas, bahay nga sə suje ahay kà nak nà, ni ndav anan sariya a kwanay awan.» A jan anà do ahay t̄a ta 'am kutok. ²³ A jan anà bahay sə suje a sa ba anan Pol ata dukwen, â ba anan lele, əna t̄a sa bənan mbiyed bay, do anahan ahay t̄a gan nga lele.

Pol a kaḏan bala anà atə Felikus tə Durusila

²⁴ Anahay pə dəba wa mənəjek nà, Felikus a may ahay tə uwar anahan Durusila, winen Yahuda ahay. A ngaman anà Pol, a sləne 'am anahan sə təkər ahay a daf nga pə Almasihu Yesu nə kəkəməw ata awan. ²⁵ Pol a ja 'am pa 'am sə didek a Mbərom, sə alavan nga anà zek, sə sariya pə luvon sa ndav anan daliyugo ata awan. Əna Felikus a jəjar pi zek. A wa: «Coy kà slak! Zla way anak. Kà nak uno nà, ni i ngamak pac hinen asa.» ²⁶ A ga apan dukwen, izəne Pol i varan dala. Anga nan, a taa ngaman nə pac pac, sa kaḏ bala tə winen.

²⁷ Pə dəba wa ava cew nà, Pərkijus Festus a bəmbad anan Felikus. Əna a nan à Felikus sə taslan anan mivel anà Yahuda ahay. Anga nan, a mbəsak anan Pol hwiya à dangay.

25

A nan anà Pol nà, bahay sə Ruma â saa gan sariya

¹ Festus a dəzle à Kaysariya nà, a ga luvon maakan nə a slabak sa zla à Urəsalima. ² À man ata asa, bahay sə gəḏan dundo anà way ahay anga Mbərom, pi zek tu do sə lavan nga anà Yahuda ahay, ta zlah pə Pol pə cakay anahan. Ta jan anà Festus: ³ «Kak kà zlak anak à nga nà, gəḏay anan Pol à Urəsalima.» Anga a nan atan sa vad anan Pol pə cəved.

⁴ Festus a mbəḏahan atan apan, a wa: «Pol winen à alay sə suje ahay inde à Kaysariya. Nen a dukwen ni ma à man ata bəse. ⁵ Lele a nà, do sə lavak ikwen nga ahay t̄ə pəruho azar à Kaysariya, ti zlah apan, kak awan a inde sa zlah apan nà, na.»

⁶ Festus kə njahak a Urəsalima i ga luvon jəmaakan kabay luvon kuro, a ma way anahan à Kaysariya. Sidew a dukwen, a zla ù doh sa ga sariya, a wa ta nay anan ahay Pol. ⁷ Pol a dəzlek ayak cəna, Yahuda ahay sa nay ahay à Urəsalima wa ata, ta van nga tew. Ta zlah apan tə cəved ahay cara cara ma da 'am aya awan, əna tə njadək nga sa 'am sə tavay apan

bay. ⁸ Pol a mbəda 'am pi zek wa, a wa: «Na gak anan ines kwa anà Tawrita sə Yahuda ahay bay, kwa anà doh sə mazlaḅ a Mbərom bay, kwa anà bahay sə Ruma bay.»

⁹ A nan à Festus sə taslan anan mivel anà Yahuda ahay. Anga nan, a cəce pə Pol wa: «Ki ngam sa zla à Urəsalima, ni saa gak sariya à man ata pə azlah a anan ataya daw?»

¹⁰ Pol a wa: «Nen mə tavay a pa man sa ga sariya ana bahay sə Ruma. Ti go sariya təde nà, à man a anan. Ka san zle, na gak anan ines anà Yahuda ahay bay. ¹¹ Kak abay na gak ines aday təde sa vad apan nen ata dukwen, nə cəcihek tē mbəsakay ahay nen bay. Əna kak awan a inde təde à 'am a tinen a sa zlah anan upo ataya ibay, dōwan a inde i mba apan sə varan atan nen à alay inde nà, ibay. Na gak amboh, zla anan sariya uno à man ana bahay sə Ruma ite!»

¹² Festus tu dō anahan ahay ta ma anan 'am i zek. Coy Festus a wa: «Kə cəcihek sa zla à man ana bahay sə Ruma ata nà, ki zla à man ana bahay sə Ruma a kutok!»

Pol winen pa 'am ana Agaripa

¹³ A ga luvon ahay mənjoek pə dəba anahan a wa nà, atə bahay Agaripa tə mərak anahan uwar a tə ngaman Bernike, ta nay ahay saa jan 'am anà Festus à Kaysariya. ¹⁴ Tə njahay à man ata mənjoek nà, Festus a təkəren 'am ana Pol anà bahay, a wa: «Dōwan a inde à man a anan tə bənay ahay à bahay ana Felikus wa. ¹⁵ À alay a nen à Urəsalima nà, bahay sə gədan dūngo anà way ahay anga Mbərom pi zek tə məced sə Yahuda ahay ta zlah apan, ta wa nà ban anan ta sa man anan mungok. ¹⁶ Əna na jan atan nà, pə sariya sə Ruma ahay nə dōwan a ta zlah apan ata pi zek tu dō anahan a sa zlah apan ataya, ti vad uway pi zek wa à man sa ga sariya. I mbədahan apan anà nga anahan pə way a tinen sa zlah anan apan ataya awan. Kak matanan bay nà, ti varan anan dōwan a ta zlah apan ata anà suje ahay bay. ¹⁷ Tinen a fok tə dəzley à man a anan cəna, na gak munok bay jiga awan. Sidew a kwayan'a nə njahay pə sariya awan, na wa tē gəbay anan dōwan ata awan. ¹⁸ Dō a sa zlah apan ataya tə slabakak sa ja 'am, əna ta jak awan a inde lelibay a kawa anuno sə bayak apan ata bay. ¹⁹ Na ca apan asanaw nà, sə slabak à wulen a tinen cəna, avad uway sa 'am pə pəra a tinen ahay, aday pə dōwan a inde tə ngaman Yesu, kə məcak əna Pol a wa winen tə sifa awan. ²⁰ Nen dukwen nə sənək sə wudəh anan ləbara ata lelibay. Anga nan na jan anà Pol nà: “Ki ngam sa zla à Urəsalima daw? Mi i gak sariya à man ata awan.” ²¹ Əna Pol a cəce tē saa gan sariya nà, àga bahay sə Ruma. Anga nan, na wa tē ban anan lele hus pə luvon a ni saa slənan anan ayak anà bahay sə Ruma.»

²² Agaripa a mbədahan apan anà Festus, a wa: «Nen dukwen, u no sə sləne anan ləbara ana dōwan ata awan.»

Festus a wa: «Ki i sləne anan sidew.»

²³ Sidew a cəna, atə Agaripa tə Bernike ta nay tə mazlaḅ sə bahay awan, dō ahay tinen apan ti həran atan nga. Ta zla à man sə halay nga, tə bahay nga sə suje ahay pə kərtek awan, pi zek tu dō sə wulen su doh a tinen lele aya fok re. Festus a wa tē gəbay anan Pol. ²⁴ Tə dəzley anan tə Pol cəna, Festus a jan anà bahay Agaripa, a wa: «Iken bahay Agaripa pə kərtek a tu dō a mə japay aya à man a anan ataya fok, kə cinen anan anà dōwan a anan zle. Yahuda ahay fok kwa à Urəsalima, kwa à man a anan, ta zlah apan pi nen. Tinen a fok ta wa nē mbəsak anan tə sifa bay. ²⁵ Əna na tak anan à nga anà awan a təde sa vad anan apan ata bay. Aday winen a a cəce dukwen nē slənan anan ayak anà bahay sə Ruma. Natiya kutok, na gak anan may tē saa gan sariya à man ata awan. ²⁶ Əna na san awan a ni vinden ayak anà bahay sə Ruma ata pə dōwan a anan bay re. Anga nan, na nay anan pa 'am a kwanay, mə zakay a adəka nà, pa 'am anak, iken bahay Agaripa, anga aday pə dəba sə bənan bitem anà 'am anahan a wa nə, ni san way a təde sə vinde apan ata kutok. ²⁷ Bina abayak nga uno kə ngəmak sə slənan ayak dō anà bahay sə Ruma mənjoena sə vinde anan way anahan a sa ga ata bay.»

Pol a cakaf alay à mburom, a ga 'am pi zek wa, a wa: ² «Suse bahay Agaripa, nà taslak mivel sa ja 'am uno biten pa 'am anak. Way ana Yahuda ahay sa zlah anan upo ataya fok, ni dakak anan. ³ Anga iken nà, ka san pèra sè Yahuda ahay zle, ka san way a tinen ahay sè bəbal anan awan ataya zle fok re. Anga nan, nə rəke panak nà, ban mivel sè sləne anan 'am uno nə fok.

⁴ «Yahuda ahay fok ta san anjahay uno zle. Kwa à alay a nen ù kon uno cədew a mba ata awan, ta san anjahay uno zle. Kwa à Urəsəlima dukwen, ta san anjahay uno zle re. ⁵ Ta san zle kwakwa, nə pərahan azar nà, anà atətak way sə Farisa ahay, atətak way ma da 'am a cəvedəbay ata awan. Kà nak atan dukwen, ti side anan re. ⁶ Həna, nen à sariya inde tə tinen dukwen nà, anga nə dəfan idé anà way a Mbərom sə zlapay anan anà bije a manay ahay ata awan. ⁷ Zahav a manay ahay kuro nga cew dukwen, tinen apan ti dəfan idé anà way ata awan. Bina tinen apan ti dəfan apan anà Mbərom, luvon tə ipec nà, anga na awan. Ba məduwen, Yahuda ahay ta zlah upo nà, nə dəfan apan nə anà 'am ata awan. ⁸ Kwanay Yahuda ahay, kə təmihen sa jəka Mbərom i mba apan sə slabakay anan dō ma mac aya à məke wa bay nà, angamaw?

⁹ «Nen a ta nga uno dukwen, nə rəzlek anan à nga wa sa nes anan sləmay a Yesu sə Nazaratu ata awan. ¹⁰ Na ga mer su way ata nà, à Urəsəlima. Bahay sə gədan dundo anà way ahay tə varak uno cəved sə dərəzl anan dō a Yesu ahay à dangay. Ta sak a gan atan sariya sa vad atan à məke dukwen, a taa zlo à nga re. ¹¹ Saray bayak awan, na zlak ù doh sə wazay ahay, nə bənak atan mbiyed cəvedəbay. Na gak atan bəlaray sə təra anan sləmay a Yesu à məndak. Mivel kə zəbak nen tə mindel, hus na zlak à wulen su doh su kon ahay dərən dərən aya saa gay atan ahay alay à man ataya wa re.

¹² «Natiya, pə luvon a inde, nen apan ni zla à Damas. Sə vuro cəved a nà, bahay sə gədan dundo anà way ahay. ¹³ Ba məduwen, man ipec a ga nà, nə canan anà jiyjay sə awan a nay à mburom wa, a zalay jiyjay ana pac nə gam gam lele. A van umo nga tew, manay tu dō uno sa zla jiga ataya awan. ¹⁴ Manay a fok mə slahay mbortoto à məndak. Aday nə sləne dundo a u jo ahay 'am ta 'am sə Yahuda ahay, a wa: “Sol, Sol, kə jugwar puno wa 'am jiga nà, angama kərtek anaw? Iken apan ki njahay pə kudəs anak anga sa ga vəram ti nen.”

¹⁵ «Nə cəce, na wa: “Iken nə wayaw, bahay uno?”

«Bahay Yesu a mbəduho apan, a wa: “Nen Yesu, dōwan a iken sə jugwar panan wa 'am ata awan. ¹⁶ Əna slabak, tavay! Na kak zek nà, aday kə təra dō si mer su way uno. Nə walak iken sa jan anà dō ahay way nen sa kak anan ata, tə way nen saa dakak anan ata re. ¹⁷ Ni tam iken à alay sə Yahuda ahay wa, tə alay su dō su kon azar aya ata wa fok re. Ni slan iken pə cakay a tinen, ¹⁸ anga aday kə təban atan anan idé, kà nay atan ì idé zənzen a wa, ì idé jiyjay a inde, kà tam atan à məgala ana Fakalaw wa, kà zla atan à alay ana Mbərom inde. Natiya kutok, ti njad apəse 'am sə ines a tinen ahay, ti zla à man sə njahay ana Mbərom pə kərtek a tu dō anahan sa daf nga pi nen a azar ataya awan.”

¹⁹ «Anga nan kutok, bahay Agaripa, nə dəfan apan nà, anà way Mbərom su ko anan ahay kwa à mburom wa ata awan. ²⁰ Na lah sə wazay anan 'am ata nà, à Damas, à Urəsəlima, aday pə daliyugo sə Yahudiya fok. Pə dəba anahan a wa, nə pərahan azar sə wazan anà dō su kon azar aya re. Nə wazan atan nà, tə mbəsak ines a tinen ahay, tə mbəda 'am pə Mbərom, tə ga mer su way a təde anga tə mbədahak anan ləen anà ines ata kutok. ²¹ Yahuda ahay ta ban nen ù doh sə mazlab a Mbərom nà, anga nan. A nan atan sa vad nen à məke sa ndaw. ²² Əna hus ahay həna biten, Mbərom kə mbəsakak nen bay, kà mak uno zek. Anga nan, nen mə tavay a pa 'am sə dō ahay fok anga sə dakay anan didək sa 'am anahan anà dō lele aya pi zek tu dō kəriya aya awan. Nə wazak awan maza bay, si way ana Musa tu dō maja'am a Mbərom ahay sa ta ja apan ti təra ataya awan. ²³ Ta wa: Almasihu i sa lirew, i mac, aday i lah sə slabakay à məke wa, i kay anan jiyjay sə sifa anahan anà Yahuda ahay, aday anà dō su kon azar aya ite re.»

²⁴ Pol winen apan i təkər 'am ata matanan mba, Festus a jan tə məgalak a, a wa: «Pol, kə vawak nga! Asan way anak a kə zalak ata, kə tərak iken à məndak. Ka san awan sabay.»

²⁵ Pol a mbədahan apan anà Festus, a wa: «Ba mēduwen, nga a vuwo bay! Wita 'am tēde ni jak anan ataya, aday 'am didek aya re. ²⁶ Agaripa dukwen a san zle coy, awan a inde mi der aya uda panan wa ibay, anga tē tēra aday nà, à mider aya inde bay. ²⁷ Iken bahay, kē dēfak nga pa 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay bidaw? Na san zle, kē dēfak patan nga.»

²⁸ Agaripa a jan anà Pol: «Bəse matanan ca, a nak sē tēra nen dō ana Almasihu a dāw?»

²⁹ Pol a mbədahan apan, a wa: «Kwa â ga nē bəse hēna, kwa â ga nē bəse hēna bay, nen apan ni gan amboh anà Mbərom nà, iken tu dō sē sləne 'am a anan ataya fok nē kē tēren kawa nen a re, əna tē calalaw aya à alay inde bay.»

³⁰ Matanan, bahay tē guverner tatē Bernike fok tē slabak à man ata wa. ³¹ Tinen apan ti zla way a tinen ata nà, ta jan i zek ahay, ta wa: «Dowan a anan nà, kà gak way lelibay a tēde sa vad anan à mēke kabay sē tacay anan apan à dangay bay.»

³² Bahay Agaripa a jan anà Festus, a wa: «Ta wa abay dōwan a anan â cəce tâ sa gan sariya à Ruma bay nà, dī mbəsak anan.»

27

Ta slan anan Pol à Ruma

¹ 'Am a sa jəka mi zla pē dāliyugo sē Italiya tē kwalalan ata a tavay nga nà, tē varan anan Pol tu dō a azar a ma ban ataya à alay inde anà Yuliyus, winen bahay sē suje à wulen ana suje ana bahay sē Ruma ahay. ² Ma zla à kwalalan inde kutok. Kwalalan ata nà, a nay à wulen su doh sē Adaramitiya wa, man sa zla ta 'am sē bəlay pē dāliyugo sē Aziya. Dowan a inde tē ngaman Aristarkus, winen dō sē Tesaloniki ahay pē dāliyugo sē Makedoniya, winen tē manay re.

³ Sidew a nà, mē dēzle à Sidon. Yuliyus sē dōwan ata nà, a gan sumor anà Pol ta sē varan cəved â zla à man ana car anahan ahay tâ gan nga. ⁴ Mē slabakay ahay à man ata wa kutok, ma van nga anà Kiprus ta day sē alay puway, bina ta day sē alay gula nà, mad kē varak umo cəved bay. ⁵ Ma zla bəse tē dāliyugo sē Silikiya tē Pamfiliya, mē dēzle à wulen su doh sē ngaman Mira ata pē dāliyugo sē Lisiya. ⁶ Bahay sē suje ahay a tan à nga anà kwalalan hinen nē, à man ata awan. Kwalalan ata dukwen, a nay à Aleksandriya wa, aday i zla à Italiya. A daf uda manay kutok.

⁷ Luvon ahay əngal nà, ma zla anga anga tətibay. Kà dak umo 'am sē dēzle à Kənidus. Mad kē gafak umo 'am sa zla pa 'am. Anga nan, ma zla tē dāliyugo sē Kereta, ta day sa mad ibay ata awan, ma zla ta day sē ngaman Salamoni ata awan. ⁸ Sa zla pa 'am kà dak umo 'am, əna mē dēzle à man a sē ngaman Man sē Dazay Lele ata awan, winen dēren tē wulen su doh sē ngaman Lasaya ata bay.

⁹ Ma gak ayak munok pē cəved bayak awan. Azar uko sa ga sumaya ata dukwen, alay a kē ndəvak. Aday azla tē kwalalan dukwen, a da 'am cəvedabay, anga alay sē vəvara ahay kà slak. Anga nan, Pol a jan anà dō sa bal kwalalan ataya, a wa: ¹⁰ «Kwanay dō ahay, azla a mənuko a anan i i dak uko 'am. Way a mənuko ahay ti i lize tē kwalalan a tēke. I dahay pē way ahay cəna coy bay re, sifa a mənuko aya dukwen kà nak ti lize.» ¹¹ Əna bahay sē suje ahay tē tinen ata a tēma dam nà, 'am ana bahay nga sē kwalalan ta 'am ana dō sa bal kwalalan ata sa ja, bina 'am ana Pol cəna, a gan may bay. ¹² Mē zakay a dukwen, man a sē tavay uda ata nà, lele sē tavay uda tē alay sē vəvara a bay. Anga nan, zek mēduwen su dō a dukwen a gan may sē slabak à man ata wa. Kak i ga zek cəna, ti i ba à Fenika. Fenika ata dukwen nà, man sē tavay sē kwalalan ahay pē dāliyugo sē Kereta. A mbəda 'am pē bəlay si ta day sa pac sē slahay ù doh.

Vəvara mēduwen a a slabak

¹³ Mad sē walay a dazlan sa bal mənjoek mənjoek cəna, a ga patan nē tē njadək way a sa zlan atan à nga ata awan. Tē pəsak anan njamde sē tavay anan kwalalan à 'am inde ata awan. Ta zla ta 'am sē bəlay sē Kereta ata gəlan'a. ¹⁴ Əna kē njahak bay jiga awan, vəvara a məgala sē ngaman Urakilon ata a nay à dara wa, a slabak pumo. ¹⁵ Kwayan'a a ban anan kwalalan gec, a mba apan sē tavan pa 'am bay. Anga nan, mē mbəsak anan

vøvara ata â dæroð anan adæka cukutok. ¹⁶ Ma zla bæse tu kon a sæ ngaman Kawda winen à a'am inde ata awan. Ma man uda pø vøvara wa mænjoek. À man ata wa kutok, ma ban anan kwalalan a manay a cæðew ata sæ mægala anga aday â saa lize pumo wa bay. ¹⁷ Tø cakaf anan kwalalan a cæðew ata, ta daf anan à mæduwen inde. Pø dæða anahan a wa, ta ban anan winen a mæduwen ata tew tø liber. Ðo sa bal kwalalan ahay tø jøjarak sa mban anà wiyen sa day sæ Libiya. Anga nan kutok re, tø pøsak anan zana sa haw anan kwalalan ata awan. Tø mbæsakan anan kwalalan anà madf â zla anan kawa sa nan kutok.

¹⁸ Vøvara kè mbæsakak sa bal bay hway apan. Anga nan, sidew a nø tø guce anan way ahay à kwalalan wa. ¹⁹ Sidew a hinen asa, tø guce anan dædom sæ kwalalan azar aya pi zek tø zana anahan azar aya tø alay a tinen aya awan. ²⁰ Mø canak anan anà pac bay, anà mawuzlawazl bay, i ga luvon ahay bayak awan. Vøvara ata kè mbæsakak sa bal bay. Manay aya dukwen, ma jak sa jøka mi tam bay a re.

²¹ Kè njahak bayak a dō ahay ta pak awan bay. Natiya kutok, Pol a slabak, a jan atan, a wa: «Kwanay dō ahay, suwan abay kè tæmihen 'am uno sa jak ikwen ata, dē slabak à Kereta wa bay. Kè tæmihen matanan cæna, tiya nà, di ga dæce bay, way a mænuko ahay ti lize puko wa bay re. ²² Əna hænana nen apan ni cæce pikwen wa, bønen mbac lele. Ðowan saa mac kwa kærtek ibay, si kwalalan saa lize dækdæk. ²³ Anga avadf a sæ luvon bine siwaw nà, Mbørom uno nen sæ dæfan apan ata a slænay ahay maslay anahan pø cakay uno, ²⁴ a wa: “Pol, kè jøjar bay! Tø didek a ki tavay pa 'am ana bahay sæ Ruma. Tøma! Mbørom kà gak anak sumor, bina dō a anaya à kwalalan inde ata fok ti lize kwa kærtek bay.” ²⁵ Anga nan, dō ahay, kè jøjiren bay. Nø dæfak nga pø Mbørom, i ga anan kawa anahan a su jo ata awan. Ðowan i lize bay. ²⁶ Aya əna, vøvara i lize anan kwalalan a anan pu kon a inde à mamasl sæ bølay.»

²⁷ Kà gak hænana luvon kuro nga anahan a fudō, vøvara winen apan i ra manay sa man nga à bølay a mæduwen ata inde hwiya. Man luvon a ga cæna, a ga pu dō sa bal kwalalan ahay nà, manay apan mi dæzle pø yugo. ²⁸ Tø dazay anan liber tø ræslom ma ban aya apan ata à a'am inde, anga sæ lavay anan sæðek sæ a'am awan. Ta tan à nga nà, a'am a nø sæðek i ga miter kwa kuro fudō. Tø hæðek mænjoek asa, ta tan à nga i ga miter kwa kuro maakan. ²⁹ Tø jøjarak, anga vøvara i sa zla anan kwalalan à man sæ pøkerað ahay. Anga nan, tø dazay anan njamde sæ tavay anan kwalalan à a'am inde ataya fudō ta sæ dæða sæ kwalalan. Tinen apan ti ga amboh, aday ide â cæde bæse. ³⁰ Ðo sa bal kwalalan ahay, abay a nan atan sæ dazay wa aday ti zla way a tinen. Tø dazay anan wa kwalalan a cæðew ata awan, ta ga kawa abay a nan atan sæ dazay anan njamde sæ tavay anan kwalalan à a'am inde ata, ta day sa 'am ana kwalalan a re. ³¹ Əna Pol a dazlan sa jan anà suje ahay pi zek tø bahay a tinen, a wa: «Kak dō sa bal kwalalan ahay tø njahak à kwalalan inde bay cæna, ki tæmen bay.» ³² Matanan, suje ahay ta sladf anan liber sa ban anan kwalalan a cæðew ata pø kwalalan mæduwen ata awan, tø mbæsakak anan ayak kwalalan a cæðew ata a slahay à a'am inde.

³³ Coy ide winen apan i cæde bæse kutok, Pol a jan atan nø tâ pa way, a wa: «Luvon kuro nga anahan a fudō, kè jøjiren, ki pen awan bay. ³⁴ Kak a nak ikwen sa tam anan sifa a kwanay nà, kem, pen way hænana mænjoek kutok. Əna kwa sibøk sa nga a kwanay kærtek saa lize nà, ibay.» ³⁵ A ndav anan 'am anahan ata cæna, a gæða way sa pa, a ngøran ayak anà Mbørom pa man sæ ide a tinen ahay fok. A gæzla anan i zek wa, a dazlan sa pa. ³⁶ Ajalay nga a tinen a fok a dæle, ta pa way kutok. ³⁷ Ðo a abay à kwalalan inde ataya mø baslay zek manay sækat cew tø kwa kuro cuwbe nga anahan mbærka (276). ³⁸ Ta rah lele nà, tø guce anan ndaw à a'am inde anga aday kwalalan à ba sabay.

Kwalalan ana atə Pol kè lizek

³⁹ Ide a cæde lele kutok nà, dō sa bal kwalalan ahay fok, ta san sa jøka tinen ahaw bay jiga awan. Tø canan anà man sæ wiyen sa 'am sæ bølay. Kak i ga zek nà, a nan atan abay sa zla anan kwalalan à man ata aday â nga uda awan. ⁴⁰ Anga nan, ta sladf anan liber sæ njamde sæ tavay anan kwalalan à a'am inde ataya, tø mbæsak atan à a'am inde. Tø dazlan tø pøsak anan liber sæ dædom sa tan cævedf anà kwalalan ataya awan. Tø cakaf anan zana

sa day sa 'am sə kwalalan, anga aday vøvara â zla anan kwalalan pa man sə wiyen ata awan. ⁴¹ Əna kwalalan a tavay way anahan dek, anga man ata nə sədək bay. Kwalalan a nga ta day sa 'am à wiyen inde gec. Məsugurndolon sə a'am a nay, a kad anan kwalalan ta sə dəba anahan a wa.

⁴² A nan abay anà suje ahay sa vad anan do sə dangay ahay anga tâ saa zləzlov aday sa haw way a tinen ahay bay. ⁴³ Əna bahay sə suje ataya a gafan atan 'am sa ga kawa ana tinen sə bayak ata awan, anga a nan sa tam anan sifa ana Pol. Coy, a jan anà do sa san sə zləzlov ataya tâ lah pa 'am à a'am inde. ⁴⁴ Anà do azar aya ite nà, a jan atan nə tâ ban alay à dədom sə kwalalan ma kad ataya, ti dazay anan à a'am inde. Mə dəzle pə dədala fok a manay a zay nà, matanan kutok.

28

Pol winen à Malta

¹ Mə dəzle pə dədala zay nà, mə sləne sləmay ana man ata nə tə ngaman Malta. ² Do sa man ataya tə təma manay tə ataslay mivəl a lele. Tə hanan umo uko, anga iven winen apan i ga, aday mad dukwen a ga ike. ³ Pol a ray dədom sa pak pə uko. Uko sa ban pə dədom cəbak ata nà, dədew a nay ahay à dədom ata wa, a rac anan Pol pə alay. ⁴ Do su kon ataya tə canan anà dədew mə tapan a pə alay ata nà, ta wa: «Avad uway a ibay! Dowan a anan nə do sa vad nga su do. Kwa â ga həna kə təmak à a'am wa dəp nà, mbərom a mənuko sə ngaman Didek ata nə i mbəsak anan tə sifa a bay.» ⁵ Aya əna, Pol a mbazlay anan dədew ata, a slahay uko inde. Awan kə hanak apan kwa mənjoek bay. ⁶ A ga patan nà, i mac bəse, kabay alay anahan i tar. Əna kə njahak bayak a, awan kə gak anan bay. Tə bayak asa, ta wa: «Cəkəbay, i ga nà, winen nə mbərom a kərtek a re!»

⁷ Bahay sa man ata nà, tə ngaman Publiyus, doh anahan a nə dərən ta man ata bay. A ra manay àga winen, mə njahak luvon maakan, winen apan i pan umo way lele. ⁸ Bəbay ana Publiyus ata, winen mə nahay a, nga a bərzan, aday azay a ruhan re. Pol a zla à man ana dowan a dəvac ata, a ga amboh anga winen, a dəfan alay pa nga, a mbar anan. ⁹ Pə dəba anahan a wa dukwen, do sə dəvac sa man ata azar aya fok ta nay à man ana Pol, a mbar atan. ¹⁰ Tə varak umo magwagway ahay bayak awan. Manay apan mi zla way a manay coy, mi ján à kwalalan inde dukwen, tə varak umo way sa man umo zek pə cəved ahay re.

Pol a slabak sa zla à Ruma

¹¹ Pə dəba anahan a wa kiya maakan nà, ma zla tə kwalalan sa nay ahay à Aleksandriya wa. À alay sə vøvara nà, kwalalan ata winen à man ata awan. Kwalalan ata nà, tə ndakak apan pəra sə mbərom ahay cew, tinen muwsa ahay sə ngaman Kastor tə Polok ata awan. Kwalalan ata kə vak à man ata awan. ¹² Mə dəzle à wulen su doh sə ngaman Sirakus ata awan, mə njahay à man ata luvon maakan. ¹³ Mə slabak à man ata wa, ma zla à wulen su doh sə ngaman Regiyus ata awan. Sidew anahan a nà, mad sə walay a dazlan sa bal. Sidew a asa, mə dəzle à man sə dazay à Potiyoli. ¹⁴ Ma tan à nga anà do a Yesu ahay à man ata awan. Ta jan umo nə mē njahay àga tinen lumo pam lele. Mə lavay zek sa zla à Ruma nà, matanan kutok. ¹⁵ Mərak ahay à Ruma tə sləne ləbara a manay nà, ta nay ahay à wulen su doh sə ngaman Lumo sə Apiyas, aday à wulen su doh sə ngaman Man sə Tavay Maakan ata awan, anga aday mē zlangay tə tinen. Pol a canan atan cəna, a ngəran anà Mbərom, anga kə njadək məgala.

¹⁶ Mə dəzle à Ruma cəna, tə varan cəved anà Pol sə njahay uko doh anahan cara, əna suje inde a ba apan.

Pol winen à Ruma

¹⁷ Pə dəba anahan a wa luvon maakan cəna, Pol a ngaman anà do sə lavan nga anà Yahuda ahay à Ruma ataya awan. Tə halay nga lele nà, a jan atan, a wa: «Mərak uno ahay, na gak awan pu do a mənuko ahay bay, na gak awan pə atətak way ana bije a mənuko ahay bay, əna tə bənak nen à Urəsalima, tə varan ahay nen à alay inde anà Ruma ahay. ¹⁸ Tə cəce puno wa way uno sa ga ata nà, a nan atan abay sə mbəsak nen, anga ta tan à nga na

gak awan a inde tæde ti vad apan nen a bay. ¹⁹ Əna a nan anà bahay sə Yahuda ahay tæ mbəsak nen bay. Anga nan, nə cæce, na wa tæ su go sariya àga bahay sə Ruma, kwa â ga nə na gak anan may sa zlah pu do uno ahay bay dæp nà, na. ²⁰ Anga nan kutok, nə cæce, na wa dæ zlangay, bina u no kê sənən tæ jaway nen kawa həna anan dukwen, anga na daf nga pæ dowan a Isəra'ila ahay fok sa ba ata awan.»

²¹ Tæ mbədahan apan, ta wa: «Manay mæ slənek awan a anga iken ibay. Dowan inde kà nak ahay tæ dærewel a à alay inde anga iken à Yahudiya wa ibay. Mərak ahay tæ təkerek umo ləbara sə awan lelibay pæ iken ibay a re. ²² Əna ma gan may nà, mæ sləne tæ alay a manay a, 'am anak awan, anga kwa aha fok cəna, do ahay tæ kədəy anan do ana Yesu ahay.»

²³ Ta daf luvon a aday ti i halay nga asa ata awan. Luvon ata a dæzley ahay cəna, do sə halay nga à man ana Pol ataya tæ zalay sə kwakwa ata awan. Pol a dakan atan anan 'am sə bahay a Mbərom nə hway. A ræzlen à nga sə dakan atan anan 'am a Yesu nə ndekərkəre tæ cæved sə Tawrita, aday tæ deftere ana do maja'am a Mbərom ahay fok. ²⁴ Azar sə do ahay tæ təmahak 'am a Pol sa jan atan ata awan, əna azar sə do ahay aya tæ təmahak itəbay. ²⁵ Tinen apan ti vad uway à wulen a tinen, aday ta ta 'am kutok. Əna ta saa ta 'am ata nà, ba Pol kà jak atan 'am inde kərtek, a wa: «Way ana Apasay Cəncan a sa jan anà bije a kwanay ahay tæ dungo ana do maja'am a Mbərom Ezaya nà, didek awan. ²⁶ Mbərom a wa:

“Zla, ka sa jan anà do uno ahay nà:

Ki pəken sləmay lele, əna ki sənən awan bay.

Ki zəzuren way lele, əna ki cinen anan anà awan bay.

²⁷ Anga do a anaya nà, nga a tinen nə mæ kuray aya awan,

tæ rədak anan sləmay a tinen ahay,

tæ tacak anan ide a tinen ahay.

Kak matanan bay cəna,

abay ti canan ide,

ti sləne sləmay,

ti san way,

ti mbədə 'am pi nen, ni mbar atan. *”»

²⁸ Pol a jan atan asa, a wa: «Sənən a kutok nà, Mbərom kə təbak cæved sa tam anà do su kon azar aya həna. Tinen nà, ti sləne ləbara anahan.»

[²⁹ Pæ dəba sa 'am ataya wa nà, Yahuda ahay ta zla way a tinen, tinen apan ti vad uway tæ mindel à wulen a tinen.]

³⁰ Ava cew nà, Pol mæ njahay a u doh sə masa. A təma mbəlok anahan ahay fok nə lele.

³¹ A wazay anan 'am sə bahay a Mbərom, a dakan anan ləbara ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu anà do ahay. A ja 'am mənəjəna ajəjar, aday dowan kə gafak anan 'am bay.

* 28:27 Ca pə Esaaya 6.9-10.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Ruma ahay

Ađakay way pə deftere a anan

Derewel a zəbor a anan nà, Pol a vinden anan ayak anà egliz à Ruma. Ruma aday nà, kè tərak wulen su doh zek məduwen a sə daliyugo a fok. A ga nà, kawa kula Pol kà zlak à Ruma fan bay. Anga nan kutok, a tətakan atan ayak way ahay bayak a dəc dəc pə cəved a Mbərom sə varan anà do ahay aday ti tam ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a đakay anan zek anahan (1.1-17)

Pa 'am a Mbərom nà, do ahay fok ta gak ines (1.18 - 3.20)

Mbərom a təma do ahay nə kəkəməw (3.21 - 4.25)

Anjahay wiya su do sa đaf nga pə Yesu ahay (5.1 - 8.39)

Mbərom a ngaman anà Isəra'ila ahay (9.1 - 11.36)

Anjahay su do a Yesu ahay à wulen a tinen inde (12.1 - 15.13)

Aja 'am ahay (15.14 - 16.27)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Ruma ahay

¹ Sə vindek ayak đerewel a anan nà, nen Pol, do si mer su way ana Yesu Almasihu. A ngumo aday nê təra do maslan anahan awan, nen mə walay a sə đakay anan ləbara anahan mugom a anà do ahay. ² Ləbara ata aday nà, Mbərom a kè zlapak uko anan ahay tə dungo ana do maja'am anahan ahay kwakwa, tə vinde anan à Deftere anahan inde. ³ Ləbara ata nà, pə wan anahan, Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Winen mə wahay a pə daliyugo nà, à dala mbak ana bahay Dawuda inde. ⁴ Mbərom a slabakay anan ahay à məkə wa tə məgala ana Apasay Cəncan awan. Matanan kutok, Mbərom a đakay anan nə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, winen wan anahan awan. ⁵ Tə winen a kutok, Mbərom a təra nen do maslan anahan awan. U go sumor ata nà, aday nà zla saa đakay anan 'am anahan anà do su kon azar aya awan, aday tã đaf apan nga, tã đəfan apan lele. Natiya, ti həran nga anà sləmay a Yesu Almasihu kutok.

⁶ Kwanay Ruma ahay, kwanay đukwen à wulen su do ataya inde. Mbərom a ngamak ikwen nà, aday kè tərən do ana Yesu Almasihu ahay. ⁷ Anga nan kutok, nə vindek ikwen ayak nà, à kwanay do a Mbərom a sə pəlay ataya awan. A ngamak ikwen nà, aday kè tərən do anahan aya awan.

Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko, tã gak ikwen sumor, aday tã varak ikwen zay a tinen.

A nan anà Pol sa zla à Ruma

⁸ Mama'am aday nà, nə ngəran anà Mbərom anga kwanay a fok tə sləmay ana Yesu Almasihu. Angamaw? Anga do ahay bayak a pə daliyugo tinen apan ti sləne nà, kwanay apan ki đəfen nga pə Yesu Almasihu. ⁹ Pac pac nen apan ni ga amboh cəna, nə bayak nə pə kwanay awan. Way a nen sa ja həna ata đukwen nà, Mbərom awan a san zle, na ja ata nà, 'am đidek awan. Winen a aday nà, na gan mer su way a đukwen tə mivəl kərtek awan. Na gan mer su way sə đakay anan ləbara a mugom a pə wan anahan Yesu Almasihu.

¹⁰ Na gan amboh həna, aday à vuro cəved sa zlak ayak àga kwanay. Kak way ata kà zlak anan à nga ite nà, ni zlak ayak kutok. ¹¹ Anga na gak anan may nə bayak a sa zlak ayak saa varak ikwen ahay way ana Apasay Cəncan a sə vuro ataya awan, anga aday kè njiden məgala anahan. ¹² Na ja adəka nà, varuko anan məgala i zek ahay lele, anga mənuko də đəfak nga pə Yesu Almasihu.

¹³ Mərək uno ahay, u no đukwen, sənən apan aday nà, na gak anan may sa zlak ayak àga kwanay nə saray bayak awan. Əna hwiya nə njadak cəved a bay way anahan. U no sa

zлак ayak saa ga mer su way à wulen a kwanay kawa anuno sa taa ga ù kon azar aya ata re, anga aday kê zəgihen anan sə pərahan azar anà Yesu lele. ¹⁴ Mbərom kê varak uno mer su way à alay inde. Natiya təktek ni dakan anan ləbara ata anà do ahay fok. Nê dakan anan anà do mə vəzle aya aday anà do mə vəzle a itəbay ataya re. Nê dakan anan anà do mə jangay aya aday anà do mə jangay a itəbay ataya re. ¹⁵ Anga nan kutok, na gan may tə mindel sə dəkak ikwen anan ləbara a Yesu ata anà kwanay Ruma ahay re.

Ləbara ana Yesu nà, məgala awan

¹⁶ Nen tə ataslay mivél a sə dəkay anan ləbara ana Yesu. U go waray bay. Anga ləbara a mugom ata nà, məgala ana Mbərom uda awan sa tam anan do sa daf nga pə Yesu Almasihu ataya fok. A varan cəved pa 'am nə anà Yahuda ahay aday ù do su kon azar aya re. ¹⁷ Ləbara a mugom ata a dəkay aday nà, Mbərom a təra anan do zənzen a, do didek a pa 'am anahan a nə kəkəməw. A nan nà, do ahay tã daf nga pa wan anahan cəna coy. Cəved maza inde sabay. A təra nə kawa ana Mbərom a sa ja à Deftere anahan inde ata awan, a wa: «Dowan a kê dəkaf nga pə Mbərom cəna, i təra anan do didek a pa 'am anahan. Ata dowan ata i njad sifa didek awan.*»

Mbərom a ga mivél pə ines sə do ahay fok

¹⁸ Aya əna, mivél a Mbərom winen apan i kay uho anga sa ga sariya pə huwan su do zənzen awan, bina tinen tə dəfan apan bay, tə həran nga bay. Mbərom i gan atan sariya anga way a tinen a sa ga ata nà, kê mbəsakak anan cəved anà do azar a sa san anan didek a Mbərom sabay. ¹⁹ Mbərom i gan atan sariya, anga ta san cəved sa tam zle. Ba kê dəkak atan anan cəved ata awan, əna tə bənək anan bitem anà cəved ata bay. ²⁰ Mbərom a aday nà, winen kəkəməw? Kula dowan kê canək anan bay. Əna a ban pə ananahan sə ndakay daliyugo ata wa nà, way anahan a mə ndakay ataya tə dəkay anan nə winen Ba Məgala pa sə viyviya awan, aday winen do kərtek Mbərom a way anahan. Way ataya fok ta ca ike. Anga nan, do ahay ti mba apan sa njad alay sa 'am tətə sabay.

²¹ Natiya kutok, kwa â ga nə ta san Mbərom zle dəp nà, tə hərək anan nga aday tə ngərək anan kawa abay tədə sə həran nga aday sə ngəran anà Mbərom ata bay. Adəka nà, abayək nga a tinen a fok nə pə way kəriya aya awan. Asan way a tinen kê hurfok. Ta san awan pə Mbərom sabay. ²² Tə bayək adəka nà, ta san way zle, cəkəbay tinen bəlɓəle aya awan. ²³ Tə varək anan mazlaɓ anà Mbərom, do sa mac itəbay ata, sabay. Ta ma nga nə sə dukwen gərmec ù vo anà pəra ahay sa ga minje tu do zənzen aday sa mac ataya awan, aday anà pəra ahay sa ga minje tə məvuhom ahay, way sə kibe ahay, aday anà way sa zla tə kutov ahay cara cara.

²⁴ Anga nan kutok, Mbərom a mbəsək atan sa ga way sa zlan atan à nga, way lelibay ataya awan. Ti ga way sə waray ahay sa ga məsagar pi zek ahay. ²⁵ Tə mbəsək Mbərom, do sə didek, anga sə pərahan azar anà way mungwalay aya awan. Tə həran nga adəka nà, anà way a Mbərom sə ndakay ataya awan. Tinen mbəsək zek a Mbərom a do sə ndakay way ataya awan, dowan a abay tədə sə həran nga, sə ngəran pa sə viyviya ata awan. Amen.

²⁶ Anga nan, Mbərom a mbəsək atan tã ga way sə waray a sa zlan atan à nga cəvedabay ata awan. Uwar ahay, tə mbəsək sə nahay tə mungol ahay, ta ma nga sə nahay adəka nə tə uwar car aya awan. Way ata dukwen nə way sa zlan à nga anà Mbərom bay. ²⁷ Mungol ahay dukwen ta ga nə matanan, tə mbəsək anan uwar ahay, ta ma nga sa gan may adəka nà, anà mungol ahay kawa tinen aya awan. Natiya kutok, atə mungol tə mungol tinen apan ti ga way ma ga waray aya sa ga patan məsagar. Ti mer su way a tinen ataya, tinen apan ti ngəzahay sariya pi zek anga ines a tinen ataya awan.

²⁸ Do ataya tə pəlay sa san Mbərom bay. Anga nan, winen a kê mbəsəkak atan aday tã nes anan abayək nga a tinen matanan kutok, tã ga way lelibay aya bayək awan sa zlan atan à nga. ²⁹ Mivél a tinen nà, ma rah aya tə way lelibay aya cara cara bayək awan. Tinen apan ti ga ubor pə way sə do ahay, tinen sədək aya awan, sərək aya awan, tinen apan ti vad do, tinen apan ti tere, tinen apan ti njəkan uda anà do ahay, tinen huwan aya awan,

* 1:17 Ca pə Habakuk 2.4.

tinen apan ti gədan azar anà do azar awan,³⁰ tinen apan ti ja 'am lelibay aya pə do ahay, ti nan ide anà Mbərom, ti gənanhan anà do ahay, ti həran nga anà zek a tinen, ti zlapay awan aya awan, tinen apan ti pəlay nə cəved wiya sa ga ines ahay, tə dəfan apan anà bəbay a tinen ahay kabay anà may a tinen ahay sabay,³¹ ta san way lele aya sabay, ta san pa 'am a tinen ma ja aya sabay, ta san sə pəlay do sabay, dowan a gan atan i zek wa itəbay re.³² Aday dukwen, do ataya ta san zle, Tawrita a Mbərom kà jak pə sariya ana do ataya awan, ti njad amac. Kwa â ga nə ta san zle dəp nà, tinen apan ti ga way ataya matanan hwiya. Mə zakay a kutok nà, tinen apan ti həran nga anà do sa ga way ataya kawa ta ga nə way lele aya awan.

2

Sariya a Mbərom saa gan anà do ahay ata awan

¹ Kwa â ga nə iken waya waya, san apan aday nà, kak iken apan ki man anan mungok anà do pə ines cəna, ka man anan mungok ata nà, anà zek anak awan re, anga ki mba apan sa njad alay sa 'am sabay, bina iken a dukwen ka ga nə way a lelibay ataya re. ² Da san apan zle asanaw, kak Mbərom kà gak anan sariya anà do sa ga way matanan ataya nà, sariya anahan nə didek awan. ³ Iken do sa man anan mungok u do pə way lelibay aya aday iken a ka ga way ataya re ata nà, ki saa tam pə sariya a Mbərom a wa nə kəkəma kəla anaw? ⁴ Adəka bay, i ga nà, tiya nə kə kədey anan sumor a Mbərom tə munapanaw anahan dəge? Kə kədey anan anga Mbərom a ngam sa gak sariya fan bay ata bidaw? A gak sumor ata dukwen, aday kà njad alay a sa yam pə ines anak ahay aday nà, ka san bidaw?

⁵ Iken nà, kurkwilen à sləmay anak inde, a nak sa yam pə ines anak bay adəka. Tə alay anak awan, a nak Mbərom â gak sariya anahan. Pə luvon sə sariya a Mbərom nà, ki ga dəcə nà, bayak awan. Anga pə luvon ata cəna, Mbərom i gan sariya anà do ahay fok tə cəved awan. ⁶ I varan anà do ahay fok nə pə way a tinen aya sa ga ata awan. ⁷ Do hinen ahay tə rəzlen à nga wa anà mer su way lele aya, aday ti gan may anà mazlaḅ a Mbərom a saa varan atan ataya awan, ti gan may anà zlangar a anahan, ti gan may anà sifa sa ndav bay ata awan. Anà do ataya kutok, Mbərom i varan atan sifa sa ndav bay ata kutok. ⁸ Əna do azar aya ite, ti vəze pə Mbərom. Do ataya ite nà, do sa ngam didek itəbay ataya awan, aday tə pərahan azar adəka nà, sa ga nə sədək a tinen ahay ataya awan. Mbərom i bəjok anan way sə mivəl anahan ahay fok pə tinen. ⁹ Matana awan, do sə sədək ahay fok, ti njad dəcə sa sa lirew. I lah pə Yahuda ahay aday do su kon azar aya kutok. ¹⁰ Aya əna, do sa ga way lele aya ite nà, Mbərom i varan atan mazlaḅ, i ngəran atan, i varan atan zay. I lah sə varan pa 'am dukwen anà Yahuda ahay, aday anà do su kon a azar aya re. ¹¹ Mbərom a ga mer su way anahan pə do ahay nà, alay kərtek a wa.

¹² Do su kon a azar ataya nà, tinen apan ti ga ines, aday ta san Tawrita itəbay. Tinen ti lize dukwen, mənəna Tawrita ata re. Yahuda ahay ite nà, ta ga ines, aday ta san Tawrita zle. Mbərom i gan atan sariya anga Tawrita ata awan. ¹³ Dowan saa təra do didek a pa 'am a Mbərom ta sa pak sləmay pə Tawrita nà, ibay. Si kak dowan a kə dəfak anan apan aday. ¹⁴ Do su kon azar aya nà, ta san Tawrita itəbay. Aday dukwen, à alay azar aya nà, ta ga way tədə kawa ana Tawrita sa ja ata re. Ta gak kawa ana Tawrita sa ja ata nà, ata tə dəkay anan Tawrita inde à mivəl a tinen kwa abay â ga nə dowan kà jak atan 'am sə Tawrita bay dəp nà, na. ¹⁵ Mer su way a tinen a sa ga ata a dəkay anan nà, Tawrita inde ma ga nga awan, à mivəl a tinen ahay inde, anga aday tə san way ana Tawrita sa jan atan «gen» ataya awan. Mez si zek a tinen a a dəkay anan re. Bina, alay azar dukwen, tinen a ta san zle, ta gak way lelibay awan, kabay ta gak way lele awan ata re. ¹⁶ Pə luvon a aday way ataya ti kay zek uho, Mbərom i gan sariya anà do ahay tə alay ana Yesu Almasihu ata awan. Mbərom i ga sariya pə do ahay anga way mi dər aya à mivəl inde ata awan. Ləbara mugom a nen sə təkəren anà do ahay ata nà, a ja nə way ataya kutok.

Yahuda ahay tə dəfak anan apan anà Tawrita a bay

¹⁷ Kwanay Yahuda ahay, ki cen pa nga a kwanay hōna nà, kəkəməw? Ki jen nà, kwanay Yahuda ahay, ki jen nə kə bənen Tawrita à alay inde, aday ki jen nà, kwanay dō a Mbərom ahay. ¹⁸ Ki jen nə way sa zlan à nga anà Mbərom ata dukwen, kə sənən zle coy, anga Tawrita kə dakak ikwen anan way lele aya sa ga. ¹⁹ A ga pikwen nà, ki mben apan sə bənan alay anà hurof ahay aday sə dəvan anà dō a azar aya tinen ì idē zənzen a inde ata awan. ²⁰ Kwanay gədək a tətakan anan way anà dō bəlbəle aya, aday sə janggan atan way anà dō gwaslay ahay aya à abayak nga inde mba ata awan. Matana awan, ki jen nə Tawrita kə dakak ikwen anan cəved sa san way aday sa san didek ahay fok.

²¹ Əna kwanay apan ki tətakan anan anan way anà dō ahay, əna kwanay mbədək anan à nga wa sə tətakan anan way anà nga a kwanay aya awan. Ki jen nà: «Kâ ga akar bay!» Kwanay a, kwanay apan ki kəren way ahay. ²² Ki jen anà dō ahay nà: «Kâ ga mədīgweđ bay!» aday kwanay a, kwanay apan ki pəlen uwar ahay uho ata kəməw? Kwanay apan ki gifen anan 'am anà dō ahay sa ga pəra, əna a zlak ikwen à nga sə kəray ahay way ahay ù doh sə pəra ataya wa kəkəma asa anaw? ²³ Kwanay apan ki hərən anan nga ì zek bayak awan, anga Mbərom kə varak ikwen Tawrita anahan, əna kwanay apan ki nəsən anan Tawrita ata nə pa ma mba asanaw? Ata kə nəsən nà, sləmay a Mbərom awan. ²⁴ Mə vinde a à Deftere a Mbərom a inde nə matanan, a wa: «Do su kon azar aya tinen apan ti nes anan sləmay a Mbərom dəgerger anga kwanay Yahuda ahay.*»

Way sə dakay anan iken Yahuda ahay nà, agad mədəndalas bay

²⁵ Kwanay Yahuda ahay nə kə gəden mədəndalas anga sə dakay a nə kwanay dō a Mbərom ahay. Kak kə pərihen anan azar anà way ana Tawrita sa ja matanan nà, i mak ikwen zek acəkan. Kak ki gen anan way ana Tawrita sa jak ikwen ata bay nà, ki tərən kərtek a tu dō ma gad mədəndalas aya itəbay ataya awan. Magwagway a kwanay a ibay. ²⁶ Natiya nà, dō kə gədək mədəndalas itəbay, aday kə bənak anan bitem anà 'am ana Tawrita a Mbərom ata lele nà, Mbərom a i ca apan kawa dō ma gad mədəndalas a bay aday daw? ²⁷ Anga nan kutok, dō su kon a azar aya aday tə gədək mədəndalas sə awan itəbay əna ti dəfan apan anà Tawrita ataya, ti sa mak ikwen anan mungok kutok asa. Anga kwanay nà, Tawrita a kwanay inde, aday kwanay apan ki gəden mədəndalas. Cəkəbay ki gen anan way mbala ana Tawrita sa ga apan 'am ata awan.

²⁸ Natiya kutok nà, sə təra Yahuda ahay didek aya nə maya anaw? Do sa gad pa zlay si zek anahan wa ata daw? A'ay. Agad mədəndalas didek a nà, agad pa zlay si zek wa cəna coy bay. ²⁹ Əna Yahuda didek nà, dō sa gad mədəndalas à mivəl inde ata awan, bina mbala ana Tawrita sa ja apan ata bay. Anga agad mədəndalas didek a nà, mbala ana Apasay a Mbərom sa gad à mivəl inde ata awan. Wita dukwen, 'am sə Tawrita mə vinde avinde ata bay. Do matanan kutok cəna, saa həran nga nə Mbərom a bina, dō zənzen a bay.

3

Mer su way ana Mbərom sa ga nà, lele

¹ Izəne dōwan a i cəce: «Kak matanan cukutok nà, Yahuda ahay tə zalay dō su kon a azar aya nə ta ma kutok anaw? Agad mədəndalas a tinen ata nà, magwagway a inde asa daw?» ² Tə didek a nà, magwagway a inde nə mənjoek bay. Mama'am aday nà, Mbərom kə varak atan anan 'am anahan à alay inde.

³ Izəne dō hinen i cəce asa: «Yahuda aya azar a tə dəfan apan anà 'am a Mbərom sabay. Aka aday, a nan sa ja kutok nà, Mbərom i ga anan way anahan sə zlapay anan ata sabay kutok daw?» ⁴ Matanan bay! Kwa â ga nə dō ahay fok mungwalay aya awan, Mbərom nà, a gad mungwalay itəbay asanaw! Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà: «Iken Mbərom nà, ka jak 'am cəna, dō ahay fok ti san nə ka ja didek a hwiya acəkan. Dōwan a kə pəlak anak cəved sə mungok dukwen, i san iken dō didem a hwiya.*»

⁵ Izəne dō maza awan i cəce re: «Ines a mənuko sa ga ataya, ta man zek anà dō ahay sa san Mbərom winen a ga ines itəbay. Kak matanan nà, ines a mənuko ahay ti ga mer

* 2:24 Ca pə Esaaya 52.5. * 3:4 Ca pə Jabuura 51.6.

su way lele awan. Ata, sariya a Mbərom sa gak uko ata nà, tə cəved a bay kələdaw?» Ni ja uda kawa su dō a man a aday! ⁶ Matanan bay jiga awan, Mbərom winen dō didek a hwiya. Bina aday i saa gan sariya anà dō sə daliyugo aya kəkəməw?

⁷ Izəne dō hala maza i cəce asa re: «Kak nen apan ni ga ines nà, ata a kay uho nə Mbərom nə dō didek awan, aday dō ahay ti varan mazlaḅ adəka. Əna, i go uda sariya anga nen dō sa ga ines nə pa ma asa mba anaw?» ⁸ Kəkəməw? Kak matanan nà, sa ga ines nə lele cukutok, anga sumor a Mbərom i kay ahay uho! Dō a azar ta gad upo mungwalay sa jəka: «Sa ja 'am ata nə Pol.» Dō ataya dukwen ti njad wa sariya a Mbərom.

Do mənɟəna ines nà, ibay

⁹ Natiya kutok nà, mənuko Yahuda ahay, də zalay dō su kon azar aya daw? A'ay, də zalak dowan ibay. Kawa anuno sa ja bine siwaw nà, Yahuda ahay pi zek tu dō su kon azar aya fok, ines a lavan atan nga. ¹⁰ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja aday nà: «Dowan inde kwa kərtek didek a nà, ibay.

¹¹ Dowan inde kərtek sa san didem nà, ibay.

Dowan inde sə pəlay sa san Mbərom a dukwen, ibay re.

¹² Dō ahay fok tə mbədahak anan ləen anà Mbərom, tə tərak dō kəriya aya awan.

Dowan inde sa ga sumor kwa kərtek dukwen, ibay.†»

¹³ «Way sa nay uho à 'am a tinen ahay wa cəna, lelibay aya fok, kawa way sa nay ahay à jəvay mə təba a wa a rəbas ike ata awan.

Miresl a tinen ahay tə mbəda nà, way sə njəkan uda anà dō a azar aya awan.‡»

«'Am a tinen ahay fok nə kawa umom su kòn ahay.§»

¹⁴ «Ta ja dukwen, 'am sə tahasl dō ahay hwiya, aday 'am mi wesl aya re.*»

¹⁵ «Ta haw sa vad dō dukwen ahahaw.

¹⁶ A man a tinen sa zla ahay cəna, ti həzlap way sə gəban dəce anà dō ahay bayak awan.

¹⁷ Ta san cəved sə njahay zay tə dō ahay itəbay re.†»

¹⁸ «Tə jəjaran anà Mbərom itəbay fok.‡»

¹⁹ Kak Deftere a Mbərom kà jak matanan cukutok nà, dā san apan zle, a jan 'am ata nə anà dō a aday Mbərom a varay 'am anahan a à alay a tinen ahay inde ataya bidaw? Natiya kutok, dowan inde kwa kərtek i mba apan sə məman anan ines tətə sabay. Mbərom i gan sariya anà dō ahay fok. ²⁰ Matana awan, dowan inde saa təra dō didek a pa 'am a Mbərom anga sə dəfan apan anà Tawrita nà, ibay. Adəka, Tawrita a jan anà dō ahay nà, ines inde aday tã san anan coy.

Do ahay ti təra dō didek aya pa 'am a Mbərom nə kəkəməw?

²¹ Həna nà, Mbərom kə təbak anan cəved anà dō ahay sə təra dō didek aya pa 'am anahan. Cəved a wiya ata nə tə bənak pi zek tə cəved sə Tawrita bay. Aya əna, Tawrita pi zek tu dō maja'am ana Mbərom ahay ta jak pə cəved ata kurre way anahan. ²² Cəved ata nà, natiya awan: Dowan aya tə dəfak nga pə Yesu Almasihu nà, tinen ti təra dō didek aya pa 'am a Mbərom kutok. Mbərom a təba cəved ata dukwen, anga Yahuda ahay taayak bay, əna anà dō saa daf nga pə Yesu ahay fok. Anga Mbərom awan aday nà, a gəzla dō ahay pi zek wa itəbay. ²³ Bina, dō ahay fok ta gak ines. Ta slak sə njahay à man sə mazlaḅ a Mbərom cəncan ata bay. ²⁴ Aya əna, Mbərom kà gak atan sumor anahan kəriya awan, kə tərak atan dō didek aya pa 'am anahan. A ga matanan ata dukwen tə alay ana Yesu Almasihu, dō sə təmay atan ahay à atahasl wa ata awan. ²⁵ Mbərom a slənay anan, anga aday à mac à yime sə dō ahay fok, aday mez anahan à banay puko wa ines ahay. Matanan, dowan a kə dəfak nga pə Yesu cəna, Mbərom i pəsen anan ines anahan kutok.

† 3:12 Ca pə Jabuura 14.1-3, 53.2-4; Gaajoowo 7.20. ‡ 3:13 Ca pə Jabuura 5.10. § 3:13 Ca pə Jabuura 140.4. * 3:14 Ca pə Jabuura 10.7. † 3:17 Ca pə Esaaya 59.7-8. ‡ 3:18 Ca pə Jabuura 36.2.

A ga kətanən nà, anga a nan sə dəkay anan nə winen dō didek awan. Ines sə dō ahay sa taa ga ataya nà, Mbərom a taa ga kawa a canan atan bay, ²⁶ a taa njahay tete kawa awan ibay. Əna həna kutok, winen apan i dakan anan anà dō ahay nà, winen dō didek awan, ta sa ga way didek awan. Aday dukwen, a nan sə təra anan dō sa daf nga pə Yesu ahay, dō didek aya pa 'am anahan.

²⁷ Kak matanan cukutok nà, awan a inde kə mbəsakak uko aday di njad sa ga anan ti zek daw? Ibay jiga awan. Kak abay dowan a a dəfan apan nà, anà Tawrita fok kəma, ata abay i mba apan sa ga anan ti zek lele. Əna Mbərom a a təba nə cəved miza awan. Cəved ata nà, adaf nga pə Yesu Almasihu. ²⁸ Matanan, da san zle way anahan, Mbərom a təra anan dō ahay, dō didek aya pa 'am anahan nà, anga tə dəfak nga pə Yesu, bina anga sə dəfan apan anà Tawrita a Musa bay. ²⁹ Aka aday winen a nà, Mbərom sə Yahuda ahay taayan kələdaw? A'ay, winen Mbərom sə dō ahay kəzlek, Yahuda ahay tu dō su kon azar aya təkə. ³⁰ Anga Mbərom nə winen kərtek. Kak Yahuda ahay tə dəfak apan nga, i təra atan dō didek aya pa 'am anahan. [§] Matanan re, kak dō su kon azar ataya tə dəfak nga pə Mbərom dukwen, i təra atan dō didek aya pa 'am anahan re. ^{*} ³¹ Na jak matanan nà, ata nə kədiyək anan Tawrita adəka daw? Adəka bay, nə həran nga, aday nə təra anan way lele kawa ana Mbərom a sa daf anan ata awan.

4

Minje ana Ibərahima

¹ Həna nà, bayakuko pə bije a mənuko Ibərahima aday. 'Di ja nə maw? Ma sə təran anaw? ² Kak Ibərahima kə tərak dō didek a pa 'am a Mbərom anga a ga mer su way lele nà, abay tiya nə i njad sə həran nga anà zek. Əna kə njadak sə həran nga anà zek pa 'am ana Mbərom bay. ³ Ə Deftere a Mbərom inde nà, ta ja apan nə maw? «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō didek awan.*» ⁴ Da san zle, dowan a kə gak mer su way cəna, tə haman way sə herreb anahan, bina tə varan nə magwagway bay asanaw? Wita nə way sə herreb anahan a way anahan. ⁵ Əna dowan a kə dəfak nga pə Yesu mənjenja a daf nga pi mer su way anahan lele aya nà, Mbərom i ca apan nà, adaf nga anahan ata kə tərak anan dō didek awan. Cəved a Mbərom inde sə təra anan dō ahay dō didek aya pa 'am anahan, aday ta 'am kəriya awan.

⁶ Bahay Dawuda a ja matana re. A ja nà, Mbərom a təra anan dō sa daf apan nga ataya, dō didek aya pa 'am anahan, mənjenja a ca ide pi mer su way a tinen ata awan. Ti taslay mivel kutok. Matanan, Dawuda a wa:

⁷ «Do sa ga ines ahay ti taslay mivel,

 anga Mbərom kə pəsek atan anan ines a tinen ahay,
 aday kə banak patan wa atahasl a tinen ahay fok.

⁸ Do sa ga ines ahay, ti taslay mivel,

 anga Mbərom i ca pə ines a tinen ahay sabay.†»

⁹ Natiya, ataslay mivel ata nà, winen mə lavay zek a anga Yahuda ahay dəkdek daw, kabay anga dō su kon azar aya cite daw? Nə lahak sa ja coy asanaw: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen dō didek awan.‡» ¹⁰ Way ata a təra nà, siwaw? A gad mədəndalas aday daw, kabay pə dəba anahan a wa daw? Pə dəba anahan a wa bay. A sa gad mədəndalas nà, Mbərom kə tərak anan winen dō didek a pa 'am anahan coy. ¹¹ Ibərahima a gad mədəndalas sə dəkay anan winen kə dəfak nga pə Mbərom coy, aday Mbərom kə tərak anan dō didek a pa 'am anahan coy re. Matanan Ibərahima a təra bəbay su dō sa daf nga ahay aday tinen ma gad mədəndalas a itəbay ataya fok. Bina Mbərom a təra atan dō didek aya pa 'am anahan kawa anahan sə təra anan Ibərahima ata awan. ¹² Aday Ibərahima, winen bəbay su dō ma gad mədəndalas

§ 3:30 Yahuda ahay, tinen dō ma gad mədəndalas aya awan. * 3:30 Do su kon azar aya nà, tinen dō ma gad mədəndalas aya itəbay ataya awan. † 4:3 Ca pə Laataanooji 15.6. ‡ 4:8 Ca pə Jabuura 32.1-2. † 4:9 Ca pə Laataanooji 15.6.

aya fok re, əna si ti pərahan azar anà cəved sə adaf nga ana Ibərahima à alay a aday a saa gad mədəndalas ata awan.

Way a Mbərom mə zlapan a anà do anahan ahay

¹³ Mbərom a zlapan anà Ibərahima, i varan anan daliyugo fok anà zahav anahan. Matanan kutok, Mbərom a a zlapan anan nà, anga Ibərahima kə dəfak anan apan anà Tawrita bay, əna a zlapan anan anga Ibərahima kə dəfak apan nga ata awan, kə tərak do didek a pa 'am anahan.[§] ¹⁴ Kak dowan aya inde tə njadak way ata anga sə dəfan apan anà Tawrita cəna, ata adaf nga pə Mbərom i təra kəriya bugol, aday 'am a Mbərom sə zlapay anan ata kə tərak way kəriya re. ¹⁵ Tawrita a gəbay ahay cəna, mivel a Mbərom, bina do ahay tə dəfan apan bay, ta gak ines. Abay Tawrita â ga ibay cəna, aga ines i ga inde sabay re.

¹⁶ Anga nan kutok, way a Mbərom sə zlapay anan ata nà, a zlapan anan nə anà do sa dəf apan nga ahay. A ga matanan ata dukwen, aday â varan atan anan way ata kəriya awan. 'Am ata mə zlapan a dukwen, anà zahav ana Ibərahima ahay fok. Zahav ana Ibərahima nà, do sə dəfan apan anà Tawrita ahay dəkdek bay, əna do sa dəf nga pə Mbərom kawa Ibərahima ahay re. Anga winen nə bəbay a mənuko aya fok. ¹⁷ Kawa ana Mbərom sa jan anà Ibərahima, a wa: «Nə tərak iken bije sə zahav ahay bayak awan.*» Matanan Ibərahima nà, winen bəbay a mənuko pa man sə ide a Mbərom, anga winen kə dəfak apan nga. Mbərom winen do sə varan sifa anà way ma mac aya fok, do sə ndakay way ahay fok tə alay məgabar awan, ata awan. ¹⁸ Abay abayak nga ana Ibərahima inde pə awan sabay, əna kə dəfak nga pa 'am a Mbərom sa ja: «Wan sə kutov anak ahay ti baslay zek bay†» ata awan. Kə dəfak anan ide anahan zuhhwe pə Mbərom, kə tərak bəbay sə zahav ahay bayak awan acəkan. ¹⁹ A san zle re, ava anahan kə dəzlek bəse səkat coy, aday Saratu dukwen, i mba apan sa ga wan sabay. Kwa â ga nə zlay si zek anahan nə coy kawa ma mac awan dəp nà, adaf nga anahan pə Mbərom ata bəle a bay.

²⁰ Anga nan, kula way a Mbərom sə zlapan anan ata, kə gak anan hiyem hiyem bay. Adəka nà, adaf nga anahan kə jərahak, a ma nga sə həran nga à Mbərom. ²¹ Way inde a san zle kərtek cəna: Mbərom nə məgala anahan inde sa ga way anahan sə zlapay anan ata awan. ²² Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen do didek awan.‡ ²³ 'Am a Deftere sa ja «Mbərom a ca apan nə winen do didek awan» ata, mə vinde nə anga Ibərahima dəkdek bay. ²⁴ 'Am ata mə vinde a anga mənuko re. Da dəf nga nə pə Mbərom, winen do sə pədfəkey anan Bahay a mənuko Yesu à wulen su do ma mac aya wa ata awan. Aday winen a dukwen i i təra mənuko do didek aya pa 'am anahan. ²⁵ Mbərom a mbəsak anan â mac anga ines a mənuko ahay, aday a slabakay anan anga dđ təra do didek aya pa 'am anahan awan.

5

Mbərom a zlah anan məmal anahan tə mənuko nà, tə Yesu

¹ Matanan kutok, də təra do didek aya pa 'am a Mbərom, anga də dəfak apan nga, aday həna kutok zay a mənuko inde tə winen anga Bahay a mənuko Yesu Almasihu. ² Winen kə njadak uko cəved aday Mbərom a gak uko sumor, anga də dəfak nga pə winen awan. Tə sumor anahan ata nà, di jəra sə tavay apan nə njənjan lele. Di taslay anan mivel, anga di i njad sə njahay à man sə mazlab a Mbərom. ³ Aday asa, di taslay mivel tə dəcə a mənuko ahay re, anga da san zle, da gak dəcə nà, di njad ngatay aday. ⁴ Ngatay aday dukwen, i təra mənuko do ma san nga aya awan. Aday də tərak do ma san nga aya ite, di dəfan ide anà way sa 'am. ⁵ Di dəfan ide anà way sa 'am, way sa 'am ata dukwen a njəkan uda anà do itəbay asanaw? Anga Mbərom kə kak uko anan asan zek anahan coy ta sə varak uko ahay Apasay anahan Cəncan a à mivel inde re.

§ 4:13 Ca pə Laataanooji 12.2-3, 17.4-6, 22.15-18. * 4:17 Ca pə Laataanooji 17.5. † 4:18 Ca pə Laataanooji 15.5. ‡ 4:22 Ca pə Laataanooji 15.6.

⁶ Ayaw, à alay a mənuko bəle aya mba ata nà, Almasihu winen kè məcak anga mənuko, mənuko aday nà, do mə vəze aya pə Mbərom. Almasihu a mac nà, à alay ata kutok, kawa sa zlan à nga à Mbərom. ⁷ Dowan saa təma sa mac anga do didek a natiya ca nà, ibay. Izəne anga do sa ga way lele aya nà, do ahay ti ngam sa mac. ⁸ Cəkəbay Almasihu a mac anga mənuko nà, à alay a mənuko do sə ines ahay hwiya. Matanan Mbərom a kay anan ahay asan zek anahan anga nuko nà, na. ⁹ Aya, mez ana Almasihu kè varak uko cəved sə təra do didek aya pa 'am a Mbərom. Anga nan da san zle lele re, zek a ana Almasihu a dukwen, i i tam mənuko à mivel a Mbərom saa ga pə do ahay ata wa re. ¹⁰ À alay a aday mənuko do sa nan ide anà Mbərom ahay hwiya ata nà, winen kè ndəvak anan sa zlah anan məlmal tə mənuko, tə amac a wan anahan. Aka aday həna də tərak do anahan ahay coy nà, i tam mənuko à sariya anahan saa ga ata wa, anga wan anahan kə slabakak ahay à məke wa kutok bidaw? ¹¹ Wita dəkdek cəna coy bay. Di taslay mivel re, anga ajapay a mənuko tə Mbərom, bina Yesu Almasihu Bahay a mənuko kə tərak mənuko car a Mbərom ahay coy asanaw?

Minje ata ana Adama tə Almasihu

¹² Atahasl a nay ahay pə daliyugo nà, anga do kərtek sa ga ines, winen nà, Adama. Aday ines anahan a tavakay ahay amac pə do ahay. Do ahay fok ti mac kutok, anga fok a tinen a ta gak ines re. ¹³ Mbərom a saa varan Tawrita anà Musa nà, ines inde pə daliyugo coy. Əna à alay a Tawrita inde fan bay ata nà, Mbərom a baslay ines a tinen ahay fan bay re. ¹⁴ Aya əna, a bənay ahay pə Adama wa hus pə Musa dukwen, amac winen apan i vad do ahay. Kwa tinen ta gak ines kawa ana Adama do sə vəze pə Mbərom ata itəbay nà, amac kə vədak atan re.

Adama dukwen, winen kawa minje ana Yesu, dowan a saa nay ahay ata awan. ¹⁵ Əna magwagway a Mbərom sə varak uko tə Yesu ata nà, kə gak minje tə ines mbala ana Adama sa ga ata bay. Tə didek a nà, do ahay bayak a tə məcak anga ines ana Adama. Əna magwagway a Mbərom sa var kəriya tə alay ana Yesu Almasihu ata nà, a zalay atahasl ana Adama. Anga Mbərom kə gak anan sumor anà do ahay kə zalak. ¹⁶ Magwagway a Mbərom nà, a ga minje tə atahasl ana Adama bay. Ines ana Adama sa ga ata nà, kə varak anan mungok coy, sariya kə bənak anan. Aya əna, sumor a Mbərom a mbasay pə ines sə do ahay, kwa à ga nə ta gak ines bayak awan, aday a təra atan do didek aya pa 'am anahan. ¹⁷ Matanan kutok, anga ines su do kərtektəkke, amac kə mbərmak alay pə do ahay fok. Əna way sə zalay anan way ata tə sumor dukwen, a nay tu do kərtektəkke, winen Yesu Almasihu. Anga winen, Mbərom kə gak anan sumor anà do ahay bayan awan, a təra atan do didek aya pa 'am anahan. Matanan ti njad sifa sa ndav bay ata awan, aday ti ga bahay pə kərtek a tatə Yesu a kutok.

¹⁸ Natiya kutok, ines su do kərtek kə gəbak ahay 'am sa ban anan do ahay fok. Matanan, mer su way su do kərtek lele a, kə gəbak ahay 'am sə təra anan do ahay fok, do didek aya pa 'am a Mbərom, aday sə varan atan sifa sa ndav bay ata re. ¹⁹ Kwakwa ata nà, do kərtektəkke a ngam sə dəfan apan anà Mbərom bay. Anga nan, do ahay bayak a tə tərak do sə ines ahay. Matanan re, do kərtektəkke a dəfan apan anà Mbərom. Anga nan, do ahay bayak a ti təra do didek aya pa 'am anahan.

²⁰ Tawrita a dəzley ahay nà, anga aday ines ahay t̄a ma nga sə zəga pə do ahay ite. Əna à man a aday ines kə zəgahak ata nà, sumor a Mbərom a ma nga sə zəga pə do ahay ite re. ²¹ Kwakwa ata nà, məgala ana ines inde sa vad do. Həna dukwen, sumor a Mbərom sa gan anà do ahay ata nə məgala anahan inde sə təra atan do didek aya pa 'am anahan re. Natiya, do ahay ti mba apan sa njad sifa sa ndav bay ata awan. Ti njad anan nə tə sləmay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

¹ Həna kutok nà, u no sa ja nə maw? Zəgahuko anan sa ga ines aday sumor a Mbərom à zəga ite daw? ² Matanan bay re. Də takas nà, à amac wa. Anga nan, ines a lavak uko nga sabay. Aka aday di njahay i ines inde kəkəma asa anaw? ³ Da san way ata zle lele. À alay a mənuko sa ga baptisma ata nà, də japay nə tə Yesu Almasihu, aday da mac tatə winen a re. ⁴ Matanan, tə baptisma ata nà, mənuko fok də məcak tatə winen, aday ta lak mənuko tatə winen a re. Əna mazlaḅ a Mbərom nə məgala awan, a slabakay anan Almasihu à wulen su do ma mac aya wa. Natiya kutok, i slabakay ahay mənuko anga aday dā njad sə njahay tə sifa wiya awan.

⁵ Natiya, də japak tə winen à alay a mənuko sa mac tə winen ata awan. Matanan, à alay a mənuko saa slabakay à məke wa ata nà, di japay tə winen à aslabakay anahan à amac wa ata re. ⁶ Sənuko way inde aday: Anjahay a mənuko kwakwa ata nà, tə darak anan ayak pə dədom mə zləngad a pə kərtek a tə Almasihu, anga aday ubor sə ines a mə japay a tə mənuko ata dukwen à lize sə coy, aday mənuko dā təra bile sə ines ahay sabay. ⁷ Natiya kutok, dōwan a kə məcak cəna, winen bile ana ines sabay. ⁸ Matanan, kak də məcak tə Almasihu nà, di daf apan nga di njahay tə sifa anga winen a re. ⁹ Almasihu a slabakay ahay à məke wa. Anga nan, da san a zle re, i naa mac sabay, anga məgala ana amac inde apan sabay. ¹⁰ Almasihu kə məcak. Amac anahan ata kə gəzlak atan pi zek wa tə ines sə coy. Həna nà, winen pə kərtek a tə Mbərom, tə sifa awan. ¹¹ Matanan re, kə sənən zle, kwanay dukwen kə məcen, aday kə gəzlen pi zek wa tə ines. Həna nà, kwanay pə kərtek tə Mbərom tə sifa aya awan, anga kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu.

¹² Anga na awan, ines à ga pikwen məgala sabay, kə pərihen anan azar anà ubor si zek a kwanay ahay sabay. Ki məcen wanahan asanaw! ¹³ Kà sa mbəsiken anan zek a kwanay ines à ga anan mer su way lelibay aya sabay. Gen adəka nə mer su way a Mbərom kutok, kawa do ma mac aya ta may uho à məke wa ataya awan. Mbəsiken anan zek a kwanay həna nà, sa ga mer su way didek aya kutok. ¹⁴ Sə lavak ikwen nga həna nà, Tawrita sabay, əna sumor a Mbərom sa gak ikwen ata kutok. Natiya məgala ana ines inde pikwen sabay.

Minje sə bile

¹⁵ Həna nà, di ja nə maw? Sə lavak uko nga nà, Tawrita sabay, əna sumor a Mbərom kutok. Cəved inde sa ga way lelibay a adəka daw? A'ay! ¹⁶ Kə sənən itəbay daw? Kə tərən bile su do aday nà, bəlaray si ki dəfen anan apan anà dōwan ata awan. Kak kwanay bile ana ines ahay, ines i lagay kwanay hus à amac inde. Kak kwanay bile ana Mbərom ahay, ata Mbərom i təra kwanay do didek aya awan. ¹⁷ Kwakwa ata nà, kwanay bile ana ines ahay. Ngəren anan anà Mbərom anga həna kə təmihen sə dəfan apan tə mivəl kərtek a anà atətak way a kwanay a sə sləne ata awan. ¹⁸ Abay kwanay bile sə ines ahay, əna kə təmen ahay à bile sə ines wa, aday kə tərən bile ana didek ahay kutok ite. ¹⁹ Nə gəḅa minje sə bile nà, anga aday kə sənən way a ni jak ikwen ata awan. À alay a kwanay bile sə ines ahay ata nà, kə mbəsiken anan zlay si zek a kwanay à ga mer su way lelibay aya awan. Ki gen nà, mer su way sə sədək ahay dəkdək. Həna biten dukwen, kwanay bile sə didek ahay. Matanan, mbəsiken anan zek a kwanay à gan mer su way lele aya awan. Ata anjahay a kwanay i təra à cəncan a inde.

²⁰ Natiya kutok, à alay a kwanay bile sə ines ahay ata nà, aga mer su way lele cəna, a zlak ikwen à nga bay. ²¹ Ata, à alay ata kutok nà, ki gen nə maw? Way a sa gak ikwen waray həna biten ataya awan. À andav sə way ma ga waray ataya dukwen, amac inde. ²² Aya əna, həna kutok, kə təmen ahay à bile sə ines ata wa. Kə tərən bile ana Mbərom ahay. Anga nan, anjahay a kwanay i təra à cəncan a inde kutok. À andav a inde ite, ki njiden wa sifa sa ndav bay ata awan. ²³ Magwagway sə ines nà, amac. Əna way a Mbərom sa var kəriya ata nà, sifa sa ndav bay pə kərtek a tə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko.

¹ Mørak uno ahay, way uno a ni jak ikwen ayak hëna ata nà, ki sënèn, anga kə sënèn Tawrita zle coy. Tawrita a lavan nga anà dō nà, si à alay a winen tə sifa pə daliyugo mba ata awan. ² Minje nə kawa uwar. À alay a mbaz anahan inde tə sifa nà, Tawrita a ban anan pə mbaz anahan ata awan. Əna, mbaz anahan kà sak a mac ite nà, Tawrita kə mbəsakak anan ahay à 'am ana mbaz anahan ma mac ata wa. ³ Uwar kà sak a zla à mbaz hinen, aday mbaz anahan a mama'am ata ma mac a bay cəna, wita uwar ata kà gak mədigwed pə mbaz anahan ata awan. Əna mbaz ata kərtek a kə məcak cəna, 'am sə Tawrita ata inde apan sa ga mədigwed a sabay. I mba apan sa zla à mbaz hinen, kà gak ines bay.

⁴ Mørak uno ahay, kwanay hëna ata dukwen, matanan. Kwanay kə jipen pə kərtek a tə Yesu Almasihu, dōwan a sa mac anga kwanay pə dədom mə zləngad ata awan. Anga nan kutok, kwanay dukwen kə məcən aday kə gəzlen tə Tawrita sə coy. Hëna kə jipen tə Yesu, dō sə slabakay ahay à məkə wa. Matanan kutok, dī mba apan sa gan mer su way lele aya anà Mbərom, i zlan à nga. ⁵ Da taa ga nà, mer su way sə ubor si zek a nuko ahay. Way ana Tawrita sa ga apan 'am ata nà, ubor si zek nə a gan may sa ga nə tinen aya awan. Way a lelibay ataya nà, tə lagay mənuko à amac inde. ⁶ Hëna kutok, də gəzlak tə Tawrita, anga də məcak pə kərtek a tatə Yesu. Anga nan, dī mba apan sa gan mer su way anà Mbərom tə cəved lele aday wiya awan, cəved ana Apasay Cəncan a sə dəkak uko anan ata awan, bina, kawa ana mənuko sa taa ga anga də dəfan apan anà Tawrita ata sabay.

Mer su way ana Tawrita

⁷ A nan sa ja hëna nə ma kutok anaw? Tawrita ata nà, way sə nes dō adəka dāw? A'ay! Əna na san ines inde nà, anga Tawrita sə dūko anan. Bina, abay na san ubor bay, anga na san 'am a sa jəka: «Kā sa ga ubor bay*» ata bay. ⁸ Əna nə sləne 'am ata cəna, ines kə njadak upo cəved kutok, a ga anan mer su way ta 'am ata sə wuho ubor ahay cara cara i zek inde. Mənjəna Tawrita nà, ines a aday dukwen, winen way ma mac awan. ⁹ Bina, à alay a nen nə sənək pə Tawrita fan bay nà, nen lele njənnjan tə sifa awan. Əna na san Tawrita kutok cəna, ines kə tərak way tə sifa bugol, aday winen məgala awan. ¹⁰ Ata jumdod, nen nə məcak ite re. Anga nan kutok, 'am a abay i lagay nen à man sə sifa ata nà, a ma nga sə gəbo ahay adəka nə amac. ¹¹ Natiya Tawrita a varan cəved anà ines sə njəko uda, aday sa vad nen re.

¹² Ayaw, Tawrita nə winen way cəncan awan, aday 'am anahan a ma ja ataya dukwen, tinen way cəncan aya, way didek aya, aday way lele aya re. ¹³ Aka aday way lele ata a ma nga sa vad nen asa dāw? A'ay re! Əna ines a gəba way a lele ata, a ga anan mer su way sə vuro amac. A təra matanan, anga aday dā san ines nà, winen ines ata acəkan way anahan. Matanan, Tawrita a ka anan mer su way sə ines lelibay aya fok.

Ines a ka anan məgala anahan pu dō zənzen awan

¹⁴ Matanan kutok, da san zle, Tawrita aday nà, a nay ahay à alay a Mbərom a wa. Aday nen nə dō zənzen awan, bile sə ines. ¹⁵ Tə didek a nà, way uno sa ga ata cəna, na san bay. Anga way su no sa ga ata nà, na ga bay. Way su no sa ga bay ata awan, wita nə ni ga anan kutok. ¹⁶ Kak way uno sa ga ata u zlo à nga bay nà, ata nə sənək kutok, Tawrita, winen way lele awan. ¹⁷ Matanan kutok, sa ga way lelibay ata nə nen bay. Atahasl a mə njahay a i nen inde ata sa ga anan. ¹⁸ Anga nan kutok, na san zle, awan inde lele awan i nen inde nà, ibay. Na ja nà, pə ubor si zek uno, nen dō zənzen awan ata awan. Aga way lele dukwen, u zlo à nga, əna na mba apan sa ga bay. ¹⁹ Bina lele su no sa ga ata nà, na ga anan bay, aday lelibay a su no sa ga bay ata kutok, na ga adəka nà, winen awan. ²⁰ Kak way lelibay aday u no sa ga bay dukwen na ga anan cəna, sa ga awan ata dukwen, nen bay. Atahasl a mə njahay a i nen inde ata awan, sa ga way ata nə winen, nen bay.

²¹ Nga sa 'am a inde kutok: À alay a u no sa ga way lele cəna, ngazl ines a tuvo uda awan. ²² Bina, à mivél uno a inde nà, nen mə taslay mivél a sə pərahan azar anà Tawrita a Mbərom. ²³ Anga nan kutok, na ca apan nà, awan a inde lelibay a i nen inde a slabak anan vəram tə abayak nga uno sa gan may anà way lele ata awan. Natiya, nen nə tərak

* 7:7 Ca pə Gurtaaki 20.17; Tooktaaki Tawreeta 5.21.

bile ana atahasl a mə njahay a ì nen inde ata awan. ²⁴ Anga nan kutok, nə tərak dō mə jəjay a sə coy. Aday saa tam wa nen à amac ata wa həna nà, waya kutok anaw? ²⁵ Ngəruko anan həna anà Mbərom, anga kə təmāk nen tə alay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Natiya kutok, tə ajalay nga uno cəna, ni dəfan apan anà Tawrita a Mbərom, əna ubor si zek uno a gan may sə pərahan azar anà cəved sa ga ines dəkdek.

8

Anjahay tə sifa wiya awan

¹ Matanan kutok, həna nà, awan saa ban anan dō ana Yesu Almasihu ahay à sariya inde nà, inde sabay. ² Anga məgala ana Apasay sa var sifa tə alay ana Yesu Almasihu ata a təmay nen à məgala ana atahasl tə amac ata wa. ³ Tawrita ana Musa a mba apan sa tam anan dō itəbay, anga bəle sə sluwed si zek su dō kə mbəsakak anan cəved a bay re. Əna Mbərom nà, a mba apan. A slənay ahay wan si zek anahan ti zek a kawa su dō zənzen aya, aday sə təmay nuko ì ines a mənuko ahay wa. Tə cəved ata kutok, Mbərom kə gak anan sariya anà ines ì zek su dō zənzen ata inde kutok. ⁴ A ga matanan, anga aday dā mba apan sa ga way ana Tawrita sa ja ata awan. Bina, dī dəfan apan nà, anà Apasay a Mbərom kutok, bina anà ubor si zek à mənuko sabay. ⁵ Aday nà, dō sə dəfan apan anà ubor si zek a tinen ahay nà, ta ga way sa zlan à nga anà zek a tinen ahay. Əna dō sə dəfan apan anà way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom cəna, ta ga dukwen way sa zlan à nga a cite. ⁶ Dō sa taa bayak pə way sə ubor si zek anahan ahay cəna, a dazay nə à amac inde. Aday dō sa taa bayak pə way sa zlan à nga anà Apasay a Mbərom ite dukwen, i i njad zay tə sifa sa ndav bay ata awan. ⁷ Dō sa taa bayak pə way sa zlan à nga anà ubor si zek cəna, winen dō manidə a Mbərom, anga a dəfan apan anà 'am a Mbərom bay, aday a mba apan bay re. ⁸ Dō sa ga way sa zlan à nga anà ubor si zek aday nà, i mba apan sa zlan à nga à Mbərom sabay.

⁹ Kwanay adəka nà, à alay ana məgala sə ubor si zek inde sabay, əna à alay ana məgala sə Apasay a Mbərom, winen mə njahay a à kwanay inde ata awan, kak kwanay apan ki dəfan anan apan anà ubor si zek bay nà, na. Dowan a Apasay ana Almasihu uda ibay ata nà, winen dō anahan bay. ¹⁰ Kwa â ga nə Almasihu winen mə njahay a à kwanay inde, zek a kwanay nə hwiya i mac anga ines. Aya əna, Apasay a Mbərom i varak ikwen sifa, bina kə tərən dō didək aya pa 'am a Mbərom. ¹¹ Mbərom a slabakay anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa. Matanan, kak Apasay anahan ata dukwen winen mə njahay a à kwanay inde nà, i slabakay ahay kwanay à məkə wa tə winen a re.

¹² Natiya kutok, mərak uno ahay, gudire inde puko. Gudire ata nà, sə ubor si zek bay, bəlaray dī ga kawa ana ubor si zek su dō zənzen a sa gan may bay. ¹³ Kak kə njihen kawa sa zlan à nga anà ubor si zek nà, ki məcən. Aya əna, kə mbəsiken anan Apasay a Mbərom â mərəd anan ubor si zek ata nà, ki njidən sifa kutok. ¹⁴ Anga dō aday Apasay a Mbərom a lavan nga tətə cəna, winen wan a Mbərom. ¹⁵ Apasay ata dukwen a təra kwanay bile aya bay, aday i pak pikwen zlawan maza sabay. A təra kwanay adəka nà, wan a Mbərom ahay sə coy. Aday, tə Apasay ata kutok, də ngaman anà Mbərom nà, «Abba, Bəbay uno!» ¹⁶ Apasay a Mbərom a tə alay anahan a dakan anan anà apasay a mənuko sa san anan nə mənuko wan a Mbərom ahay. ¹⁷ Kak mənuko wan a Mbərom ahay cukutok nà, dī njad way anahan a sə dərən anà gwaslay anahan ahay ata re asanaw! I varak uko way anahan sə varan anà Almasihu ata re. Matanan, kak də təmāhak sa ga dəcə anga Almasihu nà, dī njad sə təma way sə mazlab anahan ataya re.

Mazlab a mənuko saa njad azanaka ata awan

¹⁸ A ga upo aday nà, awan sə zlangar anan dəcə a mənuko sa ga həna ataya tə mazlab a Mbərom saa varak uko azanaka ataya nə ibay. Kwa mənjoek ca! ¹⁹ Way a Mbərom sə ndakay fok dukwen, tinen apan ti ba nə luvon a aday Mbərom i kay anan ahay uho gwaslay anahan ahay fok kutok ata awan. Ta ba anan nà, ababa. ²⁰ Anga way a Mbərom sə ndakay fok tə tərak way kəriya aya awan. A nan atan sə təra matanan cara bay. Mbərom

a sa ga atan adəka*, anga aday tâ daf ide²¹ pə luvon a aday i sa təmay atan ahay à bile sə way saa wuslay ataya wa kutok. Ti japay tə wan anahan ahay à mazlaḅ anahan ata inde, à barbarar inde kutok ite.²² Da san zle, kwa ahay à dālen a wa, hus ahay biten nà, daliyugo a fok winen à dāce inde, kawa uwar i sa wahay bəse coy ata awan.²³ Əna daliyugo a anan taayan dəkdek bay. Way ana Apasay a Mbərom sə varak uko mətəkwe ataya fok, ti njahay nə matanan. Di dəfan ide anà luvon a aday Mbərom i tam mənuko à dāce wa, aday di təra wan a Mbərom ahay sə didek a coy ata kutok.²⁴ Abay aday dā təmak coy bidaw? Əna dā canan fan bay, di dəfan ide mba. Way aday kə canak anan tə ide coy ata nà, way ata nə kə dəfan ide adafaf mba daw? Wita, dowan a ngaman adəfan ide sabay!²⁵ Aya əna, kak di dəfan ide anà way həna dā canak anan fan bay ata nà, di ba ababa.

²⁶ Apasay Cəncan a dukwen a nay ahay sa mak uko zek, anga mənuko nə bəle aya awan. Bina, kwa à amboh a mənuko ahay inde dukwen, dā san sə rəke way a pə Mbərom a wa tətibay re. Apasay Cəncan a tə alay anahan, a gan amboh anà Mbərom tə məgala anahan a təke, à yime a mənuko inde. Do zənzen i mba apan sa ga kətanən bay.²⁷ Mbərom a ca ide aday nà, à mivəl inde. A san way ana Apasay Cəncan a sa gan may ata zle. Anga Apasay Cəncan a a cəce nə way kawa sa zlan à nga à Mbərom vərre à yime a mənuko dō a Yesu ahay inde.

²⁸ Da san zle asanaw! Do sə pəlay Mbərom tə mivəl kərtek a aday Mbərom a ngaman pi mer su way anahan ata nà, kwa sə təra nə ma ma fok cəna, Mbərom a təra anan way sumor a anga dowan ata awan.²⁹ Mbərom a lah sə walay wa dō anahan ahay nà, kwa həna kabay, aday kà gak atan nga anga aday tâ ga minje ta wan si zek anahan awan. Ata Almasihu i təra murkwaya sa wan anahan ahay fok.³⁰ Do a aday Mbərom sa lah sə walay atan ataya nà, kə ngamak atan kurre re. Do anahan a sə ngaman atan ataya nà, kə tərak atan didek aya pa 'am anahan re. Do anahan a sə təra atan dō didek ataya nà, kə varak atan mazlaḅ coy re.

Awan saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom nà, ibay

³¹ Həna nà, di ja nə ma asa anaw? Kak Mbərom winen tə mənuko nà, saa mba apan sə mbasay puko nà, waya asa anaw?³² Wan si zek anahan a dukwen, kə təmak anan à 'am sə dāce wa bay, əna a varan anan anà dō ahay aday tâ vad anan anga mənuko fok. Matanan, i varak uko way azar aya fok kəriya pə kərtek a ta wan ata re.³³ Saa mba apan sa zlah puko asa nà, wayaw? Sə təra mənuko dō didek aya pa 'am anahan nà, zek a Mbərom a sə walay mənuko ata awan.³⁴ Waya saa mba apan sa ban mənuko anga dā gak ines asa anaw? Yesu Almasihu ta nga anahan a kə məcak, kə slabakak ahay à məke wa, aday həna winen mə njahay a à alay puway a Mbərom. Winen apan i gan amboh anà Mbərom anga mənuko.³⁵ Kak matanan cukutok nà, ma saa mba apan sə gəzla mənuko pi zek wa kutok anaw? Dāce ahay daw? Ajalay nga daw? Aban mbiyed sə dō ahay asa daw? Atə may tə mətawak daw? Mərava sə amac tə maslalam daw? Awan a inde saa mba apan sə gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek ana Almasihu a nə ibay!³⁶ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà:

«Manay pə cəved sə amac sasidew a nà, anga iken.

Ta ga alay tə manay nà, kawa təman sə waslay ahay.†»

³⁷ À mamasl sə way ataya inde fok kutok, di njad məgala sə mbasay, anga Almasihu, dō sə pəlay nuko, i varak uko məgala anahan.³⁸⁻³⁹ Anga nan, na san zle lele, awan inde saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom nà, inde sabay. Mbərom kə kak uko anan asan zek anahan tə Yesu Almasihu, Bahay a mənuko. Matanan, kwa amac, kwa sifa adəka, kwa maslay a Mbərom ahay, kwa setene ahay, kwa way sə təra à alay a həna ata awan, kwa way saa təra à alay a saa nay pa 'am azanaka ata awan, kwa dō sə məgala ahay, kwa məgala sə bagəbaga mburom ahay, kwa məgala sə məke ahay, kwa way a Mbərom mə ndakay azar aya fok, awan a inde saa gəzla mənuko pi zek wa tə asan zek a Mbərom cəna, ibay!

* 8:20 Ca pə Laataanooji 3.17. † 8:36 Ca pə Jabuura 44.23.

9

Mbërom kè walak anan Isëra'ila ahay

¹ Way a ni ja hëna ata nà, winen way dîdem awan. Nen do a Yesu, na gad mungwalay bay. Apasay Cëncan a a jan anà mez si zek uno a dukwen, 'am a anan nà, dîdek awan. ² Mivel uno ma rah a nè tã mugo, aday nen à dëce ahay inde nè pac pac, ³ anga Yahuda ahay, do sã zahav uno ahay. Abay â ga zek nà, suwan Mbërom â laray nen à bahay anahan wa, anga aday Yahuda ahay tâ njad sifa. Nen nà, mê gëzla pi zek wa tã Yesu Almasihu. ⁴ Tinen nà, wan sã Isëra'ila ahay. Mbërom kè tãrak atan wan anahan aya awan. Kè dakak atan anan mazlab anahan, kè banak 'am tã tinen, kè varak atan Tawrita, 'am anahan. Kè dakak atan anan caved sã hëran nga lele awan, kè zlapak i varan atan way lele aya bayak awan. ⁵ Kè varak atan Ibërahima, Isiyaku aday Yakob tã gwaslay anahan ahay bije a tinen ahay, aday Almasihu dukwen, pã sluwed si zek nà, wan sã kutov a tinen awan. Almasihu a aday dukwen, winen Mbërom, winen pa nga sã way mã ndakay aya fok. Zambaduko anan pa sã viyviya awan. Amen!

Wan a Mbërom dîdem aya awan

⁶ Way a Mbërom a sã zlapay anan ata kè tãrak awan kãriya bay re. A'ay, ëna wan sã Isëra'ila ahay tã tãrak do ana Mbërom dîdem aya fok bay. ⁷ Aday wan sã kutov ana Ibërahima ahay tã tãrak wan anahan dîdek aya fok bay re, bina Mbërom a jan nà: «Ki njad wan sã kutov ahay nè tã Isiyaku.*» ⁸ 'Am ata a nan sa ja nè maw? Wan mã wahay aya à kutov su do zënzen ata wa cëna, tã tãrak wan a Mbërom ahay anga bëbay tã may a tinen ahay bay. Tã tãrak wan a Mbërom ahay nà, anga Mbërom a sã zlapay anan ata awan. ⁹ 'Am a Mbërom a sã zlapay anan ata nà, hëna: «I va daz cëna, ni may ahay, aday Saratu i njad wan.†» ¹⁰ Wita cëna coy bay re. Cuko pã Rëbeka ite. Kè wahak anan muwsa ahay anà bije a mënuko Isiyaku. ¹¹⁻¹³ Rëbeka a kè wahak anan muwsa anahan ataya fan bay nà, gwaslay ataya ta gak awan fan bay. Â ga nè mer su way lele aya awan, â ga nè mer su way lelibay aya awan dukwen, tã wahak atan sa ga awan fan bay. À alay ata nà, Mbërom kã jak anan anà Rëbeka coy, a wa: «Wan zek mëduwen a i gan mer su way anà wan zek cëdew awan.‡» Deftere a Mbërom kã jak pã muwsa ataya, a wa: «Në gëbak Yakob, aday nè larak anan Isuwa.§» A tãra matanan anga sã dakay anan nà, Mbërom a walay do nè pã way sa zlan à nga anà winen, bina pi mer su way su do zënzen a bay.

¹⁴ Hëna nà, dî ja nè ma kutok anaw? Mbërom kã gak mer su way tã caved a sabay cukutok daw? Matanan ata bay re. ¹⁵ A jan anà Musa nà: «Ni gan sumor nà, anà dëwan a aday u no sa gan sumor ata way anahan. Sû go ì zek wa cëna, dëwan a u no û go ì zek wa ata awan.*» ¹⁶ Kawa sa ja kutok nà, Mbërom a gan sumor anà do nà, anga a nan anà dëwan a bay, kabay anga mer su way ana dëwan ata bay, ëna anga sumor ana Mbërom a way anahan. ¹⁷ À Deftere a Mbërom inde dukwen, Mbërom a jan anà Firawna, a wa: «Na daf iken bahay a à Misra nà, anga aday ni ka anan mëgala uno tã iken, pã iken a re, anga u no sa ndar anan slëmay uno anà do sã daliyugo ahay fok.†» ¹⁸ Matanan acëkan, a ca ike, Mbërom a gan sumor anà dëwan awan, kawa sa nan, aday a kuran anan nga anà do hinen dukwen kawa sa nan.

Mivel a Mbërom sa ga tã sumor anahan sa ga ite

¹⁹ Hinahibay nà, ki jen asa: «Kak matanan cukutok nà, Mbërom a gafan 'am anà do ahay pã ines angamaw? Way ahay fok tã tãra dukwen, kawa sa zlan à nga asënë, ines sã do ahay uda nè wuraw?» ²⁰ Matanan, iken a aday nè waya saa vad uway pa 'am tã Mbërom a këlanaw? Hëna nà, way ma han a nè i mba apan sa jan anà do sa han anan: «Ka sa han nen kawa hëna anan angamaw?» tãte daw? ²¹ Do sa han sëngäle nà, mëgala anahan inde

* 9:7 Ca pë Laataanooji 21.12. † 9:9 Ca pë Laataanooji 18.10-14. ‡ 9:11-13 Ca pë Laataanooji 25.23. § 9:11-13 Ca pë Malakiya 1.2-3. * 9:15 Ca pë Gurtaaki 33.19. † 9:17 Ca pë Gurtaaki 9.16.

pə dudó aday sa han anan way ahay kawa sa nan bidaw? I han səngəle tə dudó ata awan, aday i han anan jugwire tə dudó a mə mbəsak ata re.

²² Mer su way a Mbərom a dukwen, kətanani! A nan dō ahay tã san nə winen tə mivəl a anga tinen, aday winen Ba Məgala re. Aya əna, kə ngəmak sə səmen anà dō sə jənan pə mivəl, aday abay ti lize ataya acəkan. ²³ A nan anà Mbərom nà, dō ahay tã san mazlaḅ anahan nə məduwen awan, aday i gəzla anan tə mənuko anga a nan sa gak uko sumor. A walay mənuko pa 'am kurre, anga aday dā njad mazlaḅ anahan. ²⁴ Mənuko dō a Mbərom mə ngamay aya awan. Əna kə ngəmak dō ahay à wulen sə Yahuda ahay wa dəkdek bay. Kə ngəmak anan anà dō ahay à wulen su dō su kon a azar aya wa re. ²⁵ Mbərom a kà jak 'am ata tə dungo ana dō maja'am anahan Hose'a, a wa:

«Dowan aya aday abay tinen dō uno ahay bay ataya awan,

həna ni ngaman atan dō uno ahay kutok.

Dowan aya aday abay nə pəlay atan itəbay ataya awan,

həna ni pəlay atan kutok.‡»

²⁶ A ja asa, a wa:

«Û kon a aday dō ahay ta ja nà, tinen dō uno ahay itəbay ataya dukwen,

à man ata adəka, ti ngaman atan wan ana Mbərom didek aya kutok, winen bahay sə sifa.§»

²⁷ Dō maja'am a Mbərom Ezaya dukwen kà jak pə Isəra'ila ahay, a wa:

«Kwa abay Isəra'ila tē wasay nə kawa wiyen sə zlinder,

saa tam nà, dō ahay fok bay, əngal a mənjoek ca.

²⁸ Mbərom Fetek i ga sariya pu dō sə daliyugo ahay anga anga sə coy.* »

²⁹ Ezaya ata kərtek a kə lahak sa ja:

«Abay Mbərom Ba Məgala à mbəsakak uko zahav mənjoek bina,

də tərak kawa dō sə Sodoma tə Gomora.†»

Isəra'ila ahay tə sənək cəved sa tam didek a bay

³⁰ Lele həna juko nə kəkəma asa anaw? Dō su kon a azar ataya tə njadak sə təra dō didek aya pa 'am a Mbərom anga tə dəfak nga pə Yesu. Aday abay tə pəlak sə təra dō didek aya bay re. ³¹ Yahuda ahay ite nà, tə pəlak sə təra dō didek aya ta sə dəfan apan anà Tawrita, əna tə njadak a cəved a bay. ³² Angamaw? Anga tinen tə bayak cəna ti njad anan ta sə dəfan apan anà Tawrita ti mer su way, bina ta sa dəf nga pə Mbərom a bay. Anga nan, tə slahak pu kon sə hawan saray ù dō ata awan. ³³ À Deftere a Mbərom inde nà, Mbərom a ja pu kon ata, a wa:

«Cen apan, ni dəf kon sə hawan saray anà dō ahay à Urəsalima,

kon sə slahay dō ahay.

Aday dō kə bənək alay à winen inde ite nà, i jalay a bay.‡»

10

¹ Mərak uno ahay, na gan amboh anà Mbərom tə mivəl kərtek a nà, u no nə Yahuda ahay tã njad sa tam ite. ² Ni mba apan sa ja həna dukwen, tinen apan ti rəzlen à nga wa sə pərahan azar anà Mbərom nə cekərkərre, əna mənjoəna asan wa way mə cəde ide aya awan. ³ Tə sənək sa jəka Mbərom i təra anan dō ahay dō didek aya pa 'am anahan kəkəməw nà, tə sənək bay. Tə pəlay sə təra dō didek aya nà, tə cəved si mer su way dəkdek. Matanan, tinen tə mbəzrak a wa way sa nan à Mbərom. ⁴ Kwa pə ana Almasihu sa nay ahay wa nà, məgala ana Tawrita kə ndəvak coy. Natiya, kuwaya dōwan a kə dəfak apan nga cəna, Mbərom i təra anan dō didek a pa 'am anahan.

Mbərom i tam anan dō sa dəf nga pə Yesu ahay fok

‡ 9:25 Ca pə Hose'a 2.1-3. § 9:26 Ca pə Hose'a 2.25. * 9:28 Ca pə Esaaya 10.22-23. † 9:29 Ca pə Esaaya 1.9; Laataanooji 19.23-28 re. ‡ 9:33 Ca pə Esaaya 28.16.

⁵ Musa a ja 'am pə cəved sə təra do didek a tə Tawrita nà, a wa: «Do sə dəfan apan anà 'am ana Tawrita nà, i njad sifa nə tə winen awan.*» ⁶ Əna cəved sə təra do didek a anga sa daf nga pə Mbərom nà, cara. Deftere a Mbərom a wa: «Kâ sa ja bay: “Waya sa ján à mburom anaw?†”» Kawa sa ja nà, i ján saa ngaman anà Almasihu aday i dazay anan nə wayaw? ⁷ «Kâ sa ja bay: “Waya saa dazay à məke inde anaw?‡”» Kawa sa ja nà, waya saa zləzlamay anan Almasihu à məke wa pə cakay sə məsinde ahay wa anaw? ⁸ Musa a ja nə kəkəma kutok anaw? A wa: «'Am a Mbərom winen bəse tə iken! Winen à 'am anak inde, à mivel anak inde re.§» Wita nà, ləbara sa 'am a həna manay apan mi dəkay anan pə cəved sa daf nga pə Mbərom ata kutok. ⁹ Ki mba apan sa ja pa 'am sə do ahay fok, Yesu nà, winen Bahay anak tətə dāw? Kə təmahak aday kə dəfak apan nga nà, Mbərom kə slabakak anan ahay à məke wa dāw? Kak matanan nà, ata ki tam coy kutok. ¹⁰ Bina kak kə dəfak nga pə Yesu à mivel anak inde nà, ki njad sə təra do didek a pa 'am a Mbərom. Aday kak ki dəkay anan pa 'am sə do ahay, Yesu winen Ba Məduwen nà, Mbərom i tam iken acəkan. ¹¹ Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «Do kə bənak alay à winen inde ite nà, i jalay a bay.*» ¹² Cəved sa 'am ata nà, anga do ahay fok: anga Yahuda ahay, aday anga do su kon a azar aya re. Anga awan sə gəzla atan pi zek wa, ibay. Bahay a mənuko nà, winen Bahay sə do ahay fok. A gan sumor anà do sa daf nga pə sləmay anahan ahay nà, fok. ¹³ Kawa ana Deftere a Mbərom a sa ja kutok: «Kuwaya dōwan a kə dəfak nga pə sləmay ana Mbərom Fetek cəna, i tam.†»

Cəved sə dəkay anan ləbara mugom awan

¹⁴ Ti njad sə həran nga anà Mbərom a aday tə dəfak apan nga bay ata nà, kəkəməw? Kak aday kula tə slənek anan ləbara a bay nà, ti njad sa daf apan nga nə kəkəməw? Aka aday kak dōwan a kə təkərek atan anan bay nà, ti sləne kəkəməw? ¹⁵ Kak do ma slan a ibay nà, waya saa təkər 'am ata anaw? Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Saa rəba kawa saray su do sə dəkay anan ləbara mugom ataya nə məw?‡» ¹⁶ Əna saa təma anan ləbara mugom ata nə do ahay fok bay. Do maja 'am a Mbərom Ezaya kà jak, a wa: «Ba Məduwen, waya sa daf nga pa 'am a manay anaw?§» ¹⁷ Matanan, do kə dəfak nga dukwen, anga ba kə slənek ləbara ana Yesu Almasihu. Aday dōwan kə slənek ləbara anahan dukwen, anga do inde kə təkərek anan anan.

¹⁸ Kak matanan cukutok nà, ni cəce aday: Isəra'ila ahay nà, tə slənek anan ləbara a anan itəbay kələdāw? Tə slənek, bina Deftere a Mbərom kà jak, a wa: «Tə slənek dūngo ana do maslan uno ahay pu kon pu kon fok. 'Am a tinen a kə dəzlek hus pə magaga sə daliyugo.*»

¹⁹ Kak matanan asəna, ni cəce asa re, Isəra'ila ahay tə sənək anan 'am ata bidāw? Mbərom kə mbədhak apan kurre tə dūngo a Musa, a wa: «Ni slabak anan sərak a kwanay pu kon kəriya awan. Ni njak kwanay pi zek aday ki gen mivel pu kon a aday do anahan aya ta san awan bay ata awan.†»

²⁰ Ezaya dukwen kə jəjarak bay, a wa: «Mbərom a ja nà: “Sa njad nen nà, dōwan aya aday tə pələk nen bay ataya awan. Na kan zek dukwen, anà dōwan aya aday tə cəcihek nen a bay jiga ataya awan.‡”»

²¹ Aday pə Isəra'ila ahay ite nà, Mbərom a wa: «Hway, nen apan ni ba sa kan alay anà do uno ahay. Əna dōwan ataya nə tə dəfo apan bay, ta ma nga sə vəze upo adəka.§»

* 10:5 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 18.5. † 10:6 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 30.12. ‡ 10:7 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 30.13. § 10:8 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 30.14. * 10:11 Ca pə Esaaya 28.16. † 10:13 Ca pə Yoo'el 3.5. ‡ 10:15 Ca pə Esaaya 52.7. § 10:16 Ca pə Esaaya 53.1. * 10:18 Ca pə Jabuurā 19.5. † 10:19 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.21. ‡ 10:20 Ca pə Esaaya 65.1. § 10:21 Ca pə Esaaya 65.2.

11

Isəra'ila ahay ta gan ì zek wa anà Mbərom

¹ Matanan kutok, ni cəce way inde kərtek aday: Kak matanan cukutok nà, a nan sa ja nà, Mbərom kè larak anan *Isəra'ila* ahay daw? Matanan bay! Anga nen a ta nga uno dukwen, nen *Isəra'ila* ahay. Nen mə wahay a pə dala mbak ana Benyamin, zahav ana Ibərahima. ² Mbərom kè larak anan do anahan *Isəra'ila* ahay bay, winen a sə walay atan kwakwa. Bina kə sənən way ana Deftere a Mbərom sa ja pə Eliya ata zle asanaw. Eliya winen apan i yiman anà Mbərom anga *Isəra'ila* ahay, ³ a wa: «Mbərom Fetek, do anaya tə vədak anan do maja'am anak ahay, tə mbəzlak anan man sə gədan dundo anà way a manay ahay anga iken ataya awan. Mə mbəsak a sə pərahak azar nə nen a taayak. Aday hwiya a nan atan sa vad nen a re.*» ⁴ Zek a Mbərom awan, a mbədahan apan nə kəkəməw? A jan nà: «A'ay, iken taayak bay! Nə lavak anan zek tu do uno ahay inde mbulo cuwbe, tinen apan ti pəruho azar, tə dukwek anan gərmec ù vo anà Ba'al itəbay.†» ⁵ Həna ata dukwen, matanan re. Mbərom kè lavak anan zek tu do ahay inde mə walay aya à wulen sə *Isəra'ila* ahay wa hwiya anga sumor anahan. ⁶ Kak Mbərom kə gak atan sumor sə walay atan, a walay atan anga mer su way a tinen ahay bay, əna anga sumor anahan. Kak matanan bay cəna, wita i təra magwagway a tinen kutok, bina sumor a Mbərom sabay.

⁷ Ata həna nə kəkəmə kutok anaw? Way ana *Isəra'ila* ahay sə pəlay ata nà, tə njadak anan fok bay! Sa njad anan way ata cəna, do a Mbərom sə walay à wulen a tinen wa ataya awan. Zek məduwen su do a tinen aya tə kurak anan nga a tinen ahay. ⁸ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja:

«Zek a Mbərom a sa ga aday tã san awan bay.

Kè tacak atan anan ide,

kə dəngəzlak atan anan sləmay.

Hus biten tinen hwiya matanan.‡»

⁹ Dawuda dukwen a ja patan, a wa:

«Way sa pə sə azar uko a tinen ahay â təran atan kawa balay sa mbazl anan way sə kibe ahay,

tê slahay anan, aday Mbərom â kəta atan.

¹⁰ Mbərom â hufof atan, aday tē canan ide kula sabay,

â ga atan alay aday mivel a tinen â ndəroḅ.§»

¹¹ Matanan həna, ni cəce way maza awan asa: Saray a sə dəcan anà *Isəra'ila* ahay ata nà, kə slahak anan à məndak fok acəkan kutok daw? A'ay! Əna anga ines a tinen, do su kon azar aya tə njadak cəved sa tam pə cakay ana Mbərom kutok. A ga anan matanan aday *Isəra'ila* ahay tã ga sərak pu do su kon aya azar ataya awan. ¹² À alay ana *Isəra'ila* ahay sa ga ines ata nà, Mbərom kə gak anan lele anà do su kon azar aya pə daliyugo. *Isəra'ila* ahay tə slahay cəna, do azar aya ta njad zlile à alay a Mbərom wa. Kak Mbərom kə gak anan lele anà do azar aya anga *Isəra'ila* ahay sə dəfan apan sabay ata nà, *Isəra'ila* ahay fok ta sak a may ahay pə cakay anahan a asa nà, sumor anahan i zalay re bidaw?

Mbərom a tam anan do su kon azar aya nə kəkəməw?

¹³ Həna ni jak ikwen anà kwanay do su kon azar aya awan. Nə tərak do maslan ana Mbərom pə cakay a kwanay do su kon azar aya awan. Anga nan, na ca pi mer su way ata dukwen, mer su way lele cəvedabay. ¹⁴ U no nà, do su kon uno aya dukwen tē cuno matanan, aday tã ga pikwen sərak, anga aday Mbərom â tam wa do a tinen aya əngal ti mer su way uno ata cite. ¹⁵ À alay ana Mbərom sa lar anan *Isəra'ila* ahay ata cəna, a zlah anan məmal anahan tu do su kon aya azar a pə daliyugo fok kutok. Aday à alay azanan kə təmahak atan maza nà, saa təra nə ma asa anaw? Ataslay mivel i ga inde, anga do ma mac aya ti njad sifa wiya awan.

* 11:3 Ca pə 1 Laamiibe 19.10, 14. † 11:4 Ca pə 1 Laamiibe 19.18. ‡ 11:8 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 29.3; Esaaya 6.10. § 11:10 Ca pə Jabuura 69.23-24.

¹⁶ Kak tə varak anan anan pen mama'am a anà Mbərom nà, pen a ma laḅ ata azar a fok dukwen ana Mbərom a re.* Kak tə varak anan anan sləlay si sé ahay anà Mbərom nà, alay si sé dukwen anahan aya re. ¹⁷ Alay si sé zahav a azar aya tə gəḏak atan aday tē tapak ayak uda alay si sé sə kiḅe à yime aya inde. 'Am ata a ja nə pə kwanay do su kon azar aya ata awan. Way ana Isəra'ila ahay sa taa təma lele aya à alay a Mbərom wa ata nà, saa təma atan həna nà, kwanay kutok. Ki təmihen anan nə kawa alay si sé sə təma way pə sləlay si sé wa ata re. ¹⁸ Anga nan kutok, kà sa kədiyən anan alay si sé mə kəkal ataya bay. Ki həren anan nga ì zek kəriya nə angamaw? Kwanay adəka nà, alay si sé ahay dəkdek, məgala ana alay si sé cəna, à sləlay aya inde. Bina, məgala ana sləlay a nay à alay si sé wa adəka bay.

¹⁹ Izəne do inde à wulen a kwanay i ja: «Abay Mbərom a a kəkal anan alay si sé ataya nà, aday i tapay uda nen a kutok bidaw!» ²⁰ Acəkan, Mbərom a patay atan wa, anga aday i tapay uda iken! Əna Mbərom a patay atan anga tə dəfak apan nga bay, aday a tapay uda iken dukwen, anga kə dəfak apan nga kutok. Kə həran nga anà zek adəka bay, jəjəran à Mbərom bugol. ²¹ Anga kak Mbərom kə patak anan Isəra'ila ahay, tinen alay si sé zahav awan ata nà, a ga apak kutok nà, i patay iken ite sabay, kak kə mbəsakak sa daf apan nga nà, na daw? Iken adəka nə mə tapay a nə atapay!

²² San anan kutok aday, Mbərom nà, winen do sumor awan, əna winen zizək re. Winen zizək tu do mə slahay a pə cəved anahan wa ataya awan, əna pə iken ite kutok nà, winen do sumor awan, kak iken apan ki pərahan azar hwiya nà, na. Kak matanan bay, i i patay iken a re. ²³ Yahuda ataya dukwen nà, kak tə dəfak apan nga maza dukwen, i ma atan pə dədazl a tinen kwakwa a re. Anga məgala anahan nà, inde sə tapay atan maza awan. ²⁴ Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya nà, kwanay kawa alay si sé sə kiḅe ataya kutok. Tə gəḏay anan à kiḅe wa, ta naa tapay anan pi sé sə agay ata awan. Kak Mbərom a ga way ma da 'am a kətanən ata nà, i mba apan sa ma anan Yahuda ahay à man a tinen inde sabay kələdaw, tinen aday nə alay si sé ata didek aya awan?

Yahuda ahay ti i may ahay pə cakay ana Mbərom mba

²⁵ Mərak uno ahay, u no nà, sənən anan way a mi dər a anan lele, aday kə həren anan nga anà zek ahay bay. Bina, Isəra'ila ahay əngal a nan atan sa daf nga pə Mbərom bay, anga mivəl a tinen mə kuray aya awan. Ti naa mbəda mba, əna do su kon azar aya Mbərom sə walay atan ataya tē mbəda apan 'am fok aday. Ata Isəra'ila i daf nga pə Mbərom kutok. ²⁶ Natiya Mbərom a i tam anan zahav sə Isəra'ila ahay fok cite. Mə vinde à Deftere inde, Mbərom a wa:

«Dowan a saa tam anan do ahay ata nà, i nay ahay à Urəsalima wa.

I pəse anan huwan ana wan a Yakob ahay fok.

²⁷ Həna anan nà, 'am uno sa ban tə tinen à alay a ni pəsen atan anan ines a tinen ahay ata awan.†»

²⁸ Yahuda ahay tə təra do manidə ana Mbərom ahay, anga ta ngam sə təma ləbara mugom ata bay. Natiya kutok, kwanay do su kon azar aya ata awan, ki mben apan sa zla à bahay anahan inde. Aya əna, Mbərom kə walak atan i pəlay atan hwiya, anga kə zlapak anan anà bije a tinen ahay. ²⁹ Mbərom kə ngamak anan anà dowan a aday kə zlapak anan, i varan way nà, i təra nə hwiya kawa anahan ata awan. Mbərom a mbədahan anà 'am bay.

³⁰ Kwanay do su kon a azar aya ata dukwen, à alay a inde nà, kə dəfen anan ahay apan anà Mbərom a cara daw? Əna həna ki gen anan ì zek wa, anga Yahuda ahay dukwen tə dəfak anan apan bay. ³¹ A təra tə tinen Yahuda ahay dukwen matana re. Həna ti dəfan apan anà Mbərom bay, aday Mbərom kə gak ikwen sumor à yime a tinen inde kutok. Ata aday, tinen ti yam pə ines a tinen, aday tē gan ì zek wa anà Mbərom ite. ³² Matanan, Mbərom kə varak anan cəved anà kuwaya anga aday à dəfan apan anà Mbərom bay ata way anahan. Ata aday do ahay ti gan ì zek wa dukwen, fok a tinen a kutok.

Mazlaḅ a Mbərom

* 11:16 Ca pə Limle 15.19-21. † 11:27 Ca pə Esaaya 59.20-21.

³³Tə didem a, sumor a Mbərom nà, məduwen awan. Asan way anahan kə zalak do ahay fok, aday a san way ahay nə fok. Way anahan sə bayak dukwen, dowan a san sə dakay anan tətibay. Dowan sə gəzlan alay anà cəved anahan ibay fok re. ³⁴Deftere a Mbərom a ja nà:

«Sa san abayak nga ana Mbərom a nə wayaw?

Dowan inde saa təkəren 'am a sləmay ibay.‡»

³⁵«Wayə sə varan way aday i təran gudire à Mbərom anaw?§»

³⁶Sə ndakay anan way ahay fok nə Mbərom.

Way ahay fok à alay anahan inde,

aday ti ga inde dukwen anga winen.

Do ahay tē varan mazlaḅ anà Mbərom pa sə viyviya awan! Amen.

12

Anjahay ana do si mer su way ana Mbərom

¹Mərak uno ahay, Mbərom kə gak uko sumor nə bayak awan. Anga nan, nə cəce pikwen wa həna kutok nà, viren anan anan nga a kwanay anà Mbərom, kawa way sə do ahay sə varan anà Mbərom tə sifa aya ata awan. Təren do ma ga nga aya anga Mbərom. Ata nà, i zlan à nga anà Mbərom a kutok, aday ki həren anan nga tə didem awan. ²Ki gen kawa do sə daliyugo ahay bay. Adəka bay, mbiken anan mivəl a kwanay anà Mbərom à mbəda anan, ta sə varak ikwen abayak nga wiya aya awan. Ata nà, ki sənən way ana Mbərom a sa gan may ata kutok: way sərom aya awan, way sa zlan à nga, aday way lele aya kutok.

³Nen nà, Mbərom kə gak uno sumor, kə tərak nen do maslan anahan. Anga nan, nen apan ni jak ikwen fok, na wa: Kê həren anan nga anà zek bay. Sənən adəka nà, nga a kwanay aya awan. Cen pə məgala ana Mbərom a sə varak ikwen ata awan aday. Ki sənən kutok, kwanay pə cəved a Mbərom nə kəkəməw.

⁴Zek su do nà, kərtek, əna hawal aya inde apan dukwen bayak awan, kuwaya ti mer su way anahan cara. ⁵Tə mənuko həna dukwen, matanan. Mənuko bayak awan, əna mənuko zek kərtektəkke, anga mənuko mə japay aya tə Yesu Almasihu, aday mənuko fok mə japay aya pi zek re.

⁶Mbərom kə varak uko məgala ahay nə cara cara, kawa sa zlan à nga anà winen awan. Natiya, kuwaya à ga anan mer su way tə way ana Mbərom a sə varan ata awan. Kak Mbərom a varak nə məgala sə ma anan 'am anahan awan, ma anan kawa anahan sə varak anan məgala ata kutok. ⁷Kak Mbərom a varak nə məgala sa man zek anà do ahay, man atan zek. Kak Mbərom a varak məgala sə tətakan anan way anà do ahay, tətakan atan anan. ⁸Kak Mbərom a varak nə məgala sə varan gədan anà do ahay, varan atan gədan. Kak Mbərom a varak məgala sa varan way anà do mətawak aya awan, varan atan tə mivəl kərtek awan. Kak Mbərom a varak nə məgala sə njahan pa 'am wa anà do ahay, njahan atan pa 'am wa tə mivəl kərtek awan. Kak Mbərom a varak məgala sa gan sumor anà do ahay nà, ga anan tə ataslay mivəl awan.

⁹Pəlen do a azar aya tə mivəl kərtek awan, aday tə təbəlem dəkdek bay. Way lelibay aya cəna, kê ngəmen bay. Pəlen nə way lele aya awan. ¹⁰Pəlen zek ahay à wulen a kwanay, kawa mərak sə pəlay zek ahay ataya awan. Dəfen anan apan anà do a azar aya tə mivəl kərtek awan. ¹¹Gen mer su way nə tə məgala si zek a kwanay a təkə. Kê tərən do sə isew ahay bay. Gen anan mer su way anà Bahay a nuko Yesu nə tə mivəl kərtek a re. ¹²Dəfen anan idə a kwanay zuhhwe nà, pə way ana Mbərom saa varak uko ata tə ataslay mivəl awan. Səmen anan anà dəcə ahay, gen anan amboh anà Mbərom nə kwa siwa siwa fok. ¹³Gəzlen zlile a kwanay ahay tu do a Yesu ahay, kak ana tinen ibay nà, na. Təmihen mbəlok ahay à gala a kwanay ahay.

¹⁴Gen anan amboh a Mbərom aday à daf alay sə mazlaḅ anahan pu do sə jugwar pikwen wa 'am ahay ataya awan. Kê saa tahislen atan bay. ¹⁵Tislen mivəl tu do sə taslay mivəl

‡ 11:34 Ca pə Esaaya 40.13. § 11:35 Ca pə Ayuba 41.3.

ahay. Yimen pi zek tu do sa yam ahay. ¹⁶ 'Am â zlak ikwen pi zek tu do a kwanay ahay. Kâ høren anan nga anà zek bay. Gen anan mer su way ahay nə fok lele, kwa mer su way cədeŋ aya awan. Kî cen pa nga a kwanay kawa do kəlire* aya bay.

¹⁷ Kak doŋan a kà gak ikwen huwan nà, kâ si men anan anan uda siked a bay. Pəlay adəka nà, cəved sa ga way lele aya aday do ahay ta san zle, way lele aya ata awan. ¹⁸ Ga məgala lele, aday kak cəved inde nà, njahay zay tə do ahay fok. ¹⁹ Kwanay car uno ahay, kî men anan anan uda siked anà doŋan bay. Mbəsiken anan Mbərom a â sa ga patan mivel. Deftere a Mbərom a ja nà: «Mbərom Fetek a wa: “Ama siked nà, anuno kərtek. Saa hamay anan huwan sə do ahay nà, nen awan.†”» ²⁰ Adəka nà, gen kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak do manide anak, may a han apan nà, varan dəf. Kak sa gan nə jom, varan a'am â sa. Ka gak matanan kutok nà, i təra kawa kə halan slan sə uko pa nga, i yam pə ines anahan kutok.‡» ²¹ Kâ mbəsiken anan cəved anà sədək â mbasay pikwen bay, əna mbisen pə sədək ta sa ga way lele aya awan adəka.

13

Dəfen anan apan anà bahay sə daliyugo ahay

¹ Kuwaya â dəfan apan anà ngomna, anga do sə lavan nga anà do ahay ataya fok, sə varan atan məgala ata nà, zek a Mbərom awan. Aday sa dəf atan dukwen, winen a re.

² Matanan kutok, doŋan a kə sədək pə ngomna dukwen, a səder nə pi zek a Mbərom awan. Ata, do matanan ata a ngəzahay pi zek nə sariya a Mbərom. ³ Aday do sa ga way lele aya ite nà, ti jəjaran anà do sə lavan atan nga ahay itəbay, si do sa ga way lelibay aya aday bina. A nak sə jəjaran anà ngomna bay ba? Ga nə way lele awan. Ata ngomna i hərak nga. ⁴ Matanan, anga winen dukwen, a ga nə mer su way a Mbərom a re. A nan sa mak ikwen zek sa ga way lele aya awan. Aday kak ka gak way lelibay a dukwen, jəjaran, anga Mbərom a varan məgala ata nə kəriya bay re. Winen do si mer su way a Mbərom anga sə dəkan anan mivel a Mbərom sa ga anà do ahay ta sa gan atan sariya pə way lelibay aya awan. ⁵ Anga nan, lele sə dəfan apan anà ngomna. Gen matanan anga kə sənən zle à mivel a kwanay a nà, wita cəved lele awan, bina anga sa jəka t̄a sa gak ikwen sariya bay ata adəka bay.

⁶ Aday dukwen, ka var jəngal nà, anga nan re, bina Mbərom kə dəfak anan do si mer su way ataya t̄a ga anan lele. ⁷ Himen anan anan anà doŋan ataya way a təde ki himen atan ataya awan. Viren jəngal anà do sə cakal aya awan. Viren anan anan dala sə duwan anà do sə təma aya awan. Jəjiren anan anà do a təde ki jəjiren atan ataya awan, aday dəfen anan apan anà do a təde ki dəfen atan apan ataya re.

Pəlen do a azar aya anga sə dəfan apan anà Mbərom

⁸ Gudire ana doŋan â ga inde pikwen ibay, si gudire kərtektəkke saa mbədək pikwen nà, na: gudire sə asan zek. Gudire ata nà, a ndav itəbay. Aday do sa san do nà, kà gak way ana Tawrita sa gan may ata fok. ⁹ Mbərom a jak uko nà: «Kâ ga mədigwed bay, kâ vad nga su do bay, kâ ga akar bay, kâ ga ubor pə way su do bay.*» 'Am a anaya pi zek tə azar aya fok nə mə japay a nà, à 'am kərtek a inde, a wa: «Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.†» ¹⁰ Do sə pəlay anan do sə cakay su doh anahan nà, a gan way lelibay a bay. Matanan, kak kə pəlak anan do sə cakay su doh anak ahay nà, kə dəfak anan apan anà Tawrita fok kutok.

¹¹ Gen matanan, anga kə sənən alay a anan ata zle, alay sə pədək pə ahan a kwanay ahay wa kutok. Bina alay ana Mbərom saa tam kwanay sə coy ata, winen bəse. Winen dərən kawa à alay a mənuko sə dəfay ahay nga pə Yesu ata sabay. ¹² Luvon winen apan i ndav, ide winen apan i cəde. D̄a ga way a mənuko sa taa ga sə luvon ataya sabay. Ruko

* 12:16 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom. † 12:19 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.35. ‡ 12:20 Ca pə Balndi 25.21-22. * 13:9 Ca pə Gurtaaki 20.13-15, 17; Tooktaaki Tawreeta 5.17-19, 21. † 13:9 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18.

way sə alay a mənuko ahay saa vad anan zek tə way lelibay ataya si pec kutok. ¹³ Zluko tə cəved lele aya kawa dō sa bar si pec ahay ata awan. Dê vaway nga tə mahay bay, dê mbəsakan zek anà agəsle lelibay aya bay, tə cəved a wura wura dukwen dâ ján uho bay re, dê tære bay, aday dâ ga ubor pə way sə dō azar aya bay. ¹⁴ Mbəsiken anan cəved anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu â tərak ikwen way sə alay a kwanay awan. Kê bayiken pə way sə ubor si zek a kwanay ahay sabay.

14

Kî men anan anan mungok anà zek ahay bay

¹ Təmihen anan dō bəle a pə cəved sə pərahan azar anà Yesu ataya awan, mənjenja kwanay sə tære tə winen pə way anahan sə bayak à mivel anahan inde ata awan. ² Dō azar aya ti bayak, way sa pa inde mə gafay 'am a ibay. Ti rac way ahay so. Əna dō aday winen bəle a pə cəved a Mbərom ata nà, i rac sluwed itəbay. ³ Dōwan a sa rac way so ata â sa kədey anan dōwan a sa rac sluwed itəbay ata bay. Aday dōwan sa rac sluwed itəbay ata dukwen, â sa man anan mungok anà dōwan sa rac way so ata bay re, anga Mbərom winen nà, kə təmihak anan mərak ata re. ⁴ Iken nə wayaw? Ka ra zek sa man anan mungok anà bīle su dō hinen ata nà, kəkəməw? Kà gak way lelibay a nà, saa gafan 'am nə bahay anahan. Kà gak way lele dukwen, saa ngəran dukwen, bahay anahan ata re. Tə dīdem a nà, Bahay a mənuko i mba apan sa gan nga tətə, i tavay nə njənjan.

⁵ Azar su dō a, a bayak nà, luvon ahay inde sə zalay luvon hinen ahay, aday dō ahay inde tə bayak nə luvon ahay fok nə hərro. Kuwaya â san anan lele, way anahan a sə bayak apan à mivel inde ata awan. ⁶ Kak dōwan a kə zalak anan luvon hinen pə luvon a azar aya wa, a ga matanan anga sə həran nga anà Bahay a nuko. Dō sa pa way so, a nan dukwen sə həran nga anà Bahay a nuko, anga a ngəran à Mbərom aday a sa pa way. Ata dō sa pa way azar aya itəbay ata dukwen, a nan sə həran anan nga anà Bahay a nuko re, aday a ngəran dukwen anà Mbərom a re.

⁷ Dōwan a inde à wulen a mənuko, a lavan nga anà zek anahan tətə pə daliyugo dukwen ibay. Aday dōwan sa mac anga nga anahan a dukwen ibay re. ⁸ Kak mənuko tə sifa aya nà, wita anga aday dâ ga mer su way ana Bahay a mənuko. Kak dē məcak, dâ mac anga sa ga dukwen mer su way anahan a re. Matanan, kwa â ga nə mənuko tə sifa aya awan, kwa â ga nə dē məcak, mənuko dō si mer su way ana Bahay a mənuko hwiya. ⁹ Anga Yesu Almasihu nə kə məcak, kə slabakak ahay à məke wa, aday â təra bahay su dō tə sifa aya awan, aday winen bahay su dō ma mac aya re.

¹⁰ Aday iken, ka gan sariya anà dō sə cakay su doh anak nà, angamaw? Kə kədey anan nà, angamaw? Mənuko a fok, dī zla saa tavay pa 'am ana Mbərom, dō saa gak uko sariya ata awan. ¹¹ Mbərom a ja à Deftere anahan inde, a wa:

«Tə dīdek awan, kuwaya fok i nay ahay sa naa dukwo gərmec ù vo.

Kuwaya i ja ta 'am anahan awan, nen nə Mbərom acəkan.*»

¹² Kawa sa ja bine siwaw nà, kuwaya i tavay pa 'am a Mbərom, i i dəkay anan way anahan sa ga həna ata tə alay anahan awan.

Kê fakay anan mərak anak ì ines inde bay

¹³ Kak matanan cukutok nà, dē mbədək sa gan sariya anà mərak a mənuko ahay sabay. Adəka bay, kâ si gen way aday i fakay anan mərak ahay ì ines inde ata bay. ¹⁴ Bina manay mə japay aya tə Bahay a mənuko Yesu, aday na san zle lele, awan inde ma ga mənjadak a ta nga anahan a nà, ibay. Əna dōwan a kə bayakak awan a inde nə tə mənjadak a kəma, â sa pa bay, anga pə winen nà, a ga mənjadak acəkan. ¹⁵ Kak kə nəsek anan mivel anà mərak anak ahay tə way sa pa anak nà, ata a nan sa ja nə kə pəlay anan bay. Almasihu kə məcak anga mərak ata awan. Way sa pa anak â sa lize anan bay. ¹⁶ A ga apak nà, way sa pa anak ata nà, lele. Əna kak ka san zle dō ahay ti i jak nə lelibay kəma, kâ pa bay, aday dō ahay tâ ja apak way lelibay a sabay. ¹⁷ 'Am sə bahay a Mbərom nà, kà jak awan

* 14:11 Ca pə Esaaya 45.23.

pə way anak sa pa ata bay. Kwa pə way anak sa sa ata dukwen, kà jak awan bay re. Bahay a Mbərom nà, way ana Apasay Cəncan a sa ga à mənuko inde ata awan. A mak uko zek sa ga way lele aya, a varak uko zay sə njahay pə kərtek awan, aday i varak uko ataslay mivel. ¹⁸ Dowan a winen apan i gan mer su way anà Yesu Almasihu matanan ata nà, i zlan à nga anà Mbərom kutok, aday do ahay ti dəfan apan anà do matanan ata awan.

¹⁹ Anga nan, guko məgala sa ga way sə ngəzahay ahay zay ataya awan, aday way sa man zek anà do ahay sa har à 'am a Mbərom inde ataya re. ²⁰ Kà nes anan mer su way a Mbərom anga way anak sa pa bay. Ayaw, awan inde mənjadak a bay. Əna, kak mərak anak ahay ti sa slahay anga way anak sa pa cəna, mbəsak sa pa way ata awan. ²¹ Way lele cəna, kà sa ga way sə fakay anan mərak ahay i ines inde ataya bay, kwa à ga nə sa rac sluwed, kwa à ga nə sa sa mahay, kwa à ga nə sa ga ma ma fok. ²² Way anak sa san pa 'am a anan ata nà, kà jan anan anà dowan bay, si kwanay tə Mbərom a dəkdek. Do sa ga way tə ajalay nga a cuwcew bay ata cəna, i taslay mivel. ²³ Aya əna, do sə vədān uway anà nga anahan anga way anahan sa pa nà, winen apan i ga ines, anga kə dəfak anan mivel anahan pə way anahan a sa ga ata bay. Pa 'am a Mbərom nà, dowan a kà gak way aday a san sa jəka lelibay kabay lele dukwen a san bay cəna, kà gak ines.

15

Ga way sa zlan à nga anà do a azar aya awan

¹ Mənuko do məgala aya pə cəved a Mbərom ata, muko anan zek anà do bəle aya awan. Dà ga way sa zlak uko à nga à nuko vərre a bay. ² Mənuko fok, guko way sa zlan à nga anà mərak a mənuko ahay, anga aday dā man atan zek sa har pa 'am ana Mbərom. ³ Yesu Almasihu a ta nga anahan a dukwen kə pəlak way sa zlan à nga a bay re. Adəka bay, a təra nə kawa mə vinde apan à Deftere a Mbərom inde ata awan, a wa: «Do ahay tə gənahak nà, anakiken Mbərom, əna 'am a tinen ata a njad nə nen awan.*» ⁴ Way a mə vinde à Deftere a Mbərom inde ata fok, tə vinde anan anga aday way a mə vinde ata à dəkak uko anan way, aday anga dē dəfan ide anà way a Mbərom sə zlapak uko anan ataya awan. Ata dī dəma way ahay lele kawa ana Deftere sə varak uko anan məgala ata awan. ⁵ Mbərom Bahay sə varan məgala anà do ahay sə dəma way ata, à təra anan abayak nga a kwanay kərtek, aday kī gen way kawa ana Almasihu Yesu sa ga ataya awan. ⁶ Ata kwanay a fok ki njiden sə həran nga anà Mbərom, Bəbay ana Bahay a nuko Yesu Almasihu, tə cəved kərtek awan. 'Am a kwanay dukwen kərtek awan.

Do su kon azar aya tē həran nga anà Mbərom

⁷ Matanan, təmihen zek ahay, kwanay a fok, kawa ana Almasihu sə təma kwanay ata re, aday do ahay tē həran nga anà Mbərom. ⁸ Na jak ikwen nà, Almasihu Yesu kə tərak do si mer su way ana Yahuda ahay, anga sə dakan atan anan nà, Mbərom winen do sə dīdek, aday way anahan sə zlapan anan anà bje a manay ahay fok ata ti təra. ⁹ Aday ata, do su kon azar aya ata ti həran nga anà Mbərom anga sumor anahan sa ga anga tinen ata re. A təra kawa Deftere a Mbərom sa ja apan ata awan, a wa:

«Anga nan, ni hərak nga, Mbərom uno, à wulen su do aday tinen Yahuda ahay bay ataya awan,

ni zambad iken tə ara ahay.†»

¹⁰ 'Am a Mbərom a ja asa, a wa:

«Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya awan,

tislen mivel pə kərtek a tu do a Mbərom ahay.‡»

¹¹ À man hinen asa, a wa:

«Kwanay Yahuda ahay itəbay ataya fok,

həren anan nga anà Mbərom Fetek.

Kwanay do su kon ahay fok,

* 15:3 Ca pə Jabuura 69.10. † 15:9 Ca pə 2 Samuyila 22.50; Jabuura 18.50. ‡ 15:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.43.

zambiden anan. §»

¹² Ezaya kà jak re, a wa:

«Do sə slala ana Yisa i nay ahay saa tɛra bahay su do su kon a azar aya awan.

Tinen ti dɛfan idɛ aday â tam atan.*»

¹³ Mbɛrom, do sə varan mɛgala anà do ahay sə dɛfan idɛ ata, â varak ikwen ataslay mivel, â varak ikwen zay, anga kɛ dɛfen nga pɛ winen awan. Natiya ki dɛfen anan idɛ bayak a tɛ mɛgala sə Apasay Cɛncan awan.

Mer su way ana Pol

¹⁴ Mɛrak uno ahay, nen a ta nga uno dukwen, na san zle, kwanay nɛ do lele aya awan, kɛ sɛnen didɛk zle, aday ki mben apan sə tɛtakan anan way anà zek a kwanay ahay coy.

¹⁵ Əna, nɛ vindek ikwen ayak tɛ gɛdan a pɛ way azar aya nà, anga u no kɛ mbɛdɛken anan way a anaya à nga wa bay. Na ga matanan, anga zek a Mbɛrom a kà gak uno sumor anahan ¹⁶ sa dɛf nen do si mer su way ana Almasihu Yesu awan, à wulen su do su kon azar aya Yahuda ahay bay ata awan. Nen apan ni dɛkan atan anan lɛbara mugom a sa nay pɛ cakay a Mbɛrom wa ata nà, nɛ tɛrak kawa do sə gɛdan dundo anà way anga Mbɛrom. Anga kak tɛ dɛfak apan nga nà, ata ti tɛra kawa way mɛ varan aya, Apasay Cɛncan a sa gan nga cara aday â zlan à nga anà Mbɛrom ata awan.

¹⁷ Natiya kutok, ni taslay mivel ti mer su way ana Mbɛrom sə vuro anga ajapay a manay tɛ Almasihu Yesu ata awan. ¹⁸ Ni ja 'am sə awan maza kula bay. Ni ja nà, pɛ way ana Almasihu a sa ga ti nen ata dɛkdek. Anga kɛ varak uno mɛgala sə bɛnan alay anà do su kon aya aday tinen Yahuda ahay itɛbay ataya pɛ cakay ana Mbɛrom, aday tɛ dɛfan apan. A ga matanan ata nà, ta 'am uno sa ja ataya, aday tɛ way uno sa ga ataya, ¹⁹ aday tɛ masuwayan ahay cara cara, aday tɛ mɛgala ana Apasay anahan re. Nɛ dɛkak anan anan lɛbara mugom a pɛ Yesu Almasihu anà do ahay, nɛ dazlan ahay kwa à Urɛsalima wa, hus nɛ dɛzle anan à Iliriya. ²⁰ U zlo à nga sə dɛkay anan lɛbara mugom a à man aya aday do ahay tɛ slɛnek anan lɛbara a Yesu Almasihu fan bay ataya awan, anga u no sa ga mer su way pa su do hinen bay. ²¹ U no adɛka nà, â tɛra kawa winen mɛ vinde a à Deftere a Mbɛrom inde ata awan:

«Dowan aya aday kula ta jak atan 'am pɛ winen itɛbay ataya, tinen ti canan.

Aday dɛwan aya kula tɛ slɛnek way pɛ winen itɛbay ataya, ti san anan kutok. †»

A nan anà Pol sa zla à Ruma

²² Anga nan kutok, saray bayak a na gak anan may sa zlak ayak saa cay ahay pikwen cɛna, na njad cɛved a bay. ²³ Kà gak ava bayak a u no sa cak ikwen ahay idɛ, əna mer su way uno kɛ mbɛsakak uno cɛved bay. Hɛna mer su way uno à man a anan kɛ ndɛvak kutok. ²⁴ Natiya, à alay a ni i zla à Espaniya ata nà, ni njahay àga kwanay mɛnjɔɛk, anga aday kɛ tislɛn uno mivel aday kɛ men uno zek tɛ cɛved sə dɛzle à man ata awan.

²⁵ Əna hɛna ni zla à Urɛsalima aday ni i man zek anà do a Yesu ahay à man ata awan, ²⁶ anga do a Yesu ahay à Makedoniya tɛ Akaya ta gak anan may sə cakal way anga sa man zek anà do mɛtawak aya à wulen su do a Yesu ahay à Urɛsalima. ²⁷ Tɛ bayak sə cakal way ata nɛ tɛ alay a tinen aya, aday tɛdɛ sa ga nɛ abay matanan way anahan. Yahuda ahay ta mak anan zek anà do su kon azar aya sa njad anan magwagway ana Mbɛrom. Matanan re, lele nɛ do su kon a azar aya tɛ man zek anà Yahuda ahay tɛ way sə daliyugo ahay ite re. ²⁸ Natiya kutok, na sak a ndav anan mer su way ata aday nɛ varak atan anan dala ata coy nà, ni i zla à Espaniya tɛ àga kwanay. ²⁹ Na san zle re, na sak a zlak ayak àga kwanay nà, Yesu Almasihu i gak ikwen sumor bayak a anga nen a sa cak ikwen ahay idɛ ata awan.

³⁰ Mɛrak uno ahay, kwanay kɛ dɛfen nga pɛ Bahay a mɛnuko Yesu Almasihu, aday Apasay a Mbɛrom kɛ varak ikwen mɛgala sə pɛlay zek ahay. Anga nan kutok, nen apan ni gak ikwen amboh, kem, gen anan amboh à Mbɛrom tɛ mivel kɛrtɛk a anga nen, aday û mo zek. ³¹ Gen amboh, anga aday do sə Yahudiya ahay aday tɛ dɛfak nga pɛ Yesu bay

§ 15:11 Ca pə Jabuura 117.1. * 15:12 Ca pə Esaaya 11.10. † 15:21 Ca pə Esaaya 52.15.

ataya tã bəno mbiyed bay ite. Gen amboh dukwen, aday way uno saa zla anan à Urəsəlima ata à zlan à nga anà dō a Yesu ahay à man ata awan. ³² Natiya, kak Mbərom kə pəlak nà, ni zlak ayak àga kwanay nen mə taslay mivel awan. Ata ni njad sə taslay mivel pə kərtek a tə kwanay a fok kutok.

³³ Mbərom, dō sa taa var zay ata, à gak ikwen nga. Amen!

16

Pol a jan 'am anà Ruma ahay

¹ U no sa jak ikwen ayak 'am hənə pə mərak a mənuko Fəbe. Uwar ata a ga mer su way ana Mbərom à Kenkeriya à wulen su dō a Yesu ahay. ² Kà zlak ayak àga kwanay cəna, təmihen anan tə mivel kərtek a lele, anga winen dō ana Bahay a mənuko. Təmihen anan kawa abay tədə dō a Yesu ahay ti ga ata awan. Viren anan way sə kəcan ata fok, anga kà mak anan zek anà dō ahay bayak a, kwa ì nen a dukwen, kà mak uno zek a re.

³ Jen anan 'am anà atə Pəriskila ta mbaz anahan Akilas. Manay ma taa ga mer su way ana Almasihu Yesu nə pə kərtek awan. ⁴ À alay a inde abay ni mac coy nà, su mo zek sa tam nə tinen awan. Abay kwa ti mac anga nen dukwen, tə lavak anan zek coy. Saa ngəran atan nə nen dəkdek bay. Dō a Yesu ahay aday tinen Yahuda ahay bay ataya fok ti ngəran atan re. ⁵ Na jak anan 'am anà dō a Yesu ahay sə halay nga àga tinen ataya fok re.

Na jak anan ayak 'am anà Epaynet, car uno didek awan. Winen dō sa lah sa daf nga pə Yesu Almasihu mama'am a pə daliyugo sə Aziya. ⁶ Na jak anan ayak 'am anà Mariyama, winen dukwen kà gak mer su way bayak a anga kwanay.

⁷ Na jak anan ayak 'am anà dō sə àga nen ahay, atə Andərenikus tə Yuniyas. Ma pay dangay nə jiga awan, tinen dō tə mazlaḅ aya bayak a à wulen su dō maslan ahay, aday tə luho sa daf nga pə Yesu Almasihu adəka, bina nə lahan atan bay.

⁸ Na jak anan ayak 'am anà Ampəliyatus, car uno awan, manay à alay ana Bahay Yesu inde maya awan.

⁹ Na jak anan ayak 'am anà Urben ma taa ga mer su way ana Yesu Almasihu nə pə kərtek awan.

Na jak anan ayak 'am anà Sətakis, car uno didek awan.

¹⁰ Na jak anan ayak 'am anà Apeles, winen dukwen kà gak dəce anga Yesu Almasihu aday kə səmak anan lele.

Na jak anan ayak 'am anà dō sə àga Aristobul ahay re.

¹¹ Na jak anan ayak 'am anà dō uno Herodiyon.

Na jak anan ayak 'am anà dō a Bahay a mənuko Yesu ahay àga Narsis.

¹² Na jak anan ayak 'am anà Tirofen tə Tiropas, dō sa ga mer su way ana Bahay a mənuko Yesu ahay.

Na jak anan ayak 'am anà Persis, mazar uno didek awan, sa ga mer su way anga Bahay a mənuko bayak a nə winen.

¹³ Na jak anan ayak 'am anà Rufus, dō lele pə cəved sə pərahan azar anà Bahay a mənuko Yesu.

Na jak anan ayak 'am anà may anahan, kà gak uno nga kawa nen wan si zek anahan didek awan.

¹⁴ Na jak anan ayak 'am anà Sinkərit, Fəlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, aday dō a Yesu azar aya àga tinen ataya fok re.

¹⁵ Na jak anan ayak 'am anà Filolog tə Yuliya, aday atə Nere tə mərak anahan re.

Na jak anan ayak 'am anà Olimpas aday anà dō a Yesu azar aya àga tinen ataya fok re.

¹⁶ Jen anan 'am ì zek ahay lele. Dō sə egliz ana Yesu Almasihu ahay fok ta jak ikwen ayak 'am re.

Andav sa 'am ahay

¹⁷ Mərak uno ahay, ma gak ikwen ayak kem, gen anan ngatay anà dō sa ngam way a kwanay mə tətək aya bay ataya awan. Tinen apan ti gəzla anan dō ahay pi zek wa, aday tinen apan ti fakan alay anà dō ahay pə cəved lele aya wa. Kə njihen pə cakay a tinen

bay. ¹⁸ Zahav su dō ataya nà, ta ga nē mer su way ana Bahay a nuko Yesu Almasihu bay, si way sa zlan atan à nga vërre. Tinen apan ti ran mindel anà dō ahay nē ta 'am. Natiya, tē njəkan uda anà dō ma san way a bay ataya awan. ¹⁹ Kwanay ite nà, dō ahay fok ta san zle, kē dēfen anan apan anà Bahay a nuko Yesu. Anga nan, nen apan ni taslay mivel tē kwanay bayak a re. U no nà, tēren dō sa san sa ga mer su way lele aya dəkdek, mənəna sə japay anan tē huwan. ²⁰ I njahay bayak a sabay, Mbərom, Bahay sə zay, i varak ikwen mēgala sə mbasay pə Fakalaw, ki jənen apan bəse coy. Bahay a nuko Yesu à gak ikwen sumor anahan.

²¹ Timote, dōwan a sa ga mer su way maya ti nen ata kà jak ikwen ayak 'am. Dō uno a anaya ta jak ikwen ayak 'am a re: atə Lukiyus tē Yason tatə Sosipater. ²² Nen Tertiyus, dō sə vinde dērewel ana Pol a anan, na jak ikwen ayak 'am, nen dō ana Bahay a nuko Yesu. ²³ Gayus kà jak ikwen ayak 'am. Nē njahay nà, àga winen, aday dō a Yesu ahay ta taa nay sa ga amboh àga winen. Erastus, dō sa ban dala sə wulen su doh a anan ata, tē Kawartus, mərak a mənuko, ta jak ikwen ayak 'am re.

[²⁴ Bahay a mənuko Yesu à gak ikwen sumor à kwanay a fok. Amen.]

Pol a həran nga anà Mbərom

²⁵ Zambaduko anan sləmay a Mbərom! I mba apan sə varak ikwen mēgala sə njahay mē ngazlay saray aya à cəved anahan inde, kawa ana ləbara mugom a nen sə dəkak ikwen anan ata awan. Kwakwa ata nà, Mbərom kē dəkək anan ləbara mugom ata awan. ²⁶ Əna hənə winen a kà kak anan ahay uho, aday dō ahay tē wazay nē way ana dō maja'am a Mbərom ataya sə vinde pə Almasihu ata awan. A ga matanan, anga aday dō su kon ahay fok tē daf apan nga, tē dəfan apan kutok. ²⁷ Həruko anan nga à Mbərom pa sə viyviya awan! Asan way anahan nē a zalay way ahay fok. Həruko anan nga anga Yesu Almasihu re. Amen!

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə
Korintu ahay
mama'am awan

Adakay way pə deftere a anan

À alay ata nà, Korintu nà, wulen su doh məduwen awan. À man ata nà, Pol kè wazak anan ləbara a Yesu mugom a anà Yahuda ahay aday anà do su kon azar aya re. Pə dəba anahan a wa kutok, Pol a sləne nà, 'am aya inde tə slabakak à wulen sə do a Yesu ahay cara cara bayak awan. Do ahay tə gəzlak zek ahay jəban jəban, 'am sə gəba zek ahay so, anjahay səkəffe inde à man sə sləne wazo ibay, apa daf cəncan a kè tərak way sa ga anan azay, tə sənək sa ga anan mer su way tə məgala ana Apasay Cəncan a sa var ataya bay, aday tə sənək 'am sə aslabakay ana do ma mac aya à məke wa bay. Natiya kutok, Pol a mbədahan atan ayak pə way ataya fok, ta sə dakan atan anan asan zek a Mbərom anga do ahay.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am ahay (1.1-9)

Atəra zek kərtek tə dədom ana Yesu məzləngad awan (1.10 - 2.16)

Agan nga anà atətak way ana do maslan a Yesu ahay (3.1 - 4.21)

'Am sə gəba zek ahay (5.1 - 7.40)

Ahəran nga à Mbərom, bina anà pəra ahay bay (8.1 - 11.1)

Məgala ana Apasay Cəncan aya awan (11.2 - 14.40)

Yesu kè mbasak pə amac (15.1-58)

Andav sa 'am ahay (16.1-24)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Korintu ahay

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol. Kà zlak anan à nga à Mbərom sə ngumo aday nê təra do maslan ana Yesu Almasihu. Ma jak ikwen ayak 'am, manay tə Sostenes, winen do sa daf nga pə Yesu Almasihu kawa mənuko a re. ² Mə vindek ikwen ayak anà kwanay do a Yesu ahay à wulen su doh sə Korintu. Kə tərən do a Mbərom ahay anga Yesu Almasihu. Mbərom a ngamak ikwen nà, anga aday kə tərən do mə japay aya tə winen awan. Kə ngamak anan anà do sə dukwen gərmec ù vo anà Yesu Almasihu kwa aha ataya fok, anga aday tē təra do mə japay aya tə winen a re. Yesu nà, winen Bahay a mənuko a fok. ³ Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tē gak ikwen sumor, aday tē varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngəran anà Mbərom anga do sə Korintu ahay

⁴ Hwiya nə ngəran anà Mbərom jiya nà, anga sumor anahan sa gak ikwen ta sə japay kwanay tə Yesu Almasihu ata awan. ⁵ Anga Mbərom do sə japay kwanay tə Yesu Almasihu ata nà, kə varak ikwen məgala ahay cara cara. Kə tərak kwanay do sa san way ahay, aday kə varak ikwen məgala sə dakay anan 'am anahan anà do ahay coy. ⁶ Kə njidən anan way ataya awan. Bina, à alay a manay sə dakak ikwen anan ləbara a Yesu Almasihu ata dukwen nà, kə təmihen a nə tə didek a à mivel a kwanay inde. ⁷ Anga nan kutok, kwanay do sa ba amay ana Yesu Almasihu Bahay a mənuko ataya nà, kə njidən anan məgala ahay fok coy. Awan a inde a kəcak ikwen nà, inde sabay. ⁸ Mbərom dukwen i təra kwanay do njənnjan aya hus à andav ana daliyugo inde, anga aday dōwan â sa njad pikwen alay sa 'am sə slahay kwanay à sariya a Mbərom inde pə luvon ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu saa may ahay ata bay. ⁹ Matanan, kə jəjiren awan bay, anga Mbərom a sə ngamak ikwen aday sə japay kwanay tə wan anahan Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata nà, winen nə do didek awan, a ga anan way anahan a sa ja ataya hwiya.

Agəzla zek à wulen su do a Yesu ahay

¹⁰ Matanan, m̄arak uno ahay, na gak ikwen ayak amboh t̄e sl̄emay ana Yesu Almasihu, Bahay a m̄enuko. Kem, 'am â zlak ikwen pi zek, aday k̄ê ḡezlen zek ahay à wulen a kwanay ahay inde bay re. T̄eren d̄o m̄e japay aya awan, miv̄el a kwanay â ga n̄e k̄artek aday abayak nga a kwanay ahay d̄ukwen â ga n̄e k̄artek a re. ¹¹ Bina b̄a d̄o ahay inde ta nak ahay à ga Kuluwe wa p̄e cakay uno, t̄e d̄akak uno anan at̄ere inde à wulen a kwanay. ¹² U no sa ja n̄a, azar su d̄o a kwanay aya ta wa: «Manay n̄a, d̄o ana Pol ahay.» Azar aya ite ta wa: «Manay d̄ukwen d̄o ana Apolos ahay.» Azar su d̄o ɛngal aya asa ta wa: «Manay n̄a, d̄o ana Piyer ahay.» Aday azar su d̄o aya ite kutok ta wa: «Manay n̄a, d̄o ana Almasihu ahay.» ¹³ Ki jen matanan ata n̄a, b̄a Almasihu a n̄a, k̄ê ḡezlak anan zek anahan a d̄aw? Kabay kwanay k̄e jilen n̄e t̄e darak ayak p̄e d̄edom m̄e zl̄lngad̄ a anga kwanay n̄a, nen Pol a d̄aw? Kabay ki gen baptisma n̄a, t̄e sl̄emay uno, nen Pol a ite d̄aw?

¹⁴ N̄e nḡeran an̄a Mb̄erom t̄etibay ad̄eka, anga nen na gak anan baptisma an̄a d̄owan bay, ɛna si at̄e K̄erispus t̄e Gayus d̄ekd̄ek. ¹⁵ Natiya d̄owan inde i mba apan sa j̄aka a ga baptisma n̄e t̄e sl̄emay uno nen Pol n̄a, ibay. ¹⁶ Ayaw, c̄ek̄ebay n̄e mb̄ed̄ek̄ek anan à nga wa ad̄eka re, b̄a na gak anan baptisma an̄a Sitifanas, winen tu d̄o su doh anahan ahay re. P̄e d̄eba anahan a wa, na gak anan baptisma an̄a d̄owan a inde n̄a, na san sabay. ¹⁷ Bina, Almasihu a slan nen aday n̄a, saa gan baptisma an̄a d̄o ahay bay, ɛna saa d̄akay anan l̄ebara mugom a an̄a d̄o ahay. Nen apan ni d̄akay anan l̄ebara sa 'am anahan ata, ɛna t̄e asan way kawa su d̄o z̄enzen a s̄e bayak apan ata bay. Na ga matanan bay n̄a, anga aday amac a Yesu Almasihu a p̄e d̄edom m̄e zl̄lngad̄ ata â t̄era awan k̄eriya bay.

Asan way a Mb̄erom t̄e asan way su d̄o z̄enzen awan

¹⁸ L̄ebara s̄e amac a Yesu Almasihu p̄e d̄edom m̄e zl̄lngad̄ ata n̄a, d̄o saa lize ahay ta ca apan n̄e kawa way s̄e mindel k̄eriya awan. ɛna p̄e m̄enuko d̄o saa tam ahay ite n̄a, d̄a san zle wita n̄e m̄egala a Mb̄erom a way anahan. ¹⁹ Da san way ata zle n̄a, anga b̄a Mb̄erom k̄a jak à Deft̄ere inde, a wa:

«Ni lize anan k̄elire su d̄o k̄elire aya awan,

aday ni j̄ejay anan asan way su d̄o ma san way aya fok.*»

²⁰ Natiya kutok, kak Mb̄erom a k̄a jak matanan cukutok n̄a, d̄o a k̄elire ataya ti ga inde asa d̄aw? Kabay miter s̄e Tawrita ahay n̄a, ti ga inde d̄aw? Kabay d̄o sa san sa vad̄ awiyaway ahay n̄a, tinen ti ga inde d̄aw? Asan way a tinen ata i man atan zek p̄e awan bay j̄iga awan. Mb̄erom k̄e t̄erak anan asan way a tinen ata way s̄e mindel k̄eriya awan.

²¹ Matanan d̄o s̄e daliyugo ahay, t̄e asan way a tinen ata, t̄e canak anan an̄a way a Mb̄erom s̄e ndakay t̄e k̄elire† anahan awan, ɛna t̄e s̄enak wa Mb̄erom a bay hwiya. Anga nan kutok, Mb̄erom a t̄e alay anahan a k̄e varak anan c̄aved̄ sa tam an̄a d̄o s̄e sl̄one l̄ebara sa 'am a manay s̄e wazay anan ata awan. ɛna c̄ek̄ebay, d̄o ahay ta ca p̄e l̄ebara ata n̄e kawa way s̄e mindel ad̄eka. ²² Yahuda ahay ite n̄a, ta gan may aday ti sa t̄ema 'am ata n̄e, si ti canan an̄a masuwayan aday. Ḡerek ahay ite, a nan atan ti saa t̄ema n̄a, si ti san t̄e k̄elire sa nga a tinen a aday. ²³ Aya ɛna m̄enuko d̄e d̄akay anan n̄a, Yesu Almasihu n̄e t̄e darak anan p̄e d̄edom m̄e zl̄lngad̄ awan. Ata p̄e Yahuda ahay n̄a, wita way s̄e b̄enan atan m̄biyed̄. Pu d̄o s̄e p̄era ahay ite, wita n̄a, d̄a ja n̄e 'am s̄e mindel k̄eriya awan. ²⁴ ɛna p̄e m̄enuko d̄o a Mb̄erom m̄e ngamay aya kwa â ga n̄e à wulen s̄e Yahuda ahay wa, kabay à wulen su d̄o s̄e p̄era ahay wa n̄a, d̄a san zle, Yesu Almasihu n̄a, winen m̄egala ana Mb̄erom t̄e k̄elire anahan a t̄eke fok. ²⁵ Way a Mb̄erom sa ga n̄a, kawa way s̄e mindel k̄eriya awan, aday c̄ek̄ebay, way ata a zalay asan way su d̄o z̄enzen awan. Way anahan sa ga n̄e kawa way b̄ele awan, aday c̄ek̄ebay way ata a zalan m̄egala à nga wa an̄a d̄o ahay bugol.

²⁶ Matanan, m̄arak uno ahay, ɛnga bayiken pi zek a kwanay a m̄e ngamay ataya aday. Pu d̄o s̄e daliyugo ahay n̄a, d̄o k̄elire aya inde à wulen a kwanay gem ibay, d̄o t̄e m̄egala aya d̄ukwen inde à wulen a kwanay gem ibay, aday d̄o s̄e nḡelaw ahay d̄ukwen n̄a, inde à wulen a kwanay gem ibay re. ²⁷ ɛna Mb̄erom a walay ad̄eka n̄a, d̄o mindel aya awan,

* 1:19 Ca p̄e Esaaya 29.14. † 1:21 k̄elire a anan n̄a, madan bay, ɛna asan way ana Apasay a Mb̄erom.

anga aday ti pëkan waray ì idé anà dō sa jëka tinen nē ta san way zle ataya awan. Aday Mbërom a walay dō bële aya awan, anga aday ti pëkan waray ì idé anà dō sa jëka tinen mägala aya ata awan. ²⁸ Aday a walay dō kəriya aya awan, tu dō aday dō ahay tē kädëy atan ataya awan, aday tu dō demdemem aya pë daliyugo wa. A ga matanan nà, anga aday sē lize anan dō sē mazlaḅ ahay pë daliyugo a anan wa. ²⁹ Matanan kutok, dōwan i mba apan sē hëran nga anà zek pa 'am anahan bay. ³⁰ Sē japay mənuko tē Yesu Almasihu nà, zek a Mbërom awan. Matanan hëna Mbërom a tēra anan Yesu Almasihu nà, dädazl sē asan way a mənuko kutok. Kawa sa ja nà, tē Yesu Almasihu ata kutok, dē tērak dō dīdek aya pa 'am anahan aday dē tērak dō anahan ahay ma tam aya ì ines wa tē alay anahan. ³¹ Anga nan kutok, kawa ana Deftere a Mbërom sa ja: «Kak dōwan a inde a nan sa ga ti zek nà, â ga ti zek adëka nà, ti mer su way a Mbërom sa ga.‡»

2

Wazo ana Pol à Korintu

¹ Mërak uno ahay, à alay a nen sa zlak ayak àga kwanay kurre sē dakak ikwen anan way a Mbërom mi dër aya ata nà, nē dakak ikwen anan nē tē caved sa 'am ma da 'am aya bay. Aday dukwen, nē dakak ikwen anan nē tē caved sē asan way su dō sē daliyugo ahay bay re asanaw? ² Anga, na zlak ayak àga kwanay nà, na gan may nà san kërtek nà, Yesu Almasihu, aday winen mē daray a pë dëdom mē zlëngad ata awan. ³ À alay a nen àga kwanay ata nà, nen bële awan, zlawan u go, aday nen apan ni jëjar re. ⁴ Nen apan ni wazak ikwen 'am a Mbërom nà, na vak ikwen nga tē asan way sē dō ahay bay. Əna mägala ana Apasay a Mbërom a dakak ikwen anan nà, 'am uno sa jak ikwen ata nē 'am dīdek aya awan. ⁵ Anga nan kutok, kē dëfen nga pë Mbërom nà, anga asan way su dō zënzen a bay, əna tē mägala a Mbërom.

Asan way su dō zënzen a tē kəlire a Mbërom

⁶ Anà dō ma san nga aya à caved sa daf nga pë Mbërom ata nà, mē dakan atan anan ayak nē kəlire sē asan way dīdek awan. Kəlire ata nà, mbala ana dō sē daliyugo ahay bay, kabay mbala ana dō mēduwen aya sē lavan nga anà dō ahay ataya bay re. Dō sa san way ataya nà, ti i lize anan pi zek azanan. ⁷ Əna kəlire mbala manay sē dakak ikwen anan ata nà, winen nē kəlire mbala a Mbërom awan. Wita nà, abay winen mi dër awan kwakwa. Kwa daliyugo dukwen mē ndakay a fan bay, Mbërom a lavay anan zek tē kəlire anahan, anga aday sa tam mənuko à mazlaḅ anahan inde. ⁸ À wulen su dō sē lavan nga anà dō ahay pë daliyugo ataya nà, dōwan inde kwa kërtek sa san way ata nà, ibay. Abay tē san aka nà, tiya ti darak anan ayak Bahay sē mazlaḅ pë dëdom mē zlëngad ata bay. ⁹ Way ata nà, a tēra kawa mē vinde awan à Deftere a Mbërom inde ata awan, a wa:
«Way a aday kula dōwan kē canak anan bay,

kula dōwan kē slënek bay,

aday kula dōwan kē bayakak apan à mível inde bay ata nà,

Mbërom a lavan anan zek tē way ata anà dō sē pəlay anan ahay.*»

¹⁰ Aya mənuko nà, Mbërom a kak uko anan ahay way a mi dër ataya tē mägala sē Apasay anahan. Apasay anahan ata nà, a zëzor anan way ahay fok, kwa abay â ga nà, way mi dër aya à mível a Mbërom a inde tēkedë dukwen, a san zle hwiya re. ¹¹ Natiya, dō zënzen a nà, sa san way sē mível anahan a aday nà, si apasay si zek anahan awan. Matana re, dōwan sa mba apan sa san way sē mível a Mbërom nà, ibay, si Apasay si zek anahan a way anahan re. ¹² Mənuko nà, Apasay a à mənuko inde ata nà, mbala a Mbërom a way anahan, bina apasay sē daliyugo a anan bay. Anga nan, dā mba apan sa san sumor a Mbërom ma gak uko aya fok ata awan. ¹³ Anga nan kutok, manay apan mi dakay a way anà dō ahay nà, sē pëkan umo 'am nà, Apasay a Mbërom awan, bina asan way sē daliyugo bay. Natiya mē tətakan anan dīdek sē way mbala Apasay a Mbërom ata anà dō aday Apasay a Mbërom inde à mível a tinen inde ataya awan.

‡ 1:31 Ca pə Yeremiya 9.22-23. * 2:9 Ca pə Esaaya 64.3.

¹⁴ Natiya awan, dōwan a aday kè njadāk Apasay a Mbərom à mivél anahan inde bay cəna, i mba apan sə təma way ana Apasay a Mbərom sə varan anà dō ahay ataya bay. Bina winen a ca apan aday nə kawa way sə mindel kəriya aya awan. I sləne bay, anga sa man zek anà dō ahay aday sə sləne way ataya nà, Apasay a Mbərom awan. ¹⁵ Əna dō aday Apasay a Mbərom inde à mivél anahan inde ata nà, a mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anà way ahay lele. Əna zek anahan a kutok nà, dōwan a mba apan sa san 'am anahan a bay. ¹⁶ Anga Deftere a Mbərom a wa: «Sa san abayak nga ana Mbərom a nə wayaw? Dōwan inde saa təkəren 'am a sləmay ibay.†» Aya, manay nà, Apasay a Mbərom inde à mivél a manay, aday mə bayak nà, way kawa ana Yesu Almasihu a sə bayak ata awan.

3

Do si mer su way ana Mbərom ahay

¹ Matanan mərak uno ahay, à alay uno sa zlak ayak àga kwanay ata nà, na mbak apan sa jak ikwen way ahay kawa abay ni jan anà dō ahay aday Apasay inde à tinen inde coy ataya bay. Na jak ikwen ayak adəka nà, kawa dō sə daliyugo ahay, anga kwanay a à alay ata nà, kawa gwaslay ahay mba, kə tərən dō sə pərahan azar anà Yesu Almasihu mə jəra aya fan bay. ² Anga nan, nə tətakak ikwen anan à alay ata dukwen nà, way ma da 'am aya bay ataya re, bina winen ma da 'am ataya nà, ki mben apan fan bay.* Aday kwa abay à ga nə həna biten təkede dukwen, ki mben apan fan bay re, ³ anga kwanay hwiya kawa dō sə daliyugo ahay mba. Bina hwiya kwanay apan i gen sərak ahay pi zek, aday atəre dukwen, way a kwanay re. Ata nà, kwanay kawa dō sə daliyugo ahay ba? Aday ki gen nà, way su dō sə daliyugo aya kutok bidaw? ⁴ Kak aday azar su dō a kwanay aya ta wa: «Manay nà, dō ana Pol ahay» aday dō hinen ahay ite ti ja: «Manay nà, dō ana Apolos ahay», ata ki gen way matanan ataya nà, kwanay dō sə daliyugo aya sabay kutok daw?

⁵ Apolos ata nà, awan a maw? Pol nà, winen wayaw? Manay nà, dō si mer su way a Mbərom ahay coy. Ma ga nə mer su way sə dəkak ikwen anan ləbara ana Yesu Almasihu anga aday kə dəfen apan nga. Kuwaya, manay ma ga nə mer su way mbala ana Mbərom a sə ngaman umo apan sa ga ata awan. ⁶ Manay ma ga nà, kawa dō sa ga mer su way à guvo ahay. Nen sə lahak ayak sə dəkak ikwen anan 'am a Mbərom ata nà, nə tərak kawa dō sa casl way à guvo. Apolos, winen a zlak ayak nà, a pərahan azar anà mer su way a Mbərom àga kwanay kawa dō sə pəkan a'am anà zahav sə way a ma casl ata awan. Əna sa har anan zahav sə way ata nà, zek a Mbərom awan. ⁷ Matana kutok, dō sa casl way tu dō sə pəkan a'am fok a tinen a, cew maya ta slak awan a ibay. Əna si zek a Mbərom a tə alay anahan dō sa har anan zahav sə way ata awan. ⁸ Natiya kutok, à ga nə nen Pol, dō sa casl, à ga nə Apolos, dō sə pəkan a'am, cew maya manay a, awan inde kə gəzlak manay pi zek wa daw? Əna zek a Mbərom i varan umo magwagway si mer su way anà kuwaya pə herreb sə ayanga a manay. ⁹ Manay cew maya tə Apolos a nà, mə japay nə pi mer su way a Mbərom awan. Kwanay a kutok, kə tərən nà, guvo a Mbərom ata awan.

Aday asa kə tərən kawa doh aday Mbərom winen apan i han ata re. ¹⁰ Nen nà, Mbərom kà gak umo sumor anahan, bina sə dazlan anan mer su way ata àga kwanay nà, nen awan. Matanan kutok, nə tərak dō mərake a sa san sa han doh ata awan. Nə pəkak anan saray sə way a coy. Aday dō hinen ahay tinen apan ti han apan. Əna kuwaya à han apan dukwen, tə wurwer awan. ¹¹ Saray su doh nà, ma pak a coy. Saray su doh ata nà, Yesu Almasihu. Dōwan inde i mba apan sa pak uda maza sabay. ¹² Pə saray sə way ata kutok, dō ahay bayak a tinen apan ti han apan. Azar a ta han apan tə guro, azar aya dukwen ta han apan tə rəslom, azar aya ite tu kon mə jəra aya awan. Aday jəba su dō azar aya ite, tinen kutok nà, ta han apan tə dədom, tə mapapar, aday azar aya kutok tə gusuko. ¹³ Aya əna, pə luvon sə sariya kutok nà, jiyjay i dav pi mer su way ana kuwaya fok. Mbərom i katab anan mer su way ana kuwaya tə uko. Ata aday dī canan anà mer su way a mənuko ahay kutok, kwa à ga nə lele, kwa à ga nə lelibay, ata dī san kutok. ¹⁴ Kak aday uko kə mbak

† 2:16 Ca pə Esaaya 40.13. * 3:2 Pol a ngaman anà way ataya nà, «pay» ta «daf».

apan sa vak anan mer su way à dōwan a bay nà, ata winen i njad magwagway anahan. ¹⁵ Əna kak uko kà mbak apan sa vak anan mer su way a dōwan a ite nà, i njad awan bay. Zek anahan a dada nà, i tam, əna i tam nə wurcihew wurcihew kawa dō sə təmay ahay à 'am sə uko wa, alay məgəbar awan.

¹⁶ Kwanay nà, kə təren kawa doh sə mazlaḅ a Mbərom, aday Apasay anahan mə njahay a à mivél a kwanay inde. Wita nə kə sənén apan itəbay dāw? ¹⁷ Kak dōwan a kə nəsek anan doh sə mazlaḅ a Mbərom ata nà, Mbərom i lize anan dōwan ata awan. Anga doh sə mazlaḅ a Mbərom nà, cəncan awan, aday kwanay dukwen doh ata awan.

¹⁸ Natiya kutok, dōwan â sa njəkan uda anà zek anahan bay. Kak dōwan a inde à wulen a kwanay kà jak winen nə dō ma san way a pə daliyugo a anan nà, â təra zek anahan nə dō mindel a adəka, aday â njad kəlire didek a kutok. ¹⁹ Anga asan way su dō sə daliyugo ahay nà, Mbərom a ca apan nə wita nə mindel kəriya awan. Deftere a Mbərom a ja nà: «Mbərom a mbazl anan dō ma san way aya à ḅalay sə wurwer a tinen aya inde.†» ²⁰ Aday a ja asa re, a wa: «Mbərom Fetek a san nà, abayak nga su dō ma san way aya nə way kəriya aya awan.‡» ²¹ Anga nan kutok, dōwan â sa həran nga anà zek anga dō zənzen a bay. Sənén adəka nà, way ahay fok nə ana kwanay. ²² Â ga nə nen Pol, â ga nə Apolos kabay Piyer nà, manay a fok nə ana kwanay a bidaw? Aday, kwa daliyugo, kwa sifa, kwa amac, kabay way sə alay a həna a anan, kabay way sa nay à alay a azanan pa 'am ata awan fok nà, ana kwanay awan. ²³ Aday zek a kwanay a ite nà, sə lavay kwanay dukwen nə Almasihu. Aday Almasihu a ite dukwen, ana Mbərom awan.

4

Do maslan ana Yesu ahay

¹ Sənén apan lele, manay dō maslan ana Almasihu ahay nà, dō si mer su way anahan ahay. Mbərom a varan umo anan mer su way sə dakan anan anà dō ahay way anahan abay mi dər aya kwakwa ata awan. ² Natiya kutok, dō si mer su way a aday ti mbəsakan mer su way à alay inde ata nà, sumor a nà, dō didek awan. ³ Nen a aday nà, kə gəden uno azar, kî jen nə nen lele kabay nen lelibay fok nà, awan a jalay nen bay. Kwa â ga nə dōwan aya inde tinen apan ti gudō azar ata dəp nà, awan a jalay nen bay re. Kwa mez si zek uno təkede kà jak uno awan a ibay. ⁴ Anga nen a nə bayak nà, awan a mi dər a inde aday təde abay sə gudō apan azar nə ibay. Əna kutok nà, u no sa ja nə nen na ga ines itəbay ata bay re. Suu go sariya nà, zek a Mbərom a tə alay anahan awan. ⁵ A nak ikwen sə lahan pa 'am anà Mbərom sa gan sariya anà dō ahay nà, angamaw? Ben luvon a aday Bahay a mənuko i sa ga sariya ata aday. Winen a kə nak kutok nà, i dav anan jiyjay anahan pə way a mi dər a i idé zənzen a inde ataya, i kay anan ahay uho way sə mivél sə dō ahay kutok re. À alay ata kutok, Mbərom i həran nga anà kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya awan.

⁶ Mərak uno ahay, nə vindék ikwen ayak minje sə way a anaya pə manay tə Apolos nà, anga aday kə sənén way a mi dər aya uda ata awan. U no nà, pərihen anan azar anà way a mə vinda à Deftere a Mbərom inde ataya awan. Kə həran anan nga anà zek a kwanay anga dō kərtek, aday sə kədəy anan dō azar aya bay. ⁷ Anga, sa jak iken nà, kə zalay dō azar a nə wayaw? Awan anak a inde aday kə təma pə Mbərom wa bay nə maw? Ibay fok. Ka ga anan ti zek kawa ka njad tə alay anak a ite nà, angamaw?

⁸ A ga pikwen nà, kə njiden anan way ahay fok, kwanay dō zlile aya awan, aday ki jen nà, kwanay bahay ahay. Aday kə bayiken nà, manay nə bahay ahay itəbay. Abay â ga nə matanan cukutok nà, wita lele, dī ga bahay ata nə pə kərtek a jiga bugol bidaw? ⁹ Aya nà, matanan bay. Manay nə dō maslan anà Yesu Almasihu ahay. Əna Mbərom a təra manay kawa dō mədakwidok aya awan, kawa dō kəriya aya awan, aday ma ḅan aya coy saa vad manay pa 'am sə dō ahay fok ata awan. Mə təra kawa way sə gəsle anan pə idé sə dō ahay, kwa pə idé ana maslay a Mbərom ahay re. ¹⁰ Dō sə daliyugo ahay ta ca pumo nà, kawa mindel ahay, anga manay apan mi dəkay anan ləbara ana Almasihu. Aday a ga pikwen

† 3:19 Ca pə Ayuba 5.13. ‡ 3:20 Ca pə Jabuura 94.11.

nà, kwanay kə sənən way zle, anga ajapay a kwanay tə Yesu Almasihu ata awan. Manay ite nà, dō bəle aya awan. Kwanay nà, məgala aya awan. Manay nà, dō ahay tə kədəy manay, aday tə varak ikwen mazlaḅ anà kwanay bugol kutok. ¹¹ Hus həna biten dukwen nà, may winen apan i rawaḁ manay, manay apan mi mac tu jom re. Zana lele aya inde pumo itəbay re, ta taa ndaḅay manay nə hwiya. Manay apan mi bar nə karara kawa doh a manay nə inde itəbay. ¹² Mə rəzlen à nga wa anà mer su way nə ndekərkərre, anga aday m̄ njad sa tar alay à 'am.* Kwa tə gənahak umo dəp nà, manay ma ma nga sə pəsen atan anan adəka nà, 'am lele aya awan. Tə jugurak pumo wa 'am dəp nà, mə dəma anan ca. ¹³ Dō ahay ti rac manay ta 'am, əna manay mi bənan atan mbac adəka re. Ti ga alay tə manay kawa kwaskwalay. Həna hwiya ma nan anà dōwan bay, kawa ruhom sə daliyugo a anan.

¹⁴ Nə vindek ikwen ayak nà, anga sə pəkak ikwen waray i idē pə way a kwanay sa ga ataya bay, əna anga u no sa jak ikwen ayak panan wa lele, kwanay wan uno ahay, car uno ahay. ¹⁵ Kwa abay à ga nə dō ahay inde bayak a tə baslay zek bay sa zlak ayak àga kwanay saa dəkak ikwen anan ləbara ana Almasihu dəp nà, bəbay a kwanay pə cəved sə pərahan azar anà Yesu Almasihu inde kərtek nə, nen a hwiya. Na ja matanan nà, anga sə dəkak ikwen anan ləbara mugom a nà, nen. Kwanay kə təmihen sa daf nga pə Yesu Almasihu nə à alay uno wa. ¹⁶ Anga nan kutok, nə cəce pikwen wa nà, pərihen anan azar anà azla uno awan. ¹⁷ Matanan nə slənak ikwen ayak Timote, winen wan uno ləliwe uno awan, winen ma daf nga pə Bahay a mənuko Yesu a nə lele. Winen kà sak a dəzlek ayak nà, i dəkak ikwen anan cəved uno sə pərahan azar anà Yesu Almasihu nə lele. Wita nà, way uno sə dakan anan anà dō a Yesu ahay kwa aha fok ata awan.

¹⁸ Dō a azar aya tinen apan ti zlapay awan, à wulen a kwanay inde. Tə bayak nà, i ga nə ni zlak ayak àga kwanay sabay. ¹⁹ Əna kà zlak anan à nga anà Bahay a mənuko Yesu nà, nen apan ni zlak ayak bəse. Ata ni i san anan dō sə zlapay awan ataya nà, tə bəbal awan kəriya daw, kabay məgala a tinen a inde acəkan daw kutok. ²⁰ Anga bahay a Mbərom nà, way məgala awan, bina abəbal awan bay. ²¹ A nak ikwen jiga nə maw? Nà zlak ayak àga kwanay nə tə məkibək a daw, kabay nà zlak ayak nə tə asan zek a aday tə anjahay səkəffe à mivél inde daw?

5

Way ma ga waray a à mamasl su dō a Yesu ahay inde

¹ Ihe, nen apan ni sləne kwa ta sə wura fok, ta wa, 'am inde məduwen a àga kwanay. Nə sləne nà, dōwan a inde nə tə nahay tə uwar ana bəbay anahan. Jəba sə way ata nà, kwa à mamasl su dō sə pəra ahay inde dukwen, ta gan may bay re. ² Abay tədə pə jəba sə way ata nà, ki yimen anan anan adəka, əna kwanay nà, gədek a zlapay anan re. Dō sa ga way matanan ata nà, kə rəzlen anan à wulen a kwanay wa bay adəka nà, angamaw? ³ Kwa à ga nə nen dərən tə kwanay, apasay uno winen inde tə kwanay. Dō sa ga way matanan ata nà, nen nə gəzlak anan sariya anahan a coy, kawa nen inde à wulen a kwanay. ⁴ Na jak ikwen ayak tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu həna nà, hilen nga pa 'am ata awan, aday nen a dukwen, apasay uno i ga inde à mamasl a kwanay, aday dukwen məgala ana Bahay a mənuko Yesu i ga inde re. ⁵ Aday ka sak a hilen nga ata nà, viren anan anan dōwan ata à alay inde anà Fakalaw, aday ubor si zek anahan à lize. Ata nà, sifa anahan i tam pə luvon ana Bahay a mənuko saa may ata awan.

⁶ Kwanay apan ki zləmbiren awan bugol nà, ki gen nə way lele daw? Bina kə sənən sa jəka: «Wudəh mənjoək cəna, a zləmbar anan nuko nə fok» nà, kə sənən bidaw? ⁷ Ines nà, kawa wudəh ata awan. Matanan, pəken anan ines a kwanay ahay à wulen a kwanay wa. Natiya, ki tərən dō didek aya awan. Bina abay həna ata adəka nà, kwanay mə təra a nà, dō didek aya coy, anga Yesu Almasihu kə məcak kawa wan sə təman mə waslan a anà Mbərom pə luvon sa ga azar uko sə Pasəka ata awan.* ⁸ Anga nan kutok, guko azar uko

* 4:12 Ca pə Mer su way ahay 18.3. * 5:7 Ca pə Gurtaaki 13.7, 12.21.

sə Pasəka ata nə, tə way mənjenja wudəh ata awan, kawa sa ja nə, tə mível cədan'a aday à didek a inde.† Bina mbəsakuko atə sədøk tə huwan, anga tinen way lelibay aya kawa wudəh ata awan.

⁹ À derewel uno sə vindek ikwen ayak hinen inde ata nə, na jak ikwen ayak bidaw? Kà saa jipen tu dō sa ján uho ahay bay. ¹⁰ Nə vindek ikwen ayak matanan ata nə, na ja nə pu dō sa ján uho ahay, dō sa ga ubor pə dala ahay, kabay dō sə van nga anà dō ahay, kabay dō sa ga pəra ahay, əna tinen abay dō sə daliyugo aya way anahan ata bay asanaw? Kak abay na ja nə pə tinen nə, wita si ki mbəsiken anjahay pə daliyugo bidaw? ¹¹ Əna na ja nə, pu dō aday a jan anà nga anahan a nə, winen dō a Yesu, aday cəkəbay winen dō sa ján uho, winen dō sa ga ubor pə dala, winen dō sa ga pəra, winen dō sa gad mungwalay pu dō, winen dō sə vaway nga aday dō sa van nga anà dō ahay ata awan. Dō sa ga way matanan ataya nə, kə tiren alay à tuwez jiga bay fok.

¹²⁻¹³ Mə zaray ənaw ahay pi zek tu dō sə daliyugo ataya aha, aday saa gan atan sariya awan anaw? Wita nə, mer su way a Mbərom awan. Aya əna, dō a Yesu ahay kutok nə, saa gan atan anan sariya a tinen ahay nə kwanay awan. Anga Deftere a Mbərom kà jak, a wa: «Rəzlen anan dō sə huwan ahay à wulen a kwanay wa.‡»

6

Sariya à wulen su dō a Yesu ahay

¹ Awan a kə slahak ikwen ù uko inde nə, ki men nga sa zla anan 'am a nə à man su dō sə pəra ahay. Wita kà zlak pi zek bay asanaw? Ki zlen anan 'am ata à man a dō a Yesu ahay bidaw? ² Kə sənən zle, saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay fok bugol nə mənuko dō a Yesu ahay asanaw? Kak aday matanan cukutok nə, way a cacədew ataya à mamasl a kwanay inde nə, ki mben apan sə cəcal anan bay nə angamaw? ³ Kə sənən ite sabay kələdaw? Kwa anà maslay a Mbərom ahay təkede nə, saa gan atan sariya dukwen, mənuko re. Aday way sə daliyugo a anan ataya nə, dī mba apan sa ga sariya tədə tədə sabay kutok daw? ⁴ Matanan kutok, way kə slahak anan ù uko inde anà mərak ahay nə, ta zla anan 'am a pə cakay su dō sə pəra ahay nə, angamaw? Tinen a aday nə, man a tinen inde lele à wulen su dō a Yesu ahay ibay. ⁵ Na ja matanan nə, anga aday way ata à gak ikwen waray. Bina dō ma san way a, kwa kərtek nə, inde à wulen a kwanay sə ndəvak ikwen anan 'am a itəbay daw? ⁶ Iya, cəkəbay awan a kə slahak anan ù uko inde anà mərak ahay nə, ta zla anan 'am a pə cakay su dō sə pəra ahay. Wita lelibay. Kà si zlen anan kula sabay.

⁷ Aday asa, kak sariya inde à wulen a kwanay ahay cəna, pa 'am a Mbərom nə kə zluwen coy. Kwa abay dōwan a gak ikwen nə maw, kwa a kəra pikwen wa nə way dəp nə, kə njihen way a kwanay nə suwan bidaw? ⁸ Aday cəkəbay sa ga way a lelibay ataya aday sə kəra way a nə kwanay awan. Aday ki gen anan way ataya nə anà mərak a kwanay aya awan dəge! ⁹ Kə sənən apan zle lele, dō sa ga way lelibay aya nə tinen ti njad man à bahay a Mbərom inde bay. Sənən apan lele, dōwan à sa njəkan uda anà zek anahan bay. Dō sa ján uho ahay, dō sa ga pəra ahay, tu dō sa ga mədigwed ahay, aday tu dō sa gan may anà uwar ahay sabay, tə pəlay sə nahay nə tu dō mungol aya, ¹⁰ dō sə akar ahay, dō sa ga ubor pə way ahay, dō sə vaway nga ahay tu dō sa gad mungwalay pə dō ahay, dō sa van nga anà dō ahay, fok a tinen ti canan pə idə wa anà bahay a Mbərom bay. ¹¹ Kwakwa ata nə, azar su dō a kwanay aya nə, ta gak ahay jəba si mer su way a lelibay ataya re asanaw? Əna həna, Apasay a Mbərom a mənuko sə dəfan apan ata kə banak pikwen wa ines ahay, kə tərak kwanay dō anahan ahay aday kə tərak kwanay dō didek aya pa 'am anahan tə sləmay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

Zek su dō mə ndakay a nə, sə həran anan nga anà Mbərom

† 5:8 Capə Gurtaaki 12.15-20; Tooktaaki Tawreeta 16.3. ‡ 5:12-13 Capə Tooktaaki Tawreeta 17.7.

¹² Natiya kutok, azar su dō a a bayak nà: «Cəved inde sa ga way ahay fok.» Əna way azar aya nà, ti njadan 'am anan à nga bidaw? Ta ja asa, ta wa: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Əna pi nen nà, u no sə təra bile sə awan bay fok. ¹³ Ta ja nà: «Way sa pa inde nà, anga kutov, aday kutov inde dukwen anga way sa pa re.» Ayaw, əna tinen a cew maya pə luvon a inde nà, Mbərom i naa lize atan mba. Aday dukwen, zek kutok nà, Mbərom a ndakay anan nà, anga sa ján anan uho bay. A ndakay anan nà, anga sə pərahan anan azar anà Bahay a mənuko Yesu. Aday dō sa gan nga ì zek a mənuko nà, winen a re. ¹⁴ Mbərom kə slabakak anan ahay Bahay a mənuko Yesu à məke wa tə məgala anahan. I naa slabakay ahay mənuko dukwen, tə məgala anahan ata matanan re.

¹⁵ Kə sənən apan sa jəka zek a kwanay kə tərak hawal si zek ana Yesu Almasihu bidaw? Aya əna, ni gəba anan hawal si zek ana Yesu Almasihu ata aday ni japay anan tə uwar sa taa ján uho kutok asa daw? Wita i ga zek sabay. ¹⁶ Kak kə mbakak anan zek anak anga sa ján anan uho matanan nà, ata kə tərak zek kərtek a tə dōwan a kwanay sə japay maya ata kutok bidaw? Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtektəkke coy.*» ¹⁷ Aya əna, dō sə japay tə Bahay a mənuko Yesu nà, tinen tə tərak zek kərtek a à apasay inde coy.

¹⁸ Anga nan, mbəsiken 'am sa dah uho nə səfek à alay a kwanay wa. Ines azar aya fok, tinen ì zek inde bay. Əna dō sa dah uho ahay fok ta ga ines ata nà, pi zek a tinen a cərkəke way anahan. ¹⁹ Kə sənən apan zle lele, zek a kwanay a nà, doh ana Apasay a Mbərom Cəncan awan. Apasay a Mbərom mə njahay a à kwanay inde. Mbərom a varak ikwen anan. Anga nan, zek a kwanay a həna dukwen, kə liven apan nga sabay. ²⁰ Bina Mbərom kə bəmbadək kwanay masa nə ndədəmdəmma bayan awan. Natiya, mbəsiken anan zek a kwanay à həran nga anà Mbərom kutok.

7

Agəba zek

¹ Həna nà, ni mbədahak ikwen ayak apan pə way a kwanay sə cəcihey puno à dərewel a kwanay inde ata kutok. Lele bina maw nà, abay dōwan à gəba uwar bay nə tədə. ² Aya əna kutok nà, kak ki mben apan sə njahay tətibay aday ta saa ján uho nà, suwan kuwaya à gəba uwar aday dəna ahay dukwen t̄a zla à mbaz. ³ Asa atə mungol tə uwar anahan dukwen t̄a mbədahan ləen ì zek ahay bay. ⁴ Zek ana uwar nà, ana winen a bay, əna anà mbaz anahan. Mungol dukwen matanan re, zek anahan dukwen anà winen a bay, əna anà uwar anahan. ⁵ K̄a si gen anan azay ti zek a kwanay ahay bay. Kak izəne anga kə dəfen alay a inde mənjoek sa ga amboh sə cəce way pə Mbərom wa aday. Pə dəba anahan a wa dukwen nà, jipen asa, bina Fakalaw i saa njad pikwen cəved sa njak kwanay ì ines inde, anga kə sənən sə lavan nga anà zek a kwanay tətibay ata awan.

⁶ Na ja matanan nà, sa jəka aday təktek gen matanan ata bay. Əna ki gen matanan nə lele. ⁷ Nen na gan may nà, abay kuwaya à njahay kawa nen mənjoəna uwar nə lele. Əna kutok nà, Mbərom a varan məgala anahan anà dō ahay nə cara cara. Anà dōwan hinen a varan məgala sə njahay mənjoəna uwar.* Anà dō hinen asa, kə varak anan məgala sə njahay tə uwar awan.

⁸ Həna nen apan ni jan ayak 'am anà dō mənjoəna uwar ataya awan, anà dəna dalay ataya awan, aday anà mədukway sə uwar ahay fok: Suwan njihen mənjoəna sə gəba zek ahay kawa nen. ⁹ Aya əna, kak ki mben apan sə njahay matanan tətibay nà, kuwaya à gəba uwar, dəna ahay dukwen t̄a zla à mbaz, aday mədukway sə uwar ahay ite t̄a zla à mbaz re, bina ki sii gen ubor pi zek ahay tə mindel.

¹⁰ Nen apan ni jan ayak anà dō mə gəba zek aya awan, 'am daɓdaɓaɓ awan. 'Am ata nà, sa nga uno a bay, əna ana Mbərom. Uwar à sa mbəsak anan mbaz anahan bay. ¹¹ Aday, kak uwar a dōwan a kə zlak way anahan nà, à sa zla à mbaz hinen bay. À njahay taayak,

* 6:16 Ca pə Laataanooji 2.24. * 7:7 Məgala sə səmen anà way, anjahay mənjoəna uwar.

kabay tâ ndav anan 'am a sə cəban atan pi zek ta mbaz anahan ata aday â ma agay. Aday mungol dukwen nà, â sa razl anan uwar anahan bay re.

¹² Həna nen apan ni jan ayak anà do azar aya nà, 'am sa nga uno awan, bina ana Mbərom bay. Na ja ite nà, hinahibay, kak dōwan a kwanay a inde uwar anahan nə a daf nga pə Yesu fan bay aday uwar anahan ata dukwen a nan sə njahay ta mbaz anahan nà, dōwan ata â sa razl anan uwar ata bay. ¹³ Matanan re, kak uwar a inde à wulen a kwanay aday mbaz anahan nə a daf nga pə Yesu fan bay, aday mbaz anahan ata dukwen a nan sə njahay tə uwar anahan nà, uwar ata â sa mbəsak anan mbaz anahan bay re. ¹⁴ Bina mbaz anahan a sa daf nga pə Yesu fan bay ata nà, winen à mamasl su do a Yesu aya coy, anga uwar a anahan. Matanan, uwar aday kə dəfak nga pə Yesu a fan bay ata dukwen, winen à mamasl su do a Yesu aya coy anga mbaz anahan. Kak abay matanan bay nà, gwaslay a kwanay ahay dukwen tə gəzlak tə Mbərom kutok bidaw? Əna həna, tinen à mamasl su do a Yesu ahay kutok bidaw?

¹⁵ Aya əna, kak dōwan a sa daf nga pə Yesu fan bay ata, a nan sə mbəsak anan do sa daf nga pə Yesu ata nà, i mba apan sə mbəsak anan. Anga nan kutok re, dōwan mə mbəsak a ata nà, â ga nə mungol, â ga nə uwar, winen ma ban a ta 'am sə gəba zek tə winen sabay. Mbərom a ngamak ikwen nə saa njahay zay. ¹⁶ Iken uwar a ma daf nga pə Yesu coy ata awan, ka san zle ki mba apan sa tam anan mbaz anak a tətə daw? Aday iken mungol ma daf nga pə Yesu coy ata awan, ka san zle ki mba apan sa tam anan uwar anak a tətə way anahan daw?

Njihen kawa ana Mbərom a sə lavak ikwen anan zek ata awan

¹⁷ Uwec wa 'am uno sa jak ikwen ayak həna ata nà, lele cəna kuwaya â njahay nə kawa ana Mbərom a sə lavan anan zek ata awan, aday â pərahan azar anà anjahay anahan a kurre à alay ana Mbərom a ngaman ata awan. Na jan anà do a Yesu ahay kwa aha fok nə kətanən.

¹⁸ Minje sə way həna: À alay a Mbərom sə ngamak ata nà, hinahibay iken ma gad mədəndalas awan. Kak matanan nà, â bənək mbiyedf aday sa dər anan bay. Njahay a matanan. Kabay Mbərom a ngamak nà, iken ma gad mədəndalas a bay nà, kà sa gad mədəndalas sabay re. ¹⁹ Agad mədəndalas kabay agad mədəndalas bay, cew maya fok tə tərək way kəriya awan. Way lele kərtek nà, adəfan apan anà 'am a Mbərom. ²⁰ Kuwaya â njahay nà, kawa à alay a Mbərom sə ngaman ata awan. Dəwan â sa mbədahan bay.

²¹ À alay a Mbərom a ngamak nà, iken bile a daw? Kak matanan nà, kə jalay awan bay. Əna kak cəvedf inde aday ki təmay à bile ata wa nà, təmay wa re. ²² Bina, da san zle, bile aday Bahay a mənuko kə ngamak anan ata nà, winen bile a dōwan sabay anga winen do ana Bahay a mənuko. Əna, do aday Bahay a mənuko a ngaman nə winen bile a itəbay ata nà, kə tərək bile ana Almasihu kutok. ²³ Kwa â ga nà, dōwan a winen bile, kabay winen bile a itəbay nà, Mbərom kə bəmbadək ahay kwanay, masa a nà, ndəfəmdəmma. Kwanay nà, kə tərən bile sə way sə daliyugo ahay sabay. ²⁴ Mərək uno ahay, kuwaya â njahay nà, pə kərtek a tə Mbərom, kawa anahan sə ngaman à alay ata ata awan.

'Am anga mbalam ahay tə dəna dalay aya awan

²⁵ Kə cəcihen puno wa 'am sə mbalam ahay ta sə dəna dalay aya awan. Ni mbədahək ikwen ayak apan həna ata nà, 'am sa nga uno awan, bina Mbərom su jo ahay bay. Aya əna, dəfen nga pa 'am uno ata awan, anga Mbərom kə gak uno sumor sə tərə nen do didek awan.

²⁶ 'Am uno ata nà, həna: Lele nà, sə njahay pə ananak a həna ata awan, bina dəcə ahay inde həna bayək awan. ²⁷ Kak iken, uwar anak inde nà, kə razl a pi zek wa bay. Aday kak uwar anak ibay ite nà, kə pəlay sə zəba bay re. ²⁸ Aya əna, kwa dōwan a kə zəbək dalay dukwen, kə gak ines bay. Aday kak dəna dalay a kə zlak à mbaz dukwen, kə gak ines bay re. Əna sənən apan lele, do mə zəba zek aya nà, dəcə ahay inde bayək a pə daliyugo a anan, aday dukwen u no dəcə ataya tâ tak ikwen à nga bay.

²⁹ Mørak uno ahay, way a u no sə dākak ikwen anan ayak ata nà, hēna: Alay a mə mbəsakak uko a bayak a sabay, way ahay fok, ti ndav. I ban pə winen a anan wa nà, dō tē uwar aya dukwen tē varan a mivel a tinen anà Mbərom nə kawa à alay a tinen mbalam aya ata re. ³⁰ Matanan dō sa yam ahay dukwen, tē njahay kawa tinen apan ti yam bay. Dō mə taslay mivel aya dukwen, tē njahay kawa tinen apan ti taslay mivel bay. Dō sə sukom way ahay ite nà, way a tinen mə sukom ataya, â gan atan à nga wa bay. ³¹ Dō sa ga mer su way tē way ahay pə daliyugo a anan dukwen, tē daf anan abayak nga a tinen dook pə way ataya bay. Bina daliyugo a kawa ana mənuko sa ca apan hēna ata nà, i ndav asanaw!

³² Na ja matanan ata nà, u no awan â wusek ikwen nga bay. Dō mbalam a nà, a daf abayak nga anahan fok nà, pi mer su way a Bahay a mənuko Yesu, anga aday â zlan à nga. ³³ Dō tē uwar a ite nà, abayak nga anahan nə pə way sə daliyugo ahay. A nan sa gan nga anà uwar anahan aday sa zlan à nga. ³⁴ Natiya abayak nga anahan nə pə Bahay a mənuko vərre sabay, kə gəzlak cew. Matana re, uwar aday mbaz a tinen ahay ibay tē dēna dalay aya dukwen, abayak nga a tinen pi mer su way a Yesu re. A nan atan sə varan anan ajalay nga a tinen tē apasay a tinen fok anà Bahay a mənuko. Aya əna, uwar ta mbaz ite nà, a bayak pə way sə daliyugo ahay, anga a nan sa gan nga anà mbaz anahan aday â zlan à nga.

³⁵ Na ja matanan anga u no sa mak ikwen zek, bina nə gafak ikwen 'am pə awan a ibay. Na gan may adəka nà, tiven nə pə cəved lele awan, aday pərihen anan azar anà Bahay a mənuko nà, tē mivel kərtek a re.

³⁶ Nen apan ni jan ayak 'am hēna asa nà, anà wan njavar aya tē dəle a tinen ahay. Hinahibay wan njavar ata i bayak way pə dəle anahan ata awan, aday pə dəba wa a ca apan i mba apan sə dəma tətə sabay anga ta gak idə pi zek ahay a zalay ike nà, suwan tē gəba zek. I təran atan ines bay re. ³⁷ Aday kak wan njavar ata a ca apan nə i mba apan sə dəma sə njahay mənəna sə gəba anan dəle anahan ata tətə way anahan nà, â gəba anan sabay. Kak dōwan a gafan apan 'am bay, a bayak apan à mivel anahan a wa nà, wita, kə gak way lele re. ³⁸ Natiya kutok, dōwan a kə gəbak anan dəle anahan nà, kə gak way lele awan, aday dōwan a kə mbak apan sə dəma, kə gəbak anan sabay dukwen, kə gak way lele sə zalay dōwan a hinen ata awan.

³⁹ Uwar nà, à alay a mbaz anahan winen tē idə mba ata nà, cəved anahan inde sa zla way anahan ibay. I i njad cəved nà, si pə luvon a inde mbaz anahan ata kə məcak aday. Ata i mba apan sa zla à mbaz maza awan. Əna kutok nà, â zla nə àga dō sə daf nga pə Yesu. ⁴⁰ Aya əna, pi nen ite, a zla pi zek nà, suwan â njahay mənəna mbaz. Ata ataslay mivel anahan i ga inde zal winen ù doh sa mbaz ata awan. Matanan, anga a ga upo nà, Apasay a Mbərom a i nen inde ata sə dūko anan 'am ata awan.

8

Sluwed sə pəra

¹ Hēna nà, ni mbədahak ikwen ayak pə way a kwanay sə cəcihey ahay puno anga sluwed sə pəra ata awan. Kwanay ki jen nà: «Mənuko fok, dā san way zle.» Acəkan. Əna asan way ata a varan ahar nga anà zek. Way sa man zek ù dō adəka nà, asan zek a à wulen a mənuko inde ata awan. ² Kak dōwan inde à wulen a kwanay kə jak a san way zle coy nà, ata winen kə sənək way tədə kawa ana Mbərom sa gan may ata fan bay. ³ Aya əna, dō sə pəlay Mbərom adəka nà, Mbərom dukwen i ja, a san a dōwan ata zle re.

⁴ Pa 'am sə arac sluwed sə pəra ata nà, tədə abay dī rac dāw? Dā san zle, pəra aday nà, way kəriya awan. Sifa uda ibay. Dā san zle re, Mbərom inde nà, winen a kərtektəkke, maza ibay. ⁵ Tē dīdek a nà, dō ahay tinen apan ti həran nga anà way ahay à bagəbaga mburom aday pə daliyugo kawa tinen mbərom ahay. Pə tinen nà, mbərom ahay inde tē bahay ahay inde bayak a sə dəfan atan apan. ⁶ Cəkəbay, pə mənuko ite nà, dā san zle Mbərom inde nà, kərtek, Bəbay a mənuko, winen sə ndakay way ahay fok pə daliyugo. Də njahay tē sifa dukwen, anga sə həran nga anà winen awan. Bahay a mənuko inde kərtek

dukwen, winen Yesu Almasihu, way ahay fok mē ndakay a nà, tē alay anahan. Aday sē varak uko sifa sa ndav bay ata nà, winen a re.

⁷ Aya əna, kwa dā san apan zle pēra nē way kəriya a aday sifa uda ibay dēp nà, dō azar aya ta san bay. Anga tinen apan ti rac sluwed sē pēra ata nà, tē bayak nē pēra inde acəkan, bina tinen bəle aya pē cəved sē pərahan azar anà Mbərom. Ata tē bayak nà, arac sluwed ata kē nəsək atan pa 'am a Mbərom. ⁸ Dā san apan zle, sē japay mənuko pi zek tē Mbərom nà, way sa pa bay. Dē rəcak sluwed ata nà, awan i zēga mənuko pē cəved a Mbərom bay. Dē rəcak bay təkede dukwen, awan i kəcak uko pē cəved a Mbərom bay re.

⁹ Əna, gen anan ngatay anà zek aday! Kwa ā ga nà, abay cəved inde sa pa way ahay fok dēp nà, kī pen bay anga hinahibay ki sa zluwen anan mərak a kwanay bəle aya à cəved a Mbərom wa. ¹⁰ U no sa jak ikwen ayak nà, dōwan a bəle ata kē canak anak i iken, dō sa san way ata, à man sa rac sluwed sē pēra nà, a ga apak nē winen i rac bay bugol dāw? ¹¹ Ca apan, tē asan way anak ata nà, kē zluwek anan mərak anak a bəle ata, à cəved a Mbərom wa. Yesu Almasihu a mac nà, anga mərak anak ata bidaw? ¹² Ka sak a ga matanan sē zluwe anan mərak anak à cəved a Mbərom wa, aday kē nəsək anan ajalay nga anahan a bəle ata nà, wita kē nəsək nē pa 'am ana Yesu Almasihu a re. ¹³ Matanan, kak ni rac sluwed sē pēra aday ni zluwe anan mərak uno bəle awan à cəved a Mbərom wa cukutok ata nà, suwan ni rac sluwed sē pēra ata sabay jiga awan! U no nà, mərak uno bəle ata ā zluwe à cəved a Mbərom wa bay!

9

Pol a ga minje pi zek anahan

¹ Həna nà, ni gak ikwen ayak minje sa 'am ata pi zek uno awan aday. Awan inde mē gufo apan 'am a dāw? Na wa, nen dukwen dō maslan a Yesu a re ba? Nē canak anan anà Bahay a mənuko Yesu njək tē ide uno bidaw? Aday kwanay kē tēren dō ana Yesu Almasihu ahay nà, anga nen a sē dākak ikwen anan ləbara mugom ata re bidaw? ² Kwa abay ā ga nà, dō azar aya tē təmahak nen kawa dō maslan a Yesu bay nà, kwanay dada nà, kē sənən apan zle nen dō maslan anahan way anahan, bina kē tēren dō ana Yesu ahay nà, anga nen sē dākak ikwen anan 'am a Mbərom ata awan. Natiya, anga kwanay nà, ma ca awan uho lele, nen nē dō maslan a Bahay a mənuko Yesu acəkan.

³ Dō ahay inde ta taa mo mungok. Həna ni mbədahan atan ayak apan: ⁴ Na slak sa njad way sa pa ti mer su way uno bidaw? ⁵ Na slak aday mi zla miya tē uwar à man si mer su way uno, kawa dō maslan azar aya tē mərak a Bahay a mənuko ahay tatē Piyer ata itəbay dāw? ⁶ Asa abay tədə sa ga mer su way tē alay a manay aday mā njad way sa pa ite nà, manay tē Barnabas cuwcuwwe kələdāw? ⁷ Suje inde, i ga mer su way mənjenja sē haman apan nà, inde dāw? Dōwan inde i jule way à guvo mənjenja sa tar way anahan sē julcən ata à 'am nà, inde dāw? Kabay dō sa bal sla inde aday a njad sa sa pay a bay nà, inde dāw?

⁸ Way uno sa jak ikwen ayak a anan ata nà, a nay à ajalay nga su dō zənzen a wa dəkdek bay, anga mē vinde awan, à Tawrita inde re. ⁹ Mē vinde a à Tawrita a Musa inde nà, Mbərom a wa: «À alay a sla winen apan i gak mer su way à guvo nà, kā sa banan mbulo pa 'am anga sē gafan 'am pē arac way bay.*» Kwanay kē bayiken, Mbərom a ja 'am ata nà, pa sla ahay dəkdek coy dāw? ¹⁰ Didek a nà, a ja 'am ata bugol nà, anga manay a bidaw? Acəkan. Mē vinde a anga manay a wanahan. Dō sa ga mer à guvo, tu dō sa zlaḅ a ndaw a nà, ta ga mer su way ata nē tē ajalay nga saa njad way sa pa ata bidaw? ¹¹ Mē dākak ikwen anan 'am a Mbərom nà, manay kawa dō sa casl way à guvo ata awan. Kak matanan nà, tədə abay mi njad way sa pa à kwanay wa bidaw? ¹² Kak abay dō azar aya nà, cəved a tinen inde sa njad way sa pa pē kwanay wa cukutok nà, manay mi njad pikwen wa zal tinen bugol bidaw? Aya əna, mē ngəmak sa ga matanan bay, ma ban mbac, anga a nan umo nà, awan ā van saray anà ləbara a Yesu Almasihu bay.

* 9:9 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.4.

¹³ Kə sənən apan zle, do sa ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ahay nà, ta pa nà, way a ma var aya ù doh sə mazlaḅ a Mbərom ata bidaw? Aday asa, do sə gədan dundo anà way ahay anga Mbərom dukwen, ta rac sluwed sə way a tinen sə gədan dundo ataya bidaw? ¹⁴ Matana re, do sə dakan anan ləbara a Yesu mugom a anà do ahay ataya nà, Bahay a mənuko a ja nà, ti pa way nə ti mer su way a tinen sa ga ata awan.†

¹⁵ Əna nen nà, nə bənak anan bitem anà 'am ata bay. Aday a nan sa ja dukwen, nə vinde nà, anga u no sə cəce kutok bay re. A'ay, suwan nà mac, ta sa saa cəce nà, na. Bina, ata ni i mba apan sə həran nga ì zek anga nan sabay. ¹⁶ A nan sa ja nà, ni həran nga ì zek anga sə dakay anan 'am a Mbərom bay. Anga ni dakay anan nà, tə bəlaray. Na sak a dakay anan bay ata dukwen, i buno dəvac re. ¹⁷ Abay â ga nə na ga mer su way ata sə bəlaray bay nà, wita ni cəce magwagway kutok. Aya əna, matanan bay. Sə vuro anan mer su way ata à alay inde nà, Mbərom awan. Anga nan, ni cəce awan bay. ¹⁸ Kak matanan cukutok nà, magwagway uno ì mer su way ata inde nà, maw? Ni dakay anan ləbara mugom ata nà, kəriya awan, mənjenja sə cəce awan pu do wa. Təde abay ni cəce magwagway pi mer su way ata awan, əna ni gan may sə cəce bay.

¹⁹ Abay à məndak wa nà, nen bile daw? A'ay! Na var anan nga uno kawa bile anga sa man zek anà do ahay fok, anga aday, â ga zek nà, do ahay bayak a tã njad sa daf nga pə Yesu ite. ²⁰ Natiya kutok, mi njahay tə Yahuda ahay kawa nen Yahuda ahay, anga aday tã təma Yesu kawa bahay a tinen. Tu do sə dəfan apan anà Tawrita a Musa ahay nà, ni njahay tə tinen kawa nen nə dəfan apan anà Tawrita a Musa ata re. Kwa â ga nà, bəlaray ni dəfan apan anà Tawrita ata bay nà, ni ga matanan, anga aday tã təma sa daf nga pə Yesu. ²¹ Tu do sa san Tawrita a Musa ahay bay ite, mi njahay tə tinen kawa nen do sa san Tawrita bay re, anga aday tã təma sa daf nga pə Yesu. U no sa ja nà, ni dəfan apan anà 'Am a Mbərom bay bay. Nə dəfan apan anà 'am ana Almasihu adəka. ²² Tu do sa daf nga pə Yesu aday tinen bəle ataya dukwen, mi njahay tə tinen kawa nen bəle awan, anga aday tã njad məgala sə pərahan azar anà cəved a Yesu tə didək awan. Natiya awan, ti zek uno nà, ni təra kawa do ahay fok, anga kwa kəkəma kəkəma dukwen, nà njad sa tam anan do azar awan. ²³ Aday nà ga nə ma ma, na ga fok nà, anga aday ləbara a Yesu mugom a â ta 'am, aday nà njad sə təma magwagway a Mbərom saa varan à do ahay ata awan.

²⁴ Kə sənən zle asanaw, do ahay bayak a ti haw aday sa njad a magwagway, əna saa njad sə dəzle pə magwagway ata nə do kərtektəkke. Kwanay həna dukwen, hiwen nə kawa do saa njad magwagway ata re. ²⁵ Do sa gan may sa haw fok, a kəta anan nga anahan nə lele, anga aday â zalay do ahay. Ata i njad magwagway sə ahaw anahan ata kutok. Əna magwagway anahan ata nà, a njahay bay. Way sa ndav bəse. Aya əna, mənuko nà, di kəta anan nga a mənuko lele nà, anga sa njad anan magwagway sa ndav itəbay ata awan. ²⁶ Anga nan kutok, ni haw nà, ide zuhhwe pa 'am. Nen kawa do sa nja gwiya kəliyya sa vad yugo zləszlas ata bay, əna ni car nà, pa wan sə gwiya wanahan. ²⁷ Ni kəta anan zek uno lele, anga aday â dəfo apan, bina nen do sə dakan anan 'am a Mbərom anà do ahay ata nà, nà sa təra nen a na slak sabay bay.

10

Pol a ga minje pə Isəra'ila ahay

¹ Mərak uno ahay, u no sa mak ikwen anan ayak à nga inde nà, way sə təra pə bije a mənuko ahay à kiḅe inde à alay a Musa sə njahan atan ahay pa 'am wa ata awan. Mbərom kà bak atan fok à mezeze sə mugudongudon anahan inde, aday fok a tinen a tə takasak à bəlay ata wa.* ² Tinen a fok, tə tərak kawa Musa a gan atan baptisma à mugudongudon ata inde, aday à bəlay ata inde re. Matanan tə tərak do mə japay aya tə Musa kutok. ³ Tinen a fok ta pak way sa pa kərtek a, way sa pa sə dazay à mburom wa ata awan.† ⁴ Aday ta sak a'am kərtek a, a'am mbala a Mbərom sə varan atan ahay, a ngəzay ahay à

† 9:14 Ca pə Mata 10.10; Lukas 10.7. * 10:1 Ca pə Gurtaaki 13.21-22, 14.22-29. † 10:3 Ca pə Gurtaaki 16.4-35.

pəkərad wa ata awan.‡ Pəkərad a Mbərom sə varan atan ata nà, winen Yesu Almasihu, do sa taa lagay atan ata awan. ⁵ Tə winen ata təkə dukwen, zek məduwen a su do kà zlak anan à nga à Mbərom bay. Anga nan, tə məcak à kibe inde tololo pa man pa man.§

⁶ Natiya kutok, à way a mə təra ataya inde nà, sumor a nà, sənuko wa way inde. A nan sə dākak uko anan nà, mənuko dukwen dā sa ga ide pə way lelibay aya kawa tinen sa taa ga ataya sabay.* ⁷ Anga nan kutok, kə dēfen anan apan anà pəra ahay, kawa azar su do a tinen aya sə dēfan ahay apan ata bay. Deftere a Mbərom a ja nà: «Do ahay tə njahay sa pa way, aday tə slabak sə gəslen pa 'am anà pəra kutok.†» ⁸ Aday, mənuko dukwen, dā sa ján uho kawa azar su do a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina Mbərom kə vədak atan à luvon kərtek inde, abaslay sə do ahay i ga mbulo kwa kuro cew nga maakan (23,000).‡ ⁹ Aday asa, mənuko dukwen, dā sa jugwar 'am pə Bahay Mbərom wa anga sa ca panan mazan kawa azar su do a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina, dədew ahay tə rəcak atan, tə məcak. ¹⁰ Aday asa re, mənuko dukwen, dē gədan azar anà Mbərom kawa azar su do a tinen aya sa taa ga ata bay re. Bina maslay a Mbərom a sa taa vad do ata kə lizek atan.

¹¹ Natiya kutok, Mbərom a ga anan way ataya nà, anga aday dā san wa way à minje sə way ataya wa. Tə vinde anan way ataya dukwen, anga aday dā san pi zek mənuko do sə biten anaya pə uho mədakwidok a anan nà, da ga way ataya sabay.

¹² Matanan, dōwan a kə bayakak winen tə məgala à cəved a Mbərom inde nà, à gan ngatay i zek, bina i sa zluwe à cəved ata wa. ¹³ Ubor sə way sa njak kwanay ataya nà, a tan à nga anà kuwaya fok. Aya əna Mbərom nà, winen inde bəse tə kwanay, i mak ikwen zek. I mbəsakan kwanay à 'am anà ubor sə way ataya zal məgala a kwanay bay. Ubor sə awan a kə njəkak kwanay nà, winen a i varak ikwen məgala sə dəma anan aday i tak ikwen cəved sə takas wa.

Kî gen pəra sə awan sabay

¹⁴ Natiya kutok, car uno ahay, u no sa jak ayak nà, kî gen pəra sə awan sabay jiya awan. ¹⁵ Na san zle, kwanay sə sləne 'am uno ataya nà, do ma san way aya coy. Anga nan, jilen pa 'am a nen sa jak ikwen ayak anaya aday. Na jak ikwen ayak nà, 'am lele dāw, kabay 'am lelibay a dāw? ¹⁶ Ni ga minje ta sa pa way sa pa cəncan a aday. Də sa way à gəsa'am wa pə kərtek a ta sə ngəran à Mbərom nà, dē japay ata nà, tə mez a Yesu Almasihu bidāw? Aday da pa tapa sə pen pə kərtek a nà, dē japay ata nà, ti zek a Yesu Almasihu a re bidāw? ¹⁷ Tapa sə pen nà, kərtek. Aday mənuko a bayak ata nà, mənuko a fok dē japay kərtek, anga da pa nə tapa sə pen a kərtek ata awan.

¹⁸ Ni ga minje tə Isəra'ila ahay re asa aday. Tinen nà, ta taa waslay way anga Mbərom. Aday do sa rac sluwed sə way ataya nà, tinen mə japay a tatə Mbərom a asanaw?

¹⁹ Matanan, u no sa ja nə maw? Tə waslak anan way anà pəra nà, ta ga nə way didek a dāw? Kabay zek a pəra aday nà, ma à dōwan sumor a bugol anaw? ²⁰ Awan a dōwan sumor a bay. Aya əna, sənen apan, way a tinen a sə waslay ata nà, tə varan anan anà setene ahay, bina anà Mbərom bay. Anga nan kutok, u no kə jipen tə setene ahay bay.

²¹ Matanan, ki sen way à gəsa'am a Bahay a mənuko wa, aday ki sen way à gəsa'am sə setene ahay wa re, cew miya nà, i ga zek bay. Matana asa re, ki pen way sa pa ana Bahay a mənuko, aday ki pen way sa pa mbala ana setene ahay re, cew miya nà, i ga zek bay re asanaw? ²² Kabay, a nak uko sə jugwar 'am pə Mbərom wa, aday à ga puko mivel dāw? Də zalay anan tə məgala dāw?

Gen way sa man zek à do azar aya ata awan

²³ Azar su do a kwanay ahay ta ja nà: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Acəkan, əna way ahay fok ti ma zek bay. Ta ja asa: «Cəved inde sa ga kwa ma fok.» Acəkan, əna way ahay fok ti man zek à dōwan pə cəved sə pərahan azar anà Mbərom bay. ²⁴ Dōwan à sa ga way sa man zek anà nga anahan taayak bay. À ga nə way sa man zek anà do azar aya awan.

‡ 10:4 Ca pə Limle 20.8-11. § 10:5 Ca pə Limle 14.16, 23, 29-30. * 10:6 Ca pə Limle 11.4, 34.

† 10:7 Ca pə Gurtaaki 32.6. ‡ 10:8 Ca pə Limle 25.1-9.

²⁵ Ki ten anan à nga à sluwed à lumo cəna, sukumen. Kâ sa cəcihen sa jəka sluwed a nay awanaw bay jiga awan. Rəcen, kâ sa jilen awan bay. ²⁶ Anga mə vinde à Deftere a Mbərom inde nà: «Daliyugo tə way a uda ataya təke fok nà, sə lavan nga nə Mbərom Fetek. §»

²⁷ Minje a nà, do sə pəra kə ngamak anak ayak pə way sa pa àga winen, aday kə təmahak sa zla nà, way anahan saa varak ata fok, pa! Kâ sa jalay awan bay jiga awan. ²⁸ Əna dōwan a kà sak a đakak anan: «Həna anan nà, sluwed sə way mə waslan a anà pəra» nà, wita kâ rac bay. Bina, ka sak a rac nà, ki nes anan abayak nga. ²⁹ Nə bayak nə pə abayak nga ana dōwan ata awan, bina pə abayak nga anak itəbay.

Aya əna, na jak kâ rac bay nà, angamaw? Kak nə rəcak sluwed, aday do i ma nga sə gudō apan azar nà, ata cəved a mə vuro a sa pa way ahay fok ata kə nəsek kutok bidaw? ³⁰ Na pak way ta sə ngəran ayak à Mbərom nà, coy, bina dōwan i gudō apan azar nà, angama asa anaw?

³¹ Anga nan kutok, kwa kwanay apan ki pen way, kwa kwanay apan ki sen awan a, aday kwa kwanay apan ki gen nə ma ma fok cəna, gen way ahay fok nà, anga aday do ahay tē həran nga à Mbərom. ³² Kâ si gen way sə zluwe anan do ahay à cəved a Mbərom wa bay: kwa tinen Yahuda ahay, kwa tinen Yahuda ahay bay, kwa tinen nə do sa đaf nga pə Yesu ahay dukwen, kē zluwen dōwan à cəved a Mbərom wa bay. ³³ Gen way ahay fok nà, kawa nen. Nen nə pəlay sa ga nə way aday à zlan à nga anà kuwaya fok ata awan. Ni ga way fok nà, nə bayak pi zek uno a aday bay, əna nə bayak nə pə do ahay adəka, aday tā tam ite.

11

¹ Pərihen anan azar anà azla uno, kawa nen a dukwen nə pərahan azar anà azla a Yesu Almasihu ata awan.

Atə mungol tə uwar pa 'am a Mbərom

² Nen apan ni varak ikwen ayak zlangar, anga kwanay apan ki bayiken upo kwa siwa fok, aday kwanay apan ki pərihen anan azar anà way uno sə tətakak ikwen anan ata awan. ³ Aya əna, u no sənən anan way a həna anaya aday: Pa nga sə do mungol a fok nà, Yesu Almasihu winen nga awan. Pa nga su do uwar a dukwen, mungol winen nga awan. Aday pa nga ana Yesu Almasihu a ite nà, Mbərom winen nga awan.

⁴ Kak do mungol a winen apan i ga amboh, kabay winen apan i man anan 'am a Mbərom anà do ahay nà, à sa đaf awan à nga inde bay, bay nà, wita kə kəđiyek anan Bahay anahan. ⁵ Aya əna, uwar ite, kak winen apan i ga amboh, kabay winen apan i man anan 'am a Mbərom anà do ahay nà, à ban way à nga inde. Kà sak a ban way à nga inde bay nà, ata kə kəđiyek anan bahay anahan ite re. Wita a ga kawa winen ma fad nga awan. ⁶ Kak aday uwar kə banak way à nga inde bay nà, à fad nga kwa! Wita cara cara ta sa fad nga đaw? Kak agad sibək kabay afad nga a gan waray nà, à ban way à nga inde. ⁷ Mungol ite nà, à đaf awan à nga inde bay, anga Mbərom a ndakay mungol nà, à ga minje tə winen awan, aday i ka anan mazlaḅ a Mbərom awan. Əna uwar ite nà, i ka anan mazlaḅ a do mungol awan. ⁸ Bina Mbərom a ndakay do mungol a nà, tə sluwed si zek su do uwar a bay. Əna a ndakay do uwar a adəka nà, tə sluwed si zek su do mungol awan. ⁹ Aday Mbərom a ndakay do mungol a nà, anga uwar bay, əna a ndakay uwar anga do mungol a bugol. ¹⁰ Anga nan kutok, uwar à ban way à nga inde sə đakay anan a đəfan apan anà bahay anahan, aday anga maslay a Mbərom ahay re.

¹¹ Aday abay, pə mənuko do a Bahay Yesu ahay nà, uwar ahay tə njahan pə alay wa anà mungol ahay, aday mungol ahay dukwen tə njahan pə alay wa anà uwar ahay ite re.

¹² Anga, kwa abay à ga nà, Mbərom a ndakay uwar tə sluwed si zek a mungol dəp nà, həna sə wahay mungol ahay dukwen, uwar ahay re. Aday sə ndakay way ahay fok nà, Mbərom awan.

¹³ Bayiken apan à wulen a kwanay inde aday. Pə kwanay nà, uwar i gan amboh à Mbərom mənəna sa ban way à nga inde nà, lele đaw? ¹⁴ Aday pə mungol ite nà, do ahay kwa aha fok ta san zle, a njahay tə sibək a à nga inde njəwewewe nà, lelibay. A ga

§ 10:26 Ca pə Jabuura 24.1.

waray. ¹⁵ Cəkəbay, pə uwar ahay ite nà, sibøk inde apan gəsefgəseffe nà, a varan mazlaḅ adəka bugol. Bina sibøk inde pə uwar a matana nà, a tərən kawa way ma ḅan a à nga inde.

¹⁶ Aday kà nak anan à dōwan a sa ja 'am pa 'am a anan hwiya apan nà, â san nə manay mə njadak cəved maza ibay. Do a Yesu ahay kwa aha dūkwən tə njadak cəved maza ibay re.

Way sa pa cəncan awan

¹⁷ Pa 'am a hinen inde ata nà, ni varak ikwən ayak apan zlangar sabay kutok. Anga kə hilen nga sə həran nga anà Mbərom nà, ki gen way lelibay awan. Ahalay nga a kwanay ata winen apan i ma kwanay à dəḅa, bina a mak ikwən zek sa zla pa 'am bay. ¹⁸ Mama'am a aday nə sləne nà, à man sə ahalay nga a kwanay ahay nà, kwanay mə gəzla zek aya awan. Aday nen nə jalay nà, i ga nə matanan acəkan. ¹⁹ Aday abay, kak agəzla zek inde à wulen a kwanay ibay nà, ti i san wa dō sa daf nga pə Yesu a tə didek aya nà, kəkəməw?

²⁰ À alay a kə hilen nga sa pa way cəncan a nà, ki pen nə mbala a Mbərom sa gan may ata bay. ²¹ Anga kuwaya a haw nà, sa pa way a anahan a sa nay anan ahay agay wa ata awan. Ata dō azar aya ma rah aya awan, mə vaway nga aya awan re, aday dō hinen ahay tinen apan ti mac ta may pə cakay a tinen à man ata asa re. ²² Kak a nak ikwən sa naa ga matana nà, ki pen way sa pa agay wa bidaw? A nak ikwən sə kədəy anan ahalay nga su dō a Yesu ahay daw? A nak ikwən sə pəkan waray i idə inde anà dō mətawak aya kələdaw? Həna nà jak ikwən nə ma kutok anaw? Nê ngərak ikwən apan daw? A'ay! Ni ngərak ikwən apan bay jiga awan.

²³ Way a nen sə dəkak ikwən anan ata nà, nə tətək pə Bahay a mənuko wa. Sə luvon a aday ti i ban anan Bahay a mənuko Yesu ata nà, a gəḅa tapa sə pen, ²⁴ a ngəran ayak anà Mbərom, a gəzla anan i zek wa. A wa: «Həna anan nà, zek uno awan, ma var a à yime a kwanay inde ata awan. Kâ ti gen matanan à wulen a kwanay anga sə jalay pi nen.»

²⁵ Matana asa re, pə dəḅa a way a tinen sa pa ata wa, a gəḅa gəsa'am, a varan atan anan, a ja, a wa: «Tə gəsa'am a anan nà, Mbərom a ḅan 'am wiya tə dō ahay. A ḅan 'am a nə tə mez uno awan. Kwanay apan ki ta hilen nga aday ki ta sen wa way nà, kâ ti gen matanan anga sə bayak pi nen.» ²⁶ Matanan kutok, à alay a kwanay apan ki pen tapa sə pen a anan, aday ki sen way à gəsa'am a anan wa nà, ata kwanay apan ki dīken anan ləbara sə amac a Bahay a mənuko Yesu, hus pə luvon anahan a saa may ata awan.

²⁷ Anga nan kutok, kak dōwan a kà pak tapa sə pen a Bahay a mənuko aday kà sak way à gəsa'am anahan wa mənəjəna sə gəzlan alay pi zek wa anà way sə mivəl anahan aya nà, wita kà gak ines pi zek a Bahay a mənuko tə mez anahan. ²⁸ Natiya, kuwaya à gəzlan alay pi zek wa anà way sə mivəl anahan aya lele aday. Kak awan ibay nà, ata i mba apan sa pa tapa sə pen ata aday i sa sa way à gəsa'am ata wa kutok. ²⁹ Kak dōwan a kà sak a pa tapa sə pen ata aday kà sak a sa way à gəsa'am ata wa mənəjəna sə bayak pi zek a Bahay a mənuko nà, wita kà gak ines, Mbərom i ga apan mivəl. ³⁰ Anga nan kutok, dō ahay bayak a à wulen a kwanay inde tə slahak à dəvac inde, aday bayak a tə tərək à məndak, aday azar aya dūkwən tə məcak re. ³¹ Abay dē gəzlan ahay alay pi zek wa anà way sə mivəl a mənuko ahay lele aday dī sa pa way ata nà, Mbərom i kəta mənuko matanan bay. ³² Aya əna, Mbərom a kəta mənuko nà, wita a dəkak uko anan wurwer, anga aday dā sa slahay à sariya anahan inde pə kərtek a dənam tu dō sə daliyugo ahay bay.

³³ Natiya kutok, mərək uno ahay, kə hilen nga saa pa way nà, ben zek ahay aday. ³⁴ Kak dōwan a, may a han apan nà, â pak ayak way agay wa aday. Matanan, ahalay nga a kwanay i gəḅak ikwən ahay sariya a Mbərom sabay. Pa 'am azar aya nà, ben nen a ni zlak ayak àga kwanay a aday, ata ni sa ndav a wa 'am azar aya kutok.

12

Mərīke ana Apasay a Mbərom sə gəzlan anà dō ahay

¹ Matanan kutok, mərək uno ahay, pa 'am sə məgala ana Apasay Cəncan a sə varan anà dō ahay ata nà, u no kə gəzlen anan alay pi zek wa sa san anan nə lele. ² Kə sənən apan

zle, à alay a kə tøren dō a Yesu ahay fan bay ata nà, kə pərihen anan ahay azar anà pəra a kwanay ahay cara cara. Pəra a kwanay ataya nà, way ma mac aya awan, əna ta rak ikwen ahay mindel sə pərahan atan azar. ³ Anga nan kutok nà, gəzlen anan alay pi zek wa lele. Kak dōwan a nà, Apasay a Mbərom inde à winen inde nà, i mba apan sa ja: «Mbərom à tahasl anan Yesu» daw? Aday kak dōwan a kà jak: «Yesu winen Ba Məduwen» nà, Apasay Cəncan a inde à winen ibay nà, i mba apan sa ja matana daw?

⁴ Məgala ana Apasay a Mbərom sə varan anà dō ahay nà, inde tə cəved ahay cara cara, əna Apasay ata nà, winen kərtektəkke. ⁵ Aday mer su way a Ba Məduwen sə varan anà dō ahay inde cara cara re, əna Bahay a inde nà, Yesu a kərtektəkke. ⁶ Matana re, cəved sa ga mer su way aya inde cara cara, əna sa ga mer su way ataya fok, aday à tinen inde fok nà, Mbərom a kərtektəkke. ⁷ Mbərom a ka anan məgala ana Apasay Cəncan a à kuwaya inde nà, anga aday kuwaya à man anan zek anà dō ahay fok.

⁸ Matana kutok, anà dō kərtek awan, Apasay Cəncan a a varan məgala sa ja 'am nə tə kəlire. Anà dō hinen, Apasay ata kərtek awan, a varan məgala sa ja 'am tə asan way awan. ⁹ Anà dō hinen, Apasay ata kərtek a a varan məgala sa daf nga pə Yesu anga sa ga way ahay fok. Anà dō hinen, Apasay ata kərtek a a varan məgala sa mbar dō dəvac aya awan. ¹⁰ Anà dō hinen, a varan məgala sa ga way masuwayan aya awan. Anà dō hinen, a varan məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay. Anà dō hinen, a varan məgala sə gəzlan alay pi zek wa anà Apasay Cəncan a tə apasay lelibay aya awan. Anà dō hinen, a varan məgala sa ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata awan. Aday anà dō hinen kutok, a varan məgala sa man anan anà dō ahay 'am ataya awan. ¹¹ Məgala sə way ataya fok nà, sə varan atan anan nə Apasay ata kərtektəkke. A varan anà kuwaya, kawa sa zlan à nga anà winen awan.

Zek nà, hawal aya inde apan cara cara

¹² Cuko pə minje si zek aday. Zek su dō nà, kərtek, əna hawal ahay inde apan bayak awan. Aya əna, kwa hawal si zek ahay inde apan bayak a təkede nà, winen nə zek kərtek a hwiya. Aday zek a Yesu Almasihu dukwen, matana re. ¹³ Anga, à alay a dā ga baptisma nà, mənuko fok, kwa Yahuda ahay, kwa dō su kon azar aya awan, kwa dōwan a nə bile, kwa dōwan a nə bile a bay, Mbərom a gak uko ahay baptisma tə Apasay Cəncan a kərtektəkke, sə təra mənuko fok zek kərtek awan. Aday mənuko fok dā rah nə tə Apasay Cəncan ata kərtek a re.

¹⁴ Ayaw, zek su dō cəna, hawal kərtektəkke itəbay, əna hawal si zek ahay inde apan bayak awan. ¹⁵ Matana kutok, kak saray i ja: «Nen hawal si zek bay, anga nen alay bay» nà, i təra hawal si zek bay anga nan kutok daw? ¹⁶ Aday kak sləmay i ja: «Nen hawal si zek bay, anga nen ide bay» nà, i təra hawal si zek bay anga nan cara daw? ¹⁷ Kak abay zek fok ide a dəkdek mənjenja sləmay nà, i sləne way ta maw? Kabay, kak zek fok sləmay a dəkdek mənjenja cəen nà, i rəbas way ta maw? ¹⁸ Aya əna, Mbərom a ndakay dō nà, tə hawal si zek anahan aya fok, aday a zav atan pi zek tə cəved a kawa sa zlan à nga ata awan. ¹⁹ Bina, kak zek fok, winen hawal si zek kərtektəkke nà, ata winen zek mba daw? ²⁰ Matana bay jiga awan. Pi zek su dō cəna, hawal si zek ahay inde cara cara bayak awan, əna zek a nà, kərtektəkke hwiya.

²¹ Anga nan kutok, ide i mba apan sa jan anà alay: «Na gak may bay», kabay nga i mba apan sa jan anà saray ahay: «Na gak ikwen may bay» nà, i ga zek bay. ²² Adəka bay, hawal si zek aya aday dā ca patan kawa bəle aya ata nà, dā gan atan may tə mindel bugol. ²³ Aday hawal si zek azar aya, aday dā ca patan nə tinen way ma ga waray aya ata nà, dā gan atan nga tə mindel. Aday hawal si zek azar aya, aday dā ngam dōwan à canan atan bay ataya nà, də ndakay patan man bugol nə lele. ²⁴ Əna hawal si zek aya aday ta gak uko waray itəbay ataya nà, ta gan may dē ndakay patan man itəbay. Matanan, Mbərom a ndakay zek su dō nà, a varan zlangar bugol nà, anà hawal si zek aday abay tə varan atan zlangar bay ataya awan. ²⁵ A ga matanan nà, anga aday zek à gəzla bay, aday hawal si zek ahay fok t̄a man zek i zek ahay. ²⁶ Kak hawal si zek a kərtek a, winen à dəcə inde nà, hawal si

zek azar aya fok, tinen à dōce inde re bidaw? Aday kak tē varak anan zlangar anà hawal si zek a kōrtek a nà, hawal si zek azar aya fok ti taslay mivel pē kōrtek a tē winen ata bidaw?

²⁷ Kwanay nà, zek ana Yesu Almasihu. Kuwaya fok, winen hawal si zek ana Yesu a kutok. ²⁸ Matana awan, à wulen su dō a Yesu ahay inde nà, Mbərom kè ndirek anan dō ahay pi mer su way anahan pē mēdire pē mēdire: mama'am awan, a dāf dō maslan ahay; mē slala cew awan, a dāf dō maja'am anahan ahay; mē slala maakan awan, a dāf dō sē tōtakan anan way anahan ahay anà dō ahay. Aday a dāf dō sa ga way masuwayan aya awan, dō tē mēgala aya sa mbar dō ahay, dō sa san sa man zek à dō ahay ahay, dō sa lavan nga anà way ahay, aday tu dō sa ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya awan. ²⁹ Dō ahay fok nà, tinen dō maslan ahay dāw? Dō ahay fok, tinen dō maja'am a Mbərom ahay dāw? Kabay dō ahay fok, tinen dō sē tōtakan anan way a Mbərom ahay anà dō ahay dāw? Dō ahay fok, tinen ti ga way masuwayan aya dāw? ³⁰ Dō ahay fok, ti njad mēgala sa mbar dō dāw? Dō ahay fok, ti ja 'am ta 'am su kon aya aday ta san bay ataya dāw? Kabay dō ahay fok, ti san sa man anan 'am ataya anà dō ahay dāw? ³¹ Natiya kutok, gen anan may sa njad mēgala sē way lele aya pē Mbərom wa.

Matanan, hēna ni dākak ikwen anan cəved sē azla lele a sē zalay azar aya fok.

13

Mazlab ana asan zek

¹ Kwa abay ā ga nà, na mba apan sa ja 'am su kon aya aday na san bay ataya awan, kabay na mba apan sa ja 'am ana maslay a Mbərom ahay zle dēp nà, kak asan zek inde upo ibay nà, wita nē tōrak way sē bēbal awan kōriya ata awan. Nē tōrak kawa njamde mē laway a sa ndar nday nday ata, kabay kawa kēcawar sa fa siy siy siy ata awan. ² Kwa abay ā ga nà, mēgala uno inde sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay, aday na san way ahay zle fok, kwa way mi dēr aya mbala Mbərom ata dukwen, kwa abay ā ga nē adaf nga uno pē Mbərom inde i mba apan sē hēdek anan bōzlom ahay dēp nà, ata kak asan zek inde upo ibay nà, nē tōrak dō kōriya awan. ³ Aday kwa abay ā ga nà, nē gēzlan anan zlile uno fok anà dō ahay, kwa abay ā ga nà, ni ngam sa var a zek uno aday tē vak nen dukwen, aday kak asan zek inde upo ibay nà, ni njad anan maw?

⁴ Dō tē asan zek a cēna, a gan ngatay anà way ahay fok, a gan sumor anà dō ahay, a ga idē pē way su dō itēbay, a zlapay awan itēbay, a hōran nga ì zek bay. ⁵ Dō tē asan zek a cēna, a ga way sa ga waray itēbay, a pēlan way anà nga anahan a dākdek itēbay, a ga mivel itēbay, aday a halay ines sē dō ahay itēbay re. ⁶ Dō tē asan zek a cēna, a taslay mivel tē way lelibay aya itēbay, əna a taslay mivel adēka nà, tē dīdek. ⁷ Dō tē asan zek a cēna, a sēmen anà way ahay kwa siwa fok, a dāf nga pē Mbərom kwa siwa fok, a dāfan idē anà way a Mbərom kwa siwa fok, aday a tavay njēnjan kwa siwa fok.

⁸ Asan zek nà, a ndav itēbay. Aya əna, 'am sa man anan 'am a Mbərom à dō ahay ataya nà, ti i ndav. Aja 'am ta 'am su kon aday ka san bay ataya nà, ti i ndav. Aday asan way ahay dukwen, ti i ndav re. ⁹ Hēna dā san anan way ahay fok fan bay, aday 'am a Mbərom a mēnuko sa man anan anà dō ahay ataya dukwen, dē sēnak a fok coy fan bay re. ¹⁰ Əna, alay a kà slak Mbərom kà kak uko anan dīdek sē way ahay fok nà, way a ma ndav a fok bay ataya ti lize.

¹¹ À alay a nen gwaslay aya mba nà, na ta ja 'am kawa gwaslay ahay, nē bayak way dukwen kawa gwaslay ahay, nē slēne way ahay kawa gwaslay ahay re. Əna à alay aday nē sēnak nga uno coy ata nà, nē mbəsakak way sē gwaslay ahay kutok. ¹² Hēna nà, dā ca pē way ahay nē kustehtehhe, kawa dō a ca idē à malam mēnjəroh a inde ata awan. Əna azanan pa 'am nà, dī i canan à way ahay fok nē idē cer wa kutok. Hēna nà, na san way ahay cērah a fan bay. Azanan pa 'am nà, ni san anan way ahay fok cērah, kawa ana Mbərom sa san nen cērah ata awan.

¹³ Aday hēna kutok nà, way ahay inde maakan, ti ndav itēbay: adaf nga pē Mbərom, adāfan idē anà way a Mbərom, aday asan zek. Əna sē zalay way azar ataya nà, asan zek a kutok.

14

Ləbara sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay

¹ Rəzlen anan à nga wa sa ga way sə asan zek tē dō ahay. Aday gen anan may sa njad məgala ana Apasay Cəncan a sə gəzlan anà dō ahay ata tē mivel kərtek awan. Gen anan may jiya nà, anà məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay. ² Dō sa ja 'am ta 'am su kon aday winen a sləne bay ataya nà, a jan nə anà Mbərom dəkdek, bina anà dō ahay bay, anga dōwan a sləne 'am ataya bay. Winen a ja nà, pə way a Mbərom mi dər aya tē məgala sə Apasay Cəncan awan. ³ Aya əna, dō winen apan i man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, a varan atan gədan, a man atan anan mivel ù doh, aday a man atan zek sa har à 'Am a Mbərom inde. ⁴ Dō winen apan i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata nà, a varan gədan nà, anà zek anahan a vərre. Aya əna, dō sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, a varan gədan anà dō a Yesu mə halay nga ataya kəzlek.

⁵ Nen na gan may nà, dō ahay fok tã mba apan sa ja 'am ta 'am su kon aday ta san bay ataya awan, əna na gan may kə zalak nà, dō ahay tã mba apan sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay adəka aday. Kak dōwan a inde i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ata nà, sumor a nà, dō hinen â ga inde sa man anan anà dō ahay ta 'am su kon aday tē sləne zle ata awan, anga sə varan gədan anà dō a Yesu a mə halay nga ataya awan. Kak matana bay nà, aman anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, a zalay aja 'am ta 'am su kon aday dō ataya ta san bay ata awan.

⁶ Matana kutok mərak uno ahay, kak ni zlak ayak àga kwanay aday ni jak ikwen 'am nə ta 'am su kon aday kə sənən bay ata nà, i mak ikwen zek nə kəkəməw? Sumor a nà, ni zlak ayak àga kwanay nà, ni dəkak ikwen anan way a Mbərom mi dər aya awan, kabay ni dəkak ikwen anan asan way pə Mbərom, kabay ni mak ikwen anan 'am a Mbərom, kabay ni tətəkak ikwen anan way. Kak na gak matanan bay nà, ata na mak ikwen zek a dāw?

⁷ Bayiken pə minje sə way sə gəsle ahay aday, way kawa atə ndərloy tē gənjaval. Kak ta fak a way ataya tē mərıke a bay nà, dō sə gərav ahay ti mba apan sa san ara sə way ataya aday sə gərav apan dāw? ⁸ Aday kak dō sa ján pə cıcək anga vərəm kà fak anan tē cəved a bay nà, waya i lavan zek anà aga vərəm a anaw? ⁹ Minje ata pə kwanay dükwen matana re. Kak ki jen 'am aday a sləne zek bay nà, dōwan i san 'am a kwanay ata bay asanaw? Aday ata 'am a kwanay ata kə tərak 'am kəriya kutok bidaw? ¹⁰ 'Am su kon ahay inde bayak a cara cara pə daliyugo. 'Am ataya fok, dō su kon ataya nə tē sləne ike. ¹¹ Kak dōwan i jo 'am ta 'am aday nə sləne bay ata nà, mə tərak pi zek kawa mədurlon ahay. ¹² Pə kwanay dükwen matana re. Ki rəzlen anan à nga wa tē mindel sə pəlay məgala ana Apasay Cəncan a sə gəzlan anà dō ahay ataya awan. Way ata nà, way lele awan. Aya əna sumor a nà, pəlen məgala ana Apasay Cəncan a sa man zek anà dō a Yesu ahay sa har à 'am anahan inde.

¹³ Anga nan kutok, dō sa ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ataya nà, â ga amboh anga aday Mbərom â varan məgala sa man anan 'am ataya anà dō ahay ta 'am su kon aday tē sləne zle ata awan. ¹⁴ Kak nen apan ni ga amboh ta 'am aday na san bay ata nà, apasay uno winen apan i ga amboh acəkan, əna à abayak nga uno inde nà, nə slənek awan bay. ¹⁵ Wita ni ga nə kəkəməw? Ni ga amboh à apasay uno inde, aday u no sa ga amboh tē abayak nga uno re. Ni zambad a Mbərom à apasay uno inde, aday u no sə zambad a Mbərom tē abayak nga uno a təke re.

¹⁶ Kak iken nà, iken apan ki ngəran anà Mbərom ta 'am su kon aday ka san bay ata nà, hinahıbay dō sə uho ahay ti zlak ayak à wulen a kwanay nà, ti i mba apan sə təma amboh a kwanay «Amen*» nə kəkəməw? Bina dō ataya ta san way anak a sa ja ata bay asanaw. ¹⁷ Kwa â ga nà, iken kə ngəran anà Mbərom nə tē dıdek awan, kak dō ahay tē slənek bay nà, i man atan zek bay.

¹⁸ Nen aday nà, ni ngəran anà Mbərom anga nə njadək məgala sa ja 'am su kon aya aday na san bay ataya, zal kwanay fok. ¹⁹ Kwa â ga matana dəp nà, à wulen su dō a Yesu

* 14:16 Amen a nan sa ja nà: «Ayaw, â təra matana acəkan!»

ahay inde nà, u zlo à nga sa ja 'am ahay dāra aday dō ahay ta san zle ata anga sè tètakan atan anan way. Wita nà, a zalay sè vèved 'am ahay mbulo kuro (10,000) aday dō ahay ta san bay ata awan.

²⁰ Mərak uno ahay, kə bayiken way ahay kawa kwanay gwaslay ahay bay. Təren adəka nà, dō ma san nga aya awan. Aya əna, pa sa ga huwan nà, təren kawa kwanay gwaslay cacədew aya kutok, anga tinen ta ga huwan itəbay. ²¹ 'Am mə vinde a inde à Deftere a Mbərom, a wa:

«Mbərom Fetek a ja nà:

“Ni naa jan 'am ù dō a anaya nà, ta 'am su kon aday ta san bay ata awan, ni jan atan anan tə dungo sè mədurlon ahay.

Əna tə winen ata təkə dukwen, ti ngam sè pəkan sləmay anà 'am uno bay.†”»

²² Matana kutok, aja 'am ta 'am su kon aya aday dōwan a san bay ata nà, a kan anan way anà dō sa dāf nga pə Yesu bay ataya awan, bina anà dō a Yesu ahay ite sabay. Aya əna, aman anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, anga dō a Yesu ahay adəka, bina anga dō sa dāf nga pə Yesu bay ataya bay. ²³ Natiya, kak kwanay dō a Yesu ahay kə hilen nga, aday fok a kwanay a, kwanay apan ki jen 'am ta 'am su kon aya aday dōwan a san bay ataya nà, dō sa dāf nga pə Yesu aday a san awan bay ata kabay dō sè uho kà sak a zlak ayak à wulen a kwanay inde nà, i ja, nga a vawak ikwen, bidaw? ²⁴ Aya əna, kak kwanay a fok ki men anan anan 'am a Mbərom à dō ahay ta 'am su kon aday tə sləne zle ata nà, dō sa dāf nga pə Yesu aday a san awan bay ata kabay dō sè uho kà sak a zlak ayak nà, i sləne 'am a Mbərom, aday ata i san pə ines anahan ahay, i yam apan kutok. ²⁵ Way anahan sè bayak mi dər aya à mivél inde ataya ti kay zek uho kutok. Matanan i dukwen gərmec ù vo anà Mbərom duboz, i həran nga ta sa ja Mbərom inde à wulen a kwanay acəkan!

Way tədə sa ga à man sè ahalay nga su dō a Yesu ahay ata awan

²⁶ Matanan kutok, mərak uno ahay, nà jak ikwen ayak həna nə ma asa anaw? À alay sè ahalay nga a kwanay ahay cəna, dō kərtek i ga ara, dō hinen i tètakan anan way anà dō ahay, dō hinen i dākan anan way ana Mbərom mi dər aya anà dō ahay, dō hinen i ja 'am ta 'am su kon aday a san bay ataya awan, aday dō hinen i man anan 'am ataya anà dō ahay. Aya əna, way a kwanay sa ga ataya nə, gen atan fok nà, anga aday à man zek anà dō a Yesu ahay sa har pə cəved a Mbərom.

²⁷ Pa 'am sa ja 'am ta 'am su kon aday dō ahay ta san bay ataya nà, mbiken anan cəved anà dō ahay cew tâ ja, à sa zalay pə dō ahay maakan wa bay. Dō ataya nà, tâ ja 'am ataya dukwen, pə məmbire pə məmbire. Aday dō sa man anan 'am ataya anà dō azar aya dukwen, à ga inde re. ²⁸ Kak dōwan inde sa man anan 'am ataya anà dō ahay ibay nà, suwan, à wulen ana dō a Yesu ahay nà, dō sa ja 'am ataya tē njahay way a tinen tete. Sumor a nà, tâ ja 'am ataya nà, kuwaya anà nga anahan, aday anà Mbərom cəna coy.

²⁹ Pa 'am ana dō sa man 'am a Mbərom anà dō ahay nà, dō ahay cew, maakan tâ ja, aday dō azar aya tâ pak sləmay sè cəcal anan pi zek wa lele, ta ma anan nà, 'am a Mbərom a acəkan dāw. ³⁰ Kak dōwan winen apan i jan 'am anà dō ahay, aday Mbərom kə dākak anan anan way anà dō hinen à wulen a kwanay inde nà, dō mama'am ata à mbəsak sa jan 'am anà dō ahay, anga aday dōwan a mə slala cew ata à ja 'am a kutok. ³¹ Ayaw, cəved inde anga kwanay a fok sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay, əna jen anan nə pə məmbire pə məmbire, anga aday kwanay a fok kə njiden atətak way lele aya awan, aday kə viren anan gədan anà zek ahay. ³² Dō aday məgala inde apan sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay nà, i mba apan sè lavan nga anà məgala ata re. ³³⁻³⁴ Mbərom aday nà, way ma ga a tə cəved a bay cəna, a zlan à nga itəbay. A gan may nà, njahuko səkəffe à zay inde.

Matanan, à man sè ahalay nga ana dō a Yesu ahay inde nà, uwar a kwanay ahay dukwen tē njahay à səkəffe inde, kawa ana uwar ahay sa ga à wulen su dō a Yesu ahay inde kwa aha ataya awan. Tā ja 'am bay, anga cəved a tinen inde sa ja 'am ibay. Sumor a nà, tâ ma nga a tinen à məndak, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja. ³⁵ Kak a nan à uwar a sè cəce

† 14:21 Ca pə Esaaya 28.11-12.

awan aday â san anan nà, â cæce pə mbaz anahan wa agay. Anga, dō uwar a kà jak 'am à man sə ahalay nga su dō a Yesu ahay nà, wita nə lelibay.

³⁶ Abay kwanay kə jilen nà, 'Am a Mbərom a dazlan ahay nə àga kwanay wa dāw? 'Am a Mbərom a a dazlek ayak nà, àga kwanay dəkdek cəna coy dāw? ³⁷ Kak dōwan inde à wulen a kwanay a bayak nà, winen kə njadak məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay, kabay kə njadak məgala sə Apasay a Mbərom hinen nà, â san way inde kərtek aday: Way uno a sə vindek ikwen ayak a anan nà, sə dūko anan nə Bahay a mənuko awan.

³⁸ Kak dōwan a kə sənək anan matanan bay nà, Mbərom dukwen i san a winen bay re.

³⁹ Natiya awan, mərək uno ahay, rəzlen anan à nga wa sa njad məgala sa man anan 'am a Mbərom anà dō ahay. Aday kə gifen anan 'am anà dō sa ja 'am ta 'am su kon aday ta san bay ataya bay re. ⁴⁰ Aya əna, gen anan way ahay fok nə tə cəved aya awan, bina tə hoyohoyo bay.

15

Yesu Almasihu nà, kə slabakak ahay à məkə wa

¹ Mərək uno ahay, nen apan ni mak ikwen anan ayak à nga inde nà, ləbara mugom a nen sə dəkək ikwen anan ata awan. Kwanay dukwen, kə dəfen apan nga, aday kə ngizlen uda saray lele re. ² Ləbara mugom a mbala a kwanay sa daf apan nga ata nà, sa tam kwanay nə winen awan, kak kə bənen anan kawa anuno sə dəkək ikwen anan nà, na. Kak matanan bay cəna, adaf nga a kwanay kə tərək way kəriya awan.

³ Way a nen a sə tətakay ahay ata nà, na jak ikwen anan nə winen a re. Way ata nà, nga sa 'am lele a sə zalay azar aya awan. Yesu Almasihu nà, kə məkək anga ines a mənuko ahay. Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja nà, a təra nə matanan acəkan. ⁴ Pə dəba wa nà, ta la anan à məkə, aday pə luvon maakan anahan a nà, Mbərom a slabakay anan ahay à məkə wa. A təra dukwen kawa ana Deftere a Mbərom sa ja apan ata re. ⁵ Pə dəba anahan a wa nà, kə kak anan zek anà Piyer, aday kə kak anan zek anà dō maslan anahan azar aya re. ⁶ Pə dəba wa asa, kə kak anan zek anà dō anahan ahay sə zalay səkat dāra à alay kərtek a inde. Alay avan ana dō ataya həna nà, tinen inde tə sifa mba, əna azar aya nə tə məkək. ⁷ Pə dəba wa, kə kak anan zek anà Yakuba, aday anà dō maslan anahan ahay fok re.

⁸ Pə dəba a tinen a wa fok, a nday anan ta su ko zek à nen ite re. Ata nen nə tərək kawa wan ma may amama pə kiya cuwbe ata awan. ⁹ Ayaw acəkan, nen nə tərək kawa wan gudar a à wulen su dō maslan ahay inde, na slak tədə aday ti ngumo dō maslan a bay, anga nen na gak anan ahay alay tu dō a Yesu ahay tə mindel. ¹⁰ Aya əna, tə winen ata təkə nà, həna Mbərom kə gak uno sumor sə təra nen dō maslan a Yesu ata kutok. Sumor anahan su go ata nà, kə tərək way kəriya bay, anga kə varək uno məgala sa ga mer su way lele aya sə zalay dō maslan a azar ataya fok. Tə dīdek a nà, sa ga mer su way a lele ataya nà, nen bay. Sa ga nà, sumor a Mbərom a su go ata awan. ¹¹ Natiya kutok, kwa â ga nə nen, kwa â ga nə dō azar aya awan, awan inde kə mbədahak ibay. Manay a fok mə wazay a nà, ləbara mugom a mbala ana kwanay sa daf apan nga ata kərtek awan.

Mbərom i slabakay anan ahay dō ahay à məkə wa

¹² Manay nà, ma jak ikwen anan tə dīdek awan, Mbərom nà, kə slabakak anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa. Aka aday, dō a kwanay azar aya ta wa, dō ma mac aya ti slabakay ahay bay ata nà, kəkəma asa anaw? ¹³ Kak abay dō ma mac aya ti slabakay ahay bay kawa ana tinen a sa ja ata nà, Yesu Almasihu dukwen kə slabakak ahay sabay cukutok dāw? ¹⁴ Kak abay Yesu Almasihu kə slabakak ahay sabay ata nà, wita ma ya nga sa ma a manay sə dəkək anan 'am a Mbərom asa anaw? Aday dukwen, ata kə dəfen nga nə pa 'am lele mba re dāw? ¹⁵ Kak abay dō ma mac aya ti i slabakay ahay à məkə wa bay nà, Mbərom kə slabakak anan ahay Yesu bay re. Ata manay mə gəfək mungwalay pə Mbərom ta sa jəka, Mbərom kə slabakak anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa bidaw? ¹⁶ Kak dō ma mac aya ti slabakay à məkə wa bay nà, ata Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa bay re ba? ¹⁷ Kak Yesu Almasihu kə slabakak ahay bay, kə dəfen nga həna nə pa maw?

Aday Mbërom ðukwen kè pøsek ikwen anan ines a kwanay ahay bay re ba? ¹⁸ A nan sa ja kutok nà, ðo sa ðaf nga pø Yesu Almasihu ahay aday tø mæcak ata nà, tinen tø lizek pa sè viyviya cukutok ðaw? ¹⁹ Kak ða ðëfan ide anà Yesu Almasihu, anga aday â mak uko zek pø anjahay a mænuko hëna pø ðaliyugo a anan ðækdëk nà, ata wita nø yimuko zek a nuko, bina ða ga ì zek wa zal ðo ahay fok.

²⁰ Tø ðidëk a nà, Yesu Almasihu kè slabakak ahay à mæke wa acëkan. Winen nà, kè lahak sè slabakay ahay à mæke wa. Aslabakay anahan à mæke wa ata nà, a ðakay anan nø, ðo a azar aya ti i slabakay ahay ite re. ²¹ Amac a nay pø ðaliyugo nà, anga ðo kærtek. Aday ðo ahay ti slabakay ahay à mæke wa ðukwen, anga ðo kærtek re. ²² Matanan, ðo ahay fok ta mac, anga tinen a fok zahav ana Adama. Aday ðo ahay fok ti njad sifa, anga Almasihu. ²³ Do ahay ti slabakay à mæke wa nà, kawa ana Mbërom a sè lavan atan anan zek ata awan: Almasihu kè lahak sè slabakay ahay, aday à luvon anahan a saa may ata inde nà, ðo anahan ahay fok ti i slabakay ahay re. ²⁴ Pø ðæba anahan a wa nà, Yesu i lize anan mægala sè apasay lelibay aya fok, tø bahay a tinen ahay fok, aday pi zek tø mægala sè bahay ahay pø ðaliyugo fok re. Pø ðæba a sè lize way ataya wa fok nà, ðaliyugo i ndav, aday Yesu i man anan bahay anahan à alay inde anà Bëbay anahan Mbërom kutok.

²⁵ Kawa sa ja nà, Yesu Almasihu â ga bahay hus pø ana Mbërom saa mbakan anan ðo manidë anahan ahay fok à alay inde. ²⁶ Do manidë mædakwidok a aday Yesu i sa lize anan ata nà, Amac. ²⁷ Deftere a ja matanan, a wa: «Mbërom a mbakan anan way ahay fok à alay inde.*» Kè sènen zle asanaw, kak Deftere kà jak «way ahay fok» ata nà, Mbërom a ðo sè mbakan alay pø way ahay wa fok ata, winen a nà, uda ibay. ²⁸ Matanan, Yesu kè njadak mægala sa ga bahay pø way ahay fok nà, winen a ðukwen, Bëbay anahan Mbërom i ga apan bahay ite re. Natiya awan, Mbërom i ga bahay kwa pø ma fok tembæræzem kutok.

²⁹ Bayiken pø ðo ahay aday ta taa ga baptisma anga ðo ma mac aya ata aday. Ta ga matanan nà, angamaw? Kak abay ðo ma mac aya ti slabakay ahay sabay ata nà, ta ran mindel ì zek pa maw? ³⁰ Aday asa, manay hëna ðukwen, kak abay ðo ma mac aya ti slabakay à mæke wa sabay ata nà, ma ga ðæce ndelem ndelem a anan sasidew ata nà, angamaw? ³¹ Sènen apan lele, mærak uno ahay, nen nà, kèla siwa fok amac a ðaf nen pa 'am wa nø pëdan. 'Am uno sa jak ikwen ata nà, ðidëk awan, kawa 'am uno sa ja: Nø taslak mível tø kwanay bayak awan, anga kwanay kè jipen tø Bahay a nuko Yesu Almasihu ata awan. ³² Do ahay ta gak alay ti nen bayak a à Efesus. A ga nø kawa ma vad zek tø zizæk ahay. Aday kak abay na ga matanan anga sa njad zay pø ðaliyugo a anan nà, ni njad anan magwagway wuraw? Kak abay ðo sè mæke ahay ti slabakay ahay sabay, ata nà, pèrahuko anan azar anà jike sa 'am a inde hëna bidaw? A wa: «Ënga puko panan a mænuko, aday suko panan a mænuko, anga luvon sè sidew nà, anà mænuko sabay.†»

³³ Anga nan kutok, ðowan â njak a nga anahan bay. Kuwaya kè njahak pø kærtek a tu ðo sè huwan ahay cëna, huwan a tinen ata i zëvan. ³⁴ Kè viwen anan nga ì zek ahay bay! Kì gen ines bay. Na ca apan nà, ðo ahay inde à wulen a kwanay ta san Mbërom bay. Na ja matanan aday waray â gak ikwen.

Di i slabakay ahay à mæke wa nà, ti zek wuraw?

³⁵ Hinahibay ðo inde i cæce: «Do ahay ti i slabakay ahay à mæke wa nø kækëmaw? Aday ti i slabakay ahay nø ti zek wura asa anaw?» ³⁶ Dowan kà sak a cæce matana nà, wita ðo mindel awan! Da san apan zle, zahav sè way iken sa casl ata, si ki larak anan ayak à mæke inde aday, bina awan inde i hay ahay ibay. ³⁷ Aday zahav sè way iken sa casl anan ata, kwa â ga nø ndaw, kwa â ga nø zahav sa ma sa ma fok cëna, ka casl nà, wan sè way ata awan, bina daslam anahan a bay! ³⁸ Ëna Mbërom a har anan daslam a ma ha ata, kawa sa zlan à nga. Wan sè way ahay cara cara ta har ðukwen, tø daslam a tinen ahay cara cara re.

³⁹ Way tø sifa aya fok, zek a tinen aya cara cara re. Zek su ðo zænzen aya awan, winen cara, zek sè gønaw ahay, winen cara, zek sè mævuhom ahay, winen cara, aday zek sè kælëf

* 15:27 Ca pø Jabuura 110.1. † 15:32 Ca pø Esaaya 22.13.

ahay dukwen, winen cara re. ⁴⁰ Way mə ndakay aya à mburom tə way mə ndakay aya pə daliyugo nà, arəba a tinen aya nə cara cara. ⁴¹ Adav ana pac nə cara, adav ana kiya dukwen cara, aday adav ana mawuzlawazl ahay ite, cara re. Aday kwa mawuzlawazl ataya dukwen, adav a tinen aya ta gad 'am pi zek ahay wa re.

⁴² I təran anà do saa slabakay ahay à məke wa ataya dukwen matana re. Zek su do, do ahay sa lak ayak à məke kawa zahav sə way ata nà, i wuslay à məke à man ata awan. Əna zek a aday Mbərom saa slabakay anan ahay à məke wa ata nà, i wuslay itəbay. ⁴³ Zek su do, do ahay sa lak ayak à məke ata nà, way kəriya awan, əna zek a aday Mbərom saa slabakay anan ahay ata nà, winen tə mazlab awan. Zek ma lak ayak à məke ata nà, winen bəle awan, əna zek su do saa slabakay ahay ata nà, winen məgala awan. ⁴⁴ Zek ma lak ayak à məke ata nà, winen zek sə daliyugo a anan, əna zek su do saa slabakay ahay à məke wa ata ite nà, winen zek sə uho saa nay ahay pa 'am ata awan.

Kak zek sə daliyugo a anan inde cukutok ata nà, zek sə uho saa nay ahay ata dukwen, i ga inde re. ⁴⁵ Deftere a Mbərom a wa: «Adama do mama'am ata nà, winen do tə sifa awan.‡» Aday kutok, Yesu Almasihu do sa nay à man a Mbərom wa ata nà, winen do sə varan sifa anà do ahay. ⁴⁶ Sə lahay aday nà, zek sə uho saa nay ata bay, əna zek sə daliyugo a anan, aday zek sə uho saa nay ahay ata a nay pə dəba wa kutok. ⁴⁷ Adama nà, mə ndakay a tə yugo. A nay à daliyugo a anan wa. Əna Yesu Almasihu kutok nà, winen a nay ahay à man a Mbərom wa. ⁴⁸ Do sə daliyugo a anan aya nà, zek a tinen kawa zek mbala ana Adama ata awan. Matana re, do saa njahay pə cakay a Mbərom ahay, zek a tinen i ga kawa zek mbala ana Yesu Almasihu ite re. ⁴⁹ Həna nà, mənuko da ga minje tə Adama, do mə ndakay a tə yugo ata awan. Aday azanan di i ga minje tə Yesu, do sa nay ahay à man a Mbərom wa ata awan.

⁵⁰ Mərak uno ahay, na jak ikwen ayak həna: Do zənzen a nə, i mba apan sa zla à bahay a Mbərom saa nay ata inde ti zek sə daliyugo a anan bay. Zek aday a wuslay ike ata nà, i mba apan sə njahay pə cakay a Mbərom pa sə viyviya bay re.

⁵¹ Pəken sləmay aday, u no sə dakak ikwen anan way a Mbərom mi dər a inde. Mənuko fok di mac kəzlek bay, əna mənuko fok, zek a mənuko i mbəda zek hinen. ⁵² Way ata i təra nà, ma kərtek kawa ambəcək ide ca. I təra à alay a məzləzlilen i dakay anan andav ana daliyugo ata awan. Məzləzlilen ata kà fak zek nà, do ma mac aya ti slabakay ahay ti zek a aday winen i wuslay itəbay ata awan. Ata mənuko do tə sifa aya dukwen, Mbərom i mbədahak uko anan zek ite re. ⁵³ Ayaw, i təra matanan, anga zek aday a wuslay ike ata nà, à mbəda zek hinen aday winen a wuslay itəbay ata kutok. Matana re, zek aday a mac ike ata nà, à mbəda zek hinen aday winen a mac itəbay ata kutok re. ⁵⁴ À alay a aday zek sa mac aday a wuslay ike ata kə tərak zek sa mac bay aday i wuslay itəbay ata kutok nà, ata way a Deftere a Mbərom sa ja apan ata i təra kutok, a wa:

«Mbərom kə mbasak pə Amac, kə lizek anan pa sə viyviya awan.§»

⁵⁵ «Iken Amac, məgala anak a aha kutok anaw?»

Iken Amac, məgala anak a sa vad do ata, aha kutok anaw?*

⁵⁶ Amac a njad məgala pə do ahay nà, anga ines a tinen ahay. Aday məgala ana ines ite nà, a nay à Tawrita wa. ⁵⁷ Aya əna, ngəruko anan anà Mbərom adəka, anga kə varak uko anan məgala sə mbasay pə Amac, tə alay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

⁵⁸ Anga nan kutok, mərak uno ahay, ngizlen saray lele, kà si yen nga bay. Gen anan nga anà mer su way a Mbərom kwa siwa fok, anga kə sənən apan zle, ayanga a kwanay i mer su way ana Bahay a mənuko Yesu inde ata nà, i təra kəriya bay.

16

Acakal way anga sa man zek anà do a Yesu ahay à Urəsalima

¹ Həna asa, pa 'am sə acakal way anga sa man ayak zek anà do a Yesu ahay à Urəsalima ata nà, kwanay nà, gen kawa anuno sa jan anà do a Yesu ahay à Galatiya ata awan. ² Pac

‡ 15:45 Ca pə Laataanooji 2.7. § 15:54 Ca pə Esaaya 25.8. * 15:55 Ca pə Hose'a 13.14.

sə Zlaba ahay fok cəna, kuwaya â zəba dala kawa anahan sə lavay a zek ata, aday â daf anan cara. Bina, dowan â sa ba nen ni zlak ayak aday ata saa cakal bay. ³ Na sak a dazlek ayak nà, ni varan derewel à alay inde anà dō a kwanay a saa walay ataya awan, ni slan atan tə dala ata à Urəsalima. ⁴ Kak na cak apan təde nen a ta nga uno nâ zla nà, mi zla jiga tu dō ataya awan.

Man ana Pol saa zla ataya awan

⁵ Ni zlak ayak àga kwanay nà, tə daliyugo sə Makedoniya, anga u no sa zla tə wulen su doh a tinen ahay saa can atan ayak ide. ⁶ Izəne, ni njahay àga kwanay mənjoek, izəne à alay sa mad fok ni njahay àga kwanay. Aday à alay uno saa slabak àga kwanay wa ata nà, ki i men uno zek tə dala sə cəved. ⁷ Na zlak ayak àga kwanay dukwen, u no saa zla way uno bəse bay. Kà zlak anan à nga anà Mbərom nà, ni njahay tə kwanay zərat lele àga kwanay kutok. ⁸ Əna ni njahay à Efesus tamak hus pə azar uko sə Pentekosta, ⁹ anga Mbərom kə təbak uno cəved sa ga mer su way məduwen a à man a anan. Aday dō manide ahay inde bayak a re.

¹⁰ Kak Timote kə dazlek ayak à wulen a kwanay nà, təmihen anan lele anga aday â zlan à nga sə njahay à mamasl a kwanay, bina a ga mer su way a Mbərom, Bahay a mənuko, nə lele kawa nen awan. ¹¹ Matanan, dowan â sa kədey anan bay. Men anan zek adəka tə dala sə cəved. Ata aday i mbəsak kwanay tə zay, i dazley à man uno dukwen lele aday tə zay a re. Bina, manay tə mərak ahay à man a anan, manay apan mi ba anan.

¹² Mərak a mənuko Apolos nà, na gak anan kem aday tã zlak ayak pə kərtek a tə mərak azar aya awan, əna a ngam həna fan bay. Aya əna, azanan pa 'am dukwen, kə njadək cəved a nə, i zlak ayak kutok.

Andav sa 'am ahay

¹³ Ben lele, rəzlen à nga wa sə pərahan azar anà Mbərom nə lele. Kə pəken anan zlawan i zek ahay bay, kə viren anan bəle anà mivəl a kwanay ahay bay. ¹⁴ İ mer su way a kwanay sa ga ahay fok cəna, sənən zek ahay.

¹⁵ Mərak uno ahay, kə sənən Sitifanas tu dō su doh anahan ahay zle fok. Sa lah sə təma sə pərahan azar anà Yesu pə daliyugo sə Akaya nà, tinen. Tə varak anan nga a tinen anà Mbərom anga aday tã man zek anà dō a Yesu ahay. Matanan, na gak ikwen kem nà, ¹⁶ dəfen anan apan anà zahav su dō matanan ataya awan. Dəfen anan apan anà dō sa ga mer su way tə məgala kawa tinen ataya a re.

¹⁷ Nə taslay mivəl bayak a jiga nà, anga atə Sitifanas tə Fortinatus tatə Akayus ta nak ahay à man uno. Ta nak su mo zek à yime ana kwanay inde. ¹⁸ Tə bənak uno mbac lele kawa ana tinen a sə bənak ikwen anan mbac ata re. Zahav su dō ataya nà, bənen atan à 'am wa nə lele.

¹⁹ Dō a Yesu ahay sə halay nga pə daliyugo sə Aziya kwa aha fok, ta jak ikwen ayak 'am. Atə Akilas tə Pəriskila pi zek tu dō a Yesu sə halay nga àga tinen ataya fok ta jak ikwen ayak 'am lele, anga kwanay a fok kə jipen nə pə sləmay a Bahay a nuko Yesu a kərtek. ²⁰ Dō a Yesu ahay à man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am. Jen anan 'am i zek ahay lele re.

²¹ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan nà, tə alay uno awan.

²² Kak dowan a nə a pəlay Bahay a mənuko Yesu bay cəna, Mbərom â tahasl anan. *Marana ta*, Bahay a mənuko â nay! ²³ Bahay a mənuko Yesu â gak ikwen sumor anahan. ²⁴ Kwanay a fok, dō sə mivəl uno aya awan, anga də japay fok dukwen pə Yesu Almasihu awan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Korintu ahay

mə slala cew awan

Adakay way pə deftere a anan

À derewel a anan inde nà, Pol kà jak 'am sə mivél ahay bayak awan. Atə Pol tə egliz sə Korintu tə sləne 'am ahay pi zek sabay. Anga nan, Pol a ja 'am sə pəse zek ahay aday sa zlah məlmal tə tinen. Asa, do sa jəka tinen do maslan a Yesu ahay ataya tə tətakan anan way mungwalay aya anà do ahay, aday ta ja nə Pol winen do maslan a Yesu bay. Natiya kutok, Pol a dakay anan ləbara anahan tə dəcə anahan sa ga anga winen do maslan a Yesu ata awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngəran anà Mbərom anga sumor anahan (1.1-11)

Azlah məlmal à wulen ana atə Pol tə Korintu ahay (1.12 - 7.16)

Pol a varan məgala anà Korintu ahay sə cakal way anga do a Yesu ahay à Urəsalima (8.1 - 9.15)

Pol a ga 'am pi zek wa ta sə dakay anan winen do maslan a Yesu didek awan (10.1 - 12.21)
Andav sa 'am ahay (13.1-13)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Korintu ahay

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, do a Mbərom sə walay aday sə təra anan do maslan a Yesu Almasihu ata awan. Mə vindek ayak nà, manay tə Timote mərak a mənuko, anà kwanay do a Yesu ahay à Korintu, aday anà do a Yesu azar aya pə daliyugo sə Akaya fok re. ² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tã gak ikwen sumor aday tã varak ikwen zay.

Mbərom a man a mivél ù doh anà do sa ga dəcə ahay

³ Ngəruko anan anà Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, do sa taa gan sumor anà do ahay aday sa taa man atan anan mivél ù doh kwa siwa ata awan. ⁴ À alay a mənuko à dəcə inde cəna, a mak uko anan mivél ù doh, anga aday mənuko dukwen dā man anan mivél ù doh anà do sa ga dəcə ahay matanan ite. ⁵ Dəcə a manay sa ga bayak ataya nà, kawa dəcə ana Yesu Almasihu sa ga bayak ataya re. Matanan, Mbərom a man umo anan mivél ù doh tə alay ana Yesu Almasihu bayak a re. ⁶ Əna kwa â ga nə manay apan mi ga dəcə dəp nà, a təra anga aday â mak ikwen anan mivél ù doh, aday Mbərom â tam kwanay. Matana re, Mbərom a man umo anan mivél ù doh nà, anga aday sa mak ikwen anan mivél ù doh a re. Natiya ki mben apan sə səmen anan anà dəcə ahay à alay a kwanay sa ga dəcə ahay kawa ana manay sa ga dəcə ataya re. ⁷ Ma san zle lele, awan saa fakay kwanay pə cəved a Mbərom wa nə ibay, anga ma san zle, kə jipen tə manay à dəcə ahay inde, aday Mbərom i mak ikwen anan mivél ù doh, kawa ananahan sa taa man umo anan mivél ù doh ata re.

⁸ Mərak ahay, a nan umo nà, sənen anan dəcə a manay sa ga pə daliyugo sə Aziya ataya awan. Ma gak dəcə bayak a kə zalak umo məgala à nga wa. Ma jak abay sa jəka mi sa təmay wa zay bay. ⁹ Ayaw, manay mə lavak anan zek sa mac coy, abay manay mə bayak nà, na. Aya əna, a təra matanan nà, anga aday mâ daf nga pə Mbərom, do sə slabakay do ahay à məkə wa, bina pə məgala si zek a manay aya ite sabay. ¹⁰ Mbərom kə təkak manay à amac ata wa, aday i tam manay pa 'am re. Ma daf nga nə pə winen awan, i tam manay azanaka re. ¹¹ Kwanay dukwen, men umo zek tə amboh. Ata, do ahay bayak a ti ga amboh anga manay, aday Mbərom i mbədahan umo apan, i man umo zek. Natiya kutok, do ahay bayak a ti ngəran à Mbərom anga kə təmihak amboh a tinen anga manay ata awan.

Pol a dakay anan kà zlak à Korintu sabay nə angamaw

¹² Way a sa zlan umo à nga ata nà, hëna: Ma san zle à mivel a manay inde nà, azla a manay pa 'am sê dô ahay nè dîdek awan, kawa sa zlan à nga anà Mbërom. Më zakay a kutok nà, azla a manay pa 'am a kwanay dukwen, winen dîdek a re. Ma njad mëgala sa zla matana ata nà, tã asan way su dô zënzen a bay, ëna Mbërom sa gan umo sumor sa zla matanan ata awan. ¹³⁻¹⁴ Abay kã sënén bidaw, way a manay sê vindek ikwen ayak ata nà, awan uda mi dêr a ibay asanaw! Ki jingen nè kawa ana manay sê vindek ayak ata way anahan. A ga pumo nà, hus hëna, kã sënén manay nè ëngal. Əna ki i sënén manay nè kweceh kutok, aday pë luvon ana Bahay a mënuke Yesu saa may ata nà, mi i zlak ikwen à nga, kawa kwanay dukwen ki i zlen umo à nga ata re.

¹⁵⁻¹⁶ Anga na san way ataya zle kutok, u no abay sa zlak ayak àga kwanay, aday ni i zla à Makedoniya. Ata aday ni may à Makedoniya wa àga kwanay asa. Aday abay ki men uno zek tã dala sê cãved sa zla à Yahudiya. Matanan kutok i tãra ni zlak ayak àga kwanay saray cew sa mak ikwen zek. Əna na nay à Makedoniya tã àga kwanay sabay. ¹⁷ Anuno sa jak ikwen ayak matana ata nà, nè bayakak apan lele bidaw? Ayaw, nè bayakak apan lele, abay ni ga matana way anahan. Bina na ja way kawa dô sê daliyugo ahay bay asanaw? Kak matanan nà, nè japay anan atã ayaw tã a'ay alay kãrtek awan.

¹⁸ Əna ni jak ikwen ayak hëna pa 'am a Mbërom, winen dô dîdek awan, à alay a manay sê dákak ikwen anan lëbara mugom ata nà, më japak anan atã ayaw tã a'ay pë way kãrtek a bay. ¹⁹ Manay tã Silas tatã Timote më dákak ikwen anan nà, lëbara ana Yesu Almasihu Wan a Mbërom awan. Winen a japay anan atã ayaw tã a'ay itëbay. A ja nà, way dîdek a vërre. ²⁰ Anga way a Mbërom sê zlapak uko anan ataya fok nà, ti tãra nè anga ayaw ana Yesu Almasihu. Anga winen a kutok, da taa ja «Amen» anga sê varan mazlab anà Mbërom. ²¹ Asa, Mbërom a tã alay anahan a sê varan umo mëgala pë cãved a Yesu Almasihu ata, i varak ikwen mëgala re. A walay mënuke, ²² a varak uko anan Apasay anahan kawa vivay sê way sê dákay anan mënuke nà, dô anahan ahay. Aday kã varak uko Apasay ata à mivel inde, sê dákay anan di i njad anan way anahan sê zlapan anan anà dô ahay ataya fok.

²³ Hëna ni jak ikwen ayak nà, na zlak ayak àga kwanay sabay angamaw ata awan. Mbërom awan a san zle, 'am uno sa jak ikwen ata nà, dîdek awan. Kak matana bay nà, suwan nã mac. Na zlak ayak à Korintu bay nà, anga u no sa gak ikwen way saa cëbak ikwen ata bay. ²⁴ A nan sa ja nà, më lavak ikwen nga pë cãved sê adaf nga a kwanay bay, anga ma san zle, adaf nga a kwanay nà, më jëra a lele coy. Əna a nan umo nè guko mer su way pë kãrtek a tã kwanay, anga aday kã tislén mivel.

2

¹ Anga nan, na ja ni zlak ayak àga kwanay nà, aday sa ga way sê cëbak ikwen maza bay. ² Kak na sak a ga way sê cëbak ikwen nà, i cëbo ì nen a re. Ata dëwan saa tuslo anan mivel inde sabay, bina way ata i cëbak ikwen anà kwanay a fok. ³ Anga nan, na zlak ayak bay, ëna nè vindek ayak à yime uno inde nà, dêrewel a ma cab ata awan. Na ga matanan nà, anga aday, na saa zlak ayak, nã tan à nga anà way sê cëbo àga kwanay bay. Bina, abay saa tuslo anan mivel nè kwanay bidaw? Na san kwanay zle fok. Kak nè taslak mivel nà, ki tislén mivel re. ⁴ Nè vindek ayak dêrewel ata nà, tã mugo awan, aday tã idé sê ayam awan. Əna nè vindek anan ayak nà, sê cëbak ikwen bay, ëna anga aday kã sënén anan nè pëlay kwanay tã mindel.

Pol a gan may nà, tã pësen anan anà dëwan a sa ga ines ata awan

⁵ Dëwan a kwanay a kã gak way sa cab nà, u go ì nen Pol bay, ëna anà kwanay a fok adëka. Kak nè mbëlek anan bay nà, anà zek mëduwen su dô awan. ⁶ Dô ahay bayak a tã ngërzak apan, aday kã slak matanan, bina kã yimak pë ines anahan coy kutok. ⁷ Alay a kã slak hëna sê pësen anan coy, aday sa man anan mivel ù doh, bina i ga mugo kã zalak, mbac i i slahan. ⁸ Anga nan, ni cãce pikwen wa nà, ken anan anan asan zek a kwanay sê dakan anan nè kã pëlen anan asa. ⁹ Nè vindek ikwen ayak dêrewel a hinen inde ata nà, sa ca pikwen wa azan, aday sa san kwanay apan ki dëfen anan apan anà 'am uno ahay

fok bidaw. ¹⁰ Həna ni jak ikwen ayak, dowan a kwanay kə pəsen anan anan ata nà, nen dukwen nə pəsek anan. Nen nà, nə pəsek anan dowan ata pa man sə ide ana Almasihu, anga sa mak ikwen zek à kwanay, kak awan inde sə pəsen anan nà, na. ¹¹ Na gak matanan, anga u no nà, Fakalaw â sa njak mənuko pi zek bay, bina da san wurwer anahan aya zle asanaw?

Pol a dəfan ide anà Titus à wulen su doh sə Təruwas

¹² Kwakwa ata nà, nə slabak sa zla à Təruwas saa dəkay anan ləbara mugom a pə Yesu Almasihu. Nə dəzle à man ata kutok nà, na ca apan nə Bahay a mənuko Yesu kə lavak uno anan zek lele ta man ata sə dəkay anan uda ləbara anahan. ¹³ Əna, nen tə ajalay nga awan, anga na tak anan à nga anà mərak uno Titus bay. Anga nan, nə mbəsak anan dō sə Təruwas ahay, na zla way uno à Makedoniya.

Di njad sə mbasay anga Yesu Almasihu

¹⁴ Ngəruko anan à Mbərom. Sa taa lagay mənuko tə ahosom a pa 'am sə vəram wa anga ajapay a mənuko tə Yesu Almasihu nà, winen a hwiya. Aday winen a a dakan anan zek anà dō ahay kwa aha nə tə mənuko. Mənuko nà, kawa amar sə wurde ma pak awan. ¹⁵ Amar sə wurde ata nà, winen Almasihu à mivél a mənuko inde, ma pak a sə dakan anan mazlaḅ a Mbərom anà dō saa tam ahay, aday anà dō saa lize ahay ite. ¹⁶ Matanan kutok, anà dō saa tam ataya nà, mənuko kawa arəbas sə way sa var sifa, aday anà dō saa lize ahay ite nà, mənuko kawa arəbas sə way sa var amac. Kak matanan cukutok nà, waya saa sla pi mer su way ata anaw? ¹⁷ Bina dō ahay bayak a tinen apan ti dəkay anan 'am a Mbərom nà, kawa way sə masa. Manay nə ma ga matanan itəbay. Manay apan mi dəkay anan 'am anahan nà, mə dəkay anan tə mivél kərtek awan, anga manay mə japay a tə Yesu Almasihu, aday sa slan manay pi mer su way ata nà, zek a Mbərom awan.

3

Aḅan 'am wiya awan

¹ A nan sa ja nà, manay apan mi həran nga i zek maza pa 'am a kwanay bidaw? Ma gak anan may anà dərəwel sə dəkak ikwen anan manay mayanaw bay. Aday mə cəcihek pikwen wa dərəwel sa zla anan à alay inde à man a àga kwanay wa bay re. Dō maza aya ta gak anan may matanan, əna manay nà, kawa tinen itəbay. ² Kwanay a nà, dərəwel a mə vinde awan anga manay a bay aday dāw? Winen mə vinde a pə mivél a manay, aday dō ahay fok ti san anan, ti jinge anan ata awan. ³ Way mi dər a bay, kwanay nà, kawa dərəwel ana Almasihu sə vinde aday sa slan tə alay a manay ata awan. Winen mə vinde a nà, tə alay su dō zənzen a bay, əna mə vinde a tə Apasay a Mbərom, bahay sə sifa. Winen mə vinde a dukwen pu kon bay, əna winen mə vinde a pə mivél su dō zənzen aya awan.

⁴ Ma san anan matanan nà, anga Yesu Almasihu kə dəkak umo anan pa 'am a Mbərom. ⁵ Ma san zle lele, manay a ta nga a manay a nà, mi sləken anà mer su way ata tə məgala a manay bay. Mbərom a tə alay anahan a sə varan umo məgala sa ga anan. ⁶ A varan umo məgala nà, sə dəkay anan ləbara mugom awan. Ləbara mugom a ata nà, aḅan 'am a wiya ata awan. Winen a ga minje tə aḅan 'am kwakwa ata sabay. Də bənan à 'am wa nà, anà Apasay Cəncan awan, bina anà 'am mə vinde avinde sabay. Way mə vinde avinde kwakwa ata nà, a lagay dō ahay nə saa mac. Əna Apasay Cəncan a ite nà, a varan à dō ahay adəka nà, sifa sa ndav kula bay ata awan.

⁷ Kwakwa ata nà, Mbərom a vinde 'am anahan pu kon, aday dō ahay tə canak anan anà mazlaḅ anahan awan, anga winen a kə dəvak anan jiyjay sə mazlaḅ anahan pi jəer a Musa. Kwa abay â ga nà, jiyjay ata i njahay bayak a bay, Isəra'ila ahay ta mbak apan sə zəzor anan jəer a Musa bay, anga a dav ike kə zalak.* Kak aḅan 'am kwakwa ata sə lagay a dō ahay à amac inde ata kə dəvak kətanən nà, ⁸ aḅan 'am wiya həna ata, winen mer su way ana Apasay Cəncan awan ata nà, i dav i zalay way ata sabay adəka kutok a dāw? ⁹ Aḅan 'am kwakwa ata nà, a varan cəved anà Mbərom sa ban dō ahay tə sariya. Kak way

* 3:7 Ca pə Gurtaaki 34.29-35.

sə gəbak uko ahay sariya ata kà mbak apan sa ka anan mazlaḅ a Mbərom nà, aḅan 'am a wiya sə təra mənuko dō didek aya pa 'am a Mbərom ata i ka anan mazlaḅ a Mbərom sə zalay way ata sabay kutok daw? ¹⁰ Matanan, way a sa ka anan mazlaḅ a Mbərom kwakwa ata nà, a ga kawa winen həna tə mazlaḅ ata sabay, anga aḅan 'am wiya ata a ka anan mazlaḅ a Mbərom nà, kə zalak pə kwakwa ata wa mbəlek. ¹¹ Mbərom a ḅan 'am kwakwa ata nà, kwa a njahay nə mənjoek ca, kà kak anan mazlaḅ anahan tə winen awan. Matanan kutok, aḅan 'am wiya a sə njahay sə coy a anan nà, i zalay anan winen məduwer ata tə mazlaḅ re.

¹² Awan inde mi dər a à 'am a manay inde ibay, anga manay a mə dəfan ide nà, anà way ataya awan. ¹³ Musa a kərat way pə ide kwakwa ata nà, anga, kwa â ga nà, mazlaḅ ata i njahay bayak a bay dəp nà, a nan Isəra'ila ahay tē canan anà mazlaḅ a Mbərom pə ide anahan ata bay. Əna mənuko dī ga kawa Musa sa ga ata itəbay. ¹⁴ Kwakwa ata dukwen, Isəra'ila ahay tə sənək ahay way bay. Həna zahav a tinen ahay dukwen, awan inde sə gafan atan 'am sa san way re. Tinen apan ti jinge Deftere a Musa nà, tə sləne bay, kawa zana inde a takan ide à asan way a tinen. Sa mba apan sə kurat anan awan a mə takan a i ide anà asan way a tinen ata nà, si Yesu Almasihu a kərtek. ¹⁵ Matanan, həna biten dukwen, tinen apan ti jinge Deftere a Musa nà, tə sləne bay, kawa zana inde hwiya sə takan ide anà asan way a tinen. ¹⁶ À alay a dowan a kə mbədahak 'am pə Bahay a nuko Yesu cəna, i kurat anan zana sə takan ide ù dō ata awan.† ¹⁷ Bahay a nuko Yesu nà, Apasay anahan inde, aday à man ana Apasay anahan winen apan i ga mer su way anahan ata nà, Deftere a Musa a lavan nga anà dō ahay sabay. ¹⁸ Matanan, mənuko dō sa daf nga pə Yesu ahay fok, dī kərat zana pə ide sabay. Də canan anà mazlaḅ a Mbərom, aday mazlaḅ anahan winen apan i təra mənuko kawa winen awan. Mazlaḅ a mənuko dukwen, i zəga pa 'am pa 'am. Wita dukwen, mer su way ana Apasay ana Bahay Mbərom.

4

Mənuko dō bəle aya dī ka anan mazlaḅ a Mbərom

¹ Mbərom kà gak umo sumor sə walay manay pi mer su way a anan. Anga nan, manay mə məcan alay sabay. ² Manay mə gucek way ma ga waray aya i ide zənzen inde ataya awan. Ma ga mer su way a manay nà, à wurwer inde bay, aday mə kaḅan nga anà 'am a Mbərom à bərgaslay inde bay re. Adəka mə dəkay a didek nà, ngəlarak pa 'am a Mbərom, aday kuwaya â san 'am a manay nə didek awan. ³ Dō azar aya ta san ləbara mugom a manay sə dəkən atan anan ata bay. A təra kawa zana mə takan atan a i ide inde. Kwa abay â ga nə matanan, a təran anà dō saa lize ahay vərre. ⁴ Tinen nà, ta san ləbara mugom ata bay, anga bahay sə daliyugo a anan kə hurfok atan anan abayak nga a tinen, aday tã daf nga pə ləbara ata bay. A nan nə tē canan anà jiyjay sə dəvan atan ata bay, bina jiyjay ata a nay nà, à 'am sə ləbara mugom a wa, ləbara sə dəkay anan mazlaḅ a Yesu Almasihu, dowan a winen nə mezeze a Mbərom ata awan.

⁵ Manay apan mi dəkay anan ləbara mugom a nà, mə dəkay anan nə zek a manay a itəbay, əna mə dəkay anan nà, Yesu Almasihu winen Bahay sə way ahay fok. Manay nə dō si mer su way a kwanay ahay anga Yesu Almasihu. ⁶ À alay a Mbərom sə ndakay daliyugo ata nà, a ja, a wa: «Jiyjay â dav i ide zənzen inde!*» Aday sa dav anan jiyjay à mivel a manay inde nà, winen a re. Jiyjay ata a dəkak uko anan nà, mazlaḅ a Mbərom sa dav pi jœr ana Almasihu wa ata awan. Mə dəkən anan ləbara mugom ata anà dō ahay nà, anga na awan.

⁷ Manay nə bəle aya kawa səngəle sə dudō ahay, əna way a lele ata inde à manay inde. Mbərom a ga matanan nà, anga aday dō ahay tã san məgala sə ləbara mugom ata a nay à winen wa, bina à manay wa bay. ⁸ Dō ahay tinen apan ti ngədec manay, əna tə ganak manay bay. Mə dawarak, əna mə məcak anan alay à jugom wa bay. ⁹ Dō ahay tinen apan ti ga alay tə manay, əna Mbərom kə mbəsakak manay à alay wa bay. Dō ahay tinen apan

† 3:16 Ca pə Gurtaaki 34.34. * 4:6 Ca pə Laataanooji 1.3.

ti zlamba manay, əna mə məcak fan bay. ¹⁰ Manay apan mi sa lirew, kawa dəce sə amac a Yesu Almasihu winen i zek a manay inde, anga aday do ahay tē canan tē manay nə Yesu winen tē sifa awan. ¹¹ À alay a manay tē sifa aya pə daliyugo a anan mba nà, do ahay ti pəlay sa vad manay anga Yesu. Məgala a manay winen apan i ndav, əna wita dukwen a kay uho nà, sifa a Yesu Almasihu winen à manay inde. ¹² Natiya, manay apan mi mac pə cəved sə dakay anan ləbara a Yesu, aday kwanay ite, kwanay apan ki njidən sifa anga mer su way a manay kutok.

¹³ Deftere a Mbərom a ja nà: «Nə dəfak apan nga, anga nan na jak 'am.†» Apasay a manay a nə kərtek tē ana dōwan a sə vinde 'am ata awan. Manay dukwen, mə dəfak apan nga matana re. Anga nan, mi pərahan azar sə dakay anan 'am a Mbərom. ¹⁴ Bina ma san zle, Mbərom kə slabakak anan ahay Bahay a nuko Yesu à məke wa, aday i naa slabakay ahay manay saa japay tatə Yesu a re. I tavay mənuko fok pə kərtek a pa 'am anahan. ¹⁵ Mbərom a varan umo mer su way ata nà, anga kwanay, aday do ahay bayak a tē njad anan sumor anahan sa gan atan ata awan. Natiya, i zəga anan do ahay sə ngəran aday sə həran nga re kutok.

Pol kə məcak anan alay à jugom wa bay

¹⁶ Anga nan, mənuko da mac anan alay à jugom wa bay. Kwa â ga nə zek a mənuko winen apan i ga məduwer, sifa a mənuko nà, winen apan i zəga sa mbəda pac pac re. ¹⁷ U no sa ja həna nà, dəce a mənuko i sa ndav pa pac a mənuko saa zla à mazlaḅ a Mbərom inde, aday dəce ataya ti lavay a zek tē mənuko saa njad mazlaḅ ata awan. Mazlaḅ ata nà, məduwen awan, aday i ga inde nə sə coy. Da sak a bayak pə mazlaḅ ata cəna, dəce a mənuko ahay tē tərak kawa way cədeu aya awan. ¹⁸ Natiya, də dəfan idə həna nà, anə way aday də canan fan bay ataya awan, bina pə way aday də canan zle coy ataya bay. Anga way aday də canan zle coy ataya nə ta ga inde sə coy itəbay, əna way aya aday də canan bay ataya nà, ti ga inde sə coy.

5

¹ Da san zle, zek a mənuko həna ata i ga inde nə sə coy bay, winen kawa jawjawa a walay zek ata awan. Aday Mbərom kə walak anan jawjawa a mənuko həna ata nà, i naa varak uko uda doh lele a à mburom. Doh ata nà, ma han a tē alay su do zənzen a bay, aday i ga inde nə sə coy. ² Hus həna mənuko apan dī rac slan, anga Mbərom kə mbakak uko anan doh a wiya ata fan bay, aday a nak uko nà, â varak uko anan doh a wiya ataya kutok. Bina sa zlak uko à nga tē mindel nə winen. ³ À alay a Mbərom kə pəkak puko zek wiya ata nà, dī ga inde ti zek ata nə sə coy. Ata kula apasay a mənuko i bar awan mənəna zek sabay. ⁴ Həna mənuko ti zek a kawa jawjawa ata mba nà, dī ga dəce, dī rac slan hwiya. Dī ga matanan, anga dī ba nə luvon aday Mbərom i culok puko wa zek a mənuko a anan bay. A'ay, dī ba nà, luvon aday Mbərom i pak puko zek a mənuko wiya ata awan. Ata sifa si zek a wiya ata i lize anan winen məduwer ata kutok. ⁵ Sə lavay a zek tē mənuko anga sa njad zek wiya ata nà, zek a Mbərom awan. Kə varak uko Apasay anahan sə dakak uko anan nà, dī i njad a way ataya pa 'am.

⁶ Natiya, də dəfak nga lele pə way saa tēra ataya awan, aday da san zle, pə daliyugo həna nà, mənuko dərən tē Bahay a mənuko. ⁷ Bina də canak anan həna fan daw? Əna də njahay matanan anga də dəfak apan nga. ⁸ Ayaw, mənuko də dəfak nga lele pə way a saa tēra ataya awan. Anga nan, ma ca apan nə lele saa njahay tē Bahay a mənuko awan, bina sə njahay ti zek sə daliyugo a anan bay.

⁹ Kwa â ga nə mənuko pə daliyugo mba, kwa â ga nə da zlak azanan àga winen a coy, a nak uko nà, sa ga nə way sa zlan à nga anə Bahay a mənuko vərre ata awan. ¹⁰ Anga mənuko fok dī zla saa tavay pa 'am ana Almasihu, anga saa gak uko sariya. I hamak uko magwagway si mer su way a mənuko ma ga aya həna pə daliyugo ataya awan. Kak da

† 4:13 Ca pə Jabuura 116.10.

gak mer su way lele aya nà, di tēma magwagway lele aya re, aday kak dā gak mer su way lelibay aya ite nà, di slēba anan ile a mēnuko a sē tukosl lelibay ata awan.

Mbērom a nan sa zlah anan mēlmal a tinen tē dō ahay

¹¹ Natiya, manay ma san sē jējaran anā Bahay a nuko lele. Anga nan, mi tēker sē dakan anan anā dō ahay nà, 'am a manay sa ja ataya tinen dīdek aya awan. Mbērom a san ajalay nga a manay zle. A ga upo nà, à mivel a kwanay inde dūkwēn, kē sēnen nen zle re. ¹² A nan sa ja nà, manay apan mi hēran nga ì zek maza pa 'am a kwanay kutok dāw? Matana bay! A nan umo sē dākak ikwēn anan nà, cēved a kwanay saa ga ti zek anga manay. Matanan ki sēnen sē mbēdīhen anan apan anā dō sa ga ti zek tē way sa ca apan ta sē uho vērre ataya, bina tē way sē tēra à mivel inde bay ataya awan. ¹³ Kak à alay azar a dō ahay ti ca pumo kawa manay mē vaway nga aya nà, wita anga Mbērom. Aday à alay a hinen ahay dūkwēn ti ca pumo manay mē vaway nga aya bay nà, wita anga kwanay ite.

¹⁴ Mi ga matanan nà, anga asan zek ana Almasihu a gan umo bēlaray. Ma san zle, winen kē mēcak anga dō ahay fok, aday mēnuko fok dē mēcak tē winen kutok. ¹⁵ Aday ma san zle re, a mac anga dō ahay fok nà, anga aday dō sē pērahan azar ahay tē njahay kawa sa zlan à nga kutok, bina kawa sa zlan atan à nga a tinen sabay. Anga Yesu a mac anga tinen, aday a slabakay ahay à mēke wa anga tinen a re.

¹⁶ Natiya hēna dī ca pē dō ahay kawa ana dō zēnzen a sa ca patan ata sabay. Kwakwa ata nà, abay â ga nà, dā cay ahay pē Yesu Almasihu matanan, hēna dī ga matanan sabay. ¹⁷ Anga dōwan a kē japak tē Yesu Almasihu cēna, kē tērak dō wiya awan. Anjahay anahan kwakwa ata inde sabay. Kē tērak winen dō wiya awan. ¹⁸ Sa ga way ata fok nà, zek a Mbērom awan. A slēnay ahay Yesu Almasihu saa zlah anan mēlmal anahan tē mēnuko, aday kē varak umo mer su way sa jan anā dō ahay nē kē zlahak anan mēlmal anahan tē tinen. ¹⁹ Way a manay sa ja nà, Mbērom a ga mer su way tē alay a Almasihu sa zlah anan mēlmal anahan tē dō ahay fok. Anga nan kutok, a baslan atan anan ines anā dō ahay sabay. A varan umo mer su way sa jan anā dō ahay, Mbērom kē zlahak anan mēlmal anahan tē tinen.

²⁰ Mē tēmahak anan mer su way ata awan. Hēna nà, manay dō sa ja 'am anga Yesu Almasihu kutok. Mbērom i ngaman anā dō ahay nē tē alay a manay kutok. Anga nan, ma jan anā dō ahay tē slēmay a Yesu Almasihu, ma wa: «Zlīhen anan mēlmal a kwanay tē Mbērom.» ²¹ Almasihu nà, kē gak ines sē awan itēbay. Əna, Mbērom a tavakan anan ines a mēnuko fok pa nga anahan anga mēnuko kutok. A ga matanan, anga aday dē tēra dō dīdek aya pa 'am a Mbērom, anga mēnuko mē japay aya tē Almasihu.

6

¹ Manay ma ga mer su way a manay nē pē kērtēk a tē Mbērom. Anga nan, kwanay dūkwēn, ma jak ikwēn, rēzlen anan à nga wa anga aday sumor a Mbērom sa gak ikwēn ata â sa tēra awan kēriya bay. ² Mbērom a ja nà:

«Alay a kà slak sa ga sumor nà, nē tēmahak amboh anak.

Alay a kà slak sa tam dō dūkwēn, na mak anak zek.*»

³ A nan umo sa ga awan sē zluwe anan dō ahay pē cēved a Mbērom wa bay fok, anga a nan umo dōwan â gēdan umo azar pi mer su way a manay bay. ⁴ Adēka bay, pē way a manay sa ga ahay fok cēna, mē dakan anan anā dō ahay nà, manay nē dō si mer su way a Mbērom ahay. Â ga nē dēce inde, â ga manay apan mi sa lirew, â ga nē dō ahay tinen apan ti pak pumo zlawan, mē sēmen anā way ataya matanan fok. ⁵ Tē ndābāk manay, tē dēfak manay à dangay, dō ahay fok tē vēzek pumo. Mer su way kē dak umo 'am, alay azar a mē njēkak ahan bay, ma pak awan bay re. ⁶ Anjahay a manay nē cēncan awan, ma san dīdem zle, ma gak munapanaw, manay dō sēkēffe aya awan. Apasay Cēncan a winen inde tē manay, mē pēlay dō ahay tē mivel kērtēk awan. ⁷ Ma jan anā dō ahay nà, dīdek a Mbērom. Sē varan umo mēgala dūkwēn, winen awan. Mēgala ata a kay anan uho nē, manay dō si mer su way a Mbērom ahay. Azla a manay a dīdek ata nà, a tēran umo way

* 6:2 Ca pē Esaaya 49.8.

sə alay sa vad a zek tu do manide ahay, aday way sə alay sə tavan anà do manide ataya re. ⁸ Do azar aya tinen apan ti heran umo anan nga, azar aya ite, tinen apan ti gedan umo azar. Do azar aya ti ngəran umo, do hinen ahay ti gənanan umo re. Ta ca pumo nà, kawa do sə mungwalay ahay, aday manay apan mi jan atan nə didek a vərre. ⁹ Ta ca pumo nà, kawa ta san manay bay, aday cəkəbay kuwaya a san manay zle. Tə bayak nə mi mac coy bəse, əna həna manay tə sifa aya awan. Tinen apan ti san umo lirew, əna tə vədak manay bay. ¹⁰ Kwa abay â ga nə manay mi ga mugo nà, ma ma nga sə taslay mivel hwiya. Manay kawa do mətawak aya awan, aday do ahay bayak a tinen apan ti njad zlife pə cakay a Mbərom à alay a manay wa. Manay kawa way a manay ibay, aday cəkəbay way ahay fok nə ana manay bugol.

¹¹ Kwanay Korintu ahay, à 'am uno inde sa jak ikwen ata nà, nə dərək pikwen wa awan bay, aday mivel a manay mə təba aya lele anga kwanay re. ¹² Mivel a manay mə tacay aya anga kwanay bay, əna kwanay sə tacay anan mivel a kwanay anga manay adəka. ¹³ Nen apan ni jak ikwen 'am kawa kwanay gwaslay uno ahay. Himen umo anan asan zek a manay sa gak ikwen ata awan. Pəlen manay kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan, aday kə ticen umo anan mivel a kwanay bay adəka.

Kə jipen tə way mənjadak a bay

¹⁴ Kə jipen tə dowan aya aday tə dəfak nga pə Yesu bay ataya bay. Abay ma sə zlangar anan atə didek tə sədək anaw? Atə jiyjay tə ide zenzen ti japay nə kəkəməw? ¹⁵ Atə Almasihu tə Fakalaw a aday nà, 'am a zlan atan pi zek dāw? Ma a zaran atan ənaw pi zek anà atə do sa daf nga pə Yesu tu do sa daf apan nga itəbay ata anaw? ¹⁶ Way sə pəra ahay ti njad man u doh sə mazlab a Mbərom kələdaw? Mivel a mənuko aday nà, doh sə mazlab a Mbərom, winen bahay sə sifa. Bina Mbərom a ja:

«Ni njahay tə tinen, ni ga inde à wulen a tinen.

Ni tərən atan Mbərom a tinen, aday ti təra do uno ahay.†»

¹⁷ Anga nan kutok, Deftere a Mbərom a wa:

«Mbərom Fetek a ja nà:

“Hayak ikwen ahay à wulen a tinen wa, gəzlen nga tə tinen,

kə jipen tə way ma ga mənjadak aya bay.

Ata ni təma kwanay kutok.‡»

¹⁸ Do maja 'am a Mbərom a wa:

«“Ni tərək ikwen Bəbay,

aday ki tərən wan uno ahay tə dəna uno ahay.”

Mbərom Ba Məgala a ja nà, na.§»

7

¹ Car uno ahay, way a Mbərom sə zlapay anan a anaya fok nà, anà mənuko. Anga nan, banuko anan way mənjadak aya fok à mivel a mənuko wa, banuko anan apasay a mənuko ahay re. Ata dī njahay cəncan aya pa 'am a Mbərom, dī dəfan apan lele.

Atə Pol tə Korintu ahay tə zlahak anan məlmal a tinen

² Təben umo anan mivel a kwanay. Ma gak anan sədək anà dowan àga kwanay bay, mə zluwek dowan à cəved wa bay, mə njəkak anan uda anà dowan àga kwanay bay. ³ Na ja matanan ata dukwen, əna u no sa mak ikwen anan mungok bay. Bina na jak ikwen anan coy, mə təbak ikwen anan mivel a manay lele. Â ga nə dī njahay tə sifa aya awan, â ga nə dī mac, mənuko mə japay aya coy. ⁴ Ni mba apan sa jak ikwen ayak 'am mənəna awan su go hiyem hiyem, anga na san kwanay zle. Nen ni taslay mivel anga kwanay. À dəce a manay ahay inde fok dukwen, kə bənen uno mbac, nen mə taslay mivel a ləlan.

⁵ Aya əna, à alay a manay sə dəzle pə daliyugo sə Makedoniya ata nà, mə njadək sa man uda bay. Adəka bay, mə njadək dəce ahay cara cara bayak awan. Do ahay tə jugurak

† 6:16 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 26.12; Ejekiyel 37.27. ‡ 6:17 Ca pə Esaaya 52.11. § 6:18 Ca pə 2 Samuyila 7.14; Esaaya 43.6; Yeremiya 31.9.

pumo wa 'am, aday à mivel a manay inde dukwen mə njadək ajəjar re. ⁶ Əna Mbərom, dō sə bənan mbac anà dō mbac kə slahak atan ataya nà, kə bənak umo anan mbac, ta sə dəzley anan Titus à man a manay. ⁷ Sə bənan umo mbac nà, adəzle a Titus dəkdek bay, əna ana kwanay sə bənan mbac ata awan. A jan umo nà, ki gen anan may sə cuno maza tə mindel. Kə dəkak umo anan way a sə cəbak ikwen ata re, aday kə dəkak umo anan kə rəzlen anan à nga wa sə tavan anà dō manidə uno ahay. Nə sləne cəna, ataslay mivel uno a zəga apan kutok.

⁸ Derewel uno sə vindek ikwen ayak ata nà, kwa â ga nə kə slahak ikwen mbac dəp nà, a cəbo bay. A cəbo bay ata nà, anga na san zle, tə derewel uno ata nà, mbac i slahay pikwen wa alay a mənəcək ca. Tə didek a nà, kə cəbak uno mənəcək, ⁹ əna həna nen tə ataslay mivel awan, anga nə vindek ikwen ayak cukutok. Nə taslay mivel nà, anga nə vindek ikwen ayak derewel sə slahay pikwen wa mbac ata bay. Nə taslay mivel adəka nà, anga derewel uno kə mbədahak ikwen anan mivel, aday kə yimen pə ines a kwanay ahay. Mbac a sə slahak ikwen ata nà, a zlan à nga à Mbərom awan, anga a nan kə yimen pə ines a kwanay. Kak matanan, ma gak anan ines anà dōwan à derewel a manay inde bay.

¹⁰ Kak mbac a slahay pə dōwan a wa kawa sa zlan à nga à Mbərom nà, a mbədahan anan mivel, i yam pə ines anahan, aday Mbərom i tam anan i ines anahan wa. Way ata nà, a cəban à dōwan bay. Əna kak dōwan a, mbac a slahan kawa dō sə daliyugo ahay nà, wita nà, a mac dō. ¹¹ Mbac a sə slahay pikwen ata nà, kə zlak anan à nga à Mbərom. Aday həna cen apan, sə təra tə kwanay nə maw? Kə viren anan nga a kwanay sə mbədahan alay anà 'am ata awan. A nak ikwen sə dəkay anan a nak ikwen ines bay, aday alay sa 'am a kwanay uda ibay. Ki gen mivel pi zek a kwanay anga 'am ata awan, zlawan kə gak ikwen pə way a saa təra pikwen pa 'am ata awan. A nak ikwen sə cinen uno maza awan. Aday a nak ikwen sa ga way sa zlan à nga à Mbərom ata awan, aday sə kəta anan dō sa ga ines ata kutok. Natiya kə dīken anan tə way ataya fok nà, abay 'am a kwanay uda ibay.

¹² Natiya derewel a nen sə vindek ikwen ayak ata nà, nə vindek ikwen ayak nà, anga dōwan a sa ga ines ata dəkdek bay, anga dōwan a tinen sa gan ines ata dəkdek bay re, əna nə vindek ikwen ayak aday kə sənən anan pa 'am a Mbərom, kwanay a fok kə pəlen manay tə mivel kərtek awan. ¹³ Anga nan, həna way ata kə varak umo məgala anà manay a fok.

Ayaw, mə njadək məgala, əna tə way ata dəkdek bay. Kwanay a fok kə bənen anan mbac anà Titus. Anga nan, Titus kə taslak mivel bayak awan, aday mə njadək ataslay mivel, anga ataslay mivel anahan ata re. ¹⁴ Nen nə varak ikwen zlangar bayak a pa 'am anahan, aday kə pəken uno waray i idə bay. Way a manay sa jak ikwen fok, tinen didek aya awan. Matanan, ana manay sə varak ikwen zlangar pa 'am a Titus ata dukwen, kə tərək didek a re. ¹⁵ A dəzlek ayak àga kwanay nà, kə təmihen anan lele, kə dəfen anan apan tə ajəjar a kosl kosl jiga awan. Winen apan i bayak pə way ata nà, a zəgahan anan asan zek sə pəlay kwanay. ¹⁶ Nen mə taslay mivel a kutok, anga ni mba apan sa daf pikwen nga həna pə way ahay fok.

8

Acakal way anga dō a Yesu ahay à Urəsalima

¹ Mərak uno ahay, u no sənən pə sumor a Mbərom sa gan anà dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Makedoniya. ² À mamasl sə dəcə məduwen a inde, tinen mətawak aya awan, əna tinen mə taslay mivel aya hwiya. Aday ataslay mivel a tinen tə mətawak a tinen ata kə varak atan məgala sə cakal dala bayak a anga mer su way a Mbərom à Urəsalima. ³ Na san zle, tə varak bayak a kawa ana tinen sa mba apan, aday hus sə zalay pə way a tinen sa mba apan wa. Dōwan kə jak atan cakilen way bay, ⁴ əna ta gak umo kem sə cəcə pumo wa cəved sə japay uda alay a tinen sa man zek anà dō a Yesu ahay à man ata awan. ⁵ Way a tinen a sa ga ata nà, kə zalak pə way a manay sə bayak apan ata wa, anga mama'am awan, tə varak nga a tinen anà Bahay Yesu, aday mə slala cew a anà manay kutok re, kawa sa zlan à nga à Mbərom.

⁶ Anga nan kutok, ma jan anà Titus, dō sē dazlan anan acakal way ata, â mak ayak àga kwanay, sa ndav a wa mer su way sē sumor a Mbərom sē varak ikwen ata awan. ⁷ Mbərom kē zalak ikwen anan sumor anahan tē cəved ahay cara cara bayak awan. Kē dāfen nga pē Almasihu lele, kē dīken anan ləbara mugom a lele, kē sənən dīdek a Mbərom zle, kē viren anan nga a kwanay fok anà Mbərom, aday kē pəlen dō ahay dukwen lele kawa ana kwanay sē tətak pē manay wa ata re. Anga nan kutok, zilen anan sa ga sumor ta sa var dala ata bayak a re.

⁸ Na ja matana ata nà, u no sa gak ikwen bəlaray sa var way ata daw? A'ay, u no sa jak ikwen pu dō sē pəlay sē cakal dala ataya awan, anga u no sa san kē pəlen dō azar aya nē kəkəmw. ⁹ Kē sənən sumor a Bahay a mənuko Yesu Almasihu sa ga ata zle. Winen nà, way ahay fok à alay anahan inde. Əna, anga kwanay nà, a təra nga anahan mətawak awan, anga aday, tē mətawak anahan ata, kwanay kē njiden anan way ahay fok à alay inde kutok.

¹⁰ Həna ni jak ikwen nà, cəved uno sa gan may aday lele anga kwanay ata awan. Kā gak həna ava daz nà, kwanay a kē lihen apan sē cakal way ata kawa ana kwanay sa lah sē bayak apan kurre ata re. ¹¹ Həna nà, ndəven a wa sa var way kawa ana Mbərom sē varak ikwen ata kutok. À alay a kwanay sē bayak apan nà, ki gen anan may sē cakal tē mindel. Matanan, həna dukwen, cakilen anan tē mindel, hus a sa ndav a wa kutok. ¹² Anga, kak kē viren way anga Mbərom tē mivēl kərtek a kawa a kwanay sa mba apan nà, i tēma anan, bina a cəce puko wa way aday inde puko ibay ata bay. ¹³ Kâ sa bayiken sa jəka, u no sē təra kwanay mətawak aya, aday dō azar aya tē təra dō tē zilile aya anga kwanay bay. A'ay, u no nà, kē liven. ¹⁴ Həna nà, way sē zalak ikwen à alay inde ata nà, i man zek anà dōwan aya way a kəcan atan à alay inde ataya awan. Natiya, pac i inde way kē kəcak ikwen à alay inde ite nà, ata tinen ti mak ikwen zek tē way a tinen sē zalan atan à alay inde ata awan. Ata ki liven kutok. ¹⁵ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja, a wa:

«Dō sē dagay way bayak ata awan, kē zalak anan bay.

Aday dō sē dagay mənəcək ata awan, kē kəcak anan bay re.*»

Titus tu dō azar aya ti zla à Korintu

¹⁶ A nan à Titus sa mak ikwen zek bayak a, kawa manay a re. Mə ngəran à Mbərom, anga sa daf abayak nga ata à mivēl a Titus inde ata nà, winen awan. ¹⁷ Titus kē təmahak sa mak ayak àga kwanay, kawa ana manay sē cəce panan ata awan. Əna, anga ana manay sē cəce panan ata cəna coy bay. A nan à winen a sa mak ayak re, anga a nan sa mak ikwen zek tē mindel.

¹⁸ Mə slənak anan ayak mərak a hinen inde tē winen re. Mərak ata nà, dō a Yesu ahay fok tē varan zlangar, anga winen apan i ga mer su way sē dakan anan ləbara mugom a anà dō ahay lele. ¹⁹ Aday asa, dō a Yesu ahay à man a anan tē walak anan saa zla tē manay tē way a mē cakal ata awan. Sərom si mer su way ata nà, i varan mazlaḅ anà Bahay a nuko, aday i dakay anan ma gan may sa man zek anà dō ahay acəkan. ²⁰ Dala ata nà, bayak awan, aday a nan umo dōwan â sa gədan umo anan azar anga mə sənək sē gəzla anan tətibay ata bay, mə zləman jiga nà, anà winen awan. ²¹ Mə pəlay mâ ga mer su way lele pa 'am a Bahay a nuko, aday pa 'am sē dō ahay re.

²² Mi slənak ayak mərak hinen inde tu dō a cew ataya re. Mə canak anan saray bayak awan aday tē cəved ahay cara cara, ma tan à nga nà, a gan may sa man zek anà dō ahay tē mindel. Həna kē varak anan apan nga anahan re, anga kē dəfak pikwen nga bayak awan. ²³ Titus aday nà, ma bar maya awan, ma taa ga mer su way anga kwanay maya awan. Mərak azar ataya ite kəma, sē slənak atan ayak nà, egliz sa man a anaya awan, aday tinen dō sa ka anan mazlaḅ ana Almasihu pa 'am sē dō ahay. ²⁴ Natiya, ken atan anan asan zek a kwanay, dīken atan anan kē pəlen atan acəkan. Ata egliz ataya ti san manay mə hərak ikwen nga ata nē angamaw kutok.

* 8:15 Ca pə Gurtaaki 16.18.

9

Acakal way tɔ ataslay mivel awan

¹ Pa 'am sɛ mamɔzɛk a saa slɛnan ayak anɔ dɔ a Yesu ahay ata nɔ, awan a inde mi vindek ikwen ayak saa mak ikwen zek sabay. ² Anga na san zle, kwanay aday nɔ, a nak ikwen sa man atan zek tɔ mindel. Nɛ hɛrak ikwen nga pa 'am sɛ dɔ ahay pɛ daliyugo sɛ Makedoniya nɔ, bayak awan. Na jan atan nɔ, kwanay pɛ daliyugo sɛ Akaya fok, kwanay mɛ lavay zek aya sɛ cakal way ata nɔ, kɔ gak hɛna ava daz. A nak ikwen sa man zek anɔ dɔ sɛ Urɛsalima ahay. Na jan atan matanan cɛna, alay avan atan nɔ, ta ma nga sa var way lele kutok. ³ Kwa matanan tɛkedɛ nɔ, ni slɛnak ikwen ayak mɛrak ataya nɔ, anga aday kɛ liven zek lele, kawa anuno sa ja ata awan. Ata mɛ hɛrak ikwen nga nɔ, pɛ way kɛriya bay. ⁴ Bina, hinahibay dɔ sɛ Makedoniya ahay ti zlak ayak tɔ manay nɔ, ti tan ɔ nga kɛ liven zek bay. Kak matanan nɔ, waray i gan umo anga mɛ dɛfak pikwen nga, aday mɛ zakay adɛka, waray i gak ikwen ɔ kwanay a re. ⁵ Anga nan kutok, na ca apan lele sɛ slɛnak ayak mɛrak ataya tɛ lahan umo ayak ɔga kwanay. U no nɔ, tɛ lavay anan zek tɔ way ana kwanay sɛ zlapay anan sumor a ata awan. Ata na sak a zlak ayak nɔ, ni tan ɔ nga nɛ kɛ liven anan zek. Ni san kutok, ki mbɛrmen apan sa var tɔ mivel kɛrtek awan, bina ki viren tɛ ndɛren a bay. ⁶ Sɛnen a nɔ, dɔwan kɛ caslak way tɛ ndɛren a nɔ, i njad way dukwen, mɛnjɔk ca. Aday dɔwan a kɛ mbɛrmak apan alay sa casl way nɔ, i njad way dukwen, bayak awan.

⁷ ɔ alay sɛ cakal way nɔ, kuwaya ɔ var kawa ananahan a sɛ bayak apan ɔ mivel anahan inde ata awan, tɛ mugo a bay, aday anga waray bay re. Anga Mbɛrom a pɛlay nɔ, dɔ sa var way tɛ ataslay mivel awan. ⁸ Mbɛrom a aday dukwen, mɛgala anahan inde sɛ varak ikwen way ahay bayak a sɛ zalay way a kwanay sa gan may ataya fok. Natiya, kwa siwa ki gen anan may sa ga sumor a wura wura cɛna, way a kwanay ahay ti ga inde sa ga anan sumor ataya hwiya. ⁹ Mɛ vinde ɔ Deftere a Mbɛrom inde nɔ, matanan. A wa: «Do lele nɔ, a gɛzla way anahan tu dɔ mɛtawak aya awan.

Didek anahan ata, a mbɛdɛken ɔ nga wa anɔ Mbɛrom kula itɛbay.*»

¹⁰ Mbɛrom, dɔ sɛ gɛzlan zahav sɛ way anɔ dɔ ahay, aday sɛ varan atan way sa pa ata nɔ, i varak ikwen zahav sɛ way, i zɛgahak ikwen anan ɔ alay inde, aday i zɛgahak ikwen anan sumor a kwanay sa taa ga ata re. ¹¹ I varak ikwen way ahay cara cara fok, anga aday kɛ viren anan way anɔ dɔ ahay kwa siwa fok. Natiya, dɔ ahay bayak a ti ngɛran anɔ Mbɛrom anga sumor a kwanay sa gan atan tɛ alay a manay ata awan. ¹² Way a kwanay sɛ cakal ata nɔ, ki men anan zek anɔ dɔ a Yesu ahay ɔ Urɛsalima cɛna coy bay, ɛna way ataya ti man zek anɔ dɔ ahay bayak a sɛ ngɛran ɔ Mbɛrom anga mer su way a kwanay ata re. ¹³ Ata ti hɛran nga ɔ Mbɛrom anga kɛ dɛken anan nɛ kwanay dɔ lele aya awan. Kɛ dɛken anan lɛbara mugom a mbala Almasihu, aday kɛ dɛfen anan apan. Ti hɛran nga re, anga kɛ gɛzlen way a kwanay tɛ tinen aday tu dɔ maza aya re, ata awan. ¹⁴ Mbɛrom kɛ gak ikwen sumor bayak awan. Anga nan, dɔ ataya ti ga amboh anga kwanay, aday ti pɛlay kwanay re. ¹⁵ Ngɛruko anan anɔ Mbɛrom, anga sumor anahan sa gak uko ata a zalay way ahay fok.

10

Pol a ga 'am pi zek wa

¹ Dɔwan aya inde ta wa nen Pol nɔ, nen dɔ sɛ tete ɔ alay a nen ɔga kwanay, aday nen dɔ sa sa mbac pɛ way ɔ alay a nen dɛren tɛ kwanay. Aday nen apan ni gak ikwen ayak kem tɛ sɛrom aday tɛ sɛkɛffe mbala ana Almasihu nɔ, ² amboh, mbɛdɛhen anan anjahay a kwanay, anga aday nɔ sa zlak ayak ɔga kwanay ta mbac a bay. Anga dɔ ahay inde ɔga kwanay, ta wa ma ga mer su way nɔ, kawa dɔ sɛ daliyugo ahay. Nen nɔ, ni san saa njahay ti cer a tu dɔ ataya awan. ³ Manay nɔ, dɔ zɛnzen aya acɛkan, manay pɛ daliyugo re. ɛna vɛram a manay sa ga nɔ, kawa vɛram sɛ dɔ sɛ daliyugo ahay bay. ⁴ Way sɛ alay a manay

* 9:9 Ca pɛ Jabuura 112.9.

aday nà, kawa way sə alay su dō sə daliyugo ahay bay. Anga sə varan umo anan ahay nə Mbərom. Way sə alay a manay nà, mægala a tinen inde sa mbazl a wa jal ana dō manide a Mbərom ahay. Manay apan mi tacan alay pa 'am anà mungwalay sə dō ahay, ⁵ manay apan mi mbazl a wa way sə vəzen pa 'am a Mbərom aday sə tacan anan cəved sa san Mbərom anà dō ahay ata awan. Way a manay sa ja nà, way sə mbəda anan abayak nga sə dō ahay à mivél inde, aday abayak nga a tinen ahay tē bənan à 'am wa anà Almasihu ata awan. ⁶ Ma sak a canan kə bənen umo à 'am wa coy nà, manay a mi mba apan sə kəta anan dō azar a à wulen a kwanay inde sə pəlay sə bənan umo à 'am wa itəbay ataya awan.

⁷ Kwanay kə zəzuren nà, way sə uho ahay dəkdek. Kak dōwan a inde a bayak nə winen dō ana Almasihu nà, à san asa, manay dukwen dō ana Almasihu ahay kawa winen a re. ⁸ Bahay a mənuko kə varak uno mægala pə kwanay, anga aday nà mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am, bina sa ma kwanay à dəba bay. Izəne nə hərək anan nga à zek uno anga nan kə zalak, əna waray i go anga nan bay. ⁹ Aya əna, dōwan à sa bayak nà, nə pəlay cəved sa pak pikwen zlawan tə dərəwel uno ahay bay. ¹⁰ Dō azar aya ta wa: «Pol a vinde dərəwel anahan ahay nà, ta mbac a aday tə jinje awan, əna kak winen à wulen a mənuko inde nà, winen zlawan awan, aday a bəbal awan kəriya awan.» ¹¹ Dōwan aya sa ja matana ataya nà, tē san way inde kərtek: À alay a manay dərən tə kwanay mə vindek ikwen ayak dərəwel ti cer awan. Aday ma sak a dəzlek ayak àga kwanay dukwen, mi ga anan mer su way si cer ata re.

¹² Dō ataya tə bayak way lele aya pi zek a tinen nə bayak awan. Manay nà, mi mba apan sa jəka mē zlangar tə tinen aday mē lavay tə tinen nə kəkəməw? Tinen nà, tə lavay anan nga a tinen nə tə tinen aya awan. Tinen bəlbəle aya awan. ¹³ Manay nà, mi həran nga à zek si tə way sə təra pə dala a Mbərom a sə varan umo ata awan. Kwanay dukwen dō sə dala ata aya awan. Mi həran nga à zek ti mer su way sə dala hinen bay. ¹⁴ A manay sa zlak ayak àga kwanay saa dəkay anan ləbara a Yesu Almasihu mugom ata nà, mə gədak anan 'am wa anà magaga a Mbərom sə dəfan umo ata bay, anga sə slənək ayak manay àga kwanay nə Mbərom. ¹⁵ Manay nà, mi həran nga anà zek ti mer su way su dō azar aya bay. Wita mer su way a Mbərom sə varan umo ata bay. Əna manay mi gan may nà, adaf nga a kwanay pə Yesu ata à zəga apan, aday mer su way a manay àga kwanay dukwen à zəga apan ite re. ¹⁶ Natiya mi mba apan sə dəkay anan ləbara mugom a pə daliyugo hinen dərən pə kwanay wa asa, əna mənəna sə gədan 'am anà mer su way su dō a azar a, anga a nan umo sə həran nga à zek ti mer su way a dō azar aya bay. ¹⁷ Kawa ana Deftere a Mbərom sa ja: «Kak dōwan a inde a nan sa ga ti zek nà, à ga ti zek adəka nə, ti mer su way a Mbərom sa ga.*» ¹⁸ Anga Mbərom a təma nà, dō sə həran nga à zek ahay ata bay, əna a təma dō winen Mbərom a sə həran nga ata adəka.

11

Pol tu dō sə tətək way mungwalay ataya awan

¹ Iya, kak ki mben apan sə səmen anan anà bəlbəle uno sa ga nà, lele. Səmen anan kutok. ² Nə pəlay kwanay tə mindel kawa ana asan zek a Mbərom a sə vuro ata awan. Nə lavak anan zek tə kwanay sə varan kwanay anà Yesu Almasihu mənəna ines, kawa bəbay sə lavay zek tə dəna anahan sa zla à mbaz ata awan. Əna na ga sərək jiga nà, anga kwanay, ³ bina nə jəjar nà, dōwan inde i nay sa njak kwanay, anga aday kə pərihen anan azar anà cəved ana Almasihu tə mivél kərtek a sabay. Bayiken pə Hawa aday. Dədew a nay sa njak anan nà, tə wurwer sa 'am matana awan.* ⁴ Dō ahay inde, ti zlak ayak àga kwanay, ti dəkək ikwen anan Yesu, əna tə cəved a aday kula mə dəkək ikwen anan matana bay ata awan. Kabay ti varak ikwen apasay hinen, apasay aday kula kə təmihen pə manay wa itəbay ata awan. Kabay asa, ti dəkək ikwen anan ləbara mugom a aday kula kə slənən pə manay wa bay re ata awan. Aday kə səmen anan anà dō ataya lele nə ta ma kəla anaw?

* 10:17 Ca pə Yeremiya 9.22-23. * 11:3 Ca pə Laataanooji 3.1, 13.

⁵ A ga pikwen nà, tinen dō maslan a Yesu mēduwen aya awan. Əna na san zle, tē zalay nen bay. ⁶ Izəne na san sē taker 'am lele kawa tinen itəbay, əna na san way a Mbərom nà, nē zalay tinen. Mə dākak ikwen anan way ata nà, tē way a manay sa taa jak ikwen, aday tē way a manay sa taa ga ataya fok re.

⁷ À alay a anuno sē dākak ikwen anan ləbara a Mbərom mugom a ata nà, nē cəcihek pikwen wa awan bay. Na mak anan nga uno à mēndak anga kwanay, aday kē hərən pē cəved a Mbərom. Anuno sa ga matana ata nà, nē nəsək adəka bugol dāw? ⁸ Nē tēmahak pikwen wa awan bay. Su mo zek nà, si egliz maza aya sē vuro way ataya awan. Nē tərak atan mətawak aya anga sa mak ikwen zek à kwanay. ⁹ À alay a nen àga kwanay, aday na gak anan may anà dala dukwen, nē cəcihek pikwen wa awan bay. Dō sē Makedoniya ahay ta taa zlak ayak sē vuro way nen sa gan may ata awan. À alay ata dukwen, nē bənək anan mbiyed anà dōwan àga kwanay bay jiga awan, aday ni gan may sē cəce pikwen wa awan kula bay re. ¹⁰ Na jak ikwen dīdem ata nà, tē sləmay ana Almasihu a, winen ì nen inde ata awan. Nen nē tēmahak dala a kwanay bay. Ni mba apan sa ga anan ti zek matanan. Dōwan inde pē daliyugo sē Akaya i mba apan sē gufo apan 'am nà, ibay. ¹¹ Na ga matanan ata nà, anga nē pəlay kwanay bay bugol dāw? A'ay, Mbərom a san zle nē pəlay kwanay bugol adəka.

¹² Aya əna, kawa anuno sa ga ata nē ni pərahan azar sa ga matanan hwiya, anga dō sē tətək way mungwalay ataya tā sa njad cəved sē hərən nga ì zek bay, ta sa ja nē tinen ta ga mer su way kawa ana manay. ¹³ Dō ataya nà, tē təra zek a tinen dukwen kawa dō maslan ana Yesu Almasihu dīdek aya, əna tinen dō maslan ana Yesu ahay bay. Tē way a tinen sa ga ataya nà, ta njak dō ahay. ¹⁴ Anga nan, way a tinen a sa ga ataya nà, à gak ikwen masuwayan bay. Anga zek ana Fakalaw a dukwen kē tərak anan zek anahan kawa winen maslay a Mbərom dō sa ka anan jiyjay re. ¹⁵ Kak matanan cukutok nà, dō ataya tē tərak anan zek a tinen kawa dō si mer su way dīdek aya nà, à gak ikwen masuwayan sabay. Pə luvon sē sariya dukwen, ti njad magwagway si mer su way a tinen a lelibay ataya matana re.

Pol a ga ti zek tē dāce anahan ahay

¹⁶ Ni mənahan asa re, dōwan à sa bayak nē nen bəlɓəle a bay. Əna kak kē bayiken matanan dukwen, səmen anan kutok, kawa ana kwanay sē səmen anan anà dō bəlɓəle ataya awan, anga u no sa ga ti zek mənɓək ite re. ¹⁷ 'Am uno saa ga ti zek ata nà, i zlan à nga anà Bahay Yesu bay, əna na ga kawa dō bəlɓəle aya kutok asanaw! ¹⁸ Na ca apan nē dō ahay bayak a tinen apan ti ga ti zek tē way sē daliyugo ahay. Matanan, nen dukwen ni ga ti zek kawa tinen ataya re. ¹⁹ Kwanay nà, kē sənen way itəbay kələdāw? Kē səmen anan anà dō sa ga ti zek ataya tē ataslay mivəl nà, angamaw? ²⁰ A zlak ikwen à nga tē təra kwanay kawa bīle a tinen aya awan, tā pa pikwen wa way kəriya awan, tā njak kwanay tē mungwalay, tā har anan nga a tinen pē kwanay, aday tē kapak ikwen ile ì idē inde kutok. Kē səmen anan anà way ataya fok. ²¹ Lele nà, waray i go, anga gədan a manay inde sa ga matanan tē kwanay ibay ata bidāw? A'ay!

Ni ja 'am sē bəlɓəle hənə kutok! Ni jan anà dōwan ataya nà, tē ga ti zek tē way kawa sa nan atan, aday nen ni ga anan ti zek tē way ata re. ²² Tinen Ibəraninko ahay dāw? Nen Ibəraninko ahay re. Tinen Isəra'ila ahay dāw? Nen Isəra'ila ahay re. Tinen zahav ana Ibərahima ahay dāw? Nen zahav ana Ibərahima re. ²³ Tinen dō si mer su way ana Almasihu ahay dāw? Ni ja 'am kawa nga a vuwo: Nen adəka bugol, nē zalay atan! Na gak mer su way zal tinen. Na pak dangay zal tinen. Tē ndaɓak nen zal tinen. Nen pa 'am ana amac nē saray bayak awan. ²⁴ Saray dāra, Yahuda ahay tē ndaɓak nen, alay kwa kuro fudo ibay kərtek.† ²⁵ Saray maakan, Ruma ahay tē vədak nen tē sukol. Saray kərtek, tē tarak nen tu kon. Saray maakan, məsugurndolon sē a'am kē lizek umo anan kwalalan à bəlay inde. Nē njahak à a'am sē bəlay inde hway aday hwiyoop re. ²⁶ À man sa bar uno ahay saray bayak a nē zukwa lize anga zəlaka, anga dō sē akar ahay, anga dō su kon uno

† 11:24 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.3.

ahay, anga dō su kon azar aya re, à wulen su doh, à kibe, pa nga sè a'am, aday nè zukwa lize anga dō sa jəka tinen dō ana Almasihu ahay aday cəkəbay tinen dō sè mungwalay ahay ata awan. ²⁷ Na yak nga sa ga mer su way ndelem ndelem, saray bayak a nè njəkak ahan bay. Nə dəmāk may tu jom ndelem ndelem, saray bayak a na pak awan bay. Na taa nahay à mađ inde, na taa bar mənǰəna zana. ²⁸ Mənǰəna sè baslay dāce uno azar aya dukwen, u no sa ja pə way inde kərtek. Way sè vuro ajalay nga pac pac nà, anjahay sè egliz ahay. ²⁹ Dowan a kè njadak bəle nà, a təra kawa sa njad bəle ata nè nen. Dowan a kè slahak i ines inde dukwen, a han jiya nè pi nen.

³⁰ Kak cəved inde sa ga ti zek nà, ni ga a ti zek nè tə bəle uno. ³¹ Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu a san zle, na gad mungwalay bay. Həruko anan nga pa sè viyviya awan. ³² Bina, à alay a nen à Damas nà, dō ana bahay Aretas sa đaf à wulen su doh ata, a đaf suje ahay sa ba anan məsudoh sè wulen su doh ataya awan, anga aday tã ban nen. ³³ Əna, dō a Yesu ahay ta đaf nen à cəkarak məduwen a inde, ta ban apan liber sè dazay nen tə mufəlok si zled sè wulen su doh. Na tam pə dōwan ana bahay ata wa nà, matana awan.‡

12

Way a Mbərom sa kan anan anà Pol ataya awan

¹ Bəlaray ni pərahan azar sè həran nga i zek mənǰək. Na san zle i man zek anà dōwan bay, əna ni ja pə way a Mbərom sa kan anan anà dōwan a inde aday sè đakan atan anan ataya awan. ² Na san dōwan a inde, winen dō ana Almasihu. Kà gak həna ava kuro nga fudo, Mbərom a gəba anan saa njahay mənǰək à man anahan à bagəbaga mburom. Izəne i cəen sè zəbay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle. ³⁻⁴ Ayaw, na san way inde kərtek nà, Mbərom kè gəbak anan hus à jerne anahan. Izəne i cəen sè zūbay inde, izəne kà zlak ti zek anahan a acəkan. Na san bay. Mbərom nà, a san zle. Way anahan a sè sləney ahay à man ata wa nà, dōwan i mba apan sa ja anan tə miresl su dō zənzen a bay, aday abay cəved inde sa ja anan ibay re. ⁵ Ni ga a ti zek nà, tə dōwan ata kutok. Əna pi zek uno nà, ni ga anan ti zek bay, si tə bəle uno dəkdek. ⁶ Kwa abay nà gan may sa ga anan ti zek dəp nà, nə tərak dō bəlbəle a bay, anga ni ja nə way didek awan. Əna ni ga a ti zek bay, anga u no dōwan à sa đəfo apan anga way a nen sè həran a nga i zek ataya bay. U no dō ahay tē đəfo apan adəka nà, anga tə slənek didek sa 'am uno, aday tə canak anan anà anjahay uno re ata awan.

⁷ Abay ni mba apan sa ga kwecele anga way ana Mbərom sè duko anan ataya fok. Aya əna, Mbərom a kè đəfak uno way kawa adak i zek inde, sa ga alay ti nen. Mbərom u go way ata dukwen, tu dō maslan ana Fakalaw, aday nê həran nga anà zek bay. ⁸ Na gak amboh saray maakan, anga aday Bahay a nuko Yesu à gəba puno wa dāce ata awan. ⁹ Əna a mbəduho apan, a wa: «Sumor uno i slak đa, anga məgala uno a ga mer su way u dō inde nà, à alay a winen bəle awan.» Nə sləne matanan cəna, u zlo à nga sè həran nga anà zek anga nen bəle a kutok, anga aday məgala ana Almasihu à ga mer su way i nen inde lele. ¹⁰ Matanan, ni taslay mivel anga nen dō bəle awan. Kwa à ga nə dō ahay tə gənuho kabay dō ahay ta ga alay ti nen, kwa à ga nə ni sa məndolor sa 'am kabay ni slahay à dāce inde, na san zle kutok, way ataya ti təro anga Almasihu. Aday ni taslay mivel anga à alay a nen bəle ata nà, Almasihu i vuro məgala.

A nan anà Pol nà, Korintu ahay tē pəlay anan asa

¹¹ Na ja 'am kawa nga a vuwo, əna ines a kwanay. Nə həran nga anà zek nà, anga kwanay a ki gen anan way ata bay. Anga kwa à ga nə nen awan kəriya awan, dō sa jəka tinen dō maslan a Yesu məduwen aya ata nà, tə zalay nen tə awan a ibay. ¹² À alay a nen àga kwanay ata nà, na ga mer su way uno ahay nə tə munapanaw awan, aday Mbərom kà gak masuwayan sè way ahay tə alay uno bayak a cara cara. Masuwayan sè way ataya tə đakay anan nà, nen dō maslan a Mbərom a kutok. ¹³ Awan a inde lele na gak àga dō

‡ 11:33 Ca pə Mer su way ahay 9.23-25.

a Yesu ahay à man a hinen aday na gak anan àga kwanay bay nà, inde daw? Na gak àga kwanay bay nà, way kàrtek: Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Kak sə cəbak ikwen nə way ata nà, pəsen uno anan asəka!

¹⁴ Həna nà, ni i zlak ayak àga kwanay bəse kutok, aday ata na zlak ayak àga kwanay nə saray maakan. Matanan ni i ngam kə viren uno awan a kwanay kutok bay re. Nə pəlay nə zek a kwanay awan, bina way a kwanay ahay bay. I təra kawa atə bəbay tə gwaslay anahan ahay. Gwaslay ahay tə varan way anà bəbay bay, əna bəbay a varan way anà gwaslay ahay. ¹⁵ Kwa nə lize anan way uno ahay fok, kwa nə yan nga anà zek hus à sa mac pə cəved sa mak ikwen zek dəp nà, i go awan bay, ni taslay anan mivəl hwiya. Iya, cəkəbay ki i pəlen nen sabay, anga nə pəlay kwanay kə zalak bugol daw?

¹⁶ Na wa kə sənən zle ba? Nə cəcihek pikwen wa awan bay. Əna do a kwanay azar aya ta wa: «Pol nə wurwer awan. A nan sə təma puko wa dala tə wurwer.» ¹⁷ Nə njəkak ikwen uda nə kəkəməw? Nə njəkak ikwen uda nà, ta sə slənak ayak do ahay àga kwanay ata daw? Bayiken apan lele aday. ¹⁸ Na jan anà Titus nə à zlak ayak àga kwanay. Pə kàrtek a tə Titus, nə slənak ayak mərak a hinen ata re, kə sənən anan zle lele. Sə təma pikwen wa way tə wurwer nà, Titus a kələdaw? A'ay! Anga way a Titus sa ga ata nà, na ga dukwen matanan re, mivəl a manay a nə kàrtek awan.

¹⁹ Way a manay sə vindek ikwen ayak həna à dərəwel a anan inde ataya nà, a ga pikwen nə mə vindek ikwen ayak anga aday kə njiden pumo alay sa 'am sabay kutok daw? Manay ma ja 'am a anaya nə pa 'am a Mbərom, kawa sa zlan à nga anà Almasihu. Car uno ahay, ma jak ikwen ayak way ataya fok, anga a nan umo sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved ana Mbərom. ²⁰ Sa pak upo zlawan jiga nà, ni zlak ayak àga kwanay nə ni njad kwanay pə cəved lelibay aya awan, azla a kwanay ata i zlo à nga bay. Kak matanan nà, azla si zek uno a dukwen i zlak ikwen à nga bay re. Izəne, na sak a zlak ayak nà, ni canan nə ki tərīhen, ki gen sərak ahay, ki gen mivəl ahay pi zek, ki gəzlen zek, ki gənīhen anan i zek ahay, ki gəden anan azar anà do ahay, ki həren anan nga i zek, aday ki gen rawraw. ²¹ Sa pak upo zlawan asa nà, na sak a dəzlek ayak àga kwanay maza nə Mbərom uno i puko waray i idə anga kwanay. U go nə kawa ni i tan à nga anà do sa ga ines ahay bayak a àga kwanay asa, tə mbədahak anan ləen anà ines ataya itəbay. Izəne ti pərahan azar sa ga sədək, sə kukwaran azar anà uwar ahay, sa ján uho. Kak ti ga matanan cəna, ata i go ayam.

13

Mədakwidok sa 'am ana Pol ahay

¹ À alay a ni zlak ayak àga kwanay mə slala maakan ata nà, di i gan sariya anà do sa ga way lelibay ataya awan. Ata di ga kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata kutok: «Kak dowan a kə zlahak pu do nà, tã njad do sə side way ata do ahay cew kabay maakan.*»

² Anuno sa zlak ayak àga kwanay mə slala cew ata nà, na jak anan u do sa ga ines ataya tə mbəsak. Kwa anà do azar aya dukwen nə gafak atan 'am matana re. Kwa həna nen dərən dəp nà, ni man ayak anà 'am uno ata re: Na sak a zlak ayak nà, ni kəta anan do sa ga ines ahay nə fok. ³ Na wa, a nak ikwen sa san anan, Almasihu winen apan i ja 'am ti nen ba? Ki i sənən anan kutok! Winen nə bəle kawa nen bay, a ga mer su way anahan à wulen a kwanay nə tə məgala awan. ⁴ Ayaw, à alay a tə daray anan pə dədom mə zləngad ata nà, kà mak anan nga anahan kawa do bəle a wanahan. Əna həna winen tə sifa pa sə viyviya awan, tə məgala a Mbərom. Manay kəma, mə japay nə tə winen awan. Ayaw, tə day hinen nə manay bəle aya kawa winen, əna manay tə sifa aya tə winen a re. Ma sak a zlak ayak àga kwanay kutok nà, mi ga mer su way dukwen tə məgala a Mbərom.

⁵ Na jak ikwen nà, cen idə à mivəl a kwanay ahay inde aday, kak kə dəfen nga pə Yesu acəkan nà, ki sənən anan kutok. Almasihu Yesu winen inde à mivəl a kwanay ahay nà, kə sənən bidaw? A ga upo dukwen, kə sliren pə cəved anahan wa bay, ⁶ aday ki cinen

* 13:1 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15.

umo manay nə dō maslan ahay tē dīdek aya awan, aday mə slarak pə cəved wa bay re. ⁷ Manay apan mi gan amboh anà Mbərom nà, dōwan â sa ga ines à wulen a kwanay inde sabay. Kwa â ga nə dō ahay ta ca apan kawa ma gak mer su way tē cəved awan, kwa â ga nə dō ahay ta ca apan nə ma gak mer su way tē cəved a bay dəp nà, a nan umo nə, gen lele hwiya. ⁸ Ma ja matanan nà, anga manay mi mba apan si nes anan dīdek a Mbərom bay, mi mba apan sa ga nə way sa zla anan dīdek anahan pa 'am pa 'am vərre. ⁹ Kak kwanay mēgala aya pə cəved a Mbərom nà, mi taslay mivel, kwa manay bəle aya dəp nà, na. Kem anà Mbərom aday â mak ikwen zek sa ma pə cəved anahan maza awan asa.

¹⁰ Na lah sē vindek ikwen ayak dērewel a anan nà, anga u no ni saa dəzlek ayak nà, kə mbədihən anan ləen anà ines ataya coy. Ni gan may saa ngəraz pə dōwan sabay. Tē dīdek a nə Bahay a nuko kə varak uno cəved sē ngəraz pikwen, əna anga sa mak ikwen zek sa zla pa 'am pa 'am pə cəved anahan, bina saa ma kwanay à dəbā adəka bay.

¹¹ Mərak uno ahay, həna ni ndav anan dērewel uno kutok. Tislen mivel. Gen mēgala sa har pə cəved a Mbərom, pəken sləmay pə way uno sa jak ikwen, 'am â zlak ikwen pi zek ahay, njihen à zay inde lele. Ata Mbərom, dō sē pəlay dō ahay fok aday sē varan atan zay ata, i njahay tē kwanay a fok. ¹² Jen anan 'am i zek ahay lele kawa kwanay tē mərak ahay. Dō a Yesu ahay à man a anan fok ta jak ikwen ayak 'am. ¹³ Bahay a nuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan, asan zek a Mbərom â ga inde à wulen a kwanay, aday Apasay Cəncan a â japay kwanay fok pə kərtek awan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Galatiya ahay

Adakay way pə deftere a anan

Pol a vinden ayak derewel a anan nà, anà egliz ahay pə daliyugo sə Galatiya. Kwa â ga nà egliz ahay inde à man ata bayak a dèp nà, way a tinen sa gan may nà, kàrtek aya awan. Miter mungwalay aya inde ta zlak à man ataya awan, ta sa ja nà, bəlaray do a Yesu ahay fok tâ gad mədəndalas aday tê dəfan apan anà Tawrita re. Matanan, Pol a jan ayak anà egliz ahay nà, do i təra do didek a pa 'am a Mbərom nà, ta sa daf nga pə Yesu, bina ta sə dəfan apan anà Tawrita a Musa bay.

Nga sa 'am ahay

Pol a dakay anan nà, winen do maslan ana Yesu tə didek awan (1.1 - 2.21)

Sə təra anan do didek a pa 'am a Mbərom nà, adaf nga pə Yesu (3.1 - 4.31)

Do ahay tinen bile aya sabay anga Yesu (5.1 - 6.10)

Andav sa 'am ahay (6.11-18)

Pol a jan ayak 'am anà do sə Galatiya ahay

¹ Derewel a anan a zlak ayak nà, à alay ana Pol wa, nen do maslan a Yesu. Nə təra do maslan a nə tə alay su do zəzen a bay, aday sa slan nen dukwen do zəzen a bay re. Sa slan nen nà, Yesu Almasihu tə Mbərom Bəbay a nuko, do sə slabakay anan ahay Yesu à məkə wa ata awan. ² Manay tə mərak ahay à man a anan ata fok, ma jak ikwen ayak 'am, kwanay a à egliz ahay pə daliyugo sə Galatiya ata awan. ³ Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tâ gak ikwen sumor, aday tē varak ikwen zay a tinen. ⁴ Yesu Almasihu kə varak anan nga anahan, anga sə pəsek uko anan ines a mənuko ahay, aday sa tam mənuko pə way sə daliyugo a anaya lelibay ataya wa. A ga matanan ata nà, kawa sa zlan à nga anà Bəbay a mənuko Mbərom awan. ⁵ Həruko anan nga à Mbərom pa sə viyviya awan. Amen!

Ləbara mugom awan

⁶ Nə sləne sa jəka kə mbəsiken anan ləbara mugom a mbala Yesu, kə mbədihen 'am pə ləbara hinen ata nà, u go masuwayan. Mbərom kə ngamak ikwen, kə gak ikwen sumor anahan tə alay ana Yesu Almasihu. Tə winen ata təkə dukwen, kwanay mbəsak anan kwayan'a. ⁷ Ləbara mugom a maza inde sabay. Bina ləbara mugom a sa nay ahay pə cakay ana Mbərom wa cəna, mbala ana Almasihu, nen sə dakak ikwen anan ata awan. Na ja matanan ata nà, anga do ahay inde tinen apan ti vawak ikwen nga, a nan atan sə mbəda anan ləbara mugom a mbala ana Yesu Almasihu ata awan. ⁸ Əna kak dōwan a a dakak ikwen anan ləbara mugom a maza uwec wa mbala manay sa jak ikwen ata cəna, kwa abay â ga nə manay, kwa abay â ga nə maslay a Mbərom a nay à mburom wa, Mbərom â tahasl anan. ⁹ Ma jak anan 'am ata coy, hənə ni mənahan asa re: Kak dōwan a a wazay aday kə mbədihak anan alay anà ləbara a kwanay a sə sləne ata cəna, Mbərom â tahasl anan sə coy. ¹⁰ Nə vindek ikwen ayak matanan ata nà, u no nə do ahay tē hərə nga dāw? A'ay! Matanan bay jiga awan. Anga u no nà, saa hərə nga tədə adəka nə Mbərom awan. A ga pikwen nà, u no nà zlan à nga anà do zəzen a cukutok dāw? Kak abay ū no nà zlan à nga anà do zəzen a nà, ni təra do si mer su way ana Almasihu a mba dāw?

Cəved ana Pol sə təra do maslan ana Yesu ata awan

¹¹ Mərak uno ahay, u no sənən anan way inde aday: Ləbara mugom a nen sə dakak ikwen anan ata nà, a nay ahay à abayak nga sə do ahay wa bay. ¹² Nə sləne 'am ata dukwen, pu do zəzen a wa bay, aday dōwan kə tətakak uno anan itəbay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a sə duko anan way ata awan.* ¹³ Kə sənən zle, kwakwa ata nà, nə pərahak

* 1:12 Ca pə Mer su way ahay 9.3-6.

anan ahay azar anà përa sê Yahuda ahay nê lele. À alay ata nà, nê jugurak 'am pu dō a Yesu ahay wa bayak awan. U no nê dō a Yesu ahay tâ ga inde sabay fok. ¹⁴ À wulen ana mëndala uno ahay inde nà, nê zalay dō azar aya bayak awan ta sê përahan azar anà përa sê Yahuda ahay nà, na. Nê varak anan zek anà përa ana bije a manay ahay nà, tãhhe kè zalak.

¹⁵ Əna, zek a Mbërom a a walay nen, kwa à alay a nen a mē wahay a fan bay. Kà gak uno sumor anahan sê ngumo sê tēra nen dō anahan. À alay a kawa sa zlan à nga ata nà, ¹⁶ kà kak uno anan wan anahan aday nâ san anan, nê dakan anan anà dō sê përa ahay nê lëbara ana wan anahan ata awan. À alay ata dukwen, nê cëcihek awan pu dō wa bay, ¹⁷ na zlak à Urësälima sê cëcihey 'am pu dō sê luho sê tēra dō maslan ana Yesu Almasihu ahay ataya wa bay re. Kwayan'a na lah sa zla adëka nà, pë daliyugo sê Arab ahay. Pë dëba anahan a wa nà, na may ahay à wulen su doh sê Damas kutok.

¹⁸ Pë dëba anahan a wa ava maakan nà, na zla à Urësälima kutok, anga aday nâ san Piyer ite. Më njahay tē winen nà, luvon kuro nga anahan a dëra. ¹⁹ Nê canak anan anà dō maslan a Yesu hinen sabay, si Yakuba, mërak ana Bahay a mēnuko Yesu. ²⁰ Way a nen sê vinde hëna ata nà, Mbërom a san zle re, na gad mungwalay bay, winen 'am didek awan. ²¹ Pë dëba anahan a wa, nê slabak à Urësälima wa, na zla saa bëray pë daliyugo sê Siriya tē Silikiya ahay wa. ²² Dō sê egliz sê Yahudiya ataya ata, tē canak uno njök tē ide a tinen fan bay. ²³ Ta taa slëne 'am nà, sê dō ahay sa ja pi nen ata dëkdëk. Dō ahay ta wa: «Dowan a sa ga alay tē mēnuko à alay ata ata, kè mbëdahak, hëna winen apan i wazay anan lëbara a Yesu mugom awan. Abay aday kà gak anan may sê lize wa dō sa daf nga pa 'am ataya awan.» ²⁴ Anga nan kutok, tinen apan ti hëran nga anà Mbërom anga nen.

2

Pol a zlangay tu dō maslan ahay à Urësälima

¹ A ga pë dëba wa ava kuro nga anahan a fudō nà, na zla maza à Urësälima asa, manay maya tē Barnabas kutok. Na jan anà Titus dukwen à përahan umo azar. ² Na zla nà, anga Mbërom kè dakak uno anan, si nâ zla à man ata awan. Më dëzle cëna, mē halay nga tē maced sê egliz ahay vërre. Na jan atan lëbara mugom a nen sê dakan anan anà dō sê përa ahay ata awan. U no mer su way uno sa taa ga aday hëna nen apan ni ga ata nà, à saa tēra kəriya bay. ³ Titus a manay maya ata nà, winen Gërek ahay. Əna ta jak anan à zla saa gad mädëndalas aday sê tēra dō a Yesu bay. ⁴ Aya əna, dō sê mungwalay ahay ta nay, ta wa təktek à gad mädëndalas. Tinen nà, tē lëlakak ayak zek à wulen a manay inde tē akar, anga ta gan may sa san nê manay bile sê Tawrita ahay sabay nê kəkəmwaw. Bina manay mē japay aya tē Yesu Almasihu, manay bile ahay sabay. Əna, a nan atan nê mē tēra bile sê Tawrita ahay asa. ⁵ Manay mē mbësakak atan caved kwa mənjkök bay. Kà nak umo aday tâ njad caved sa nes anan lëbara mugom a didek a anan bay, anga aday à dëzlek ayak pikwen, winen lele hwiya.

⁶ Bina dō ahay inde à man ata tinen maced sê egliz ahay. À ga nê dō ataya nà, maced sê egliz ahay, à ga nê tinen maced sê egliz ahay bay dëp nà, wita kà gak uno à nga wa bay. Anga pë ide ana Mbërom aday nà, dō ahay fok tē lavay ike hërro. Dō ataya nà, à alay a nen apan ni jan atan 'am uno sa taa wazay ata nà, ta jak awan inde wiya sê duko anan way a bay re. ⁷ Tē tëmahak, sê mbësuko lëbara mugom ata à alay inde adëka nê zek a Mbërom awan. Mbërom u jo nâ zla saa dakan anan anà dō sê përa ahay, kawa anahan sa jan anà Piyer à zla saa dakan anan anà Yahuda ahay ata awan. ⁸ Tē sənak nê Mbërom ata kərtek a sê varan mägala anà Piyer sa ga mer su way à wulen sê Yahuda ahay, matanan tē sənak sa slan nen aday sê vuro mägala sa ga mer su way ata à wulen su dō sê përa ahay inde ata nê winen a re. ⁹ Atē Yakuba tē Piyer tatē Yuhana, dō aday dō a Yesu ahay ta ca patan nê kawa maced sê egliz ahay ataya nà, tē sənak, Mbërom kè varak uno mer su way ata à alay inde i nen tē didek awan. Anga nan, tē varak umo alay, nen tē Barnabas, kawa sa ja nà, mē japak i mer su way ata inde coy. Ma wa, manay tē Barnabas nà, mi zla pë cakay su dō sê përa ahay, aday tinen nà, ti zla pë cakay sê Yahuda ahay. ¹⁰ Tē cëce pumo

wa way inde sa ga nə kərtektəkke: Mâ man zek anà dō mətawak aya awan, à wulen su dō a Yesu ahay à Urəsəlīma. Way ata dukwen, nə varak anan zek sa ga anan.

Pol a gafan 'am anà Piyer à Antakiya

¹¹ Pə dəba anahan a wa kutok, Piyer a nay ahay à Antakiya. Nə gafan 'am pa 'am sə dō ahay fok, anga kà gak way lelibay awan. ¹² Kurre ata nà, ba kà pak way pə kərtek a tu dō a Yesu ahay sa nay à wulen su dō sə pəra ahay wa ataya awan. Aya əna Yakuba a slənak ayak dō ahay. Dō ataya tə dəzlek ayak cəna, Piyer a ngam sa pa way tu dō ataya sabay. Zlawan a gan anga dō sa gan may dō ahay tã gad mədəndalas ataya awan. ¹³ Dō a Yesu azar aya à wulen sə Yahuda ahay inde ta gak mbadire sə way matanan kawa ana Piyer ata re. Kwa Barnabas dukwen, kà gak mbadire ata anga tinen a re. ¹⁴ Na ca apan kutok nà, tə bənak anan bitem anà cəved sə didek ana ləbara mugom ata sabay. Anga nan, nə gafan 'am anà Piyer pa 'am sə dō ahay fok, na wa: «Iken nə Yahuda ahay, kə njahay à man a anan kawa iken Yahuda ahay sabay, əna kawa dō su kon a azar ataya cite. Iya, cəkəbay a nak sa jan anà dō su kon azar ataya nə tã ga kawa Yahuda ahay asa nà, angamaw?»

Cəved sa tam dō cəna, adaf nga pə Yesu Almasihu

¹⁵ Tə didek a nà, manay mə wahay aya nə Yahuda ahay, manay dō su kon azar ataya itəbay. Tinen ta san sə pərahan azar anà cəved a Mbərom bay. ¹⁶ Cəkəbay, manay ma san nə dōwan saa təra dō didek a pa 'am a Mbərom anga winen apan i dəfan apan anà way a Tawrita sa ja nà, ibay. Sə təra dō didek a pa 'am a Mbərom nà, dō sa daf nga pə Yesu Almasihu. Kwa manay, ma daf nga pə Almasihu aday mə təra dō didek aya pa 'am a Mbərom, bina mə təra dō didek aya anga mə dəfak anan apan anà Tawrita ata bay. Dōwan inde Tawrita kə ndakak anan pa 'am a Mbərom nà, ibay.

¹⁷ Manay Yahuda ahay dukwen, mə pəlay sə təra dō didek aya pa 'am a Mbərom nà, ta sa daf nga pə Yesu Almasihu. Anga nan, manay mə tərak kawa dō sə ines ahay, anga mə dəfan apan anà Tawrita ana Yahuda ahay sabay ata awan. A nan sa ja nə Almasihu kà zlak manay i ines inde kutok daw? Matanan bay. ¹⁸ Adəka bay, kak dōwan a kə mbəsakak sə dəfan apan anà Tawrita anga a man zek pa 'am a Mbərom bay, aday i ma apan asa i dəfan apan anà Tawrita nà, ata kà gak way sa zlan à nga anà Mbərom bay kutok. ¹⁹ Nen aday nà, kawa dō ma mac awan pa 'am ana Tawrita coy, anga məgala anahan inde upo sabay. A təra matanan ata nà, anga aday nê təra dō tə sifa pa 'am a Mbərom, ni gan mer su way. À alay a tinen sa vad anan Almasihu pə dədom mə zləngad ata nà, nen mə japay tə winen, ma mac maya awan. ²⁰ Tə sifa həna ata aday nà, nen sabay, əna Almasihu a tə alay anahan a i nen inde kutok. Anjahay uno həna pə daliyugo ata dukwen, ni njahay ta sa daf nga pə Wan a Mbərom. Winen a pəlay nen aday kə varak anan sifa anahan anga nen. ²¹ Sumor a Mbərom su go ata nə ni lar anan kawa way kəriya kula bay. Bina, kak dō i mba apan sə təra dō didek a pa 'am a Mbərom anga sə pərahan azar ana Tawrita nà, ata a nan sa ja nə Almasihu a mac kəriya awan.

3

Mbərom a tam anan dō ahay nə tə cəved wuraw

¹ Kwanay Galatiya ahay, kə sənən awan itəbay kələdaw? Ma sə təra pikwen matanan ata anaw? Amac ana Yesu Almasihu pə dədom mə zləngad ata nà, manay mə dakak ikwen anan way ahay fok lele coy. ² Jen uno way inde kərtek aday. Mbərom a varak ikwen Apasay anahan a Cəncan a ata nà, anga kə pərihen anan ahay azar anà Tawrita sə Yahuda ahay kələdaw? A'ay! Mbərom a varak ikwen Apasay anahan nà, anga kə slənen ləbara mugom a aday kə dəfen apan nga. ³ Kə sənən way itəbay nà, angamaw? Way ana Mbərom sə dazlan à kwanay inde tə məgala ana Apasay Cəncan a ata nà, a nak ikwen sa ndav a wa həna tə məgala si zek a kwanay a cukutok daw? ⁴ Dəce a kwanay sa ga ataya fok nà, ti təra way kəriya aya daw? Ti təra kula kəriya itəbay. ⁵ Mbərom kə varak ikwen Apasay anahan, winen apan i ga way masuwayan aya à wulen a kwanay inde. A ga matanan nà, anga kə pərihen anan ahay azar anà Tawrita sə Yahuda ahay daw? A'ay.

A ga matanan anga kə slənen, kə dəfen nga pə ləbara mugom a mbala ana Almasihu ata awan.

⁶ Bayiken pə Ibərahima aday. Deftere a Mbərom a ja apan nə maw? A wa: «Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen do didek awan.*» ⁷ Kak matanan cukutok nà, kə sənən zle coy, wan ana Ibərahima tə didek aya cəna, do sa daf nga pə Mbərom ahay kutok. ⁸ Kwakwa ata nà, tə vinde à Deftere a Mbərom inde pə luvon a aday do su kon azar aya dukwen ti daf nga pə Mbərom aday i təma atan, i təra atan do didek aya pa 'am anahan a kutok. Mbərom a dakan anan ləbara mugom ata nà, anà Ibərahima, a wa: «Ni daf alay sə mazlaḅ uno pu kon sə daliyugo ahay fok, anga iken.†» ⁹ Ibərahima kə dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom kə dəfak apan alay sə mazlaḅ anahan re. Do sa daf nga pə Mbərom kawa Ibərahima ataya dukwen, Mbərom i gan atan sumor re cite.

¹⁰ Əna do sa jəka ti njad sə təra do didek aya pa 'am a Mbərom anga ti ga mer su way kawa ana Tawrita sa ja ata nà, Mbərom i tahasl atan. Bina Deftere a Mbərom a ja nà: «Kuwaya, dowan kə dəfak anan apan anà 'am a Deftere sə Tawrita sa ja ata pac pac bay cəna, Mbərom i tahasl anan.‡» ¹¹ Da san zle lele, dowan inde sə təra do didek a pa 'am a Mbərom anga a dəfan apan anà Tawrita nà, ibay! Da san cəna, anga mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà: «Dowan a kə dəfak nga pə Mbərom cəna, Mbərom i təra anan do didek a pa 'am anahan. Ata dowan ata i njad sifa didek awan.§» ¹² Əna, adəfan apan anà Tawrita nà, kawa adaf nga pə Mbərom bay. Tinen cara cara way anahan. Adəka bay, kawa ana tinen sə vinde à Deftere a Mbərom inde ata nà: «Do sə dəfan apan anà 'am ana Tawrita nà, i njad sifa nə tə winen awan.*» ¹³ Kawa sa ja nà, Mbərom kə tahaslak mənuko coy, anga də dəfak anan ahay apan anà 'am sə Tawrita ahay fok bay ata awan. Əna Almasihu kə nak, anga aday Mbərom à tahasl anan à yime a mənuko inde. Tə ananahan sa ga matanan ata nà, a bəmbadəy ahay mənuko à atahasl ata wa kutok. Kawa mə vinde à Deftere a Mbərom inde: «Kak tə lawak anan dowan a i sé inde cəna, winen mə tahasl awan.†» ¹⁴ Yesu Almasihu a ga matanan anga aday way a lele aya Mbərom sə zlapay anan i varan anan anà Ibərahima ataya dukwen, do su kon azar aya tə njad anan à alay anahan wa cite. Aday a ga matanan dukwen, anga aday dā njad Apasay a Mbərom sə zlapak uko anan i varak uko anga də dəfak apan nga coy ata awan.

Way ana Mbərom sə zlapan anan anà Ibərahima

¹⁵ Mərak uno ahay, ni dəkak ikwen anan way inde tə way a mənuko sə canan sasidew ata awan. Kak do ahay cew tə japak, 'am kə zlak atan pi zek, aday tə banak 'am à wulen a tinen inde, dowan maza sa saa nes anan way a tinen ata nà, inde sabay. Aday dowan sa saa zəga anan apan dukwen ibay re. ¹⁶ A təra tə Mbərom dukwen matanan. Mbərom a zlapan anan tə way ataya kwakwa anà Ibərahima tə wan sə kutov anahan dukwen matanan.‡ Deftere kə jak sa jəka, Mbərom a zlapan anà Ibərahima tə wan sə kutov anahan ahay cara cara bay, əna tə vinde nə pə wan sə kutov anahan a kərtəktəkke ata awan. Wan sə kutov anahan ata nà, Almasihu. ¹⁷ U no sa ja nà maw? Mbərom kə banak 'am tə Ibərahima. Ava səkat fudo tə kwa kuro maakan a (430) a ndav nà, Mbərom a varan Tawrita anà Yahuda ahay pə dəba anahan a wa. Matanan, Tawrita i mba apan sa nes anan 'am a Mbərom sa ban a ata bay. I mba apan sa mbazl anan wa way a Mbərom mə zlapan a anà Ibərahima kwakwa ata bay re. ¹⁸ Mbərom a zlapan anà Ibərahima nà, i varan zahav, wan sə kutov anahan ahay. Kak abay Mbərom i varan way anà do ahay anga sə dəfan apan anà Tawrita nà, i təra way mə zlapay a sabay. Wita nà, magwagway. Əna, Mbərom a gan sumor anà Ibərahima nà, ta sə zlapan tə way.

Mbərom a varay Tawrita ike nà, angamaw?

* 3:6 Ca pə Laataanooji 15.6. † 3:8 Ca pə Laataanooji 12.3. ‡ 3:10 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 27.26. § 3:11 Ca pə Habakuk 2.4. * 3:12 Ca pə Farillaaji Lewirko'en 18.5. † 3:13 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 21.23. ‡ 3:16 Ca pə Laataanooji 12.7.

¹⁹ Kak matanan cukutok nà, Mbërom a varay ahay Tawrita angama asa anaw? Anga aday dâ san way lelibay aya inde mënuko apan dî ga pa 'am anahan. A varak uko anan ahay dukwen sê coy a itëbay, ëna hus pë ana wan sê kutov a Ibërahima ata i i dëzley ahay kutok, kawa ana Mbërom sê zlapan anan anà Ibërahima ata awan. Pë dëba anahan a wa, wan ata a dëzley ahay cëna, mëgala ana Tawrita kè ndëvak. Sa nay anan Tawrita nà, maslay a Mbërom ahay. Të varan anan à alay inde anà Musa aday â dëkan anan 'am a Mbërom anà dë azar aya awan. ²⁰ À alay ata nà, Mbërom a jan 'am anà dë ahay bay, a daf dë à wulen a tinen inde. Əna, à alay a Mbërom sê zlapan anà Ibërahima ata nà, dëwan inde à wulen a tinen ibay. Mbërom a jan anan 'am ata në të alay anahan awan.

²¹ A nan sa ja kutok nà, atë Tawrita të way a Mbërom sê zlapay anan ata të zlangar bay dëw? Matanan bay re. Kak abay Tawrita a Mbërom a sa var ata kà mbak apan sê varan sifa anà dë zënzen a nà, i mba apan sê tëra anan dë dëdek a pa 'am a Mbërom re. Əna hëna ata nà, matanan bay fok. ²² Adëka bay, Deftere a Mbërom a ja nà, dë sê daliyugo ahay fok në sê lavan atan nga në ines. A tëra matanan anga aday Mbërom â varan anan way anahan a sê zlapay anan ata anà dë saa daf nga pë Yesu Almasihu ahay. I varan atan anan nà, anga adaf nga pë Yesu Almasihu a cërkëke.

²³ Kwakwa ata nà, cëved sa daf nga pë Yesu inde fan bay, Tawrita kè tërak pumo në kawa mëtuwar, a ba pumo hus pë ana Mbërom sê dëkan umo anan cëved sa daf nga pë Almasihu kutok. ²⁴ Natiya awan, Tawrita kè tërak umo dë sê dëkan umo anan cëved lele awan, hus pë ana Almasihu sê dëzley ahay kutok. A tëra matanan anga aday Almasihu kà sak a nay ata nà, Mbërom i tëra manay dë dëdek aya pa 'am anahan, anga më dëfak apan nga. ²⁵ Hëna nà, alay a sa daf nga pë Almasihu ata kutok. Mer su way ana mëtuwar a manay ata kè ndëvak coy. ²⁶ Matanan, kwanay a fok kè tëren wan a Mbërom ahay, anga kè dëfen nga pë Yesu Almasihu, ²⁷ bina à alay a kwanay sa ga baptisma ata nà, kè jipen në të Yesu Almasihu awan, kwanay kè tëren kawa winen awan. ²⁸ Kwa â ga në iken Yahuda ahay, kwa â ga në iken dë su kon azar aya awan, kwa â ga në iken bile, kwa â ga në iken në bile a itëbay, kwa â ga në iken mungol awan, kwa â ga në iken uwar awan, i ga awan bay. Kwanay a fok kè tëren zek kërtek, anga kè jipen në të Yesu Almasihu. ²⁹ Natiya kutok, kak kwanay dë ana Almasihu ahay cëna, kwanay wan sê kutov ana Ibërahima ahay re. Matanan, ki njiden anan way a Mbërom sê zlapan anan anà Ibërahima ata re.

4

¹ Nê dëkak ikwen anan way inde aday: Wan saa pa 'am su doh ana bëbay anahan, aday winen wan a hwiya ata cëna, winen kawa bile mba, kwa â ga në saa pa way ahay fok në winen dëp nà, na. ² À alay a kè hërak fan bay ata nà, sa gan nga në dë ahay, winen të way anahan aya tãke, hus pë ana bëbay anahan a sa daf anan alay ata awan. ³ Mënuko dukwen matanan re. À alay ata, mënuko kawa gwaslay ahay, aday dë tërak ahay bile sê way lelibay aya sa ga bahay pë daliyugo ataya re. ⁴ Əna alay ana Mbërom awan a sla kutok, a slënay anan ahay wan anahan â nay ahay pë daliyugo, dë uwar a sê wahay anan. Kè dëfak anan ahay apan anà Tawrita ana Yahuda ahay, ⁵ anga aday â tam anan dë aday tinen bile sê Tawrita ataya awan, aday mënuko dukwen dë tëra wan a Mbërom ahay kutok. ⁶ Way a sê dëkay anan kwanay wan a Mbërom ahay ata nà, hëna: Mbërom a slënay Apasay ana Wan anahan à mivel a mënuko inde fok, aday Apasay ata a ngaman kutok: «*Abba!*» kawa sa ja nà: «*Bëbay!*» ⁷ Natiya awan, iken bile sê awan sabay, ëna wan a Mbërom kutok. Anga nan, ki njad anan way a Bëbay anak Mbërom sê lavan anan zek anà gwaslay anahan ahay ata awan.

Anjahay sê Galatiya ahay a varan ajalay nga anà Pol

⁸ À alay a kwanay kè sënen Mbërom fan bay ata nà, kwanay në bile sê përa ahay cara cara, aday përa ataya dukwen tinen mbërom dëdek aya bay re. ⁹ Əna hëna kè sënen Mbërom zle kutok. U no sa ja adëka nà, Mbërom a san kwanay zle coy. Aka aday, kwanay apan ki men pë way bële ataya në kəkëma asa anaw? A nak ikwen sê tëra bile sê way a mënjëna mëgala ataya asa dëw? ¹⁰ Kwanay apan ki gen anan nga anà azar uko ahay pë

luvon azar aya awan, pə kiya azar aya awan, aday pə ava azar aya re. ¹¹ Kwanay apan ki pəken upo zlawan. Izəne mer su way uno ma ga a à wulen a kwanay ata kə tərak awan kəriya awan.

¹² Mərak uno ahay, kem ikwen ite, tərən kawa nen awan, anga nen a dukwen, nə tərak kawa kwanay aya re. Ki gen uno ahay awan bay. ¹³ Kə sənən apan zle asanaw, nə dəkak ikwen anan ləbara mugom ata mama'am a nà, anga à alay ata nə nen dəvac awan. ¹⁴ Dəvac uno ata kə bənək ikwen mbiyed bayak awan, əna kə kədiyen nen bay, kə liren nen kula bay re. Kə təmihen nen adəka nə lele, kawa kə təmihen nə maslay a Mbərom. Kə təmihen nen nə kawa ana kwanay sə təma anan Almasihu Yesu ata awan. ¹⁵ À alay ata dukwen, kwanay tə ataslay mivel a lele. Ataslay mivel a kwanay ata həna winen ahaw? Na san zle lele, kī mben apan tiya nà, kə ndihen anan ide a kwanay ahay aday sə vuro anan i nen. ¹⁶ Həna, nə tərak dō manidə a kwanay, anga nen sa jak ikwen didək ata dāw?

¹⁷ Dō sə gədak ikwen mungwalay ataya nà, ta gan may kə jipen tə tinen, əna mənəna nga sa 'am lele awan. Ta ga matanan anga aday tē gəzla mənuko pi zek wa, aday kə jipen tə tinen aya kutok. ¹⁸ Agan may sə japay tu dō a azar aya nə lele, kak nga sa 'am a tinen ata lele nà, na. Kwa à ga nə nen tə kwanay, kwa à ga nə nen tə kwanay bay dəp nà, way ata nə lele, u no nə japuko hwiya. ¹⁹ Car uno ahay, nen kawa uwar kutov kə dələk anan ata awan. Ni njahay matanan hus à luvon aday kə tərən njavar a Yesu Almasihu ahay tə didək aya ata awan. ²⁰ U no sə njahay tə kwanay nə bayak awan, anga aday nà san cəved sa jak ikwen anan didək sə way a tədə ni jak ikwen ata awan. Bina, na san awan a ni jak ikwen ayak həna ata sabay.

Ləbara ana atə Saratu tə Hajara

²¹ Kwanay dō sa jəka ki gen anan may sə pərahan anan azar anə Tawrita ataya nà, kə slənen way ana Tawrita sa ja ata itəbay kələdāw? ²² A ja nà, Ibərahima nà, wan anahan ahay nə cew. Wan anahan a kərtek a nà, sə wahay nə bile ana Ibərahima sə ngaman Hajara ata awan*, əna wan hinen ata kutok nà, sə wahay nə uwar sə pəzugoy anahan sə ngaman Saratu ata wanahan.† ²³ Bile ata nà, winen a wahay wan anahan nə kawa uwar ahay sa taa wahay ata wanahan, əna uwar sə pəzugoy ata nà, a wahay nə matanan itəbay, anga bə Mbərom kə zlapak anan anan kurre tə wan ata awan.‡ ²⁴ Way ata a dəkak uko anan 'am inde: Uwar ataya cew maya ta ga minje nə ta 'am a Mbərom sa bən ahay cara cara cew. Hajara, uwar aday bile ata nà, a ga minje ta 'am a Mbərom sa bən tə Musa à bəzlom sə Sina. Gwaslay anahan ahay nə fok mə wahay aya nə bile dəkdek. ²⁵ Natiya, Hajara cəna, a ga minje ta 'am mə banay a à bəzlom sə Sina wa ata awan, pə daliyugo sə Arab ahay. Winen a ga minje tə wulen su doh sə Urəsalima sə biten re, anga dō sə njahay uda ataya nə fok bile sə Tawrita aya awan. ²⁶ Əna wulen su doh a Mbərom tə didək a nà, Urəsalima hinen, winen à bagəbaga mburom ata awan. Winen nə may a mənuko, aday dō saa njahay uda ataya nə tinen bile aya itəbay. ²⁷ Kawa winen mə vinde awan à Deftere a Mbərom ata, ta wa:

«Iken uwar a dərlay a anan,

kula kə wahak dōwan itəbay ata awan,

aday kə dəmāk way kawa uwar sə wahay ahay itəbay.

Taslay mivel,

anga uwar a ma razl ata nà,

i njad gwaslay ahay zal uwar a winen ta mbaz anahan mba ata awan.§»

²⁸ Mərak uno ahay, kwanay nə kawa Isiyaku, bina kə tərən wan a Mbərom ahay anga Mbərom kə zlapak anan. ²⁹ À alay ana Ibərahima ata dukwen, Isəmayel, wan ana Hajara sə wahay kawa uwar sa taa wahay ata, winen apan i bənan mbiyed anə Isiyaku, wan a mə wahay a tə məgala sə Apasay Cəncan ata awan. Həna ata dukwen, matanan tə mənuko

* 4:22 Capə Laataanooji 16.15. † 4:22 Capə Laataanooji 21.2. ‡ 4:23 Capə Laataanooji 17.16.

§ 4:27 Capə Esaaya 54.1.

hwiya re. ³⁰ Əna mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde nə natiya: «Razl anan uwar a bile ata ta wan anahan a təke. Anga wan sə bile i pa 'am su doh ana bəbay itəbay. Sa saa pa tətə cəna, wan ana uwar sə pəzugoy.*» ³¹ Natiya kutok, mərak uno ahay, mənuko nə wan sə uwar a bile ata itəbay, əna wan ana uwar aday winen bile itəbay ata kutok.

5

Kê tərən bile ahay bay

¹ Almasihu kə təmak nuko à bile ana Tawrita sə Yahuda ahay wa, anga aday dē təra bile ahay sabay. Gen məgala lele, kē viren anan cəved anə dōwan sa ma kwanay à bile sə awan inde sabay.

² Nen Pol na jak ikwen ayak aday nà, kak a nak ikwen do ahay tē gədak ikwen mədəndalas cəna, ata way ana Almasihu sa ga anga kwanay ata kə tərak way kəriya awan. ³ Ni jak ikwen panan wa asa, kuwaya kə gədak mədəndalas cəna, â gan bəlaray anə zek anahan sə dəfan apan anə 'am ana Tawrita ahay nə fok lele. ⁴ Kwanay do sə bayak nə Mbərom i ca pikwen pa 'am anahan nə do didek aya anga kə dəfen anan apan anə Tawrita sə Yahuda ahay ata nà, kwanay tə Almasihu dukwen kə gəzlen. Ki njiden sumor a Mbərom sa gak uko sabay. ⁵ Manay ite, mə dəfan ide nà, anə luvon a Mbərom a saa təra manay do didek aya tə didek ata kutok. Mbərom i ga matanan nà, anga mə dəfak nga pə Yesu Almasihu coy. Wita nà, way a mi ba tə məgala sə Apasay a Mbərom ata awan. ⁶ Kak dōwan a nə kə japak tə Yesu Almasihu cəna, kwa â ga nə winen ma gad mədəndalas awan, kwa â ga nə winen ma gad mədəndalas a bay, kə tərak way kərtek awan. Way məduwen a cəna, dəfuko nga pə Yesu awan. Adaf nga a mənuko ata i varak uko məgala sə pəlay do a azar aya re.

⁷ À alay ata nà, ki gen ahay məgala lele. Sə gafak ikwen 'am sə pərahan azar anə didek ata nə wayaw? ⁸ Dōwan a sa njak kwanay sa ga way matanan ata nà, Mbərom a sə ngamak ikwen pə cakay anahan ata bay asanaw? ⁹ Do ahay ta taa ja nà: «Wudəh mənəcək cəna, a zlambar anan nuko nə fok.» ¹⁰ A ga upo dukwen ki bayiken nə kawa nen, anga mənuko a fok də japay nə tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Na san zle re, dōwan a sa njak kwanay ata nà, kwa â ga nə winen waya, Mbərom i gan sariya.

¹¹ Mərak uno ahay, nen nə ni ga wazo ta sa jan anə do ahay nà, gəduko mədəndalas aday Mbərom i sa təma mənuko bay. Kak abay matanan nà, do ahay ti bəno mbiyed sabay, aday amac a Yesu sa mac pə dədom ata i cəban atan sabay. ¹² Do sa njak kwanay sa ga way matanan ataya nà, u no nə suwan tē dədasl anan zek a tinen məzawal awan!

¹³ Mərak uno ahay, Mbərom a ngamak ikwen aday kē tərən bile sə Tawrita ahay bay. Əna a nan sa ja nà, həna ki mben apan sa ga way sə ubor si zek a kwanay ahay cukutok bay re. Əna pəlen zek ahay lele adəka, aday gen anan mer su way i zek ahay re. ¹⁴ Nga sa 'am a sə japay anan Tawrita fok cəna, həna: «Pəlay anan do sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.*» ¹⁵ Əna, kak kwanay apan ki rəcen zek ahay ta slan, kwanay apan ki pen zek ahay kawa way sə kibe ahay asa nà, gen anan ngatay i zek a kwanay bina, ki saa sədəken zek ahay kutok.

Apasay Cəncan a, tə mivəl su do zənzen awan

¹⁶ Na ja nà, Apasay Cəncan a â lagay kwanay tə cəved awan. Ki gen matanan cəna, ki pərihen anan azar anə cəved sə ubor si zek a kwanay ahay sabay. ¹⁷ Way ana ubor si zek su do sa gan may cəna, tə japay tə way mbala ana Apasay Cəncan a sa gan may ata bay. Way ana Apasay Cəncan a sa gan may ata ite dukwen, tə zlangar tə way mbala ana ubor si zek su do sa gan may ataya bay re. Way ataya cew maya nə tə ngəle nga i zek ahay bay. Anga nan, kula ki gen anan way a kwanay sa gan may sa ga ataya bay. ¹⁸ Kak sə lagay kwanay nà, Apasay Cəncan a cəna, məgala ana Tawrita inde pikwen sabay.

* 4:30 Ca pə Laataanooji 21.10. * 5:14 Ca pə Farillaaji Lewiŋko'en 19.18.

¹⁹ Way ana ubor si zek sa gan may dō ahay tâ ga nê a san zek zle: vuwar, ajân uho, aga mädigwed tē cæved ahay cara cara, ²⁰ ahêran nga anà përa ahay, madan, anan idê ì zek ahay, atêre, sêrak, aga mivel, abayakan way à nga anahan dækdek, agêzla zek, 'am sê wan bahay, ²¹ ubor, avaway nga, agêslê lelibay aya awan, aday aga way mênjadak aya matanan bayak awan. Na jak ikwen panan wa à alay ata awan, hêna ni mênahan ayak maza re: 'Dō sa ga way matanan ataya nà, ti zla à bahay a Mbêrom inde kulibay.

²² Əna way ana Apasay Cêncan a sa gan may â njahay à mivel su dō inde ataya nà, asan zek, ataslay mivel, zay, munapanaw, lele, sumor, dîdek, ²³ anjahay sêkêffe, aday agan nga anà zek. Tawrita nà, kê gafak anan 'am anà dō sa ga way matanan ataya itêbay jiga awan. ²⁴ 'Dō ana Almasihu Yesu ahay nà, tē gucek anan way sê ubor si zek lelibay ataya à nga wa, kawa tē darak atan ayak pē dêdom mē zlêngad ata awan. ²⁵ Sê varak uko sifa nà, Apasay Cêncan awan. Kak matanan cukutok nà, lele saa lagay mênuko pē cæved dukwen, winen a re. ²⁶ 'Dê hêran nga anà zek bay, dâ ga way sê cêban anà dō a azar a bay, dâ ga sêrak pē dō azar aya bay re.

6

Muko anan zek ì zek ahay

¹ Mêrak uno ahay, kê cinen anan anà dōwan a winen apan i ga ines cêna, kwanay aday Apasay a Mbêrom a lavak ikwen nga ataya nà, men anan pē cæved lele awan asa, əna tē mivel sêkêffe awan. Əna gen anan nga anà zek a kwanay aya awan. Bay nà, ki sa slihen uda re. ² Men anan zek ì zek ahay à dêce a kwanay ahay inde. Kak ka sak i gen matanan cêna, ata kê dêfen anan apan anà 'am a Almasihu a kutok.

³ Kak dōwan a kê bayakak nê winen dō mæduwen a aday winen dō kəriya cêna, kê sapatak anan nga anahan. ⁴ Kuwaya â ca pē azla anahan awan aday. Kak winen lele nà, ata i taslay anan mivel ti mer su way anahan a sa ga tē alay anahan awan, bina, anga a lavay anan mer su way anahan ta su dō hinen ata bay. ⁵ Kuwaya â tihen nga nà, anà mer su way anahan a sa ga pa 'am a Mbêrom, aday a fadân gugo ata awan. ⁶ 'Dōwan a winen apan i têtakan anan way anà dō a Yesu ahay cêna, dō a Yesu ataya tê gêzla anan way a tinen ahay fok tē dōwan ata awan.

⁷ Kê sapiten nga a kwanay ahay bay, dōwan sa mba apan sê gêsle anan tē Mbêrom nà, ibay. Kuwaya i halan nga nà, anà way anahan a sa casl ata awan. ⁸ Kak a ga nê way sa zlan à nga ì zek ahay dækdek, i mac nê tē way ataya awan. Əna kak a ga nê way sa zlan à nga anà Apasay a Mbêrom nà, i mac itêbay, əna Apasay a Mbêrom i varan sifa sa ndav bay ata awan. ⁹ Kak matanan cukutok nà, pêrahuko anan azar sa ga way lele aya awan, dâ ya nga bay. Anga kak dâ yak nga sa ga way a lele ataya bay cêna, à alay inde nà, dî saa njad anan way lele aya awan. ¹⁰ Anga nan, hêna nà, alay a inde anga aday dâ gan way lele aya anà dō ahay fok, mē zakan a anà mêrak a mênuko dō sa daf nga pē Yesu Almasihu ahay ataya awan.

'Am mædakwidok aya awan

¹¹ Ənga, cen pē way uno a sê vindek ikwen ayak a anaya aday, nê vindek ayak nê bêrzlözlo tē alay uno awan.

¹² Sa gak ikwen bêlaray sa gad mædændalas nà, dō sa gan may tâ zlan à nga anà dō ahay fok ataya awan. Ta ga matanan nà, anga aday tâ njad dêce anga sê dakay anan amac a Yesu Almasihu pē dêdom mē zlêngad ata bay cêna coy. ¹³ Kwa tinen aya dukwen, tē dêfan apan anà Tawrita ana Yahuda ahay bay re. A nan atan nê kwanay kê gæden mædændalas anga aday tê hêran nga ì zek anga kê bênen atan à 'am wa. ¹⁴ Nen ite nà, ni hêran nga anà zek nà, si anga amac ana Bahay a mênuko Yesu Almasihu pē dêdom mē zlêngad ata awan. Pi nen nà, way sê daliyugo a anan ataya fok tē têrak kawa way kəriya aya awan anga amac anahan. Nen a dukwen, nê têrak kawa dō ma mac a pa 'am sê way sê daliyugo ahay re. ¹⁵ Kwa dōwan a nê ma gad mædændalas awan, kwa dōwan a nê ma gad mædændalas a itêbay, a ga awan ibay. Way sa mak uko zek cêna, têruko dō wiya aya

awan. ¹⁶ Do sə pərahan azar anà way uno sa ja ataya, aday dō a Yesu ahay à wulen ana Isəra'ila ataya dukwen, Mbərom â varan atan zay anahan, aday tâ gan ì zek wa.

¹⁷ A ban pə həna anan wa cəna, dōwan â sa bəno mbiyed tə awan sabay, anga vivay a pi zek uno həna ataya tə dākay anan nə nen dō a Yesu coy. ¹⁸ Mərak uno ahay, Bahay a mənuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan ite. Amen.

Derewel a Pol sà vinden ayak anà dō sà Efesus ahay

Adakay way pə deftere a anan

À alay ata nà, Efesus winen wulen su doh mēduwen awan. Pol a dakan atan anan ayak anjahay su dō a Yesu ahay kè tərak à səkəffe inde pə kərtek a nà, lele anga way a Yesu sa ga anga dō ahay ata awan. Kwa â ga nə tinen Yahuda ahay, kwa â ga nə tinen Yahuda ahay itəbay, tə tərak kərtek anga sləmay a Yesu Almasihu. Asa Pol a dakan atan anan ayak way sə gəzla anan pi zek wa anjahay kwakwa à atahasl inde ata awan, tə anjahay wiya hənə Apasay Cəncan a sa var ata awan. Matanan, Pol a dakan atan anan anjahay a wiya ata kutok.

Nga sa 'am ahay

Adazlan sa 'am ahay (1.1-23)

Almasihu winen apan i japay anan dō anahan ahay (2.1 - 3.21)

Anjahay su dō sə jiyjay ahay (4.1 - 6.24)

Aja 'am

¹ Sə vindek ikwen ayak dērewel a anan nà, nen Pol, dō maslan a Yesu Almasihu, Mbərom sə walay, kawa anahan a sa zlan à nga ata awan. Nə vindek ikwen ayak anà kwanay dō a Yesu ahay à Efesus ata awan, kwanay dō sa daf nga pə Yesu Almasihu ahay aday mə japay a tə winen awan, ata re. ² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tã gak ikwen sumor aday tã varak ikwen zay a tinen.

Sumor a Mbərom sa gak uko tə alay ana Yesu Almasihu

³ Həruko anan nga à Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Anga ba Mbərom a kè dəfak puko alay sə bahay anahan tə way ahay cara cara, anga mənuko mə japay aya tə Yesu Almasihu. ⁴ Mbərom a walay nuko dō anahan ahay nà, kurre daliyugo a dukwen mə ndakay a fan bay. A walay mənuko nà, anga aday dē təra dō anahan ma ga nga aya awan, aday dē təra dō mənəna ines ahay pa 'am anahan a kutok. Mbərom nà, kè pəlak nuko wanahan, ⁵ kwa hənə kabay, kà gak anan may sə təra mənuko wan si zek anahan aya, ti mer su way a Yesu Almasihu sa ga. Wita nà, way anahan a sa gan may ata awan, a zlan à nga nə matanan.

⁶ Mbərom a a ga matanan ata nà, anga aday dē həran nga, anga sumor anahan a bayak a sa gak uko ata awan. A varak uko nə kəriya awan, anga mənuko mə japay aya tə wan anahan ləliwe ata awan. ⁷ Winen kə bəmbadək ahay mənuko à alay a Fakalaw wa, tə mez anahan, aday kə pəsek uko anan ines ahay. Natiya, mənuko mə japay aya tə winen. Mbərom a kak uko anan ahay sumor anahan lele mēduwen ata nà, matanan. ⁸ Winen kə gak uko sumor bayak a ta sə təra mənuko dō kəlire* aya aday dō ma san way aya kutok. ⁹ Natiya, a dakak uko anan way anahan a abay mi dər a kwakwa ata awan. Way a mi dər a, way a Mbərom sa gan may sa ga ata nà, a kay anan ahay uho tə Yesu Almasihu. ¹⁰ Way ata nà, alay a kə slak cəna i halan nga anà way ahay fok ù vo su dō kərtek, way sə bagəbaga mburom ahay, tə way sə daliyugo aya təkə fok. Aday Yesu Almasihu a kərtek i təra bahay a pa nga sə way ataya fok.

¹¹ Mənuko nà, də njadək magwagway sə sifa mbala ana Mbərom a sə lavay a zek kurre ata, anga mənuko mə japay a tə Yesu Almasihu. A walay mənuko nà, kurre, anga kə zlak anan à nga, anà winen awan. Mbərom a varak uko magwagway ata nà, anga a ga way ahay fok nə, kawa sa zlan à nga, ¹² aday dō ahay tē həran nga anà mazlab anahan anga mənuko. Manay nà, dō sa lah sa ba Yesu Almasihu ataya awan. ¹³ Kwanay ite dukwen,

* 1:8 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

kə jipen tə Yesu à alay a kə slənen ləbara sa 'am dīdek awan, ləbara mugom a mbala anà Mbərom sa tam anan dō ahay ata awan. Anga kwanay kə dāfen nga pə Almasihu tə mivél kərtek a nà, Mbərom dūkwen a varak ikwen Apasay anahan Cəncan a kawa anahan a sə zlapay anan ata awan. Matanan, a dākay anan nə kwanay dō anahan ahay. ¹⁴ Apasay anahan a sə varak uko kurre ata nà, a dākak uko anan dī i njad anan way a Mbərom a sə lavak uko anan zek à bahay anahan inde zanaka ata awan.

Pol a ga amboh anga dō sə Efesus ahay

¹⁵ Anga nan kutok, nə ngəran anà Mbərom bayak a, anga kwanay. Bina nə slənek, kwanay apan ki dāfen nga pə Yesu Almasihu Bahay a mənuko hwiya, aday nə sləne dūkwen, asan zek a kwanay inde bayak a anga dō a Yesu ahay re. ¹⁶ Matanan, nen apan ni gan amboh à Mbərom anga kwanay cəna, nə mbədek anan à nga wa sə ngəran anga kwanay bay re. ¹⁷ Nen apan ni gan amboh anà Mbərom Bəbay a Bahay a mənuko Yesu Almasihu, winen dō sə mazlab, anga aday à varak ikwen kəlire, à kak ikwen zek, aday kə sənən anan acəkan. ¹⁸ Nen apan ni gan amboh asa re, anga aday à cədek ikwen anan abayak nga sa san magwagway anahan a sə ngamak ikwen apan ata awan. Aday kə sənən, magwagway a kwanay a saa njad ata nà, way lele a sə zalay way ahay fok, i varak ikwen anan. Ki njiden anan pə kərtek a tu dō a Yesu azar aya fok.

¹⁹ Na ga amboh asa re nà, anga aday kə sənən anan məgala anahan. Tə məgala ata nà, i mak uko zek anà mənuko, dō sa daf apan nga ahay. Mbərom a kay anan ahay məgala anahan ata uho nà, ²⁰ ta sə slabakay anan ahay Yesu Almasihu à məkə wa, aday ta sə varan man sə njahay sə mazlab pə cakay anahan à mburom ata awan. ²¹ À man ata kutok, Yesu a lavan nga anà maslay a Mbərom ahay fok, tə bahay a tinen aya təkə fok, tatə məgala sə way ahay fok, tə mazlab a tinen aya təkə fok re. Sləmay anahan a ndar à man ata nà, zal sləmay ahay fok, kwa həna, kwa pə uho sa nay ata dūkwen, sləmay saa zalay anahan nà, ibay re. ²² Mbərom kə varak anan anan way ahay fok à alay anahan inde, natiya Mbərom a daf anan bahay a pa nga sə way ahay fok, aday bahay a pa nga su dō anahan ahay re. ²³ Dō anahan ataya nà, tə tərak zek ana Almasihu awan, aday sə njahay i zek anahan ata inde nà, winen, kawa anahan sə njahay à kwa ma inde anaw ata fok, aday kwa aha fok ata re.

2

Sumor a Mbərom sə varan sifa anà dō ahay

¹ À alay ata nà, kwanay kawa dō ma mac aya pa 'am a Mbərom, anga ki gen ahay way lelibay aya awan, kwanay dō mi nes aya re. ² Kə pərihen anan ahay azar nà, anà cəved su dō sə daliyugo ahay. Kə dāfen anan ahay apan anà bahay sə apasay lelibay aya awan, winen sa ga bahay pa nga sə apasay ahay à wulen ana atə bagəbaga mburom tə daliyugo ata awan. Sa ga mer su way həna à wulen ana dō sə dāfan apan anà Mbərom bay ataya dūkwen, apasay a lelibay ata re. ³ À alay ata nà, mənuko a fok dūkwen dā gak ahay way lelibay aya kawa dō ataya re, də pərahak anan ahay azar anà ubor si zek a nuko ahay. Də gay ahay nə way sa zlan à nga anə abayak nga a mənuko ahay dəkdek. Anga mer su way a mənuko ma gay a lelibay ataya nà, abay Mbərom i ga puko mivél kawa anahan sa ga pu dō a azar ataya fok re.

⁴ Əna cəkəbay matanan bay, acəka nà, mənuko dā gak anan i zek wa anà Mbərom, kə pəlak nuko cəvedabay. ⁵ Kwa abay mənuko kawa dō ma mac aya anga ines a mənuko ahay dəp nà, kə varak uko sifa wiya awan. À sifa ata inde nà, mənuko mə japay a tə Yesu Almasihu. A tam kwanay nə ta 'am kəriya awan, anga sumor anahan. ⁶ Mbərom a kə slabakak nuko à amac wa pə kərtek a tə Yesu Almasihu awan, anga mənuko mə japay a tə winen. A varak uko man sə njahay à mburom pə cakay anahan pə kərtek a tə Yesu Almasihu. ⁷ Mbərom a gak uko sumor ata tə alay ana Yesu Almasihu nà, sə dākay anan pa sə viyviya a nə, sumor anahan a zalay way ahay fok. ⁸ Mbərom a tam kwanay nà, ta 'am kəriya awan, anga kə dāfen nga pə winen, bina anga lele sə awan a kwanay a inde

ata bay. A gak ikwen sumor ata ⁹ pi mer su way a kwanay lele aya bay nà, angamaw? A ga nà, anga aday dōwan â sa njad sê zlapay anan bay fok. ¹⁰ Mbërom a ga matana aday nà, anga mënuko aya dukwen, mer su way anahan aya awan. A tëra mënuko dō wiya aya nê tē alay a Yesu Almasihu, anga aday dâ njad sa ga mer su way lele aya kutok. Mer su way a lele ataya nà, Mbërom a a lavay anan zek nà, kurre, anga aday dâ njad sa ga atan.

Dë tärak zek kërtek a tē Yesu Almasihu

¹¹ Əna bayiken pë anjahay a kwanay à alay ata aday. Kwanay nà, Yahuda ahay bay, kwanay dō su kon azar aya awan. Yahuda ahay ta ca pikwen nà, kwanay ma gad mädändalas aya itëbay. Anga ta jan anà nga a tinen nà, tinen dō ma gad mädändalas aya awan. Cəkëbay aday agad mädändalas a tinen ata nê sê sluwed si zek däkdek. ¹² Matanan, na jëka bayiken pë anjahay a kwanay a à alay ata aday nà, anga à alay ata nê kwanay dō dären dären aya pi zek wa tē Almasihu. Kwanay mädurlon aya à wulen sê Isëra'ila ahay inde. Mbërom a ban 'am ta sê zlapan anan tē way anà Isëra'ila ataya nà, kwanay uda ibay. Awan a a kwanay a inde ite kē dëfen anan ahay idë nà, ibay. Bina kwanay mē njahay aya pë daliyugo, aday kē sänen Mbërom bay re. ¹³ À alay ata nà, kwanay abay dären pi zek wa tē Mbërom, əna hëna kutok nê kwanay mē japay aya tē Yesu Almasihu, anga kē mbëdak anan mez anahan. Hëna kwanay bəse tē Mbërom kutok.

¹⁴ Hëna nà, Almasihu kē varak uko zay anà mënuko a fok, anga tē amac anahan nà, kē mbəzlak a wa jal sê sädök a sê gəzla Yahuda ahay pi zek wa tē zahav a azar aya ata awan. Winen nà, zay a hëna à mamasl a nuko inde ata kutok. ¹⁵ Aday a mbazl anan wa mägala ana Tawrita pi zek ta nga sa 'am anahan aya awan. Matanan, a japay anan Yahuda ahay pi zek tē zahav azar aya, a tëra atan kërtek kutok. Tē tärak zahav wiya awan anga ajapay a tinen tē Yesu Almasihu, a zlah anan mälmal a tinen, tē njadak zay à wulen a tinen. ¹⁶ Anahan sa mac pë dëdom mē zlängad ata nà, kē zëbak anan ana idë à wulen a tinen wa, a japay anan zahav ataya, tē tëra zahav kërtek, aday a zlah anan mälmal ana zahav ataya tatë Mbërom a kutok. ¹⁷ A nay ahay pë daliyugo nà, sê dakay anan nê zay inde anga manay Yahuda ahay, dō a bəse tē Mbërom ataya awan, aday zay inde anga kwanay dō su kon aya azar a, kwanay abay dären tē Mbërom ataya re. ¹⁸ Anga winen kutok, na wa mënuko a fok dī mba apan sê hädök pë cakay a Mbërom Bëbay a mënuko tē gëdan sê Apasay Cəncan a kërtek a ata awan.

¹⁹ Anga nan kutok, kwanay kē tären mbëlok ahay kabay mädurlon ahay sabay. Kwanay à gulom su doh a Mbërom inde kawa dō a Yesu azar aya re. Kwanay wan sê agay ahay kutok. ²⁰ Anga nan re, kē tären kon aya hëna mi dëzl aya à dëdon su doh a Mbërom inde ataya awan. Doh ata nà, saray anahan ma pak a dukwen tu dō maslan a Yesu ahay aday tu dō maja'am a Mbërom ahay re. Yesu Almasihu a ta nga anahan a sê tëra kon sê mide awan. ²¹ Anga winen a kutok, a mbazl bay, a tavay lele, aday winen apan i juëay, i tëra doh sê mazlaë a Mbërom cəncan awan, aday Bahay Mbërom i njahay uda awan. ²² Kwanay nà, mē japay aya tē winen. Anga nan, kwanay nà, kon a mē baslay aya i zled su doh ata inde, aday Apasay a Mbërom i njahay ù doh ata inde kutok.

3

Mer su way a Pol sa ga anga dō su kon azar aya awan

¹ Anga nan kutok, nen Pol dō si mer su way ana Yesu Almasihu, nen à dangay hëna nà, anga kwanay dō su kon azar aya awan. ² Ba kē slänen anan coy asanaw, Mbërom kē varak uno mer su way sê dākak ikwen anan sumor anahan ma ga awan anga kwanay. ³ Mbërom kē tëbak uno anan idë pë way anahan abay mi dër a ata awan. Hëna, na jak ikwen ayak panan mənjëk. ⁴ Kwanay apan ki jingen 'am uno a anan nà, ki i sänen idë uno kē tëbak sa san way a Mbërom a mi dër a pë Yesu Almasihu ata awan. ⁵ Kwakwa ata nà, Mbërom kà kak atan anan ahay uho anà dō ahay bay. Əna hëna kutok, tē alay ana Apasay Cəncan awan, kà kak anan ahay uho lele anà dō maslan anahan cəncan aya awan, aday anà dō maja'am anahan ahay re. ⁶ Way a abay mi dër ata nà, hëna kutok: Way a Mbërom a sê

zlapan anan abay ana Yahuda ahay dækdæk ata nà, kwanay dō su kon azar aya dūkwen ki njiden anan ite re. Kwanay tē Yahuda ahay kē tēren nē zahav kærtek. Aday way a Mbərom sē zlapay anan i varan anà dō a Yesu Almasihu ahay ata nà, i varak ikwen anan re. Way ataya fok, kē njiden atan nà, anga kē dæfen nga pē ləbara mugom awan.

⁷ Mbərom kà gak uno sumor, ta sē vuro mer su way anahan sē dakan atan anan ləbara mugom ata anà dō ahay tē mægala anahan. ⁸ Nen nà, dō ma va alay ì zek a à wulen su dō a Yesu ahay inde fok. Tē winen ata tæke dūkwen Mbərom kà gak uno sumor sē vuro mer su way sē dakan anan anà dō sē pəra ahay, zlile sē way a lele aya à Yesu Almasihu inde ata awan. Zlile sē way ata nà, mæduwen awan, dōwan i mba apan sa ndav anan wa sa san anan bay. ⁹ Mbərom kà gak uno sumor asa, sa kay anan ahay à jiyjay anahan inde nà, way a mi dēr ata i ga zek nē kækəmwaw. Mbərom dō sē ndakay way ahay fok ata, a dēr anan way ata kurre. ¹⁰ Əna hēna nà, Mbərom kà kak anan ahay way a mi dēr ata tē alay ana dō a Yesu ahay, anga aday maslay a Mbərom ahay tē bahay a tinen ahay à bagəbaga mburom inde ata, tē san kəlire a Mbərom inde pē way ahay fok. ¹¹ Mbərom a ga anan. Aday a ga anan way ata tē alay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko. ¹² Natiya awan, mənuko mē japay a tē Yesu Almasihu, aday dā daf nga pē winen re. Anga nan, dī mba apan sē hædek pē cakay a Mbərom mənəna ajəjar kutok. ¹³ Nen apan ni gak ikwen amboh, mbac à saa slahay pikwen wa anga dæce uno ahay sa ga anga kwanay ata bay. Dæce uno ataya tē gəbak ikwen ahay adəka nà, ataslay mivél, anga dæce ataya ti mak ikwen zek bayak awan.

Asan zek ana Yesu Almasihu anga mənuko

¹⁴ Anga nan kutok, hēna nen apan ni gan amboh anà Mbərom Bəbay a mənuko anga kwanay tē mivél kærtek awan. ¹⁵ Zahav su dō anahan ahay fok, kwa à bagəbaga mburom, kwa pē daliyugo, Mbərom winen bəbay a tinen fok. ¹⁶ Nen apan ni gan amboh nà, anga aday Apasay anahan à varak ikwen mægala à mivél a kwanay inde sē pərahan azar anà cəved anahan. Anga winen bahay sē mazlaḅ, mægala inde apan. ¹⁷ Na gan amboh dūkwen, aday Yesu Almasihu à njahay à mivél a kwanay inde sē coy anga kē dæfen apan nga. Na gan amboh asa nà, anga aday kē sənén zek ahay à asan zek a Mbərom inde. Ki gen matanan nà, ki tēren dō mægala aya awan, kawa dədazl sē way ma ha sləlay a lele ata awan, aday kawa doh ma pak saray a lele ata re. ¹⁸ Matanan, kwanay tu dō a Yesu ahay fok ki njiden mægala sa san asan zek ana Almasihu anga mənuko. Kwa aha, kwa siwa, kwa kækəma fok, asan zek anahan nà, inde tē mənuko hwiya. ¹⁹ Na gan amboh asa re, anga aday kē sənén asan zek ana Almasihu, way a sē zalak uko mægala sa san anan cərah ata awan. Ata nà, Mbərom i rah kwanay tē way a ma rah aya à winen inde ata awan.

²⁰ Mbərom a, dō sa mba pē way ahay fok ata, i ga way zal mbala anà mənuko sa mba apan sē bayak, kabay sē cəce panan ataya awan. I ga nē tē mægala anahan a sa ga mer su way a à mivél a nuko inde ata re. ²¹ Həruko anan nga, anga mer su way anahan a ma ga mæduwen ataya à wulen su dō anahan ahay inde tē alay ana Almasihu Yesu ata awan. Həruko anan nga pa sē viyviya awan. Amen!

4

Təruko zek kærtek

¹ Natiya awan, hēna nen à dangay nà, anga nen dō si mer su way ana Yesu Almasihu. Anga nan, u no sa jak ikwen ayak hēna nà, azla a kwanay à ga nē kawa tæde ana dō a Mbərom mē ngamay aya ata acəkan. ² Kawa sa ja nà, nihen a nga a kwanay à məndak səver. Tēren dō sækəffe aya awan, dō sē munapanaw ahay, aday səmen anan anà way ahay à wulen a kwanay inde tē asan zek awan. ³ Rəzlen anan à nga wa, anga aday ajapay ana Apasay a Mbərom sē varak uko ata à nes bay. Zay à tərak ikwen libər sē japay kwanay awan. ⁴ Dō a Yesu ahay nà, tē tərak zek ana Almasihu a kærtek, aday zek ata dūkwen kærtektække coy. Apasay Cəncan a dūkwen, winen kærtektække. Way a Mbərom a sē ngamak ikwen apan ata dūkwen aday kē dæfen anan idē ata nà, winen kærtektække re. ⁵ Bahay a mənuko a dūkwen kærtektække, adaf nga a mənuko pē Mbərom dūkwen kærtek

a re. Aday baptisma a mənuko sa ga ata dukwen, kərtek a re. ⁶ Də həran nga dukwen anə Mbərom a kərtek a ata awan, winen Bəbay sə do ahay fok. Winen Bahay a pa nga sə do ahay fok. Winen apan i ga mer su way tə do ahay fok, aday winen mə njahay a à do ahay inde fok re.

⁷ Mənuko fok də njadək mægala sa ga mer su way kawa sa zlan à nga anə Almasihu, dowan a sə varək uko anan ata awan. ⁸ Anga nan, ba mə vinde awan à Deftere a Mbərom inde kwakwa nà, natiya:

«À alay anahan sa ján way anahan à mburom ata nà,
a mbasay pu do manide anahan ahay,
a ra anan do ma ban ataya à alay,
aday a varan mægala anə do ahay kutok.*»

⁹ Aday 'am a «a ján way anahan à mburom» ata, a nan sa ja nə maw? Kawa sa ja nà, ba kə dazək ahay kurre pə daliyugo dezl à məkə. ¹⁰ Aday dowan a sə dazay ahay à mburom wa pə daliyugo ata nà, winen dowan a sa ján way anahan kwa à bagəbaga mburom anga aday à rah anan wa way ahay fok kutok.

¹¹ Aday sə gəzlan mægala si mer su way anə do ahay fok dukwen, winen awan. A varan anə do azar aya awan, mægala sə təra do maslan ahay, anə do hinen ahay, mægala sə təra do maja'am a Mbərom ahay, anə do hinen ahay, mægala sə dakan anan ləbara mugom a anə do ahay, aday anə do azar aya ite, mægala sə njahan pa 'am wa anə do ahay ta sə tətək anan way anə do ahay re. ¹² A gəzla mægala ata matanan ata nà, anga aday do ataya tã man zek anə do a Yesu azar aya fok sa ga mer su way a Mbərom. Ata do a Yesu ahay, kawa sa ja nà, zek ana Almasihu awan, i zla pa 'am pa 'am, ¹³ hus mənuko a fok di təra do mə japay aya pə kərtek a à cəved sa daf nga pə Yesu Wan a Mbərom, aday sa san winen a kutok re. Ata di təra do a ma san nga aya awan, aday anjahay a mənuko jiga i təra kərtek a tə ana Almasihu a kutok.

¹⁴ À alay ata nà, di təra kawa gwaslay ahay sabay. Aday atətək way mungwalay aya i mba apan sa bal mənuko kawa kwalalan, aday mad sa ga anan alay pa nga sə a'am ata sabay re. Do sə wurwer ahay ti mba apan sə dursək uko nga sabay re. ¹⁵ Əna sənuko zek ahay, juko anan didek sa 'am a Mbərom anə zek ahay adəka. Matanan, mənuko apan di təra do mə jəra aya kawa Almasihu awan, winen pa nga a nuko fok. ¹⁶ Mənuko nà, zek ana Almasihu. Sə japay anan hawal si zek ahay pə kərtek a nà, winen awan. Di ga a minje ti zek su do nà, anga hawal si zek ahay fok ta ga mer su way nə pə kərtek awan. Ata zek dukwen i har lele. Matanan re, do ana Almasihu ahay tə pələk zek ahay nà, ti har pə cəved a Mbərom fok lele.

Anjahay wiya awan, anga mənuko mə japay aya tə Almasihu

¹⁷ Natiya həna 'am a inde məduwen a nen apan ni jak ikwen anan ayak tə sləmay ana Bahay a mənuko. U no nà, gen anan nga anə 'am a anan lele: Kã sa pərihen anan azar anə azla su do sə pəra ahay bay, anga abayək nga a tinen a nà, pə way kəriya aya awan. ¹⁸ Abayək nga a tinen a nà, i idə zənzen a inde. Tinen ta san pa 'am sə sifa a Mbərom sa var ata bay, anga asəder a tinen pa 'am anahan. ¹⁹ Waray a gan atan sa ga mer su way lelibay aya bay jiga awan. Ta var anan nga a tinen sa ga nà, way sə ubor si zek a tinen ahay dəkdek, aday tə pərahan anan azar dukwen anə way sə mivəl a tinen ma ga waray aya dəkdek re.

²⁰ Əna kwanay nà, kə tətiken pə Almasihu wa nà, anjahay matana ata bay. ²¹ Na san zle, kə slənen anan ləbara anahan, kə təmihen anan re. Aday tə tətəkək ikwen anan way didek aya awan, way didek aya mbala ana Yesu Almasihu. ²² Tə dəkək ikwen anan nà, sə mbəsək anjahay a kwanay a sə kwakwa lelibay ataya awan. Anga anjahay a kwanay sə kwakwa ata nà, kə nəsek a mivəl a kwanay anga ubor si zek sa njək kwanay ahay. ²³ Həna nà, mbəsiken anan abayək nga a kwanay ahay, anga aday Apasay a Mbərom à mbədahək ikwen anan mivəl. ²⁴ Pərihen anan azar anə azla wiya awan, anga Mbərom a kə tərək

* 4:8 Capə Jabuura 68.19.

kwanay do wiya aya ma ga minje aya tē winen awan, anga aday kâ tēren do didek aya, do sa ga way tē cæved aya awan, do cæncan aya re.

²⁵ Anga nan kutok, hēna nà, kâ gæden mungwalay sabay. Jen anan i zek ahay nà, 'am didek awan, anga mænuko dē japak pi zek kærtek awan. ²⁶ Way kē cæbak ikwen nà, kâ sa gen mivel aday sa ga way lelibay aya bay. Pac i sa slahay ù doh nà, way a sē cæbak ikwen ata nà, â ndalay. ²⁷ Bina kâ sa mbiken anan cæved anà Fakalaw sa ga mer su way à kwanay inde bay. ²⁸ Kak do sē akar inde à wulen a kwanay nà, â mbesak akar nē sæfek. Â ræzlan à nga wa sa ga adæka nà, mer su way lele awan. Ata i njad anan way, aday winen dukwen i mba apan sa man zek anà do aday way a kæcan atan ataya ite. ²⁹ Kâ næsen anan 'am anà zek ahay bay. Jen anan i zek ahay nà, 'am lele aya, tæde sa man zek anà do sa pak slæmay ahay. ³⁰ Way sē cæban anà Apasay a Mbærom Cæncan ata nà, kâ si gen bay, anga Mbærom a ga pikwen vivay anahan sē dækay anan kwanay do anahan ahay nē tē winen awan. I sa tam kwanay pa sē viyviya dukwen, tē winen a re. ³¹ Kâ dæfen 'am ahay pē mivel bay. Awan â sa cæbak ikwen bay. Kî gen mugo bay re. Kâ sa ngærzen pi zek ahay bay, aday kâ sa gænihen anan i zek ahay bay re. Aday kâ si gen anan sædæk i zek ahay sabay jiga awan. ³² Matana awan, gen anà zek ahay adæka nà, way sumor aya awan. Sænen zek ahay re, aday pæsen anan anan ines i zek ahay, kawa ana Mbærom a sē pæsek ikwen anan anga Yesu Almasihu ata awan.

5

Anjahay à jiyjay a Mbærom inde

¹ Kwanay nà, wan a Mbærom ahay, aday a pølay kwanay re ata awan. Anga nan, sumor a nà, anjahay a kwanay â ga minje tē ana Mbærom awan. ² Gen asan zek kwa siwa siwa fok, kawa ana Yesu Almasihu a sē pølay mænuko ta sa mac anga mænuko ata awan. A var anan sifa anahan kawa way ma gad dungo awan, mē varan a anà Mbærom, aday a zlan à nga à Mbærom re ata awan.

³ Hēna nà, kwanay kē tēren do a Yesu ahay coy. Anga nan, way lelibay aya kawa adah uho, way ma ga waray azar aya awan, awahay ubor pē way sē do ahay fok nà, dōwan â sa slaf slæmay a à wulen a kwanay inde kwa mænjoek bay. ⁴ Aday asa, dōwan â sa nes 'am bay, dōwan â sa cæcap 'am bay, aday dōwan â sa kælap 'am lelibay aya kærifa bay re. Sumor a nà, miresl a kwanay ahay tē ngæran anà Mbærom adæka. ⁵ Kē sænen apan zle, do sa dah uho ahay, tu do sa ga way ma ga waray ataya fok nà, ti njad sē njahay à bahay ana atē Almasihu tē Mbærom inde bay. Do sē wahay ubor pē way sē do ahay ahay dukwen, ti canan pē ide wa anà bahay a Mbærom bay jiga re. Anga way a tinen a sē wahay apan ubor ata a zlan atan à nga zal zek a Mbærom awan, tē dæfan apan nē kawa way sē pæra a tinen.

⁶ Anga nan, kâ sa bænen anan à 'am wa anà do sa njak kwanay ta 'am sē mindel ahay ata bay. Bina Mbærom a ga mivel pu do sa ngam sē tæma 'am anahan bay ataya nà, anga jæba sē way a tinen a sa ga sē mindel ataya awan. ⁷ Matana kutok, jæba su do ataya nà, kâ sa jipen tē tinen a bay jiga awan. ⁸ À alay ata nà, kwanay i ide zænzen a inde. Əna hēna kwanay i ide jiyjay a inde, anga ajapay a kwanay tē Bahay a mænuko Yesu. Anga nan, anjahay a kwanay â tæra nà, anjahay su do sē ide jiyjay ahay kutok. ⁹ Na ja matana ata nà, anga way sumor aya awan, tē way lele aya pa 'am a Mbærom, aday tē way didek aya fok, ta nay ahay nē i ide jiyjay ata wa. ¹⁰ Gen anan may sa san nē way sa zlan à nga anà Bahay a mænuko ata awan. ¹¹ Kâ sa jipen tu do sa ga way sē ide zænzen ataya bay jiga awan. Anga way a tinen a sa ga ataya nē, way kærifa aya vørre. Sumor a nà, ten patan Mbærom adæka. ¹² Anga way a tinen a sa ga ataya nà, kwa sē slæfan slæmay dukwen, di ngam bay, anga way ataya nē ma ga waray aya tē mindel. ¹³ Bina kak dā tak patan Mbærom nà, way a tinen a ma ga lelibay ataya ti kay uho à jiyjay a inde. ¹⁴ Bina way ma kay a uho nà, ide jiyjay i ca anan uho. Anga nan, dā wa:

«Iken do ma njak ahan awan, pædek bidaw?

Slabak à amac wa, aday Almasihu i kak anan jiyjay anahan kutok.»

¹⁵ Anga nan kutok, sōnen pə guter anga anjahay a kwanay â sa ga kawa ana dō sa san awan bay ataya bay, əna kawa su dō ma san way aya awan. ¹⁶ Kâ sa nōsen anan alay a kəriya a bay. Gen nə mer su way lele aya kwa siwa fok, anga alay a hōna nuko uda ata nà, lelibay awan. ¹⁷ Matanan, kâ sa tōren dō mindel aya bay, əna sōnen way a Mbərom sa gan may kî gen ataya awan. ¹⁸ Kâ sa viwen nga tə mahay bay, anga ki i nōsen anan sifa a kwanay. Suwan Apasay a Mbərom â rah à mivel a kwanay inde. ¹⁹ Gen ara sa man zek i zek ahay à wulen a kwanay inde, tə ara sə zambad anan Mbərom, tə ara sə hōran nga anà Mbərom, aday tə ara kawa ana Apasay a Mbərom a sə tətakak ikwen anan ataya fok. Hōren anan nga anà Bahay a mənuko. Gen anan ara tə mivel kərtek awan. ²⁰ Ngōren anan anà Bəbay Mbərom kwa pa ma fok, kwa siwa fok, tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu.

Anjahay a mungol tə uwar à gulom su doh inde

²¹ Dəfen anan apan i zek ahay à wulen a kwanay inde lele, anga kwanay dō sə dəfan apan anà Almasihu ahay.

²² Kwanay uwar ahay, dəfen anan apan anà mbaz a kwanay ahay lele. Matanan i dəkay anan kwanay kə dəfen anan apan anà Almasihu. ²³ Anga mbaz a lavan nga anà uwar, kawa Almasihu winen apan i lavan nga anà dō anahan ahay ata awan. Pu dō ana Almasihu ahay nà, winen nə nga awan. Dō anahan ataya nə tə tərak zek anahan awan, aday i tam atan. ²⁴ Natiya kutok, kwanay uwar ahay, dəfen anan apan à mbaz a kwanay ahay à kwa ma inde anaw fok, kawa dō ana Yesu Almasihu ahay sə dəfan apan ata re.

²⁵ Kwanay mungol ahay ite, pəlen anan uwar a kwanay ahay kawa ana Almasihu sə pəlay anan dō anahan ahay ata awan. Almasihu nà, a pəlay anan dō anahan ahay, kə varak anan sifa anahan anga tinen. ²⁶ A var anan sifa anahan anga aday dō anahan ataya tē təra cəncan aya awan. Kə banak atan tə a'am aday ta 'am anahan. Kə banak atan anga aday tē təra cəncan aya pa 'am a Mbərom. ²⁷ Ata nà, ti tavay pa 'am a Mbərom nà, tə mazlab awan, tinen mənəna ines. Kwa way lelibay a sa nes atan dukwen, â ga inde patan ibay re. Dō anahan ahay adəka nà, tə tərak cəncan aya awan, tinen mənəna mungok ahay kutok. ²⁸ Matana kutok ite re, mungol â pəlay anan uwar anahan kawa winen sə pəlay anan zek anahan ata awan. Dō kə pəlak anan uwar anahan nà, wita a pəlay nə zek anahan awan. ²⁹ Tə dīdek a nà, dōwan kula kà nak anan idē i zek anahan nə ibay. Adəka nà, i ba anan zek anahan lele ta sə varan way sa pa anà zek. Yesu Almasihu winen apan i gan nga anà dō anahan ahay nà, matana kutok. ³⁰ Anga mənuko fok də tərak hawal si zek anahan aya awan. ³¹ Deftere a Mbərom a ja nà: «Anga nan, dō mungol a i mbəsak anan bəbay anahan tə may anahan, i hədek pə cakay ana uwar anahan. Cew maya a tinen a ti təra nà, zek kərtektəkke coy.*» ³² 'Am a Deftere sa ja ata nà, way məduwen a mi dər a uda awan. Əna pi nen nə Deftere a ja 'am a anan nà, pə Almasihu tu dō anahan ahay. ³³ Aya əna, 'am ata hōna ma ja dukwen anga kwanay re. Matana hōna, kuwaya â pəlay anan uwar anahan kawa winen sə pəlay anan zek anahan ata awan. Aday uwar dukwen â dəfan apan anà mbaz anahan lele re.

6

Gwaslay ahay tə bəbay a tinen ahay

¹ Kwanay gwaslay ahay, bənen anan à 'am wa anà bəbay a kwanay ahay tə may a kwanay ahay, kawa ana Bahay a mənuko sa gan may ata awan. Wita nà, way aday tədə a zla apan dō a Yesu ahay tē ga anan ata awan. ² 'Am a Mbərom a ja nà: «Dəfan apan anà bəbay anak tə may anak.*» Wita nà, nga sa 'am mama'am a mbala a Mbərom sa var ta sə zlapak uko apan tə way inde ata awan. ³ 'Am anahan a sə zlapak uko anan ata nà, natiya: «Kak kə dəfak atan apan nà, ngama i tərak, ki ga zile pə daliyugo.» ⁴ Kwanay bəbay ahay ite, kâ si gen way sə cəban anà gwaslay a kwanay ahay bay, əna jen atan pə akəta, aday tətiken atan anan way nà, kawa sa zlan à nga anà Bahay a mənuko ata awan.

* 5:31 Ca pə Laataanooji 2.24. * 6:2 Ca pə Gurtaaki 20.12; Tooktaaki Tawreeta 5.16.

Bile ahay tɔ bahay a tinen ahay

⁵ Kwanay bile ahay, dɔfen anan apan anà bahay a kwanay ahay hɔna pɔ daliyugo ata awan, bɛnen atan à 'am wa tɔ ajɛjar a kosl kosl jiga awan, kawa kɔ dɔfen anan apan nɛ anà zek ana Almasihu awan. ⁶ Dɔfen atan apan wanahan anga sa jɔka ti dɔfak ikwen ide ata bay, kabay anga sa zlan atan à nga ata bay. Əna gen mer su way a kwanay nà, anga sa zlan à nga à Mbɛrom aday tɔ mivel kɔrtek aya awan, anga kwanay nɛ bile ana Almasihu ahay. ⁷ Gen mer su way nà, tɔ ataslay mivel a, kawa ki gen anan mer su way nɛ anà Bahay a mɛnuko, bina anà dɔ zɛnzen a bay. ⁸ Sɛnen apan lele: Kwa iken bile, kwa iken bile bay fok nà, ka gak mer su way lele aya cɛna, Bahay a mɛnuko i varak apan magwagway anahan a way anahan.

⁹ Kwanay bahay ahay ite, gen anan nga anà bile a kwanay ahay tɔ cɔved awan. Mbɛsiken 'am sɛ kɔtɔbar atan à alay wa re. Anga kɔ sɛnen apan zle, kwanay tɔ tinen a tɔke fok nà, dɔ sɛ lavak ikwen nga inde kɔrtek à mburom. Winen nà, a ca pikwen fok hɛrro à alay kɔrtek a wa.

Way sɛ alay su dɔ a Yesu ahay

¹⁰ Hɔna kutok nà, tɛren dɔ gɔdan aya njɛnnjan, mɔ tavay aya lele tɔ mɛgala ana Bahay a mɛnuko. ¹¹ Tɛmihen way sɛ alay a Mbɛrom sɛ varak ikwen ataya à alay inde, anga aday sɛ tavan pa 'am anà wurwer ana Fakalaw. ¹² Anga vɛram a nuko saa ga ata nà, di ga nɛ tu dɔ zɛnzen aya bay. 'Di ga vɛram ata nà, tɔ apasay lelibay aya aday tɔ bahay a tinen aya tɔke re. Tinen tɔ lavan nga anà daliyugo a anan hɔna mi nes ata awan. Aday vɛram a mɛnuko asa nà, tɔ way lelibay aya à wulen ata ana bagɔbaga mburom tɔ daliyugo ata awan. ¹³ Anga nan kutok, ren way sɛ alay a Mbɛrom sɛ varak ikwen ata à alay inde, anga luvon a manidɛ ata kà nak ahay pikwen sa naa pa kwanay. Tɛren pa 'am nà, dɔ mungol aya awan. Husen anan vɛram a kwanay, ki men anan wa bay jiga awan. ¹⁴ Matanan, hɔna nà, liven zek, tiven nà, mungol mungol a kutok. 'Didek a Mbɛrom i tɛra kawa zana ma bɛn a à zar kutov dɛrkat ata kutok. Way lele aya pa 'am a Mbɛrom ti tɛrak ikwen kawa palalam sɛ njamde pɔ dɛginɛginɛ. ¹⁵ Alavay zek a kwanay sɛ dɔkay anan lɔbara mugom a sɛ varan zay anà dɔ ahay fok ata i tɛrak ikwen kawa tɔkarak à saray a kwanay ahay inde. ¹⁶ Kwa siwa fok, dɔfen nga pɔ Yesu tɔ mivel kɔrtek awan. Ata i tɛrak ikwen mbaray sɛ kɔcaw pikwen wa gadam ana Fakalaw sɛ mbalay kwanay ataya awan. Kwa gadam ataya tinen tɔ uko aya dɔp nà, mbaray ata i mbacay anan. ¹⁷ Mbɛrom kɔ tɛmak kwanay. Dɔfen apan nga aday i tɛrak ikwen dugwala à nga a kwanay inde. Bɛnen anan 'Am a Mbɛrom nɛ lele, i tɛrak ikwen kawa maslalam ana Apasay sɛ varak ikwen ata awan.

¹⁸ Gen anan amboh à Mbɛrom tɔ mivel kɔrtek a kwa siwa siwa fok, kawa ana Apasay anahan a sa taa dɔkak ikwen anan ata awan. Gen anan amboh à Mbɛrom sɛ cɛce panan wa way ahay cara cara. Kà sa njɛken anan ahan sa ga amboh matanan ataya bay, liven zek lele. Matanan gen amboh anga dɔ a Yesu ahay fok re. ¹⁹ Gen amboh anà Mbɛrom anga nen, aday à vuro cɔved sa ja anan 'am anahan, aday nɛ dɔkay anan lɔbara anahan mugom a mɛnjɛna ajɛjar. Əna nɛ dɔkay a nà, way a Mbɛrom mi dɛr aya sɛ duko anan ata fok. ²⁰ Nen à dangay nà, anga Yesu kɔ slɛnak nen sɛ dɔkay anan lɔbara mugom a pɔ winen awan. Matanan, gen anan amboh à Mbɛrom anga aday nɛ dɔkay anan 'am anahan ata cɛrah mɛnjɛna zlawan, kawa tɔde abay nɛ dɔkay anan ata awan.

Pol a jan 'am anà dɔ ahay

²¹ Na gan may hɔna nà, kɔ sɛnen anjahay uno ti mer su way uno à man a anan ata ite. Tikikus nà, mɛrak uno, car uno re, aday winen dɔ sa ga mer su way ana Bahay a mɛnuko tɔ mivel kɔrtek awan. I mak ikwen anan lɔbara uno ahay fok. ²² Anga nan, hɔna nen apan ni slɛnak anan ayak à man a kwanay, saa dɔkak ikwen anan lɔbara a manay ahay fok. Ata aday i mak ikwen a mivel ù doh lele kutok.

²³ Atɔ Bɔbay Mbɛrom tɔ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko, tɔ varan anà mɛrak ahay nɛ zay, asan zek, tɔ mɛgala sɛ adaf nga a tinen pɔ Yesu.

²⁴ Sumor a Mbərom â tərən anà dō sə pəlay Bahay a mənuko Yesu Almasihu tə asan zek a sa ndav kulibay ataya fok.

Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà dɔ sɛ Filipi ahay

Adakay way pɛ deftere a anan

Filipi nà, wulen su doh mɛduwen a pɛ cɛved sa zla à Ruma a inde. Pol winen dɔ kɛrtek à wulen su dɔ sa daf egliz à man ata ataya awan, aday a pɛlay anan dɔ a Yesu ahay à Filipi cɛvedabay. A tɛtakan atan way pɛ anjahay sa ma nga à mɛndak ata awan, a dakan atan anan ayak miter mungwalay aya inde, aday a varan atan mɛgala sɛ pɛrahan azar anà adaf nga a tinen pɛ Yesu.

Nga sa 'am ahay

Pol a ngɛran à Mbɛrom anga Filipi ahay (1.1-11)

Yesu winen dɔ si mer su way a Mbɛrom ma ma nga à mɛndak awan (1.12 - 2.18)

Avar mɛgala aday adakay way (2.19 - 4.9)

'Am mɛdakwidok aya awan (4.10-23)

Pol a jan ayak 'am anà dɔ sɛ Filipi ahay

¹ Sɛ vindek ikwen ayak 'am a anan nà, nen Pol tɛ Timote, manay dɔ si mer su way a Yesu Almasihu ahay. Ma jak anan ayak 'am anà dɔ sɛ lavan nga anà egliz ahay tu dɔ si mer su way a kwanay ahay fok à egliz inde. Aday ma jak anan ayak 'am anà dɔ sa daf nga pɛ Yesu Almasihu azar aya à wulen su doh sɛ Filipi ata inde fok re. ² Mbɛrom Bɛbay a mɛnuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a mɛnuko tâ gak ikwen sumor aday tâ varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngɛran à Mbɛrom anga dɔ sɛ Filipi ahay

³ Kwa siwa nɛ bayakak pɛ kwanay cɛna, nɛ ngɛran anà Mbɛrom anga kwanay. ⁴ À alay a nen apan ni gan amboh à Mbɛrom anga kwanay fok cɛna, hwiya na ga nà, tɛ ataslay mivel awan. ⁵ Nɛ ngɛran à Mbɛrom, anga kwa pɛ ana kwanay sɛ tɛma Yesu Almasihu à mivel a kwanay inde nà, mɛnuko apan dɛ dakay anan lɛbara anahan mugom a pɛ kɛrtek awan. ⁶ Mbɛrom kɛ dazlak anan sa ga mer su way lele awan, à mivel a kwanay inde. Aday na san zle, i pɛrahan azar sa ga matana awan, hus i ndav a wa pɛ luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata awan. ⁷ Nen nɛ pɛlay kwanay tɛ dɛdek awan. Kak nɛ bayakak way matanan anga kwanay nà, wita lele. Bina kwa nen à dangay, kwa nen apan ni tɛker anan lɛbara a Yesu mugom a aday sɛ dakay anan dɛdem anahan tɛkedɛ nà, mɛnuko a fok dɛ japak à sumor a Mbɛrom a su go ata inde re asanaw! ⁸ Natiya dɛkwen, Mbɛrom a san zle, nɛ pɛlay kwanay tɛ mindel kawa ana Yesu Almasihu sɛ pɛlay mɛnuko ata awan.

⁹ Aday amboh uno sa ga anga kwanay ata nà, natiya: U no asan zek a kwanay â zɛga pa 'am pa 'am. Matanan ki sɛnen sɛ gɛzlan alay pi zek wa anà way ahay tɛ cɛved dɛdek awan. ¹⁰ Ata ki sɛnen sɛ gɛzla anan way lele aya pi zek wa tɛ way lelibay aya awan, aday hus pɛ luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata nà, hwiya ki njihen mɛnjɛna sa ga ines, dɔ cɛncan aya awan. ¹¹ Ki gen nà, way lele aya hwiya, aday saa varak ikwen mɛgala ata nà, Yesu Almasihu awan. Ata dɔ ahay ti ca pi mer su way a kwanay a lele ataya nà, ti zambad a Mbɛrom, aday ti hɛran nga.

Adakay anan lɛbara a Yesu Almasihu

¹² Matanan mɛrak uno ahay, u no sɛnen anan way a anan lele: Dɛce a su to nga hɛna ataya nà, ta mak zek adɛka nɛ sɛ dakay anan lɛbara a Yesu mugom awan. Ta ma zek sɛ dakay anan nɛ pa 'am pa 'am, bina ta mbak apan sɛ tavay anan mer su way adɛka bugol bay. ¹³ Natiya suje ahay à gulom su doh ana bahay a anan, tu dɔ a azar aya fok, ta san zle nen hɛna à dangay nà, anga nen dɔ sa ga mer su way a Yesu Almasihu. Ta ban nen nà, anga nan. ¹⁴ Lɛbara sɛ aban nen a anan ata nà, kà mak anan zek anà dɔ a mɛnuko

azar aya bayak a adɛka, sɛ dɛkay anan lɛbara a Yesu mɛnjɛna sɛ jɛjar bugol. Ta ma nga sɛ dɛkay anan 'am a Mbɛrom nà, pa 'am pa 'am.

¹⁵ Tɛ dɛdem a nà, dɔ ahay inde tinen apan ti dɛkay anan lɛbara a Yesu Almasihu nà, sɛ sɛrak anga nen. Əna dɔ azar aya ite nà, tinen apan ti dɛkay anan nɛ tɛ mivel kɛrtek awan. ¹⁶ Tinen, ta ga mer su way ata nà, anga tɛ pɛlay Yesu Almasihu. Ta san zle, ta ban nen à dangay dukwen pi mer su way ata wa re. ¹⁷ Aya əna, dɔ a sɛ dɛkay anan lɛbara a Yesu Almasihu sɛ sɛrak anga nen ataya nà, abayak nga a tinen aya nɛ lelibay jiga awan. Ta ga matanan nà, anga ta gan may sɛ zɛga anan dɛce uno à dangay adɛka bugol.

¹⁸ Cɛkɛbay, kwa à ga nɛ dɔ ataya tɛ dɛkay anan 'am a Mbɛrom a nɛ tɛ mivel kɛrtek awan, kwa à ga nɛ tɛ mivel kɛrtek a bay tɛkede nà, munapanaw! Lɛbara a Yesu Almasihu adɛka nà, kà tak 'am coy. Wita, i cɛbo bay, nen nɛ taslay adɛka nà, mivel. Ni taslay anan mivel nɛ kwa siwa siwa fok, ¹⁹ anga na san zle, way a su to nga ataya fok ti ma zek adɛka nà, sa tam anan sifa uno à dɛce wa. I tɛra matanan nà, anga amboh a kwanay sa ga, aday anga mamɛzek ana Apasay a Yesu Almasihu a sɛ slɛnay ata awan.

²⁰ Way a nen sɛ pɛlay aday na dɛf apan nga ata nà, u no nɛ à tɛra, i go waray bay. Kwa à ga nɛ hɛna, kwa à ga nɛ siwa siwa, kwa nɛ mɛcak, kwa nen tɛ sifa awan, u no nà, zek uno à hɛran nga anà Yesu Almasihu tɛ dɛdek a hwiya. ²¹ Anga hɛna kɛma, kak nɛ njahak uho tɛ sifa a nà, nɛ hɛran nga nɛ anà Yesu Almasihu. Aday kak nɛ mɛcak dukwen, wita suwan re. ²² Kak nen inde tɛ sifa pɛ daliyugo dukwen, lele, anga ni mba apan sa ga mer su way a Mbɛrom mba. Ni gan may hɛna nà, anà wura dukwen, na san fan bay re.

²³ Abayak nga uno hɛna dukwen kɛ gɛzlak cew re. Abay na gan may, nà zla way uno saa njahay pɛ kɛrtek a tɛ Yesu Almasihu à mburom. Ata pi nen nà, suwan nɛ wita awan. ²⁴ Aya əna, tɛ winen ata tɛke dukwen, suwan nɛ njahay uho tɛ sifa awan, anga sa mak ikwen zek adɛka. ²⁵ Wita dukwen nɛ sɛnak anan coy, i ga zek matana awan. Na san zle ni njahay uho tɛ kwanay fok, anga aday kɛ zɛgihen anan sa dɛf nga pɛ Yesu tɛ ataslay mivel a lele. ²⁶ Natiya kutok, na zlak ayak pɛ cakay a kwanay nà, ki tislɛn mivel bayak awan, ki hɛren anan nga anà Yesu Almasihu, anga nen inde à man a kwanay ata awan.

Tiven lele anga lɛbara a Yesu Almasihu

²⁷ Lele a hɛna kɛma, anjahay a kwanay à ga nɛ lele aday dɔ ahay tɛ san kwanay nà, dɔ sa dɛf nga pa 'am a Yesu Almasihu ahay acɛkan. Natiya, kwa ni zlak ayak pɛ cakay a kwanay, kwa ni zlak ayak bay, ni slɛne lɛbara a kwanay a dukwen, hwiya ni san kwanay mɛ tavay a lele ndekɛrkɛrre tɛ mivel kɛrtek awan, anga lɛbara a Yesu mugom awan. ²⁸ Aday ni san ki jɛjiren anan anà dɔ manidɛ a kwanay ahay kula bay re. Ata ka sak a jɛjiren atan bay cɛna, ti san tinen nɛ dɔ mɛ lize aya awan, aday kwanay nà, kɛ tɛmen adɛka coy. Wita dukwen, sa ga anan nɛ zek a Mbɛrom awan. ²⁹ Mbɛrom kà gak ikwen sumor anga aday kɛ dɛfen nga pɛ Yesu Almasihu. Əna sumor anahan ata nà, sa dɛf apan nga cɛna coy bay, sa sa dɛce anga winen a re. ³⁰ À alay a nen àga kwanay ata nà, kɛ cinɛn anan anà vɛram uno sa ga anga 'am a Mbɛrom ata awan, aday hɛna dukwen nen apan ni ga vɛram ata re. Natiya mɛnuko fok dɛ japak sa ga vɛram ata kawa ana kwanay a hɛna, kwanay a uda ata re.

2

Men anan nga a kwanay à mɛndak kawa ana Yesu Almasihu sa ga

¹ Hɛna nà, kwanay mɛ japay a kɛrtek tɛ Yesu Almasihu asanaw? Asan zek anahan i varak ikwen mɛgala re bidaw? Na wa, Apasay Cɛncan a kɛ japak kwanay pɛ kɛrtek a tɛ winen a ba? Kwanay aya dukwen, kwanay apan ki sɛnen zek ahay aday kwanay apan ki gen anan sumor i zek ahay re asanaw? ² Natiya, kak a nak ikwen ataslay mivel uno à rah wa nà, 'am à zlak ikwen pi zek. Asan zek a kwanay à ga nɛ kɛrtek, mivel a kwanay ahay à ga kɛrtek aday abayak nga a kwanay ahay dukwen à ga nɛ kɛrtek a re. ³ Kà si gen mer su way à wulɛn a kwanay ahay inde tɛ sɛrak aya bay. Kabay kà si gen mer su way sɛ hɛran nga anà zek a kwanay ahay bay re. Adɛka bay, men anan nga a kwanay nà, à mɛndak, aday cen pɛ dɔ ahay nɛ, kawa tɛ zalay kwanay bugol. ⁴ Kà si gen way sa mak ikwen zek

a kwanay aya dəkdek bay, əna gen nə way sa man zek anà dō ahay re. Ki gen anan way a anaya nà, ata ataslay mivel uno i rah wa acəkan. ⁵ Abayak nga a kwanay â ga nə kawa ana Yesu Almasihu.

⁶ Winen a aday nà, tinen tə Mbərom a nə kərtek, kwa həna kabay.

Əna tə winen ata təke dukwen, kà gak anan may sə lavay a nga anahan tə Mbərom a sabay re.

⁷ Adəka bay, a ca pa man sə njahay anahan ata nà, kawa way kəriya awan, a mbəsakak anan ayak.

Tə wahay anan awahay pə daliyugo à wulen sə dō ahay, tə sənək anan winen dō.

Kə tərək anan zek anahan bile awan.

⁸ Kà mak anan nga anahan à məndak ta sə dəfan apan anà Mbərom hus pə amac, amac pə dədom mə zləngad awan.

⁹ Anga nan kutok, Mbərom a cakaf anan, a ma anan pa man sə njahay anahan a kurre ata awan.

A daf apan sləmay sə zalay sləmay sə way ahay fok tə mazlaḅ.

¹⁰ Anga nan kutok, dō ahay fok, â ga nà, à bagəbaga mburom, â ga nə pə daliyugo, kwa à man su dō ma mac aya dukwen,

ta sak a sləne sləmay a Yesu cəna, tinen a fok ti dukwen gərmec ù vo.

¹¹ Tinen a fok ti həran nga anà Mbərom, Bəbay a nuko, ta sa ja nà, Yesu Almasihu winen Bahay awan.

Ken anan jiyjay sa 'am a Mbərom pə daliyugo

¹² Natiya, mərək uno ahay, kə sənən apan zle, Yesu nà, kə dəfak anan apan anà Mbərom. Həna dukwen, dəfen anan apan anà Mbərom kawa ana kwanay sə dəfan apan à alay a nen àga kwanay ata awan. Ka taa dəfen anan apan nə lele. Â ga həna nen inde àga kwanay sabay dəp nà, gen matanan hwiya. Kwanay nà, kə təmen coy. Natiya, gen mer su way lele aya sə dəfan apan à Mbərom tə ajəjar a kosl kosl jiga awan. ¹³ Anga Mbərom a mbədahak ikwen anan mivel kawa sa zlan à nga, aday kî gen mer su way lele aya sa zlan à nga re.

¹⁴ Pi mer su way a kwanay saa ga fok cəna, kâ si gen tə agungoz a bay, kâ sa tərihen apan à wulen a kwanay ahay inde bay re. ¹⁵ Natiya ki tərən dō lele aya, mənəna ines ahay, ki tərən wan a Mbərom lele aya awan, à wulen su dō mi nes a aya, aday huwan aya re ata awan. Tinen a fok i idə zənzen inde. Anga nan kutok, ken anan jiyjay a kwanay à wulen a tinen inde pə daliyugo kawa mawuzlawazl sa nga mburom ahay, ¹⁶ aday dîken atan anan 'am sa njad sifa pə Mbərom wa. Ata ki gen matanan nà, pə luvon a Yesu Almasihu saa may ahay ata nə, nen ni taslay mivel tə kwanay pə idə anahan. Anga ni san kutok, mer su way uno, tə dəcə uno sa sa anga kwanay ata nà, kə tərək uno kəriya bay. ¹⁷ Həna, adaf nga a kwanay pə Yesu ata nə, kə tərək kawa way mə varan à Mbərom. Aday nen nà, hinahibay ti i vad nən dəp nà, mez uno i təra kawa way mə varan a anà Mbərom re, i japay pi zek tə way ana kwanay sə varan ata awan. Aday dukwen, i taslak uko anan mivel bayak adəka, nen tə kwanay a təke fok. ¹⁸ Kwanay dukwen, tislən mivel pə kərtek awan. Matanan tasluko mivel jiga awan.

Atə Timote tə Epafəroditus

¹⁹ Həna, kak kà zlak anan à nga anà Bahay Yesu nà, na gan may sə slənək anan ayak Timote àga kwanay bəse. Ata aday ni sləne ləbara a kwanay a nà, i vuro ataslay mivel.

²⁰ Anga uwec wa Timote a cəna, dōwan inde kwa kərtek sə bayak pə kwanay kawa nen nà, ibay. Si winen a taayak. ²¹ Dō a azar ataya fok nə tə pəlay sa gan mer su way a Yesu Almasihu bay. Ta ga nà, mer su way sa zlan à nga anà zek a tinen aya cəna coy. ²² Əna kə sənən zle Timote nà, kà slək mungol wanahan, anga kə gak mer su way lele aya sə dəkay anan ləbara a Yesu mugom awan, manay maya awan. Winen nà, kawa wan pə cakay ana bəbay anahan ata awan. ²³ Natiya, həna kutok u no sə slənək ayak nə winen awan, əna ni ca pə sariya uno su go ata lele aday. ²⁴ Nən a dukwen na san zle Mbərom i mbəsuko ayak cəved saa zlak ayak àga kwanay azana re.

²⁵ Aday asa, na gan may sə slənak ikwen anan ayak mərak a mənuko Epafəroditus, winen dōwan a kwanay sə slənay ahay à man uno sa naa cak ayak upo ata awan. Tə winen nà, ma gak mer su way a Mbərom miya awan, mə rəzlek anan à nga wa anà 'am a Mbərom miya re. ²⁶ U no sə slənak ikwen anan ayak, anga haway a kwanay a, a gan tə mindel, winen à ajalay nga inde, bina a san zle kə slənen pə ləbara sə dəvac anahan a re. ²⁷ Didek a acəkan, dəvac kà gak anan. Ibay mənəcək abay i mac coy. Əna Mbərom kə jalak panan nga, kə mbərak anan. Mbərom a jalay nga nà, pə winen wa cəna coy bay. A jalay nga nə pi nen wa re. Mbərom a mbar anan nà, anga aday ajalay mərava anahan tə dəcə azar aya tē zulo à nga wa bay.

²⁸ Anga nan, na gan may tə mindel sə slənak anan ayak à man a kwanay aday ka sak a cinen anan nà, kə tislən mivəl bayak awan. Ata aday nen dūkwən ni jalay awan gem sabay re. ²⁹ Matanan, təmihən anan nà, tə ataslay mivəl awan, anga kwanay a fok kə tərən dō a Yesu ahay. Dəfen anan apan anà jəba su dō aya kawa winen ata awan. ³⁰ Winen nà, kə zukwa mac anga mer su way a Yesu Almasihu. A may pa 'am sə bələlən wa vet vet, anga su mo zek ti mer su way ahay, pa 'am a kwanay a wa.

3

Dəfuko nga nà, pə Yesu kərtek coy

¹ Mərak uno ahay, 'am a inde həna u no sa jak ikwen anan ayak: Tislən mivəl anga kwanay dō a Yesu ahay. Aday u no sa jak ikwen ayak həna asa nà, pə way aday nə dəkak ikwen anan ayak coy ata awan. U go isew sə dəkak ikwen anan ayak miza bay re. Aday 'am a anaya ti ba kwanay pə atətək way lelibay aya wa ite re.

² Bənen nga a kwanay pu dō sa jəka ki i tərən dō a Mbərom ahay nà, si gəden mədəndalas aday ataya awan. Tinen dō sa ga way lelibay aya awan, tinen kawa kəla ahay, dō a Mbərom ahay itəbay. ³ Dō a Mbərom didek aya nà, mənuko a adəka. Anga mənuko apan dī hərən nga à Mbərom tə məgala sə Apasay Cəncan awan, aday də taslay mivəl anga Yesu Almasihu. Bina dā daf nga pə way si zek a mənuko ahay bay.

⁴ Kak adaf nga pə way si zek a mənuko ahay nə lele kəma, abay tiya nà, nen ni daf apan nga itəbay dāw? Aday kak dōwan a inde kə bayakak, lele sa daf nga pə way si zek ataya nà, nen ni lahan apan adəka bidaw? ⁵ Nen a aday nà, zaav sə Yahuda guzgwez awan, wan sə Isəra'ila ahay. Nen mə wahay a à slala ana Benyamin inde. Na ga luvon jəmaakan pə dəba sə awahay uno wa cəna, tə gudō mədəndalas. Kak tə day sə dəfan apan anà Tawrita nà, nen nə dəfan apan tə mindel bina nen à wulən sə Farisa ahay inde. ⁶ Ta day sə pəra a manay Farisa ahay dūkwən, nə pərahan azar nà, təhhe lele, hus nen à sa ga anan alay tu dō sə pərahan azar à Yesu ahay. Ta day sə didem ana Tawrita dūkwən, mungok uno ibay re.

⁷ Na taa ca pə way ataya fok nà, kawa way su mo zek ahay. Əna həna na ca pə way ataya fok ite nà, kawa way kəriya aya kutok, anga ti mo zek sə pərahan azar anà Yesu Almasihu bay. ⁸ Ayaw, na ca pə way ahay fok nà, kawa way kəriya awan, anga way su zlo à nga sə zalay asan Yesu Almasihu Bahay uno nə inde sabay. Nə mbəsakak way ahay fok anga winen. Natiya na ca pə way ahay fok nà, kawa kwaskwalay, aday nē dəzle pə cakay ana Yesu Almasihu, ⁹ mē njahay pə kərtek a tə winen. Na taa jəka nen mənəcəna ines nà, anga na taa dəfan apan anà Tawrita ata awan. Əna həna nə dəfak nga pə Yesu Almasihu coy. Matanan, Mbərom a ca upo nen mənəcəna ines pə idē anahan kutok. A ga matanan anga nə dəfak nga pə winen awan. ¹⁰ Way uno sa gan may cəna, u no nā san Yesu Almasihu, aday u no nā san məgala anahan sə slabakay anan ahay à məke wa ata awan. U no sə səmen anà dəcə ahay kawa anahan sə səmen ata, aday u no sa ga minje tə winen à amac anahan inde re. ¹¹ Natiya, kə zlak anan à nga a Mbərom nà, i slabakay ahay nen à məke wa kutok.

Hawuko sa ma nga pa 'am

¹² Aya əna, nen na slak fan bay, aday nen nə tərək kawa Yesu a fan bay re, əna ni pərahan azar sa haw hus sə dəzle à man anahan, anga ba Almasihu Yesu kə təkək nen aday nê dəzle à man anahan awan.

¹³ Ayaw, mərək uno ahay, nen dukwen na mbak apan sa jəka nə dəzlek à man a Yesu a, fan bay re. Əna way kərtek inde ni ga kawa do sa haw anga magwagway ahay. Ni mbəsak sa ca pə way sə dəba ahay fok, aday ni rəzlen à nga wa sa ca idə, ¹⁴ ni haw idə uno zuhhwe pə way a saa njad pa 'am ata awan. Way uno saa njad ata nà, sifa a Mbərom a sə ngamak uko apan à mburom pə cakay ana Yesu Almasihu ata awan.

¹⁵ Natiya, mənuko do a Yesu ma san nga lele aya nà, bayakuko matanan. Aday kak dowan a inde abayak nga anahan kə gəzlak pi zek wa tə mbala a mənuko nà, Mbərom i cəden a wa mba. ¹⁶ Həna ata nà, pərahuko anan azar sa zla pə kərtek awan, tə cəved a mənuko sa nay anan ahay hus həna ata awan.

¹⁷ Mərək uno ahay, gen kawa nen awan, aday pərihen anan azar anà minje su do sa ga kawa manay ataya re.

¹⁸ Na ja matanan nà, anga do ahay inde bayak awan, ta ngam sə təma mer su way sə dəcə ana Yesu Almasihu sa ga pə dədom mə zləngad ata bay. 'Am ata aday nà, ba na taa jak ikwen anan, həna nə mənahan ayak hwiya nə anà 'am ata tə idə sə ayam awan. ¹⁹ Do ataya nà, Mbərom i lize atan u uko inde. Tinen nà, tə pərahan azar anà Mbərom bay, əna tə pərahan azar anà way sə mivəl a tinen ahay dəkdek. Tinen, tə həran nga i zek ta sa ga adəka nə way lelibay aya awan. Tə bayak nə pə way sə daliyugo ahay dəkdek coy.

²⁰ Mənuko nà, da gan may anà way ataya itəbay, anga mənuko do sə gala a Mbərom ahay. Mənuko apan di ba Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, do sa tam do. Winen i may ahay à mburom wa mba. ²¹ Kə sak a may ahay nà, i mbəda anan zek a mənuko bəle a anaya awan, aday i təra anan zek tə mazlaḅ a kawa ananahan awan. I ga way ata nà, tə məgala mbala anahan a sə lavan nga anà way ahay fok ata awan.

4

Zay à ga inde à wulen su do a Yesu ahay

¹ Natiya, mərək uno ahay, tiven njənjən à cəved a Mbərom inde, kawa anuno sə dəkək ikwen anan ata awan. Nə pəlay kwanay bayak awan, aday haway a kwanay u go re. Nen mə taslay mivəl awan anga kwanay a fok, ni həran nga anà zek anga kwanay car uno ahay.

² 'Am uno inde anga uwar a cew a anaya re, atə Evodi tə Sintike. Na gan may nà, tē təma anan 'am a anan: Abayak nga a tinen à təra nə kərtek, anga tinen do ana Yesu Almasihu ahay. ³ Aday iken ite məndala uno Suzugos*, nə cəce panak nə, man zek anà uwar a cew ataya ite. Manay tə tinen, mə rəzlak anan à nga wa sə dəkək anan ləbara a Yesu mugom awan. Manay nà, atə uwar ataya awan, tatə Kəleman, aday tu do si mer su way a azar aya fok, ma gak mer su way pə kərtek awan. Tinen a fok, Mbərom kə vindək a sləmay a tinen à dərəwel su do tə sifa aya inde.

⁴ Kwanay nà, tislən mivəl kwa siwa siwa fok, anga kwanay do a Yesu ahay. Aday ni mənahan ayak nà, anà 'am anan re. Tislən mivəl. ⁵ Sumor a nà, lele a kwanay à kay uho pa 'am sə do ahay fok, tē canan. Sənen apan, Bahay a mənuko Yesu nà, winen inde tə kwanay. ⁶ Matanan, kə jilən awan bay, əna way a kwanay sa gan may ahay fok nà, dīken anan anan à Mbərom adəka. Dəbukən anan Mbərom, gen anan amboh, aday ngəren anan re. ⁷ Ki gen matanan nà, Mbərom i varak ikwen zay anahan. Zay ata nà, do zənzen a i gəzlan alay sa san a kula bay. Zay ata i ba anan mivəl a kwanay tə abayak nga a kwanay ahay pə ajalay nga ahay wa, anga kwanay do ana Yesu Almasihu ahay.

⁸ Mərək uno ahay, ni zəgahak ikwen anan ayak apan 'am uno aya inde həna. Way ahay inde nà, tədə sə jalay apan. Matanan kutok, bayiken pə way dīdek aya awan, aday pə way tə mazlaḅ aya re. Bayiken pə way tədə aday sa daf apan nga ataya awan, tə way cəncan

* 4:3 Suzugos a nan sa ja nà, do sa ga mer su way pə cakay su do hinen.

aya awan. Bayiken pə way mə rəba aya awan aday tə way tədə sə həran nga ataya awan. Way a anaya fok nà, tinen lele, way tə mazlaḅ aya awan. ⁹Way a nen sə đakak ikwen anan, aday kə təmihen anan ataya nà, gen matanan. Aday way a kə slənen pi nen wa, aday kə cinen uno nen apan ni ga ataya nà, gen matanan re. Natiya, Mbərom, do sə varak uko zay ata, i njahay tə kwanay kutok.

Pol a ngəran ù do sə Filipi ahay

¹⁰Nə ngəran anà Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, nə taslay mivəl bayak awan, anga kə njiden sə bayakay ahay upo miza awan. Tə didek a nà, abay ka taa bayiken ahay upo way anahan. Aday həna alay a kà zlak pikwen wa bayak a, kə njiden alay a sə dəzle anan ahay upo bəse bay. ¹¹Kà sa bayiken na ja matanan nà, anga sa jəka way a kuco ata bay. Matana bay, anga nə sənək ide sə njahay zay tə way a inde upo ata kwa kəkəma fok. ¹²Nə sənək mətawak, aday nə sənək anjahay su do zlile a re. Nə sənək anan way ahay cara cara fok. Nə sənək arah, aday nə sənək anahay ta may re. Nə sənək ide à sə njahay tə way a vasa vasa à alay inde, aday nə sənək ide à sə njahay mənəna way à alay inde re. ¹³Natiya, ni mba apan sə səmen à way ataya fok nà, anga məgala a Yesu Almasihu a sə vuro ata awan. ¹⁴Kwa â ga nə matanan dəp nà, ki gen lele ta su mo zek à dəcə uno ahay inde.

¹⁵Kwanay do sə Filipi ahay, bayiken pə alay a nen sə đakak ikwen anan ləbara a Yesu mugom a kurre ata aday. À alay a nen sə slabak pə daliyugo a kwanay Makedoniya wa ata nà, su mo zek nə, kwanay đəkdek, bina egliz miza inde kà mak uno zek anga sa man zek anà 'am a Mbərom nà, ibay. ¹⁶À alay a nen à wulen su doh sə Tesaloniki đukwen, ka taa men uno zek pə way a sa taa kuco ataya re. ¹⁷Kà sa bayiken, na ja matanan nà, anga sa jəka nə dubok pikwen wa way ata bay. Əna nə taslay mivəl adəka nà, anga na san zle Mbərom i đaf pikwen alay sə meskefe anahan anga way a kwanay sə vuro ata awan. ¹⁸Nə təmahak way a kwanay a sə sləno anan ahay Epafəroditus ata awan. Na ca apan nà, bayak awan, ni ga dəcə sə awan sabay re. Way a kwanay a sə sləno ahay ata nà, lele. Kə viren nà, anà Mbərom. I təma anan, a zlan à nga re. ¹⁹Mbərom a aday nà, awan a a kəcan à alay inde bay, anga winen a kərtek məduwen awan. Natiya, i mba apan sə varak ikwen kwa ma fok tə alay a Yesu Almasihu. ²⁰Do ahay fok tē zambad a Mbərom Bəbay a mənuko pa sə viyviya awan. Amen!

Pol a jan 'am anà do ahay

²¹Jen anan 'am ù do a Yesu ahay fok kərtek kərtek tə sləmay a Yesu Almasihu. Mərak a mənuko həna à man a anan ataya fok ta jak ikwen ayak 'am re. ²²Aday do a Yesu a azar aya fok ta jak ikwen ayak 'am re. Mə zakan a jiya nà, anà do sa ga mer su way àga bahay sə Ruma ahay.

²³Bahay a mənuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Kolosiya ahay

Adakay way pə deftere a anan

Sa daf Egliz à wulen su doh sə Kolosiya nà, Epafəras. À alay ana Pol sə vinde derewel a anan nà, tinen à dangay maya tə Epafəras. A dakan atan anan nà, Yesu Almasihu winen bahay a pa nga sə way ahay fok, aday a dakan atan anan azla a tinen â təra kawa su do mə japay a tə Yesu Almasihu ataya awan. Matanan, adaf nga pə Yesu a zalay asan way sə daliyugo ahay fok, tē pərahan azar anà atətak way ataya bay.

Nga sa 'am ahay

Yesu winen bahay a pa nga sə way ahay fok (1.1-23)

Yesu nà, way a Mbərom mi dər awan (1.24 - 2.5)

Anjahay wiya mbala do a Yesu Almasihu ahay (2.6 - 4.6)

Andav sa 'am ahay (4.7-18)

Pol a jan ayak 'am anà Kolosiya ahay

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Pol, nen do ana Mbərom sə ngaman aday sə təra anan do maslan ana Yesu Almasihu ata awan. Derewel a anan a zlak ayak nà, à alay a manay wa tə Timote mərak a mənuko ata awan. ² Mə vindek ikwen ayak anà kwanay do a Yesu ahay à Kolosiya, kwanay mərak a manay ahay, mə japay aya tə Yesu Almasihu. Mbərom Bəbay a mənuko â gak ikwen sumor aday â varak ikwen zay anahan.

Pol a ngəran anà Mbərom anga do sə Kolosiya ahay

³ À alay a wura wura, manay apan mi ga amboh anga kwanay cəna, mə mbədək anan à nga wa sə ngəran anà Mbərom anga kwanay bay re. ⁴ Mə ngəran anga mə slənek kwanay nà, kə təmihen Yesu Almasihu à mivél a kwanay inde tə dīdek awan, aday kwanay apan ki gen anan asan zek anà do a Yesu ahay re. ⁵ Ki gen matanan nà, anga kə sənén zle Mbərom kə lavak ikwen anan zek tə way lele aya à mburom à man anahan awan. Aday kwanay apan ki dāfen anan idē à way a kwanay saa njad anan mba ata awan. Kə sənén pə way a Mbərom a sə lavak ikwen anan zek ata nà, kurre à alay a kwanay sə sləne ləbara mugom a sa 'am dīdek a ata awan. ⁶ Ləbara sa 'am a mugom ata nà, kə tak 'am pə daliyugo kwa aha fok. Kə tərak nà, kawa sé aday winen apan i har, a wahay wan bayak a ata awan. Natiya, 'am a Mbərom winen apan i zəga sa zla pa 'am pa 'am à wulen a kwanay inde dukwen matanan re. A dazlan sə zəga sa zla pa 'am pa 'am à wulen a kwanay, à alay a kwanay a sə sləne Mbərom kə gak ikwen sumor acəkan ata awan. ⁷ Sə dakak ikwen anan ləbara sa 'am a mugom ata nà, Epafəras, car a manay i mer su way a Yesu Almasihu inde. Winen a ga mer su way a Yesu Almasihu nà, tə mivél kərtek awan. Winen apan i ga mer su way a Yesu àga kwanay à yime a manay inde. ⁸ Epafəras ata nà, kə dakak umo anan mer su way anà Apasay a Mbərom sə varak ikwen məgala sə pəlay mərak ahay ata awan.

⁹ Anga nan kutok, a ban kwa pə ana manay sə sləne ləbara a kwanay ata wa nà, manay mə mbəsakak sa gan amboh anà Mbərom anga kwanay bay hwiya. Ma gan amboh nà, anga aday kə sənén way anahan sa gan may, aday â varak ikwen kəlirə* tə asan way tə məgala sə Apasay anahan. ¹⁰ Natiya tə kəlirə sə asan way ata kutok, anjahay a kwanay i zlan à nga anà Bahay a mənuko, ki gen way anahan sa gan may ahay fok, aday ki gen mer su way lele aya cara cara. Ata asan way a kwanay pə Mbərom i zəga nə pa 'am pa 'am. ¹¹ Ma gan amboh anà Mbərom dukwen, anga aday â varak ikwen məgala sə mazlab anahan sə jəra njənan, aday sə səmen anà way ahay fok tə ataslay mivél awan. ¹² Matanan, ngəren anà Bəbay Mbərom anga kə varak ikwen cəved sa njad magwagway

* 1:9 kəlirə a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

anahan sə lavan a zek a anà dō anahan ahay à mburom à man jiyjay a inde ata awan. ¹³ Mbərom kə təkək ahay mənuko à alay a mægala ana bahay sə idé zənzen a wa, aday a pak mənuko à man sə bahay a wan anahan ləliwe ata awan. ¹⁴ Sə təkək ahay mənuko à alay ana Fakalaw wa nə, wan a Mbərom, anga kə pəkək uko anan ines a nuko ahay.

Yesu Almasihu nà, Bahay sə lavan nga anà way ahay fok

¹⁵ Mbərom nà, kula dōwan kə canak anan tək idé bay. Əna Yesu Almasihu dōwan a mezeze a Mbərom ata kə kak uko anan ahay Mbərom awan. Yesu a nà, winen murkwaya sa wan a Mbərom ahay. A lavan nga anà way a Mbərom mə ndakay aya kəkək jiga fok. ¹⁶ Mbərom a ndakay way ahay fok nə tək alay a wan anahan ata awan, kwa â ga nə pə daliyugo, kwa à mburom awan fok, kwa way aday dək canan zle ataya, kwa way aday dək canan bay ataya fok, kwa way tək mægala à mburom ataya awan, kwa maslay a Mbərom ahay tək bahay a tinen aya təkək fok. Way ataya fok mə ndakay aya nə, tək alay a wan anahan ata awan, aday anà wan anahan ata re. ¹⁷ Winen nà, a lahan anà way ahay fok, aday way ataya ta ga inde dukwen, anga winen a re. ¹⁸ Winen nà, pa nga ana dō sə japay tək winen ahay fok, tinen zek anahan awan. Winen adazlan sə way ahay fok. Sa lah sə slabakay ahay à məkək wa mama'am nà, winen a re. Matanan kutok, winen kə lahak anan pa 'am ana way ahay fok. ¹⁹ Mazlaḅ sə way a à Mbərom a inde ata fok nà, inde à wan anahan ata matana re, anga a zlan à nga anà Mbərom a nə matana awan. ²⁰ A nan à Mbərom a nà, way a mə ndakay ataya, kwa à mburom, kwa pə daliyugo fok, 'am â zlan atan pi zek tək winen nə tək mez ana wan anahan ata awan. Matanan kutok, zay inde à wulen a Mbərom tək dō ahay anga wan anahan ata awan, anga kə pəkək anan mez anahan, kə məkək pə dədom.

²¹ Kwakwa ata nà, kwanay dərən dərən pi zek wa tək Mbərom, kə tərən nà, dō manidé anahan ahay, anga ki gen nə way lelibay aya awan. Abayak nga a kwanay dukwen, lelibay aya re. ²² Əna Yesu kə tərək dō zənzen awan, aday kə məkək anga kwanay. Matana hənə kutok nà, Mbərom kə zlahak anan məlmal anahan tək kwanay, tək amək a wan anahan a ata awan. Natiya kwanay kə tərən dō cəncan aya, aday ki mben apan sə tavay pa 'am a Mbərom mənəna ines aday dōwan i mba apan sa mak ikwen anan mungok sabay. ²³ Natiya kutok, pərihen anan azar hwiya sa daf nga nà, pa 'am sə ləbara a mugom ata pac pac, kà sa dagwiren wa bay fok. Tiven nà, njəjan lele. Dəfen anan abayak nga a kwanay nà, dook pə ləbara sa 'am a mugom a mbala a kwanay a sə sləne kurre ata awan. Ləbara sa 'am ata dukwen, daliyugo kəkək kə sləkək anan fok coy re. Hənə, nen Pol nà, Mbərom kə tərək nen dō si mer su way anahan, anga sə dəkək anan ləbara sa 'am a anan re.

Mer su way a Pol sa ga anga dō a Yesu ahay

²⁴ Hənə nà, nen apan ni taslay anan mivəl tək dəkək uno ahay sa ga anga kwanay ata awan. À alay ata nà, Yesu Almasihu a kə sak dəkək, matanan nen ni sa dəkək anga dō anahan ahay tinen zek anahan ata awan. Na ga dəkək matanan nà, anga aday mer su way anahan sə dazlan à mivəl a kwanay inde ataya â ndav wa. ²⁵ Mbərom kə zəkək nen dō si mer su way anahan à wulen su dō anahan ahay wa. A gan may nà, nê dəkək ikwen anan ləbara sa 'am anahan mugom ata fok. ²⁶ Kurre ata nà, ləbara sa 'am mugom ata nə mi dər awan, dōwan a san anan fan bay. Aya hənə nà, Mbərom kə kak anan ahay uho anà dō anahan ahay kutok. ²⁷ A nan anà Mbərom nà, dō anahan ahay pu kon pu kon fok tək san way anahan mi dər ata nà, winen lele aday tək mazlaḅ a re. Way a mi dər ata nà, Yesu Almasihu a à mivəl a kwanay inde ata awan. Tək winen awan, ki mben apan sa daf anan abayak nga a kwanay dook pa man sə mazlaḅ anahan a aday ki sa njihen a uda ata awan.

²⁸ Anga nan, manay apan mi dəkək anan anà dō ahay fok nà, Yesu Almasihu awan. Manay apan mi təkərən atan, manay apan mi jan atan panan fok nà, tək kəlirə a Mbərom a sə varan umo ata awan. A nan umo jiya nà, dō mə japay aya tək Yesu Almasihu ahay fok tək tərə nà, dō ma san nga aya pa 'am a Mbərom. ²⁹ Nen apan ni rəzlen à nga wa sa ga mer su way ata tək mægala mbala Yesu Almasihu a i nen inde nà, anga nan kutok. Sa ga mer su way a i nen inde nà, mægala ata awan.

2

¹ U no nà, sànen apan lele, mer su way hëna nen apan ni ga ata nà, ma da 'am awan. Na ga mer su way a ma da 'am ata nà, anga kwanay dō sē Kolosiya ahay, tu dō sē Lawdikiya ahay, aday dukwen, anga azar su dō kula tē canak uno fan bay ataya re. ² Na ga matanan nà, anga sē varak ikwen mēgala aday kē sànen zek à wulen a kwanay ahay inde, kē tēren zek kērtēk awan. Aday asa u no nà, kē njidēn kēlire sa san dīdek a Mbərom fok. Ata nà, ki sànen anan way a Mbərom a mi dēr ata awan, kawa sa ja nà, Yesu Almasihu. ³ Kēlire tē asan way lele aya fok dī tan à nga nà, à Yesu Almasihu inde.

⁴ Nə dākak ikwen anan ayak way a anaya nà, anga aday dōwan â sa wurbasak ikwen awan saa njak kwanay tē wurwer sa 'am ahay bay. ⁵ Sànen apan lele re, kwa nen inde à wulen a kwanay ibay dēp nà, apasay uno inde tē kwanay. Nen apan ni taslay mivēl tē mindel nà, anga nə sləne kwanay apan ki gen way tē cəved aya awan, aday adaf nga a kwanay pə Yesu Almasihu nà, mē tavay a demer demer lele.

Anjahay su dō ana Yesu Almasihu ahay

⁶ Həna nà, kē tēmihen Yesu Almasihu à mivēl a kwanay inde winen nə bahay a kwanay a coy. Anga nan kutok, azla a kwanay nà, â tēra kawa azla su dō mē japay aya tē winen acəkan ataya awan. ⁷ Matanan, hen sləlay à winen inde lele, kawa sé sa pak anan sləlay anahan ahay à yugo inde lele ata awan. Həren à 'am anahan inde, adaf nga a kwanay pə winen â ga nə njənnjan kawa ana kwanay a sē tətak ata awan. Ngəren anà Mbərom bayak awan.

⁸ Aya əna, sànen pi zek lele, bina dō ahay ti i njak kwanay tē atətak way mungwalay aya, aday tē asan way kəriya aya awan. Aday cəkəbay asan way a tinen ataya nə asan way su dō zənzen awan, kabay asan way sē apasay lelibay aya sē daliyugo a anan, bina asan way mbala Almasihu itəbay. Kē pəken anan sləmay anà atətak way a tinen ataya bay jiga awan, ⁹ anga anjahay a Mbərom fok nà, winen i zek ana Yesu Almasihu inde. ¹⁰ Matanan həna, kwanay kē jipen tē winen a kutok ata nà, Apasay a Mbərom dukwen kē rahak à kwanay inde coy re. Anga Almasihu a nà, Bahay a pa nga sē way a tē mēgala aya à mburom ata fok.

¹¹ Anga ajapay a kwanay tē winen ata nà, Mbərom kà gak pikwen mez anahan sē dakan anan anà dō ahay kwanay nə dō anahan ahay. Kwakwa ata a jan anà Yahuda ahay nà, tē gad mēdēndalas anga tinen dō anahan ahay. Aya kwanay həna kutok nà, Mbərom a a ga pikwen mez sē dākay anan nə kwanay dō anahan ahay ite. A ga way ata nə tē alay su dō bay, əna tē alay a wan anahan Yesu Almasihu awan. Winen kà rak ahay kwanay à anjahay a kwanay sē kwakwa lelibay ata wa coy. ¹² À alay a kwanay sa ga baptisma ata nà, kē tērak kawa ta lak kwanay à mēke inde pə kērtēk a tatə Yesu Almasihu awan. Aday à alay a kwanay sa may ahay à a'am wa ata dukwen kē tērak kawa Mbərom a slabakay ahay kwanay à mēke wa pə kērtēk a tatə Yesu Almasihu a re. A tēra matanan nà, anga kwanay kē dēfen apan nga, mēgala a Mbərom inde sē slabakay ahay kwanay à mēke wa kawa anahan sē slabakay anan ahay Yesu Almasihu à mēke wa ata re.

¹³ À alay ata nà, Mbərom a ca pikwen nà, kawa dō ma mac aya awan, anga kwanay nà, dō sa ga ines ahay, aday anga kà gak pikwen mez sē dākay anan kwanay nə dō anahan ahay ata fan bay re. Aya həna kutok, Mbərom kē varak ikwen sifa tē Yesu Almasihu. Aday asa, winen kē pəsek uko anan ines a mənuko ahay fok re. ¹⁴ À alay ata nà, sariya a Mbərom kē bənak mənuko, anga dē pərahak anan azar anà 'am anahan ma ja aya ata bay. Əna pə dēba anahan a wa nà, Mbərom kē ngərwak anan dērewel a aday gudire sē ines a mənuko ahay mē vinde aya uda ata aday kē darak anan pə dēdom a mē zləngad awan. Matanan sariya inde puko sabay sē coy. ¹⁵ À alay a Yesu Almasihu sa mac pə dēdom a mē zləngad ata nà, kē jakak anan alay pa nga anà mēgala ana bahay sē setene ahay à bagəbaga mburom inde ata fok, kà mbak patan. Kē pəkak atan waray i ide pa 'am sē dō ahay fok re.

¹⁶ Anga nan kutok, dōwan â sa mak ikwen anan mungok pa 'am sē way sa pa, kabay pə way sa sa ahay bay. Matanan asa re, dōwan â sa mak ikwen anan mungok pa 'am sa ga

azar uko pə ava pə ava ata bay, kabay pa 'am sa ga azar uko pə kiya pə kiya ata bay, kabay pa 'am sə dəfan apan anà luvon sa man uda ata bay jiga awan. ¹⁷Way ataya fok nà, minje pə way saa nay ahay, bina didek sə way ataya fok nà, à Yesu Almasihu a inde. ¹⁸Do ahay inde bayak awan tinen apan ti zluwe anan do ahay ta sa ja nà, do ahay tē nahay anan nga a tinen aday tē dəfan apan anà maslay a Mbərom ahay re. Tə varan zlangar anà cœn sə zubay a tinen ahay ta sa ja nə Mbərom sa man atan anan ahay way ataya i cœn sə zubay inde. Ajalay nga a tinen aya nə pə way sə daliyugo a anan dəkdək. Matanan jəba su do ataya nà, kâ sa bənen atan à 'am wa bay jiga awan, anga tinen do sə həran nga i zek ahay, do sə kwecele ahay re. ¹⁹Do ataya nà, tə mbəsakak sə japay tə Yesu Almasihu. Winen nga awan pu do a Yesu ahay, aday hawal si zek ahay ta njad sə japay pi zek nà, anga nga ata awan. Dəmbazl si zek ahay tə japay atan pi zek aday a njad sa har tə alay a Mbərom kutok re.

²⁰Həna kə sənən apan zle lele, kwanay nà, kə mæcen pə kərtek a tə Yesu Almasihu coy. Anga nan, apasay sə daliyugo a anaya ti mba pikwen sabay. Ata nà, ki gen way ahay hwiya kawa kwanay do sə daliyugo ahay nə angamaw? Abay ike kə dəfen anan apan anà 'am sə awan aya pərsləsle nà, angamaw? ²¹'Am kawa: «Kê laman alay anà way a anan bay», «Kê tukom way a anan bay», kabay «Kê zəba anan way a anan bay» re. ²²Da jak di dəfan apan anà way ataya cəna, da san zle, ta nay à abayak nga su do zənzən a wa dəkdək, way ataya fok ti lize. ²³Mama'am a nà, do ahay tə bayak nà, atətak way ataya tə varan kəlire anà do ahay, anga atətak way ataya ti gan bəlaray anà do ahay sa ga pəra kawa sa zlan à nga anà do ahay, sə nahay anan nga à məndak, aday sə kətah anan nga a tinen re. Aya əna, mer su way matanan ataya fok nà, i man zek anà do ahay sə mbasay pi mer su way sə ubor si zek ahay bay re.

3

Yesu Almasihu kə mbədəhak ikwen anan anjahay

¹Kə sənən apan zle coy kwanay nà, kə slabiken ahay à mæke wa tatə Yesu Almasihu fok. Anga nan kutok, dəfen anan abayak nga a kwanay nə dook pə way aya aday kwanay saa njad à mburom ata awan. Ki njiden anan nà, à man ana Yesu Almasihu, dowan a mə njahay a tə day sə alay puway a Mbərom ata awan. ²Matana awan, abayak nga a kwanay à ga nə dəgəcce pə way a à mburom ata awan, bina kê bayiken pə way sə daliyugo ahay bay. ³Anga nan kutok, kə sənən apan zle, kwanay nà, kə mæcen, aya əna Mbərom kə slabakak ahay kwanay à mæke wa. Natiya kutok, sifa a kwanay inde wiya awan, winen mi der a à alay ana Yesu Almasihu inde pə cakay a Mbərom. ⁴Tə didek a nà, Yesu Almasihu nə winen sifa a kwanay. Natiya, pə luvon a aday Yesu Almasihu a kà sak a sləray ahay ata nə kwanay dukwen ki sləren ahay nə tə winen awan, aday tə mazlaḃ anahan a re.

⁵Anga nan kutok, mbəsiken anjahay a kwanay lelibay ataya fok. Mbəsiken way kawa aján uho, aga way sə waray ahay, aga ubor pə way ma ga waray aya awan, tə way lelibay aya awan, aga ide pə way ahay. Bina ka sak i gen ide pə way ahay nà, ki dəfen anan apan kawa tinen mbərom ahay. Mbəsiken anan way ataya fok. ⁶Anga mer su way a lelibay ataya fok, Mbərom i ga mivəl pu do sə dəfan apan bay ataya awan. ⁷À alay ata nà, anjahay a kwanay a dukwen matana awan, ki gen ahay jəba si mer su way a lelibay ataya re.

⁸Aya həna kutok nà, mbəsiken way ataya fok: Kê gen mivəl bay, awan à cəbak ikwen bay, kê gen anan way lelibay aya anà do ahay bay, kâ si gen mənjelgek bay, kâ sa nəsen anan 'am anà dowan bay, ⁹kâ sa gəden anan mungwalay i zek ahay bay, anga anjahay a kwanay lelibay a sə kwakwa ata nà, kə mbəsiken anan ti mer su way anahan aya tæke fok. ¹⁰Həna Yesu Almasihu kə mbədəhak ikwen anan anjahay a kwanay wiya awan. Kawa kə pəken zana wiya a pi zek, kə təren do wiya aya coy. Dowan a kwanay wiya ata winen apan i zəga sə ndakay zek nə pac pac, anga aday kê gen minje tə Mbərom, do sə ndakay kwanay ata awan. Natiya ki mben apan sa san anan Mbərom lele cərah kutok. ¹¹Anga nan kutok, həna nà, awan sə gəzla anan Yahuda ahay pi zek wa tu do azar aya nà, ibay. Do ma gad mədəndalas aya awan, tu do ma gad a bay aya fok, tinen nə kərtek. Do mə

vəzle a bay aya awan, tu do mə vəzle a bay a tə mindel ataya fok, tinen kərtek a re. Aday do bile aya awan, tu do bile aya bay ata awan, tinen kərtek a ca. Do ataya fok, awan kə gəzlak atan alay pi zek wa bay. Anga zek ana Yesu Almasihu a nà, winen pa nga sə do ahay fok, aday à mivél su do anahan ahay inde fok re.

¹² Matanan, kwanay nà, kə tərən do a Mbərom ahay coy, a pəlay kwanay anga winen a sə walay kwanay. Anga nan, sumor a nà, azla a kwanay à cəved a Mbərom inde à ga nə lele. Gen anan sumor i zek ahay fok, tərən do lele aya awan, do mə nahay nga aya awan, do səkəffe aya awan, aday do sə munapanaw ahay re. ¹³ Səmen anan i zek ahay. Kwa abay awan inde kə slahak anan u uko inde anà dōwan aya dəp nà, tē pəse zek ahay, anga Bahay a mənuko nà, winen apan a taa pəsek uko anan ines a nuko ahay. ¹⁴ Way lele bina maw nà, sənen zek à wulen a kwanay ahay inde. Ata ki gen matanan nà, asan zek i japay kwanay pə kərtek awan, aday mivél a kwanay ahay dükwen, ti ga nə kərtek a re.

¹⁵ Mbəsiken anan mivél a kwanay anà zay a Yesu Almasihu sə varak ikwen ata anga aday à lavan nga anà mivél à kwanay. Mbərom a ngamak ikwen ahay à zay anahan ata inde anga aday kə tərən uda zek kərtek awan. Natiya ngəren anan kwa siwa siwa fok. ¹⁶ 'Am ana Yesu Almasihu à rah anan mivél a kwanay ahay. 'Diken anan anan 'am a Mbərom i zek ahay, men anan zek i zek ahay tə atətak way ahay tə kəlire mbala ana Mbərom a sə varak ikwen ata awan. Gen ara sə zambad anan Mbərom, tə ara sə həran nga, aday tə ara mbala ana Apasay a Mbərom sə dəkak ikwen anan ata awan. Ngəren anan à Mbərom tə ataslay mivél awan. ¹⁷ Way a kwanay saa ga ta sa ja fok nà, gen nà, tədə kawa do a Bahay Yesu ahay, ta sə ngəran apan anà Mbərom Bəbay a kwanay anga Yesu.

Anjahay su do a Yesu ahay

¹⁸ Kwanay uwar ahay, dəfen anan apan anà mbaz a kwanay ahay nə lele. Wita nà, way aday tədə do a Yesu ahay ti ga ata awan.

¹⁹ Kwanay mungol ahay, pəlen anan uwar a kwanay ahay lele, kə si gen atan alay bay.

²⁰ Kwanay gwaslay ahay, bənen anan à 'am wa anà atə bəbay a kwanay tə may a kwanay ahay pə way ahay fok lele. Ata ki gen matanan nà, i zlan à nga anà Bahay a mənuko.

²¹ Kwanay bəbay sə gwaslay ahay kutok, kə si ngərzen pə gwaslay a kwanay ahay bəra bəra bay, bina ti njahay nə sləbərbərre.

²² Kwanay bile ahay ite, dəfen anan apan anà bahay su doh a kwanay ahay lele. Kə sa dəfen atan apan nà, pə idə a wa aday à zlan atan à nga ata cəna coy bay. Əna dəfen atan apan nə lele tə mivél kərtek awan, anga kwanay nà, do sə jəjaran à Mbərom ahay.

²³ Kwanay apan ki gen nà, mer wura wura fok cəna, gen nə tə mivél kərtek awan, kawa ki gen anan mer su way anà Bahay a mənuko, bina anà do zənzen a bay. ²⁴ Sənen apan lele, saa varak ikwen magwagway pi mer su way a kwanay ahay nà, zek a Bahay a mənuko awan, i varak uko anan way anahan sə zlapan anan anà do anahan ataya awan. Bahay a kwanay sa gan mer su way ata nà, winen Almasihu. ²⁵ Sənen apan lele asa re, dōwan a kə gak ines nà, Mbərom i gan sariya pə ines anahan ata awan. Bina Mbərom a gəzla do ahay pi zek wa itəbay asanaw!

4

¹ Kwanay bahay su doh ahay ite, gen anan nga anà bile a kwanay ahay nə lele aday tə cəved awan. Bina kwanay dükwen, kə sənen zle, bahay inde à mburom pa nga a kwanay re asanaw?

Gen anan amboh à Mbərom aday tərən do ma san way aya awan

² Rəzlen anan à nga wa sa gan amboh anà Mbərom ta sə ngəran kwa siwa siwa fok.

³ Gen anan amboh à Mbərom anga manay re. Gen anan amboh anga aday mē njad cəved sə dəkay anan ləbara sa 'am ana Almasihu mi dər ata anà do ahay. Həna manay à dangay nà, anga ləbara sa 'am anahan ata awan. ⁴ Gen anan amboh à Mbərom nà, anga aday ū mo zek sə dəkay anan 'am anahan anà do ahay cərah lele, kawa abay tədə ni dəkay anan ata awan.

⁵ Gen anan nga anà anjahay a kwanay à mamasl su dō sa san Mbərom bay ahay inde ata nà, lele. Kwa siwa cəna, kâ sa təmen anan alay a bay, gen nə way lele aya awan. ⁶ À akad' bala a kwanay ahay inde nà, 'am a kwanay ataya fok â ga nə 'am lele aya ma daf nga awan. Matanan ki sənən sə mbədahan apan anà dō sə cəce 'am ahay fok.

Aja 'am mədakwidok aya awan

⁷ Mərak a nuko Tikikus i dākak ikwen anan ləbara sə njahay uno à man a anan ata awan. Tikikus nà, winen mərak a mənuko, car uno re, winen dō sa ga mer su way a Bahay a mənuko ndekərkərre lele. Manay apan mi gan mer su way anà Mbərom miya awan. ⁸ Nen apan ni slənak anan ayak nà, anga aday â təkərek ikwen anan ləbara a manay, aday i varak ikwen məgala sə pərahan azar a Mbərom. ⁹ Tikikus i zlak ayak tə mərak a mənuko Onesimus dō sə àga kwanay awan. Winen nə car a mənuko, aday a ga mer su way a Mbərom nà, ndekərkərre re. Tinen ti dākak ikwen anan way sə təra à man a manay a anan ataya fok. ¹⁰ Matanan Aristarkus, dōwan a manay à dangay həna miya ata kà jak ikwen ayak 'am. Aday Markus, wan a mərbay ana Barnabas kà jak ikwen ayak 'am. Kə sənən apan zle, na jak ikwen lele, Markus kà sak a dəzlek ayak nà, təmihen anan lele. ¹¹ Yesu sə dōwan inde tə ngaman Yustus re ata, kà jak ikwen ayak 'am. À wulen ana dō su mo zek sa ga mer su way anga bahay a Mbərom ataya nà, Yahuda maza aya ibay, si tinen a maakankən'a ataya, coy. Tinen nà, ta mak uno zek sə vuro məgala i mer su way inde wanahan.

¹² Epafəras kà jak ikwen ayak 'am. Winen nà, dō sə àga kwanay aya re, winen dō sa ga mer su way a Yesu Almasihu cite. Winen apan i rəzlen à nga wa sa gan amboh anà Mbərom pac pac anga kwanay. A gan amboh a Mbərom nà, anga aday kə təren dō mə jəra aya awan, kə təren dō ma san nga aya awan aday kə sənən sa ga way ana Mbərom sa gan may fok kutok. ¹³ Na san pi mer su way anahan sa ga tə mətəndəron ataya zle anga kwanay, anga dō sə Lawdikiya ahay, aday anga dō sə Hirapolis ahay re. Winen nà, ni ra ambar anahan a tətə. ¹⁴ Lukas car a mənuko doktor ata kà jak ikwen ayak 'am aday Demas dukwen kà jak ikwen ayak 'am re.

¹⁵ Matanan jen anan 'am anà mərak à mənuko ahay à Lawdikiya ataya awan. Jen anan 'am anà Nimfa tu dō a Yesu ahay sa taa halay nga àga winen ataya awan. ¹⁶ Derewel a anan nà, jingen anan àga kwanay, aday kə slənen atan anan ayak anà dō sə egliz sə Lawdikiya ahay tə jinge anan re. Aday derewel uno sə vinden anà Lawdikiya ahay ata kə dəzlek ayak àga kwanay nà, jingen anan ite re. ¹⁷ Jen anan anà Arkipus nà, â demed' pi mer su way a Bahay a mənuko sə mbəsakan ata sa ga anan nə lele.

¹⁸ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nə vindek ayak 'am a anan nà, tə alay uno awan. Sənən apan lele re, nen nà, à dangay hwiya.

Natiya Mbərom â gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Tesaloniki ahay mama'am awan

Adakay way pə deftere a anan

À derewel a anan inde nà, Pol a ngəran anà do a Yesu ahay à Tesaloniki anga ta gak mətəndəron sə pərahan azar à Yesu. A jan atan nà, tâ ga mer su way bayak a anga sə wadaf anan ləbara a Yesu mugom a pə daliyugo. A dakan atan anan anjahay a təde i zlan à nga anà Mbərom ata awan, aday way saa təra à alay a Yesu Almasihu i may ahay ata awan.

Nga sa 'am ahay

Asan zek ana Pol anga do a Yesu ahay à Tesaloniki (1.1 - 3.13)

Anjahay su do a Yesu ahay (4.1-12)

Amay ana Yesu Almasihu (4.13 - 5.28)

Pol a jan 'am anà do sə Tesaloniki ahay

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, manay tə Silas tatə Timote. Ma jak ikwen ayak 'am anà kwanay do a Yesu ahay à wulen su doh sə Tesaloniki, kwanay do ana Bəbay a nuko Mbərom tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu. Mbərom à gak ikwen sumor anahan, aday à varak ikwen zay re.

Pol a ngəran à Mbərom anga do a Yesu ahay à Tesaloniki

² Manay mə ngəran anà Mbərom kwa siwa siwa anga kwanay a fok. À alay a manay apan mi ga amboh cəna, mə mbəsak sa ga amboh anga kwanay bay. ³ Ma gan amboh anà Mbərom Bəbay a mənuko nà, mə bayak pi mer su way a kwanay sa ga anga kə dafen nga pə Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata awan, aday pi mer su way a kwanay sa ga lele ata anga kə pəlen anan, aday pə atavay a kwanay nənjan a anga kə dafen anan ide həna ata dukwen anà winen a re. ⁴ Mərak a manay ahay, Mbərom a pəlay kwanay aday ma san zle, kə walak kwanay sə təra do anahan ahay. ⁵ À alay a manay sə dakay anan ləbara mugom a àga kwanay ata nà, ma jak ikwen nə 'am kəriya aya bay, əna ma ja 'am tə məgala sə Apasay Cəncan awan. Ma san zle coy, 'am a manay sa jak ikwen ataya nə tinen 'am didek aya coy re. À alay a manay àga kwanay ata dukwen, mə njahay kəkəməw nə kə sənən zle lele. Ma ga matanan nə anga sa mak ikwen zek.

⁶ Kwanay aday nà, ki zlen həna nə kawa ana manay sa jak ikwen ata, aday kawa ana Bahay a mənuko sa gan may ata kutok. Kə təmihen anan 'am a Mbərom lele. Aya əna, do ahay ta gak alay tə kwanay bayak a anga 'am ata awan. Aday tə winen ata təkə dukwen, kə tislən anan mivəl ta 'am ata adəka, anga Apasay Cəncan a kə varak ikwen məgala. ⁷ Natiya kutok, kwanay apan ki dikan anan anan cəved a Mbərom lele anà do ahay pə daliyugo sə Makedoniya tə Akaya. ⁸ Do ahay bayak a à Makedoniya tə Akaya tə slənek ləbara sa 'am pə Bahay a mənuko anga kwanay. Kwa ta sə wura fok, do ahay tə slənek coy kwanay apan ki dafen nga pə Mbərom. Awan inde mi zəgahan atan anan apan sabay. ⁹ Bina tinen a tə alay a tinen a, tinen apan ti ja coy kə təmihen manay àga kwanay nə kəkəməw. Tinen apan ti təkər ləbara sa 'am a kwanay sə mbəsak pəra ahay ata, aday kə mbədihən anan mivəl a kwanay pa sa gan amboh anà Mbərom, winen do tə sifa aday winen do didek ata awan. ¹⁰ Ta san zle coy re, kwanay apan ki ben nə Wan anahan saa nay ahay à mburom wa ata awan. Wan anahan ata nà, Yesu, Mbərom sə slabakay anan ahay à məkə wa ata awan. Wan ata nà, i tam mənuko anga aday Mbərom à ga puko mivəl à alay anahan saa ga sariya ata sabay.

2

Mer su way ana Pol sa ga à Tesaloniki

¹ Mørak a manay ahay, kwanay a kə sənən zle, ana manay sa zlak ayak àga kwanay ata nə kə tərak awan kəriya bay. ² Kə sənən zle, ma sak dəcə à wulen su doh sə Filipi, anga ta gak alay tə manay, tə gənahak umo. Mə dazlek ayak àga kwanay à Tesaloniki dukwen, do a matanan ataya tinen inde bayak a re. Əna tə winen a təke dukwen, Mbərom kə bənək umo mbac bayak awan, aday mə dəkak ikwen anan ləbara mugom a sa nay à alay anahan wa ata kutok. ³ Manay apan mi dəkən anan cəved didek a anà do ahay nà, mə gədan atan nə mungwalay bay, way lelibay aya inde à mivəl a manay itəbay re, mə njəkan uda anà dowan bay. ⁴ Mə təkər nà, way ana Mbərom a sə varan umo ata awan, bina a ca pumo nà, ma slak sə dəkay anan 'am anahan, aday a varan umo anan ləbara anahan mugom a à alay inde sə dəkən anan anà do ahay kutok. Ma ja 'am nà, aday m̄ zlan à nga anà do zənzen a bay, əna aday m̄ zlan à nga anà Mbərom awan, winen do sa san abayak nga a manay ata awan. ⁵ Kə sənən zle lele re, ma jak ikwen 'am sa rak ikwen mindel bay, aday ma jak 'am sə rəke pikwen wa way bay re. Way uno sə vinde həna ata dukwen, Mbərom a san zle, winen 'am didek awan. ⁶ Kula mə pəlak dowan â hərən umo nga bay. Kwa â ga nə kwanay, kwa â ga nə do maza aya awan, ma gak anan may matanan bay.

⁷ Abay cəved inde mi cəcə pikwen wa way ahay kawa do məduwen aya sa ga ataya bidaw, anga manay nə do maslan ana Almasihu ahay. Əna mə cəcihek awan bay. Mə təra adəka nà, do səkəffe aya à wulen a kwanay, kawa uwar sa gan nga anà gwaslay anahan ahay ata awan. ⁸ Mə pəlay kwanay bayak awan. Anga nan, ma zlak ayak àga kwanay nà, mə pəlay sə dəkak ikwen anan pa 'am nə ləbara mugom a sa nay ahay pə cakay ana Mbərom wa ata awan. Aday winen ata dəkdek bay re. Mə pəlak sə varak ikwen anan nga a manay aya re, anga ki zlen umo à nga cəvedəbay. ⁹ Mørak a manay ahay, kə mbədəken anan à nga wa ti mer su way a manay sa ga àga kwanay ata bay asanaw? Kwa â ga nə sə luvon, kwa â ga nə sə ipec, ma ga mer su way nə ndekərkərre, anga aday à alay a manay apan mi dəkak ikwen anan ləbara mugom a sa nay à alay a Mbərom wa ata nà, m̄ njad way sa pa mənəna sə bənək ikwen uda mbiyed.

¹⁰ Kwanay a kə sənən zle ma ga mer su way àga kwanay nə kəkəməw, aday Mbərom dukwen a san a zle re. Anjahay a manay àga kwanay do a Yesu ahay nə lele, didek awan, dowan i gədan umo azar pə awan a ibay. ¹¹ Kə sənən zle re, ma ga way ahay tə kuwaya a kwanay nə kawa bəbay sa ga way tə gwaslay anahan ahay ata awan. ¹² Ma taa dubok kwanay, aday ma taa varak ikwen məgala, ma taa jak ikwen dukwen pac pac, zlen azla sa zlan à nga anà Mbərom, dowan a sə ngamak ikwen aday k̄ zlen à bahay anahan inde tə mazlab ata awan.

¹³ Mi ngəran anà Mbərom hwiya re, anga à alay a manay sə dəkak ikwen anan 'am anahan ata nà, kə təmihen anan nə kawa 'am su do zənzen a bay, əna winen kawa 'am a Mbərom a way anahan. Tə didek a nà, wita nə 'am a Mbərom acəkan. 'Am ata winen apan i ga mer su way à mivəl a kwanay inde, kwanay do sa daf nga pə Yesu ataya awan. ¹⁴ Mørak uno ahay, kwanay kə tərən kawa do ana Yesu Almasihu ahay à egliz a Mbərom pə daliyugo sə Yahudiya ata awan. Yahuda ahay ta gak atan alay anga tə pərahan azar anà Yesu. Matanan həna do a kwanay ahay ti ga alay tə kwanay dukwen, kawa winen ata kəslə. ¹⁵ Yahuda ataya tə vədak ahay do maja'am a Mbərom ahay kwakwa, tə vədak anan Bahay a mənuko Yesu, aday həna tə rəzrak manay re. Way a tinen sa ga ata a zlan à nga anà Mbərom a bay jiga awan. Ta nan idə anà do ahay fok. ¹⁶ Abay tə gafak umo 'am sə dəkay anan ləbara sa 'am a Mbərom anà do su kon azar aya, anga aday do ataya t̄ tam bay. Matanan kutok, ta rah anan wa nà, ines a tinen ahay, aday Mbərom a kə gak patan mivəl həna acəkan.

Haway ana do sə Tesaloniki ahay a gan anə Pol

¹⁷ Mørak uno ahay, à alay a mənuko sə gəzla nga ata nà, mivəl kə hanak pumo anga haway a kwanay i gan umo. Ma zla way a manay nà, njufok aya awan, anga abayak nga

a manay kà mbəcfəkek ayak pə kwanay à dəba. Abay a nan umo sa mak ayak àga kwanay maza awan. ¹⁸ Manay a fok ma gan may sa mak ayak saa cay kwanay. Nen Pol ta nga uno, na gan may saray bayak a re, əna Fakalaw kə nəsək anan cəved awan. ¹⁹ Mə bayak pə kwanay nə anga kwanay kə viren umo məgala sa daf nga pə way a Mbərom sə zlapay anan i varan anà do ahay ata awan. Sə varan umo ataslay mivel hway apan təkede dukwen, kwanay re. Jugo sə vize a manay ahay saa ga anan ti zek pa 'am anà Bahay a mənuko Yesu azanan i may ahay ata nà, kwanay. ²⁰ Tə dīdek a nà, do ahay tə varan umo zlangar anga kwanay nə bayak awan, aday mə taslay mivel dukwen tə kwanay a re.

3

¹ Haway a kwanay kà gak umo cəna, mbac a slan umo cəvedabay. Anga nan, ma ja, ma wa, mi slənak ikwen ayak Timote. Ata aday suwan mi njahay way a manay à Atena taayak a manay a tamak. ² Timote nà, mərak a mənuko, winen apan i ga mer su way a Mbərom tə manay, mə dəkay anan ləbara mugom a mbala Yesu Almasihu anà do ahay nə manay pə kərtek awan. Mə slənak anan ayak àga kwanay nà, aday à mak ikwen zek, aday à varak ikwen məgala sə tavay njənjan pə cəved a Mbərom. ³ Matanan, kwa həna dəcə ahay ta tak ikwen à nga dəp nà, dōwan à sa zluwe kwa kərtek à cəved a Mbərom wa bay. Kə sənən zle, di takas nə tə dəcə ahay matanan təktek re asanaw? ⁴ Ayaw, à alay a manay àga kwanay ata nà, ma jak ikwen ayak panan wa coy, do ahay ti naa ga alay tə mənuko pa 'am mba. Matanan həna dəcə ataya ta nak ahay puko kawa ana kwanay sa san ata kutok. ⁵ Na ca apan, dəcə winen apan i nay ahay pikwen nà, mbac kə slahak uno. Anga na awan, nə slənak ayak Timote àga kwanay, aday nà san kwanay apan ki pərihen anan azar anà Yesu acəkan hwiya bidaw? Nə jəjarak, na wa, tiya nə Fakalaw kə njəkak kwanay à cəved sə dīdek wa. Ata, mer su way a manay à wulen a kwanay ata kə tərak way kəriya awan.

⁶ Həna Timote kə mak ahay àga kwanay wa pə cakay a manay, a təkəren umo nà, ləbara lele aya sa zlan umo à nga anga kwanay. A wa, kwanay apan ki pərihen anan azar anà Yesu hwiya, kə pəlen zek ahay lele re. Aday a wa, kwanay apan ki bayiken pə manay tə ataslay mivel awan, bina haway a manay a gak ikwen, kawa haway a kwanay a sa gan umo ata re. ⁷ Mərak a manay ahay, manay apan mi sa dəcə, do ahay ti jugwar pumo wa 'am dəp nà, Timote a nay a jan umo matanan cəna, kə varak umo məgala bayak a, anga kwanay apan ki pərihen anan azar sa daf nga nə pə Yesu hwiya. ⁸ Bina, kak kwanay apan ki tiven njənjan pa 'am a Mbərom matanan kəma, mi taslay mivel sə njahay tə sifa aya uho. ⁹ Ataslay mivel a manay sa njad pa 'am a Mbərom a mənuko həna anga kwanay ata nà, kwa mē ngəran anà Mbərom nə kəkəma, wita kə slak awan bay. ¹⁰ Kwa à ga nə sə sipec, kwa à ga nə sə luvon, manay apan mi gan amboh aday à varan umo cəved sa zlak ayak àga kwanay saa cak ikwen ahay idə aday mi tətakak ikwen anan ahay way aday kə sənən pə cəved a Mbərom fan bay ataya awan.

¹¹ Ma gan amboh anà Bəbay a mənuko Mbərom a ta nga anahan awan, tə Yesu Bahay a mənuko nà, tē təban umo ayak cəved a sə dəzlek ayak àga kwanay awan. ¹² Bahay a mənuko Yesu à varak ikwen məgala sa san zek à wulen a kwanay ahay pa 'am pa 'am lele, aday sə pəlay anan do ahay fok, kawa ana manay sə pəlay kwanay ata awan. ¹³ Natiya awan, tə cəved ata kutok, ki tərən do məgala aya pə cəved anahan, anga aday kē njiden awan lelibay a pə mivel a kwanay ahay sabay, kē tərən do cəncan aya pa 'am a Bəbay a mənuko Mbərom pə luvon a Bahay Yesu saa may ahay pə daliyugo tu do anahan ahay fok ata awan. Saa may ahay pə luvon ata nà, winen a pi zek tu do anahan aya azar a fok.

4

Anjahay sa zlan à nga anà Mbərom

¹ Mərak a manay ahay, way a mə mbəsak a sa jak ikwen ayak ata nà, həna: Mə tətakak ikwen anan anjahay sa zlan à nga anà Mbərom a coy. Aday ma san zle, azla a kwanay nə matanan. Əna manay apan mi gak ikwen ayak amboh asa nà, tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu, zəgihən anan apan asa. ² Kə sənən way a manay sə tətakak ikwen anan tə

sləmay ana Bahay a mənuko Yesu ataya zle. ³ A nan a Mbərom cəna, kê tərən dō cəncan aya awan, kawa sa ja bine siwaw nà, kê limen anan alay à uwar uho bay, ⁴ kuwaya à njahay nə tə uwar anahan awan, à səkəffe inde. Ata dō ahay ti hərək ikwen nga. ⁵ Adəka bay, ubor à ga pikwen bahay bay. Wita nə azla su dō sa san Mbərom itəbay ataya awan, dō sə pəra ahay. ⁶ Dowan à gan sədək anà dō hinen ta sə jənan pə uwar bay, anga Bahay a nuko Yesu i naa gan sariya anà dō sa ga ines a matanan ataya awan. Ba ma jak ikwen anan 'am ata coy. ⁷ Anga Mbərom a ngamak uko nə saa ga ines tu dō sə uho ahay matanan ata bay. A ngamak uko adəka nà, sə njahay à cəncan inde pa 'am anahan. ⁸ Anga nan, kak dōwan a kə ngəmak 'am a anan itəbay cəna, a ngam bay nà, dō zənzen a bay, əna zek a Mbərom a, dōwan a sə varak uko Apasay Cəncan ata awan.

⁹ Mərak a manay ahay, awan inde maza sa jak ikwen ayak pa 'am sə pəlay zek à wulen a kwanay dō a Yesu ahay sabay. Zek a Mbərom a kə dəkak ikwen anan cəved ata coy. ¹⁰ Tə dīdek a nà, kə pəlen dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Makedoniya fək. Əna ma gak ikwen kem nà, zəgihen anan apan pa 'am pa 'am. ¹¹ Rəzlen anan à nga wa sə njahay səkəffe lele. Kà sa slihen à 'am sə dō ahay inde bay. Gen mer su way tə alay a kwanay aya aday kə njidən way sa pa, kawa ana manay a sa jak ikwen ata awan. ¹² Ki gen anan matanan cəna, dō sə uho ahay ti dəkak ikwen apan, aday ki saa rəken awan pu dō wa bay.

Luvon ana Yesu saa may ahay ata awan

¹³ Mərak ahay, a nan umo nà, sənən anan way saa tərən anà dō a ma mac ataya awan. Əna zlawan à sa gak ikwen kawa dō sa ba Yesu itəbay ataya bay. ¹⁴ Də dəkak apan nga, Yesu kə məcak, aday kə slabakak ahay à məke wa. Anga nan, dā san zle, dō sa daf nga pə Yesu ahay aday tə məcak coy ata nà, Mbərom i i slabakay atan ahay à məke wa anga aday tē njahay à man a Yesu. ¹⁵ 'Am a manay sa jak ikwen ayak həna ata nà, 'am ana Bahay a mənuko Yesu a sə tətakan anan anà dō ahay ata awan. Pə luvon ana Yesu saa may ahay ata nà, mənuko həna tə sifa ataya dī naa lahan apan anà dō ma mac ataya sa zla à man ana Yesu a bay. ¹⁶ Pə luvon ata nà, Mbərom i varan cəved anə maslay anahan ahay. Bahay a tinen i ngaman atan, aday ata ti fa məzləzlilən kutok. Cəna zek a Bahay a mənuko Yesu Almasihu a i dazay ahay, dō a anahan ma mac ataya ti lah sə slabakay ahay à məke wa pa 'am. ¹⁷ Ata aday mənuko mə mbəsak a tə sifa uho ataya dī japay tu dō anahan a azar ataya à matapasl inde tatə Bahay a mənuko Yesu à mburom. Natiya dī njahay tatə Bahay a mənuko Yesu pa sə viyviya awan. ¹⁸ Kak matanan cukutok nà, men anan anan mivəl ù doh anə zek ahay lele ta 'am a anan.

5

Təruko dō mə lavay zek aya awan

¹ Mərak a manay ahay, pa 'am sə luvon kabay alay a sə amay ana Bahay a mənuko Yesu nà, awan inde mi jak ikwen ayak apan ibay, ² anga kwanay aya kə sənən zle coy, luvon ana Bahay a mənuko i saa may ata nà, i slay ahay puko nə kawa dō sə akar sa nay à alay a dōwan a san apan bay ata awan. ³ I təra nà, à alay a dō ahay ti ja nə «Zay inde, awan inde sə bənan mbiyed ù dō ibay» ata awan. Ata gangaf alize i tan atan à nga kawa dəcə sa tan à nga anə uwar, wan sə dəlay anan ata awan. Tinen a fək, dōwan saa tam wa kwa kərtek dükwen, ibay.

⁴ Aya əna, mərak ahay, kwanay nà, mə njahay aya i idə zənzen inde bay. Luvon ata i sa dəzley pikwen gangaf kawa dō sə akar sə gaway ahay bahay su doh ata bay. ⁵ Kwanay nə dō sə idə jiyjay ahay sa bar à man ipec inde ataya awan. Mənuko dō sa bar sə luvon ahay i idə zənzen inde ataya bay. ⁶ Anga nan kutok, dā njak ahan kawa dō azar aya itəbay. Adəka bay, dəfuko anan idə anə zek a mənuko ahay lele, guko anan nga i zek re. ⁷ Dō ahay ta taa njak ahan nə sə luvon, aday ta taa vaway nga dükwen sə luvon. ⁸ Aya, mənuko nà, dō sə idə jiyjay ahay. Anga nan, guko anan nga i zek. Dəfuko nga pə Yesu, aday sənuko zek. Də gak matanan ata nà, i tərak uko kawa palalam à mbac inde. Aday dəfuko anan idə anə luvon a Yesu saa nay ahay sa tam nuko ata awan. Way ata dükwen i tərak uko

kawa dugwala à nga inde. ⁹ Mbərom a walay mənuko nə anga aday dā saa ga dāce pa 'am anahan bay, əna sa naa tam mənuko tə alay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu. ¹⁰ A mac anga mənuko, anga aday kwa â ga nə də məcak coy, kwa â ga nə mənuko tə sifa aya mba, dī njahay tə winen awan. ¹¹ Anga nan, viren anan məgala ì zek ahay, aday men anan zek ì zek ahay sa har lele kawa ana kwanay sa ga həna coy ata awan.

Andav sa 'am ahay

¹² Mərak a manay ahay, manay apan mi gak ikwen ayak kem nà, dəfen anan apan anà dō a Yesu ahay sa gak ikwen nga, aday tinen apan ti ga mer su way à wulen a kwanay inde ataya awan. Bahay a mənuko a daf atan nə sə tətakak ikwen anan cəved anahan.

¹³ Dəfen atan apan lele, ken atan anan asan zek bayak awan, anga mer su way a tinen sa ga à wulen a kwanay ata awan. Njihen tə zay à wulen a kwanay aya inde re.

¹⁴ Mərak a manay ahay, ma gak ikwen kem nà, gifen anan 'am anà dō sə isew ahay, viren anan məgala ana dō sə zlawan ahay, men anan zek anà dō bəle aya awan, aday kâ si yen nga tə dō ahay bay fok. ¹⁵ Gen anan ngatay anà zek a kwanay ahay, bina kâ si men anan anan sədək anà dōwan bay. Əna kwa siwa siwa dukwen, rəzlen anan à nga wa anà way lele aya à wulen a kwanay inde, mənəna sə mbədək anan dō azar aya à nga wa re.

¹⁶ Kwa siwa fok cəna, tislən mivəl. ¹⁷ Gen amboh kwa siwa. ¹⁸ Kwa kəkəma fok, ngəren anan anà Mbərom re, anga a nan nə guko matanan, mənuko dō a Yesu Almasihu ahay fok. ¹⁹ Kê ticen anan alay pa 'am anà Apasay Cəncan a bay. ²⁰ Kê kədiyen anan 'am ana dō maja'am a Mbərom ahay bay. ²¹ Gəzlen anan alay pi zek wa anà way ahay fok lele. Winen lele ataya nà, təmihən atan. ²² Zləmen anan anà sədək a wura wura fok jiga awan.

²³ Mbərom a dō sə varak uko zay ata, â təra kwanay dō cəncan aya jiga awan. Â ba anan apasay a kwanay, tə mivəl a kwanay, aday zek a kwanay fok, anga pə luvon aday Yesu Almasihu Bahay a mənuko i sa may ata nà, â njad pikwen wa way lelibay a bay. ²⁴ Mbərom a sə ngamak ikwen ata i ga anan, anga winen nà, a ga anan way anahan sa ja ataya hwiya.

²⁵ Mərak ahay, gen amboh anga manay ite. ²⁶ Jen anan 'am anà mərak ahay fok ta sə zlangay alay tə alay. ²⁷ Na jak ikwen tə sləmay ana Bahay a mənuko Yesu nà, jingen anan dərəwel a anan pa 'am su dō a Yesu ahay fok.

²⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà do sə Tesaloniki ahay

mə slala cew awan

Adakay way pə deftere a anan

Pol a jan 'am anà do sə Tesaloniki ahay pa 'am sə amay ana Yesu, kawa anahan sa jan atan ayak à derewel anahan mama'am a inde ata awan. À alay ata nà, do a tinen aya azar a tə pərahan azar anà atətak way sə miter mungwalay aya awan. Pə tinen nà, Yesu kà mak ahay coy, do ahay tə sənək apan bay. Əna Pol a ja nà, wita mungwalay. À alay a Yesu i may ata nà, i tam anan do anahan ahay, aday i gan sariya anà do sa ngam 'am anahan itəbay ataya awan.

Nga sa 'am ahay

'Am didək a pə amay a Yesu Almasihu (1.1 - 2.17)

Aga amboh tə adakay way ahay (3.1-18)

Pol a jan 'am anà do sə Tesaloniki ahay

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, manay tə Silas tatə Timote. Ma jak ikwen ayak 'am à kwanay do a Yesu ahay à wulen su doh sə Tesaloniki, kwanay do a Bəbay a nuko Mbərom tə Bahay a nuko Yesu Almasihu ataya awan. ² Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tə gak ikwen sumor aday tə varak ikwen zay a tinen.

Mbərom i gan sariya anà do ahay mba

³ Mərak uno ahay, lele a nà, mē ngəran anà Mbərom anga kwanay kwa siwa siwa fok. Lele nə mē ngəran, anga kə zəgihen anan sa daf nga pə Yesu, aday kə zəgihen anan sə pəlay zek à wulen a kwanay ahay inde re. ⁴ Anga nan kutok, à alay a manay əga mərak azar aya nà, manay apan mi həran nga anà zek anga kwanay. Ma jan atan nà, kwa kwanay apan ki sen lirew ahay tə cəved ahay cara cara pu do sə jugwar pikwen wa 'am ahay dəp nà, kwanay apan ki səmen anan, aday hwiya kə bənen anan adaf nga a kwanay pə Yesu tə alay cew cew awan.

⁵ Way ata a dakay anan nə, Mbərom i gan sariya anahan anà do ahay tə cəved lele a kutok. Kwanay ki sen lirew həna ata nà, anga bahay a Mbərom. Matanan, ki slen sa zla à bahay a Mbərom inde. ⁶ Ayaw, Mbərom nà, do didək awan. Luvon a kə slak cəna, i man anan uda siked anà do sa ga alay tə kwanay ataya awan. ⁷ Kwanay do sa sa lirew həna ataya nà, i varak ikwen anjahay zay kutok. Manay dukwen, matanan re. Way ata i təra nà, à alay a ana Bahay a mənuko Yesu i dazay ahay à mburom wa tə maslay anahan ahay məgala aya, ⁸ à mamasl sə miresl sə uko inde ata awan. I ga anan alay tu do sa san Mbərom itəbay ataya fok, i ga anan alay tu do sa ngam ləbara ana Bahay a mənuko Yesu itəbay ataya fok. ⁹ Ti sa lirew nə ndəlekeke, aday Mbərom i i lize atan sə coy awan. Ti zla pə cakay ana Bahay a nuko Yesu bay, ti canan anà məgala sə mazlaḅ sə bahay anahan itəbay. ¹⁰ Way ataya ti təra nà, à luvon a aday Bahay a mənuko i may ahay ata awan. Pa pac a i nay ata nà, do anahan ahay ti həran nga. Do sə dəfan apan ataya fok ti canan, ti həran nga re kutok. Ki gen inde à wulen su do sə həran nga ataya awan, anga kwanay dukwen kə dəfen apan nga coy, bina ba mə dakak ikwen anan ləbara a Yesu ata re asanaw?

¹¹ Anga nan kutok, ma taa gan amboh anà Mbərom anga kwanay. Ma gan amboh nà, anga aday kə njihen kawa do anahan a sə walay ataya awan. Aday ma gan amboh anga aday à mak ikwen zek sa ga way lele aya kawa sa nak ikwen ata awan, aday mer su way a kwanay sa ga anga kə dəfen nga pə winen a ata awan. Kem anan, à ba kwanay tə məgala anahan ata ite. ¹² Natiya, do ahay ti həran nga anà Bahay a mənuko Yesu anga kwanay kutok, aday do ahay ti hərak ikwen nga anga winen re. Mbərom a mənuko tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu ti ga matanan, anga sumor a tinen.

2

Do sê sêdœk

¹ Mærak a manay ahay, u no sa ja 'am hœna nà, pœ luvon a aday Bahay a mœnuko Yesu Almasihu i sa may ahay ata awan, aday mœnuko dî halan nga pa 'am. Ma gak ikwen amboh nà, ² kœ viwen anan nga ì zek ahay kwayan'a, anga 'am ana dœ ahay sa jœka luvon ana Bahay a mœnuko i saa may ata nà, kà nak coy ata bay. Kwa â ga nœ sa ja 'am ata nà, dœ maja'am a Mbœrom, kwa â ga nœ dœ sœ wazay sa ja, kwa dœ ahay tâ ja nœ nen a sœ vinde anan adœka, kœ dœfen apan nga bay, kœ jœjiren bay. ³ Dœwan â sa njak kwanay bay jiga awan. Luvon ata i nay ahay ta 'am kœriya bay. Dœ ahay bayak a ti vœze pœ Mbœrom, aday dœ sœ sêdœk a ti i lize anan ù uko inde ata i nay ahay aday. Ata, luvon ata i nay ahay kutok. ⁴ Dœ sœ sêdœk ata i gafan 'am anà dœ ahay kwa sœ hœran nga anà ma fok, kwa sœ hœran nga anà zek a Mbœrom awan. I ja nœ winen a a zalay mbœrom ahay fok. I zla ù doh sœ mazlaœ a Mbœrom, i dœf man sœ njahay anahan à man ata awan, i tœra anan zek anahan kawa Mbœrom awan.

⁵ Kœ sœnen apan sabay kœlœdaw? À alay mœnuko pœ kœrtek ata nà, na jak ikwen anan way ataya coy asanaw? ⁶ Hœna tamak nà, awan inde sœ gafan 'am sa nay ahay, aday kœ sœnen awan ata zle. Alay ata kœ slak cœna, dœ sœ sêdœk ata i nay ahay kutok. ⁷ Tœ dîdœk a cœna, dœ ahay inde, tinen apan ti ga sêdœk bayak a coy. Da san anan nà, anga Mbœrom a kœ mak uko zek sœ dœkak uko anan way ata awan. œna way a nen sa jœka ti nay ataya nœ ti nay ahay fan bay, si dœwan a sœ takan alay ì idœ ata kœ zlak wa aday. ⁸ Ata aday, alay a i sla aday dœ sœ sêdœk ata i sa nay ahay kutok. Yesu Almasihu Bahay a mœnuko kœ nak ahay à mazlaœ anahan inde nà, i lize a wa dœ sœ sêdœk ata awan, i vœzle apan apasay sa 'am anahan aday â mac. ⁹ Dœ sœ sêdœk a sa nay ata nà, i nay ahay nœ tœ mœgala ana Fakalaw, i ga way masuwayan aya cara cara sa njak anan dœ ahay. ¹⁰ I may ahay nà, sa ga way lelibay aya cara cara sa njak anan dœ aday saa lize ù uko inde ataya awan. Ti lize anga ta ngam sœ pœlay 'am sœ dîdœk itœbay. Abay tâ ngam tiya nà, Mbœrom kœ tœmak atan bidœw? ¹¹ Anga nan kutok, Mbœrom kœ cœrwidœk anan abayak nga a tinen aday tâ dœf nga nœ pœ way mungwalay aya awan. ¹² Natiya awan, sariya i ban anan dœ sa ngam sa dœf nga pœ dîdœk a Mbœrom itœbay œna ta gan may anà way lelibay ataya ata awan.

Mbœrom a walay kwanay

¹³ Kwanay mœrak aya aday Bahay a mœnuko sœ pœlay kwanay ataya awan, sumor a nà, mi ngœran à Mbœrom anga kwanay kwa siwa siwa fok. Bina à alay a daliyugo winen mœ ndakay a fan bay ata dœkwen, Mbœrom kœ walak kwanay anga saa tam kwanay tœ mœgala sœ Apasay Cœncan awan. Apasay ata a tœra kwanay dœ anahan ahay. A tam kwanay dœkwen, anga kœ dœfen nga pœ dîdœk a Mbœrom ata awan. ¹⁴ Anga nan, à alay a manay sœ dœkak ikwen anan lœbara sa 'am a mugom ata nà, a ngamak ikwen pœ cakay anahan, anga aday kœ njidœn anan mazlaœ ana Bahay a mœnuko Yesu Almasihu.

¹⁵ Anga nan, mœrak a manay ahay, tiven nœ njœnjan lele, bœnen anan way a manay sœ tœtakak ikwen anan ataya awan. Kwa â ga nœ mœ tœtakak ikwen anan ta 'am, kwa â ga nœ mœ vinde ikwen anan ayak avinde pœ dœrewel, bœnen anan lele.

¹⁶⁻¹⁷ Bahay a mœnuko Yesu Almasihu a ta nga anahan a aday Mbœrom Bœbay a mœnuko, tâ varak ikwen mœgala aday gœdan sa ga way lele aya aday sa ja 'am sœ way lele aya hwiya ite. Bina Mbœrom a pœlay nuko, aday tœ sumor anahan i varak uko mœgala hwiya, aday i mak uko zek sœ dœfan idœ anà way a lele saa nay ahay pa 'am ata re.

3

Gen anan amboh à Mbœrom anga manay ite

¹ Mærak a manay ahay, 'am uno mœ mbœsak a sa ja nà, hœna: Gen anan amboh à Mbœrom anga manay ite, anga aday lœbara ana Bahay a mœnuko Yesu â zla bœse pa 'am pa 'am, aday dœ ahay tâ dœfan apan kawa ana kwanay a sa ga hœna ata ite. ² Anga manay dœkwen, gen

anan amboh, anga aday â gan umo nga pu do sə sədœk ahay wa. Anga sə tœma way a manay sa ja ataya nà, do ahay fok bay.

³ Əna Bahay a mœnuko nà, winen do didœk awan, i mak ikwen zek sə tœra do mœgala aya awan, aday i ba kwanay pœ Fakalaw wa re. ⁴ Bahay a mœnuko awan a man umo zek sa đaf pikwen nga hwiya. Ma san zle re, ki gen anan way a manay sa jak ikwen gen ataya, aday ki ti gen anan hwiya azanan re ata awan. ⁵ Bahay a mœnuko â mak ikwen zek à mivel a kwanay ahay inde, anga aday kê sœnen anan nœ Mbœrom a pœlay kwanay kœkœmaw ata awan, aday kê sœmen anan anà dœce ahay kawa Yesu Almasihu awan.

Kuwaya â ga mer su way

⁶ Mœrak a manay ahay, manay apan mi jak ikwen tœ slœmay ana Bahay a mœnuko Yesu Almasihu nà, do sə isew ahay à wulen a kwanay inde ataya nœ kê njihen pœ kœrtek a tœ tinen bay. Bina tinen tœ tœmahak 'am a manay sa jak ikwen ataya itœbay. ⁷ Kœ sœnen anjahay a manay à wulen a kwanay zle, aday lele đukwen njihen kawa ana manay ata re. À alay a manay àga kwanay nà, manay isew aya bay asanaw? ⁸ Ma pak đaf a dœwan kœriya bay, ma lar zek adœka nœ pi mer su way aday mâ pan way i zek a manay ahay, kwa â ga nœ sə luvon, kwa â ga nœ sə sipec, anga a nan umo sə vawak ikwen nga ta 'am sə way sa pa a manay ahay bay. ⁹ Ma ga matanan ata nà, a nan sa ja nà, mœ cœcihek pikwen wa đaf nœ, ma gak way lelibay a bay, œna a nan umo tœ minje a manay adœka nœ sə tœtakak ikwen anan way. ¹⁰ À alay a manay àga kwanay ata đukwen, ma jak ikwen nà, kak dœwan a a nan sa ga mer su way bay cœna, â pa way bay ite re.

¹¹ Mœ vindek ikwen ayak hœna matanan ata nà, anga mœ slœnek do ahay inde à wulen a kwanay a nan atan sa ga mer su way itœbay, tinen isew aya awan. Əna ta gan may cœna, sə dazay à 'am sə do ahay inde so. ¹² Tœ slœmay ana Bahay a mœnuko Yesu Almasihu nà, manay apan mi gafan 'am anà zahav su do kœtanan ataya, tœ mbœsak way ataya aday tâ ga mer su way sa njad anan đaf a tinen cite re.

¹³ Mœrak a manay ahay, kwanay ite nà, kê si yen nga bay, pœrihen anan azar sa ga way lele aya awan. ¹⁴ Kak dœwan a kœ bœnak anan 'am a manay a sə vindek ayak à dœrewel a anan inde ata bay cœna, sœnen anan dœwan ata lele. Kœ sa jipen tœ winen sabay aday waray â gan. ¹⁵ Əna kê cen apan kawa winen do manide bay. Jen anan apan adœka nœ tœ cœved lele awan, anga winen mœrak a kwanay hwiya.

Andav sa 'am ahay

¹⁶ Bahay a mœnuko Yesu, do sə varak uko zay ata, â varak ikwen zay kwa siwa siwa fok, kwa kœkœma fok, tœ alay anahan awan. Yesu Bahay a mœnuko â njahay tœ kwanay a fok ite.

¹⁷ Nen Pol, na jak ikwen ayak 'am. Nœ vindek ayak 'am a anan nà, tœ alay uno awan. Na taa vinde slœmay uno pœ dœrewel uno ahay fok matanan. Hœna anan nà, alay uno awan.

¹⁸ Bahay a mœnuko Yesu Almasihu â gak ikwen sumor à kwanay a fok.

Derewel ana Pol sɛ vinden ayak anà

Timote

mama'am ata awan

Adakay way pɛ deftere a anan

Timote a taa man zek anà Pol à man sa bar anahan ahay ti mer su way. Həna Pol a vinden ayak derewel a anan anà Timote nà, way sa man zek anà egliz wiya aya awan. A nan à Pol nà, ləbara a Yesu mugom a anan à ta 'am kwa aha. Anga nan, a dakan anan ayak anà Timote nɛ miter mungwalay aya inde, tinen apan ti gəzla dɔ ahay pi zek wa à egliz ahay inde. Aday dukwen, Pol a dakan anan anjahay tədə dɔ a Yesu ahay ti gan may à egliz ata awan.

Nga sa 'am ahay

Anjahay sɛ dɔ ahay à egliz inde (1.1 - 3.13)

Adakay way pɛ miter mungwalay aya awan (3.14 - 4.5)

Adakay way anga mæced sɛ egliz ahay (4.6 - 6.21)

Pol a jan ayak 'am anà Timote

¹ Sɛ vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, dɔ maslan ana Yesu Almasihu. Sa daf nen dɔ maslan a nà, atə Mbərom, dɔ sa tam mənuko, tɛ Yesu Almasihu, dɔwan a mənuko sɛ dɛfan idɛ ata awan.

² Nɛ vindek ayak derewel a anan nà, akiken Timote. Iken kawa wan si zek uno awan, anga iken dɔ sa daf nga pɛ Yesu.

Atə Mbərom Bəbay a nuko tɛ Yesu Almasihu Bahay a nuko tɛ gak sumor, tɛ varak zay a tinen, aday kà gan atan ì zek wa ite re.

Atətak way su dɔ mungwalay aya awan

³ 'Am uno sa jak à alay a nen apan ni zla way uno pɛ daliyugo sɛ Makedoniya ata nà, ni mənahan ayak həna nà, anà 'am ata re. Na jak nà, njahay à Efesus, bina dɔ ahay inde à Efesus, tinen apan ti tətakan anan 'am sɛ mungwalay ahay anà dɔ ahay. Anga nan, gafan atan 'am. ⁴ Jan atan nà, tɛ mbəsak sɛ ngwedɛs! 'am kəriya aya awan, tɛ mbəsak 'am sɛ baslay zahav ahay. Way ataya nà, 'am kəriya ca, 'am sɛ zəbay avad awiyaway à wulen su dɔ ahay inde kəriya awan. 'Am ata dukwen i man zek anà dɔ sa daf nga pɛ Yesu ahay bay. Aday i man atan zek sa ga mer su way sa zlan à nga anà Mbərom bay re. ⁵ Dakan atan anan, anga aday tɛ pəlay dɔ ahay tɛ mivel kərtek a lele, mənɟəna sɛ bayak nga sa ga mbadire, aday ta sa daf nga pɛ Mbərom tɛ didɛk a acəkan.

⁶ Azar su dɔ aya nà, tɛ zluwek à cəved wa, ta ma nga sɛ ngwedɛs! nɛ 'am kəriya aya awan. ⁷ Abay ta gan may adəka nà, sɛ tətakan anan 'am a Mbərom anà dɔ ahay. Əna cəkəbay, tinen a nà, ta ga nɛ, sɛ ndərəfrac si zek, bina tɛ gəzlan alay pi zek wa anà way a tinen sɛ tətakan anan anà dɔ ahay ata bay.

⁸ Mənuko nà, dɛ san zle, Tawrita a Musa nɛ lele, kak dɔwan a kə pərahak anan azar tɛ didɛm a nà, na. ⁹ Asa, sənuko apan aday re, Tawrita ma var a, anga dɔ sa ga way lele aya ata bay, əna ma var adəka nà, anga dɔ lelibay aya awan, anga dɔ sɛ vəze pɛ Mbərom ahay, anga dɔ sɛ dɛfan apan anà Mbərom bay ataya awan, anga dɔ mə tahasl aya awan, anga dɔ sɛ həran nga anà Mbərom bay ahay, anga dɔ sɛ tɛra anan 'am a Mbərom à məndak ahay, anga dɔ sɛ lize anan atə bəbay tɛ may a tinen ahay ataya awan, aday anga dɔ sa vad nga su dɔ ahay azar aya re, ¹⁰ anga dɔ sa ján uho ahay, aday anga dɔ sɛ nahay tɛ dɔ ahay nɛ kawa su dɔ zənzen a sabay ataya awan, anga dɔ sɛ sukom a way tɛ dɔ ahay bɛle aya coy ata awan, anga dɔ sa gad mungwalay ahay, aday anga dɔ sɛ mbadan pa nga wa anà mungwalay ahay ataya re. Ayaw, Tawrita a Mbərom ata ma var a nà, anga dɔ sa ga way lelibay aya fok sa nes anan 'am a Mbərom a nuko sɛ tətak lele ata re. ¹¹ Sɛ dɛkak uko

anan way ataya nà, ləbara mugom a mbala a Mbərom, winen dō sə mazlaḅ, aday dō sə ngama ata awan. Sə mbuko anan 'am sə ləbara mugom ata à alay inde nà, winen awan.

Pol a ngəran à Yesu Almasihu anga sumor anahan

¹² Nen nà, nen apan ni ngəran anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu, dō sə vuro məgala sa ga mer su way anahan ata awan. Nə ngəran anga kə dəfak nga pi nen ta sə mbuko anan mer su way anahan à alay inde. ¹³ Kurre ata nà, nen nə jənak anan pa 'am anà Mbərom, nə jugurak 'am pu dō anahan ahay wa, aday na gak anan alay tu dō anahan ahay tə mindel re. Əna winen kà gak uno sumor anga a ca upo nà, na san awan bay, aday nen nə dəfak nga pə winen a bay re. ¹⁴ Natiya, Bahay a mənuko Yesu Almasihu kà gak uno sumor məduwen a sa daf nga pə winen a, aday kə varak uno məgala sə pəlay dō ahay tə asan zek anahan awan.

¹⁵ Ihe, nga sa 'am didek a həna, aday u no nà, kuwaya à təma anan tə mivəl kərtək awan. 'Am ata nà, natiya: Yesu Almasihu a nay pə daliyugo nà, anga sa tam anan dō sə atahasl ahay. Aday cəkəbay bahay nga su dō sə atahasl aya nà, nen a adəka bugol. ¹⁶ Əna na gak anan i zek wa anà Yesu, nen bahay nga su dō sə atahasl ahay. Ti nen kutok, Almasihu Yesu a kan anan ahay ngatay anahan a sa ndav bay ata anà dō ahay, anga aday tã daf apan nga aday tã njad sifa sa ndav bay ata re. ¹⁷ Kuwaya à zambad a Mbərom Fetek, Ba Məduwen. Winen nà, a mac itəbay, dowan a canan itəbay re. Mbərom nà, winen kərtəktəkke. Kuwaya à həran nga, à varan mazlaḅ pa sə viyviya awan. Amen.*

¹⁸ Iken ite, wan uno Timote, həna nə mbəsakak anan atətək way anaya à alay anak inde, kawa ana dō maja'am a Mbərom ahay sa ja anga iken kurre ataya aday. 'Am ataya ti varak məgala sa ga məgəzləga sə tavan à nga wa anà 'am a Mbərom. ¹⁹ Ki mba apan sa daf nga pə Mbərom lele tə mivəl kərtək awan. Əna azar su dō a aya nà, tə ngəmək sa ga matanan bay. Anga nan kutok, tə mbədahak anan ləen anà cəved a Mbərom, aday tə lizek. ²⁰ À wulen su dō ataya nà, atə Himeniyas tə Aleksandire inde à wulen a tinen. Nə mbəsakak atan pə alay ana Fakalaw, aday tē mbəsak sə jənan pa 'am anà Mbərom.

2

Adakay way pa 'am sa ga amboh

¹ Mama'am sə way, aday u no sə dakan anan ayak ù dō a Yesu ahay nà, həna: Gen anan amboh à Mbərom, dəbuken anan, ngəren anan anga dō ahay fok. ² Gen anan amboh a Mbərom anga bahay ahay, tu dō məduwen aya awan, anga aday dē njahay səkəffe zay ta sə dəfan apan anà Mbərom, aday ta sa ga way lele aya sə cəban à Mbərom bay ata awan. ³ Ki gen matanan nà, wita lele, i zlan à nga anà Mbərom, dō sa tam nuko. ⁴ A gan may dō ahay fok tã tam, tã san didek sə way ahay. ⁵ Anga Mbərom a nà, winen kərtəktəkke, aday dō sə japay anan Mbərom pi zek tə dō ahay dukwen, winen kərtəktəkke re, winen nà, Yesu Almasihu. ⁶ Winen kà nak ahay, kə varak anan nga anahan sa mac anga sə bəmbad anan dō ahay fok. Natiya kutok, à alay a Mbərom sə walay ata nà, Yesu a dakay anan nə Mbərom i tam anan dō ahay. ⁷ Anga nan, Mbərom kə tərak nen dō maslan anahan sa zla saa tətakan anan way anà dō sə pəra ahay, anga aday tã daf nga pə Yesu tə didek awan. Way ma ja a anaya nà, didek aya awan, mungwalay uda ibay.

Anjahay su dō a Yesu ahay à egliz

⁸ Natiya awan, na gan may mungol ahay tã ga amboh kwa aha fok, əna tã ga nə tə mivəl mə banay awan, mənəna way ma caḅ a, aday tə kuzom a bay re. ⁹ Uwar ahay dukwen, tã ban zana aday tədə a zla pi zek sa ban ata awan. Tã sa wahay nga sə zlapay anan, anga aday dō ahay tē canan atan ata bay re. Tē laway way sə gura ahay pi zek kabay məmbətembətə ahay bay. Kabay tã pak zana sə dala bayak aya pi zek bay re. ¹⁰ Aya əna, way sə ndakay dō adəka nà, aga mer su way lele awan, mer su way kawa sə uwar lele aya sa jəka tə dəfan apan anà Mbərom ataya awan. ¹¹ Û doh a Mbərom nà, uwar ahay tē pəkan sləmay anà atətək way səkəffe lele tə anahay nga awan. ¹² Nə varak anan cəved anà uwar

* 1:17 Amen, kawa sa ja nà, à təra matanan.

ahay sə tavay pa 'am su dō mungol aya sə wazan atan bay, tē lavan nga anà mungol ahay bay re, əna tē njahay way a tinen tete. ¹³ Anga Mbərom a ndakay pa 'am nà, Adama, aday a ndakay Hawa à dəba wa kutok. ¹⁴ Aday asa, Fakalaw a nay, a njak nà, Hawa, bina Adama bay. Natiya uwar ata kè dazak i ines inde. ¹⁵ Tə winen ata təkə dükwen, Mbərom i tam atan re, anga tinen nà, may a nuko ahay. Əna si ti jəra sa daf nga pə Yesu, sə pəlay dō ahay, sa ga way lele aya awan, aday ta sə təra dō sə waray ahay re.

3

Mer su way ana dō sə njahan pa 'am wa anà dō a Yesu ahay

¹ Ihe, 'am didek a həna: Kak dōwan a kà gak anan may sə təra dō sə lavan nga anà dō a Yesu ahay nà, wita kè pəlak mer su way lele awan. ² Əna dō sə lavan nga anà dō a Yesu ahay nə anjahay anahan a â ga nà, natiya: Ines â ga inde apan aday sə gədan anan apan azar bay. Uwar â ga inde apan dükwen kərtek coy. Â təra dō sə jinje bay, â təra dō ma san nga awan, â gəba mazlaḅ pi zek wa bay, â təma mbəlok ahay lele. Â mba apan sə tətakan anan way à dō ahay lele. ³ Â vaway nga tə mahay bay. Â cakal 'am tə dō ahay bay, â təra adəka nà, dō tete awan. Â jugwar 'am bay, aday â ga ubor pə dala bay re. ⁴ Â lavan nga anà gulom su doh anahan tətə, â jan pə akəta anə gwaslay anahan ahay tə cəved awan, aday tē dəfan apan lele. ⁵ Bina, kak dōwan a kà mbak apan sə lavan nga anà gulom su doh anahan tətibay nà, i mba apan sə lavan nga anà dō a Yesu ahay tətibay re asanaw?

⁶ Kak ki dəfen dōwan a aday i lavan nga anà dō a Yesu ahay nà, kà sa dəfen dō sə təma Yesu Almasihu həniniye mba ata bay, bina winen mbəlok a mba nà, hinahibay i i har nga i mer su way ata inde. Ata dükwen, Fakalaw i njad apan alay sa 'am aday Mbərom dükwen i gan sariya re. ⁷ Dōwan ata nà, anjahay anahan â ga nə lele aday kwa dō sa san Mbərom bay ahay təkede tē dəfan apan. Bina, kak matana bay cəna, dō ataya ti njad sə gədan azar pə ines anahan ahay ata dükwen, i slahay à alay a Fakalaw inde kutok.

Do si mer su way ahay à egliz ahay inde

⁸ Həna asa, anjahay ana dō si mer su way ahay à egliz ahay inde nà, natiya: Tē gəba mazlaḅ pi zek wa bay, miresl â ga à 'am a tinen ahay inde cuwcew bay, tē varan zek anə mahay bay, tē sa ga ubor aday sə pəlay dala tə cəved sə danakay bay. ⁹ Sumor a nà, tē dəfan apan anə 'am ana Mbərom sa kak uko anan ahay uho ata nə təhhe lele tə mivəl kərtek awan. ¹⁰ Ki sa dəfen anan dō ataya i mer su way inde nà, dō a Yesu ahay tē ca pə anjahay a tinen a lele aday. Ata kak ines inde patan sə gədan atan anan apan azar ibay nà, ti daf atan à mer su way inde kutok.

¹¹ Uwar ahay dükwen tē gəba mazlaḅ pi zek wa bay, tē gədan azar a dōwan bay, tē vaway nga bay, aday dō ahay tē daf patan nga kwa à ma inde anaw fok.

¹² Do si mer su way ataya nà, uwar â ga inde patan dükwen kərtek kərtek coy, tē lavan nga anə gwaslay a tinen ahay aday anə gulom su doh a tinen ahay tətə. ¹³ Aday kak dō ataya ta gak anan mer su way a tinen tə cəved a nà, dō ahay ti dəfan atan apan, aday ti mba apan sə dakay anan 'am a Yesu nə ndəndan lele, anga tə təmahak Yesu Almasihu tə mivəl kərtek awan.

Nga sa 'am pə didek a Mbərom

¹⁴ Abay nə jalak sa zlak ayak à man anak bəse, əna həna suwan nē vindək ayak dərewel a anan tamak. ¹⁵ Həna kwa nē sak a zlak ayak bəse sabay dəp nà, dərewel a anan i dakak anan anjahay sə dō ahay à gulom su doh a Mbərom inde. Gulom su doh a Mbərom nà, winen Egliz, kawa sa ja nà, dō a Yesu ahay. Egliz nà, winen kawa saray galak sa ban anan didek a Mbərom bahay sə sifa. ¹⁶ Tə didek a, way a mi dər a pə cəved sa daf nga pə Yesu ata nà, way məduwen awan:

Yesu Almasihu nà, a nay ahay à mburom wa.

A təra dō zənzen awan.

Apasay a Mbərom kə vədak panan awiyaway
ta sə dakay anan, winen dō didek awan.

Masley a Mbërom ahay tã canak anan.

Do sã pãra ahay tã slãnek lãbara anahan awan.

Do sã daliyugo ahay tã dãfak apan nga.

Mbërom a cakafak anan ayak à man sã mazlaḅ anahan inde à mburom,
pã cakay anahan awan.

4

Do sã tãtakan anan way mungwalay aya anà dõ ahay

¹ Apasay a Mbërom kà jak anan 'am a didek ata kurre a coy, a wa: Azanaka pa 'am nà, azar su dõ ahay ti mbesak sa daf nga pã Yesu, aday ti pãrahan azar anà atatak way sã apasay sã mungwalay ahay tã atatak way sã setene ahay. ² Do sã tatak way ataya nà, tinen dõ sã mbaḁmbaḁa ahay, aday tinen dõ sã mungwalay ahay re. Mivel su dõ ataya nà, mi nes aya awan, kawa tã ndãzak atan anan zlac tã njamde ma ga uko ngãlaḁaḁa ata awan. ³ Do sã mungwalay ataya nà, tinen apan ti gafan 'am anà dõ ahay sã gãḁa uwar, tinen apan ti gafan 'am anà dõ ahay sa pa way sa pa azar aya awan. Aday cãkãbay Mbërom a var anan way sa pa ataya nà, anga aday dõ ana Yesu Almasihu ahay sa san didek sã way ataya tã pa ta sã ngãran apan anà Mbërom. ⁴ Anga way a Mbërom mã ndakay aya cãna, fok lele. Way aday sa lar anan wa nà, ibay. Di mba apan sã ngãran à Mbërom aday dõ pa way sa pa anuko ahay kutok. ⁵ Bina way sa pa ataya nà, lele, anga 'am a Mbërom tã amboh anuko ti tãra atan cãncan aya pa 'am a Mbërom.

Do sa gan mer su way anà Yesu Almasihu lele awan

⁶ Natiya kutok, ka sak a tãtakan anan way a iken a sã slãne a anan anà dõ a Yesu ahay nà, iken nã dõ sa gan mer su way a Yesu Almasihu lele awan. Ata nà, iken kã tãrak dõ ma har awan, à 'am a Mbërom inde, anga kã varak anan way sa pa sa 'am a Mbërom anà zek anak, aday kã njadãk mãgala à atatak way a iken sã pãrahan azar tã mätändëron ata awan. ⁷ Əna avøved 'am kãriya aya nà, kã pãkan slãmay bay. Sumor a nà, anjahay anak à zãga apan sa ga nã lele pa 'am a Mbërom sidew sidew adãka. ⁸ Kã kãtahak anan zek anak nà, lele anahan a inde nã mãnjkøk coy. Əna anjahay anak a kã gak lele pa 'am a Mbërom nà, wita i mak zek à way ahay inde bayak awan, anga ki njad sifa hãna, aday azana pã uho sa nay ata dukwen, ki njad re. ⁹ Əna ihe, nga sa 'am ata nà, didek awan. Sumor a nà, kuwaya à tãma anan à mivel anahan inde fandar kwayan'a. ¹⁰ Anga nan mãnuko apan dõ ga mer su way ndãlekeke, mãnuko apan dõ ga danda a mba. Mãnuko apan dõ dãfan ide anà Mbërom, bahay sã sifa, winen dõ sa tam anan dõ ahay fok, aday mã zakay a nà, mãnuko dõ sa daf nga pã Yesu Almasihu ahay.

¹¹ Timote, iken tavay nà, njãnjan lele, aday dakan anan way a anaya anà dõ a Yesu ahay. ¹² Iken nà, gwaslay aya mba, əna tãde nà, dõwan à sa kãdey iken anga nan bay. Kan anan anà dõ a Yesu ahay adãka nà, minje lele awan, ta 'am anak sa ja, tã azla anak, tã asan zek anak, tã cãved anak sa daf nga pã Yesu tã mivel kãrtek ata awan, tã anjahay anak à cãncan sa 'am a Mbërom inde ata fok. ¹³ Var a nga anak sã dakan anan Deftere a Mbërom anà dõ a Yesu ahay, wazan atan, tãtakan atan anan way ahay hus pã luvon uno saa dãzlek ayak ata awan. ¹⁴ Kã sa ca pã mãgala a Mbërom sã varak ata nã kawa way sã gãsle anan bay. A varak anan kurre tã dũngo ana dõ maja'am anahan, aday mãced sã egliz ahay dukwen tã dãfak anak alay pa nga à alay a iken sã tãma magwagway ata awan.

¹⁵ Gan nga anà mer su way a anan ata nà, lele, kã sa gan mãsãfaya bay. Aday dõ ahay fok, ti canan anà mazlaḅ si mer su way anak i zla pa 'am pa 'am. ¹⁶ Gan nga anà zek anak, dãfan ide anà atatak way anak re. Ka gak anan mer su way anak ahay lele nà, iken tu dõ sã slãne atatak way anak ahay fok, ki tãmen.

5

Azla ana dõ a Yesu ahay pa 'am a Mbërom

¹ Iken Timote, kâ sa ngëraz pu dō mæced a bay. Kak winen kâ gak way lelibay a nà, jan apan zøhha kawa winen bəbay anak. Njavar ahay dukwen, jan atan apan kawa tinen mərak anak ahay. ² Uwar mæduwer ahay nà, jan atan apan kawa tinen may anak ahay. Dalay sə uwar ahay ite nà, jan atan apan kawa tinen dənəbay anak ahay aday fok, tə mivél kərtek awan.

³ Mædukway sə uwar ahay nà, gan atan nga lele, anga hinahibay dōwan a tinen ahay inde sa gan atan nga ibay. ⁴ Hinahibay mædukway sə uwar ata nà, wan anahan inde, kabay wan sə kutov anahan ahay dukwen inde. Kak matanan nà, wan ataya tē tətak mer su way sə dəfan apan anà may a tinen ahay ta sa gan atan nga lele, kawa ana bəbay a tinen ahay sa gan atan ahay nga à alay ata awan. Ata, mer su way a tinen ata i zlan à nga anà Mbərom a kutok. ⁵ Aday hinahibay mædukway sə uwar hinen inde, aday dōwan sa gan nga ibay ata nà, winen i dəfan ide à Mbərom, i gan amboh luvon tə ipec, anga aday Mbərom à man zek. ⁶ Əna mædukway sə uwar hinen inde, winen a ga nə way sa zlan à nga dəkdek ata nà, kwa à ga nə winen inde tə sifa mba dəp nà, winen kawa dō ma mac awan. ⁷ Matanan, dakan anan 'am a anan anà dō a Yesu ahay lele, anga aday dōwan à sa gədan atan azar bay.

⁸ Əna hinahibay dō hinen inde nà, a gan nga anà dō anahan ahay itəbay, kwa dō sə gulom su doh anahan ahay təkede, a gan atan nga bay re. Ata nà, winen kə zluwek à cəved sa daf nga pə Yesu ata wa. A ga nə way aday kwa dō sa san Mbərom bay ahay dukwen ti ga way ata bay re ata awan.

⁹ Kâ sa vinde sləmay sə mædukway sə uwar à dərewel inde kəriy kəriy bay, si ava a uwar ata kə dəzlek kwa kuro mbərka, aday dukwen a zla à mbaz nà, saray kərtektəkke coy re. ¹⁰ Sumor a dukwen, dō ahay tē ndəran sləmay anga mer su way anahan ma ga lele ataya aday. Kawa sa ja nà, kə dədukok anan gwaslay anahan ahay lele, kə təmahak mbəlök sa taa zlak ayak àga winen ataya lele, kə gak anan mer su way lele awan anà dō a Yesu ahay, kə mak anan zek anà dō ahay à dəcə a tinen ahay inde, aday kə gak mer su way lele aya cara cara fok aday ki sa vinde sləmay anahan à dərewel inde.

¹¹ Əna sləmay sə mædukway sə uwar aya aday tinen wan aya mba ata nà, kə vinde sləmay a tinen à dərewel inde fan bay. Bina hinahibay haway sa mbaz kə sak a gan atan nà, ti mbəsak sə pərahan azar anà Almasihu. ¹² Ata ta sak à ga way matanan ata nà, tə nəsek, Mbərom i gan atan sariya, anga tə pəsakak anan 'am a tinen ma ban a anga sa jəka ti gan mer su way anà Mbərom ata awan. ¹³ Bina ka sak a vinde anan sləmay a tinen à dərewel inde nà, ti ga isew, ti bar awan à wulen su doh fok, doh tu doh. Aday sə cəbak jiya dukwen, ti bəbal awan ta 'am kəriya awan, ti slahay à 'am aday abay kə cak atan anan bay ata re, aday 'am tədə sa ja bay ata nà, tinen ti ja anan. ¹⁴ Anga nan, mædukway sə uwar a wan ataya inde matanan nà, na gan may nə tē zla à mbaz asa, ti wahay wan, ti gan nga anà gulom su doh a tinen ahay. Ata dō manide ahay ti njad sə gədak uko azar sabay. ¹⁵ Tə didek a acəkan nà, azar sə mædukway sə uwar aya nə, tə zluwek à cəved a Mbərom wa, aday tə pərahan azar anà Fakalaw cukutok.

¹⁶ Kak uwar a inde aday a daf nga pə Yesu lele, aday mædukway sə uwar inde àga winen nà, à gan nga lele. Bina à sa mbakan anan 'am a pa nga ana egliz bay. Ata nà, egliz i mba apan sa gan nga anà mædukway sə uwar a aday dōwan inde sa gan nga ibay sə didem didem ata awan.

¹⁷ Natiya asa, kak mæced sə egliz ahay ta gak anan mer su way a tinen ata lele nà, tədə ti njad magwagway a tinen nə məcapar cew. Aday mə zakan a jiga nà, anà dō sə wazay ahay aday tu dō sə tətakan anan way anà dō ahay ata awan. ¹⁸ Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «À alay a sla winen apan i gak mer su way à guvo nà, kâ sa banan mbulo pa 'am anga sə gafan 'am pə arac way bay.*» Matana re: «Dō si mer su way cəna, i pa nə way sə herreb anahan.†»

* 5:18 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 25.4. † 5:18 Ca pə Lukas 10.7.

¹⁹ Hinahibay, dōwan a i zlak ayak à man anak sa ra 'am pə məced sə egliz, i jak nà: «Məced sə egliz a tiya ata nà, kà gak way lelibay awan.» Natiya, kâ sa tēma 'am ata kwayan'a fan bay. Sumor a nà, sləne 'am ata pə dō ahay wa cew kabay pə dō ahay wa maakan aday ki sa jəka acəkan nà, na. ²⁰ Dōwan a kà gak ines nà, jan apan ì idē sə dō ahay inde kəzlek, anga aday dō azar aya tē jəjar sa ga ines ite.

²¹ Timote, nen apan ni jak ayak 'am a anan pa 'am ana atə Mbərom tə Yesu Almasihu aday pa 'am ana maslay a Mbərom a mə walay ataya re. Kem, dəfan apan anà 'am uno sa jak ataya fok ite. Kem â nak asa, kâ sa gəzla anan dō ahay pi zek wa bay. Pəlay atan nà, hərəro à alay kərtek a wa. ²² Dōwan a aday a nak sə varan mer su way sə ləvan nga anà dō a Yesu ahay nà, kâ sa ga hologor sə dəfan alay pa nga fan bay. San anan dōwan ata lele aday. Aday asa, kâ sa slahay ì ines su dō inde bay, gan nga anà zek anak.

²³ Timote, kâ sa a'am vərre bay, suwan sa apan mahay mənəcək anga dəvac sə kutov anak a sidew sidew sə varak bəle ata awan.

²⁴ Ines su dō a azar aya a nà, kà cak uho mənəjana alay sə sariya a sə dəzley ahay, əna su dō a azar a ite nà, kà cak uho fan bay, si pə dəba a wa. ²⁵ Matana re, mer su way lele aya nà, ti kay uho kutok. Kwa abay â ga nə həna mi dər aya mba dər nà, ti naa kay uho təktek.

6

¹ Bile ahay fok tē dəfan apan anà bahay a tinen ahay nà, lele. Ata dō ahay ti gədan azar anà Mbərom tə atətak way a nuko ahay sabay. ² Hinahibay, bile inde aday bahay anahan nə, winen dō a Yesu nà, bile ata â dəfan apan hwiya, bina â sa kədey anan anga sa jəka tinen tə mərak à sləmay ana Almasihu inde ata bay. Â gan mer su way nə lele, zal anà bahay hinen ata, anga bahay anahan ata nà, winen dō a Yesu, aday Mbərom a pəlay anan re.

Timote, way a anan ataya nà, dəkan anan ù dō a Yesu ahay nə lele, aday tē ban anan.

Do sə tətək way mungwalay aya awan

³ Kak dōwan a kə gəbak 'am sə tətək way anahan hinen cara nà, winen kə təmahak didek sa 'am mbala ana Bahay a nuko Yesu Almasihu sə dəkak uko anan ata sabay. Aday dōwan ata kə təmahak atətak way a mənuko pə anjahay su dō ahay pa 'am a Mbərom sabay re. ⁴ Kak matanan nà, winen dō sa har nga kəriya awan, a san awan bay. A gan may nə anà avəved 'am, ta sa vad awiyaway pa 'am ahay sə zəban atan ahay nə atəre coy. Matanan, dō sə pəkan sləmay anà way ataya nà, ti ga sərak ahay pi zek, ti cakal 'am, ti jan 'am ma caḅ aya ì zek ahay, ti bayak way lelibay aya pu dō ahay, ⁵ ti vəved 'am nə hway apan. Anga abayak nga su dō ataya nà, kə nəsek, way didek a dukwen ta san sabay re. Tinen tə bayak i ga nà, à cəved sə pərahan azar à Yesu inde nà, ti njad wa zlile.

⁶ Ayaw, də pərahan azar anà Yesu nà, di njad wa magwagway məduwen awan. Əna way aya inde pukò à alay inde ataya nà, dē kədey atan bay. ⁷ Tə wahay mənuko pə daliyugo nà, awan inde pukò kwa mənəcək ibay. Matana di mac way a nukò nà, di gəba awan à alay inde bay re. ⁸ Natiya kak həna mənuko apan di njad way sa pa tə zana sa pak pi zek cəna coy, tasluko mivel anga way ataya awan. ⁹ Dō sa gan may anà zlile tə mindel ataya nà, Fakalaw i njak atan, aday i njad patan alay sa 'am sa mbazl atan à balay anahan inde. Ubor kəriya aya cara cara ti njad sa nes atan, ti lize atan sə coy. ¹⁰ Anga ubor sə pəlay dala nà, a təban cəved anà sədək ahay cara cara fok. Azar su dō aya nə ta gak apan ubor tə mindel, hus pa sə zluwe atan à cəved a Mbərom wa. Anga nan kutok kə gəbak atan ahay 'am ahay bayak awan.

Andav sa 'am a Pol anà Timote

¹¹ Həna kəmaya Timote, iken nə dō a Mbərom ata nà, hawan anà way a lelibay ataya awan. Jəra zek sə təra dō didek a pa 'am a Mbərom. Pərahan azar anà cəved a Mbərom nə lele, daf nga pə winen a hwiya. Pəlay anan dō ahay, səman anà way ahay, njahay way anak səkəffe. ¹² Jəra zek anak anga aday sa ga vərəm pə cəved a Mbərom lele. Njad a sifa sa ndav bay ata awan. Mbərom a ngamak nà, pə sifa ata awan, aday ka ga side sə adaf

nga anak pə Yesu nà, pa 'am sə dō ahay bayak awan. ¹³ Nen apan ni jak 'am həna pə idé a Mbərom, dō sə varan sifa anà way ahay fok, aday pə idé anà Yesu Almasihu, dōwan a sə dākay anan way dīdek aya pa 'am ana guverner Pontiyos Pilatu ata awan, na jak nà: ¹⁴ Dəfan apan anà 'am uno sa jak a anan. Kâ sa ga anan mer su way anak tə məsəfaya bay, anga aday dō ahay tē gəđak apan azar bay re. Ga matanan hus pə luvon a Bahay a mənuko Yesu Almasihu sa may ahay ata awan. ¹⁵ I sa may ahay nə pə luvon a Mbərom a ma daf a ata awan. Mbərom a nà, winen dō sə mazlaḅ, winen kərtek Ba Məgala, winen Bahay sə zalay bahay ahay, aday winen dō sə lavan nga anà dō sə lavan nga anà dō ahay ahay fok re. ¹⁶ Mbərom a kərtek nà, winen inde pa sə viyviya awan, winen à man sə idé jiyjay ma dav a tə mindel ata inde. Dōwan saa mban nà, ibay. Dōwan kula kè canak anan nà, ibay, aday dōwan saa canan asa dūkwen ibay re. Dō ahay fok tē həran nga, â ga bahay pa sə viyviya awan. Amen!

¹⁷ Timote, jan anà dō sə zlile ahay pə daliyugo a anan ataya nà, tē həran nga anà zek tə zlile a tinen ahay bay. Tâ saa daf apan nga a tinen ahay bay re, anga zlile ata i ga inde pa sə viyviya nà, ta san bay. Əna suwan tâ daf a nga a tinen nə pə Mbərom dō sə varan kwa ma anà dō ahay bayak a ta 'am kəriya aday dē taslay a mivel ata awan. ¹⁸ Jan atan asa nà, tâ ga sumor, tâ ga anan mer su way lele aya bayak awan, tē varan way à dō ahay, tâ man zek anà dō ahay tə zlile a tinen ataya awan. ¹⁹ Ta gak matanan acəkan nà, ata tə ndakak ayak man pə zlile a tinen à man lele a inde, anga aday ti njad sifa dīdek ata awan.

²⁰ Iken Timote, gan nga anà way a Mbərom a sə varak ata awan. Kak dō ahay tinen apan ti ja 'am sə mindel kəriya aya nà, kâ sa ja uda bay. Avad awiyaway sə mindel sə dō ahay sa jəka 'am sə asan way ata dūkwen, kâ sa ja uda bay re. ²¹ Tə varan zlangar anà way a tinen sa jəka ta san zle ataya awan, əna cəkəbay tə zluwek à cəved a Mbərom wa.

Natiya, Mbərom â gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà Timote

mə slala cew awan

Adakay way pə deftere a anan

À alay a Pol sə vinden ayak derewel a anan anà Timote ata nà, zek anahan winen à dangay, aday a ga apan i sa mac bəse. A jan anà Timote nà, â gan nga anà ləbara a Yesu mugom ata nə lele. Dəce ahay ti ga inde, əna Timote â səmen sə njahay hwiya à didek inde, aday â pərahan azar tə mægala si zek anahan a təke sə dakay anan ləbara a Yesu mugom awan.

Nga sa 'am ahay

Pol a varan mægala anà Timote (1.1 - 2.26)

Timote â pərahan azar sə dakay anan 'am a Mbərom hus à amac (3.1 - 4.8)

Adakay way mədakwidok aya awan (4.9-22)

Pol a jan 'am anà Timote

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nà, nen Pol, nen dō maslan ana Yesu Almasihu, anga kà zlak anan à nga à Mbərom a matana awan. A slan nen sə dakay anan 'am sə sifa anahan sə zlapak uko anan kurre ata anga dē japak tə Yesu Almasihu.

² Nə vindek ayak nà, anakiken Timote, iken nə wan uno, ləliwe uno awan. Atə Mbərom Bəbay a mənuko tə Bahay a mənuko Yesu Almasihu tâ gak sumor, tē varak zay a tinen, aday kà gan atan i zek wa ite.

Pol a ngəran a Mbərom anga Timote

³ Nen apan ni ngəran à Mbərom anga iken tə mivəl kərtek awan. Nen ni dəfan apan anà Mbərom kawa ana bije uno ahay sa taa dəfan apan ata tə mivəl mə banay a cərah lele. Kwa siwa siwa ni gan amboh anà Mbərom cəna, nen apan ni slaf uda sləmay anak, nə mbədək iken à nga wa bay jiga awan. ⁴ Həna nen apan ni may anan ahay à nga inde asa nà, à alay anumo sə gəzla nga nà, iken ki yimak anga nen aday həna ku go haway. Na gan may, zlangumo sə canan i zek ahay aday ataslay mivəl uno â rah wa ite. ⁵ Nen apan ni may anan ahay à nga inde asa nà, adaf nga anak pə Mbərom. Iken ka daf nga pə Mbərom nà, cərah lele wanahan. Jəba sə adaf nga anak a pə Mbərom matana ata nà, miije anak Lowis tə may anak Ewnike tə lahak anak ahay apan sa daf nga pə Mbərom matanan. Na san zle hwiya iken nà, ka daf nga pə Mbərom nə kawa ana tinen awan.

Pol a varan mægala anà Timote

⁶ Anga nan kutok, nen apan ni jak: Gan nga anà mægala a Mbərom a iken sa njad à alay nen sə dəfak alay pa nga ata nà, lele. ⁷ Anga Apasay Cəncan a mbala ana Mbərom sə varak uko ata nà, i varak uko zlawan i zek inde adəka bay. Apasay ata i varak uko adəka bugol nà, mægala sa gan mer su way anà Mbərom. I varak uko mægala sə pəlay dō ahay tə mægala sa ba anan nga a mənuko aya awan asa.

⁸ Matanan Timote, iken nà, dakan anan ləbara sa 'am a Bahay a mənuko Yesu ata anà dō ahay nə lele, kē jəjar sə dakay anan bay fok. Aday kwa abay â ga həna nen à dangay anga ləbara ata təkədə nà, â sa gak waray bay jiga awan. Iken nà, təma sa ga dəce kawa nen, anga ləbara mugom a ata awan. Mbərom i varak mægala sə səmen anà dəce ataya awan. ⁹ Mbərom nà, kə təmak mənuko, kə ngamak uko anga aday dē təra dō anahan ahay. Mbərom a gak uko sumor ata nà, anga sa jəka dā gak anan mer su way lele aya ata bay. A gak uko sumor a nà, anga a zlan à nga anà winen a sa gak uko matana awan. A lavak uko anan zek sa gak uko sumor ata nà, tə alay a Yesu Almasihu a kurre, à alay a daliyugo dukwen winen mə ndakay a fan bay. ¹⁰ Həna nà, sumor a Mbərom ata kà kak ahay zek uho, anga Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata kà nak ahay pə daliyugo. Winen a nay

ahay nà, a gəgar məgala pə amac wa. Winen kə dəkak uko anan kak də təmahak cəved sə ləbara mugom ata nà, dī njad sifa sa ndav bay ata pa sə viyviya awan.

¹¹ Nen nà, Yesu kə tərak nen dō maslan anahan, anga aday nê dakan anan ləbara mugom a anà dō ahay, aday nê tətakan atan anan way re. ¹² Anga nan, həna nen à dəcə inde anga winen. Aya əna tə winen ata təkə dükwen, u go waray bay re, anga nen na daf nga nə pə wayaw nà, na san zle. Na san zle re, dōwan uno sa daf apan nga ata, winen tə məgala a sa ba anan way a sə mbuko anan à alay inde ata hus pə luvon sə sariya anahan.

¹³ Iken Timote nà, tətakan anan way anà dō ahay nà, kawa iken a sə sləne pi nen wa ata awan. Iken apan ki tətakan anan way ataya anà dō ahay nà, daf nga pə Mbərom lele, tə asan zek mbala Yesu Almasihu sə varak uko ata awan. ¹⁴ Iken nà, ba anan way mbala a Mbərom sə varak ata nə lele. Apasay a Mbərom Cəncan a winen mə njahay a à mənuko inde ata, i varak məgala awan.

¹⁵ Ka san apan zle re, dō a Yesu ahay pə daliyugo sə Aziya tə mbəsakak nen taayak, sərret ta tak puno 'am. Kwa atə Figelus tə Hermogenes dükwen, tə mbəsakak nen re. ¹⁶ Na gan kem anà Mbərom anga aday â gan sumor anà dō sə àga Unisiforus ahay ite, anga winen a nà, kwa nen à dangay təkede nà, waray kə gak anan bay, a taa mo anan mível ù doh. ¹⁷ Winen a dəzley à Ruma nà, a ma nga sə pəlay nen, hus zek kə dak anan, aday a saa njad nen kutok. ¹⁸ Bahay a mənuko Yesu Almasihu â man zek aday â gan i zek wa anà Mbərom pə luvon saa ga sariya ite. À alay nen à Efesus nà, Unisiforus ata kə mak uno zek bayak awan. Iken dükwen ka san apan zle re.

2

Suje ana Yesu lele awan

¹ Iken wan uno Timote, jəra zek lele, anga Yesu Almasihu i gak sumor ta sə varak məgala. ² Iken nà, kə slənek atətak way uno pa 'am sə dō ahay bayak ata awan. Anga nan iken dükwen, man anan à sləmay inde anà dō dīdek aya aday tədə ti mba apan sə tətakan anan anà dō azar aya tətə re ata awan.

³ Səman anà dəcə anak kawa suje ana Yesu Almasihu lele awan. ⁴ Bina suje inde sa ga way sa nga anahan nà, ibay. Si way sa zlan à nga anà bahay anahan, anga aday bahay anahan ata â pəlay anan. ⁵ Matanan asa, dō sa haw ahay tinen apan ti ga waway sa haw nà, si i dəfan apan anà way ma ban ataya aday bina kak kə sak a haw mənəna sə dəfan apan anà way ma ban ataya nà, i njad magwagway sə ahaw anahan ata bay. ⁶ Matanan asa re, dō si mer kə yak nga sa ga mer su way nà, azlapan dükwen winen awan â lahan apan anà dō ahay sə tukom way sə guvo anahan ata aday nə tədə. ⁷ Ənga, jalay pə way a nen sa jak həna ataya aday. Bahay a mənuko i mak zek sə sləne anan way ataya fok.

⁸ Ənga, bayak pə Yesu Almasihu, winen dō sə zahav ana Dawuda ata aday. Kə məcak aday kə slabakak ahay à məke wa re. Way ata nà, ləbara mugom a nen sə dəkay anan ata awan. ⁹ Nen à dəcə inde həna à dangay, ma ban a tə calalaw kawa dō ma ga ines a nà, anga ləbara mugom a ata awan. Əna 'am a Mbərom nà, ma ban a itəbay. ¹⁰ Natiya kutok, nə təma sə səman anà dəcə a anan matanan nà, anga aday dō a Mbərom mə walay ataya tâ tam tə alay ana Yesu Almasihu ite. Aday tinen tâ njad sə dəzle à man sə mazlab a Yesu Almasihu inde sə njahay pa sə viyviya ata awan. ¹¹ Ihe, 'am dīdek a həna:

Kak mənuko də məcak pə kərtek tatə winen nà,

dī njad sə njahay tə sifa a pə kərtek a tatə winen a re.

¹² Kak mənuko də təmahak sə səman anà dəcə anga winen nà,

dī naa ga bahay tatə winen a kutok re.

Aday kak mənuko dā jak dā san anan bay nà,

winen dükwen i ja a san mənuko bay re.

¹³ Kak mənuko də mbəsakak sə pərahan azar nà,

i mba apan sa ga way mədədəren a ite sabay,

bina winen kə jak anan 'am anahan coy.

Do sa ga mer su way sa zlan à nga anà Mbərom

¹⁴ Man anan 'am a nen sa jak ata à sləmay inde anà dō a Yesu ahay, anga aday tē jalay apan hwiya. Jan atan tē sləmay a Mbərom nà, tinen tē mbəsak sa vad awiyaway sa 'am kəriya aya awan. Jəba sa 'am ataya nà, a nes anan dō a Yesu sē sləne 'am ataya adəka, bina a man zek à dōwan bay. ¹⁵ Iken nà, ga mer su way anak lele, anga aday ki tēra dō sa zlan à nga anà Mbərom. Iken dō sa ga mer su way. Ga nà, mer su way aday waray i naa gak apan bay ata awan. Dakay anan didek sa 'am a Mbərom tē cəved awan. ¹⁶ Kā sa pəkan sləmay anà dō sē ngwedəsl 'am kəriya aya ata bay, anga dō ataya nà, tinen apan ti zluwe à cəved a Mbərom wa dərən jiga awan. ¹⁷ Atətak way su dō ataya nà, kawa gurlen. Atə Himeniyas tē Filitus inde à wulen a tinen. ¹⁸ Do ataya nà, tē zluwek à cəved sē didek wa. Tē tətakan anan anà dō ahay nà, way mungwalay a ta sa ja nà, Mbərom kē slabakak anan ahay dō ahay à məkə wa coy. Anga nan, dō azar aya tē lizek à cəved a Mbərom wa anga tinen. ¹⁹ Aya əna, didek a Mbərom nē kawa saray su doh aday i wulađ itəbay ata awan. Anga nan, 'am a mē vinde apan ata nà, natiya, a wa: «Mbərom Fetek a san dō anahan ahay zle.*» Mē vinde apan asa, a wa: «Dowan a kà jak sa jəka “nen dō a Yesu” cəna, à mbəsak sa ga way lelibay awan.»

²⁰ À gulom su doh məduwen aya inde nà, way sa ga mer su way ahay kawa gəsa'am ahay inde cara cara. Way azar aya awan, sē guro ta sē rəslom aya awan. Aday way azar aya awan, tinen sē dədom kabay ta han sē dudō. Matanan a ga anan mer su way anahan a tē way ataya à gulom su doh ahay inde dukwen cara cara re. Winen lele ataya nà, ta ga anan mer su way nà, si mbəlök inde. Aday azar aya nà, ta ga anan mer su way nē so pac pac. ²¹ Mənuko dukwen matanan re. Kak dōwan a kē mbəsakak mer su way a lelibay aya nen sa jak ikwen ayak sē mbəsak ataya nà, Mbərom i varan mer su way sa nga anahan awan. I tēra nà, kawa gəsa'am lele awan, aday ta ga anan mer su way ahay lele aya awan.

²² Matanan, iken Timote nà, kē pərahan azar anà ubor si zek sē njavar ahay bay. Adəka nà, daf nga pē Mbərom, pərahan azar anà didek anahan, anà asan zek anahan, tē zay anahan, pē kərtek a tu dō sa gan amboh anà Mbərom tē mivel mē banay aya ata awan. ²³ Kak dō ahay tinen apan ti vad nà, awiyaway sa 'am kəriya aya sē mindel nà, kē slahay uda bay. Ka san apan zle, vad awiyaway kawa way ataya nà, a zəbay nà, acakal 'am ahay. ²⁴ Anga nan, sumor a nà, dō sa ga mer su way a Mbərom nà, à njad sē cakal 'am tē dōwan bay. À jan 'am anà dō ahay nē ləfedede. À mba apan sē dakan anan way anà dō a Yesu ahay nē tē cəved awan. À səmen anà 'am sē dō ahay sa ja apan ataya awan. ²⁵ Hinahibay manide anahan ahay inde nà, à dakan atan anan way nē səhhe, ləfedede lele. Aday izəne Mbərom i man atan zek sa yam pē ines a tinen ahay, ti san didek anahan ite. ²⁶ Bina dō ataya nē Fakalaw kē bənak atan à balay anahan inde, ta ga nē way sa zlan atan à nga aya vərre. Əna izəne ti san nga a tinen, ti təmay ahay à balay ata wa mba.

3

Luvon mədakwidok aya awan

¹ San apan lele Timote, à luvon mədakwidok aya inde nà, dēce ahay ti ga inde bayak awan, way i da 'am tē mindel. ² Anga kē dəzlek à alay ataya inde nà, dō ahay ti pəlay nà, zek a tinen aya vərre. Ti gan may anà dala nē tē mindel. Ti tēra nà, dō sē kwecele ahay, ti zlapay awan tē mindel. Ti gənahan anà Mbərom, ti dəfan apan anà bəbay a tinen ahay sabay. Ti ngəran ù dō pē awan sabay re, aday ti dəfan apan anà way cəncan aya bay fok. ³ Asan zek i ga inde patan ibay, dōwan i gan atan ì zek bay re. Ti gədan azar anà dō ahay. Ti mba pi zek sa ba anan nga a tinen pē way lelibay ataya wa sabay. Ti ga anan alay tē dō ahay tē mindel, aday ti nan ide anà way lele aya fok. ⁴ Ti njəkan uda anà dō ahay, ti ga way nà, kawa medelengwez ahay. Ti həran nga ì zek. Ti pərahan azar nà, anà way sē mivel a tinen ahay, bina ti pərahan azar anà Mbərom sabay bugol. ⁵ Pē ide sē dō ahay nà, ta wa: «Manay dō a Mbərom ahay.» Aday cəkəbay taayak a tinen a nà, ti gan may aday

* 2:19 Ca pə Limle 16.5.

møgala a Mbørom â tæra atan dō dīdek aya bay. Jøba su dō ataya nà, kê jipen tæ tinen a bay jiga awan.

⁶ Azar su dō a tinen aya tæ næsek anan gulom su doh sæ dō ahay, tinen apan ti zla à gulom su doh sæ dō ahay sæneh, tæ njakak anan uwar bæle aya tæ atatak way a tinen ahay. Uwar ataya dukwen, dō sa ga ines ahay, aday kuzon tæ bønak atan à 'am wa anà dō ataya re. Uwar ataya nà, tæ pærahan azar anà mer su way lelibay aya cara cara kawa sa zlan atan à nga. ⁷ Tinen apan ti tatak way ahay kwa siwa fok, æna ta njad sa san anan dīdek sæ way aya bay re. ⁸ Kwakwa nà, atæ Yanes tæ Yambres tæ ngæmak 'am a Musa bay.* Matanan hæna dō ataya ta ga næ jøba sæ way a tinen ataya re. Ajalay nga a tinen nà, kè næsek coy. Aday tæ zluwek à cæved a Mbørom wa, bina ta daf nga pæ Mbørom tæ dīdek a bay. ⁹ Aya æna, ti zla anan ti mer su way a tinen a jo bay, anga mindel a tinen ata i cay patan wa uho, kawa mindel ana atæ Yanes tæ Yambres sa kay patan wa uho ata re.

'Am sæ dakay way

¹⁰ Aya æna, iken Timote nà, kè tatakak way ahay bayak a pi nen wa. Kæ pækak anan slømay anà atatak way uno ahay, kæ pærahak anan azar anà minje uno. Na gan may i mer su way uno inde fok anà maw nà, ka san zle. Aday nen na daf nga pæ Mbørom kækæmaw næ, ka san zle re. Aday iken ka san munapanaw uno zle, ka san asan zek uno sa gan anà dō ahay ata zle re, aday ka san mætændæron uno pa 'am a Mbørom zle re. ¹¹ Ka san apan zle, dō ahay ta gak alay ti nen bayak awan, aday na sak dæce dukwen bayak a à wulen su doh sæ Antakiya, à Ikoniya aday à Listæra fok. Na gak dæce nà, tæ mindel jiga awan, æna awan sæ zalay Mbørom nà, ibay. Winen kè tæmak ahay nen à dæce ataya wa. ¹² Tæ dīdek awan, dō sa gan may sæ pærahan azar anà cæved a Mbørom anga tinen dō ana Yesu Almasihu ahay cæna, dō ahay ti ga atan alay næ bayak awan. ¹³ æna dō lelibay aya awan, tu dō sa njak dō ahay nà, ti ma nga sa ga way lelibay aya matanan hwiya. Ti njak anan dō ahay bayak awan, aday cækæbay way ata i man atan nga anà tinen aya awan.

¹⁴ Aya æna, iken pærahan azar anà way anak sæ tatak aday sa daf apan nga kurre ata awan. Kê dagwar à way ata wa bay. Anga iken a nà, ka san apan zle, dōwan aya iken sæ tatak way pæ tinen wa ataya nà, tæ dakak anak anan way lele aya coy re. ¹⁵ Na jak kê dagwar bay nà, anga iken a aday nà, ka san Deftere a Mbørom nà, kwa à cædew a wa. Natiya Deftere a Mbørom ata i varak kælire† aday ki tam, anga kæ tæmahak Yesu Almasihu à mivel anak inde coy. ¹⁶ Way mæ vinde aya à Deftere a Mbørom inde fok nà, sæ dakan atan anan cæved sæ vinde anan nà, Apasay a Mbørom awan. Deftere ata i mak uko zek sæ tatak sa san dīdek, i dakak uko anan ines a mænuko ahay, i dakak uko anan cæved sæ mbædahan læn anà ines a mænuko ahay, aday i mak uko zek sa san sa ga way sa zlan à nga anà Mbørom awan. ¹⁷ Deftere a Mbørom a dakak uko anan way ataya fok nà, anga aday dō sæ pærahan azar anà Mbørom ahay tæ tæra dō mæ lavay zek aya sa ga næ mer su way lele aya fok.

4

Pol a varan møgala anà Timote sæ dakay anan 'Am a Mbørom

¹ Timote, nen apan ni jak ayak 'am a anan pa man sæ idé ana atæ Mbørom tæ Yesu Almasihu awan. Yesu nà, i i may ahay sa naa gan sariya anà dō tæ sifa aya aday dō ma mac aya tæke fok, aday i naa slæray ahay næ kawa bahay. ² Natiya iken nà, dakan anan 'Am a Mbørom anà dō ahay, tavay apan næ lele. Kwa i zlan atan à nga, kwa i zlan atan à nga bay fok nà, dakan atan anan. Dakan atan anan ines a tinen ahay, jan atan apan, varan atan gædan. Dakan atan anan way ahay nà, tæ munapanaw awan. ³ Anga alay a inde i slay ahay aday dōwan i gan may anà atatak way dīdek a sabay. Adæka nà, ti halay miter ahay bayak a saa tætakan atan anan way tæde pæ way sæ mivel a tinen ahay, aday ti pækan slømay anà way sa zlan atan à nga ataya kutok. ⁴ Ti mbæsak sæ sløne way dīdek aya

* 3:8 Ca pæ Gurtaaki 7.11, 22, 9.11. Sæ varan slømay anà dō ataya nà, Yahuda ahay. † 3:15 kælire a anan nà, madan bay, æna asan way ana Apasay a Mbørom.

awan, aday ti pəkan sləmay adəka nà, anà atətək way mungwalay aya awan. ⁵ Aya əna, iken Timote nà, pərahan azar sa ba anan nga anak lele pə way ahay wa fok. Səman anà dəcə anak ahay. Ga nà, mer su way sə dəkay anan ləbara mugom ata hwiya. Ndav anan mer su way a Mbərom sə ngamak apan ata re.

⁶ Bina nen nà, alay a kà slək aday mi zla à man a bje uno ahay bəse. Nen nà, kawa gənwaw aday ti gədan dundo bəse coy anga Mbərom ata awan. ⁷ Na gak mer su way a Yesu tə mivəl kərtek awan, kawa dō sa ga məgəzləga lele ata awan. Way kawa ana Mbərom su jo nà ga ata nà, nə ndəvak a coy. Nen ni daf nga pə Mbərom ndəkərkərre hwiya. ⁸ Nen hənə nà, magwagway uno, winen apan i ba nen pə cakay a Mbərom. Bahay a mənuko, dō sa ga sariya tə dīdek ata, i vuro magwagway uno pə luvon sə sariya anahan. I vuro nà, i nen taayak bay. I varan magwagway ata nə anà dō sə dəfan idə anà luvon anahan a saa may ahay ataya fok.

Do ahay tə mbəsak anan Pol taayak anahan awan

⁹ Kem Timote, hayak ahay à man uno bəse, aday kà sa gak ayak munok bay. ¹⁰ Bina Demas kə mbəsakak nen taayak, a gan may sə pərahan azar anà way sə daliyugo ahay. Kà zlak way anahan à Tesaloniki. Kereskes kà zlak à Galatiya, aday Titus dukwen kà zlak à Dalmatiya. ¹¹ Mə mbəsak a pə cakay uno nà, Lukas a taayak. À alay iken apan ki nay ahay nà, hayak ikwen ahay tə Markus maya awan, anga i naa mo zek i mer su way inde. ¹² Tikikus nà, nen a nə slənək anan à Efesus. ¹³ Iken apan ki nay ahay nà, hayak ahay tə wulen su doh sə Təruwas. Aday ki zəbo anan ahay zana saa mađ uno a inde à alay, nə mbəsakak anan ayak əga Karpas. Kū ro anan ahay deftere uno ahay, mə zakay jiga nà, deftere a mə ndakay a tə ambar ataya awan.

¹⁴ Aleksandire sə dōwan a inde dō təvad awan, kà gak uno way lelibay aya tə mindel. Bahay a mənuko tə alay anahan a saa haman. ¹⁵ Lavan i zek anak, anga à alay ata nà, kə tavak anan anà atətək way a manay re.

¹⁶ Pə luvon mama'am a aday sa zla nen pa 'am su dō sa ga sariya ahay ata nà, sə mbəda pa 'am ahay nə nen a taayak uno awan. Bina dōwan su mo zek nà, ibay. Tinen a fok tə hawak, tə mbəsakak nen. Bahay a mənuko à sa gan atan sariya bay. ¹⁷ Əna su mo zek nà, Bahay a mənuko. Kə varak uno məgala anga aday nê dəkay anan ləbara anahan mugom a cərah fok. Natiya, dō sə pəra ahay fok tə slənək ləbara sa 'am a Mbərom a re. Matana re, Mbərom awan kə təmak ahay nen à 'am ana ziyel wa. ¹⁸ Bahay a mənuko i təmay ahay nen à way lelibay aya wa fok. I tam nen aday i zla nen à mburom à bahay anahan inde. Zambaduko anan Bahay a mənuko pa sə viyviya awan. Amen!

Aja 'am ahay

¹⁹ Jan anan 'am anà Pəriskila tə Akilas, aday jan anan 'am anà dō sə gulom su doh ana Unisiforus ahay re. ²⁰ Erastus, winen à Korintu hwiya, aday Torofimus nà, nə mbəsakak anan ayak à Miletus, anga winen dəvac awan. ²¹ Hayak ahay à man uno anga anga, bina alay sa mađ winen apan i sla coy. Atə Ewbulus tə Pedas tə Linus tatə Kalawdiya aday tə mərək a azar aya fok, ta jak anak ayak 'am.

²² Bahay a mənuko à ba iken, à gak ikwen sumor, kwanay a fok.

Derewel ana Pol sê vinden ayak anà Titus

Ađakay way pə deftere a anan

Atə Titus tə Pol ta taa zla sê đakay anan ləbara mugom a nà, maya awan. Tə njahak à Kereta sê đakay anan ləbara mugom awan, aday Pol a mbəsak anan Titus à man ata awan, sê walay mæced sê egliz ahay. Pol a đakan anan ayak anà Titus nà, do tæde i tæra mæced sê egliz nà, anjahay anahan a nê kəkəməw ata awan. A đakan anan ayak way pə anjahay su do azar à egliz ahay inde ata re.

Nga sa 'am ahay

Mæced sê egliz ahay tə miter mungwalay aya awan (1.1-16)

Anjahay su do a Yesu ahay (2.1 - 3.15)

Pol a jan 'am anà Titus

¹ Titus, sê vindek ayak đerewel a anan nà, nen Pol, do si mer su way ana Mbərom, aday nen do maslan ana Yesu Almasihu re. Mbərom a slan nen pə cakay ana do anahan a mē walay ataya awan, anga aday tã đaf apan nga. A slan nen đukwen sê đakan atan anan aday tã san đidek anahan. Ata, ti san sa gan nga anà anjahay a tinen kawa sa zlan à nga anà Mbərom a kutok. ² Natiya, do ataya ti san, tinen nà, tē njadak sifa sa ndav bay ata awan. Anga Mbərom a a zlanan atan anan 'am sê sifa ata nà, kwakwa, daliyugo đukwen mē ndakay a fan bay re. Aday winen nà, a gad mungwalay itəbay asanaw! ³ A dæzle pə alay ata cəna, a đakay anan 'am anahan tē dungo ana do sê đakay ləbara anahan ahay. Mbərom, do sa tam nuko ata awan, sê mbəsuko anan mer su way anan à alay inde nà, winen awan. U jo nà: «Zla, kã sa təkəren anan 'am uno anà do ahay re.»

⁴ Kəmaya Titus, nē vindek ayak 'am a anan nà, akiken awan. Iken nà, kawa wan si zek uno awan, anga đə japak à cəved kərtek a inde, cəved sê đəfan apan anà Yesu.

Bəbay a mənuko Mbərom, tē Yesu Almasihu do sa tam do, tē gak sumor aday tē varak zay a tinen.

Mer su way a Titus sa ga pə daliyugo sê Kereta

⁵ Titus, nē mbəsakak ayak iken à Kereta nà, aday kã ndav a wa mer su way a mē mbəsak ataya lele, aday kã đaf mæced sê egliz ahay à wulen su doh ahay fok, kawa anuno sa jak kurre ata awan.

⁶ Mæced sê egliz ahay nà, anjahay a tinen aya nē natiya: Ines â ga inde patan sê gəđan atan azar bay. Uwar â ga inde patan đukwen kərtek kərtek coy. Gwaslay a tinen ahay kəma, tē tēma Yesu Almasihu à mivel a tinen inde. Anjahay a tinen đukwen â ga nē lele. Tē səder awan aday sê gəđan atan apan azar bay re. Tē đəfan apan anà do a tinen ahay fok lele.

⁷ Do sê lavan nga anà egliz ahay cəna, ta ga nē mer su way a Mbərom. Natiya awan, lele bine siwaw nà, ines â ga inde patan sê gəđan atan anan azar bay. Anga nan, tē həran nga anà zek bay, tē ga mivel bay, tē vaway nga bay, Tē tēre tē do ahay bay, aday ubor sê dala đukwen â ga inde patan ibay re. ⁸ Sumor adəka nà, tē tēma mbəlok ahay àga tinen lele, â zlan atan à nga sa ga mer su way lele aya awan, tinen do ma san nga aya awan, do đidek aya awan, do sê đəfan apan anà Mbərom ahay, tē lavan nga anà zek tēte. ⁹ Aday tē ban anan 'am đidek a à mivel inde, kawa a nuko sê tətakan atan anan ata awan. Matanan kutok, ti mba apan sê varan məgala anà do ahay ta sê tətakan atan anan đidek sa 'am a Mbərom. Aday đukwen ti mba apan sê đakan anan anà do sa ngam atətak way a nuko bay ataya nà, tinen tē zluwek à cəved sê đidek wa.

¹⁰ Na ja matanan ata nà, anga do ahay bayak a tē đəfan apan anà dōwan sabay. Ta ja nà, 'am kəriya aya awan, 'am sa man zek anà dōwan bay. Tinen apan adəka nà, ti njəkan uda awan, anà do ahay. Alay avan ù do sa ga way ataya nà, Yahuda ahay sa đaf nga pə

Yesu ata awan. ¹¹ Gifen anan 'am anà jəba su dō ataya awan. Anga tinen apan ti nes anan gulom su doh sə dō ahay bayak a tətatak way a tinen ata awan. Tə tətakan anan anà dō ahay nà, way aday abay tədfəbay ata awan, aday anga sa njad anan dala pə dō ahay wa.

¹² Aday kwakwa nà, dōwan a inde à wulen a tinen Kereta aya awan, winen kəlire awan, a ja patan 'am, a wa: «Dō sə Kereta ahay fok nà, tinen mungwalay aya awan. Tinen kawa kəla kibe ahay, tə bayak nə pə way sa pə dəkdek, aday dukwen tinen isew aya re.» ¹³ Aday 'am anahan ata dukwen, 'am didek a acəkan.

Kak matanan nà, jan atan pə akəta nə lele, anga aday tē pərahan azar anà Mbərom tə cəved a, sə didek awan. ¹⁴ Jan atan pə akəta, anga aday tē mbəsak sa pak sləmay pə ləbara sə Yahuda ahay mungwalay aya ata awan, aday dukwen tē pərahan azar anà 'am su dō sə mbəsak cəved sə didek ahay ata sabay.

¹⁵ Pu dō sə cəncan ahay cəna, way ahay fok cəncan aya ite. Əna pu dō sa ga ines ahay, aday sa daf nga pə Mbərom bay ataya ite nà, awan inde cəncan a sabay. Abayak nga a tinen adəka bugol nà, kə nəsek. Aday tinen apan ti ga way lelibay aya dukwen, a gan atan waray sabay re. ¹⁶ Ta jan i zek a tinen aya adəka nà, ta san Mbərom zle. Cəkəbay, way a tinen sa ga lelibay ataya nà, a dəkay anan nà, ta san Mbərom a bay bugol. Tinen nə gərlakay aya awan, tə dəfan apan anà dōwan bay jiga awan. Aday ta mba apan sa ga mer su way lele aya sabay re.

2

Titus, i dakan anan didek a Mbərom anà dō ahay

¹ Titus, iken a aday nà, dakan anan à dō ahay didek sa 'am a Mbərom. ² Jan anà dō maced aya nà, tē vaway nga bay, tē gəba mazlab pi zek wa bay aday dō ahay ti daf patan nga. Tē təra dō ma san nga aya awan, tē daf nga pə Mbərom lele, tē pəlay dō ahay tē mivəl kərtek awan, aday tē səman à way ahay lele.

³ Natiya ite, jan anà uwar maced aya nà, anjahay a tinen dukwen à zla pi zek ta 'am ana Mbərom, tē gədan azar anà dōwan bay, tē təra bile sə mahay bay, aday tē tətakan anan way lele aya anà dō ahay adəka. ⁴ Ta gak matanan nà, ti mba apan sə dakan anan way anà dalay sə uwar ahay sə pəlay mbaz a tinen tə gwaslay a tinen ahay, ⁵ aday tē təra uwar ma san nga aya awan, tē ján uho bay re. Tē ga mer su way à gulom su doh inde nə lele, aday tē dəfan apan anà mbaz a tinen ahay lele re. Kak ta gak matanan nà, dō ahay ti təra anan 'am a Mbərom à məndak bay.

⁶ Matanan re, jan anà njavar ahay ite nà, tē san nga nə lele. ⁷ Iken a dukwen, pə way ahay fok nà, ga nə way lele aya awan, aday ki təran atan minje lele a re. À alay aday iken apan ki tətakan atan anan way nà, dakan atan anan tē mivəl kərtek awan, aday mazlab i ga inde pa 'am anak ahay. ⁸ Tətakan atan anan nà, way didek a aday dōwan i təra anan à məndak bay ata awan, anga aday dō sə pəlay sə gədak uko azar ahay tē njad awan lelibay a à tətatak way anak ahay inde bay, aday waray à gan atan.

⁹ Aday asa, jan anà bile ahay nà, tē dəfan apan anà bahay su doh a tinen ahay pə way ahay fok. Tē vədan atan awiyaway bay, əna way a tinen sa ga fok cəna, à zlan à nga anà bahay su doh a tinen aya re. ¹⁰ Tē saa kəra patan wa way bay, tē ga adəka nà, way lele aya bugol, aday bahay su doh a tinen ahay tē san ti mba apan sa daf patan nga. Kak ta gak matanan nà, dō ahay ti həran nga anà tətatak way a mənuko ahay sə dakan atan anan 'am a Mbərom, dō sa tam mənuko ata awan.

¹¹ Natiya, na wa, lele nà, dō a Yesu ahay tē ga anan way a nen sa jak ata nà, angamaw? Mbərom a gan may sa tam anan dō ahay fok. Anga nan, a kay anan ahay sumor anahan anà dō ahay. ¹² Matanan, sumor a Mbərom ata a dəkak uko anan nà, di mba apan sa ga sədək sabay, aday sa ga ubor pə way sə daliyugo ahay sabay re. Adəka bay, pə daliyugo a anan nà, zəgahuko anan apan sa san nga, sə təra dō didek aya awan, aday azla a mənuko à zlan à nga anà Mbərom. ¹³ Guko matanan, ta sə dəfan idə anà luvon anà dō sa tam mənuko, Yesu Almasihu, saa may ahay tē mazlab anahan ata awan. Winen Ba Məduwen, Mbərom a mənuko. ¹⁴ Kə məcak anga mənuko. Matanan a mba apan sə təmay mənuko à

sədək a mənuko ahay wa. A təra mənuko dō anahan ahay, dō cəncan aya pa 'am anahan, aday dō sa gan may sa ga way lele aya awan.

¹⁵ 'Am a anaya nà, dakan anan à dō ahay tə məgala si zek anak a təkə. Man atan anan mivəl ù doh. Jan atan pə akəta lele, aday dükwen dōwan â sa kədəy iken a bay re.

3

Anjahay su dō a Yesu ahay pə daliyugo

¹ Titus, man anan 'am a hənə anan à sləmay inde anà dō ahay lele: Tê dəfan apan anà bahay ahay, anà dō sə lavan atan nga ahay, aday tē bənan atan à 'am wa lele. Tē lavay zek sa ga mer su way lele aya awan. ² Tē gədan azar anà dōwan bay, tē cakal 'am tē dō ahay bay re. Tē təra dō sə munapanaw ahay. Tē dəfan apan anà dō ahay fok adəka bugol.

³ Abay à alay ata nà, mənuko aya dükwen də sənək ahay nga cara dāw? Da taa dəfan ahay apan anà dōwan inde cara dāw? Də zluwek ahay à cəved ahay wa re. Da taa gan may nà, sa ga way lelibay aya awan, way kawa sa zlak uko à nga vərre. Anjahay a mənuko aya dükwen, lelibay, aday dā ga sərək ahay pi zek re. Də ahay ta nak uko idə, aday mənuko aya dükwen, dā nan idə ì zek ahay re.

⁴ Əna tə winen ata təkə dükwen, Mbərom dō sa tam mənuko kà kak uko anan ahay sumor anahan, tə asan zek anahan hwiya. ⁵ Mbərom a tam mənuko aday nà, anga mer su way a nuko lele aya bay! Bina abay dī njad sa ka anan nà, mer sa ma a mənuko adəka ite anaw? Əna a tam mənuko nà, anga dā gan ì zek wa. Kə banak puko wa ines a nuko ahay tə gədan sə Apasay anahan Cəncan awan. Natiya kutok, Apasay Cəncan ata a təra mənuko dō wiya aya awan. ⁶ Mbərom a varak uko ahay Apasay Cəncan ata nà, sa rah anan mivəl a mənuko ahay. A varay ahay nà, tə alay a Yesu Almasihu, dō sa tam mənuko ata awan. ⁷ A ga matanan nà, anga aday dā njad sifa sa ndav bay, way a mənuko sə dəfan idə ata awan. Dī njad sifa ata nà, anga Mbərom kə gak uko sumor anahan, kə tərək mənuko dō dīdek aya pa 'am anahan.

⁸ 'Am a nen sa jak ata nà, 'am dīdek aya awan, aday kà sa gan məsəfaya bay, tavay apan nə lele. Matanan, dō sa daf nga pə Mbərom ahay, ti var a nga a tinen sa ga mer su way lele aya hwiya. Wita nà, lele. I man zek anà dō ahay. ⁹ Avad awiwayay kəriya aya nà, zlam wa. Matanan, 'am sə zahav dükwen, zləman lele re. Kə dazay à acakal 'am a tinen ahay inde bay. Tinen apan ti vad awiwayay pə Tawrita a Musa dükwen, kə slahay uda bay. Way ataya fok, way lelibay aya awan, i man zek anà dōwan bay. ¹⁰ Kak dō sa ja 'am sə wanbahay inde à wulen su dō a Yesu ahay nà, jan apan. Kak aday kə slənek anak anan bay nà, jan apan mə slala cew a re. Hwiya aday kə slənek anak a bay re nà, mbəsək anan səfek à alay anak wa, kə jipen sabay. ¹¹ Ka san apan zle, jəba su dō ata nà, kə zluwek à cəved a Mbərom wa, winen dō sa ga ines way anahan. Tə way anahan sa ga ataya nà, a dəkay anan tə alay anahan awan, winen dō sə mungok coy.

'Am maza aya awan

¹² Azanan, ni slənak ayak dō, izəne Artemas, kabay Tikikus à man anak. Dəwan ata, kə dəzlek ayak cəna, hawak ayak bəse à man uno à Nikopolis aday. Anga na ja nà, ni i njahay à man ata à alay sa mad. ¹³ À alay a atə Zenas, dō sa ga sariya, tə Apolos ti hədək à man anak wa nà, man atan zek tə dala kawa ana tinen sa gan may anga cəved. ¹⁴ Sumor a nà, dō a mənuko ahay dükwen tē tətək sa ga mer su way lele aya awan, anga aday tē san sa man zek anà dō sa gan may anà məməzek a tinen ahay. Kak matanan nà, ata mer su way a tinen kə tərək kəriya bay.

¹⁵ Də sa man uno anaya fok ta jak anak ayak 'am. Jan 'am anà dō sa daf nga pə Yesu ahay sə pəlay mənuko ataya fok. Natiya awan, Mbərom â gak ikwen sumor anahan.

Derewel ana Pol sə vinden ayak anà Filemon

Adakay way pə deftere a anan

Pol a vinde derewel a anan nà, à alay a winen à dangay mba ata awan. A vinden ayak nà, anà Filemon, do sə lavan nga anà do ahay à egliz a inde. A nan à Pol nà atə Filemon tə bile anahan Onesimus tã zlah anan məlmal a tinen.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-3)

Atə Filemon tə Onesimus (4-22)

Andav sa 'am (23-25)

Pol a jan 'am anà Filemon

¹ Nen Pol sə vindek ayak derewel a anan à dangay wa. Ta ban nen nà, anga sləmay ana Yesu Almasihu. Sə vindek ayak nə manay tə Timote, akiken car a manay Filemon. Iken, do sa ga mer su way a Mbərom kawa manay a re. ² Mə vinden ayak dukwen, anà do a Yesu ahay sa taa halay nga àga iken ataya awan, tatə Afiya mərak a nuko uwar ata awan, tə Arkipus do sə rəzlen à nga wa anà mer su way kawa mənuko a re ata awan. ³ Mbərom Bəbay a mənuko tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko tã gak ikwen sumor aday tē varak ikwen zay a tinen.

Pol a ngəran anà Mbərom

⁴ Filemon, mərak uno, nen apan ni gan amboh à Mbərom anga iken cəna, nə mbədek anan à nga wa sə ngəran anga iken bay re. ⁵ Anga nə slənek 'am sə asan zek anak sa gan anà do a Yesu ahay fok ata awan. Aday adaf nga anak pə Yesu Almasihu dukwen inde lele re. ⁶ Nen apan ni gan amboh anà Mbərom, anga aday adaf nga a sə japay numo à sləmay a Yesu Almasihu inde ata, à mak umo zek sa san magwagway a mənumo sa njad à alay anahan wa ata awan. ⁷ Mərak uno, nə taslak mivəl tə mindel, aday kə bənak uno mbac re, anga asan zek anak kə varak anan ataslay mivəl anà do a Yesu ahay.

Pol a dubok anan Filemon anga Onesimus

⁸ Natiya, way uno sə cəce panak nà, həna: Abay ni mba apan sa jak ayak nà, ga natiya, anga nen do maslan ana Yesu Almasihu. ⁹ Əna suwan nə dubok iken a dubok, anga mənumo tə asan zek awan. Ca apan, sə vindek ayak nà, nen Pol, do məcəd awan, nen à dangay anga sləmay ana Yesu Almasihu. ¹⁰ Nə dubok iken nə, anga Onesimus, bile anak, winen kə tərak do a Yesu anga nə đakak anan anan 'am a Yesu à dangay à man ana awan. Wan ata nà, winen kawa wan uno awan. ¹¹ Abay a taa mak zek bay, əna həna adəka nà, i mak zek aday i mo zek i nen re.*

¹² Anga nan, nen apan ni mak anan ayak pə cakay anak. Winen a aday nà, kawa zek uno awan. ¹³ Bina, həna nen à dangay anga ləbara a Yesu mugom a ata nà, u no abay ni mbəsak anan pə cakay uno awan, anga aday i mo zek à yime anak inde. ¹⁴ Əna u no sa ga way ata mənəna iken sə vuro ahay apan cəved bay ata bay. U no sa gak bəlaray su go sumor bay. Lele a nà, iken a ki gan may way anahan. ¹⁵ Izəne, Mbərom a varan cəved anà Onesimus sə gəzla nga tə iken mənəcək nà, anga aday kà sa njad anan way anak pa sə viyviya awan. ¹⁶ Anga həna nà, winen bile adəka cəna coy bay. A zalay bile anga winen mərak a mənumo lele a kutok. Nen nà, nə pəlay anan tə mindel. Iken dukwen nà, pəlay anan nə, zal nen, anga winen do zənzen awan, aday winen do ana Yesu Almasihu kutok asa.

¹⁷ Anga nan kutok, kak mənumo ta car acəkan nà, təma anan Onesimus lele kawa kə təma dukwen nen awan. ¹⁸ Kwa abay à ga nə kà gak anak mer su way lelibay awan, kabay

* 1:11 Ta 'am a tinen nà, Onesimus a nan sa ja «i ma zek.»

â ga nə gudire anak inde apan dɔp nà, mbəsak anan 'am a pa nga uno awan. ¹⁹ Sə vindek ayak 'am a anan nə nen Pol awan: Ni hamak anan. Əna ka san apan zle asanaw? Nen dukwen na gak anak sumor ta sə dakak anan 'am a Mbərom bidaw? ²⁰ Matanan mərak uno, kem, go sumor anga Bahay a nuko, tuslo mivel anga Yesu Almasihu ite. ²¹ Nə vindek ayak dɛrewel a anan aday nà, anga na san zle ki ga anan kawa anuno sə cəce panak ata awan. Na san zle ki ga adəka nà, zal mbala uno sa gan may ata awan. ²² Asa dukwen luvu zek tu doh sə nahay ite. Anga nə bayak nà, Mbərom i sləne amboh a kwanay, i vuro cəved sa zlak ayak àga kwanay awan.

Aja 'am ahay

²³ Manay tə Epafəras à dangay nə miya awan anga sləmay a Yesu Almasihu, winen kà jak anak ayak 'am. ²⁴ Matanan, dɔ a anaya ata dukwen ta jak anak ayak 'am re, atə Markus, Aristarkus, Demas tə apan Lukas, tinen dɔ si mer su way a Mbərom ahay pə cakay uno a re.

²⁵ Natiya, Yesu Almasihu Bahay a mənuko â gak ikwen sumor anahan.

Derewel mæ vinden a anà
Ibëraninko ahay
ata awan

Adakay way pë deftere a anan

Da san sè vinde derewel a anan nê wayaw bay. Winen kawa wazo zubor awan sè slënan ayak anà egliz ahay cara cara bayak awan. Derewel a anan a dakay nà, Yesu a zalay way ahay fok. A dakay nà, cæved inde sè cæce apøse ines pë Mbërom wa, anga Yesu kè mæcak à yime sè dō ahay inde. Wita nà, 'am a Mbërom sa ban wiya a tē dō ahay ata awan. À wulen sa 'am anahan ahay sè dakay anan way ataya nà, winen apan i tètak way pë anjahay su dō a Mbërom ahay.

Nga sa 'am ahay

Mbërom a walay anan Yesu anga sè mbæda anan daliyugo wiya awan (1.1 - 2.4)

Cæved a Yesu sa tam dō ahay a zalay cæved mbala Musa (2.5 - 4.13)

Yesu nà, bahay nga su dō sè gædan dongo anà way ahay anga Mbërom (4.14 - 6.12)

'Am a Mbërom sa ban tē dō ahay wiya ata awan (6.13 - 10.39)

Adaf nga pë Mbërom (11.1 - 13.25)

Mbërom a jan 'am anà dō ahay tē dongo ana wan anahan

¹ Kwakwa ata nà, Mbërom a taa jan 'am anà bje a mænuko ahay tē dongo ana dō maja'am anahan ahay. A taa jan atan 'am tē cæved ahay cara cara, aday saray bayak a re.

² A taa jan atan ahay 'am nê matanan hus ahay à alay ana mænuko biten. Əna hëna, alay a mædakwidok a anaya nà, a jak uko 'am tē dongo ana wan anahan. À alay ana Mbërom sè ndakay daliyugo ata nà, a ndakay anan tē alay ana wan ata awan. Aday a walay sè lavay anan way ahay fok dukwen, wan ata kærtek a sè coy. ³ Mazlaß a Mbërom a wuteden pi jœr nà, anà wan ata awan. Ta ga minje ti zek a Mbërom a nê uwëk. Way sè daliyugo a anan ataya fok ta ga inde anga 'am anahan mægala awan. Anga winen, Mbërom i pæsen anan ines anà dō ahay aday tē tæra dō cæncan aya re. Pë dæba ana way ata wa nà, Mbërom Ba Mægala a gæba anan way anahan pë cakay anahan à mburom, saa ga bahay pë way ahay fok.

Yesu a zalay maslay a Mbërom ahay

⁴ Anga nan kutok, Mbërom a daf anan wan anahan pa nga sè maslay anahan ahay, anga slëmay anahan sè varan ata a zalay mbala ana tinen, bina a ngaman wan anahan. ⁵ Kula Mbërom kà jak anan 'am a anan anà maslay anahan ahay bay:

«Iken nê wan uno.

Biten nê tærak bæbay anak.*»

Kabay

«Iken nà, ni tæra bæbay anak,

iken ki tæra wan uno.†»

A jan 'am ataya nà, anà Yesu a kærtek. ⁶ Aday asa, à alay a Mbërom i sa slënay anan ahay wan anahan mænduwel a pë daliyugo ata nà, a wa:

«Maslay a Mbërom ahay fok tē hëran nga.‡»

⁷ Pë maslay a Mbërom ahay ite nà, a wa:

«Maslay a Mbërom ahay tinen dō si mer su way anahan ahay.

Tinen kawa mađ, aday kawa miresl sè uko ahay re.§»

⁸ Əna pë Wan a Mbërom a kutok nà, Deftere a Mbërom a wa:

«Iken nê Mbërom, ki ga bahay pa sè viyviya awan,

* 1:5 Ca pë Jabuura 2.7. † 1:5 Ca pë 2 Samuyila 7.14; 1 Habaruuji Nyalaade 17.13. ‡ 1:6 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 32.43. § 1:7 Ca pë Jabuura 104.4.

aday ki lavan nga anà dō anak ahay tē cəved awan.

⁹ Kə pəlay dukwen way didek aya awan,

aday way sə sədøk cəna, a nak itəbay.

Anga nan, Bəbay anak Mbərom a ngamak, a varak ataslay mivel,

aday a təra iken dō məduwen a pa nga su dō pə cakay anak ataya fok.*»

¹⁰ Deftere a Mbərom a ja asa, a wa:

«Bahay, à alay ana way ahay sə dazlan ata nà,

kə ndakay daliyugo nə tē alay anak awan,

aday kə ndakay mburom re.

¹¹ Way anak sə ndakay ataya fok ti ndav,

əna iken a nə ki ga inde pa sə viyviya awan.

Way ataya fok ti i ga məduwer kawa zana sa nes ata awan.

¹² Ki i lapay atan wa, kawa dō sə lapay anan wa zana anahan məduwer a ata awan.

Way ataya ti mbəda kawa zana a'am a sə pəkay ahay wa ata awan.

Əna iken ki mbəda itəbay,

sifa anak i ndav itəbay re.†»

¹³ Kula Mbərom kà jak anan 'am a anaya anà maslay anahan ahay bay:

«Njahay tē day sə alay puway uno,

aday dō manide anak ahay fok nà,

ni təra atan bile anak aya awan.‡»

A jan 'am ataya matanan nà, anà wan anahan a dəkdek. ¹⁴ Maslay a Mbərom ahay nà, tinen apasay sa gan mer su way anà Mbərom ahay cəna coy. I slan atan saa man zek anà dō saa njad sifa aday sə njahay à man a Mbərom ataya awan.

2

Də kədəy anan 'am a Mbərom sa jak uko ata bay

¹ Kak Mbərom kà jak uko 'am tē dūngo ana wan anahan cukutok nà, lele sa pak apan sləmay, anga 'am anahan nə 'am sə sləne. Bay nà, dī lize à cəved wa. ² Də san apan zle, maslay a Mbərom ahay ta nak ta jak uko 'am sə Tawrita, winen məduwen awan. Dō sə dəfan apan bay ataya nà, tē njadək sariya tədə pə ines a tinen ata awan. ³ Əna, mənuko aday nà, Mbərom kə varak uko 'am anahan aday dā tam à sariya anahan wa. Anga nan, kak dē kədiyək anan 'am anahan a sa jak uko ata nà, i i gak uko sariya anahan sabay kutok dāw? Sa nāy anan ləbara ata pa 'am nə zek a Bahay a mənuko Yesu Almasihu awan. Dō sə sləne 'am anahan ataya, sa jan umo ləbara ata nə didek a nə tinen awan. ⁴ Mbərom dukwen kə dəkak uko anan 'am anahan ata nə didek awan, ta sa ka anan way masuwayan aya bayak a cara cara, aday ta sə varan məgala sa ga way ahay cara cara anà dō ahay tē alay ana Apasay Cəncan awan, kawa sa zlan à nga.

Yesu kə dəkak uko anan cəved sa tam

⁵ Mbərom a daf sə lavan nga anà daliyugo a mənuko sa ja apan wiya ata nà, maslay anahan ahay bay. ⁶ Adəka bay, mə vinde a à Deftere a Mbərom inde nà:

«Mbərom, dō zənzen a nə ma aday hus iken sə bayak apan anaw?

Winen waya aday hus ki nāy sa man zek ata anaw?

⁷ Kə ndakay anan, winen nà, ù vo sə maslay a Mbərom ahay mənjoek.

Pə dəba anahan a wa, kə varan mazlaḅ, kawa mazlaḅ sə bahay.

⁸ Kə dəkak anan bahay a pa nga sə way ahay fok.*»

Mbərom kə dəkak anan bahay a pa nga sə way ahay fok ata nà, awan a inde winen sə lavay bay nà, inde sabay. Əna həna, dē canan nà, winen bahay a pa nga sə way ahay fok fan bay. ⁹ Əna dē canan, kwakwa ata nà, anà Yesu, Mbərom kə dəkak anan ù vo sə maslay anahan ahay alay a mənjoek, anga sa gan sumor anà dō ahay. Anga nan kutok, Yesu kà

* 1:9 Ca pə Jabuura 45.7-8. † 1:12 Ca pə Jabuura 102.26-28. ‡ 1:13 Ca pə Jabuura 110.1.

* 2:8 Ca pə Jabuura 8.5-7.

sak dâce aday kè məcak anga dō ahay fok. Matanan Mbërom a varan man sè njahay sè bahay tē mazlaḅ awan. ¹⁰ Sè ndakay way ahay fok nē Mbërom, aday ta ga inde dukwen anga winen. Natiya a zla pi zek nà, Mbërom â ndav anan mer su way ana Yesu sa ga, tē dâce anahan a sè canan, aday dō ahay bayak a tē tēra wan anahan ahay, tē zla à man sè mazlaḅ anahan kutok. Anga saa njahan atan pa 'am wa, aday saa tam atan dukwen, zek a Yesu awan. ¹¹ Sè tēra anan dō ahay dō cəncan aya pa 'am a Mbërom dukwen, Yesu awan, aday dō anahan a sè tēra atan cəncan ataya dukwen, Bəbay a tinen a nē kərtek, Mbërom awan. Anga nan kutok, a zlan à nga anà Yesu a sè ngaman atan «mərak uno ahay.» ¹² À Deftere a Mbërom inde nà, Yesu a jan anà Mbërom, a wa:

«Ni i taran anan 'am anak anà mərak uno ahay,

ni i hərak nga tē ara pa 'am sè dō ahay.†»

¹³ A ja asa, a wa:

«Ni mbəsakan anan zek uno nà, anà Mbërom.‡»

Aday asa, a wa:

«Nen hēna, manay tu dō a Mbërom sè vuro ataya awan.§»

¹⁴ Dō a Mbërom sè varan ataya nà, tinen dō zənzen aya tē mez aya ì zek inde kawa mənuko. Anga nan, Yesu a ta nga anahan a dukwen a tēra dō zənzen ti zek a kawa nuko, anga aday tē amac anahan â lize anan wa Fakalaw, dōwan a sè lavan nga anà dō ahay tē məgala sa mac atan ata awan. ¹⁵ Yesu a ga matanan nà, anga aday zlawan sè amac â gan anà dō ahay sabay. Kwakwa ata nà, dō ahay tē njahay nē kawa bile ahay anga zlawan sè amac. Əna hēna Yesu kè təmāk atan coy. ¹⁶ Yesu a nay ahay nà, sa naa man zek anà maslay a Mbërom ahay bay, əna sa naa man zek adəka nà, anà zahav ana Ibərahima ahay pə daliyugo a anan. ¹⁷ Aday natiya kutok, a zla pi zek nà, â tēra kawa mərak anahan ataya kwa à ma inde anaw fok. A ga matanan anga aday â tēra bahay nga su dō sè gədan dongo anà way anga Mbërom, dō si mer su way anahan didek a aday sumor awan. Ti mer su way anahan nà, i pəsen anan ines anà dō ahay, i zlahan atan anan məlmal a tinen tē Mbërom kutok. ¹⁸ Hēna nà, i mba apan sa man zek anà dō mē njəkan atan uda ataya tēte, anga winen a dukwen à alay a tē njəkak anan uda awan, kà sak dəcə.

3

Yesu a zalay bije a mənuko Musa tē mazlaḅ

¹ Mərak uno ahay, Mbërom kè ngamak ikwen sè tēra dō anahan ahay. Anga nan, bayiken pə Yesu aday. Winen dō maslan a Mbërom, aday winen bahay nga su dō sè gədan dongo anà way, winen dōwan a mənuko a sa daf apan nga ata awan. ² Sa daf anan pi mer su way ata nà, zek a Mbërom awan, aday Yesu nà, a bənan à 'am wa cəvedabay, kawa Musa sè bənan à 'am wa anà Mbërom pi mer su way anahan sa gay ahay anga dō su doh a Mbërom ahay fok ataya re.* ³ Lele sè həran nga anà Yesu nà, zal Musa, kawa ana dō ahay sè həran nga anà dō sa han doh zal doh ata re. ⁴ Tē didek a nà, doh fok cəna, sa han anan nē dō, əna dō sè ndakay way ahay fok ite nà, Mbërom. ⁵ Matanan, Musa nà, winen dō si mer su way lele sè dafan apan anà Mbërom. Mer su way anahan a nà, sè dakan anan anà dō a Mbërom ahay, way a Mbërom sa ja pa 'am ataya awan. ⁶ Əna Yesu Almasihu ite nà, winen nē wan sè lavan nga anà dō a Mbërom ahay, a ga mer su way anahan nē ta sè dafan apan lele. Mənuko dukwen, kak dē pərahak anan azar sa daf apan nga lele, aday sè dafan ide anà way saa nay ata tē ataslay mivel a nà, à andav a inde dukwen, dī tēra dō anahan ahay re.

Mbërom i varan alay a sa man uda anà dō anahan ahay mba

⁷ Anga nan, Apasay Cəncan awan a ja, a wa:

«Kak kə slənen dongo a Mbërom biten nà,

† 2:12 Ca pə Jabuura 22.23. ‡ 2:13 Ca pə Esaaya 8.17. § 2:13 Ca pə Esaaya 8.18. * 3:2 Ca pə Limle 12.7.

⁸ kâ sa kuren anan nga a kwanay ahay kawa bije a kwanay ahay kwakwa sê kuray anan nga a tinen ahay ata bay.

À alay ata nà, tinen à kibe inde ava kwa kuro fudô, tinen apan ti vaze pè Mbèrom ta sê kataḅ anan.

⁹ Mbèrom a wa: “Kwa â ga nè tē canak anan anà way uno ma ga masuwayan aya ava kwa kuro fudô dèp nà, tē kataḅak nen hwiya.

¹⁰ Anga nan, na mba apan sa ban mivel tu dō ataya tate sabay, aday na wa: Tē jējayak anan caved lele à mivel a tinen wa, tē pèrahak anan azar anà caved uno sabay.

¹¹ À aga mivel uno inde, nè mbadak, na wa:

Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda sabay.†»

¹² Mèrak uno ahay, gen anan nga ì zek, anga aday dō lelibay a sa ngam sa daf nga pè Yesu sabay ata â ga inde à wulen a kwanay kwa kèrtek bay. Do kè dèfak nga pè Yesu sabay cèna, kè larak a Mbèrom, bahay sê sifa ata awan. ¹³ Adèka bay, viren anan mægala anà zek ahay pac pac, anga aday Fakalaw â njad pikwen alay sa 'am sa njak kwanay bay, bina ki sa tøren mè kuray nga aya aday ki gen ines ahay. Əna alay a inde mba cukutok asəne, pac pac varuko anan mægala anà zek ahay. ¹⁴ Kak da mbak apan sa ban anan way a mənuko sê dèfay ahay apan nga kurre ataya hus à andav inde nà, ata mənuko dī japay tē Yesu Almasihu tē dīdèk a kutok. ¹⁵ Mè vinde à Deftere a Mbèrom nà: «Kak biten kè slènen dungo a Mbèrom nà,

kâ saa kuren anan nga a kwanay kawa bije a kwanay ahay sê kuray anan nga a tinen ata bay.

À alay ata nà, tinen apan ti vaze pè Mbèrom.‡»

¹⁶ Waya sê slène dungo a Mbèrom aday ta ma nga sê vaze apan ata anaw? Do ana Musa sê təmay atan ahay à Misra wa ataya fok ba? ¹⁷ Mbèrom a ga mivel ava kwa kuro fudô nè pa maya anaw? A ga mivel nà, pu dō sa ga ines ahay. Tinen nà, tē məcak à kibe inde tololo. ¹⁸ Mbèrom a mbaday sa jəka: «Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda sabay» ata nà, a ja nà, pè maya anaw? A ja pu dō a sê dèfan apan bay ataya fok.§ ¹⁹ Natiya dē canak anan, tē njadək sa zla à man sē njahay ata bay, anga tē dèfak nga pè Mbèrom a bay.

4

¹ Mbèrom kè zlapak i varak uko caved sa zla à man sa man uda pè cakay anahan awan. 'Am ata dukwen, hwiya winen inde. Anga nan, guko anan ngatay anà zek lele. Bina dōwan â sa zluwe pè caved ata wa, aday sa njad man ata sabay bay. ² Anga mənuko dukwen dē slènek ləbara mugom a kawa dōwan a sê kibe ataya re. Tinen nà, tē slènek, əna kà mak atan zek bay, anga tē dèfak apan nga bay. Matanan, tē njadək man sa man uda ata bay. ³ Man sa man uda ata nà, ana mənuko, anga dē dèfak nga pè Yesu. Mbèrom a jan anà dō sa ngam sa daf nga pè ləbara anahan mugom a itəbay ataya nà:

«Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda ata sabay.*»

Ata nà, a nan sa ja nè man sa man uda inde fan bay bay. Bina, ba Mbèrom a kè ndəvak anan mer su way anahan sē ndakay daliyugo a kurre ata bay aday daw? ⁴ Deftere a Mbèrom winen apan i ja pè luvon sa man uda nà, a wa:

«Pè luvon cuwbe anahan a nà, Mbèrom a man uda pi mer su way anahan ahay wa fok.†»

Matanan, man sa man uda nà, inde coy. ⁵ 'Am ata mè vinde inde re, a wa:

«Kula ti zla à man uno inde lele saa man uda ata sabay.‡»

⁶ Do sa lah sê slène ləbara mugom ataya ta zlak à man sa man uda ata bay, anga tē dèfak anan apan anà Mbèrom a bay, əna man sa man uda nà, inde aday dō ahay inde tinen ti zla uda awan. ⁷ Anga nan, Mbèrom a daf luvon hinen miza awan, a ngaman «biten». A

† 3:11 Ca pə Jabuura 95.7-11. ‡ 3:15 Ca pə Jabuura 95.7-8. § 3:18 Ca pə Limle 14.1-35. * 4:3 Ca pə Jabuura 95.11. † 4:4 Ca pə Laataanooji 2.2. ‡ 4:5 Ca pə Jabuura 95.11.

sa daf luvon ata dukwen, kà vak pə dəba a Musa wa bayak awan, a ja anan tə dungo ana Dawuda, a wa:

«Kak biten kə slənen dungo a Mbərom nà,
kâ saa kuren anan nga a kwanay bay.»

⁸ Kak abay Yosuwà kà zlak anan dō ahay à man sa man uda mbala Mbərom ata acəkan nà, Mbərom i ja 'am sə luvon sa man uda hinen sabay. Əna tinen dukwen tə dəzlek bay.

⁹ Kak matanan nà, luvon sa man uda awan kawa ana Mbərom sa man uda pə luvon cuwbe ata i nay ahay anga dō a Mbərom ahay mba. ¹⁰ Mbərom a ndav anan mer su way anahan cəna, a man uda awan. Mənuke dukwen, matanan re. Dowan a kə dəzlek à man sa man uda kawa ana Mbərom ata nà, i ga mer sə awan sabay, mer su way kə ndəvak. ¹¹ Anga nan, guko məgala lele sə dəzle à man a Mbərom sə lavay anan zek sa man uda ata awan. Guko məgala anga aday dowan à saa zluwe pə cəved wa anga kə dəfak anan apan anà Mbərom bay kawa bije a mənuke ahay ata bay.

¹² 'Am a Mbərom nə, winen tə sifa awan, aday winen apan i ga mer su way kawa sa nan. A pa a zalay maslalam 'am a cew ata tə apa. A gad nə hus à mivél su dō inde, sə gəzla anan apasay tə sifa. A gad hus a sə gəzla anan man sə zlangay ana kəlakasl ahay tə uzoz a təke. A mba apan sa kay anan abayak nga su dō uho tətə re. ¹³ Awan a inde winen mi dər zek a pa 'am a Mbərom nə inde itəbay. Way mə ndakay aya fok ta ca ike pa 'am anahan, a san atan zle kərtek kərtek. Way sə mivél a mənuke ahay fok, di saa vəne anan nə pa 'am anahan.

Yesu winen bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom

¹⁴ Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom inde anga mənuke, winen Yesu, Wan a Mbərom. Kə jənak pə cakay a Mbərom awan à mburom. Anga nan, bənuke anan way a mənuke sa daf apan nga ataya lele, dakuke anan anan anà dō ahay.

¹⁵ Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ahay anga Mbərom ata nà, a san bəle a mənuke zle lele. Winen nà, kə canak anan anà dəcə ahay kawa mənuke. Ta ngak anan balay pa 'am, əna kə gak ines itəbay. ¹⁶ Anga nan, hayak ikwen ahay, hədəkuko pə cakay ana Mbərom, dō sa gan sumor anà dō ahay, mənjəna sə jəjar awan, anga aday dā gan i zek wa aday dā njad sumor anahan à alay a tədə dā gan may ata awan.

5

¹ Bahay nga su dō sə gədan dungo anà way fok nà, Mbərom a walay anan à wulen sə dō ahay wa, anga aday à gan atan mer su way pa 'am a Mbərom. I varan way ahay anà Mbərom anga ines a tinen a sa ga ataya awan. ² Dō sa san awan bay ataya aday tinen apan ti zluwe à cəved wa ataya nà, bahay nga su dō sə gədan dungo anà way ata nà, a san sa gan atan nga zle, anga winen a dukwen bəle a kawa tinen awan. ³ Anga nan, i varan way ma sla dungo aya à Mbərom anga ines anahan aya aday anga ines sə dō ahay re. ⁴ Dowan sə walay zek anahan pi mer su way ata nà, ibay. Sə ngaman pi mer su way ata cəna, zek a Mbərom awan, kawa anahan sə ngaman apan anà Haruna ata awan. ⁵ A təra tə Almasihu dukwen, matanan. A walay zek anahan anga sa njad mazlab sə təra bahay nga su dō sə gədan dungo anà way anga Mbərom bay. Sə ngaman apan nà, zek a Mbərom awan. A jan nà:

«Iken nə wan uno.

Biten nə tərak Bəbay anak.*»

⁶ À man hinen inde dukwen, a jan nà:

«Iken dō sə gədan dungo anà way pa sə viyviya awan,

kawa Maliki Sadaka.†»

⁷ À alay Yesu winen pə daliyugo mba ata nà, a san zle, Mbərom nə məgala anahan inde sa tam dō à amac wa. Anga nan, a gan amboh tə məgalak a, tə ayam awan, aday Mbərom à tam anan à amac wa. Mbərom a slənan anan, a slabakay anan à məke wa, anga a dəfan apan. ⁸ Kwa à ga nə winen Wan a Mbərom dəp nà, a tətək sə dəfan apan anà Mbərom tə

* 5:5 Capə Jabuura 2.7. † 5:6 Capə Jabuura 110.4.

cæved sæ dæce. ⁹ A ndav anan mer su way anahan cæna, a tæra dō sa tam anan dō sæ dæfan apan ahay fok, aday tâ ga inde pa sæ viyviya awan. ¹⁰ Mbèrom a daf anan bahay nga su dō sæ gædan dungo anà way ahay anga Mbèrom nè kawa ana Maliki Sadaka ata awan.

Gen anan nga ì zek à cæved a Mbèrom inde

¹¹ Way ahay inde bayak a sa jak ikwen pè Maliki Sadaka. Əna ma da 'am a sa jak ikwen anan, anga ki slønen anan bæse bay. ¹² Alay a kà slak hœna tæde ki tæren dō sæ dækan anan way anà dō ahay ite, əna hwiya ki gen anan may dō ahay tē dækak ikwen anan way cacædew aya à 'am a Mbèrom inde asa. Abay ki pen nè way sa pa su dō mæduwen aya coy, əna ki gen anan may hœna nà, anà pay kawa gwaslay ahay mba. ¹³ Dowan a winen apan i sa pay cœna, winen gindez a mba. Do matanan ata nà, a san awan fan bay, a gæzlan alay anà way ahay pi zek wa tətibay. ¹⁴ Do mæced aya nè ta slak sa pa daf tœtædō awan. Tə tœtakak aday sa mba apan sæ gæzlan alay pi zek wa anà way ahay, lele aya tæ lelibay aya re.

6

¹ Kak matanan cukutok nà, mbæsakuko anan way a mænuko sæ tœtak pè Almasihu wa cædew ataya mæ dædœba aday, zluko pa 'am saa tœtak way su dō mæduwen aya awan. Də pækak anan saray su doh a coy. Də mbœdek apan maza sabay. 'Am sa yam pè ines, 'am sæ mbœsak mer su way kœriya aya awan, 'am sa daf nga pè Mbèrom, ² 'am sa ga baptisma tæ cæved awan, 'am sæ dæfan alay pa nga anà dō ahay tæ slœmay a Mbèrom nè kækœmaw, 'am sæ aslabakay su dō ma mac aya à mæke wa, ta 'am sæ sariya a Mbèrom, way ataya fok, mi tœtakak ikwen anan maza sabay. ³ Di mbœdek pè way ataya sabay. Kà zlak anan à nga à Mbèrom a nà, di ga way maza aya pa 'am.

⁴ Kak dō ahay tæ mbœdahak anan lœn à Mbèrom nà, dœwan i mba apan sa may atan pè cæved sa yam pè ines a tinen maza sabay. Do ataya nà, tæ canak anan anà jiyjay a Mbèrom, tæ tœmahak magwagway anahan sæ gæzlan anà dō ahay ata re, tæ tœmahak Apasay Cœncan a re. ⁵ Tə canak anan, 'Am a Mbèrom nè lele, tæ sœnak mœgala sæ daliyugo saa nay ata re. ⁶ Aday, kak dō matanan ataya tæ zluwek à cæved a Mbèrom wa nà, cæved inde sa may atan saa yam pè ines a tinen ahay sabay, anga kè tœrak kœlkal kawa tæ daray anan Wan a Mbèrom pè dœdom mæ zlœngad a maza awan, aday tæ gœnahak anan pa 'am sæ dō ahay fok re.

⁷ Bayiken pè yugo aday. Iven a taa ga nà, yugo a sa anan aday a ga way sa pa lele, aday way sa pa ata a man zek anà dō sæ guvo awan. Kawa sa ja nà, Mbèrom a daf ngama pè yugo ata awan. ⁸ Aya əna, kak guvo kà hak adak tæ gujed nà, i man zek anà dœwan bay, Mbèrom i i tahasl anan wa coy aday i i lize anan wa sæ coy.

⁹ Car uno ahay, kwa â ga nè dâ ja matanan dukwen, dâ san apan zle, kwanay nà, ka ta pœrihen anan azar nè anà cæved lele awan, aday Mbèrom i tam kwanay. ¹⁰ Mbèrom nà, a gan anà dō ahay nè way tæ cæved aya vœrre. I mbœdek anan mer su way a kwanay sa ga lele aya à nga wa bay. Kawa sa ja nà, sæ dækay anan kœ pœlen Mbèrom nè, mer su way a kwanay sa ga sa man zek anà dō a Yesu ahay, aday ana kwanay sa man atan zek hwiya ata awan. ¹¹ A nan umo nà, pœrihen anan azar sa ga mœgala matanan hwiya, hus à ndav a inde, kâ si yen nga bay. Matanan ki njidœn anan way a kwanay sæ dæfan idœ ata awan. ¹² Kî gen isew bay. Tœren adœka nà, kawa dō sa daf nga pè Yesu ahay sæ sœmen anà way ahay fok ataya awan. Sa njad anan way a Mbèrom sæ zlapay anan ataya nè tinen a kutok.

Way a Mbèrom sæ zlapay anan ataya fok, ti tœra

¹³⁻¹⁴ Da san apan zle, kwa hœna kabay, Mbèrom kè zlapak anan tæ way anà Ibœrahima. A wa: «Tə didœk a ni daf apak alay sæ wasay anan zahav anak bayak awan.*» A mbœday nè tæ slœmay anahan awan, anga dœwan inde sæ zalay Mbèrom ibay. ¹⁵ Ibœrahima a slœne matanan cœna, a ga ngatay, aday way a Mbèrom sæ zlapay anan i varan ata, kè njadœk anan acœkan re.

* 6:13-14 Ca pœ Laataanooji 22.16-17.

¹⁶ Do ahay tinen apan ti mbadäy nà, tē mbadäy tē sləmay su dō sē zalay atan ata awan. Ata a mba apan sa ndav anan 'am à wulen sē dō ahay wa acəkan. ¹⁷ Anga nan, Mbërom a mbadäy. A nan sē dakan anan anà dō winen sē zlapan atan anan tē way ataya nà, i mba apan sē mbəfahan alay anà way anahan sē zlapay anan ata tətibay. Anga nan, a zlapay aday a saa mbadān pa nga wa. ¹⁸ Natiya, way ahay inde cew nē tē mbəda itəbay: atə azlapay tē ambadäy a Mbërom. I mba apan sa gad'uda mungwalay itəbay. Mənuke dō sa tam à man ana Mbërom ataya nà, way a anan i varak uko mägala sē dəfan idē anà way a Mbërom sē zlapak uko anan i varak uko ata awan. ¹⁹ Way ata a bənak uko mbac nē hərəp lele pa 'am a Mbërom, kawa njamde sē tavay anan kwalalan à a'am inde ata awan. Anga nan, dē takas anan zana sē gəzla anan man cəncan a pi zek wa tē dō ahay ù doh sē mazlab a Mbërom ata, aday hənə dī zla pə cakay a Mbërom tətē kutok. ²⁰ Yesu kē lahak sa zla uda pa 'am a mənuke anga mənuke, bina kē tərak bahay nga su dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom pa sē viyviya awan, kawa ana Maliki Sadaka ata awan.

7

Maliki Sadaka, dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom

¹ Maliki Sadaka sē dōwan ata nà, winen bahay sē Salem, winen dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom sē bagəbaga mburom. À alay a inde nà, Ibərahima a zla à vərəm, a mbasay pə bahay ahay. À alay a winen apan i may agay nà, Maliki Sadaka ata a zla pə cakay anahan, a daf apan alay sē mazlab anahan. ² Ibərahima ata, a varan way anà Maliki Sadaka alay mbok* nà, a var wa kərtek pə way sē vərəm anahan ahay wa fok.† Maliki Sadaka ata nà, sləmay anahan a a nan sa ja nē Bahay sē Didek. Aday winen Bahay sē Zay re, anga winen bahay sē wulen su doh sē ngaman Salem ata awan, aday Salem a nan sa ja nē «zay». ³ Dōwan ata nà, dōwan a san bəbay anahan a bay, dōwan a san may anahan a bay. Kwa bije anahan ahay dukwen, dōwan a san atan bay re. Tē wahay anan siwaw, a mac siwaw dukwen, dōwan a san bay. Winen kawa Wan a Mbërom, anga i njahay dō sē gədan dundo anà way pa sē viyviya awan.

⁴ Cen apan aday. Maliki Sadaka ata nē winen məduwen awan. Ibərahima nà, bije sē Isəra'ila ahay, əna kē gəbak way ahay à vərəm wa, a varan wa alay mbok nà, kərtek anà winen. ⁵ Zahav ana Lewi ahay azar aya tē tərak dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom. Tawrita a Musa a ja nà, Isəra'ila ahay tē varan atan à way a tinen ahay wa fok, alay mbok nà, kərtek.‡ A nan sa ja, ti tēma way ataya nē à alay ana mərak a tinen ahay wa, kwa â ga nē tinen dukwen wan ana Ibərahima ahay. ⁶ Əna Maliki Sadaka nà, winen zahav ana Lewi itəbay, əna Ibərahima kē varak anan way alay mbok nà, kərtek. Ibərahima nà, Mbërom a zlapan sē varan way nē anà winen. Əna Maliki Sadaka a daf alay sē mazlab pə Ibərahima, bina Ibərahima a daf alay sē mazlab pə Maliki Sadaka bugol bay. ⁷ Aday dā san apan zle re, dō sa daf ngama pu dō nà, a zalay dōwan anahan a sa daf apan ngama ata awan.

⁸ Do sē zahav ana Lewi ahay sē tēma alay mbok nà, kərtek ataya fok dukwen, ta taa mac re. Əna Maliki Sadaka, dō sē tēma alay mbok nà, kərtek kawa ana Deftere a Mbërom sa ja ata nà, winen a mac itəbay. ⁹ Di mba apan sa jəka Lewi nà, wan anahan ahay tē tēmahak pu dō a tinen ahay wa alay mbok nà, kərtek ata, kē varak anan way ata anà Maliki Sadaka ata re, anga bije anahan Ibərahima kē lahak sē varan coy. ¹⁰ Kawa sa ja bine siwaw nà, à alay a Ibərahima sē varan way ata anà Maliki Sadaka aday tē wahak Lewi fan bay ata nà, Lewi kē varak anan tē alay ana bije anahan Ibərahima ata coy.

Bahay nga su dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom maza inde, kawa Maliki Sadaka

¹¹ Mer su way su dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom à zahav ana Lewi ata nà, kà mbak apan sa ndav anan wa way a Mbërom sa gan may ata bay. Abay â mba apan sa ndav anan wa tətē cəna, dī gan may anà dō sē gədan dundo anà way anga Mbërom maza, kawa ana Maliki Sadaka ata, sabay. Abay i slahay nà, pu dō sē gədan dundo anà way anga

* 7:2 Alay mbok nà, a nan sa ja nà, way kuro. † 7:2 Ca pə Laataanooji 14.17-20. ‡ 7:5 Ca pə Limle 18.21.

Mbërom pë slala ana Haruna cëna coy. Mbërom a varan Tawrita anà dō anahan Isëra'ila ahay nà, à alay ana dō sè zahav ana Lewi inde. ¹² Kak Mbërom kè mbëdahak anan slala su dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom cëna, ata Tawrita i mbëda ite re. ¹³ Da ja way a anaya nà, pë Bahay a mënuko Yesu, winen dō sè slala hinen cara. Dowan inde pë zahav anahan kà gak mer su way ata ù doh sè mazlaḅ a Mbërom kulibay. ¹⁴ Da san apan zle, Bahay a mënuko Yesu nà, zahav ana Yahuda. À alay ana Musa sa ja 'am pu dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom ahay nà, a ja në pë zahav ana Lewi, bina pë zahav ana Yahuda bay. ¹⁵ 'Am a anan i zëga apan sè banay hëna adëka bugol: Do sè gëdan dongo anà way anga Mbërom hinen, kà nak, winen kawa Maliki Sadaka. ¹⁶ Dowan ata a tëra dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom nà, anga 'am sè Tawrita bay. Winen nà, a tëra dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom nà, anga mëgala anahan inde sè njahay të sifa pa sè viyviya ata awan. ¹⁷ Më vinde inde à Deftere a Mbërom, a wa:

«Iken dō sè gëdan dongo anà way pa sè viyviya awan,

kawa Maliki Sadaka. §»

¹⁸ Mbërom kè mbacak anan wa nga sa 'am më baslay a kwakwa ata awan, anga winen bële awan, a man zek anà dō ahay tëtibay. ¹⁹ Tawrita a Musa nà, kà mbak apan sè tëra anan dō ahay, dō cëncan aya pa 'am a Mbërom bay. Hëna nà, way sè zalay Tawrita inde, way a mënuko sè dëfan idë ata awan. Sè varak uko cëved sè hëdek nuko pa 'am a Mbërom në winen awan.

²⁰ Way hinen nà: À alay a Mbërom i sa dëf anan Yesu bahay nga su dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom ata nà, a mbadëy apan aday. À alay ana dō sè zahav ana Lewi ahay sè tëra dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom ata nà, dōwan kè mbadëk apan itëbay. ²¹ Əna Mbërom a mbadëan anà Yesu ta sa jan nà:

«Nen Mbërom Fetek, në mbëda itëbay.

Në mbadëk, ki tëra dō sè gëdan dongo anà way pa sè viyviya awan. *»

²² Anga nan kutok, kuse Yesu a, 'am a Mbërom sa ban të dō ahay ata, winen a zalay 'am mbala anahan sa ban të dō ahay kwakwa ata awan.

²³ Way hinen inde re: Do sè gëdan dongo anà way anga Mbërom ahay nà, tinen mënjöek bay, anga ta mac wa kwerkwer, të mbësakan mer su way ata anà dō hinen ahay asa. ²⁴ Əna Yesu në a mac itëbay, a ga mer su way anahan pa sè viyviya awan. ²⁵ Anga nan, i mba apan sa tam dō ahay kawa ana tinen sa nay ahay pa 'am a Mbërom të alay anahan ata awan. Anga winen dō të sifa awan, i taa ga amboh anga tinen sè coy.

²⁶ Winen nà, bahay nga su dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom a tädë anga mënuko ata awan. Winen dō cëncan awan. Atahasl inde à winen inde itëbay, kà gak ines itëbay re. Winen cara pi zek wa tu dō sè ines ahay. Mbërom a dëf anan winen nà, pë cakay anahan à mburom. ²⁷ Yesu në winen kawa bahay nga su dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom azar ataya bay. A gan may sè gëdan dongo anà way anga Mbërom pac pac itëbay. Kwa â ga në sa nga anahan awan, kwa â ga në sè ines sè dō ahay, a gan may bay. A var anan nga anahan në saray kërtek, à alay anahan a sa mac pë dëdom më zlëngad ata awan. ²⁸ Tawrita ana Musa a dëf kawa dō sè gëdan dongo anà way ahay nà, dō zëncan aya awan, əna ta slak bay, anga tinen dō sa ga ines ahay re. Aya əna, à alay a Mbërom sè mbadëy pë dëba ana Tawrita wa ata nà, 'am anahan ata a njahay à yime ana Tawrita inde kutok. Mbërom a dëf Wan anahan bahay nga su dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom. A ndav anan wa way a Mbërom sa gan may ata sè coy kutok.

8

Dowan inde sa ga mer su way anga mënuko, winen bahay nga su dō sè gëdan dongo anà way anga Mbërom

¹ Way a mëduwen a à 'am a manay sa jak ikwen ayak ata inde nà, hëna: Dowan inde sa ga mer su way anga mënuko adëka, winen bahay nga su dō sè gëdan dongo anà way anga

Mbërom. Winen mæ njahay a à mburom à alay puway ana Mbërom Ba Məgala. ² Kwakwa ata nà, dō sə gədan dundo anà way ahay anga Mbërom ta ga mer su way a tinen nə à jawjawa sə mazlaḅ a Mbërom inde, dō ahay sə ndakay ata awan. Yesu ite nà, a ga mer su way anahan nà, à man cəncan awan, pə cakay a Mbërom à jawjawa sə mazlaḅ a Mbërom inde didek a, Mbërom sə ndakay ata awan.

³ Mbërom a daf bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay nà, anga sə varan way aday sə gədan dundo anà gənow ahay. Matanan re, lele dukwen dō mbala mənuko i njad awan a sə varan anà Mbërom a re. ⁴ Abay â ga nə winen pə daliyugo aday nà, Yesu i təra dō sə gədan dundo anà way a bay jiga awan, anga dō ahay inde coy, tinen apan ti taa varan way à Mbërom a kawa ana Tawrita awan. ⁵ Dō ataya nà, ta taa ga mer su way a tinen ù doh sə mazlaḅ a Mbërom, əna doh ata dukwen, winen minje su doh sə mazlaḅ a Mbërom a didek ata à mburom ata awan. À alay Musa i saa ndakay jawjawa sə mazlaḅ a Mbërom nà, Mbërom a jan nà: «Pak sləmay lele, bəḅot anan nə kawa anuno sa kak anan ahay à bəzlom wa ata awan.*» ⁶ Yesu nà, mer su way anahan nə a zalay su dō sə gədan dundo anà way anga Mbërom ataya fok. Anga, tə winen, Mbërom a ban 'am zal way anahan sa ban tə dō ahay kwakwa ata awan, aday way anahan sə zlapay anan i varak uko ata dukwen, a zalay winen a kwakwa ata re.

⁷ Kak abay 'am a Mbërom sa ban tə dō ahay kwakwa ata kə tərak way lele coy nà, Mbërom i gan may abay sa ban 'am maza wiya sabay. ⁸ Əna da ca apan həna nà, kà slak bay acəkan, anga Mbërom winen apan i gafan atan 'am pə way ahay inde bayak awan, aday a jan atan nà:

«Luvon a inde i nay ahay, ni ban 'am wiya tu dō sə Isəra'ila ahay, aday tu dō sə Yahuda aya təke.

⁹ 'Am ata i ga minje tə aban 'am uno tə bije a tinen ahay kwakwa ata sabay.

À alay a nen sə bənan atan ahay alay à Misra wa ata nà, mə banak 'am,
əna tə dafak anan apan bay,
aday nen Mbërom Fetek, nen dukwen nə mbəsakak atan.

¹⁰ Alay a kà slak nà, ni ban 'am tə tinen.

Ni daf anan 'am uno à abayak nga a tinen inde,
aday ni vinde anan 'am uno pə mível a tinen re.

Ti təra dō uno ahay,
nen ni təra Mbërom a tinen.

¹¹ Dowan inde i gan may sə tətakan anan way anà dowan sabay,
dowan i jan anà dō hinen: “San Mbërom” sabay,
anga i bənay pə məcəd aya wa, hus pə gwaslay ahay,
dō ahay fok ti san nen.

¹² Ni pəsen atan anan huwan a tinen ahay,
ni may anan ahay ines a tinen ahay à nga inde sabay.†»

¹³ Ana Mbërom a sa ja 'am sa ban 'am wiya ata nà, a təra anan winen mama'am ata, way kwakwa awan. Way a kwakwa ata aday məduwer ata nà, winen apan i lize bəse coy.

9

Aban 'am məduwer a tə aban 'am wiya awan

¹ À alay ana Mbërom sa ban 'am a mama'am ata nà, Tawrita inde sə dakan anan anà dō ahay cəved sə həran nga anà Mbërom. Man sə həran nga anà Mbërom inde mə lavay zek a re. ² Tə ndakay jawjawa, tə gəzla anan man cew. Day mama'am awan, tə ngaman man cəncan awan, ta daf uda way sə lalam aday tabal tə pen mə varan a à Mbërom aya apan. ³ Day a hinen ata dukwen, mə gəzla pi zek wa tə winen mama'am ata nə tə zana, aday tə ngaman anà day ata nà, man a Mbërom cəncan awan. ⁴ À man ata kutok, tə ndakay uda ruwec sə gura, sə vakan apan ləluway anà Mbërom. Ta daf uda zəndok sə aban 'am

* 8:5 Capə Gurtaaki 25.40. † 8:12 Capə Yeremiya 31.31-34.

a Mbërom, mē ndakay a nē tē gura. À zəndok ata inde asa, tuwez sē gura uda re, ta daf uda way sa pa sē ngaman *manu*, Mbërom sē gucen atan ahay à mburom wa ata awan.* Sukol ana Haruna sa dā ata inde à man ata à zəndok inde.† Aday kon ana Mbërom sē vinden ahay apan 'am ma ban a anà Musa ataya uda à man ata re.‡ 5 Pa nga sē zəndok ata dukwen, tē dēfak apan awan aya inde kawa maslay a Mbërom ahay. Awan ataya tē dakay anan Mbërom winen inde à wulen sē dō ahay tē mazlaḅ awan. Awan ataya nà, tē bərgaslay aya awan, ta ka anan bərgaslay a tinen sa man nga à mburom, à man sa pak mez sē gənaw ahay aday Mbërom â pəsen anan ines à dō ahay ata awan. Həna nà, alay a inde sē təkər way pə awan ataya fok bay.

6 Natiya, tē ndakay anan way ataya à man ata kutok nà, dō sē gəḁan dundo anà way ahay ta taa zla nē ù doh a mama'am ata awan, aday ta taa ga uda mer su way a tinen ahay nē pac pac. 7 À day su doh a mē slala cew ata nē, sa zla uda nà, bahay nga su dō sē gəḁan dundo anà way ahay anga Mbërom ata dəkdek. Ava daz nà, a zla à man ata dukwen saray kərtektəkke. I i zla uda dukwen, i pak mez sē gənaw à alay inde aday i varan anan mez ata anà Mbërom. Ata Mbërom i pəsen anan ines anahan pi zek tē ines sē dō ahay sa ga mənəna sa san apan ataya təkə fok. 8 Apasay Cəncan a a nan sē dakak uko anan nē 'am a həna ana awan: Kak jawjawa a mama'am ata inde hwiya cəna, cəved inde mē tēba sa zla à man a Mbërom cəncan a fan bay. 9 Way ataya tē dakay anan nē way a sē tēra həna biten ataya awan. A nan sa ja nà, way sē dō ahay sē waslay aday sē varan anà Mbërom ataya nē ti mba apan sē banay anan mivel su dō sa var way ata pa 'am a Mbërom bay. 10 Way ataya tē dakak uko anan way pa 'am sē way sa pa, pa 'am sē way sa sa, pa 'am sē banay way kawa sa zlan à nga à Mbërom. Way ataya dukwen, way pa 'am sa zlay si zek, bina pə mivel su dō zənzen a bay, aday tē njahay nē mənəcək cəna coy, hus pə luvon a Mbërom i mbəḁahan alay anà way ahay, aday i ma atan wa way mēduwer ataya awan.

11 Həna nà, Almasihu kà nak ahay coy. Winen nà, bahay nga su dō sē gəḁan dundo anà way ahay. Way a mənuko sa njad lele ataya fok ta nay nà, à alay anahan a wa. Doh a aday Yesu a ga uda mer su way anahan ata nà, a zalay doh mbala ana dō sē gəḁan dundo anà way ahay kwakwa sa taa ga uda mer su way a tinen ata awan. Sē ndakay anan doh ata nà, dō zənzen a bay, Mbërom a tē alay anahan awan. Aday doh ata dukwen, winen pə daliyugo à man a anan bay. 12 À alay a Almasihu i sa zla à man a Mbërom a cəncan ata nà, kē gəḁak mez sē vuwar sē awak ta sa wan sa sla ahay à alay inde bay. A gəḁa adəka nà, mez si zek anahan awan, a zla anan à man a Mbërom a cəncan ata saray kərtektəkke. Natiya kutok, a tam mənuko tē mez anahan ata pa sē viyviya awan.

13 Kwakwa ata nà, ta taa waslay nē vuwar sē awak tē guson sa sla aya sē kwecek mez a pə dō ahay aday ines a tinen ahay â ga inde pə idē a Mbërom sabay. Ta taa waslay təkalak sa sla aday sē vakan à Mbërom, ata ti ra rəba anahan a sa pak pə dō ahay. Natiya kutok, dō sa nes anan anjahay a tinen tē Mbërom ataya ti tēra dō cəncan aya asa. 14 Aya, kak matanan cukutok nà, mez a Yesu nà, tē mēgala a zal mez sē gənaw a tinen kwakwa ataya awan. Almasihu a gəḁa anan zek anahan, a var anan anga Mbërom tē alay anahan awan, aday tē mēgala sē Apasay Cəncan a winen inde pa sē viyviya ata awan. Way anahan a sē varan à Mbërom ata nà, cəncan a tē mindel, a mba apan sē banay anan mivel a mənuko tēte, anga dā ga ines ahay sē varak uko amac sabay, əna dī ga adəka nà, mer su way a Mbërom bahay sē sifa kutok.

15 Tē way ana Yesu a sa ga ata kutok, winen dō sa zlah anan məlmal a Mbërom tē dō ahay, anga Mbërom kē banak 'am wiya tē tinen. Anga nan, dō ana Mbërom sē ngamay ataya ti njad way a Mbërom a sē zlapay anan i varan atan kawa anahan a sa ja i varan atan anan sē coy ata awan. I tēra matanan anga Yesu kē məcak anga dō sa nes anan 'am a Mbërom sa ban mēduwer ataya ata awan. Tē amac anahan ata nà, a bəmbəḁay atan ahay à atahasl a tinen ahay wa.

* 9:4 Ca pə Gurtaaki 16.13-15, 31. † 9:4 Ca pə Limle 17.23. ‡ 9:4 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 10.3-5.

¹⁶ Kak dōwan kà jak 'am sè gəzla anan zlıle anahan aday a saa mac cəna, dō ahay ti saa ga anan mer su way a nə si winen a i mac aday ata ti saa gəzla anan zlıle anahan ata awan. ¹⁷ Kak dōwan sa ja 'am ata winen tə sifa mba cəna, 'am anahan a sa ja ata nə məgala uda ibay. Anga ta saa ga anan way anahan sa ja ata cəna, a mac aday. ¹⁸ Matanan dukwen, à alay a Mbərom sa ban 'am tə dō ahay ata nà, a wa gənwaw â mac aday mez a â pəkay. ¹⁹ Musa a dakay anan Tawrita fok pa 'am sè dō ahay fok nà, a gəba mez sə wan sa sla ahay tə vuwar sə awak ahay tinen sə gədan dundo ataya, tə japay anan tə a'am. A ra daslam ahay pi zek tə sibək sə təman dəzdaz aya awan, a pak anan à mez ata inde, a kwecek anan mez pə Deftere sə Tawrita tə winen awan, aday a kwecek anan mez pə dō ahay tə winen a re. ²⁰ A jan atan, a wa: «Həna anan nà, mez a Mbərom sa ban anan 'am tə kwanay ata awan. A jak ikwen nà, dəfen anan apan lele. §» ²¹ Musa a kwecek mez ata pə jawjawa sə mazlab a Mbərom tə way a tinen sa ga anan mer su way uda ataya təke fok matana re. ²² À alay ana Tawrita sə lavan nga anà dō ahay ata nà, tə banay way ahay alay avan nə tə mez. Matanan, mənjenja mez sə pəkay cəna, Mbərom a pəse ines sə dō ahay bay.

Mez a Yesu a banay ines sə dō ahay

²³ Matanan, na jak, na wa: Way sə kwakwa ataya fok tə banay atan tə mez matanan ata nà, sə dakay anan way sə təra à mburom ataya awan. Tə banay way ahay kwakwa ata nà, kawa ana Tawrita sa jan atan ata awan. Əna pə way didek aya à mburom ata nà, a nan à Mbərom nə mez sə zalay sə gənwaw ataya awan. Winen lele ata nà, zek a Yesu a sa var anan ata awan. ²⁴ Da san zle kutok, Almasihu nə kà zlak à man a Mbərom cəncan a mbala ana dō ahay sə ndakay ata itəbay. Wita nà, mezeze sa man cəncan a didek a à mburom ata awan. Əna winen a zla nà, à mburom pə cakay a Mbərom. Həna nà, winen pa 'am a Mbərom anga sa ga amboh anga mənuko kutok. ²⁵ Bahay nga su dō sə gədan dundo anà way ahay à man a Mbərom cəncan a ata nà, ta zla uda nə pə ava pə ava. Ta zla uda dukwen tə mez sə gənwaw ahay à alay inde, mez si zek a tinen a bay. Əna Almasihu nà, a var nə nga anahan awan, aday a var anan dukwen, saray kərtek coy, kə mənahak anan itəbay. ²⁶ À ga matanan bay nà, abay i mənahan anà dəce anahan ahay saray bayan a re. Bina kwa pə ana Mbərom sə ndakay anan daliyugo nà, i taa mac anga dō anahan ahay pə ava pə ava. Əna matanan bay, a nay ahay nə saray kərtek, aday à alay a uho kwakwa ata winen apan i ndav coy ata awan. A var anan zek anahan kawa way ma sla dundo a anà Mbərom, anga sə pəse anan ines sə dō ahay sə coy. ²⁷ Kuwaya i mac nə saray kərtek. Pə dəba anahan a wa cəna, Mbərom i gan sariya. ²⁸ Almasihu dukwen a var anan nga anahan nà, saray kərtektəkke coy sə pəsen anan ines anà dō ahay bayak a kutok. I i may ahay pac a inde dukwen mə slala cew awan. I may saa pəse ines ahay sabay, əna sa naa tam anan dō sa ba anan ataya fok.

10

¹ Tawrita ana Musa winen kawa mezeze sə way sə dakay anan way lele aya saa təra pa 'am ataya awan. Aday mezeze sə way ataya dukwen, winen kawa zek ana way ataya bay re. Pə ava pə ava, dō ahay tə varan way anà Mbərom nə sə hədəken pə cakay, əna way ataya ti njad sə təra dō cəncan aya bay hwiya. ² Kak abay dō ahay tə təra cəncan aya pa 'am a Mbərom tə way ma gad dundo aya nà, ti var way ma gad dundo aya sabay bidaw? Bina ti təra cəncan a nə saray kərtek cəna coy, ti gan may anà apəse ines sabay. ³ Adəka bay, way a mə varan a anà Mbərom ataya nə ta man atan anan ahay à nga inde pə ava pə ava nà, ines a tinen ahay, ⁴ anga mez sə guson sa sla ta sə vuwar sə awak aya a mba apan sə banay anan ines sə dō ahay bay.

⁵ Anga nan kutok, à alay ana Almasihu i sa nay ahay pə daliyugo ata nà, a jan anà Mbərom, a wa:

«A nak tə gədan dundo anà gənwaw ahay anga iken bay,
a nak tə varak awan bay re.

Əna kə varak uno zek su dō zəzen awan aday nà varak anan.

§ 9:20 Ca pə Gurtaaki 24.8.

⁶ Gëñaw a ma tak ataya ta zlak anak à nga bay.

Way sə dō ahay sa var anga sə pëse anan ines a tinen ahay ata dukwen, kà zlak anak à nga bay re.

⁷ Anga nan kutok na wa: Mbërom, nen hëna!

Ni zla pë daliyugo saa ga way sa zlak à nga,

kawa më vinde a à Deftere anak inde pi nen ata awan.*»

⁸ Almasihu a ja aday nà: «A nak tê gëdan dongo anà gëñaw ahay anga iken aday tê varak awan bay re. A nak tê tækak gëñaw ahay bay re. Aday a nak tê pak mez sə gëñaw ahay anga sə pëse ines sə dō ahay bay re asa.» Kwa â ga nə ta var way ataya dukwen, tē dëfan apan anà Tawrita dëp nà, a nan anà Mbërom a bay. ⁹ 'Am më slala cew a nə a wa: «Mbërom, nen hëna! Ni zla pë daliyugo saa ga way sa zlak à nga.» Matanan nà, a nan sa ja nə Mbërom kè mbacac anan wa agëdan dongo anà way kawa sə kwakwa ata awan, aday a daf uda way maza wiya awan: amac a Yesu. ¹⁰ Natiya kutok, dë tërak dō cëncan aya pa 'am ana Mbërom, anga Yesu Almasihu kà gak way sa zlan à nga anà Mbërom, aday kè varak anan zek anahan kawa way ma sla dongo awan, a mac saray kërtektëkke coy.

¹¹ Dō sə gëdan dongo anà way à wulen sə Yahuda ahay nà, tinen më tavay aya sa ga mer su way a tinen nə pac pac, ti mënanhan anà agëdan dongo à gëñaw ahay maza awan. Əna way a tinen a sa var ataya dukwen, ta mba apan sə pëse anan ines sə dō ahay bay re.

¹² Əna Yesu Almasihu nà, a var nə zek anahan awan, a var anan saray kërtek sə pëse anan ines sə dō ahay pa sə viyviya awan. Pë dëba anahan a wa, a njahay way anahan à alay puway a Mbërom. ¹³ Hëna nà, winen apan i ba alay a Mbërom saa tëra anan dō manide anahan ahay fok bile anahan aya ata awan. ¹⁴ Të way anahan a sə varan anà Mbërom ata kërtektëkke, kè tërak atan dō mënjëna ines aya pë idë a Mbërom, kè tërak atan dō cëncan aya pa 'am a Mbërom sə coy re.

¹⁵ Apasay Cëncan a dukwen kà jak uko anan 'am ataya tinen didek aya coy re. A wa:

¹⁶ «Nen Mbërom Fetek, alay a kà slak nà, ni ban 'am tē tinen.

Ni daf anan 'am uno à abayak nga a tinen inde,

aday ni vinde anan 'am uno pë mível a tinen aya re.†»

¹⁷ Aday a ja asa:

«Ni may anan ahay huwan a tinen ahay tē ines a tinen ahay à nga inde sabay.‡»

¹⁸ Mbërom kè pësek anan anan ines anà dō ahay cukutok nà, dō ahay ti gan may sa var awan a maza re anga sə pëse ines asa daw?

Hëdëkuko pë cakay ana Mbërom

¹⁹ Mërak uno ahay, kak matanan cukutok nà, amac ana Yesu aday mez anahan sa pak ata nà, tē varak uko cëved sa zla à man a Mbërom cëncan a kutok. ²⁰ Yesu kè ngërawak anan zana sə gëzla mënuke pi zek wa ta man a Mbërom cëncan ata awan, a tëbak uko anan cëved a sa zla à doh ata awan. Cëved ata dukwen, winen wiya aday dī njad sifa nà, tē winen awan. Zana anahan sə ngëraw anan ata nà, winen zek anahan a dō ahay sə daray anan pë dëdom më zləngad ata awan. ²¹ Natiya kutok, dō sə gëdan dongo anà way anga mënuke inde mëduwen a winen a gan nga anà dō a Mbërom ahay fok. ²² Anga nan, hayak ikwen ahay kutok, hëdëkuko pë cakay a Mbërom tē mível kërtek awan, aday dëfuko apan nga mënjëna hiyem hiyem, anga mez a Yesu kè tërak anan mível a mënuke ahay cëncan aya awan, kè banak nuko tē a'am lele kutok. ²³ Way a Mbërom sa jak uko ata nà, i ga anan, winen a gad mungwalay itëbay asanaw! Anga nan, përahuko anan azar sə dëkay anan nə dë dëfan idë nà, anà way a Mbërom sə zlapay anan ata awan. Dëfuko apan nga, dë gudëc bay. ²⁴ Pëluke cëved a aday dī man anan zek anà dō azar aya ata awan, anga aday mënuke fok, dë pëlay zek ahay zal sə kwakwa awan, aday dë zëga anan sa ga way lele aya kutok. ²⁵ Dë mbësak sə halay nga pë kërtek a kawa dō azar aya ata bay. Adëka

* 10:7 Ca pë Jabuura 40.7-9. † 10:16 Ca pë Yeremiya 31.33. ‡ 10:17 Ca pë Yeremiya 31.34.

bay, varuko anan mægala anà zek ahay lele. Bina luvon ana Yesu Almasihu i saa may ahay ata, winen bəse coy.

²⁶ Dowan a, kə sənək cəved dífek a coy, aday winen pəlasl ma tə alay anahan a saa ga ines ahay re nà, awan a inde i varan anà Mbərom anga sə pəsen anan ines anahan ataya nə inde sabay. ²⁷ Do sa ga way matanan ata nà, â jəjar, anga sariya a Mbərom i ban anan do sa ga ines ahay fok. Pə dəba anahan a wa, i ba uko sə mbacay itəbay saa vak anan do manidə ana Mbərom ahay ata awan. ²⁸ Kə sənən zle coy, dowan a kə nəsək anan Tawrita a Musa nà, kak do ahay cew kabay maakan ta jak kə gak matanan acəkan cəna, ta vad anan mənəna sa gan i zek wa anà dowan. ²⁹ Kak way matanan ata a təra tu do sa nes anan Tawrita ana Musa cukutok nà, dəcə ana do sə kədəy anan Yesu Wan a Mbərom i sa təra nə kəkəma ite anaw? Do matanan ata nà, mez ana Yesu, Mbərom sa ban anan 'am tə winen ata, kə tərak anan cəncan pa 'am a Mbərom. Aday pə dəba anahan a wa dukwen, winen ta sə kədəy anan Yesu nà, a gənahan dukwen anà Apasay a Mbərom sa gak uko anan sumor anahan ata awan. Do matanan ata nà, dəcə anahan inde mə zalay awan. ³⁰ Mbərom a tə alay anahan a a wa:

«Ni ga mível tu do sa ngam 'am uno bay ataya awan,
ni man atan anan siked sə ines a tinen ahay.*»

Da san zle, i ga anan way anahan sa ja ata awan. Asa, Deftere a Mbərom a wa:
«Nen Mbərom Fetek, ni gan sariya anà do uno ahay.†»

³¹ Mbərom nə bahay sə sifa. Kak sariya kə bənək anan dowan a nà, dəcə inde tə mindel anga dowan ata kutok.

³² Sənən apan aday: À alay a kə cinen anan anà jiyjay a Mbərom mama'am a ata nà, kə njiden dəcə ahay bayak a à alay sə do ahay wa, aday kə dəmen anan hwiya. ³³ À alay a anan nà, tə gənahak ikwen pa 'am sə do ahay, ta gak alay tə kwanay re. Aday à alay azar aya bine siwaw nà, a nak ikwen sə japay tu do aya aday tinen à dəcə ata inde ataya re. ³⁴ Do ma ban aya à dangay anga Yesu ataya, ta gak ikwen i zek wa. Do ahay ta rak ikwen anan way ahay dukwen, kə gak ikwen à nga wa bay, adəka kə tisen anan mível, anga kə sənən zle way mə mbəsakak ikwen a inde sə zalay ana tinen sa ra anan ataya awan, aday way a mə mbəsakak ikwen ata nà, i ndav bay, i ga inde nə pa sə viyviya awan.

³⁵ Anga nan kutok, pərihen anan azar sa daf nga pə Yesu. Ki gen matanan hwiya cəna, ki njiden magwagway məduwen a pa 'am a Mbərom. ³⁶ Lele cəna, səmen anan anà way ahay anga aday kī gen way sa zlan à nga anà Mbərom, aday kə njiden anan way anahan sə zlapay anan ata awan. ³⁷ Bina Mbərom a wa:

«A mbəsak nə mənəjek, dowan a saa nay ata i nay ahay coy, i njahak ayak sabay.

³⁸ Do dífek a pa 'am uno nà, i njad sifa sa ndav bay ata awan, anga kə dəfak upo nga.
Əna kak, dowan a kə mak à dəba nà, ni taslay mível tə winen itəbay.‡»

³⁹ Mənuko aday nà, a ga upo nə mənuko do sa ma à dəba ataya aday sə lize ataya itəbay. Adəka bay, mənuko nə do sa daf nga pə Yesu ahay. Natiya, di njad sifa sa ndav bay ata awan.

11

Dəfuko nga pə Mbərom kawa bje a mənuko ahay

¹ Adaf nga pə Mbərom, a nan sa ja nə maw? A nan sa ja nà: Da san zle, way a mənuko sə dəfan ide ata nə i təra, kwa â ga nə də canak anan tə ide fan bay, da san zle, tinen inde re. ² Do a kwakwa ataya ta daf nga pə Mbərom nə matanan. Anga nan, tinen ta zlan à nga anà Mbərom.

³ Də dəfak nga pə Mbərom. Anga nan, da san zle lele, Mbərom a ndakay daliyugo nə ta 'am anahan sa ja. Natiya, way a mənuko sa ca apan həna pə daliyugo ataya fok, ta nay ahay à way a aday ta ca bay ataya wa.

§ 10:28 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 19.15. * 10:30 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.35. † 10:30 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 32.36. ‡ 10:38 Ca pə Habakuk 2.3-4.

⁴ Abel kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, a varan way lele awan anà Mbèrom, a zalay way mbala ana mèrak anahan Kaynu sè varan anà Mbèrom ata awan. Abel kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, Mbèrom a ca apan nè winen do didek awan. Zek ana Abel a dukwen, kè sènak anan, anga Mbèrom kè tèmahak anan way anahan sè varan anà Mbèrom ata awan. Anga nan, kwa â ga nè Abel kè məcak təkede nà, winen apan i jak uko 'am hwiya.*

⁵ Anuhu kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, winen kè məcak itəbay. Mbèrom kè zəbak anan tə sifa aday ti zek a təkə à mburom. Kula dōwan kè canak anan sabay, anga Mbèrom kè zəbak anan. Deftere a Mbèrom a ja nà, winen a zlan à nga anà Mbèrom, aday Mbèrom a gəba anan à mburom.†

⁶ Dōwan inde i zlan à nga à Mbèrom mənǰəna sa daf apan nga nà, ibay. Kak a nan à dōwan a sè həcək pè cakay a Mbèrom nà, â daf apan nga nè winen inde aday. Aday â san dukwen, Mbèrom a varan magwagway nà, anà dō sè bənan bitem ataya awan.

⁷ Nuhu kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, a pak sləmay nè pa 'am a Mbèrom awan. A dakan anan way a saa təra pa 'am ataya awan. Nuhu kè canak anan anà way ataya njək tə idə anahan fan bay, əna kè bənak anan à 'am wa, a ndakay kwalalan məduwen a kawa ana Mbèrom sa jan ata awan. A zla uda tu dō su doh anahan ahay, aday Mbèrom a tam atan à a'am wa. Nuhu a ga matanan nà, anga a san zle, dō sè daliyugo ahay nè ti i lize acəkan, anga ta gak ines. Mbèrom a ja nè winen kè tərak dō didek awan, anga adaf nga anahan.‡

⁸ Ibərahima kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, kè bənak anan à 'am wa re. A zla ù kon aday Mbèrom a jan «zla» ata, mənǰəna sa san man ata awan, anga Mbèrom i sa varan kawa kon anahan a mba.§ ⁹ Ibərahima kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga na awan, kè njahak ù kon ana Mbèrom sè zlapan anan i varan ata awan, kwa â ga nè winen kawa mədurlon. A taa njahay nè à jawjawa ahay inde karara. Atə Isiyaku tə Yakob dukwen tə njahak uda re, anga tinen dukwen, Mbèrom kè zlapak atan anan tu kon ata kərtek a re. ¹⁰ Ibərahima a ga matanan, anga winen apan i ba wulen su doh a Mbèrom ma han a aday kula i mbazl itəbay ata awan.

¹¹ Saratu dukwen, kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, kwa â ga nè winen məduwer a coy dəp nà, kè tərak dō. A san zle, dōwan a sè zlapan ta wan ata nà, a gad mungwalay itəbay.* ¹² Anga nan kutok, Ibərahima kè wahak wan à məduwer inde. Ibərahima nà, winen dō kərtek, əna ta wan anahan ata dukwen, kè wasak kawa mawuzlawazl sa nga mburom ahay, aday bayak a kawa wiyen sè zlinder, dōwan a mba apan sè baslay bay ata awan.

¹³ Do ataya fok, ta taa daf nga pè Mbèrom, hus pè luvon sè amac a tinen. Tinen aday dukwen, tə njadak anan way a Mbèrom sè zlapay anan i varan atan ata bay, tə canan ayak nè dəren ta nga, tə taslak anan mivel re. Ta ja, ta wa: «Man a manay inde à man a ibay. Manay nè mədurlon ahay pè daliyugo a anan.†» ¹⁴ Do sa ja 'am matanan ataya nà, tə dəkay anan nè tinen apan ti pəlay kon nga a ana tinen a cara. ¹⁵ Tə bayak pa man mbala ana tinen sè mbəsak ataya sabay. Abay ta taa bayak apan kəma, tiya nè ta mak way a tinen à dəba coy. ¹⁶ Adəka bay, tə pəlay nà, man sè zalay mbala ana tinen ataya awan, kawa sa ja nè, man à mburom. Anga nan, a zlan à nga anà Mbèrom tə ngaman Mbèrom a tinen, aday a ndakan atan kon lele sè coy ata kutok.

¹⁷⁻¹⁸ Mbèrom kè zlapak anan anà Ibərahima, a jan nà: «Ki njad wan sè kutov ahay nè tə Isiyaku.‡» Matanan, a nan à Mbèrom sè katab anan adaf nga ana Ibərahima kutok, a jan, â gədan dundo anà wan anahan Isiyaku, aday â varan anan. Ibərahima kè dáfak nga pè Mbèrom. Anga nan, a gəba anan wan anahan a mənduwel ata saa gədan dundo anga Mbèrom. ¹⁹ Ibərahima a san zle, məgala ana Mbèrom inde sè slabakay anan ahay Isiyaku

* 11:4 Ca pə Laataanooji 4.3-10. † 11:5 Ca pə Laataanooji 5.18-24. ‡ 11:7 Ca pə Laataanooji 6.9 - 9.29. § 11:8 Ca pə Laataanooji 12.1. * 11:11 Ca pə Laataanooji 18.10. † 11:13 Ca pə Laataanooji 23.4. ‡ 11:17-18 Ca pə Laataanooji 21.12.

à amac wa. A tëra nà, kawa abay Isiyaku ata kè məcak acəkan, aday a slabakay à məkə wa.

²⁰ Isiyaku kè dəfak nga pə Mbërom re. Anga nan, a jan anà atə Yakob tə Isuwa, a wa: «Mbërom â daf pikwen alay sə mazlaḅ anahan.» A ja matanan ata nà, anga a san zle, pac a inde nà, way i tëran atan matanan awan. §

²¹ Yakob dukwen kè dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, à alay a i saa mac bəse coy ata nà, kè dəfak alay sə ngama pa wan ana Yusufu ahay cew, aday a tavay pə dəker, a hëran nga anà Mbërom.*

²² Yusufu dukwen kè dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, i saa mac coy nà, a jan anà wan sə kutov anahan Isëra'ila ahay, a wa, ti i təmay ahay à Misra wa azanan mba. Anga nan, a dakan atan anan way a tinen saa ga tə kəlakasl anahan pə dəba sə amac anahan wa. †

²³ Atə bəbay tə may ana Musa dukwen, tə dəfak nga pə Mbërom ite re. Anga nan, tə wahay anan Musa cəna, ta dër anan kiya maakan agay. Ta ca pa wan ata nə a rəba ike. Tə jəjarak sa nes anan 'am ana bahay sə Misra bay. ‡

²⁴ Musa kè dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, a har lele nà, a nan dōwan â ngaman wan ana dəna a bahay sə Misra sabay. ²⁵ A ca apan nə suwan tã ga dəcə pi zek tu dō a Mbërom ahay pə kərtek awan, bina a nan sə taslay mivel ta sa ga ines bay, anga ataslay mivel matanan ata a njahay bayak a bay. § ²⁶ A san zle, suwan dō ahay tã ga anan alay anga winen dō ana Almasihu, bina dəcə ata a zalay zlile sə Misra ahay fok. A bayak matanan, anga winen apan i dəfan idé nà, anà magwagway a Mbërom saa varan ata awan.

²⁷ Musa kè dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, a slabak à Misra wa, mənjenja sə jəjaran anà mivel ana bahay sə Misra ata awan. Kè tavak anan njənan lele, anga a ca pi zek a Mbërom awan, kula dōwan kè canak anan bay re.

²⁸ Musa kè dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, a ga azar uko a sə ngaman Pasəka ata awan. A jan anà Isëra'ila ahay nà, tē kwecek mez sə gənaw ahay pə alay sə məsudoh, anga aday maslay a Mbërom sə lavan nga anà amac ata kà zlak ayak nà, â njad sa vad anan murkwaya a tinen ahay bay.*

²⁹ Isëra'ila ahay tə dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, bəlay a sə ngaman Bəlay Dəzdaz ata kè gəzlake i zek wa təkien pa 'am a tinen wa. Matanan, tə takasak wa tə saray pə wiyen mə kuray awan. Misra ahay ta zlak ayak ite cəna, a'am sə dəlov ata a mbəzlay ahay patan sa haw maza awan, a sədək atan à alay a a nan atan sə takas wa ite ata awan. †

³⁰ Isëra'ila ahay tə dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, ta van nga anà Yeriko, kawa ana Mbërom a sa jan atan ata awan. Ta van nga luvon cuwbe cəna, dədon sə wulen su doh ata a wulad i zek wa fok, anga à azla a tinen a luvon cuwbe ata inde nà, ta daf nga nə pə Mbërom. ‡

³¹ Uwar a sə ngaman Rahab aday a taa dah uho ata kè dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, a təma anan dō maslan sə Isëra'ila ahay sa zlak ayak àga tinen tə akar ataya awan. Anga nan kutok, à alay ana Isëra'ila ahay sa nja anan dō sə Yeriko ahay anga tə dəfak anan apan anà Mbërom bay ata nà, Rahab nə tə vədak anan itəbay. §

³² Alay a i slo bay, bina ni zəga anan apan 'am ana Gediyon*, Barak†, Samson‡, Yefta§, Dawuda, Samiyel, aday 'am ana dō maja'am a Mbërom azar aya fok. ³³ Dō ataya dukwen, tə dəfak nga pə Mbërom. Anga nan, ta gak vëram tu kon azar aya, aday tə mbasak pu kon ataya re. Ta gak bahay tə cəved lele awan, tə njadək anan way a Mbërom sə zlapay i varan atan ataya awan. Tə tacan anan 'am anà ziyel ahay, ³⁴ tə mbacak anan uko sə uvon ahay, tə təkək pu dō sa gan atan may sə wacay atan tə maslalam ataya wa re. Abay tinen bəle aya awan, əna Mbërom kə varak atan məgala. Tə tərək dō sə vëram gədan aya awan,

§ 11:20 Ca pə Laataanooji 27.1-40. * 11:21 Ca pə Laataanooji 47.29-31. † 11:22 Ca pə Laataanooji 50.24. ‡ 11:23 Ca pə Gurtaaki 2.1-2. § 11:25 Ca pə Gurtaaki 4.19-23. * 11:28 Ca pə Gurtaaki 12.21. † 11:29 Ca pə Gurtaaki 14.21-31. ‡ 11:30 Ca pə Yosuwu 6.12-21. § 11:31 Ca pə Yosuwu 2.1-7, 6.22-25. * 11:32 Ca pə Alkaali'en 6.11. † 11:32 Ca pə Alkaali'en 4.6. ‡ 11:32 Ca pə Alkaali'en 13. § 11:32 Ca pə Alkaali'en 11.1.

aday të rəzłak anan dō sə vëram a tinen mədurlon ataya awan. ³⁵ Uwar ahay të njadək anan dō a tinen ma mac ataya të slabakak ahay à məke wa, të canak atan maza awan.* Do azar aya ta sak lirew bayak awan. Abay të mbəsak sə pərahan azar anà Mbërom nà, dō ahay ti ga atan alay bay. Əna ta gan may sa mac à dəcə matanan ataya inde, anga ta san zle, Mbërom i sa slabakay atan ahay pə luvon a inde aday ti i njad sifa lele sə zalay sə daliyugo a anan kutok.

³⁶ Do azar aya ite nà, të pəkak atan waray i ide, të ndabək atan, të jawak atan à səsile ahay inde, aday të gucek atan ayak à dangay. Do ataya fok të səmak anan anà way ataya awan lele. ³⁷ Do azar aya ta mac nà, ta tar atan tu kon. Do azar aya asa, ta mac nà, ta gad atan i zek wa cuwcew dəgəlan dəgəlan. Do azar aya ite asa, të wacay atan të maslalam. Do azar aya ite asa re, të jəjay nə so, karara, doh a tinen ahay inde itəbay. Tinen nə mətawak aya awan, ta pak pi zek nə ambar sə gənaw ahay. Do ahay të jugurak patan wa 'am, ta gak atan mərgad lele. ³⁸ Ta taa jəjay nə à bəzłom ahay, à man sa saf ahay kəray. Man sa njak ahan a tinen aya nə lar, pac a hinen ahay nə à tohoho inde. Do ataya nà, dō lele aya awan. Tədə abay ti njahay pə daliyugo a lelibay a anan bay.

³⁹ Do ataya fok nà, ta złak anan à nga à Mbërom, anga të dəfak nga fok a tinen nə pə winen awan. Mbërom kə złapak atan anan të way lele awan, əna të njadək anan way ata fan bay, ide a tinen kə canak anan anà awan bay. ⁴⁰ Bina Mbërom kə lavak anan zek të way lele awan anga mənuko, sə zalay way sə kwakwa ata awan, aday a wa i i japay atan të mənuko à alay kərtek a wa, anga aday tinen dükwen tã njad way a lele ata kutok.

12

Dəfuko anan ide anà Yesu

¹ Do ataya të dəfak a nga a tinen pə Mbërom, aday tinen pə cakay a mənuko sə dəkak uko anan cəved a tinen a sa daf nga pə Mbërom ata awan. Anga nan, laruko anan way a sa ba puko, aday dā zla anan pa 'am tətə sabay ataya awan. Mbəsakuko ines a sə tapay puko ataya, aday hawuko à man a Mbërom sa jak uko ata awan. Dā ya nga bay. ² Dəfuko anan ide nə anà Yesu. Kuse, anga kə varak uko cəved sa daf nga pə winen, aday saa dəzle mənuko hus dükwen, winen awan. Winen nà, kə təmahak tã vad anan pə dədom mə zləngad a, waray kà gak anan sa mac pə dədom ata bay. Anga a san zle, Mbërom kə jugurak anan ataslay mivel inde i varan. Həna nà, winen mə njahay a à alay puway ana man sə njahay a Mbërom. ³ Bayiken pə Yesu aday. Do sə atahasl ahay ta nak anan ide, aday winen a kə səmak anan anà dəcə ataya awan. Bayiken pə winen, anga aday mbac à slahak ikwen bay, aday kī yen nga bay.

⁴ Tə didek a nà, kə rəzlen anan à nga wa sə mbəsak ines ahay, əna kə dəzlen anan hus pə amac fan bay. Matanan, kə məcen alay à jugom wa həna nà, angamaw? ⁵ 'Am a Mbërom sə varak ikwen məgala ata nà, kə mbədəken anan à nga wa dāw? A jak ikwen 'am nə kawa bəbay sa jan 'am anà wan anahan ahay, a wa:

«Dəna uno, Mbërom Fetek kà jak anak pə akəta të dəcə nà, bayak apan adəka!
Kak a katab iken dükwen, kà mac alay à jugom wa bay,

⁶ anga a kəta nə dō winen sə pəlay anan ata awan.

A ndabay dükwen, dō winen sa ca apan kawa wan anahan ata re.*»

⁷ Natiya, lele ki səmen anan anà dəcə ahay aday sə tətək wa way ahay adəka. Bina, dəcə ahay të dəkay anan nə Mbërom kə tərək kwanay gwaslay anahan ahay coy. Wan inde aday kula bəbay anahan i kəta anan itəbay nà, inde dāw? Ibay! ⁸ Mbërom a ga të gwaslay anahan ahay nə fok kətanən. Kak kə kətahak kwanay itəbay nà, ata ki sənen anan kutok, kwanay wan sə gala anahan ahay itəbay, kwanay mədazlay ahay. ⁹ Way hinen inde kərtek, bəbay a mənuko ahay pə daliyugo të kətahak mənuko, aday də varak atan ahay zlangar re. Kak matanan cukutok nà, tədə abay di varan zlangar anà Bəbay a mənuko sə bagəbaga mburom nə zal tinen a fok kutok bidaw? Kak də varak anan zlangar lele cəna,

* 11:35 Ca pə 1 Laamiibe 17.17-24; 2 Laamiibe 4.18-37. * 12:6 Ca pə Balndi 3.11-12.

i varak uko sifa sa ndav bay ata awan. ¹⁰ Bəbay a mənuko ahay pə daliyugo nà, tə kəta mənuko nə alay a mənjoek cəna coy, aday kawa ana tinen sə bayak apan nə lele ata awan. Bəbay a mənuko sə bagəbaga mburom nà, winen a kəta mənuko nə sa mak uko zek aday dđ təra kawa winen a, dō cəncan aya sə coy. ¹¹ À alay a tinen apan ti kəta mənuko ata nà, a caḅ ike, a təra kawa way lele a bay. Dəce ata kə ndəvak coy nà, dō sə təma way ata à kəta atan ataya nà, ta ga way sa zlan à nga anà Mbərom, aday tinen à zay inde.

Way lele aya sə bayak apan

¹² Mərak uno ahay, kak matanan cukutok nà, kə məcen alay à jugom wa bay, kī gen bəle à gərmec wa bay, zəgihen anan apan sa zla. ¹³ Kak dō ahay inde à wulen a kwanay gərmec a han patan nà, tā zla nə tə cəved mə tavay nga awan. Ata ti guroḅ sabay, əna gərmec a tinen ahay ti pasay adəka.

¹⁴ Gen məgala anga aday zay à ga inde à wulen a kwanay ahay inde, aday tə dō ahay fok re. Gen məgala re, anga aday kə tənən dō cəncan aya pa 'am a Mbərom, bina dōwan saa canan à Mbərom mənjoəna sə təra dō cəncan a nà, ibay. ¹⁵ Gen anan nga i zek, anga aday dōwan à saa mbəsak anan sumor a Mbərom zləv à məndak bay. Gen anan nga i zek re, anga aday dōwan à saa daf 'am ma caḅ a sərekeke pə mivel bay, bina i i nes anan mivel su dō azar aya re. ¹⁶ Gen anan nga i zek, anga aday dōwan à saa təra dō sa dah uho bay, dō sə kədey anan cəved a Mbərom kawa Isuwa bay re. Winen a kədey anan anjahay sə murkwaya anahan, aday a sukum anan way anga daf sə luvon kərtek. A mbəsak anjahay sə murkwaya, a təma uda daf pə mərak anahan cədey a wa. ¹⁷ Kə sənən zle, pə dəba anahan a wa nà, a nan bəbay anahan à daf apan alay sə ngama anahan, aday i saa pa 'am su doh ana bəbay anahan, əna kə njadək anan sabay. Bəbay anahan ata a ngəman anan sabay. Kwa à ga nə a yam apan tə idə sə ayam a cədey cədey dəp nà, kə mbak apan sə mbəda anan way anahan a sa nes anan ata sabay.†

¹⁸ Sənən anan aday nà, man a kwanay sə tavay apan həna pa 'am a Mbərom ata aday nə winen kawa bəzlom ana dō sə Isəra'ila ahay sə tavay apan kwakwa ata bay. Bəzlom a tinen nà, dō ahay ta mba apan sə laman tə alay. Uko sa ban apan jan jan jan ata nà, tə canak anan. Aday takədimbom luvon kə gak uda re, jiyjay uda sabay. Tə canak anan anà vəvara sə slabak apan ata re. ¹⁹ Tə slənek andar sə məzləzlilen, aday tə slənek andar sa 'am a Mbərom uda re. Tə sləne andar sə dūngo a Mbərom ata nà, tə jəjarak, ta gan amboh à saa jan atan 'am kula sabay, ²⁰ anga way anahan a sa jan atan ata a zalan atan məgala à nga wa. Bina a jan atan, a wa: «Dəwan a kə lamak anan alay anà bəzlom a anan nà, kwa à ga nə gənaw, tiren anan tu kon aday à mac.‡» ²¹ Way a tinen a sə canan ata nà, kə gak atan zlawan bayak awan. Kwa Musa dūkwən, kə jak: «Nen apan ni jəjar, anga zlawan u go.§»

²² Kwanay nà, kətanən itəbay. Kə tiven nə pə bəzlom a sə ngaman Siyona ata awan, winen nə wulen su doh ana Mbərom, bahay sə sifa. Wulen su doh ata nà, Urəsəlima sə bagəbaga mburom ata awan. Maslay a Mbərom ahay bayak a uda tə baslay zek bay. ²³ Kwanay à man sə halay nga su dō a Yesu ahay tinen murkwaya a Mbərom ahay, tinen apan ti ga azar uko. Mbərom kə vindek anan sləmay a tinen à dərəwel inde à mburom. Kə hədəken pə cakay ana Mbərom, dō saa gan sariya anà dō ahay fok ata awan. Kə dəzlen pə cakay ana dō didek aya pa 'am a Mbərom, tinen dō a Mbərom sə təra atan dō cəncan aya ata awan. ²⁴ Ki nen ahay pə cakay ana Yesu, dō sə japay anan atə Mbərom pi zek tə dō ahay aday Mbərom à ban 'am wiya tə dō ahay ata awan. Ki nen ahay pi mez a Yesu sə pəre pə dō ahay ata awan. Mez anahan ata a dəkək uko anan nə way lele sə zalay way ana mez ana Abel sə dəkək uko anan ata awan.

²⁵ Kak matanan cukutok nà, gen ngatay mənjoek aday, bina ki saa təmen anan 'am ana Yesu, dō sa jak ikwən 'am həna ata awan. Kwakwa ata nà, dō ahay tə ngəmak sa pak sləmay pa 'am ana Musa bay re, winen dōwan a sa jan atan 'am a Mbərom pə daliyugo

† 12:17 Ca pə Laataanooji 25.29-34. ‡ 12:20 Ca pə Gurtaaki 19.12-13. § 12:21 Ca pə Tooktaaki Tawreeta 9.19.

ata awan. Anga nan, tã tãmak pã dãce ahay wa bay. Mënuke dõ sa pak slëmay pa 'am ana Yesu ahay nã, kak dë ngëmak 'am anahan bay, winen tu dõ sa nay ahay à mburom wa ata nã, di tan à nga à dãce à alay anahan wa, i zalay anan ana tinen kutok bidaw? ²⁶ Kwakwa ata nã, dundo a Mbërom a bal anan daliyugo, ëna hëna kè zlapak, a wa: «Saray kãrtek asa, ni bal anan daliyugo aday ni bal anan apan bagëbaga mburom re.*» ²⁷ 'Am anahan ata sa ja «Saray kãrtek asa» ata a dákay anan nã way anahan sã ndakay ahay fok ti bal aday ti lize wa, anga aday way sa bal itëbay ata à njahay uda awan.

²⁸ Natiya, ngëruke anan anã Mbërom, anga i varak uko kon sa bal itëbay ata awan. Hëruke anan nga kawa sa zlan à nga, aday dëfuko anan apan tã ajëjar a lele. ²⁹ Tã didek a nã, Mbërom a mënuke sa taa gan amboh ata nã winen kawa uko, aday i vak anan way a sa zlan à nga bay ataya fok.

13

Anjahay sa zlan à nga anã Mbërom

¹ Kwanay dõ ana Yesu ahay, përihen anan azar sã pëlay zek ahay. ² Kã sa mbëdãken anan à nga wa sã tãma mbëlok ahay àga kwanay bay. Do ahay inde ta gak matanan, tã tãmahak maslay a Mbërom ahay àga tinen mënjëna sa san atan nã tinen maslay a Mbërom ahay. ³ Bayiken pu dõ sã dangay ahay, kawa à dangay ata nã, kwanay jiya pë kãrtek awan. Bayiken pu dõ sa ga dãce ahay, kawa sa ga dãce ataya nã kwanay aya re.

⁴ 'Am sã gëba zek cëna, dõ ahay fok tã dëfan apan kawa ana Mbërom sa ja ata awan. Atã mungol tã uwar anahan tã ga mëdigwed pi zek ahay bay. Sënen anan lele, Mbërom i gan sariya anã dõ sa ga mëdigwed ahay fok. Kwa dõwan aya nã më gëba zek a coy, kwa dõwan aya nã më gëba zek aya fan bay, Mbërom i gan atan sariya.

⁵ Kî gen ubor pë dala bay. Kã kãdiyen anan way a kwanay ahay bay, anga Mbërom a ja nã:

«Ni ca kwanay uho kula bay,
ni mbësak kwanay kula bay re.*»

⁶ Anga nan, kuwaya i mba apan sa ja mënjëna ajëjar:

«Mbërom Fetek i mo zek hwiya,
ni jëjaran anã awan kula bay.

Do zëzen a i go tãte nã maw?†»

⁷ Bayiken pu dõ sa gak ikwen ahay nga kurre ataya aday, tã dákak ikwen anan ahay 'am a Mbërom. Bayiken pã anjahay a tinen aday, ta mac nã kãkëmaw ata awan. Dëfen nga pë Yesu kawa ana tinen a sã dëfay ahay apan nga ata awan. ⁸ Yesu Almasihu a nã winen kãkëmaw, kwakwa, biten aday pa 'am dükwen, winen a mbëdã itëbay pa sã viyviya awan. ⁹ Do a azar aya tinen apan ti tëtakan anan anã dõ ahay nã way wiya aya aday tã cëved ahay cara cara. Tã saa lizek ikwen anan cëved a lele a anan bay. Kã saa pëken atan slëmay pë way a tinen a sa jak ikwen ataya bay, anga saa varak ikwen mëgala à mivel inde nã sumor a Mbërom, bina way ana dõ zëzen a sa pa ata bay. Lele nã matanan, bina dõ sã përahan azar anã Tawrita pë way sa pa ahay ataya nã, kã mak atan zek pë awan a ibay jiya awan.

¹⁰ Do sã gëdan dundo anã way ahay anga Mbërom ù doh sã mazlaë a Mbërom ataya nã, ti mba apan sã varan way à Mbërom kawa mënuke itëbay. ¹¹ Bahay nga su dõ sã gëdan dundo anã way anga Mbërom nã, a gëdan dundo anã way aya nã anga aday Mbërom à pësen anan ines anã dõ ahay. A zla anan tã mez sã way anahan a sã gëdan dundo ataya, à man a Mbërom a cëncan ata awan. Zek ana gënow a ma sla dundo ata nã ta zla anan à wulen su doh wa saa vak anan tã uko. ¹² Anga nan, Yesu dükwen a mac nã, uho à wulen su doh wa. A pak anan mez anahan, anga aday i pësen anan ines anã dõ ahay, ti tãra dõ cëncan aya pa 'am a Mbërom. ¹³ Kak matanan cukutok nã, dë përahan azar anã cëved sã Yahuda ahay sabay. Zluko uho pë cakay ana Yesu. Tã kãdëy mënuke tatã winen awan.

* 12:26 Ca pë Haggay 2.6. * 13:5 Ca pë Tooktaaki Tawreeta 31.6, 8. † 13:6 Ca pë Jabuura 118.6.

¹⁴ Bina wulen su doh a mənuko inde sə njahay uda pə daliyugo a anan pa sə viyviya ibay. Də dəfan ide nà, anà wulen su doh a mbala a Mbèrom a dī i njahay uda sə coy ata awan.

¹⁵ Iya! Həruko anan nga anà Mbèrom pac pac, anga way ana Yesu sa ga ata awan. Ahəran nga a mənuko ata nà, i təra kawa way a mənuko sə varan ma sla dūngo ata ite. Matanan, zambadūko anan sləmay anahan pa 'am sə dō ahay pa sə viyviya awan. ¹⁶ Gen anan sumor anà dō azar aya awan, gəzlen way a kwanay ahay tə tinen, anga way aday Mbèrom a gan may dī varan ataya nà, tinen awan. Kà sa mbədəken anan à nga wa bay.

¹⁷ Dəfen anan apan anà dō sə lavak ikwen nga ahay, gen way a tinen sa jak ikwen ataya awan. Anga tinen apan ti ba kwanay sa gak ikwen nga. Tinen ti naa jan anà Mbèrom way a tinen sa gak ikwen anan nga ata awan. Kak kə dəfen atan apan nà, ti ga mer su way a tinen tə ataslay mivel awan. Kak matana bay nà, ti ga mugo, aday mer su way a tinen sa ga ata i mak ikwen zek sabay. ¹⁸ Pərihen anan azar sa gan amboh anà Mbèrom anga manay. Ma san zle, ma gak way lelibay a bay. Adəka bay, a nan umo sa ga nə mer su way lele aya hwiya. ¹⁹ Nə cəce pikwen wa mə zakay a nà, gen anan amboh à Mbèrom anga aday à vuro cəved sa mak ayak àga kwanay bəse.

Andav sa 'am ahay

²⁰ Mbèrom a sə varan zay anà dō ahay à mivel inde ata nà, sə slabakay anan ahay Bahay a mənuko Yesu à məkə wa nə winen awan. A təra anan Bahay a pa nga su dō sa gan nga anà təman ahay fok. A mac nà, anga mənuko təman anahan aya awan. Mbèrom a ban 'am tə dō ahay pa sə viyviya a nə tə mez anahan awan. ²¹ Matanan kutok, Mbèrom à varak ikwen məgala, anga aday kī gen way kawa sa nan. À ga mer su way anahan à mənuko inde tə məgala ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, anga aday dđ təra kawa sa zlan à nga. Də ahay tə varan mazlaḃ anà Yesu Almasihu pa sə viyviya awan. Amen.

Aja 'am ahay

²² Mərak uno ahay, nə vindek ikwen ayak dərəwel a anan nà, sə varak ikwen ayak məgala, aday nə vindek ikwen ayak nə mənjoek cəna coy. Matanan kutok, bənen anan 'am a anaya à mivel a kwanay ahay inde lele. ²³ Sənen nà, mərak a mənuko Timote winen à dangay sabay, tə mbəsakak anan ahay. Kà sak a dəzley ahay à man uno bəse cəna, ata mi zlak ayak àga kwanay nə maya awan. ²⁴ Jen anan 'am anà məcəd sə egliz ahay pi zek tu dō a Mbèrom ahay fok. Də a Yesu ahay pə daliyugo sə Italiya fok ta jak ikwen ayak 'am re. ²⁵ Mbèrom à gak ikwen sumor anahan, kwanay a fok.

Derewel ana Yakuba

Sə vinde ata awan

Adakay way pə deftere a anan

Yakuba a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay kwa aha ataya awan. A jan atan ayak nà, dō a Yesu ahay ti i njahay pə kərtek a nə kəkəməw. Adaf nga pə Yesu nà, a lagay dō nə pi mer su way lele aya awan. Kak matana bay nà, adaf nga a tinen pə Yesu kə tərak kawa way ma mac awan. A jan atan ayak dukwen, tē pəlay kəlire a Mbərom, aday tē dəfan apan anà 'am a Mbərom re.

Nga sa 'am ahay

Pəlen kəlire a Mbərom (1.1-18)

Dakay anan adaf nga anak nà, ma mac a bay ti mer su way (1.19 - 2.26)

Sənen pa 'am a kwanay saa ja (3.1 - 5.6)

Aga ngatay ta sa ga amboh (5.7-20)

¹ Sə vindek ayak 'am a anan nə nen Yakuba, nen dō si mer su way ana Mbərom aday dō si mer su way ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu re.

Na jak anan ayak 'am anà dō a Yesu ahay ma ta 'am a pə daliyugo fok ataya awan.

Mbərom a dakan anan kəlire anà dō sa daf apan nga ataya awan

² Mərak uno ahay, à alay a dəcə ahay bayak a cara cara tē njadak kwanay cəna, tislen adəka nə mivel. ³ Angamaw? Anga dəcə ahay tē njadak kwanay nà, adaf nga a kwanay i har. Ata ki mben apan sə tavay njənjən kutok. ⁴ Tiven njənjən pə luvon pə luvon aday kē tərən dō ma san nga aya lele. Ata, anjahay a kwanay i ndav wa lele kutok.

⁵ Kəlire* nà, way lele awan. Anga nan, kak kəlire a kəcan à dōwan a nà, â cəcə pi zek a Mbərom a wa. Mbərom winen azay a bay, a taa varan way anà dō sə cəcə panan wa ataya fok, mənjenja sə gafan atan pa 'am. I varan anan kəlire anà dō sə cəcə ata acəkan. ⁶ Əna, kak dōwan a i cəcə kəlire pə Mbərom wa ite nà, â daf nga pə Mbərom awan mənjenja hiyem hiyem aday. Anga kak dōwan a cəcə tē hiyem hiyem a cəna, winen kawa məsugurndolon sə a'am, mad sa tan 'am so kəray ata awan. ⁷ Dō matanan ata cəna, â sa jəka i njad way pə Bahay a mənuko wa bay. ⁸ Anga abayak nga anahan aya pə Mbərom nə cuwcew, idē zuhhwe pə Mbərom, aday alay faram faram ta man maza aya awan. A san nga anahan bay.

Dō sə zlile ahay tu dō mətawak aya awan.

⁹ Dō inde à wulen a kwanay, winen mətawak a nà, â taslay mivel, anga Mbərom kə cakafak anan anan nga. ¹⁰ Aday dō inde zlile awan à wulen a kwanay ite nà, â taslay mivel, anga Mbərom kə mak anan anan nga à məndak. Bina abay a san zle, i mac kawa avərez sə way ahay. ¹¹ Pac kə dəvak do'a cəna, avərez sə way ahay ti butoy, ti guce tē arəba a tinen ataya təke. Matanan re, dō sə zlile ahay dukwen ti lize à alay a tinen apan ti ga mer su way a tinen ahay ata awan.

Dəcə tē way sə sapat dō ahay ataya awan

¹² Mbərom i daf alay sə mazlaḅ anahan pu dō sə tavan anà dəcə duwurra ata awan. Anga azanan dəcə ahay tē ndəvak cəna, i təma magwagway, kawa ana Mbərom a sə zlapay anga dō sə pəlay anan ataya awan. Magwagway anahan a nə sifa sa ndav bay ata awan.

¹³ Way ahay ta sak a njak anan dōwan a nà, â sa jəka Mbərom sə njəkan anan bay. Anga dōwan inde sa mba apan sə njəkan uda anà Mbərom ibay, aday winen a dukwen a njəkan uda anà dōwan bay re. ¹⁴ Sa njak dō aday sa ga way lelibay aya cəna, ubor sə way a lelibay ataya cite. ¹⁵ Ubor sə way ù dō inde nà, i wahay ines, ines kə hərak nà, ata dō i mac kutok.

* 1:5 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

¹⁶ Anga nan kutok, mərak uno ahay, dōwan â sa njak kwanay bay. ¹⁷ Anga way a lele aya fok ta nay ahay nà, pə cakay ana Mbərom a wa, winen dō sə ndakay atə pac tatə kiya tə mawuzlawazl aya təkə fok. Way ataya nà, tə slahay ù doh, ti mbəsak kwanay à luvon inde. Əna zek a Mbərom nà, a mbəda kawa awan ataya itəbay. ¹⁸ A zlan à nga sə varak uko sifa ta 'am anahan dīdek awan. Ata aday dđ təra dō mama'am aya à wulen su way anahan mə ndakay aya wa kutok.

Sa pak sləmay pa 'am a Mbərom, aday sa ga anan mer su way awan

¹⁹ Mərak uno ahay, bayiken pa 'am a anan aday: Lele cəna, kuwaya â lah sa pak sləmay aday i saa mbəda pa 'am ahay nà, na. Â saa mbəda pa 'am ahay bəse bəse bay, â saa ga mivəl bəse bəse bay re. ²⁰ Anga dō kà sak a ga mivəl cəna, a mba apan sa ga way lele aya sa zlan à nga anà Mbərom sabay. ²¹ Anga nan kutok, mbəsiken anan abayak nga a kwanay lelibay aya fok. Kî gen ines ahay sabay re. Men anan nga a kwanay anà vo a Mbərom, aday təmihen anan 'am anahan sə zəvak ikwen à mivəl a kwanay inde ata awan. 'Am anahan ata nà, i mba apan sa tam kwanay pə way ahay wa re.

²² Anga nan kutok, kâ saa tislən mivəl sə sləne anan 'am a Mbərom dəkdek cəna coy bay. Ki gen matanan nà, ata kə sapiten nga a kwanay bugol. Lele cəna, gen anan way ana 'am a Mbərom sa jak ikwen sa ga ata re. ²³ Dō kə pəkak sləmay pa 'am a Mbərom, aday kə ngəmak sa ga kawa anahan sə sləne ata bay nà, ata winen a ga minje tu dō sa ca idē à malam inde. A canan anà zek anahan a ca kəməw, ²⁴ a daf anan malam cəna, a mbədek anan à nga tə way anahan sa cay apan à malam inde ata awan. ²⁵ 'Am a Mbərom nà, winen 'am lele awan, a var məgala sə təmay dō à atahasl wa. Anga nan, dōwan a kà cak apan aday kə mbədekek anan à nga wa bay, a ga anan mer su way a nà, Mbərom i daf apan alay sə bahay anahan pə way anahan sa ga ataya awan.

²⁶ Dōwan a inde kə bayakak winen dō sə pərahan azar anà 'am a Mbərom, aday kə mbəsakak sa ja 'am so bay cəna, a gədan mungwalay anà nga anahan. Kə zluwek adəka, a pərahan azar anà 'am ata tə dīdek a bay. ²⁷ Anga cəved lele sə pərahan azar anà 'am a bəbay a mənuko Mbərom cəna, həna: Sa gan nga anà wan mətawak ahay pi zek tə mədukway sə uwar aya awan, à dəcə a tinen ahay inde fok, aday sa ba anan nga anahan anga aday way sə daliyugo ahay tâ saa nəsən anan mivəl bay.

2

Kâ saa gəzlen anan dō ahay pi zek wa bay

¹ Mərak uno ahay, kwanay kə dəfen nga pə Yesu Almasihu, winen nə Bahay a mənuko tə mazlaḅ awan. Anga nan kutok, kâ saa gəzlen anan dō ahay pi zek wa bay. ²⁻³ Anga minje a nà, dō zlile a kà zlak ayak à man sə halay nga a kwanay, zana pi zek lele awan, wurdek sə gura à alay inde. Kwanay ki viren anan zlangar anà dō sə zlile ata awan, ki jen anan: «Hayak, njahay pa man lele awan.» Aday dō hinen inde ite, winen mətawak awan, zana anahan pi zek mə ngəraw a, kà zlak ayak re. Aday anà dōwan mətawak a ata ki jen anan: «Zla, kâ saa tavay tiya!» kabay ki jen anan: «Njahay à məndak à man a anan.» ⁴ Ka sak i gen kətanən cəna, ki gen ines sə gəzla anan dō ahay pi zek wa. Ki gen way ataya nə tə abayak nga lelibay aya bidaw?

⁵ Mərak uno nen sə pəlay ataya awan, pəken uno sləmay aday. Mbərom a walay dō mətawak aya həna pə daliyugo aday tâ njad zlile hinen ta sa daf nga pə Yesu, aday tâ lavan nga anà man sə njahay sə bahay kawa anahan sə zlapən anan anà dō sə pəlay winen ataya awan. ⁶ Aka aday kwanay ki men nga adəka nà, sə kədəy anan dō mətawak aya nə kəkəməw? Sə bənak ikwen mbiyed həna nà, maya anaw? Sə ngəza kwanay həna pa 'am sə bahay ahay nà, maya anaw? Sa ga way ataya nə dō sə zlile aya awan. ⁷ Sə təra anan sləmay a Yesu Almasihu Mbərom sə varak ikwen lele ata à məndak dukwen, tinen aya re.

⁸ 'Am inde mə vinde à Deftere a Mbərom inde, a wa: «Pəlay anan dō sə cakay su doh anak kawa iken sə pəlay anan nga anak ata awan.*» Kak kə dəfen anan apan anà 'am a

* 2:8 Ca pə Farillaaji Lewiņko'en 19.18.

Bahay Mbərom ma ja ata tə didek cəna, ki gen way lele awan. ⁹ Əna kak ka sak a gəzlen anan do ahay pi zek wa cəna, ata ki gen ines. Aday asa, 'am a ma ja ata i gak ikwen sariya kutok, anga kə kədiyen anan 'am ata awan. ¹⁰ Anga kak do kə bənak anan à 'am wa anà 'am a Mbərom mə baslay aya fok, aday kə tawadək pə kərtek a wa, ata kə nəsek anan 'am ataya fok re. ¹¹ Anga sa jəka: «Kâ ga mədigwed bay†» ata nà, dowan a sa jəka: «Kâ vad nga su do bay‡» ata re. Natiya, kwa â ga nə kə jənak uho bay, əna kə vədək nga su do cəna, kə nəsek anan 'am a Mbərom ata coy re. ¹² Anga nan, na jak ikwen, na wa: Jen 'am aday gen mer su way lele aya awan, anga Mbərom i i gak ikwen sariya nə pə ana kwanay sə dəfan apan anà 'am anahan bay ata awan. 'Am ata nà, sə təmay ahay do à atahasl wa nə winen awan. ¹³ Kak aday abay dowan kə gak ikwen i zek wa bay nà, ki gen anan i zek wa anà Mbərom a nə kəkəma kəla anaw? Həna, Mbərom i gak ikwen sariya. Bina saa mbasay pə sariya cəna, dowan a aday do a gan i zek wa ata awan.

Adaf nga pə Yesu ta sa ga mer su way lele aya awan

¹⁴ Mərak uno ahay, kak aday do a ja ta 'am, a wa: «Nen nà, nə dəfək nga pə Yesu», aday a njad sa ga anan way ana Mbərom a sa jan ata bay nà, i gan dədəfək nə kəkəməw? Adaf nga pə Yesu a matanan ata nà, i tam anan bay re asanaw? ¹⁵ Izəne, mərak ahay inde à wulen su doh a kwanay, zana a tinen ibay, way sa pa inde patan ibay re. ¹⁶ Do à wulen a kwanay wa kutok, i jan anà mərak a matanan ataya: «Njihen lele, madf â gak ikwen bay, may â han pikwen bay re», əna kə varək atan way a a tinen a sa gan may ata bay nà, saa gan atan dədəffa nə məw? ¹⁷ Adaf nga pə Yesu a dukwen matanan. Kak aday dowan a kə jak a daf nga pə Yesu, aday a ga way sa zlan à nga anà Mbərom a bay cəna, adaf nga anahan ata nà, ma mac awan.

¹⁸ Izəne dowan a i ja nà: «Do ahay inde ta daf nga pə Yesu lele. Do maza aya inde ta ga mer su way lele a re.» Matanan, nen ni mbədahan apan natiya: 'Duko anan bidaw, ki daf nga pə Yesu, aday ki gan mer su way lele aya bay ata nà, kəkəməw? Nen na ja nà, ki sənən anan nə dəfək nga pə Yesu, anga mer su way uno sa ga lele ataya awan. ¹⁹ Kə dəfək nga pə Mbərom nə winen kərtektəkke dāw? Lele, əna setene ahay dukwen ta daf apan nga matanan re, aday tə jəjaran. ²⁰ Iken nə mə səder awan! Kak do kə dəfək nga pə Mbərom nà, i ga mer su way anahan awan. Matana bay cəna, adaf nga anahan ata, winen ma mac awan. A nak nə ni dəkək anan: ²¹ Bije a mənuko Ibərahima nà, Mbərom a təra anan do didek a pa 'am anahan nà, tə cəvedf wuraw? Na wa, Ibərahima a daf anan wan anahan Isiyaku sə gədan dundo anga Mbərom aday ba? ²² Həna kə sənək kutok ba, Ibərahima a daf nga pə Mbərom, ta sa ga mer su way awan. Natiya, ti mer su way anahan sa ga ataya nà, a daf nga pə Mbərom tə mivəl kərtek a kutok. ²³ A təra nà, kawa ana Deftere a Mbərom sa ja ata awan, a wa: «Ibərahima kə dəfək nga pə Mbərom. Anga nan, Mbərom a ca apan nə winen do didek awan.§» Tə ngaman car a Mbərom re. ²⁴ Ka san zle kutok, Mbərom a ca pu do kawa do didek a nà, ti mer su way, bina ta sa daf apan nga dəkdek bay.

²⁵ Aday asa, Rahab, uwar sa dah uho ata dukwen, matanan re. Mbərom a ca apan kawa winen do didek a nà, anga a təma anan do maslan sə Yahuda ahay àga winen, aday a man atan zek sə gəday atan ahay à wulen su doh wa tə cəvedf hinen ata awan.*

²⁶ Natiya kutok, kak abay apasay su do kə nak à winen wa nà, dowan ata winen tə sifa re dāw? A'ay, dowan ata kə məcak asanaw! Adaf nga pə Mbərom a dukwen, matanan. Kak do a njad sa ga mer su way lele aya bay cəna, adaf nga pə Mbərom ata nà, ma mac awan.

3

Agan nga anà miresl

† 2:11 Ca pə Gurtaaki 20.14, Tooktaaki Tawreeta 5.18. ‡ 2:11 Ca pə Gurtaaki 20.13, Tooktaaki Tawreeta 5.17. § 2:23 Ca pə Laataanooji 15.6. * 2:25 Ca pə Yosuwā 2.1-21.

¹ Mørak uno ahay, kwanay nà, do ahay bayak a tê pəlay sə təra do sə tətakan anan way anà do ahay bay. Anga sariya mbala Mbərom saa gan umo à manay do sə tətakan way anà do ahay ata nà, i zalay su do a azar aya awan.

² Mənuke a fok, saray bayak a da ga ines ahay. Kak do inde a ga ines tə miresl anahan itəbay nà, ata winen do lele tə mindel, aday ines inde apan ibay. A san sa gan nga anà zek anahan zle fok. ³ Gəbukoko minje sə pəles aday. Tə dəfan rəslom cədeu a à 'am inde, aday a sa bənan atan à 'am wa, aday zek anahan fok a saa zla ta man sa nan atan ata kutok. ⁴ Gəbukoko minje hinen asa, kawa kwalalan məduwen ataya awan. Tinen məduwen aya ba? Əna tə ngəza atan dukwen tə way cədeu aya awan. Kwa mad a bal tə məgalak a dukwen, ti ngəza anan tə way a cədeu ata ta man a aday a nan atan sa zla ata re. ⁵ Matanan dukwen, miresl su do, kwa à ga nə cədeu a mənjoek, a ga mer su way məduwen aya awan.

Kə sənən zle re, uko nà, winen mənjoek à adazlan a inde, əna kà sak a tam pa saf cəna, uwaw a ban anan saf nə fok. ⁶ Natiya re, miresl su do nà, kawa uko ata awan. Ines sə daliyugo a anan fok mə halay nga nà, pə miresl su do awan. A mba apan si nes anan zek fok. Miresl a han uko sə lize anan sifa su do fok nə matanan. Uko ata kutok nà, a nay ahay à dəlov sə uko sə mbacay itəbay ata wa.

⁷ Do ahay ta mba apan sə kəta anan way sə kiβe ahay cara cara: gənow ahay, məvuhom ahay, way sa zla tə kutov ahay, aday way sə njahay à 'am inde ataya re. ⁸ Əna dowan a mba apan sə kəta anan miresl itəbay. Miresl a aday dukwen, winen sədeuk awan, a njahay səkəffe itəbay, anga winen ma rah a tə umom sa vad do ata awan. ⁹ Tə winen nà, də həran anan nga anà Bəbay a mənuke Mbərom. Aday tə winen a re də təra anan do azar aya à məndak, tinen dukwen mə ndakay aya ta ga minje tə Mbərom re. ¹⁰ 'Am sə ahar nga, 'am sə təra do à məndak, a nay ahay à 'am kərtek a wa. Mørak uno ahay, lele abay di ga matanan bay. ¹¹ Anga a'am mugom a halaf halaf a, tə a'am aday hərbəbe ata nà, ti nay ahay à kurok kərtek a wa daw? ¹² Mørak uno ahay, təroz nà, i wahay duwaz bay asanaw? Viyes dukwen i wahay təroz bay re. Matana re, a'am mugom a i nay ahay à kurok sə a'am hərbəbe wa bay re.

Kəlire sa nay ahay à mburom wa

¹³ Do inde à wulen a kwanay winen kəlire a daw? À zla tə cəved lele aya awan, à ga nə way lele aya ta sa ma nga anahan à məndak adəka kutok. Ata do ahay ti san anan, winen do kəlire awan. ¹⁴ Əna do ahay inde tinen apan ti ga sərak à wulen a tinen inde kə zalak, aday tə pəlay saa zla pa 'am nà, zek a tinen aya dəkdek asa. Kak kwanay matanan cukutok nà, kə həren anan nga anà zek bay, kə məminen anan didek a Mbərom bay re. ¹⁵ Anjahay sə wurwer matanan ata nà, sa var nə Mbərom bay. Wita wurwer sə daliyugo a anan. Apasay a Mbərom uda ibay, way sə alay ana Fakalaw. ¹⁶ Anga kak do ahay ti ga sərak pi zek ahay anga sə pəlay cəved sa zla pa 'am cəna, ata 'am i zlan atan pi zek ahay sabay, aday sədeuk i təra way sə alay a tinen ahay fok.

¹⁷ Aya əna, do tə kəlire mbala Mbərom sa var ata nà, mivəl anahan nə lele, aday a gan may dukwen anà zay, a təre tə do ahay bay, əna a pəkan sləmay pa 'am anà do ahay adəka. Do ahay ta gan i zek wa lele, a ga nə way lele aya awan. A gəzla anan do ahay pi zek wa itəbay. Mbadəmbadə inde à nga anahan itəbay re. ¹⁸ Do sə ndakay do ahay pi zek ataya nà, tə varan anà do ahay nə zay. Mer su way a tinen sa ga ataya dukwen, a ndav tə way lele aya awan, anga wita nə mer su way sa zlan à nga anà Mbərom awan.

4

Də pəlay way sə daliyugo ahay bay

¹ Kə tərighen aday kə vəden zek nà, angama kərtek anaw? Na wa, anga ubor si zek a kwanay sa lah sa vad zek à mivəl a kwanay ahay inde ba?

² A nak ikwen sa njad way lele aya, əna kə njiden atan bay. Anga nan kutok, a nak ikwen sa vad anan wa do azar aya anga sa njad anan way ataya awan. Ki gen ide pə way, əna kə njiden anan bay. Anga nan kutok, kə tərighen, kə vəden zek. Aya əna, kə njiden anan way

a kwanay sa ga apan ide ataya bay, anga kə cəcihen anan pə Mbərom wa bay. ³ Kwa â ga nə ki gen amboh anà Mbərom dəp nà, ki njiden bay re, anga kə cəcihen tə mivel kərtek a bay. Kə cəcihen nə way sa zlak ikwen à nga à kwanay a vərre.

⁴ Kwanay kə mbədihen anan ləen anà Mbərom. Dəwan a kə pəlak way sə daliyugo ahay cəna, ata winen kə tərak do manide ana Mbərom. Kwanay kə pəlen sə dəfen apan anà way sə daliyugo ahay ite nà, ata kwanay nə do manide a Mbərom ahay re. ⁵ Kâ saa bayiken sa jəka 'am a Mbərom a ma ja à Deftere inde ata nà, i təra kəriya bay. A wa: «Apasay mbala Mbərom a sə varak uko à mivel inde ata nà, winen sərak a tə mindel.» ⁶ Aya əna, sumor a Mbərom dukwen a zalay sərak anahan a re. Anga nan, Deftere a ja nà: «Mbərom winen a ngazlan uda saray anà do sə kwecele ahay, əna a gan sumor nà, anà do sa ma nga a tinen ahay nə hənək à məndak ataya awan.*»

⁷ Anga nan kutok, dəfen anan apan anà Mbərom. Ngizlen anan saray à cəved inde anà Fakalaw, aday i hawak ikwen dərən. ⁸ Hədəken ahay pə cakay anà Mbərom, aday winen a dukwen i hədəkey ahay pə cakay a kwanay ahay re. Kwanay do sə ines ahay, binen anan ines à mivel a kwanay ahay wa. Kwanay do aday abayak nga mə gəzla cuwcew ataya awan, tiven anan abayak nga a kwanay pə Mbərom. ⁹ Ines a kwanay a ma ga ataya tē cəbak ikwen ite, zlihen pi zek aday yimen apan ite. Kə mbisen sabay, yimen adəka. Kə tisen mivel sabay, əna mivel â cəbak ikwen adəka. ¹⁰ Men anan nga a kwanay à məndak pa 'am a Mbərom. Ata winen i cakaf kwanay ite.

Mbəsiken sa man anan mungok anà zek ahay

¹¹ Mərak uno ahay, kə gədən anan azar i zek ahay rococo bay. Anga dəwan a kə gədak anan azar anà do a Yesu, kabay kə mak anan anan mungok anà do a Yesu cəna, winen a gədan azar aday a man anan mungok nà, anà 'Am a Mbərom. Aka aday ka sak a man anan mungok anà 'Am a Mbərom nà, ata kə dəfan apan sabay bidaw? Ka gan adəka nə sariya. ¹² Sə varan 'Am a Mbərom anà do ahay nə zek a Mbərom awan. Matanan, saa mba apan sa gan atan sariya a dukwen, winen a re. Winen a kərtek, i mba apan sa tam anan do ahay, aday i mba apan sə lize atan wa re. Aday iken? Kak iken ki man anan mungok aday ki gədan azar anà mərak anak nà, ka jan à nga anak a nə iken wayaw?

Kə hərən anan nga anà zek bay

¹³ Ngatay aday, pəken uno sləmay həna, kwanay do sa jəka: «Izəne biten, izəne sidew nà, mi zla à man dərən awan. Mi i vak ayak, mi i gay masa tə way ahay sa njad anan dala.» ¹⁴ Kwanay a do sa ja 'am matanan ataya nà, kwa way a saa təra sidew ata nà, kə sənən zle daw? Sifa a kwanay a aday nə awan a maw? Kwanay kawa matapasl ahay həna vegege, aday azanan mənjoek asa cəna, dəwan i canan atan sabay ata awan. ¹⁵ Abay lele cəna, ki jen nà: «Kə zlak anan à nga à Mbərom ite nə mi ga inde aday mi ga natiya kabay natiya awan.» ¹⁶ Aka aday kwanay gədek sə mbəlen anan ta sə hərən nga anà zek ta 'am vərre. Wita nə lelibay.

¹⁷ Natiya awan kutok, kak dəwan a a san sa ga way lele aya zle, aday kə gak atan bay cəna, dəwan ata kə gak ines pa 'am a Mbərom.

5

Do sə zlile ahay tə yam

¹ Ngatay aday, pəken uno sləmay, kwanay do sə zlile ahay. Zlihen pi zek, aday yimen, anga dəce i nay ahay pikwen. ² Zlile a kwanay ahay tə rəbasak, mumok ahay ta pak ikwen anan zana a kwanay ahay, ³ dala a kwanay ahay dukwen mangaz kə pak anan. Mangaz ata nà, a ra pikwen 'am, anga kwanay azay aya awan, aday azanan mangaz i pak ikwen anan zek cite re, kawa uko sa vak anan zana. Daliyugo winen apan i ndav, cəkəbay kwanay apan ki hilen zlile hwiya re. ⁴ Kagasl, kwanay gədek a pa anan dala ana do sə halan nga anà way à guvo a kwanay wa ataya awan. Pəken sləmay aday, tinen apan ti zlah pikwen, aday Mbərom Ba Məgala kə slənək ayam a tinen.

* 4:6 Ca pə Balndi 3.34.

⁵ Kwanay apan ki pen uho a kwanay hëna pë daliyugo, kawa sa zlak ikwen à nga. Ki pen way lele, kwanay ma har aya lele, kawa sla së viya maray ahay. ⁶ Kwanay gëdek a ban anan dō mënjëna ines ataya, aday kwanay mbëram patan sa vad' atan re. Tinen ta mbak apan sa ga pikwen mëgala itëbay.

Gen anan ngatay aday

⁷ Anga nan kutok, mërak uno ahay, na jak ikwen, na wa: Gen anan ngatay aday nà, hus pë ana Bahay a mënuko sa may ahay. Ənga, cen pu dō sa ga mer à guvo aday. A njahay tete, a ba hus iven ndaw i ga, aday kè caslak way coy dukwen, i ba iven së məkəsəfay ataya re. ⁸ Kwanay hëna dukwen, ben, njihen tete matanan re. Ngizlen saray lele, anga luvon ana Bahay a mënuko i sa may ata, winen bəse, i dözley ahay coy.

⁹ Mërak uno ahay, kə zlihen pi zek ahay bay, anga aday Mbërom à sa gak ikwen sariya bay. Dō sa ga sariya, winen apan i ba pë mäsudoh, a nan sa nay ahay.

¹⁰ Mërak uno ahay, bayiken pu dō maja'am a Mbërom a kwakwa ataya aday, ta jak 'am tē slëmay a Mbërom. Tətiken anjahay a tinen ahay re, anga ta gak dəcə ahay, aday ta gak ngatay hwiya. ¹¹ Da san zle, dō së səmen anà dəcə ahay nà, dā ja bine siwaw nē Mbërom kè dəfak patan ngama. Kə slənen ləbara së ngatay ana Ayuba sa ga ata bidaw?* Aday Mbërom kè varak anan way së mivel anahan ahay pë dəbā wa re.† Tə dīdek a cəna, dō ahay ta gan i zek wa anà Mbërom, aday a pəlay atan tē mindel re.

¹² Mërak uno ahay, mē zakay a jiya nà, kə saa mbiden pë awan bay. Kwa à ga ki mbiden nē tē mburom, kwa à ga ki mbiden nē tē daliyugo, kə mbiden tē awan bay fok. Adəka nà, jen «Ayaw» kabay «A'ay» cəna, kə slak coy. À saa zalay matanan bay, anga aday Mbërom à saa ban kwanay à sariya anahan inde bay.

¹³ Kəmaya, dōwan inde à wulen a kwanay, winen apan i sa dəcə dāw? À cəcə Mbërom à man zek. Dōwan inde winen apan i taslay mivel dāw? À həran nga anà Mbërom tē ara ahay.

¹⁴ Dōwan inde à wulen a kwanay winen dəvac a dāw? À ngaman anà məcəd sē egliz ahay əga winen awan, tē ga apan amar tē slëmay a Bahay a mënuko Yesu, aday tē ga amboh anga dō sē dəvac ata awan. ¹⁵ Kak dō ataya tē dəfak nga pë Mbërom acəkan nà, Mbërom i tēma amboh a tinen, i man zek anà dō sē dəvac ata awan, dōwan ata i mbar acəkan kutok. Kak ines anahan ahay ma ga inde dukwen, Mbërom i pəsen anan.

¹⁶ Anga nan kutok, na wa: Diken anan ines a kwanay i zek ahay lele. Gen amboh anga mërak ahay à wulen a kwanay re. Gen matanan, anga aday kə mbəren ite. Amboh su dō dīdek a pə 'am a Mbërom nà, mëgala uda awan, a ma zek bayak a re. ¹⁷ Eliya nà, dō zənzen a kawa mënuko bidaw? Kə gak amboh tē mivel kərtek awan anga aday iven à ga bay.‡ Ava maakan tē kiya mbərka nà, iven ata kə gak bay acəkan. ¹⁸ Pə dəbā anahan a wa dukwen, kə gak amboh asa. Mbërom kə mbakak ahay alay pë iven wa, iven kə gak lele, aday pë dəbā wa, way sa pə ahay fok tē nahak maza awan.§

¹⁹ Mërak uno ahay, kak dōwan a kə slarak à cəved sē dīdem wa nà, lele cəna sa may anan pë cəved lele awan. ²⁰ Sənen anan aday, kak dōwan a kə mak anan dō sē atahasl pë cəved lele a nà, kə təmāk anan anan sifa anà dō sē atahasl ata awan. Kwa à ga nà, ines anahan ahay inde bayak a dəp nà, Mbërom i pəsen anan.

* 5:11 Ca pə Ayuba 1.1 - 2.10. † 5:11 Ca pə Ayuba 42.10-17. ‡ 5:17 Ca pə 1 Laamiibe 17.1.
§ 5:18 Ca pə 1 Laamiibe 18.1, 41-46.

Derewel ana Piyer

Sə vinde mama'am awan

Adakay way pə deftere a anan

Piyer a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay à egliz ahay inde aday dō ahay tinen apan ti bənan atan mbiyed ataya awan. I varan atan məgala ta sə dakan atan sumor a Mbərom sa ga anga tinen. I dakan atan anan nə sə walay atan nə zek a Mbərom awan, aday Yesu kə təmāk atan re. Həna nà, tinen dō a Mbərom ahay, aday dō si mer su way ana Almasihu ahay kutok. Kwa â ga nə tinen a dāce inde anga tinen dō a Yesu ahay dəp nà, lele, anga dāce a tinen ata a dakay anan nà, Apasay a Mbərom winen à tinen inde.

Nga sa 'am ahay

Mbərom kə walak anan dō anahan ahay (1.1-12)

Njihen kawa sa zlan à nga anà Mbərom (1.13 - 3.22)

Agan mer su way a Mbərom kwa à dāce inde (4.1 - 5.14)

Piyer a jan 'am anà dō ahay

¹Nen Piyer, nen dō maslan ana Yesu Almasihu, nə vindek ikwen ayak anà kwanay dō a Mbərom mə walay aya anga sə pərahan azar, kwanay ma ta 'am aya pə daliyugo sə Pontus, sə Galatiya, sə Kapadosiya, sə Aziya, aday sə Bitiniya ata awan, kwanay mə njahay aya ù kon ataya nə kawa mədurlon ahay. ²Ba kà zlak anan à nga anà Mbərom Bəbay a mənuko sə walay kwanay. A təra kwanay dō anahan ahay tə Apasay anahan Cəncan awan, anga aday kə dāfen anan apan anà Yesu Almasihu, aday tē kwecek pikwen mez anahan, ata kwanay kə təren dō anahan cəncan aya pa 'am a Mbərom kutok.

Mbərom â zəgahak ikwen anan apan sumor anahan, aday â zəgahak ikwen anan apan zay anahan pac pac re.

Mbərom a varak uko nə sifa sa ndav bay ata awan

³Həruko anan nga anà Mbərom Bəbay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu, anga dā gak anan ì zek wa, bina kə varak uko sifa sa ndav bay ata tə alay ana Yesu Almasihu, dō sə slabakay ahay à məke wa ata awan. Anga nan, dī dāfan idē anà aslabakay a mənuko à məke wa ite re. ⁴Da san zle re, dī njad way ana Mbərom saa varan anà dō anahan ahay à mburom ata awan. Way ata nà, a rəbas bay, a nes bay, a butoy bay re. ⁵Kə dāfen nga pə Yesu. Anga nan, Mbərom winen apan i ba kwanay tə məgala anahan, anga aday kə njiden anan sifa anahan saa kan anan anà dō ahay pə luvon saa ndav anan daliyugo ata awan.

⁶Anga nan kutok, ki tisen anan mivel. Kwa â ga nə dāce ahay inde həna pə cəved cara cara dəp nà, ki tisen anan mivel, anga way ataya ti njahay sə coy a bay. ⁷Dāce ataya ti tak ikwen à nga, anga aday sə lavay anan kə dāfen nga pə Yesu tə didek a dāw ata awan. Kwa gura dəp nà, a nes ike asanaw, əna tə təkər anan tə uko. Aday adaf nga a kwanay bugol nə a zalay gura ata bidaw? Anga nan, lele sə təkər anan aday â sa nes bay. Matanan kutok, pə luvon ana Yesu Almasihu saa kan zek anà dō ahay ata nà, dō ahay ti həran nga anà Mbərom, ti zambad anan, ti varan mazlab. ⁸Kwa â ga nə kə cinen anan anà Yesu tə idē a kwanay həna fan bay, kə pəlen anan. Kwa â ga nə kwanay apan ki cen apan həna fan bay, kə dāfen apan nga coy. Anga nan, kwanay tə ataslay mivel a məduwen a lele, a zalay way sə dō ahay sa ja apan tətə ataya awan, ⁹anga kə dāfen nga pə Yesu, aday ki njiden anan way a kwanay sa daf apan nga ata awan. Way ata nà, sifa pə cakay a Mbərom.

¹⁰Dō maja'am a Mbərom ahay kwakwa tə dāfak anan ahay idē sə wudeh anan lele aday tā san Mbərom i tam anan dō ahay nə kəkəməw ata awan. Tə lahak apan sə təkər 'am sə sumor ana Mbərom a sə lavay anan zek anga kwanay ata awan. ¹¹Apasay ana Almasihu a à tinen inde ata kà jak atan panan, Almasihu i sa dāce aday i sa njad anan mazlab anahan.

Do maja'am a Mbərom ataya tə pəlak sa san anan way ataya ti i təra nə à alay wuraw ata awan, aday ti i təra kəkəməw ata re. ¹² Mbərom a jan atan nà, way ataya ti təra nə à alay a tinen tə sifa pə daliyugo ataya bay, əna a mbəsakan atan anan à alay a kwanay inde həna pə daliyugo ataya kutok. À alay a anan ata nà, dō sə dəkay anan ləbara mugom ataya ta jak ikwen anan dīdek sə way ataya re. Tə wazak ikwen anan dūkwən tə məgala sə Apasay Cəncan a Mbərom sə slənay ahay ata awan. Maslay a Mbərom ahay dūkwən ta gak anan may sa san anan way ataya re.

Njihen kawa sa zlan à nga anà Mbərom

¹³ Anga nan kutok, lele cəna abayak nga a kwanay à lavan zek anà mer su way a Mbərom. Gen anan nga anà zek lele. Dəfen anan ide lele anà sumor a Mbərom a saa gak ikwen à alay a Yesu Almasihu i may ahay azanan ata awan. ¹⁴ Dəfen anan apan anà Mbərom à alay wura wura fok, kawa wan mə kəta pə cakay a bəban anahan ata awan. À alay a kə sənən ləbara mugom a fan bay ata nà, sa zlak ikwen à nga cəna, way lelibay aya awan. Əna həna kī men pə way ataya sabay jiya awan. ¹⁵ Adəka bay, azla a kwanay à təra cəncan a à way ahay inde fok. Bina, Mbərom dō sə ngamak ikwen ata, winen nà, dō cəncan awan. ¹⁶ Deftere a Mbərom a ja matana re, a wa Mbərom a ja nà: «Təren dō cəncan aya, anga nen dō cəncan awan.*»

¹⁷ Kwanay apan ki gen amboh nà, kə ngimen anan à Mbərom nà, Bəbay. Əna winen apan i gan sariya anà dō ahay ite nà, a gəzlan atan alay pi zek wa bay, əna kuwaya nə pə ines anahan a way anahan. Anga nan kutok, ndəven anan luvon a kwanay mə mbəsakak ikwen a pə daliyugo a anan ataya ta sə dəfan apan lele. ¹⁸ Kə sənən apan zle, Yesu kə bəmbadək ahay kwanay anga aday kə sa njihen kəriya kawa bije a kwanay ahay kwakwa ataya sabay ite. A bəmbadək ahay kwanay nà, tə way sə njahay bay, kawa dala sə gəda a nes bay ataya bay. ¹⁹ Əna a bəmbadək ahay kwanay adəka nə tə mez a Yesu Almasihu a tə alay anahan awan, mez anahan nə məgala awan. Yesu, winen kawa wan sə təman lele mənəna ines, aday dō ahay tə waslan anà Mbərom ata awan. ²⁰ Mbərom a walay anan winen nà, kwa daliyugo dūkwən mə ndakay a fan bay, aday həna Mbərom a kay anan uho pə alay a məkəwidok a anan anga sa tam kwanay. ²¹ Anga winen kutok, kwanay kə dəfen nga pə Mbərom, winen dō sə slabakay anan ahay Yesu à məkə wa, sə varan mazlaḅ. Natiya, kə dəfen nga pə Mbərom, aday kə dəfen anan ide nə hwiya anà winen a re.

²² Kə ndiken anan mivəl a kwanay lele anga kə pərihen anan azar anà cəved sə dīdek. Ata ki mben apan sə pəlay məkək ahay tə dīdek awan. Anga nan, na wa pəlen atan nə pac pac tə mivəl kərtek awan. ²³ Bina kə təren dō wiya aya anga 'am a Mbərom kə wahak kwanay miza awan, 'am ata dūkwən a nes itəbay sə coy awan. Sə varak ikwen sifa wiya ata nà, zek a Bəbay Mbərom awan, winen a mac itəbay. ²⁴ Deftere a Mbərom a wa: «Do ahay fok tinen kawa gujed,

mazlaḅ a tinen aya dūkwən kawa avərez ana gujed ataya re.

Gujed i mac, avərez a dūkwən i guce.

²⁵ Əna 'am a Mbərom nà, winen nə i ga inde pa sə viyviya awan.†»

'Am a Mbərom a mənuko sa slaf anan həna ata nà, ləbara mugom a mbala a kwanay sə sləne ata awan.

2

Mbərom a walay kwanay aday kə təren dō anahan aya awan

¹ Kak matanan cukutok nà, mbəsiken sa ga sədək, kə gəden mungwalay sabay, kə jipen miresl à 'am cuwcew bay, kī gen ide pə way su dō bay, kə gəden anan azar à dō bay re.

² Təren adəka nà, kawa wan gindez aya sa gan may anà pay a may a tinen ahay pac pac ataya awan. Natiya, gen anan may anà 'am a Mbərom a dīdek ata nà, kawa gwaslay ahay sa gan may anà pay ata awan. Matanan, ki sa həren hus pə ana Mbərom sa tam wa kwanay

* 1:16 Ca pə Farillaaji Lewinjo'en 19.2. † 1:25 Ca pə Esaaya 40.6-8.

sə coy ata kutok. ³ Anga Deftere a Mbərom a ja nà: «Kə tukumen anan coy, Mbərom nə dō lele awan.*»

⁴ Hədəken ahay pə cakay a Yesu. Winen nə kon sa var sifa, əna dō ahay ta lar anan kawa kon lelibay awan. Aya əna, Mbərom a gəba anan, anga pə ide anahan nə, sə zalay kon sa dezl way ahay fok adəka nà, winen awan. ⁵ Kwanay dukwen, kə tərən kawa kon a tə sifa aya ata awan, aday Mbərom winen apan i ra kwanay sa dezl anan doh a aday Apasay anahan i sa njahay uda ata awan. Û doh ata dukwen, ki tərən uda dō sə gədan dundo anà way ahay ma ga nga aya awan, saa gan mer su way sa zlan à nga à Mbərom, anga Yesu Almasihu. ⁶ Mə vinde à Deftere a Mbərom inde, Mbərom a wa: «Cen apan, ni daf kon sə mide uno à wulen su doh sə Urəsalima inde, ni han apan doh. Nə walak anan, winen kon lele awan.

Kuwaya dōwan a kə bənak alay à winen inde cəna, waray i naa gan itəbay.†»

⁷ Pə kwanay dō sa daf apan nga ataya nà, winen kon lele awan. Əna pu dō sa daf apan nga itəbay ataya ite, winen matanan bay. Bina tə vinde à Deftere a Mbərom inde nà: «Kon mbala ana dō sa dezl way ahay sa lar anan ata nà,

sə təra kon sə mide lele adəka nà, winen.‡»

⁸ Asa tə vindek à Deftere inde re, Mbərom a wa: «Ni daf kon sə hawan saray anà dō ahay,

aday ti slahay apan re.§»

I hawan atan saray, anga tə dəfak nga pa 'am a Mbərom a bay. A təra kətanən anga a nan anà zek a Mbərom a kwakwa way anahan.

⁹ Əna kwanay nà, zahav a mə walay ataya awan, dō sə gədan dundo anà way ahay anga Bahay a mənuko, slala ma ga nga anga Mbərom ata awan, dō mbala ana Mbərom a sə ngamay ataya awan. Mbərom a təmay kwanay i ide zənzen a wa, a daf kwanay i ide jiyjay anahan inde sa dav cəvedabay ata awan. A walay apan kwanay anga aday kə dīken anan anan mer su way anahan lele aya anà dō ahay. ¹⁰ Kwakwa ata nà, abay kwanay dō a Mbərom ahay bay. Əna həna kə tərən dō anahan ahay kutok. Kwakwa ata nà, abay kə sənən way a Mbərom sa gak ikwen lele aya ata bay, əna həna kə sənən anan, kə njiden anan adəka coy kutok.

Tərən dō si mer su way a Mbərom ahay

¹¹ Mərak uno ahay, sənən apan aday nà, kwanay nə mbəlok ahay, mədurlon aya həna pə daliyugo. Man sə njahay a kwanay inde à man a anan ibay. Anga nan na wa, mbəsiken sa ga way ana ubor si zek sa gan may. Kī gen apan ide bay. Way ataya ti nəsek ikwen anan mível a kwanay lele ata awan. ¹² Anjahay a kwanay à wulen su dō sə pəra ahay à ga nə lele, anga aday kwa à ga nə ti gədak ikwen azar dəp nà, ti canan anà mer su way a kwanay sa taa ga pac pac ataya lele aya awan. Ata, pə luvon ana Bahay a mənuko saa may ahay ata nà, ti həran anan nga anà Mbərom kutok.

¹³ Dəfen anan apan anà dō a məduwen aya həna pə daliyugo ataya awan, anga həna kwanay nə dō ana Bahay a mənuko Yesu ahay. Dəfen anan apan anà bahay sə Ruma, anga a lavan nga anà dō a azar aya awan. ¹⁴ Dəfen anan apan anà guverner ahay re, anga sa daf atan aday tə gan sariya anà dō ahay nə zek a bahay sə Ruma awan. A daf atan aday tə kətah anan dō sa ga way lelibay aya awan, aday sə ngaman anà dō sa ga way lele ataya cite re. ¹⁵ A nan a Mbərom cəna, gen way lele aya awan. Ata dō mindel a sa san awan bay ataya ti gədak ikwen azar sabay, əna ti tacay 'am adəka kutok. ¹⁶ Njihen anjahay sa nga a kwanay, əna kə sa bayiken nə ki mben apan sa ga way lelibay a anga anjahay a kwanay barbarar a ata bay. Adəka bay, njihen nə lele, təde kawa anjahay su dō si mer su way a Mbərom ahay ata kutok. ¹⁷ Dəfen anan apan anà dō ahay nə fok. Pəlen anan mərak sa daf nga pə Yesu ataya awan. Jəjiren anan à Mbərom. Dəfen anan apan anà bahay su kon re.

* 2:3 Ca pə Jabuuru 34.9. † 2:6 Ca pə Esaaya 28.16. ‡ 2:7 Ca pə Jabuuru 118.22. § 2:8 Ca pə Esaaya 8.14.

Dæce ana Almasihu sa sa

¹⁸ Kwanay dō sa ga mer su way àga dō ahay ataya awan, dāfen anan apan anà bahay su doh a kwanay ahay, høren atan nga lele. Kwa â ga nē tinen dō ləfedede aya awan, kwa â ga nē tinen dō jinje aya awan, dāfen atan apan nē à alay kərtek a wa hərro fok. ¹⁹ Dō kē səmak anan sa sa lirew anga Mbərom nà, lele. Kwa â ga nē abay tēde â sa lirew ata matanan bay dəp nà, wita way sa zlan à nga anà Mbərom. ²⁰ Kak ti sak ikwen lirew anga ki gen nē way lelibay aya cukutok nà, wita dæce sē munapanaw mba dāw? Adawar! Əna, kak ti sak ikwen lirew anga ki gen nē way lele awan, aday kē səmen anan nà, i zlan à nga à Mbərom a kutok bidaw?

²¹ Mbərom a a ngamak ikwen nē pə winen awan, anga Almasihu a ta nga anahan a kà sak lirew nē bayak a anga sa tam kwanay. Winen nē minje sē dākak ikwen anan cəved aday kī gen kawa winen a re. ²² Kula winen kà gak ines itəbay fok. Mungwalay inde à winen inde itəbay re. ²³ Dō ahay tē gənahak anan, kà mak atan anan uda siked a bay. Kwa â ga nē kà sak lirew dəp nà, kē pəlak 'am pə dōwan wa bay re. Adəka bay, a mbəsakan anan way ata à alay inde ana Mbərom, winen dō sa san sa ga sariya lele ata awan. ²⁴ Yesu Almasihu a ta nga anahan a kē tavakak anan ines a mənuko ahay pa nga anahan awan, a mac anan pə dədom mē zləngad awan. A ga matanan, anga aday dē tēra kawa dō ma mac aya pə cakay sē ines ahay, aday dā njad sē njahay sē didek a lele. Də mbərak həna anga mbəlak anahan a sa njad ataya awan. ²⁵ Abay kē tēren kawa tēman mē lize aya awan, əna həna ki men ahay, ki pərihen anan azar nà, anà dōwan a sa ca pikwen aday sa gak ikwen nga ata awan.

3

Anjahay atə ana uwar ta mbaz

¹ Kwanay uwar ahay dukwen, kuwaya â dāfan apan anà mbaz anahan. Ka sak i gen matanan asanaw cəna, kwa mbaz a kwanay ahay tē dāfak nga pa 'am a Mbərom fan bay dukwen, ti canan anà azla a kwanay a lele ata nà, kwa abay ki jen awan tē təbəlem a kwanay bay dəp nà, ti mbəda anan mivél a tinen, ti daf nga pə Mbərom. ² Ti ca pə anjahay a kwanay nē lele, aday kē dāfen atan apan dukwen lele a re. ³ Kē dāfen anan abayak nga a kwanay pə way sē ndakay zek ahay ata bay, kawa sa ja nà, kē viren anan anan alay a kwanay fok anà atərad nga bay, anà andakay zek tē way sē gura ahay aday masa bayak ataya bay, aday anà apak zana lele aya ata bay re. ⁴ Əna, suwan arəba a kwanay â cay ahay adəka nà, à mivél a kwanay ahay wa bugol. Təren dō sē tətə ahay aday səkəffe aya awan. Bina arəba kawa winen ata nà, a nes itəbay fok, a zlan à nga anà zek a Mbərom a bayak awan.

⁵ Bayiken pə uwar kwakwa aya sē dāfan idē anà Mbərom ataya aday. Tē ndakay zek nē kətanən, tē dāfen apan anà mbaz nē lele, ⁶ kawa ana Saratu sē dāfan apan anà Ibərahima. A ngaman dukwen bahay anahan. Kak kē mbəsiken anan cəved anà zlawan bay, aday ki gen way lele aya nà, ata kē tēren dəna ana Saratu ahay re.

⁷ Kwanay bahay su doh ahay dukwen, kuwaya â njahay tē uwar anahan lele matanan. Gen atan lele, anga kē sənən zle, uwar ahay nē bəle aya awan, tinen kawa kwanay bay. Dāfen atan apan, anga sifa ana Mbərom sa var kəriya ata nà, a var anan anga dō ahay fok hərro, uwar tē mungol. Ata Mbərom i təmahak ikwen anan amboh a kwanay a sa gan ataya awan.

Liven anan zek anà asa lirew

⁸ Ni ndav anan 'am uno həna nà, natiya: Kwanay a fok, 'am â zlak ikwen pi zek ahay lele. Agan i zek wa ù dō, â ga inde à wulen a kwanay ahay. Pəlen zek ahay lele, anga kwanay kē tēren tē mərak ahay pə cəved a Mbərom. Gen anan lele anà dō azar aya awan. Nihen anan nga a kwanay ahay. ⁹ Kī men anan anan uda siked anà dō sē sədək ahay bay. Dōwan a kē gənahak ikwen dukwen, kē gənihen anan uda bay. Adəka bay, pəsən anan 'am lele aya awan, anga Mbərom a ngamak ikwen nà, sa ga matanan. Ki gen matanan nà, Mbərom i gak ikwen sumor anahan. ¹⁰ Deftere a Mbərom a ja nà:

«Kuwaya a nan sa njad anjahay mugom a tə ataslay mível a cəna,
 â ja 'am lelibay a sabay, â gad mungwalay bay re.

¹¹ Â sa ga way lelibay a sabay, â ga adəka cəna, way lele aya awan.

Â pəlay cəved sa njad zay tə dō ahay bugol.

¹² Mbərom a dəfan idé lele nà, anà dō sa ga way lele aya ata awan.

Do ataya ta gak amboh cəna, a pəkan atan apan sləmay lele.

Əna dō sa ga way lelibay aya ite nà, a nan sə canan atan pə idé wa bay jiya awan.*»

¹³ Kak kə pəlen sa ga nə way lele aya tə mível kərtek a nà, waya saa gak ikwen huwan cara anaw? ¹⁴ Kwa â ga nə awan a i cak ikwen wurnjalan i zek wa anga mer su way a kwanay a sa ga lele ataya dəp nà, Mbərom i taslak ikwen anan mível. Natiya kutok, kə jəjiren anan anà dō sə pəlay sa gak ikwen sədək ataya bay, kə jilen awan bay fok. ¹⁵ Əna adəka bay, həren anan nga anà Almasihu à mível a kwanay inde. Winen taayan bahay a kwanay. Liven anan zek lele sə mbədahan apan anà dō sə cəce pikwen wa kə dəfen anan idé anà Yesu Almasihu nà, anga ma kərtek anaw ataya awan. ¹⁶ Mbədihen atan apan nə ta 'am ziyzay awan, aday dəfen atan apan re. Gen nə way a aday kə sənən zle, winen lele ataya hwiya. Ata, dō ahay ta jak pikwen 'am lelibay a cəna, waray i gan atan, anga tə gədak ikwen azar nə pə anjahay a kwanay pə cəved ana Almasihu lele aya ata awan.

¹⁷ Kak kə zlak anan à nga anà zek a Mbərom a nà, suwan sa sa lirew anga mer su way lele aya awan, ta sa sa lirew anga sədək a kwanay ahay nà, na. ¹⁸ Yesu Almasihu a mac anga ines a mənuko ahay nà, saray kərtek, aday kə ndəvak anan mer su way anahan coy. Winen dō mənəna ines ata, kə məcak anga dō sə ines ahay, anga aday â zla kwanay à man a Mbərom. Do ahay tə vədak anan, əna Apasay Cəncan a kə mak anan anan sifa anahan. ¹⁹ Tə məgala ana Apasay ata, kə zlak saa dəkan anan ahay 'am a Mbərom anà apasay ahay tinen à dangay inde ataya awan. ²⁰ Apasay ataya nà, kwakwa tə vəze pə Mbərom, à alay anahan sa ga munapanaw anga Nuhu ta sa ba anan i ndakay kwalalan ata aday. Do sa tam a kwalalan ahay inde nà, tinen mənək, dō ahay jəmaakan ca. Mbərom a tam atan nə tə a'am. ²¹ A'am a tinen sə takas wa ata nà, a ga minje tə baptisma sa tam kwanay i ines a kwanay ahay wa ata awan. Winen nə abanay mbala mənuko sə cəce pə Mbərom wa aday â banay puko wa ines ahay ata awan, bina abanay sə dō ahay sə banay zek ata bay. Ata baptisma i təma kwanay kutok, anga Yesu Almasihu kə slabakak ahay à məkə wa. ²² Yesu Almasihu nə kə mak way anahan à mburom, a njahay pa man sə njahay lele pə alay puway a Mbərom, winen Bahay sə maslay a Mbərom ahay, aday Bahay sə way məgala aya ata re.

4

Mbərom â ga pikwen bahay

¹ Da san zle, Almasihu kə sak lirew nə bayak awan. Anga nan, lele dükwen kwanay kə liven anan zek anà asa lirew ata re, anga dō kə sak a sa lirew bayak a nə a ga ines sabay. ² I ban pə həna anan wa hus pa 'am azanan, à alay a kwanay saa njad sə njahay pə daliyugo ata fok cəna, gen nə way sa zlan à nga anà Mbərom, bina way a sa zlan à nga anà ubor si zek a kwanay lelibay ataya sabay. ³ Kə lizen anan alay a bayak coy matanan, sa ga way kawa su dō sə pəra ahay sa gan may sa ga ata awan. Kî gen matanan həna sabay. Kwakwa ata nà, kə mbəlen anan ahay, ka ti gen ahay cəna, way sa zlan à nga anà ubor si zek a vərre, ka taa viwen ahay nga, ka tii gen agəsle lelibay aya awan, ka taa njihen sa sa mahay, ka tii gen pəra, way sa zlan à nga anà 'am a Mbərom a bay ataya awan.

⁴ Əna həna kutok, dō sə pəra ahay ti ga way ataya asa nà, ki zlen tə tinen jiga sabay. Aday dō ataya tə canak ikwen tə tinen sabay ata nà, a gan atan masuwayan, aday ti gənəhak ikwen. ⁵ Əna pə luvon a inde ite nà, ti naa mbədahan apan anà sariya a Mbərom saa gan anà dō ahay fok ata awan. Kwa dōwan aya nə tə sifa aya awan, kwa dōwan aya nə ma mac aya awan, Mbərom kə lavak zek sa gan atan sariya anahan. ⁶ Anà dō ma mac

* 3:12 Ca pə Jabuura 34.13-17.

aya nà, 6a Mbërom kà gak atan ahay sariya kawa anahan sa taa gan ahay anà dō ahay pə daliyugo a anan ata awan. Aya əna Almasihu a zla à man su dō ma mac ataya saa dakan atan anan ahay ləbara mugom awan, anga aday t̄a njad sifa sa ndav bay ata pə kərtek a tə Mbërom.

Anjahay su dō a Yesu ahay à wulen a tinen aya inde

⁷ A mbəsak bayan a sabay, daliyugo i ndav. Anga nan, kwanay sənən nga lele, aday gen anan nga ì zek, anga aday kî mben apan sa gan amboh anà Mbërom. ⁸ Mə zakay a jiga nà, pərihen anan azar anà asan zek à wulen a kwanay ahay tə mivél kərtek awan, anga kak kə pəlen zek ahay cəna, kwa ines a â ga inde nə bayak dəp nà, ki pəsen zek ahay re. ⁹ Təmihen mbəlok ahay, təben anan wa anà dō ahay, mənjenja sə gungwazan atan apan. ¹⁰ Mbërom kà gak ikwen sumor nə bayak awan tə cəved ahay cara cara. Kə varak anan məgala sa ga way ahay cara cara anà kuwaya fok. Kuwaya â ga anan mer su way tə məgala a Mbërom a sa var anga sa man zek anà dō ahay ata awan. ¹¹ Kak dōwan a nə məgala anahan inde sa ja 'am nà, â ja nə 'am a Mbërom a sa ja ata awan. Kak dōwan a məgala anahan inde sa gan mer su way anà dō ahay, â man atan zek tə gədan a Mbërom a sə varan ata awan. Gen matanan anga aday dō ahay t̄a həran nga anà Mbërom pə way ahay fok tə sləmay ana Yesu Almasihu. Mazlaḅ tə məgala nà, à alay anahan inde pa sə viyviya awan. Amen!

Asa lirew anga sə pərahan azar anà Almasihu nə lele

¹² Car uno ahay, kwanay apan ki sen lirew bayak a nà, â gak ikwen masuwayan bay. Way ata nà, təktek i ga zek wanahan. ¹³ Kə tiren nga nà, à dəcə ana Almasihu sa sa ata inde. Anga nan, tislən anan mivél adəka, anga aday pə luvon a mazlaḅ a Yesu i kay zek uho ata nà, ki i tislən mivél nə bayak awan. ¹⁴ Kak dō ahay tinen apan ti gənahak ikwen anga Almasihu nà, Mbërom i daf pikwen alay sə mazlaḅ anahan, anga Apasay a Mbërom sə zalay way ahay fok tə mazlaḅ ata i njahay tə kwanay kutok. ¹⁵ Dōwan à wulen a kwanay â saa sa lirew anga sa ga way lelibay a bay, kawa avad nga su dō, aga akar, adazay à 'am sə dō ahay inde. Wita nà, â sa tərak ikwen bay, dəcə lele a anga kwanay bay. ¹⁶ Əna, kak dōwan a a sa lirew nà, anga a pərahan azar anà Almasihu cəna, waray â sa gan anan bay. Â həran anan nga anà Mbërom adəka, bina winen dō ana Almasihu.

¹⁷ Alay a kà slak, Mbërom i gan sariya anahan anà dō ahay kutok. I lah sa gan sariya a pa 'am nà, anà dō anahan ahay aday. Aka aday kak mənuko dō anahan ahay dukwen i lah sa gak uko sariya pa 'am nà, dō aday kə dəfak anan apan anà ləbara mugom a bay jiga fok ataya nà, i sa ga atan nə kəkəma kutok anaw? ¹⁸ Kawa ana Deftere a Mbërom sa ja, a wa:

«Kak dō didek aya ta tam nə wurcihew wurcihew nà,

dō sə atahasl ahay sə dəfan apan anà Mbërom itəbay ataya ti sa ga nə kəkəməw?*

¹⁹ Anga nan kutok, dō sa sa lirew ahay anga a zlan à nga anà Mbërom ataya nà, t̄a pərahan azar sa ga lele, t̄a mbəsak a zek a tinen pə alay a Mbërom awan. Winen nə dō sə ndakay atan aday a ga anan way anahan sa ja ataya fok hwiya ata awan.

5

Agan nga anà dō a Yesu ahay

¹ Ni jan ayak 'am həna anan nà, anà məcəd sə egliz ahay à wulen a kwanay inde ataya awan. Nen a dukwen, məcəd sə egliz a re. Nen nə canak anan anà lirew anà Almasihu sa sa à alay ata awan. Ni njad sa zla à man sə mazlaḅ ana Almasihu ata inde pə kərtek a tə kwanay. Anga nan, na jak ikwen, na wa: ² Gen anan nga anà dō a Yesu ahay, winen sə varak ikwen à alay inde ata awan. Gen atan nga nə tə mivél kərtek awan, kawa dō sa gan nga anà təman anahan ahay ata awan. Gen atan nga kawa sa zlan à nga anà Mbërom awan, bina kawa dōwan a a gak ikwen apan bəlaray bay. Dəfen anan abayak nga a kwanay nə pi mer su way, mənjenja a kwanay sə bayak pə dala a saa njad ata awan. ³ Kà si gen

* 4:18 Ca pə Balndi 11.31.

bahay pa nga su do a Mbərom sə varak ikwen ataya tə məgala bay, əna təren atan minje lele aya awan adəka. ⁴ Ki gen anan matanan acəkan cəna, pə luvon a Yesu Almasihu do sa gak uko nga i nay ahay kutok ata nà, kwanay ki i njiden anan magwagway a məduwen a sə njahay pa sə viyviya ata awan. Anga magwagway ata nà, a zalay way azar aya fok.

⁵ Kwanay njavar ahay ite, na jak ikwen, na wa: Dəfen anan apan anà məced a kwanay ahay. Na jak ikwen à kwanay a fok kutok, men anan nga a kwanay à məndak, men anan zek i zek ahay lele, anga Deftere a Mbərom a ja, a wa:

«Mbərom winen a ngazlan uda saray anà do sə kwecele ahay,

əna a gan sumor nà, anà do sa ma nga a tinen ahay nə hənek à məndak ataya awan.*»

⁶ Anga nan, na jak ikwen, na wa: Men anan nga a kwanay hənek à məndak pa 'am a Mbərom Ba Məgala, anga aday winen a â cakaf kwanay à alay a sa zlan à nga ata awan.

⁷ Way sə juwrak ikwen anan abayak nga fok, mbəsiken anan anan à alay anahan a inde, anga winen do sa gak ikwen nga.

⁸ Gen anan nga i zek ahay, ben! Bina do manidə a kwanay Fakalaw winen apan i bar, winen apan i pəlay dowan a aday i ban anan, kawa ziyel sa zlah pi zek sə dazay zugwender sə pəlay way sa pa anahan ata awan. ⁹ Tiven anan pa 'am njənjən lele, pərihen anan azar sa dəf nga pə Mbərom. Kə sənən apan zle, do a Yesu ahay kwa aha fok tinen apan ti ga dəce bayak a kawa kwanay aya re. ¹⁰ I njahay bayak a sabay, ka sak i sen lirew ata coy nà, Mbərom do sa taa gak uko sumor ahay ata, i lavay anan zek tə kwanay, i varak ikwen məgala sə səmen anà way ahay fok. A ngamak ikwen anga aday kə dəzlen à man sə mazlaḅ anahan à alay ana Yesu Almasihu inde sə coy awan. ¹¹ Winen nà, məgala anahan inde pa sə viyviya awan. Amen!

Andav sa 'am ahay

¹² Su mo zek sə vinde anan dərewel a cəḏew a anan nà, Silas. Winen nə mərak uno, do didek awan. A pərahan azar anà Yesu tə didek a re. Nə vindek ikwen ayak nà, anga aday kə njiden məgala lele. Aday nə dakak ikwen anan ayak nà, sumor a Mbərom sa gak uko tə didek ata awan. Kə sa sliren wa à man a bay.

¹³ Do a Yesu ahay à Babila à man a anan ta jak ikwen ayak 'am. Mbərom a walay atan dukwen kawa anahan sə walay kwanay ata re. Wan uno Markus kə jak ikwen ayak 'am a re. ¹⁴ Jen anan 'am i zek ahay lele, tə mivel kərtek awan, anga kwanay tə mərak ahay.

Mbərom à varak ikwen zay anahan, kwanay mə japay a tə Almasihu ataya awan.

* 5:5 Capə Balndi 3.34.

Derewel ana Piyer

Sə vinde mə slala cew awan
Adakay way pə deftere a anan

Piyer a vinde derewel a anan anga egliz azar aya, do maja'am a Mbərom mungwalay aya tə njəkak atan ataya awan. Do maja'am a Mbərom mungwalay ataya tinen apan ti cəce, Yesu a may bəse bay nə angamaw. Piyer a ja nà, lele sə pərahan azar anà atətak way a Yesu, kawa ana Apasay Cəncan a sə dakan atan anan ata awan. Yesu nə kà gak munok bay. A nan adəka nà, do ahay t̄a yam pə ines a tinen aday.

Nga sa 'am ahay

Angazlay saray à didek a Mbərom inde (1.1-21)

Do sə tətakan anan mungwalay anà do ahay (2.1-22)

Liven zek lele, Yesu winen apan i may (3.1-18)

Aja 'am

¹ Sə vindek ayak derewel a anan nə nen Simon Piyer. Nen bile ana Yesu Almasihu aday do maslan anahan re. Nə vindek ikwen ayak anà kwanay do sa njad sa daf apan nga kawa manay a re ataya awan. Wita nə way lele awan anga kwanay, lele anga manay a re. A təra matanan, anga Yesu Almasihu nə winen do didek awan. Winen nə Mbərom, aday winen do a sa tam mənuko a re. ² Sumor a Mbərom tə zay anahan à zəgahak ikwen, kawa ana kwanay sə zəga anan sa san Mbərom tə Yesu Almasihu Bahay a mənuko ata re.

Anjahay a kwanay à təra kawa ana Yesu Almasihu

³ Yesu Almasihu a varak uko cəved sa san anan Mbərom, do sə ngamak uko ata, anga aday d̄ə njahay à mazlab anahan inde, d̄a njad sa zla kawa ananahan a kutok. Anga d̄a san anan zle ata awan, kə varak uko way a mənuko sa gan may ataya fok tə məgala anahan məduwen ata awan, anga aday d̄a njad sifa sa ndav bay, d̄ə njahay kawa sa zlan à nga anà Mbərom. ⁴ Tə cəved ata kutok, kə varak uko magwagway sə zalay way ahay fok, kawa anahan a sə zlapak uko anan kurre i varak uko ata awan. Way ataya nə, way lele aya anga mənuko. A ga matanan nà, anga ka sak a njiden anan way ataya kutok nà, ata ki təmen pə way sə daliyugo ahay wa, way mbala ana do ahay sa ga apan ide ataya awan, aday anjahay a kwanay i təra kərtek tə ana Mbərom.

⁵ Anga nan kutok, gen məgala lele. Kə d̄əfen nga pə Yesu Almasihu coy nà, zlen azla lele kutok. Ki zlen azla lele coy nà, jipen anan apan asan way pə Mbərom re. ⁶ Kə sənən way pə Mbərom lele coy nà, jipen anan apan asan nga lele re. Kə sənən nga lele coy nà, səmen anan anà way ahay fok. Kə səmen anan anà way ahay fok coy nà, zlen kawa sa zlan à nga anà Mbərom a kutok. ⁷ Ki zlen kawa sa zlan à nga à Mbərom coy nà, təren anan anà mərak ahay do lele aya awan. Kə təren do lele aya anà mərak ahay coy nà, asan zek à ga inde à wulen a kwanay tə do ahay fok. ⁸ Ki gen anan way ataya matanan pac pac cəna, asan way a kwanay pə Bahay a mənuko Yesu Almasihu i təra way kəriya bay. Mer su way a Mbərom à alay a kwanay inde ataya ti zla nə pa 'am pa 'am lele. ⁹ Əna do sa ga way ataya itəbay ata nà, tinen kawa do hurof aya awan, tə canan anà way ahay lele kula itəbay. Mbərom kə pəsek atan anan ines a tinen ahay dukwen, tə mbədəkek anan à nga wa kwakwa coy.

¹⁰ Anga nan kutok, mərak uno ahay, gen məgala lele anga Mbərom a ngamak ikwen aday a walay kwanay nà, anga aday k̄i gen matanan. Ata ki zluwen pə cəved sə pərahan azar anà winen a wa itəbay. ¹¹ Mbərom i varak ikwen cəved sa zla à bahay ana Bahay a mənuko Yesu Almasihu inde, i təma kwanay lele, winen do sa tam mənuko. Bahay anahan a nə i ga inde hwiya pə sə viyviya awan.

¹² Anga nan kutok, kwa â ga nê kâ sânen way ataya zle coy aday kâ njihen njânjan à way a kwanay sê têtakay ahay ataya inde nâ, ni përahan ayak azar sa mak ikwen anan way ataya à slômay inde. ¹³ À alay a nen tê sifa a mba cêna, na wa lele nê nâ mak ikwen anan way ataya à slômay inde, anga aday kâ taren dô mæ pædek aya hwiya. ¹⁴ Na san zle, ni mac way uno bæse coy, kawa ana Bahay a mænuko Yesu Almasihu sê dûko anan à alay ata, ata awan. ¹⁵ Nê ræzlen à nga wa matanan hêna nâ, anga aday à alay a nen inde sabay ata dûkwen, way ataya tâ mak ikwen ahay à nga inde hwiya.

Piyer a canan anà mazlaḅ ana Yesu Almasihu

¹⁶ À alay ata nâ, mæ dâkak ikwen anan coy, Bahay a mænuko Yesu Almasihu a nay ahay pæ daliyugo tæ mægala anahan a nê kækêmaw. Ma ja matanan ata nâ, mæ tæker 'am sê guvugo ahay bay, 'am su dô zænzen a bay re. Əna mæ canan anà mazlaḅ anahan a nê tæ idé a manay awan. ¹⁷ À alay ana Bëbay anahan Mbërom sê varan anan mazlaḅ mæduwen ata nâ, manay inde à man ata awan. Mbërom Bahay sê mazlaḅ mæduwen ata, a wa: «Hêna anan nâ, wan uno, læliwe uno awan. Nê taslay mivel bayak a nê tæ winen awan.» ¹⁸ À alay a manay à bælom cæncan a tatê Yesu ata nâ, mæ slêne dungo a ndëray ahay à mburom wa tæ slômay a manay awan. * ¹⁹ Anga nan kutok, ma san zle, way ana dô maja'am a Mbërom sa ja ataya nâ, dîdek aya awan. Lele a nâ, gen anan nga anà 'am a tinen ahay, anga tæ tærak kawa uko sê lalam sa dav à luvon inde ata awan, aday, idé i saa cæde nâ, jiyjay sê bæmtay, kawa sa ja nâ, Almasihu, i sa dav à mivel a kwanay inde. ²⁰ Abay kâ sânen way a hêna anan aday nê lele: Dowan inde saa mba apan sê dâkay anan 'am ana dô maja'am a Mbërom ahay ta nga anahan à Deftere a Mbërom wa nâ, ibay. ²¹ Anga dowan sa ma anan 'am a Mbërom anga a zlan à nga nâ, ibay. Əna Apasay Cæncan a a varan atan mægala sa ma anan 'am a Mbërom aya kutok, kawa anahan a sa jan atan ata awan.

2

Do sê têtakan anan mungwalay anà dô ahay ataya awan

¹ Kwakwa ata dûkwen nâ, dô maja'am a Mbërom mungwalay aya à wulen su dô a Mbërom ahay inde. À wulen a kwanay azanan dûkwen, miter mungwalay aya ti ga inde re. Ti lælakay zek tæ akar, ti têtakan anan way mungwalay aya sê lize anan dô ahay, aday ti mæman anan sê përahan azar anà Bahay a mænuko sa tam atan ata awan. Natiya ti gëban ahay anà nga a tinen nê sariya sê lize atan bæse ata awan. ² Do ahay bayak a ti përahan atan azar à cæved sê sædøk a tinen inde. Anga azla a tinen ata awan, dô ahay ti tæra anan cæved sê dîdek à mændak. ³ Miter sê mungwalay ataya ta gan may anà way sê dô ahay tæ mindel. Anga nan, ti têtakak ikwen anan nâ, way mungwalay aya aday sa njad anan magwagway. Əna sariya a tinen a nê mæ lavay zek a kwakwa coy. Dæce i tan atan à nga, ti lize bæse kwayan'a.

⁴ Kwa maslay a Mbërom a sa ga ines a kwakwa ataya dûkwen, Mbërom kê juløk atan cara bay, əna kê larak atan à mæke inde, i idé zænzen a inde. Tinen mæ dærazl aya à man ata hus pæ luvon saa gan atan sariya a tinen. ⁵ Mbërom kê mbësakak anan daliyugo lelibay a kwakwa ata bay re, əna kê lizek anan wa dô sa ngam sê dæfan apan itëbay ataya tæ a'am. Mbërom a tam wa nâ, Nuhu dô sê dâkay anan dîdek a Mbërom, winen tu dô su doh anahan ahay dækdek cuwbe.*

⁶ Mbërom ata kærtek a, kâ gak anan sariya tæ uko anà wulen su doh ana atæ Sodoma tæ Gomora.† Kê tærak atan ræba, anga aday dô sê sædøk ahay fok tâ ca apan, saa njad atan nê way ata re. ⁷ À alay ata ite, Mbërom a tam wa nâ, Ludu, dô sê dîdek. Do sê sædøk ahay ta sak anan lirew nê bayak awan, tæ anjahay a tinen a lelibay ata re. ⁸ Ludu, dô dîdek a, kê njahak à wulen a tinen, aday pac pac kê canak atan, kê slênek way a tinen a sa ga lelibay ataya fok, kê bënak anan mbiyed à mivel inde bayak awan.

* 1:18 Ca pæ Mata 17.1-5; Markus 9.2-7; Lukas 9.28-35. * 2:5 Ca pæ Laataanooji 6.1 - 7.24.

† 2:6 Ca pæ Laataanooji 19.24.

⁹ Natiya kutok, Bahay a mənuko Mbərom nà, a san sa tam anan dō anahan lele ataya à dāce a tinen ahay wa, aday a san sa gan nga anà dō lelibay ataya anga aday i kəta atan pə luvon sə sariya anahan re. ¹⁰ Mə zakay a nà, Mbərom i san sə kəta anan dō sa ga ubor pə way si zek ahay lelibay ataya kutok re. Tinen dükwen ti kədəy anan mazlaḅ a Mbərom.

Miter sə mungwalay ataya nà, tə jəjar itəbay. Tinen apan ti həran nga anà zek, ti kədəy anan way sə mazlaḅ ahay à bagəbaga mburom, ti gənahən atan re. ¹¹ Kwa maslay a Mbərom ahay sə zalay miter a mungwalay ataya tə məgala ataya dükwen, tə gənahən anà way a tə mazlaḅ ataya pa 'am a Mbərom à mburom bay re. ¹² Əna dō ataya nà, tə pərahak anan azar anà zlay si zek a tinen kawa way sə kibe ahay aday tinen mə wahay aya dükwen anga sa ban, sa vad ataya awan. Tinen apan ti gənahən anà way aday tinen a ta san bay ata awan. Mbərom i lize atan dükwen kawa way sə kibe aya re. ¹³ I man atan anan nà, way a tinen sa san lirew anà dō ahay ata awan. Tinen nà, tinen apan ti taslay mivel sa ga sədək pa 'am sə dō ahay. Tinen apan ti pa way pə kərtek a tə kwanay nà, ti taslay mivel sa van nga anà dō ahay adəka. Wuna, anjahay a kwanay tə tinen ata a ga waray. ¹⁴ Ta gan may tə mindel cəna, sə zəzor uwar ahay, ta ya nga sa ga ines itəbay re. Tinen apan ti ləlak anan dō bəle aya à balay a tinen inde. Mivel a tinen kə sənək anan zek tə ubor sə way ahay. Mbərom kə tahaslak atan coy. ¹⁵ Tə mbəsakak cəved didek a, tə slarak way a tinen à kibe. À man ata kutok, tə pərahan azar anà cəved ana Balama, wan ana Be'or. Dowan ata a nan sa ga sədək cəvedəbay, anga a gan may anà dala. ¹⁶ Əna Mbərom kə gafak anan 'am anà dō maja'am anahan ata awan. Bina, abay zungo nə a ja 'am bay, əna anà winen nə kə jak anan 'am kawa dō zənzen awan. A gafan 'am pə cəved sə bəlḅəle anahan ata awan.‡

¹⁷ Dō sə tətakan anan mungwalay anà dō ahay ataya nà, tinen kawa kurok mə kuray aya ata awan, tinen kawa matapasl mad sa bal anan vegege, a ga iven itəbay ataya a re. Mbərom kə lavak atan anan zek ta man i ide zənzen a inde. ¹⁸ Tinen apan ti zlah awan kəray ta 'am kəriya awan, aday tinen ti ga anan mer su way tə ubor si zek sə sapat anan dō a sə gəzla nga həniniye tu dō sa san didek a Mbərom itəbay ataya awan. ¹⁹ Tə zlapən anà dō ataya nə ti təmay atan à bile wa adəka, əna tinen aya aday dükwen, bile sə sədək aya awan, anga awan a kə gak apak bahay cəna, iken bile ana awan ata awan. ²⁰ Kak dōwan a kə sənək Yesu Almasihu Bahay a mənuko aday dō sa tam mənuko re cəna, kə təmak à balay sə way sə daliyugo ahay wa. Aday kə sak a ma pə way a lelibay ataya re, aday way ataya ta sak a ga apan bahay asa nà, à andav a inde nà, suwan anjahay anahan kwakwa ata awan. ²¹ Kak sə matanan ata nà, suwan abay t̄a san cəved sə didek ata bay, ta sa san anan aday sə mbəsak anan 'am a Mbərom, ta sa ma pə anjahay məduwer ata nà, na. ²² Way a sə təran anà dō ataya a dākay anan 'am sə jike aya inde nà, tinen didek aya awan, ta wa: «Kəla a ma pə avəne anahan, a pa anan asa.§» Ta wa: «Gadura sə banay anan həniniye ata kə mak saa nahay à dəndəlob inde maza awan.»

3

Bahay a mənuko Yesu i may ahay

¹ Car uno ahay, həna anan nà, dərəwel uno mə slala cew a sə vindek ikwen ayak. À dərəwel uno ataya cew a inde nà, na man ayak nà, anà 'am aday kə sənən zle coy ataya awan, anga u no sə pədək anan abayak nga a kwanay pə cəved lele awan. ² U no nà, bayiken pa 'am ana dō maja'am a Mbərom cəncan aya kwakwa ataya aday. Bayiken pa 'am a Yesu, dō sa tam dō, Bahay a mənuko, ma jak ikwen ataya re. 'Am anahan ataya nà, sə tətakak ikwen anan nə dō maslan anahan ahay. ³ Sənən anan way inde lele aday: Pə luvon a saa ndav anan daliyugo ata nà, alay a i nay ahay, dō sa ga way sə ubor si zek ahay ti nay ahay sə mbasay pikwen. ⁴ Ti ja: «Yesu a wa i may ahay. Həna winen ahaw? Bəbay a mənuko ahay tə məcak, kə mak ahay bay. Way ahay pə daliyugo həna dükwen, kawa sə kwakwa ataya hwiya re. Sə mbəda həna nə maw?» ⁵ Ti ja matanan, anga ta gak anan may

‡ 2:16 Ca pə Limle 22.2-35, 31.16. § 2:22 Ca pə Balndi 26.11.

sə mbədək anan way inde kərtek à nga wa. Bina kwakwa Mbərom a ndakay daliyugo nə ta 'am anahan ma ja awan. A ndakay daliyugo pi zek tə a'am, aday a ray yugo dukwen à a'am ata wa re.* 6 À alay a Nuhu dukwen, do sə daliyugo ahay tə lizek tə a'am a kərtek ata re.† 7 Mbərom a wa, daliyugo a anan ta nga mburom a həna ata təkə, ti ga inde nə hus pə anà luvon a aday uko i lize atan wa ata awan. I gan atan nga hus pə luvon anahan saa ga sariya sə lize atan wa do sə dəfan apan bay ataya fok.

8 Car uno ahay, way inde kərtek nə kə mbədəken anan à nga wa bay: Pə Mbərom nà, atə luvon kərtek tə ava dəbu (1,000) dukwen, tinen mende, way kərtek awan. 9 Do ahay inde sə bayak nə Mbərom kà gak munok sa ga kawa anahan sa ja ata awan. Əna adəka bay, matana bay jiga awan. A ga ngatay nə anga kwanay. A nan nə do ahay tã yam pə ines a tinen ahay, a nan dowan kwa kərtek à saa lize bay. 10 Kə dazlek pə alay a cəna, Bahay a mənuko Yesu nà, i may ahay acəkan. I may ahay nə kawa do sə akar, aday dowan i san luvon a bay. À alay ata kutok, do ahay ti sləne abəbal awan bayak a à mburom, aday kərngay i lize. Uko i vak anan way sə dala mburom ahay fok: mawuzlawazl ahay, kiya, pi zek ta pac a təkə. Aday way sə dala dəlön ahay tə way a azar aya fok ti lize a wa re.

11 Kak way ataya ti lize matanan cukutok nà, lele a ki njihen nə kəkəməw? Gen nə way sa zlan à nga anà Mbərom awan, dəfen anan apan à Mbərom pə way ahay fok. 12 Dəfen anan ide anà luvon anà Mbərom a saa ndav anan daliyugo ata awan. Aday dukwen, gen way a kwanay sa mba apan sa ga ataya awan, anga aday luvon a à hədəkey ahay bəse. Pə luvon ata nà, uko i vak anan way sə dala mburom ahay, i ndav atan nə fok, aday way a sə mburom ataya dukwen ti vak wa zek nə fok. Awan a saa mbəsak kwa kərtek ibay. 13 Əna Mbərom a jak uko nà, bagəbaga mburom wiya pi zek tə daliyugo wiya ti sləray ahay, way didək aya ti i njahay uda sə coy.‡ Winen ata dukwen, way a mənuko sa ba ata awan.

14 Anga nan kutok, car uno ahay, kak kwanay apan ki ben way a saa təra pa 'am ata cəna, təkəren anan sa ga sə məgala way a tədə sa ga ataya tə mivel kərtek awan aday. Ata, luvon ata kà sak a dazley ahay nà, i njad kwanay mənəna ines ahay à zay inde pa 'am a Mbərom awan. 15 Sənen anan aday, Bahay a mənuko Yesu kà gak ayak munok nà, anga a mbəsakan alay a anà do ahay sa tam. Pol, mərak a mənuko a sə pəlay ata, kə vindek ikwen anan ayak 'am ata re. A vinde anan dukwen tə kəlire§ a Mbərom a sə varan ata awan. 16 À dərəwel anahan ahay inde fok, kak winen apan i vinde sa ja 'am ata cəna, a ja nə matanan. Way ahay inde à dərəwel anahan ahay nə ta da 'am sə sləne wanahan. Do ma san way a bay aday tə bayak nga pə Mbərom nə cuwcew ataya, tə mbədə anan nə cara, aday tə cəved lele aya ite sabay, kawa ana tinen sa taa ga anan 'am sə Deftere a Mbərom ma ja azar aya ata re. Kawa ana tinen sa ga matanan ata nà, tinen apan ti ngəzahan ahay sariya a Mbərom anà nga a tinen aya awan.

17 Car uno ahay, kwanay nà, kə sənen anan way ataya zle coy. Anga nan, na jak ikwen na wa: Gen anan nga i zek, bina do a sə dəfan apan anà Mbərom itəbay ataya tã saa ra pikwen wa saray sə sləhay kwanay i ines inde bay, aday ata ki mbəsiken anan cəved a kwanay lele ata, kwanay sə tavay uda njənan ata awan. 18 Matanan bay, pərihen anan azar anà Bahay a mənuko Yesu Almasihu, do sa tam mənuko ata awan adəka, anga aday à zəga anan sa gak ikwen sumor anahan, aday ata ki zəgihen sa san anan zek anahan a kutok.

Varuko anan mazla6 dukwen, həna, aday pa sə viyviya awan. Amen!

* 3:5 Capə Laataanooji 1.6-9. † 3:6 Capə Laataanooji 7.11. ‡ 3:13 Capə Esaaya 65.17, 66.22.
§ 3:15 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

Derewel ana Yuhana

Sə vinde mama'am awan

Adakay way pə deftere a anan

Derewel a anan nà, winen kawa wazo. A nan à Yuhana sə dakan atan anan ayak way anga do maja'am a Mbərom mungwalay aya awan. A jan atan nà, tinen nə wan a Mbərom ahay. Anga nan, tē njahay à jiyjay a Mbərom inde, aday tē pəlay zek ahay. Aday dukwen, tē pərahan azar anà cəved a tinen sə tətək sə pərahan azar à Mbərom ata lele kutok.

Nga sa 'am ahay

Anjahay à jiyjay a Mbərom inde (1.1 - 2.17)

Wan a Fakalaw ahay ta wan a Mbərom ahay (2.18 - 3.10)

Asan zek a Mbərom (3.11 - 4.21)

Adaf nga pə Yesu (5.1-21)

Yesu Almasihu do sə varan sifa anà do ahay

¹ Mi vindek ikwen ayak pə Yesu Almasihu, 'Am a Mbərom, do sə varan sifa anà do ahay. Winen inde nà, kwa həna kabay daliyugo dukwen mə ndakay a fan bay. Mə slənek 'am anahan awan, mə canak anan njək tē ide a manay, mə zəzurok anan lele, mə lamak anan tē alay a manay awan. ² Do sa var sifa ata a kay zek uho nà, mə canak anan. Anga nan kutok, manay apan mi ga side sə dakak ikwen anan 'am sə sifa sa ndav bay ata awan. Sifa ata nà, abay winen pə cakay a Mbərom, Bəbay a nuko, əna həna sifa ata kà kak umo ahay zek. ³ Way a manay sə canan tē ide a manay aday sə sləne tē sləmay a manay ataya nà, mi dakak ikwen anan ayak à kwanay, anga aday kē jipen tē manay. Manay mə japay aya tē Bəbay Mbərom aday tē Yesu Almasihu, wan anahan. ⁴ Matanan, mə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday ataslay mivel a manay à rah wa lele kutok.

Njahuko à ide jiyjay a Mbərom inde

⁵ 'Am a a manay sə sləne pə Yesu Almasihu wa ata nà, manay apan mi dakak ikwen anan ayak həna: Mbərom nà, winen do sə ide jiyjay, ide zənzen sə awan inde pə cakay anahan kwa mənək ibay. ⁶ Kak da jak mənuko mə japay a tē Mbərom, aday hwiya mənuko à ide zənzen inde cəna, wita də gədak mungwalay, aday mənuko pə cəved sə didem sabay re. ⁷ Kak də njahak à jiyjay a Mbərom inde adəka, kawa winen a sə njahay à ide jiyjay inde ata nà, ata mənuko mə japay a pə kərtek a tu do sə jiyjay azar aya awan. Aday ti mez a Yesu wan anahan, Mbərom i pəsek uko anan ines ahay fok, di tēra do cəncan aya awan.

⁸ Kak da jak mənuko mənəna ines nà, ata də gədak anan mungwalay à zek a mənuko ahay, aday didək inde à mənuko ibay. ⁹ Əna, kak də sənək pə ines a mənuko ahay aday də yimak apan cəna, Mbərom i pəsek uko anan, i tēra mənuko do cəncan aya awan, anga winen aday nà, do didək awan, hwiya a ga anan way anahan sa ja ataya fok. ¹⁰ Kak da jak da gak ines bay cəna, ata də tərək anan Mbərom do sə mungwalay awan. Aday dukwen 'am anahan inde à mivel a mənuko ite sabay.

2

¹ Dəna uno ahay, nə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday kē gen ines sabay. Əna, kak aday dōwan a kà gak ines dəp nà, do a mənuko inde pə cakay a Bəbay a nuko Mbərom, i mak uko zek. Dōwan ata nà, Yesu Almasihu, winen a ga ines itəbay. ² Winen kə varak anan sifa anahan anga mənuko, anga aday Mbərom à pəsek uko anan ines a nuko ahay. A var a sifa anahan aday nà, anga ines a mənuko ahay vərre bay, əna anga ines sə do ahay pə daliyugo fok.

Dəfen anan apan anà Mbərom

³ Kak dā dāfak anan apan anà 'am a Mbərom tē dīdem a nà, adāfan apan a mənuko ata i dākay anan dā san Mbərom zle acəkan. ⁴ Kak dōwan kà jak «Na san Mbərom zle» aday a dāfan apan anà 'am a Mbərom a bay cəna, ata winen dō sə mungwalay, dīdek inde à winen ibay. ⁵ Aya əna, kak dōwan kē dāfak anan apan anà 'am a Mbərom nà, tē dīdem a nə asan zek anahan anga Mbərom ma rah a à mivél inde. Da san mənuko mē japay a tē Mbərom nà, natiya: ⁶ Kak dōwan kà jak winen mē japay a tē Mbərom nà, azla anahan â tēra nə kawa ana Yesu Almasihu a kutok.

⁷ Car uno ahay, way a nen sə vindek ikwen ayak həna ata nà, way wiya pə kwanay bay. Adəka bay 'am mēduwer a coy, kə slənen anan kwa həna kabay. Kə slənen anan 'am ata nà, kurre, à alay a kwanay sə tēma 'am a Mbərom ata awan. ⁸ Əna 'am a mēduwer a nen sə vindek ikwen anan ayak ata nà, winen kawa 'am wiya awan. Kē tərak 'am dīdek a à anjahay a Yesu inde aday à anjahay a kwanay inde, anga idē zənzen winen apan i ndav, aday idē jiyjay guzgwez a kē dazlak anan sa dav uda coy.

⁹ Dōwan a kà jak winen i idē jiyjay a inde, aday cəkəbay hwiya a nan idē anà mərak ahay cəna, ata winen i idē zənzen a inde hwiya mba. ¹⁰ Əna dō sə pəlay mərak ahay nà, winen i idē jiyjay inde kutok, aday way sə zluwe anan à cəved wa dūkwen, inde à winen ibay re. ¹¹ Aday dō sa nan idē à mərak ahay ite nà, winen i idē zənzen inde, winen apan i jəjay uda awan. A san i zla ahaw bay, anga idē zənzen kē hurfok anan.

Kā wihe ubor pə way sə daliyugo ahay bay

¹² Dəna uno ahay, ni vindek ikwen ayak həna,

bina Mbərom kē pəsek ikwen anan ines ahay anga sləmay a Yesu Almasihu.

¹³ Məced' ahay, ni vindek ikwen ayak həna nà,

anga kwanay kə sənən dōwan a aday winen inde kwa pə dālen a wa ata awan.

Njavar ahay, ni vindek ikwen ayak həna nà,

anga kwanay nə kə mbisen pə Fakalaw.

¹⁴ Dəna uno ahay, nə vindek ikwen ayak nà,

anga kə sənən ahay Mbərom, Bəbay a mənuko.

Məced' ahay, nə vindek ikwen ayak nà,

anga kwanay kə sənən dōwan aday winen inde kwa pə dālen a wa ata awan.

Njavar ahay, nə vindek ikwen ayak nà,

anga kwanay məgala aya awan, 'am a Mbərom inde à mivél a kwanay, aday kwanay kə mbisen ahay pə Fakalaw coy.

¹⁵ Kā wihe ubor pə anjahay su dō sə daliyugo ahay bay, aday pə way sə daliyugo aya bay re. Kak dōwan a kē wahak ubor pə way ataya nà, i pəlay Bəbay a nuko Mbərom sabay.

¹⁶ Anga anjahay sə daliyugo aday nà, natiya: Dō ahay ta ga nə way sə ubor si zek a tinen ahay. Tē canak anan à way cəna, a nan atan sa njad' anan. Tē njad'ak anan coy dūkwen, ti gan anan ti zek anà dō a azar aya kutok. Way matana ataya nà, ta nay ahay à Bəbay a nuko Mbərom wa bay. Wita, way sə daliyugo ahay adəka kutok. ¹⁷ Kə sənən apan zle, daliyugo nà, i ndav, pi zek tē way sə dō ahay sa ga apan ubor ataya təkə fok. Əna dō sa ga way sa zlan à nga à Mbərom nà, i njahay tē sifa a pa sə viyviya awan.

Bənen nga a kwanay pu dō manidē a Yesu ahay wa

¹⁸ Dəna uno ahay, daliyugo nà, i ndav bəse coy! Kə slənen sa jəka dō manidē a Yesu inde i i nay ahay. Aday həna, dō manidē ahay bayak a tinen inde ta nak ahay coy. Anga nan, dā san zle, daliyugo i ndav bəse kutok. ¹⁹ Dō manidē ataya nà, abay tinen inde à wulen a mənuko, əna tinen dō a mənuko ahay tē dīdem aya bay. Anga nan, tē mbəsakak mənuko. Abay â ga nə tinen dō a mənuko ahay tē dīdem aya nà, ti mbəsak mənuko bay. Ana tinen a sə mbəsak mənuko ata nà, a dākay anan abay tinen dō a mənuko ahay bay wanahan.

²⁰ Kwanay adəka nà, Yesu Almasihu kē varak ikwen Apasay Cəncan awan. Aday həna, kwanay a fok kə sənən dīdem sə way ahay zle coy. ²¹ Nə vindek ikwen ayak həna nà, anga sa jəka kə sənən dīdem bay ata dāw? A'ay, nə vindek ikwen ayak adəka nà, anga kə sənən

dídem zle coy ata awan. Aday kə sənən zle re, mungwalay nà, a nay à dídem wa kula itəbay. ²² Do sə mungwalay aday nà, wayaw? Do sə mungwalay nà, dōwan a sa jəka, Yesu nə winen Almasihu bay ata awan. Winen nà, dō manidē ana Yesu Almasihu. A ngam Bəbay Mbərom bay, aday a ngam Yesu wan anahan bay re. ²³ Kak dōwan a kə ngəmak Yesu winen Wan a Mbərom bay nà, a san bay nà, zek a Bəbay Mbərom awan. Aday dō sə təma Yesu winen Wan a Mbərom ite nà, a san nə zek a Bəbay Mbərom awan kutok.

²⁴ Kwanay nà, 'am a kwanay sə sləne kurre ataya nə, tē njahay à mível a kwanay inde. Kak 'am ataya inde à mível a kwanay inde cəna, kwanay dukwen mə japay aya tə Wan a Mbərom, aday tə Bəbay Mbərom a re. ²⁵ Aday dukwen, Yesu Almasihu a kə zlapak uko anan tə awan a inde. Way anahan a sə zlapak uko anan ata nà, anjad sifa sa ndav bay ata awan.

²⁶ Nə vindek ikwen ayak way anaya nà, anga aday kə bənen nga a kwanay pu dō sa njak kwanay ahay wa. ²⁷ Kwanay nà, Apasay a Yesu sə varak ikwen ata, inde à kwanay inde. Anga nan, ki gen anan may anà dō hinen sə đakak ikwen anan awan sabay. Apasay Cəncan ata i đakak ikwen anan way ahay fok. Aday dukwen way anahan sə đakak ikwen anan ataya nà, dídem aya awan, mungwalay uda ibay. Natiya awan, njihen kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu, kawa Apasay anahan sə đakak ikwen anan ata awan.

²⁸ Matanan, dəna uno ahay, njihen kwanay mə japay aya tə Yesu Almasihu hwiya, anga aday, pə luvon anahan saa may ata nà, dī jəjar bay, waray i gak uko pa 'am anahan sabay re. ²⁹ Kə sənən apan zle, Yesu Almasihu nà, winen dō dídek awan. Matanan, kuwaya dōwan a a ga nà, way dídek a cəna, winen wan a Mbərom.

3

Wan a Mbərom ahay

¹ Cen apan aday, Mbərom a pəlay mənuko tə mindel hus a sə ngamak uko wan anahan ahay. Anga nan, mənuko wan anahan ahay tə dídek a acəkan! Do sə daliyugo ahay ta san mənuko bay. Ta san Bəbay Mbərom bay, aday ta mba apan sa san mənuko wan anahan ahay bay re. ² Car uno ahay, həna nà, mənuko wan a Mbərom ahay. Aday dī i təra azanan pa 'am kəkəməw nà, da san fan bay. Əna da san zle, Yesu kə sak a may cəna, dī təra kawa winen awan, anga dī i canan azanan njək tə idē a mənuko nà, winen a uwek wanahan. ³ Dōwan a nà, winen apan i đəfan idē anà amay a Yesu Almasihu cəna, i gan nga anà zek à cəđan'a inde, anga Yesu winen dō cəncan awan.

⁴ Kuwaya dōwan a kə gak ines cəna, a vəze nə pə Mbərom, anga aga ines nà, avəze pə Mbərom awan. ⁵ Əna kə sənən apan zle, Yesu kə nak sa naa pəse anan ines pə dō ahay wa. Aday winen a nà, ines inde apan kwa mənjoek itəbay. ⁶ Anga nan kutok, dō mə japay a tə winen ataya nà, ti pərahan azar sa ga ines sabay. Aday dō sə pərahan azar sa ga ines cəna, kula kə canak anan itəbay, kə sənək anan itəbay re.

⁷ Dəna uno ahay, bənen nga a kwanay pu dō saa njak kwanay ahay wa. Do sa ta ga way dídek aya nà, winen dō dídek awan, kawa Yesu winen dō dídek a ata awan. ⁸ Aday dō sa ta ga ines ahay nà, winen dō ana Fakalaw, anga kwa pa sə adazlan ana daliyugo wa nà, Fakalaw winen dō sa ga ines way anahan. Anga nan kutok, Yesu a nay ahay nà, sa naa lize anan wa mer su way ana Fakalaw ataya awan. ⁹ Matanan, kuwaya dōwan a winen wan a Mbərom cəna, i pərahan azar sa ga ines sabay, anga 'am a Mbərom sa var ata nà, winen mə njahay a à mível anahan inde kawa zahav. I mba apan sa ga ines sabay, anga winen nà, kə tərak wan a Mbərom. ¹⁰ Natiya awan, dī mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anà wan a Mbərom ahay tə ana Fakalaw ahay nə kəkəməw? Do sa ga way dídek a bay nà, winen wan a Mbərom bay. Aday dō sə pəlay mərak ahay bay dukwen, winen wan a Mbərom bay re.

Asan zek su dō a Yesu ahay

¹¹ Matanan, 'am a kwanay a sə sləne kurre ata nà, həna: Sənen zek ahay. ¹² Kə sənen apan zle, Kaynu kə vədak anan mərak anahan Abel bəskol.* A vad anan nà, anga mer su way ana Abel nə lele, aday mbala anahan a bugol nə lelibay ata awan. Matanan, dđ təra kawa Kaynu bay. Winen nə dō ana Fakalaw.

¹³ Mərak uno ahay, dō sə daliyugo ahay tinen apan ti nak ikwen ide nà, â gak ikwen masuwayan bay. ¹⁴ Ana mənuko sə pəlay mərak ahay ata nà, a đakay anan, də takasak ahay à amac wa, da zlak à sifa inde. Əna dō sə pəlay mərak ahay itəbay ata nà, winen kə mbəđəkek ayak à amac inde vədəkka hwiya. ¹⁵ Dō sa nan ide anà mərak ahay nà, winen dō sa vad nga su dō re. Aday kə sənen apan zle, dō sa vad nga su dō nà, sifa sa ndav bay ata inde à winen ibay. ¹⁶ Asan zek nà, awan a maw? Way ata, đa san a zle, bina Yesu kə varak anan sifa anahan anga mənuko. Matanan, mənuko đukwen, varuko anan sifa a mənuko ahay anga mərak ahay ite re. ¹⁷ Izəne dō inde à wulen a kwanay winen zlile awan. Hinahibay kə canak anan anà mərak anahan à đəce inde, aday kə mak anan zek bay nà, ata asan zek a Mbərom inde à mivəl anahan acəkan đaw? ¹⁸ Dəna uno ahay, đđ pəlay dō ahay ta 'am vərre bay. Əna kuko atan anan asan zek a mənuko anà dō ahay ta sa man atan zek tə đidək awan.

¹⁹ Kak đa gak matanan nà, đi san mənuko nə dō sə đidəm ahay. Ata đi mba apan sə tavay pa 'am ana Mbərom, ajəjar inde sabay. ²⁰ Kwa abay â ga nà, mivəl a mənuko winen apan i mak uko anan mungok təkede nà, đa san zle, Mbərom nə winen məduwen awan, a zalay mivəl a mənuko ahay. Aday a san way a mənuko sa ga ahay zle fok. ²¹ Car uno ahay, kak mivəl a mənuko kə mak uko anan mungok pə awan ibay nà, ata đi mba apan sə tavan pa 'am à Mbərom, ajəjar inde sabay. ²² Aday way a mənuko saa cəce panan ataya fok, i varak uko anan, anga mənuko apan đi đəfan apan anà 'am anahan ahay ta sa ga nə way sa zlan à nga anà winen ahay kutok. ²³ Ihe, 'am a Mbərom sa jak uko ata nà, həna: Đəfuko nga pə sləmay a Yesu Almasihu wan anahan, aday sənuko zek à wulen a mənuko ahay inde lele, kawa anahan sa jak uko ata awan. ²⁴ Aday dōwan a kə đəfak anan apan anà 'am a Mbərom ma ja ataya nà, winen kə japak tə Mbərom, aday Mbərom kə japak tə winen kutok re. Aday đi san Mbərom kə japak tə mənuko nà, anga Apasay anahan a sə varak uko ata awan.

4

Agəzla anan dō a Yesu ahay pi zek wa tə ana Fakalaw ahay

¹ Car uno ahay, kə sa đəfen nga pa 'am su dō sa jəka: «Manay nà, Apasay a Mbərom inde à mivəl a manay ahay» ataya fok bay. Əna, bənen nga a kwanay pə tinen wa adəka bugol nə lele. Cen patan wa mazan aday. Kak Apasay a Mbərom inde à mivəl a tinen ahay acəkan, kabay awan inde à mivəl a tinen ahay ibay cəna, sənen atan aday. Na ja matanan ata nà, anga dō maja'am mungwalay aya inde həna bayak a kwa aha fok. ² Natiya, həna ki sənen atan dō sa jəka Apasay a Mbərom inde à mivəl a tinen ataya nə kəkəməw? Ki sənen atan aday nà, pa 'am a tinen aya wa. Dōwan a kə jak, Yesu Almasihu a dazay ahay à mburom wa, kə tərak dō tə sluwed si zek a nà, ata winen Apasay a Mbərom inde à mivəl anahan acəkan. ³ Əna dō sa ngam sa ja matana itəbay ataya nà, Apasay a Mbərom inde à mivəl a tinen itəbay. Aday tinen nà, apasay ana dō manidə a Yesu inde à mivəl a tinen ahay. Kwanay nà, kə sənen pa 'am ata zle coy. Dō manidə a Yesu ata, i nay ahay mba, əna həna ata đukwen, winen inde pə daliyugo coy.

⁴ Dəna uno ahay, kwanay nà, wan a Mbərom ahay, aday kə pəken atan waray i ide anà dō maja'am mungwalay ataya awan. Kə pəken atan waray i ide inde nà, anga Apasay a Mbərom a à mivəl a kwanay inde ata, a zalan atan məgala à nga wa anà apasay ana dō manidə winen pə daliyugo həna ata awan. ⁵ Dō maja'am mungwalay ataya nà, tinen dō sə daliyugo ahay. Ta ja nà, 'am su dō sə daliyugo ahay, aday dō sə daliyugo ahay tinen apan ti slənen atan anan 'am a tinen ahay lele. ⁶ Mənuko bugol nà, wan a Mbərom ahay. Aday dō sa san Mbərom nà, a pak sləmay pa 'am a mənuko. Əna dō sa san Mbərom bay

* 3:12 Ca pə Laataanooji 4.8.

ahay nà, ti slènek uko anan 'am a mənuko ahay itəbay. Matana awan, di mba apan sə gəzlan alay pi zek wa anà Apasay a Mbərom, tə apasay ana Fakalaw a kutok.

Asan zek a Mbərom

⁷ Car uno ahay, pəluko zek ahay lele, anga asan zek a aday nà, way a Mbərom. Dowan a kə pəlak dō nà, winen wan a Mbərom, aday a san Mbərom zle re. ⁸ Dowan a aday a pəlay dō itəbay ata nà, winen a san Mbərom bay. Anga Mbərom nà, winen asan zek. ⁹ Winen a a kak uko anan ahay asan zek anahan a aday nà, kəkəməw? A kak uko anan ahay nà, natiya: A slənay anan ahay Wan anahan mənəduwel a pə daliyugo, anga aday dā njad anan sifa ta Wan ata awan. ¹⁰ Asan zek a nà, awan a maw? Asan zek a nà: Mənuko dā lah sə pəlay Mbərom pa 'am bay, əna Mbərom a lah sə pəlay mənuko bugol. A slənay anan ahay Wan anahan, aday Wan ata kə varak anan sifa anahan anga sə pəsek uko anan ines a mənuko ahay.

¹¹ Car uno ahay, Mbərom kə pəlak nuko. Matana nà, mənuko dukwen pəluko zek ahay lele ite. ¹² Mbərom a nà, kula dōwan kə canak anan bay. Əna kak dā pəlak zek ahay nà, wita a dəkay anan nə Mbərom winen inde à mivél a mənuko ahay inde. Ata, asan zek ana Mbərom a à mivél a mənuko inde ata, kà gak mer su way kawa sa zlan à nga anà Mbərom awan.

¹³ Mbərom kə varak uko ahay Apasay anahan. Anga nan həna dā san zle, winen kə japak tə mənuko, aday mənuko dukwen dā japak tə winen ite re. ¹⁴ Bəbay a nuko Mbərom kə slənak anan ahay wan anahan pə daliyugo, sa naa tam anan dō ahay. Manay nà, mə canak anan, aday ma jak ikwen anan ayak həna tə dīdēm a nà, 'am ata awan. ¹⁵ Dowan a kà jak Yesu nà, Wan a Mbərom acəkan nà, ata Mbərom kə japak tə winen aday winen dukwen kə japak tə Mbərom a ite re. ¹⁶ Manay ma san zle, Mbərom nà, asan zek. Mə dəkaf nga pə asan zek anahan ata awan.

Natiya, asan zek nà, way a Mbərom. Dō sa san dō nà, winen kə japak tə Mbərom, aday Mbərom kə japak tə winen a ite re. ¹⁷ Kak asan zek a Mbərom a à mənuko inde ata, kà gak mer su way tə dīdēm a nà, ata pə luvon anahan saa gak uko sariya ata nə dī jəjar sabay. Dī jəjar sabay ata nà, angamaw? Anga anjahay a mənuko həna pə daliyugo ata nà, winen kawa anjahay ana Yesu Almasihu awan. ¹⁸ Kak asan zek a Mbərom winen à mivél a mənuko inde nà, ajəjar i njad uda man sabay. Anga kak asan zek a à mivél a mənuko inde ata kà gak mer su way tə dīdēm a nà, i rəzlay anan ahay ajəjar à mivél wa. Bina, way sə jəjar anan dō nà, sariya a Mbərom. Natiya kutok, dō kà sak a jəjar nà, ata anga asan zek a Mbərom a à winen inde ata dukwen, kə ndəvak anan mer su way anahan fan bay.

¹⁹ Mənuko dā pəlay dō nà, anga Mbərom a kə lahak sə pəlay mənuko pa 'am aday. ²⁰ Dowan a kà jak: «Nə pəlay Mbərom» aday cəkəbay winen apan i nan idē anà mərak ahay nà, ata a gad mungwalay. Anga, a canan anà mərak anahan zle, Mbərom nà, kula kə canak anan itəbay. Kə pəlak a mərak anahan a aday a canan zle ata bay nà, i jəka a pəlay Mbərom nə kəkəməw? ²¹ Aday asa, Yesu a jak uko nà: Dowan a kə pəlak Mbərom nà, təktek i pəlay mərak ahay re.

5

Adəf nga pə Yesu Almasihu, Wan a Mbərom

¹ Kuwaya kə dəkaf nga pə Yesu, winen Almasihu nà, dōwan ata kə tərak wan ana Mbərom coy. Dowan a kə pəlak anan Bəbay Mbərom nà, i pəlay anan wan anahan ahay re. ² Dī san sa jəka, dā pəlay wan ana Mbərom ahay nə kəkəməw? Dī san anan ta sə pəlay Mbərom, aday ta sə dəkaf anan anà 'am anahan ahay. ³ Apəlay Mbərom a aday nà, adəkaf anan anà 'am anahan aya awan. Adəkaf anan anà 'am anahan aya dukwen, a da 'am bay, ⁴ anga dō kə tərak wan a Mbərom nà, məgala anahan inde sə mbasay pə way sə daliyugo ahay. Dī mba apan sə mbasay pə way sə daliyugo aya nà, anga dā dəkaf nga pə Yesu Almasihu ata awan. ⁵ Saa mba apan sə mbasay pə way sə daliyugo a aday nə wayaw? Saa mba apan kərtek nà, si dō sa dəkaf nga pə Yesu aday kə sənək anan winen nə Wan a Mbərom a re ata awan.

Way ahay sə dākay anan Yesu nə Wan a Mbərom ata awan

⁶ Yesu Almasihu a nay nà, tə a'am sə baptisma anahan, aday tə mez sə amac anahan. A nay tə a'am sə baptisma cəna coy bay, əna tə a'am sə baptisma anahan aday tə mez sə amac anahan re. Aday sə side didek sə way ataya nà, Apasay a Mbərom awan, anga Apasay ata nà, a dākay anan nə didek sə way ahay. ⁷ Way ahay inde həna maakan nà, tə dākay anan nà, Yesu, winen Wan a Mbərom. ⁸ Way a maakan ataya nə həna: Apasay a Mbərom, a'am, aday mez. Aday dukwen, maakan a tinen a fok, 'am a tinen a nə kərtek. ⁹ Do ahay ta gak uko side dukwen nà, da daf apan nga re. Aday side a Mbərom sa ga nà, a zalay sə do ahay adəka bugol bidaw? Aday sa ga side pə Wan anahan nà, zek a Mbərom awan. ¹⁰ Dowan kə dafak nga pa Wan a Mbərom nà, kə təmahak side a Mbərom à mivél anahan inde. Dowan a kə təmahak side a Mbərom bay cəna, ata pə winen nà, Mbərom nə do sə mungwalay, anga dōwan ata kə təmahak side a Mbərom sa ga pə Wan anahan ata bay. ¹¹ Side ata nà, həna: Mbərom kə varak uko sifa sa ndav bay ata tə alay a wan anahan. ¹² Dowan kə təmahak Wan a Mbərom nà, kə njadək sifa ata awan. Aday dōwan a kə təmahak anan bay ite nà, kə njadək sifa ata bay.

Sifa sa ndav bay ata awan

¹³ Nə vindek ikwen ayak 'am a anan nà, anà kwanay do sa daf nga pa Wan a Mbərom ataya awan. Nə vindek ikwen ayak, anga aday kə sənən tə didek a nà, kwanay kə njiden sifa sa ndav bay ata coy. ¹⁴ Di ga amboh pa 'am a Mbərom nà, də jəjar bay, anga da san zle, kak də cəcihen way pə Mbərom wa kawa sa zlan à nga à winen a nà, i slənek uko anan. ¹⁵ Aday kak da san apan zle, way a mənuko sə cəce panan ataya, i slənek uko anan nà, da san zle, i varak uko anan way a nuko sə cəce panan ataya fok acəkan.

¹⁶ Kak dōwan a kə canak anan anà mərak anahan inde winen apan i ga ines, aday ines ata i zla anan à amac inde bay nà, à ga amboh anga winen. Ata Mbərom i varan sifa anà mərak anahan ata kutok. I ga amboh nà, anga ines a aday i zla anan do ahay à amac inde bay ata dəkdek. Na ja matana ata nà, anga ines hinen inde nə a zla anan do ahay à amac inde. Əna na jak gen amboh anga ines ata bay. ¹⁷ Asəder a wura wura fok cəna, ines. Əna ines ahay fok nà, ta zla anan do à amac inde bay.

¹⁸ Da san apan zle, do kə tərak wan ana Mbərom nà, i pərahan azar sa ga ines ahay sabay, anga Yesu, Wan a Mbərom, winen apan i ba anan. Natiya Fakalaw dukwen i mba apan sə fakan alay sabay re.

¹⁹ Da san apan zle hwiya, mənuko nà, wan a Mbərom ahay, aday do sə daliyugo ahay fok nà, tinen à alay ana Fakalaw inde mba. ²⁰ Da san apan zle hwiya re, Wan a Mbərom kə nak ahay, kə varak uko məgala sa san anan Mbərom, winen do didek awan. Natiya, Mbərom nà, do didek awan, də tərak do anahan ahay bina də japak tə Wan anahan Yesu Almasihu. Yesu nà, winen nə Mbərom a didek awan, winen do sa var sifa sa ndav bay ata re.

²¹ Dəna uno ahay, bənen nga a kwanay pə pəra ahay wa.

Derewel ana Yuhana

Sə vinde mə slala cew awan
Ađakay way pə deftere a anan

Yuhana a vinden ayak derewel a anan nà, anà dō a Yesu ahay à egliz a inde. A varan atan mēgala sə pəlay zek ahay à wulen a tinen inde, aday a đakan atan anan dō sə mungwalay ahay tinen inde à wulen a tinen.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-3)

Ađəfan apan anà didek (4-13)

Yuhana a jan 'am anà dō sə egliz ahay

¹ Nen Yuhana dō maced awan, nə vindek ayak anakiken, uwar a Mbərom sə walay anan ata, aday anà gwaslay anak a nen sə pəlay atan tə didek a ataya re. Sə pəlay kwanay nə nen dəkdek bay, əna dō sa san didek a Mbərom ahay fok, tə pəlay kwanay re. ² Nə pəlay kwanay aday nà, anga didek ata winen à mivel a nuko inde həna, aday i njahay uda sə coy.

³ Bəbay a nuko Mbərom tə Yesu Almasihu, wan anahan, t̄a gak uko sumor a tinen, đā gan atan i zek wa lele, t̄a varak uko anjahay zay. Way ataya ti t̄arak uko anà mənuko dō sə pərahan azar anà didek a Mbərom, tə asan zek anahan ata awan.

Sənen zek ahay lele

⁴ Nə taslak mivel bayak a tə mindel, anga nə slənek sa jəka gwaslay anak ahay inde əngal nə tə pərahan azar anà didek a Mbərom, kawa ana Mbərom sa jak uko ata awan. ⁵ Matanan kutok mazar uno, way a nen sə vindek ayak həna ata nà, way wiya pə iken bay. Kə slənek anan kwa həna kabay. Na ja nà, 'am k̄ortek a hwiya: Sənuko zek ahay. ⁶ Da gak matanan cəna, a nan sa ja nə đə đəfak anan apan anà 'am a Mbərom a mə baslay ataya kutok, anga Mbərom a ja nà: «Sənen zek ahay lele.» Wita nə 'am a kwanay sə sləne kurre ata awan.

Do sə tətak anan way mungwalay aya awan

⁷ Na ja matanan ata nà, anga dō sə mungwalay ahay inde həna pə daliyugo bayak awan. Tinen tə ngəmak 'am a sa jəka Yesu Almasihu nà, k̄ə t̄arak dō zənzen a acəkan ata itəbay. Do matanan ataya nà, tinen dō sə mungwalay ahay, aday dō manidə ana Yesu ahay kutok. ⁸ Anga nan kutok, na wa, gen anan nga anà zek lele. Bina ki sa lizen anan magwagway si mer su way a manay à wulen a kwanay ata awan. Abay ki ben sə təma nə magwagway a kwanay ahay ite asanaw?

⁹ Sənen anan aday nà, kak dōwan a k̄ə p̄erahak anan azar anà atətak way ana Almasihu sə tətakak uko anan ata bay, aday k̄ə zluwek pə cəved anahan wa nà, winen k̄ə japak tə Mbərom a bay. Əna dō aday winen nə pac pac a p̄rahan azar anà cəved sə atətak way ana Almasihu nà, winen k̄ə japak tə Mbərom aday tə wan anahan Yesu Almasihu a re.

¹⁰ Dōwan a k̄ə sak a zlak ayak əga kwanay aday a đakak ikwen anan nə atətak way mbala Almasihu bay cəna, k̄ə t̄əmihen anan əga kwanay bay. K̄a sa viren anan alay anga sa jan 'am a bay jiga awan. ¹¹ Anga dōwan a k̄ə sak a jan 'am cəna, ata tə japak tə winen à huwan anahan a sa ga ata inde re.

Andav sa 'am ahay

¹² Way ahay inde bayak a uno sa jak ikwen ayak. Əna u no sə vinde anan avavinde à derewel inde bay. U no ađəka həna nà, sa zlak ayak əga kwanay awan. Ata đī ja anan 'am ata i ide inde i ide inde, aday ata ataslay mivel a mənuko ahay t̄a rah wa lele.

¹³ Do sə egliz a Mbərom sə walay anan à man a anan anaya ta jak anak ayak 'am.

Derewel ana Yuhana

Sə vinde mə slala maakan awan
Ađakay way pə deftere a anan

Yuhana a vinde derewel a anan nà, anà car anahan inde tə ngaman Gayus, winen dō sə lavan nga anà egliz. A vinden ayak nà, anga dōwan a inde tə ngaman Diyotrefes, winen apan i gəzla dō ahay pi zek wa à egliz inde.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-2)

Atə Diyotrefes tə Demetriyus (3-15)

Yuhana a jan 'am anà Gayus

¹ Nen Yuhana dō məced awan, nə vindek ayak anakiken Gayus, iken car uno, nen sə pəlay tə didek ata awan.

² Car uno, na ga amboh nà, way ahay fok tâ zlak lele aday kê njahay iken gədan a hwiya, kawa mivél anak pa 'am a Mbərom nə zay ata awan.

Yuhana a həran nga anà Gayus

³ Nə taslak mivél tə iken bayan a anga mərak ahay ta taa nay, tu jo nà, 'am anak awan. Tu jo nà, kə rəzlek anan ahay à nga wa lele sə tavay pə didek wanahan. Aday həna dukwen iken apan ki rəzlen à nga wa hwiya matana re. ⁴ Nə slənek gwaslay uno ahay tinen mə tavay aya à cəved sə didek inde cəna, a tuslo anan mivél, abay awan a saa tuslo anan mivél sə zalay way ata nà, inde sabay.

⁵ Car uno, iken kə rəzlen à nga wa anà 'am sa man zek anà mərak ahay lele tə mindel. Kwa â ga nà, ka san mərak ataya bay dukwen, ka man atan zek re. ⁶ Dō a iken sa man atan zek ataya ta nay ike à man a anan, tə təkərek 'am sə asan zek anak ata anà mərak ahay à man a ana awan. Həna ata dukwen, man atan zek tə dala sə cəved, kawa sa zlan à nga a Mbərom. ⁷ Tə slabak agay wa nà, anga mer su way ana Yesu Almasihu. Ta zla nə mənəjana sə təma way pu dō sə pəra ahay wa. ⁸ Anga nan kutok, mənuko dō ana Yesu Almasihu aya nà, təmahuko anan dō matana ataya nə lele. Ata kutok i təra da ga mer su way pə kərtek a tə tinen anga didek a Mbərom.

Atə Diyotrefes tə Demetriyus

⁹ Nə vindek anan ayak derewel anà dō a Yesu ahay àga iken ata hinen inde, əna Diyotrefes, dō sə pəlay cəved sə təra dō məduwen ata, winen a nan sə sləne 'am uno itəbay. ¹⁰ Anga nan, na sak a zlak ayak nà, ni đakay anan way anahan a sa ga lelibay ataya fok, kawa anahan a sa gad upo mungwalay ataya awan nà, na. Way ata adəka cəna coy bay, a ngam sə təma mərak ahay àga winen itəbay re. Aday winen apan i gafan 'am anà dō aday tinen ta ga lele sə təma mərak ahay àga tinen ataya asa. Aday a razl atan à wulen sə dō ahay wa.

¹¹ Car uno, kê pərahan azar anà azla su dō huwan aya ata bay, əna pərahan azar həna adəka nà, anà azla su dō lele aya awan, anga dō sa ga way lele aya nə tinen wan a Mbərom ahay. Aday dō sa taa ga nə way sə huwan ahay ite dukwen, tinen tə sənək Mbərom bay.

¹² Demetriyus ite nà, kuwaya a həran nga. Azla anahan didek ata dukwen a həran nga re. Manay dukwen, mə həran nga nə matana awan. Aday ka san zle, ma ja nà, 'am didek aya awan.

Andav sa 'am ahay

¹³ Way ahay inde bayak a u no sa jak ikwen ayak. Əna u no sə vinde anan avavinde à derewel inde bay. ¹⁴ U no adəka nà, nə canak həna bəse. Kak i ga zek nà, ata đi ja anan 'am ata i ide inde i ide inde kutok.

¹⁵ Zay a Mbërom â tərak. Car anak a sa man a anan ataya ta jak anak ayak 'am lele fok. Jan 'am anà car a mənuko ahay fok kərtek tə kərtek.

Derewel ana Yuda

Sə vinde ata awan

Adakay way pə deftere a anan

Yuda a vinde derewel a anan nà, anga dō sə tətak way mungwalay aya tinen inde à wulen ana dō a Yesu ahay. Miter a mungwalay ataya ta ja nà, dō zənnen a i mba apan sa ga ines kawa sa nan, anga Mbərom i pəsen anan. Yuda a dakan atan anan ayak wurwer sə tavan anà dō sə mungwalay ataya awan.

Nga sa 'am ahay

Aja 'am (1-2)

Wurwer sə tavan anà dō sə mungwalay ahay (3-25)

Aja 'am

¹ Sə vindek ikwen ayak derewel a anan nà, nen Yuda. Nen dō si mer su way ana Yesu Almasihu, aday nen mərak ana Yakuba re. Nə vindek ikwen ayak nà, anà kwanay dō a Mbərom sə ngamay ataya awan. Aday dukwen Mbərom, Bəbay a nuko, a pəlay kwanay, winen apan i ba kwanay anga Yesu Almasihu. ² Mbərom à zəga anan sa gak ikwen sumor, sə varak ikwen zay anahan aday à zəgahak ikwen anan asan zek anahan re.

Sariya pu dō sə tətakan anan 'am sə mungwalay anà dō ahay

³ Mərak uno ahay, abay na gak anan may sə vindek ikwen ayak pə 'am sə sifa a mənuko sa njad ata nà, kwa həna kabay. Əna bəlaray kə njahak upo həna sə vindek ikwen ayak tə guzlgozl a kutok. Anga u no sə varak ikwen ayak məgala sə rəzlen à nga wa anà way a mənuko sa daf apan nga ata awan. Way a mənuko sa daf apan nga ata nà, ba Mbərom kə varak anan anan anà dō anahan ahay sə coy.

⁴ Nə vindek ikwen ayak tə guzlgozl ata nà, anga dō sa san Mbərom bay ahay tə ləlakak ayak zek à wulen a kwanay inde. Tinen apan ti nes anan 'am sə sumor a Mbərom sa ga anga dō ahay ata awan. Ta jan anà dō ahay nà, Mbərom kə varak uko cəved sa ga ines kawa ana mənuko sa gan may. Aday dō ataya dukwen, tə mbəsakak sə bənan à 'am wa anà Yesu Almasihu, winen kərtek Bahay a mənuko ata re. Deftere a Mbərom kà jak pə sariya a tinen a kwakwa coy.

⁵ Natiya kutok, u no bayiken pə way aya həna nen apan ni mak ikwen anan ayak à sləmay inde ata aday. Kwakwa ata nà, ba Mbərom kə təmak anan ahay dō sə Isəra'ila ahay à Misra wa bidaw? Əna pə dəba anahan a wa dukwen, Mbərom a kə lizek anan azar su dō a tinen aya awan, anga tə təmahak 'am anahan sabay.* ⁶ Ənga, bayiken pə maslay a Mbərom ahay aday re. Azar a tinen aya tə jənan pə 'am à Mbərom, tə dəfak anan apan anà Mbərom sabay. Aday maslay a Mbərom ataya, tə mbəsakak ayak man sə njahay a tinen lele ata awan. Natiya awan, Mbərom kə dərzlak atan mə jaway aya i ide zənnen a inde. Aday tinen apan ti ba luvon a Mbərom saa gan atan sariya pə luvon ana daliyugo saa ndav ata awan. ⁷ Asa, bayiken pə ləbara sə Sodoma tə Gomora aday tə wulen su doh a sa mban atan ataya awan aday.† Dō sə wulen su doh ataya ta ga nə way lelibay aya kawa maslay a Mbərom ataya re. Tinen aday nà, tə nahay nə tə dō ahay so, aday kawa dō zənnen aya sabay re. Anga nan, Mbərom kə lizek atan tə uko. Natiya, à alay a daliyugo i ndav nà, i təra matanan re. Mbərom i gan sariya anà dō ahay tə uko sə mbacay itəbay ata awan.

⁸ Matana awan, dō sə ləlakak ayak zek à wulen a kwanay inde ataya, ta ga dukwen way lelibay aya kawa su dō ataya re. Cəen sə zəbay lelibay aya winen apan i zəban atan. Anga nan, ta ga nà, way sə ubor si zek a tinen ahay. Tə kədəy anan məgala a Mbərom, aday tinen apan ti gənan anà maslay a Mbərom ahay re. ⁹ Minje nà, dō sə ləvan nga anà

* 1:5 Ca pə Limle 14. † 1:7 Ca pə Laataanooji 19.1-26.

maslay a Mbərom ahay inde tə ngaman Mikayel, winen dukwen kà gak kawa ana tinen ata bay re asanaw? Kwakwa ata nà, tə tere tə Fakalaw pə məsinde a Musa, saa gəba anan nə wayaw ata awan.‡ Aya əna, Mikayel kə ngəmak sə gənahan anga sa gan sariya anà Fakalaw bay re. A jan adəka nà: «Mbərom â gak sariya anahan!» cəna coy. ¹⁰ Aka aday dō a ataya ta ma nga adəka nə sə gənahan anà way a aday tinen a ta san bay ataya awan. Tinen nà, kawa way sə kibe ahay ta san awan bay. Ta ga nà, way sa zlan à nga anà sluwed si zek a tinen ahay vərre. Way ataya ti man atan zek nà, sə lize atan sə coy awan.

¹¹ Wawayah! Alize wura a tinen ata anaw? Wuna wuna! Ta mba apan sa ba anan nga a tinen pə ines ahay wa bay, kawa Kaynu ata re.§ Tə njəkak anan dō ahay sa ga ines aday sa njad anan dala, kawa Balama sa ga kwakwa ata asa.* Tə kədəy anan məgala su dō, kawa ana Kore, winen sə kədəy anan məgala ana Musa ata awan.† Anga nan, ti lize fok, kawa Kore ata re.

¹² À alay a ki pen way pə tuwez nà, tinen à wulen a kwanay inde nə, kawa way mənjadak aya awan. Tinen a aday nà, dō sə kutov ahay, əna a gan atan waray bay. Tə bayak nà, si pə kutov a tinen a dəkdek. Tinen kawa matapasl sə iven, mburom a zəbay vegege, əna mad a tan 'am sawayah, aday iven a ga sabay ata awan. Ta ga minje tə dədazl si sé sə wahay wan bay ata awan. Asa ta ga minje tə dədazl si sé, mad sə ndaha anan pəreh, aday a kuray sokok sə coy ata awan. ¹³ Tinen kawa zəlaka sə dəlos anan a'am sə zylinder ata awan. Mer su way a tinen dukwen kawa məsugurndolon sə a'am sə mbəsak mədərəsəsan pa 'am məgugujuje ata re. Asa, ta ga minje tə mawuzlawazl ma mac aya aday sə gucey ahay à məndak ataya awan. Natiya tə mbəsakak ayak man a Mbərom sə varan atan ata awan. Mbərom a dukwen kə lavak atan anan zek anà dō ataya, i ide zənzen a inde sə njahay uda sə coy awan.

¹⁴ Kə njahak həna bayak a dukwen, Anuhu, məgije ana Adama mə slala cuwbe awan, a dakay anan sariya ana dō ataya awan, a wa: «Kagasl, Mbərom Fetek winen apan i nay ahay tə maslay anahan ahay dəfasasa, tə baslay zek bay. ¹⁵ Ti nay ahay saa gan sariya anà dō sə daliyugo ahay fok. Ata, Mbərom i ban anan dō sa nan ide ahay fok à sariya ata inde. I ban atan nà, anga mer su way a tinen sa ga aday sa nan anan ide anà Mbərom ata awan, aday anga 'am a tinen sa ja apan lelibay ataya re.» ¹⁶ Dō ataya nà, tə njahay nə sə gungwaz awan hway apan. Tinen apan ti yam pi zek, aday tə pərahan azar anà ubor si zek a tinen ahay hwiya re. Tinen apan ti həran nga i zek re. Tinen apan ti ran mindel anà dō ahay ta sə varan atan zlangar aday sa njad patan wa way.

Yuda a varan məgala anà dō sə bayak nga ahay

¹⁷ Mərak uno ahay, kwanay a adəka nà, bayiken pa 'am ana dō maslan ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko ataya, tinen sa jak ikwen kurre, pə way sa naa təra ataya aday. ¹⁸ Ta taa ja nà: «Zukwa daliyugo i sa ndav nà, dō ahay inde ti nay ahay sə təra kwanay à məndak. Tinen aday nà, ta san Mbərom bay, aday tə pərahan azar nà, anà way sə ubor si zek a tinen ahay dəkdek.» ¹⁹ Matanan, sə gəzla anan dō ahay pi zek wa tə mawrasan dukwen, tinen awan. Abayak nga a tinen aya nə pə way sə daliyugo ahay, anga Apasay a Mbərom dukwen inde à mivəl a tinen ibay re.

²⁰ Mərak uno ahay, kwanay nà, viren anan məgala i zek ahay sə jəra anan adaf nga a kwanay pə way sa nay ahay à Mbərom wa ataya awan. Gen amboh nə tə məgala sə Apasay Cəncan awan. ²¹ Mbərom a pəlay kwanay. Anga nan, ka si zlen dəren pə asan zek anahan wa ta sa ga way lelibay aya bay. Dəfen anan ide anà luvon a Yesu Almasihu, Bahay a mənuko, saa gak ikwen sumor ta sə varak ikwen sifa sa ndav bay ata awan. ²² Dō sa zla zazan zazan à adaf nga a tinen ahay inde pə Mbərom ata nà, t̄a gak ikwen i zek wa ite. ²³ Bayiken patan sə təmay atan ahay à sariya saa zla atan uko inde ata wa. Dō azar aya dukwen t̄a gak ikwen i zek wa ite re. Əna gan anan nga i zek a kwanay ahay lele, anga aday ines a tinen aya â saa zəvak ikwen à kwanay a bay.

‡ 1:9 Yuda a ja nà, pə ləbara aday winen à Deftere inde bay. § 1:11 Ca pə Laataanooji 4.1-16.

* 1:11 Ca pə Limle 31.16. † 1:11 Ca pə Limle 16.1-35.

Həruko anan nga à Mbərom

²⁴Həruko anan nga à Mbərom. Winen i mba apan sa ba kwanay aday kê slihen à cəved anahan wa bay. Winen i mba apan sə banay anan ines a kwanay ahay lele cədan'a. Natiya nə ki tiven pa 'am sə mazlaḅ anahan tə ataslay mivel awan. ²⁵Həruko anan nga, anga winen Mbərom kərtek coy. Sa tam mənuko tə alay ana Yesu Almasihu, Bahay a mənuko dükwen, winen awan. Do ahay fok tê həran nga lele. Tê san a nà, winen do sə mazlaḅ, winen Ba Məgala. Tê san gədan anahan re, aday tē san dükwen winen Bahay Məduwen awan. Â təra matanan, kwa pa sə dazlan ana daliyugo, kwa həna, aday kwa azanan pa 'am re. Amen!

Cœn Sê zûbay ana Yuhana

Adakay way pè deftere a anan

Sê vinde anan deftere a anan nà, Yuhana dō maslan a Yesu ata awan. A vinde anan nà, à alay a dō a Yesu ahay tinen à dāce inde anga dō ahay tinen apan ti ga atan alay ata awan. Yuhana a vinde nà, way anahan sê canan Mbərom a kan anan à cœn sê zûbay inde ataya awan. Deftere a anan a dakay anan nà, way saa tēra à alay a daliyugo i saa ndav ataya awan. À andav inde nà, Yesu kè mbasak pə Fakalaw, aday kè ndakak daliyugo wiya awan, bagəbaga mburom wiya re, aday Mbərom i njahay uda tu dō anahan ahay pa sê viyviya awan.

Nga sa 'am ahay

Adazlan anahan awan (1.1-8)

Adakay way anga egliz ahay cuwbe ataya awan (1.9 - 3.22)

Atə Mbərom ta wan sê tēman (4.1 - 5.14)

Ti kwahak anan mətətək ahay cuwbe (6.1 - 8.5)

Ti fa məzləzlilen ahay cuwbe (8.6 - 11.19)

Do manidē a Mbərom ahay (12.1 - 13.18)

Sariya a Mbərom (14.1 - 16.21)

Mbərom a mbasay pu dō manidē anahan ahay (17.1 - 20.15)

Mbərom a ndakay way wiya aya miza awan (21.1 - 22.6)

Andav sa 'am ahay (22.7-21)

Adazlan anahan awan

¹ Way ana Yesu Almasihu sa ka anan ataya nà, tinen hēna. Mbərom a jan anà Yesu à kan anan anà dō si mer su way anahan ahay, aday tã san anan way a sa naa tēra bəse ataya awan. Anga nan kutok, Yesu Almasihu a slənay ahay maslay a Mbərom sa kan anan way a anaya awan, anà Yuhana, dō si mer su way anahan. ² Natiya awan, Yuhana a side anan pa 'am sê dō ahay, way anahan sê canan ataya fok tē didem awan. Kawa sa ja nà, a təkər anan 'am a Mbərom, tē way ana Yesu Almasihu sê dakay anan ataya fok.

³ Mbərom i daf alay sê mazlaḅ anahan pu dō sê jinge anan 'am a anan pa 'am sê dō ahay ata awan. I daf alay sê mazlaḅ anahan pu dō sa pak sləmay pa 'am a anan aday sa daf apan nga ata re. Anga alay ana way ataya i tēra ata nà, i sla hēna bəse coy.

Yuhana a jan ayak 'am anà egliz sê wulen su doh ahay cuwbe

⁴⁻⁵ Sê vindek ayak 'am a anan nà, nen Yuhana. Na jan ayak 'am anà egliz ahay cuwbe pə daliyugo sê Aziya.

Sumor a Mbərom tē zay anahan à ga inde təkwanay a fok. Atə Yesu Almasihu tē apasay ahay cuwbe tinen mə njahay a pa 'am a Mbərom ataya dukwen, tē varak ikwen asan zek tē zay a tinen re.

Mbərom nà, winen inde kwa hēna kabay, winen inde hēna, aday azana pa 'am dukwen, winen a re.

Yesu Almasihu nà, dō sê side didem awan. Winen dō sê lahan pa 'am anà dō ahay sê slabakay à məkə wa, aday winen dukwen Bahay a pa nga sê bahay sê daliyugo ahay fok. Winen dukwen a pəlay mənuko. Anga nan, kè məkək anga mənuko re. Tē mez anahan, a tēmay ahay mənuko i ines a mənuko ahay wa. ⁶ A tēra mənuko, dō anahan ahay à bahay anahan inde. A tēra mənuko dō sa gan mer su way anà Bəbay anahan Mbərom. Dō ahay fok tē hēran nga anga mazlaḅ anahan tē mēgala anahan pa sê viyviya awan. Amen!

⁷ Cen idē à mburom! Yesu nà, i nay ahay à matapasl inde. Dō ahay fok, ti canan tē idē a tinen, aday kwa dō sa ndaz anan ataya dukwen ti i canan tē idē a tinen ahay re. Zahav sê dō ahay pə daliyugo ahay fok ti yiman. Acəkan. Amen!

⁸ Bahay Mbərom, Ba Mēgala, a ja nà: «Sê dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dukwen, nen a re.»

Mbërom nà, winen inde kwa hëna kabay, winen inde hëna, aday azana pa 'am dukwen, winen a re.

Yuhana a canan anà Yesu kawa i cœn sə zubbay inde

⁹ Nen nê Yuhana, mërak a kwanay. Nen dukwen më japay tê Yesu nà, kawa kwanay a fok. Mbërom a ga puko bahay nê pë kërtek awan. Natiya na ga dâce anga 'am a Mbërom dukwen kawa kwanay awan, di sœmen dukwen pë kërtek a re.

Nen, nê wazay anan 'am a Mbërom. Nê têtakan anan lëbara ana Yesu anà dō ahay. Anga nan kutok asanaw nà, ta ban nen, tê dáfay ahay nen à Patmos, ù kon a à mamasl sê a'am inde ata awan.

¹⁰ Apasay Cœncan a a nay ahay upo, pac sê Zlaba a inde. Aday dundo a ndëray ahay à dëba uno wa, kawa mëzlëzilen. ¹¹ 'Am a a ndëray à dundo ata wa, a wa: «Way a iken saa canan ata nà, vinde anan pë dërewel, aday slan anan anà egliz ahay cuwbe: à Efesus, à Samirna, à Përgam, à Tiyatira, à Sardis, à Filadelfiya, aday à Lawdikiya.»

¹² Nê slëne anan cœna, nê mbëda 'am aday ni ca pë dōwan a su jo ahay 'am ata awan, nê canan nà, anà lalam ahay ma daf aya pë way ahay cuwbe, më ndakay aya dukwen tê gura. ¹³ Nê canan anà awan a inde, winen kawa dō, à wulen sê way sa daf lalam ataya inde re. Zana anahan pi zek kawa rëkot hus pë gudëba, aday winen ma ban dëginëgine a hërap tê maslërapa sê gura. ¹⁴ Sibœk sa nga anahan a ca kawa gugumay herre. Ide anahan ahay ta dav nê kawa miresl sê uko. ¹⁵ Saray anahan ahay dukwen ta dav kawa ndëfëre më gëbay a ù uko wa ata awan. A ja 'am dukwen, a ndar kawa zëlaka sê dazay à zinder pë pëkerad ata awan. ¹⁶ Dōwan ata nà, mawuzlawazl ahay cuwbe inde à alay puway anahan, maslalam ma pa awan, a zlëray ahay à 'am anahan wa mbeet. Ide anahan a dav nê kawa pac sa dav man ipec ata awan.

¹⁷ Nê canan cœna, nê slahay duboz pa 'am anahan, kawa nen ma mac awan, œna a daf upo alay puway, u jo: «Kê jëjar bay! Sê dazlan anà way ahay fok nà, nen awan, aday saa ndav anan way ahay fok dukwen, nen a re. ¹⁸ Nen nà, Dō sê Sifa. Nê mëcak, aday hëna nen tê sifa pa sê viyviya awan. Nê lavan nga anà Amac tê Mëke anahan a tæke. ¹⁹ Natiya kutok, vinde anan way anak sê canan, way sê tëra hëna, aday way saa tëra azana pa 'am ataya re. ²⁰ Ni dækak anan 'am ana mawuzlawazl a iken sê canan à alay puway uno inde, tinen cuwbe ataya awan, tê way sê lalam a cuwbe më ndakay aya tê gura ataya awan. San nà, mawuzlawazl a cuwbe ataya nà, tinen nê maslay a Mbërom sa ba pë egliz ahay cuwbe ataya awan. Way sê lalam a cuwbe ataya dukwen, tinen nê egliz a cuwbe ataya re.»

2

Derewel anga egliz à Efesus

¹ Dōwan ata awan u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbërom a à egliz à Efesus ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a mawuzlawazl ahay à alay puway anahan inde cuwbe ata awan, nen apan ni bar à wulen sê way sê lalam ahay inde cuwbe më ndakay aya tê gura ata re.

² «Hëna a anan nà, 'am uno awan: Na san mer su way anak a sa ga anga nen ataya zle. Kê përuho azar tê dâce awan, œna kê sœmak anan, bina kê mbësakak anan mer su way ataya bay. Aday na san zle, kê tëmahak dō sê sädœk ahay sê njahay à wulen a kwanay inde aday sa ga mer tê kwanay bay. Anga ta ja nà, tinen dō maslan a Yesu ahay, œna kê sœnak atan, tinen dō sê mungwalay ahay bina, nen nê slënak atan ayak bay. ³ Kê hawak atan bay, kê sœmen anà dâce ahay nà, anga nen awan.

⁴ «Aya œna, way inde ni gafak apan 'am: Kê pëlay nen hëna kawa ananak sê dazlan kurre ata sabay. ⁵ Natiya, bayak pë asan zek anak a kurre ata aday, ca apan, ka mak à dëba jiya awan, mbësak ines anak ata awan, aday ga kawa ananak a kurre ataya awan. Bay nà, ni zlak ayak àga iken, ni gëba anan way sê lalam anak ata awan.

⁶ «Ta day maza kəmaya, iken apan ki ga mer su way lele awan, ta sa nan idè anà mer su way mbala ana dō a Nikolay* ahay ata awan. Nen a dukwen na nan idè anà mer su way a tinen ata re.

⁷ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, â sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan. Anà dō sə mbasay pə dəcə ahay nà, ni varan cəved sa zla à jerne a Mbərom sa ban bumbok i sé sə varan sifa anà dō ahay ata wa, aday i pa.»

Derewel anga egliz à Samirna

⁸ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Samirna ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dō sə dazlan anan way fok, aday sa ndav anan way ahay fok ata awan. Nə məcak, aday nə slabakak ahay à məke wa re.

⁹ «Na san dəcə anak a zle, na san mətawak anak ata zle re, əna tə dīdem a nà, iken zliile awan. Lelibay sə dō ahay sa ja apak ata nà, na san anan zle. Dō ataya ta ja nà, tinen Yahuda ahay, aday cəkəbay ta gad mungwalay. Tinen nà, dō ana Fakalaw ahay cukutok.

¹⁰ «Ka saa jəjaran anà dəcə saa nay ahay apak ataya bay. Sləne 'am a anan: Fakalaw i ban dō ahay à wulen a kwanay wa, i zla atan à dangay aday sə katab anan adaf nga a kwanay pi nen. Dəcə ataya i təra nà, luvon kuro. Ban mivel. Kwa â ga nə 'am sa njad wa amac dəp nà, kə mbəsak anan adaf nga anak pi nen bay, anga ni varan magwagway anà dō matana ataya awan, ti njad sifa sa ndav bay ata awan.

¹¹ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, â sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan. Dō sə mbasay pə dəcə ataya nà, i mac à məke sə mərda itəbay.»

Derewel anga egliz à Pərgam

¹² Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Pərgam ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a maslalam anahan inde ma pa ata awan.

«Həna anan nà, 'am uno awan: ¹³ Na san man sə njahay anak ata zle, man sa ga bahay ana Fakalaw. Ta vad Antipas, dō sa taa dəkay anan 'am uno dukwen à man ata awan. Əna iken kə pərahak uno azar à alay ata tə dīdem awan, aday iken apan ki pəruho azar hwiya. Kə məmanak anan sləmay uno bay.

¹⁴ «Aya əna, way ahay inde dukwen ni gafak apan 'am: Dō ahay inde àga iken, tinen apan ti pərahan azar anà atətək way ana Balama.† Balama ata a dakan anan anà Balak cəved sa njak anan Isəra'ila ahay aday t̄a ga ines. A njak atan sa rac sluwed sə pəra aday sa ga mədīgwed re. ¹⁵ Matana re, dō sə pərahan azar anà atətək way anà dō a Nikolay ahay dukwen inde àga iken asa.

¹⁶ «Anga nan kutok, mbəsak ines anak ataya awan. Bay nà, ni zlak ayak bəse, nen tə maslalam a saa zləray ahay à 'am uno wa ata awan. Aday ni ga vəram tə tinen kutok.

¹⁷ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, â sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan: Anà dō sə mbasay pə dəcə ataya nà, ni varan magwagway. I njad way sa pa mi dər a sə ngaman manu ata awan. Aday ni varan kon sə masitolok kwedekkwedek awan, sləmay wiya mə vinde apan. Dowan saa san sləmay ata nà, ibay, si dōwan a sə təma kon ata vərre.»

Derewel anga egliz à Tiyatira

¹⁸ Dowan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Tiyatira ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dō aday idè anahan ahay ta dav nə kawa miresl sə uko ata awan, aday saray anahan ahay dukwen mə ndərkesl aya kawa tə gəbay ahay ndəfəre uko wa ata re. Həna anan nà, 'am uno awan.

¹⁹ «Way anak sa ga nà, na san zle. Na san asan zek anak tə adaf nga anak pi nen zle. Na san zle, ka gak anan mer su way anà dō ahay, aday kə rəzlek anan à nga wa sə pəruho azar re. Həna dukwen, ka ga nə way sə zalay ananak sə dazlan ata asa.

²⁰ «Aya əna, way inde nà, ni gafak apan 'am. Kə mbəsak anan uwar a sə ngaman Yezebel ata, winen apan i njak a dō ahay ta sa ja nà, winen nə dō maja'am a Mbərom. Winen apan

* 2:6 Nikolay ahay nà, tə sləfan sləmay anà dō ataya nà, à Deftere ana Yuhana a anan inde. Dowan a san awan maza patan bay. † 2:14 Ca pə Limle 31.16, 22.1 - 25.9.

i tətakan anan mungwalay anà dō si mer su way uno ahay aday tâ ga mēdigwed, tâ rac sluwed sə pəra asa re. ²¹ Nə varak anan alay awan aday â yam pə sədøk anahan awan, əna a ngam sə mbəsak ines anahan ahay bay hwiya.

²² «Anga nan, ni zlamba anan pə lala sə mēdigwed anahan ata awan, aday tinen tu dō anahan a sa ga mēdigwed ataya ti sa mēndolor sə dāce à alay uno wa. Kak si tē mbəsakak, tē yimak pə ines a tinen ataya aday bay nà, ni mbəsak atan bay. ²³ Ni pəslay panan gwaslay ahay re, aday egliz ahay fok sənən nà, nen na san way a kwanay sə bayak à mivēl a kwanay ataya zle. Ni varak ikwen magwagway pi mer su way a kwanay ataya fok.

²⁴ «Əna kwanay, dō azar aya à Tiyatira ite nà, ni jak ikwen: Ni tavakak ikwen awan maza pa nga ite bay, anga kwanay kə ngəmen sa daf nga pə atətak way a tinen a lelibay ataya itəbay. Aday asa, way a tinen sə ngaman wurwer ana Fakalaw mi dər ataya nà, kwanay kə tətiken itəbay re. ²⁵ Way inde kərtek: Bənen anan adaf nga a kwanay ata lele, hus pə luvon uno saa may ahay.

²⁶ «Anà dō sə mbasay pə dāce ataya, aday winen apan i ga mer su way uno hwiya cəna, ni varan mēgala sə lavan nga anà kon azar aya awan, ²⁷ kawa ana Bəbay uno sə vuro mēgala ata awan. Ni varan anà dōwan ata dukwen sukol sə rəslom sa ga anan bahay, aday â kad anan kon ahay kawa sa kad səngəle sə dudō ngum ngum, sedēdē ata awan, †²⁸ aday ni varan bəmtay à alay inde re.

²⁹ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, â sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

3

Derewel anga egliz à Sardis

¹ Dōwan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Sardis ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dōwan a mawuzlawazl ahay inde à alay anahan cuwbe aday a lavan nga anà apasay ahay cuwbe sa ga mer su way ana Mbərom re ata awan. Na san mer su way anak a zle. Dō ahay tinen apan ti ngərak, ta wa: “Kə njadak sifa coy.” Cəkəbay iken adəka nà, ma mac awan.

² «Na tan à nga anà mer su way anak pa 'am a Mbərom nà, ma ndav a wa bay. San pi zek, aday slabak. Gan nga anà mer su way anak mē mbəsak ata lele, bina winen apan i ndav zek coy. ³ Bayak pə way anak mē sləne kwakwa ata aday. Ka taa sləne 'am a Mbərom nà, kəkəma kəlanaw? Həna kəma, kâ ga ines adəka sabay, yam pə ines anak, aday daf nga pa 'am a Mbərom à mivēl anak inde. Kak kə sənək pi zek aday sə pədek bay cəna, nen ni zlak ayak apak kawa dō sə akar. Ki san luvon a ata bay.

⁴ «Aya əna, dō ahay inde kərtek kərtek əga iken à Sardis nà, ta gak ruhom pə zana ana tinen ahay itəbay. Tinen adəka nà, ta slak sa pak zana kwedekkwedek aya pi zek, aday mi bar pə kərtek awan.

⁵ «Anà dō sə mbasay pə dāce a anaya nà, ni varan cəved sa pak zana herre ata pi zek, aday dukwen ni mbacay anan sləmay anahan à dərewel su dō tē sifa aya wa bay. À alay a nen pa 'am ana Bəbay uno tē maslay anahan ahay nà, ni ja way anahan, winen nà, dō uno.

⁶ «Natiya, dō aday sləmay inde apan nà, â sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

Derewel anga egliz à Filadelfiya

⁷ Dōwan ata u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Filadelfiya ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dō cəncan awan, aday na gad mungwalay itəbay. Way sə təba məsudoh su doh ana bahay Dawuda nà, à alay uno inde. Nə tacak anan məsudoh nà, dō maza saa təba dukwen ibay. Nə təkək anan dukwen, dōwan saa tacay anan isabay re.

⁸ «Na san way anak a sa ga ata zle, aday na san zle, mēgala anak inde gem ibay. Əna, kə dəkək anan apan anà 'am uno lele, kə dəkək anan iken dō uno re. Ca apan, nə təkək anak

† 2:27 Ca pə Jabuura 2.9.

məsudoh həna, dowan saa tacay anan dukwen ibay. ⁹ Sləne aday, do sa jəka tinen Yahuda ahay, aday cəkəbay ta gad nə mungwalay ataya nà, tinen do ana Fakalaw ahay. Ni bənan atan ahay nga ù vo anak, aday ti san, nə pəlay iken acəkan. ¹⁰ Kə rəzlek anan à nga wa kawa anuno sa jak ata awan. Anga nan kutok, ni gak nga ì iken a lele aday kə dazay à dəcə ahay inde bay. Bina, dəcə inde i dazay pu do ahay bayak awan, i katab anan abayak nga su do sə daliyugo ahay fok. ¹¹ Nen apan ni mak ayak bəse. Ban anan way anak sa njad ata nà, lele, anga aday t̄a sa ngəzar panak wa mərdok sə way uno nen saa varak ata bay.

¹² «Do sə mbasay pə dəcə ataya nà, ni t̄era atan kawa kon sə alay su məsudoh ahay ù doh sə mazlab a Mbərom uno inde, aday kula dowan a i rəzlay atan ahay wa bay. Ni vinde patan sləmay ana Mbərom uno t̄ə sləmay sə wulen su doh ana Mbərom uno. Wulen su doh ata nà, winen Urəsəlima wiya awan. Wulen su doh ata i dazay à mburom wa, pə cakay ana Mbərom uno wa. Do ataya dukwen ni vinde patan sləmay uno wiya re.

¹³ «Natiya, do aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

Derewel anga egliz à Lawdikiya

¹⁴ Dowan ata awan u jo asa, a wa: «Vinden ayak anà maslay a Mbərom a à egliz à Lawdikiya ata nà, natiya: Nen Yesu nà, nen dowan a t̄ə ngaman Amen ata awan. Nen do d̄idək a sa taa d̄akay anan 'am a Mbərom. Mbərom a ndakay way aya fok nà, a nay pi nen a wa.

¹⁵ «Na san way anak sa ga ata zle fok. Kə p̄əruho azar nə t̄ə mivəl k̄ərtək a bay, aday dukwen nə slənək sa jəka, kə larak nen bay re asa. Kə tavay à gaga inde ata dukwen, u zlo à nga bay re. ¹⁶ Anga nan, kak kə tavak à gaga inde k̄ətanən acəkan nà, ni v̄ənihey iken à 'am uno wa mbaak.

¹⁷ «Iken, ka jan anà nga anak dukwen, iken zlile awan, awan a kəcak bay, aday ka gan may anà awan sabay. Cəkəbay, ka san bay, bina iken mə lənged a həməcekeslkəsle, iken ndəpasasa ma ga mugo awan, iken mətawak awan, iken ti zek k̄əriya s̄ərdaluwwa, aday iken hurōf a re. ¹⁸ Anga nan kutok, pak sləmay. Nen apan ni jak həna: Sukom gura mə banay a t̄ə uko awan, à alay uno wa, aday ki njad zlile d̄idək a acəkan. Sukom zana herre ata à alay uno a wa, aday ki pak pi zek. Ata waray i gak sabay. Sukom way sə idē pi nen wa, aday ata ki tudē ì idē inde, aday ki i canan idē lele kutok.

¹⁹ «Nen nə p̄əlak anan dowan a nà, nə gafan 'am p̄ə way ahay aday nə k̄əta anan re. Matanan, sumor a nà, k̄ə gəsle anan ta 'am uno itəbay, yam p̄ə ines anak ahay ad̄əka! ²⁰ Pak sləmay lele, nen mə tavay a həna p̄ə 'am su doh, ni ngamay uho. Dowan k̄ə slənək 'am uno uho, aday k̄ə t̄əbak uno ayak wa nà, ni zla ù doh àga winen, mi i p̄ə d̄af maya awan.

²¹ «Do sə mbasay p̄ə way sə daliyugo ahay nà, ni varan atan cəved sa nay ahay aday mi i njahay tu do ataya pa man sə njahay sə bahay uno. Kawa nen a dukwen, nə mbasak p̄ə way ataya re, həna mə njahak t̄ə Bəbay uno pa man sə njahay sə bahay anahan ata awan.

²² «Natiya, do aday sləmay inde apan nà, à sləne 'am ana Apasay Cəncan a sa jan anà egliz ahay ata awan.»

4

Ahəran nga anà Mbərom à mburom

¹ Pə d̄əba anahan a wa, na ca idē à mburom, nə canan anà 'am su doh mə t̄əba awan. Nə sləne d̄ungo a dowan a su jo 'am kurre ata, a ndar kawa məzl̄zl̄lilen ata awan. U jo nà: «Hayak à mburom à man a anan aday ni d̄akak anan way a sa naa t̄əra ataya awan.»

² À alay ata cəna, Apasay Cəncan a a nay ahay upo. Nə canan anà man sə njahay sə bahay à mburom, dowan a inde winen mə njahay a apan. ³ Dowan ata nà, idē anahan a wuted kawa kon mə r̄əba aya ata awan, a ca zeziye, aday d̄əzd̄əz a re. Awan a kawa kulay a van nga anà man sə njahay anahan ata awan, kulay ata dukwen a dav nə kawa kon ataya re.

⁴ Man sə njahay maza aya inde kwa kuro cew nga anahan a fudō à man ata re. Ta van nga anà man sə njahay sə bahay ata awan. M̄əced ahay inde, tinen kwa kuro cew

nga fudô mə njahay aya apan. Tinen tə zana aya pi zek nə kwedekkwedek, aday jugo sə bahay ahay inde patan mə ndakay aya sə gura. ⁵ Cœrœd, Mbœrom a wuted, tanday a dac apan hohum hohum pa 'am sə man sə njahay sə bahay ata wa. Lalam ahay inde à man ata cuwbe, tinen apan ti dav à man ata lele. Lalam a cuwbe ataya dukwen, tinen nà, apasay ahay cuwbe sa ga mer su way ana Mbœrom. ⁶ Awan a inde kawa dœlov sə malam, ide a slar wa nà, ngal ngal kawa malam mə banay awan. Awan ata dukwen pa 'am ana man sə njahay sə bahay ata awan.

Awan aya inde fudô, ta van nga anà man sə njahay ata tew. Awan ataya nà, tinen tə sifa aya awan, aday zek a tinen a dukwen cœrkœzlkazl ide a dœkdek, ta sa 'am aday ta sə dœba a tœke re. ⁷ Awan a mama'am a nà, a ga minje tə ziyel. Way mə slala cew a nə a ga minje ta wan sa sla. Way mə slala maakan a kœma, ide anahan nà, kawa ide su dœ. Aday way mə slala fudô kutok nà, winen kawa zlœba winen apan i fatay. ⁸ Awan ataya fok aday nà, bœrgaslay ahay inde patan nə mbœrka mbœrka. Zek a tinen aya dukwen cœrkœzlkazl ide a dœkdek, pœ day sə bœrgaslay ahay fok re. Awan ataya tinen apan ti ga ara mœnjœna sə mbœsak, luvon tœ ipec fok. Ta wa:

«Cœncan a nà, Mbœrom a taayak!

Cœncan a nà, Mbœrom a taayak!

Iken Mbœrom, kœ zalay way ahay fok,

iken a pa nga awan.

Iken inde kwa hœna kabay,

iken inde hœna,

aday azana pa 'am dukwen, iken a re.»

⁹ Awan fudô ataya ta ga nà, ara sə zambad anan Mbœrom awan. Tœ hœran nga, tœ ngœran anà Mbœrom, dœwan a mə njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan, anga winen inde tœ sifa pa sə viyviya awan. ¹⁰ À alay a tinen apan ti hœran nga ata nà, mœced ahay kwa kuro cew nga fudô ataya, tinen apan ti dukwe gœrmec pa 'am ana Mbœrom mə njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan, aday winen tœ sifa dukwen pa sə viyviya awan. Ata ti cœlukwan jugo à nga wa ti daf anan pœ cakay sa man sə njahay sə bahay ata awan, ti hœran nga matanan, ta wa:

¹¹ «Bahay a manay Mbœrom,

mazlœb tœ mœgala inde apak.

Lele nà, dœ ahay tœ dœfak apan, tœ hœrak nga,

anga sə ndakay way ahay fok nà, iken.

Kœ ndakay atan dukwen,

anga a zlak à nga,

aday tœ ga inde.»

5

Saa tœba anan dœrewel mə tapay a nà, wan sə tœman

¹ Aday nə canan anà dœrewel a inde à alay puway ana dœwan a mə njahay a pa man sə njahay ata awan. Dœrewel ata dukwen mə vinde a nà, day cew maya awan. Dœrewel ata mə fadœy a asa, aday ma ga mœtœtok a à man ahay cuwbe lele, aday à saa tœba bœse bay.

² Natiya awan, nə canan à maslay a Mbœrom, aday nə slœne winen apan i ja tœ mœgalak a, a wa: «Dœwan a saa mba apan sə kwahak anan mœtœtok a anan aday i pœsak anan dœrewel a anan nə wayaw?» ³ œna dœwan ibay, kwa à wulen su dœ ma mac aya awan, kwa à man wura, kwa à mburom dukwen, dœwan inde saa mba apan sə kwahak anan mœtœtok ata, aday saa ca ide à dœrewel ata inde nà, ibay. ⁴ Na ma nga pœ ayam cœdœk cœdœk, anga dœwan inde tœdœ i kwahak anan mœtœtok aday i ca ide à dœrewel ata inde nà, ibay.

⁵ Mœced ahay kwa kuro cew nga fudô ataya, kœrtek a tinen a, u jo a wa: «Kœ yam bay. Ca ide, dœwan inde tœ ngaman “Ziyel”, winen zahav ana Yahuda, slala ana bahay Dawuda. Winen nà, dœ sə mbasay pœ way ahay fok. I mba apan sə kwahak anan mœtœtok a cuwbe ataya aday sə tœba anan dœrewel ata awan.»

⁶ Cœna, nœ canan anà wan sə tœman a inde, winen mœ tavay a pœ cakay sa man sə njahay sə bahay ata awan. Mœced ahay tatœ awan a fudœ ataya ta van nga tew. Wan sə tœman ata nà, winen abay ma vad awan. Winen tœ lœkam aya cuwœ pa nga. Ide ahay inde cuwœ pa nga anahan re. Ide ataya cuwœ nà, tinen apasay a Mbœrom ahay cuwœ sa taa slan atan kwa aha pœ daliyugo ataya awan.

⁷ Wan sə tœman ata a zla à man ana dœwan a mœ njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan, a tœma anan dœrewel ata à alay puway anahan wa.

⁸ A tœma anan dœrewel ata cœna, awan a fudœ ataya tœ mœced a kwa kuro cew nga fudœ ataya tœ dukwen gœrmec ù vo anà wan sə tœman ata awan. Tinen tœ gœnjaval aya fok à alay inde, aday tœ tasa sə gura aya re. Tasa ataya nà, ma rah aya tœ lœluway. Lœluway ataya nà, amboh su dœ ana Yesu ahay sa taa ga ataya awan.

⁹ Dœ ataya ta ga ara wiya awan, ta wa:

«Iken ka slak sə tœma anan dœrewel,
ka slak sə kwahak anan mœtœtok aya re.
Anga iken a aday nà, tœ vadœk iken, kœ mœcak.
Kœ tœmak anan dœ ahay bayak a tœ mez anak ata awan.

Kœ bœmbadœk dœ ahay anà Mbœrom,
à wulen sə zahav ahay wa fok,
à wulen sa 'am ahay wa fok,
pœ slala, pœ slala fok,
aday pu kon, pu kon fok re.

¹⁰ Tœ tœrak dœ anahan ahay à bahay anahan inde,
aday tinen dœ sa gan mer su way anà Mbœrom ù doh sə mazlœb anahan,
aday ti ga bahay pœ daliyugo fok.»

¹¹ Pœ dœœa anahan a wa cœna, nœ canan anà maslay ana Mbœrom ahay, tinen bayak a ti baslay zek bay. Tinen ma van nga awan, anà man sə njahay sə bahay ata awan, anà awan a fudœ ataya pœ kœrtek a tœ mœced a kwa kuro cew nga fudœ ataya awan. Nœ slœne tinen apan ti ga ara. ¹² Ta ga ara ata nà, tœ mœgalak awan, ta wa:

«Wan sə tœman a ma vadœ ata nà,
kœ slak, aday dœ hœran nga, dœ dœfan apan,
anga mœgala anahan inde, zlile anahan inde,
asan way anahan inde re, gœdan anahan a dukwen a ndav bay,
winen tœ mazlœb awan.»

¹³ Natiya nœ slœne asa, way ahay fok, à mburom, pœ daliyugo, à bœlay ahay inde, aday à man su dœ ma mac aya, tinen apan ti ga ara, ta wa:

«Hœruko anan nga anà dœwan a mœ njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan,
aday anà wan sə tœman re, dœfuko atan apan.
Mœgala tœ mazlœb ahay fok ta nay ahay à tinen a wa.
Zambadœuko atan pa sə viyviya awan.»

¹⁴ Awan a fudœ ataya tœ mbœdœ apan, ta wa: «Amen!» Mœced ataya ta ma nga sə dukwen gœrmec ù vo anà wan sə tœman tu dœ a mœ njahay a pa man sə njahay sə bahay ata awan, tœ hœran atan nga.

6

A kwahak anan mœtœtok ahay

¹ Cœna, nœ canan anà wan sə tœman, a tœma anan dœrewel a mœ tapay a tœ mœtœtok man cuwœ ata, a kwahak anan mœtœtok a kœrtek awan. Ata, nœ slœne awan a à wulen sə awan a fudœ ataya, a ja 'am, a ndar kawa Mbœrom a dac ike, a wa: «Hayak!» ² Kagasl, pœles kwedekkwedek a a zlœray ahay bok. Dœwan a inde pœ pœles ata awan, linge inde à alay anahan, aday winen a dukwen tœ tuwdek anan jugo sə bahay à nga inde. Kœ mbasak pœ dœ manide ahay, aday kœ zlak saa ga vœram aday i mbasay patan asa re.

³ Aday wan sə tœman a kwahak anan mœtœtok mœ slala cew awan. Cœna, nœ slœne awan a mœ slala cew ata, a wa: «Hayak!» ⁴ Pœles maza awan, a ca dœzdzaz, a zlœray ahay bok. Tœ varan anœ dœwan a mœ njahay a pœ pœles ata nœ, maslalam mœduwen awan. Tœ varak anan cœved sa njak anan dœ sə daliyugo ahay pi zek, aday tœ ga vœram, tœ jaf zek ahay, mœsinde sœngaf sœngaf.

⁵ Aday wan sə tœman a kwahak anan mœtœtok mœ slala maakan awan. Cœna, nœ slœne awan a mœ slala maakan ata, a wa: «Hayak!» Kagasl, pœles zœnzen a tœrew tœrew a zlœray ahay bok. Agwada sə lavay way inde œ alay anœ dœwan pœ pœles ata awan. ⁶ Nœ slœne dundo a kawa su dœ, a ndœray ahay œ wulen sə awan a fudœ ataya wa, a wa: «May pœ daliyugo! Dala si mer su way hway cœna, i sukom nœ, ndaw agwada kœrtektœkke. Kak ndaw gadam nœ, agwada maakan. œna mbœsak anan atœ mahay tœ amar tœ ga inde tuwwa.»

⁷ Aday wan sə tœman a kwahak anan mœtœtok mœ slala fudœ ata cœna, nœ slœne awan a mœ slala fudœ ata a wa: «Hayak!» ⁸ Pœles a inde kœfatata. Dœwan a pœ pœles ata, tœ ngaman Amac, aday Mœke a pœrahan azar. Tœ njadak cœved pa man sə daliyugo ahay fudœ fok, sə gœba wa day kœrtek a, aday dœ ahay tœ mac ta may, tœ mœgara, tœ vœram œ man ata awan, aday way sə kibœ ahay dukwen tœ rac atan re.

⁹ Aday wan sə tœman a kwahak anan mœtœtok mœ slala dara awan. Nœ canan anœ sifa su dœ ma vad aya anga tœ wazay 'am a Mbœrom, tinen mœ njahay aya œ vo sa man sə varan way anœ Mbœrom ata awan. Ta vad atan anga tœ tœmahak 'am a Mbœrom, aday tœ dakak anan kawa ana Yesu sa jan atan ata awan.

¹⁰ Dœ a ataya ta ja tœ mœgalak a, ta wa: «Bahay a manay Mbœrom, iken nœ mœduwen awan, iken dœ cœncan awan, aday dœ difœk awan. Dœ sə daliyugo ahay tœ vadœk manay. Ki i gan atan sariya nœ siwa kœla anaw?»

¹¹ Kagasl, ta pak patan zana kwedekkwedœk aya fok, ta jan atan: «Ben apan mœnjœk asa, tœ vad apan mœrak a kwanay sa gan mer su way œ Mbœrom ataya kawa tinen sa vad kwanay ataya re asa aday. Ta sak a vad apan dœ ahay aday kœ dœzlek kawa ana Mbœrom sa gan may ata nœ, i i gan atan sariya kutok.»

¹² Aday nœ canan anœ wan sə tœman ata, a kwahak anan mœtœtok a mœ slala mbœrka ata awan. Daliyugo fok a œal kœzlek kœzlek. Pac dukwen a dav sabay, a ca zœnzen kawa kupon. Ata kiya nœ, a ca ngœlazaza kawa mez. ¹³ Pœrtœtœziltœzla mawuzlawazl ahay mœ guce aya œ mœndak, kawa wan sə rœve ma nah a bay a, madœ sə gucey anan ahay œ sœ wa ata awan. ¹⁴ Mburom fok inde sabay, a fœday zek kawa sə fœday biket ata awan. Bœzœlom pi zek tœ culok ahay œ a'am inde ataya, tinen inde œ man a tinen ahay inde sabay re.

¹⁵ Dœ ahay pœ daliyugo fok ta dœr zek. Ta dœr zek œ slœlak sə bœzœlom ahay inde, œ lar ahay inde. Sa dœr zek a nœ, bahay ahay, wan bahay ahay, bahay sə suje ahay, dœ sə zlile ahay, dœ mœduwen aya sə daliyugo a anaya awan, œile ahay aday dœ azar aya fok re. ¹⁶ Tœ ngaman anœ bœzœlom ahay, aday ta wa: «Mbœzœlen ahay pumo, dœren manay pa man sə idœ a dœwan a mœ njahay a pa man sə njahay sə bahay ata wa. Dœren manay pa wan sə tœman wa re, anga winen tœ mivel a tœ manay. ¹⁷ Anga mivel a tinen ata kœ dœzlek ahay. Waya saa mba apan sə sœmen œ luvon ata anaw?»

7

Do sə Isœra'ila ahay 144,000

¹ Pœ dœba anahan a wa, nœ canan anœ maslay a Mbœrom ahay fudœ, tinen mœ tavay aya pœ bœrgaslay a Mbœrom ahay fudœ fok ite. Ta gan nga anœ madœ sa day ahay fudœ fok lele, anga aday madœ œ saa laman anœ a'am bay, anœ daliyugo bay, aday œ saa laman anœ dœdazl si sœ ahay bay re.

² Nœ canan anœ maslay a Mbœrom a hinen inde a may ahay œ dœlon wa. Way sa ga vivay a Mbœrom bahay sə sifa pœ dœ ahay, inde œ alay anahan. A ngaman tœ mœgalak a anœ maslay ataya fudœ awan, anga Mbœrom a varan atan mœgala sa nes anan dœdala tœ a'am nœ, anœ tinen awan. ³ A jan atan, a wa: «Kœ nœsen anan dœdala, a'am tœ dœdazl si sœ ahay fan bay. Guko vivay ana Mbœrom pi jœr ana dœ si mer su way anahan ahay aday.»

⁴⁻⁸ Tu jo abaslay su dō ataya ma ga vivay aya awan, tinen mbulo səkət tē kwa kuro fudō nga fudō (144,000), tinen à wulen sə zahav sə Isəra'ila ahay wa kuro nga cew fok. Kawa sa ja nà, pə zahav fok mbulo kuro nga cew. Zahav ataya nà, zahav ana Yahuda, ana Ruben, ana Gada, ana Aser, ana Neftalim, ana Manasa, ana Simiyon, ana Lewi, ana Isakar, ana Jabulon, ana Yusufu aday ana Benyamin.

Man su dō su kon azar aya awan

⁹ Pə dəba anahan a wa nà, nə canan anà man su dō, a baslay zek bay. Ta nay ahay kwa à wulen sə zahav ahay wa fok, aday pə slala pə slala, pu kon pu kon, aday 'am ahay fok inde. Tinen a fok mə tavay aya pa 'am ana man sə njahay ana bahay aday pa 'am ana wan sə təman. Tinen a fok ma pak zana aya pi zek kwedəkkwedək aya awan, aday daslam sə təba ahay à alay inde sə həran anan nga anà Mbərom. ¹⁰ Ta ja 'am tē məgalak awan, ta wa:

«Da tam nà, tē alay ana Mbərom a mənuko
winen mə njahay a pa man sə njahay anahan,
aday tē alay ana wan sə təman re.»

¹¹ Maslay a Mbərom ahay fok, tinen mə tavay aya awan, aday ta van nga anà man sə njahay sə bahay, pi zek tē məcəd ahay pə kərtek a tē awan a tē sifa aya fudō ata awan. Tē dukwen gərmec ù vo anà man sə njahay sə bahay, aday tē həran nga anà Mbərom ¹² ta sa ja asa:

«Amen!

Mbərom a mənuko nà,
mazlaḅ inde apan,
məgala anahan inde,
winen kəlire* awan,
gədan inde apan,
inde apan pa sə viyviya awan.

Həruko anan nga,
guko anan suse,
dəfuko anan apan,
sə coy awan.

Amen!»

¹³ Dowan a à wulen su dō məcəd ataya kərtek a, a cəce puno wa, a wa: «Həna anan, ma pak zana aya kwedəkkwedək a anaya nà, maya ite anaw? Ta nay ahay awanaw?»

¹⁴ Nə mbədahan apan, na wa: «Sa san nə iken awan! Bina nen na san atan bay.»

U jo asa, a wa: «Do anaya nà, ta gak anan ngatay anà way ahay fok, tē səmak anan anà dəcə məduwen ata awan. Tē banak anan zana a tinen ahay ì mez ana wan sə təman inde, anga aday à dav herre. ¹⁵ Anga nan kutok:

Ta njad sə tavay pac pac pa 'am ana man sə njahay a Mbərom.

Ta gan mer su way à Mbərom ù doh sə mazlaḅ anahan awan.

Mbərom, dōwan a mə njahay a pə man sə njahay ata i i gan atan nga tē mazlaḅ anahan.

¹⁶ May tē jom i gan atan kula sabay.

Pac i kwadah atan sabay,
way saa han patan uko nà, inde sabay.

¹⁷ Anga wan sə təman a pə cakay ana man sə njahay sə bahay ata, i gan atan nga,
i lagay atan pə kurok sə a'am sa var sifa ata awan.

Mbərom i təlkanan atan anan ide sə ayam a tinen ahay pə ide wa.»

8

Akwahak mətətək a mədakwidok a ata awan

* 7:12 kəlire a anan nà, madan bay, əna asan way ana Apasay a Mbərom.

¹ Wan sə tœman a ma pœ dœrewel ata awan. A kwahak anan mœtœtok a mœdakwidok a mœ slala cuwbe ata cœna, dœwan kœ jak 'am œ mburom sabay tœtemtemme, i ga way sœ minit kwa kuro maakan.

² Pœ dœba a wa nœ, nœ canan anœ maslay a Mbœrom ahay cuwbe sa taa tavay pa 'am ana Mbœrom ataya awan, aday tœ varak atan mœzlœzlilen œ alay inde fok a tinen a re.

³ Maslay a Mbœrom hinen inde kœrtek a nay, a tavay pa man sœ varan way anœ Mbœrom ata awan, aday tasa sa vak lœluway ahay œ alay inde, tasa ata nœ, sœ gura. Tœ varak anan lœluway ahay bayak a aday i vak anan pœ ruwec sœ gura ata anga Mbœrom, aday ruwec ata dukwen winen pa 'am ana man sœ njahay sœ bahay. Winen apan i vak anan lœluway ataya cœna, ata a zœga anan amboh su dœ a Yesu ahay sa ga pœ daliyugo ata awan. ⁴ Natiya kutok, jinjek sœ lœluway ata, pi zek tœ amboh su dœ a Yesu ataya, a slabak pa 'am a Mbœrom, œ alay ana maslay a Mbœrom ata wa. ⁵ Maslay a Mbœrom ata a gœba tasa sœ gura ata, a rah anan ta slan sœ uko sœ ruwec ata awan, a pœkak anan ayak pœ daliyugo. Mbœrom a wuted, a dac nguzlec, aday a gungwal. Daliyugo a fok a œal kœzlek kœzlek.

Mœzlœzlilen ma fa aya fudœ

⁶ Natiya maslay a Mbœrom a cuwbe ataya tœ lavay zek sa fa anan mœzlœzlilen a tinen ahay. ⁷ Aday maslay a Mbœrom mama'am ata a fa anan mbala anahan. Lanja, uko, mez, tœ japay fok kœrtek, aday a pœkay ahay pœ daliyugo. Daliyugo ite a gœzla zek maakan, aday day kœrtek a, a vak tœ dœdœzl su way aya tœke. Gujed ahay fok tœ vakak re.

⁸ Natiya, maslay a Mbœrom mœ slala cew ata a fa anan mœzlœzlilen anahan ite. Awan a inde mœduwen a kawa bœzlom winen apan i ban, ta lar anan œ a'am inde tœzlev. A'am ata a gœzla zek maakan, aday day kœrtek a tœra fok kawa mez. ⁹ Way sœ a'am ahay fok, kœrtek pœ maakan a nœ kœ mœcak, aday kwalalan ahay dukwen, tœ nœsek matanan re.

¹⁰ Natiya asa, maslay a Mbœrom mœ slala maakan a ata a fa anan mœzlœzlilen anahan ite. Mawuzlawazl a inde mœduwen a, a slahay œ mburom wa. Winen apan i ban kawa miresl sœ uko. A slahay cœna, a nes anan zlinder ahay kœrtek pœ maakan aday tœ kurok aya tœke. ¹¹ Tœ ngaman anœ mawuzlawazl ata nœ, Mœduwek. A'am sœ zlinder ahay fok tœ gœzla maakan, aday Mœduwek ata a tœra anan a'am sa day mœ slala maakan ata sœrekeke. Dœ ahay bayak a tœ mœcak anga sa sa a'am a sœrekeke ata awan.

¹² Maslay a Mbœrom mœ slala fudœ ata a fa anan mœzlœzlilen anahan ite. A fa anan cœna, tœ dœcan anœ way ahay fok œ mburom. Pac a gœzla maakan, kiya matana awan, aday mawuzlawazl ahay kœrtek pœ maakan fok kœ mbacak œ alay kœrtek a wa mbœtœk, ta dav sabay. Luvon tœ ipec a tœke a gœzla zek maakan re. Day sœ ipec kœrtek a pœ maakan, day sœ luvon kœrtek a pœ maakan nœ, awan kœ dœvak uda sabay.

¹³ Kagasl, nœ canan anœ zlœba mœduwen a winen apan i fatay œ mburom. Nœ slœne winen apan i ja tœ mœgalak awan, a wa: «Wawayah! Wawayah! Dœce pu dœ sœ daliyugo ahay! Anga maslay a Mbœrom ahay inde maakan ti fa mœzlœzlilen a tinen ahay mba. Ta sak a fa atan cœna, dœce ahay ti nay ahay bayak awan.»

9

Mœzlœzlilen ma fa mœ slala dœra awan

¹ Cœna, maslay a Mbœrom mœ slala dœra ata a fa anan mœzlœzlilen anahan. Nœ canan anœ mawuzlawazl a inde mœ slahay œ mburom wa, œ mœndak. Tœ varan anan lakile sœ tœba anan bœlœlen sœ mœke sœ mœrda ata awan. ² A tœba anan dœ'a cœna, jinjek a zlœray wa dul dul kawa jinjek sœ uko sa tak way. Jinjek ata a kœrtan pœ ide anœ pac kustehtehhe, aday ide zœnzen a ga takœdœmbom.

³ Jaray a zlœray œ jinjek ata wa pœ daliyugo fok. Mbœrom kœ varak atan mœgala sa nda dœ ahay kawa rœje. ⁴ Kœ varak atan cœved sa gan awan anœ daslam ahay bay, tœ saa laman anœ gujed bay, aday kwa dœdom tœkedœ tœ laman bay re. Tœ nda nœ, dœ ma ga vivay ana Mbœrom a pi jœr itœbay ataya awan. ⁵ Tœ njadak cœved sa mac anan dœ ataya bay re, œna ti ga dœce kiya dœra cœna coy. Dœce ata dukwen, a han kawa ahan sœ rœje sa nda dœ aday

a gan atan ata awan. ⁶ À kiya đara ata inde ite nà, đo ahay ti gan may anà amac, aday ti njad bay. Ti pələy amac pi zek, əna cəved sa mac inde sabay.

⁷ Jaray ataya nà, ta ga minje tə pələs sə vərəm ahay. Jugo sə bahay ahay inde patan à nga inde, ma han aya nə tə gura. Nga a tinen aya dukwen kawa nga sə đo ahay. ⁸ Sibœk a tinen aya nə kawa sibœk sə uwar ahay, aday slan a tinen aya kutok nà, kawa slan sə ziyel ahay ite. ⁹ Dəginəginə a tinen ahay ma ban aya kawa tə palalam sə rəslom. Bərgaslay a tinen awan, a ndar nə kawa muta sə pələs ahay bayak a, tinen apan ti haw à man sə vərəm ata awan. ¹⁰ Guter patan kawa ana rəje nduwrenren, aday ta nda đo nà, tə winen a re. Sə varan atan məgala sa gan way anà đo ahay kiya đara ata dukwen, guter ataya awan. ¹¹ Bahay a tinen a nà, maslay a sa ba pə məke sə mərda ata awan. Tə ngaman ta 'am sə Yahuda ahay nà, Abadon, aday ta 'am sə Gərek ite, Apolijon. Sləmay ataya a nan sa ja nà: «Đo sə lize way.»

¹² Natiya, dəcə mama'am a kə ndəvak. Əna dəcə maza aya inde cew asa re.

Məzləzlilen ma fa mə slala mbərka awan

¹³ Kutok, maslay a Mbərom mə slala mbərka ata a fa anan məzləzlilen anahan ite. Nə sləne 'am a ndəray ahay kwa à ləkam ahay fudə pə ruwec sə gura ata wa, winen pa 'am a Mbərom ata awan. ¹⁴ 'Am a sə ndəray ahay ata a jan anà maslay a Mbərom a sa fa məzləzlilen a mə slala mbərka ata, a wa: «Pəsak anan maslay a Mbərom aya fudə, ma ban aya pa 'am zylinder sə ngaman Efəratis ata awan.»

¹⁵ Tə pəsak atan cəna, ta vad đo ahay, kərtek pə maakan fok kə məcak. Anga Mbərom a lavay anan zek tə tinen sa ga mer su way ata à alay a anan, pə luvon a anan, pə kiya a anan, aday pə ava a anan re.

¹⁶ Cəna, nə canan anà suje ma ján a pə pələs ataya, tinen bayak awan. Tu jo abaslay a tinen awan, tinen miliyon səkat cew (200,000,000).

¹⁷ İ cœn sə zubbay uno ata, nə canan nà, natiya. Pələs ahay tu đo a ma ján aya apan, tinen tə zana sə vərəm aya pi zek dəzdəz kawa slan sə uko, aday mbamburom kawa a'am sə dəlov ahay, aday kawa azay sa wan re. Nga sə pələs ataya kawa nga sə ziyel ahay. Jinjek a pi zek tə uko, tatə mətətək sə uko ta nay à 'am a tinen ahay wa. ¹⁸ Dəcə a maakan a sə zləray à 'am sə pələs ataya wa nà, ta vad đo kərtek pə maakan fok. ¹⁹ Natiya awan, məgala ana pələs ataya sa gan way lelibay a anà đo ahay, a nay nà, à 'am a tinen aya wa. Guter a tinen aya dukwen ta gan way anà đo ahay re, anga guter aya kawa dədew ahay, nga ahay inde patan.

²⁰ Do aday tə məcak anan tə dəcə ataya itəbay ata nà, ta ngam sə mbəsak sə həran nga anà setene ahay bay, ta ngam sə mbəsak pəra a tinen a sə ndakay ataya bay re. Tə ndakay pəra a tinen aya nə, tə gura, tə dala, tə ndəfəre, tu kon aday tə dədom re. Way a mə ndakay ataya nà, tə canan idə bay, tə sləne sləmay bay, aday ta zla bay re. Əna a nan atan sə pərahan azar sə həran nga hwiya. ²¹ Do ataya nà, tə mbəsakak sa ga ines ahay bay, tinen apan ti vad đo hwiya, tinen apan ti ga madan a tinen ahay, tinen apan ti dah uho, tinen apan ti kəra way ahay hwiya re.

10

Maslay a Mbərom tə đerewel cədew awan, à alay inde

¹ Pə dəba anahan wa, nə canan anà maslay a Mbərom hinen məgala a re, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Zana anahan pi zek nà, matapasl, aday winen mə tuwed nga nə tə kulay. Idə anahan a dav kawa pac sə ipec. Saray anahan ahay ta ca kawa miresl sə uko. ² Đerewel cədew a inde à alay anahan, mə təba awan. A ngazlay saray sə alay puway pa nga sə a'am, saray sə alay gula nà, pə yugo uho. ³ A zlah tə məgalak a kawa ziyel sa yam. Cəna, nə sləne Mbərom a dac tanday tanday saray cuwbe sə mbədfahan apan.

⁴ Adac a Mbərom a cuwbe ataya a ndav nà, abay u no sə vinde anan way a nen sə sləne ata awan, əna nə sləne dundo a ndəray ahay à mburom wa asa, u jo: «Kê vinde anan 'am ana Mbərom sa dac cuwbe ataya bay, anga aday đowan à san 'am ataya bay.»

⁵ Maslay a Mbərom a mə ngazlay saray a kərtek pa nga sə a'am, kərtek pə yugo ata, a ka alay à mburom, ⁶ a mbaday dərزالah tə sləmay a Mbərom, a wa: «Mbərom winen inde tə sifa pa sə viyviya awan, winen dō sə ndakay atə mburom tə daliyugo tə bəlay. A ndakay mburom tə awan anahan aya təkə, daliyugo dükwen tə awan a anahan aya təkə, aday bəlay tə awan anahan aya təkə ite re. Way a saa təra ata nà, winen apan i təra həna bəse kutok. ⁷ Azanan, maslay a Mbərom mə slala cuwbe ata kà fak anan məzləzlilen anahan nà, Mbərom i ndav anan wa way anahan mi dər ata awan, kawa ananahan sa jan panan wa anà dō maja'am anahan ahay kwakwa ata awan.»

⁸ Dungo ana dōwan nen sə sləne 'am anahan ata u jo ahay à mburom wa, a wa: «Zla, kà saa təma anan dərəwel a mə təba ata à alay ana maslay a Mbərom a mə ngazlay saray a pa nga sə a'am aday pə yugo ata wa.»

⁹ Natiya na zla à man ana maslay a Mbərom ata awan, na jan: «Vuro anan dərəwel a cədeu a anan.»

U jo nà: «Təma anan, rac anan. I gumak à 'am inde nà, kawa umam, əna ka sak a sədak anan cəna, i gak sərekeke.»

¹⁰ Nə təma anan dərəwel ata à alay anahan wa, na rac anan. À 'am inde nà, u gom kawa umam acəkan wanahan. Nə sədak anan gədek cəna, u go sərekeke.

¹¹ Asa tu jo nà: «Zla, kà sa ma anan 'am a Mbərom sa ja pə zahav ahay, pu kon ahay, pə slala sa 'am ahay, pə bahay su kon ataya asa.»

11

Do sə dakay anan 'am a Mbərom ahay cew

¹ Natiya, tə vuro gusuko à alay inde kawa sukol sə lavay way. Tu jo nà: «Slabak, zla, kà saa lavay anan doh sə mazlab a Mbərom, lavay anan man sə varan way anà Mbərom, baslay anan dō ahay aday tinen apan ti həran nga anà Mbərom ataya awan. ² Əna kà saa lavay anan gala sə uho ata itəbay, anga Mbərom a kə varak anan anan man ata anà dō a azar aya mbala anahan ahay bay ataya awan. Do ataya ti i ngərasl anan wulen su doh à kiya kwa kuro fudo nga anahan a cew inde, kawa sa ja nà, luvon mbulo tə səkat cew tə kwa kuro mbərka (1 260). ³ À alay ata nà, ni i slənak ayak dō sə dakay anan 'am uno ahay cew. Ti man anan 'am uno anà dō ahay à luvon a mbulo tə səkat cew tə kwa kuro mbərka (1 260) ataya inde, ti pak pi zek dükwen zana sa zla à məsinde.»

⁴ Do ataya cew a nà, mə tavay aya pa 'am ana Mbərom, winen Bahay a pə daliyugo ata awan. Do ataya nà, tinen dədazl si sé ahay cew sə ngaman *ulivet* ataya awan.* Aday tinen lalam ahay cew re. ⁵ Dəwan kə pəlak sa gan atan awan a cəna, uko a nay ahay à 'am a tinen wa, a vad anan dōwan ata awan. Natiya, dō sa gan may sa nan atan ide ahay, ti mac nà, matana awan. ⁶ À alay a tinen apan ti ma 'am a Mbərom ata nà, məgala a tinen inde sə gafan 'am anà iven, aday à ga bay. Məgala a tinen inde sə təra anan a'am mez a re. Aday məgala a tinen inde sa pak məgara pu dō sə daliyugo ahay cara cara, kawa sa zlan atan à nga ata awan.

⁷ Ta sak a ndav anan ama 'am a tinen ata nà, zizək a inde, i nay ahay à məke sə mərda wa re. Zizək ata i vad zek tu dō a cew ataya awan. I mbasay patan, i nja atan, ti mac.

⁸ Məsinde a tinen aya ti njahay hwiya pə cəved sə wulen su doh a məduwen ata awan. Tə ngaman à wulen su doh ata nà, Sodoma, kabay Misra, kawa sa ja bine maw nà, ta ga ines ataya kərtek awan. Tə daray anan bahay a tinen pə dədom mə zləngad a nà, à man ata re. ⁹ Do ahay ti nay sa ca pə məsinde ataya nà, à wulen sə zahav ahay wa fok, à wulen sə slala ahay wa fok, à wulen sa 'am ahay wa fok, aday pu kon ahay wa fok re. Anga nan, tə varak anan cəved anà dōwan sa la atan bay luvon maakan tə njamde ahay apan kuro nga anahan cew. ¹⁰ Do sə daliyugo ahay fok ti taslay mivel anga amac su dō a cew ataya awan. Ti ga azar uko sa vad dō ataya awan, ti varan magwagway i zek ahay, anga dō a

* 11:4 Ca pə deftere Jekariya 4.1-14.

Mbërom ataya cew a nà, tã pëkak mëgara pu dõ sã daliyugo ahay, à alay a tinen apan ti ma anan 'am ana Mbërom ata awan.

¹¹ Natiya awan, luvon a maakan ataya tã ler aya kuro nga anahan cew ataya ta ndav cëna, Mbërom a vëzle patan apasay sã sifa anahan, tã slabak way a tinen, tinen tã sifa aya awan. Man su dõ a sa zlak ayak sa cay ahay patan ataya, ta ma nga pã ajëjar anga zlawan. ¹² Dõ a cew ataya tã slëne dungo a jan atan ahay 'am tã mëgalak a kwa à mburom wa, a wa: «Jënen ahay à man a anan!» Ta ján way a tinen deceb à mburom à matapasl inde pã ide su dõ a sa nan atan ide ataya fok. ¹³ À alay ata cëna, daliyugo a bal kãzlek kãzlek. À wulen su doh ata fok, pu doh ahay kuro nà, kãrtek a kã mbëzlak. Anga nan re, dõ ahay mbulo cuwbe (7,000) fok tã mëcak. Dõ a më mbësak a tã mëcak itëbay ataya dukwen, tã jëjarak bayak awan. Aday tã hëran nga anà Mbërom sã bagëbaga mburom.

¹⁴ Natiya kutok, dãce më slala cew ata kã ndëvak coy, hinen më slala maakan a, winen apan i nay bãse coy re.

Maslay a Mbërom a fa anan mëzlëzlilen më slala cuwbe awan

¹⁵ Pã dëba anahan a wa cëna, maslay a Mbërom më slala cuwbe awan, a fa anan mëzlëzlilen anahan ite. Nã slëne dungo ahay mëduwen aya tã gungwal à mburom, aday ta wa:

«Hëna Bahay a mënuko Mbërom tã Almasihu anahan,
ti ga bahay pã daliyugo kutok.

Mbërom i ga bahay këtanan hwiya pa sã viyviya awan.»

¹⁶ 'Am ataya ta ndav cëna, mëced ahay kwa kuro cew nga anahan a fudo, më njahay aya pa 'am ana Mbërom ataya, tã dukwen garmec ù vo, tã hëran nga. ¹⁷ Ta wa:

«Bahay a manay Mbërom, Ba Mëgala,
iken inde nã kwakwa,
hëna dukwen iken a re.

Më ngërak, anga iken apan ki ga bahay pã daliyugo
aday ki lavan nga tã mëgala anak awan.

¹⁸ Ba dõ su kon ahay ta gak mivel,
ëna alay a ma var a hëna, iken ki ga patan mivel ite,
ki gan sariya anà dõ ma mac aya fok.

Alay a ki varan magwagway anà dõ maja'am anak ahay, anga tinen bile anak ahay ata nà,
kã dëzlek.

Ki varan magwagway anà dõ anak ahay,
anà dõ sã dëfak apan ataya fok,
kwa gwaslay ahay,
kwa dõ mëced aya awan.

ëna dõ sa nes anan daliyugo ahay ite nà,
ki lize atan wa kutok.»

¹⁹ Pã dëba sa 'am a tinen ata wa cëna, mësudoh su doh sã mazlaḅ a Mbërom à mburom ata a tëba pangaya. Zëndok sã aban 'am a Mbërom ata uda a cay ike. Cërcëd, Mbërom a wuted, tanday a dac apan hohum hohum, daliyugo a bal, aday lanja a pëkay ahay sëngef sëngef bayak awan.

12

Atë uwar tã zizëk a inde

¹ Cëna, nã canan anà awan a à mburom, a ga masuwayan. Nã canan anà dõ uwar awan, zana anahan pi zek nà, pac. A dëf saray anahan ite nà, pã kiya. Mazangalan anahan dukwen, sã mawuzlawazl ahay kuro nga anahan a cew, winen kawa jugo sã bahay. ² Uwar ata nà, wan à kutov. Winen apan i wahay bãse coy, kã dëlak anan tã mindel, a han apan. Anga nan, a zlah pi zek tã mëgalak awan.

³ Nã canan anà awan a inde à mburom asa. Zizëk a inde, winen kawa gëdam mëduwen awan, a ca dëzdëz. Nga ahay inde apan nã cuwbe, aday jugo sã bahay ahay pa nga cuwbe ataya re, lëkam ahay kuro inde anan pa nga. ⁴ A mëne anan mawuzlawazl ahay à mburom

wa à mëndak tə guter anahan. Kərtek pə maakan fok kə gucek ahay à mburom wa. Winen a aday nà, a tavay pa 'am ana uwar a winen apan i wahay ata, aday kà sak a wahay a cəna, i gəba anan wan a mə wahay ata awan, aday i rac anan.

⁵ Natiya, uwar ata a wahay anan wan anahan a nà, mungol awan, aday i i təra bahay tə mægala awan pa nga su kon ahay fok. A wahay anan cəna, tə gəba anan, ta haw anan pa 'am ana Mbərom winen mə njahay a pa man sə njahay sə bahay anahan ata awan. ⁶ Zek ana uwar a kutok nà, a haw, a man à nga à man sa saf inde, à man ana Mbərom a sə lavan anan zek aday tâ gan uda nga ata awan. I i njahay à man ata nà, luvon mbulo tə səkət cew tə kwa kuro mbərka (1 260).

⁷ Kagasl, vəram a slabak à mburom. Maslay a Mbərom inde tə ngaman Mikayel, a ra maslay anahan ahay fok, ta vad zek tə zizək ata aday tə maslay anahan ahay cite re. ⁸ Əna Mikayel tu dō anahan ahay tə mbasay patan, tə rəzlak atan. Anga nan, man sə njahay a zizək ata tə maslay anahan ahay nə inde à mburom sabay. ⁹ Natiya, ta lar anan zizək a məduwen ata uho. Zizək ata nà, winen nə, dədew kwakwa awan sa taa njəkan uda anà dō ahay kwakwa pə daliyugo fok ata awan. Tə ngaman bahay sə apasay lelibay aya awan. Sləmay anahan dükwen Fakalaw. Tə larak anan à mëndak, winen tə maslay anahan ahay fok.

¹⁰ Cəna, nə sləne 'am a ndəray ahay kwa à mburom wa, a wa:
«Həna nà, Mbərom kə təmək nuko kutok.
Kà kak anan mægala anahan.
Winen bahay awan.

Həna dükwen, Almasihu anahan kà kak anan mazlaḅ anahan.
Anga həna,

dowan a sa taa ra 'am pə mərak a mənuko ahay
pə cakay ana Mbərom luvon tə ipec ata nà,
tə larak anan ayak à mëndak.

¹¹ Əna mərak a mənuko ahay tə mbasay apan nə,
anga mez ana wan sə təman.

Tə mbasay apan dükwen,
anga 'am a tinen sə dəkay anan didek ata awan.

Tə təmähak sa mac,
ta mak anan wa bay.

¹² Kwanay a həna à mburom ata awan,
tislen mivel kutok.

Atə dədala tə a'am kəma,
dəce anga kwanay kutok wuna!

Anga Fakalaw kə dazak ayak əga kwanay,
aday dükwen winen tə mivel awan,
anga a san zle, a mbəsakan alay a bayak a sabay.»

¹³ Zizək ata a ca apan tə larak anan pə daliyugo kəma, a ma nga sə kukwaran azar anə uwar a sə wahay wan mungol ata awan. ¹⁴ Əna, uwar ata nà, tə varan bərgaslay sə zləba məduwen awan, aday â fatay way anahan à man sa saf à man a Mbərom sə lavan anan zek aday tâ gan uda nga ata awan. I i njahay à man ata nà, ava maakan tə rita.* Zizək a kawa dədew ata i mba apan sə dəzle apan alay à man ata sabay.

¹⁵ Anga nan, dədew ata a vənihey a'am à 'am wa kawa zəlaka, aday a'am â hawan azar anə uwar ata, â ra anan. ¹⁶ Aka aday maw? Dədala kə mak anan zek anə uwar ata awan. Dədala a ta cəfək, a sa anan a'am a sa nay ahay à 'am anə zizək wa ata fok.

¹⁷ Zizək ata a canan à dədala sa san anan a'am ata nà, a zəga anan mivel anahan sa ga pə uwar ata asa. Anga nan, a ma pə dəba saa ga vəram tə gwaslay sə slala anahan a mə mbəsak ataya awan. Tinen kəma, dō sə dəfan apan anə 'am a Mbərom ahay, aday sə təma sə dəkay anan ləbara sa 'am a Yesu ataya awan.

* 12:14 Ava maakan tə rita: kawa sa ja nə luvon 1 260 ata re.

¹⁸ Natiya, zizœk ata a zla way anahan saa tavay pa 'am mœgujungje sə bœlay.

13

Zizœk a inde a zœray ahay à bœlay wa

¹ Cœna, nœ canan anà zizœk a inde, a zœray ahay à bœlay wa ladada. Nga ahay inde apan nœ cuwœe, aday lœkam ahay kuro. Jugo sə bahay œukwen pœ lœkam pœ lœkam. Slœmay lelibay a inde mœ vinde pa nga pa nga, sə gœnahan anà Mbœrom. ² Zizœk ata nà, kawa lungo. Saray anahan aya œukwen kawa saray sə dœrlinge. 'Am a œukwen kawa 'am sə ziyel. Zizœk a kawa gœdam ata a mbœsakan anan nœ gœdan anahan, bahay anahan awan, aday mœgala anahan mœduwen awan.

³ Nga anahan a kœrtek a nà, a ga nœ kawa vivay sə mbœlak mœduwen a inde apan, abay i mac anan, œna mbœlak ata kœ pasak. Anga nan, vivay anahan ata a gan masuwayan anà dœ sə daliyugo ahay, tœ dazlan sə pœrahan azar. ⁴ Fok a tinen aya tœ hœran nga anà zizœk a kawa gœdam ata awan, anga kœ varak anan mœgala anahan anà zizœk sa nay à bœlay wa ata awan. Tinen apan ti hœran nga anà zizœk ata kurkwer re, ta wa: «Waya mœduwen a kawa zizœk a anan anaw? Waya saa mba apan sa ga vœram tœ winen anaw?»

⁵ Zizœk ata kœ njadœk cœved mœnjœk sə hœran nga anà zek, aday sə gœnahan anà Mbœrom. Kœ njadœk cœved sa ga bahay kiya kwa kuro fudœ nga anahan a cew (42) re.*

⁶ A dazlan sə gœnahan anà Mbœrom: a gœnahan anà slœmay anahan, anà man sə njahay anahan a re, aday anà dœ mœ njahay aya à mburom ata fok. ⁷ Kœ njadœk cœved sa ga vœram tu dœ a Yesu ahay, aday â mbasay patan. Matanan, kœ njadœk mœgala sə lavan nga anà slala ahay fok, anà zahav ahay fok, anà 'am ahay fok, aday anà kon ahay fok re. ⁸ Dœ sə daliyugo ahay fok ti œukwen gœrmec ù vo. œna dœ aday slœmay anahan inde mœ vinde à dœrewel su dœ tœ sifa aya inde nà, i œukwen gœrmec ù vo itœbay. Mbœrom a vinde dœrewel ata nà, a ban pœ ananahan sə ndakay daliyugo wa, aday a varan anan à alay inde anà wan sə tœman a ma vadœ ata awan.

⁹ Natiya, dœ aday slœmay inde apan cœna, â slœne 'am a anan: ¹⁰ Dœwan a nà, Mbœrom a ja nà, sa ban anan, ti ban anan. Dœwan a nà, Mbœrom a ja nà, sə wacay anan tœ maslalam œukwen, ti wacay anan tœ maslalam acœkan. Anga nan kutok, lele nœ dœ a Yesu ahay tœ zœga anan sa dœf nga pœ Mbœrom, aday tœ sœmen anà way ahay.

Zizœk a inde, a zœray ahay à yugo wa

¹¹ Pœ dœœa wa, nœ canan anà zizœk a inde maza asa, winen apan i zœray ahay à yugo wa. Lœkam ahay inde anan pa nga cew, kawa lœkam sa wan sə tœman, aday a ja 'am kawa ana gœdam re. ¹² A ga bahay anahan a œukwen tœ mœgala ana zizœk a sa nay à bœlay wa ata awan, a ga nœ pa 'am anahan awan. A dœf bœlaray pu dœ sə daliyugo ahay fok sə hœran nga anà zizœk ata awan, winen tœ vivay sə mbœlak mœduwen a aday mœ pasay a coy ata awan. ¹³ Kœ gak way ahay bayak a, ma ga masuwayan aya awan: a dazay anan ahay uko à mburom wa pœ ide sə dœ ahay fok à mœndœk. ¹⁴ Kœ njadœk cœved sa ga masuwayan ahay bayak a pa 'am ana zizœk a sə zœray à bœlay wa ata awan. Natiya, masuwayan ataya œukwen tœ njœkak anan dœ ahay bayak a re. Zizœk sə zœray à yugo wa ata a jan atan nà: «Ndiken pœra sa ga minje tœ zizœk a mœ wacay a tœ maslalam, aday kœ mœcœk anan tœ mbœlak anahan a bay ata awan.» ¹⁵ Zizœk a sa ja 'am ata nà, kœ njadœk cœved sə vœzle apasay à pœra ata inde, aday â ja 'am, â mba apan sa var cœved sa vadœ anan dœ sə hœran nga bay ataya awan. ¹⁶ Zizœk ata a gan bœlaray anà dœ ahay fok, gwaslay ahay tœ mœcedœ sə dœ ahay, dœ sə zliile aya pi zek tu dœ mœtawœk aya awan, bile ahay pi zek tu dœ azar aya awan, tœ tœma vivay pœ alay puway a tinen ahay, kabay pi jœer a tinen ahay re. ¹⁷ Dœwan a aday vivay anahan inde apan ibay nà, i njœdœ sə sukœm way à lumœ wa bay, i njœdœ sə sukœm anan way tœ way anahan ahay itœbay re. Vivay ata œukwen nà, slœmay ana zizœk ata awan, kawa sa ja nà, lamba sə slœmay anahan.

* 13:5 Kiya kwa kuro fudœ nga anahan a cew: kawa luvon 1 260 re.

¹⁸ Natiya, lele nà, dō sə kəlire ahay tâ san way. Do sə kəlire ahay tâ san nà, lamba ata a dakay anan nə maw re. Anga lamba ata nà, lamba sə sləmay su dō zənzen awan. Lamba anahan nà, səkat mbərka tē kwa kuro mbərka nga anahan a mbərka (666).

14

Do ana Yesu ahay tinen apan ti ga ara wiya awan

¹ Na ca idē asa cəna, nə canan anà wan sə təman mə tavay a à bəzłom sə ngaman Siyona ata awan, tinen tu dō a aday sləmay a wan sə təman tē sləmay ana Bəbay anahan mə vinde aya pi jœr a tinen ataya awan. Tinen a fok nà, tinen mbulo səkat tē kwa kuro fudō nga fudō (144,000). ² Nə sləne asa bine maw nà, agungol inde a ndəray à mburom wa kawa zəlaka sə dazay pə pəkərad à zlınder ata awan, a ndar kawa adac a Mbərom, aday a ndar kawa dō ahay tinen apan ti fa gənjaval re. ³ Man su dō ataya dukwen tinen mə tavay a pa 'am sa man sə njahay sə bahay, aday pa 'am ana awan a fudō ataya awan, aday pa 'am ana məcəd ahay re. Tinen apan ti ga ara wiya awan. Dəwan a mba apan sə tətək ara a tinen ata bay, si kak dō a mbulo səkat tē kwa kuro fudō nga fudō (144,000) a mə bəmbədəy aya pə daliyugo wa ataya aday. ⁴ Dō a anaya nà, ta gak anan nga i zek lele. Tə dabolok zek tē uwar ahay itəbay. Tə pərahan azar anà wan sə təman nə kwa aha. Mbərom a təmay atan ahay à wulen su dō sə daliyugo ahay wa anga winen, aday anga wan sə təman re. ⁵ Mungwalay inde à 'am a tinen itəbay, ines a tinen dukwen ibay.

Maslay a Mbərom ahay maakan

⁶ Natiya awan asa, nə canan anà maslay a Mbərom maza awan, winen apan i fatay pa nga mburom. A dakay anan ləbara mugom a a mbədə itəbay pa sə viyviya ata awan. I dakan anan anà dō sə daliyugo ahay fok, anà dō sə zahav ahay a fok, anà dō sa ja 'am wura wura fok, aday pə slala pə slala, pu kon pu kon re.

⁷ Maslay ata a ja 'am tē məgalak awan, a wa: «Jəjiren anan anà Mbərom, həren anan nga, anga alay a kà slak həna i gan sariya anà dō ahay. Həren anan nga. Sə ndakay bagəbaga mburom, tē daliyugo, tē bəlay, tē kurok ahay nà, winen a re.»

⁸ Maslay a Mbərom hinen a sləray ahay asa, a wa: «Coy! Babila, wulen su doh a məduwen ata kə slahak. Babila kə slahak dezdezez! Winen a aday nà, kə hak anan mahay sə atahasl anahan anà dō ahay. Atahasl anahan ata nà, kə wadadək anan pə dō sə daliyugo ahay fok, aday tâ ga kawa winen awan.»

⁹ Maslay a Mbərom mə slala maakan awan, a sləray ahay asa. Winen ite a ja tē məgalak awan, a wa: «Kuwaya, dəwan a kə dukwek anan gərmec ù vo anà zizœk ata awan, kabay anà pəra sa ga minje tē winen ata awan, aday kə təmahak vivay anahan pi jœr kabay pə alay re ata kəma, ¹⁰ i ga dəcə. I gurac mahay à gəvet sa ga mivél a Mbərom wa, aday mahay ata nà, mə japay a tē a'am itəbay. Natiya dəwan ata i sa dəcə ù uko à dəlov sə uko inde mə japay a pi zek tē mətətək sə uko ata awan. Dəcə ata i təra dukwen nà, pa 'am ana maslay a Mbərom cəncan aya awan, aday pa 'am ana wan sə təman re. ¹¹ Jinjek sə uko sa man sə dəcə a tinen ata i slabak pa nga mburom nə dadəkdukwe pa sə viyviya awan. Kuwaya dəwan a kə dukwek anan gərmec ù vo anà zizœk aday anà pəra sa ga minje tē winen ata cəna, kə təmahak vivay sə sləmay anahan, i man uda kula itəbay, luvon tē ipec fok.»

¹² Anga nan kutok, kwanay dō ana Yesu ahay, dō sə dəfan apan anà 'am a Mbərom ahay, dō sa daf nga pə Yesu ahay, tiven nə lele.

¹³ Asa, nə sləne dundo a jay ahay 'am kwa ahay à mburom wa, a wa: «Vinde! I ban pə həna anan wa nà, Mbərom i daf alay sə bahay anahan pu dō sa mac aday, winen apan i ga mer su way anahan hwiya ata awan.»

Apasay Cəncan a a mbədə apan, a wa: «Matanan acəkan. Ti man uda tē ataslay mivél awan, anga Mbərom a san pi mer su way a tinen ma ga lele ataya zle.»

Sariya a dazlan

¹⁴ Na ca idê asa, nê canan anà matapasl kwedekkwedek awan. Awan a inde mē njahay a apan, a ga minje tē wan su dō. Jugo sē bahay inde à nga anahan, ma han a tē gura. Winen ti dem ma pa a hepepe à alay inde.

¹⁵ Maslay a Mbërom maza awan, a nay ahay ù doh sē mazlaḅ a Mbërom wa, a jan anà dōwan mē njahay a à matapasl inde ata tē mēgalak awan, a wa: «Gēḅa dem anak, car, anga alay sē halan nga anà way ahay kà slak. Daliyugo fok ma nah a tēḅe sa car.»

¹⁶ Natiya, dōwan a mē njahay a à matapasl inde ata a gēḅa dem anahan, a car anan way sē daliyugo ahay fok kērap.

¹⁷ Nê canan anà maslay a Mbërom hinen a nay ahay ù doh sē mazlaḅ a Mbërom à bagəbaga mburom wa, winen dukwen ti dem anahan a ma pa a à alay inde re.

¹⁸ Maslay a Mbërom hinen inde maza awan, a nay ahay à man sē varan way a Mbërom ata wa. Winen nà, maslay a Mbërom sē lavan nga anà uko ata awan. A tēḅa 'am, a jan ahay anà maslay a Mbërom a ti dem a ma pa a à alay inde ata, a wa: «Gēḅa dem anak, aday zlav anan cune mē wahay aya pē daliyugo ata fok. Anga wan si sé ataya tē nahak coy.»

¹⁹ Maslay a Mbërom ti dem a à alay inde ata, a zlav anan cune mē wahay aya pē daliyugo wa, a pak anan à kudom sē caslay anan wan sē cune ahay. Kudom ata dukwen, man sa ga mivēl a Mbërom. ²⁰ Wan sē cune ahay fok, mē caslay aya à kudom inde uho, à wulen su doh wa zad. Zəlaka sē mez a pəkay ahay à kudom ata wa, a haw. Zəbor sē zlinger sē mez ata i ga kilometer səkāt maakan (300). Səḅek anahan a dukwen i ga miter cew, pəles à tavay uda nà, saa cay ahay wa nē nga dəkḅek.

15

Maslay a Mbërom ahay tē pəkay ahay mēgara ahay cuwḅe

¹ Pē dēḅa anahan a wa nà, nê canan anà awan a inde mēduwen awan, aday ma ga masuwayan aya à mburom asa. Maslay a Mbërom ahay inde cuwḅe, tē mēgara aya à alay inde cuwḅe ite re. Awan ataya dukwen, mēgara mēḅakwidok aya awan, anga tē mēgara ana Mbërom ata dukwen, mivēl anahan i ndav sē coy.

² Aday nê canan anà awan a inde kawa dēlov sē malam mē japay a tē uko awan. Asa, nê canan anà dō sē mbasay pē zizək tē pēra anahan ataya awan, aday tē lamba sē slēmāy anahan. Tinen nà, Mbërom kē varak atan gēnjalval ahay à alay inde, aday tinen mē tavay aya pa 'am sē dēlov sē malam ata awan. ³ Tinen apan ti ga ara ana Musa, dō si mer su way ana Mbërom, tē ara ana wan sē tēman. Ara ata nà, natiya:

«Mbërom Ba Mēgala,

mer su way anak ahay fok nē mēduwen aya awan,
ta ga masuwayan.

Bahay su kon ahay fok nà, iken awan.

Way anak ahay sa ga dukwen,
lele aday ḅidēk aya re.

⁴ Bahay a manay,

dōwan a saa jējarak bay nà, wayaw?

Dōwan a saa ngam sē hērak nga bay nà, winen wayaw?

Anga iken a kērtēk cēncan awan.

Dō su kon ahay fok ti nay adēka nē sē hērak nga,

anga dō ahay fok tē canak anan anà mer su way anak ahay fok nē lele.»

⁵ Pē dēḅa anahan a wa asa, nê canan anà doh sē mazlaḅ a Mbërom à bagəbaga mburom inde, kawa sa ja nà, jawjawa cēncan awan, winen mē tēḅa awan. ⁶ Maslay a Mbërom cuwḅe ataya tē mēgara aya cuwḅe à alay inde, tē zlēray à man a cēncan ata wa. Tinen ma pak zana kwedekkwedek aya pi zek re, aday tinen ma ḅan mbac aya tē maslērapa sē gura.

⁷ Kērtēk à wulen sē awan aya fudō tē sifa ataya inde, a varan tasa sē gura ahay cuwḅe anà maslay a Mbërom a cuwḅe ataya cite. Tasa ataya ma rah aya tē mivēl a Mbërom sa ga pē dō ahay, aday Mbërom nē inde tē sifa pa sē viyviya awan.

⁸ Natiya, doh sə mazlaḅ a Mbərom a rah tə jinjek sə mazlaḅ a anahan tə gədan anahan a təkə dadekwdukwe. Dowan sa mba apan sa zla ù doh ata ibay, hus azanan maslay a Mbərom a cuwḅe ataya tə ndəvak anan məgara a tinen a cuwḅe ataya aday.

16

Tasa sə məgara ahay cuwḅe

¹ Nə sləne dundo a məduwen a a ndəray ahay kwa ù doh sə mazlaḅ a Mbərom wa. Winen apan i jan anà maslay a Mbərom a cuwḅe ataya, a wa: «Zlen, kâ sa pəken anan way sə tasa sə mivél a Mbərom a cuwḅe ataya pə daliyugo kutok.»

² Natiya maslay a Mbərom a mama'am awan, a zla, a pak anan way sə tasa anahan pə daliyugo. Mbəlak lelibay aya aday ma han aya a gan anà dō ahay. Sa njad mbəlak ata nà, dō sa njad vivay ana zizək ataya awan, aday ta taa dukwen gərmec ù vo anà pəra ana zizək ata re.

³ Asa maslay a Mbərom mə slala cew awan, a pak anan way sə tasa anahan pa nga sə bəlay. A'am sə bəlay ata a təra kawa məngəɖazay su dō ma mac awan, aday way sə a'am ahay fok tə məkək.

⁴ Maslay a Mbərom mə slala maakan awan, a pak anan way sə tasa anahan pa nga sə a'am sə dəlov ahay aday pa nga sə a'am sə kurok ahay fok. Natiya kutok a'am ahay fok tə təra mez asa re. ⁵ Aday nə sləne maslay a Mbərom a, sa gan nga anà a'am ata a həran nga anà Mbərom, a wa: «Iken nà, dō cəncan awan. Iken inde nà, kwa həna kabay, həna dukwen iken a re. Ka gak anan sariya anà dō ahay həna tə cəved awan. ⁶ Dō anaya tə vədak anan dō anak ahay, aday tə vədak anan dō maja'am anak ahay re. Anga nan, ka han atan mez, tə njadək magwagway pə lelibay a tinen kutok.»

⁷ Cəna nə sləne dundo a ndəray ahay à man sə varan way anà Mbərom ata wa. A wa: «Ayaw, Bahay Mbərom, Ba Məgala, ka ga sariya anak nə tə cəved awan, tə didək a re.»

⁸ Natiya kutok, maslay a Mbərom mə slala fudō awan, a pak anan way sə tasa anahan pə idə sa pac. Cəna pac a njad cəved sa dav ndayaya aday sa han sə zalay sə kukwa ata awan, a vak anan dō ahay tə uko anahan awan. ⁹ Anga pac a sa vak atan ata awan, dō ahay ta ma nga adəka nə sə gənahan anà sləmay a Mbərom, winen dō sə lavan nga anà məgara ataya awan. Bina, tə ngəmak sə mbəsak anan cəved a tinen a lelibay ataya bay, aday tə ngəmak sə həran nga anà Mbərom anga mazlaḅ anahan bay re.

¹⁰ Maslay a Mbərom mə slala ɖara awan, a pak anan way sə tasa anahan pa man sə njahay ana zizək ata awan, aday luvon a ga takədimbom pə bahay anahan ata fok. Dō ahay ta ma nga sa rac slan, anga ɖəce inde ndəlekeke bayak awan. ¹¹ Tə gənahan anà Mbərom sə bagəbaga mburom, anga ɖəce tə mbəlak a tinen ataya awan. Aya əna, tə mbəsakak sa ga huwan bay hwiya.

¹² Natiya asa re, maslay a Mbərom mə slala mbərka awan, a pak anan way sə tasa anahan ite. Winen nà, a pak anan mbala anahan nə à zlinder a inde məduwen a tə ngaman Efəratīs. Coy a'am a sa wa, aday bahay sə dəlon ahay ta njad cəved sə takas anan zlinder ata awan. ¹³ Cəna nə canan anà apasay lelibay aya maakan. Tinen kawa njəlaadaw ahay, tə zləray à 'am ana zizək a kawa gədam ata wa, à 'am ana zizək a sa nay à bəlay wa ata wa, aday à 'am ana dō maja'am a Fakalaw ata wa re. ¹⁴ Tinen nà, apasay sə setene ahay sa ga masuwayan ahay cara cara. Apasay ataya ti halan nga anà bahay sə daliyugo ahay fok, anga aday ti ga vəram pə luvon a məduwen a ana Mbərom Ba Məgala ata awan.

¹⁵ Bahay a wa: «Ihe, nen apan ni zlak ayak nə kawa dō sə akar, dōwan i san apan bay. Ni ɖaf alay sə mazlaḅ uno pə dō sə ɖəfan idə anà luvon ata mənəna sa njak ahan ata awan, aday dukwen zana anahan inde mə lavay zek a lele, anga aday na sak a zlak ayak cəna, waray i gan sa bar pa 'am sə dō ahay bay, bina zana i ga inde pi zek.»

¹⁶ Natiya kutok, apasay a lelibay ataya, tə halan nga anà bahay ahay fok à man kərtək awan. Tə ngaman anà man ata ta 'am sə Yahuda ahay nà, Harmagedon.

¹⁷ Kagasl, maslay a Mbərom a mə slala cuwbe a kutok, a ndav anan sa pak way sə tasa anahan pa nga mburom. Dungo a ndəray tə məgalak a kwa ahay pa man sə njahay ana Mbərom a wa, ù doh sə mazlab anahan a wa, a wa: «Həna nà, kə ndəvak coy kutok!»

¹⁸ Cəna, cœrcœd, Mbərom a wuted, tanday a dac apan hohum hohum, aday daliyugo a bal tə məgalak awan. Kwa pə ana Mbərom sə ndakay do ahay pə daliyugo nà, hus ahay həna, kula daliyugo kə bəlak matanan bay. ¹⁹ Cəfak, daliyugo a ta ì zek wa. Wulen su doh a məduwen ata a gəzla ì zek wa maakan re. Wulen su doh sə daliyugo ahay fok tə mbəzlak, tə nəsek. Natiya kutok, Mbərom a may anan ahay à nga inde ləbara ana Babila, wulen su doh a məduwen ata awan, a varan tasa sa ga apan mivel anahan ata ma rah a ledled tə mahay awan, aday â sa anan wa nə fok. ²⁰ Kon aya aday a'am sə bəlay a van atan nga ataya fok, tə ndərmadak à a'am inde. Bəzlom ahay dukwen tə dafasak fok cite re. ²¹ Lanja dugulom aya kawa məndaḅ a pəkay ahay mbortoto bayak a pə do ahay. Anga nan, do ahay tə gənahən anà Mbərom, anga iven sə lanja ata kə gəḅak dœce nə ndəlekeke bayak awan.

17

Atə uwar tə zizœk

¹ Pə dəḅa anahan a wa nà, do kərtək à wulen sə maslay a Mbərom a cuwbe sa ban tasa ahay cuwbe à alay inde ataya, a nay, u jo: «Hayak, ni đakak anan sariya ana Mbərom sa gan anə uwar a sa ján uho tə do ahay so ata awan. Winen nà, wulen su doh a ma han a pə cakay sə zinder ahay ata awan. ² Bahay sə daliyugo ahay ta gak mədigwed tə winen, aday do sə daliyugo ahay bayan a tə vawak nga ta sə nahay tə winen a re.»

³ Apasay Cəncan awan, a nay ahay upo, a ban nen, aday maslay a Mbərom ata a zla nen à saf inde. À man ata awan, nə canan anə uwar a inde, winen ma ján a pə zizœk a inde, a ca dəzdəz. Nga anahan ahay cuwbe, aday ləkam ahay apan kuro re. Zek anahan a fok dukwen mə vinde apan nà, sləmay lelibay aya đəkdek, sə gənahən anan anə Mbərom. ⁴ Uwar ata ite nà, zana anahan pi zek dəzdəz kawa zana vavize awan, way sə sləmay anahan inde sə gura, aday kon lele aya pi zek tə mədine ahay inde apan re. Tasa sə gura dukwen inde à alay anahan, aday way lelibay aya uda teppe, mə rəbas aya vərekeke, kawa sa ja nà, mer su way anahan sa ga lelibay ataya awan. ⁵ Sləmay inde mə vinde pi jœr anahan, aday sləmay ata nà, a đakay a way mi đer a inde həna: «Nen Babila, wulen su doh məduwen awan. Nen may sə uwar sə nahay tə do ahay so ataya fok, aday nen may su do huwan aya fok re.»

⁶ Aday nə canan bine siwaw nà, uwar ata kə sak mez su do a Yesu ahay ma vad aya anga tə đakay anan sləmay a Yesu cərkəke ataya awan. Aday uwar ata kə vawak nga tə mez a tinen ata awan.

Nə canan matanan cəna, u go masuwayan. ⁷ Maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «Sa gak masuwayan nə maw? Ni đakak anan way a mi đer a pə uwar ata tə zizœk a sə gəḅa anan, winen tə ləkam aya kuro pa nga ahay cuwbe ata awan. ⁸ Zizœk a iken sə canan ata nà, abay winen tə sifa awan, əna həna nà, kə məcak. Azanan nə ì jənay ahay à məke sə mərda wa. Kə sak a jənay ahay wa cəna, Mbərom ì lize wa sə coy a kutok. Do aday sləmay a tinen inde mə vinde à đerewel su do tə sifa aya inde itəbay, kwa sə ndakay anan daliyugo ata fok, ti canan anə zizœk ata nà, ì gan atan masuwayan. Anga abay winen tə sifa awan, aday həna winen ma mac awan, aday pa 'am mənjoek dukwen ì ì may ahay tə sifa asa re.»

⁹ U jo asa, a wa: «Lele nà, do ahay tâ njad kəlire sa san way a anan. Nga ataya cuwbe nà, ta ga minje tə bəzlom ana uwar ata sə njahay apan ataya awan. Aday dukwen, a ga minje tə bahay ahay cuwbe re. ¹⁰ À wulen sə bahay ataya dukwen, đara aya nà, tə məcak coy. Bahay mə slala mbərka nə winen inde həna bahay awan. Əna bahay mə slala cuwbe a ite nà, alay a anahan kə slak fan bay. Alay anahan a â sla dukwen, ì njahay bayak a bay. ¹¹ Zizœk ata ite nà, abay winen tə sifa awan, aday həna winen tə sifa sabay asa, ata winen a dukwen bahay a mə slala jəmaakan awan. Bahay ata dukwen tinen pə kərtək a tə bahay a cuwbe ataya awan. Kə sak a sləray ahay asa nà, Mbərom ì lize wa sə coy a kutok.

¹² «Ləkam a kuro iken sə canan ataya nà, ta ga minje tə bahay ahay kuro ti nay ahay mba, bina ta gak bahay fan bay. Ti i njad cəved sa ga bahay a mba, aday ti ga bahay a nə jiya tatə zizœk ata awan, əna ti njahay bayan a bay. ¹³ Bahay ataya kuro dukwen, tinen kœrtek a i mer su way a tinen inde. Aday ti varan mœgala a tinen tə mazlaḅ a tinen anà zizœk ata aday â ga anan bahay anahan. ¹⁴ Ti ga vœram tə wan sə tœman, aday wan sə tœman ata i mbasay patan, anga winen Bahay sə zalay bahay ahay fok. I mbasay patan, winen tu dœ anahan a mœ ngamay ataya awan. A walay atan, aday ti pœrahan azar tœ mivæl kœrtek awan.»

¹⁵ Maslay a Mbœrom ata u jo asa, a wa: «Uwar a sa ján uho tœ dœ ahay so ata nà, winen mœ njahay a pœ cakay sə zlinder aya iken sə canan ataya awan. Zlinder ataya nà, ta ga minje tu dœ sə zaav ahay fok, ta 'am ahay fok, tœ slala ahay fok, aday tu kon ahay fok re. ¹⁶ Ləkam a kuro iken sə canan ataya, aday tœ zizœk a iken sə canan ata nà, ti ma nga sa nan ide anà uwar a sa ján uho tœ dœ ahay so ata awan. Ti ngœzar panan way anahan ahay fok à alay wa, aday i njahay zek kœriya slokwitor a, ti rac sluwed si zek anahan, ti lize anan tœ uko. ¹⁷ Bahay a kuro ataya ta ga matanan nà, anga Mbœrom a đaf abayak nga ata à mivæl a tinen inde. Natiya, 'am a zlan atan pi zek anà bahay ataya sə varan mœgala sə bahay a tinen anà zizœk, hus pœ luvon a aday 'am a Mbœrom ma ja aya ti ndav wa coy ata awan. ¹⁸ Uwar a iken sə canan ata ite nà, a ga minje tœ wulen su doh mœduwen a sə lavan nga anà bahay sə daliyugo ahay fok ata awan.»

18

Mbœrom a gan sariya anà wulen su doh sə Babila

¹ Pœ dœba anahan a wa kutok, nə canan anà maslay a Mbœrom hinen inde, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Mœgala anahan inde bayan awan, jiyjay sə mazlaḅ anahan dukwen a dœvan anà daliyugo fok. ² A zlah tœ mœgalak awan, a wa: «Coy! Wulen su doh a sə ngaman Babila ata kœ slahak, Babila kœ slahak dezdezez! Wulen su doh ata kœ rahak tœ apasay lelibay aya awan, apasay huwan aya, aday tœ mœvuhom ma ga mœnjadək aya* cara cara tinen ma rah a à wulen su doh ata inde re. ³ Anga winen kœ varak anan mahay anà dœ su kon ahay fok aday tâ sa. Asa mahay anahan nà, ubor sa ga mœdigwed tœ winen awan. Bahay sə daliyugo ahay fok ta gak mœdigwed ata awan. Dœ sa ga masa tœ way ahay fok, tœ tœrak dœ sə zlile ahay anga zlile sə mœdigwed anahan sa ga ata awan.»

⁴ Nœ slœne asa bine maw nà, dungo a ndœray ahay kwa à mburom wa, a wa:
«Kwanay dœ uno ahay, hayak ikwen ahay à wulen su doh ata wa,
 anga aday kœ limen anan alay anà ines a tinen ataya bay,
 kî gen dœce kawa tinen bay re.

⁵ Hayak ikwen ahay à wulen su doh ata wa,
 anga ines anahan ataya dukwen tœ dœzlek zek jœgenegene hus pa man sə ide a
 Mbœrom,
 aday Mbœrom awan, a may anan ines ana Babila ataya à nga inde re.

⁶ Gen anan nœ kawa anahan a sa gak ikwen ata cite.
Gen anan adœka nà, si sə zalay mbala anahan ata mœcapar cew awan.
Kak winen kœ varak ikwen mahay gœzlaway zet nà, viren anan uda kawa anahan ata awan,
 œna mœgala mbala a kwanay â zalay anahan mœcapar cew awan.

⁷ Kœ pœlak anjahay sə mazlaḅ tœ zlile a nə cœvedabay.
Matanan bœnen anan mbiyed nœ bayak a kutok,
 â ga dœce dukwen matanan re, kawa winen ù doh sə mœsinde.

Aday nà, a wa: “Nen bahay, nen mœ njahay a pa man sə njahay sə bahay uno lele.
Nen mœdukway sə uwar bay, ni yam ma ite anaw, anga mbaz uno inde kœ mœcak ibay.”

⁸ Anga nan kutok, mœgara ahay ti tan à nga nə luvon kœrtek: amac, ayam, aday may re.
Ti vak anan tœ uko, anga Bahay Mbœrom a sa gan sariya ata nà, winen mœgala awan.

* 18:2 Minje kawa zœnzen, mugudok, ngahak, kœzkez. Ca pœ Tooktaaki Tawreeta 14.3-21.

⁹ «Bahay sə daliyugo ahay sa taa japay tə winen pə ubor, aday pa sa ján uho tə winen ataya fok, ti yam tongof tongof, anga ti canan anà jinjek sə uko ata awan. ¹⁰ Ti tavay dæren, anga zlawan sə dæce mæduwen ataya i gan atan. Aday ti ja à wulen a tinen:

“Wuna, wuna!

Babila, iken wulen su doh mæduwen awan,

Babila iken wulen su doh mægala ata, iken inde sabay!

Kə lizek à ler kærtek inde ca!

Matanan, Mbærom kà gak anak sariya coy.”

¹¹ «Do sa ga masa tə way ahay dukwen ti yam, ti ja mawa, anga dowan saa sukom way a tinen ahay nà, inde sabay: ¹² way kawa gura, dala, kon lele aya awan, mædine ahay; zana kataw aya awan, zana dæzdaz aya awan, zana kwedekkwedek aya awan, zana vavize aya re; dædom sə ræbas lele aya awan, aday way mæ ndakay aya ta slan sə mbæle ataya awan, aday way mæ ndakay aya tə dædom masa a da 'am ataya re; azar aya dukwen mæ ndakay aya tə dangwa, tə ræslom, aday tu kon mæ ræba aya awan; ¹³ kemsire lele aya awan, amar sa ga pi zek ahay, wurde sə ngaman *mira* ata awan, wurde sa vak avavak ahay; mahay, amar sə ile; ndaw, nuko sa ndaw; sla ahay, tæman ahay, pæles ahay, muta sə pæles ahay; bile ahay, aday sifa sə do ahay fok, dowan saa sukom way ataya nà, inde sabay.

¹⁴ «Natiya, do sa ga masa ahay ti jan anà wulen su doh ata, natiya: “Way anak a sa ga anan ti zek ataya fok tə lizek. Zlile anak, way sə ndakay zek anak, fok tə lizek. Kula ki njad atan sabay.” ¹⁵ Do sa njad zlile ta sa ga masa sə way ataya ti tavay dæren pə wulen su doh wa, anga dæce anahan ataya a gan atan zlawan. Ti ma nga sa yam, sa ja mawa nə bayak awan. ¹⁶ Ti ja: “Waay, waay! Babila, wulen su doh mæduwen awan, abay a taa pak pi zek nə zana aday kwedekkwedek aya, zana dæzdaz aya, aday zana vavize aya bidaw? Winen mæ ndrækesl a nə tə way sə gura ahay, tu kon sə masa lele aya awan, aday tə mædine ahay re. ¹⁷ Way ataya fok tə lizek à ler kærtek a inde ca!”

«Do sə kwalalan ahay pi zek tə bahay nga a tinen aya tæke, tatə do sa bar tə kwalalan ahay, ti tavay dæren cite re. ¹⁸ Ti canan anà jinjek sə uko sa vak anan wulen su doh ata nà, ti zlah, ti ja: “Kula wulen su doh inde mæduwen a kawa hæna anan nà, ibay!” ¹⁹ Ti ra yugo, ti pak pi zek tə ayam awan†, ti ja mawa tə ayam awan: “Waay, waay, Babila, wulen su doh mæduwen awan! Do sə kwalalan ahay pa nga sə bælay fok ta ga zlile nà, tə winen a bidaw? Way anahan ahay fok tə lizek à ler kærtek inde ca!” ²⁰ Natiya kutok, kwanay do sə mburom ahay, tislæn mivel, anga wulen su doh ata kə lizek. Kwanay do a Yesu ahay, do maslan a Yesu ahay, do maja'am a Mbærom ahay, tislæn mivel, anga Mbærom kà mak anan anan gæsikedf anahan, kawa Babila sa gak ikwen ata awan.»

²¹ Kagasl kutok, maslay a Mbærom mæduwen a hinen inde, a zla, a gæba van mæduwen awan, a lar anan à bælay inde dæzlez, a wa: «Ti lar anan Babila wulen su doh a mæduwen ata dukwen, kætanan. Dowan i canan kula sabay. ²² Ara su do sa fa gænjalval ahay, sa fa mæzlæzlilæn ahay, sa fa ciccæk ahay, aday tə ara su do sa fa slælem ahay i ga inde à Babila sabay. Dowan i canan anà do sa han way ahay, do sə ndakay way ahay fok sabay. Dowan i slæne abal ana wan sa van pa van à Babila sabay. ²³ Dowan i canan anà jiyjay sə uko sə lalam à Babila sabay. Dowan i slæne ara su do sə gæba dalay ahay à Babila sabay fok. Ayaw, do sa ga masa ahay à Babila nà, tə zalay do sə daliyugo ahay fok tə mazlaḅ. Əna, kə njækak anan do su kon azar ataya ta sa ga masuwayan anahan ahay cara cara pə daliyugo fok. ²⁴ Mez su do a maja'am anahan ahay, pi zek tə mez anà do a Yesu ahay ma pak awan, à wulen su doh ata awan. Aday asa, mez sə do ahay ma pak a pə daliyugo fok ata nà, pa nga ana Babila awan. Mbærom a gan sariya anà Babila nà, matanan.»

19

¹ Pə dæba anahan a wa kutok, nə slæne awan a inde kawa dungo sə do ahay bayan a à mburom, winen apan i ja, a wa:

«Hæren anan nga à Mbærom!

† 18:19 Àga tinen ta yam mæsinde nà, ta ra yugo pi zek.

Anga Mbərom a mənuko nə dō sa tam dō,
mazlab nə pə winen,
məgala anahan inde.

² Mbərom a ga sariya dukwen tə cəved awan, aday tə didem a re.

Kà gak anan sariya anà uwar sa ján uho tə dō ahay so ata awan.

Sa nes anan daliyugo fok tə mədigwed nà, winen a re.

Mbərom kà gak anan sariya anga kə vədak anan anan dō si mer su way anahan ahay.»

³ Ta ja asa:

«Həren anan nga anà Mbərom!

Anga jinjek sə uko sə dəroz à wulen su doh ata wa nà, i ndav kulibay,

i dəroz wa nə pa sə viyviya awan!»

⁴ Natiya kutok, məcəd ahay kwa kuro cew nga fudō pi zek tə awan a fudō tə sifa ataya, tə dukwen gərmec ù vo anà Mbərom a mə njahay a pa man sə njahay sə bahay anahan ata awan. Dō ataya ta wa: «Amen, matanan! Həren anan nga anà Mbərom!»

Azar uko sə gəba dalay ana wan sə təman

⁵ Cəna, nə sləne 'am a ndəray ahay kwa à man sə njahay sə bahay a Mbərom wa, a wa: «Həren anan nga anà Mbərom a nukō,

kwanay dō si mer su way anahan ahay,

dō sə jəjaran ahay,

məcəd ahay pi zek tə gwaslay aya təkə fok.»

⁶ Nə sləne asa abəbal awan sə man su dō məduwen awan, kawa zəlaka sə dazay pə pəkərad à zlınder ata awan, kawa Mbərom sa dac tə məgalak ata awan. Nə sləne nà, a wa: «Həren anan nga anà Mbərom!

Anga Mbərom Ba Məgala, dō sə lavak uko nga nə winen Bahay awan!

⁷ Tasluko mível, mbasuko pə kərtek awan.

Həruko anan nga, anga məduwen anahan!

Alay a kà slak, wan sə təman i gəba uwar anahan.

Dəna ata dukwen kə lavak zek, winen apan i ba.

⁸ Tə varak anan zana sə gəba zek kəlfedede aday ma dav a herre,
à pak pi zek.»

Zana anahan a kəlfedede ata nà, mer su way ana dō a Yesu ahay sa ga lele aya ata awan.

⁹ Natiya kutok, maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «Vinde: Mbərom i daf alay sə mazlab anahan pə dō mə ngamay aya à man sə azar uko sə gəba dalay ana wan sə təman ata awan.» Asa, u jo, a wa: «'Am a anaya nà, 'am didek aya awan, 'am a Mbərom.»

¹⁰ Nə sləne 'am ata cəna, nə dukwen gərmec pə saray anà maslay a Mbərom ata awan, əna u jo, a wa: «Kà ga matana sə dukwo gərmec ù vo bay. Nen dukwen dō si mer su way kawa iken, aday kawa mərak anak azar aya sa ga side pə Yesu ataya re. Dukwen gərmec ù vo nà, anà Mbərom!» Anga sə varan məgala anà dō maja'am a Mbərom ahay dukwen, side sə dəkay anan 'am ana Yesu ata awan.

Dō sa ján pə pəles kwedekkwedek awan

¹¹ Kagasl, nə canan anà mburom mə təba awan, aday pəles a inde à man ata kwedekkwedek awan. Dowan a ma ján a apan ata nà, tə ngaman nə dō ma daf nga awan, aday dō didek a re. A ga sariya, aday a ga vəram nà, tə cəved awan. ¹² Ide anahan ahay ta dav nə kawa miresl sə uko. Jugo sə bahay ahay inde anan à nga nə bayak awan. Aday dukwen, sləmay anahan inde mə vindē apan, əna dōwan a san anan bay, si zek anahan awan. ¹³ Zana anahan pi zek nà, dəzdaz tə mez awan. Tə ngaman nə 'Am a Mbərom. ¹⁴ Dō sa ga vəram anahan ahay fok tə pərahan azar à mburom wa, tinen a fok ma ján aya pə pəles kwedekkwedek aya re. Zana a tinen pi zek dukwen kəlfedede aya dəkdek, aday ma dav aya herre re. ¹⁵ Mbeet, maslalam ma pa awan, a zləray ahay à 'am anahan wa. I mbasay pə dō manide anahan ahay pu kon pu kon nà, tə winen awan. I təra bahay tə məgala awan, pa nga su kon ahay. I zlab atan kawa dō sa zlab wan si sé à kudom inde ata

awan. Way ata dukwen, aga mivel ana Mbərom Ba Məgala. ¹⁶ Sləmay inde mə vinde pə zana anahan, aday pə gos anahan natiya: «Bahay sə zalay bahay ahay fok.»

¹⁷ Aday nə canan ayak anə maslay a Mbərom hinen, winen mə tavay a pa pac. A ngaman ayak anə məvuhom sa nga mburom ahay fok tə məgalak awan, a wa: «Hayak ikwen ahay, anga di halay nga sa pa daf sə azar uko ana Mbərom. ¹⁸ Hayak ikwen ahay, rəcen sluwed si zek sə bahay ahay, sə bahay nga sə suje ahay, ta sə suje aya awan, aday sluwed sə pəles pi zek tə sluwed su do sa ján pə pəles ataya təkə, aday tə sluwed sə do ahay fok: sluwed su do su kon ahay ta sə bile ahay, sluwed su do mæced aya ta sə gwaslay aya təkə.»

¹⁹ Aday nə canan anə zizək ata kutok, anə bahay sə daliyugo ahay pi zek tə suje a tinen aya təkə, tə halay nga sa ga vəram tə dōwan a ma ján a pə pəles a kwedekkwedek ata, pi zek tə suje anahan ahay ite re. ²⁰ Ta ban anan zizək ata, aday tə jaway anan, winen tu do maja'am ana Fakalaw sa ta ga masuwayan pa 'am anahan ata awan. Tə masuwayan ataya dukwen kə njəkak anan do ahay aday tē tēma vivay ana zizək ata pi zek a tinen, tē həran nga anə pəra sa ga minje tə winen ata re. Natiya, ta ban anan zizək ata tu do maja'am ana Fakalaw ata nà, ta lar atan à dəlov sə uko inde tə ide aya awan. Dəlov sə uko ata nà, ma han a nə tə mətətək sə uko. ²¹ Suje ana zizək ataya nà, dōwan a pə pəles kwedekkwedek ata a vad' atan nə tə maslalam sə zləray à 'am anahan wa ata awan. Məvuhom sa nga mburom ahay fok tə rahak tə sluwed su do ataya təhəhə.

20

Fakalaw i ga ava mbulo à dangay

¹ Aday nə canan anə maslay a Mbərom inde, winen apan i dazay ahay à mburom wa. Lakile sə təba məsudoh sə məkə sə mərda ata, inde à alay anahan, aday calalaw ma ba awan, inde à alay anahan re. ² Maslay a Mbərom ata a ban anan zizək a kawa gədam a məduwen ata awan. Zizək ata nà, winen dədew sə njəkan uda anə do ahay kwakwa way anahan, winen nə Fakalaw. Maslay a Mbərom ata a jaway anan sə ava mbulo, ³ aday a lar anan à məkə sə mərda ata inde kutok. A tacan a 'am tə lakile, aday a tapay anan tə mətətək, anga aday à saa ma apan sa njək anan do su kon ahay sabay, hus pə ava mbulo ata sa ndav. Ava ata kə ndəvak nà, ti i mbəsakay anan mənəcək asa re.

⁴ Pə dəba anahan a wa nà, nə canan anə man sə njahay sə bahay ahay. Mə njahay aya apan ataya nà, do aday Mbərom a varan atan cəved sa gan sariya anə do ahay ataya awan. Nə canan anə sifa su do ma mac aya awan. Tinen, ma car aya tə tirez, anga tə dəkay anan ləbara ana Yesu, aday anga tə wazay anan 'am a Mbərom re. Do ataya nà, tə dukwek anan gərmec ù vo anə zizək tə pəra anahan ata itəbay. Tə təmahak lamba sə sləmay anahan pi jəer a tinen ahay itəbay re. Kwa pə alay a tinen dukwen, vivay sə lamba anahan inde patan ibay. Tinen tə slabakak ahay à məkə wa, ta ga bahay tatə Yesu Almasihu ava mbulo. ⁵ Wita nà, aslabak à məkə wa mama'am awan. Do azar aya nə tə slabakak ahay ite fan bay, hus ava mbulo ata i ndav aday.

⁶ Ataslay mivel i təran anə do a saa slabakay ahay à məkə wa à aslabak a mama'am ataya awan, anga tinen do ma gan nga aya anga Mbərom. Amac mə slala cew awan, i mba patan sabay. Ti təra adəka nà, do sa ga mer su way ù doh sə mazlaḅ a Mbərom, anga Mbərom aday anga Yesu Almasihu re. Ti ga bahay tə Yesu Almasihu ava mbulo.

Mbərom kə mbasak pə Fakalaw

⁷ Fakalaw kə sak a va mbulo à məkə sə mərda ata inde nà, ti mbəsakay anan uho asa. ⁸ Kə jənək ahay à məkə wa cəna, i zla saa njək anan do su kon ahay pə daliyugo fok asa, kawa sa ja nà, atə Gog tə Magog.* Fakalaw i halan nga anə do ahay pə kərtek awan, sa ga vəram tə Mbərom. Tinen nà, mə wasay aya kawa wiyen sə zlinder. ⁹ Nə canan atan nà, tinen mə ndire zek aya awan, ta zla kwa ta sə wura fok pə daliyugo, aday ta van nga anə man ana do a Yesu ahay mə njahay aya uda ata awan, kawa sa ja nà, Urəsalima, wulen su

* 20:8 Ca pə Ejekiyel 38 - 39.

doh ana Mbêrom a sê pelay anan ata re. Ta van nga lele cœna, uko a dazay ahay à mburom wa, a vak atan fok. ¹⁰ Zek ana Fakalaw a sa taa njak atan ata nà, ta ban anan, aday tê larak anan ayak à dœlov sê uko ata inde. À man ata dukwen nà, mêtœtok sê uko winen apan i ban. Ba tê larak anan ayak zizœk tu dœ maja'am ana Fakalaw ata à man ata kurre. Dœce à man ata a ndav itœbay, luvon tê ipec fok, aday pa sê viyviya awan.

Sariya mœdakwidok awan

¹¹ Natiya, nœ canan anà man sê njahay sê bahay mœduwen a aday a ca kwedekkwedek. Dowan a inde, winen mœ njahay a apan. Daliyugo pi zek tœ bagœbaga mburom a, ta haw pa 'am anahan wa sê coy awan. Dowan i canan atan kula sabay. ¹² Aday nœ canan anà dœ ma mac aya awan, mœced' ahay tœ gwaslay aya tœke fok, mœ tavay aya pa 'am ana man sê njahay sê bahay ata awan. Deftere ahay inde, hœna mœ tœba aya awan. Deftere hinen inde, mœ tœba a re. Winen nà, mœ vinde uda nœ slœmay su dœ tœ sifa aya awan. Mbêrom a gan sariya anà dœ ma mac ataya awan, kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya aday mœ vinde a à deftere ataya inde ata awan. ¹³ A'am a vœnihey anan dœ sa mac à a'am inde ataya awan. Amac pi zek tœ Mœke, tœ vœnihey anan dœ a tinen ma mac aya fok. Mbêrom a gan sariya anà dœ a ataya fok, kuwaya pi mer su way anahan ma ga aya fok re. ¹⁴ Ta lar anan Amac pi zek tœ Mœke à dœlov sê uko ata inde. Dœlov sê uko ata nà, amac mœ slala cew ata awan. ¹⁵ Kak dœwan a nœ slœmay anahan inde à dœrewel su dœ tœ sifa aya ata bay cœna, ta lar anan nœ gem à dœlov sê uko ata inde re.

21

Bagœbaga mburom wiya awan, tœ daliyugo wiya awan

¹ Cœna nœ canan anà bagœbaga mburom wiya awan, tœ daliyugo wiya inde re. Bagœbaga mburom mœduwer ata tœ daliyugo mœduwer ata tœ lizek, bœlay dukwen kœ lizek re. ² Nœ canan ayak anà wulen su doh cœncan awan, winen Urœsalima wiya awan, winen apan i dazay ahay à mburom wa, pœ cakay ana Mbêrom wa. Winen mœ ndakay zek a dukwen kawa dœna dalay a i zla à mbaz ata awan. ³ Nœ slœne dunto a ndœray ahay kwa à man sê njahay sê bahay wa, a ja tœ mœgalak awan, a wa: «Hœna nà, man sê njahay a Mbêrom, winen à wulen sê dœ ahay inde. I njahay tœ tinen, aday ti tœra dœ anahan ahay. Zek a Mbêrom a dukwen i ga inde à wulen a tinen, winen Mbêrom a tinen. ⁴ I takad patan wa idœ sœ ayam a tinen ahay fok. Amac inde sabay, ayam inde sabay, dœce inde sabay re. Way mœduwer aya fok nà, tœ ndœvak sœ coy.»

⁵ Kagasl, dœwan a mœ njahay a pa man sê njahay ata, a wa: «Hœna nà, ni mbœda anan way ahay fok, aday way ahay ti tœra nœ wiya aya awan.» U jo ì nen a kutok, a wa: «Vinde anan, anga 'am a anaya nà, dœdek aya awan, aday 'am sa dœf apan nga ahay re.»

⁶ A pœrahan azar ta su jo asa, a wa: «Mer su way a anan dukwen kœ ndœvak. Sœ dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dukwen, nen a re. Jom kœ gak anan anà dœwan a cœna, ni varan a'am kœriya awan, à kurok sa var sifa wa. ⁷ Dœ saa mbasay pœ dœce ata nà, ni varan anan way ataya fok. Ni tœra Mbêrom anahan, aday i tœra wan uno. ⁸ œna, dœ aday a nan sœ pœruho azar bay anga zlawan a gan atan ataya awan, dœ sa dœf upo nga sabay ataya awan, dœ sa ga way mœnjadœk aya awan, aday dœ sa vad nga su dœ ahay, dœ sa dah uho ahay, dœ sa ga maram ahay, dœ sœ tawal pœra ahay, aday dœ sa gad mungwalay ahay dukwen, man sê njahay ana dœ ataya fok nà, à dœlov sœ uko a pi zek tœ mêtœtok sœ uko ata inde. Way ata nà, amac tœ slala cew a kutok.»

Urœsalima wiya awan

⁹ Maslay a Mbêrom a inde, a nay ahay pœ cakay uno kutok. Winen dœ kœrtek à wulen sœ maslay a Mbêrom a cuwœ sa ban tasa ahay cuwœ à alay inde ataya awan. Tasa a tinen ahay nà, ma rah aya tœ dœce mœdakwidok aya cuwœ ite re. Dowan ata u jo: «Zlumo, ni i dœkak pœ dœna aday wan sœ tœman i i gœba ata awan.» ¹⁰ Apasay a Mbêrom a nay ahay upo, a ban nen, aday maslay a Mbêrom ata a gœba nen pa nga sœ bœzlom zœbor a aday sololo ata awan. U ko anan Urœsalima, wulen su doh a cœncan ata awan, winen apan i dazay ahay

pə cakay ana Mbərom à mburom wa. ¹¹ A dav nə pəzlad pəzlad lele tə jiyjay sə mazlaŷ a Mbərom awan. A wuted kawa kon lele aya aday mə rəba aya ata awan, zeziye aday ide cərwa kawa malam. ¹² Zled məduwen a a van nga tew fok. Məsudoh ahay inde apan nə kuro nga anahan a cew. Aday maslay a Mbərom ahay kuro nga anahan a cew dukwen, tinen apan ti ba pə məsudoh a kuro nga cew ataya re. Sləmay sə zahav sə Isəra'ila ahay kuro nga anahan a cew dukwen mə vinde aya apan. ¹³ Məsudoh ahay maakan tə day sə dəlon, maakan tə day sə mburom, maakan tə day sə walay, aday maakan dukwen tə day sə wundala. ¹⁴ Zled sə wulen su doh ata nà, saray a ma pak a dukwen tu kon ahay kuro nga anahan a cew, aday sləmay su dō maslan ana wan sə təman ahay kuro nga anahan a cew mə vinde aya apan re.

¹⁵ Maslay a Mbərom a su jo ahay 'am ata nà, way sə lavay way inde à alay anahan, anga sə lavay anan wulen su doh, tə məsudoh anahan aya təkə, aday ti zled anahan a təkə re. Way sə lavay way ata dukwen, mə ndakay a sə gura. ¹⁶ Wulen su doh ata nà, day anahan aya fudo fok, tə lavay ike hedek hedek. Maslay a Mbərom ata a lavay anan wulen su doh tə way sə lavay way anahan ata kutok. Day anahan a kərtek a nà, kilomiter mbulo cew tə səkat cew (2 200).^{*} Day anahan aya dukwen, tə lavay ike tə zəbor sə mburom ata awan. ¹⁷ A lavay anan zled sə wulen su doh ata awan. Zəbor sə mburom anahan nà, miter kwa kuro cuwbe nga anahan a cew (72)[†], kawa alavay way a mənuko. ¹⁸ Zled sə wulen su doh a nà, mi dēzl a tu kon sə ngaman *yaspa* ata awan. Əna zek a wulen su doh a ite nà, mi dēzl a tə gura, aday ide cərwa kawa malam. ¹⁹ Kon sə saray su doh ataya kuro nga cew nà, tinen mə ndakay aya tu kon mə rəba aya cara cara. Kon kərtek a nə mə ndakay a tə *yaspa*, hinen tə *safira*, hinen tə *agate*, hinen tə *miradi*, ²⁰ hinen tə *onikis*, hinen tə *sardis*, hinen tə *kirisolit*, hinen tu kon zeziye awan, hinen tə *topas*, hinen tə *kirisoparasu*, hinen tə *lipilar*, aday hinen tə *ametistu*.[‡] ²¹ Way sə tacay 'am su doh aya kuro nga anahan a cew ataya dukwen, tinen nə mədine ahay kuro nga anahan a cew ite re. Aday dukwen, way sə tacay məsudoh kərtek fok, mədine kərtek coy. Cəved sə wulen su doh məduwen ata dukwen, winen mə ndakay a tə gura aday ide cərwa kawa malam ata awan.

²² À wulen su doh ata nà, nen nə canak anan anà doh sə mazlaŷ a Mbərom sabay, anga Bahay Mbərom, Ba Məgala, ta wan sə təman, sə təra doh sə mazlaŷ a Mbərom nà, tinen awan. ²³ Wulen su doh ata dukwen a gan may anà pəc kabay kiya saa dav uda sabay, anga jiyjay sə mazlaŷ a Mbərom winen apan i dav uda coy. Lalam sa man ata dukwen, wan sə təman awan. ²⁴ Dō su kon ahay fok, ti zla nà, à jiyjay anahan ata inde. Bahay sə daliyugo ahay dukwen ti zlak ayak tə zlile a tinen ahay uda awan. ²⁵ Məsudoh sə wulen su doh ataya nà, tə tacay atan itəbay, anga luvon a ga à man ata bay. ²⁶ Məgala a pi zek tə zlile su kon ahay fok ti halak anan ayak à man ata awan. ²⁷ Way mənjadak aya fok nà, ti dəzle uda itəbay. Dō sə mungwalay ahay tu dō sa ga ines ahay, ti njad sa zla uda itəbay re. Saa zla uda cəna, dō aday sləmay anahan mə vinde a à dərəwel su dō tə sifa aya, mbala ana wan sə təman sə lavay ata awan.

22

¹ Cəna, maslay a Mbərom ata u ko anan zlinger sə a'am sa var sifa a inde, ide cərwa kawa malam, aday a zləray ahay à man sə njahay ana atə Mbərom ta wan sə təman ata wa. ² A'am sə zlinger ata a haw à wulen su doh inde à mamasl sə cəved məduwen ata awan. Pa 'am zlinger ata ta day cew maya fok, sé sə varan sifa anà dō ahay ma zav a inde patan. Sé ata a wahay saray kuro nga cew à ava daz inde, pə kiya pə kiya fok saray kərtek. Daslam anahan a dukwen, disise sa mbar anan dō su kon ahay fok à dəvac a tinen ahay wa. ³ Atahasl dō i ga inde à wulen su doh ata sabay. Man sə njahay sə bahay ana atə Mbərom tə wan sə təman i tavay uda sə coy.

Natiya, dō si mer su way ana Mbərom ahay ti həran nga à man ata awan. ⁴ Ti canan anà ide a Mbərom awan, aday sləmay anahan i ga inde mə vinde pi jœr a tinen ahay. ⁵ Luvon

* 21:16 Kawa sa ja nà, «stadi» 12 000. † 21:17 Kawa sa ja nà, «cukulek» ahay 144. ‡ 21:20 Kon ataya nà, inde àga mənuko ibay.

a ga à man ata sabay, ta gan may anà lalam bay, ta gan may anà pac sabay re, anga mazlab a Mbərom Ba Məduwen i dəvan atan. Tinen nà, ti ga bahay tə winen pa sə viyviya awan.

⁶ Cəna, maslay a Mbərom ata u jo, a wa: «'Am a anaya nà, didek aya awan, aday 'am sa daf apan nga ahay re. Mbərom Ba Məduwen, do sə varan ahay Apasay anahan Cəncan a anà do maja'am anahan ahay ata, a slənay ahay maslay anahan anga aday â dakan anan anà do si mer su way anahan ahay way a sa naa təra bəse ataya awan.»

Yesu i may ahay

⁷ Yesu a ja, a wa: «Pəken sləmay, ni mak ayak bəse! Ataslay mivél inde anga do sə dəfan apan anà way a mə vinde à dərəwel a anan inde ata awan, anga sə dakay anan nə zek a Mbərom awan.»

⁸ Nen Yuhana, nen nà, do sə sləne aday sə canan anà way a anaya awan. Nə sləne anan aday nə canan lele nà, na ma nga sə dukwen gərmec ù vo anà maslay a Mbərom a sə duko anan way ataya fok, aday ni həran nga. ⁹ Cəkəbay, winen a dukwen u jo, a wa: «Kâ ga matanan bay! Kâ həro nga bay. Anga nen dukwen do si mer su way a Mbərom kawa iken a re, aday kawa mərak anak do maja'am a Mbərom ahay azar aya sə dəfan apan anà 'am a mə vinde à deftere a anan inde ataya awan. Həran nga nà, anà Mbərom a dəkdek.»

¹⁰ U jo asa, a wa: «Kâ saa dər anan way a iken sə vinde à dərəwel inde anaya pə do ahay wa bay, anga alay sə way anaya i təra bəse coy. ¹¹ Do sə huwan, â zəga anan apan huwan anahan. Do mənjadak awan, â zəga anan apan sa ga mənjadak anahan re. Do sa ga sumor, â zəga anan apan sumor anahan ata ite re. Aday do sə cəncan ite dukwen, â zəgahan alay anà cəncan anahan ite hwiya.»

¹² Yesu a ja, a wa: «Pəken sləmay, ni mak ayak bəse! Ni zlak anan ayak magwagway à alay inde. Kuwaya i njad nà, təde pi mer su way anahan a sa ga ataya awan. ¹³ Sə dazlan anà way ahay fok nà, nen awan. Aday saa ndav anan wa way ahay fok dukwen, nen a re. Nen do mama'am awan, aday nen do mədakwidok a re.

¹⁴ «Ataslay mivél inde anga do sə banay anan rəkot a tinen ahay ataya awan, anga tinen ti njad sa zla tə məsudoh sə wulen su doh, aday ti pa bumbok ì sé sa var sifa anà do ahay ataya wa re. ¹⁵ Əna, do sa ga way sa zlan atan à nga ahay, maram ahay, do sa ga mədigwed ahay, do sa vad nga su do ahay, do sə pəra ahay, do sa taa gan may sa gad mungwalay ahay nà, ti ka nga à wulen su doh ata inde itəbay jiya awan.

¹⁶ «Nen Yesu, nə slənak ayak maslay uno saa dakak ikwen anan way a anaya awan, kwanay do sə egliz ahay cuwbe ataya fok. Nen a aday nà, do sa nay à zahav ana Dawuda wa. Nen bəmtay sa dav ata awan.»

¹⁷ Apasay Cəncan awan, tə dəle ana wan sə təman a saa gəba ata, ta wa: «Hayak!» Kwanay a sə sləne 'am a anan ataya dukwen, jen nà: «Hayak!»

Kuwaya, jom a gan anà dowan a nà, â nay. Kà nak anà dowan cəna, i təma a'am sa var sifa həna kəriya awan.

Mədakwidok sa 'am ahay

¹⁸ Nen Yuhana nà, nen apan ni gafan 'am anà do sə sləne 'am a mə vinde à dərəwel a anan inde ataya fok: Kak dowan a kə zəgahak anan apan 'am pə dərəwel a anan nà, Mbərom i zəgahan anan apan dəcə ahay kawa ana dərəwel a anan sa ja apan ataya re.

¹⁹ Aday kak dowan a kə zəbak panan ite, Mbərom i zəban pə magwagway anahan ahay wa, kawa ana deftere sa ja apan ataya re. I njad sə njahay à wulen su doh a cəncan ata bay, i njad sa pa wan si sé sa var sifa anà do ahay ata bay re.

²⁰ Dowan a sa san didek sa 'am anaya, a ja nà: «Tə didem a, nen ni zlak ayak bəse coy!» Amen! Yesu Ba Məduwen, hayak ahay coy.

²¹ Bahay a mənuko Yesu à gan sumor anà do sa daf apan nga ahay fok.